

Lietuvos Respublikos Seimo *šeštoji sesija*

2023 m. gegužės 16 d. – birželio 8 d.
272–284 posėdžiai ir iškilmingas minėjimas

Stenogramos

21

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Šeštoji sesija

2023 m. gegužės 16 d. – birželio 8 d.

272–284 posėdžiai ir iškilmingas minėjimas

TURINYS

VI (PAVASARIO) SESIJA

2023 m. gegužės 16 d. – birželio 8 d.

Rytinis posėdis Nr. 272 (2023 m. gegužės 16 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 16 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	35
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2625(2) ir Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90 ¹ , 93, 116, 158, 158 ² , 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2626(2) svarstymas	37
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2636(2)VK, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2637(2)VK, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2638(2)VK, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2639(2)VK, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2640(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6 ¹ , 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2641(2)VK ir Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2642(2)VK svarstymas	37
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2635(2) svarstymas	38
Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2607(2) svarstymas	38
Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-2578(2) svarstymas	38
Seimo narės I. Pakarklytės kalba	39
Kelių transporto kodekso 18 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2475(2) svarstymas	39
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646(2) svarstymas	40
Seimo nario J. Sabatausko kalba	40
Seimo narės I. Pakarklytės kalba	42
Seimo nario A. Bagdono kalba	43
Seimo nario A. Kupčinsko kalba	44
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2528(2) svarstymas	44
Seimo nario A. Vinkaus kalba	45
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2625(2) ir Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90 ¹ , 93, 116, 158, 158 ² , 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2626(2) svarstymo tęsinys	45

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2636(2)VK, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2637(2)VK, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2638(2)VK, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2639(2)VK, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2640(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6 ¹ , 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2641(2)VK ir Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2642(2)VK svarstymo tęsinys	46
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2635(2) svarstymo tęsinys	46
Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2607(2) svarstymo tęsinys	46
Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-2578(2) svarstymo tęsinys	46
Kelių transporto kodekso 18 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2475(2) svarstymo tęsinys	46
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646(2) svarstymo tęsinys	47
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2705 priėmimas	50
Šio nutarimo priėmimas	50
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-2686 pateikimo tęsinys	50
Farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2296(3) priėmimo tęsinys	51
Šio įstatymo priėmimas	55
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2463(2) priėmimas	55
Šio įstatymo priėmimas	55
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petruui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projekto Nr. XIVP-2734 pateikimas	55
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2691, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2692, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2693, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2694 ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2695 pateikimas (J. Sejonienė)	55
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2582 svarstymas	60

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2062 svarstymas	61
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projekto Nr. XIVP-2734 pateikimo tęsinys (L. Slušnys, A. Širinskienė)	61
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2691, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2692, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2693, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2694 ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2695 pateikimo tęsinys	69
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2582 svarstymo tęsinys	69
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2062 svarstymo tęsinys	70

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Lopatos perskaitytas Liberalų sąjūdžio frakcijos pareiškimas	70
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	71

Vakarinis posėdis Nr. 273 (2023 m. gegužės 16 d.)

Vyriausybės pusvalandis

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierės Editos Žiobienės pranešimas

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierės E. Žiobienės kalba	72
Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierės E. Žiobienės atsakymai į Seimo narių klausimus	74
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2557 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	77
Rinkimų kodekso 76, 81, 85, 176, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2696 pateikimas (P. Kuzmickienė)	80
Baudžiamojo kodekso 68 ¹ straipsnio pakeitimo ir 68 ² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2708 ir Baudžiamojo proceso kodekso 342 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2707 pateikimas (A. Vyšniauskas)	84
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2557 pateikimo tęsinys	85
Rinkimų kodekso 76, 81, 85, 176, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2696 pateikimo tęsinys	86
Rinkimų kodekso 24 ir 37 straipsnių pakeitimo bei 36 ¹ straipsniu papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2439 pateikimas (A. Širinskienė)	86

Sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio atsakymai

į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio kalba	89
Sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio atsakymai į Seimo narių posėdžio metu užduotus klausimus	91

Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2443 pateikimas (A. Širinskienė)	95
Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2556 pateikimas (D. Griškevičius)	98
Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2566 pateikimas (D. Griškevičius)	101
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 137, 138 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2619 pateikimas (V. Fiodorovas)	102
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2624 pateikimas (L. Kasčiūnas)	104
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2399 pateikimas (A. Širinskienė)	106
Žvalgybos kontrolierių įstatymo Nr. XIV-868 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2662 pateikimas (V. Bakas)	107
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projekto Nr. XVP-2684 pateikimas (A. Žukauskas)	108
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XVP-2682(2) ir Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projekto Nr. XVP-2745 pateikimas (P. Kuzmickienė)	109
Rinkimų kodekso 24 ir 37 straipsnių pakeitimo bei 36 ¹ straipsniu papildymo įstatymo projekto Nr. XVP-2439 pateikimo tęsinys	110
Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2443 pateikimo tęsinys	111
Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2556 pateikimo tęsinys	111
Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2566 pateikimo tęsinys	111
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 137, 138 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2619 pateikimo tęsinys	111
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2624 pateikimo tęsinys	112
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2399 pateikimo tęsinys	112
Žvalgybos kontrolierių įstatymo Nr. XIV-868 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2662 pateikimo tęsinys	112
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projekto Nr. XVP-2684 pateikimo tęsinys	113

Rytinis posėdis Nr. 274 (2023 m. gegužės 18 d.)

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, ilgamečio Seimo nario, VI ir IX kadencijų
Seimo Pirmininko Česlovo Juršėno 85-ųjų gimimo metinių minėjimas ir Lietuvos Respublikos
Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingas įteikimas*

Seimo Pirmininko pavaduotojo J. Sabatausko kalba	114
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba	115
Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas, perskaitytas Respublikos Prezidento vyriausiojo patarėjo A. Kabišaičio	116

Seimo nario L. Jonaičio kalba	116
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro J. V. Paleckio kalba	117
Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininko A. Vinkaus kalba	119
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Č. Juršėno kalba	121
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	123
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projekto Nr. XIVP-2734 svarstymas	124
Seimo nario A. Gedvilo kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	124
Seimo nario P. Gražulio kalba	126
Seimo nario V. Ažuolo kalba	127
Seimo nario J. Jaručio kalba	127
Seimo nario K. Masiulio kalba	127
Seimo rezoliucijos „Dėl sovietų okupacinės valdžios ir Lietuvos komunistų partijos organizuotų bei vykdytų Lietuvos gyventojų trėmimų“ projekto Nr. XIVP-2753 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Ažubalis)	129
Seimo nario V. Rakučio kalba	131
Šios rezoliucijos priėmimas	132
Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2575(2) priėmimas	132
Šio įstatymo priėmimas	133
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 6, 14, 14 ¹ , 14 ³ , 14 ⁴ , 15, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2334(2) priėmimas	133
Šio įstatymo priėmimas	136

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, aplinkos ministro S. Gentvilo, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, žemės ūkio ministro K. Navicko ir energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių klausimus	136
--	-----

Vakarinis posėdis Nr. 275 (2023 m. gegužės 18 d.)

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaita

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	141
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, susisiekimo ministro M. Skuodžio, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, aplinkos ministro S. Gentvilo, finansų ministrės G. Skaistės ir ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	147
Informaciniai pranešimai	157
Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2460(2) priėmimas	158
Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projekto Nr. XIVP-485(2) priėmimas	158

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 12, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2741 ir Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ , 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76 ¹ , 76 ² , 83 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1258 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2742 pateikimas	160
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2743 pateikimas	161
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2397 pateikimas (G. Paluckas)	161
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2677 pateikimas (L. Girskenė)	163
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 28, 30, 37, 46, 50, 62, 63, 64, 64 ¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-2667(2) svarstymas	166
Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2460(2) priėmimo tęsinys	166
Šio įstatymo priėmimas	166
Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projekto Nr. XIVP-485(2) priėmimo tęsinys	166
Šio įstatymo priėmimas	171
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2581(2) priėmimas	171
Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2397 pateikimo tęsinys	174
Seimo savaitės (2023-05-22 – 2023-05-26) – 2023 m. gegužės 23 d. (antradienio) ir 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	174

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	175
--------------------------------------	-----

Rytinis posėdis Nr. 276 (2023 m. gegužės 23 d.)

Informaciniai pranešimai	176
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	176
Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694(2), Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1695(2), Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1696(2) ir Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1697(2) svarstymas	178
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2636(2)VK priėmimas	178
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2637(2)VK priėmimas	178
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2638(2)VK priėmimas	179
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2639(2)VK priėmimas	179

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2640(2)VK priėmimas	179
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6 ¹ , 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2641(2)VK priėmimas	179
Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2642(2)VK priėmimas	179
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2625(2) priėmimas	180
Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90 ¹ , 93, 116, 158, 158 ² , 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2626(2) priėmimas	180
Kelių transporto kodekso 18 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2475(2) priėmimas	180
Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2607(2) priėmimas	180
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2635(2) priėmimas	180
Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-2578(2) priėmimas	180
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projekto Nr. XIVP-2764 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (D. Asanavičiūtė)	181
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projekto Nr. XIVP-2734 priėmimas	182
Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694(2), Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1695(2), Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1696(2) ir Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1697(2) svarstymo tęsinys	185
Seimo nario T. V. Raskevičiaus kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	185
Seimo narės A. Kubilienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	186
Seimo nario A. Mazuronio kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	187
Seimo nario A. Gedvilo kalba	188
Seimo nario A. Valinsko kalba	189
Seimo nario M. Puidoko kalba	190
Seimo nario A. Dumbravos kalba	191
Civilinio proceso kodekso 83, 538, 539, 540, 541 straipsnių ir XXXV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2049, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26, 27, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2050 ir Sutarčių ir teisių suvaržymų registro įstatymo Nr. XI-1140 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2051 pateikimas (J. Sejonienė)	192
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2636(2)VK priėmimo tęsinys	193
Šio įstatymo priėmimas	193
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2637(2)VK priėmimo tęsinys	194
Šio įstatymo priėmimas	194

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2638(2)VK priėmimo tęsinys	194
Šio įstatymo priėmimas	194
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2639(2)VK priėmimo tęsinys	194
Šio įstatymo priėmimas	194
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2640(2)VK priėmimo tęsinys	194
Šio įstatymo priėmimas	194
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6 ¹ , 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2641(2)VK priėmimo tęsinys	194
Šio įstatymo priėmimas	194
Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2642(2)VK priėmimo tęsinys	195
Šio įstatymo priėmimas	195
Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2625(2) priėmimo tęsinys	195
Šio įstatymo priėmimas	195
Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90 ¹ , 93, 116, 158, 158 ² , 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2626(2) priėmimo tęsinys	195
Šio įstatymo priėmimas	195
Kelių transporto kodekso 18 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2475(2) priėmimo tęsinys	195
Šio įstatymo priėmimas	195
Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2607(2) priėmimo tęsinys	195
Šio įstatymo priėmimas	195
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-2635(2) priėmimo tęsinys	196
Šio įstatymo priėmimas	196
Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-2578(2) priėmimo tęsinys	196
Šio nutarimo priėmimas	196
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projekto Nr. XIVP-2764 priėmimo tęsinys	196
Šios rezoliucijos priėmimas	196
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2581(2) priėmimo tęsinys	196
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projekto Nr. XIVP-2734 priėmimo tęsinys	197
Šio nutarimo priėmimas	197
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735 pateikimas (L. Slušnys)	197

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2741(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ , 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76 ¹ , 76 ² , 83 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2742(2) ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2788 pateikimo tęsinys (J. Šiugždinienė)	198
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2743 pateikimo tęsinys (E. Jovaiša)	203
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projekto Nr. XIVP-2704 svarstymas ir priėmimas	205
Kandidato į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus pareigas L. Pernavo kalba	205
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735 pateikimo tęsinys	207
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2741(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75 ¹ , 75 ² , 75 ³ , 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76 ¹ , 76 ² , 83 ¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2742(2) ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2788 pateikimo tęsinys	208
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2743 pateikimo tęsinys	208
Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2371(2) svarstymas	208
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-521 svarstymas	209
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1989 svarstymas	209

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Vaitkaus pareiškimas	210
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	210
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2470(2) ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2471(2) svarstymas	211

Vakarinis posėdis Nr. 277 (2023 m. gegužės 23 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1690(2) priėmimas	212
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2528(2) priėmimas	212
Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1496(2) priėmimas	212

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2480(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2481(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413 ¹ , 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2482(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2483(2) ir Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52 ¹ , 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2484(2) svarstymas	213
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projekto Nr. XIVP-2704 priėmimo tęsinys	214
Šio nutarimo priėmimas	214
Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-2338(2), Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2339(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2) svarstymas	214
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2531(3) svarstymas	215
Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2454(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2455(2) svarstymas	216
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2628(2) ir Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2629(2) svarstymas	216
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2682(3) ir Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-2745(2) svarstymas	216
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2) svarstymas	217
Seimo nario S. Tumėno kalba	217
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35 ¹ ir 35 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2765, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2766, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2767, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2768, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2769, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2770, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2771, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2772, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2773, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 15 ¹ ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2774, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2775, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2776, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2777,	

Statybos įstatymo Nr. I-301 14 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2778, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2779, Kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2780, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2781 ir Geležinkelių transporto kodekso 9, 23 ¹ ir 30 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2782 pateikimas (S. Gentvilas)	218
Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2758 pateikimas (K. Navickas)	222
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 24 ¹ ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2740 pateikimas (R. Juška)	223
Įstatymo Nr. I-833 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų“ pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2744 pateikimas (R. Juška)	224
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711 pateikimas (G. Skaistė)	224
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2759, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2760 ir Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2761 pateikimas	225
Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2762 pateikimas (D. Kreivys)	225
Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1690(2) priėmimo tęsinys	227
Šio nutarimo priėmimas	230
Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2528(2) priėmimo tęsinys	230
Šio įstatymo priėmimas	230
Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1496(2) priėmimo tęsinys	231
Šio įstatymo priėmimas	231
Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2480(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2481(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413 ¹ , 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2482(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2483(2) ir Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52 ¹ , 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2484(2) svarstymo tęsinys	231
Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-2338(2), Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2339(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2) svarstymo tęsinys	231

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2531(3) svarstymo tęsinys	232
Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2454(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2455(2) svarstymo tęsinys	232
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2628(2) ir Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2629(2) svarstymo tęsinys	232
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2682(3) ir Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-2745(2) svarstymo tęsinys	232
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2) svarstymo tęsinys	232
Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2758 pateikimo tęsinys	233
Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35 ¹ ir 35 ² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2765, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2766, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2767, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2768, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2769, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2770, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2771, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2772, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2773, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 15 ¹ ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2774, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2775, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2776, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2777, Statybos įstatymo Nr. I-301 14 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2778, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2779, Kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2780, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2781 ir Geležinkelių transporto kodekso 9, 23 ¹ ir 30 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2782 pateikimo tęsinys	233
Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 24 ¹ ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2740 pateikimo tęsinys	235
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711 pateikimo tęsinys	235
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2470(2) ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-427 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2471(2) svarstymo tęsinys	235
Įstatymo Nr. I-833 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų“ pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2744 pateikimo tęsinys	235

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2759, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2760 ir Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2761 pateikimo tęsinys (J. Šiugždinienė)	235
Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 139, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1187 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2754 pateikimas (J. Varkalys)	241

Rytinis posėdis Nr. 278 (2023 m. gegužės 25 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	243
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735 svarstymas	243
Seimo nario P. Gražulio kalba	243
Seimo nario D. Kepenio kalba	244
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2066(5) priėmimas	245
Šio įstatymo priėmimas	251
Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projekto Nr. XIVP-2067(4) priėmimas	251
Šio įstatymo priėmimas	251
Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2068(4) priėmimas	251
Šio įstatymo priėmimas	251
Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2069(4) priėmimas	251
Šio įstatymo priėmimas	252
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 28, 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2070(4) priėmimas	252
Šio įstatymo priėmimas	252
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32, 67 ir 70 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2071(4) priėmimas	252
Šio statuto priėmimas	253
Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2072(4) priėmimas	253
Šio įstatymo priėmimas	253
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 16, 18, 21 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2073(4) priėmimas	253
Šio įstatymo priėmimas	254
Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2074(4) priėmimas	254
Šio įstatymo priėmimas	254
Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2075(4) priėmimas	254
Šio įstatymo priėmimas	254
Nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2076(4) priėmimas	255

Šio įstatymo priėmimas	255
Kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 6, 7, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2077(4) priėmimas	255
Šio įstatymo priėmimas	255
Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 7, 9, 19, 22, 25 ir 28 straipsnių, V skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2078(4) priėmimas	255
Šio įstatymo priėmimas	256
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 6, 8, 12, 26, 27 straipsnių ir šeštojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2079(4) priėmimas	256
Šio įstatymo priėmimas	257
Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 11, 12, 18, 30, 33, 51, 52, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 53, 54 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2082(4) priėmimas	258
Šio įstatymo priėmimas	259
Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 26, 27 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2084(4) priėmimas	259
Šio įstatymo priėmimas	259
Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 22, 23, 26, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2087(4) priėmimas	259
Šio įstatymo priėmimas	260
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2088(4) priėmimas	260
Šio įstatymo priėmimas	261
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 22, 26, 27, 28 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2089(4) priėmimas	261
Šio įstatymo priėmimas	261
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 ir 5 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2090(4) priėmimas	261
Šio įstatymo priėmimas	261
Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 148 straipsnio pakeitimo ir 22 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2091(4) priėmimas	261
Šio įstatymo priėmimas	262
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2092(4) priėmimas	262
Šio įstatymo priėmimas	262
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2094(4) priėmimas	263
Šio įstatymo priėmimas	264
Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2095(4) priėmimas	265
Šio įstatymo priėmimas	265
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2096(4) priėmimas	265
Šio įstatymo priėmimas	265
Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2097(4) priėmimas	265
Šio įstatymo priėmimas	265

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2098(4) priėmimas	266
Šio įstatymo priėmimas	269
Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2099(4) priėmimas	270
Šio įstatymo priėmimas	270
Valstybės politikų darbo užmokesčio įstatymo projekto Nr. XIVP-2100(5) priėmimas	270
Šio įstatymo priėmimas	271
Prezidento įstatymo Nr. I-56 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2101(4) priėmimas	271
Šio įstatymo priėmimas	271
Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. X-1771 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2102(4) priėmimas	272
Šio įstatymo priėmimas	272
Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 8 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2103(4) priėmimas	272
Šio įstatymo priėmimas	272
Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 28, 30, 37, 46, 50, 62, 63, 64, 64 ¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-2667(2) priėmimas	272
Šio įstatymo priėmimas	273
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 31, 46, 46 ¹ ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1796(3) priėmimas	273
Šio įstatymo priėmimas	274
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1797(2) priėmimas	274
Šio įstatymo priėmimas	274
Etikos ir procedūrų komisijos išvada dėl galimų Seimo statuto pažeidimų svarstant Farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2296(3)	275
Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2706(2) pateikimas	276
Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2709(2) pateikimas	276
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2746 pateikimas	277
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2747 pateikimas	277
Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2748 pateikimas	278
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 57, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2757 pateikimas	278
Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2645(2), Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2646(2) ir Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2647(2) svarstymas	278
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-2686(2) svarstymas	279

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2752 pateikimas (A. Gedvilienė)	279
Seimo savaitės (2023-06-05 – 2023-06-09) – 2023 m. birželio 6 d. (antradienio) ir 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	280

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	282
---	-----

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos, energetikos ministro D. Kreivio, aplinkos ministro S. Gentvilo, finansų ministrės G. Skaistės, kultūros ministro S. Kairio, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergis atsakymai į Seimo narių klausimus	282
--	-----

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	287
--	-----

Vakarinis posėdis Nr. 279 (2023 m. gegužės 25 d.)

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2403 pateikimas (E. Sabutis)	289
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2424 ir Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2425 pateikimas (E. Sabutis)	291
Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projekto Nr. XIII-1741(4) pateikimas (A. Palionis)	291
Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1455 pateikimas (R. Budbergytė)	293
Teisės ir teisėtumos komiteto išvados dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-277(2) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai pateikimas (I. Haase)	294
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32, 54, 59 straipsnių ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2763 pateikimas (K. Vilkauskas)	297
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-757(4) pateikimas (P. Gražulis)	298
Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2533 pateikimas (K. Vilkauskas)	300
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 6, 8, 12 straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2622 pateikimas (A. Sysas)	302
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2585 pateikimas (G. Paluckas)	305
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2746 pateikimo tęsinys (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	305

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2747 ir Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2748 pateikimo tęsinys (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	306
--	-----

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskienės pareiškimas	308
Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2706(2) pateikimo tęsinys (A. Vyšniauskas)	308
Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2709(2) pateikimo tęsinys (A. Vyšniauskas)	309
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 57, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2757 pateikimo tęsinys (D. Asanavičiūtė)	311
Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2706(2) pateikimo tęsinys	312
Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2709(2) pateikimo tęsinys	312
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2746 pateikimo tęsinys	313
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2747 ir Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2748 pateikimo tęsinys	313
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2403 pateikimo tęsinys	313
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2424 ir Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2425 pateikimo tęsinys	313
Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projekto Nr. XIII-1741(4) pateikimo tęsinys	314
Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1455 pateikimo tęsinys	314
Teisės ir teisėtarkos komiteto išvados dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-277(2) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai pateikimo tęsinys	314
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32, 54, 59 straipsnių ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2763 pateikimo tęsinys	314
Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2533 pateikimo tęsinys	315
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 6, 8, 12 straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2622 pateikimo tęsinys	315
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2585 pateikimo tęsinys	315
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-757(4) pateikimo tęsinys	315

Nenumatytas posėdis Nr. 280 (2023 m. birželio 1 d.)

*Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės
iškilmingas įteikimas Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui Ruslanui Stefančukui*

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba	317
Seimo Pirmininko pavaduotojo P. Saudargo kalba	318
Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko R. Stefančuko kalba	319
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2803 pateikimas (A. Petrošius)	321
Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2480(2)ES priėmimas	325
Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2481(2) priėmimas	325
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413 ¹ , 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2482(2) priėmimas	325
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2483(2) priėmimas	325
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52 ¹ , 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2484(2) priėmimas	326
Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2454(2) priėmimas	326
Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2455(2) priėmimas	326
Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2645(2) priėmimas	326
Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2646(2) priėmimas	327
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2647(2) priėmimas	327
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2682(3) priėmimas	327
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-2745(2) priėmimas	327
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735 priėmimas	327
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2664(2)ES ir Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2665(2) svarstymas	330
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2699(2) svarstymas	330
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711(2) svarstymas	330

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796	
2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2752(2) svarstymas	331
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2789	
ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730	
3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2790 pateikimas (E. Pupinis)	331
Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2570 pateikimas	
(M. Danielė)	334
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 69 straipsnių	
ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795 ir Mediacijos įstatymo	
Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2796 pateikimas	
(E. Dobrowolska)	337
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 2, 3, 4, 5, 11, 28, 32, 44, 58, 62, 67, 71, 79,	
85, 94, 99, 100, 101, 102, 103 ¹ , 104, 105 ² , 105 ³ , 105 ⁴ , 106 ¹ , 108, 113, 114, 115, 115 ¹ , 118, 123, 125, 140 ⁸ ,	
140 ¹⁸ , 140 ¹⁹ , 140 ²¹ , 140 ²⁸ straipsnių ir priedo pakeitimo ir 140 ¹⁶ straipsnio pripažinimo netekusiu	
galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2797 ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo	
Nr. VIII-1591 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2798 pateikimas (A. Bilotaitė)	338
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto	
Nr. XIVP-2803 pateikimo tęsinys	342
Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio	
pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto	
Nr. XIVP-2480(2)ES priėmimo tęsinys	342
Šio įstatymo priėmimas	343
Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto	
Nr. XIVP-2481(2) priėmimo tęsinys	343
Šio įstatymo priėmimas	343
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413 ¹ , 558, 560, 569,	
578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus	
pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo	
Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2482(2) priėmimo tęsinys	343
Šio įstatymo priėmimas	343
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių,	
XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382	
11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2483(2) priėmimo tęsinys	343
Šio įstatymo priėmimas	343
Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52 ¹ , 61, 62, 68, 73	
straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2484(2) priėmimo tęsinys	343
Šio įstatymo priėmimas	343
Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2454(2)	
priėmimo tęsinys	344
Šio įstatymo priėmimas	344
Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto	
Nr. XIVP-2455(2) priėmimo tęsinys	344
Šio įstatymo priėmimas	344
Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo	
Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2645(2) priėmimo tęsinys	344
Šio įstatymo priėmimas	344
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto	
Nr. XIVP-2647(2) priėmimo tęsinys	344
Šio įstatymo priėmimas	344

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2682(3) priėmimo tęsinys	345
Šio nutarimo priėmimas	345
Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projekto Nr. XIVP-2745(2) priėmimo tęsinys	345
Šio nutarimo priėmimas	345
Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735 priėmimo tęsinys	345
Šio nutarimo priėmimas	345
Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2646(2) priėmimo tęsinys	345
Šio įstatymo priėmimas	346
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2664(2)ES ir Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2665(2) svarstymo tęsinys	346
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2699(2) svarstymo tęsinys	346
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711(2) svarstymo tęsinys	346
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2752(2) svarstymo tęsinys	346
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2789 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2790 pateikimo tęsinys	346
Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2570 pateikimo tęsinys	347
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795 ir Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2796 pateikimo tęsinys	348

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Nagienės pareiškimas	348
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	349
Seimo nario K. Vilkauskio pareiškimas	349

Rytinis posėdis Nr. 281 (2023 m. birželio 6 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro S. Pečeliūno kalba	350
Seimo nario L. Slušnio kalba	351
Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	352
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. birželio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	353

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projekto Nr. XIVP-2800 pateikimas (G. Landsbergis)	354
<i>Diskusija dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitos</i>	
Seimo narės A. Norkienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	362
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	363
Seimo narės O. Leiputės kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	364
Seimo nario A. Mazuronio kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	365
Seimo nario M. Lingės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	366
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	368
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1104(2) ir Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1105(2) svarstymas	369
Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo Nr. XIV-789 3, 4, 7, 12 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2631(2) ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 2, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2632(2) svarstymas	369
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11 ¹ , 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2688(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2689(2) svarstymas	370
Seimo narės R. Baškienės kalba	370
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 7, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2592(2)ES, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2593(3), Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2594(2), Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2595(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2596(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2597(2), Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2598(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2599(2) ir Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2600(2) svarstymas	371
Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2666(2) svarstymas	371
Seimo nario S. Tumėno kalba	371
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2685(2) svarstymas	373
Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2161(2) svarstymas	373
Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projekto Nr. XIVP-2800 pateikimo tęsinys	373
Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo Nr. XIV-789 3, 4, 7, 12 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2631(2) ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 2, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2632(2) svarstymo tęsinys	374

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11 ¹ , 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2688(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2689(2) svarstymo tęsinys	374
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 7, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2592(2)ES, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2593(3), Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2594(2), Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2595(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2596(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2597(2), Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2598(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2599(2) ir Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2600(2) svarstymo tęsinys	375
Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2666(2) svarstymo tęsinys	375
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2685(2) svarstymo tęsinys	375
Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1104(2) ir Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1105(2) svarstymo tęsinys	375
Seimo nario A. Gedvilo kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	377
Seimo nario V. Ažuolo kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	378
Seimo nario V. Valkiūno kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	379
Seimo nario K. Mažeikos kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	379
Seimo narės I. Pakarklytės kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	380
Seimo narės A. Gedvilienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	381
Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 pavadinimo, 1, 4, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 11 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2806 ir Inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XIII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2807 pateikimas (G. Skaistė)	384

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Pranckiečio pareiškimas	385
--	-----

Vakarinis posėdis Nr. 282 (2023 m. birželio 6 d.)

Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2304(2) svarstymas	386
Seimo nario A. Kupčinsko kalba	386
Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projekto Nr. XIVP-2822, Įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2823, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2824,	

Apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2825, Teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2826 ir Civilinio proceso kodekso 62 ¹ , 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62 ² ir 62 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2827 pateikimas (E. Dobrowolska)	387
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 129 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2804 pateikimas (A. Kupčinskas)	390
Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2681 pateikimas (E. Pupinis)	392
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-2786 pateikimas (E. Pupinis)	393
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2787 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	394
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713 pateikimas (D. Kreivys)	395
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2791 pateikimas (V. Kernagis)	397
Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2304(2) svarstymo tęsinys	400
Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projekto Nr. XIVP-2822, Įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2823, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2824, Apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2825, Teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2826 ir Civilinio proceso kodekso 62 ¹ , 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62 ² ir 62 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2827 pateikimo tęsinys	400
Nacionalinių plėtos įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 pavadinimo, 1, 4, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 11 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2806 ir Inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XIII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2807 pateikimo tęsinys	400
Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 129 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2804 pateikimo tęsinys	401
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713 pateikimo tęsinys	401
Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2681 pateikimo tęsinys	401
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto Nr. XIVP-2786 svarstymas ir priėmimas	401
Šio nutarimo priėmimas	401
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projekto Nr. XIVP-2787 priėmimo tęsinys	401
Šio nutarimo priėmimas	402
Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptų ir gairių patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2756 pateikimas (P. Kuzmickienė)	402
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2715 pateikimas (E. Pupinis)	405

Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2801 ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2802 pateikimas (J. Džiugelis)	405
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-2627(2) svarstymas	406

Rytinis posėdis Nr. 283 (2023 m. birželio 8 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. birželio 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	408
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2664(2)ES priėmimas	409
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2665(2) priėmimas	409
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2699(2) priėmimas	410
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711(2) priėmimas	410
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2628(2) priėmimas	410
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2629(2) priėmimas	410
Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2371(2) priėmimas	410
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2752(2) priėmimas	410
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2470(2) priėmimas	411
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2471(2) priėmimas	411
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2) priėmimas	411
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-2686(2) priėmimas	411
Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-2338(3) priėmimas	411
Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2339(2) priėmimas	412
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2) priėmimas	412
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2531(3) priėmimas	412
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508(2) priėmimas	412

Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646(2) priėmimas	412
Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2762(2) svarstymas	412
Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 5, 7, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2655 pateikimas (M. Danielė)	413
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2664(2)ES priėmimo tęsinys	417
Šio įstatymo priėmimas	417
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2665(2) priėmimo tęsinys	418
Šio įstatymo priėmimas	418
Kelių priežiūros ir plėtos programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2699(2) priėmimo tęsinys	418
Šio įstatymo priėmimas	418
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2711(2) priėmimo tęsinys	418
Šio įstatymo priėmimas	418
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2628(2) priėmimo tęsinys	418
Šio įstatymo priėmimas	419
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2629(2) priėmimo tęsinys	419
Šio įstatymo priėmimas	419
Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2371(2) priėmimo tęsinys	419
Šio įstatymo priėmimas	419
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2752(2) priėmimo tęsinys	419
Šio įstatymo priėmimas	420
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2470(2) priėmimo tęsinys	420
Šio įstatymo priėmimas	420
Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2471(2) priėmimo tęsinys	420
Šio įstatymo priėmimas	420
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2) priėmimo tęsinys	420
Šio įstatymo priėmimas	422
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-2686(2) priėmimo tęsinys	423
Šio nutarimo priėmimas	423
Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto Nr. XIVP-2338(3) priėmimo tęsinys	423
Šio nutarimo priėmimas	424

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2339(2) priėmimo tęsinys	424
Šio įstatymo priėmimas	425
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2) priėmimo tęsinys	425
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2531(3) priėmimo tęsinys	425
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1508(2) priėmimo tęsinys	425
Šio įstatymo priėmimas	434
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2) priėmimo tęsinys	434
Šio statuto priėmimas	435
Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1646(2) priėmimo tęsinys	435
Šio įstatymo priėmimas	435
Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2762(2) svarstymo tęsinys	435

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, energetikos ministro D. Kreivio, krašto apsaugos ministro A. Anušausko, laikinai einančios švietimo, mokslo ir sporto ministro pareigas teisingumo ministrės E. Dobrowolskos, žemės ūkio ministro K. Navicko, finansų ministrės G. Skaistės ir socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus	435
--	-----

Vakarinis posėdis Nr. 284 (2023 m. birželio 8 d.)

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2803(2) svarstymas	441
Seimo nario V. Semeškos kalba	441
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba	442
Seimo nario J. Razmos kalba	443
Seimo narės L. Nagienės kalba	444
Seimo nario K. Adomaičio kalba	445
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47 ¹ straipsniu“ projekto Nr. XIVP-2531(3) priėmimo tęsinys	451
Šio statuto priėmimas	452
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 39 ² ir 39 ³ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2854 pateikimas (J. Džiugelis)	453
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22 ¹ , 26, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2828, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2829, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375	

2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ , 20 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2830, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2831, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21 ¹ , 22, 39 ir 48 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2832 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2833 pateikimas (D. Kreivys)	453
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 9, 10, 12, 26, 32, 38 ¹ , 41, 46, 49, 62, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2808, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11, 11 ¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2809, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2810 ir Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 5 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2811 pateikimas	457
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2812, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2813, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2814 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2815 pateikimas (M. Navickienė)	458
Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2816, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2817, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2818, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2819, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2820 ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2821 pateikimas (A. Vaiciukevičiūtė)	462
Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2836, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28 ¹ , 29, 29 ¹ , 30, 30 ¹ , 30 ² , 31, 31 ¹ , 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2837, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26 ir 39 straipsnių pakeitimo ir 10 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2838, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 18, 21, 27, 33, 34, 55, 60, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2839, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2840, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2841, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31 ⁵ ir 31 ⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2843, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2844, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68, 100, 101 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2845, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2846, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 92, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2847, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2848, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2849, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2850, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2851, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2852 ir Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2853 pateikimas (S. Ščajevienė)	463

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2446 pateikimas (J. Razma)	465
Civilinio kodekso 6.228 ⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2785 pateikimas (K. Navickas)	466
Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2702 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2703 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	467
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2445 pateikimas (I. Kačinskaitė-Urbonienė)	469
Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2805 pateikimas (A. Vyšniauskas)	471
Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2860 pateikimas (I. Haase)	472
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2878, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2880 ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2879 pateikimas (J. Razma)	473
Seimo savaitės (2023-06-12 – 2023-06-16) – 2023 m. birželio 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	473
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22 ¹ , 26, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2828, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2829, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ , 20 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2830, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2831, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21 ¹ , 22, 39 ir 48 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2832 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2833 pateikimo tęsinys	474
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2812, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2813, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2814 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2815 pateikimo tęsinys	475
Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2816, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2817, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2818, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2819, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2820 ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2821 pateikimo tęsinys	476

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2836, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28 ¹ , 29, 29 ¹ , 30, 30 ¹ , 30 ² , 31, 31 ¹ , 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2837, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26 ir 39 straipsnių pakeitimo ir 10 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2838, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 18, 21, 27, 33, 34, 55, 60, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2839, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2840, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2841, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31 ⁵ ir 31 ⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2843, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2844, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68, 100, 101 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2845, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2846, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 92, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2847, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2848, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2849, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2850, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2851, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2852 ir Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2853 pateikimo tęsinys	476
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2446 pateikimo tęsinys	477
Civilinio kodekso 6.228 ⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2785 pateikimo tęsinys	477
Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2702 ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2703 pateikimo tęsinys	477
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2445 pateikimo tęsinys	478
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 39 ² ir 39 ³ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2854 pateikimo tęsinys	478
Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2805 pateikimo tęsinys	478
Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2860 pateikimo tęsinys	479
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2878 pateikimo tęsinys	479
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2880 pateikimo tęsinys	479
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2879 pateikimo tęsinys	479

Iškilmingas Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 35-mečio ir Sąjūdžio dienos minėjimas

2023 m. birželio 3 d.

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba	480
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba	481
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo ir Sąjūdžio Seimo tarybos nario Alvydo Medalinsko kalba	482
Pirmojo atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovo, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nario, Sąjūdžio Seimo tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio kalba	485
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo ir Sąjūdžio Seimo tarybos nario, Kauno iniciatyvinės grupės nario Algirdo Kaušpėdo kalba	486
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo, Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos nario Juozo Oleko kalba	486
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo seniūno, Kauno Sąjūdžio grupių susirinkimo seniūno Aleksandro Algirdo Abišalos kalba	487
Sąjūdininkės, žaliaraištės, Sąjūdžio rinkimų štabo narės Angonitos Rupšytės kalba	488
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	491

SANTRUMPOS

- DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
- DPF* – Darbo partijos frakcija
- LF* – Laisvės frakcija
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A* – alternatyvus teisės aktas
- ES* – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR* – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- NKL* – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
- VK* – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 272 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 16 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame rytinį Seimo posėdį. (Gongas) Registruojamės.

Užsiregistravo 93 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 16 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pradėsime darbotvarkės aptarimą. Aš pats iš karto paminėsiu, jog yra gauta Teisės departamento išvada, kad Rinkimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2709 gali prieštarauti Konstitucijai, tai fiksuokime, kad tas projektas iš darbotvarkės yra išbraukiamas, kol Teisės ir teisėtvarkos komitetas pasisakys tuo klausimu. Dabar, matau, kolegos turi papildomų pasiūlymų dėl darbotvarkės. Pirmoji – A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Gerą rytą, kolegos. Frakcijos vardu siūlome išbraukti nutarimo dėl apkaltos Seimo nariui P. Gražuliui projektą. Seimo statutas numato, kad jis turi būti įtrauktas į artimiausią posėdžių darbotvarkę, bet, kaip žinote, Statute nerašoma, kad jis ir turi būti pateiktas artimiausioje posėdžių darbotvarkėje. Prašome būtent dėl tos aplinkybės, kad komisija protokoliniu nutarimu yra kreipusis dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo Seimo nariui A. Palioniui. Tokiu atveju, kaip žinome, A. Palionis yra vienintelis liudytojas, kuris kalbėjo, kad kažką matė. Ir nuo to, ar jis pasakė tiesą, ar pasakė netiesą, iš esmės priklauso ir P. Gražulio apkaltos galimybės. Todėl šiuo atveju siūlome tikrai palaukti arba ikiteisminio tyrimo nepradėjimo, kuomet bus aišku, kad Seimo narys nemelavo, ir turėsime liudytoją, arba, jeigu bus pradėtas vėlgi teisminis procesas, ikiteisminis, o paskui teismas, tai, matyt, reikėtų palaukti teismo rezultatų, kad turėtume tą tikrumą. Išties kitų tiesioginių įrodymų nebuvo – buvo įrašas, dėl kurio teismo ekspertai pasakė, kad yra padaryti nenustatyti veiksmai arba veiksmas. Taigi, negalėjo net įvardinti, ar vienas, ar du, todėl šiuo atveju, manau, išsiaiškinti to liudijimo tikrumą reikėtų mums visiems. Tad prašome išbraukti.

PIRMININKAS. Aišku, aš teiksiu pasiūlymą balsuoti, bet nenorėčiau sutikti su jūsų interpretacija, ką reiškia Seimo statuto reikalavimas įrašyti į artimiausią posėdžių darbotvarkę. Vis dėlto tai negali būti tik kažkoks teorinis įrašymas, čia pat jį išbraukiant. Ir nenumatoma išlygų dėl to, kad kažkoks ikiteisminis tyrimas yra pradėtas. Balsuosime dėl jūsų pasiūlymo. Gal nebėtėskime diskusijų, jūs argumentavote, aš pasakiau kontrargumentus. V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, frakcijos vardu aš prašyčiau išbraukti iš darbotvarkės 1-8 klausimą – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektą. Mes matome, kad yra tenai pasiūlymų ir dar ateinančių pasiūlymų, kurie padės padaryti taip, kad suderintume ir saugumą keliuose, ir saugumą šaligatviuose. Aš tikrai nemanau, kad turėtume dabar svarstymo metu tokį dar iki galo neišspręstą klausimą įrašyti į darbotvarkę. Prašom jį šiandien išbraukti.

PIRMININKAS. Gerai, pasiūlymas aiškus. Prašom, dar A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Frakcijos vardu prašysime išbraukti 1-15 klausimą – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projektą. O grįžtant prie P. Gražulio klausimo, aš tik primenu, kad Statute yra

nuostata, kai surinkus tam tikrą Seimo narių parašų skaičių yra įtraukiama į artimiausio posėdžio darbotvarkę. Bet, kaip žinote, ir Etikos ir procedūrų komisija yra išaiškinusi, kad tokiu atveju Seimas balsuoja ir gali neįtraukti. Aš nematau čia jokios problemos ir dėl šitos nuostatos.

PIRMININKAS. Gerai, balsuosime.

Ir A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, praeitą savaitę, ketvirtadienį, išvadų rengėjų prašymu parlamentas padarė Farmacijos įstatymo projekto svarstymo pertrauką. Bet Statutas sako, kad pertrauka daroma iki kito posėdžio. Šiandien Etikos ir procedūrų komisija pradėjo tyrimą pirmininkės balso persvara, nes nėra visos sudėties Etikos ir procedūrų komisija. Sveikatos reikalų komitetas pradėjo klausimo, kaip konsoliduoti tuos du pasiūlymus, svarstymą, bet padarė pertrauką, prašydami atsakyti: ar tai reiškia, kad šiandien vis tiek bus priėmimas ir aš turiu suorganizuoti ir komiteto posėdį? Jeigu taip, aš prašyčiau leisti parlamento surengti 15 minučių posėdį 10 val. 30 min. posėdžių poilsio zonoje kairėje.

PIRMININKAS. Gerai, supratome prašymą. Čia nevisiškai dėl darbotvarkės, po to spėsime.

Dabar mes turime tris... D. Kepenis dar. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Dar noriu padėkoti kolegoms, atsiliepusiems į kvietimą įsiliesti į susivienijimą „Vardan Lietuvos vaikų ir jaunimo sveikos ateities“. Šiandien tą ir padarė. Kadangi šis projektas žada trukti apie dešimtmetį, tai nieko baisaus tiems, kurie šiandien nerado laiko atvykti dėl lietaus, dėl kitų priežasčių. Lygiai toje pačioje vietoje ir tuo pačiu metu rytoj, trečiadienį, ir ketvirtadienį jūs galite sudalyvauti. Aptarsime mes šį renginį...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, ar jūs dėl darbotvarkės kalbate?

D. KEPENIS (LVŽSF). ...ketvirtadienį po Vyriausybės valandos. Ačiū.

PIRMININKAS. Čia tokius dalykus pareiškimų laiku reikia skelbti.

Dabar dėl gautų pasiūlymų balsuosime eilės tvarka, kaip jie yra darbotvarkėje. Pirmiausia Laisvės frakcijos siūlymas išbraukti 1-8.1 ir 1-8.2 klausimus – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pataisas ir lydimąjį. Kas pritaria siūlymui, balsuoja už, kas nepritaria, atitinkamai – prieš ar susilaiko.

Balsavo 108: už – 25, prieš – 27, susilaikė 56. Projektai lieka darbotvarkėje.

Toliau eilės tvarka buvo siūlymas išbraukti darbotvarkės 1-14 klausimą – Seimo nutarimo dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui (ir taip toliau) projektą Nr. XIVP-2734. Aš minėjau argumentus dėl abejonių dėl to siūlymo. Balsuojame, ar pritariate išbraukimui.

Balsavo 104: už – 48, prieš – 46, susilaikė 10. Projektas lieka darbotvarkėje.

Taip pat buvo pasiūlymas išbraukti darbotvarkės 1-15 klausimą – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisų projektą Nr. XIVP-2655.

Balsavo 100: už – 52, prieš – 32, susilaikė 16. Projektas iš darbotvarkės išbrauktas.

Taip pat, tikiuosi, bendru sutarimu fiksuosime, kad galime svarstyti du projektus, kurių nėra darbų programoje, tai yra projektus Nr. XIVP-2622 ir Nr. XIVP-2684. Nematau prieštaraujančių, tai fiksuojame, kad jie yra darbų programoje ir juos galime svarstyti.

Taip pat spėsime dėl Sveikatos reikalų komiteto prašymo leisti jiems surengti posėdį Seimo posėdžio metu. Kas pritariate, kad būtų leidžiama surengti posėdį? Tikrai kitaip mes neįgyvendinsime Statuto reikalavimų, jeigu nebus jų išvados.

Balsavo 106: už – 61, prieš – 20, susilaikė 25. Sprendimas priimtas, komitetui leidžiama surengti posėdį, kuris, kaip skelbiama, bus 10 val. 30 min.

Tada bendru sutarimu... R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu paklausti gerbiamo komiteto pirmininko: ką jūs svarstysite? Be Etikos ir procedūrų komisijos išvados (jūs nežinote, kokia ji bus ir kaip mes ją priimsime) tai yra visiškai bergždžias komiteto darbas, nes Etikos ir procedūrų komisija išvadoje gali paneigti jūsų priimtus sprendimus. Man atrodo, reikia sulaukti Etikos ir procedūrų komisijos išvados ir balsuoti už tai, kad iki kito posėdžio, tai yra po Etikos ir procedūrų komisijos išaiškinimo, visiems ir pačiam komitetui būtų, man atrodo, daugiau aiškumo.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, deja, Statutas nenumato išlygų, kad būtų galima atidėti komiteto sprendimą ir mūsų svarstymą, jeigu Etikos ir procedūrų komisija pradėjo tyrimą. Jeigu Etikos ir procedūrų komisija priims sprendimą, kad yra kur nors pažeidimas, mes turėsime grįžti prie pažeidimo momento. Deja, bet šiandien mes negalime pagal kokį nors prognozuojamą Etikos ir procedūrų komisijos sprendimą elgtis, nebent Etikos ir procedūrų komisija taip pat pageidautų dabar posėdžiauti, tai mes galėtume ir jai leisti.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Galima patikslinti? Etikos ir procedūrų komisija paposėdžiavo šiandien iš ryto ir buvo balsuota ir nuspręsta, kad mes pradėsime tyrimą.

PIRMININKAS. Bet jūs tik pradėdate tyrimą.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Jam suteikta skuba, bet vis tiek ta skuba, tai yra per vieną dieną...

PIRMININKAS. Gerbiamoji kolege, mes nebekartokime. Tikrai Statutas nenumato išlygos, kad Etikos ir procedūrų komisijai pradėjus tyrimą... Tobulinkime Statutą, nes galbūt ateityje ir būtų naudinga tokią išlygą turėti. Šiandien jos nėra, tai komitetas turi atlikti savo pareigą.

Darbotvarkės tvirtinimas. Tikiuosi, tai gali būti padaryta bendru sutarimu? Ne. Tada balsuojame dėl visos darbotvarkės.

Balsavo 97: už – 55, prieš – 11, susilaikė 31. Darbotvarkei pritarta.

10.14 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2), Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90¹, 93, 116, 158, 158², 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2) (svarstymas)

Pradedame dirbti pagal patvirtintą darbotvarkę. Pirmasis klausimas – projektas Nr. XIVP-2625(2) ir lydimasis projektas Nr. XIVP-2626(2). Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pataisų projektas ir lydimasis – Draudimo įstatymo pataisų projektas. Svarstymo stadija.

Išklausysime pagrindinio Biudžeto ir finansų komiteto išvadą, ją pateiks M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamieji. Ačiū pirmininkui. Biudžeto ir finansų komitetas apsvaistė minėtą projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Tuoj pažiūrėsime, ar yra pageidaujančių kalbėti dėl motyvų. Niekas taip pat neužsirašė pasisakyti dėl motyvų. Balsuosime dėl šio paketo per numatytą intervalą.

10.15 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2)VK, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2)VK, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2)VK, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2639(2)VK, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2640(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6¹, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2)VK, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2642(2)VK (svarstymas)

Kitas – septynių projektų paketas. Pirmas pagrindinis projektas yra Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2) ir šeši lydimieji. Visų jų nevardinsiu. Dėl visų šių projektų pagrindinis buvo Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Išklausysime komiteto išvadą, ją pateiks komiteto pirmininkas J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė visą paketą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už trumpą pateikimą. Diskusijoje niekas nepageidauja kalbėti. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime per numatytą intervalą.

10.17 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto išvadą turėtų pateikti A. Lydeka, bet jo salėje nematome. Gelbės situaciją G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas svarstė klausimą ir pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje niekas nepageidauja pasisakyti. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Blieka balsavimas per numatytą balsavimo intervalą.

10.18 val.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2). Taip pat svarstymo stadija. Pranešėjas turėtų būti G. Paluckas, jis pateiks Ekonomikos komiteto išvadą. Nematome pranešėjo. Kas iš Ekonomikos komiteto narių galėtų pateikti išvadą? A. Kupčinskas pateiks Ekonomikos komiteto išvadą.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Labas rytas, kolegos. Komitetas svarstė dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos pakeitimo. Balsavimo rezultatai...

PIRMININKAS. Laisvųjų ekonominių zonų. Ne tą, man atrodo, jums padavė projektą. Taip, čia Laisvųjų ekonominių zonų, tai, matyt, kauniečiams, kaip Andriui, svarbu.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, tai labai aktualu. Dėl to ir komitetas puikiai suprato, kad mums aktualu ir ne tik mums. Pasiūlymų negauta. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje ir čia niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų nėra. Matyt, projektai labai aiškūs.

Toliau tada atidėję balsavimą iki numatyto intervalo dabar nagrinėsime darbotvarkės 1-7 klausimą, projektą Nr. XIVP-2475(2). (*Balsas salėje*) Atsiprašau, praleidau darbotvarkės 1-6 klausimą, taip greitai judame, kad net prašoku projektus.

10.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2) (svarstymas)

Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2). Taip pat svarstymo stadija. Pranešėja – Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektą Nr. XIVP-2578. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektui Nr. XIVP-2578 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ši kartą diskutuoti yra norinčių. Užsirašė I. Pakarklytė. Kviečiu į tribūną.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Gerbiami kolegos, balsavimas šio klausimo pateikimo stadijoje parodė, kad absoliuti dauguma Seimo narių supranta šio klausimo svarbą, palaiko referendumo organizavimą ir apskritai daugybinės pilietybės konceptą. Aš dar sykį norėčiau priminti esminius argumentus, kodėl daugybinė pilietybė yra labai svarbi valstybės ir tautos stiprinimui.

Pirma. Už Lietuvos ribų gyvena apie 1 mln. 300 tūkst. lietuvių ir lietuvių kilmės žmonių, tai yra kone trečdalis mūsų tautos. Gyvenamosios šalies pasas dažnam žmogui reikalingas dėl praktinių sumetimų, todėl neturime versti tautiečių rinktis tarp visaverčio gyvenimo užsienyje ir per pilietybę turimo ryšio su Lietuva.

Antra. Pasaulis dar niekada nebuvo toks mažas, koks jis yra dabar. Lėktuvu per keliolika valandų mes galime pasiekti bet kurį pasaulio kraštą, o informacinės technologijos leidžia šalies pilietiniame gyvenime dalyvauti ir nuotoliniu būdu. Tokios sąlygos leidžia susiformuoti artimiems saitams su daugiau nei viena valstybe. Neturime to riboti, tačiau turime visomis įmanomomis priemonėmis siekti, kad artimas saitas su Lietuva būtų išlaikytas kiekvieno, kuris to nori. Tai daugiau talentų, daugiau investicijų, daugiau idėjų kuriant Lietuvą.

Trečia. Mūsų šalyje gyvena vis daugiau žmonių, kurių tėvai yra ir kitų valstybių piliečiai. Mums visiems gerai žinoma jaunosios bėgikės Alianos istorija – ji beveik visą gyvenimą praleido Lietuvoje, tačiau yra kitos šalies pilietė. Tokie žmonės kaip ji yra visiškai integravęsi, kalba lietuviškai ir yra aktyvūs mūsų visuomenės nariai, todėl turime būti atviri ir priimti juos į savo gretas, neversdami rinktis tarp Lietuvos ir tėvų kilmės šalies pilietybės.

Stipri visuomenė yra atvira visuomenė. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą ir dar labiau kviečiu visus kolegas aktyviai agituoti savo vienmandatėse apygardose, bendraujant su rinkėjais, komunikuoti apie referendumo svarbą, kad šį sykį jis tikrai įvyktų ir įvyktų sėkmingai.

PIRMININKAS. Dėkoju už pasisakymą. Pažiūrėsime, ar dėl motyvų kas nors užsirašė. (*Balsai salėje*) Taip, yra užsirašiusių, tik kažin ar rasime salėje, bet A. Bagdonas tikrai yra. Prašom pasisakyti už.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, tai yra antras bandymas, kuomet mes bandysime įteisinti galimybę mūsų bendrapiliečiams, kitoje šalyje įgijusiems kitos šalies pilietybę, išsaugoti ryšį su Lietuva ir vis dėlto turėti ir Lietuvos Respublikos pilietybę. Man atrodo, kad dauguma Seimo narių tikrai supranta esmę ir pritars šiam įstatymo projektui. Tačiau aš norėčiau atkreipti dėmesį ir pakviesti visus parlamentarų visomis galiomis būti referendumo ambasadoriais ir skleisti žinią savo vienmandatėse apygardose. Tie, kurie turi giminių užsienyje, taip pat, nes referendumo kartelė yra gana aukšta ir ją bus sunku pasiekti, tačiau antrą pralaimėjimą mūsų diaspora tikrai sunkiai priimtų ir trečios galimybės mes tikrai neturėsime.

Todėl kviečiu būti vieningus šiuo klausimu, visiems balsuoti už ir siųsti aiškų signalą po visą pasaulį išsibarsčiusiems lietuviams, kad mes pritariame jų galimybei kitoje šalyje stovėti abiem kojomis, turėti tos šalies pilietybę ir taip pat išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę, bet kada grįžti į Lietuvą ir čia gyventi. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl šio projekto, kaip ir dėl kitų, balsuosime per numatytą balsuoti intervalą.

10.26 val.

Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2475(2) (svarstymas)

Toliau darbotvarkės 1-7 klausimas – Kelių transporto kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2475(2). Pranešėja turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė. Kadangi nėra numatytų pranešėjų, I. Haase pateiks komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIVP-2475(2). Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Kelių trans-

porto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIVP-2475(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti ir dėl motyvų užsirašiusių neturime. Kaip ir dėl kitų projektų, balsavimas nuo 11 valandos, per balsavimo intervalą.

10.27 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508(2), Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – dviejų projektų paketas. Darbotvarkės 1-8.1 ir 1-8.2 klausimai – projektas Nr. XIVP-1508(2)... Čia yra sujungti du projektai: Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1508(2) ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-1646(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas J. Sabatauskas pateiks pagrindinio Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl šių abiejų projektų. Pirma pagrindinis, po to papildomas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, buvo du projektai, jie buvo apsvaistyti komitete. Turiu omenyje Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo papildymo 17¹ straipsniu ir 2 straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-1508(2) ir projektą Nr. XIVP-1646.

Komitetas, kadangi kalbama apie tą patį, apie elektrinių paspirtukų teisinį reguliavimą, nusprendė sujungti tuos projektus, tačiau išvados, akivaizdu, yra dvi. Kaip pagrindas imamas projektas Nr. XIVP-1508, kadangi jis buvo chronologine tvarka anksčiau registruotas.

Buvo gauta Vyriausybės išvada. Buvo surengti net keturi klausimų posėdžiai. Komitetas pateikė kompromisinį variantą. Aš turiu omenyje, kadangi yra du projektai, vienas buvo griežtesnis, kitas buvo įtvirtinantis dabartinę, galima sakyti, tokią laisvę. Tai galutinė išraiška: už komiteto išvadą balsavo 7 komiteto nariai, susilaikė 1.

Tiesa, dar buvo siūlymų. Tai dėl siūlymų kalbėsime turbūt vėliau, kai bus pristatomi siūlymai. Seimo nario A. Kupčinsko siūlymams buvo pritarta iš dalies. Iš esmės pritariant, bet pakoreguojant teisine kalba taip, kad atitiktų siūlymai, jų buvo, dėl važiavimo šaligatviais ir dėl šalmų dėvėjimo. Pritarta taip, kad šaligatviais galima važiuoti tais atvejais, kai yra įrengti dviračių takai, o su šalmais – kai reikia važiuoti važiuojamąja dalimi.

Tas pats yra dėl kito projekto: irgi 7 balsai už, 1 susilaikius išvadai pritarta.

Ir trečias projektas buvo Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektas, numatant jau esančiame, galiojančiame straipsnyje ir tas transporto priemonės. Tiesa, jos bus vadina-
mos jau ne paspirtukais, o mikrojudumo priemonėmis, atsižvelgiant į Vyriausybės pasiūlymą. Vyriausybė pasiūlė pavadinimą „mikromobilumo“, bet kalbininkai vis dėlto rekomendavo vadinti „mikrojudumu“ – „elektrinio mikrojudumo priemone“, numatant, kad tai bus taikytina ir elektriniams riedžiams, ir elektrinėms riedlentėms, ir balansiniams vienaračiams. Tai tiek. Ir visais balsais buvo pritarta dėl Administracinių nusižengimų kodekso išvados. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Papildomo komiteto išvadą pateiks I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ekonomikos komitetas svarstė projektą 2022 m. gegužės 25 d. ir bendru sutarimu nusprendė iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui bei pasiūlyti Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui patobulinti projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Turime nemažai užsirašiusių diskutuoti. Pirmasis pasisakys J. Sabatauskas. Ar J. Sabatauskas planuoja ateiti pasisakyti diskusijoje?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, šiandien ką tik pristaciau Teisės ir teisėtvarkos komiteto parengtas išvadas dėl dviejų įstatymų projektų. Tai yra kompromisinis projektas, jis atsirado po daugybės valandų klausimų ir diskusijų komitete. Seimui po pateikimo pritarus iš esmės dviem labai skirtingiems projektams, jų viename buvo siūlomas itin griežtas reguliavimas, o kitame buvo pasiūlyta įvertinti ir įtvirtinti dabar *de facto* veikiančią eismą, kuris niekaip nereguliuojamas. Tad prieš pristatydamas siūlomo projekto nuostatas, norėčiau šiek tiek apžvelgti priežastis, lėmusias tokį pasiūlymą, ir kodėl atsirado poreikis reguliuoti šių transporto priemonių eismą.

Prieš beveik dvejus metus žiniasklaidoje pasirodė informacija ir perspėjimai apie didelius pavojus, tykančius paspirtukų vairuotojų ir pėsčiųjų. Medikai, policija vienareikšmiškai ne kartą

kartojo apie drastiškai augančius įvykių ir traumų skaičius. Medikai pabrėždavo ne tik augantį darbo krūvį, tačiau ypač pavojingas, brangiai kainuojančias ir gydomas ilgas pasekmes turinčias traumas, po kurių reikia daugkartinių operacijų, atstatomųjų operacijų, kad tas žmogus galėtų gyventi visavertį gyvenimą. Kaip tada, taip ir dabar mes esame viena paskutinių, jeigu ne paskutinė valstybė Europoje, kuri ėmėsi mikrojudumo priemonių teisinio reguliavimo. 2021 metais Susisiekimo ministerija ne kartą buvo raginama imtis šio darbo, žadėjo parengti reglamentavimą, tačiau laikas bėgo, įvykių skaičius augo. Be formalios diskusijos, surengtos 2021 metų pabaigoje, jokių sprendimų nebuvo pasiūlyta. Ir tuometinė, ir dabartinė situacija kėlė ir kelia nerimą dėl eismo, pėsčiųjų ir mikrojudumo priemonių vairuotojų saugumo.

Dabartinė situacija. Ką mes turime? Nors pagal nutylėjimą joms tarsi taikomos dviračiams taikomos taisyklės, tačiau jų nesilaikoma. Net jei ir būtų laikomasi, menkai gelbėtų, nes nuo dviračių mikrojudumo priemonės iš esmės skiriasi dydžiu, svoriu, pagal veikimo, judėjimo principą.

Pirmiausia apie greitį. Tam, kad išvystytų didelį dviračių greitį, vairuotojas turi turėti tinkamą pasirengimą. Tai dažniausiai suaugęs ir treniruotas žmogus. Tuo tarpu elektra varomos priemonės veikia priešingai – čia nereikia nei amžiaus, nei pasirengimo. Dar blogiau – kuo lengvesnis vairuotojas, tuo maksimalus greitis pasiekiamas greičiau. Maža to, mikrojudumo priemonių vairuotojai paprastai spaudžia tiek, kiek leidžia pati priemonė. Policija faktiškai neturi priemonių ir pajėgumų, todėl negali objektyviai kontroliuoti greičio, kuriuo mikrojudumo priemonių vairuotojai juda tarp pėsčiųjų.

Ne mažiau svarbūs judėjimo ribojimai. Nors formaliai mikrojudumo priemonėms taikomi tokie patys reikalavimai kaip dviračiams, tačiau praktika rodo, kad šių priemonių vairuotojai nesilaiko dviratininkams keliamų reikalavimų. Neabejoju, kad visi ėjote Gedimino prospektu ir matėte, nors yra įrengtos net dvi plačios juostos, tačiau mikrojudumo priemonių vairuotojai dažniausiai renkasi judėti šaligatviu. Akivaizdu, kad dėl konstrukcijos dydžio dviratininkams nėra patogų manevruoti tarp pėsčiųjų, todėl jie tai daro tik būtinybės prispirti. O mikrojudumo priemonėmis judėti šaligatviu kur kas patogiau, nes jie dažniausiai save traktuoja kaip pėsčiuosius, todėl renkasi šaligatvius. Nepaisoma to, kad savo elgesiu pėsčiuosius iš esmės terorizuoja, o nereitai ir traumuoja. Galiausiai saugumo priemonių praktiškai nenaudoja.

Šios priežastys lėmė labai paprastus ir skaudžius faktus. Pėstieji, būdami silpnaisiais dalyviais, jiems skirtuose šaligatviuose patiria traumas, negali jaustis saugiai, o mikrojudumo priemonių vairuotojai, negebėdami ir nenorėdami judėti saugiai, nesilaikydami ne tik saugumo reikalavimų, bet ir elementaraus etiketo, nedėvėdami saugumo priemonių, tarp žmonių manevruoja nepateisinamai dideliais greičiais, sukelia daugybę įvykių, žaloja save ir pėsčiuosius. Nėgana to, važiuoja keliese – dviese, trise. Kraupiausias vaizdas būna, kai mama ar tėtis vežasi pasistatę du savo vaikus.

Trumpai apie tai, kas nutinka tuomet, kai mikrojudumo priemonių greitis neribojamas, jomis leidžiama laisvai manevruoti. Kaip matote diagramoje, visais metais turime didėjančią avarijose sužeistų žmonių skaičių. Kartais šie skaičiai padidėja dvigubai. Kaip matote, 2019, 2020, 2021 metai. Deja, šie skaičiai neatspindi realybės, nes čia tik tie, kuriuos užfiksavo policija, o dažniausiai tragedijos mastas gali būti kelis kartus didesnis. Pavyzdžiui, ranką susilaužęs, dantis išsimušęs ar veidą susižalojęs į ligoninę vyksta pats ir niekam nepraneša. Tikslaus kiekio traumų, kurias patiria šių priemonių vairuotojai, negalime žinoti, nes teisės aktuose neturime tokios priemonės – traumų, susijusių su mikrojudumo priemonėmis, medikai neįrašo į oficialią statistiką. Atvežamų žmonių iš mikrojudumo priemonių įvykių traumų pobūdis ir pasekmės kelia siaubą. Štai čia mes turime faktiškai vos dviejų Vilniaus ligoninių duomenis. Žmonės su galvos traumomis taip pat pristatomi į Žalgirio, Santaros klinikas, į kitas įstaigas Vilniuje ir kituose miestuose. Taigi faktiniai sužeistųjų skaičiai gali būti dešimt ar daugiau kartų didesni.

Liūdnas faktas tas, kad faktiškai visi avarijose nukentėję žmonės patiria sunkius daugybinius sužalojimus. Beveik pusė mikrojudumo priemonių vairuotojų patiria galvos traumas. Nubrodzinimai, dantų išmušimai, žandikaulių lūžiai, kaip sako medikai, yra lengvos traumos mikrojudumo traumų kontekste. Paprastai atvykstama su daugybiniais galvos kaulų lūžiais, kaklo, veido, smegenų traumomis.

Turbūt nereikia sakyti, kad sunkų darbą atlikti tenka medikams ir kokios tos traumų pasekmės. Net išgelbėjus žmogaus gyvybę, neretai patiriami sužalojimai turi poveikį visam likusiam gyvenimui.

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Dar porą sakinių, jeigu galima?

PIRMININKAS. Negalima.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Nedemonstruosiu jau... Šiandien mes, kaip minėjau, paskutiniai Europoje. Aš tik parodysiu. Štai Europoje, kaip matote, yra draudžiamas judėjimas šaligatviais. Iš esmės beveik visose Europos Sąjungos valstybėse, išskyrus Latviją, Estiją ir Lenkiją. Svarbiausi siūlymai yra tokie, kad projektinis greitis – 25 kilometrai per valandą, 1 kilovatas ir...

PIRMININKAS. Tikrai nepiktinaudžiaukite laiku. Jau matote...

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kaip matote, mes nesiūlome...

PIRMININKAS. 2 minutes per daug kalbate.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...absoliučių draudimų. Kolegos, įvertinkite objektyvius faktus sprendami dėl šio projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Diskusijoje pasisakys I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Gerbiami kolegos ir gerbiamos kolegės, elektrinių paspirtukų klausimas, akivaizdu, kelia daug aistrų, kelia ir čia, Seime. Taip pat ne tik Seime, bet ir gatvėse, šaligatviuose. Apie elektrinius paspirtukus nuomonę turbūt turi visi, nes, ko gero, sunkiai rastume Lietuvoje bent vieną žmogų, kuris vienaip ar kitaip nebūtų susidūręs su šia mikrojudumo priemone: arba patys juos turi, arba nuomojasi, arba bent jau yra matę važiuojančių paspirtukų šaligatviais, gatvėmis, dviračių takais.

Tačiau tegul šio klausimo aktualumas ir populiarumas neaptemdo sveiko proto ir dar labiau nepablogina situacijos. Neturėtume elgtis karštakošiskai ir kategoriškai, kaip kai kurie tiek paspirtukų, tiek ir kitų transporto priemonių vairuotojai, ir padaryti dar daugiau žalos priimdami ne visai taiklų reguliavimą.

Ar dabartinė elektrinių paspirtukų ir kitų mikrojudumo priemonių situacija miestuose ir miesteliuose kelia problemų? Taip, kelia. Ar visi elektrinių paspirtukų vairuotojai juos vairuoja atsakingai? Ne. Ar paspirtukai kelia pavojų pėstiesiems ir kitiems eismo dalyviams? Taip, neretai kelia. Ar pateiktas projektas sprendžia šias problemas? Ne visai, o kai kur tų problemų gali būti net ir daugiau. Mes, uždrausdami elektrinėms mobilumo priemonėms judėti šaligatviais ir iškeldami juos į važiuojamąją dalį, nepadidinsime saugumo.

Gerbiamas Julius čia labai detalai pristatė tas patiriamas sunkias traumas, daugybines traumas. Tie traumų skaičiai, jeigu paspirtukais bus galima važiuoti tik gatvėse, kai nėra dviračių takų, o mes puikiai žinome, kad Lietuva tikrai nėra dar pasiekusi tokio lygio, kaip Danija ar Nyderlandai, kur yra puikiai, nuostabiai išvystyti dviračių takų tinklai, tai mes galime turėti dar baisesnių pasekmių sveikatai ir gyvybei.

Dar, tiesą sakant, šiuo projektu nėra bandoma spręsti kitos labai aktualios paspirtukų reguliavimo problemos, kur, tikiu, savivalda išspręs, tai yra dėl netvarkingai statomų paspirtukų, kai jie yra kliūtis ir pėstiesiems, ir akliesiems. Pagalvokime, kaip neregiumi reikia naviguoti mieste, kai pilna tų paspirtukų pristatyta.

Nepaisant visų tų keliamų iššūkių, vis dėlto šis projektas kol kas netiksliai (suprantu, svarstymo stadija, dar galime tobulinti ir turėtume tobulinti), ne visai taikliai atsako į tas problemas. Kadangi akcentuojama ta sužalojimų ir traumų statistika, mes tikrai jų turėsime dar tik daugiau.

Nesinorėtų dar taip pat to paspirtukų demonizavimo, ką tenka girdėti. Vis dėlto tai yra gera alternatyva miestuose, miesteliuose automobiliams. Šiltuoju metu tai tikrai padeda spręsti taršos ir spūsčių iššūkius. Todėl, taip, tobulinti elektrinių paspirtukų, kitų mikrojudumo priemonių reguliavimą mes turime, tačiau ne tokiomis drastiškomis priemonėmis. Pritarti visos apimties projektui, tokiam, koks jis yra dabar, nemanau, kad būtų racionalu. Taip galėtume sukurti tikrai dar daugiau pavojaus žmonių sveikatai ir gyvybei.

Stiprinkime taisyklių kontrolę, policijos reidus, jų tikrai galėtų būti daugiau, nes, kaip ir matome patys, ar ne, tikrai nėra laikomasi dažnai. Vykdykime švietimo akcijas, diskutuokime su

verslu. Sutinku, kad įmonės, teikiančios paspirtukų nuomos paslaugas, irgi tikrai ne visada ištaiso jau egzistuojančius netobulumus – tas pats jau minėtas parkingas. Spręskime šituos klausimus, tačiau nežlugdykime šios iš principo dalį taršos iššūkių sprendžiančios mikromobilumo priemonės tokiais neįgyvendinamais reikalavimais ir nepriimkime projekto, kuris pareikalaus tikrai dar daugiau žmonių traumų ir net galbūt gyvybių. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisako A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, iš tiesų buvo įregistruoti du įstatymų projektai. Vieną įstatymo projektą įregistravo J. Sabatauskas su kolegomis, jo tikslas buvo, vienas iš iniciatorių pavadino – pažaboti paspirtukininkus, elektra varomus paspirtukus. Kitas įstatymo projektas buvo įregistruotas mano. Jo tikslas buvo sureguliuoti visas mikrojūdumo priemonės, kad tiek pėstieji, tiek automobiliai, tiek paspirtukų vairuotojai kelyje jaustųsi maksimaliai saugiai, žinoma, numatant ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimus, kad tokia transporto priemone negalima važiuoti dviese, kad tokia transporto priemone negalima važiuotu neblaiviam.

Džiaugiuosi, kad Ekonomikos komitetas vienbalsiai pritarė šiam įstatymo projektui ir kaip pagrindinį įstatymo projektą pasirinko mano. Vyriausybė iš esmės taip pat pritarė šiam įstatymo projektui, tačiau kadangi Vyriausybės išvadoje nebuvo pritarimo visus paspirtukus nusiųsti į gatves, tai J. Sabatauskas tiesiog nuo praėjusio rudens šitą klausimą labai ilgai svarstė komitete, faktiškai praėjo daugiau kaip pusė metų. Tai nedžiugina, nes jau šią vasarą tikrai įvykių būtų gero kai mažiau.

Ką mes padarome šiuo įstatymo projektu? Mes apribojame paspirtukų greitį iki 20 kilometrų per valandą ir juos nukreipiame į važiuojamąją dalį – automobiliai važiuos 50 kilometrų per valandą greičiu, paspirtukai važiuos iki 20 kilometrų per valandą greičiu. Jeigu mes kalbėjome apie patiriamas traumas, apie nubrozdinimus, apie veido traumas, tai mes kalbėsime čia apie mirtis, nes tokia praktika buvo su dviračiais – kuomet dviračiams buvo uždrausta važiuoti pėsčiųjų takais, per metus žūdavo nuo 25 iki 35 dviratininkų, pernai tokių žūčių buvo tik 5. Mes kalbame apie tai, kad, norėdami neva apsaugoti nuo traumų, mes žmones pasiunčiame tiesiog į žūtį.

Aš tokių siūlymų iš tiesų nesuprantu, nes tiek J. Sabatausko, tiek mano vienas iš šio įstatymo projekto tikslų buvo, kad atskirtume galingus paspirtukus, kurie gali važiuoti 80 kilometrų per valandą, kurie yra panašūs į mopedus, o kai kurie net į keturračius. Kad atskirtume juos – jiems būtų keliami visai kiti reikalavimai, jiems būtų privalomos teisės, privaloma registracija, taip pat jie jokių būdu negalėtų jokių pėsčiųjų taku važiuoti, jie važiuotų važiuojamąją kelio dalimi – ir tuos paspirtukus, kurie nėra galingi, iki 0,5 kilovato, komitetas apsisprendė iki 1 kilovato, kurie gali važiuoti iki 20 kilometrų per valandą greičiu. Noras buvo atskirti. Mes atskyrėme, tačiau visus pasiunčiame dabar į gatves.

Dar blogiau, įstatymo projekte mes būtent kalbėdami apie tuos negalingus paspirtukus numatėme, kad 14-mečiai, išklause mokykloje kursus, galės juos vairuoti ir jais važiuoti. Iš esmės mes mažamečius vaikus nusiunčiame į gatves, kur automobiliai važiuoja gerokai, dvigubai, didesniu greičiu, negu kad leidžiama tam paspirtukui. Man atrodo, šitas siūlymas nėra geras, jis buvo pristatytas kaip kompromisinis, bet jis tikrai yra prastas. Aš įregistravau siūlymą dėl šio įstatymo projekto ir priėmimo stadijoje, aš labai tikiuosi, gerbiami kolegos, kad jūs atsižvelgsite. Šiaip įstatymo projektas tikrai reikalingas, tačiau įstatymu sureguliuoti eismą taip, kad mes prisidėtume prie naujų mirčių skaičiaus didinimo, man atrodo, yra tikrai prastas... Aš kviečiu vis dėlto šioje stadijoje pritarti šitam įstatymo projektui. Tikrai matome, kad yra iššūkių su paspirtukais Lietuvoje, tačiau ištaisyti šiurkščias klaidas, kurios prisidėtų prie to, kad mirčių Lietuvoje tiek dviratininkų, kuriems mes įstatymo projektu uždraustume važiuoti pėsčiųjų taku, tiek paspirtukų vairuotojų, kuriems taip pat norima uždrausti važiuoti pėsčiųjų taku, žūčių tikrai gerokai padidėtų.

Kviečiu įsiklausyti, išgirsti ir priėmimo stadijoje tikrai balsuoti už siūlymą, kuris iš esmės, kaip ir siūlė Vyriausybė, leistų paspirtukų vairuotojams, dviračių vairuotojams, jeigu nėra patogios infrastruktūros, jeigu nėra dviračių tako, vis dėlto važiuoti ir pėsčiųjų taku. Žinoma, kaip ir

numatė Vyriausybė, sumažinti greitį lenkiant pėsčią iki 5–7 kilometrų per valandą. Taigi tikrai raskime visiems vietos keliuose ir šiek tiek sureguliuokime šitą eismą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Toliau M. Danielė turėtų kalbėti. Jos nėra. Tada A. Kupčinskas užbaigs diskusiją.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, išties turbūt jau beveik viskas pasakyta apie paspirtukus, nors kalbant apie paspirtukus turbūt pati sąvoka yra netiksli. Jeigu į alaus bokalą įpilsime 99 % vandens ir tik lašą alaus, turbūt to gėrimo nevadinsime alumi. Lygiai tas pats ir su paspirtukais: jeigu vos pasispiriami ir paskui važiuojama jau ne žmogiškąją jėga varoma transporto priemone, o grynai elektra, ar kita motorine priemone, tai tikrai negali būti vadinama paspirtuku, kokį mes žinome, jeigu jis būtų išties varomas žmogiškąją jėga. Ir čia prasideda galingumo sąvokos.

Būtent pagrindinis tikslas, dėl ko mes prieš gerus metus, priminsiu, 2022 m. balandžio 14 d., įregistravome šį įstatymo projektą, paskui kolega A. Bagdonas įregistravo kitą projektą, bet iš esmės mes tik po metų pertraukos grįžtame prie riedžių arba mikrojudumo priemonių reglamentavimo, ko nebuvo padaryta praėjusiais metais. Todėl, aš manau, mes tikrai šioje sesijoje turime susikaupti, rasti tenkinantį kompromisą ir priimti tuos įstatymo pakeitimus.

Pagrindinis akcentas vis dėlto buvo reglamentuoti galias ir greitį vadinamųjų mikrojudumo priemonių, nes visi suprantame, kad virš 20 kilometrų per valandą lekianti priemonė kelia potencialų pavojų. Čia kolegos kalba pirmiausia stengdamiesi apsaugoti pačius mikrojudumo priemonių atstovus, kad jeigu jie negalės važiuoti šaligatvio dalimi, tai jie patys bus silpnesnioji pusė, bet neišgirdau iš šios tribūnos kalbėjimo apie pėsčiuosius, apie jų interesus, nes būtent jie yra silpnesnioji pusė, jeigu tomis mikrojudumo priemonėmis važiuojama šaligatviais. Ir tikrai retas pristabdo ir važiuoja 5 ar 7 kilometrų per valandą greičiu, tai yra pėsčiojo judėjimo greičiu, todėl pagrindinis akcentas ir buvo. Kadangi mes žinome, kad tos priemonės gali lėkti net iki 80 ir 100, yra tokių galingų mikrojudumo priemonių, buvo siekis atskirti tas priemones.

Kai prieš gerą dešimtmetį atsirado keturračiai, kurie draskė parkų, miškų paklotes, mes sakėme, kad reikia ir juos reglamentuoti. Jie buvo priskirti traktorių kategorijai ir visi keturračiai turi būti registruojami prie savivaldybių. Tai analogišką praktiką norime taikyti ir mikrojudumo priemonėms, kurios yra galingesnės, virš 1 kilovato, juda greičiau negu 20 kilometrų per valandą. Aš manau, tai yra kompromisas, tai yra teisinga, nes jeigu pažiūrėsime plačiau Europoje, ar tai būtų Haga, ar Malmė, ar kiti Skandinavijos miestai, ten apskritai yra draudžiamas važinėjimas mikrojudumo priemonėmis šaligatviais. Leidžiama tik dviračių takais arba važiuojamąja kelio dalimi.

Todėl aš tikrai manau, kad mes turėtume šioje sesijoje priimti šiuos įstatymo pakeitimus, kad jie išsigaliotų rugsėjo 1 dieną, prieš saugaus eismo mėnesį, kai visi grįžta į miestus, atsipūtę, pailsėję po atostogų. Tiek policijos atstovai, tiek visi siekiame mažinti greitį, kad neįvyktų skaudžių nelaimių, todėl tikrai neatidėliokime šio įstatymo priėmimo iki sausio 1 dienos, iki kitų metų. O ta rugsėjo 1-oji tikrai būtų labai tinkama.

Šiuo įstatymu tikrai nesiekama pažaboti, nors čia kolega sako, kad siekta pažaboti. „Pažaboti“, aš galiu pasakyti, yra sinonimas žodžio „reglamentuoti“, tai siekis tikrai, kaip ir I. Pakarklytė sakė, reglamentuoti šias transporto priemones, jų judėjimą, nes jos iki šiol nebuvo reglamentuotos niekaip. Tikrai siūlyčiau žiūrėti ne tik stipresniosios pusės, kas yra automobiliai, palyginti su mikrojudumo priemonėmis, bet ir silpnesniosios pusės, kuri yra šaligatvyje, tai yra pėstieji, taip pat atsižvelgti į jų interesus. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuosime per numatytą intervalą, jis prasidės gal keliomis minutėmis vėliau, nes dar reikia panagrinėti keletą projektų, kurie buvo numatyti šioje dalyje.

10.58 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2528(2) (svarstymas)

Pirmiausia 1-9 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2528(2). Svarstymo stadija. Pranešėja P. Kuz-

mickienė pateiks Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Tada turi A. Matulas gelbėti padėti, jeigu jo išvadų rengėjos šiuo metu nėra. Grįžo P. Kuzmickienė. Tada kviečiu ją.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mūsų komitetas atliko jūsų pavedimą subendrinti du pasiūlymus. Pasiūlymai buvo teikti ir jiems salėje buvo pritarta. Kalbu apie A. Vyšniausko, J. Sejonienės ir L. Slušnio pasiūlymą, ir A. Matulo.

Taigi šiems dviem pasiūlymams praeitame posėdyje buvo pritarta ir mūsų buvo paprašyta juos subendrinti. Komitetas šį darbą padarė, įvesdamas tą svarbų kriterijų, apibrėžiantį miestus skaičiumi, kitaip tariant, kriterijus atsiranda toks, kad miestuose, kuriuose gyvena mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, ir labai svarbus momentas...

PIRMININKAS. Gerbiamoji pranešėja, jūs visiškai ne tą projektą čia komentuojate. Jūs turėjote komentuoti, pateikti išvadą dėl Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. O jūs jau aiškinate apie farmaciją.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Labai atsiprašau. Labai teisingai, aš pamaniau, kad čia yra šis projektas. Taip, dabar alternatyvioji. Komitetas balsavo ir pritarė pasiūlymams. Neturiu ką daugiau bepridėti. Atsiprašau, supainiojau.

PIRMININKAS. Viskas, pateikėte komiteto išvadą. Dėl farmacijos projektų mes apsispręsimė per balsavimo intervalą, nes ten reikės iš karto balsuoti. Čia diskusijoje kalbėti užsirašęs yra A. Vinkus. Kviečiu į tribūną.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Kai kurie iš mūsų gerai prisimena, kaip sunkiai šis Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymas skynėsi kelią į gyvenimą. Tai truko keletą metų. Bet truputį daugiau nei prieš trejus metus jis buvo priimtas. Sritis arba paslaugų spektras, kurie buvo reglamentuoti minėtu įstatymu, yra labai platus, todėl šį ilgai trukusį procesą turbūt galima pateisinti. Galima suvokti ir tai, kad pirminis įstatymo variantas vargu ar galėjo būti tobulas, todėl jo praktinis pritaikymas išryškino ir kai kurias tobulintinas vietas. Viena esminių šio įstatymo nuostatų yra pagrįstai ir argumentuotai reglamentuoti reikalavimus asmenims, siekiantiems verstis papildomą ir alternatyviąją sveikatos priežiūrą. Būtent straipsnis, kuris reglamentuoja minėtus santykius, jau buvo keičiamas 2021 metų birželio mėnesį. Šiandien kolegos R. Šalaševičiūtė ir A. Veryga teikia to paties straipsnio pakeitimą. Jo esmė, kaip pristatė pranešėjai, yra papildyti įstatymą psichologijos, slaugos, akušerijos naujomis pranešėjos įvardintomis studijų kryptų studijomis. Manau, kad toks sprendimas yra naudingas tiek paslaugų teikėjams, tiek paslaugų gavėjams, nes priėmus įstatymo projektą būtų sudarytos sąlygos didesniai ratui specialistų teikti natūraliosios ir liaudies medicinos paslaugas. Taigi palaikau šį projektą ir agituojau jus balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Galėsime dabar ir apsispręsti dėl šio projekto, esame kaip tik pasiekę balsavimo intervalą. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi balsuojame dėl Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo projekto svarstymo stadijoje.

Balsavo 97: už – 95, prieš nėra, susilaikė 2. Projektui pritarta.

11.02 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2), Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90¹, 93, 116, 158, 158², 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame į darbotvarkės pradžią ir balsuosime dėl paketo, dėl projektų Nr. XIVP-2625(2) ir Nr. XIVP-2626(2). Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pataisų projektas ir Draudimo įstatymo pataisų projektas. Balsuojame, ar pritariame šiam paketui po svarstymo.

Bet prieš tai V. Rakutis dėl vedimo tvarkos.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, prašyčiau mano balsą įskaityti už, tiesiog neveikė mygtukai.

PIRMININKAS. Gerai, fiksuojame už. Balsuojame dėl paskelbto paketo po svarstymo.
Balsavo 110: už – 109, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Po svarstymo pritarta.

11.03 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2)VK, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2)VK, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2)VK, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2639(2)VK, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2640(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6¹, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2)VK, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2642(2)VK (svarstymo tęsinys)

Dabar septynių projektų paketas, kur pirmasis yra Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo projektas. Balsuojame, ar pritariame šiam paketui po svarstymo.

Balsavo 110 – už visi 110. Po svarstymo pritarta.

11.04 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – įstatymo dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties (ir taip toliau) projektas Nr. XIVP-2635(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 113 – už visi 113. Pritarta po svarstymo.

11.04 val.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2) (svarstymo tęsinys)

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 114: už – 107, prieš – 1, susilaikė 6. Pritarta po svarstymo.

11.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 112: už – 107, prieš – 1, susilaikė 4. Pritarta.

11.05 val.

Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2475(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau – Kelių transporto kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2475(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 116: už – 101, prieš – 7, susilaikė 8. Pritarta.

11.06 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508(2), Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar jau į tribūną kviečiu pagrindinio komiteto atstovą J. Sabatauską. Nagrinėsime pasiūlymus dėl projekto Nr. XIVP-1508(2). Pradedame iš eilės. Vyriausybės pasiūlymas. Paprastai Vyriausybės pasiūlymų autoriai nepristato. Iš karto išklausome komiteto pozicijos.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Čia yra dėl mikrojudumo priemonės apibrėžimo. Komitetas pritarė iš dalies. Iš esmės viskam yra pritarta, tik kai kurie redakciniai pataisymai. Iš esmės siūlymui dėl greičio ir dėl galios pritarta. Vyriausybė siūlė nustatyti 1 kilovato galią. Projektinis greitis – 25 kilometrai per valandą. Pritarta. Vairo ir sėdimos vietos aukštis – pritarta. Sakau, pataisos yra redakcinio pobūdžio. Ir pritarta įrašyti neįgaliojo vežimėlį. Prie tokių priemonių nepriskiriama.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kaip komitetas suredagavo šį pasiūlymą, pritardamas iš dalies Vyriausybės pasiūlymui? Matau, kad yra bendras sutarimas. Pritariame.

Toliau. Kitas Vyriausybės pasiūlymas buvo turbūt čia dėl 5 dalies.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dėl 5 dalies. Dėl motorinio dviračio apibrėžimo. Taip pat iš dalies pritarta. Vyriausybė siūlo nurodyti, kad du ratai, varomi asmens raumenų jėga, naudojant pedalus, rankenas ir taip toliau. Kitaip sakant, ištrauka iš reglamento. Bet reglamentas yra tiesioginio galiojimo teisės aktas. Pritarta iš dalies.

PIRMININKAS. D. Kepenis, matau, nori pasisakyti.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Sugedo mano balsavimo įranga – visą laiką rodo nulį, tuščia. Aš prašau leisti man... Kelis balsavimus aš nepastebėjau, kad taip buvo. Užfiksuokite.

PIRMININKAS. Jūs...

D. KEPENIS (LVŽSF). Mano balsavimo eilė buvo nulinė, tuščia. Nebalsavau.

PIRMININKAS. Mane Sekretoriatas informavo, kad įskaityti balsavimai. (*Balsas salėje: „Neįskaityti.“*) Gerbiamas kolega, kadangi jūsų keli balsavimai vis dėlto yra prapuolę, jūs gal pateikite darbotvarkėje pažymėjęs, kaip balsavote, mes perskaitysime ir bus fiksuota protokole. Patikslino, kad vis dėlto neįskaityti tie balsavimai.

Čia vėl komiteto išvada – pritarti iš dalies Vyriausybės siūlymui. Ar galime bendru sutarimu? Pritariame.

Kitas Vyriausybės pasiūlymas, jam komitetas vėl pritarė iš dalies, dėl pėsčiojo apibrėžimo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip, iš esmės pritarta pėsčiojo apibrėžimui. Tik vėl yra, sakyčiau, redakcinio pobūdžio pasiūlymų. Čia taip pat atsižvelgta į kalbininkų pastabas. Buvo siūloma, kad vedantys... Pėstysis yra tas, kuris ne važiuoja, o, tarkime, veda dviratį ar paspirtuką. Buvo šiek tiek kitokių pasiūlymų – ne vedantys, o ridenantis ir panašiai. Tokie pasiūlymai, bet iš esmės pritarta.

PIRMININKAS. Klausiu: ar niekas neprieštarauja ir bendru sutarimu galime tam pritarimui iš dalies pritarti? Pritariame.

Toliau yra Seimo narių A. Kupčinsko ir M. Maldeikio pasiūlymas. Čia komitetas pritarė iš dalies. Aš klausiu autorių: ar tenkina pritarimas iš dalies?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Jeigu tenkina, tada tai jau yra pagrindiniame projekte ir mes nebediskutuojame.

Toliau yra dar vienas Vyriausybės pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Prašom pakomentuoti komiteto poziciją.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Turite omenyje 3 straipsnį?

PIRMININKAS. Dėl sąvokos „šaligatvis“.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Dėl sąvokos „šaligatvis“. Čia yra Seimo narių A. Kupčinsko ir M. Maldeikio pasiūlymas.

PIRMININKAS. Mes kalbame apie Vyriausybės pasiūlymą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Seimo narių pasiūlymui pritarta iš dalies, labiau Seimo narių pasiūlymui.

PIRMININKAS. Kadangi iš tikrųjų abu pasiūlymai buvo dėl to paties 67 punkto, tai Vyriausybės siūlymui irgi pritarta iš dalies. Galime bendru sutarimu tada pritarti? Gerai, pritariame.

Tada Vyriausybės siūlymas dėl 3 straipsnio.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Vyriausybės siūlymas dėl 3 straipsnio, jame jau nustatomas naujai atsirandantis 17¹ straipsnis. Būtent čia nurodyta, kur turi būti judama šia transporto priemone. Vyriausybės pasiūlymui pritarta iš dalies, atsižvelgus į Seimo narių A. Kupčinsko ir M. Maldeikio ankstesnį pasiūlymą, nes tai yra susiję.

PIRMININKAS. Galime fiksuoti tą pritarimą iš dalies tiek dėl Vyriausybės, tiek dėl A. Kupčinsko ir M. Maldeikio pasiūlymų. A. Kupčinskas nereikalauja balsuoti dėl visos apimties savo pasiūlymo. Fiksuojame pritarimą dėl tų komiteto pritarimų iš dalies bendru sutarimu.

Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas dėl šio straipsnio, dėl 1.7 punkto.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Praktiškai šiam siūlymui visiškai pritarta. Būtent po Vyriausybės pasiūlymo atsirado detalizavimas, kokius šalmus reikia dėvėti. Vyriausybė detalizuoja, kad tai turi būti riedlentininko, dviratininko arba motociklininko šalmas. Čia taip pat pasakyta, būtent atsižvelgus į Seimo narių pasiūlymas, kad šalmas dėvimas nepilnamečių visais atvejais (čia buvo ir Vyriausybės pasiūlymas dėl abiejų projektų), o suaugusieji privalo dėvėti šalną, kai važiuoja važiuojamąja dalimi. Yra toks kompromisinis variantas, jis gimė, kaip sakau, irgi po Seimo narių pasiūlymo.

PIRMININKAS. Fiksuojame bendrą sutarimą, kad pritariame iš dalies.

Ir dar vienas Vyriausybės pasiūlymas dėl straipsnio 3 dalies.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pritarta iš dalies. Čia buvo papildyta dėl mikrojudumo priemonių, kaip turi važiuoti, kai važiuoja ar taku, ar dviračių juosta, ar važiuojamąja dalimi ir kelkraščiu, kad būtent kuo arčiau dešiniojo krašto. Nepritarta, kad kiti reikalavimai nustatomi Kelių eismo taisyklėse būtent dėl to, kad konstitucinė doktrina aiškiai sako, kad naujų reikalavimų negali atsirasti. Kitaip sakant, asmens teisės ir pareigos privalo būti nurodytos įstatyme, ne poįstatyminia-me akte. Nepritarta tik dėl paskutiniojo sakinio.

PIRMININKAS. Taip pat fiksuojame bendrą sutarimą, kad pritariame iš dalies, kaip suformulavo komitetas.

Dar vienas Vyriausybės pasiūlymas dėl straipsnio 4 dalies, čia vėl pritarta komitete iš dalies.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pritarta iš dalies. Būtent čia atsiranda nurodymas, kad vairuotojui draudžiama važiuoti didesniu kaip 20 kilometrų per valandą greičiu. Nors, kaip minėjau, viename iš projektų, tai yra mano ir kolegų, apskritai buvo numatytas tas skaičius, kai projektinis greitis yra ne didesnis, bet, kaip žinote, apibrėžime projektinis greitis yra iki 25 kilometrų, tačiau Vyriausybės pritarta, kad vis tiek jis privalo važiuoti ne didesniu kaip 20 kilometrų.

Taip pat papildyta dėl važiavimo kitais atvejais, tai yra šaligatviais, taip, kaip yra 2 straipsnio 67 dalyje – draudžiama važiuoti pėsčiųjų takais, važiuojamąja dalimi, išskyrus Kelių eismo taisyklėse nustatytus atvejus. Čia buvo būtent siūlymas dar papildyti šią vietą, jeigu šalia yra dviračių takas, bet sutarėme, kad tai turės būti nurodyta Kelių eismo taisyklėse. Ir taip toliau, nurodant, kaip transporto priemonė turi važiuoti, kai važiuoja šalia pėsčiųjų – ne daugiau kaip 7 kilometrai per valandą ir taip toliau. Pritarta iš dalies.

PIRMININKAS. Fiksuojame pritarimą iš dalies bendru sutarimu. Dėl pirminio Vyriausybės pasiūlymo niekas nereikalauja balsuoti.

Toliau dėl 5 dalies buvo Vyriausybės pasiūlymas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). 5 dalis yra dėl tų transporto priemonių, kurios konstrukciškai labai panašios į elektrinius paspirtukus arba į kitas transporto priemones, tai yra riedžius ir taip toliau, bet pagal technines charakteristikas turi daug galingesnę galią ir greitį. Čia atitinkamai su-reguluota, paredaguota pagal Vyriausybės pasiūlymą. Vyriausybės esmei pritarta, tik pridėtas reguliavimas pagal technines charakteristikas.

PIRMININKAS. Vėl fiksuojame pritarimą iš dalies Vyriausybės pasiūlymui bendru sutarimu, dėl pirminio pasiūlymo nebalsuojame.

Dėl 4 straipsnio – taip pat Vyriausybės pasiūlymas, jam pritarta iš dalies.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Čia yra būtent susiję su pardavimu tų transporto priemonių, kurios yra žymiai galingesnės. Šias transporto priemones ne tik reikės, kaip prieš tai 5 dalyje nusta-

tyta, registruoti, prieš tai atlikti atitikties įvertinimą, bet taip pat bus taikoma techninė apžiūra ir civilinės atsakomybės draudimas. Akivaizdu, atsiranda pareiga vairuotojui turėti atitinkamos kategorijos vairuotojo pažymėjimą. Čia pareiga tokios transporto priemonės pardavėjui – jis raštu turi išpėti pirkėją apie jo laukiančias prievoles, kurias turės atlikti prieš pradėdamas važiuoti tokią priemonę. Kitaip sakant, kaip minėjo ir kolega A. Bagdonas, jeigu važiuoja 80 ar 90 kilometrų per valandą greičiu, akivaizdu, kad tai jau neatitinka šios transporto priemonės apibūdinimo, charakteristikos, ir todėl pardavėjas turi raštu išpėti pirkėją.

PIRMININKAS. Dėkui pranešėjui. Čia vėl fiksuojame pritarimą iš dalies Vyriausybės pasiūlymui tokiam, kaip suredagavo komitetas. Dėl pirminio pasiūlymo nebalsuojame. Aptarėme visus pasiūlymus. Čia dar buvo bendro pobūdžio Ekonomikos komiteto ir Vyriausybės pasisakymai, dėl jų balsuoti nereikia. Dabar balsuosime dėl viso paketo. Dar, be abejo, prieš tai motyvai. A. Širinskienė pasisako už.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Išties norėčiau paremti įstatymo projektą ir padėkoti gerbiama Julijai tiek už pačią iniciatyvą, tiek ir už klausymus (vienuose teko pačiai dalyvauti, tikrai buvo labai nelengvi). Išties norėtusi, kad mūsų keliai ir šaligatviai būtų saugesni ir nerizikuotų tiek patys paspirtukininkai, tiek ir tie asmenys, kurie yra šalia, kurie tiesiog vairuoja automobilius arba naudoja šaligatviais jais eidami. Kolegos, raginu pritarti įstatymo projektui. Aišku, dar iki priėmimo, matyt, bus įvairių pasiūlymų, bet išties šiuo atveju turėdami omenyje tai, kad esame beveik vienintelė Europos valstybė, nenumatanti kažkokių saugumo garantijų, tą situaciją turime galimybę ir, matyt, pareigą keisti.

PIRMININKAS. M. Danielė pasisakys prieš.

M. DANIELĖ (LF). Kolegos, aš norėčiau visus paraginti nuoširdžiai nepalaikyti tokios redakcijos, kokia yra dabar. Aš suprantu, kad 100 % jūsų, išskyrus mane ir A. Mazuronį, važiuojate su automobiliais jau daugybę metų. Aš 15 metų kasdien keliauju mieste dviračiu ir žinau, ką reiškia važiuoti dviračiu, kai tu važiuoji šalia automobilių.

Aš labai apgailestauju, bet šiandien nei vairavimo kultūra, nei infrastruktūra, kalbant apie dviračių takus, neleidžia saugiai keliauti bendra važiuojamąja dalimi, kelkraščiu. Jūs patys labai greitai pradėsite raginti savo vaikus ir jaunus žmones pažeisti įstatymą ir jokių būdu nevažiuoti automobiliais, o vertinti savo gyvybę ir saugumą, pažeisti šį įstatymą ir važiuoti šaligatviais. Jūs patys pamatysite, kai pradėsite tą daryti, nes vaiko gyvybė, aš jau nekalbu, suaugusiajam yra nesaugu, bet vaikui važiuoti kartu važiuojamąja dalimi yra *ekstra* nesaugu. Tik priėmę šį įstatymą, jeigu jis bus priimamas toks, koks yra dabar, mes pamatysime, kokia žala įvyks Lietuvoje.

PIRMININKAS. Kadangi paketo du projektai, dar po vieną už ir prieš. A. Bagdonas pasisakys už.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Iš tiesų įstatymo projektas yra spragų, bet jas galima ištaisyti iki priėmimo stadijos ir tą tikrai siūlysiu padaryti.

Pagrindinis dalykas yra tas, kad mes šiuo įstatymo projektu atskyrėme galingas transporto priemones, varomas elektra, virš 1 kilovato, kurios gali išvystyti ir 80–90 kilometrų per valandą greitį, ir negalingus elektra varomus paspirtukus, kurių greitis yra ribojamas iki 20 kilometrų per valandą. Pagrindinė šio įstatymo spraga yra ta, kad galingomis transporto priemonėmis bus galima važiuoti keliu, kaip yra ir dabar, dėvint šalmus, turint pažymėjimus, tačiau į gatvę mes nustumiami iš šaligatvių ir tuos negalingus paspirtukus, varomus elektra, kurių greitį apribojame iki 20 kilometrų per valandą, o automobiliai važiuos 50 kilometrų per valandą greičiu.

Yra patirties iš dviračių praktikos. Iki 2014 metų dviračiams buvo draudžiama važiuoti pėsčiųjų šaligatviu. Per metus žūčių gatvėse būdavo nuo 25 iki 35 – gana daug dviratininkų išties žūdavo. Pernai, kuomet dviratininkams buvo leista važiuoti pėsčiųjų taku, jeigu nėra išvystyta infrastruktūra ir nėra dviračių tako, žuvo tik penki.

Suprantame, kokie skaičiai yra dviratininkų ir kokie skaičiai yra elektra varomų paspirtukų, ir jeigu mes juos visus dabar nukreipsime į važiuojamąją kelio dalį, tai reikš ne sužalojimus, ne nubrozdinimus, ne veido sužalojimus – tai reikš tiesiog daugybę mirčių, už kurias atsakomybę prisiimti turės šis Seimas.

Aš tikrai šioje stadijoje pritariu ir labai siūlau įsiklausyti ir atsižvelgti į siūlymą, kuris bus teiktas priėmimo stadijoje, kad tokių mirčių mes išvengtume. Ačiū.

PIRMININKAS. I. Kačinskaitė-Urbonienė – prieš.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų sutvarkyti mikromobilumo priemonių eismą būtina, nes dabar yra kova be taisyklių arba važiavimas be taisyklių. Nei šalmų, nei kitų saugumo priemonių, tikrai yra žmonių, kurie sąmoningai nesilaiko, elgiasi tikrai nesaugiai ir daro įtaką kitų nesaugumui eisme.

Tačiau tokiai įstatymo redakcijai, kokia yra dabar, pritarti negalima, nes tai prieštarauja elementariai logikai. Mes skatiname žmones rinktis dviračius, kitokias alternatyvias elektrines priemones, bet kartu uždraudžiame mikromobilumo priemonėms iki 7 kilometrų per valandą greičiu važiuoti šaligatviais ir realiai priverčiame visus persikelti į važiuojamąją dalį, tai yra šalia automobilių. Tai pasakykite man, kas, jeigu išsigalioję tokia įstatymo formuluotė, po metų būtų atsakingas už žūtis keliuose? Ypač vaikų žūtis. Jų tikrai padaugėtų, jeigu būtų priimtas toks įstatymas.

Natūralu, kad reikia atskirti greitus, galingus paspirtukus nuo lėtai važiuojančių negalingų ir reglamentuoti tas taisykles. Bet toks įstatymas, kaip dabar yra suredaguotas, prieštarauja bet kokiai logikai mūsų prieš tai priimtų įstatymų ir kartu iš tiesų kelia mirtiną žalą, mirtinos žalos galimybę vaikams ir kitiems mikromobilumo priemonių vartotojams. Todėl raginu susilaikyti arba balsuoti prieš, kol bus normaliai sutvarkyta redakcija.

PIRMININKAS. Balsuosime dabar dėl aptarto įstatymų projektų paketo, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 120: už – 93, prieš – 8, susilaikė 19. Po svarstymo projektams pritarta.

Toliau balsuosime dėl Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2528(2). A, teisingai sako, mes nuo jo ir pradėjome balsavimą, yra balsuota, viskas gerai.

11.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2705 (priėmimas)

Tada greitai apsispręsimė dėl darbotvarkės 1-11 klausimo – dėl komitetų pirmininkų ir pavaduotojų patvirtinimo pakeitimo projekto Nr. XIVP-2705. Patvirtinsime G. Burokienę Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotoja. Priėmimas. Vienas straipsnis ir iš karto sprendžiame dėl viso projekto. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuojame, ar priimame minėtą nutarimo projektą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116: už – 115, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686 (pateikimo tęsinys)

Manau, kad galime užbaigti A. Petrošiaus teiktą projektą, pateikimą galime užbaigti. Kadangi buvo pertrauka iki kito posėdžio motyvų išsakymo stadijoje, tai jeigu yra užsirašiusių dėl motyvų, mes galime juos išklausti ir balsuosime. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo projektui Nr. XIVP-2686. Tik kažkodėl... Dabar gerai, nes pradžioje ne tą projektą rodė sistema. Dabar viskas gerai, dėl motyvų tikrai nėra užsirašiusių. Projektas Nr. XIVP-2686. Dėl ankstesnio nutarimo „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 117: už – 116, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo.

Turime patvirtinti komitetus. Pagrindinis būtų Kultūros reikalų komitetas, papildomų komitetų nesiūloma. Svarstymo data siūloma gegužės 23 diena.

A. Petrošius dėl vedimo tvarkos.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Praėjusį kartą ponias A. Širinskienė labai kvestionavo ir sakė, kad gaisriname Seimo narių laiką tokiais projektais. Aš tikiuosi, kad ponias A. Širinskienė pasiskambi-

no merui, kaip žadėjo, ir paklausė, ar turėjau įgaliojimus ar neturėjau įgaliojimų šiuo klausimu kalbėti tribūnoje. Keista, kad susilaikė, matyt, vis dėlto Klaipėdos miesto savivaldybės atsakymas buvo neigiamas.

PIRMININKAS. Tikėkimės, kad taip ir atsitiko, kaip sakėte. Dabar bendru sutarimu pritariau mes paskelbtam pagrindiniam komitetui ir svarstymo datai.

Toliau perduodu pirmininkavimą P. Saudargui, jam teks čia įdomesni klausimai.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkui už įdomesnius klausimus. Sveiki, kolegos, ko nemačiau.

11.30 val.

Farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2296(3) (priėmimo tęsinys)

Taigi darbotvarkės 1-10.1, 1-10.2 klausimai – projektai Nr. XIVP-2296 ir Nr. XIVP-2463. Tai yra Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Gerbiama P. Kuzmickienė, Sveikatos reikalų komiteto pranešėja, kviečiu į tribūną.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dalį klausimo pristačiau, bet dabar, matyt, vėl iš naujo tai padarysiu. Komitetas atliko jam pavestą darbą ir dviem pasiūlymams (turiu mintyje kolegų A. Vyšniausko ir A. Matulo) buvo pritarta aname posėdyje, juos sujungė numatydamas tam tikras vadinamąsias suvienytas išimtis. Taigi vaistinės patalpose darbo laiku turi dirbti bent vienas vaistinininkas, tačiau išskyrus miestus, turinčius mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų. Dar tokia išimtis numatyta kaimo gyvenamosioms vietoms, kurios yra apibrėžiamos pagal Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo straipsnius. Tai apima viensėdžius, kaimus ir miestelius. Taigi tokiuose miestuose ir miesteliuose galės dirbti vaistinininko padėjėjas – farmakotechnikas, iki 2006 metų įgijęs farmakotechniko profesinę kvalifikaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Ir komitetas šiam sujungtam pasiūlymui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išgirdome komiteto sujungimo paliudijimą. Ar galbūt ir mes galėtume bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, negalime bendru sutarimu. Tada, gerbiami kolegos, mes veiksime pagal Statuto... (*Balsai salėje*) Prašau, gerbiami kolegos, nesikarščiuoti. Viskas gerai. ...158 straipsnio 2 dalį, kad po pertraukos apsvarstomi komiteto padaryti pakeitimai ir papildymai, kurie neturi prieštarauti jau priimtų straipsnių esmei, ir dėl jų balsuojama. Šio svarstymo metu kiti siūlymai dėl pakeitimų ar papildymų nepriimami. Taigi mes dabar turėsime balsuoti dėl komiteto priimto suvienodinto pasiūlymo, jį pristatė gerbiama komiteto atstovė P. Kuzmickienė, tai yra 1 straipsnio pakeitimas. Taigi pakeisti projekto 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip... Jeigu dar kas negirdėjo, matau, kad blaškotės, aš perskaitysiu: „Vaistinės patalpose darbo laiku turi dirbti bent vienas vaistinininkas, išskyrus miestus, turinčius mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, ir kaimo gyvenamąsias vietas, kuriose, nesant vaistinininko, vaistinės patalpose jos darbo laiku gali dirbti vaistinininko padėjėjas (farmakotechnikas)“ ir taip toliau, kaip ir buvo. Štai už tokią komiteto redakciją mes dabar balsuosime. Mes tik balsuojame dėl komiteto... Tai nėra atskirų Seimo narių siūlymai, tai yra komiteto variantas. Mes už jį balsuojame. Dėl motyvų niekas nebuvo užsirašęs. Balsuojame dėl komiteto pasiūlymo, jį ką tik perskaičiau, jį ką tik pranešėja taip pat pagarsino. Kas už, kas prieš – ir viskas aišku.

Taigi užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 74, prieš – 3, susilaikė 36. Taigi pasiūlymui yra pritarta. Dabar viskas aišku. Sutvarkėme.

Dabar, gerbiami kolegos, reikia priimti visą 1 straipsnį. Ar galime bendru sutarimu 1 straipsnį priimti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl viso projekto. Motyvai už – gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų turbūt reikia pasidžiaugti, kad rastas kompromisas. Tos baimės, kurios buvo išsakomos, ypač kad mažuose miesteliuose, kaimuose ir didesnėse gyvenvietėse neliks vaistinių, iš tikrųjų lieka. Pagal įstatymą nustatyti tam tikri pakankami kiekiai gyventojų, kuriose gyvenvietėse galės dirbti ir farmakotechnikai, juos galės pakonsultuoti farmacininkai, vaistinininkai, per nuotolį.

Taip pat turbūt buvo ir kita baimė, kad vis dėlto verslai kai kada piktnaudžiauja tuo, kad gali įdarbinti farmakotechnikus, nustatyti jiems mažesnius atlyginimus ir taip galbūt dirbtinai mažinti atlyginimą ir patiems vaistininkams, farmacininkams. Vėl išlieka, kad vis dėlto didesniuose miesteliuose arba miestuose, arba rajonų centruose vis dėlto didesnėse vaistinėse turėtų dirbti ir vaistininkai, ir prie jų galėtų dirbti farmakotechnikai. Visos baimės panaikintos, todėl siūlau visam Seimui pritarti šiam įstatymo projektui ir sudaryti galimybes tiems žmonėms, kurie kažkada įgijo farmakotechniko specialybę, tęsti savo veiklą ir taip galbūt ramiai pabaigti savo karjerą. Mes pridarėme nemažai problemų, kuomet priėmėme įstatymo projektą ir varėme žmones, savo srities profesionalus, įgyti aukštąjį mokslą. Jie įgydavo diplomus ne pagal savo specialybę, paprasčiausiai tik gaudavo dokumentą, kad aukštasis mokslas baigtas. Manau, tai buvo klaida. Šiuo atveju farmakotechnikai galės baigti savo darbus sau ramiai, ypač ten, kur jų trūksta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Europos Sąjungoje visokių dalykų būna įgyvendinant direktyvas, bet tokio cirko, kad direktyva galėtų miesto vietovėje, bet nebūtų įgyvendinta kaimiškojoje vietovėje, tikrai neteko matyti. Ką mes pasakome ir kokią žinią pasiunčiame žmonėms? Kad miesto gyventojas gauna europinius standartus atitinkančias vaistininko paslaugas tokias, kokias Europos Sąjunga numato, kad būtų gaunamos visose valstybėse narėse. Tuo tarpu kaimo vietovės gyventojams, kur ir taip žmonių sveikata yra blogesnė ir yra daug problemų dėl sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo, mes pasakome, kad jie gauna kitokias, ne tokias, kaip Europos Sąjunga nustato, sveikatos priežiūros paslaugas, jei mes kalbame apie farmacinę veiklą, apie vaistininko paslaugas. Jos yra nebūtinės, užtenka aukštojo išsilavinimo neturinčio farmakotechniko paslaugų. Tokį sprendimą jūs, kolegos, šiandien priimate diferencijuodami direktyvos galiojimą tarp miesto ir kaimo, diskriminuodami kaimo gyventojus, nesudarydami galimybės jiems taikyti aukštos kokybės, aukštos kvalifikacijos paslaugų. Čia mes kalbame apie tai, kad yra regionų plėtra, pasiūlydami kaimiškosioms vietovėms blogesnes paslaugas? Apie ką mes kalbame šiandien, apie kokią regionų plėtrą? Tiesiog tą rūpestį dėl regionų mes, švelniai tariant, imituojame. Tai vietintelis dalykas, kurį darome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Stebiuosi, stebiuosi kai kurių žmonių noru kalbėti prieš, nors aki-vaizdu, kad reikia kalbėti už. Šitas įstatymas apgina regionus, apgina kaimus, apgina farmakotechnikus. Aš manau, kad kolegei Agnei eilinį kartą reikės nuleidus galvą sėdėti. Panašiai, kaip šiandien kolegai A. Petrošiui argumentuojant, ar skambino merui, ar ne. Įstatymo direktyva numato, kad valstybė turi įvesti kontrolės mechanizmą. Kontrolės mechanizmą turi pasiūlyti pati šalis. Mes visiems farmakotechnikams, baigusiems studijas iki 2006 metų, nuo liepos 1 dienos įvedame tiesioginę darbo kontrolę. Tik tiems, kurie baigė anksčiau ir turi didelį stažą, kaimo vietovėse dabar jau, kur gyvena 3 tūkst. ir mažiau gyventojų, leisime dirbti nuotoliniu kontrolės būdu. Mes juk posėdžius darome nuotoliniu būdu. Ką, jie blogesnės kokybės ar dar kas nors panašaus? Mes direktyvą pilnai įgyvendiname. Danija pasirinko mechanizmą, kad nuotoliniu visiems leidžia dirbti. Portugalija, Suomija, Švedija panašiai. Kodėl mes turime ignoruoti savo žmones? Aš tikrai noriu padėkoti ir I. Kačinskaitei-Urbonienei, prisidėjusiai prie šios redakcijos, ir Paulei, ir Remigijui, išvadų rengėjui, visam biurui, visam komitetui, kad tikrai radome labai protingą, išmintingą redakciją, kuri padės, kaip sakiau, spręsti regionų problemas ir dėl to, kad neužsidarytų, galimai neužsidarytų, vaistinės mažesniuose miesteliuose. Čia yra žmonių gynimas, čia yra parlamento išmintis, o ne kaip kokiam ožiui šnekėti, kaip bene opozicijai priklausytų. Opozicijai irgi ne visada priklauso kalbėti prieš, nes negi dauguma visą laiką priima tik kvailus sprendimus? Reikia suvokti tą dalyką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū už gerbiama. Ir gerbiama kolegą A. Matulą noriu paprašyti, kad neaiškintų, ką reikėtų kalbėti opozicijai. Opozicija kalba tai, ką galvoja. Ir ne jums nurodyti, ką mums daryti.

Gerbiami kolegos, šis įstatymo projektas tiesiogiai prieštarauja direktyvos kryptčiai, kurią nustato Europos Sąjunga. Jos tikslas, Europos Sąjungos tikslas, yra gerinti paslaugos kokybę klien-

tui ir didinti vaistinininko socialinę apsaugą, gerinti jo darbo sąlygas ir tokiu būdu bendrai didinti labai svarbios paslaugos prieinamumą.

Šiandien mes priimame įstatymą šiek tiek geresnį, negu pasiūlė visiškai tragišką ir visiškai blogą A. Matulas. Akivaizdu, kad jūs tarpusavyje nesusitarėte. Visą tą kalbą, kiek A. Matulas čia 3 savaites moralizavo, kokia bloga opozicija ir kaip ji nemylė regionų, jis buvo nukreipęs į savo premjerę, kuri balsavo prieš jo įstatymą nuolatos, kaip ir jo partijos vadovas, kiek atsimenu (galbūt klystu?), taip pat ir jo frakcijos ministrai. Tai tiek, kiek jūs kritikuojate poziciją, jūs iš tikrųjų kritikuojate savo kolegas, kurie iš principo nepritarė jūsų labai žalingam įstatymui. Jo rezultatas, jeigu mes būtume priėmę viską, ką siūlė A. Matulas, toks, kad rytoj visi vaistinininkai gautų pranešimus apie algos mažėjimą, nes kaštai savininkams mažėtų, nes nereikėtų atitikti tokių reikalavimų ir miestuose jūs rastumėte vaistinių be vaistinininkų. Rinka veikia netobulai, mes turime kai kuriuose prekybos centruose po dvi, tris vaistines. Gal trijų nėra, bet po dvi tai tikrai matėme.

PIRMININKAS. Laikas.

T. TOMILINAS (DFVL). Ir tai nėra ideali rinka, todėl protingas Europos Sąjungos reguliavimas...

PIRMININKAS. Laikas.

T. TOMILINAS (DFVL). ...jai visai praverstų. Deja, šiandien jo nematome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pirmiausia, atliepiu tai, ką sakė, kad čia mažės atlyginimai. Vis galvoju, mes iš tiesų vaistinininkus laikome kažkokiais molinukais besmegeniais, kurie nežino, kaip pareikalauti atlyginimo, kaip jie savęs negerbia ir yra vergai. Tomai, šitaip, man atrodo, kalbėti neišeina.

Aš turiu pasakyti, kad daugiausia šitie mūsų pakeitimai vis dėlto užkabina moteris. Jos baigė mokslus jau šiais laikais, nepriklausomoje Lietuvoje. Kai keitėsi mūsų taisyklės, stojant į Europos Sąjungą, taip, buvo dėl kai ko neapsižiūrėta. Tuo metu žmonės jau turėjo vaikų, paimtų paskolų, todėl nors ir buvo jų dideli norai baigti studijas universitete, bet jie neturėjo tokių galimybių dėl paskolų ir kitų dalykų. Aš esu už vaistinininkus profesionalus, esu už tai, kad jie būtų baigę universitetą, bet aš esu už tai, kad žmonėms, kurie baigė mokslus iki 2006 metų... kai žmogus baigė kolegiją, jam buvo pažadėtas licencijuotas, savarankiškas darbas, o mes tai staiga pakeičiame. Jo lūkesčiai buvo kitokie. Tai aš šiuo atveju kviečiu balsuoti už ir girdėti. Būkime, visą laiką sakiau, labiau empatiškai savo žmonėms, kurie turėjo tam tikrus lūkesčius. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pasisakymą. Už tai, kad išrikiavote eilutę prie šoninio mikrofono, negaliu labai padėkoti. Gerbiamas T. Tomilinas – per šoninį mikrofoną. Jūsų pavardė nebuvo paminėta, man atrodo, tik vardas, bet prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Pauliau, gerbiamas posėdžio vedėjau, aš noriu, kad būtų užfiksuota, kad apie vaistinininkus aš nepasakiau nė vieno blogo žodžio. Tuo tarpu L. Slušnys ką tik pavadino juos molinukais, vergais ir taip toliau. Mano pozicija buvo ginanti vaistinininkus ir sakanti – gerbkime profesiją ir nureguliuodami rinką neleiskime mažinti jų darbo kainos, o jūs sugalvojote daugybę epitetų. Kažkas negerai su jūsų žodinio teksto suvokimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama A. Širinskienė per centrinį mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tik norėčiau paprašyti kolegos Lino, kad jis pagarbiau šnekėtų apie moteris. Moterys gali įgyti gerą išsilavinimą, jos įgyja ir nereikia jų laikyti kažkokiomis kitoiomis, pradėdant apie tai kalbėti Seimo posėdžių salėje. Iš tikrųjų yra gėda dėl tokių seksistinių pareiškimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Pirmiausia Tomui. (*Balsai salėje*) Pirmiausia T. Tomilinui atsakysiu. Iš tiesų nesakiau, kad molinukai. Aš, klausydamas tamstos kalbos, jaučiuosi taip, tarsi kalbėtumėte apie žmones, kurie neturi jokios savivertės ir nesupranta, kas yra atlyginimas ir kaip jo išsireikalausti. Tai jūs laikote tokiais žmonėmis. Mano jausmas yra mano jausmas ir jūs čia galite stovėti prie mikrofono kiek norite, aš apie juos taip negalvoju. Priešingai – aš galvoju, kad jie gali išsireikalausti tokio pat atlyginimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama kolegos, gal jau nebediskutuokime, nebetęskime šios diskusijos. (*Balsai salėje*) Man atrodo... Gerbiamas Petrai, nešaukite iš vietos, labai sunku pirminin-

kauti. Man atrodo, ši diskusija kilo dar ir dėl to, kad mes salėje kalbėjome kiek per garsiai, o gerbiamas Linas kiek per tyliai, mes iš konteksto ištraukėme keletą sakinių neišklause tiksliai, ką jis pasakė. Bent jau man taip irgi pasirodė. Vis tiek gerbiama J. Sejonienė nori per šoninį mikrofoną. Prašom. Veikia. Tikiuosi, tą paspaudžiau.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėl tvarkos.

PIRMININKAS. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gal tiesiog netęskime diskusijų per šoninius mikrofonus. Yra dėl motyvų galimybė užsirašyti. Balsuokime ir viskas, pabaikime šį procesą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Man atrodo, jūs ir buvote paskutinė, galime netęsti. Dėkoju. Dabar I. Kačinskaitė-Urbonienė kalbės prieš. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gaila, kad neleidote kalbėti dėl pataisų. Dėl tos priežasties dabar turėjau užsirašyti prieš poziciją. Manau, kad dabartinis projektas yra geriau negu nieko. Tai yra geriau, negu uždrausti nuo liepos 1 dienos dirbti farmakotchnikams, baigusiems iki 2006 metų. Vis dėlto vis dar esu įsitikinusi, kad apriboti dirbti miestuose, turinčiuose iki 3 tūkst. gyventojų, nėra visai teisinga prieiga, nes kai kur miestuose mes turime 3 tūkst. 200 gyventojų, 3 tūkst. 700 gyventojų ir tikrai į tuos mažesnius miestus pritraukti savo srities specialistų yra kartais sudėtinga, dėl to gali mažėti vaistinių paslaugų prieinamumas.

Tačiau taip pat noriu padėkoti Sveikatos reikalų komitetui ir pirmininkui, kad mes radome geriausią kompromisą iš blogiausių pasiūlymų, gal taip reikėtų pasakyti, nes bent jau pataisomis sudarėme galimybę kaimuose dirbti farmakotchnikams. Galvoju, kad šiuo momentu kaip ir reikėtų palaikyti įstatymo projektą, bet ateityje dar pagalvoti, ar tas reguliavimas yra iš tiesų pats geriausias. Mano manymu, jis tikrai nėra tobulas ir sudaro menkas galimybes mažesniuose miestuose, tiksliau, mažina vaistinių paslaugų prieinamumo galimybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už – gerbiamas V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų pašto dėžutes iš tiesų užplūdo įvairūs laišakai tiek iš vaistinių, tiek iš farmakotchnikų. Skaitant tuos laiškus šiek tiek buvo liūdnoka, kad mes savo veiksmais tarytum supriešinome šias dvi garbingas profesijas, prasidėjo nereikalinga kova. Tai, be jokios abejonės, neprisideda prie mūsų, kaip Seimo narių, darbo kokybės rodiklių.

Labai svarbu pasakyti, kad kompromisas rastas, nes už pirminį variantą, kaip ir kiti frakcijos kolegos, pasisakiau prieš ir jokių būdu neketinau balsuoti. Tačiau išmintingas sprendimas.

Aš norėjau atkreipti dėmesį į ponios Agnės pasakymą, neva direktyva kažkaip iškraipoma. Priešingai, kaimas būtų labiau diskriminuojamas ir mažesni miesteliai, jeigu mes nepriimtume šių įstatymo pataisų. Dėl to kviečiu balsuoti už ir tikiuosi, kad šis klausimas bus baigtas.

PIRMININKAS. Ir paskutinis prieš – gerbiamas K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Turbūt nekritikuosiu paties projekto, nes kolegos jau daug pasakė, kad iš visų blogybių galbūt tai yra viena mažiausių. Bet, kolegos, iš tiesų turbūt sunku diskutuoti apie projektą, kai buvo tiek ir procedūrinių nusižengimų, ta pati Etikos ir procedūrų komisija svarstė, tie įvairūs radikalūs ir mažiau radikalūs siūlymai. Ką ir kolega prieš tai kalbėjo apie laiškus, kurie užplūdo mūsų pašto dėžutes, taip, ir tikslas yra turbūt čia, Seime, ne priešinti, o rasti kompromisą. Aš manau, kad tikrai tas kompromisas nėra rastas, tikrai galėjome skirti daugiau laiko išanalizuoti ir priėti prie geresnio baigtinio varianto, nes vėl pulti tobulinti už mėnesio ar už savaitės turbūt yra darbas dėl darbo. Jeigu jums to reikia, tai prašau.

Bet noriu sureaguoti į pasakymus komiteto pirmininko, jis čia rodė pirštu labai emociškai ir aname posėdyje, ir dabar, kad lyg Kalvarijos savivaldybėje, kur yra mano apygarda, neliks vaistinių. Gerbiamas pirmininke, jūs nuvažiuokite pas žmones – dabar didžioji dalis žmonių važiuoja vaistų pirkti į Lenkiją, jiems faktiškai tų vaistinių ten ir nereikia, tik pasikonsultuoti. Lygiai tas pats turbūt ir Lazdijuose. Turbūt reikėtų spręsti tas problemas ir kitame kontekste, ne tik vieniems ar kitiems labiau atstovauti ar kažkaip. Turbūt reikia pasižiūrėti į prieinamumą, patogumą žmonėms ir tas pačias vaistų kainas, kurios šiandien yra nekonkurencingos.

Tiesiog to linkėdamas prašau supratimo ir įsiklausymo į visas nuomones, o ne buldozeriu bandyti įveikti tai, kas galbūt jums yra ne pakeliui. Iš tiesų kviečiu, kolegos, susimąstyti dėl ateities sprendimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar pratęsiu balsavimo langą, kol apsvarstysime šį ir lydimąjį projektus, ir daugiau balsuosime kito numatyto lango metu.

Taigi dabar balsuojame dėl Farmacijos įstatymo keletą straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2296. Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 71, prieš – 9, susilaikė 33. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2463(2) (priėmimas)

Dabar iš karto lydimasis 1-10.2 klausimas – Farmacijos įstatymo 35 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2463(2). Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 72, prieš – 3, susilaikė 37. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Dėkoju.

Dabar balsavimo langą baigėme ir pereiname prie kitų darbotvarkės projektų.

11.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projektas Nr. XIVP-2734 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projektas. Gerbiamą L. Slušnį kviečiu į tribūną, bet A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną kažką nori pasakyti. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau frakcijos vardu paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašo pusvalandžio pertraukos. Nors girdžiu įvairių replikų, ar galime bendru sutarimu?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Galime.

PIRMININKAS. Gerai. Bendru sutarimu tada pusės valandos pertrauka. Gerai. (*Balsai salėje*) Gerai, reikalauja balsuoti. Balsuojame dėl pusės valandos pertraukos. Balsuojame. Kas už pasiūlymą daryti dėl šio klausimo pusės valandos pertrauką, prašom balsuoti. Buvo frakcijos vardu teisėtas prašymas. Balsuojame dabar dėl pertraukos.

Užsiregistravo 88, balsavo 88: už – 50, prieš – 22, susilaikė 16. Taigi pusės valandos pertrauka dėl šio klausimo.

11.56 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2691, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2692, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2693, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2694, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2695 (pateikimas)

Tada keliaujame prie kitų klausimų. Darbotvarkės 1-15.1 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2691. Čia turėtų būti iš karto ir lydimuosius 1-15.2, 1-15.3, 1-15.4, 1-15.5 klausimus... Tai yra paketas. Prašom tada

gerbiama J. Sejonienę. Ar galima J. Sejonienę į tribūną? Gal gerbiamas V. Mitalas atkreiptų dėmesį, kad J. Sejonienę kviečiu į tribūną. Mes pagal darbotvarkę jau atkeliavome iki jūsų klausimo, tai jūs galėtumėte pateikimą padaryti. Prašom tada į tribūną. Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas ir visi lydimieji. Viso šio paketo galite padaryti pateikimą? Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Džiaugiuosi, kad galiu pateikti šio įstatymo projektą. Jis, manau, pratęsias ir papildo Seimo Pirmininkės teiktą Administracinių nusižengimų kodekso projektą, kuris numato didesnes baudas, jeigu yra smurtaujama prieš viešąsias paslaugas teikiančius pareigūnus. Vis dėlto turėčiau išskirti sveikatos priežiūros specialistus – ir gydytojus, ir slaugytojus, ir akušerius, ir visus kitus darbuotojus, odontologus ir taip toliau. Jie, kaip rodo tyrimai, ir fizinį, ir psichologinį smurtą savo darbo vietoje patiria 16 kartų dažniau negu kiti viešąsias paslaugas teikiantys darbuotojai, pareigūnai, specialistai.

Šiuo įstatymo projektu siūlau, kad sveikatos priežiūros specialistas, jeigu prieš jį yra taikomas fizinis arba psichologinis smurtas, galėtų atsisakyti teikti planines sveikatos priežiūros paslaugas, jeigu nėra grėsmės paciento gyvybei ir jeigu dėl tų nesuteiktų paslaugų jam nereikės kreiptis į skubios pagalbos skyrių. Tai yra kai tikrai, matyt, gali būti žmogus ir ne visai adekvatus dėl savo sveikatos būklės, bet paslaugas jam suteikti yra būtina.

Man atrodo, kad tai tikrai pagerintų sveikatos priežiūros specialistų darbo sąlygas. Neabejotinai tas pasiūlymas yra atėjęs iš sveikatos priežiūros specialistų bendruomenės. Labai tikiuosi, kad Seimas palaikys tokią mano iniciatyvą.

PIRMININKAS. Dėkoju už pateikimą. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmą gerbiama V. Giraitytė-Juškevičienė. Prašau.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Dėkoju. Gerbiama Jurgita, iš tiesų labai įdomi pataisa. Aš galvoju, kad dabartiniame įstatyme tai, kas yra numatyta dėl grėsmės sveikatai, gyvybei, man atrodo, buvo pakankamas reglamentavimas, tačiau tokie neapibrėžti, sakyčiau, kriterijai kaip nederamas, nepagarbus elgesys, žeminimas, garbės ir orumo įžeidimas...

Aš noriu paklausti. Hipokrato priesaika sako: sąžiningai, garbingai ir nesavanaudiškai gydyti be išimties visus. Pasakykite, kurioje vietoje tada atsiranda ta priesaika dėl tokio pataisymo?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama Vaida, man atrodo, kad yra labai svarbu su bet kuriuo darbuotoju elgtis pirmiausia pagarbiai ir sveikatos priežiūros darbuotojai čia nėra niekaip išskirtiniai. Jūs neabejotinai esate skaičiusi ne vieną pranešimą spaudoje, kokį psichologinį smurtą patiria sveikatos priežiūros darbuotojai. Sakau, man atrodo, kad šita profesija yra labiausiai pažeidžiama šiuo atžvilgiu, todėl reikalingi papildomi reguliavimai. Labai tikiuosi, kad sveikatos priežiūros darbuotojai jais naudosis ir gins savo teises į saugų ir kokybišką darbą ir darbo vietą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, niekaip negaliu suprasti, kaip mes atsisakysime teikti paslaugą asmeniui, kuris atėjo ir nori gauti paslaugą. Taip, gyvenime visada yra visokių žmonių. Žinome ir apie psichikos negalią, ir mes turime išmokyti bendrauti. Kaip jūs įsivaizduojate, atsisakys ir jam reikalinga ta paslauga, gydymas jam reikalingas, o jūs pasakysite – ne, neteikiame. Šiuo atveju nekvestionuoju šito įstatymo pataisos ir negalėčiau pritarti būtent vien dėl to, kad kaip jūs įvertinsite ir neteiksite paslaugos. Tai yra medikas, psichologas, jis kartu irgi perėjęs kai kuriuos kursus, pagal kuriuos galėtų įvertinti. Aš nematau, kad mes turėtume taip elgtis.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama Laima, labai ačiū už jūsų pastabą. Aš dar kartą pabrėžiu, kad kalbame apie planines sveikatos priežiūros paslaugas, ne tuomet, kai yra grėsmė paciento sveikatai ir gyvybei arba nesuteikus paslaugos jam reikėtų kreiptis į skubios pagalbos skyrių. Man atrodo, būtų labai gera edukuojanti priemonė ir pacientams, ir tai būtų priemonė ir sveikatos priežiūros specialistams. Ne tik taikyti, deja, ne visi turi tuos psichologijos pagrindus, bendravimo pagrindus, jų tikrai labai trūksta, bet tai būtų priemonė tiesiog edukuoti visuomenę, kad su visais darbuotojais reikia elgtis pagarbiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausia gerbiama A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš iš tikrųjų, gerbiama kolege, norėčiau labai tikslaus atsakymo be išsisukinėjimo. Ar galėtumėte paaiškinti, ar jūs žinote, kuo skiriasi jūsų siūlyme minima garbė ir orumas, neišsisukinėjant, tiksliai, kuo skiriasi garbė ir orumas? Klau-

siu, nes man kyla tikrai didelių abejonių, kaip suprantu, jūs labai plačiai atveriate duris piktnaudžiavimui. Ar vadovaudamasis jūsų pasiūlymu, pavyzdžiui, medikas galės atsisakyti sveikatos paslaugų asmeniui, kuris parašė apie jį diskredituojantį koki nors straipsnį arba, pavyzdžiui, feisbuke ką nors netinkamo apie jį parašė? Kuo skiriasi garbė ir orumas? (*Balsai salėje*)

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Asta, matyt, aš nelabai supratau klausimo. Jūs norite, kad aš paaiškinčiau, kuo skiriasi garbė nuo orumo? (*Balsai salėje*) Tai aš tada tikrai pradėsiu nuo to, kad ne, čia nėra apie feisbuko komentarus, tai yra apie sveikatos priežiūros teikimo paslaugas vietoje, *tête-à-tête*, neišsisukinėju. O kas yra garbė ir orumas, man atrodo, kad Seimo narei nereiktų aiškinti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš apie nederamą ir nepagarbų elgesį. Gal galėtumėte pasakyti, kas yra laikoma nederamu ir netinkamu elgesiu, kokiais kriterijais, objektyviais kriterijais vadovaudamiesi paslaugų teikėjai, šiuo atveju medikai, slaugytojai, na, turės nustatyti, kad tai yra nederamas ir netinkamas elgesys? Tai viena klausimo dalis.

Antra klausimo dalis. Aš visiškai sutinku su kolege A. Kubiliene, kuri sako, kad tokia pataisa galimai atveria kelią piktnaudžiavimui dėl to, kad, nežinau, bet koks žodis vienam gali pasirodyti įžeidus, pažeidžiantis garbę ir orumą, kitam ne. Ir ar tokiu atveju mums nereiktų Specialiųjų tyrimų tarnybos išvados dėl to, kaip tai galimai paveiks korupcijos mastą Lietuvoje ir galimai dar pablogins situaciją?

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Ieva, labai ačiū už klausimą. Man vėlgi keista, kad žmonės kvestionuoja, tai yra suponuoja tai, kad sveikatos priežiūros specialistai tarsi vengtų ir ieškotų preteksto, kodėl nesuteikti paslaugos, ar ne?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ne, apie tai, kad gali reikalauti...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Neatsakė į klausimą.

PIRMININKAS. Nepereikime į tarpusavio diskusiją.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Aš atsakinėju į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Aš manau, visi puikiai žinome, kas yra garbė ir orumas ir kaip jį galima įžeisti. Ir pati esu dirbusi sveikatos priežiūros specialiste. Ačiū Dievui, man neteko išgirsti nei necenzūrinių žodžių, nei asmeniškai man skirtų kokių nors epitetų iš pacientų. Bet tikrai žinau, kad sveikatos priežiūros paslaugas teikiantys žmonės, ypač dirbantys priėmimo ir skubios pagalbos skyriuose, šeimos gydytojai, tokių patiria labai daug. Aš nemanau, kad jie turėtų iš esmės kentėti savo darbo vietoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausimą užduos gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, aš manau, kad paskutiniu metu daugiausia įvairių nepagarbių žodžių ir replikų sulaukia tie, kurie ateina keisti elektros skaitiklių į tuos nuotolinius. Galbūt pagalvokite ir apie šiuos asmenis, arba santechnikus, kurie ateina tvarkyti užsikimšusių kanalizacijos vamzdžių. Bet jūs pasakykite tiesiai šviesiai. Kas jums šitą projektą atnešė arba kodėl jūs bandote dabar spręsti situaciją, kai įkalinimo įstaigų klientus atsisako gydyti gydytojai? Yra teismo sprendimas, savivaldybės įpareigos. Tai, ką jūs čia kalbate ir bandote pūsti miglą, kad čia etika ir moralė, žinote, kas tai yra, turbūt pasakykite tiesiai šviesiai: bandote įstatymu pataisyti tai, kad šitie medikai, kuriems savivaldybių tarybos nurodė... teismas nurodė savivaldybių taryboms, o tarybos ieško medikų, kurie gydytų įkalinimo įstaigose esančius asmenis. Dabar yra tokia pati situacija ir Marijampolėje, ir Alytuje, tikrai žinau, turbūt ir kituose Lietuvos kalėjimuose, kai būtent yra sprendimas juos gydyti...

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). ...bet nėra norinčių tuo užsiimti.

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Jūsų šitas projektas turbūt yra pagalbos šiaudas tiems išvengti tos atsakomybės.

PIRMININKAS. Laikas. Prašom atsakyti.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Kęstuti, pirmiausia jūs visiškai neatspėjote dėl iniciatyvos. Iniciatyva yra mano. Beje, suderinta su Sveikatos apsaugos ministerija.

Antra. Dėl santechnikų, elektrikų ir skaitiklių keitėjų. Iniciatyva jūsų rankose, prašom teikti. Matyt, ir tiems darbuotojams reikalinga papildoma įstatyminė apsauga, kad jie galėtų savo darbo vietoje jaustis saugiai.

Trečia. Dėl įkalinimo įstaigų darbuotojų ir pacientų. Kaip ir minėjau, įstatymas galioja tik planinėms paslaugoms, kuomet nėra grėsmės paciento gyvybei, arba nesuteikus paslaugos, jeigu jam reikėtų kreiptis į Priėmimo ir skubios pagalbos skyrių. Manau, kad kiekvienas žmogus vertas edukacijos, nepriklausu, ar jis yra įkalinimo, ar neįkalinimo įstaigoje.

PIRMININKAS. Dėkoju.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Tikiuosi, kad pacientams tai padės, kaip ir gydytojams, slaugytojams ir kitiems sveikatos priežiūros darbininkams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar bus dėl motyvų už ir prieš. Gerbiamas A. Vinkus kalbės už. Prašom. Ką tik buvote, mačiau. Prašom, iš vietos. Prašom.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Turbūt visi ne kartą esame girdėję apie pasitaikančius pacientų agresyvaus ar nepagarbaus, įžeidžiančio elgesio atvejus medikų, teikiančių jiems medicininę pagalbą, atžvilgiu. Gaila. Tokia situacija išties yra daugiau nei absurdiška. Iš pranešėjos pristatymo girdėjome, kad medikų tam tikra apsauga nutraukiant paslaugos teikimą yra įteisinta tik kraštutiniu atveju – jei iškyla grėsmė mediko gyvybei. Tai, žinoma, yra gerai, bet nėra pakankama. Todėl šiandienis siūlymas išplėsti mediko teises – leisti atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas arba nutraukti jų teikimą ir tais atvejais, kai pacientas paslaugos teikimo metu mediko atžvilgiu elgiasi nepagarbiai, žemina pagalbą teikiančio specialisto garbę ir orumą, manau, yra logiškas ir racionalus. Mes turbūt galime atvirai pripažinti, kad nesame pajėgūs mokėti medikams už jų darbą tiek, kiek priklausytų, tai nors saugokime, gerbkime juos tais atvejais, kai nieko finansiškai neįsipareigojame. Tikiu, kad laikinai. Balsuosiu už ir kviečiu visus pasielgti panašiai, kaip išdėščiau šiame pranešime, – palaikyti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama A. Kubilienė kalbės prieš.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pritardama, kad egzistuoja ši problema ir kad ją reikia spręsti, aš noriu atkreipti dėmesį į tai, kad autoriai, pateikdami šį projektą, nesugebėjo atsakyti į mūsų iškeltus klausimus, nes ten yra moralinių definicijų, kurios interpretuojamos labai įvairiai. Iš viso skaitant šį projektą kyla tokia mintis, į galvą ateina posakis, kad gerais norais kelias į pragarą grįštas.

Mes kiekvienas norime, kad visuomenės kultūros lygis būtų didesnis ir kad būtų visi labai kultūringi, tačiau aš noriu valdančiųjų paklausti: kodėl jūs į Seimo tribūną, į plenarinių posėdžių tribūną, nešate tokius projektus kaip narkotikų legalizavimo, alkoholio legalizavimo? Viena ranka tarsi ir ginate tuos medikus, antra vertus, jūs aštrinate problemą, nes visi šie pacientai dažniausiai yra apsvaigę.

Aš noriu dar atkreipti dėmesį ir į Teisės departamento pastabą, kad paciento sveikata yra svarbesnė konstitucinė vertybė nei gydytojo garbė ir orumas. Taigi, kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, kad tą problemą tikrai reikia spręsti, bet tai, kas yra pateikta, neatlaiko jokios kritikos. Tai yra sprendimas dėl kompleksinių priemonių, galbūt galimas ir įstatymas, bet tik ne toks, pagal kurį kiekvienas žmogus galės įvertinti tas moralines definicijas taip, kaip jis nori. Aš kviečiu nepritarti šitam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi projektas yra ne iš vieno įstatymo, tai kolegų prašymu sudarysime galimybę priėmimo metu dar pasisakyti.

Gerbiamas K. Mažeika – už. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų vienintelis aspektas, dėl kurio būtų galima pritarti, norint spręsti susidariusią situaciją, kai savivaldybių šeimos gydytojai dabar įpareigoti teismo turi eiti į įkalinimo įstaigas ir gydyti visus, turinčius sveikatos problemų. Žinant, koks ten sėdi kontingentas ir kad kartais to kontingento medikų kvietimai būna labai įvairūs, turbūt tik šiuo atveju būtų galima pateisinti, kad gydytojai galėtų atsisakyti gydyti pacientus. Turbūt dabar

tinis teisinis reguliavimas ir teismo sprendimas, kuris yra priimtas, savivaldybės iš tiesų yra įvaręs į kampa, nes savivaldybės neturi žmonių, neturi medikų, kurie norėtų teiktų paslaugas. Bet paradoksas, kad privalomojo sveikatos draudimo lėšas tos medicinos įstaigos gauna. Vadinas, joms yra pervedami pinigai, bet jos jokių paslaugų nesuteikia. Tai būtų turbūt toks logiškas pateisinimas, tačiau dėl to, kiek tai dera su morale ir atsakomybe, kur čia iš tribūnos neišgirdome atsakymo, turbūt kyla didžiulis klausimas. Kolegos, turbūt reikėtų gilesnių diskusijų šiuo klausimu, o ne atnešti projektą, kuris tikrai labai dviprasmiškas. Nežinau, dėl kai kurių motyvų net galbūt ir už norėtųsi balsuoti, bet tikrai siūlau daugiau padiskutuoti šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, bet jūs užsirašėte kalbėti už. Tai dabar prieš kalbės gerbiama V. Giraitytė-Juškevičienė. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Tikriausiai nenustebčiau, jeigu dienos šviesą išvystų projektai gaisrininkams, kuriuos kas nors pažemintų, todėl jie atsisakytų gesinti gaisrą, policijos pareigūnams, kuriuos kas nors įžeis, todėl jie atsisakys palaikyti viešąją tvarką arba gaudyti nusikaltėlius. Tai čia panašus atvejis. Su visa pagarba medikams, man atrodo, dabar įstatyme pakanka nustatyto reguliavimo, kad jeigu kyla pavojus sveikatai, gyvybei, ne tik medikų, bet ir aplinkinių pacientų, yra galimybė atsisakyti ir nutraukti medicininės paslaugas. Tačiau šiuo atveju šie kriterijai yra tikrai labai neapibrėžti, o tai paskatintų tikrai didelį rezonansą dėl to, kad visi galėtų vertinti tą nederamą elgesį skirtingai, kiekvienas pagal savo požiūrį. Tikrai šis įstatymas reikalauja dar labai daug pataisymų, todėl šioje stadijoje jam tikrai negalima pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Aš girdėjau čia tikrai daug komentarų į abi puses. Aš manau, turėtume pripažinti, kad medikų darbas nėra paprastas, tų situacijų tikrai pasitaiko sudėtingų, kai užsipuola žmogus be didelio paaiškinimo, kai atvažiuoja girti, išgėrę asmenys, agresyviai nusiteikę. Šiuo atveju net ir girdėdami argumentus dėl įkalinimo įstaigų, kad galbūt yra tam tikrų subjektyvių dalykų, mes vis dėlto turėtume būti medikų pusėje. Aišku, gal toks įstatymo projektas, koks pateiktas, dar taisytinas, kad būtų suderintos tos formuluotės, būtinai pagalba ar kažkas tikrai būtų užtikrinta ir kad nekiltų klausimų, bet dėl planinių paslaugų vis dėlto turime atsižvelgti į medikų darbo specifiką, nes jie šiuo metu likę be jokios pagalbos. Dažnai jiems net policija atsisako padėti, socialiniai darbuotojai nežino, kaip elgtis, o jie palikti vieni tvarkyti su agresyviais, pavadinkime, klientais ar pacientais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar prieš kalbės gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik Kasparas pasakė, kad paliekami, lyg ir socialiniai darbuotojai nesugeba susitvarkyti. Nuvažiuokite į socialines įstaigas, kur yra psichikos negalia turintys žmonės. Kaip jie šiuo momentu dirba? Jie turi sugebėti susitvarkyti su ten gyvenančiais ir nuolat ten esančiais žmonėmis. Aš manau, neturėtų būti toks įstatymas priimamas vien dėl to, kad medikas edukotų pacientus, edukotų gyventojus, kad jie suvoktų, kad jie gali būti neaptarnaujami. Mūsų tikslas, man atrodo, yra kaip tik padėti ir išspręsti konfliktines situacijas. Jeigu medikas sako, kad nesugeba ir galbūt neišėjęs kursų, tai man trupučią keista, gal daugiau skirkime jų mokymams.

Manau, kad šitas dabar pateiktas įstatymas yra antikonstitucinis. Kiekvienas turi teisę į gydymą. Taip, suprantu, medikų darbas sudėtingas, bet jūs nueikite į bet kokią įstaigą, kur teikia paslaugas. Kartais būdavo, paskiri pensiją, o ateina, visokiais žodžiais išvadina ir pasako, kad per mažą paskyrei. Tai ką aš turiu pasakyti, su juo eiti į konfliktą? Sprendi situaciją, kad tam žmogui padėtum ir išaiškintum. Manau, kad svarbiausia yra išmokti skirti dėmesį tam pacientui. Kaip teisingai A. Kubilienė pasakė, mes priimame, dekriminalizuojame narkotikus ir panašiai, dėl alkoholio prekybos nepilnamečiams keliame klausimus, kad uždraustume, tai, aš manau, galvokime apie tai, kaip edukuoti tiek gyventojus, tiek pacientus, tiek medikus. Iš tikrųjų medikams reikia pagalbos galbūt kitokios. Tikrai nepritariu šiam projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Na ir paskutinė prieš – gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, iš tiesų aš tikrai labai nuoširdžiai palaikiau būtent gerbiamos Seimo Pirmininkės Administracinių nusižengimų kodekso pataisas, kuriose ir buvo numatytos baudos už garbės ir orumo įžeidimą, kai tai

yra įrodyta, kai sudalyvauja teisėsaugos institucijos. Iš tikrųjų bet kokia smurto forma, smurtas prieš medikus yra negalimas, kaip ir prieš bet kurią kitą viešąją paslaugą, ne tik viešąją, privačią paslaugą teikiantį žmogų, bet kurią paslaugų teikėją. Tai yra visiems savaime suprantama. Kaip bandė pagiežingai gerbiama J. Sejonienė paaiškinti, kad mes neva nesuprantame, kas yra garbės ir orumo įžeidimas, kas yra nederamas ir nepagarbus elgesys, tai taip nėra. Bet yra blogai, kai teikiamas įstatymo projektas, neparemtas jokiais objektyviais kriterijais, ir būtų galimai sudaromos sąlygos atsisakyti teikti paslaugas, kurios yra būtinos.

Pasitaiko įvairiausių atvejų, ypač sveikatos srityje, kai ligoniniai blogai jaučiasi, kai gali vienas ar kitas netinkamas žodis išsprūsti, ir tai jau galėtų būti palaikyta nederamu ar nepagarbiu elgesiu, kai nėra objektyvių kriterijų. Jeigu čia būtų konkrečiai parašyta – smurtas, necenzūriniai žodžiai ar dar kažkas, tada dar būtų galima galbūt pasvarstyti, bet šiuo atveju, kolegos, raginu balsuoti prieš, nes tai yra absoliučiai neobjektyvus ir neteisingas reglamentavimas, jeigu Seimas vis dėlto apsispręstų tokį priimti. Jeigu kartais vis dėlto būtų pritarta po pateikimo, aš manyčiau, kad Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada dėl galimo piktnaudžiavimo čia taip pat yra būtina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi motyvai išsakyti, lieka tik balsavimas. Tai atliksime balsavimo lango metu.

Dabar dar turime šiek tiek laiko. Gerbiamas A. Vinkus per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš noriu pasakyti. Brangieji, interpretuoti įvairiai galima. Tie, kurie nedirba medicinos įstaigose ir tose situacijose, vienaip komentuoja, ir kartu pasiklausius jie teisingi, bet tie, kurie tiesiogiai dirba ir psichiatrinėse ligoninėse, ir kitose, ir į veidą duria, ir smūgių gauna... Galų gale teikti skubią pagalbą čia niekas neturi teisės atsisakyti, apie tai net galvoti negalima. Čia, ką jūs sakote, turės būti papildyta, koreguota. Bet imtis mediko apsaugos priemonių – tai mūsų šventa pareiga.

Jeigu gauna smūgį į galvą gydytojas, kuris apžiūri, arba sučiumpa už kaklo ir smaigia, galų gale tuo momentu jis yra stresinės būklės ir negali ar operuoti, ar toliau tęsti pagalbą. Aš manau, tai, kad mes darome žingsnį, kuris galbūt ir kritikuojamas... bet aš palaikau abi puses. Atsižvelgti į tai, kas pasakyta, ir tikiuosi, kad jis bus pakoreguotas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama kolegą, dar mes turime 3 ar 4 minutes. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė per centrinį mikrofoną. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik dėl tikslumo. Už smurtinius, už įžeidžiančius komentarus yra numatyta administracinė ir baudžiamoji atsakomybė. Mes apie tai nekalbame. Mes kalbame apie tai, ar teikti, ar neteikti paslaugą ir kokiais objektyviais kriterijais remiantis. Dėl tikslumo norėjau šią repliką pasakyti, nes už tuos dalykus, apie kuriuos jūs, gerbiamas daktare, kalbėjote, jau yra numatyta atsakomybė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama kolegą, kaip minėjau, dabar jau liko tik 3 minutės, kol praeis pusės valandos pertrauka, padaryta dėl klausimo. Gal mes spėsime rezervinius.

12.23 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582 (svarstymas)

Tada rezervinis 1 ir rezervinis 2 klausimai. Čia trumpi, gražinti tobulinti arba atmesti. Yra Sveikatos reikalų komiteto išvados. Gerbiamas L. Slušnys galėtų, taip? Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582. Buvo svarstyti komisijoje visi pasiūlymai. Pagrindinio komiteto išvadai... Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 2, susilaikė 1. Yra nutarta gražinti tobulinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Čia dėl motyvų yra užsirašęs kalbėti gerbiamas A. Vinkus. Jūs norėtumėte išsakyti? Prašau tada. Čia yra Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įsta-

tymas ir komitetas grąžina iniciatoriams tobulinti. Jūs dėl motyvų užsirašėte. Norėsite nuomonę išsakyti?

A. VINKUS (*LVŽSF*). Aš atsisakau.

PIRMININKAS. Atsisakote. Gerai, tvarka. Jeigu atsisakote, tada lieka balsavimas, bet tik balsavimo lango metu galėsime apsispręsti.

12.24 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2062 (*svarstymas*)

Dabar galbūt galėtumėte pateikti rezervinį 2 klausimą – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2062. Čia komitetas siūlo atmesti. Prašau.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Taip, posėdžio pirmininke, jūs esate teisus. Iš tiesų buvo svarstytas 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2062. Komitetas svarstė šį klausimą. Pritarta bendru sutarimu. Buvo pritarta bendru sutarimu atmesti šiuos pasiūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Vadinasi, balsuosime per balsavimo langą. Gerbiama A. Širinskienė per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš nelabai supratau, kolega pateikė nutarimą dėl apkaltos?

PIRMININKAS. Ne, nepateikė. Ne, čia buvo komiteto grąžinti tobulinti arba atmesti. Sveikatos reikalų komiteto.

12.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734 (*pateikimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, lieka 3, 2, 1, 0 sekundžių. Suėjo lygiai pusvalandis. Aš kviečiu L. Slušnį pateikti komisijos išvadą dėl apkaltos. Jau buvau paskelbęs šią klausimą, projektą Nr. XIVP-2734, buvo paimta pusvalandžio pertrauka. Dabar tyrimo komisijos pirmininkas pateiks mums komisijos išvadą dėl apkaltos P. Gražuliui. Prašom.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teikiu Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti... Komisija buvo sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. kovo 21 d. nutarimu ir patvirtinta komisijos sudėtis. Aš, taupydamas jūsų laiką, nevardinsiu visų. Komisija turėjo šešis posėdžius. Pagrindinio siūlymo pradėti apkaltos procesą esmė buvo Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės 2023 m. sausio 20 d. teikimas pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui. Nurodytos aplinkybės ir kaltinimas. Teikimo iniciatoriai nurodė, kad yra pagrindas manyti, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo plenarinio vakarinio posėdžio metu balsuodamas už kitą Seimo narį L. Jonauską savo sąmoningais veiksmais šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė Seimo nario priesaiką. Aš visų detalių 18 puslapių neskaitysiu, aš tikiuosi, kad jūs visą šią medžiagą turite savo kompiuteriuose ir galite paskaityti. Aš perskaitysiu tik tai, kas yra konstatuojama.

7.2. Komisija konstatuoja: remdamasi surinktų, ištirtų ir įvertintų įrodymų bei jų pagrindu nustatytų faktinių aplinkybių visuma, konstatuoja, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo vakarinio posėdžio metu, priėmimo studijoje balsuojant dėl nutarimo, balsavo savo vardu, taip pat greta esančioje darbo vietoje sėdinčio Seimo nario L. Jonausko vardu.

Tą patvirtina Lietuvos teismo ekspertizės centro išvada, kad 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo vakarinio posėdžio metu, laikotarpiu nuo 15 val. 26 min. 38 sek. iki 15 val. 27 min. 8 sek., nėra užfik-

suota Seimo nario L. Jonausko veiksmų ranka (rankomis) prie Seimo nario L. Jonausko darbo vietos elektroninio balsavimo bloko *panelės*. Seimo narys P. Gražulis kaire ranka atlieka nenustatytą veiksmą (veiksmus) prie savo darbo vietos elektroninio balsavimo bloko *panelės* ir ištiesęs dešinę ranką atlieka nenustatytus veiksmus prie Seimo nario L. Jonausko darbo vietos elektroninio balsavimo bloko *panelės*. Komisijos nagrinėjamu atveju balsavimo metu įranga veikė be sutrikimų.

Komisija konstatuoja, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo vakarinio posėdžio metu, priėmimo stadijoje balsuojant dėl nutarimo, balsuodamas už Seimo narį L. Jonauską, nepaisė Konstitucijoje, *inter alia* jos 59 straipsnio 2, 4 dalyse, įtvirtinto Seimo nario laisvo mandato principo, *inter alia* Seimo nario mandato individualumo reikalavimo, draudimo Seimo posėdyje balsuoti už kitą Seimo narį, išreiškė ne Seimo nario L. Jonausko, bet savo valią, iškreipė balsavimo rezultatus. Seimo narys P. Gražulis, Seimo posėdyje balsuodamas už Seimo narį L. Jonauską, savo pareigas ėjo nesąžiningai, pažeidė iš Konstitucijos kylančius imperatyvus, parodė nepagarbą Konstitucijai ir įstatymams, diskreditavo Seimo, kaip Tautos atstovybės, autoritetą. Seimo nario P. Gražulio veiksmai, sąmoningas balsavimas už kitą Seimo narį prieštarauja Konstitucijai ir tokiais veiksmais P. Gražulis šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką.

Komisija tyrimo metu vertino Seimo Etikos ir procedūrų komisijos atlikto tyrimo surinktą informaciją ir konstatuoja, kad P. Gražulio teiktas paaiškinimas, nes „galėjo taip būti, kad galėjau pabalsuoti netyčia, ir atsiprašau, jeigu taip padariau, bet man vis tiek dar ten žiūrint vaizdą, vienu žodžiu, trūksta kažkiek įrodymų, kad aš galėjau balsuoti“, leidžia manyti, jog P. Gražulis ignoruoja reikalavimą, kad Seimo narys Seimo posėdyje balsuoja asmeniškai, ir nepaiso Konstitucijoje įtvirtinto Seimo nario laisvo mandato principo ir reikalavimų, taikomų įstatymų priėmimo procedūrai. Tai patvirtina ir komisijos posėdyje P. Gražulio pateiktas vertinimas, jeigu kitas Seimo narys balsuotų už P. Gražulį jam nematant, gal ir buvo tokių atvejų, cituoju: „Jeigu mano pozicija panaši ar panašiai nuspręstų, pavyzdžiui, kai tas balsavimas vienas, pavyzdžiui, jeigu tai būtų lygu lygu balsai, mano būtų nulėmęs, tai nežinau, kokia būtų reakcija, bet jeigu neesminių klausimų, tai tikrai nesureaguočiau.“ Šie faktai leidžia manyti, jog P. Gražulis ignoruoja, kad tokiu būdu yra iškreipiami balsavimo rezultatai, sudaromos prielaidos pažeisti Konstitucijoje įtvirtintą Seimo nario laisvo mandato principą.

Komisija, remdamasi surinktų, ištirtų ir įvertintų įrodymų bei jų pagrindu nustatytų aplinkybių visuma, konstatuoja, kad Seimo narys P. Gražulis už Seimo narį L. Jonauską balsavo sąmoningai, žinodamas, jog Seimo statuto 111 straipsnio 4 dalis imperatyviai reikalauja balsuoti tik asmeniškai ir draudžia balso teisę perduoti kitiems asmenims. Seimo narys P. Gražulis, siekdamas išvengti atsakomybės už padarytą pažeidimą, su komisija bendradarbiavo ribotai, teigia neprišimenantis balsavimo aplinkybių, bet neneigia, kad galėjo netyčia klaidingai paspausti Seimo nario L. Jonausko darbo vietoje esantį balsavo mygtuką.

Komisija konstatuoja, kad priimdama išvadas neatsižvelgė į tyrimo metu liudytojo Seimo nario A. Palionio apklausos metu pateiktą informaciją. Komisija konstatuoja, kad 2023 m. balandžio 5 d. komisijos posėdyje liudytojo Seimo nario A. Palionio pateikta informacija apie jam žinomas aplinkybes komisijos tiriamu klausimu buvo klaidinanti arba melaginga. Tai patvirtina 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo vakarinio posėdžio metu vykusio balsavimo dėl nutarimo priėmimo vaizdo įrašas bei Lietuvos teismo ekspertizės centro ekspertizės išvada. Pažymėtina, kad Seimo narys A. Palionis buvo išpėtas dėl baudžiamosios atsakomybės už melagingų pranešimų, paaiškinimų, informacijos ar duomenų teikimą komisijai pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnio 2 dalį ir apie išpėjimą parašu patvirtino. Komisija priėmė atskirą protokolinių sprendimą dėl atsakomybės A. Palioniui taikymo.

Komisijos išvada: surinkti ir ištirti, įvertinti įrodymai bei nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina Seimo narių grupės 2023 m. sausio 20 d. teikime pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui nurodyto kaltinimo, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 m. rugsėjo 15 d. Seimo vakarinio posėdžio metu priėmimo stadijoje, balsuojant dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-1969(3) nuo 15 val. 26 min. 38 sek. iki 15 val. 27 min. 08 sek.,

sąmoningai balsavo už Seimo narį L. Jonauską ir galimai sulaužė Seimo nario priesaiką bei šiurkščiai pažeidė Konstituciją, pagrįstumą.

8.2 punktas. Komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, daro išvadą, kad Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės teikime pradėti apkaltos procesą Seimo nariui P. Gražuliui pateikti kaltinimai yra pagrįsti, todėl yra pagrindas Seime pradėti apkaltos procesą Seimo nariui P. Gražuliui.

9 punktas. Komisijos išvada patvirtinta komisijos 2023 m. gegužės 10 d. posėdyje. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 3, susilaikė 2.

Ir yra pateikta komisijos narių atskirosi nuomonė. Pridedama Seimo narių grupės atskirosi nuomonė, 4 lapai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju komisijos pirmininkui. Dabar aš kviečiu jus užimti savo darbo vietą. Prieš klausdami dar mes būtume linkę išklausti ir atskirą penkių Seimo narių grupės nuomonę. Ją pateiks gerbiama A. Širinskienė. Prašom į tribūną.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Mieli kolegos, noriu pristatyti atskirą nuomonę. Atskirą nuomonę pasirašė visi opozicijai priklausantys apkaltos komisijos nariai. Dėkoju ir L. Nagienei už jos indėlį, ir V. Giraitytei, ir L. Girskienei, ir gerbiama E. Sabučiai. Išties pirmą kartą, kiek aš atsimenu, visame apkaltų procese yra pateikta atskirosi nuomonė. O Seimo narių balsai pasidalino po lygiai, tai yra pasirašę atskirą nuomonę buvo penki ir turėjome, atrodo, šeši valdančiųjų balsai.

Dabar dėl ko ta atskirosi nuomonė atsirado? Iš esmės ją lėmė keturios aplinkybės. Visų pirma, komisijos veiklos viešumas ir Seimo nario, kurio veiksams ištirti sudaryta komisija, teisių užtikrinimas. 2017 m. gruodžio 19 d. nutarime Konstitucinis Teismas konstatavo (cituoju): „Asmuo, kuriam gali būti pradėta apkalta (P. Gražulis dabar yra tas asmuo, kuriam gali būti pradėta apkalta), šiam asmeniui pateiktų kaltinimų pagrįstumą tiriančiai Seimo komisijai ar kitam Seimo struktūriniam padaliniui turi pateikti savo paaiškinimus, atsakyti į argumentus, kuriais grindžiami šiam asmeniui pateikti kaltinimai.“ Po savaitės, 2017 m. gruodžio 22 d., Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad tinkamo teisinio proceso reikalavimas šioje parlamentinėje procedūroje pagal Konstituciją suponuoja tokį procesą, kurio metu Seimo narys ar valstybės pareigūnas, kuriam gali būti pradėta apkalta, galėtų veiksmingai naudotis minėtomis teisėmis, be kita ko, žinoti, kuo yra kaltinamas, pateikti savo paaiškinimus, atsakyti į argumentus, kuriais grindžiami jam pateikti kaltinimai. Dėl to ši parlamentinė procedūra turi būti *inter alia* tokia, kad Seimo sudarytoje komisijoje ar Seimo struktūriniame padalinyje būtų tiriamas apkaltą inicijuojančių Seimo narių pateiktų kaltinimų pagrįstumas, o ne būtų sudarytos prielaidos atgrasyti Seimo narį ar valstybės pareigūną, kuriam pradėta apkalta, naudotis minėtomis tinkamo teisinio proceso teisėmis. Tai reiškia, kad net toje komisijoje, kuri svarsto pirmuosius žingsnius prieš apkaltos pradėjimą, turi būti užtikrintas asmens iš klausymas.

Deja, bet Seimo narys P. Gražulis buvo pakviestas į posėdį dar prieš apklausiant kitus liudininkus. Jis neturėjo galimybės pasisakyti ir dėl išvados. Kai išvada buvo svarstoma, jam taip pat pasisakymo laikas nebuvo numatytas darbotvarkėje. Komisijos posėdžių metu mes, pasirašiusieji atskirą nuomonę, tikrai kėlėme klausimą, ar Seimo narys neturėtų būti pakviestas. Kaip matyti iš mūsų cituojamos stenogramos, komisijos pirmininkas atsakė, kad posėdžiai skelbiami viešai, dėl to jis nemato būtinybės į tuos posėdžius kviesti. Toks yra supratimas apie tam tikrų teisių procesų, žmogaus teisių užtikrinimą.

Kitas dalykas – paties posėdžio viešumas. Kaip žinome, teisės aktai numato, kad paprastai apkaltos komisijos posėdžiai yra uždari, tačiau paprastai, kai vykdavo kitos apkaltos, buvo disponuojama įslaptinta medžiaga, kuri dažniausiai būdavo pateikiama specialiųjų tarnybų, arba kai turėjome K. Pūko atvejį, tai buvo privataus gyvenimo dalykai, Seimo narys buvo įtariamas galimai priekabiavęs prie bandančių įsidarbinti merginų. Dėl to tas uždarumas buvo paprastai suprantamas, tačiau tada, kai komisija neturėjo nieko įslaptinto, kai vaizdo įrašas, kuris buvo darytas viešoje posėdžių salėje, buvo ištransliuotas visais televizijos kanalais ir šiandien jį dar galima pamatyti portaluose, šiuo atveju tas sprendimas, mūsų manymu, daryti slapta posėdį, uždarą posėdį iš tiesų buvo niekuo nepagrįstas. Bet tas uždarumas leidžia abejoti tiek Seimo atvirumu, tiek ir paties proceso skaidrumu.

Kitas dalykas, kuris ištis kėlė didžiulių abejonių paties proceso metu – tai išankstinės nuomonės, kurių, deja, nepavyko išvengti. Visų pirma turėjome ir gerbiamo T. V. Raskevičiaus nuolatinis pasisakymus žiniasklaidoje, dar neišklausius liudininkų, neturint netgi ekspertų išvados dėl to, kad P. Gražulis jau kaltas ir balsavo. Antro posėdžio metu ir komisijos pirmininkas, kreipdamasis į P. Gražulį, labai aiškiai išsakė: Petrai, tu pavogei balsą. Tai šiuo atveju abejoti komisijos noru išsiaiškinti, kai išsakomos išankstinės nuomonės, ištis yra labai daug galimybių. Dėkoju čia stovinčiam gerbiamam E. Gentvilui, kuris bandė savo kolegas komisijoje drausminti, nuolat ragindamas tos nuomonės iš anksto nereikšti.

Apie patyčias, kurios P. Gražuliui buvo surengtos religinių įsitikinimų pagrindu, aš, matyt, nekalbėsiu, tik galiu informuoti, kad 20 Seimo narių grupė kreipėsi tiek į Etikos ir procedūrų komisiją šiandien, tiek į lygių galimybių kontrolierių klausdama, ar tokie Žmogaus teisių komiteto pirmininko pasisakymai nesukuria prielaidų tiek įsižeisti tikintiesiems, kurie mato, kaip yra tyčiojama iš religinių įsitikinimų, tiek nesukuria pagrindo diskriminuoti asmenis religiniu pagrindu. Manychiau, tikrai yra labai negražu ir labai apmaudu, kad bandymas pasityčioti iš nemėgstamo oponento, iš nemėgstamo Seimo nario paskui išvirsta bendrai į pasityčiojimą iš žmonių religinių jausmų.

Kitas dalykas, kuris vėlgi ne mažiau svarbus, tai yra mūsų paskutinis atskirosios nuomonės punktas, – aplinkybių vertinimas. Konstitucinis Teismas ne viename, ne dviejuose ir net ne trijuose nutarimuose yra pažymėjęs, kad ne kiekvienas Konstitucijos pažeidimas yra savaime šiurkštus, ir išvardijęs atitinkamai kriterijus, kaip yra vertinamas šiurkštumas. Tai turi būti ir veiksmų pobūdis (A. Sacharuko ar L. Karaliaus byloje buvo kalbama apie sąmoningus susitarimus, išankstinius susitarimus dėl balsavimo), ir tų Seimo nario veiksmų sistemingumas, pakartotinumumas, trukmė. Šiuo atveju nei sistemingumo, nei pakartotinumumo, nei trukmės nėra. Negana to, Seimo narys neatsimena, kaip jis balsavo.

Kitas dalykas – vėlgi kyla klausimas ir dėl priesaikos sulaužymo. Ar tikrai, kaip traktavo apkaltos komisija, kiekvieną vidaus tvarkos taisyklių pažeidimą arba etikos pažeidimą, nes Etikos ir procedūrų komisija konstatavo Seimo nario etikos pažeidimą ir pasakė, kad pradėti apkaltai pažeidimo nėra, mes turime traktuoti kaip priesaikos sulaužymą? Tokiu atveju, matyt, remiantis tokia logika, ir tuomet, kai Seimo narys viršija greitį ir turi susimokėti 6 eurus siekiančią baudą, greičiausiai reiktų pradėti Seimo nario apkaltos procedūrą. Norėdami išsiaiškinti tokius vertinimo aspektus mes, kaip opozicijos nariai, vėlgi siūlėme pasikviesti konstitucinės teisės žinovų iš įvairių universitetų. Deja, bet valdančiųjų noro išklausti teisės mokslininkų nuomonę nebuvo. Tiesiog pasitelkus dozavimo buldozerį, kai yra vieno balso persvara, buvo nubalsuota, kad konstitucinės teisės ekspertų prieš rašant išvadą nereikia. Aš suprantu, kad greičiausiai kolegos, ypač neturėdami teisinio išsilavinimo, kitą kartą žino daugiau negu konstitucinės teisės ekspertai, arba bent jau jaučiasi žiną.

Apie tai, ką pasakė teismo ekspertizė, iš tiesų, manau, bus dar daug diskutuojama, bet labai keistai atrodo, kai sankcija apkaltos procese savo turiniu gali būti baudžiamoji.

PIRMININKAS. Laikas į pabaigą, gerbiama kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Iš esmės baudžiamojoje teisėje asmuo netenka teisės eiti savo pareigų ir dar prie to gauna sankciją – dešimt metų negali kandidatuoti...

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...o įrodinėjimo lygis yra labai mažas. Ekspertų išvada buvo tokia, kad yra neįmanoma pasakyti, kokius veiksmus...

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...ponas P. Gražulis atliko. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už atskirąją nuomonę. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Dėl žanro. Aš visiškai supratingai žiūriu į atskirosios nuomonės reiškimą, tačiau atskiroji nuomonė yra labai formalus dokumentas, raštu pateikta atskiroji nuomonė. Norėjosi ją čia išgirsti, aš ją mačiau. Dabar išgirdome atskiruosius pasamprotavimus, o ne atskirąją nuomonę.

Noriu taip pat paklausti, kadangi vėluoja balsavimo laikas, yra suplanuotas laikas pietų pertraukos metu, koks yra grafikas?

PIRMININKAS. Dėkoju už klausimą. Šiek tiek darbotvarkė išsimušė iš numatytos ryte vagos, nes buvo paimta pusvalandžio pertrauka. Dabar balsavimo langą pratęsiu iki tol, kol bus apsvarstytas šitas klausimas. Lygiai taip pat ir posėdžio laiką pratęsiu iki tol, kol bus apsvarstytas šitas klausimas, o tada pareiškimai. Susitarsime, ar turime tik vieną pareiškimą, ir tada pertrauka.

Gerbiama A. Širinskienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš suprantu, kad valdantiejiems yra labai nesmagu išgirsti iš Seimo tribūnos pristatomus jų darbelius specialiojoje komisijoje, bet aš tikrai paskaičiau tai, kas iš esmės yra parašyta, dargi gerokai sutrumpindama. Šiuo atveju turėjau tą teisę pristatyti.

Kartu labai raginu kolegą L. Slušnį nepažeidinėti žmonių nekaltumo prezumpcijos, nes jūs, pristatydamas ir kalbėdamas apie mūsų kolegą A. Palionį, jau už teisimą konstatavote, kad žmogus melavo. Būtų labai smagu, kad nedarytumėte spaudimo ir teismams, jeigu tokių bus...

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, bet...

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...ir gerbtumėte kolegų nekaltumo prezumpciją.

PIRMININKAS. Jūs atsakinėjate E. Gentvilui, bet dar įsiveliate į diskusiją su visais kitais Seimo nariais.

Gerbiamas P. Gražulis per šoninį mikrofoną ir replikas baigsime.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Seime, ar jūs elgsitės taip pat – kalbėsite apie mane ir be manęs? Ar aš taip pat kaip ir komisijoje neturėsiu teisės išsakyti savo nuomonę ir vertinti dabartinių teismo balsavimų?

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Petrai. Veiksime pagal Statutą.

Dabar prašau grįžti gerbiamą laikinosios specialiosios tyrimo komisijos pirmininką L. Slušnį į tribūną. Klausti taip pat 10 minučių. Pirmas klausia gerbiamas A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas komisijos pirmininke, norėtusi komisiją pasveikinti labai operatyviai atlikus darbą dėl P. Gražulio neva padarytų neteisėtų veiksmų, tačiau buvau šokiruotas, kai sužinojau, kad nei atskiri komisijos nariai, nei pats tiriamas asmuo niekaip negalėjo išsireikalauti iš komisijos pasižiūrėti *neužblurintą* vaizdo įrašą, kuriame būtų fiksuotas svetimo mygtuko paspaudimo momentas. Dar geriau, to įrašo daugybę kartų prašė žiniasklaidos atstovai, bet net ir tie, kurie dažnai susilaiko nuo didesnės kritikos dabartinei valdžiai, to įrašo, mano žiniomis, negavo. Todėl iš to natūraliai kyla kiti klausimai, gal įrašas prieštarauja komisijos išvadai? Kaip jūs pakomentuotumėte tą aplinkybę ir kokia jūsų nuomonė dėl apkaltos proceso, kai vis dėlto nėra pabaigtas tyrimas su gerbiamu kolega A. Palioniu?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū už klausimus. Dėl vaizdo įrašo. Vaizdo įrašo mes iš tiesų prašėme ir čia jau turbūt reikėtų klausimą peradresuoti Vadovybės apsaugos tarnybai, kuri ir pateikia šituos įrašus. Jie turi savo taisykles ir pagal galiojančias taisykles jie pateikia mums vaizdo įrašus. Kodėl ten tas vaizdas vis šonuose, sakysim, truputį nutolusiuose, yra *užblurintas*, yra jų taisyklės ir mes turime gerbti tas taisykles. Mes galime nebent jas pakeisti. Ką tuo metu mes turėjome, mes vertinome. Jie pateikė vaizdą, pakankamai tiek vaizdo, kad galima būtų matyti interakcijas, sakysim, paties P. Gražulio ir šalia pagrindinių sėdinčių asmenų. Buvo galima pamatyti, kas tuo metu buvo salėje, kas galėjo vieną ar kitą vaizdą matyti.

Šiuo atveju nematau labai didelės dramos, ir tikrai pagal tai, kas yra... nes aš nežinau, ar gavus vaizdą iš visos salės, tarkime, E. Gentvilas, sėdintis ar nesėdintis, ar jisai galėjo matyti, ar ne. Nuo to, sakysim, komisijos rezultatas tikrai nesikeičia. Mes tiesiog... Pirminis vaizdas buvo vienas, mes gavome antrą kitu kampu ir tikrai nematau čia didelės problemos.

Dėl A. Palionio atsakysiu. Nežinau, toks komisijos atskiras protokolinis sprendimas. Iš tiesų tai Seimo salės apsisprendimas, ar A. Palionio klausimas yra atskiras, ar ne. Aš manau, kad tai yra... Jeigu žmogus galimai melavo arba, tarkim, kas labai akivaizdu žiūrint vaizdo įrašą, jeigu šitoks variantas galimai įvyko, tai jūsų apsisprendimas, ar to užtenka, ar ne, nes buvo labai aiškus pasakymas: taip, mačiau, taip, kalbėjau, taip, aš bendravau su kolega ir netgi jį bariau ir panašiai. Yra stenogramos. Aš nežinau, mano manymu, tai yra netinkamas liudijimas, tai yra tas liudijimas ir komisija nusprendė jį nekreipti dėmesio. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat jūsų nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas komisijos pirmininke, turbūt suprantama, kad norėdamas mušti lazda visą laiką rasi. Ypač kai norima mušti opozicijos atstovą. Ir kas gi už jus geriau gali atlikti šį nešvarų darbą, kaip už patyrusį psichiatrą, psichoterapeutą.

Pakalbėkime apie pačią esmę. Seimo narys balsavo, nebalsavo, suklydo, nesuklydo už ką? Už valdančiosios daugumos sesijos darbotvarkės patvirtinimą, kur paprastai opozicija balsuoja prieš. Ir dabar jūs švaistote ekspertų laiką, švaistote valstybės mokesčių mokėtojų pinigus, parlamento. Konstitucinis Teismas dabar nagrinės. Kitaip, kaip smegenų plovimu, aš tikrai negaliu įvardinti ir tokio cirko turbūt per pastaruosius dešimtmečius dar nėra buvę.

Gerbiamas kolega, kiek kainuos mokesčių mokėtojams jūsų tas šou ir ką jūs bandote uždengti, darydami šį šou? Ačiū.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Aš A. Skardžiui pirmiausia atsakysiu: aš nesu psichoterapeutas. Išsiaiškinkite, kas ir kokią profesiją turi. Labai ačiū, bet jos neturiu. Esu vaikų ir paauglių psichiatras, įteigau norite tikslumo. Kitą kartą, kai kreipsitės, ieškokite tikslumo pats savo žodžiuose.

Dabar pasakau, ką sako Statutas. O Statuto 111 straipsnio 4 dalis imperatyviai reikalauja balsuoti tik asmeniškai ir draudžia balso teisę perduoti kitiems asmenims. Šiame Statuto straipsnyje, gerbiamasis, nėra nurodyta, nei koku klausimu, kada galima balsuoti, kada negalima, nėra to nurodyta, kad, pavyzdžiui, už kokią nors darbotvarkę, ai, nieko, galite pabalsuoti, čia nesvarbus klausimas. Visi klausimai, dėl kurių yra balsuojama šioje salėje, pagal Statutą yra svarbūs, vieno-
dai reikšmingi, todėl jiems nėra taikoma kokia nors išimties taisyklė. Kol kas yra taip. Pakeisime Statutą, turėsime kitokią situaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tik aš nelabai suprantu. Norėčiau pasakyti pastabą parlamentarui gerbiamam A. Skardžiui, kodėl jūs parlamentinės specialiosios tyrimo komisijos darbą vadinate nešvarių darbu? Ir kodėl jūs manote, kad būtent nešvarių darbui atlikti tinkama yra psichiatro profesija? Jūs diskredituojate ir psichiatrus, ir specialiosios tyrimo komisijos darbą.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Nieko nesakau šiuo klausimu. Bala nematė.

PIRMININKAS. Čia ne klausimas.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Čia ne klausimas, aš manau, kad palikite... Gerbiamas pirmininke, palikime šį klausimą. Aš pripratęs prie tokių dalykų, žinokite, prie šiukšlių pylimo. Tai čia smulkmena.

PIRMININKAS. P. Gražulis dabar užduos klausimą komisijos pirmininkui.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Kaip jūs žinote, gerbiamas pranešėjau, R. Pakso apkaltos metu Konstitucinis Teismas pasikvietė kažkokiu būdu dvasias ar piktąsias dvasias ir nustatė, kad pažeidė Konstituciją. Teismo ekspertai pasakė, kad nenustatė, kokius veiksmus atlikau. Kokias dvasias kvietėsi apkaltos komisija, kad nustatė, jog balsavau?

Ir dar vienas man įdomus klausimas: net per kameras ir teismo ekspertai nenustatė, kokius veiksmus atlikau, kaip galėjo kitoje salėje ponas T. V. Raskevičius matyti, kaip aš balsavau? Gal žiūronus turi, gal įrašė, gal jo paprašykite, duos jums įrašus.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ar galiu atsakyti jau? Atsakysiu labai paprastai. Taip, iš tiesų už šios stiklinės lentelės matyti jūsų veiksmo kameros negali. (*Balsai salėje*) Palaukite. Tačiau šioje švieslenteje, kaip jūs sakote, turbūt Šventoji Dvasia įjungė žalią balsavimo už lemputę, nes ji buvo už.

Ir ekspertai pasako labai aiškiai: L. Jonauskas tuo metu, per tą 30 sekundžių intervalą, neatliko jokio balsavimo veiksmo. O jūs tuo metu nuvedėte ranką. Suvedus dvi sistemas, balsavimo ir elektroninę, kuri sureaguoja ir uždega lemputę, labai akivaizdu – iš oro ir iš Šventosios Dvasios tai neatsiranda.

Dar daugiau. Labai aiškiai Seimo techninis skyrius pasakė, kad sutrikimų tuo metu, tą valandą, tą minutę, jokių nenustatyta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas A. Skardžius dėl vedimo tvarkos.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Išties posėdžio pirmininkui Statutas neleidžia komentuoti Seimo narių pasisakymų ar tribūnoje stovinčio asmens pasisakymo. Todėl, gerbiamas posėdžio pirmininke, norėčiau, kad jūs taip pat laikytumėtės Statuto. O pono L. Slušnio tikrai atsiprašau dėl psichoterapeuto, ponas psichiatras, bet vis tiek tas ir tas yra smegenų daktaras. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš tikrai turiu visą teisę jus įspėti dėl netinkamos retorikos. Gerbiamas P. Gražulis per šoninį mikrofoną. Dar jūs norite pasakyti...

P. GRAŽULIS (MSNG). Kalbant apie mane, gerbiamasis, jūs turite pultuką ir žinote, kad jeigu nori pabalsuoti, turi du kartus paspausti – užsiregistruoti, tada už arba prieš. Būkite dėkingi, jeigu, pagal jūsų viziją, būdamas opozicijoje balsavau už valdančiųjų darbotvarkę. Koks man tikslas balsuoti, didžiausias absurdas. Antras dalykas, geriau pažiūrėkite į savo J. Sejonienę. Kodėl ją išsukote?

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiamas Petrai. Labai ačiū, tai jau esame aptarę. Dėkoju, kad jūs balsavote.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš tikiuosi, kad teismas tai išaiškins.

PIRMININKAS. Toliau klausia gerbiamas K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Iš esmės jūs atsakėte į mano klausimą. Aš irgi labai aiškiai matau tą įrašą, jis yra ir „Delfyje“ paskelbtas, kaip L. Jonauskas nusisukęs kalbasi su kolega užpakalyje, o šalia jo sėdintis P. Gražulis tiesia ranką. Ir tikrai, Petrai, jokia ne Šventoji Dvasia ten spaudžia tą mygtuką, o paties, nežinau kuris, tikriausiai smilius. Ir visai nebūtina tą smilių parodyti. Pats apie šventąsias dvasias labai daug išmanai. Na, ne Šventoji Dvasia tą ranką vedžiojo. Lygiai taip pat reikėtų A. Skardžiui liautis skirstyti klausimus į svarbius ir nesvarbius. O P. Gražulis neturėtų sakyti, kad čia turi būti balsuojama už darbotvarkę ar prieš darbotvarkę. Kaip norėjo, taip balsavo.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Ar čia buvo klausimas?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Čia buvo klausimas?

PIRMININKAS. Jei buvo klausimas, pranešėjas gali sureaguoti, jeigu ne, tada dėkoju gerbiavam L. Slušniui. Jūs atsakėte į visus klausimus...

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. ...per numatytą laiką. Dabar motyvai. Už nėra. Prieš – gerbiama A. Širinskienė. Atsirado ir už, tai vėliau. Prašom. Ar jūs kalbėsite prieš? Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš vis tiek nesuprantu jūsų pasirinktų procedūrų. Aišku, jūs čia, Seimo salėje, net du kartus, kiek aš skaičiavau, nuteisėte A. Palionį, kad jis melavo. Bet, šiaip ar taip, teisingumą Lietuvoje vykdo ne konservatoriai ir L. Slušnys, bet vykdo teismai. Pabandykime pamodeliuoti tokią situaciją, kuomet dėl A. Palionio nepradedamas ikiteisminis tyrimas arba, tarkime, teismai, vėliau jau įsigaliojus jų nutarimui, pasako, kad melavimo fakto nenustatė. Kaip tada su P. Gražulio apkalta? Nes ištis A. Palionio liudijimas yra vienas iš esminių, iš raktinių šitos bylos elementų.

Aš siūlyčiau, kolegos, jeigu jūs objektyviai norite išsiaiškinti, daryti pertrauką tarp priėmimo ir svarstymo stadijų, sulaukti teisėsaugos institucijų arba teismų sprendimo dėl A. Palionio ir tuomet pereiti prie projekto svarstymo ir priėmimo, nes ištis teisinėje valstybėje, manau, turėtų būti sprendžiama apie žmones ne tiek, kiek jie patinka ar nepatinka. Aš tikrai nesu sužavėta Seimo nario P. Gražulio, bet teisinėje valstybėje turėtų būti sprendžiama žiūrint, kur yra teisingumas ir kur yra žmogaus procesinės teisės. Labai raginu kolegas nenuiteisti be teismo ir labai raginu atidėti sprendimą dėl apkaltos proceso pradėjimo, išsiaiškinant tiesiog situaciją su A. Palionio liudijimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar už kalbės gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Pirmininke, ačiū. Kolega bendravardis tikrai neuždavė klausimo ir prtempė laiką, tai aš norėjau paklausti dar tokį hipotetinį klausimą dabar. Kas įvyko per tą pusvalandį, kurio buvo paprašyta, pertraukos? Nes toks nepasirengimas, atrodo, klausimas rimtas ir prašyti pusvalandžio pertraukos kolegai A. Vyšniauskui susipažinti su dokumentais dar reikėjo. Tai su kokiais dokumentais susipažino? Gal bandė priversti Petrą patį prisiimti atsakomybę ar pasakyti, kur tas jo pirštas buvo padėtas, kur įkištas ir ką jis ten darė. Galbūt pats L. Jonauskas ką nors matė, dar darė ar galėjo pakeisti sprendimą? Tai kokie per tą pusvalandį buvo veiksmai? Nes dabar atrodo, kad Lietuvoje tikrai neturime daugiau jokių bėdų, tik Petro apkaltą. Atrodo, kad ekonomika klesti, viskas čia vyksta gerai, neturime jokių bėdų ir užsiimame tokiais žaidimais, dėl kurių žmonės turbūt dabar už galvų susiėmę arba juokiasi. Tai tikrai kviečiu pradėti dirbti darbą.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs turėtumėte kalbėti už nutarimą. Pradėti darbą. Tai aš siūlau pradėti balsuoti už nutarimą. Motyvai išsakyti.

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734. Balsuojame dėl Seimo nutarimo. Pateikimas. Prašom balsuoti.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 63, prieš – 29, susilaikė 17. Taigi po pateikimo yra pri-tarta. Dėkoju.

Dabar, gerbiama kolegė, per šoninį mikrofoną L. Pociūnienė. Prašom. Tik garsiau prašom.

L. POCIŪNIENĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto noriu replikuoti po balsavimo dėl to, kad mes komisi-joje priėmėme protokolinį nutarimą, kad prokuratūra išsiaiškintų, tiesą ar netiesą sakė A. Palio-nis. Laukiu, nesulaukiu to momento, kai mes priimsime kokį nors sprendimą, kad iš Seimo tribū-nos ar per mikrofoną neskambėtų šitiek netiesos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal ir prieisime. Dabar dar gerbiamas P. Gražulis per šoninį mik-rofoną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji, kokiame fone vyksta manęs kaltinimas. Jau dėl J. Sejonie-nės mes nekalbėkime. Kur visi tą pačią sekundę išėjo, matė Seimo nariai, o du Seimo nariai išėjo ir kreipėsi į Seimo posėdžio pirmininką, kad balsavo J. Sejonienė už švietimo ministrę. Kaip ne-matėme? Dvejopi standartai. Dabar jūs, ypač valdančioji dauguma ir konservatoriai, kai grobsto lėšas savivaldybės tarybos nariai, kaip sakant, nematote tos problemos. Jūs ginate, kaip sakoma, švietimo ministrę, kuri...

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega, bet čia jau visiškai ne į temą. (*Balsas salėje*) Dėko-ju, gerbiamas kolega, bet tai ne visai į temą.

Gerbiama R. Tamašunienė per šoninį mikrofoną. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš taip pat noriu repliką po balsavimo. Toks plastilininis išėjo mūsų sprendimas, nes, kaip sakė gerbiama L. Pociūnienė, pati komisija kreipėsi į ikiteisminį tyri-mą dėl liudijimo netikslumo. Kodėl pati komisija nenori sulaukti atsakymo į savo paklausimą? Man keista, kad mes čia kažkokius vaikų žaidimus žaidžiame. Kreipiamės į labai atsakingas insti-tucijas vien dėl to, kad kreiptumės? Ar mes norime gauti jų kompetentingą nuomonę? Aš vis dėl-to siūlyčiau, kad pati komisija ir pirmininkas ne plastiliną minkytų, o pasakytų, kad jie kreipėsi ir nori sulaukti atsakymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai plastilininiai, tai moliniai, tai mediniai *bajeriai* čia būna. Prašau. Gerbiamas L. Slušnys. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš labai atsiprašau, pirmininke...

PIRMININKAS. Garsiau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Aš labai atsiprašau, pirmininke, bet apie plastilino lipdymą. Pirma. Mes nesame jokia teisminė institucija, tirianti visokius įrodymus. (*Balsai salėje*) Labai atsiprašau, aš dabar kalbu.

Antras dalykas. Jeigu matys poreikį, Konstitucinis Teismas galės tai padaryti, bet kurią aki-mirką palaukti, sulaikyti ir mes galėsime gauti jau prokuratūros išvadą.

PIRMININKAS. Dėkoju.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Kodėl jūs norite tapti teismu, prokuratūra ir tyrėjais viename asmeny-je? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Iš esmės tai jau buvo pasakyta. Dar per centrinį mikrofoną paskuti-nė replika arba dėl vedimo tvarkos – gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Dar toks patikslinimas kolegoms. Šita komisija, kuriai vadovavo L. Sluš-nys, turėjo Seimo suformuluotą užduotį. Į tą užduotį niekaip neįėjo liudytojų patikimumo verti-nimas, arba konkrečiu atveju gerbiamo A. Palionio veiklos vertinimas.

PIRMININKAS. Dėkoju.

E. GENTVILAS (LSF). Komisija tą klausimą atidavė ten, kur reikia, ir neturi laukti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išgirdome. Dabar, gerbiami kolegos, likę dar trys balsavimai, mes esame apsvarstę. Greitai gal galima 1-15 klausimo bloką ir du rezervinius. Pabalsuojame ir tada susitarsime dėl pareiškimų. Ar gerai? (*Balsai salėje*)

13.07 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2691, Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2692, Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2693, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2694, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2695 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2691. Ir lydimieji. Visas 1-15 klausimo blokas. Prašau. Buvo pateikimas.

Užsiregistravo 97, balsavo 96: už – 53, prieš – 5, susilaikė 38. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu yra siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir siūloma svartyti birželio 27 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar gerbiamas D. Kepenis per šoninį mikrofoną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Prašau pakeisti mano balsavimą į prieš.

PIRMININKAS. Gerai, dėl protokolo jūsų balsavimas prieš.

Gerbiamą I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Norėčiau paprašyti Seimo to antikorupcinio vertinimo, nes, mano supratimu, čia atveria didelį kelią korupcijai.

PIRMININKAS. Ar Seimas mano... Gerai, bendru sutarimu antikorupcinis vertinimas. Gerai. Tebūnie.

Gerbiamą J. Sejonienė. Prašau.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Aš norėjau paprašyti, kad kaip papildoma svarstyty Savižudybių ir smurto prevencijos komisija.

PIRMININKAS. Savižudybių ir smurto prevencijos...

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Komisija.

PIRMININKAS. Ir priklausomybių čia, ar ne?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Savižudybių ir smurto prevencijos.

PIRMININKAS. Prevencijos. Galime bendru sutarimu kaip papildomą? Gerai.

Dabar K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Na, ir turbūt logiška Vyriausybės išvados paprašyti, nes tikrai klausimas jautrus.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Bendru sutarimu galime? Dėkoju.

Ir dabar gerbiamas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Prašom mano balsą įskaityti...

PIRMININKAS. Tik prašom garsiau.

A. VINKUS (LVŽSF). Prašome mano balsą įskaityti už. Ne tą numerį...

PIRMININKAS. Gerai, jūsų balsas dėl protokolo už. Dėkui.

13.09 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2582 (*svarstyimo tęsinys*)

Ir dabar dar likę du rezerviniai, juos mums pateikė. Rezervinis 1 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2582. Komitetas siūlo grąžinti iniciatoriams tobulinti. Balsuojame už tokį sprendimą.

Dėkoju. Užsiregistravo 99, balsavo 98: už – 77, prieš – 2, susilaikė 19. Taigi yra pritarta, kad gražintume iniciatoriams tobulinti.

Gerbiama L. Nagienė – per centrinį mikrofoną.

L. NAGIENĖ (DFVL). Nespėjau paspausti. Mano balsas – susilaikau.

PIRMININKAS. Jūsų balsas – susilaikote. Gerai.

13.10 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2062 (svarstymo tęsinys)

Dabar tada rezervinis 2 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2062. Komitetas siūlo atmesti. Balsuojame už siūlymą atmesti.

Užsiregistravo 96, balsavo 95: už – 61, prieš – 1, susilaikė 33. Taigi pritarta, kad atmestume.

Dabar, gerbiami kolegos, susitarkime dėl tolesnio darbo tvarkos. Yra du pareiškimai. Gerbiamas Kepeni ir gerbiamas Lopata, ar galėtume susitarti, kad vakarinio posėdžio pradžioje prieš E. Žiobiene? (*Balsai salėje*) Tai būtų, man atrodo, nes dabar vis tiek visi jau ir pavargę, ir į pertrauką... (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, aš klausiu visų pirma... (*Balsai salėje*) Kolegos, prašau tylos salėje. Aš klausiu pirmiausia pareiškėjų, ar jiems tinka. R. Lopatai tinka. Dabar norite? (*Balsai salėje*) Gerai, dabar, tai dabar.

Gerbiamas R. Lopata kviečiamas į tribūną padaryti pareiškimą. 5 minutės. Prašau.

13.10 val.

Seimo narių pareiškimai

R. LOPATA (LSF). Ponios ir ponai, praėjusį antradienį Seimo posėdyje Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūnas E. Gentvilas pakvietė partijos „Laisvė ir teisingumas“ vicepirmininką R. Žemaitaitį atsiprašyti už feisbuke paskelbtus antisemitinius pareiškimus. Užuot atsiprašęs, Seimo narys parkartojo tą patį tariamai šmaikštų kvietimą susidoroti su žydais, tik jau iš Seimo tribūnos.

Praėjo savaitė, ir vis dar jokios reakcijos. Vakar žiniasklaidoje išplatintame komentare R. Žemaitaitis ginasi ir kaltina kitus. R. Žemaitaičio padaugintą antisemitinę liaudies skaičiuotę pasmerkė Lietuvos piliečiai, žydai, Izraelis, tarptautinė bendruomenė. Izraelio ambasadorės Lietuvoje H. Witenberg Silverstein teigimu, R. Žemaitaitis siekė legitimuoti antisemitines nuostatas ir susidorojimą su žydais, todėl ji griežtai pasmerkė Seimo nario komentarą ir visas antisemitizmo ir neapykantos formas. Amerikos ambasadoriaus Lietuvoje R. Gilchristo teigimu, antisemitizmas ir fanatizmas niekada neturėtų būti pateisinami.

Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu klausiu: kiek mes dar pateisinsime ir toleruosime R. Žemaitaičio išpuolius ir mėgavimąsi jais Lietuvos parlamente?

Pats R. Žemaitaitis klausia: ar dabar tarsi svarbiausia yra įrodyti, kad kažkoks R. Žemaitaitis nemėgsta žydų? Liberalų sąjūdžio frakcijos įsitikinimu, dabar svarbiausia nubrėžti aiškią ir griežtą ribą, kas yra kategoriškai nepriimtina Seimui. Tuo metu, kai dėl Seimo nario įrašo socialinėje erdvėje Vilniaus apylinkės prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl neapykantos skatinimo ir kurstymo prieš žmonių grupę dėl jų tautybės, Lietuvos Seimas nuščiuvęs lauks, kol R. Žemaitaičio žodžius įvertins Etikos ir procedūrų komisija. Ar mums, gyvenantiems ir dirbantiems litvakų paveldo centre, Vilniuje, dar kyla abejonių, kas yra etiška ir kas ne?

Žydus pašiepiančią liaudies skaičiuotę Lietuvos vaikai pradėjo kartoti, kai dar buvo toli iki Holokausto, bet po Aušvico tokios tautosakos kartojimas nebeturi jokių kitų reikšmės atspalvių, kaip tik antisemitinę. Jeigu šiuolaikinėje Lietuvoje išgirstame vaikus tokią skaičiuotę tartant, privalome jiems aiškinti potekstę. Jeigu šiuolaikinėje Lietuvoje Seimo narį girdime skaičiuotę kartojant, privalome jį pasmerkti.

Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu kviečiu kolegas Seimo narius laikyti R. Žemaitaitį morališkai *persona non grata* ir paisyti moralinio pasmerkimo laikysenos tol, kol Seimo narys neatsipra-

šys viešai Seimo ir Lietuvos žydų arba kol atitinkamų išvadų nepadarys partija „Laisvė ir teisingumas“. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pareiškimą kviečiu padaryti gerbiamą D. Kepenį. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien įžymi data – gegužės 16 diena. Šiaip tie, kurie buvome anoje kadencijoje, pamename, kad prie Seimo įvyko garsus mitingas, pavadintas „Laisvė rokenrolui“. Visi pamename, kad tą mitingą organizavo alkoholio mėgėjai ir kad jis buvo prieš tuos įstatymus, kuriuos tuo metu teikė valstiečiai, žalieji ir valdantieji. Prisimename, kad tame mitinge audringai dalyvavo tokie garsūs „blaivininkai“ kaip A. Radzevičius, V. Bareikis, S. Urbonavičius, J. Arlauskaitė, A. Kaušpėdas ir daugelis kitų, kurie labai aktyviai agitavo prieš tai, kad būtų ribojamas alkoholio ir narkotikų vartojimas. Buvo deklaruojami tokie garsūs teiginiai kaip: „šiandien mes renkamės čia, kad rytoj galėtume rinktis ten, kur norime“ arba „draudimai – tai blogis, mes visi esame skirtingi, o ir kalbėti reikia su visais“. Dabar tai, žinoma, skamba juokingai, nes tos įvairios žvaigždės, kurios dažniausiai groja už gerą atlyginimą, taip pat pasižymėjo tuo, kad reikalavo paversti pragaru gyvenimą tų žmonių, kurie, matai, nesiskiepijo. Tie patys. Tuo labiau kad tais metais valdantieji tikrai nieko neuždraudė, nors draudimai buvo kaip raktinis žodis, nieko, išskyrus tai, kad buvo alkoholio pardavimo laikas pakoreguotas – už tai labai dėkingi dabar yra daugybė kaimo žmonių, nes jų artimieji dabar jau susilauko dažniausiai, nes neturi kur rasti alkoholio.

Štai tokia įdomi statistika per tą laiką atsitiko ir jinai eina vis į blogį. Jeigu 2022 metais nuo kepenų ligų jau mirė tiek pat žmonių, kiek 2016 metais, neapleidžia mintis, kad ir šių metų statistika bus ne ką švelnesnė. Kiekvienoje tabako, *veipinimo* parduotuvėje jau puikuoja gražiai įpakuoti žolės suktinukai, kurie neva neturi psichoaktyviųjų medžiagų. Žmonės, ypač vaikai, jau ruošiami atveriamai legalizuotų narkotikų skrynai. Pavyzdžiui, vienos iš įmonių, prekiaujančių elektroninėmis cigaretėmis, pardavimų pajamos 2018 metais buvo vos 4 mln. 800 tūkst. eurų, o šiais metais jau išaugo šešis kartus – 29 mln. 500 tūkst. eurų už tai, kad pardavinėja vaikams ir paaugliams instrumentus, kaip legaliai ramiai vartoti narkotikus. Tą džiną iš butelio štai mūsų valdantieji jau baigia išleisti.

Dar keli paradoksai. Labiausiai skęstame atviruose vandens telkiniuose, bet plaukti kažkodėl mokomės tik baseinuose. Esame paskutiniai pagal piliečių sveikatos būklę ir ligų prevenciją, bet dar labiau didiname gydymo išlaidas. Gydome ligas, bet kalbame vien tikrai apie sveikatą. Einame į ligoninę, bet mums sako, kad einame sveikatintis, ir Sveikatos sistemos įstatyme nerasite žodžio „gydymas“ – ten vien „sveikatinimas“. Kalbame apie sveiką mitybą, bet sveikus produktus apmokestiname labiausiai Europoje. Labiausiai mirštame nuo širdies ligų, auga sergančiųjų diabetu skaičius, bet cukrų padarome vis pigesnę ir prieinamesnę. Branginame dyzeliną ir kitą iškastinį kurą dėl tolimes šviesios ateities, bet varome į skurdą ir mirtį šiandien gyvenančius gyventojus. Skatiname elektromobilius, bet iš tikrųjų norime pririšti žmones prie elektros vartojimo ir vėliau už nepaklusnumą ją išjungti. Norime taikos, bet kalbame tik apie karus. Kalbame apie demokratiją, bet keliame bylas žmonėms už laisvą žodį. Mokslas Lietuvoje, gaila, tyli. Populiariosios nuomonės formuotojai apie pasekmes irgi nekalba. Valdžiai tai yra paranku, jų tikslas – kuo lengviau valdoma visuomenė, o tam pasiekti užtenka numesti lengvai pagaunamą ir įkandamą priklausomybių kaulą. Jiems nėra skirtumo, nuo ko – nuo narkotikų, nuo alkoholio – nereikia nė svetimos kariuomenės, užtenka tik nugirdyti tautą. Stalinas žinojo, kad reikia 7 litrų, kad tauta nusigertų, o mes jau vartojame dvigubai daugiau. Tai kas čia tikrieji naudingieji Kremliaus idiotai? Toliau gyvename paradoksų pasaulyje. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju už pareiškimus. Skelbiu rytinį plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 273 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 16 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, pradedame gegužės 16 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.00 val.

Vyriausybės pusvalandis

Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierės Editos Žiobienės pranešimas

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Jame dalyvauja Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolierė E. Žiobienė. Kviečiu ją į tribūną. Primenu, kad geriausia būtų iki 15 minučių pasisakymui ir tada likęs laikas klausimams. Prašom.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Iš tikrųjų labai ačiū už suteiktą galimybę kalbėti labai svarbiais vaiko teisių užtikrinimo klausimais. Manau, šiandien iš tikrųjų, kai mes žiūrime vaiko teisių reglamentavimo klausimus, labai didelių įstatymų leidybos iššūkių neturime. Tai yra tik reikalingos pavienės iniciatyvos atliekant tam tikras peržiūras, tam tikras reformas. Pavyzdžiui, Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo peržiūra ir paslaugos būtent šioje srityje vaikams, kurie dėl netinkamo elgesio turi problemų, taip pat vaikams, kurie yra patyrę seksualinę prievartą, teikiamų paslaugų, tiek įveikiant patirtos prievartos traumą, tiek ir atitinkamai apklausų ir visų kitų procedūrų, kurias reikia pagerinti. Tam yra sudarytos darbo grupės tiek Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, tiek ir diskutuojant dėl penkiašalio susitarimo su prokuratūra ir teisėsaugos institucijomis, kaip geriau pagerinti vaiko teisių gintį būtent smurtinio pobūdžio nusikaltimų atveju, kai vaikai yra nukentėję.

Taigi ką norėčiau tu pasakyti? Kad iš tikrųjų turbūt dėl įstatymų leidybos mes neturime labai daug problemų. Iš esmės visais atvejais ieškome sprendimo būdų pirmiausia su vykdomosios valdžios institucijomis. Turbūt didesnė problema, kurios mes iš tikrųjų tikimės iš jūsų, kaip iš parlamento, tai yra parlamentinės kontrolės funkcija. Parlamentinė kontrolė tiek vykdomosios valdžios, tiek ir savivaldos institucijų, ypač per valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidas, kaip yra efektyviai įgyvendinamos, kaip yra apginamos vaiko teisės, kaip jos yra įgyvendinamos ir kaip efektyviai galima pasinaudoti galimomis teikti paslaugomis tiek vaikui, tiek šeimai.

Pagrindiniai dalykai, į kuriuos aš norėčiau atkreipti dėmesį. Vis dėlto yra tam tikrų sričių, kurios labai svarbios, pavyzdžiui, švietimo sritis. Iš tikrųjų su naujomis Švietimo įstatymo pataisomis yra nemažai didelių poslinkių vaiko teisių srityje įstatymine prasme, tačiau įgyvendinimo prasme yra tam tikrų iššūkių. Labiausiai akcentuočiau 7 straipsnį – ikimokyklinio ugdymo visuotinis prieinamumas, įtvirtintas įstatyme. Jis turėtų būti prieinamas visiškai kiekvienam vaikui, pagal įstatymą kiekvienais metais padidinama riba: nuo 2024 metų bus vaikams nuo ketverių metų visuotinis principas, 2025 metais – nuo trejų metų. Atsiprašau, 2024 metais – nuo trejų metų, o 2025 metais – nuo dvejų metų.

Atkreipčiau dėmesį, kad iš tikrųjų įstatymo nuostata turi labai gerą tikslą, bet viskas yra prieinamumo klausimas, tai yra kokios iš tikrųjų yra galimybės savivaldybėse teikti tokio amžiaus vaikams visuotinį ikimokyklinį švietimą. Tai yra susiję su mokyklų tinklo pertvarka. Sakyčiau, kad savivaldybės labai aiškiai turėtų matyti iš esmės mokyklų tinklo panaudojimą ir ikimokykliniam ugdymui, ir taip pat teikiant visas kitas paslaugas, tas yra labai svarbu, nes tai gali būti ir pavėžėjimo, ir kitos paslaugos, kaip vaikams pasiekti ikimokyklinio ugdymo įstaigą.

Akivaizdu, kad didžiuosiuose miestuose yra problema gyventojų skaičius, ir tada atitinkamai tikrai sunku tikėtis, ypač lopšelinio amžiaus, dvejų metų vaikui, gauti ikimokyklinio ugdymo įstaigą. Bet tas pats yra pasakytina apie rajonus, kur ikimokyklinio ugdymo įstaigos daugiausia koncentruotos rajono centruose arba didesniuose miesteliuose, bet tikrai sunkiai įveikiamos atstumo atžvilgiu ir paslaugos, kokią, mes tikėtumės, vaikas ir šeima galėtų gauti, atžvilgiu. Čia atkreipčiau dėmesį ir į Konstitucinio Teismo vieną iš paskutinių nutarimų, kuriame labai aiškiai pasakyta, kad mokyklų pertvarkos tinklo kriterijai turėtų būti įtvirtinti įstatymu. Vadinasi, ir čia reikės didelės įstatymų leidėjų įžvalgos, kaip nustatyti kriterijus, kad mokyklų tinklas iš tikrųjų būtų pertvarkomas efektyviai, taip, koks jis turėtų būti.

Šalia to kelčiau ir kitą klausimą, tai yra mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių. Vėlgi įstatymas labai gražiai pakeistas, kad visi vaikai turėtų gauti paslaugas. Pirmiausia jų įgūdžiai turėtų būti nustatyti, kokios paslaugos jiems reikalingos, o tada atitinkamai turėtų būti teikiama. Tačiau vėlgi mes matome įgyvendinimo problemų ir iš tikrųjų labai neramiai laukiame tos įgyvendintos reformos, kai visi vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, ateis į bendrojo lavinimo mokyklas.

Pirmiausia vėlgi iškils vietų mokyklose klausimas, taip pat paslaugų prieinamumo ir specialistų. Tai vėlgi atsiremia akivaizdžiai į išteklius: tiek finansinius, tiek ir specialistų, kiek kuri savivaldybė galėtų tam skirti. Ir čia šiuo atveju sakyčiau, kad tiek mieste, tiek rajone, turint omenyje kaimiškąsias vietas, iškils lygiai tos pačios problemos, nes, deja, tai, kad specialistų koncentracija yra didelė didžiuosiuose miestuose, nereiškia, kad jų daugiau bus mokyklose.

Taigi, kaip matote, įgyvendinimo sritis yra gana sudėtinga. Ir jeigu dar daugiau kalbėtume apie mokyklų problemas, iš tikrųjų mes matytume, kad turbūt yra kasdienės kylančios problemos, kai mokyklos turbūt tikisi savivaldybių arba net ir Švietimo ministerijos aktyvesnio dalyvavimo, tačiau akivaizdu, kad visos kitos institucijos galvoja, kad pati mokykla turėtų išspręsti dėl patyčių kasdienės kultūros mokykloje ir ją naikinti, taip pat dėl įvairių psichotropinių ir kitų medžiagų ne tik vartojimo mokykloje, bet ir patikros, kokios jos yra, kaip jos yra įsinešamos ir kas jas vartoja.

Iš tikrųjų mes turbūt visi matome, kad faktiškai kiekvieną savaitę atsitinka vienas arba du įvykiai, kai vaikai dėl psichotropinių medžiagų vartojimo patenka į gydymo įstaigas, ir gana blogos sveikatos būklės, dėl apsinuodijimo. Yra akivaizdu, kad problemos sprendimas tik prevencinėmis programomis, kokios jos yra dabar, yra nepakankamas. Mes tikrai daug vilčių siejame su Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa, kuri turėtų apimti ir prevencines programas, bet pirmiausia pasigendame inovatyvumo ir pateikimo vaikams prieinama forma, tai yra kad tos prevencinės programos juos sudomintų.

Akivaizdu, kad, dabartiniais duomenimis, psichotropinėmis medžiagomis apsinuodija gana mažo amžiaus vaikai. Mes kalbame apie 10–12 metų vaikus. Tai jauni žmonės, kurie dar, na, apie kai kuriuos turbūt dar sunkiai pasakytume, kad jie yra paaugliai. Tad akivaizdu, kad tos programos turėtų būti labiau orientuotos į kuo mažesnę amžių, įvertinant jų brandumą, amžių ir supratimą, kokia ta informacija ir kaip ji galėtų būti jiems pateikiama.

Kitas dalykas, kurį mes matome sveikatos srityje, yra pirmiausia paslaugų stambėjimas, centralizavimas didžiuosiuose centruose. Akivaizdu, kad mažėjant vaikų skaičiui mažose savivaldybėse paslaugos tolsta iš centro į didesnius centrus. Ir vaikams, ir šeimoms yra didesnis iššūkis įveikti atstumą, pasiekti gerą specialistą ir gauti paslaugas. Čia šiuo atveju, aišku, turbūt labiausiai iškyla klausimas, kiek laiko reikia laukti specialistų konsultacijos. Aš turiu omenyje ne šeimos gydytojo, bet specialistų konsultacijos – tiek psichikos sveikatos srityje, tiek ir specialistų bendrojoje sveikatos srityje.

Kita dalis, kuri irgi mūsų srityje yra gana aktuali, yra socialinės apsaugos sritis. Reikėtų pastebėti, kad šioje srityje mes matome labai akivaizdų išlaikytą tvirtą požiūrį vaiko teisių apsaugos tiek ankstesniosios Vyriausybės, tiek dabartinės Vyriausybės. Tikrai ganėtinai sėkminga institucinės globos įvykdymo reforma. Iš tikrųjų, reikia pripažinti, tikrai daug nuveikta, gal buvo rizikos įvairių veiksmų, bet iš tikrųjų rezultatai, mes matome, tikrai tikri, geri. Mes matome, Vaiko teisių įvaikinimo tarnybos pertvarka irgi davė rezultatų, nors labai neramiai žiūrėjome į tą reformos

centralizacijos tikslą, bet iš tikrųjų tai veikia. Žinoma, klaidų yra, savo tyrimuose mes jas pastebime, bet geranoriška reakcija ir bendravimas tikrai yra ir mes matome poslinkius, pertvarkas, kaip jau sakau, klaidų tikrai yra. Akivaizdu, kad šioje srityje, to mums labai reikia kaip visai valstybei, paslaugų sektorius būtų labiau individualizuotas kiekvienam žmogui. Ir čia atsisuku į savivaldybes, todėl ir sakau, kad jūsų parlamentinė kontrolė būtų labai svarbi šioje srityje, tai yra kad paslaugos būtų labiau skirtos kiekvienam žmogui, vaikui ir jo šeimai dėl to, ko jiems reikia. Ir čia žiūrėčiau netgi per biudžeto išnaudojimo efektyvumą, tai yra kad nepakanka dirbti tik dėl pluso, reikia iš tikrųjų orientuotis į žmogų, ko tam žmogui reikia ir kokios tos paslaugos jam turėtų būti suteiktos.

Iš tikrųjų sveikinu Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją dėl tam tikrų proveržių. Padidintas bazinių paslaugų paketas, kas yra akivaizdžiai tiek savivaldybėms, tiek visuomenei tam tikras privalumas, pradedamos naujos programos, kaip multidimensinių paslaugų šeimai ir vaikui. Aišku, turbūt labai mažą kiekį vaikų dar apims ši kryptis, mes norėtume žymiai daugiau. Visada raginau ir teberaginu, kad teikiant paslaugas vaikams būtų atsižvelgta į jų amžių: paaugliai nenori būti visada laikomi tik vaikais – jie nori į savo brandumą orientuotų paslaugų, turint omenyje čia visas paslaugas: tiek socialines, tiek švietimo, tiek ir sveikatos. Jie visiškai nenorėtų būti traktuojami kaip mažamečiai – jie norėtų, kad tai būtų orientuota būtent į jų sektorių, į tai, kad jiems turėtų būti skirtos paslaugos. Čia šiuo atveju vėlgi žiūrėčiau į savivaldybę, kad savivaldybei yra labai svarbu, kad teikiant paslaugas būtų orientuojamasi į tuos gyventojus, kokie gyvena savivaldybėje, į jų poreikius, tiek į vaiko, tiek į šeimos. Turbūt toks būtų tas įvadas, o toliau atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju už įvadą. Pirmoji klausia L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš pasinaudosiu proga, paklausiu jūsų ir priminsiu tokią gana seną istoriją. Apie tai buvo labai garsiai kalbama, nežinau, kokie yra rezultatai, priminsiu Švėkšnos specialiąją internatinę mokyklą. Buvo kalbama, kad tokių mokyklų Lietuvoje neliks. Tai gal galite trumpai pasakyti, kokia yra situacija su tokiomis mokyklomis?

E. ŽIOBIENĖ. Tai buvo iš tikrųjų mokykla, iš sanatorinės mokyklos padaryta labai didelė mokykla, ir buvo kilęs klausimas, kokia tai yra mokykla. Ar tai yra specialioji mokykla vaikams su elgesio problemomis, sveikatos problemomis, psichikos sveikatos problemomis ir taip toliau? Tai buvo pertvarkyta į specialųjį centrą, kuriame yra teikiama metodinė pagalba mokykloms, šeimai ir vaikui, susiduriantiems su elgesio problemomis, su tam tikrais specialiaisiais poreikiais, būtent kas yra reikalinga švietimo sričiai. Tokio pobūdžio, kokia ji buvo anksčiau, tikrai nėra.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Targamadzė. Prašau.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Noriu paklausti pirma dėl PPT. Iš tikrųjų ne visada tėveliai leidžia kreiptis į PPT ir taip yra pažeidžiamos vaiko teisės. Kokių jūs kaip institucija ėmėtės priemonių ir kokie laukia sprendimai, nes yra labai svarbus dalykas, ypač įtraukiojo ugdymo. Toliau yra kalbama apie vaiko gerovės komisijas, kurios yra prie savivaldybių. Na, kiek aš važinėju, matau, kad jos nelabai veikia, tik popierinės dažnai yra, tai irgi nėra ginamos vaiko teisės. Ir dar. Visą laiką ir jūs, ir kiti kalbate apie specialiųjų ugdymo poreikių vaikus, bet yra dar SEK'o vaikai – socialinės, ekonominės, kultūrinės atskirties, matau ir ministrę, kai tik matuojama, ar gauna maitinimą, ar negauna maitinimo. Tai vėlgi yra neteisinga definicija ir tie vaikai yra apleisti, jiems nesuteikiama pagalba. Čia iš jūsų srities. Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Dėl pedagoginių psichologinių tarnybų. Švietimo ministerijai ne kartą siūlėme įvairiomis formomis pagalvoti, kaip tokie vaikai, kuriems reikalingas jų įgūdžių nustatymo patikrinimas, galėtų gauti pagalbą. Šiandieną situacija yra tokia, kad be tėvų sutikimo kaip ir negalėtų įvertinti. Tada iš tikrųjų yra pažeidžiamos vaiko teisės, nes vaikas negauna švietimo pagalbos. Mes kiekvieną kartą keliame klausimą kitaip – kam yra reikalinga švietimo pagalba? Jei mokytojai reikia mokėti dirbti su vaiku ir žinoti, kokios paslaugos reikalingos, matyt, pirmiausia mokykla turėtų kreiptis ir prašyti pagalbos, kad Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistas stebėtų pamoką ir padėtų vaikui dirbti. Čia turbūt yra tikslas, nes mokytojai reikalinga pagalba, kad mokytojas galėtų pasinaudoti ta švietimo pagalba ir padėti vaikui. Čia turbūt yra atsakymas. Ir tada turbūt sistema visiškai kitaip apsiverstų. Tiesa, jinai turbūt nebus pigi – jinai turbūt bus brangesnė.

Dėl vaiko gerovės komisijų. Šiaip jos tikrai turi veikti kiekvienoje savivaldybėje. Tikslas buvo labai geras, kad tai bus tarpžinybinė komisija, į ją turėtų ateiti visi specialistai iš skirtingų sričių ir jie turėtų spręsti klausimus. Tik visada yra klausimas, kiek jie prieš tai pasirodė spręsti ir kiek jie tiesiogiai, kai pasikviečia vaiką į komisiją, su vaiku ne kaltindami dirba, bet realiai išsiaiškina situaciją. Čia mes dabar labai daug tikimės iš Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo peržiūros. Visa sistema turėtų, mano supratimu, keistis. Mes kiekvieną kartą bandome su įstatymo diskusijomis tą dalyką pateikti, kad iš esmės tai yra socialinių paslaugų sektorius, pirmiausia vaikams, turintiems didelių elgesio problemų. Tai nėra tik švietimo klausimas ir tai nėra tik vaiko gerovės komisijos, galinčios paskirti vaiko minimalią ar vidutinę priežiūrą – tai yra visų paslaugų sektorius vaikui ir šeimai. Tik tada jis galės pakeisti elgesį.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Gerbiama Edita, jūs užsiminėte apie sveikatos paslaugų prieinamumo pokyčius. Tai yra apie tai, kad specialistai vis tik labiau koncentruojasi rajonų centruose arba didžiuosiuose miestuose.

Mano klausimas būtų dėl jūsų vadovaujamos įstaigos vaidmens dėl pandemijos pasekmių vaikams, dėl karo grėsmės (vaikai irgi jaučia nerimą, mato, kas vyksta) ir kartu dėl socialiai pažeidžiamų vaikų, kurių tėvai neturi galimybės atvežti į tą rajono centrą pas specialistą, jau nekalbu apie visas kitas biurokratinės kliūtis: užsiregistruoti, sulaukti eilės, gauti transportą, kaip atvažiuoti. Ką jūs darote šioje srityje? Ar galite ką nors daryti? Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Iš tikrųjų visos sveikatos paslaugos, o ypač psichinės sveikatos paslaugos... Žinote, kaip palyginsi. Jeigu palyginsi ilgesnį laikotarpį, atrodytų, lyg ir tam tikrą proveržį mes matome. Sveikatos apsaugos ministerija bent jau psichinės sveikatos srities paslaugų sektorių stengiasi praplėsti. Beje, taip plečiamas prieinamumas jau ir nuo ankstesnių vyriausybių. Bet, kita vertus, akivaizdu, kad problemų spektras toks platus. Jūs paminėjote karą ir visus pandeminius padarinius. Dėl tokių padarinių psichologinės pagalbos vaikams ir jų šeimoms reikia dar daugiau. Pirmiausia vėlgi tai yra paslaugų sektorius pačioje savivaldybėje, tai, ką pati savivaldybė galėtų suteikti, kur galėtų tas paslaugas nupirkti. Čia taip pat pavėžėjimo paslauga yra toje pačioje savivaldybėje. Kiekvienu tokiu individualiu atveju tiriam, aiškinamės ir prašome imtis veiksmų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama kontrolierė, netrukus, gegužės 25 dieną, bus minima Tarpautinė dingusių vaikų diena. Šios dienos tikslas yra ne tik užjausti tuos, kurių vaikai yra dingę be žinios, bet ir priminti apie veiksmus, kurie padėtų užkirsti kelią vaikų dingimams. Statistika išties labai liūdna – per metus Lietuvoje pranešama apie kelių tūkstančių vaikų dingimą, o į karštąją liniją paskambina vos 96 asmenys.

Kokios šiuo metu vykdomos prevencinės priemonės ir kodėl statistika jau keletą metų iš eilės išlieka tokia pati? Pastebime, kad situacija nėra kiek negerėja. Akivaizdu, kad šiuo metu naudojamos priemonės nėra efektyvios. Kodėl toks mažas skambinančių skaičius? Ką planuoja ir kada pagaliau tarnyba imsis veiksmų šiai situacijai pataisyti? Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Kalbėdama apie dingusius, tai aš siečiau dar su kita tema – bėgančiais vaikais, čia irgi yra labai akivaizdžiai susijusi. Mes jau, nežinau, turbūt antrus metus ar daugiau dirbame su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, ir teisėsaugos institucijomis, ir Vaiko teisių ir įvaikinimo tarnyba sprenddami klausimą, yra pakviesta labai daug ir nevyriausybinių, kaip dirbti su vaiku, kuris dėl vieno ar kitų priežasčių linkęs pats pasišalinti iš institucinės globos, iš globos institucijų, taip pat ir šeimos, kaip dirbti su priežastingumu, nes dažniausiai bėgimas yra tik pasekmė tam tikrų vieno ar kitų problemų, kurios yra vaiko aplinkoje. Tas algoritmas yra vis dar daromas, jis vis dar nepabaigtas iki galo.

Kitas akivaizdus dalykas yra tas, kad mes stengiamės ir tas pavienes istorijas nagrinėti, ypač ten, kur mes matome kartotinumą, kur ne dėl sveikatos problemų, sakykime, žmogus nesuvokia bėgimo, bet kur yra akivaizdžios, tikėtina, kad akivaizdžios, problemos vaiko aplinkoje. Tai kiekvienu atveju bandome išsiaiškinti ir spręsti jas kartu vėlgi su savivaldybės ir Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiama Edita, jūs tikrai žinote, kokia auganti katastrofa Lietuvoje yra vaikų vartojimas vadinamųjų lengvųjų narkotikų. Vakar per TV3 tikriausiai matėte laidą, ten jau anatomija parodyta, kaip tas vyksta. Štai močiutė skambina iš Kretingos, praeitą savaitę motobolo varžybose stovi palapinukė, ten mergužėlės kviečia užėti ir duoda parūkyti truputį. O kas supranta, tas... Jūs pasidomėkite, ar Kretingos vaikų tarnyba tą žino, ar policija tą žino ir kokių priemonių ėmėsi. Konkrečiai pažiūrėkite šiuo atveju, nes visi matė tą situaciją varžybų metu, atvirai viskas vyksta. Tai ar mes galime stabdyti šitą, ar jau pasiduodame? Ir kokios jiems reikia pagalbos, kad tą pradėtų daryti? Ką turime sukviesti į vieną vietą, kad reikalai pajudėtų? Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Labai ačiū už pasidalintą informaciją, mes iš tikrųjų išsiaiškinsime šitą klausimą su Kretingos institucijomis, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ir kartu su teisėsauga. Pasiduoti, matyt, niekada nereikia ir negalime pasiduoti. Vaikų sveikata yra viena iš didžiausių vertybių. Šiuo atveju iš tikrųjų akivaizdu, kad turime spręsti psichotropinių medžiagų vartojimo klausimą iš esmės. Kad ir ką sakytume, manau, kad įrankius turi visiškai visi: tiek mokykla, tiek teisėsaugos institucijos. Čia tik sąžiningai dirbant ir bendradarbiaujant galima pasiekti rezultatą. Aš manau, kad šiuo atveju mums net teisės aktų pakanka. Čia tiesiog reikia sąžiningo, tvirto darbo ir bendradarbiavimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Edita, mano klausimas susijęs su prieš tai kalbėjusio Dainiaus klausimu dėl psichotropinių. Manau, kad kai dabar bendraujame su mokyklų direktoriais, viena iš silpniausių grandžių yra tėvai. Tėvai dažnai nuslepia tuos nusikaltimus, paskui stebisi, bet tik tada, kai prieina iki tokių atvejų, kritinių atvejų, tada kažkaip tuo atveju bent jau reaguoja.

Kai kalbame apie prevenciją, taip, jūs teisi, mes turime tų įrankių labai daug, bet prevencijos nepakanka. Manau, pats blogiausias dalykas yra dabartinė reakcija į šią situaciją. Kai kalbame apie reakciją, tai aš manau, kad galbūt reikėtų šiek tiek griežtinti tą situaciją būtent dėl tėvų atsakomybės, nes ta dekriminalizavimo banga (prisimenu, kai prieš metus vyko svarstymas ir pasisakė, turiu psichologinį išsilavinimą, todėl žinau), tie impulsai, ta informacija vaikus pasiekia tiesiogiai. Jeigu diskutuoja, kad galima, tai jam atrodo, kad galima. Kaip jūs manote, kokią čia būtų galima konkrečiai su tėvais darbą atlikti?

PIRMININKAS. Laikas!

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ir kaip pasiekti, bent jau dabar, rezultatą?

E. ŽIOBIENĖ. Aš manau, kad mokyklos bendruomenė yra ne tik pastatas arba ne tik administracija – tai yra ir mokyklos administracija, ir tėvai, ir vaikai. Pirmas dalykas, kurį mes matome kaip tam tikrą teigiamą pavyzdį iš kitų mokyklų, tai yra trišalė sutartis, kurioje juodu ant balto parašyta, kas yra mokykloje. Viena iš teisių ir pareigų yra ir daiktų patikrinimas, ir tam tikros tvarkos įvedimas, kur akivaizdu, kad mokyklai reikalinga tvarka. Žinote, kai visi bendruomenės nariai sutinka bendrai, sutaria dėl bendros tvarkos, tada jie turi jos laikytis. Čia turbūt net nereikia... Sakau, čia ne įstatymo klausimas, o įgyvendinimo, tai, kaip mokyklos bendruomenė supranta ir kokio tikslo ji siekia. O tikslas visų yra bendras – vaikų sveikata.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Skardžius. Jo salėje nematau. Tuomet R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Gerbiama kontroliere Edita, aš norėjau paklausti, kadangi jūs aktyviai dalyvavote, kai mes diskutavome dėl seksualinių nusikaltėlių registro. Dabar vyksta tas procesas, mes šiandien arba rytoj jau registruosime projektą. Kaip jūs manote, ar toks registras reikalingas, ribotos prieigos ir viešasis, susiaurintas, nelabai platus, nes pats įstatymo projektas yra pakankamai išsamus? Kokia jūsų nuomonė būtų šiuo klausimu?

E. ŽIOBIENĖ. Bet kuriuo atveju manau, kad pagrindinis tikslas yra apsaugoti vaikus nuo seksualinės prievartos. Todėl, matyt, bus labai svarbu skaityti patį projektą, tiek jo tikslą, tiek pačias nuostatas, užtikrinant visas žmogaus teises, įgyvendinant ir apsaugant. Tada vėl, jeigu, kaip jūs sakote, tai yra riboto naudojimo, kaip tai bus įtvirtinta? Bet aš manau, kad valstybės tikslas yra akivaizdus – turime imtis visų priemonių, kad būtų išspręsta dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio smurto.

Čia dar šalia priminčiau tai, ko tikrai nepaminėjau, kad labai svarbu, kad vykdomoji valdžia aiškiai matytų galimybę teikti paslaugas žmonėms, kurie yra padarę tokius nusikaltimus arba jaučia potraukį tokiems nusikaltimams, kad būtų jiems būtų skiriamos programos – tai, ką mūsų valstybė išipareigojo Lansarotės konvencijos ratifikavimo metu. Taip, kitas žingsnis.

PIRMININKAS. Dėkui. Paskutinis – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju. Visų pirma, gerbiama Edita, aš jums noriu padėkoti už šitą labai sunkų, sudėtingą darbą, jūsų visai komandai ir jums. Kitas dalykas, kai valstybė pati negeba apsaugoti vaikų nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jų susirgimo ir panašiai, visas šitas dalykas... tada gelbėjimo ratą reikia mesti jau jūsų įstaigai, mokyklų bendruomenėms, tėvams ir panašiai. Aš norėjau paklausti, kokia būtų ypač reikalinga pagalba jūsų įstaigai, kuri dirba šį sunkų darbą?

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū. Sudėtingas tas klausimas, labai sunku kalbėti apie savo instituciją. Kad ir ką besakyčiau, aš manau, visada yra resursų klausimas. Jeigu taip jau žiūrėtume, tai yra resursai. Resursai, kiek darbuotojų mes turime ir kokius turime finansinius resursus – turbūt čia visada yra pagalba, tik tai. O šiaip stengiamės, kiek galime, aš manau, tiek aš, tiek mano komanda. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū už pristatymą, ačiū už atsakymus į klausimus. Dėkoju kontrolierei.

14.28 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2557 (pateikimas)

Dabar eisime toliau per darbotvarkės klausimus. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo konstitucinio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2557. Į tribūną kviečiu D. Asanavičiūtę. Pateikimo stadija. Prašom.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti Rinkimų kodekso 17 straipsnio pataisą, kuri suvienodintų užsienio apygardos sudarymo principus su Lietuvoje esančių balsavimo apygardų principu, tai yra pridėdant elektroniniu būdu užsiregistravusiųjų skaičių prie bendro rinkėjų skaičiaus, taip pat suvienodinant apygardos vidutinį rinkėjų skaičių visose vienmandatėse rinkimų apygardose nuo 0,9 iki 1,1. Dabartiniame Rinkimų kodekse yra numatytas didesnis nei 1,1 vidutinis rinkėjų visose vienmandatėse rinkimų apygardose skaičius.

Norėčiau šiek tiek patikslinti, kuo yra išskirtinė Pasaulio lietuvių apygarda. Tai yra apygarda, kurioje balsuoja gyvenamąją vietą ne Lietuvoje deklaravę Lietuvos Respublikos piliečiai. Jos sudarymo principai skiriasi nuo Lietuvos vienmandačių apygardų sudarymo principų, tai yra jeigu Lietuvoje vienmandatę rinkimų apygardą sudaro visi toje vietoje gyvenamąją vietą deklaravę Lietuvos Respublikos piliečiai, tai užsienyje, be gyvenamosios vietos deklaravimo, dar turi išreikšti aktyvią savo valią ir norą balsuoti registruodamasis rinkėjų puslapyje prieš rinkimus, kiekvienus rinkimus, arba ateidamas į diplomatinės atstovybes.

Balsavimas taip pat yra skirtingas balsavimo dieną arba per išankstinius balsavimus. Tai yra žmogus balsavimo dieną turi atvykti į diplomatinės atstovybes, kurios tikrai nėra jo kaimynystėje ar 10 minučių kelio atstumu, arba balsuoti paštu iš anksto. Šiuo atveju atrodo tikrai patogūs balsavimo būdai, tačiau paštas ne visose valstybėse veikia tvarkingai, balsavimo biuleteniai ne visi pasiekia diplomatinės atstovybes ir kai kurie žmonės vis dėlto netenka galimybės pareikšti savo pilietinę valią, todėl ir pridėdama elektroniniu būdu užsiregistravusiųjų skaičius.

Pavyzdys. Paskutiniuose Seimo rinkimuose 2020 metais balsavimas, palyginti su Lietuvos apygardomis, buvo 73,40 %. Tai reiškia, jeigu užsiregistravo 43,5 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių balsuoti užsienyje, balsavo, jų biuleteniai arba balsai pasiekė diplomatinės atstovybes, 36 tūkst. 200. Matome tikrai didelį balsavimo aktyvumą. Lietuvoje didžiausias aktyvumas buvo Senamiesčio–Žvėryno – 61,57 %.

Aš manau, tikrai būtų teisinga įskaiciuoti ir prisiregistravusių, ne visų deklaravusių gyvenamąją vietą užsienyje, bet prisiregistravusių ir balsavusių diplomatinėse atstovybėse. Ir, aišku, ati-

tinkamai tą sudarymą apygardos – skaičius nuo 0,9 iki 1,1 vidutinio rinkėjo visose vienmandatėse rinkimų apygardose. Tas, manau, šiek tiek priartintų prie Lietuvoje sudaromų vienmandačių apygardų principo. Toks trumpas pristatymas.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, ar jūs nemanote, kad yra pažeidžiamas lygiateisiškumo principas tokiais siūlymais, kuriuos jūs teikiate? Apskritai jau užsienio apygardos ir tai neturi nei ribos, nei aiškaus, apibrėžto rinkėjų skaičiaus. Jūsų siūlymas dar, taip sakant, tolina visus vienodumo principus, kurie egzistuoja mūsų tėvynėje Lietuvoje. Kaip jūs galvojate, ar tai yra geras būdas nesilaikyti Konstitucijos pagrindų ir principų?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad kaip tik šis pasiūlymas priartina, tai yra mažina diskriminaciją tarp užsienyje gyvenančių ir balsuojančių užsienyje mūsų piliečių ir čia, Lietuvoje, balsuojančių. Todėl, kaip minėjau, apygardos sudarymo principas yra visai kitas. Jeigu Lietuvoje kažkurioje apygardoje yra deklaravusių skaičius vienoks, ateina į rinkimus pusė deklaravusių savo gyvenamąją vietą... Apie pusė. Daugiau mažiau. Minėjau, 61 % su viršum buvo didžiausias aktyvumas. Sudarant apygardą užsienyje imamas tik balsavusių skaičius. Tai reiškia, jeigu mes Lietuvoje apygardas sudarytume iš tų 50 %, kurie atėjo balsuoti, tai mes matytume, kokio dydžio tai yra apygardos, ir tikriausiai reikėtų stambinti. Todėl kaip tik, atkurdama sąžiningumą ir sąžiningumo principą, ir siūlau, kad būtų atsižvelgta ir į prisiregistravusių skaičius, tai yra žmonių, kurie aktyviai pareiškė savo norą išreikšti savo pilietinę valią.

Dabar kodėl toks skirtumas tarp prisiregistravusių ir atėjusių, tai yra kurių balsai jau yra įskaiciuoti? Yra įvairių priežasčių. Viena iš priežasčių, kaip minėjau, paštas pasiekė vėliau negu balsai, baigiamas balsavimas. Tai čia mes diskriminuojame tuos žmones, kurie pareiškia savo valią, kas kartą apie keli tūkstančiai balsų nepasiekia laiku balsavimo apygardų arba diplomatinių atstovybių. Taip pat mes turime suprasti, kad Lietuvoje yra apylinkių, kur arti namų yra taškai, tu gali ateiti per 10 minučių, per 5 minutes nuvažiuoti. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje iš Šiaurės Airijos nuskristi į Londoną ir pabalsuoti tą dieną tikriausiai yra sudėtinga. Todėl, bent kažkiek priartindami ir kaip tik atkurdami sąžiningumą, aš ir kolega siūlome įtraukti elektroniniu būdu užsiregistravusius ir, aišku, sudarymą nuo 0,9 iki 1,1, nes buvo dabar daugiau nei 1,1 vidutinis skaičius.

PIRMININKAS. Klausia D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Jeigu atvirai, aš tikrai klausau jūsų susidomėjęs, bet, kita vertus, aš iki galo ir dabar, klausydamas jūsų, nesuprantu pagrindinio tikslo, ko jūs siekiate. Tiksliau, suprantu, ko jūs siekiate, bet ar jūsų pasiūlyta ši sistema tą problemą, kuri yra, tarkime, labiau nutolę nuo pagrindinių taškų, kuriuose vyksta užsienyje balsavimas, leis paveikti? Man tai kelia didžiulių abejonių.

Ir kitas klausimas. Ar tai nėra kažkoks pasirošimas, vis dėlto žiūrint į ateitį, didinti užsienio vienmandačių skaičių?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Kadangi Rinkimų kodekse yra numatyta turėti iki trijų apygardų užsienio lietuviams, tai taip, tas skaičius yra svarbus. Pavyzdžiui, referendumo metu atėjo, užsiregistravo virš 60 tūkst. užsienyje gyvenančių lietuvių. Čia, aišku, Seimo rinkimuose apribotas sudarymas vienmandačių, Seimo rinkimų, ne referendumo, bet vis dėlto, jeigu į Seimo rinkimus ateitų virš 60 tūkst., 65–70 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių, kurie balsuoja arba yra prisiregistravę, tai yra išreikšę savo valią balsuoti, būtų teisinga sudaryti tada porą rinkimų apygardų, kaip numatyta Rinkimų kodekse.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia, ar neprieštarauja 17 straipsnio 1 dalis ir paskutinė, nes 1 dalyje kalbama apie užsiregistravusių, o 3 dalis netaisyta: jeigu paskutiniuose Seimo rinkimuose dalyvavusių diplomatinėse atstovybėse ir balsavusių skaičius... tada didinama. Čia turbūt irgi reikia taisyti tą straipsnį.

Bet vis dėlto man įdomu būtų sužinoti, kaip teisingai apskaityti. Aišku, užsiregistruoti lengviau, negu dalyvauti. Čia galima atsiųsti laišką, paprašyti, kad užsiregistruotų kiek galima daugiau, o į rinkimus gali neiti. Tai čia toks variantas būtų kaip maždaug kitur, kur aktyvumo nėra

didelio, kaip jūs sakote. Gal ir tenai nelabai sąžininga, bet šiuo atveju irgi prisiregistruos, tarkime, 100 tūkst., o ateis balsuoti kaip visada 20 tūkst. Ar tai toks tikslas yra?

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Visų pirma, registruojantis rinkėjo puslapyje nepakanka nurodyti vardo ir pavardės, kad aš užsiregistruočiau. Čia ne peticija ir ne anketa. Reikia pateikti realius duomenis, taip pat adresą, kur tu gyveni ir kur tau atsiųsti balsavimo biuletenius paštu, arba nurodyti, kad tu ateisi į diplomatinę atstovybę, bet adresą taip pat reikia nurodyti. Tai vėlgi čia negali prikurti, nes reikia ir asmens kodo.

Kitas dalykas. Labai, ko gero, sunku suprasti, kai Lietuvoje vienmandatė apygarda yra numatyta aiškioje ir nedidelėje teritorijoje, o Pasaulio lietuvių apygarda išsidėsčiusi po visą pasaulį. Tai labai sudėtinga, turint tikslą 100 tūkst. tik priregistruoti, tą padaryti, tai yra faktiškai neįmanoma arba tam reikia daug metų ir labai didelių pastangų, jų irgi niekas nedės. Aš nematyčiau galimybės jokių būdu čia daryti sąmoningus veiksmus, kad priregistruotų 100 tūkst., na, jeigu kokius 10 pavyks priregistruoti *ekstra*, na, 100, tai bus tikriausiai daug, bet aš nematyčiau galimybės tą padaryti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų klausausi ir man, žinote, kaip aš visą laiką sakysiu, kai analizę padariau, tai paštu visą laiką laimi konservatoriai. Taip, čia yra faktas. Pažiūrėkime bet kokius rinkimus į Seimą, tai tą tvirtai galiu pasakyti.

Bet mane domina, kiek kainuos. Vis dėlto tai bus programinė įranga, nes reikės sukurti tą programinę įrangą, elektroniniu būdu užsiregistravimą ir panašiai. Tai kiek mes vėl papildomai turėsime išlaidų, kad jiems palengvintume, lyg ir palengvintume jiems ateiti ir pabalsuoti? Ar to mes siekiame, ar mes norime, kad čia mūsų rinkėjas labiausiai ateitų, čia gyvenantis ir nuolat susiduriantis su visomis problemomis ir taip toliau, nes jam sprendžiamos problemos, o ne užsienyje gyvenantiems lietuviams?

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Na, visų pirma, aš manau, kad čia sprendžiamos Lietuvos Respublikos piliečių problemos ir klausimai. Užsienyje gyvena ir gali balsuoti Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie pagal Konstituciją turi visas teises ir visas pareigas. Todėl labai labai prašau nedaryti to Lietuvoje gyvenančių ir užsienyje gyvenančių skirstymo, nes tikrai užsienyje gyvenančių žmonių nemaža dalis yra be galo patriotiški ir prisideda prie Lietuvos kūrimo, stiprios Lietuvos kūrimo. Šito tikrai labai prašyčiau nedaryti vardan tų žmonių, kurie stengiasi.

Dabar dėl pačios registracijos sistemos. Jos kurti nereikia. Per kiekvienus rinkimus ta pati – *rinkejopuslapis.lt*. Jos kurti nereikia. Jinai prieš kiekvienus rinkimus... Aš balsavau užsienyje nuo 2016 metų, tai kiekvienis rinkimas buvo ta pati sistema. Jinai nuolat naudojama, ten kurti nieko nereikia. Čia nėra papildomų išlaidų. Jūs gal šiek tiek painiojate su internetiniu balsavimu, bet čia yra kitas klausimas. Dabar Vyriausioji rinkimų komisija daro galimybių studiją dėl galimybės Lietuvoje diegti internetinį balsavimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūs dirbote Rinkimų kodekso darbo grupėje. Ta grupė dirbo apie 10 mėnesių. Mes diskutavome įvairiausiomis temomis, šita taip pat, ir buvo susitarta dėl tokio varianto, kuris dabar yra. Nelabai suprantu, kam reikia rašyti apatinę ribą, kurią jūs siūlote, nes ir taip jos paisoma. Juk yra Konstitucinio Teismo nustatyta doktrina, kurioje aiškiai pasakyta, kad turi būti ne daugiau kaip 10 % virš ir ne mažiau kaip 10 % į apatinę pusę. Dabar mes susitarėme Rinkimų kodekse, jis yra konstitucinis įstatymas, rašyti pagal dalyvavusių. Jeigu šiandien ryte nuskambėjo tokia frazė, kad užsienyje gyvena 1 mln. 300 tūkst. Lietuvos piliečių, kurie išvyko įvairiais laikais iš Lietuvos...

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...tai gali būti taip, kad du trečdaliai apygardų bus tikrai Lietuvoje, o trečdalis...

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Tuoj įjungsiu.

PIRMININKAS. Tuoj įjungsime. Atsiprašome. Taip, taip. Prašau pabaigti klausimą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kodėl jūs neinate paprastesniu keliu, nes, aš sakau, konstitucinį įstatymą nėra lengva pakeisti? Kreiptis į Konstitucinį Teismą ir paklausti jo: ar, jo manymu, tai,

ką jūs teigiate, kad neatitinka lygiateisiškumo principo, būtų Konstitucijos pažeidimas, būtų pa-prasčiau.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Norėčiau visų pirma replikuoti dėl pasakymo, kad 1,3 mln. pi-liečių. Ne piliečių, o lietuvių kilmės asmenų gyvena užsienyje. Čia nėra visi piliečiai.

Kalbant apie darbo grupę. Taip, aš joje dalyvavau. Kiek pamenu, diskusija buvo, kad suvie-nodintume apygardų sudarymo principus, bet vėliau pastebėjau, kad išliko tas daugiau kaip 1,1, ir tai yra tikrai neproporcinga ir diskriminacinė nuostata. Kalbėjau ir su TTK pirmininku, kaip čia taip atsitiko, tai galbūt tai buvo tiesiog korekcijos klaida ar kažkas tokio, nes mes sutikome tuomet darbo grupėje, kad sudarymo principus vis dėlto reikia suvienodinti Pasaulio lietuvių apygardoje ir Lietuvoje esančiose apygardose. Vėlgi manau, kad užsienyje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai turi teisę balsuoti, turi teisę aktyviai pareikšti savo nuomonę arba jos nepa-reikšti. Tik tiek, kad jeigu Lietuvoje, ar tu pareiški nuomonę, ar nepareiški, esi įtraukiamas į rinki-mų apygardą, visgi užsienyje įtraukiami į rinkimų apygardą tik tie, kurie pareiškia savo nuomo-nę. Čia aš matyčiau diskriminaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu ruoštis dėl motyvų. Už kalbės A. Vyšniauskas, jeigu... Dėl vedimo tvarkos – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Matau... Nepabėkite, jeigu galite. Tikiuosi, kad pirmininkas tikrai suteiks porą žodžių, nes, matau, ir Užsienio reikalų komiteto pirmininkas turi klausimą, ir R. Šarknickas turi klausimą.

PIRMININKAS. Tai ar jūs turite klausimą, ar dėl vedimo tvarkos?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Žinokite, šitas dalykas yra labai išskirtinis, labai svarbus klausimas. Leiskite užbaigti dar dviem žmonėms paklausus šia tema. Labai prašau, pirmininke. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Užduokite klausimą iš savo vietos. Prašau. Aš tada... Gal Ž. Pavilionis frakcijoje išsiaiškins tuos rūpimus klausimus? R. Šarknickas. Prašau paklausti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dar kartą dėkoju, pirmininke. Taip, dėl lietuvių, kurie išvyksta, tik-rai niekas neturi dėl to kažkokio kvestionavimo, problemų. Tikrai reikia išvažiuoti, pasimokyti, pastudijuoti, padirbėti ir panašiai, bet mes irgi turėkime galvoje tokį dalyką, kad mokesčius jie moka užsienio valstybėms. Visada bet kada jie gali grįžti į Lietuvą ir panašiai.

Mano toks pastebėjimas. Yra tokia tendencija, kad ateityje didinimas iki trijų apygardų gali vėl supriešinti Lietuvoje esančias rinkimų apygardas. Taip, kaip buvo dėl stambinimo. Tikrai su-laukė didelio pasipriešinimo, net buvo ir nemažas protestas, net nėjo balsuoti. Ar jūs pagalvojote, kad šiuo atveju galite vėl sukelti tokį nemažą ažiotažą ir nepasitenkinimą Lietuvoje gyvenančiais lietuviais?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Tik tiek, kad šito klausimo sprendi-mas jau įvyko priėmus Rinkimų kodeksą. Dabar šita nuostata visiškai, absoliučiai nekeičiama.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiamieji kolegos, buvo tam tikras komentaras, mes išgirdome at-sakymą. Ačiū, klausimai baigti. A. Vyšniausko nematau salėje. Ž. Pavilionis. Motyvai už.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš tik šiaip norėjau pagirti Dalią už tą nuolatinį rūpestį dėl kuo efektyvesnio užsienio lietuvių dalyvavimo mūsų politiniame gyvenime. Kaip žinome, jau trejus metus daugėja ir sugrįžtančių lietuvių. Siūlau pasitikėti jos siūlymais, nes Dalia turi bene didžiausią patirtį gyvenimo užsienyje ir vadovavimo turbūt didžiausiai mūsų lietuvių bendruomenei Jungtinėje Karalystėje. Siūlau kolegoms šiklausyti, padėti atverti tiems mūsų piliečiams, ypač no-rintiems aktyviai prisidėti prie mūsų politinio gyvenimo, duris ir palaikyti šiuos siūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų prieš nėra. Apsispręsimė per balsavimo intervalą.

14.46 val.

Rinkimų kodekso 76, 81, 85, 176, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso penkių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696. Kviečiu P. Kuzmickienę į tribūną.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pristatau jums siūlymus dėl Rinkimų kodek-so pakeitimo įstatymo, juos teikiu kartu su kolegomis A. Vyšniausku ir kitais. Pagrindinis šių pa-

keitimų tikslas yra sudaryti rinkėjams galimybę būti informuotiems apie jų kandidatus, gauti visą reikalingą informaciją, kuri leistų rinkėjams įsitikinti dėl jų pasirinktų kandidatų, jų svarbių gyvenimo faktų, konkrečiai kalbant, būtent informaciją apie priklausymą partijoms, tai yra komunistų partijoms, ir (ar) buvo eitos pareigos tose komunistų partijų struktūrose. Be abejonės, tai yra konstitucinė teisė gauti informaciją. Ją norime įgyvendinti šiuo pakeitimu.

Kalbant apie Komunistų partiją, reikia pažymėti, kad Sovietų Sąjungos komunistų partija, jos struktūriniai padaliniai, komunizmo ideologija, pati doktrina, komunistinis totalitarinis sovietinis režimas ir su juo susijusios veiklos Lietuvoje buvo daugybę kartų ir įvairiomis formomis įvertintos kaip prieštaraujančios ir nesuderinamos su Lietuvos Respublikos konstitucine santvarka ir įstatymais bei su visuotinai pripažintomis tarptautinės teisės normomis. Svarbu pasakyti ir tai, kad dar 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos deklaracijoje buvo paskelbta, kad Komunistų partija, kaip diktatūrinė ir iš esmės priešinga pagrindiniam lietuvių tautos siekimui ir kertinėms Konstitucijos nuostatoms, Lietuvos nepriklausomumui, nėra laikoma teisine partija.

Taip pat noriu pabrėžti, kad 1991 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu dėl LKP struktūrų veiklos Lietuvoje buvo nutarta pripažinti, kad Lietuvos komunistų partijos, kaip SSKP dalies, veikla yra negalima, ir LKP (SSKP) veikla uždrausta Lietuvos Respublikos teritorijoje. Šiame nutarime buvo pažymėta, kad LKP, kaip SSKP padalinys, Lietuvoje 1991 m. sausio 13 d. organizavo ir kurstė veiksmus, kuriais buvos siekiama nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, prievarta sunaikinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, suverenų valstybingumą, sugriauti teritorijos vientisumą, ir vykdė perversmo organizatorių direktyvas Lietuvoje.

1998 m. gruodžio 10 d. deklaracijoje buvo taip pat kalbama apie komunizmo ir buvusių komunistinio okupacinio režimo struktūrų vertinimą ir buvo konstatuota, kad komunizmo ideologija ir doktrina, neigianti prigimtines žmogaus teises ir naikinanti dvasingumą bei žmogiškumą, pseudomoksliskai mistifikuojanti ir skatinanti žmonių grupių tarpusavio neapykantą, kovą, smurtą ir valdžios uzurpavimą, prievarta primetamą diktatūrą, yra atnešusi žmonijai, ypač XX amžiuje, tai yra šimtmetyje, nesuskaičiuojamų nelaimių. Žinoma, svarbu atkreipti dėmesį, kad reikšmingai yra pasisakęs ir Europos Žmogaus Teisių Teismas, ne kartą konstatavęs lemiamą Sovietų Sąjungos komunistų partijos vaidmenį, okupuojant ir aneksuojant Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes.

Verta pasakyti, kai vis dėlto kalbame apie Komunistų partiją kaip tokią nusikalstamą organizaciją ir manome, kad apibrėžti Rinkimų kodekse prievolei kandidatams nurodyti ne tik partiškumą, priklausymą komunistų partijoms, turiu mintyje SSK, Lietuvos komunistų partijai, vadinajamajai M. Burokevičiaus platformai, ar Lietuvos komunistų partijai, būtina nuostata, kad reikia nurodyti ne tik narystę, bet ir eitas pareigas.

Ką dar norėčiau pasakyti? Vis dėlto siūloma numatyti, kad jeigu kandidatas nurodo, kad būdamas komunistų partijų nariu, ėjo pareigas Komunistų partijos struktūrose, tai Rinkimų komisijos leidžiamame kandidato plakate turi būti atitinkamai pažymėta ir paskelbta, ir deklaruota. Rinkimų kodekse numatome ir siūlome, kad jeigu kandidatas anketoje nenurodo, kad buvo komunistų partijų nariu ir ėjo pareigas arba ėjo pareigas komunistų partijų struktūrose, Vyriausioji rinkimų komisija kreipiasi į valstybės instituciją, saugančią duomenis apie asmenis, priklausiusius komunistų partijoms ar ėjusius pareigas komunistų partijų struktūrose, ir ne vėliau kaip likus 32 dienoms iki rinkimų dienos šiuo aspektu patikrina kandidato duomenis. Paaiškėjus tokios narystės aplinkybėms, Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia šiuos duomenis savo interneto svetainėje per 24 valandas nuo duomenų gavimo. Tuo tarpu, jeigu Vyriausioji rinkimų komisija gaus iš kompetentingos institucijos informaciją, kad kandidatuojantis asmuo buvo Komunistų partijos nariu ir tuo pat metu ėjo pareigas, tai yra priklausė tam tikrai nomenklatūrai, neregistruoja jo kandidatų, jeigu tie duomenys buvo nuslėpti, o jeigu jau buvo įregistravusi kandidatų, tai tokių kandidatų eliminuoja iš rinkimų. Žinoma, toks duomenų nuslėpimas laikomas šurkščiu Rinkimų kodekso pažeidimu. Manome, kad šie pakeitimai vis dėlto leistų rinkimų procesui būti skaidresniam, o rinkėjams pasinaudoti galimybe būti gerai informuotiems apie jų galbūt būsimus atstovus ar savivaldoje, ar Seime, ar prezidentūroje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia projektą pasirašęs V. Semeška. Prašom klausti.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai, šis įstatymo projektas viešojoje erdvėje gimė dėl rezonansinių įvykių, susijusių su Lietuvos Respublikos Prezidentu, kai Prezidentas kandidatuodamas į Prezidento pareigas nenurodė, neprivalėjo tuo metu galbūt nurodyti, bet ir pats nenurodė, kad priklausė Komunistų partijai. Klausimas būtų paprastas: ar nemanytumėte, kad toks įstatymo projektas privalėjo gimti iš karto, sakykime, po 1990 metų, po nepriklausomybės, pirmame dešimtmetyje? Aišku, geriau vėliau negu niekada.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Man atrodytų, kad taip. Mes visi galvojome, kad tokia prievolė yra, tiesą pasakius, ir, matyt, visi nustebome dėl tokios prievolės nebuvimo. Taigi, man atrodo, ir atliepiant tai, kad vis dėlto turėjome tokį keistai pranykusį dalyką, ir matant, kad tokia informacija yra aktuali rinkėjams, matyt, šis Rinkimų kodekso papildymas yra savalaikis.

PIRMININKAS. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiama kolege, norėjau dalintis savo pastebėjimu, kad galbūt šis įstatymo projektas yra susietas su vienu asmeniu, tačiau vienas iš rengėjų tai ką tik patvirtino, kad iš esmės dėl vieno žmogaus mes matome vieno-kį ar kitokį atvejį visuomenėje ir dėl vieno žmogaus mes priimame įstatymus visiems kitiems. Ar tikrai jūs įvertinate skaičius, kiek tokių kandidatų galėtų būti, pirma? Ir jeigu tie skaičiai yra tik simboliniai, ar tikrai nemanote, kad toks papildomas informacijos pateikimas nėra perteklinis? Juolab kad tų žmonių amžius, turbūt gerokai jie yra vyresni ir maža jų dalis tikrai kandidatuoja vienuose ar kituose rinkimuose.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Man rodos, kad kartais mūsų visuomenėje pasirodantys aktualūs įvykiai mus, visus politikus, tikrai paragina paieškoti sprendimų. Kaip ir šis atvejis, matyt, mus paakino, kad nėra reikalavimo pateikti visus duomenis, ypač tokius, kurie, mano manymu, yra labai svarbūs apsisprendžiant, už ką balsuoti. Vis dėlto nesusiečiau šio klausimo jokiais būdais su vienu asmeniu. Man rodos, ir jūsų klausimas yra beveik jums atsakymas – ir jūs nežinote, kiek tokių kandidatuojančių, o gal jau išrinktų rinkėjų atstovų, kurie buvo Komunistų partijos nariais, galbūt ėjo pareigas, yra šiuo metu. Kai kurie tai deklaruodavo savanoriškai ir, matyt, juos reikėtų pasveikinti dėl to. Kai kurie tokios reikmės nematė arba neįskaitė ankstesniuose rinkimų dokumentuose. Man rodos, mes tų atsakymų sulauksime. Bet ir vertinant visuomenės lūkestį atrodo, kad tikrai tuos atsakymus turime turėti. Matydami... 2024 metais, tikėtina, mes ir pamatysime, kiek buvo aktualus šis pasiūlymas. Vis dėlto vertinčiau, kad jis tikrai svarbus ir reikalingas, nes gi mes norime, kad mūsų rinkėjai būtų visapusiškai informuoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, aš suprantu, kai siūloma uždraustos Komunistų partijos narystę deklaruoti, bet jūs siūlote ir legaliai dabartinėje Lietuvos Respublikoje po nepriklausomybės atkūrimo veikusių partijų. Tada gal prasminga būtų, kad deklaruotų visų partijų narystę, kokiose partijose jis buvo nariu? Nes girdėti iš jūsų, išsilavinusios Seimo narės, tokį nusileidimą į patį žemiausią lygį, priversti deklaruoti partijų, kurios legaliai veikė Lietuvoje... aš nesuprantu. Arba tada tegul deklaruoja visas partijas – rinkėjas pamatys, kokia tai spalvinga asmenybė, galbūt pabuvojo keturiuose ar penkiose partijose. Jūs siūlote, šalia pastatote uždraustą partiją...

PIRMININKAS. Laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...kuri Lietuvos Respublikoje negali veikti, ir tą, kuri legaliai veikia.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Labai jums ačiū. Iš tikrųjų labai geras klausimas ir jis nėra lengvas. Kartu su kolegomis pirmiausia, žinoma, kalbėjome apie Komunistų partijos deklaravimą. Bet vis dėlto, kalbant apie rinkėjų visapusišką informatyvumą, apie jų žinojimą, ką renkasi, matyt, jiems yra, mūsų nuomone, svarbi informacija, priklausymas partijoms, kurios nuo 1990 metų yra veikiančios. Man atrodo, tai yra teisėtas lūkestis.

Jūs labai gerai pastebite, kad ar čia būtų teisinga sudėti į vieną gretą vienas su kitomis, ypač su nusikalstamomis partijomis. Mes šią problemą išsprendėme tokiu būdu, kad 76 straipsnio pakeitimuose, 7 punkte, kaip tik ir pažymime, ir prašome nurodyti buvusias narystes politinėse or-

ganizacijose ir laikotarpį. O apie Komunistų partiją kalbame, tuoj pasakysiu, 81-ajame ir ne tik... atsiprašau, 76 straipsnyje. Kitaip tariant, kalbame tame straipsnyje, kuriame kalbama taip pat apie sąmoningą bendradarbiavimą su buvusiomis SSRS specialiosiomis tarnybomis.

Man rodos, čia ta skirtis tikrai padaryta ir ji yra tikrai reikšminga. Aš manau, kad atliepiu jūsų tą nuogastavimą.

O kalbant apie visus kitus priklausymus politinėms organizacijoms, man atrodo, rinkėjui būtų įdomi informacija, ar priklauso, ar nepriklauso, o gal priklausė penkioms partijoms. Gal tai nieko savaime ir nepasakantis dalykas, o gal kitiems tai pasako apie tokį partinį turizmą ir irgi gali būti reikalinga informacija apsisprendžiant, ar balsuoti už kandidatą, ar ne.

Tikiuosi, atsakiau į klausimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš iš pradžių galvojau, kad jūs čia taip nuosekliai ruošiatės D. Grybauskaitės kandidatavimui 2024 metais, bet gerai, kad patys pripažinote, jog G. Nausėdai taikote įstatymo projektą. Aš tuos įstatymų projektus, kurie yra proginiai, nukreipti prieš vieną asmenį, visą laiką vertinu labai skeptiškai. Bet jūs pati citavote Sąjūdžio Tarybos Deklaraciją, kuri pasmerkė Komunistų partiją. Aš neabejoju, kad jūsų partijai ta Sąjūdžio Tarybos Deklaracija buvo žinoma kokius 30 metų. Tai kas trukdė tuos 30 metų registruoti pataisas ir visiems komunistams, kurie per tą laikotarpį kandidatavo ir galėjo apie save neprisipažinti, taikyti vienodus kriterijus? Juk jūsų partija visuomet tą laikotarpį turėjo vienokiu ar kitokiu pavidalu frakciją Seime, tai ta galimybė buvo. O dabar staiga jūs taip netikėtai praregite ir patys prisipažįstate, kad vis dėlto reaguojate tik į vieną kandidatą.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dar kartelį pakartosiu. Ne, šis pasiūlymas nėra orientuotas į vieną asmenį, nebent jūs galvojate, kad Lietuvoje tebuvo vienas Komunistų partijai priklausęs narys. Tikrai tikslas yra visai kitoks. Man atrodo, nepaisant to, kad galbūt galėjo būti anksčiau toks pasiūlymas, galbūt tokia prievolė galėjo būti anksčiau, aš jums pritariu, bet geriau vėliau negu niekada. Taigi tą informatyvumą mes norime tokiu būdu dabar organizuoti ir tai tikrai ne dėl vieno žmogaus, o dėl visų tų, kurie dalyvauja rinkimuose kaip kandidatai, ir dėl visų tų, kurie ateina pasirinkti, išrinkti savo atstovus savivaldoje, Seime, prezidentu ar prezidente.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Tamašunienė klausia paskutinioji.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiama pranešėja, jūs pasakėte esminį dalyką – galėjo būti ir anksčiau, bet negalėjo būti anksčiau, nes nepadare su KGB bendradarbiavusiais ir kagėbistais tvarkos. Dabar kažkodėl ėmėtės kitų komunistų, tam aš iš esmės pritariu, bet noriu paklausti. Ir dabar Vyriausioji rinkimų komisija turi daug klausimų ir institucijos turi, kaip daryti su tais bendradarbiavusiais ir prisipažinusiais. Šiuo metu jūs kalbate apie komunistus. Ar tos institucijos disponuoja ta informacija, ar jos gebės per trumpą laiką pateikti tinkamą informaciją, kas atsakys už klaidas, kurias mes matome? Ir šiuo metu Rinkimų komisija turėjo organizuoti naujus rinkimus. Jeigu tai jau išrinkus kandidatą paaiškės? Tuo labiau kad sankcijas jūs numatote ne nariui, bet nariui, ėjusiam partijoje, struktūroje kažkokias pareigas. Kodėl jūs išskiriate buvimą tiesiog nariu ir ėjimą kažkokių pareigų tose struktūrose? Sakykim, toks...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). ...jūsų naujas arkliukas nepadarius, mano vertinimu, pirmųjų namų darbų. Atsakykite man į tą klausimą.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Man rodos, 2024 metų artėjantys rinkimai yra pakankamas laikas pasirengti tokiam, matyt, reikalaujančiam dėmesio klausimui. Yra institucijų, kurios tokią informaciją valdo. Taip, reikia tą kelią apgalvoti, aš jums pritariu, kad vis dėlto būtų išvengiama klaidų, neteisingos informacijos ir taip toliau. Man atrodo, kad tie 2024 metai yra pakankamas laikas.

Trumpai sureaguosiu, kodėl yra vis dėlto skirtingas požiūris į buvimą Komunistų partijos tiesiog nariu ir griežtų sankcijų taikymą tiems, kurie nuslepia savo narystę, tiems, kurie ėjo pareigas Komunistų partijoje. Man atrodo, čia yra atsakymas. Vis dėlto ėjusieji pareigas turėjo sprendimo galią dalyvauti okupacinėje valdžioje ir taip toliau priimant labai reikšmingus sprendimus. Man atrodo, kad čia yra tikrai labai skirtingi svoriai ir mes tai labai vis dėlto apgalvotai ir sprendėme. Vis dėlto narystė yra vienas dalykas, bet būnant nariu ir einant pareigas visai kita atsako-

mybė. Tas ir žymėjimas, ir deklaravimas, ir galų gale nuslėpimo faktas jau užtraukia visai kitokio lygio bausmę.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausimų laikas baigėsi.

Dabar dėl motyvų už kalbės V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. 2024 metais mūsų laukia net treji rinkimai, tiksliau, rinkimų maratonas. Aš manyčiau, kad ta Lietuvos Respublikos Prezidento situacija, dėl kurios jis pats labai apgailestauja, kai nebuvo nurodyta jo anketiniuose duomenyse, kad jis priklausė Komunistų partijai, yra puikiausia proga šią spragą užlopyti.

Taigi Rinkimų kodekse bus siūloma arba dabar siūloma įtvirtinti taisyklę, kad kandidato anketoje kandidatas privalo nurodyti, ar yra priklausęs Komunistų partijai, diktatorinei partijai, kuri padarė didelę žalą Lietuvos piliečiams ir mūsų valstybei. Rinkimų procesas, žinoma, bus daug skaidresnis, o aktyviąją rinkimų teisę įgyvendinantiems asmenims bus sudarytos galimybės gauti informaciją apie svarbius kandidatuojančio asmens gyvenimo faktus, galinčius turėti reikšmingos informacijos apsisprendžiant dėl savo atstovo.

Taigi siūlau po pateikimo pritarti ir toliau diskutuoti komitetuose, klausymuose, ir tikrai šią spragą užlopyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų matau šiuo atveju problemą, kad aiškiai vežimas yra statomas prieš arklį. KGB agentų išviešinimas valstybės saugumo situacijai yra ženkliai svarbesnis nei šis klausimas. Aš manyčiau, kad visų pirma reikia pradėti nuo to, kad vieną kartą pasektume Estijos, Lenkijos pavyzdžiu ir padarytume normalią situaciją šioje srityje Lietuvoje, kad būtent tie žmonės, kurie betarpiškai grasina Lietuvos saugumui ir kurie bendradarbiavo su KGB, apie kuriuos mes ir visuomenė nežino ir kurie yra renkami Lietuvoje rinkimuose, dalyvauja politikoje ir užima aukštus postus, bet nuo žmonių visa tai yra nuslėpta.

Akivaizdu, kad tai yra pirminės svarbos klausimas, bet kažkodėl nuo jo yra bėgama. Ar tai yra daroma dėl to, kad būtent tose valdančiosiose partijose Lietuvoje nuolat, jau daugiau nei 30 metų, yra tų žmonių, kurie būtent ir bendradarbiavo su KGB? Būtent dėl to šio klausimo vengiate?

Aš nežinau, bet aš matau, kad tai yra tikrai nesąžiningas elgesys ir tai yra tik dalinis problemos sprendimas. Aš raginčiau išspręsti visą problemą, nes žmonės turi teisę žinoti ir valstybė dabartinėje padėtyje tikrai turi būti apsaugota nuo tokių žmonių buvimo ir dalyvavimo politikoje ir valstybės valdyme.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti, balsuosime per balsuoti numatytą intervalą.

15.10 val.

Baudžiamojo kodekso 68¹ straipsnio pakeitimo ir 68² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2708, Baudžiamojo proceso kodekso 342 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2707 (pateikimas)

Jeigu spėtume darbotvarkės 2-4.1, 2-4.2 klausimus, tai yra Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso projektų pateikimas. Kviečiu A. Vyšniauską ir prašau kaip įmanoma trumpiau pristatyti šiuos pakeitimus.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiuo metu Baudžiamojo kodekso IX skyriuje „Baudžiamojo poveikio priemonės ir jų skyrimas“ viešųjų teisių atėmimas ir teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimas reguliuojamas dviejuose atskiruose straipsniuose – Baudžiamojo kodekso 68¹ ir 68² straipsniuose. Baudžiamojo kodekso 68¹ straipsnyje yra įtvirtintas draudimas asmeniui būti tam tikros kategorijos pareigūnu, o tame pačiame straipsnyje su ženkliu 2 įtvirtintas draudimas asmeniui dirbti konkretų darbą, pavyzdžiui, valstybės tarnyboje ar pagal tam tikrą specialybę, pavyzdžiui, gydytoju arba vairuotoju, arba užsiimti tam tikra veikla, pavyzdžiui, komercine, finansine, ūkine ir panašiai. Mes matome, kad šios dvi baudžiamojo poveikio priemonės iš dalies sutampa, nes jomis siekiama tų pačių tikslų – užtikrinti, kad nusikaltęs asmuo negalėtų daryti atitinkamų nusikaltimų, nusikalstamų veikų ateityje tam tikroje srityje.

Teisės ir teisėtvarkos komitete išklausę tiek Aukščiausiojo Teismo, tiek Apeliacinio teismo nuomones išgirdome, kad šios baudžiamojo poveikio priemonės galėtų būti reglamentuotos vie-

name Baudžiamojo kodekso straipsnyje. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys, kad turėtų būti numatyta ir šių teisių taikymo apimtis. Tiek Aukščiausiasis Teismas, tiek Apeliacinis teismas atkreipė dėmesį, kad šiuo metu galiojančios Baudžiamojo proceso kodekso nuostatos dėl teismo nuosprendžio vykdymo taip pat neužtikrina savalaikio minėto baudžiamojo poveikio priemonės įgyvendinančių institucijų susižinojimo apie tas priemones. Ir visa šita situacija iš esmės kyla iš pastarojo meto atvejų, kai turime situacijas, kai merai yra nuteisiami dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimų, tačiau teismų sprendimai yra tokie labai sunkiai suprantami. Sujungus du straipsnius į vieną, būtų vienas straipsnis, kuriame visos tos baudžiamojo poveikio priemonės būtų aiškiau išdėstytos. Šitas pasiūlymas atsirado iš Aukščiausiojo Teismo ir Apeliacinio teismo pasiūlymų ir tiesiog norint suteikti daug daugiau aiškumo ir supaprastinti Baudžiamąjį kodeksą.

O Baudžiamojo proceso kodekse tiesiog yra numatyta, kas, kada turėtų būti pranešama komioms institucijoms. Pavyzdžiui, jeigu žmogui yra apribojama pasyvioji rinkimų teisė, apie tai turėtų būti informuojama, teismas turėtų informuoti Vyriausiąją rinkimų komisiją, kad jina savo registre tą galėtų pasižymėti. Trumpai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra viena norinti paklausti – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėjau paklausti, gal galėtumėte konkrečiais pastarojo meto pavyzdžiais įvardinti, kada taip buvo, vadinkime, tų straipsnių nesutapimas, nes, kaip aš supratau, jeigu dabar uždraudžiama dirbti viešajame sektoriuje, pavyzdžiui, jeigu nuteisiamas dėl korupcijos, tai tas žmogus negali būti ir renkamas į jokiais pareigas? Ar teisingai suprantu? Tiesiog gal galite šiek tiek pavyzdžių pateikti?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Tiek jūs, tiek aš taip pat suprantame, kaip turėtų būti, bet realame gyvenime taip nėra. Mes matome pastaruoju metu bent vieną atvejį, kai žmogui buvo uždrausta dirbti valstybės tarnautoju, tačiau teismas nepasisakė, ar jam turi būti apribota pasyvioji rinkimų teisė. Kodėl? Todėl, kad jie pažiūrėjo į vieną straipsnį, kuriame yra draudimas būti valstybės tarnautoju, o pasyviosios rinkimų teisės apribojimas yra kitame straipsnyje ir natūralu, kad teismas nesužiūrėjo tam tikrų dalykų. Tą mums pasakė ir Aukščiausiasis Teismas, ir Apeliacinis teismas, kad tiesiog egzistuoja du straipsniai, yra tam tikra pagunda teisėjams pažiūrėti tiktai pagal vieną nuostatą arba pagal kitą nuostatą. Jas sudėjus į vieną straipsnį, teismas turėtų apsispręsti. Tarkime, jeigu yra apribojama žmogaus galimybė dirbti valstybės tarnyboje, ar tai reiškia ir pasyviosios rinkimų teisės apribojimą. Šiuo metu tai nėra savaime suprantama. Čia yra problema.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū. Yra norinčių kalbėti dėl motyvų. J. Sabatauskas kalba už.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiamas pranešėjas, atrodytų, lyg ir iš tikrųjų aktualus klausimas, ypač sulaukus per pastaruosius savivaldos rinkimus tokių dviprasmiškų baudžiamųjų nuosprendžių iš kai kurių teismų, juo labiau toliau sekusių paaiškinimų. Bet, pagalvojus, būtent toje visoje istorijoje dabar mes turime vieną kasacinę bylą, kurią Aukščiausiąjame Teisme kaip tik nuspręsta svarstyti Didžiosios kolegijos apimtimi. Tai reiškia, kad jie tikrai suformuos praktiką. Ar nereikėtų luktelti dėl šito klausimo?

PIRMININKAS. Dėkui už motyvus. Dabar yra balsavimo intervalo laikas. Kviečiu balsuoti ir apsispręsti, ar pritariate šiems projektams po pateikimo. Balsuojame dėl Darbotvarkės 2-4.1 ir 2-4.2 klausimų – Baudžiamojo kodekso ir Baudžiamojo proceso kodekso įstatymų projektų paketo pateikimo.

Balsavo 102: už – 89, prieš nėra, susilaikė 13. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 29 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.17 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2557 (pateikimo tęsinys)

Balsuojame dėl kitų apsvartytų klausimų. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2557. Pateikimas.

Balsavo 110: už – 61, prieš – 6, susilaikė 43. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 29 dieną. Taip buvo parašyta darbotvarkėje. Suprantu, kad birželio 30 dieną. Gerai. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta bendru sutarimu.

15.18 val.

Rinkimų kodekso 76, 81, 85, 176, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696. Taip pat pateikimas. Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 115: už – 78, prieš – 2, susilaikė 35. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti taip pat birželio 30 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiamieji kolegos, tai yra viskas, dėl ko turėjome balsuoti per šį balsavimo intervalą. Pagal darbotvarkę dabar yra numatytas Rinkimų kodekso 24 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. Aš kviesiu į tribūną A. Širinskienę.

Replika ar dėl vedimo tvarkos – A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Dėl 2-2 klausimo, dėl rinkimų apygardos, kurį pristatė D. Asanavičiūtė, mano balsą prašau įskaityti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl protokolo tą fiksuojame.

15.19 val.

Rinkimų kodekso 24 ir 37 straipsnių pakeitimo bei 36¹ straipsniu papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2439 (pateikimas)

Dabar kviečiama į tribūną pranešėja A. Širinskienė. Darbotvarkės 2-5 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2439. Pateikimas. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Įstatymo projektu buvo stengiamasi spręsti praktinę problemą, kuri kilo prieš vietos savivaldos rinkimus, kuomet VRK kreipėsi į Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą, prašydama pateikti informaciją apie bendradarbiavusius su KGB asmenis, ir tiesiog pirminis atsakymas buvo neigiamas pasakant, kad komisijos nariai neturi teisės susipažinti su įslaptinta informacija. Tuomet mėnesį truko aiškinimasis ir su Valstybės saugumo departamentu. Taigi iš esmės procedūros, kol neturi VRK nariai leidimo dirbti su įslaptinta informacija, yra ganėtinai sudėtingos ir atitinkamai rinkėjai gana vėlai sužino apie asmenis, kurie dalyvauja rinkimų metu ir kandidatuoja į tam tikras pozicijas.

Tai mano projektu yra siūloma suteikti galimybę VRK nariams dirbti su įslaptinta informacija, kad ateityje tokių problemų nekiltų. Antra vertus, matyt, suprantant, kad dabar yra leistas finansavimas iš užsienio, aš kalbu apie partijų įvairius kuriamus institutus, kur vėlgi yra įvestas nacionalinio saugumo matmuo, tai panašu, kad ir ateityje šioje srityje, vertinant nacionalinio saugumo aspektu, taip pat VRK leidimai susipažinti su įslaptinta informacija būtų pravartūs priimanant sprendimus jau ir kitoje srityje. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų yra. Pirmasis klausia V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, Vyriausioji rinkimų komisija egzistuoja nuo atkurtos Lietuvos nepriklausomybės pradžios ir 30 metų iš principo nebuvo tokio poreikio, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai operuotų, veiktų su slaptojomis pažymomis ir kažkokiuose uždaruose posėdžiuose. Dar daugiau, visi Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdžiai yra vieši. Vyriausioji rinkimų komisija veikia vadovaudamasi skaidrumo ir viešumo principu. Ar nemanote, kad, prasidėjus Vyriausiosios rinkimų komisijos uždariems posėdžiams ir darbui su ypač slaptomis ar slaptomis pažymomis, nukentės pasitikėjimas rinkimais ir taip bus pažeidžiamas viešumo ir skaidrumo principas? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tai manyčiau, kad dabar nukenčia pasitikėjimas rinkimais, kuomet VRK negali operatyviai gauti įslaptintos informacijos ir turi mėnesius laukti, kol sutinka iš-

slaptinti. Nepamirškime, kad gali atsitikti ir taip, kad VSD, tam tikroms aplinkybėms esant, gali ir atsisakyti pateikti.

Antra vertus, tikrai, kolega, nesuprantu, kodėl jūs taip nerimaujate ir išgyvenate jau kelinta kadencija dėl to leidimo dirbti su ta įslaptinta informacija, nes išties jo turėjimas yra tam tikra garantija, kad VRK narys yra lojalus valstybei, nes, kaip žinome, VRK nariai, kurie nėra lojalūs valstybei, tokio leidimo negautų. Žinant dabartinį geopolitinį kontekstą, manyčiau, kad apsisaugoti nuo Rusijos keliamų grėsmių per rinkimus šiuo aspektu būtų lygiai taip pat naudinga.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, kaip jūs manote, kodėl Latvija jau seniai išviešino savo politikus, kurie bendradarbiavo su SSRS slaptosiomis tarnybomis, o Lietuvoje jie įslaptinti dešimtmečiams ir dabar net VRK negali patikrinti kandidatų, net kandidatų į prezidentus? Aš puikiai pamenu, kai signataras Z. Vaišvila ėjo kryžiaus kelius, kad gautų iš Maskvos duomenis apie jau buvusios Prezidentės D. Grybauskaitės darbovietes, kai ji dar atstovavo Sovietų Sąjungai dirbdama ambasadore ir taip toliau, tie duomenys buvo įslaptinti. Vis dėlto norėčiau paklausti, gal jūs teikdama šį įstatymą analizavote tas priežastis, dėl ko dešinieji, ypač konservatoriai, kaip velnias kryžiaus bijo KGB išslaptinimo?

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Nežinau, kolega, jums reiktų adresuoti tai partijai, kuri ten sėdi dešinėje pusėje ir amžinai prieštarauja išslaptinimui sakydama, kad neva yra teisėti lūkesčiai. Nors, priminsiu, kai po nepriklausomybės paskelbimo buvo pakviesti asmenys prisipažinti, jų teisėtas lūkestis pagal tuo metu galiojusius teisės aktus tebuvo 30 metų, kiek yra saugomos visiškai slapta įslaptintos bylos. Tik vėliau, 2015 metais, terminas buvo pratęstas. Manau, kad vis dėlto prisipažinimo metu buvęs tas teisėtas lūkestis turėtų būti tas prioritetas, kuris skatina žmones prisipažinti. Aš tikrai nematau problemos, kad būtų išslaptinimas, tik kolegas įtikinkite.

PIRMININKAS. Klausimą turi V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Turiu klausimą. Jūs visada esate linkusi į tokius gilius tyrinėjimus, persekiojimus, kaltų ieškojimus. Ar jūs visada savo klausimus užduodate būdama blaivi ir šandien taip pat teikiate projektą blaivi? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Na aš, kolega, suprantu jūsų paranoją, kuri jau kelinta kadencija tęsiasi. Aš atsimenu mūsų pokalbį jūsų kabinete, kai jūs baisiai bijojote, kad mane kažkas paskirs Seimo Pirmininke, atsimenu tą isteriją. Matyt, ji yra išlikusi. Bet turiu pasakyti, kad šituo atveju visiškai slaptos informacijos susižinojimas išties yra būtinas, nes, kaip matėme, tikrai nepagrįstai ilgą laikotarpį Vyriausioji rinkimų komisija... Labai tikiuosi, kad ir jūs išsiblaivėte, nes iš to jūsų šūkčiojimo Seimo salėje, deja, nesusidaro toks išpūdis.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš, gerbiama Agnė, norėjau pasiteirauti. Kadangi tos situacijos nėra dažnos, gal nėra įprastos VRK darbe ir nuolatinis darbuotojas yra paskiriamas VRK pirmininku, galbūt jam užtektų turėti tą galimybę ir pareigą kartu dirbti su visiškai slapta informacija? Tarkime, tada su nuoroda į tam tikrus straipsnius jis atneša vienu ar kitu pagrindu sprendimų projektus į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Visų, turiu mintyje VRK narius, įpareigojimas turėti tą galimybę gal būtų jau perteklinis, nes aš žiūriu į analogiją, kaip mes čia Seime dirbame – tikrai ne visi kolegos turi pasiėmę tuos leidimus, nes tiesiog kai kurių iš mūsų darbe tai nėra reikalinga. Tai čia gal galėtume pritaikyti panašią analogiją. Ar nesvarstėte tokio varianto?

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Matote, situacija tokia, kad VRK yra kolegialus organas, sprendimą priima visa VRK, ne valstybės tarnautojai. Tam, kad priimtų sprendimą, jie visi turi susipažinti, dėl to ir buvo tas ilgas, daugiau kaip mėnesį trukęs procesas, kol pagaliau VSD sutiko išslaptinti tą informaciją.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Prelegentė neatsakė į klausimą. Aš labai aiškiai paklausiau, ar ji yra blaivi, nes skelbia visokias paranojas ir visokius kitokius dalykus? Tai jūsų pasakykite savo nuomonę apie save. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš esu blaivi. Lygiai taip pat tikiuosi, kad ir buvęs Seimo Pirmininkas yra blaivus, nes ištis tas elgesys, ką mes matome dabar salėje, kaip buvusiam Seimo Pirmininkui mažų mažiausiai yra nesolidus ir daro gėdą Seimui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, siūlau nebeklausinėti... Dar palaukite, gerbiama prelegente. Siūlau neklausinėti apie blaivumą. K. Masiulis apie reikalo esmę turbūt nori paklausti. Prašau, klausimas. Paskutinis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Norėčiau jūsų pasiteirauti. Vis dėlto VRK užsiima tik asmenų duomenimis ir įvairiomis finansinėmis ataskaitomis. Kur šiuo atveju čia turėtų būti tas slaptumas įvairių pretendentų į rinkimus? Aš neįsivaizduoju čia slaptų... Jūs turite omenyje KGB galimus bendradarbius? Bet apie tai visą informaciją turi VSD. Jie gali pateikti, jeigu reikia. Kam to reikia? Aš nesupratau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kolega, jūs greičiausiai nelabai sekėte savivaldos rinkimų aplinkybes, nes ištis buvo taip. Kai VRK kreipėsi norėdama gauti tyrimą tų asmenų, kurie kandidatuoja, ar jie yra tinkamai pranešę apie savo bendradarbiavimą su KGB, tai pirmas atsakymas buvo toks, kad jiems negali pateikti informacijos dėl to, kad jie neturi leidimo dirbti su įslaptinta informacija. Jūs tai galite patikslinti. Toks istorinis faktas.

Kitas dalykas. Kaip ir minėjau, pasikeitus reguliavimui tiesiog turime situaciją, kai nacionalinio saugumo klausimai gali būti vertinami sprendžiant dėl to, ar teisėtai finansuojamas tyrimų centras, partijos įsteigtas iš užsienio. Mes patys priėmėme Rinkimų kodeksą ir numatėme ten nacionalinio saugumo metmenį, kai gali būti tokios aplinkybės, kad turėdama įtarimų VRK kreipsis į tam tikras specialiąsias tarnybas ir vėl negalės gauti visos apimties informacijos, jeigu ta informacija apie finansinius donorus tyrimų centro iš užsienio bus įslaptinta.

Tiesiog manau, kad turint vieną precedentą, kaip buvo atsisakyta pateikti informaciją VSD, ir turint pakitusį reguliavimą, suprantant, kad patys įpareigojome VRK gauti informaciją, kuri yra jautri nacionaliniam saugumui, būtų logiška tiesiog nustatyti tuos leidimus ir juos išduoti. Nėra sunku gauti leidimą dirbti su įslaptinta informacija, jeigu žmogus turi švarią biografiją ir yra patikimas bei lojalus valstybei.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar dėl motyvų už kalbės V. Semeška.

Posėdžiui toliau pirmininkaus A. Mazuronis. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kai buvęs Seimo Pirmininkas net du kartus paklausė ponios A. Širinskienės, ar ji yra blaivi, kyla logiškas klausimas, iš kur tokie buvusio Seimo Pirmininko įtarimai. Aš vis dėlto neabejoju, kad ponė A. Širinskienė yra blaivi, tačiau jina turi iššūkių su pasitikėjimu ir su pamatiniu skaidrių rinkimų organizavimo principu.

Kolegos, aš balsuočiau už šį projektą, jeigu norime, kad rinkimų sistema ir patys rinkimai vyktų po skraiste slapta, jeigu Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai po skraiste slapta šalintų kandidatus, jeigu Vyriausioji rinkimų komisija po skraiste slapta rengtų uždarus posėdžius. 30 metų to niekam nereikėjo, visos problemos buvo išspręstos. Jeigu kažkokių nesusipratimų ir buvo, vis dėlto galų gale laimėjo protingumo principas ir visi duomenys buvo atskleisti. Taigi balsuokite už, jeigu norite, kad rinkimai vyktų po skraiste slapta. Ačiū.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui. Per šoninį mikrofoną R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmininke, aš noriu sureaguoti, kad V. Semeška užsirašė už, o skleidė kažkokią paranoją, kur tikrai iš didelio rašto išeina konservatoriai iš krašto. Ką tik pateikė įstatymo projekto nuostatą, kad ir buvusius komunistus,ėjusius pareigas, reikia patikrinti, deklaruoti, kad bendradarbiavusius (ir ta rubrika yra anketoje) taip pat reikia patikrinti, ir patikrinti ne paviršutiniškai, o pagal ar VSD turimą medžiagą, ar institucijų turimą medžiagą. O dabar bando sumenkinti įstatymo projektą, kuriame privalo būti įrašyta ta nuostata, nes jeigu VRK nariai negalės ir neturės leidimo dirbti su slapta medžiaga, jūs man paaiškinkite, kaip jie patikrins? Jūs vieną norite įtvirtinti, o kito neleidžiate, nedarote priemonių, kaip tai įvykdyti. Noriu pasakyti, kad reikia tikrai jau blaivumą dešinėje patikrinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Rita. Dėl motyvų prieš pasisako K. Masiulis ir išaiškina, kaip ką turbūt reikia įvykdyti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš nelabai suprantu čia to žanro, kuris vyksta. Kolega V. Semeška užsirašo už, kalba prieš. Rita stoja prie šoninio mikrofono, turėtų pasakyti repliką, o varo argumentus. Aš noriu pasakyti argumentus prieš.

Kolegos, VRK iš tikrųjų dirba viešai ir ji turi patikrinti kandidatus viešai, patikrinti ir pateikti apie juos duomenis.

Dabar įsivaizduokime tokią situaciją, kad jie dirba su slapta informacija ir apie kokį nors Joną Jonaitį surenka slaptos informacijos, slaptime posėdyje ką nors nutaria, sako: mes slapta pasitarėme ir nutarėme leisti vienaip ar kitaip jam elgtis. Rinkimai yra vieši, tai kaip elgtis rinkėjui? Taip neįmanoma.

Anketas pildo žmonės, kurie nori dalyvauti rinkimuose. Anketose yra klausimai, anketas turi teisę ir netgi pareigą patikrinti VSD, kai kurias. VSD turi duomenis tų žmonių, kurie yra prisipažinę bendradarbiavę su KGB. Jiems, tiems žmonėms, neišduoda teisės dirbti su slapta informacija. Turi dar kitokių duomenų.

Pasikliaukime savo institucijomis, pasikliaukime VSD. Aš nematau, kad reikia padaryti Vyriausiąją rinkimų komisiją slapta organizacija ir jų posėdžius ar dalį posėdžių pradėti vykdyti slapta. Nepritariu tam siūlymui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

15.36 val.

Sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus. Ministre, prašom. Kaip sakoma, tribūna jūsų, grindys jūsų. P. Gražulis dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, du pasisakė prieš, nors V. Semeška užsirašė kalbėti už, bet kalbėjo prieš, tai jūs galėjote leisti man už pasisakyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui už repliką. Ministre, prašom.

A. DULKYS. Labai ačiū. Laba diena. Pirmiausia noriu padėkoti Seimo nariams už iniciatyvą, ji suteikia galimybę pakalbėti apie vieną svarbiausių ir opiausių sveikatos apsaugos sistemos klausimų, tai yra vadovo klausimą. Remiuosi ir asmenine patirtimi, šiemet aplankiau daugiau nei 30 įvairių gydymo įstaigų visoje Lietuvoje. Patikėkite, mačiau rajonuose gydymo įstaigų kaip Vakarų Europoje, bet mačiau ir tokių, kurios vis dar gyvena praėjusių dešimtmečių madomis ir nuotaikomis. Šalis ta pati, finansavimo modelis tas pats, tai iš kur tas skirtumas? O skirtumus kuria vadovai. Vadovas yra kritinis asmuo organizacijos kelyje į sėkmę ir nesėkmę.

Taigi, jūsų 1-as klausimas. Kuo vadovaujantis buvo nuspręsta nutraukti Klaipėdos universitetinės ligoninės konkursą, kuriame norą dalyvauti buvo pareiškę septyni pretendentai (keturi atitiko keliamus kvalifikacinius reikalavimus), ir kuo vadovaujantis buvo nuspręsta medikų rengime dalyvaujančios gydymo įstaigos vadovui panaikinti pedagoginio vardo reikalavimą? Kokioje teisės akte yra nurodytas būtinas kandidatų skaičius?

Mano atsakymas. Viešajame sektoriuje dėl kandidatų trūkumo neįvyksta pusė visų konkursų. Įsiklausykime – pusė konkursų. Ar mus tokia situacija tenkina? Gydymo įstaigų vadovų konkursų reikalavimus nustato ministras įsakymu. Suteikta pareiga ir atsakomybė už gydymo sistemos ateitį per vadovų prizmę. Šią pareigą ir atsakomybę prisiimu drąsiai, kaip ir drąsiai keičiu taisykles, kad būtų užtikrinta sveikatos sistemos ateitis.

Klaipėdos universitetinės ligoninės konkursas. Pagaliau Lietuvoje gimė trečias aukščiausio lygio gydymo centras, tikiuosi, jis taps visos Vakarų Lietuvos medicinos šviesuliu. Iki to ilgas kelias, o kad jis būtų sėkmingas, reikalingas vadovas, drąsiai ir atsakingai vedantis pokyčių keliu.

Kai paskelbėme pirmąjį konkursą, neslėpsiu, susidomėjimas buvo nemažas. Deja, didžioji dalis kandidatų, pasitikslinusių kvalifikacinius reikalavimus, dokumentų nepateikė, nes būtų neatitikę formalaus reikalavimo, nors turėjo reikiamą akademinio darbo patirtį. Beje, trys kandidatai, kurie pateikė prašymus dalyvauti Klaipėdos universitetinės ligoninės konkurse, neatitiko bū-

tent formaliojo reikalavimo turėti pedagoginio vardo atestatą. Pradėjus domėtis giliau, paaiškėjo, kad kandidatų atkritimo ir nepateikimo dokumentų situacija yra tipinė. Ką mes turime?

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų vadovo konkurse 2018 metais dalyvavo vienas kandidatas, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų konkurse 2019 metais – du kandidatai, Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikų konkurse 2020 metais – du kandidatai, o tame pačiame konkurse 2018 metais – vienas kandidatas. Kai turime 13 tūkst. medikų bendruomenę, kai mūsų medikai už akademinius ir profesinius pasiekimus yra giriami Europos ir pasaulio mastu, kai dalyvavimas universiteto lygio vadovo konkurse yra aukščiausias profesinis įvertinimas, ar toks kandidatų skaičius yra normalus? Atsakysiu – ne, nenormalus. Toks kandidatų skaičius akivaizdžiai rodo, kad universitetų ligoninių vadovams nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai riboja kandidatų galimybes dalyvauti įstaigų vadovų konkursuose. Tokie vadovų konkursai paneigia patį konkurso tikslą atrinkti geriausią kandidatą iš visų dalyvaujančių, nes tenka tiesiog pasirinkti laimėjusį tą kandidatą, kuris dalyvavo konkurse. Tokie konkursai labiau atitinka vadovo paskyrimo, o ne atrankos procedūrą. Tad priėmiau sprendimą sistemškai peržiūrėti kvalifikacinius reikalavimus, keliamus ne tik universiteto ligoninės vadovui, bet ir kitų asmenų sveikatos priežiūros įstaigų vadovams. Tikslas labai aiškus ir konkretus – eliminuoti nepagrįstai ribojančius reikalavimus vadovams ir atverti kelią platesniam kandidatų ratui dalyvauti sveikatos sistemos įstaigų vadovų konkursuose.

Buvo atsisakyta kelių ribojančių reikalavimų: reikalavimo turėti pedagoginį vardą ir reikalavimo turėti vadovavimo patirtį konkrečioje srityje, tai yra sveikatos priežiūros ar socialinių paslaugų, ar universitetinių studijų ir mokslo srityse. Reikalavimas turėti pedagoginį vardą pakeistas į reikalavimą turėti ne mažiau kaip penkerių akademinių metų pedagoginio darbo universitete patirtį. Taip sudaroma galimybė konkurse dalyvauti ir šiuo metu turintiems pedagoginį vardą, ir tiems, kurie formaliai pedagoginio vardo neturi, nors atitinka pedagoginio vardo suteikimui keliamus reikalavimus. Taigi sudaroma galimybė dalyvauti konkurse gerokai platesniam nei iki šiol pretendentų ratui. Vertinu, kad tokios akademinės patirties vadovui pakaktų gebėti organizuoti mokslinę veiklą įstaigoje. O nuostatos, nustatančios būtinų kandidatų skaičių konkursuose, nerasite nė viename teisės akte. Tokių ribojančių nuostatų tiesiog ir negali būti. Man svarbu, kad Lietuva turėtų kuo didesnę pasirinkimą. Svarbu tai, kad dirbantiems, siekiantiems, besimokantiems Lietuvos piliečiams būtų suteiktas šansas ir viltis, kad jų pastangos bus atlygintos. Tai, kad Klaipėdos universiteto ligoninės konkurse dalyvauja dabar net dešimt kandidatų, tik įrodo, kad vadovo posto siekiantys asmenys patikėjo, jog jų pastangas gyvenime valstybė įvertins, įvertins sąžiningai.

2-as jūsų klausimas. Kuo vadovaujantis yra vilkinamas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų vadovo konkursas ir kodėl iki šiol nėra įgyvendinta Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis, kuri numato, kad likus 6 mėnesiams iki sveikatos priežiūros įstaigos vadovo kadencijos pabaigos visuotinis dalininkų susirinkimas skelbia viešą konkursą šioms pareigoms užimti, visuotinis dalininkų susirinkimas organizuoja viešą konkursą bei tvirtina jo nuostatus? Klinikų įstatatai numato, kad generalinis direktorius turi atitikti visuotinio dalininkų susirinkimo patvirtintus kvalifikacinius reikalavimus (įstatų 33 punktas).

Mano atsakymas. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas kartu su Sveikatos apsaugos ministerija yra Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų steigėjai ir dalininkai. Noriu priminti, kad viešojo konkurso įstaigos vadovo pareigoms užimti skelbimo procedūra apima kelis etapus. Bendru abiejų dalininkų sutarimu tvirtinami konkurso nuostatai ir vadovo pareigybės aprašymas ir tik dalininkams suderinus visus su konkurso organizavimu susijusius klausimus bendru dalininkų sprendimu priimamas sprendimas skelbti konkursą.

Ir antras etapas, per kurį įgyvendinamas dalininkų sprendimas skelbti konkursą, – viešas konkurso paskelbimas. Vis dar esame pirmame etape, kuris trunka ne vieną mėnesį. Dar kovo mėnesį ministerija inicijavo visuotinį dalininkų susirinkimą sprendimams dėl vadovo konkurso organizavimo priimti, tačiau jis negalėjo įvykti dėl skirtingų ministerijos ir universiteto matymų, kaip turėtų būti vykdomas vadovo konkursas. Ne paslaptis, kad kvestionuojami ir nauji kvalifikaciniai reikalavimai vadovams. Didelis noras yra grąžinti ribojantį kvalifikacinį reikalavimą – pedagoginio vardo turėjimą, arba siekiama sudaryti palankesnes sąlygas laimėti konkursą kandidatams, turintiems pedagoginį vardą, konkurso metu jiems suteikiant daugiau vertinamųjų balų.

Tikiu, kad sutarimą dėl konkursų organizavimo tvarkos dalininkams pavyks pasiekti, tačiau nepagrįstai ribojančių reikalavimų neketinu gražinti. Negrįšime į laikus, kai vėl reikės skirti kandidatą, o ne rinktis. Neatimsiu vilties iš medikų bendruomenės, kad valstybė tinkamai įvertina pastangas dirbti ir mokytis. O Kauno klinikų įstatų atitiktis teisės aktams turės būti peržiūrėta. Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas nustato pareigą sveikatos apsaugos ministrui, o ne dalininkų susirinkimui tvirtinti kvalifikacinius reikalavimus įstaigų vadovams. Ši įstatymo norma negali būti aiškinama ir taikoma plečiamai, tad papildomų kompetencijų nustatymas ir jų vertinimas papildomais balais yra negalimas.

Jūsų 3-ias klausimas. Kuo vadovaujantis yra siūlomi sprendimai į akademines funkcijas vykdančios institucijos vadovo atranką perkelti valstybės tarnautojų atrankai taikomus principus ir į atrankos procesą įvesti antrą atrankos etapą?

Mano atsakymas. Universiteto ligoninės – tai viešojo sektoriaus įstaigos, teikiančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Jose kartu su universitetu vykdomos trijų pakopų studijos ir moksliniai tyrimai. Jos priklauso sveikatos apsaugos ministro reguliavimo sričiai, o šios įstaigos vadovas yra tiesiogiai pavaldus sveikatos apsaugos ministrui ir atskaitingas visuotiniam dalininkų susirinkimui. Nors universiteto ligoninės kartu su universitetais vykdo ir akademinę veiklą, tačiau pagal teikiamų paslaugų pobūdį, apimtį, teikiamų paslaugų finansavimo šaltinius jų pagrindinė veikla yra viešųjų paslaugų teikimas. Tad noras suvienodinti visų viešojo sektoriaus įstaigų vadovų konkursus perimant gerąją ir bendrą jų praktiką yra sistemiškas ir racionalus. Viešojo sektoriaus įstaigų vadovų konkursų tvarka yra aiškiai sureguliuota teisės aktais. Tiek Valstybės tarnybos įstatymas, tiek Vyriausybės nutarimai nustato detalų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, konkursų organizavimo ir vykdymo procesą. Tuo tarpu Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas numato tik tai, kad Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovai į darbą priimami viešojo konkurso būdu, o viešąjį konkursą organizuoja ir jo nuostatus tvirtina įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija arba visuotinis dalininkų susirinkimas. Tad jiems palikta pareiga tvirtinti konkursų nuostatus.

Svarbu pažymėti, kad ir ankstesnių sveikatos apsaugos ministrų patvirtinti Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatai atitiko teisės aktais patvirtintas viešajame sektoriuje vykdomų konkursų tvarkas. O 2018 metais tuometinis sveikatos apsaugos ministras atliko konkursų organizavimo nuostatų keitimą ir nustatė naują dviejų etapų konkursų organizavimo tvarką, įvesdamas antrą pokalbio etapą su sveikatos apsaugos ministru. To iki tol nebuvo. Aš rekomendavau patikslintus Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatus taikyti ir atliekant įstaigų, kurių dalininkai yra valstybė kartu su universitetu arba valstybė kartu su savivaldybe, vadovų konkursus.

Antrą konkursų etapą matau prasmę taikyti ir universitetų ligoninių vadovų konkursuose, nes sudaroma galimybė įstaigos dalininkams išrinkti tinkamiausią kandidatą į įstaigos vadovo pareigybę iš konkurso komisijos pasiūlytų dviejų geriausiai pasiruošusių pretendentų. Dviejų etapų konkurso principai sėkmingai taikomi organizuojant ir kitų viešųjų ir biudžetinių nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų vadovų, valstybės tarnautojų konkursus.

Paminėtina ir kitų įmonių, tiek Lietuvos, tiek kitų pasaulio šalių, taikoma praktika, kuomet į aukščiausios grandies vadovų pozicijas kandidatams tenka pereiti net ne du, o keletą kompleksinių etapų, o galutinį sprendimą priima į pareigas priimantys vadovai ir valdybų nariai. Todėl mūsų visų bendras tikslas turėtų būti siekti įstaigų vadovų konkursų sistematiškumo ir formuoti bendrą praktiką. Dviejų etapų konkursą planuojama įgyvendinti ir jau artimiausio Klaipėdos universitetinės ligoninės konkurso metu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Jūsų paklausti užsirašė devyni Seimo nariai. Primenu, kad pirmenybės teisę turi tie Seimo nariai, kurie pasirašė paklausimą. Pirmasis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, rengiant ir vykdančią reformą, skambėjo šūkiai, kad didinkime slaugos paslaugas, slaugos lovas ligoninėse, bet akivaizdžiai viskas yra priešingai – jų mažėja. Kaip jūs galite paaiškinti šį procesą? Ačiū.

A. DULKYS. Nežinau, kiek tai susiję su šiandienos šiuo klausimu, bet tikrai neturime planų, kad slaugos paslaugos mažėtų. Atvirkščiai, pirmas dalykas, norime, kad orūs ir kokybiški reikalavimai būtų įgyvendinami jau dabar, nes jie yra numatyti ir anksčiau, ir paslaugos jau turi naujų, sakykime, galimybių, tai yra paslaugos į namus, daugiau ambulatorinių ir kitų dalykų. Tai tikrai atvirkščiai yra mąstoma apie slaugos plėtrą. Bet, aš suprantu, kai reikia daryti pokytį, tai tuo per einamuoju laikotarpiu, aišku, visą laiką galima bandyti nuteikti ar Seimo narius, ar kitus, kad čia tų paslaugų mažėja. Aš suprantu jūsų kolegės pasipiktinimą, nes nelabai supranta, kaip tai susiję su Klaipėdos ar Kauno klinikų vadovų konkursais. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėčiau, kad mes sugrįžtume į tą bendrą dviejų komitetų posėdį, tai yra Sveikatos reikalų ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetų posėdį, kai bandėme išsiaiškinti, kaip mūsų Lietuvos sveikatos sistema yra pasirengusi atremti karo grėsmes. Išties informacijos viešojoje erdvėje labai daug apie tai, kas vyksta Ukrainoje, kaip veikia Ukrainos sveikatos sistema, kokios pagalbos tiki si kariuomenė, besiginantys asmenys ir tie, kurie šiuo metu serga karo sąlygomis, ir kaip jiems teikiama pagalba. Jums buvo užduotas klausimas, kaip Lietuvos sveikatos sistema pasirengusi, nes jau metai, kai vyksta karas. Iš jūsų gavome atsakymą tuo metu tik vieną, kad tol, kol jums nėra žinomi scenarijai, jūs negalite parengti sveikatos sistemos. Turbūt supratote, kad dėl to kilo labai didelis nerimas visiems, šis, kaip pasakyti, įvykis, arba bent jūsų pateikta informacija, sulaukė labai daug dėmesio tiek viešojoje erdvėje, tiek mūsų politikų...

PIRMININKAS. Laikas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). ...tiek kariuomenės. Galbūt jau pradėjote ką nors daryti, nes mes supratome, kad sveikatos sistema visiškai kol kas nepasirengusi? Kokių veiksmų ėmėtės, nes jau 2 savaitės praėjo, ir ką rengiatės daryti, ir kada vėl galėsime susipažinti su jūsų jau nuveiktais darbais?

A. DULKYS. Matyt, geriausiai į klausimus atsako konkretūs įvykiai. Ačiū parlamentui, šiandien kaip tik mano pasisakymą truputį ir pavėlinote pusvalandžiu tam, kad kaip tik galėčiau spėti grįžti. Kaip tik šiandien turėjome Lietuvos kariuomenės ir Kauno klinikų bendras karines pratybas, kaip tik testavomės ir tikrinomės, kaip vyksta procesas, kad galėtume nustatyti tas vietas, kurios yra skaudžiausios. Sveikatos apsaugos sistema pradėjo savo darbus visų pirma nuo to, kaip reikalauja NATO protokolai, tai yra būtent atsakydama į pagrindinius NATO protokolo klausimus: kokia yra situacija dėl elektros energijos, ryšių, vaistų rezervų, maisto ir atsargų, visų kitų dalykų ir kaip jie galėtų tada paremti Lietuvos kariuomenę, kada ji įgyvendina tam tikrą savo scenarijų? Šiandien mes kaip tik su Lietuvos kariuomene turėjome susitikimą, jie parengė vieną iš scenarijų ir mes jį išbandėme. Rezultatus matysime vėliau, bet kariuomenės vadas šiandien įvertino, kad tikrai yra neblogai. Jeigu apibendrintai paklaustume, tai dabar daugiau kaip 200 įstaigų jau yra prisijungusios prie nacionalinio vadinamojo *roamingo*, ar tinklo, įstaigų, turime atrinkę tam tikrą sąrašą įstaigų, čia jau matydami kariuomenės interesus, kuriose 100 % darbuotojų turės turėti tą atskirą, sakykime, ryšį, na, yra ir kitų dalykų. Tai aš, matyt, čia negalėsiu dabar visko atsakyti, bet geriausiai viską patikrina pratybos. Man atrodo, kad šiandieninės išsklaidys dalį jūsų nerimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ar jūs galėtumėte vis dėlto aiškiai atsakyti, kaip jūs manote, kuo vadovaudamiesi siūlote sprendimus, kad į akademines funkcijas vykdančios institucijos vadovo atranką perkeliate dabar jau valstybės tarnautojų atrankai taikomus principus ir į atrankos procesą įvedate kaip ir antrą atrankos etapą? Ar taip yra vadovaujantis kažkokiu dokumentu?

A. DULKYS. Tvarką nustato... Kvalifikacinius reikalavimus nustato ministras savo įsakymu, o tvarką, jeigu tai yra Sveikatos apsaugos ministerijos pavaldumas, nustato sveikatos apsaugos ministras. Jeigu kartu dalininkus turime, tai yra bendru sutarimu su dalininkais. Antrą etapą... Kaip ir sakiau, ten, kur mūsų pavaldumas, šitą dalyką jau iš karto darome, tai, beje, aš jums ir minėjau, jis jau yra nuo 2018 metų ir anksčiau, o antrą etapą aš pasiūliau ir mūsų dalininkams – uni-

versitetams. Žinokite, Klaipėdos universiteto dalininkai sutiko ir mes jį išbandysime. Aš manau, labai labai puikus variantas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Noriu jūsų paklausti, ar jums neatrodo, kad jūsų veiksmai kelia sumaištį dėl įsigaliojusios ir veikiančios sveikatos įstaigų vadovų... čia kalbama apie universitetinių klinikų vadovų rinkimų tvarką. Nemanote, kad taip yra? Ar jūs nemanote, kad pastarieji jūsų veiksmai sukels reakciją, kuri persikels į teisminę erdvę? Ar jūs nemanote, kad kažkam reikės prisiimti atsakomybę už tai, kad jūs priėmėte vienašalius sprendimus nepaisydamas, pavyzdžiui, universitetų statutų, kuriuos tvirtina Lietuvos Seimas?

A. DULKYS. Žiauru. Žinokite, žiauru, kai matau, kad pagal šitą egzistuojančią tvarką mes išvis neturime konkurso. Aš ką tik (nežinau, ar jūs klausėtės) įvardinau, kiek dalyvių dalyvavo konkursuose nuo 2018 metų – vienas arba du žmonės. Nemeluokime – tai buvo ne konkursai – tai buvo paskyrimai.

Kiti tokie labai įdomūs dalykai, kodėl visada būdavo sąlygos siaurinamos. 2018 metų birželio mėnesį Kauno klinikų vadovo konkursas, gegužės mėnesį, mėnesis iki konkurso, mes įvedame, kad būtų biomedicinos mokslų srities magistro laipsnis. 2019 metų pradžia – Santaros klinikų vadovo konkursas, prieš pusantro mėnesio mes dar labiau siauriname sąlygas, įvedame reikalavimą turėti medicinos mokslų srities laipsnį. Dar daugiau – mes reikalaujame iš ligoninės vadovo, kuris turi teikti viešąsias paslaugas, pedagoginio vardo dokumento, kokio nereikalauja net aukščiausią mokslo ir mokymo statusą turinčių įstaigų, universitetų, vadovai-ректорiai. Net iš rektorijų mes nereikalaujame tokio lygio dokumento, o iš ligoninės vadovo mes reikalaujame. Apie ką mes čia kalbame?

Man, žinokite, apskritai yra gėda, kad aš čia stoviu, nes šiuo metu vyksta dalininkų kalbėjimasis apie tai, kaip organizuoti konkursą, o sveikatos apsaugos ministras tuo metu, kai dalininkai tariai, yra kviečiamas į Seimo salę paklausti, kaip mums ten sekasi susitarti. Žinokite, kai kas gali pagalvoti, kad galbūt čia yra daromas net ir kažkoks spaudimas. Aš manau, įstatymai ministrui leidžia nustatyti kvalifikacinius reikalavimus, dėl konkurso organizavimo sutaria dalininkai. Su dalininkais mes dėl tos tvarkos ir sutarsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, ministre. Aš noriu jūsų paklausti apie Klaipėdą. Į tą klausimą jūs niekaip nesugebate atsakyti ir, tiesą pasakius, stebina jūsų bendravimo tonas. Noriu paklausti, kaip ruošiatės naikinti susidariusias skolas Klaipėdos universiteto ligoninėje? Ir ar neatsitiks taip, kad daugybė gydytojų, medicinos personalo liks be darbo užmokesčio?

A. DULKYS. Ne, aš manau, kad neliks. Visų pirma reikėtų turėti tikslumo. Buvo visuotiniai susirinkimai, buvo pateiktos audituotos ataskaitos. Iš trijų įstaigų, kurios dabar susijungė į vieną įstaigą, viena, jeigu neklystu, turėjo 0,5 mln. finansinio rezultato minusą, kita turėjo apie 200 tūkst. pliusą, kita turėjo apie 1,5 mln. pliusą. Dabar problema ta, kad kai įstaigos jungiamos... Aš jums ir praeitą kartą sakiau, kai atsakiau per Vyriausybės valandą. Analogišką situaciją turime ir jungiantis greitosios medicinos pagalbos įstaigoms. Tuo metu skirtingose įstaigose yra arba pakeliami, arba kažkas darbo užmokesčiai ir kai jau žmonės žiūri, kaip reikės susijungusiai įstaigai gyventi, reikės tos įstaigos subalansuoti... Turėjome susirinkimą, buvo sutarta, buvo aptarta, numatytos datos, terminai, per kurį laiką susijungus darbuotojų darbo užmokesčiai bus subalansuoti ir sureguliuoti. Turėsime padaryti šitą darbą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, seniai jūsų klausiau ko nors. Tiesą sakant, jūsų pasisakymas šiandien mane nustebino. Ar mes, Seimas, Seimo nariai, turime pasijusti kalti, kad jums užduodame klausimus, kai jūs tuo tarpu turite dalyvauti dalininkų susirinkime, ar tada nebuvo galima suderinti kito laiko jums ateiti? Tarsi nuskambėjo kaip priekaištas, kad mes užduodame klausimus, kurių mums kyla stebint procesus viešojoje erdvėje.

A. DULKYS. Jūs kažką supainiojote. (*Balsai salėje*) Gerai, tada galbūt pakartokime. Man kilo mintis... Norėjau pasakyti, kad šiuo metu dalininkai, universitetas ir Sveikatos apsaugos ministerija, dar tikrai darbo tvarka derina, kokia bus konkurso organizavimo tvarka, ir ta informacija yra

tik tarp universiteto ir Sveikatos apsaugos ministerijos. Dabar kažkur kažkas atneša į Seimo tribūną ir tuo metu, kol mes dirbame, šitą klausimą deriname, jūs jau klausiate, kodėl antras etapas, kodėl toks ir toks dalykas.

Aš tik norėjau pasakyti, kad kai kam gali kilti klausimas, kad kai tik ateina Kauno klinikų vadovo konkursas, taip iš karto kažkokie papildomi niuansai, nes praeitis rodo, kad likus mėnesiui iki Kauno klinikų konkurso 2018 metais buvo koreguoti kvalifikaciniai reikalavimai, likus pusantro mėnesio iki Santaros vadovo rinkimų vėl buvo koreguoti. Mano buvo tik pasidalyta, kad, žinokite, gali kam nors kilti tokių abejonių. Bet ne, aš pasisakydamas... gal nelabai klausėte, visi užimti, tikrai dėkojau, kad šiandien suteikėte galimybę pakalbėti apie ligoninių vadovų klausimus. Tikrai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Gerbiamasis Eugenijau, paskutinė paklaus L. Nagienė ir gal tada jums žodį, gerai? Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, mes pradėdame konkursą neturėdami sąlygų. Sakote, dabar deriname, dabar žiūrime, o konkursai jau paskelbti. Turite dešimt kandidatų, tik neaišku, kaip juos *pravesite*. Aš taip susidariau, kaip sakau, sieną pastatysiu šiandien, bet neturiu nei plytų, nei cemento. Čia tas pats: konkursą organizuoju, bet nežinau, kokios tvarkos.

Man buvo visiškai neaišku iš atsakymų, kas konkrečiai vadovauja antram etapui, kas vadovauja tiems pokalbiams, kur yra patvirtinta. Labai teisingai akademikas E. Jovaiša pasakė: pirmiausia reikia pradėti nuo statuto, nuo visų pakeitimų, patvirtinti tvarkas ir po to skelbti konkursą. Ar jums taip neatrodo, ne nuo to reikėjo pradėti? Aš sutinku, kad galbūt tos sąlygos anksčiau buvo labai prastos ir buvo labai mažai kandidatų, dabar jūs atlaisvinote, daugiau kandidatų atsirado, sutinku, bet šiuo atveju iš atsakymų man visiškai neaišku. Statome namą, neturėdami pagrindo.

A. DULKYS. Gerai, pasitikslinkime. Konkurso organizavimo pradžia sveikatos apsaugos ministrui patikėta Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje. Sveikatos apsaugos ministras nustato kvalifikacinius reikalavimus konkursams. Tai yra padaryta ir šito aš nekeisiu, tai visiems yra aišku. Ir visos konkurso tvarkos, kurios yra įstaigoms, kurių steigėjas arba dalininkas yra tik Sveikatos apsaugos ministerija, viskas taip ir vyksta. O universitetų ligoninėse jau pati tvarka pagal ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, kiek bus etapų, kaip norėtų dalininkai, tai yra jau dalininkų sutarimo reikalas. Kol dalininkai nesutaria, tol konkursas yra nepaskelbiamas. Taigi, man atrodo, viskas aišku. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, klausiti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi.

A. DULKYS. Todėl, kad Klaipėdos universiteto dalininkai jau sutiko pagal šią tvarką ir procesas vyksta, o Kauno – dar ne.

PIRMININKAS. Kolegos, nepradėkime diskusijos iš vietos. Per šoninį mikrofoną E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ministre, jūsų insinuacijos labai keistos. Reikėtų suprasti ir žinoti jums jūsų padėtyje, kad tos sąlygos, kurios buvo 2018–2019 metais, buvo taikomos tam, kad į vadovų postus ateitų labai kvalifikuoti žmonės. Dabar jūs norėtumėte atverti tuos vartus šitaip plačiai, kad į vadovo postą ateitų žmonės, labai nekaip kvalifikuoti. Vienas vienintelis dar jūsų reikalavimas yra daktaro laipsnis. Viskas. O be daktaro laipsnio universitetiniame gyvenime yra labai daug ko. Galbūt jūs to nežinote.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Eugenijau. Taip pat per šoninį mikrofoną A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, noriu pareplikuoti ir apginti ministrą. Man, kaip komiteto pirmininkui, tikrai šioje kadencijoje nekilo jokių įtarimų, kad konkursai organizuojami neskaidriai. Noriu priminti, kad per paskutinį pusmetį konkursuose, kuriuos organizavo savivaldybės, ir Vilniaus miesto, ir kitos, į ligoninių, poliklinikų vietas dalyvavo 10, 8, 18, 32 kandidatai. Tikrai nuostabūs, pasiruošę žmonės. Tai yra konkursas.

Kaip minėjo ministras, kažkodėl labai keista, kad į tokius postus su dideliais atlyginimais pretenduoja vienas ar du žmonės. Jeigu kalbame apie tuos perteklinius reikalavimus, kurie buvo

pakeisti ir sugriežtinti būtent prieš 1 mėnesį arba prieš 2 mėnesius prieš konkursus, tikrai, kolegos, kyla įtarimų, kodėl taip yra. Aš noriu priminti ir savo ne visai korektišką elgesį, kai paviešinau įrašą su buvusia viceministre, kuri liudijo, kad buvęs ministras galimai paprašė sudiktuoti atsakymus į klausimus. Nukentėjo viceministrė, buvo atleista. Lygiai taip pat dėl tų visų kitų pirkimų testų už kelis kartus didesnę kainą. Vėlgi po teismus dabar vaikšto viceministrė, nors ne ji priėmė sprendimą.

Kolegos, galite jus patylėti šiek tiek, leisti man atsakyti. Jau jums tikriausiai gėda klausytis.

Tai tokių įtarimų dėl neskaidriai organizuojamų konkursų aš neturiu. Yra liberalizuota. Niekas nekaltina nei Kauno, nei Santaros klinikų vadovų. Kaip tik praeitą savaitę buvome išvažiuojamajame posėdyje Kaune. Duok Dieve visiems taip organizuoti veiklą, kaip Kauno generalinis direktorius, kaip jo jaunos komandos žmonės organizuoja veiklą. Ir niekas dabar nežino, kas ir kiek paduos. Bet kad sudaroma galimybė visiems kitiems žmonėms, nebūtinai turintiems profesoriaus laipsnį, nes kyla įtarimas, kad čia kai kas sau norėjo prisitaikyti, yra šaunu, ministre. Toliau laikykitės, nes mes jūsų veiklą stebime, kontroliuojame ir, kaip minėjau, įtarimų, kad darote šioje srityje neskaidriai, neturiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Antanai. Gerbiamas ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus, galite palikti tribūną. Taip. Per šoninį mikrofoną D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Kaip ir gerbiamas Antanas, turiu irgi repliką. Aš dabar klausydamas atsakymų pasijutau apgautas, nes aš balsavau už ligoninių sujungimą, skirtingai nuo savo daugumos kolegų. Bet supratau, kad tai, kas buvo esminio pažadėta, įkurti prevencijos ir profilaktikos centrą Palangoje, į kurį būtų siunčiami tie žmonės, kuriems nebūtina gultis į ligoninę, tegul jie gauna informaciją. Toje eilėje, kur sausio mėnesį stovėjo eilėje dėl patekimo į eilę, pusė žmonių neturėjo toje eilėje stovėti. Jiems reikėjo vykti į tą centrą ir sužinoti, kad nėra ko bijoti, nes jie ten dėl to išsigando, kad po trijų skiepijimų gali numirti, ir stovėjo išsigandę. Būtų nuvažiavę į Palangą, būtų juos ten nuraminę, davę profilaktinę programą, bet tas nepadaryta iki šiol ir nežadama daryti. Kai žmogus pusantr mėnesio, turėdamas insulto požymių, laukia eilės, dar pusantr mėnesio, kad ateitų pas daktarą, tai 3 mėnesiai, jis jau tris sykius galėjo numirti. Ir atsakymo nėra. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Šiuo klausimu paskutinėms suteiksiu G. Burokienei ir A. Širinskienei, kad niekam nekiltų pagundos dar eiti replikuoti per šoninį mikrofoną. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš tai norėjau paklausti, gerbiamas posėdžio pirmininke, kas ten buvo per žanras, kad komiteto pirmininkas puolė ginti ministrą, kurio niekas nepuolė? Pagal kokią čia Statuto straipsnį mes dabar?

PIRMININKAS. Žanras kaip visada Seime – kas ką nori, tas tą šneka. (*Balsai salėje*) A. Širinskienė – per šoninį mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Žinote, matyt, tada visiems reikia tą pradėti daryti, nes aš irgi esu labai nustebusi. Aš pasirašiau klausimus ministrui ir tikėjauosi normalių, nuosaikių atsakymų, bet gavome priekaištų laviną, kodėl mes paklausėme, nors iš tiesų klausimai yra labai rimti. Aš sunaikiai įsivaizduoju, kaip gali universitetinėse ligoninėse, kurios yra aukščiausios mokslo pažangos centrai, arba kitose ligoninėse, kur steigėjas yra universitetas, dirbti asmuo be deramo išsilavinimo, be pedagoginio vardo. Mes turime čia pavyzdžių ir šioje Vyriausybėje, kur dirba ir šokdina advokatus asmenys, patys nesugebėję išlaikyti advokatūros egzamino. Aš tikrai manyčiau, kad iš I. Šimonytės Vyriausybės nereikia imti pavyzdžio, o tiesiog siekti vis dėlto tam tikrų mokslo standartų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolegė. Nuleidome šiek tiek emocijų.

16.09 val.

Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2443 (pateikimas)

Pereiname prie kito darbotvarkės klausimo. 2-8 klausimas – Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2443. Pranešėja – A. Širinskienė. Pateikimas. Gerbiama Agnė, pateiksite projektą?

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš suprantu, kad kai kuriuos asmenis labai nervinu, bet tiesiog reikės pakentėti, matyt, mane ir šį kartą, ir dar vieną kartą. Išties norėčiau pristatyti dar vieną įstatymo projektą, kuris kyla reaguojant tiek į Europos valstybių patirtį, kiek pavyko su ja susipažinti ieškant informacijos, tiek ir į tai, kaip atrodo Seimo narių atsistatydinimas pastaruoju metu. Aš tiesiog savo pasiūlymu siūlau grąžinti senąją tvarką, kuomet Seimo narys ateidavo į VRK ir tuomet, kai yra svarstomas jo įgaliojimų nutraukimas, asmeniškai dalyvaudavo ir patvirtindavo savo savanoriškumą ir savo apsisprendimą. Kiek teko peržiūrėti Europos Sąjungos valstybių narių patirtį, tai vėlgi visur atsistatydinimo procesai yra vienasmeniai ir faktiškai Lietuva vienintelė šiuo metu, bent jau mano žiniomis, galbūt kam nors pavyks rasti kitaip, turi tą modelį, kur asmuo gali iš esmės nedalyvaudamas priimti sprendimus ir nedalyvaudamas atsistatydinti. Vis dėlto tas dalyvavimo momentas užtikrina tai, kad VRK gali atsiklausti Seimo nario, ar jis priėmė sprendimą niekieno neverčiamas. Mes kartu turime ir papildomą saugiklį nuo spaudimo Seimo nariui atsistatydinti ir, manyčiau, tikrai daugiau skaidrumo ir aiškumo sukeltų tas grįžimas prie senosios tvarkos, kuria niekas kaip ir nesiskundė, bet kuri dėl kažkokių priežasčių diskutuojant staiga neaptarta ir neišdiskutuota pakito. Kaip matėme pastaruoju atsistatydinimo atveju, išties visuomenės ir žiniasklaidos dėmesys yra labai didelis tiems atvejams, kur vėlgi Seimo narys pats nedalyvauja ir nepatvirtina savo savanoriškumo ir savo savanoriško apsisprendimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Agnė. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama kolege, mes įstatymo pataisas dažniausiai siūlome žiūrėdami į kažkokiais realias situacijas. Iš tos mūsų turimos praktikos apie Seimo narių buvusius atsistatydinimus, ar nors vienu atveju iškilo klausimas, kad galėjo būti kokios nors įtakos rašant atsistatydinimo pareiškimą? Manau, kad nėra tokių atvejų. Ar mes įsivaizduojame taip, kad jei koks nors Seimo narys bus tiek prispaustas, parašys tą pareiškimą, o, atėjęs į VRK, kažkaip įgis drąsos ir jau pasakys, kad nenori atsistatydinti? Kita vertus, jei Seimo narys sunkiai sirgs, gulės ligoninėje ir norės atsistatydinti, kaip jis pakliūs tuomet į VRK tiesiogiai?

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Matote, jeigu Seimo narys sirgs ir bus jau klausimų dėl jo galėjimo priimti sprendimus, tai, matyt, bus su tuo susijęs teismo sprendimas. Pasveikęs Seimo narys galės atitinkamai ateiti ir pasakyti. Lygiai taip pat Seimo narys gali sirgti (jūsų versiją plėtojant toliau) taip, kad jis negebės pasinaudoti ir elektronine sistema. Visą laiką gali būti nenumatytytų situacijų, bet tai, kad faktiškai visos Europos Sąjungos valstybės narės turi asmeninį atsistatydinančio parlamentaro atėjimą, manau, rodo tam tikrą konsensumą ir visų norą įsitikinti.

O kalbant apie paskutinius atsistatydinimus, tą patį Seimo nario K. Bartoševičiaus atvejį, visi matėme, kad ir žiniasklaida, ir visuomenė tikrai turėjo labai daug klausimų Seimo nariui apie jo atsistatydinimo aplinkybes, bet nei žiniasklaida, nei visuomenė tų klausimų užduoti negalėjo, lygiai kaip ir VRK negalėjo įsitikinti, ar vis dėlto žmogus tikrai niekieno nespaudžiamas tokiomis aplinkybėmis priėmė sprendimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, aš turbūt panašiai, kaip gerbiamas Jurgis. Kas iš tikrųjų gali atsitikti gyvenime, koks nors autoįvykis, kad fiziškai Seimo narys negalėtų? Jūs sakote, teismo sprendimu. Tai dar viena *valakytė*. Kas šiais laikais trukdo? Yra galimybė ir elektroniniu parašu pateikti tą atsistatydinimo prašymą ir jis būtų patenkintas. Galima perklausti ar dar ką nors daryti, kodėl būtina sodinti į neštuvus ar ratukus ir vežti leisgyvį tam, kad fiziškai jį kas nors pamatytų? Na, čia tikrai sunku įsivaizduoti, ypač šiais laikais. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Šiais laikais, žinote, visi nėra apsaugoti nuo galimų situacijų. Kaip minėjau, gali būti tokie Seimo nario sužalojimai, kad jis nesugebės ir mobiliojo parašo mygtukų paspausti. Tokių dalykų gali būti. Įstatymas visų procedūrų negali numatyti, žiūrint į ateitį. Bet jeigu Seimo narys yra neveiksnus ilgą laiką, yra galimybė jį atstatydinti kitais pagrindais. Šiuo atveju, aš dar kartą kartoju, nesuprantu, kodėl Lietuva turėtų turėti kokią nors išskirtinį reguliavimą, kai visos ar dauguma valstybių, kiek man pavyko peržvelgti, turi labai aiškų įsitikinimo procesą, ar žmogus tikrai nieko neverčiamas atsistatydina ir pasitraukia.

Manau, kad, turint žmonių pasitikėjimą, dalyvavus rinkimuose, esant politikui ir viešu asmeniu, tikrai nėra sunku ateiti ir pasakyti VRK, kad aš pasitraukiu, priežastys yra tokios ir tokios, manęs niekas neverčia. Aš suprantu, kad kai kurioms partijoms kai kuriais atvejais yra patogiau turėti tokį pabėgimo mechanizmą, kuomet išsiunti vos ne elektroninį laišką, kaip K. Bartoševičiaus atveju, pasitrauki be jokių klausimų, atsakymų ir tavęs niekas nemato. Suprantu, kad tai kai kuriuos politinės sistemos dalyvius apsaugo nuo tam tikros gėdos, bet ar tai yra sąžininga, ar tokia tvarka kada nors negali būti panaudota prieš kitus Seimo narius, aš tikrai turiu labai daug abejonių.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs sakėte, atsibosite mums čia. Na, tikrai neatsibosite. Bent jau šis tas vyksta čia, jus matant tribūnoje visada galima paklausti, maloniai atsakote, toks puikus bendradarbiavimas.

Bet klausimas būtų toks. Kodėl jūs susirūpinote tik Seimo nariais? Kaip pati ką tik pripažinote, vienam asmeniui taikote šį atvejį, nors mane ką tik, neseniai kritikavote, kad dėl vieno asmens. Pati lygiai taip pat būdama teisininkė dėl vieno asmens registravote net Rinkimų kodekso konstitucinio įstatymo pataisą. Tai vienas asmuo vis dėlto nusipelno vienos pataisos, ar ne?

Ir norėjau paklausti, kodėl susirūpinote tik Seimo nariais, o savivaldybės nariais nesirūpinate? Savivaldybės nariai lygiai taip pat elektroniniu būdu gali atsisakyti ar apskritai jiems nereikia atvykti. Lygiai tokia pati situacija gali būti savivaldybės nariams.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Matyt, visi suprantame savivaldybės nario ir Seimo nario teises ir pareigas. Jos tikrai radikaliai skiriasi. Manychiau, kad Seimo narys ir taip turi šiek tiek daugiau kitos apsaugos. Tarkime, išskirtinis imunitetas taip pat yra būdingas Seimo nariui, Seimo nariui yra būdingos ir tam tikros teisės, kurių savivaldybių nariai neturi. Šiuo atveju ir Teisės departamentas nematė kokio didelio diskriminavimo kitų politinio proceso dalyvių atveju, bet ištis K. Bartoševičiaus istorija parodė labai aiškias spragas. Turiu pripažinti, kad nei darbo grupėje, kurioje, rengiant Rinkimų kodeksą, dalyvavau tikrai kiekviename posėdyje, nei paskui Teisės ir teisėtvarkos komitete kaip nors atskirai tos senosios tvarkos atsisakymas nebuvo aptartas. Tokios analizės, kodėl mes tą darome, nebuvo. Dabar matome, kad susidaro galimybės ir Seimo narys tiesiog be paaiškinimų, be įsitikinimo, kad jis tai daro savanoriškai, gali pasitraukti. Manau, kad, suprantant ir tam tikras geopolitines grėsmes, apie kurias jūs nuolat primenate, tikrai gali susitvarkyti, susiklostyti tam tikros aplinkybės, kai ir nedraugiškos jėgos gali versti Seimo narius pasitraukti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Agnė. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Nežinau, kodėl ponios Agnė čia taip apie K. Bartoševičių kalbėjo. Aš tai prisimenu kitą atvejį. Šitos kadencijos pradžioje R. Karbauskis atsistatydino, išėjo iš Seimo narių ir, beje, pasakė: valdančiosios koalicijos intrigantai mane privertė priimti tokį sprendimą. Būtų buvę tikrai prasmės pakviesti R. Karbauskį tuo laiku į Vyriausiąją rinkimų komisiją ir pasiteirauti: kas prieš tave buvo rezgama, kad tu nutarei išeiti iš Seimo? Aš čia beveik pažodžiui cituoju R. Karbauskio pasakymą.

Lygiai taip pat aš matyčiau prasmę, sakysime, praėjusios kadencijos pradžioje G. Kildišienės atveju. Ar nebuvo už nugaros kas nors, kuris privertė G. Kildišienę, kai praėjo 2 mėnesiai nuo kadencijos pradžios, atsisakyti Seimo nario mandato?

Šios kadencijos pradžioje A. Guoga taip gana nemotyvuotai išėjo, paliko Seimo ašarų pakalnę. Aš be ironijos sakau, kodėl čia tik apie K. Bartoševičių kalbama, nes matome ir kitų pavyzdžių, kurie nelabai aiškūs. Antanai, rėki, bet aš kalbu ir per savo balsą paties negirdžiu.

Pateikimo stadijoje aš balsuosiu už, o paskui – be įsipareigojimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš įstatymo projektą pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). O aš balsuosiu prieš ir dėl savo skaudžios asmeninės patirties. 2000 metais buvo tokia kadencija, kai iš Tėvynės sąjungos buvo išrinkti devyni nariai ir aš buvau dešimtuoju, tuo likusiuoju už brūkšnio. Vienas iš jų po kurio laiko pasitraukė, o aš tuo tarpu buvau mokslininku, dirbau užsienyje, turėjau ilgalaikę 3 mėnesių mokslinę stažuotę. Staiga man iš VRK skambina: atvažiuok, atvažiuok, atvažiuok, tu esi Seimo narys. Sakau: nesiruošiu aš niekur va-

žiuoti, aš nenoriu būti Seimo nariu – aš noriu ir toliau būti profesoriumi, mane tai tenkina. Sako: ne, tu negali atsisakyti jokiais būdais, tik atvažiuo. Sakau: žinote, aš dėl jūsų tokių dalykų nelakstysiu į Vilnių, esu Vokietijoje. Štai pusantr mėnesio buvau Seimo nariu formaliai be atlyginimo, be nieko, toks nuskriaustas.

Štai, ponio Širinskiene, sakote, kad čia nesunku atvažiuoti. Man buvo sunku, aš nenorėjau nutraukti savo mokslinės stažuotės ir įrodinėti, kad mano *e-mail'as* yra teisingas, aš rašiau ir niekas man už nugaros, joks vokietis nestovėjo su automatu. Štai aš manau, kad jūs verčiate žmones šiais laikais, kada galima, jeigu norite, net ir elektroniniu būdu matyti jo veidą pasiėmus internetinę priemonę ir matyti, kad jis pats sako: aš nenoriu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklauseme visus labai rimtus argumentus ir už, ir prieš. Dėl įstatymo projekto apsispręsimas darbotvarkės pabaigoje.

16.24 val.

Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2556 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2556. Pranešėjas – D. Griškevičius. (*Balsai salėje*)

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dirba. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Teikiamas įstatymo projektas, kuriuo siekiama suvienodinti, sakyčiau, tam tikrų dviejų subjektų teises. Kaip žinote, šiuo metu galiojančio įstatymo būtent 163 straipsnio 1 dalis kalba apie tai, kad, esant mažesniui nei 50 balsų skirtumui per rinkimus vienmandatėse, komisija, VRK, privalo perskaičiuoti balsus. Kaip žinome, turime ne vieną praktiką ir iš naujausių savivaldos rinkimų, kai po tokio perskaičiavimo Šilutės rajone keitėsi antro turo dalyviai ir vietoj vieno kandidato iš Socialdemokratų partijos liko kitas Konservatorių partijos narys. Manau, kad ta analogija vadovaujantis... Aišku, turėjome ir Seimo rinkimuose ne kartą, matau ir kolegą E. Pupinį, jis susidūrė su perskaičiavimo klausimais.

Tai nėra šiuo metu daugiamandačių sąrašams galiojanti norma, ypač kalbant apie savivaldos rinkimus. Manau, kad tai yra neteisinga, nes vėlgi perskaičiavus gali būti taip, kad tikrai gali keistis tam tikri, na, partijų, sakykime taip, mandatų skaičiai. Dabar yra palikta tokia kaip ir galimybė, prievolė VRK pačiai priimti, tiksliau, konkrečiai apygardos balsų skaičiavimo komisijai pačiai priimti sprendimą dėl perskaičiavimo. Įdomu tai, kad net ir per šiuos paskutinius, 2023 metų, rinkimus Alytaus rajono savivaldybė, tiksliau, ne savivaldybė, o komisija perskaičiavo balsus, nes viena partija prašė. Tai nepakeitė mandatų skaičiaus, tačiau keitėsi gautų konkrečių balsų skaičius, kai kurių net iki dešimčių. Turime irgi atvejų, situacijų iš paskutinių įvykusių Lietuvos savivaldybių rinkimų, kur iš esmės kai kurios partijos pagal sąrašus tam tikrose savivaldybėse negavo mandato, nes jiems pritrūko ar 6, ar 11 balsų. Todėl čia ir siūlomas, sakykime taip, dabar galiojančiam įstatymui analogiškas papildymas 2 punktu, 2 dalimi, kad tokie pat privalomo perskaičiavimo dalykai būtų taikomi ir dėl daugiamandačių savivaldybių rinkimų sąrašų.

Dar kitas dalykas. Reikia suvokti, man atrodo, kur dabar yra slypintis pavojus dažnu atveju, ypač kalbant apie daugiamandačių sąrašus, tai yra tai, kad, kaip žinome, į komisijas partijos deleguoja savo atstovus. Gali susidaryti tokių situacijų, kai jų paskirti nariai matydami rezultatus priima sprendimą atsižvelgdami į tai, koks perskaičiavus gali būti potencialus, sakykime, rezultatas. Tarkime, tos partijos, kurios jau iškovojo kažkiek mandatų, matydamos, kad perskaičiavus, tarkime, gali būti, kad neteks, natūralu, neturi jokio intereso tai daryti. Todėl, manau, šitą sąlygą tikrai reikėtų pašalinti.

Ir kitas dalykas, aš manau, net ir pats prašymas, kai partijos ar politinės organizacijos, liaudyje vadinami komitetai, prašo perskaičiuoti... Aš tikrai manau, tai turėtų būti daroma privaloma tvarka, tiesiog pašalinant papildomai galimas įtampas ar įvairias bereikalingas interpretacijas dėl vienokio prasto ar kokio nors kitokio balsų skaičiavimo.

Kaip matėte, yra Teisės departamento kelios pastabos. Iš esmės jos visos yra techninio pobūdžio, išskyrus galbūt vieną, kur būtent prašo patikslinti ir nurodyti, kad tai yra taikoma daugiamandačių savivaldybių sąrašams, nes, natūralu, jeigu mes kalbėtume apie Seimą, tai perskaičiuoti visą Lietuvą, aišku, turbūt būtų per daug sudėtinga. Aš su šia pastaba iš esmės sutinku. Jeigu būtų pritarta, aš manau, kitose stadijose galima būtų sureguliuoti. Tiek trumpai, ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų užsirašė paklausti pakankamai daug Seimo narių. Pirmas klausias A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Tikrai suprantu, kolega, problemos aktualumą, tačiau visgi norėtusi pagalvoti ir apie tuos žmones, kurie dirba komisijose, dažnai balsus baigia skaičiuoti naktį ar paryčiui ir krūvis yra milžiniškas, o už jį, tiesą sakant, nėra tinkamas apmokėjimas. Man atrodo, kad kiekviena partija turi savo atstovus komisijoje, turi savo stebėtojus ir jeigu fiksuojamas pažeidimas, aš manau, kad tuomet ir turėtų būti balsai perskaičiuojami. Jeigu tokio pažeidimo nėra ir visi pasirašo protokolą, tačiau politinė partija, kurios kandidatas pralaimi keliasdešimčia balsų, arba politinė partija, kuriai pritrūksta iki patekimo kelių šimtų balsų, tikrai yra tinkamas pagrindas? Aš manau, kad vis dėlto ne. Ar tikrai jūs galvojate, kad tokiu būdu reikėtų reguliuoti ir versti žmones dirbti papildomai, jeigu nėra fiksuojama jokių pažeidimų?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju. Man atrodo, kad tai yra labai mažas... Ne veltui dabartiniame įstatyme, galiojančiame įstatyme, yra ta nuostata, kalbant dėl vienmandačių, kur yra labai mažas kiekis balsų ir tikrai natūralu, kad gali įsivelti žmogiška klaida. Klausia, kiek? Tai iki 50. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas, mes puikiai suprantame, kad tai yra vadinamieji brokuoti biuleteniai. Kartais tikrai vyksta ginčai tarp pačių komisijos narių, ką laikyti ar aiškiai išreikšta valia, ar neaiškiai išreikšta valia. Todėl tie atvejai tikrai yra, manau, galimi, jeigu partija prašo, nes jeigu partija neprašo, nereikia nieko perskaičiuoti. Čia yra tiesiog paimta analogija, nes aš manau, kad dabar kandidatai į merus arba kandidatai vienmandatėse į Seimo narius turi išskirtines geresnes sąlygas ginti savo, pavadinkime taip, teises labiau negu tie patys kandidatai, kurie kandidatuoja daugiamandačių sąrašuose.

Kalbant dėl pačių komisijos narių, tai gali, ir dabartiniame įstatyme numatyta, atsiradus poreikiui perskaičiuoti balsus, gali būti pasitelkiami ir kitų apygardų arba komisijų nariai tam bendram darbui, nes tikrai tų perskaičiavimų, jeigu būtume pritaikę tą dabartinę siūlomą analogiją, man atrodo, papildomai būtų reikėję perskaičiuoti tris apygardas, jeigu kalbėtume apie 2023 metų rinkimus. O dėl komisijos narių, aišku, reikia atskirai spręsti ir turbūt čia jau ne šio įstatymo nuostatos dėl jų atlygio.

PIRMININKAS. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš būsiu priešingos nuomonės negu kolega A. Bagdonas. Nemanau, kad rinkimai, skaidrūs rinkimai, sąžiningi rinkimai, turėtų būti matuojami per brangiai arba kad per daug darbo įdėta. Esminis dalykas yra geras, tikslus rezultatas, atliepiantis ir rinkėjų lūkesčius, ir tų žmonių, kurie dalyvauja rinkimuose, lūkesčius. Nebūtų tokios diskusijos, jeigu perskaičiavus balsus nebūtų atsiradę klaidų. Matyt, per tiek metų, kiek Lietuvoje vyksta nepriklausomi rinkimai, mes esame tų klaidų matę, kai plius 5 tampa minus 5 ir panašiai. Vis tiek tų klaidų yra daroma.

Bet mano klausimas yra toks. Aš pritariu jūsų pasiūlymui ir palaikau jį. Jūs kalbate dėl to skirtumo – 50, bet ar tai galiotų tais atvejais, kai, pavyzdžiui, turiu paskutinių rinkimų pavyzdį, trūko 7 balsų, kad gautų papildomą 7-ą mandatą? Kadangi nėra perskaičiavimo galimybės, 800 mažiau surinkusi partija gauna tiek pat mandatų, kiek ir tavo partija, nepaisant to, kad tau pritrūko tik 5, ir tu neturi teisinio pagrindo jų perskaičiuoti. Ar tai galiotų šiuo atveju, ar ne?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ne, šiuo atveju negaliotų, tai būtų aktualu tik dėl to ribinio kartelės klausimo. Jeigu, tarkime, sąrašas yra už brūkšnio, liaudiškai tariant, tai tik jam būtų aktualu. Tai nebūtų taikoma jau patekusiems į sąrašus dėl tų mandatų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. K. Masiulis dar norėtų savo įspūdžiais pasidalinti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ne, įspūdžiai čia dabar liks už borto. Aš norėčiau paklausti šio bei to, net trijų klausimėlių. Ar čia yra pakankamai logiški?.. Aš pritariu idėjai, kad reikia suskaičiuoti tiksliai. Bet ar pakankamai logiška tai, tarkime, jeigu kažkas nepateko į sąrašus, jam gal irgi trūksta kelių balsų ir patektų, apsieiktų, tai gal tada viską reikia skaičiuoti? Be to, sąrašai, jeigu suskaičiuosime, gal apsivers ir gaus vienas sąrašas daugiau balsų, o kito balsų skaičius sumažės.

Ir dar reitingo taškai. Ar jų irgi nereikėtų perskaičiuoti, nes reitinguojant galbūt būtų išrinkti kiti asmenys?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas Kęstuti, aš manau, jūs keliate teisingus klausimus ir žiūrint į ateitį, be abejo, galima ieškoti dar tikslesnio reguliavimo, bet turbūt iš praktikos puikiai žinote, kad kai ateini į tribūną ir kuo daugiau punktų palieti, tuo didesnė tikimybė gauti vis dėlto Seimo neigiamą atsakymą, nes atsiranda daug įvairiausių klausimų, pastabų, pasiūlymų. Todėl aš vis dėlto linkęs pradėti nuo žvirblio rankoje, o ne nuo briedžio girioje, sakykime taip, galiojančios įstatyminės nuostatos pagrindu tiesiog išplėsti būtent tą mano aptariamą klausimą. Tačiau visiškai sutinku su jumis, kad ateityje, manau, tikrai galima plėsti ir tą pačių sąrašų teisingą skaičiavimą, nes tai irgi gali keisti netgi vieno ar kito kandidato atsiradimą. Turime tokių atvejų, kai yra netgi lygus balsų skaičius ir patenka tik tas, kas buvo pirmesnis sąraše. Tai natūralu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, nežinau, ar jūs kada nors dirbote apylinkės ar apygardos komisijoje, galbūt ir turite patirties, bet jūs puikiai suprantate, kad ten asmenys į komisijas paprastai ateina iš kitų darbų sekmadieniais ir jiems reikia pirmadienį eiti jau į darbą. Neretai darbdavys labai sunkiai išleidžia iš darbo net per išankstinį balsavimą. Apie apmokėjimą aš jau nebekalbu.

Tai įsivaizduokite, ar nereikėtų, norint priimti jūsų pataisą, taip pat kompleksiškai pasižiūrėti į rinkimų komisijų reglamentavimą, kaip jiems tuomet kompensuoti ir ar darbdavys apskritai juos išleis tokiam ilgam terminui, nes daugiamandatę perskaičiuoti nėra taip paprasta? Trunka tikrai ne vieną valandą.

Na, jūs ir pats paminėjote, kad Teisės departamento išvadoje aiškiai pasakyta, jūs kai kur trupučiuką painiojate savivaldos ir Seimo rinkimus. Nežinau, dėl rinkimų komisijų tikrai kyla labai daug abejonių, ar nebus taip, kad apskritai nesurinksime narių į rinkimų komisijas, kai žinos, kad dar reikės ir visą pirmadienį praleisti. Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėl maišymo – nemaišau, nes yra savivaldos rinkimų metu tiek vienmandačių rinkimai, tiek daugiamandatės. Aišku, vienmandatės taikomos ir Seimo rinkimuose. Tai yra pirmą pastaba.

Dėl antros, aš kaip ir sakau, taip, jūs irgi išryškinate teisingą problematiką dėl teisingo apmokėjimo komisijos nariams. Šis klausimas iš visų lūpų skamba, bet mes to klausimo kažkaip vis nesprenpdžiame, nes suprantame, kad tai papildomai turbūt biudžetui kainuotų. Ir ne iš gero gyvenimo tą darome. Bet aš manau, kad tą problemą galima spręsti.

Beje, aš pats esu irgi registravęs vieną įstatymo pataisą, kuri, tikiuosi, irgi artimiausiu metu pasieks ir šią tribūną, tai yra būtent įtraukti kaip įmanoma didesnę ratą žmonių, galinčių dalyvauti rinkimų komisijose ir gauti už tai atlygį. Ir kalbu, tarkime, konkrečiai apie tuos pačius bedarbius, jie galėtų turbūt labiausiai dalyvauti, bet šiuo metu negali to daryti iš esmės dėl to, kad jiems neapsimoka to daryti, nes jeigu jie gaus užmokestį, praras savo išmokas. Man atrodo, tikiuosi, kad šią problematiką žinodamas palaikysite ir mano kitą teiktą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, gerbiama kę, tik kalbėjusiam, kuris uždavė klausimą, aš galiu pasakyti gerbiama V. Semeškai – neseniai pakeistas Rinkimų kodeksas. Tai vienas dalykas. Ir jau keitė, ir jūs labai ilgai jį svarstėte.

Bet man aktualu pats rinkimų biuletenis. Būtų labai gerai, kad pasižiūrėtume, kaip ši kartą buvo padarytas. Daugiamandatė, kai reikėjo reitingavimą... ten faktiškai daug kas atsistojo ir net nepastebėjo tos juostelės apačioje. Tai vienas momentas, galbūt ir nebūtų buvę klaidų.

Bet ar nemanote iš viso, labai teisingai keliame klausimą dėl rinkimų komisijų... Aš manau, kad rinkimų komisijos turėtų būti kur kas tvirtesnės, į jas atranka turėtų būti. Ne vien tik patirtis. Dabar mes dažniausiai sakome, kad apygardos pirmininkas, jeigu yra patirtis, visą laiką bus tas pats. Turėtų būti arba rotacija ir taip toliau. Čia man tokiu labai negeru dalyku kvepia. Kartais tikrai dėl to būna nesusipratimų. Manau, kad tikrai galėtų įsitraukti daug daugiau ir teisininkų šiuo atveju. Ar jūs nemanote šią vietą pakeisti?

PIRMININKAS. Laikas!

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū už klausimą. Klausimas vėl teisingai keliamas. Pirmiausia dėl to, kad, mes patys puikiai suprantame, partijos deleguoja, pagal sąrašus deleguoja savo atstovus į rinkimų komisijas, ir mes puikiai matome, kaip kiekvienais metais yra vis sunkiau prisikviesti žmonių į šį tikrai labai atsakingą darbą, kuris reikalauja didelio dėmesingumo. Kaip gerai Vilius paminėjo, tikrai dirba nuo pat ankstyvo ryto iki pat vėlumos. Natūralu, sakykime, ta rinkimų naktis iš žmonių atima daug jėgų. Beje, turbūt dėl to ir kyla dažnu atveju vėliau tų klaidų, kur vienas ar kitas biuletenis gali ar pasimesti, arba būti ne į tą krūvelę, pavadinkime, padėtas, todėl šitas pakeitimas ir siūlomas, kad tokių klaidų būtų galima išvengti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausimams ir atsakymams skirtas laikas baigėsi. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš iš tikrųjų palaikysiu šitą projektą ir kviečiu kitus palaikyti, nes žmonišką klaidą, nakties metu skaičiavimas, tai tikrai nėra vienas mes nesame... Kas nedarė, tas neklysta, galbūt ir ne specialiai Šilutėje ar dar kažkur buvo klaidų padaryta. Manau, tikrai reikėtų pritarti ir stiprinti mūsų Rinkimų komisijos darbą. Kaip teisingai Domas paminėjo, faktiškai turėtume galvoti galbūt apie apmokėjimą ir leisti tiems, kurie išėjo į išankstinę pensiją, gauti visą pensiją, kad nebūtų mažinama. Kai kas eina, tikrai savanoriškai dirba, partijos deleguoja, bet tas darbo užmokestis yra ganėtinai mažas. Jeigu, sako, darbdaviai neišleidžia, tai aš manau, kad suderinus su darbdaviais ir jeigu jie gautų, kad darbo užmokestis būtų bent minimalioji mėnesinė alga, tai tikrai, aš manau, surastume žmonių ir tai būtų ženkliai tvirtesnės komisijos. Todėl tikrai kviečiu palaikyti, nes čia visada yra ir bus klaidų, niekada mes nėra vienas nesame apdraustas ir kartais tikrai ne specialiai yra. Todėl balsuokime už ir nereikės eiti į teismus ir skųstis teismams, kad neleidžia perskaičiuoti komisijai. Komisijoje kartais irgi vienas balsas lemia ir nebeperskaičiuoja balsų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Nors savo klausimu sakė, kad yra už, prieš užsirašė pasisakyti K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kalbėsiu paradoksaliai. Aš dėl koncepcijos tai visiškai sutinku, kad reikėtų siekti, kad nebūtų jokių klaidų ir kad dėl rinkimų mes būtume garantuoti šimtu procentų, nors ten, kur dirba žmonės, niekada negalima tokių garantijų duoti. Žmonės tikrai daro klaidų, čia reikia sutikti. Bet tada mes turėtume visą laiką viską perskaičiuoti daugybę kartų ir niekada neturėti klaidų. Tai, matyt, tikrasis kelias būtų galvoti apie tai, kad mes turime keisti balsavimo sistemą ir kad mūsų biuletenius skaičiuotų elektroninės mašinos, skaičiavimo mašinos. Jos tikrai nepadarytų klaidų ir suskaičiuotų greitai. Nereikėtų ir mokėti, galvoti, kaip čia ryte pakeisti ką, kaip čia į darbą nueiti nepervargus. Reikėtų šituo keliu pasukti. Jis, matyt, finansiškai sunkesnis, ilgesnis, bet mažiau ir mūsų darbo būtų dėl tokių įstatymų leidimo, tobulinimo, dėl reitینگavimo, dėl kitų procesų. Tikrasis kelias būtų šitas. O šis kelias, kurį siūlo kolega, irgi toks dalinis. Aš pats parodyčiau, kad dar daugybė klausimų vis tiek liks neatsakytų ir klaidingų, net ir čia antrą kartą perskaičiaavę negalėsime būti garantuoti, kad klaida nebus įsivėlus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto darbotvarkės pabaigoje.

16.43 val.

Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2566 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2566. Pranešėjas – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkui. Labai nesupykite, bet privalau vis tiek sureaguoti, ką pasakė Kęstutis praėjusiu klausimu. Trampistai Amerikoje turbūt dėl skaičiavimo mašinų kitokią nuomonę turi, bet čia turbūt remarka.

Dabar kitas įstatymo projektas, jis iš esmės gana smulkus ir, sakyčiau, gana techninio pobūdžio, tačiau, kaip gerai Jurgis prieš tai kalbėjo dėl kito klausimo, gyvenimas padiktuoja tam tikras situacijas, kurios sukuria tam tikras iki galo neapibrėžtas situacijas ir kelia problemų tiek kandidatams, tiek savivaldybei, tiek VTEK'ui, tiek VRK. Tai konkreti istorija. Kaip žinote, 2020 metais

rugsėjo pabaigoje, tiksliau, rugsėjo pradžioje, įsigaliojo naujas Regioninės plėtros įstatymas, jame yra apibrėžtos regioninės plėtros tarybos teisės, pareigos, taip pat kalbama apie regioninės plėtros tarybos, tiksliau, ne tarybos, o valdybos administracijos vadovą. Dabar atsirado tokia situacija, kai vyko savivaldos rinkimai, kai kurie kandidatai, kurie šiuo metu eina šias minimas pareigas, tokių, tiesa, Lietuvoje nėra daug, tačiau jie buvo pasimetę, nežinojo, kaip reikia ataskaitose žymėti, ar jie eina suderinamas, ar nesuderinamas pareigas. Vis dėlto natūraliai bijodami, kad vėliau gali būti išbrokuoti VRK, žymėjo, kad jie eina nesuderinamas pareigas. Kaip žinote, turėjo mokėti papildomus užstatus dėl to, tačiau ilgainiui buvo išrinkti į tarybą ir turėjo dilemą, ką tada daryti, ar rinktis tarybos nario mandatą, ar eiti einamas pareigas.

Konkretus pavyzdys iš Šiaulių regiono, kai išrinktas tarybos narys vis dėlto kreipėsi į institucijas – į VRK, į VTEK'ą, bandydamas išsiaiškinti, ar vis dėlto tos jo užimamos pareigos yra suderinamos, ar nėra. Šiuo metu, kai mes priimame bendrą Politinių organizacijų, Rinkimų kodekso visą paketą, manau, tiesiog pražiopsojome vieną įstatymą ir tam tikrų pareigų, kurios savo esme draudžiamų dabartinių pareigų sąrašė (mokyklų vadovai ir panašiai, čia taryba turi tiesioginę įtaką jų darbo organizavimui, biudžeto tvirtinimui) yra nesuderinamos. Pagal savo esmę ir šios pareigos yra tokios. Todėl tikrai kilo daug neaiškumų. Tas pats, kiek aš žinau, VTEK'as išaiškino, kad dėl nemažai klausimų būtų didelė grėsmė turėti interesų konfliktą, bet paliko sprendimą priimti pačiam kandidatui. Vis dėlto galiausiai kandidatas priėmė sprendimą atsisakyti mandato. Bet, kaip aš sakau, ši neapibrėžta situacija, manau, tikrai reikalauja išaiškinimo. Aš manau, tiesiog reikia spręsti šią problemą papildant nesuderinamų pareigų sąrašą. Tai ir yra siūloma šiuo įstatymo pakeitimu.

O kam dar kyla klausimų, dėl ko, na, pavyzdys – jis yra tiesiogiai atsakingas skiriamiems savivaldybių tarybų nariams ir merams, kolegijai jis yra atsakingas. Natūralu, į kolegiją renkami tie patys tarybos nariai, teoriškai gali būti renkamas pats vadovas. Tokios, manau, situacijos tikrai neturėtų būti.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Lauksiu klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Man taip pat nekilo abejonių, kaip ir jums, kad tos pareigos nėra suderinamos su tarybos nario mandatu, nes direktorius atsakingas ir jungia ne tik savo savivaldybės investicinius projektus ir įgyvendinamą strategiją, bet ir su kitomis savivaldybėmis regione kartu ir formuoja politiką, ir administruoja tuos projektus. Bet ar nemanote, kad reikėtų... Čia analogiją aš matyčiau su seniūnais. Seniūnai taip pat nėra ta pareigybė, kuri suderinama su tarybos nario mandatu. Ar nemanote, kad regiono plėtros tarybai, visiems administracijos nariams būtų skirtas tas nesuderinamumo ribojimas, mano vertinimu, pareigos, jeigu jisai būtų ir tarybos narys, ir regioninės tarybos pirmininkas? Tikrai kviečiu palaikyti, nes taip yra dėl biudžetinių įstaigų. Čia yra atvirkščias variantas, nes ne taryba jam darys įtaką, bet jisai stengsis padėti savo savivaldai, kuriai jis atstovaus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto posėdžio pabaigoje.

16.50 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 137, 138 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2619 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2619. Pranešėjas – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu pasiūlymą, kurio pagrindinis tikslas yra užtikrinti skaidresnį balsavimą namuose. Esmė, kad balsavimo vokus į namus namuose balsuojantiems piliečiams atneštų nebe du, o keturi apylinkės, apygardos komisijos nariai. Tai užtikrintų, manau, didesnę skaidrumą. Galime pamodeliuoti situaciją: kelios partijos sutaria dalyvauti rinkimuose, palaikyti vieną kitą, pavyzdžiui, antrame ture ir išsiunčia savo

komisijos narius. Gali nutikti visko. Kad užtikrintume slaptumą balsuojant arba parodytume, už kurį kandidatą balsuoti, to negalima užtikrinti. Jeigu meras, mero administracija teikia savo komisijos narį ir dalyvauja partijos atstovas, komisijos narys tame balsavime namuose, lygiai tokia pati situacija, kai galima balsavimo slaptumo neužtikrinti, nefiksuoti pažeidimo, o galima parodyti pirštu ir taip toliau, ir panašiai. Situacijų tikrai yra daug, tendencijos kai kuriuose rinkimuose tikrai matyti, kad balsuojant sekmadieniais, balsuojant eiliniuose rinkimuose rezultatas skiriasi nuo namų. Manau, kad situacija, priėmus tokį pasiūlymą, tikrai iš esmės keistųsi. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia D. Griškevičius. (*Balsai salėje*)

D. GRISKEVIČIUS (DFVL). Nemačiau, kad įjungėte, atsiprašau. Mano klausimas iš esmės. Aš suprantu jūsų intenciją didinti skaidrumą, ta problematika tikrai visose savivaldybėse, nesvarbu, kurioje vyksta rinkimai, jeigu yra kokia nors viena dominuojanti jėga, pasireiškia. Deja, tą reikia pripažinti. Kaip jūs žiūrite į šią problemą, ar negalvojate, kadangi ir taip yra sunku pritraukti žmones į tas rinkimų komisijas, partijoms sunku vis dėlto rasti tų stebėtojų, kurie tarsis ir dabar galėtų būti kartu, eiti ir žiūrėti nemokamai, bet vis sunkiau tų žmonių surasti, ar nebus per didelė našta ir ar nepareikalaus, sakykime, didesnių finansų? Ir galbūt kitas sprendimas galėtų būti, ką daro, man atrodo, kai kurios institucijos, tos vadinamosios kameros atlape, gal tai sprendimas galėtų būti?

V. FIODOROVAS (DPF). Su kolegomis diskutavome būtent dėl kamerų atlapuose. Pasiūlymas tikrai geras, diskutuotinas. Tikiuosi, kad komitete galbūt mes tarpusavyje galėtume šį klausimą išdiskutuoti. Tikrai neprieštaraučiau ir tai būtų galimybė užtikrinti, kad nebūtų tam tikrų pažeidimų.

Kalbant apie žmonių pritraukimą, tai komisijos nario darbas yra apmokamas. Replikuodamas kolegai A. Bagdonui, kad vis dėlto brangiai kainuos arba per daug bus darbo, manau, kad, pasirinkę būti demokratine valstybe ir norėdami turėti skaidrius, sąžiningus, laisvus rinkimus, mes turime mokėti tam tikrą kainą. Negalime daryti tų rinkimų bet kaip, kuo pigiau, su kuo paprastesniais žmonėmis. Turime stengtis pritraukti žmones, turime padaryti, kad rinkimai būtų šventė, skaidri šventė, ir kad žmonėms, kurie įdėjo į tuos rinkimus darbo, būtų tinkamai atlyginta.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai esu už tai. Žinote, iš praktikos galiu pasakyti, kai mes labai tvarkingai sudėjome stebėtojus, tai sako, kad pradaro duris komisijos narys ir iš karto šaukia: mes su svečiais! Jau būna iš anksto suredaguota, kas ir už ką balsuos. Tik man klausimas, kad iš tikrųjų galbūt ne visos komisijos laikosi balsavimo namuose tvarkos. Labai svarbios yra globos įstaigos, ten dažniausia irgi būna pažeidimų, li goninės.

Kitas momentas. Kodėl jūs sakote, kad keturi, o gal trijų užtektų, nes keturi vis dėlto tai yra nemažas skaičius, nes dažniausiai dalinasi komisijos nariai į kelias grupes tą dieną, kai vyksta balsavimas namuose?

V. FIODOROVAS (DPF). Visų pirma norėjosi pradėti diskusiją, ne kažkur pakampėse kalbėti, kad yra problema ir bus, kaip bus, bet pradėti diskusiją ir garsiai įvardyti, kad tai tikrai yra problema. Akivaizdžiai matyti, ypač pareigas einantys kolegos akivaizdžiai gauna kur kas daugiau balsų namuose kažkodėl, bet priešingai gali būti rinkimų dieną, kad rezultatas kitaip persidėlioja. Vadinasi, tendencija galėjo būti, aš nesakau, kad tikrai buvo, bet galėjo būti kažkaip dirbtinai pakeipta į kitą pusę. Trys, keturi, penki ar šeši – tai yra diskusijos, gali būti komitete, čia su kolegomis atėjome su pasiūlymu dėl keturių tam, kad pradėtume diskusiją. Galime tikrai diskutuoti ir ieškoti geriausio modelio, bet pradžioje pradėkime diskutuoti, pradėkime kalbėti, įsivardinkime, kad tai problema, ir tą problemą išspręskime.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Intencijos man patinka ir aš balsuosiu už, kad tikrai pradėtume diskusiją. Bet ar nereikėtų, kaip jūs manote, čia įrašyti (rašote, keturi, iš tikro pritarčiau L. Nagienei), kad gali būti ir mažiau, bet svarbiausia, kad būtų skirtingų partijų, kad nebūtų vienos partijos rinkimų komiteto, na, skirtingų politinių organizacijų, taip gal reikėtų apibendrinti?

V. FIODOROVAS (DPF). Matote, atskirti pagal partiškumą yra paprasta, bet, pavyzdžiui, jei-gu administracijos direktorius yra iš kokios nors X partijos, kadangi ir administracija teikia savo kandidatus, ir savivaldybėje gali būti kokiai nors partijai priklausančių ar prijauniančių žmonių, ar iš esmės dėl darbo santykių priklausančių žmonių. Sugretinti su valdančios partijos administracijos direktoriumi ir sulygtinti jo partietį kolegą ir jam pavaldų asmenį kažkokiu įvardinimo būdu nėra galimybės. Bet jeigu atsiranda daugiau žmonių negu du, atsiranda trys, keturi ar kiek ten žmonių nuspręstų Seimas, jau čia mažėja tikimybė neužfiksuoti pažeidimo arba leisti, kad tas pažeidimas įvyktų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia A. Sysas. Gerbiamas Algirdai, klausite?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Atsakė į klausimą.

PIRMININKAS. Atsakė. Labai dėkui.

V. FIODOROVAS (DPF). Labai ačiū.

PIRMININKAS. Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymo projekto. Už pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Man netrukdo, bet aš pasakysiu. Aš už, kad mes iš tikrųjų pradėtu-me polemiką, diskusiją. Tikrai, jeigu ateis didelė delegacija, ten sunku manipuliuoti ir galvoti, kad kas nors neprasitars apie tą manipuliavimą.

PIRMININKAS. Supratau. Labai dėkui. Prieš nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto darbotvarkės pabaigoje.

16.58 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624. Pranešėjas – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Tęsiame mūsų valstybės ir vi-suomenės atsparumą stiprinančius veiksmus. Iš tikrųjų jau nemažai laiko Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas suko galvą, ką daryti tais atvejais, kai tam tikri ryšiai su autoritariniais reži-mais arba su tam tikrais verslo subjektais, kurie iš esmės priklauso nuo totalitarinio režimo, kur yra dar ir priešiški Lietuvai, kaip elgtis tais atvejais, kai įmonės nėra įtrauktos į sankcijas, pirmiau-sia, europines sankcijas. Tačiau bet kokių atveju turėtų būti vertinama moralės požiūriu. Mes kal-bame apie svarbių Lietuvos asmenų: valstybės politikų, valstybės tarnautojų, karių, žvalgybos pareigūnų, teisėjų ir jų artimų žmonių, galimus ryšius su verslo subjektais Rusijoje ir Baltarusijo-je. Mes siekiame įtvirtinti viešinimą. Viešinimą, kuris leistų mums išsiaiškinti, deklaravus vienokį ar kitokį ryšį, vertinti to žmogaus sprendimus viešojo intereso požiūriu. Mūsų visų interesas, kad mes priimtume sprendimus viešojo intereso, nacionalinio intereso linkme, o ne kažkokių paslėp-tų įtakų veikimo pagrindu.

Kad viso to išvengtume, siūlome Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pataisą. Pa-gal ją viešuosius ir privačius interesus deklaruojantys asmenys (aš juos įvardinsiu, tai yra poli-tikai, pareigūnai, tarnautojai, teisėjai, žvalgybos pareigūnai, profesionalios karo tarnybos kariai, valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų, struktūrinių padalinių vadovai ir jų pava-duotojai) šiuo metu jau galiojančius nurodomus duomenis apie juridinius asmenis, kuriuose jo, to asmens, politiko, jo sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio turimos akcijos suteikia balsus vi-suotiniame akcininkų susirinkime ar turimos juridinio asmens dalyvio teisės kitų teisinių formų juridiniuose asmenyse leidžia daryti lemiamą įtaką šių juridinių asmenų veiklai, tai yra tą jau eg-zistuojančią nuostatą dar papildytų tuo, kad būtų nurodoma ir šių juridinių asmenų, ir jų kontro-liuojamų ūkio subjektų vykdoma ūkinė veikla su Rusijos Federacijoje ir (ar) Baltarusijos Respub-likoje veikiančiais fiziniiais ir juridiniais asmenimis ir kad atskleistų šių asmenų susitarimą ar su-sitarimus.

Taigi, mano požiūriu, šalia to, ką jau ir dabar turime, ir Ribojamųjų priemonių įstatymą, ir europines sankcijas, tai būtų dar vienas svarbus veiksnys, svarbi paskata būti atspariems, mažiau priklausyti nuo mums priešiškų trečiųjų šalių, o sprendimus priimti ir funkcijas vykdyti vado-

vaujantis viešaisiais interesais, nacionaliniais interesais, o ne kokiomis nors kitomis užslėptomis įtakomis. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, išties jūs esate nuoseklus ir aš sveikinu jus. Nors pažvelgus į Teisės departamento, Europos teisės visus reikalus, čia einame prie kažkokios diktatūros, kaip matyti. Karui nesiruošiamo, o bandome verslą prispausti, kad jis nedirbtų. Aš čia pasigendu Kinijos. Jeigu teisingai supratau, yra Rusija, Baltarusija, o kur Kinija, gerbiamas mano kolega? Ir paaiškinkite lemiamą įtaką. Čia kiek? 1 %, 10, 50?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Įtaka, lemiamą įtaką, jau dabar yra apibrėžta Viešųjų ir privačių interesų deklaracijoje. Ne deklaracijoje, o įstatyme. Tai yra nuostata, kuri jau dabar egzistuoja. Aš nelendu į tas nuostatas ir tuos apibrėžimus – aš tik papildau, kad kur tas asmuo turi lemiamą įtaką įmonių ryšiui su Rusijos Federacija ir Baltarusija, turėtų būti deklaruojama, ir tiek. Aš tikrai nematau, kad čia koks nors, sakykime taip, spaudimas. Jokių būdu. Kaip tik yra viešumas ir kiekvienas žmogus tiesiog parašytų, ar jis, ar jo sutuoktinis turi kokį nors ryšį su įmone, kuri turi ryšį su Rusijos Federacija. Jį įrašo, mes žinome, kad jis tokį ryšį turi. Gal tai nėra jokių būdu nusikalstama, tai yra galbūt moralės klausimas, bet priimdami sprendimą mes galėsime galbūt pamatuoti tuos sprendimus, žiūrėti vykdomas funkcijas. Manau, kad geras dalykas.

Dėl Kinijos. Kadangi aš tikrai prašysiu Vyriausybės išvados iškart po pateikimo, jeigu jūs pritarsite, matyt, mano klausimas ten bus ir apie tai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Sysas. (*Balsai salėje*)

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Jau uždraudėme. Gerbiamasis pranešėjau, klausimas, vis dėlto jūs neatsakėte į A. Skardžiaus klausimą. Yra gana daug Teisės *depo* pastabų, rimtų pastabų. Kaip jūs į tai reaguojate? Ir kaip jūs įsivaizduojate šio įstatymo kontrolę? Nes ir šiandien prekiaujama ir su Baltarusija ar su Rusija kokiomis nors vinimis, surūdijusiomis arba greitai rūdijančiomis, įvairiais maisto produktais, galima surasti, jeigu ne parduotuvėse, tai bent jau turguose. Kaip jūs įsivaizduojate šio įstatymo kontrolę?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Atsakymas būtų toks: kad tuos susitarimus, kuriuos reikės atskleisti, turėtų nustatyti VTEK'as. Čia įstatyme labai tiksliai visko nesurašysi. Jūs labai gerai pastebėjote, gali būti visiškai menkaverčiai sandoriai, sąskaitos faktūros, surūdijusios vinys, bulvės iš Baltarusijos ar dar kas nors, tai, matyt, VTEK'as galės šiek tiek pakelti kartelę, įvertinęs, kas yra tikrai svarbu ir reikšminga, kad būtų galima tam tikra prasme adekvatesnį vertinimą turėti.

O visas pastabas vertinu kaip rimtas, į jas tikrai svarstymo metu teks atsižvelgti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Išties pritariu šitam siūlymui, tik, aišku, reikėjo jį gerokai anksčiau, turbūt 2008–2012 metų kadencijoje priimti, nes, kiek pamenate, valstybės valdomos įmonės, strateginės įmonės, tokios kaip „Klaipėdos nafta“, buvo perduotos valdyti iš Kremliaus, iš Maskvos. Ką aš turiu omenyje? Tai yra 2012 metų „Klaipėdos naftos“ sutartį, kuri baigėsi 2015 metų spalio mėnesį. Tai yra trejus metus „Klaipėdos naftą“, strateginį objektą, valdė įmonė LITASCO. Tai „Lukoilo“ įmonė. Buvo perduotas valdymas. Rašydavo laiškus norintys perkrauti krovinius į „Klaipėdos naftą“, tai yra naftos krovinius, naftos produktų krovinius, gaudavo atsakymą, kad maždaug kreipkitės į Maskvą, arba iš Maskvos gaudavo atsakymus.

Tad štai kur yra bėda, kad mes pradedame ne nuo valstybės valdomų įmonių, o nuo piliečių, nuo, sakykime, tų vargšų žmonių, o valstybės valdomos įmonės suka savo biznėlį. Taip matėme ir prasidėjus karo veiksmams. Matėme, kaip buvo, ir dujos, ir elektra – sumaniai per kitus asmenis valstybės valdomos įmonės gražiai pumpavo, niekas čia nesikeičia. Jeigu geras *atktatas*, tai valstybės valdomų įmonių valdytojai labai gražiai susuka biznėlį.

Atsakymų dėl LITASCO įmonės šiandieną jūs nerasite su žiburiu. Kas ieškojo, gavo labai rimtus grąšimus: nebandykite lišti. Trejus metus Kremlius valdė „Klaipėdos naftą“ – nuo 2012 metų iki 2015 metų antrojo pusmečio. Čia yra problema ir, gerbiamas Laurynai, tikrai pritariu tam, bet imkimės nuo dramblių, o ne nuo blusų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš įstatymo projektą pasisako P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ir man taip atrodo, kad mes iš istorijos nesimokome. Pažiūrėkite, kaip buvo parduota Rusijai per amerikonus „Mažeikių naftos“ įmonė. Ir mes galime dar daugiau matyti. Kaip ir šiandien taip kalba kai kurie energetikos specialistai, kad rusiška nafta vis tiek perkama, bet ne tiesiogiai iš Rusijos. Rusija parduoda Indijai ir kitoms šalims pigiai, o mes nusiperkame iš jų. Tai vis dėlto apeinami tie įstatymai.

Dar vienas dalykas. Prisiminkime Kaune, valdant konservatoriams, kaip buvo parduota elektrinė. Ne prancūzams, ne vokiečiams, o rusams buvo parduota. Man atrodo, kad šie įstatymai, kai bando pagauti kažkokius smulkius ir panašiai, bet mes nematome pačių didžiausių. Aš manyčiau, kad tikrai reikia tobulinti šį įstatymą ir tokiam pritarti negalima.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto darbotvarkės pabaigoje.

17.07 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2399 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2399. Pranešėja – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Čia jau paguosiu, kad tai mano paskutinis projektas šiandien, bus galima lengviau atsikvėpti. Iš tiesų Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pataisomis siūlau uždaryti raganų medžioklę, kuri vyksta kadencija iš kadencijos, kai vienos partijos gaudo kitų partijų finansuotojus ir po to bando žiūrėti, ar tiems finansiniams rėmėjams yra priimti palankūs sprendimai, ar nėra palankūs sprendimai priimti.

Ši raganų medžioklė, kaip minėjau, vyksta tiesiog metai iš metų. Matėme ir šios kadencijos pradžioje bandymą pagauti M. Majauską, paskui pasigavo I. Šimonytę su jos rėmėjais ir Taivano parama jiems, na, ir dabar yra gaudomas Prezidentas vėlgi dėl jo finansinių rėmėjų.

Pasiūlymo esmė yra ta, kad kiekvienas asmuo, kuris (arba jo atstovaujama partija) yra gavęs per rinkimus paramą, jeigu tos paramos bendra suma viršija tūkstantį eurų, tiesiog deklaruotų viešųjų ir privačių interesų deklaracijoje kaip tam tikrą interesą ir vėliau, be abejojimo, atsirastų pareiga nusišalinti. Tai, viena vertus, apsaugotų mūsų valstybę nuo tos niekam garbės nedarančios raganų medžioklės, kai yra gaudomi oponentai, ir, kita vertus, sukurtų gana tvarų ir išbandytą, taikomą kitose situacijose mechanizmą, kai asmuo, kuris turi tam tikrą, galima sakyti, moralinę skolą, yra įpareigotas nusišalinti. Viešųjų ir privačių interesų konfliktas, beje, taip pat yra apibrėžiamas Viešųjų ir privačių interesų įstatyme kaip tam tikra moralinė skola. Matyt, vis dėlto turėdami tūkstančio eurų paramą tam tikrą moralinę skolą galime nujausti.

Šiuo atveju atsirastų tikrai daugiau skaidrumo, aiškumo, atsirastų nusišalinimo mechanizmas, ir manau, kad iš to tiesiog galėtų laimėti visi. O tos paramos, kuri yra deklaruojama ir VRK, kiek teko peržiūrėti, kad jinai viršytų tūkstantį eurų, tikrai nėra labai daug. Užpildyti viešųjų ir privačių interesų deklaraciją neturėtų būti sudėtinga. Tuo labiau kad tie kolegos, kurie dabar, manau, pastaruoju metu pildė, mato, kad duomenų bazės – VRK viešųjų ir privačių interesų deklaracijos pildymo ir kitos – yra pakankamai gerai susišnekančios ir jose jau atsiranda ta pirminė preliminarinė informacija. Tikrai niekas netrukdytų, nors ir taip VRK duomenų bazės yra sujungtos su VTEK'o, ir šituo aspektu sujungti jas ir tiesiog asmeniui galėtų būti užpildyta ir preliminarinė deklaracija. Tokiu atveju tikrai deklaruojant interesų konfliktą užtektų patvirtinti arba ištrinti, jeigu ten įvyko klaida. Manau, tikrai papildoma administracinė našta neturėtų atsirasti didesnė, negu jau dabar tenka mums, kai deklaruojame savo interesus. Toks būtų pristatymas ir labai mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji kolege, jūs kalbate apie tą rinkimuose naudojamą tarpinį dydį, tarpinį produktą – pinigus, bet už tuos pinigus yra perkamas eteris, yra perkami žiniasklaidos straipsniai ir taip toliau. Kaip bus kontroliuojamas, būtent kaip apskaito-

mas galutinis tas produktas, kuris ir nulemia rinkimų rezultatą? Čia turbūt yra pagrindinis klausimas, nes mes matome rinkimus, ypač ten Prezidento rinkimuose išleidžiamos vienu yra labai mažos sumos, o laimi tas, kuris išleido mažiau, bet gauna paslėptą tą reklamą. Mes matėme ne vienus Prezidento rinkimus ir matome atvirkštinę proporciją. Kaip bus apskaitomas tas perkamas eteris? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Man visą laiką norėtusi, kad rinkimus laimėtų ne perkamas eteris, o kandidatų programos arba jų realiai atlikti darbai, ko aš tikrai palinkėčiau. O šiuo atveju to eterio apskaitai ir dabar yra iš esmės, galėtume sakyti, kryžminis deklarasavimas, kai partijos arba kandidatai, jeigu jie yra savarankiškai išsikėlę, praneša informaciją VRK apie sudarytas sutartis su informacijos visuomenei skleidėjais, o atitinkamai informacijos visuomenei skleidėjai praneša tiek kainas, kiek kainuoja jų reklama eteriye, tiek ir praneša vėliau apie faktiškai įvykusias sutartis. Galimybė patikrinti yra. Lygiai taip pat, kiek teko matyti rinkimų, VRK naudojasi ir monitoringo paslauga, kur vėl gana aiškiai matyti, kiek vienas ar kitas kandidatas to eterio paslaugų nusiperka ir turi. Manychiau, šiuo atveju galbūt kyla problema su trečiųjų šalių, kurios nėra rinkimų kampanijos dalyviai, teikiama reklama, kai asmuo, tarkime, skleidžia negatyvią reklamą apie kandidatą ir renka auksas, bet tikrai šitas reguliavimas arba, tiksliau sakant, jo stygius turėtų būti sprendžiamas ne Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, bet jau Rinkimų kodekso pakeitimais. Kiek aš dabar skaičiau pranešimus, panašu, kad VRK pradėjo tyrimą ir, matyt, teisės aktų užtenka dėl tos trečiųjų šalių reklamos, kur tam tikrus galimos reklamos veiksmus vykde asmenys ne rinkimų kampanijos dalyviai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Nėra norinčių kalbėti dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto netrukus – darbotvarkės pabaigoje.

17.14 val.

Žvalgybos kontrolierių įstatymo Nr. XIV-868 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2662 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-14 klausimas – Žvalgybos kontrolierių įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2662. Pranešėjas – V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Žvalgybos kontrolierių įstatymo pataisą kartu su kolegomis iš įvairių Seimo frakcijų, ir pozicijos, ir opozicijos. Esmė yra ta, kad šiuo projektu siūloma papildyti reikalavimus asmenims, pretenduojantiems į žvalgybos kontrolieriaus pareigas. Tai yra numatyti, kad žvalgybos kontrolieriumi gali būti asmuo, turintis patirties ne tik nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, kaip yra dabar įstatyme, bet ir žmogaus teisių apsaugos srityje.

Kodėl tokia pataisa atsirado? Kai mes priėmėme Žvalgybos kontrolierių įstatymą ir vėliau skyrėme kandidatą į šį postą, komitetuose diskutuodami susidūrėme su problema, kad iš tiesų žvalgybos kontrolieriaus institutas, kurio pagrindinė užduotis yra užtikrinti žvalgybos veiklos atitiktis žmogaus teisių ir laisvių apsaugos reikalavimams vertinimą, negali būti įgyvendintas vien dėl to, kad mes užkertame kelią, iš principo įstatymu užkertame kelią žvalgybos kontrolieriumi skirti žmogų, turintį patirties žmogaus teisių veikloje. Kitaip tariant, uždavinius keliame saugoti žmogaus laisves ir teises, bet štai, kai skiriame kandidatus, tie žmonės, kurie turi tos patirties, negali net pretenduoti į žvalgybos kontrolieriaus pareigas. Šis trūkumas išaiškėjo skiriant kandidatą. Mes kartu su kolegomis iš opozicinių ir pozicinių frakcijų siūlome pataisą šiai spragai pašalinti. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Tas Seimo narys yra J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, jūs sakėte, kad papildėte reikalavimus, bet, jeigu tiksliau, jūs pakeitėte reikalavimus žvalgybos kontrolieriui – vietoj patirties žvalgybos srityje jūs įrašėte žmogaus teisių patirties reikalavimą. Kaip jūs žiūrėtumėte, jei aš registruočiau pataisą, kad būtų kandidatui abu reikalavimai: ir patirtis žmogaus teisių srityje, ir žvalgybos ar kokioje nors teisėsaugos srityje? Kitaip sakant, kad kandidatas vis dėlto turėtų supratimą, kaip tokios

specifinės struktūros kaip Valstybės saugumo departamentas veikia, o ne tik žinotų žmogaus teisių problematiką.

V. BAKAS (DFVL). Ne visai taip. Mano pataisa yra per kablelį, tai yra „arba“. Tai yra patirtis nacionalinio saugumo srityje arba žmogaus teisių srityje. Pavyzdžiui, jei šiandien šiai mano pataisai būtų pritarta, mes turėtume pasirinkimą. Kaip ir šiuo atveju, žvalgybos kontrolieriumi ir įstaiigos vadovu paskyrėme vieną asmenį, kurio patirtis nacionalinio saugumo srityje neabejotina, dabar skirsime antrą kontrolierių. Mes, Seimas, galėtume pasirinkti kandidatą iš žmogaus teisių srities. Taip būtų užtikrintas balansas tarp nacionalinio saugumo ir žmogaus teisių srities pačioje institucijoje. Aš manau, abu šie Seimo kontrolieriai su skirtinga patirtimi puikiai galėtų tuos Seimo tikslus atliepti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Dėl motyvų už pasisako R. Lopata.

R. LOPATA (LSF). Labai trumpai. Liberalų frakcija remia šį projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nėra norinčių kalbėti. Balsuosime netrukus, po dviejų projektų pristatymo.

17.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projektas Nr. XIVP-2684 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projektas Nr. XIVP-2684. Pranešėjas – A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, jūsų dėmesiui yra siūlomas Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projektas. Mes nuolat tvirtiname tas gaires. Dabar, kaip tik šiomet, baigėsi ankstesnių gairių galiojimo laikas ir reikia priimti naujas. Šios gairės yra gana išsamus dokumentas, strateginis dokumentas, čia ne vienas puslapis yra. Švietimo ir mokslo komitetas, manau, dar siūlys jas patobulinti, bet šiandien prašo balsuoti už tai, kad būtų pateiktos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas kolega, jūsų paklausti nori dvi Seimo narės. Pirmoji klausia V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū už pristatymą. Aš nesutiksiu, kad tai yra išsamus dokumentas, nes ir su ekspertais kalbėjau, tai iš tikrųjų trūksta įvairių atsakingų institucijų darbo koordinavimo ir bendradarbiavimo. Tai akivaizdu, todėl mes labai dažnai neišsprendžiame klausimų.

Kitas dalykas, nėra numatyta, kas parengs strategijas. Dokumentas yra dokumentas, o strategija tai yra įgyvendinimas. Yra ir daugelis kitų pastabų, aš negaišinsiu, bet iš tikrųjų reikia labai atsargiai žiūrėti.

Pirmininke, noriu tik atkreipti dėmesį, nežinau, kaip jūs balsavote, bet aš pateikiau, kad profesinis mokymas turi būti lietuvių kalba, tą patį pažymi ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Mūsų švietimo įstaigose turi būti mokoma gimtąja... tai yra valstybine, kalba ir turi būti tik atskiri atvejai numatomi. Aš tada nesuprantu balsavimo. Ačiū.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Kaip sakiau, ten yra daug trūkumų, nes dokumentas didelis. Manau, kai svarstysime mūsų komitete, galėsime atsižvelgti į pataisas dėl paties gairių turinio.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinioji klausia S. Lengvinienė.

S. LENGVINIENĖ (LF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gairės nėra padengtos finansavimu, todėl norėčiau paklausti. Kaip jos yra realizuojamos ir kokia atskaitomybė besikeičiančiai valdžiai dėl jų vykdymo? Kaip pavyzdys – Estija. Estai turi vystymo strategiją ir tą jų strategiją yra padengta pinigais nuo 12 mln. iki 16 mln. Tai mūsų gairės yra tik deklaratyvios. Kaip jūs manote, ar nevertėtų tiesiog panagrinėti plačiau, kad ta politika būtų nedeklaratyvi? Ačiū.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū už klausimą. Gairių paskirtis yra apibrėžta nutarimo 2 straipsnyje, tai yra pavesti Valstybinei lietuvių kalbos komisijai informuoti ministerijas ir kitas valstybės įstaigas apie aktualias jų sričiai Valstybinės kalbos politikos gairių nuostatas ir pavesti Valstybinei lietuvių kalbos komisijai, ministerijoms ir kitoms valstybės įstaigoms, vykdančioms funkcijas ir sudarant strateginius veiklos planus, pagal kompetenciją atsižvelgti į tas gaires. Taigi gairės yra toks

gana lankstus dokumentas, rekomendacinio pobūdžio, čia kokių nors specifinių lėšų joms įgyvendinti vargu ar reikia. Lėšos, kurios skiriamos ir pačiai Valstybinei lietuvių kalbos komisijai, yra skiriamos valdymui. Mes tiesiog esame pripratę ir susidarę įspūdį, kad už atlyginimą ateinama tik į darbą, o dirbama už papildomą atlygį. Manau, kad jos yra gana lanksčios ir kad galėtų valstybės institucijos tiesiog atsižvelgti į jas ir savo lėšų lygiu jas realizuoti pagal savo kompetenciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus klausimus Seimo narių, kurie norėjo jūsų paklausti. Dabar pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėjau ne pasisakyti šioje stadijoje, o norėjau dar pakalbinti komiteto pirmininką, bet nespėjau. Siūlau pritarti šioms gairėms, nes jos palieka netikėtai gerą įspūdį. Matyti, kad komitetas jas... Aš norėjau išsiaiškinti, kas šių konkrečių gairių autoriai, nes neišgirdome konkrečių autorių pavardžių ir vardų. Aš įsitikinęs, kad šias gaires rengė rimtas kalbininkų kolektyvas, todėl pritariu ir kviečiu jus visus pritarti šioms solidžioms gairėms.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Svarstymo metu komitete turėsite galimybę išgirsti, kas buvo gairių rengėjas. Išklausėme visų pasisakymų dėl motyvų.

Balsavimas visiškai netrukus, kai P. Kuzmickienė pristatys paskutinį klausimų bloką, tai yra darbotvarkės 2-16.1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-2682(2) bei lydimąjį nutarimo projektą Nr. XIVP-2745. Prašom.

17.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(2), Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745 (pateikimas)

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mielieji kolegos, pristatau nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektą. Jį kartu su Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru parengėme įgyvendindami draudimą propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas. Štai šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje kalbama apie tokią komisiją ir apie tokius reikalingus nuostatus.

Ką komisija, ta vadinamoji Dekomunizavimo komisija, veiktu? Apskritai nuostatai apibrėžia, nustato Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos funkcijas, teises, sudarymą bei darbo organizavimą. Pagrindinė komisijos funkcija būtų Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro prašymu teikti Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos išvadą, kuri ir leistų apsispręsti dėl objektų. Nuostatuose aptariama tai, kas, matyt, įprastai aptariama, ką aš jau trumpai apibrėžiau: ir kaip komisija sudaroma, kaip ji veikia, pats darbo organizavimas, ir tiek. Labai prašyčiau pritarti šiam svarbiam nuostatų projektui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirma klausia R. Tamašunienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Nuostabu.

PIRMININKAS. Nėra. Tada klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų mano klausimas trumpas. Gerbiama Paule, sakykite, kokiais principais ir kokiais kriterijais vadovaujantis buvo sudaryta komisija ir būtent kaip ji buvo atrinkta?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Komisijos sudarymo principai apibrėžti jau pagrindiniame įstatyme, vadinamajame Dekomunizavimo įstatyme. Komisiją sudaro devyni nariai iš įvairių institucijų, tos institucijos deleguoja savo ekspertus. Komisijos kadenciją sudaro treji metai. Na, kitą

klausimą pristatysiu, komisijos sudėtį, jūs ją greičiausiai matėte – tikrai komisijos sudėtis yra įvairi: tiek istorikai, tiek menotyrininkai, paveldosaugininkai, dirbantys Vilniaus dailės akademijoje. Žodžiu, ekspertai, kurie, matyt, kompetentingai tikrai apsispręstų dėl labai sudėtingų klausimų. Net jeigu jiems pritrūktų ekspertinių žinių, yra numatyta galimybė pasitelkti kitus ekspertus, kurie padėtų atsakyti į nežinomus klausimus. Man atrodo, komisijos sudėtis leidžia tikėtis tokio konstruktyvaus ir kompetentingo darbo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aktuali ir jautri tema dabar pastaruoju metu yra. Ar ši tarpinstitucinė komisija turės jau lemiamą, aukščiausią sprendimo teisę? Mes žinome, kad, pavyzdžiui, rajono valdžia, rajono taryba nepritaria nukelti kokius nors objektus. Kai įvyks tokios kolizijos, ar ši tarpinstitucinė komisija turės tą teisinę sprendžiamąją galią? Pavyzdžiui, kokį P. Cvirką mes iš Vilniaus iškeldiname, tačiau panorą, pavyzdžiui, jo gimtinę, P. Cvirkos, kad būtų paliktas gimtinėje, taip? Ar ta tarpinstitucinė komisija galės pasakyti, kad ne, ir ten negalima? Ar čia bus dar galima diskutuoti?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Keletas momentų. Labai ačiū už klausimą, jis, man atrodo, labai svarbus. Stengsiuosi labai trumpai. Tikrai komisija priims sprendimą vertindama kiekvieną atskirą atvejį. Tai nebus bendrai priimamas sprendimas dėl pavardžių, asmenybių, sakykime taip, ar įvykių. Vis dėlto bus žiūrima, kieno vardu, koku laikotarpiu, kokiais argumentais remiantis buvo priimamas sprendimas, nežinau, ar paminklą statyti, ar gatves pavadinti. Komisija tokiu būdu vertins. Vėliau paskutinį sprendimą priims centro vadovas, bet taip, centro vadovo sprendimas yra imperatyvus. Kitaip tariant, tam ir atsirado mūsų visų čia patvirtintas Dekomunizavimo įstatymas, kad ilgą laiką savivaldybės turėjo galimybę tvarkytis su likusiais totalitarinių režimų likučiais, bet ne visai pavyko. Dabar joms siūlomas toks demokratinis kompetencijomis grįstas, komisijos veikla grįstas veikimas ir, man atrodo, tai bus didelė pagalba.

Be abejonės, labai svarbu pasakyti, kad visame procese visuomenė yra įtraukiama į diskusiją, kad vis dėlto bus kalbama su gyventojais, kodėl toks sprendimas reikalingas, ką reiškia vienas ar kitas asmuo, galbūt kolaborantas, kokia to kolaboravimo apimtis. Tai tiek. Taip, sprendimai turės būti vykdomi, bet diskusijos su visuomene irgi turės įvykti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Kadangi jau yra balsavimo stadija, tai dėl ką tik pristatyto Seimo nutarimo... (*Balsai salėje*) Kokia komisija? Tai čia 2-16.1, 2-16.2, čia lydimieji abu klausimai. Balsuojame. Kas pritaria Seimo nutarimų projektams po pateikimo, balsuojate.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 90, prieš nėra, susilaikė 7. Seimo nutarimams po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu dėl abiejų nutarimų projektų siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Papildomu komitetu siūlomas Žmogaus teisių komitetas.

Per šoninį mikrofoną – P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Ne, siūlau pagrindiniu ir vieninteliu komitetu paskirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą ir siūlyčiau svarstymo datą numatyti gegužės 23 dieną, nes komitetui, kaip mes aptarėme, turėtų pavykti padirbėti.

PIRMININKAS. Žmogaus teisių komiteto kaip papildomo neskiriame bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Tvarka. Tai tik pagrindiniu komitetu – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą ir siūloma svarstymo data – gegužės 23 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.33 val.

Rinkimų kodekso 24 ir 37 straipsnių pakeitimo bei 36¹ straipsniu papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2439 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Rinkimų kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2439. Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritaria, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 47, prieš – 5, susilaikė 38. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstymo data – birželio 30 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.34 val.

Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2443 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Rinkimų kodekso 176 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2443. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 42, prieš – 17, susilaikė 37. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Alternatyviu balsavimu apsisprendžiame, ką darome su įstatymo projektu. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad grąžintume iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad atmestume.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 51, prieš – 48. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

17.36 val.

Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2556 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Rinkimų kodekso 163 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2556.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 76, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 14. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 30 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.36 val.

Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2566 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2566.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 82, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 10. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti, kaip ir prieš tai buvusiais atvejais, Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstymo data vėlgi ta pati – birželio 30-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.37 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 137, 138 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2619 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-11 klausimas – Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2619.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 70, prieš – 5, susilaikė 19. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ir siūloma svarstymo data – birželio 30-oji, kaip ir prieš tai buvusių projektų. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.38 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2624.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 84, prieš – 1, susilaikė 11. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu... Dėl komitetų, Eugenijau? Pagrindiniu komitetu galime bendru sutarimu Valsybės valdymo ir savivaldybių komitetą paskirti? Galime? Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti data – birželio 13-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

A. Petrošius dėl komitetų? Gerai. Tai E. Gentvilas tada per šoninį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Mazuroni, mes esame sutarę, kad balsavimas vyksta dvigubai greičiau, tai čia tvarka, bet mes nesame sutarę, kad posėdžio pirmininkas kalba dvigubai greičiau negu normalus žmogus. (Juokas salėje)

PIRMININKAS. Supratau. (Balsai salėje) A. Petrošius per šoninį mikrofoną.

A. PETROŠIUS (LSDPF). Prieš tai balsavimo mano balsą prašau įskaityti už.

PIRMININKAS. Gerai, įskaitysiu. L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). O man labai patinka, kai pirmininkas taip daro. Norėčiau duoti komplimentą. Kaip tik komplimentas.

Taip pat aš norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados dėl to Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo projekto.

Paskutinis akcentas. Rytoj 14 valandą šioje Seimo salėje – pilietinio pasipriešinimo ir mobilizacijos kursai. Kviečiame dalyvauti. Primenu dar kartą. (Balsai salėje)

PIRMININKAS. P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ir aš noriu pasidžiaugti, kad gal labai greitai pirmininkauja, labai operatyviai, taupo Seimo ir mokesčių mokėtojų pinigus. Mokykitės visi iš Andriaus pirmininkauti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Buvo pasiūlymas dėl Vyriausybės išvados dėl darbotvarkės 2-12 klausimo. Galime pritarti bendru sutarimu? (Balsai salėje) Negalime? (Balsai salėje) Galime. Labai dėkui. Pritarta.

17.40 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2399 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2399.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 42, prieš – 22, susilaikė 34. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Alternatyviai balsuodami apsisprendžiame, ką darome su projektu. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad grąžintume iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad atmestume.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 45, prieš – 54. Įstatymo projektas atmetamas.

Sistema taip nustatyta, gerbiamas Vyšniauskai, kad esant alternatyviam balsavimui suteikiama galimybė pailsėti ir laikas toks kaip ir pailgėjęs būna.

17.41 val.

Žvalgybos kontrolierių įstatymo Nr. XIV-868 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2662 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14 klausimas – Žvalgybos kontrolierių įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2662.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 87, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 8. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komi-

tetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Papildomu komitetu siūloma skirti Žmogaus teisių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Ir siūloma svarstyti birželio 13 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui, pritarta.

17.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projektas Nr. XIVP-2684 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis šios dienos balsavimas dėl darbotvarkės 2-15 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kalbos politikos 2023–2030 metų gairių“ projekto Nr. XIVP-2684. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 94, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Ir siūloma svarstymo data – birželio 13-oji. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, labai dėkui. Pritarta.

Tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas. Registruojamės.

Užsiregistravo 88 Seimo nariai. Gegužės 16 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 274 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
V. MITALAS, J. SABATAUSKAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame 2023 m. gegužės 18 d. Seimo posėdį. (*Gongas*)

10.03 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, ilgamečio Seimo nario, VI ir IX kadencijų Seimo Pirmininko Česlovo Juršėno 85-ųjų gimimo metinių minėjimas ir Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingas įteikimas

Gerbiami Seimo nariai, pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, ilgamečio Seimo nario, VI ir IX kadencijų Seimo Pirmininko Č. Juršėno 85-ųjų gimimo metinių minėjimą ir apdovanojimo Aleksandro Stulginskio žvaigžde ceremoniją. Iškilmingoje ceremonijoje dalyvauja Prezidentas V. Adamkus. (*Plojimai*) Prezidentė D. Grybauskaitė. (*Plojimai*) Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, Atkuriamojo Seimo Pirmininkas, pripažintas kaip atkurtos nepriklausomos valstybės vadovas profesorius V. Landsbergis. (*Plojimai*) Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, Č. Juršėno artimieji, kiti garbūs svečiai. (*Plojimai*)

Prieš pakviesdamas pirmąjį pranešėją, leisiu sau pasakyti keletą sakinių. Seimo džentelmenas. Tokį Č. Juršėną pažįstame mes, jo bendražygiai, kolegos parlamentarai, turėję garbės su juo kurti parlamentarizmą Lietuvoje. Per tikrai netrumpą darbo Seime laikotarpį gerbiamas Česlovas yra politiko ir parlamentaro elgesio bei moralės etalonas. Nesvarbu, ar iki išnaktų užsitęsusiuose posėdžiuose, ar susierzinusios minios apsuptyje, kai per išpuolius nukentėjo jo paties akiniai, net ir tuomet nesumažėjo jo atsakomybės ir orumo jausmas.

Česlovas sau ir kolegoms nuolat primindavo, jog politinės batalijos negali užgožti gyvenimo džiaugsmo, pozityvaus požiūrio. Kitaip tariant, Česlovas gyvena šviesoje. Todėl jam svetimos *ad hominem* atakos prieš oponentus, jam svetima susipriešinimo politika. Iš Česlovo neatimsi principingos ir aiškios pozicijos, bet jis jos nedemonstruoja kaip kokio nors kvailo užsispyrimo. Česlovas visuomet pasisako su aiškiais argumentais. Visa tai – gilios politinės išminties išdava, kurią, tikiu, Česlovas per ilgus metus išstobulino žaisdamas šachmatais. Česlovas – meistras, žinau tai iš savo patirties. Tikras meistras net pralaimėjęs šypsosi ir garbingai spaudžia ranką oponentui.

Trumpa istorija, atspindinti jautrų ir džentelmenišką būdą. Du pavyzdžiai. Kai Lietuvoje 1993 metais lankėsi popiežius Jonas Paulius II, jo priėmimo Seime metu Česlovas, pamatęs, kad politinis kalinys, parlamentaras J. Listavičius stovi atokiau nuo kitų, suskubo kreiptis į popiežių prašydamas leisti J. Listavičiui pabučiuoti Šventojo Tėvo ranką. Česlovas žinojo, koks svarbus šiam parlamentarui popiežiaus apsilankymas laisvos Lietuvos Seime.

Dar vieną dalyką noriu paminėti. Būdamas Seimo Pirmininku pateikė Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcijos nario, teisės krypties mokslų daktaro, konstitucionalisto E. Jarašiūno kandidatūrą į Konstitucinio Teismo teisėjo pareigas.

Česlovas niekada, net per visą savo darbo Seime laikotarpį, nepamiršdavo nė vieno Seimo nario ar narės, ar kitų darbuotojų pasveikinti su gimtadieniu. Nesvarbu, kokiai politinei krypčiai jie atstovavo. Svarbu, kad jis parodydavo žmogišką pagarbą ir dėmesį. Todėl šiandien gimtadienio proga norime parodyti bent dalį tos pagarbos ir šilumos, kurią džentelmeniškai jis dalino čia ir ne tik čia.

Taigi kviečiu į tribūną Seimo Pirmininę V. Čmilytę-Nielsen. (*Plojimai*)

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas Česlovai Juršėnai, Prezidente Valdai Adamkau, Prezidente Dalia Grybauskaite, pirmasis atkurtosios valstybės vadove profesoriau Vytautai Landsbergi, gerbiami Nepriklausomybės Akto signatarai, garbūs svečiai, mieli kolegos.

Ilgamečio Seimo nario, triskart – Seimo Pirmininko, dukart – pirmojo pavaduotojo, kelis kartus – pavaduotojo, Nepriklausomybės Akto signataro Č. Juršėno, kurio 85-metį šiandien iškilmingai minime Seime, nuopelnus Lietuvos parlamentarizmo istorijai sunku pervertinti.

Pirmąsyk Č. Juršėnas tapo Seimo Pirmininku, kai buvo priimta nauja Konstitucija, kurios nuostatas įgyvendinant reikėjo steigti Prezidento, Konstitucinio Teismo, Seimo kontrolieriaus ir kitas svarbias institucijas. Per tą istoriškai trumpą, bet labai svarbų valstybei laikotarpį iš esmės buvo padėti teisiniai mūsų parlamentarizmo pagrindai.

Č. Juršėnas yra daug prisidėjęs kuriant pirmąjį Seimo (tuomet – Aukščiausiosios Tarybos) darbo reglamentą, paskui vadovavo kuriant Seimo statutą. Jis vėliau, žinoma, buvo ne kartą keistas, taisytas, bet iki šiol išlaikė savo pagrindinius kontūrus. Nenuostabu, kad vėliau rekordškai ilgus savo darbo Seime metus Č. Juršėnas niekada nesiskirdavo nei su Konstitucija, nei su Seimo statutu, kurio straipsnius žinojo atmintinai. Ir žino iki šiol. Apie tai sklido legendos.

Manau, šiais metais susiklostė labai simboliškai, nes Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė, skiriamas už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą, yra įteikiamas gegužės 18-ąją, per Č. Juršėno gimtadienį. Ne mažiau simboliška, kad šįmet kartu su Č. Juršėnu apdovanojamas ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininkas R. Stefančukas. Jis yra vienas iš vadovų šalies, kuri ne tik sėkmingai priešinasi agresijai, bet ir naujai, kaip ir mes prieš tris dešimtmečius, performuoja savo parlamentarizmo procesą, grindžiamą demokratijos, laisvės ir respublikos vertybėmis.

Greta indėlio į parlamentarizmą yra dar vienas, ne mažiau svarbus, Č. Juršėno nuopelnas, susijęs su mūsų politikos humanizavimu. Daugelis, taip pat ir iš politinių oponentų, galėtų paliudyti, kad tolerancija, džentelmeniškumas, vidinė elegancija, juršėniškas saviironijos ir humoro jausmas ne kartą padėjo pasiekti politinių kompromisų ir sutarimo sprendžiant svarbius valstybės klausimus. Viena interviu Č. Juršėnas, paklaustas, iš kur semiasi optimizmo, yra sakęs: „Šypsena nieko nekainuoja, o parduoti ją galima labai brangiai.“ Esu įsitikinusi, kad geranoriška Č. Juršėno šypsena yra ne tik prigimties, bet ir sąmoningo nusiteikimo rezultatas. Suformuoti tokią nusiteikimą, ilgainiui virstantį gyvenimiška pozicija, pasaulėžiūros dalimi, reikia kryptingai ir nuosekliai dirbti dešimtmečiais. Ir tai kelia didžiulę pagarbą. Antra vertus, savo geranoriškumą jis dosniai dovana. Tai galiu paliudyti ir pati. Žinau, kad tą patvirtintų ir ne vienas buvęs Seimo Pirmininkas. Gerbiamas Česlovas savo patarimais prisideda, kad Seimo mechanizmas suktųsi kuo sklandžiau.

Su gerbiamu Česlovu mus sieja ir bendra aistra – šachmatai. Šachmatai irgi turi gudrybių, netgi savotiškų psichologinių triukų, tačiau čia dominuoja esminis principas – priešininkai visada turi vienodas sąlygas, tą pačią šachmatų lentą, ir tik nuo prigimtinio talento, įdėto darbo, kantrybės ir išminties priklauso, kaip bus išnaudotos galimybės. Tokia etika paremta politika kviečia koncentruotis ne į gebėjimą staiga ištraukti papildomą figūrą ar nusukti priešininko pėstininką, o į gebėjimą maksimaliai realizuoti savo potencialą laikantis sutartų taisyklių ir procedūrų, kurias, be abejo, reikia puikiai išmanyti. Toks požiūris Č. Juršėnui visada buvo artimas. Politikoje, kaip ir šachmatuose, svarbios pergalės. Ir šachmatuose, ir politikoje yra tokių, kurie trokšta žūtibūt išlošti, prie to išlošimo tikėdamiesi pritempti visa kita. Tačiau yra siekiančių laimėti ir savo laimėjimu pasidalyti su kitais. Manau, Č. Juršėnas priklauso būtent šiai kategorijai.

Gerbiamas Česlovai, nuoširdžiai ačiū už Jūsų išpūdingas pergalės, ypač parlamentarizmo ir demokratijos veikimo srityje. Dabar jos jau yra visų mūsų, viso parlamento, pergalės.

Ilgų ir kūrybingų metų, energijos ir sveikatos! Su garbingu jubiliejumi! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Seimo Pirmininkei.

Kviečiu Respublikos Prezidento vyriausiąjį patarėją A. Kabišaitį perskaityti Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą.

**Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas,
perskaitytas Prezidento vyriausiojo patarėjo Andriaus Kabišaičio**

A. KABIŠAITIS. Laba diena. Gerbiamas jubiliate, gerbiami Seimo nariai, gerbiami svečiai, man labai malonu šiandien perduoti jums Jo Ekscelencijos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimą.

„Gerbiamasis Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatara Česlovai Juršėnai, sveikinu jus gražaus jubiliejaus ir garbingo apdovanojimo proga. Dėl savo ilgametės ir vaisingos tarnybos valstybei, einant pačias atsakingiausias pareigas, esate tapęs vienu svarbiausių XX amžiaus pabaigos – XXI amžiaus pradžios Lietuvos istorijos kūrėjų.

Savo išvalgumu, išmintimi ir pagarba oponentams jūs neabejotinai prisidėjote prie demokratinės kultūros Lietuvoje įsitvirtinimo, prie politinės europinės lietuvių tautos savivokos stiprinimo. Neįmanoma pervertinti jūsų asmeninio indėlio, mažinant okupacijos paliktą visuomenės tarpusavio susipriešinimą.

Būdamas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku, jūs iškilmingame Seimo posėdyje atsiprašėte už tuos, kurie Komunistų partijos vardu darė nusikaltimus Tautai ir valstybei, kolaboravo su pavergėjais, persekiojo, trėmė, kalino. Šie jūsų, kaip tvirto ir brandaus politiko, žodžiai padėjo mūsų šaliai gydyti okupacijos paliktas žaizdas, siekti santarvės ir vienybės.

Mane visada žavėjo ir tebežavi jūsų humoro jausmas, gebėjimas iš šalies pažvelgti į save patį, nesvarbu, kokio svarbumo pareigas valstybėje einantį. Subtilus jūsų humoras visada liudija išmintingą ir tolerantišką požiūrį į pasaulį ir gyvenimą, atskleidžia, kad politinė veikla nėra ciniška kova dėl galios, o teisingumu ir meile pagrįstas tarnavimas žmonėms.

Leiskite išreikšti jums pagarbą mūsų mėgstamų šachmatų terminais: tegul elegantiška jūsų partija sužiba dar ne vienu gražiu ėjimu.“ (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Respublikos Prezidento vyriausiajam patarėjui A. Kabišaičiui.

Kviečiu į tribūną Seimo narį L. Jonaitį.

Seimo nario Liudo Jonaičio kalba

L. JONAITIS (LSDPF). Laba diena, gerbiamoji Seimo Pirmininke, Jūsų Ekscelencija Česlovai Juršėnai, Ekscelencijos Prezidentai, mūsų šalies vadovai Valdai Adamkau, Dalia Grybauskaitė, Vytautai Landsbergi, gerbiamieji Seimo nariai, garbūs svečiai.

Šiandien man didelė garbė tarti sveikinimo žodį Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, ilgamečio Seimo nario, Seimo Pirmininko, socialdemokratų garbės pirmininko Č. Juršėno 85-ųjų gimimo metinių ir Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo Aleksandro Stulginskio žvaigžde proga. Vieni savo gyvenimą nugyvena tyliai, kitų nuveikti darbai ir pasiekimai kalba patys už save ir skatina šnekėti apie juos. Ši ypatinga proga įpareigoja mane pasidalinti su jumis mintimis apie žodžio virtuozą, puikiai valdantį net tris užsienio kalbas, erudicijos didmeistrį gerbiamą Č. Juršėną, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenimis, rekordininką – beveik 23 metus Lietuvos Respublikos parlamente ėjusį Seimo nario, Seimo Pirmininko, Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas, apie asmenybę, politikos guru, nemažai prisidėjusį prie situacijos stabilizavimo krizių, permainų metu. Jam vadovaujant priimti įstatymai, pagal Konstituciją reglamentavę svarbiausių valstybės institucijų veiklą: Prezidento rinkimų, Prezidento, Vyriausybės, Konstitucinio Teismo ir kitų.

Ne vienas čia salėje esantis žmogus yra Č. Juršėno gyvenimo liudininkas, akimirkų, įprasminančių jo, kaip politiko ir visuomenės veikėjo, darbus Lietuvai žengiant nepriklausomybės keliu. Kai kas jį pažįstate asmeniškai, buvote bendražygiai, bičiuliai, lydėję jį šiame sudėtingame politiniame kelyje.

Pirmosios nepriklausomybės užuomazgos, menu, buvo dar 1989 metų gruodžio mėnesį, kai drauge dalyvavome Vilniaus operos ir baleto teatre vykusiame XX partiniame suvažiavime. Jo

metu buvo rengiami įvairūs dokumentai, ruošiamasi žengti lemtingą žingsnį ir viešai paskelbti, kad Lietuva galiausiai išdrįsta atsiskirti nuo TSKP. Būtent čia buvo pasėta sėkla tolesnei Sąjūdžio veiklai vykdyti. Ir tai, be abejo, buvo paties Č. Juršėno ir A. M. Brazausko nuopelnas. Tokia yra tikroji istorija.

Didžiai gerbiamas Č. Juršėnas nuo 1990 metų buvo Lietuvos demokratinės darbo partijos tarybos prezidiumo narys, vėliau – partijos pirmininkas. Vedinas savo pažiūrų ir įsitikinimų siekė kairiųjų politinių jėgų vienybės. Susijungus Lietuvos socialdemokratų ir Lietuvos demokratinės darbo partijoms, nuo 2001 metų ėjo Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigas.

Gerbiamas signataras buvo Teismų tarybos, Lietuvos žurnalistų sąjungos, „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ mokslinės redakcinės tarybos narys, yra knygų „Pasaulio šalys“, „Tūkstantis pasaulio veikėjų“, „Tarptautininko žinynas“ autorius, pridėjęs savo ranką net prie 26 „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ tomų, parašęs ir nemažai atsiminimų apie politikus ir Kovo 11-osios Akto signatarus, buvusius Seimo narius.

Pasak Ekscelencijos, Seime ir kitose darbovietėse jam buvę įdomu dirbti, niekada nenuobodu. Jis visada stengdavosi, kad ir kitiems su juo nebūtų nuobodu. Net ir rutininius, kasdienius darbus stengdavosi atlikti su tam tikra elegancija bei humoru. Apskritai jis aukštai iškėlė politiko kartelę, o atsakomybė ir padorumas, reiklumas sau ir kitiems buvo ir visada bus siejama su šio politiko išskirtine asmenybe. Tiesa, kai reikia pabarti, gerbiamas jubilias tą daro labai subtiliai – akis į akį ar būdamas tarp kolegų.

Šis nepaprastas žmogus kiekvieną savo gyvenimo akimirką – mintį, žodį, veiksma – matuoja aukščiausiais matais. Ir ne tik matuoja – jais gyvena. Tikiu, kad ir šiandien matote gražią mūsų valstybės ateitį, įprasminatą jūsų vaikuose ir vaikiaičiuose. Judviejų su jūsų gyvenimo mūza, įkvėpėja, geriausia patarėja, gerbiama žmona Jadvyga (amžinąjį atilsį) tandemas buvo tas skaitiklis ir vardiklis, rėmęs neapsakomai stiprią, kaip jūs pats sakėte, jau penkių Juršėniukų jungtį.

Šiandien Lietuva yra laisva, stipri, demokratinė Europos dalis, ir galiu drąsiai teigti, jog tai Jūsų, gerbiamas Česlovai, nuopelnas. Nereikia užmiršti, kad po pirmaisiais dokumentais dėl stojimo į Europos Sąjungą ir NATO yra jūsų paties, A. M. Brazausko, A. Šleževičiaus parašai.

Baigdamas savo kalbą noriu pasakyti, kad tokios asmenybės kaip Č. Juršėnas gimsta kartą per šimtmetį ir nesubręsta per vieną dieną – tai reikalauja daugybės žmogiškųjų pastangų, kantraus ir nuoseklaus darbo, savišvietos ir nuolatinės ištikimybės tikrosioms vertybėms. Politikai reikalingi būtent tokie lyderiai: jautrūs žmonių problemoms, tarnaujantys demokratijai ir jos principams, kupini patirties ir išminties, atviri visuomenei.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad šiandienis politikas turėtų mokytis iš jūsų, kaip prisiimti atsakomybę ar jos dalį už bendrąją tautos raidą ir valstybės kelią, tautos, jos kultūros plėtrą.

Nuoširdžiai dėkoju likimui, kad teko garbė jus pažinti ir žingsnis po žingsnio sekti jūsų, didžiojo savo mokytojo, pavyzdžiu. Buvote ir esate Lietuvos simbolis, politinė figūra, įkvėpusi kurti laisvą, demokratišką, modernią valstybę ir dirbti jos žmonių labui.

Sveikinu jus ir kiekvieną, kurio žodžiais ir siekiais, darbais ir pastangomis Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimas buvo paskirtas būtent jums. Tai ištis pelnytas jūsų darbo ir asmenybės įvertinimas, vertas mažų mažiausiai pagarbos ir šiltų žodžių. Tokių istorinių progų nebūna daug, todėl mokėkime džiaugtis kito pelnyta laime.

Leiskite man Lietuvos socialdemokratų frakcijos vardu palinkėti jums sveikatos ir kuo didžiausios sėkmės jūsų darbuose. Įgyvendinkite savo didžiąsias svajones. Tai bus didžiausia jūsų dovana ateities kartoms.

Sveikinu dar kartą ir linkiu pačios geriausios kloties. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju L. Jonaičiui. Kviečiu mintimis pasidalinti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą J. V. Paleckį.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Justo Vinco Paleckio kalba

J. V. PALECKIS. Mielas Česlovai, garbūs prezidentai, Seimo nariai, signatarai, visi šios iškilmingos valandos dalyviai, Česlovo artimieji. Ne daug kam taip pasiseka: ypatingo apdovanojimo

įteikimas ypatingomis aplinkybėmis sutampa su jubiliejumi. Manau, kad Č. Juršėnas savo gyvenimu nusipelnė tokio sutapimo. Tik trečioji Aleksandro Stulginskio, tikro demokrato ir valstybininko, žvaigždė. Ja iki šiol apdovanotas tik Prezidentas V. Adamkus ir JAV senatorius R. Dž. Durbinas. Seimui vėl vieningai balsavus, žvaigždė šiandien bus įteikta Č. Juršėnui, o vėliau, matyt, ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininkui R. Stefančukui. Labai garbinga kompanija.

Apytikriai pusę savo gyvenimo Č. Juršėnas darbavosi priklausomoje Lietuvoje, kitą pusę – jau laisvoje, būtent joje savo parlamentine veikla brėždamas labai ryškų braižą. Tuo jis, kaip ir A. M. Brazauskas, tarsi sujungė skirtingas, labai skirtingas, epochas. Ši aplinkybė ypač svarbi dabar, akivaizdoje žiauraus nusikalstamo karo, kuris siaučia Europos viduryje, visai šalia. Dar prieš pusę amžiaus socialdemokratų patriarchas, pirmasis VLIK'o pirmininkas S. Kairys pranašiskai kalbėjo apie įvairiausių nepriklausomybę ir demokratiją remiančių politinių jėgų susitelkimą, ypač lemiamais momentais.

Česlovo kelias nuo Panižinskės kaimo iki parlamentarizmo viršūnių sostinėje buvo ganėtinai ilgas ir vingiuotas, tačiau turėjo savo vidinę logiką. Jis nuo jaunumės išsiskyrė žinių siekiu, lipė lipo prie laikraščių, žurnalų. Motina labai norėjo leisti sūnų į kunigus, bet Česlovas aukso medaliu baigė Ignalinos vidurinę mokyklą – visos durys atviros: bandė tapti ir aktoriumi, ir ansamblio „Lietuva“ šokėju, ir radijo diktoriumi, bet savimi pasitikintis ignaliniškis tas paieškas baigė tuo, kad atsidūrė studijuojančių žurnalistiką suole, radijuje ir televizijoje. Jau tada daug kas pastebėjo, kad Česlovas tiesiog vaikščiojanti enciklopedija, besidomintis viskuo, ypač įvairių pasaulio valstybių sąranga, išimenantis faktus, datas, biografijas, gebantis prognozuoti, analizuoti.

O štai virsmo iš nelaisvės į laisvę – Atgimimo – laikas tapo tikruoju Č. Juršėno laiku. Jo vedamos televizijos laidos „Atgimimo banga“ virto itin karštų diskusijų pradžiamokslu. Laidoje susidurdavo įvairios nuomonės, brendo demokratijos, žodžio laisvės pradmenys, aiškėjo daugiapartinės sistemos siluetai. M. Gorbačiovo pertvarkai išibėgėjus, susikūrė Sąjūdžio iniciatyvinė grupė, jos pusę sudarė LKP nariai. Lietuvos komunistų partija jau dėl to paties Sąjūdžio įtakos pasuko socialdemokratijos ir nepriklausomybės keliu.

Č. Juršėnas aktyviai dalyvavo tuose istoriniuose įvykiuose. Pirmuosiuose nuo pat 1926 metų demokratiniuose Lietuvos parlamento rinkimuose jį stipriai palaikė Ignalinos žmonės. O Aukščiausiojoje Taryboje labai pravertė Česlovo įdirbis tyrinėjant demokratiškas šalių konstitucinę sąrangą, parlamentų veiklą. Jis iš karto pasinėrė į tuo metu dar labai nepatyrusios Aukščiausiosios Tarybos darbo verpetus ir svariai prisidėjo prie to, kad jos veikla buvo demokratiškai reguliuojama ir reglamentuojama.

1992 metais, po įtikinamos Lietuvos demokratinės darbo partijos pergalės rinkimuose, Č. Juršėnui teko itin sunkus darbas – pirmininkavimas pirmajam po 66 metų pertraukos Lietuvos parlamentarizmo istorijoje demokratiškam daugiapartiniam Seimui. Ketveriems metams jis tapo pirmuoju Seime ne tik pagal pareigas, bet ir pagal Konstitucijos išmanymą, Statuto ir įvairiausių teisinių procedūrų narpliojimo meistriškumą, sėkmingą kompromisų paiešką. Joks kitas jo įpėdinis tame poste pagal šiuos, o gal ir kitus kriterijus negalėjo jam prilygti, todėl ir šiandienykštis apdovanojimas.

Ypatingas Č. Juršėno nuopelnas – socialdemokratinės krypties stiprinimas Lietuvos politikoje. Jis vadovavo Demokratinei darbo partijai, kai LDDP prieš 23 metus paritetiniais pagrindais susijungė su V. P. Andriukaičio vadovaujama Socialdemokratų partija ir sudarė tvirtą kairiąją jėgą.

Savo gyvenimo ir darbo stiliumi Česlovas sukūrė savotišką Juršėno braižą. Jis visada stengėsi padėti, užjausti. Jis vienas iš tų politikų, kuriems nei rublis, nei „vagnorėlis“, nei litas, nei euras, liaudiškai tariant, niekada neprilipo. Su juo bendravę išiminė puikią jo iškalbą, žaibišką, su humoru reakciją diskusijoje, o ir džentelmeniškumą. Ir vis dėlto pagrindinė šio braižo paslaptis – jo tiesiog neįsivaizduojamas darbštumas kartu su atsakingumu ir atvirumu.

Esu tikras, kad nė vienas mūsų šalies gyventojas nėra matęs Česlovo supykusio, pagiežingo, besisvaidančio įtarinėjimais, įžeidinėjimais ar nenormine leksika. Česlovas vadovaujasi maksima: šypsena pigiai perkama ir brangiai parduodama.

Kai prieš kelis dešimtmečius rinkimų kampanijų metu kai kur sproginėjo vadinamosios bombelės, o Česlovui oponentai daužė akinius, jis sugebėdavo nusišypsoti, mestelėti ironišką

komplimentą storžieviams. O į pašiepiančias karikatūras jo atsakymas – plati juršėniška šypsena. Česlovas pirmasis ir kol kas vienintelis politikas, renkantis visas jas, ir pikčiausias, išleidęs dvi karikatūrų knygeles.

Laisvamanis Č. Juršėnas, kai pakviečia jį, noriai apsilanko bažnyčiose, netgi ir kalbą ten pasako, tiesa, ne pamokslą.

Na ir baigdamas noriu pasakyti, kad prieš penkerius metus panašia proga iš šios tribūnos Česlovui buvo palinkėta, kad pasakodamas artimiesiems ir draugams savo tikrai nenuobodaus gyvenimo istorijas įsijungtų diktofoną, kad visos jos sugultų į jo prisiminimų knygą. Esu laimingas, kad taip ir atsitiko. Tiesa, diktofono neprireikė, Česlovas, kaip tradicijų žmogus, ne kompiuteriu, o savo labai sunkiai įskaitomu braižu užrašė tas istorijas, perskaitė jas šeimoje, draugams ir gavęs visišką jų pritarimą nunešė į tikrai labai rimtą leidyklą. Neabejoju, kad netrukus dalis žmonių šioje salėje, o ir stebinčių šią ceremoniją per televiziją, susitiks su Česlovu memuarų knygos pristatyme arba susiras ją knygynuose.

Man prieš akis dažnai iškyla žaismingas A. Šiušos piešinys-karikatūra. Stoviniuoja su savo žaisliukais du jau ūgtelėję darželinukai, abu simpatiški, apie ateitį svajoja. Vienas dar tik pakaušį krapšto, o kitas, apskritaveidis su akinukais, jau tvirtai apsisprendęs – o aš užaugęs būsiu Juršėnu. Gal ir neblogai būtų, jeigu tokia šio žmogaus braižo paženklinta profesija sudomintų vaikus ne tik Česlovo gimtajame Ignalinos krašte. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju signatarui už tikrai įdomų pasisakymą. Kviečiu į tribūną Seimo narį Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininką A. Vinkų.

Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininko, Seimo nario Antano Vinkaus kalba

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas Prezidente Valdai Adamkau, gerbiama Prezidente Dalia Grybauskaitė, gerbiamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininke, pripažintas atkurtos Lietuvos vadove gerbiamas profesorius Vytautas Landsbergis, gerbiama Seimo Pirmininke, brangūs kolegos Seimo nariai ir garbūs svečiai, nuoširdžiai džiaugiuosi, kad šiandien Seimo posėdyje tęsiame gražią tradiciją: bus įteiktas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Gegužės 15 dieną Lietuvoje buvo minima Steigiamojo Seimo diena, su ja siejama iškili Steigiamojo Seimo Pirmininko A. Stulginskio asmenybė. Noriu pasidžiaugti, kad Seimo Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisija nusprendė siūlyti Seimui šiais metais skirti du apdovanojimus. Džiugu, kad Komisijos siūlymu ir Seimo nutarimu Aleksandro Stulginskio žvaigždė šiais metais apdovanojami Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, ilgametis Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Č. Juršėnas ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas R. Stefančukas.

Gerbiamas signatare Česlovai Juršėnai, iš visos širdies sveikinu jus garbingos 85-erių metų sukakties proga ir noriu priminti jums, kad jūs penkeriais metais biologiniu amžiumi vyresnis už Dž. Baideną. Linkiu stiprios sveikatos ir ilgiausių metų! Džiaugiamės, kad jūs savo dalyvavimu Seimo posėdyje mus visus pagerbėte ir mes turime progą iškilmingai jums įteikti aukščiausią Seimo apdovanojimą už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas R. Stefančukas šiandien negalėjo atvykti, todėl jam Seimo apdovanojimas bus įteiktas kitu metu Seimo valdybos sprendimu nustatyta tvarka.

Gerbiamas Seimo Pirmininke, brangūs kolegos Seimo nariai, ačiū jums už suteiktą garbę pristatyti ilgamečio Seimo Pirmininko, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Č. Juršėno veiklą ir nuopelnus mūsų Tėvynei.

Č. Juršėnas dar iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo pateikdavo savo laidose drąsių ir tuomet neįprastų įžvalgų apie pasaulio politinius įvykius. Signataras Č. Juršėnas aktyviai dalyvavo rengiant Aukščiausiosios Tarybos reglamentą, kartu su kitais deputatais tuo metu gavo Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo padėką.

Signataras Č. Juršėnas 1992–2012 metais buvo Seimo narys, 1993–1996 metais ir 2008 metais vykdė Seimo Pirmininko pareigas, 1992–1993 metais ir 2004 metais buvo laikinasis Seimo Pirmi-

ninkas, 2000–2004 metais, 2004–2008 metais ir 2008–2012 metais ėjo Seimo Pirmininko pavaduotojo ir Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigas. Keturis kartus veikė opozicijoje. Eidamas šias pareigas, Č. Juršėnas labai daug prisidėjo prie demokratijos, parlamentarizmo raidos ir valstybingumo stiprinimo Lietuvoje.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Seimo Pirmininkas Č. Juršėnas vedė Lietuvos parlamentą demokratijos keliu – rengė įstatymus, vadovavo Seimo statuto, nustačiusio demokratiško parlamento darbo taisykles, parengimui ir priėmimui. Ponas Juršėnas, būdamas Seimo Pirmininku (jis liepė man – ne ponas, o draugas) ir eidamas kitas pareigas Seime, visuomet atsižvelgdavo į mažumos teises, gerbdavo oponentus, suteikdavo jiems galimybę pateikti savo nuomonę. Jaunai Lietuvos demokratijai tai buvo labai svarbu. Šias bendravimo taisykles Č. Juršėnas skleidė visoje Lietuvoje, susitikdamas su žmonėmis ir su jais betarpiškai bendraudamas. Nepaisant to, kad oponentai ne visuomet būdavo geranoriški, Č. Juršėnas niekada neprarado tikėjimo tolerancija ir demokratija, buvo ir tebėra parlamentinės demokratijos šalininkas ir puoselėtojas.

Signataras yra trijų redakcinių kolegijų, rengusių Pirmojo ir Antrojo Lietuvos Respublikos Seimo narių biografinius žodynus, pirmininkas. Aktyviai dalyvavo rengiant leidinį „Parlamentarizmas Lietuvoje“. Kaip „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ mokslinės redakcinės tarybos narys signataras Č. Juršėnas rūpinosi tinkamu parlamentarizmo, taip pat ir lietuviškojo, atspindėjimu daugiatomėje enciklopedijoje.

Šiuo metu signataras visuomeniniais pagrindais vykdo Seimo Pirmininko padėjėjo pareigas. Signataro Č. Juršėno nuopelnai stiprinant demokratiją ir parlamentarizmą buvo įvertinti Vytauto Didžiojo ordino Didžiojo kryžiaus kavalieriaus apdovanojimu, Ukrainos Jaroslavo Išmintingojo III klasės ordinu ir kitais Lietuvos bei užsienio valstybių apdovanojimais. Nevardinsiu ir taip šviesiajai Lietuvai žinomų Česlovo nuopelnų. Jų yra tiek žvelgiant į jaunystėje jo vagotus žurnalistikos dirvonus, tiek į visą nueitą kelią.

Beje, jis bene vienintelis, kaip sakiau ir pristatydamas, atsiprašė Tautos už Komunistų partijos padarytą žalą Lietuvos žmonėms, ko, atvirai prisipažinkime, neišdrįstų padaryti dažnas iš mūsų.

Tad garbingai auditorijai leidus, pabandysiu nutapyti Česlovo paveikslą žmogiškumo interjere. Pirmoji spalva – begalinė tolerancija (apie ją jau kalbėjo Seimo Pirmininkė), atlaidumas ir diplomatija. Niekam neteko išgirsti iš Česlovo lūpų ne tik piktesnio žodžio, bet ir aukštesnio tono. Jis geranoriškai bendravo su visais, ieškojo dialogo, vienybės, nors ir nepritardavo oponentų mintims. Jis išliko ramus ir tuo metu, kai susitikimuose su Tautos atstovais net du kartus jam sudaužė akinius. Čia noriu priminti Prezidento V. Adamkaus žodžius: „Stiprus yra ne tas, kuris muša, bet stiprus yra tas, kuris atlaiko.“ Jūs atlaikėte – akinius vėl turite. Tai akivaizdus įrodymas, jog ne veltui jo šviesios atminties tėveliai norėjo, kad sūnus taptų kunigu. Žinoma, supratau, kad jis nenorėjo, todėl nuėjo kitu keliu.

Antra spalva – begalinis darbštumas, tikslumas, pareigingumas. Būdamas aktyvioje politikoje šis žmogus dirbo 7 dienas per savaitę ir visada galėjai pasikliauti jo posakiu: pasakyta – padaryta.

Trečia spalva – ironija ir autoironija. Turbūt niekam ne paslaptis, kad šios savybės yra didžios išminties ženklai. Štai kodėl gerbiamas Česlovas itin mėgo karikatūros, šaržo žanrą ir yra sukaupęs smagią jų kolekciją. Jis vadovavosi Sokrato maksima: aš žinau, kad aš nieko nežinau, bet pridurdavo: nelaimė ta, kad kiti nežino, kad jie nieko nežino. Kad ir daug žinodamas, išmanydamas, jisai savikritiškai su lengva pašaipėle žvelgė į save ir siūlė tokią sentenciją, pavadintą jo vardu: „Juokis iš manęs, juokis iš savęs ir būsi protingas.“

Noriu pasakyti, kad Česlovui šeima buvo šventas dalykas. Jūs buvote pavyzdys. Matydavau, kai einantį į Seimą ar einantį kur kitur, į darbą jus lydėdavo žmona. Laikydamas už rankos ir pakelta galva didžiavotės, jūs tarsi sakėte visiems: žiūrėkite, kaip atrodo mano duetas su žmona. Noriu pasakyti, tai, kad jūs atsidavęs dirbote Seime produktyvų darbą ir ilgais vakarais, ir savaitgaliais, lėmė ši aplinkybė, svarbi aplinkybė, tai yra stiprus užnugaris, kurį jums dešimtmečiais užtikrino brangioji žmona Jadvyga. Atrama buvo ir yra taip pat sūnus Saulius ir jo žmona Tatjana, anūkas Juras ir jo žmona Emilija, jų šeimos. Bet vis dėlto „svarbiausias žmogus (jis rašo) ir iš-

tikimiausias pagalbininkas buvo žmona Jadvyga“, kurią Č. Juršėnas, kaip pats pasakoja, vis dar sapnuoja, nors nuo jos netekties praėjo ištisas penkmetis.

Gerbiamas Česlovai Juršėnai, aš giliai įsitikinęs ir dabar sakau tuos žodžius, kad visos valdžios institucijos reikalingos, be jų nebūtų tvarkos visuomenėje, bet ne viskas valdžia. Valdžia laikina, ji praeina, ateina ir praeina, o didžiausia valdžia yra žmogiškumas ir laimė, ir sėkmė šeimoje. Tęskite tą pavyzdį ir duokite jį mums.

Norėčiau štai ką pasakyti: mes labai dažnai mokame pasiginčyti, pyktis, įžeidinėti, mokame ir atleisti, o atleisti reikėtų mokėti daugiau. Ir norėtusi, kad Lietuvoje teisėjų būtų mažiau negu teisiamųjų, o su pagarba, atleisdami vieni kitiems, suprasdami vieni kitus, mes toli nueitume.

Steigdami Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą, rengdami jam medžiagą, mes dažnai rašėme, kad kiekvienos valstybės pamatas yra jos istorija, žmonės, iškilios asmenybės, didvyriai ir patriotai. Mes visi kartu kuriame Lietuvos istoriją ir puoselėjame demokratiją savo aplinkoje, pažįstame ir gerbiame dorus, sąžiningus Lietuvai atsidavusius žmones, kurie savo darbais stiprina valstybingumą, demokratiją ir parlamentarizmą. Tegul šie žmonės ir toliau bus pagerbti iškilios A. Stulginskio asmenybės garbei pavadintu aukščiausiu Seimo apdovanojimu. Šiandien jūs esate vienas iš tų ir mes visi nuoširdžiai, nuoširdžiai jus sveikiname.

Noriu pasakyti, kad Prezidentas V. Adamkus vienoje savo knygų rašė: „Vardan mūsų žuvusių tėvų ir tėvynainių, vardan kovojusių už mūsų šalies laisvę, vardan mūsų ir mūsų vaikų ateities turime išsaugoti ir skleisti šią bendrą atmintį mūsų tautos istorijos, kurią kūrė mūsų tėvai ir protėviai, kurią kūrė prieš tai dirbę vadovai ir žmonės, skleisti šią atmintį, atminti mūsų pergyventą istoriją. Turime kelti savo ir pasaulio visuomenės sąmoningumą, gilinti pagarbą žmogaus gyvybei ir orumui. Tuo labiau matydami, vykstant karui Ukrainoje, kokia trapi yra gyvybė – žūsta vaikai, žūsta seneliai, žūsta garbingo amžiaus žmonės. Tad gerumo reikia visiems ir visais laikais.

Noriu pasakyti, esant kritinėms situacijoms, vadovaukimes R. Tagorės žodžiais: leisk, Dieve, man maldauti ne užstoti mane nuo pavojų, bet kad suteiktum man drąsos juos pasitikti. Leisk man, Dieve, prašyti, ne kad numalšintum skausmą, bet kad duotum širdžiai stiprybės jį nugalėti. Nes visi mes giliai tikime, kad Lietuva visada buvo, yra ir bus tikslas, prasmė ir priežastis gyventi, kurti, aukotis, paprasčiausiai mylėti ir būti, nes čia mūsų namai, čia mūsų protėvių žemė. Todėl jausdami bendrumą, jausdami pasitikėjimą vieni kitais, to mums dar labai reikia ir šioje auditorijoje, vienas su kitu mes esame stiprūs, esame vienintelės tėvynės Lietuvos vaikai. Tik meilė artimajam, gimtajam kraštui jungia mus, veda į priekį, skatina daryti prasmingus ir kilnius darbus vardan klestinčios Lietuvos.

Brangus Č. Juršėnai, būkite laimingas, šiandien jūsų sieloje dvasios šventė, šiandien jūsų vaikų, anūkų ir jus gerbiančių žmonių sieloje šventė. Tegu Dievas saugo jus ilgam mūsų džiaugsmui. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininkui A. Vinkui. Kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen įteikti Aleksandro Stulginskio žvaigždę gerbiamam Č. Juršėnui. Prašom. (*Plojimai*)

Kviečiu į tribūną Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą gerbiamą Č. Juršėną.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Česlovo Juršėno kalba

Č. JURŠĖNAS. Aukštasis Seime, garbieji Respublikos prezidentai, gerbiamieji Lietuvos seimų pirmininkai ir premjerai, ponai ir ponios, kolegos, bičiuliai. Visų pirma kuo nuoširdžiausiai dėkoju Tautos atstovybei, visų frakcijų deputatiniam korpusui už aukštą mano ilgametės parlamentinės veiklos įvertinimą. Ačiū, brangieji. Ačiū. (*Plojimai*)

Ir kad tik man dar užtektų jėgų kai ką nuveikti, stiprinant parlamentarizmą mūsų brangiojoje Lietuvoje. Šitaip pasakius būtų galima sustoti ir protingai patylėti... Kaip tai maždaug prieš 30 metų padarė rimtas Seimo narys, mano pakviestas į Seimo tribūną tęsti diskusijos, – jisai šypsojosi tribūnoje ir tylėjo. Ir tylėjo per visas jam pagal Statutą priklausančias 5 minutes. Taigi, kaip matote, įdiegė netikėtą parlamentinių debatų žanrą.

Man šiandien vis dėlto rūpi dar kai ką pasakyti ir būtinai pasakyti apie Pirmosios Lietuvos Respublikos politiką, Lietuvos didžiavyrį, Vasario 16-osios akto signatarą A. Stulginskį, kurio vardo žvaigždė skirta ir man. Man, manau, ir ne tik man, svarbiausia, kad A. Stulginskis buvo pirmasis pirmojo moderniųjų laikų Lietuvos parlamento pirmininkas. Žmogus, tinkamu laiku buvęs tinkamoje vietoje.

Priminsiu patį pirmąjį jo sprendimą – jis pasiūlė priimti Seimo nariams atsistojant Seimo rezoliuciją. Ta rezoliucija trumpa, bet pilna prasmės. Deja, net rimti žmonės ir anuomet, ir šiais laikais kartais šį bazinį pirmojo lietuviško Seimo dokumentą nuvertina – atseit jis tik kartoja Vasario 16-osios aktą. Bet, girdi, vis tiek sviestu košės nepagadinsi. Aš pasakyčiau kitaip: iš tikro šiuo atveju ir kitas sviestas, ir kita košė.

Įsiklausykime (cituoju): „Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnologinėm sienom ir laisvą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis Valstybėm.“ Taigi šiuo aktu įtvirtinta Lietuvos valdymo forma – respublika. Vasario 16-osios akte kalbama apie valstybės atstatymą. O apie valstybės formą pasakyta, kad tai pavedama Steigiamajam Seimui. Bet primenu, kad 1918 metais buvo bandyta Lietuvoje kurti ir monarchiją. Vadinas, gegužės 15-oji laikytina ne tik Steigiamojo Seimo, bet ir Respublikos diena.

Per tuos anų laikų porą metų, klojant valstybės teisinius pamatus, visų pirma parengiant 1922 metų Konstituciją ir būtent vadovaujant Steigiamojo Seimo Pirmininkui A. Stulginskiui, nepriklausomoje Lietuvoje įsigaliojo parlamentinės respublikos modelis, kurį sugriovė 1926 m. gruodžio 17 d. perversmas.

Vėliau A. Smetonai nereikėjo pilnakraujo parlamento, o 1938 metų Konstitucijoje neliko vietos net žodžiams „demokratija“ ar „demokratinė respublika“. Tačiau štai pokario partizanų judėjimas savo pamatiniuose dokumentuose rėmėsi ne 1938 metų, o būtent 1922 metų Konstitucija. 1990 m. kovo 11 d. atkurdami Nepriklausomos valstybės funkcionavimą, mes rėmėmės ir Vasario 16-osios aktu, ir Steigiamojo Seimo 1920 m. gegužės 15 d. (mano šiek tiek anksčiau perskaityta) rezoliucija, ir 1922 metų Konstitucija. Galima sakyti, kad tuo metu mus lydėjo Steigiamojo Seimo ir jo Pirmininko A. Stulginskio aura.

Bet ar visa tai buvo paprasta? Kad tai buvo tik euforijos pakylėti metai? Ar pirmiesiems Antrosios Lietuvos Respublikos parlamentų pirmininkams buvo lengva? Visko, gerbiamieji kolegos, buvo.

Kartais save vadinu ir demokratijos adeptu, ir lietuviškosios demokratijos auka. Štai syki pirmininkauju Seimo posėdžiui, nagrinėjame svarbų kairiesiems klausimą. Staiga į prezidiumą pakyla signataras, pagarsėjęs dėl savo „geležinio kumščio“, ir pareikalauja iš manęs nutraukti klausimo nagrinėjimą. Priešingu atveju mane išneš iš prezidiumo. Prisiminęs nesenus įvykius, apdairiai pažadu jo pasiūlymą apsvastyti. Bet iškart pakviečiu apsaugos karininkus į posėdžių salę ir prašau elgtis delikačiai, bet stebėti prezidiumą. Kartu paprašau pavaduotoją perimti vadovavimą Seimui per šoninį mikrofoną, jeigu reikės. Aš toliau lyg niekur nieko vedu posėdį, kad kolegos nesuprastų, kas iš tikro dedasi. Klausimą sėkmingai užbaigiame, skelbiu pertrauką. Atsidusęs šypsaisi kolegoms.

Ir išvada – kantrybė ir šypsena, šypsena ir kantrybė. To linkiu ir jums visiems ir dar kartą ačiū už garbingą apdovanojimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamaam Česlovui, kuris ir dabar pademonstravo aukštąjį pilotažą, už jo išmintį, pademonstruotą mums.

Skelbiu minėjimo pabaigą. Pertrauka – 10 minučių. (*Balsas salėje*) Gerai – 5-ios.

Pertrauka

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jau galime susėsti į savo vietas, iškilmingas minėjimas baigėsi. Dabar pradėsime savo rytinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 109 Seimo nariai.

11.14 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 18 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Taigi galime pradėti svarstyti mūsų darbotvarkę. 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Matau prie šoninio mikrofono gerbiama G. Burokienė. Prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau darbotvarkės 1-6 klausimą išbraukti, kadangi yra pradėtas tyrimas Etikos ir procedūrų komisijoje.

PIRMININKAS. Žuvininkystės turite omenyje. Gerai. Pasižymime, kad toks prašymas yra.

Per šoninį mikrofoną – gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Frakcijos vardu prašau išbraukti nutarimą dėl P. Gražulio apkaltos, nes, kaip žinoma, Generalinė prokuratūra nėra pateikusi savo atsakymo po to, kai komisija kreipėsi prašydama pradėti ikiteisminį tyrimą dėl tariamo A. Palionio melavimo. O nuo to ištis priklauso apkaltos likimas ir vertinimas. Tai tiesiog išbraukime ir palaukime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra du siūlymai. Ar daugiau bus siūlymų dėl darbotvarkės? (*Balsai salėje*) Ne, tai palaukite, mes neapsisprendėme dėl siūlymų. Nuskambėjo du siūlymai. Gerbiama kolegos, aš suprantu, kad jūs pritariate, bet pasižiūrėkime, ar visas parlamentas pritaris. Pirmas siūlymas buvo išbraukti darbotvarkės 1-6 klausimą, Žuvininkystės įstatymo projektą Nr. XIVP-2334. Kviečiu balsuoti dėl išbraukimo. Kas už tai, kad išbrauktume darbotvarkės klausimą, Žuvininkystės įstatymą. Balsuojame dėl klausimo išbraukimo iš darbotvarkės. Kas už – išbraukti, kas prieš arba susilaiko – neišbraukti. Visi pabalsavo?

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 47, prieš – 51, susilaikė 12. Taigi nėra išbraukiamas iš darbotvarkės.

Gerbiama R. Tamašunienė – per šoninį mikrofoną. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu repliką po balsavimo. Kadangi mes, kaip parlamentas, turime Etikos ir procedūrų komisiją, reikia suabejoti iš viso reikalingumu gal tos komisijos. Viena iš jos priedermių yra būtent Statuto nuostatų taikymas ir galimi pažeidimai. Jeigu mes pradėjome tyrimą Etikos ir procedūrų komisijoje, tai būtų malonu sulaukti jos išvados, o ne paskui mes pažeidimą konstatuojame ir tuo pat metu nieko negalime padaryti, nes jau ir įstatymai apsvarstyti, ir straipsniai, ir jiems pritarta. Iš tiesų nereikia tokios kolizijos daryti. Jeigu tokia komisija kaip savireguliacinis instrumentas yra parlamente, tai vertėtų sulaukti jos išvados.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš irgi kartais suabejoju dėl daug ko reikalingumo. Gerbiama R. Morčūnienė-Mikulėnienė. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Kadangi kalba pasisuko apie Etikos ir procedūrų komisiją, tikrai labai kreipiuosi į opozicijos atstovus išsirinkti iš mūsų frakcijos pateiktų kandidatų į Etikos ir procedūrų komisiją, nes tas tęsiasi jau daugiau negu mėnesį. Aš privačiai į jus kreipiausi ne vieną kartą, tai dabar viešai noriu kreiptis, kad Etikos ir procedūrų komisija dirbtų visa sudėtimi ir iš mūsų frakcijos garbingų narių jūs galėtumėte išsirinkti žmogų, su kuriuo galėtumėte dirbti Etikos ir procedūrų komisijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Leiskite priminti 2014 metų Konstitucinio Teismo nutarimą, kuris aiškiai konstatavo, kad jeigu Seimas vienoje stadijoje padaro procedūrinį pažeidimą, jo nesilaiko ir teisės aktas toliau nagrinėjamas, jis pripažįstamas antikonstituciniu. Po to buvo dar du Konstitucinio Teismo nutarimai analogišku klausimu. Tiesiog noriu pasakyti, kad jeigu šiandien ir priimsite Žuvininkystės įstatymą, užteks kreiptis į Konstitucinį Teismą ir tas įstatymas bus pripažintas antikonstituciniu, ir visa procedūra startuos iš naujo. Jūs jau esate tą dalyką padarę. Jūs turėsite ir dėl mokyklų lygiai analogišką situaciją, ir šiuo klausimu. Tai aš nesuprantu, ką jūs darote.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas nenori kalbėti per šoninį mikrofoną. Gerai. Tada dėl vieno frakcijos vardu siūlymo apsisprendėme. Yra kitas frakcijos vardu siūlymas – išbraukti iš

darbotvarkės 1-3 klausimą. Tai projektas Nr. XIVP-2734, Seimo nutarimas dėl apkaltos. Buvo siūlymas išbraukti iš darbotvarkės. Balsuojame dėl tokio siūlymo, ar pritariame išbraukimui, ar nepritariame klausimo išbraukimui.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 48, prieš – 54, susilaikė 9. Taigi nėra išbrauktas iš darbotvarkės.

Dabar dar vienas aspektas prieš tvirtinant darbotvarkę. Nėra įtraukta į pavasario darbų programą (formalus dalykas) 2-2 klausimų blokas – 2-2.1, 2-2.2 ir 2-3 klausimai – Švietimo įstatymas, Mokslo ir studijų įstatymas ir Švietimo įstatymas. Ar galėtume bendru sutarimu įtraukti į programą, kad mes galėtume šioje darbotvarkėje svarstyti? Nėra prieštaravimų. Dėkoju, pritarta.

Dabar tvirtinsime darbotvarkę, bet gerbiamas P. Gražulis dar nori per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš tikrai nuoširdžiai noriu padėkoti premjerei I. Šimonytei, kad ji palaikė opoziciją, kad kol nėra prokuratūros atsakymo dėl A. Palionio, klausimą dėl mano apkaltos reikia išbraukti iš darbotvarkės. Ačiū gerbiamai I. Šimonytei, kad ji jau praregėjo, kad kažkiek rūpi tiesa.

PIRMININKAS. Dėkoju. Premjerė I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Būčiau nesivarginusi, bet kad jau ponas Petras užkalbino, tai įrašykite dėl protokolo mano balsą prieš. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Įrašome dėl protokolo jūsų balsą prieš. Jūs nebuvote paminėtas. (*Balsai salėje*) Vardą paminėjo! (*Balsai salėje*) Gerai. Gerbiamas Petrai, prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Vis tiek ji sako... Aš nežinau, kaip čia taip greitai keičia nuomonę premjerė. Atrodo, kad ji jau tikrai turi tvirtą nuomonę, sakė, nė vieno ministro, nesvarbu, kokius *griekus* darytų, neatleis iki kadencijos pabaigos ir laikys. Kodėl čia ji taip dabar mano atžvilgiu greitai pakeitė neprincipingą nuomonę?

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau, matau, replikos išsisėmė. Ar galėtume tada darbotvarkei bendru sutarimu pritarti? (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Ne, kviečia balsuoti. Gerai, balsuojame dėl darbotvarkės. Kas už darbotvarkę, taip ir balsuoja, o kas ne už, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 67, prieš – 10, susilaikė 34. Taigi darbotvarkei yra pritarta.

11.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734 (svarstymas)

Dabar tada darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734.

Gerbiami kolegos, dabar yra balsavimo langas, tai taip išeina, kad balsuosime po kiekvieno klausimo ir balsuosime. Čia jų mes daug iki pertraukos neapsvarstysime.

Dabar diskusija. Dabar pirmasis gerbiamas A. Gedvilas užsirašęs frakcijos vardu. Prašau į tribūną diskutuoti.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiami kolegos, nors apkaltos procesas yra detalai aprašytas Seimo statute ir yra įtvirtintas mūsų šalies Konstitucijoje, ir iš principo turėtų būti demokratinio proceso dalis, tačiau tai, ką šiomis dienomis teko matyti viešojoje erdvėje ir girdėti apie Seimo specialiosios tyrimo komisijos darbą bei matyti šioje salėje, su demokratija ir žmogaus teisėmis neturi nieko bendro. Tai, kas čia vyksta, būtų galima pavadinti arba cirku, arba pasityčiojimu, tačiau geriausias apibūdinimas yra tiesiog linčo teismas.

Taip, visiems puikiai žinoma, kad daug kam šioje salėje gerbiamas P. Gražulis nepatinka dėl savo kategoriškumo, dėl drąsos turėti savo nuomonę ir garsiai ją reikšti, dėl nemokėjimo ir nenoro prisitaikyti ir panašiai. Taip, jis nėra nei šventasis, nei angelas, tačiau šioje salėje tokių niekada nebuvo ir nebus. Bet visa tai tikrai nereiškia, kad Seimas turi teisę, o svarbiausia – pagrindą, svar-

styti P. Gražulio mandato, kurį demokratiniuose rinkimuose jam suteikė žmonės, panaikinimą. Ir čia aš kalbu net ne apie mūsų moralinę teisę spręsti kolegos likimą, o apie tai, kad mes realiai neturime svarių argumentų manyti, kad P. Gražulis kaip nors pažeidė Konstituciją arba sulaužė priesaiką.

Dar daugiau, akivaizdu, kad jam nebuvo užtikrinta galimybė turėti nešališką tyrimą, ir mes tikrai turime labai daug tyrimo komisijos šališkumo faktų. Pavyzdžiui, komisijos narys T. V. Raskevičius vykstant tyrimui, neišklausius visų liudininkų ir neturint teismo ekspertų išvados, ne kartą užtikrintai teigė, kad P. Gražulis yra balsavęs už L. Jonauską. Pažymėtina, kad komisijos reglamentas kitiems asmenims, be pirmininko, neturint įgaliojimų iš viso draudžia komentuoti komisijos veiklą. O minėtas kolega, reikšdamas išankstinę nuomonę, tokių įgaliojimų kalbėti apie tyrimą neturėjo.

Nepavyko susilaikyti nuo P. Gražulio pasmerkimo ir komisijos pirmininkui, kuris dar tuo metu, kai nebuvo apklausti liudininkai ir nebuvo gauta teismo ekspertų išvada, teigė, kad P. Gražulis suklastojo, pavogė balsą. Tokie pirmininko pareiškimai, rodantys jo išankstinį nusistatymą P. Gražulio veiksmų atžvilgiu, leidžia abejojti ne tik jo, bet ir visos komisijos išvados objektyvumu. Be to, komisijoje atliekant tyrimą dalyvavo ir asmenys, anksčiau vertinę P. Gražulio veiksmus Etikos ir procedūrų komisijos formatu, bei būdami tyrėjais, kartu ir liudijo komisijai. Taigi, buvo susiklosčiusi teisinio proceso atžvilgiu ydinga situacija, kada vienas ir tas pats asmuo yra ir liudytojas, ir tyrėjas tame pačiame procese. Paaiškinsiu paprasčiau. Įsivaizduokite: kreipiatės į teismą, skųsdami policijos tyrėjo sprendimą, ir atėję į posėdį pamatote, kad jus teis tas pats tyrėjas, kuris paėmė iš jūsų parodymus ir dėl kurio jūs atsidūrėte teisme.

Pažymėtina, kad P. Gražuliui pateikus savo parodymus nebuvo sudaryta galimybė naudotis konstitucinėmis teisėmis ir toliau tinkamai dalyvauti procese. Taip pat P. Gražuliui nebuvo skirta laiko pasisakyti dėl ekspertų išvadų bei komisijos išvados, prieš komisijai priimant galutinį sprendimą. Nenorą informuoti ir pakviesti į posėdžius asmenį, kuriam planuojama pradėti apkaltos procesą, gerai iliustruoja komisijos posėdžių stenogramos, iš kurių matosi, jog pats komisijos pirmininkas patvirtina, kad apie posėdžius kaltinamasis turėjo sužinoti iš viešosios erdvės.

Negana to, komisijos darbo metu iš Seimo nario P. Gražulio buvo tyčiojamosi, užduodami tiesiogiai nieko bendro su atliekamu tyrimu neturintys klausimai. Šioje srityje ypač pasižymėjo tas pats kolega T. V. Raskevičius, nors jo paties tolerancija kritikai ir patyčioms yra labai žema. O ką jau kalbėti apie tai, kad pati komisija buvo linkusi pasislėpti nuo visuomenės.

Tačiau svarbiausia yra tai, kad komisijai taip ir nepavyko gauti neginčijamų įrodymų, kad P. Gražulis tikrai balsavo už kitą asmenį. Net Lietuvos teismo ekspertizės centro ekspertas P. Gražulio veiksmą apibūdino (cituoju): „Dešine ranka atlieka nenustatytą veiksmą (veiksmus) ties Seimo nario L. Jonausko vietos elektroninio balsavimo bloko panele“ (citatos pabaiga). Kažkodėl komisija atsisakė pakviesti konstitucinės teisės ekspertus, kurie suteikdami specialiųjų žinių komisijos nariams padėtų preliminariai įsivertinti, ar yra pakankamas teisinis pagrindas apkaltos procedūrai inicijuoti ir kreiptis į Konstitucinį Teismą, turint tokius įrodymus.

Primintina, kad komisija savo išvadoje pati pripažįsta, jog ir Seimo elektroninė balsavimo sistema fiksuoja tik galutinį rezultatą.

Taip pat atliekant tyrimą liko neatsakytas klausimas, kaip P. Gražulis (jei darome prielaidą, kad jis esą balsavo už L. Jonauską) galėjo du mygtukus paspausti vienu rankos ištiesimu ir per tokią trumpą laiko intervalą, kai komisija savo posėdžiuose yra diskutavusi apie tai, kad to padaryti yra neįmanoma. O ką jau kalbėti apie tai, kad nei komisijos nariai, nei pats tiriamasis asmuo niekaip nesugebėjo išsireikalausiti ir pažiūrėti *neužblurintą* vaizdo įrašą, kuriame būtų fiksuotas mygtuko paspaudimo momentas.

Mielieji, šiomis dienomis karo Ukrainoje kontekste labai populiariu prisiminti Dž. Orvelo novelę, tačiau tai, kas vyksta šiame Seime P. Gražulio atžvilgiu, iki skausmo primena kito garsaus autoriaus F. Kafkos romaną „Procesas“. Čia žmogui nepavyko sužinoti, nei už ką yra teisiamas, nei kas ir kur jį teisė, tačiau suprato tik viena, kad yra kaltas. Tokie procesai neturi turėti vietos šiuolaikinėje demokratinėje visuomenėje, todėl kviečiu jus nepritarti komisijos išvadai ir pagaliau baigti šį cirką. Tai tikrai nedaro garbės mūsų Seimui.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Toliau diskusijoje dalyvaus gerbiamas P. Gražulis. Prašom į tribūną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Sveiki gyvi, sveiki gyvi, visi Seimo nariai. Noriu kalbėti ne apie tai, ne apie šitą menkniekį, net neaišku, ar mygtuko paspaudimą, bet kodėl visa tai šiandien vyksta. Kodėl iš tokios dulkės pučiamas didžiulis debesis? O tam, kad užgožtų įvairiausias politinės korupcijos bylas. Paleidžiama didžiulė migla.

Aš noriu grįžti prie vieno klausimo. Klausykite, kokie jie skaidrūs, valdančioji dauguma. Vajėzau, reikia išsiaiškinti, kas yra nematoma, net ekspertai nemato, bet valdančiosios daugumos balsais komisija nusprendžia, kad aš balsavau. O to, ko nemato ekspertų komisija, mato T. V. Raskevičius, sėdėdamas kitoje salės pusėje. Kas čia per stebuklas! Nežinau, kaip jis galėjo pastebėti tai, ko nemato net teismo ekspertai. Bet ne apie tai.

Kam naudingas visas šitas skandalas? Žinoma, aš esu rakštis valdančiajai daugumai, nes niekada neinu su sistema. Sovietmečiu irgi nėjau su sistema, kovojau už nepriklausomą Lietuvą, tai ta komunistinė sistema mane pasodino į lagerį. Esu čia vienintelis politinis kalinys iš visų esančių Seimo narių. O jūsų, jei panagrinėtume šaknis, ar buvote komjaunuoliai, ar pionieriai, ar komunistai, retas galbūt kuris nebuvote tuo. Aš faktiškai kovojau prieš jus. Jūs pasiekėte valdžią, jūs vėl tapote patriotais. Sovietmečiu aš buvau antisovietinis, o dabar antikonservatorius, bet kovuju už tiesą.

Pabaigsiu šitą mintį tuo. Ačiū Dievui, kad mane persekioja buvę komunistai konservatoriai. Jeigu jie mane persekioja, mieli žmonės, tai yra ženklas, kad nesu šios konservatorių daugumos arba šutvės narys. Jeigu jie mane girtų, tikrai būčiau šios konservatorių šutvės narys, daugumos narys.

Bet dabar grįžtu prie tų aferų. Imkime kad ir gerbiamą švietimo ministrę J. Šiugždinienę. Neaišku, kaip panaudota 14 tūkst. eurų, nepateikti čekiai. Viskas gerai, premjerė gula krūtine. Aš būčiau pasodintas. Man byla iškelta vien tik dėl to, kad atseit per trejus metus paimta iš įmonės už kurą ir negražinta 2 tūkst. 300 eurų. Nors vėliau teisme įrodyta, kad visi jie gražinti įmonei, bet kaltas dėl to, kad paėmiau. Jei paėmiau, vis tiek kaltas, nesvarbu, kad gražinau. Štai kaip norima pritaikyti. Jei norėsi mušti šunį, visada lazda rasi.

Šiandien mes galime rasti ir daugiau įvairiausių korupcinių apraiškų. Bet tai konservatorių nejaudina. Mes pažiūrėkime, kas yra, kad ir dabar. Vyks NATO viršūnių susitikimas Lietuvoje, organizuojami procesai. Vien tik TELE2, aiškiai rašo spaudoje, jų neleido dalyvauti rinkimuose... ne rinkimuose, o konkurse, nors jie būtų pateikę 1 mln. eurų pigesnes paslaugas. Viskas gerai, tyrimo nėra. Viskas gerai. O kiek daugiau čia pažeidimų? Kiek čia dar milijonų išplauta? Bet mes tų dalykų nematome, nes tai yra saviškiai. Darome, viskas taip patogiu.

Pažiūrėkite, dabar dar vienas dalykas, spauda rašo: Lietuvos vidaus vandenų (valstybinės įmonės) vadovas dirba keturiose įmonėse ir turi mažąją bendriją. Ta mažoji bendrija Kelių direkcijai parduoda džiovintų vaisių už 60 tūkst. eurų. Viskas gerai, tyrimo nėra! Taigi čia savi. Savi gali daryti, ką nori, bet P. Gražulis, net nepaspaudęs mygtuko, yra kaltas.

Gerbiamieji, aš ir nesitikėjau kitokio sprendimo, nesitikėjau, kad kitaip bus. Tai yra politinis sprendimas ir politinis susidorojimas. Bet dar nedėkime taško šioje byloje. Yra Konstitucinis Teismas. Nesvarbu, aš manau, kad ten yra S. Šedbaras, kurį delegavo, vis tiek, aš manau, pažiūrės blaiviau į visą šį klausimą. Labai įdomu, koks bus jų sprendimas.

Antras dalykas. Aš galiu tuos korupcinius dalykus dabar vardinti ir vardinti. Vyksta visuotinis savivaldybių tarybų narių kanceliarinių lėšų švaistymas, grobstymas, kur konservatoriai tyli, viskas yra gerai. Ir daugiausia valdančiosios daugumos atstovai, o iš esmės konservatoriai. Štai prieš dvi dienas skaitau: Alytaus rajone...

PIRMININKAS. Laikas!

P. GRAŽULIS (MSNG). ...konservatorių šeimynėlė 48 kartus kuro užsipylė per mėnesį ir išleido 1 tūkst. 800 eurų.

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega! Suprantu, kad klausimas svarbus...

P. GRAŽULIS (MSNG). Paskutiniame teisme man net sovietmečiu leido iki galo žodį pasakyti. Tai kas čia – baisiau negu sovietinis, komunistinis teismas?!

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, yra Seimo statutas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taigi mane jūs teisiatė, šalinatė iš Seimo salės. Ko jūs bijotė? Leiskitė. Taigi palaukitė...

PIRMININKAS. Seimo statutas numatė pasisakymo laiką. Gerbiamas Petrai, gerbkite parlamentą. Aš suprantu, kad jums klausimas svarbus, bet, deją, jūs pusę minutės jau viršijotė. Prašom sėsti į savo vietą.

Toliau kviečiu diskutuoti gerbiąmą V. Ažuolą. Prašom jam užleisti tribūną. Prašom, gerbiąmas Valiau Ažuolai, diskutuoti. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų turime dėl šios komisijos darbo labai įdomią situaciją. Jau daugelis žmonių supranta, kad Lietuvoje vyrauja viena partija, viena tiesa, o po šios komisijos sprendimų tai turbūt ir vienas teisingumas vyraus Lietuvoje, ne kaip yra, o kaip reikia.

Ką išsiaiškino komisija? Iš įrašo nieko nematyti, kad būtų galima įrodyti, kad taip padarė. Šalia sėdintis kolega paliudijo, kad to nebuvo ir Seimo narys to nepadarė. Bet, pasirodo, tokių dalykų nepakanka, netgi liudijimo nepakanka. Žinoma, gerai vienas konservatorius yra pasakęs: kas meluoja, tas ir vagia. Tai dabar, kai tie, kurie balsuos už šią komisiją, už jos išvadą, paremtą melu, turėsime sąrašą tų meluojančių ir vagiančių. Žinoma, labai gerai užpildoma ir viešojoje erdvėje: nebereikia per daug aiškintis dėl NATO pirkimų, kitų pirkimų, kaip panaudojamos vagiamos lėšos, svarbiausia aiškintis komisijoje. Tai ką? Stebime sąrašą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau gerbiąmas J. Jarutis kviečiamas į tribūną diskutuoti. Prašom.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiąmas pirmininke. Gerbiąmi kolegų, kolega Petras nėra nei mano bičiulis, nei partietis, nei frakcijos narys, tiesiog yra kolega parlamentaras, kurio pasisakymai man daugeliu atveju nepatinka. Jam pavyksta sąmoningai ar nesąmoningai dažnai įsivelti į įvairius skandalus.

Dabar šiuo klausimu dėl neįrodyto fakto kelti interpeliacijos bylą, apkaltos bylą, mano supratimu, yra niekinis dalykas. Aš kartais, nors jau šešeri metai parlamente, ir po šiai dienai nesuprantu, kuo mes čia užsiimame. Ar čia yra teisėkūros institucija, ar kažkokių sąskaitų suvedinėjimo institucija? Kažkada manęs paklausė, kai Petrui grėsė ir turbūt gresia dar rimtesnės bylos dėl tam tikrų poveikių, dėl savo įgaliojimų viršijimo, kaip aš balsuosiu. Aš sakau, jeigu tai bus įrodyta, palaikysiu interpeliaciją, bet šiuo atveju, na, tiesiog trūksta žodžių. Paprasčiausiai matosi, kad dabartinė valdančioji dauguma tiesiog neturi iniciatyvų, neturi idėjų, kaip pagerinti mūsų gyvenimą, kaip kurti įstatymus, kurie veiktų mūsų gyvenimą, nesimato nei infliacinių problemų, nesimato nei energetikos kainų didėjimo, nesimato mokesčių reformos, kur ji ir kokia, šiandien iki galo nežinome. Čia yra kaip dūmų uždanga savo neveiklumui pridengti. Tokiam pasiūlymui, tokią apkaltą tikrai negaliu pritarti. Užsiimkime rimtais darbais ir žmonės tai įvertins. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiamas gerbiąmas K. Masiulis. Tik atkreipiu visų dėmesį, kad pagal darbotvarkę vėluojame pusvalandžiu. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiąmi kolegų, skirtingai nuo kai kurių kalbėjusių (aš ir žiūriu į tuos, kurie kalbėjo), man jau teko dalyvauti interpeliacijose, tarkime, L. Karaliaus ir A. Sacharuko interpeliacijose, ir niekuo nesiskiria. Ten lygiai taip pat žmonės sėdėjo gale, *galiorkoje*, buvo valdantieji, bet man teko būti komisijos pirmininku ir buvo akivaizdu, kad žmogus, sėdėjęs greta, balsavo už kitą žmogų.

Dabar visa opozicija mūsų stovą už P. Gražulį apsimesdama, kad nėra faktų, meluodama iš esmės, kad nėra faktų. Faktas akivaizdus. Visa Lietuva, jeigu turėjo norą, galėjo matyti, kaip P. Gražulis tiesia ranką link L. Jonausko mygtuko. Dabar kolega sakė, kad tai yra cirkas arba kaip galima viena ranka taip greitai paspausti. Žinote, viena ranka galima labai greitai mygtukus suspaudyti, kompiuteryje suspaudai labai daug tų mygtukų. Tai yra labai akivaizdūs dalykai.

Be to, byla nukeliaus į Konstitucinį Teismą. Jeigu Konstitucinis Teismas sakys, kad čia nėra faktų, nebuvo faktų, neįrodomas faktas, tai ji subliūkš, nėra ko jaudintis. Bandoma slėptis ir tempti laiką. Reikėtų išsiaiškinti, kaip ten yra su A. Palioniu. Na, nereikia aiškintis, čia visai atskiras dalykas. Ir vėlgi jeigu Konstituciniam Teismui to reikės, jis išsiaiškins.

Dabar vėl kiti kontekstai bandomi įpinti. Na prie ko čia tas kontekstas, ar turi valdančioji dauguma idėjų, ar neturi? Turi idėją. Mokesčių reforma, jūs puikiai žinote, yra pateikta. Jūs sako-

te, dėl energetikos blogai. Energetikos srityje kaip tik labai didelės reformos vyksta, čia galėtume tik pasidžiaugti – tokio augimo žaliosios energetikos srityje niekada nebuvo. Kažkada čia buvo labai stipriai aiškinama, žiūrėkite, išaugo kainos. Dabar užtilo dėl energetikos kainų, nes kainos nusmuko, tai ką, tada mums reikėtų girtis, kad kainas nusmukdėme? Ne apie energijos kainas kalbame, ne apie tai, ar valdžia turi reformų idėjų, ar neturi reformų idėjų, bet apie labai paprastą klausimą, vieną vienintelį klausimą – P. Gražulio poelgio klausimą. Jums, opozicijai, tinka tokie poelgiai, nes jūs galite apsimesti, kad nebuvo to poelgio, o jis buvo. Ir jeigu jums atrodo, kad Konstitucinis Teismas nenustatys faktų, tai tada būkite ramūs, bet nesate ramūs ir visai bandote sutrukdyti kreiptis į Konstitucinį Teismą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar per šoninį mikrofoną nori gerbiamas J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Dar kartą ačiū, pirmininke. Gerbiavam Kęstučiui. Aišku, čia požiūrio klausimas, ar tai yra lygiaverčiai dalykai, ar ne. Vienas neįrodytas paspaudimas ir kelių savičių nuolatinis balsavimas, dėl ko buvo A. Sacharuko ir L. Karaliaus apkalta, man atrodo, tai nelygiagretu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū. Gerbiu kolegą K. Masiulį, tačiau jis iškreipė mano pasisakymo turinį. Aš kalbėjau apie dešinės rankos atliekamą nenustatytą veiksmą (veiksnius) ties Seimo nario L. Jonausko balsavimo vietos elektroninio balsavimo bloko *panele* ir remiausi ekspertų išvadomis. Tiesiog citata...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs grįžtate prie turinio. Jūs diskutuojate dėl turinio. Jau buvo kalbėta. Užsirašykite dėl motyvų. Čia ne dėl vedimo tvarkos. (*Balsas salėje*) Petrai Gražuli, jūs jau kalbėjote daug kartų per šoninį mikrofoną. Tikrai norite? Gerai. Paskutinį kartą.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, aš šiandien teisiame, gerbiamas pirmininke. Turiu išlygą.

PIRMININKAS. Kalbėkite repliką.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš noriu pasakyti. Pone Masiuli, kuris žinai, kokią disertaciją pasirašei, kaip taip pat uoliai tai kei sovietinės sąjungos komunistų ten tą prisitaikymą. Dabar tu irgi puikiai prisitaikėi. Valio! Sveikinu tave.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Baikime vieni kitų įžeidinėjimą.

Gerbiami kolegos, motyvai. Už – K. Masiulis. Prašom. Galėsite viską pasakyti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). P. Gražuliui atsakau. Aš parašiau disertaciją „Fizikos ir matematikos filosofinės problemos Lietuvoje XX amžiaus pirmoje pusėje“ nepriklausomoje Lietuvoje. Nė karto nepagyriau Komunistų partijos disertacijoje, nė karto nepacitavau kaip nors giriamai Leniną ar Marksą, ar Engelsą. Galite pasiimti, disertacija yra bibliotekoje. Jeigu norite, aš jums ją atnešiu. Skaitykite, suraskite ir supeikite tada mane viešai, o ne pliurpkite niekus, jeigu apie disertacijas niekus šnekate. Aš galiu tik didžiulotis, kad šitokią disertaciją apgyniau, nors buvo privalu pacituoti, pagirti tą kompartiją.

Dabar kalbėsiu iš esmės. Kolegos, aš pirmą kartą matau, kai už tokį veiksmą yra pasiskirstoma pozicija, opozicija. Patys mes buvome pozicijoje. Mūsų kolega iš pozicijos padarė neleistiną veiksmą. Aš buvau pirmininkas, mūsų komisija nutarė kreiptis į Konstitucinį Teismą ir balsavome gana vieningai. Gėdinga tai, kad L. Karalius buvo pasmerktas, o A. Sacharukas čia perlėkė per suolus ir buvo išteisintas jau per paskutinį balsavimą. Tikrai nesiūlyčiau šitaip elgtis, kaip aną kartą pasiūlytų parlamentas. Aš tikrai manau, kad opozicijoje galėtų būti daugiau žmonių, kurie pritartų apkaltai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Man tai, žinokite, nuoširdžiai gėda klausytis dvejopų standartų, kuomet yra linčiuojamas P. Gražulis, cituoju ekspertų išvadą, už veiksmus, kurių pobūdžio nei skaičiaus ekspertai nesugebėjo nustatyti, ir tuo pat metu yra bandoma išskalbti ministrę J. Šiugždinienę, nors ji sugebėjo išleisti vos ne 14 tūkst. eurų biudžeto pinigų, bet niekaip nesugeba paaiškinti, kaip tuos pinigus leido, pateikti kažkokių atsiskaitymo dokumentų, o tas ataskaitas, kurias pateikė, dar sugeba pateikti tomis mėnesių datomis, kurios kalendoriuje neegzistuoja. Aš manyčiau, tokiu atveju, jeigu šitaip ataskaitas būtų rašęs P. Gražulis, jis seniai būtų jau ir prokuratūros nuteistas, ir penkis ar šešis kartus pasmerktas tų pačių konservatorių.

Jūs vieną kartą linčiuodami kitus už nenustatytus veiksmus pasižiūrėkite patys, kokius jūs nustatytus veiksmus padarėte ir kaip jūs tą savo nustatytų veiksmų nesugebate jokiais metodais pagrįsti. Labai linkiu vieną kartą pamiršti savo tuos dvejopus standartus ir sekti savo programos nuostatomis, kurios buvo įrašytos tos pačios ministrės J. Šiugždinienės rankomis. Mielai pacituosiu: „Vakaruose politikams tenka trauktis iš pareigų vien dėl įtarimų, kad netyčia panaudojamos reprezentacinės lėšos asmeniniams poreikiams tenkinti.“ Tai čia yra ministrė prieš tapdama ministre ir eidama į Seimą 2020 metais. Jūs tiesiog žiūrėkite tą savų standartų, o ne linčiuokite žmones už nenustatytus veiksmus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar kviečiu parlamentarų sėsti į savo darbo vietas. Primenu, kad balsavimo langas yra atviras ir dabar balsuosime dėl projektų.

Ką tik apsvaistėme projektą Nr. XIVP-2734 ir dėl jo kviečiu balsuoti. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui iširti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvada“ projekto. Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 69, prieš – 26, susilaikė 19. Taigi, po svarstymo yra pritarta.

11.51 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl sovietų okupacinės valdžios ir Lietuvos komunistų partijos organizuotų bei vykdytų Lietuvos gyventojų trėmimų“ projektas Nr. XIVP-2753 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl sovietų okupacinės valdžios ir Lietuvos komunistų partijos organizuotų bei vykdytų Lietuvos gyventojų trėmimų“ projektas Nr. XIVP-2753. Gerbiamasis Audroniau Ažubali, gal jūs galėtumėte mums pateikti šią rezoliuciją iš tribūnos? Gerbiami kolegos, pratėsiu balsavimo langą tol, kol apsvaistysime ir balsuosime dėl tų rytinės darbotvarkės klausimų, dėl kurių mes sutarsime, kad juos svarstome rytiniame posėdyje, nes galimai visų iki Vyriausybės valandos nespėsime. Tuos, kuriuos svarstysime, dėl jų iš karto ir balsuosime, gerai? Nes jau kito balsavimo lango nebesuorganizuosime. Prašau, gerbiamas Audroniau, tribūna jūsų.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos Seimo nariai, gegužės 22–23 dienomis minėsime Sovietų Sąjungos okupacinio režimo vykdyto didžiausio Lietuvos istorijoje trėmimo koduote „Pavasaris“ („Vesna“) 75-ąsias metines. Tremties operaciją pavadinimu „Vesna“ vykdė ne tik 30 tūkst. vidaus reikalų ir MGB darbuotojų, bet ir 11 tūkst. 500 vietos komunistų ir sovietinių aktyvistų. Vien per 2 dienas 1948 m. gegužės 22–23 d. buvo ištremta 40 tūkst. 2 Lietuvos gyventojų, tai yra 11 tūkst. 365 šeimos, iš jų 12 tūkst. vaikų. Apie 5 tūkst. asmenų buvo vyresni nei 60 metų. Nemažai tremiamų žmonių žuvo per trėmimo akcijas arba buvo nušauti bėgantys, daug kūdikių ir mažamečių vaikų, senyvo amžiaus žmonių mirė nuo ligų, į tremties vietas vežami gyvuliniais vagonais, antisanitarinėmis sąlygomis, ar dėl maisto trūkumo.

Už šį mūsų tautos genocidą yra atsakinga ne tik SSRS valdžia Maskvoje, bet ir vietinė Lietuvos komunistų partija, kuri iš anksto planavo ir sąmoningai vykdė prilygstantį genocidui Lietuvos gyventojų naikinimą, jų turto konfiskavimą ir pasisavinimą, kankinimus, deportacijas ir plačius masto savo veiksmus, pateisinančius propagandines kampanijas, kurios buvo nukreiptos prieš Lietuvą ir Lietuvos gyventojus, partizanus.

Kolegos, tą patį matome ir šiandien, kai ukrainiečius okupantai kartu su vietiniais kolaborantais pagal iš anksto sukurptas schemas ir instrukcijas tremia iš gimtųjų žemių, masiškai grobia jų vaikus, o vadinamųjų nelojalių vietos gyventojų okupuotose teritorijose namai ir kitas turtas užvaldomi, atvirai jį pasisavinant. Todėl ir baigiamojoje rezoliucijos dalyje kviečiame kultūros ir švietimo institucijas nuolat viešinti baisias tautos patirtis ir kalbėti apie kolaborantų nusikaltimus Lietuvai, kad daugiau niekada nepasikartotų tai, kas, deja, šiandien kartojasi Ukrainoje.

Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti už šią rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tačiau jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmas – gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, klausimas... Suprantu jūsų susirūpinimą Komunistų partijos organizuotu ir vykdytu Lietuvos gyventojų trėmimu. Rezoliucijoje jūs visiškai nekalbate apie kagėbistus, kurie bendradarbiavo būtent Komunistų partijoje ir jų veikloje. Kaip žinote, panašu, kad net tarp mūsų Seimo narių yra, netgi jų tėvų yra ir panašiai. Ar nemanytumėte, kad reikėtų įtraukti tokią nuostatą – tie, kurie bendradarbiavo, kurie dirbo, nes, kaip žinote, 2015 metais išimties tvarka buvo pakeistas Liustracijos įstatymas ir numatyta 75 metus neviešinti jų dokumentų. Ar nemanote, kad tai yra dvejoji standartai?

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). 1998 metais Seimas priėmė nutarimą, kuriuo visas šias organizacijas, kaip MGB, NKVD, KGB, paskelbė nusikalstamomis ir lygiai tą patį pasakė būtent apie tuos asmenis, kurie dirbo ir vykdė nusikaltimus, įkvėptus ir organizuotus būtent komunistų. Taigi tai yra. Mes jau bent su represinėmis struktūromis atsiskaitėme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš, pratešdama kolegos mintį, vis dėlto galvoju, kad pirmiausia reikia pradėti nuo tų, jūs tikrai išvardinote, kokią žalą padarė sovietinis laikotarpis mūsų valstybei ir mūsų žmonėms, pradėti nuo tų su KGB bendradarbiavusių. Būtent jų pastangomis buvo nuolat tremiami žmonės, vėliau sekė represijos ir taip toliau. Sakykime, komunistas kolūkyje, norėdamas tapti vyriausioju zootechniku, turbūt padarė mažiau žalos, negu tas, kuris bendradarbiavo ir turėjo pateikti ataskaitas, ir skundė žmones, tuos, kurie ar pogrindyje dirbo, ar ėjo į bažnyčią, ar tikrai buvo savo valstybės patriotais. Tai į tą rezoliuciją aš labai jums siūlyčiau įrašyti punktą ir vis dėlto ryžtis vieną sykį atskleisti, nebeslėpti bendradarbiavusių su KGB, nes Valstybės paslapčių įstatymas nenumato slėpti ilgiau nei 30 metų. Tas laikas tikrai yra pakankamas, kad mūsų valstybė vis dėlto tos grupės labiausiai nusikaltusių mūsų valstybei žmonių neviešintų. Jokių represijų ir taip toliau aš nesiūlau, negu galioja šiandien. Bet yra žmonių teisė žinoti. Ir tų žmonių, kurie gyvi arba jų palikuonys, kurie nori žinoti tikrąją savo šeimos istoriją, tas jų noras yra teisėtas noras ir jis niekur nedingsta. Todėl komunistai... Be abejo, aš palaikau rezoliuciją, bet labai raginčiau jus būtent su savo kolegomis aptarti ir pasiryžti. Vakar komitete tik vieno balso persvara, kad buvo prieštaravimas Konstitucijai, komitetas mano, kad tai yra galimas prieštaravimas Konstitucijai, nors jokio teisėto lūkesčio daugiau, negu numato Valstybės paslapčių įstatymas, niekas jiems niekuomet nežadėjo.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Atsakydamas galiu tik pabrėžti, kad vis dėlto, jeigu tai pagal galių hierarchiją, tai Komunistų partija stovėjo žymiai aukščiau negu specialiosios tarnybos, skirtingai, negu dabar yra Rusijoje. Jeigu taip būtų galima palyginti, tuo metu partija, Komunistų partija, turėjo lemiamą įtaką visam valstybės gyvenimui. Čia neteisiniu būtent KGB darbuotojų ir tų struktūrų, kurios buvo represinės, jos buvo įrankis.

Dabar jūsų klausimas dėl to, ar reikėtų trumpinti tą terminą. Aš manau, čia reikia labai rimtai diskutuoti. Šis klausimas, kaip jūs sakote, buvo priimtas ne Lietuvos, ne Tėvynės sąjungos-krikdemų iniciatyva, mes tuo metu nebuvo valdžioje, dauguma tai darė ir dauguma nubalsavo. Taigi čia reikalingas rimtas nagrinėjimas, kiek tai nesikirs su valstybės pažadu. Nes valstybės pažadas, teisingas ar klaidingas, vis dėlto turi labai stiprią reikšmę. Valstybė pažadėjo, klaidingai ar neklaidingai. Taigi aš manau, čia reikalinga rimta diskusija. Asmeniškai aš neturėčiau nieko prieš, jeigu būtų teisiškai sutrumpintas tas terminas. Asmeniškai aš ne, bet, sakau, čia reikia rimtos diskusijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau jūsų nori paklausti gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas pranešėju, vyksta labai keisti dalykai. Šiandien pasmerkiama Komunistų partija už vykdytas represijas, vienas didžiausių, ir sukanka 75 metai. Ne tik represijas, kaip jūs paminėjote, bet ir turto nacionalizavimą. Ar jūs žinote, kad Č. Juršėnas, kuriam jūs šiandien iškilmingai skyrėte visą valandą, apdovanojote Aleksandro Stulginskio žvaigžde, sovietmečiu nebuvo kažkoks disidentas. Jis buvo Komunistų partijos veikėjas. Kaip dabar suprasti?

Antras dalykas, ar jūs žinote, kad tas turtas Jokūbave iš Prezidento A. Stulginskio buvo atimtas komunistų? Komunistai jį atėmė. Ar jūs žinote, kad Prezidentas A. Stulginskis kalėjo Sibire apie 12 metų? Ir jį įkalino komunistų valdžia.

O jūs dabar vieną iš lyderių Komunistų partijos, iškilmingai skirdami valandą, apdovanojate Aleksandro Stulginskio, kurį ištrėmė komunistai į Sibirą, įkalino, ordinu. Kas čia vyksta, jūs man pasakykite? Ar ne vėl dvejopi standartai? Ar ne pasityčiojimas?

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Na, klausimas tikriausiai ne man, o tiems kolegoms, kurie balsavo būtent už tą sprendimą, kurį jūs ir minite. Nes aš nebalsavau, aš kalbėjau prieš ir manęs nebuvo šiandien salėje šitos ceremonijos metu. Tai tiktai tiek galiu pasakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, na, aš jūsų norėčiau paklausti kaip krikščioniško flango atstovo Konservatorių frakcijoje. Tai vis dėlto ar jūs nesibijote persekiojimų iš savo kolegų, pasmerkdamas komunistus? Kadangi, na, jūs puikiai prisimenate, kaip ir aš, turbūt tą sovietmetį: ir kaip komunistai persekiojo krikščionis, kaip mokyklų direktoriai patys stovėdavo prie bažnyčios vartų, gaudydavo mokinius, po to uidavo juos, jų tėvus ir net mesdavo iš mokyklų. Man teko mokytis Panevėžio Salomėjos Nėries mokykloje (dabar ji yra Žemkalnio mokykla), kuriai vadovavo labai įtakingos jūsų partijos narės tėvelis. Tad, ar jūs nebijote?

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Na, aš pasakysiu. Pirmiausia noriu patikslinti, kad aš nesu tos garbingos Lietuvos krikščionių demokratų bendruomenės narys, aš esu konservatorius – tai viena.

O antra, aš manau, kad istorinis apmąstymas ir praeities įvertinimas šiuo atveju neturi partiškumo ir neturėtų turėti partiškumo. Tiesiog čia yra pilietinis aktas – visų mūsų, nesvarbu, kurių pažiūrų esame.

PIRMININKAS. Dabar klausia gerbiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamas Audroniau, jūs esate užsienio politikos ekspertas ir puikiai suprantate, kad esminė dedamoji Lietuvos saugumui yra buvusių KGB agentų išviešinimas. Tai kodėl gi vis tiktai norima nukreipti dėmesį nuo to, kad su KGB dirbę žmonės Lietuvoje vis dar nėra išviešinti? Nėra pasekta sėkminga Lenkijos, Estijos patirtimi ir mes einame iš karto prie antro žingsnio, nepadarę to esminio. Tada daugeliui žmonių visuomenėje tikrai atrodo keistai, kai tarsi yra nukreipiamas dėmesys nuo esminės problemos, kurios sprendimo žmonės laukia daugiau nei 30 metų. Dėkui.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Esminė problema tikriausiai yra, kad mes neįvardinome tos represinės struktūros vadovų, tikrųjų, tai yra Komunistų partijos aukščiausių vadovų, centro komiteto. Čia pirmiausia yra. Tai vienas dalykas.

Tačiau kitas dalykas, idėja prisipažinti, aš manau, pasitarnavo ir Lietuvos saugumui, kad tos priešiškos jėgos, kurios yra už Lietuvos sienos Rytuose, iš tikrųjų nežinojo, kas prisipažino, kas neprisipažino, ir negalėjo tų žmonių šantažuoti. Tai šiuo atveju apsaugant tuos žmones nuo pakartotinių veiksmų arba galimo šantažo, aš manau, pats principas buvo geras. Dėl metų galime ginčytis: 75, 30 ar 25 metai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus, galite užimti savo darbo vietą. O dabar svarstymo stadijoje kviečiu diskutuoti gerbiamą V. Rakutį. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, norėčiau išsakyti keletą svarbių minčių šiuo klausimu. 1948 metų trėmimas nėra man tik istorinių studijų objektas, bet tai yra tiesiogiai mano šeimą palietęs įvykis. Būtent tuo metu buvo išvežti mano seneliai ir mano tėtis, jam tada buvo aštuoneri metai, į Sibirą. Ten jis vystėsi kaip asmenybė. Mūsų šeimoje buvo dainuojamos rusiškos ir lietuviškos dainos, dėl tos priežasties mano tėtis taip ir nemokėjo taisyklingai rašyti lietuviškai, o Kauno politechnikos institutą turėjo baigti rusų kalba. Čia yra mūsų šeimos istorija. Noriu pasakyti, kad šios aplinkybės ir galimybė 1990 metais pamatyti tas tremties vietas, jos dar buvo mažai pasikeitusios nuo tų laikų, man paliko ypatingą įspūdį. Tuomet supranti, kas atsitiko. Buvo pabandyta mūsų tautai perlaužti stuburą, bet jau ne tik atrenkant pačius garbiausius valstybės elito žmones, bet taip pat ir tuos žmones, kurie sudarė mūsų visuomenės masinį pagrindą – savanorius, sėkmingus ūkininkus ir šiaip žmones, kurie galėjo trukdyti kurti komunistinę visuomenę.

Todėl ši rezoliucija šiandien yra būtina. Mes neužmiršome tų žmonių. Solidarizuodamiesi su Ukraina taip, kaip daugelis mano partijos narių šiandieną su šiais gražiais rūbais, turime neužmiršti ir savo tautos, jos tragedijos, laikyti tą atmintį, o ypač svarbu šia atmintimi išmokti pasidailinti su jaunimu, kuriam sunkiai suprantama, kokia buvo visos tremties prasmė. Kadangi mano biuras Kaune yra Tremtinių sąjungos būstinės viduje, aš gyvenu su jais, tiesą sakant, labai artimai, mes išgyvename visas šventes, turiu pasakyti: prasminga priminti, kad jei mes nesusirūpiname dėl savo saugumo, jei neugdysime savo jaunimo pilietinę patriotinę dvasią, vėl turėsime kokią nors panašią istoriją. Šiandien mes turime pritarti šiai rezoliucijai, tam, kas įrašyta jos paskutiniame punkte, dirbti prie to, kad taip neatsitiktų, stiprinti savo visuomenę. Siūlau pritarti rezoliucijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi svarstymą įveikėme. Dabar, gerbiami kolegos, norėčiau susitarti dėl tolesnės darbo tvarkos. Atsiprašau Vyriausybės narių, nes jau 7 minutes 37 sekundes yra jūsų laikas, Vyriausybės valanda, o dar liko rytinės darbotvarkės klausimų iš esmės dėl užsitęsusio minėjimo. Ar galime sutarti, kad bus Vyriausybės pusvalandis? Klausia tik opozicija. Pasakyčiau motyvus. Vėliau turėsime net ir Vyriausybės ataskaitą, jos metu taip pat turėsite galimybę Vyriausybei užduoti klausimus. Šiandien nemažai. Gal galime bendru sutarimu sutarti, kad pusvalandis? Kiek spėsime, dabar apsvairstome rytinės darbotvarkės klausimus. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, gerbiami kolegos.

Tuomet keliaujame prie rezoliucijos priėmimo. Čia nori kalbėti tik už. Gerbiami kolegos, ar tikrai visi labai norime kalbėti už, o gal nė vieno prieš... (*Balsai salėje: „Norime.“*) Nori kalbėti už. Ar užsirašiusieji sutinka, kad... Gerbiama R. Tamašunienė? Tik už yra, nėra nieko prieš. Sutinka, kad nekalbame, visi užsirašiusieji sutinka. Labai ačiū, sutaupome laiko.

Pereiname prie balsavimo. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl rezoliucijos be pataisų. Taip, pagal 184 straipsnį, priimti rezoliuciją be pataisų. Balsuojame.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 97, prieš – 1, susilaikė 3. Taigi rezoliucija priimta. (*Gongas*) Gerbiamas Petras per šoninį mikrofoną. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, man atrodo, ir R. Tamašunienė, ir kiti atkreipė dėmesį, kad esminio dalyko rezoliucijoje nėra. Didžiausią žalą darė kagėbistai. Komunistų partijai skundė, pagal tuos skundimus trėmė, vežė, atiminėjo turtą. Kodėl jums kagėbistai tapo aukso fondu?

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, jūs...

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Ponai konservatoriai, pasakykite!

PIRMININKAS. Jūs jau nebe tiksliai į temą. Jau esate šitai ne kartą mums sakęs. Labai dėkoju.

12.09 val.

Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2575(2) (priėmimas)

Dabar, gerbiami kolegos, pereiname prie darbotvarkės 1-5 klausimo – Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2575(2). Bet žiūrėkite, čia nėra jokių pataisų, tai aš gal net ir nekviesiu gerbiamos prašėjos.

Yra keletas straipsnių. Ar galime pastraipsniui? Tada 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Jokių pasiūlymų nebuvo, kaip minėjau. Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui įveikta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Tada balsuojame dėl Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 110, prieš – 1, susilaikė 2. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.11 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 6, 14, 14¹, 14³, 14⁴, 15, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2334(2) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės 1-6 klausimas – Žuvininkystės įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2334(2). Kviečiu komiteto pranešėją gerbiamą J. Urbanavičių į tribūną.

Eisime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Dėl 2 straipsnio buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Čia taip pat pritariame. 3 straipsnis. Nebuvo pasiūlymų. 4, 5 straipsniai... Dėl 6 straipsnio buvo Teisės departamento, jam komitetas pritarė. Dėl 7 straipsnio buvo Teisės departamento pasiūlymai, jiems komitetas pritarė. Buvo keturi pasiūlymai. Visiems jiems buvo pritarta. Dėl 8 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Dėl 9 straipsnio – Teisės departamento pasiūlymas, jam pritarė. Dėl 10 straipsnio – Teisės departamento pasiūlymas, jam nepritarė. Daugiau jokių Seimo narių ir kitų institucijų pasiūlymų nebuvo gauta.

Taigi dėkoju komiteto pranešėjui. Jums kaip ir daug darbo neteko atlikti.

Dabar dėl motyvų už – gerbiamas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, vidutinis Lietuvos gyventojas šiandien suvalgo iki 20 kilogramų žuvies per metus. Absoliuti dauguma žuvies yra iš akvakultūrų arba importinė žuvis, tikrai 1–2 % ateina iš vidaus vandenų. Atėjo laikas iš tikrųjų, kai turime daryti reikšmingus žingsnius ir perorientuoti mūsų Kuršių marių vidaus vandenų žvejybą į turizmą, į ekologiją akcentuojančią žvejybą, ar ji būtų mėgėjiška, ar turistinė. Turime persiorientuoti nuo žuvies sugavimo prie turistų mėgėjo, puoselėjančio, pagaunančio žuvį, azartiškai žvejojančio, meškeriojančio ir paleidžiančio tą pačią žuvį į tą patį telkinį.

Šiandien šis projektas yra suderintas ir kompromisinis po praeitų projektų, kurie buvo imperatyviai draudžiantys Kuršių marių verslinę žvejybą. Šiandien šis projektas leidžia norintiems pasitraukti iš verslų. Aplinkos ministerijos APVA greičiausiai nuo kitų metų sausio pradės supirkti kvotas. Šį projektą, kai jį susiderinsime su Europos Komisija, tikrai tikėsime pasiūlyti kaip išeities variantą verslininkams žvejams, kad taip leistume jiems persiorientuoti į kitas veiklas, kurios į tą patį regioną pritrauks tikrai naujų gyventojų, naujų turistų. Tad kviečiu pritarti. Projektas nėra lengvas ir tikrai nesigąsdinkime. Tiek Neringos, tiek Rusnės, tiek pamario gyventojai ir žvejai laukia šio projekto. Nesukelkime skepticizmo, bet skleiskime gerąją žinią. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiais metais Kuršių mariose žvejojantiems žvejams kvotos jau yra sumažintos 30 %, Aplinkos ministerija priima ir kitus sprendimus, kurie mažina pagaunamos žuvies kiekį Kuršių mariose, tačiau šiandien mes priimame galutinį sprendimą, ar panaikinti verslinę žvejybą, ar ne, ir tokį įstatymą pavadiname lakoniškai – savanoriškas pasitraukimas. Klausiu jūsų, gerbiami kolegos, ar tikrai atsakingai naudojame mokesčių mokėtojų lėšas siūlydami versline žvejyba užsiimantiems smulkiesiems verslams išmokėti vienkartinės kompensacijas vietoj galimybės dirbti, užsidirbti, žuvimis aprūpinti ne tik vietos gyventojus, bet ir miestų svečius? Ne veltui sakoma: duok žmogui žuvį ir jis bus sotus vieną dieną, išmokyk žvejoti ir jis bus sotus visą gyvenimą. Ar tikrai norime atimti iš žmonių pragyvenimo šaltinį?

Taip pat noriu priminti, kad nemaža dalis versline žvejyba užsiimančių įmonių buvo skatinamos Europos Sąjungos. Iš gautų lėšų buvo įrengiama žvejybai reikalinga infrastruktūra, žuvų perdirbimo įranga. Numatydami kompensacijas tik iki 2020 metų užmerkėme akis į tai, kad dalis verslų negali nutraukti veiklos, nes tokiu atveju tektų grąžinti iš Europos Sąjungos gautą paramą. Suprantu ir pritariu, kad turime rūpintis ekologiją, bet šiuo draudimu jokių ekologinių pokyčių

tikrai nepasieksime. Atkreipiu dėmesį, kad tik ketvirtadalis Kuršių marių priklauso Lietuvai, kita dalis priklauso Rusijos Federacijai. Priėmę tokį įstatymą nuskriausime tik savo, Lietuvos, gyventojus, o norimo pokyčio tikrai nepasieksime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau už kalbės gerbiamas L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Kolegos, šitas įstatymo projektas yra ne toks ryžtingas, tačiau žingsnis į žuvų išteklių apsaugą. Man atrodo, kad reikėtų tęsti tai, ką pradėjome 2013 metais, kai apribojome verslinę žūklę šalies ežeruose, buvo uždrausta verslinė žūklė Kauno mariose ir iš tikrųjų tai davė rezultatų. Ne keliais procentais, bet kartais žuvų išteklių pagausėjo ir žmonės, tarkime, ne tiktai gali prie Kauno marių pagulėti ar nusimaudyti, ar pamirkyti meškerę, bet ir pagauti žuvų. Iš tikrųjų tos priemonės gamtos ištekliams atkurti davė rezultatų.

Pats verslinės žūklės pavadinimas. Matyt, neteisingai tame pavadinime vartojamas žodis „verslinė“, nes nieko bendro su verslu žvejai neturi. Čia yra lygiai tas pats, jei nusipirktum pjūklą, eitum pjauti valstybinio miško ir jį pardavinėtum. Nusipirkta tinklas ar nusipirkta valtis tikrai nėra verslas.

Dosnios kompensacijos, numatytos žvejams verslininkams, yra nebloga išeitis. Tie, kurie norės pasitraukti, galės pasitraukti iš tų vadinamųjų verslų, kurie norės likti, ir toliau liks. Matyt, čia ir yra didžiausia šio įstatymo spraga ar trūkumas, kad ir toliau kils didelių abejonių dėl verslinės žūklės kontrolės, nes, kaip rodo ir visai neseni atvejai, norint sukontroliuoti verslinę žūklę ar tuos tinklų merkimus į marias iš esmės reikia po inspektorių sodinti į kiekvieno žvejo verslininko valtį. Bet, kaip ir sakiau, projektas yra geras pirmas žingsnis ir siūlau jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš kaip ir visa da būsiu nuoseklus ir dar kartą noriu akcentuoti, kad šio įstatymo tikslas yra ekonominis, yra politinis, o ne aplinkosauginis. Be daugelio kitų argumentų, akivaizdu, įstatymo projekte tik abstrakčiai pasakoma apie kompensacijas, kurios žvejams numatytos turint tikslą kuo greičiau išstumti juos iš verslo. Komiteto posėdyje svarstant projektą aplinkos ministro patarėjas paaiškino, kad lėšos kompensacijoms bus surinktos iš žvejų mėgėjų ir, jeigu trūks, iš biudžeto. Kyla klausimas, kur žiūri Konkurencijos taryba, kai valstybė „susitaria“ su žvejais mėgėjais, surenka iš jų lėšas ir išstumia kitą verslo grupę, atlaisvina jiems veiklos teritoriją?

Ir dar kartą noriu paminėti tam tikrus skaičius, kad žvejai mėgėjai sužvejoja 1 tūkst. 300 tonų, o verslo atstovai tik 1 tūkst. tonų Nemuno žemupyje ir Kuršių mariose. Abejoja ir mokslininkai, ar situaciją iš esmės pakeistų draudimai tik viename Kuršių marių ketvirtadalyje, kuris priklauso Lietuvai. Procesai juk vyksta visose Kuršių mariose. Neaptarti yra socialiniai aspektai, nėra ir strategijos pagrindimo, kaštų ir naudos analizės. Kas bus toliau ir kaip šis procesas paveiks ekonomiką? Todėl, kolegos, aš tikrai nuosekliai tardamas ir tikrai nagrinėdamas šitą klausimą esu už tai, kad šito įstatymo nepalaikytume, ir tikrai balsuosiu prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiama A. Gedvilienė. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, prieš rinkimus daugelis politinių partijų įsipareigojo žvejams mėgėjams, kurių, beje, Lietuvoje yra daugiau kaip 300 tūkst., kad verslinė žvejyba bus uždrausta. Po dvejų su puse metų diskusijų su įvairiomis institucijomis, su žvejais mėgėjais, su žvejais verslininkais, su jumis, gerbiamieji kolegos, su Europos Komisijos biuru mes pateikėme kitą variantą ir šiandien siūlome savanoriško pasitraukimo modelį. Tai yra tikrai dosnus modelis, kuriam pasibaigus žvejai verslininkai Kuršių mariose tikrai galės toliau žvejoti, tik turės įvertinti, kad vyksta klimato kaita, kad vanduo sūrėja, kad vyksta uosto gilinimo darbai, ir tai toliau lems blogėjančią žuvų būklę, ir mokslininkai galimai ir toliau rekomenduos mažinti apimtis. Jeigu verslininkai norės rizikuoti, jie galės tikrai rinktis dirbti toliau ir verslauti Kuršių mariose.

Dabar tiems, kas bijo to, kad Lietuvos telkiniuose nebeliks pagautos... šviežios žuvies, tikrai jos bus. Galima žvejoti priekrantėje, mes jos niekaip neribojame. Galima žvejoti polderiuose, o galų gale ir Kuršių mariose bus galima likti.

Taigi, gerbiamieji, šiandien mes turime galimybę priimti įstatymo projektą, prie kurio tikrai kaip komanda dirbome dvejus su puse metų. Man atrodo, jis dosnus tiek žvejams verslininkams,

ties yra pažado vykdymas žvejams mėgėjams, taip pat mūsų skolos gamtai atidavimas. Taigi atverkime migracijos kelius į vidaus vandenį ir žuvies bus daugiau. Tikrai labai labai agituojau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau kalbės gerbiamas R. Žemaitaitis. Posėdžiui toliau pirmininkaus gerbiamas V. Mitalas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties keista klausytis kolegų, kurie sako, kad dvejus su puse metų diskutavo ir iš dvidešimt penkių tik vieną punktą pažymi – mokslininkų pasakymą dėl sūrėjančio vandens ir gilėjančio uosto. Antras dalykas, kolegos, tikrai negalite balsuoti už vien todėl, kad tai yra Konstitucijos pažeidimas, nes neišlaikome procedūrų.

Dabar aš pamėginsiu apžvelgti kitus mokslininkų nuogastavimus, jų aš paimsiu dešimt, jie sudaro apie 70 %, dėl ko draudimas netenka įtakos. Tai pirmiausia yra gaudyklės. Aplinkos ministerija absoliučiai nesiima jokių priemonių, kad iš Kuršių marių būtų išimtos gaudyklės ir sutrumpinti gaudyklių sparnai. Kadangi gaudyklės šiandien surenka visą žuvį, tiek mažąją, tiek didžiąją, tiek mailių ir visas kitas, vadinasi, jūs ištraukiate iš mitybinės bazės.

Antras dalykas, ką pasakė gerbiamas A. Bagdonas. Aš papildysiu. Trys ketvirtadaliai Rusijos teritorijai priklauso Kuršių marių. Prieš 2 savaites kažkas labai piktinosi, kad V. Matijošaičio biznesas Kaliningrade uždirba 25 mln. Tai šiandien savo projektu jūs dar kartą patvirtinate, kad V. Matijošaičio biznesas ir pelnas kitais metais būtų ne 25, bet kokie 28, 29, nes būtent Kuršių mariose pagauta žuvis vežama į V. Matijošaičio įmonę, perdirbama kaip žuvies produktai ir atsiduria lentynose. Tai klausimas iš viso, kam jūs čia dirbate?

Dabar kitas dalykas. Nekalbate apie kormoranus, ką kalba mokslininkai. Jų šiandien skaičiuojama apie 5 tūkst. Vienas kormoranas per dieną suėda 700 gramų, 6 mėnesius jis maitinasi Kuršių mariose. Kitas dalykas – mėgėjiška žūklė. Šiandien aš pats esu mėgėjiškos žūklės... Žūklės bilietas yra 14 eurų. Vidutiniškai mėgėjiškos žūklės mėgėjas per metus gali pagauti apie 40 kilogramų žuvies, nekalbant apie tai, kad senjorai, pensininkai, neįgalieji ir vaikai nepapuoia į mėgėjiškos žūklės (...). Mes kartu mėgėjai kiek kartų kartojome, kad žūklės bilietas turi kilti bent keturis penkis kartus. Kažkodėl ministerija, komitetas to absoliučiai nedaro.

Starkių draudimas. Lietuvoje turi būti priimtas sprendimas 3–5 metų laikotarpiu...

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...drausti starkingus arba įvesti licencijas kaip lašišinėms žuvims. Vėl šiandien šitas dalykas nedaromas. Tai yra klausimas, kai kalbate apie Kuršių marias. Kuršių marios tai yra uždaras trilitrinis, iš ten žuvys neišteka, neįteka...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...ir todėl natūralu, gerbiama Aiste... Neišjunkite, o jus greitai kažkas išjungs, jeigu jūs taip kalbėsite. Tai dar kartą baikite komentuoti ir baikite patarinėti posėdžio pirmininkui. Šiandien, kai...

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...yra normali tema, tai Seimas normaliai ir turi diskutuoti.

PIRMININKAS. Laikas, kolega. Nežinau, ar tai man buvo skirta replika, nes bet koku atveju nuskambėjo prastai.

K. Mažeika kalba už.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų nesiaiškinsime, jeigu yra Konstitucinis Teismas, jeigu kažkas kreipsis, tegu aiškinasi. Bet turbūt reikia pripažinti, kad tai yra geriau negu nieko, nes prieš dvejus su puse metų tikrai buvo kalbėta, kad reikia uždrausti, bet šiuo įstatymu tikrai nedraudžiama, kas yra irgi faktas. Kai kurie čia salėje sėdintys žadėjo per 15 minučių uždrausti. Turbūt reikia konstatuoti, kad ta 15 minučių per dvejus su puse metų pagaliau atėjo, ir ačiū Dievui. Tik gaila, kad per tuos dvejus su puse metų kas įvyko?

Na, kad aplinkosauga, kuri lyg ir turėtų užtikrinti būtent priežiūrą, traukiasi iš aplinkos, stambinami aplinkos padaliniai. Tada neetatinių inspektorių irgi klausimas, jų buvo prieš keletą metų apie 500, dabar yra tik 300. Iš tikrųjų norėjusi, kad mažų mažiausiai, jeigu kalbama apie Kuršių marias, kad Kuršių mariose atlaisvinti būtų žuvų migracijos takai. To nėra padaryta. Tikrai mano tikslas nebuvo stabdyti šį projektą, bet turbūt reikės artimiausiu registruoti naują,

nes iš tiesų šiandien pačiu žuvų migracijos metu, kai žuvys migruoja neršti, ten, Nemuno žiotyse, Kuršių mariose, migracijos takuose tinklų bus.

Turbūt reikia konstatuoti faktą, kad tai yra tik dalinė sėkmė, dalinė pergalė. Iš tiesų, kalbant apie žuvų išteklių atkūrimą, tos pačios sunaikintos žuvivaisos įmonės. Irgi nėra kompleksinio sprendimo. Tikrai, kolegos, norėtusi, kad dvejų su puse metų darbas nebūtų šiandien uždėta varnelė, kad mes kažką padarėme. Kad tai būtų tęstinis darbas ir būtų priimami kompleksiniai sprendimai.

Su visa pagarba linkiu pirmininkei, kad nesustotų prie to. Būtų tobulinama, būtų ieškoma sprendimų, kad tikrai tų žuvų išteklių padaugėtų, pagausėtų. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš noriu pateikti argumentų, kodėl nereikia riboti verslinės žvejybos Kuršių mariose. Apie socialines ir ekonomines tokio sprendimo pasekmes mažai Neringos bendruomenei net neverta kalbėti. Suduos skaudų smūgį tiek pragyvenimo šaltinį prarasiančioms šeimoms, tiek viešojo maitinimo įstaigoms galimybės pasimėgauti šviežių, Kuršių mariose ką tik sugautų žuvų patiekalais tiesiog neliks.

Žvejybos amatas Neringoje nėra esminis faktorius, mažinantis žuvų išteklius mariose. Tai nėra patvirtinta moksliniais tyrimais. Kita vertus, įstatymo pataisų rengėjai neįvertino, kokią įtaką žuvų ištekliams daro dėl Klaipėdos uosto gilinimo darbų į Kuršių marias nuolat pritekantis sūrus jūros vanduo. Priėmus šias Žuvininkystės įstatymo pataisas bus nuosekliai mažinamos verslinės žvejybos kvotos Kuršių mariose, o šiuo įstatymu įteisinta valstybinė kompensacijų mokėjimo iš žvejybos verslo savo noru pasitraukiantiems ūkio subjektams sistema tik dar labiau paspartins šio kultūros paveldo sunykimą.

Verslinė žvejyba Kuršių mariose – viena iš seniausių UNESCO saugomų Kuršių nerijos nematerialaus kultūros paveldo vertybių. Apribojus verslinę žvejybą Kuršių mariose, Neringa praras dalelę savo kultūrinės tapatybės, kuri žavėjo ir tebežavi ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių keliautojus bei kūrėjus. Todėl prašau dar kartą labai pagalvoti. Nors to įstatymo redakcija yra nuosaikesnė, bet tai, ką aš išvardinau, Neringos žmonėms bus katastrofa.

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi motyvai išsakyti. Tik dar kartelį primenu, kad pastraipsniui priimant šį įstatymą visiems straipsniams pritarta bendru sutarimu, kad būtų galima aiškiai fiksuoti protokole, ir dabar kviesiu balsuoti. Kas pritaria Žuvininkystės įstatymo projektui Nr. XIVP-2334(2), balsuoja už.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 79, prieš – 10, susilaikė 24. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, laiko priimti daugiau įstatymų nebeturime. Dabar yra Vyriausybės pusvalandis. Kviečiu Vyriausybės narius į Vyriausybės ložę ir gerbiamus kolegas ruošti klausiti.

12.29 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Taip, gerbiamieji, pirmasis klausimą turi A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. O aplinkos ministro nebus?

PIRMININKAS. Taip, aplinkos ministras yra.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Gerbiamas ministre, norėčiau jūsų paklausti. Truputį senas tas klausimas, labai įsisenėjęs dėl barščių, dėl Sosnovskio barščių. Ar neturite kokių nors ambicingų planų, kad šią kadenciją kažkaip su jais būtų pasistūmėta į priekį arba galutinai jie pribaugti? Čia Zarasų savivaldybės paklausiau, tai trejiems metams dėl valstybinės žemės buvo skirta 11 tūkst. eurų. Aišku, čia yra labai mažai. Nežinau, kaip kitose savivaldybėse. Tai ir valstybinės žemės, ir privatininkai, na, nesugeba susitvarkyti, jiems, matyt, neužtenka tų lėšų. Prašom pasakyti, ar turite kokią nors planą, kad, kaip ir sakiau, būtų padarytas proveržis ir garbingai ši kadencija pabaigta dėl tų barščių? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju už klausimą. Pagalvojau jau apie ukrainietiškus barščius, bet juokas juokais. Kaip tik dabar pradėjo vežėti Sosnovskio barščiai ir juos iš esmės reikia naikinti, čia apskritai žinoti, iškasant arba papurškiant herbicidais, kol jie yra nedideli, maždaug iki 30 centimetrų ūgio. Čia tai gali padaryti ir per talkas, ir nebūtinai didelio finansavimo reikia. Na, mes turime tą valstybinį finansavimą, pernai buvo skirta beveik pusė milijono per APVA'ą, trejų metų programa 330 hektarų plote, ten, kur buvo didžiausi telkiniai. Čia daug daug savivaldybių gavo šią programą, planuojame ją kartoti kitą kartą iš europinių pinigų, bet tas tarpinis variantas, kad savivaldybės tikrai dar ir savo lėšų galėtų skirti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Targamadžė. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Ačiū. Klausimas švietimo ministrei. Kada bus užtikrintos vaiko teisės? Dabar yra žinoma, kad jeigu tėvai nesutinka, PPT nenustato, neatlieka diagnostikos. Kontrolierė sakė, kad ne kartą kreipėsi į jus ir jokių sprendimų nėra. Tai vienas klausimas, nes yra pažeidžiamos vaiko teisės ir laiku nesuteikiama pagalba.

Ir antras klausimas. Vis dėlto kalbame apie įtraukųjį ugdymą ir visą laiką pamirštame socialinės, ekonominės, kultūrinės atskirties vaikus. Aš jau klausiau per Švietimo ir mokslo komiteto posėdį ir tas atsakymas – iš tikrųjų, jeigu, profesore, sugalvosite, tai mes tą svarstysime – netenkinama, nes jūs turite visą būrį specialistų ir turėtumėte šią dalyką spręsti. Vien skaičiuoti SEK'o vaikus pagal gaunamą maitinimą yra neteisinga. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, profesore. Skaičiuojame pagal tai, kaip apibrėžta įstatyme, ir tikrai ne pagal gaunančių maitinimą kriterijų, skaičių. Na, įstatymo pakeitimai, kaip buvo minėta, apibrėžimas gali būti geresnis, jis gali būti, bet turbūt tą reikėtų diskutuoti ir siūlyti. O pirmas klausimas, tai pedagoginė psichologinė tarnyba yra savivaldos lygmens, ir nežinau, kokių konkretų atvejį jūs turite. Čia konkretų atvejį reikia ir minėti, ir tada analizuoti, kur yra pažeidžiamos vaiko teisės, nelabai aišku, kaip jos yra pažeidžiamos. Tikrai negaliu pakomentuoti, ką jūs turite galvoje.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pirmasis klausimas sveikatos apsaugos ministrui. Aš, gerbiamas ministre, cituoju paklausimą, kurį gausite dėl ortodontų paslaugų. Tai yra viena motina rašo, kad ją užregistravo Kauno klinikose tik 2026 metams ir po to atsiunčia susirašinėjimą su kitomis motinomis. Iš tikrųjų ta problema labai aktuali, nes puikiausiai suprantate, kad tai yra vaikai ir jeigu laiku nesuteikiamos tos medicinos paslaugos, tai po to pasekmės gali būti sunkesnės. Gerbiamas ministre, ar galėtumėte pasiaiškinti, kodėl taip yra?

Antras klausimas gerbiausiai premjerei dėl kuro akcizų. Dabar Kelių fondas finansuojamas iš kuro akcizų tik 45 %. Pradinis taškas buvo nuo 80 % ir dabar nukrito. Manau, kad labai logiška būtų kuro akcizo procentus didinti bent jau iki 60 %, nes visi...

PIRMININKAS. Laikas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). ...pilasi kurą ir važinėja šitais keliais, kurie nėra geros būklės. Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Jūsų minima situacija dažnai būna, kai pacientas nori labai pas konkretų gydytoją. Bet žinote, kiekvieną dieną yra 70 tūkst. situacijų ir šiandien tokių bus, kur susidurs pacientas ir medikai. Kaip jūs ir minėjote, jūs perduosite man tą konkretų atvejį, tai tiesiog mes jį tada ir pasitikrinsime kaip konkretų atvejį. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Matote, kaip ten sako – nuo to, kad jūs dėmenis sukeičiate vietomis, tai suma nedidėja. Pajamų valstybės biudžetas turi tiek, kiek turi.

Visų pirma, Konstitucinis Teismas pasisakė, kad yra nekonstituciška iš anksto skirti tam tikrą dalį kažkokių konkrečių pajamų konkrečiam tikslui. Tai taip pat buvo susiję ir su kelių finansavimo tam tikru procentu nuo akcizo, bet mes galime kalbėti čia atsietai nuo tų procentų apskritai apie galimybę didinti finansavimą. Galimybė didinti finansavimą priklauso nuo valstybės galimybės susirinkti mokesčius. Man labai gaila, bet kažkaip ką finansuoti daugiau – mes visą laiką surandame pasiūlymų, bet mokesčiai... Daug kam atrodo, kad biudžete juos gandras atneša arba finansų ministrė juos kopūstuose suranda. Tai taip nėra. Kažkas turi mokesčius vis dėlto sumokėti.

Bet kokia diskusija apie papildomus mokesčius, įskaitant tuos pačius akcizus, dėl kurių būtų galbūt galimybė daugiau didinti ir finansavimą keliams, ir kelių infrastruktūrai, nebuvo čia labai

lengva. Dabar yra priimtas sprendimas dėl laikinojo bankų solidarumo įnašo, kuris leis finansuoti dalį tikrai labai svarbių kelių infrastruktūros projektų. Tų objektų, kurie pirmiausia turi dvigubą paskirtį, kurie yra ir civilinė infrastruktūra, ir karinio mobilumo infrastruktūra. Tai bus labai rimta paspartis ir manau, kad tikrai nemažai darbų per artimiausius dvejus metus pavyks padaryti.

Bet jau taip žiūrint į ilgalaikę perspektyvą, įvairūs kelių naudotojo mokesčiai, kurie šalia akcizo yra (ne tik kuro, bet ir transporto priemonių), taip pat galėtų būti tas šaltinis, kuris sąžiningai galėtų prisidėti prie didesnių lėšų keliams finansuoti. Kaip ten sakė mano labai gerbiama Jungtinės Karalystės ministrė pirmininkė M. Tečer – valstybė nieko neturi, išskyrus mokesčių mokėtojų pinigus.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū. Kaip man žinoma, kyla reali grėsmė dėl sklandaus žemėtvarkos reformos įgyvendinimo, o Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos gyvenime išvyravo darbo teisės pažeidimai ir psichologinis smurtas.

Pažymėtina, kad šiemet Darbo užmokesčio fondas sumažėjo 5 %. Jau dabar kas mėnesį darbo užmokesčiui trūksta 80 tūkst. eurų ir kyla reali grėsmė, kad atlyginimai ims vėluoti.

NŽT darbuotojų profesinė sąjunga ne kartą išsakė savo pastabas laikinajam vadovui S. Macevičiui. Taip pat buvote informuotas ir jūs, aplinkos ministre, apie nepakenčiamas darbo sąlygas ir problemas. Kodėl vadovybė nereaguoja į susidariusią situaciją? Kaip planuojate spręsti darbuotojų darbo aplinkos bei užmokesčio problemas, kad užtikrintumėte ateityje sklandų žemėtvarkos reformos procesą?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už rūpestį. Šiaip niekas nepasikeitė Nacionalinėje žemės tarnyboje nei sausį, nei balandį, nei gegužę. Institucija turi tą pačią struktūrą, finansavimas yra tas pats. Tiktai atlyginimų fondas toks, koks jis buvo prognozuotas, tai yra 19 mln. eurų maždaug apimties, perėjo iš Žemės ūkio ministerijos asignavimų į Aplinkos ministerijos asignavimus.

Kiekvienas darbuotojas (čia yra ir mūsų, ir jūsų interesus), jeigu jis patiria smurtą savo darbinėje aplinkoje, vienoje ar kitoje įstaigoje, privalo kreiptis į atskiras tarnybas, į tiesioginį vadovą ir informuoti apie tai. Tai turėtų būti netoleruotina. Man atrodo, viešajame sektoriuje yra 60 tūkst. valstybės tarnautojų. Kiekvienas ministras tą patį pasakytų apie bet kurią savo tarnybą. Dėkoju už klausimą.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Aš norėjau paklausti švietimo ministrės dėl fizinio ugdymo mokyklose. Ne paslaptis, kad jaunimas, moksleiviai privengia lankyti fizinio ugdymo pamokas vien dėl to, kad apsaugotų savo pusmečio arba metinį mokslo vidurkį, kad nenukentėtų bendras vidurkis. Ar yra minčių, kaip ir kitose valstybėse, vietoj balų vertinti įskaita? Būtų didesnis mokinių lankomumas, eitų į tas fizinio ugdymo pamokas. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Manau, pagrindinis tikslas yra fizinio ugdymo pamokų kokybė. Atnaujintose programose yra peržiūrėtos fizinio ugdymo pamokos, tikrai keičiasi jų kokybė. Šiandien mes per daug dėmesio skiriame 100 metrų bėgimui arba kokiems nors kitiems fiziniams pratimams, nes tikrai kiekvienas vaikas pagal savo individualias savybes gali turėti visiškai skirtingas galimybes. Taigi, mums reikia keisti kokybę. Tai ateina su naujomis ugdymo programomis. O tokia diskusija dėl įskaitos vis laikas nuo laiko iškyla. Manau, tą diskusiją galima tęsti.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas žemės ūkio ministrui. Jisai kuruoja turbūt dabar svarbiausią momentą, tai yra pasėlių deklaravimą. Galbūt galite, ministre, pristatyti Seimo nariams, kolegoms, kokia yra situacija, kaip sekasi deklaruoti ūkininkams pasėlius, su kokiais pagrindiniais iššūkiais susiduria. Turbūt suprantate, klausiu dėl tų natūralių pagriovių, kur yra reljefas ir kur techniškai žemės ūkio skyrių specialistai, deklaruojantys pasėlius, negali laikytis tų 5 metrų ar 6 metrų, kaip aiškėja vis naujos aplinkybės. Kokia situacija, kiek procentų yra deklaruota pasėlių, kiek ūkininkų yra deklaravę? Kaip įsivaizduojate, kada baigsis tas pasėlių deklaravimas? Ačiū.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Skaičių aš nepakartosiu, jūs juos vakar puikiai girdėjote per pristatymą. Deklaravimas vyksta, nestringa. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas, ką jūs sakote apie juostas, vėlgi čia nesuprantu, iš kur ta informacija. Kodėl jūs galvojate, kad kas nors vienas pasakė, kam nors nepasisekė ko nors padaryti ir tai jau yra globali arba nacionalinė problema? Aš su tuo nesutinku. Kaip sakiau, deklaravimas vyksta, skaičiai vakar buvo pateikti Kaimo reikalų komitete. Pažyma yra, tai nesunku atsiversti ir pasižiūrėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Mano klausimai būtų sveikatos apsaugos ministrui. Praėjusią savaitę išvažiuojamojo Sveikatos reikalų komiteto posėdžio metu mes lankėmės Kauno klinikose. Susitikime su rezidentais viena iš priežasčių, kodėl rezidentai nesirenka regionų, buvo nurodyta tai, kad jiems trūksta informacijos dėl viso paketo, ką jie galėtų gauti. Jiems tai yra nepatrauklu, nes niekas nekompensuoja kelionės išlaidų, jiems tektų nuomotis butus antrą kartą. Tai yra jie nesirenka. Kaip vyksta ta komunikacija su ministerija? Gal matytumėte dar kokius nors savo žingsnius, veiksmus, kaip tai pagerinti, kad tie studentai, rezidentai gautų daugiau informacijos dėl pasiūlymų iš regionų? Žinome, kad medikų labai stipriai trūksta visur.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Matyt, šiuo metu turime tiesti tuos naujus kelius, kurie nebuvo suformuoti. Tik priminsiu, turėjome situaciją, kai tik 3 % rezidentų vykdavo į regionus, o visi kiti savo praktiką... ir, natūralu, tada ir tie ilgi darbiniai ryšiai užsimegzdavo būtent tik Vilniuje ir Kaune.

Ką mes esame padarę? Visų pirma kiekviena savivaldybė (čia prieš keletą mėnesių padarėme modernizavimo planus) žino dešimčiai metų į priekį, kokios yra prognozės, kokių tame regione reikės paslaugų, kokios bus vystomos ir taip toliau. Gydytojų įstaigų vadovai tikrai puikiai žino pagal savo savivaldybės dydį, koks bazinis paslaugų paketas gali būti vystomas, kur bus investuojama. Jie šią informaciją tikrai puikiai žino. Mus pasiekia informacija, kurią mes gauname. Mes, Sveikatos apsaugos ministerija, turime atskirą puslapį, kuriame iš savivaldybių, iš gydytojų įstaigų teikiama informacija, mes irgi prisidedame ją ten viešindami.

Bet iš jūsų klausimo ir pastabos matau, kad to neužtenka ir to bendravimo reikia daugiau. Mano žiniomis, būtent Lietuvos sveikatos mokslų universitetas artimiausiu metu daro net atviras dienas. Ten atvyks apie 40 gydytojų iš visos Lietuvos, darys savo pristatymus, pasakos studentams, ką jie vystys, kokios perspektyvos ir taip toliau. Aš manau, kad visas kompleksas reikalingas. Tą įrankių dėžę lyg ir turi, tai dabar reikia naudotis.

Savo ruožtu, kai aš lankiau savivaldybes ir bendravau su savivaldybių gydytojais, tai kai kuriems drįsau net diplomatiškai duoti pastabą, nes mačiau, kad jie patys savivaldybėse net nežino, kokie jų žmonės studijuoja. Tai pati savivaldybė turi puikiai turėti sąrašą, kokie žmonės ir kur studijuoja, kad juos pritrauktų į tas rezidentūros bazes, kurios dabar gali būti daromos plačiau regionuose. Žiūrėkime, turime įrankių dėžę, dabar reikia ją gerai įdarbinti.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiama energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, kodėl jūs „Klaipėdos naftą“ slepiate nuo parlamentinės kontrolės komiteto audito? Negalime sulaukti jau antras mėnuo, negalime apsvarstyti 2022 metų jos veiklos ataskaitos. Jūs valdote 72 % šios įmonės. Įmonė antri metai dirba nuostolingai, nemoka valstybei dividendų. Akcijų vertė nuo 53 centų pastaraisiais metais šiandien krito iki 23 centų. Valstybės turtas, finansinis turtas, akcijos, kaip matote, nuvertėjo, vadovai save pasiskatina išsimokėdami priedus už vadinamąjį gerą darbą, dirbdami nuostolingai, akcijomis. Suka kažkokį biznelį Brazilijoje, Asu uoste. Tad mano klausimas būtų: gerbiamas ministre, leiskite jūs tiesiog Audito komiteitui pasidomėti viešai *listinguojamos* įmonės, kurios ataskaitos yra visos viešos...

PIRMININKAS. Laikas.

A. SKARDŽIUS (MSNG). ...apie jūsų valdomos įmonės veiklą.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Pirmiausia apie leidimą ir neleidimą. Kaip žinome, Energetikos ministerija atstovauja akcininkui – Lietuvos Respublikai ir pagal geras valstybės valdomų įmonių praktikas komitetas pirmiausia turi kreiptis į akcininką, o ne tiesiogiai reikalauti įmonės, ją kviestis į komitetus ir panašiai. Ta praktika, kai apeinant akcininką siunčiami klausimai, išsikviečiamos įmonės, primena tuos laikus, kai įmonės buvo valdomos netinkamai – daug šešėlio ir kitų dalykų mes turėjome valstybės valdomų įmonių sektoriuje.

Dar kartą noriu pakartoti, kad visi klausimai pirmiausia turi būti atsiųsti akcininkui. Ir akcininkas, priklausomai nuo klausimų pobūdžio, pasitars su įmone ir spręs dėl įmonės reikalingumo pasirodyti komitete. Lauksime klausimų, nes ministerija jokių klausimų iki šiol nėra gavusi.

Dėl pelno ir nepelno. Noriu pasakyti, kad įmonė dirba pelningai, o balansas, kurį jūs matote per nuotolį, susidarė dėl valiutų skirtumo. Šiuo atveju mes esame pasirengę tai pristatyti – vice-ministrė I. Žilienė buvo pasiruošusi tai pristatyti ir prezentaciją buvo atsinešusi apie tai, tačiau komitete jai nebuvo leista pristatyti ir jos išklaudyti. Dar kartą noriu pasakyti, kad tai akmenukas ir į Audito komiteto daržą, nes pirmiausia tas mūsų bendras darbas parlamente, su parlamentu, su komitetais, turi atitikti teisės aktus. Mes, kaip ministerija, tikrai nesame užsispyrę, bet laukiame klausimų ir tada galėsime toliau juos spręsti ir bendradarbiauti.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis. Jo salėje nematau. R. Žemaitaičio taip pat. A. Vinkus turi klausimą.

A. VINKUS (LVŽSF). Kreipiuosi į sveikatos apsaugos ministrą. Gerbiamas ministre, aš gaunu nemažai pareiškimų, paskutinis ponios I. Narbutienės dėl pildomų elektroninių cigarečių uždraudimo. Rašo, trumpai tik: „Į rinką įvedant elektronines cigaretes buvo tikimasi, kad jos padės lengviau mesti rūkyti suaugusiems asmenims. Atsitiko taip, kad Lietuvoje elektroninės cigaretės tapo itin lengvai prieinamos nepilnamečiams ir, negana to, jie pradėjo svaigintis sintetinėmis bei sunkiosiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, pildami jas į elektronines cigaretes. Tyrimai aiškiai rodo, kad svaiginimasis turi ilgalaikių pasekmių funkciniais, struktūriniais smegenų sistemos pokyčiams. Jauname amžiuje šie pokyčiai yra itin greiti ir gali būti negrįžtami.“ Gal galėtumėte pakomentuoti ar pagalvoti, kaip čia *biškį* sustiprinti, ne *biškį*, o kaip reikiant, kontrolę?

A. DULKYS. Ačiū jums už klausimą. Turiu abejonių, ar tikrai dar vienas draudimas, o ypač absoliutus draudimas, galėtų išspręsti šią problemą, nes kiekvieną draudimą visą laiką atsiranda būdų apeiti. Apeiti absoliutų draudimą taip pat yra gana paprasta. Žmonės gi parsisiųs, įsigis iš kitų šalių, dar labiau išsiplėtus šešėlinė rinka. Atvirai kalbant, man asmeniškai nėra tekę matyti, kad šalyse, kuriose būtų koks nors absoliutus draudimas, jis išspręstų kokią nors konkrečią problemą. Man tokie pasiūlymai labiau yra tam tikri nevilties pasiūlymai, nevilties sprendimai, kuriais jau yra nuleidžiamos rankos ir yra pripažįstama, kad žmogus yra visiškai neracionalus.

Demokratinėse valstybėse yra bėda, kad yra sunku įvesti tik pirmą draudimą. Su kiekvienu draudimu paskui gali kilti pagunda tai tęsti ir toliau. Negi mes uždrausime mūsų jaunuoliams vykti į kitas šalis arba sustabdysime mūsų žmonių judėjimą? Matyt, yra kur kas svarbiau šiuo metu užtikrinti jau tų esamų draudimų tinkamą priežiūrą, kad jie veiktų, kad jie nebūtų apeinami, ir tam turime visi dėti pastangas. Tuo labiau kad tada kyla klausimų, ar vertingos mūsų investicijos į prevenciją, nes Sveikatos apsaugos ministerija yra suplanavusi daug prevencinių priemonių: ir nacionalinę metimo rūkyti pagalbos liniją, ir kritinį mąstymą, ir sveiką gyvenimo būdą – įvairios priemonės, jas skaičiuojame milijonais eurų. Tai ar mes jas stabdysime tada? Matyt, čia vienareikšmio atsakymo nėra, bet tikrai nebūčiau šalininkas absoliučių draudimų, o, sakyčiau, turime suremti pečius ir galvoti, ką galime padaryti su tomis priemonėmis, kurias jau dabar turime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nebėra. Vyriausybės pusvalandis baigtas, kaip ir rytinis Seimo posėdis. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 275 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, pradedame vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 75 Seimo nariai.

Aš gal trumpai pasakysiu, kaip dirbsime vakariniame posėdyje. Kadangi liko keletas projektų iš rytinio posėdžio, tai jums sutinkant įrašysime juos po Vyriausybės valandos, o Vyriausybės valandos laiko nekeiskime, gerbkime ir žiniasklaidos planus turbūt fiksuoti šitą momentą. Taip pat ir neperskaitytas pareiškimas galės būti tuo laikotarpiu po Vyriausybės valandos. Na, o toliau projektai taip, kaip jie buvo surašyti darbotvarkėje.

Dėl vedimo tvarkos – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mieli bičiuliai, aš vis dėlto norėčiau simboliškai pridėti savo balsą prie A. Ažubalio projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Bet ar jūs dalyvavote posėdyje tuo metu? (*Balsai salėje*)

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš buvau. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jeigu nebuvote posėdyje, tai tokio žanro kaip balsų pridėjimas nėra pas mus.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Atsiprašau. Mielas Jurgi, aš norėčiau pridėti, moraliai paremti tą projektą ir palikti, kad mano balsas buvo už. Galite neįskaityti balso, bet pasisakyti jūs man negalite uždrausti. Aš remiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Fiksuojame moraliniame kontekste balso pridėjimą, bet ne tame formaliajame. S. Skvernelis. Prašau.

S. SKVERNELIS (DFVL). Solidarizuojusi su gerbiamu Emanueliu. Ir mano morališkai prašau pridėti prie to paties, kur prisidėjo Emanuelis. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, nesunku pridėti dar vieną tokį balsą, bet matau, kad reikės pildyti Seimo statutą ne tik dėl balsavimo patikslinimo, bet ir moralinio palaikymo kai kurių balsavimų. Ar L. Girskienė irgi taip pat?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš irgi noriu, kad mano balsą praėjusią savaitę balsuojant dėl poligonų, kur buvo žemės paėmimas, įskaitytumėte už kaip moralinį balsą. Ačiū.

PIRMININKAS. Jeigu mes pradėsime visoje sesijoje pridėti moralinius balsus, nežinau, kur čia sustosime. Tai gal tada grįžkime prie formaliųjų dalykų. P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji, visi mes esame krikščionys, žinome, kad žmogus turi ne tik kūną, bet ir sielą, dvasią, tai E. Zingeris dalyvavo dvasiškai. Tai dar svarbiau.

PIRMININKAS. Jūs dvasios dalykus, matyt, gerai ten suvokiate. Jeigu taip matėte, turbūt taip ir buvo.

14.04 val.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaita

Kolegos, dabar vis dėlto surimtėkime. Dabar, kaip sakiau, Vyriausybės ataskaitos pateikimas. Kviečiu į tribūną Ministrę Pirmininkę I. Šimonytę. Kaip matote, visi ministrai, kurie šandien ne komandiruotėse, dalyvauja ir padės vėliau atsakyti į jūsų teikiamus klausimus. Dabar žodis Ministrėi Pirmininkei.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Vyriausybės 2022 metų ataskaitą. Kadangi dabar madinga pristatyti klausimus su skaidrėmis, tai šį kartą nuspren-

džiau taip pasielgti ir aš. Bet pradžioje leiskite keletą įžanginių teiginių pasakyti, tikrai aš nesiurošiu visos keliasdešimties lapų ataskaitos skaityti. Yra kolegų ministrai, kurie galės pakomentuoti ar atsakyti į konkrečius klausimus, bet keletą svarbiausių momentų aš vis dėlto norėčiau paminėti savo įžanginėje kalboje.

Pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kokie buvo 2022 metai. 2022 m. vasario 24 d. pradėtas Rusijos plataus masto karas prieš Ukrainą neabejotinai buvo svarbiausias ilgalaikio poveikio Lietuvai turintis ir dar turėsiantis įvykis. Valios priešintis šiai egzistencinei grėsmei mūsų valstybei ir tam reikalingų išteklių ir gebėjimų telkimas buvo svarbiausias Vyriausybės 2022 metų uždavinys. Todėl paspartinome darbus modernizuodami ir gausindami ginkluotę, karinės infrastruktūros įrengimą NATO priešakinių pajėgų plėtrai Lietuvoje, taip pat stiprindami valstybės sienos apsaugą, žvalgybą, kibernetinę ir civilinę saugą. Mūsų sąjungininkai NATO suteikė Lietuvai iki šiol dar neturėtas saugumo garantijas. Turime pagrįstą vilčių, kad ateityje jos stiprės sulig mūsų pačių gynybinių pajėgumų didėjimu.

Deja, pasaulinės tvarkos ir tarptautinio saugumo suvokimo geopolitinis lūžis veikia ir mūsų išorinę aplinką. Dėl sunkiai prognozuojamos ir nestabilios kaimynystės mokame ir ateityje kažkurį laiką mokėsime papildomą kainą už apnuodytą verslo klimatą. Panašu, kad dėl geopolitinių jautrumų ir globalios ekonomikos neapibrėžtumų Lietuvos ekonomikos augimo sulėtėjimo 2023 metais išvengti nepavyks. Visa tai verčia koreguoti Vyriausybės kadencijos pradžios planus, kai kurių pradinių tikslų įgyvendinti jau gali nebepavykti, o pasipriešinti išorės šokams galime tik toliau stiprindami saugumą, taip pat finansinius ir ekonominius valstybės pagrindus.

Tad leiskite pradžioje šiek tiek pasisakyti apie pasiekimus, kuriuos matome vertindami Lietuvos vardą pasaulyje ir apskritai Lietuvos situaciją geopolitiniame kontekste. Kad ir kaip atrodytų, būtų paradoksalu, kad ir koks grėsmingas yra pats faktas, kad 2022 metais, apskritai XXI amžiuje Europoje gali vykti plataus masto karas, apie jį jau, atrodė, daugelis kartų yra pamiršusios, vis dėlto Lietuva paradoksaliai, bet tuo pat metu įgijo iki šiol neturėtas saugumo garantijas.

2022 metais NATO *samite* Madride buvo vienareikšmiškai konstatuota, kad Rusija yra grėsmė, kuri reikalauja NATO ir NATO valstybių suderinto atsako, ir būtent tai ir vyksta. Prie NATO šalių išreiškė valią prisijungti šalys, apie kurių narystę NATO prieš kokį penketą ar dešimt metų turbūt būtų buvę sudėtinga net svajoti, tai yra Suomija ir Švedija. Rytinio NATO flango stiprinimas tapo vienu iš prioritetinių NATO uždavinių. Noriu pabrėžti, kad šių metų NATO viršūnių susitikimas rengiamas Vilniuje, ir manau, kad tai taip pat yra Lietuvos diplomatijos ir pozicijos globalioje arenoje pripažinimas.

Praėjusiais metais įtvirtinome strateginę partnerystę su Jungtine Karalyste, taip pat Japonija. Sustiprinome prekybinius ryšius su daugeliu valstybių, į kurias galbūt anksčiau stokojo kreipiamo dėmesio. Tai yra Jungtinės Amerikos Valstijos, žinoma, Japonija, Taivanas, Meksika, Kanada ir kiti prekybos partneriai, kurie leidžia Lietuvos verslui diversifikuoti eksportą ir mums, kaip valstybei, diversifikuoti importą.

Žinoma, išliko nuosekli Lietuvos parama Rytų partnerystės šalims, Rytų kaimynystės šalims. Nenuostabu, kad Lietuva buvo, yra ir bus viena iš stipriausių Ukrainos, Moldovos, taip pat ir kitų aspiruojančių šalių rėmėjų, partnerių kelyje į Europos Sąjungą, taip pat ir NATO, ir apskritai remia šių šalių euroatlantinę integraciją.

Stiprėja Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politika, tai aiškiai rodo, jog Lietuva iš šalies gavėjos tampa šalimi donore. Lietuva įstojo į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Paramos vystymuisi komitetą, o mūsų parama vystomajam bendradarbiavimui padidėjo iki beveik 0,3 % bendrojo vidaus produkto. Esame tikrai matomi ir girdimi įvairiais formatais. Keliaime svarbius žmogaus teisių pasaulinėmis taisyklėmis paremtos tvarkos išlaikymo klausimus, ar tai būtų Baltarusija, Sakartvelas, Kinija, Rusija, ar kitos šalys.

Leiskite šiek tiek apžvelgti ekonomiką ir ne kokiais nors paskirais galbūt rodikliais, kurie pastaruosius dvejus metus, tiek 2021 metais, tiek 2022 metais, tiesą sakant, nustebino Lietuvos verslo atsparumu, bet turbūt labiau tais parametrais, kurie turi ilgalaikes pasekmes ir kurie didina arba mažina Lietuvos rizikas atsižvelgiant į kintančią geopolitinę aplinką. Pirmiausia čia norėčiau

atkreipti dėmesį į Lietuvos pajamų ir išlaidų neatitikimą ir į tai, kiek savo gyvenimo mes finansuojame skolon. Kaip matote, nuo kovido metų, nuo 2020 metų, kai viešųjų finansų deficitas pasiekė beveik 6,5 % bendrojo vidaus produkto dėl labai svarbių ir pagrįstų priemonių, ir galbūt dėl mažiau pagrįstų priemonių, kai valstybės skola padidėjo iki 46,3 % BVP ir pasiekė turbūt aukščiausią iki šiol buvusį lygį per likusį laiką, kadangi 2021 ir 2022 metais valstybės biudžetas buvo nuosaikiai deficitinis, skolos santykis su BVP sumažėjo iki 39 % praėjusiais metais. Tikimės, kad ir toliau tas santykis mažės, tačiau jis mažės ne todėl, kad mes pradėsime išleisti tiek, kiek surenkame mokesčių, o dėl nominalaus efekto. Iki subalansuoto biudžeto mums, deja, vis dar yra toloka.

Tai turi kainą ir ta kaina kuo toliau, tuo labiau, deja, bet pradės kandžiotis todėl, kad po ilgalaikio tokio gana komfortiško periodo, kada šalys, turinčios gana gerus finansus, stabilią ekonomiką, švairius balansus, jeigu galiu taip pasakyti, tikrai galėjo džiaugtis dėl, be kita ko, beprecedentės Europos Centrinio Banko politikos, labai palankių, o kartais ir neigiamų palūkanų normų. Akivaizdu, kad dėl daugelio priežasčių, dėl pasikeitusios Europos Centrinio Banko pinigų politikos, dėl ko didėja bazinės palūkanų normos, bet taip pat ir dėl geopolitinės rizikos priedo, kurį, deja, mes, turime konstatuoti, turime, mūsų skolos aptarnavimo išlaidos, kurios praėjusiais metais siekė turbūt žemiausią istoriškai lygį po jau labai labai ilgo periodo, dar ikikrizinio periodo turbūt, žvelgiant į ateitį, nuo šių metų pradedant, bet ir tolyn skolos aptarnavimo išlaidų eilutė gana stipriai didės dėl labai paprastos priežasties – dėl to, kad Lietuvos biudžetas ir toliau vidutiniu laikotarpiu išliks deficitinis. Kartais žmonės sako, kad skola nėra problema, nes visa tai yra nominalus kažkoks dydis, kažkoks santykis su BVP, kuo labiau auga BVP, tuo mažesnis yra skolos santykis su BVP ir tai nėra jokia problema, nes valstybės skolų negrąžina. Iš dalies turbūt tai yra tiesa, kadangi valstybės skolas paprastai perfinansuoja kita skola, bet yra labai didelis skirtumas, kaip yra perfinansuojama skola, tai yra ar brangesnė skola perfinansuojama pigiau, ar atvirkščiai, ir kiek yra naujos skolos, kiekvienas ateinančių naujų metų papildomas deficitas yra nauja skola ir kiek ta skola kainuoja. Todėl didžioji problema yra net ne tiek skolos lygis, skolos santykis su BVP, kurį mes turime ir kurį Europos Sąjungos kontekstu galime vertinti kaip nuosaikiai vidutinišką, vis dėlto didžioji problema yra skolos aptarnavimo išlaidos, kurioms aptarnauti, kurioms mokėti reikia atidėti savo gaunamų pajamų dalį. Tai čia turbūt geriausiai pasireiškia tas fenomenas, kuris sako, kad pasiskolini visą laiką svetimus ir trumpam, o atiduodi savus ir visam laikui. Kuo labiau auga skolos aptarnavimo eilutė, tuo mažėja santykinai valstybės galimybės net ir augant biudžeto pajamoms finansuoti kitas sritis. Tarkime, skolos išlaidų prieaugis kokių 200 mln. eurų reiškia beveik tą patį, ką visų pedagogų darbo užmokesčio padidėjimas 10 %. Tas palyginimas turi būti labai aiškus. Todėl, kai žmonės kartais sako: nėra problemos, pasiskolinkime ir turime dabar kažką padaryti, tai jeigu skola kainuotų nulį, tada dar galbūt ta diskusija atrodytų lengvesnė, bet kai skola nebekainuoja nulio ir artimiausiu metu tikrai nekainuos, ta diskusija atrodo visiškai kitaip.

Dabar pereikime prie konkrečių temų, prie konkrečių sričių. Kaip ir minėjau, svarbiausias klausimas šiais metais Vyriausybei buvo nacionalinio saugumo stiprinimas. Jeigu mes įvertinsime mūsų gynybos išlaidų santykį su bendrojo vidaus produktu ir pabandysime pasilyginti su kitomis valstybėmis, tai pamatysime, kad Lietuva tikrai patenka į labai labai aukštą vietą tarp kitų NATO valstybių, Europos Sąjungoje – į antrą vietą. Didesnį santykį gynybos išlaidų su BVP turi tik Graikija. NATO valstybėse – į trečią vietą.

Jeigu palyginsime, kiek išlaidos padidėjo nominaliai, tai padidėjo tikrai ženkliai, beveik dvigubai. Todėl, kad praėjusiais metais, prasidėjus invazijai į Ukrainą, buvo priimtas sprendimas padidinti jau 2022 metais krašto apsaugos finansavimą iki 2,52 % BVP. Realybėje tas santykis šiek tiek nukrito todėl, kad paskutiniai BVP skaičiavimai, didesnis nominalas tiesiog atskiedė tos skirtos sumos santykį. Bet vis vien mes kalbame apie santykį, kuris yra artimas 2,5 %. Tai yra tikrai labai ženklus išlaidų didėjimas, labai didelis dėmesys krašto apsaugai. Dėl to yra sutarusios visos parlamentinės partijos ir labai džiaugiuosi, kad tai įtvirtinantį susitarimą taip pat pavyko pasirašyti ir parlamente.

Kartu, atsižvelgdami į patirtis, su kuriomis susidūrėme tiek kovido metu, tiek ir nelegalios migracijos valdymo metu, žinoma, turėjome pergaltvoti visą krizių valdymo sistemą. Pradėjo vei-

kti Nacionalinis krizių valdymo centras, kuris dabar yra atsakingas už įvairių krizių koordinavimą, institucijų tarpusavio sąveiką ir kuris veikia nuo šių metų sausio 1 dienos.

Ukraina, žinoma, buvo mūsų visų darbotvarkėje be galo aukštai. Solidarumas, kurį parodėme Ukrainai, buvo beprecedentis. Jis buvo įvairialypis: tiek teikiant dvišalę paramą, tiek mobiliuojant partnerius teikti paramą, tiek priimant karo pabėgėlius, tiek telkiant tarptautinę paramą dėl specialiojo tribunolo, tiek siekiant Rusijai ir Baltarusijai kuo griežtesnių sankcijų tam, kad Rusijos galimybės tęsti šį karą mažėtų. Buvo skirta nemažai finansinės paramos įvairiems paramos instrumentams, kuriuos įsteigė Pasaulio bankas ar Europos Komisija. Taip pat ėmėmės tam tikrų projektų patys, atstatymo projektų, padėdami Ukrainai atstatyti tam tikrus labai svarbius infrastruktūros objektus. Mūsų energetikų parama rudenį ir žiemą, kada civilinė infrastruktūra patyrė turbūt vieną iš brutaliausių Rusijos atakų prieš civilius, buvo turbūt viena iš didžiausių tarp visų valstybių, kurios Ukrainą rėmė. Vadinasi, ne tik letalinė ginkluotė, ne tik parama kariuomenei, ne tik parama karo pabėgėliams, ne tik parama pačiai Ukrainai, jos funkcionavimui, bet taip pat parama energetinei sistemai įvairialypė. Ir, žinoma, Lietuvos lyderystė, telkiant Europos Sąjungos paramą dėl Ukrainos narystės Europos Sąjungoje kvietimo. Ir istorinis sprendimas, kuris atvėrė duris diskusijose dėl kandidatės statuso suteikimo Ukrainai, taip pat Moldovai, buvo priimtas praėjusiais metais.

Šalia gynybos, šalia mūsų tos kietosios gynybos stiprinimo, žinoma, ne mažiau svarbus elementas buvo ir energetinė nepriklausomybė. Sparčiais žingsniais judame visiškos energetinės nepriklausomybės link. Pirmiausia, pavasarį pirmieji Europoje atsisakėme rusiškos naftos, dujų ir elektros importo iš Rusijos ir Baltarusijos. Pradėjo veikti dujotiekis (GIPL). Jis buvo pradėtas anksčiau. Čia, žinoma, visos vyriausybės prie to ir prisidėjo, čia yra ilgalaikis projektas, praėjusiais metais pabaigtas, sėkmingai išbandytas. Labai svarbu, kad užtikrino papildomą mūsų energetinės sistemos saugumą.

Atsinaujinantys šaltiniai. Turint mintyje, su kokia beprecedente energetine krize susidūrėme praėjusiais metais, kai patyrėme labai didžiulį elektros kainų šoką, turbūt visi vieningai sutarėme, kad generacijos trūkumą Lietuvoje reikia spręsti kaip įmanoma greičiau. Energetikai iš atsinaujinančių šaltinių ir žaliajai transformacijai tiek gyventojams, tiek verslui praėjusiais metais buvo skirta daugiau nei 200 mln. eurų. O šiais metais tokios paramos yra numatyta virš 1 mlrd. Iš esmės vienintelis išlikęs toks nelabai malonus mus jungiantis dalykas – tai mūsų elektros sistemos buvimas IPS/UPS tinkle, tai yra būtent Rytų tinkle. Tai yra taip pat tas klausimas, kurį esame nusiteikę spręsti kaip įmanoma greičiau, tai yra kaip įmanoma greičiau techniškai sinchronizuoti su kontinentinės Europos tinklais.

Čia paminėsiu vieną įvykį, jau įvykusį šiais metais, bet jam praėjusiais metais buvo tikrai labai intensyviai ruošiamasi. Tai yra mūsų elektros sistemos savarankiško veikimo bandymas, atliktas balandžio mėnesį. Tai parodė, kad tikrai Lietuvos energetikai profesionaliai geba valdyti dažnį ir Lietuvos pasirengimas kelyje į mūsų elektros sistemos sinchronizaciją su kontinentinės Europos tinklais tikrai yra labai didelis ir labai svarbus. Vyriausybė dirba toliau ir pati, ir kartu su partneriais Baltijos šalyse. Dabar laukiame kelių studijų, jos turėtų būti pabaigtos gegužės pabaigoje – birželio pradžioje. Yra bendras sutarimas, kad reikia kaip įmanoma greičiau išspręsti visus techninius klausimus, kad Lietuvos energetikos sistema galėtų būti atjungta nuo Rytų energetikos sistemos.

Praėję metai pasižymėjo itin staigiais ir itin ženkliais energetikos kainų šokais. Nors šiems šokams, kaip galima dabar jau retrospektyviai pamatyti, žinoma, buvo rengiamasi dar prieš invaziją, tada, kai Rusija pradėjo mažinti dujų tiekimą Europai, tačiau tai galbūt neatrodė tuo metu taip akivaizdu, kaip pamatėme jau prasidėjus invazijai, kuomet vienu ar kitu dujotiekiu buvo sustabdytas dujų tiekimas ir buvo keliamos sąlygos mokėti rubliais, daryti dar visokiausius dalykus. Todėl susiklostė toks didelis šokas dėl neužpildytų saugyklų, tiekimo trūkumo ir nesubalansuotų poreikių vartojimo pusėje. Nenuostabu, kad praėjusių metų vasarą, ypač rugpjūčio mėnesį, dujų kainos buvo pasiekusios niekada lig tol nematytas piko reikšmes, turbūt daugiau nei dešimt kartų didesnes negu ilgalaikė suskystintų dujų kaina TTF biržoje. Bet, reaguodama į šiuos šokus, Vyriausybė praėjusių metų viduryje peržiūrėjo valstybės biudžetą ir pasiūlė įvairių sprendimų,

tiesiog mokestinių sprendimų, tiek kainodaros, tiek kompensavimo sprendimų, leidusių iš dalies sumažinti finansinę naštą Lietuvos gyventojams ir įmonėms dėl šito staigaus kainų šoko. Panašias priemones Vyriausybė buvo numaciusi ir šiems metams, tačiau V. Putinui suvokus, kad jo energetinis šantažas nepavyko, kitoms valstybėms narėms ėmusis priemonių užsitikrinti alternatyvius dujų tiekimo kelius, padidėjus dujų pasiūlai, taip pat buvus šiltai žiemai, situacija susiklostė tokia, kad dabar matome, jog šių metų įvairių kompensacijų poreikis bus tikrai gerokai mažesnis, negu buvo planuota rudenį, kai atrodė, kad kainos gali išlikti labai aukštos. Tai yra gera žinia, nes tai, viena vertus, reiškia, kad valstybės skolinimosi poreikis šiais metais bus mažesnis, negu prognozuota, maždaug dviem procentiniais punktais. Taip ta skolos aptarnavimo išlaidų eilutė augs mažiau, tačiau taip pat svarbu vertinti ir infliacijos perspektyvas, ir perkamosios galios perspektyvas, ypač nuo antrojo šių metų pusmečio.

Kalbėdama apie Vyriausybės kadencijos reformas, turėčiau paminėti tas reformas, kurios yra įtrauktos į Ministrės Pirmininkės, tai yra į mano, portfelį ir kurios yra koordinuojamos taip pat Vyriausybės lygmeniu. Kiekvienas ministras dar turi savo reformų portfelį, apie kurį galėtų detaliau kalbėti, jeigu būtų toks klausimas. Pirmiausia, žinoma, „Tūkstantmečio mokyklos“. Kaip jūs matote, nemažai sutarčių su savivaldybėmis buvo pasirašyta praėjusiais metais, tačiau šiais metais planuojama pasirašyti sutartis dar su 36 savivaldybėmis. Taip nemažai, beveik 300 mokyklų, gaus paramą, numatytą pagal šią programą.

Žinau, kad kartais kyla diskusijų, o kokią santykį štai ši programa turi su Konstitucinio Teismo nutarimu. Norėčiau pabrėžti, kad, mūsų vertinimu, neturi jokio, nes „Tūkstantmečio mokyklų“ programa yra programa, finansuojama iš RRF'o lėšų kaip speciali priemonė, o kiekviena priemonė turi savo finansavimo priemonių aprašą. Iš esmės Vyriausybė galėjo sugalvoti kokius nors specialius reikalavimus šiai programai ir juos apsirrašyti finansavimo priemonių apraše, tačiau kadangi galiojo teisės aktai dėl mokyklų tinklo, tiesiog darė sąsają su galiojančiais teisės aktais. Manome, kad ši programa ir ši reforma gali ir toliau sėkmingai būti tęsiama. Savo ruožtu Seimui bus pasiūlyti sprendimai, kaip išspręsti Konstitucinio Teismo fiksuotą neatitikimą, kad netinkamo lygmens teisės akte yra reglamentuoti dalykai, kurie turėtų būti reglamentuoti įstatyme.

Skaitmeninė švietimo transformacija taip pat yra viena iš svarbių reformų: dalyvauja 23 valstybinės aukštosios mokyklos, daugiau kaip 800 dėstytojų, beveik 300 pedagogų studijuoja pagal parengtą Informatikos mokslų magistro programą, gegužės mėnesį 2 tūkst. 200 pedagogų pradės mokymus pagal Skaitmeninių kompetencijų tobulinimo programą, taip pat yra įveiklinta ir šios srities „EdTecho“ inovacijų kūrimo ir išbandymo platforma.

Labai svarbi reforma – veržli inovacijų sistema. Tai yra inovacijų sistemos reforma, dėl kurios veiklą pradėjo Inovacijų agentūra, bet drauge buvo sustiprintos ir Lietuvos mokslo tarybos, kaip patariamiosios institucijos mokslo politikos strateginiais klausimais, funkcijos. Buvo reorganizuota Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra ir prijungta prie Mokslo tarybos, Seimas dėl to apsisprendė. Buvo patvirtinti sumanios specializacijos prioritetai ir sukurtas misijomis grįstų mokslo ir inovacijų programų modelis, trys misijas įgyvendinantys projektai turėtų būti pradėti šiemet.

Sveikatos srityje Seimo yra priimti sprendimai ir dabar vyksta parengiamieji darbai. Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai yra rengiami dėl kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modeliu pagrįstos asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo vystymo. Taip pat yra rengiamas ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimo modelio projektas, kuris turbūt yra vienas iš didžiausių iššūkių keliančių projektų. Turiu mintyje tai, kad higieniškai sutvarkyti ir struktūrizuoti, padalinti atsakomybes tarp institucijų tikrai yra įmanoma, tačiau patenkinti visą šių paslaugų poreikį, ypač galvojant apie visuomenės senėjimą ir poreikio augimą, be adekvačių pokyčių mokesčių sistemoje turbūt nepavyks. Tai pirmiausia, matyt, tos reformos pirmajame etape siūlysiu išspręsti struktūrinius ir institucinius klausimus, o vėliau, jei norime jau šią paramą plėsti, jei norime, kad šias paslaugas galėtų gauti daugiau žmonių, tuomet neišvengiamai reikės grįžti prie klausimo: o kas turėtų už tai sumokėti?

Valstybės tarnybos pertvarka. Vėlgi prieš savaitę Seime pasibaigė svarstymas viso teisės aktų paketo. Čia dar ne visi teisės aktai, nes dalis teisės aktų, labiausiai susijusių su statutinėmis orga-

nizacijomis, dar turėtų Seimą pasiekti rudenį. Tai jau būtų priderinta prie Valstybės tarnybos įstatymo pokyčių, jeigu Seimas apsispręs ir juos priims kitą savaitę. Manau, kad tai yra viena iš svarbiausių reformų. Būtų be galo svarbu ją patvirtinti birželio mėnesį. Tokiu būdu būtų sudarytos visos sąlygos pertvarkai ir pasiruošta ją įgyvendinti nuo sausio 1 dienos ten, kur nėra kažkokios labai paprasti tie perėjimai, tarkime, teismuose ar kažkur kitur juos įgyvendinti bus lengviau. Institucijose, kurios turės parengti darbo užmokesčio politikas, atitinkamai jas suderinti, vertinimą, kvalifikacijų, kompetencijų tam tikrą lentelę parengti pagal egzistuojančius standartus, tam reikia šiek tiek daugiau laiko, bet ne kiek neabejoju, kad per pusę metų su tuo galima puikiai susidoroti.

Tam, kad nebūtų kritikos, nors jos, be abejonės, bus, kad pagal viską, ką premjerė sakė, atrodo, kad viskas yra labai gerai. Aišku, aš niekada taip nesakau. Vis dėlto pasistengėme Vyriausybės ataskaitoje sudėlioti ir kai kurias tokias pamokas, kurios yra labai akivaizdžios ir kur norėtume pasiekti per likusį laiką geresnių rezultatų negu iki šiol, tam įveikdami, visų pirma, įrankius, kuriuos turime, tai yra realaus laiko duomenis. Tose veiklose, kuriose mes naudojame tuos duomenis, ar tai buvo kovidų situacijos administravimas, ar nelegalios migracijos, ar karo pabėgėlių, tie sprendiniai, kurie Vyriausybėje yra ir kuriuos atėjusi rado šita Vyriausybė, ir kuriuos buvo pasirinkusi praėjusi Vyriausybė, už tai jau esu dėkojusi ne kartą buvusiai Vyriausybei ir dar kartą galiu padėkoti už tuos įrankius, kuriais tikrai realiu laiku galėjome daug klausimų spręsti... Dabar labai aiškiai matome, kad galime ir daugiau temų apimti, ir realiu laiku naudodamiesi duomenimis tuos visuomenės poreikius geriau atliepti.

Pirmiausia socialinės paramos priemonių ir paslaugų taiklumas. Čia prieš kurį laiką turbūt gerbiamas Algirdas klausė socialinės apsaugos ir darbo ministrės būtent apie tai. Galime tikrai konstatuoti, kad nepakankamai remiamės realiais duomenimis, jų nėra tiek jau labai mažai, tik tiek, kad jie nėra surišti visi vienoje vietoje, kad galėtume modeliuoti paramą, kuri yra reikalingiausia ir taikliausia. Ne visos galimybės yra panaudotos, kad surinktume tuos duomenis, kuriuos Vyriausybė vienoje ar kitoje vietoje turi, ir galėtume sumažinti administracinę naštą gyventojams, kai jiems yra reikalinga kokia nors socialinė parama. Žinoma, tai leistų atitinkamai jau įvertinti ir tos paramos efektyvumą ir poveikį.

Kalbant apie sveikatos programų veiksmingumą, kaip matyti iš ataskaitos, tikrai tie rodikliai, kurie yra susiję su gyventojų gyvenimo trukme, vyrų ir moterų gyvenimo trukmės skirtumais, sveikos gyvenimo trukmės rodikliais, kinta labai menkai. Tiesa, mes ir neturime labai gerų ir labai naujų duomenų. Jūs turbūt atkreipsite dėmesį į tai, kad ataskaitoje labai dažnai naudojami 2021 metų, o kartais ir ankstesnių metų duomenys. Ne todėl, kad mes kažką norėtume paslėpti ar paneigti, o todėl, kad mes tiesiog neturime naujesnių duomenų.

Sveikatos srityje problema yra tokia, kad kovidas taip pat buvo toks gana didelis struktūrinis lūžis visai sveikatos sistemai ir tą išlyginimą turbūt bus galima padaryti tikrai per ilgesnį laikotarpį, bet vis vien kai kurie dalykai yra gana aiškūs. Tai yra kad per mažai gyventojų reguliariai dalyvauja prevencinėse programose dėl to, kad kvietimai jose dalyvauti yra netolygiai pasiskirstę, priklausomai nuo šeimos gydytojų komandų. Todėl yra numatoma pradėti centralizuotai kviešti gyventojus dalyvauti prevencinėse programose, siųsti individualizuotus kvietimus, paskirti instituciją, kuri analizuotų prevencinių programų duomenis, ir tokiu būdu greičiau užčiuopti tas ligas, kurias laiku gydant galima išvengti vadinamojo išvengiamojo mirtingumo.

Trečia tokia aktualija praėjusių metų, žinoma, dėl Rusijos invazijos Ukrainoje ir dėl nustatyto labai ilgo sąrašo įvairiausių sankcijų tiek veikloms, tiek individams, tiek transakcijoms, tiek finansinėms institucijoms, tiek kam tikrai nori, žinoma, parodė, kad Lietuva, kaip ir iš esmės visos Europos Sąjungos šalys, kurios iki šiol buvo pripratusios daugiau prie individualių sankcijų, taikomų žmonėms, bet neturėjo patirties taikydamos sankcijas tokias, kaip, tarkime, Jungtinės Amerikos Valstijos, ir įgyvendinti jų per tokią instituciją kaip vadinamasis OFAC'as, kuris tikrai turi didžiulį įdirbį ir didžiulius gebėjimus sankcijų išvengimą užkardyti, todėl reikėjo mums taip pat pergaltoti visą institucinę sąrangą, nes decentralizuota sistema tikrai tokiais atvejais nepasiteisina, kai yra toks daugetas įvairiausių skirtingų sankcijų, dėl tos priežasties buvo pasirinkta FNTT, kaip sankcionuotų asmenų ryšius tirianti ir išplėstinį sankcionuotų asmenų sąrašą nustatanti institucija.

Užsienio reikalų ministerija vadovauja Sankcijų įgyvendinimo komisijai, o Valstybės duomenų agentūra analizuoja importo ir eksporto duomenis, kurie leidžia analizuoti ir pastebėti sankcijų apėjimo kelius ir taip lengviau siūlyti sprendimus ar nacionaliniu, ar labiau Europos Sąjungos lygiu, kadangi sankcijos, ekonominės sankcijos, yra Europos Sąjungos politikos dalis, ir taip mažinti Rusijos galimybes tęsti karą apeinant apribojimus, kurie yra nustatyti tuo tikslu, kad Rusijos karinė galia silptų kuo greičiau.

Kaip ir minėjau, yra visa ataskaita su visais privalomais priedais išdalinta, ten yra ir nacionalinio saugumo būklės ir plėtros ataskaita, kaip ir visada priklauso, kad būtų. Yra taip pat nuorodos į įvairius rodiklių rinkinius. Dalis rodiklių yra ateinančių iš programos „Lietuva 2030“. Kai kurių tų rodiklių jau nebėra matuojama, jų nebėra, jų nebegalima palyginti. Žinoma, kalbant apie strategiją „Lietuva 2050“ reikės labai gerai pagalvoti, kokie rodikliai turėtų būti stebimi tam, kad nebūtų taip, jog dvi vyriausybės iš esmės negali pasakyti, ar mes iš viso į tą pačią pusę einame, nes, pavyzdžiui, koks nors tyrimas atliekamas tik kartą per devynerius metus, bet ten, kur rodikliai yra susiję su Vyriausybės priemonių planu, su Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planu, dažnu atveju mes turime arba aktualius duomenis, arba nesenus duomenis ir galime tas tendencijas stebėti.

Taip pat yra pateiktos nuorodos į kiekvienos ministerijos ataskaitas. Kaip ir minėjau, kiekvienas ministras turi dar savo nelengvą portfeli, kurį nešioja ir kuriame dar detalesnes tas reformas vykdo.

Čia aš savo pristatymą baigčiau ir tuomet, jums leidus, grįžčiau. Galima būtų atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Be abejo, taip ir numatyta pagal mūsų Statutą ir tradicijas. Dabar klausimai ir atsakymai, kaip ir per Vyriausybės valandą, ne pagal Seimo narių užsirašymo eilę, bet pagal frakcijų atstovavimą, pradedant nuo didžiausių opozicinių frakcijų, toliau prie mažesnių ir baigiant valdančiųjų frakcijų atstovų klausimais. Pirmoji klaustų G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, norėčiau paklausti dėl regioninės politikos. Jūs tikriausiai matėte, skaitėte, parašyta jūsų Vyriausybės priemonių plane, kad atlyginimų skirtumas regione ir Vilniuje turėtų stipriai mažėti ir 2030 metais pasiektų 75 % Europos Sąjungos vidurkio. Šiuo metu yra 48,5. Jūs konstatuojate, kad tikrai tas skirtumas išlieka didelis, galiu pacituoti: „tarp regionų vis dar numatomi reikšmingi atotrūkiai produktyvumo, sujungtumo ir socialinėse srityse“, bet jokie darbai nėra numatomi. Galbūt nepateko čia į ataskaitą, ką jūs planuojate šiuo klausimu daryti?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, ačiū už klausimą. Aš dabar nerandu, kuris čia tiksliai puslapis, bet jeigu manęs atmintis neapgauna, tai duomenys, kuriuos mes ten turime, yra turbūt 2021 metų, gal net 2020 metų kai kurie. Čia mes turime problemą, kad tikrai neturime aktualių duomenų visais požūriais, ir galime numanyti, kad vis tiek per likusį laikotarpį turbūt stebuklingai tokio dydžio skirtumas neužsidengs. Bet kad situacija nėra nė kiek pagerėjusi per šį laiką, kurio statistikos mes neturime, turbūt mes irgi negalėtume taip sakyti, nes ekonomika praėjusiais metais tikrai augo tolygiai visose srityse. Nedarbo rodikliai yra labai panašūs. Darbo užmokesčio augimas, aišku, Vilniuje visą laiką yra spartesnis, bet jeigu mes vertinsime, pavyzdžiui, gyvenimo kokybės pokyčius, tai matysime, kad gyvenimo kokybės pokyčiai tikrai jaučiami visose savivaldybėse.

Kas yra turbūt svarbiausias dalykas, kalbant apie tai, kas bus daroma šiais metais ir kas yra parašyta, tai Vyriausybė yra patvirtinusi Regionų plėtros programą, tą, kuri yra centrinė. Dabar ko mums reikia? Mums reikia tų visų vietinių regionų plėtros programų. Dėl jų dabar, jau po savivaldos rinkimų, aš nė kiek neabejoju, mes tuos sutarimus surasime, nes, man atrodo, gegužės pabaigoje kaip tik vyks naujosios Savivaldybių asociacijos suvažiavimas, bus išsirinkti valdymo organai, bus sušaukta tikrai dvišalė komisija. Aptarsime, kiek ten iš mūsų dar reikia kažkokių dalykų, kad tos programos greičiau judėtų, ir tikrai sieksime kartu jau su susiformavusiomis savivaldybių naujomis tarybomis ir naujais politikais kuo greičiau patvirtinti tas vietines, tas mažesnes programas, kurios yra skirtos konkrečiam regionui.

Tikrai negaliu pažadėti ir čia netuščiažodžiausiu, kad pasieksime tą skirtumų išlyginimą iki 2024 metų pabaigos, bet kad tikrai programos bus paleistos, turint mintyje, kad Vidurio Lietuvos

regionui pagal naują perspektyvą lėšų numatyta tikrai nemažai. Plius dar yra ir visi kiti finansavimo šaltiniai: Modernizavimo fondas, RRF'as ir visa kita, į kuriuos taip pat pretenduoja ir regionai. Manau, kad mes tikrai matysime tą rodiklį gerėjimą (nebūtinai šios Vyriausybės kadencijos metu). Bet, kaip ir minėjau kalbėdama apie ataskaitą, čia yra ta problema, kad mes daugelio duomenų kalbėdami neturime. Intuityviai mums gali atrodyti vienaip arba kitaip, bet gilesni duomenys paprastai visada vėluoja bent jau metus arba dvejus.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Mažeika. Ruošiasi K. Vilkauskas.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Premjere, klausimas jums. Labai skambiai pasakėte, kad Lietuva vis labiau įsitvirtina pasaulyje. Tai čia turbūt ir žemės ūkį turite mintyje.

Pacituosiu: „2022 metų balandžio mėnesį žemės ūkiui buvo skirta 836 mln. eurų trąšų pabrangimo išlaidoms kompensuoti, po metų, balandžio mėnesį, – 29,5 mln. eurų grūdų augintojams kompensacija, 27 mln. eurų vėliau tais pačiais metais – paukščių gripo prevencijos kompensacijoms, taip pat šią savaitę buvo skirta 2,5 mlrd. eurų žemės ūkyje patirtiems nuostoliams kompensuoti.“

Gaila, bet čia kalbama apie Lenkiją, ne apie Lietuvą. Ir nors jūsų ministras A. Navickas teigė, kad praėję metai žemės ūkiui buvo patys geriausi, kaip jūs vis dėlto vertinate tas pastangas, kad tie 8 mln., kurie buvo tų pačių žemdirbių biudžete, buvo perskirstyti ir taip dar supriešinti tie smulkieji ūkininkai su stambesniais? Ar vis dėlto žemės ūkyje tas įsitvirtinimas pasaulyje jums vis dar taip pat atrodo spalvotai, kaip ir teigėte pačioje pradžioje? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žiūrėkite, visada gerai ten, kur mūsų nėra. Bet kažkaip Lietuvos ūkininkams užblokuoti sienos su Lenkija dėl pigesnių grūdų iš Ukrainos nebuvo į galvą šovusi mintis, nes žmonės turbūt derlių pardavė tada, kai kainos buvo geresnės, negu yra šiuo metu. Ir tai, kad kai kurios vyriausybės nusprendžia, kad jos mokesčių mokėtojų pinigais pareguliuos rinkos situaciją, na, čia, žinote, rinkimai 2021 metų rudenį turbūt yra vienas iš atsakymų į jūsų klausimą.

Toliau aš nesiplėtosiu, nes visą laiką galima išsitraukti kai kuriuos dalykus iš konteksto ir įsivaizduoti, kad šį dalyką taip daryčiau, bet kai pažiūri į galutinį rezultatą... Man atrodo, mes nuo praėjusių metų apie Lenkiją labai daug kalbėjome, kaip čia Lenkija visus mokesčius sumažino, visus akcizus sumažino, PVM sumažino, tiesiog šventė nesibaigianti. Bet infliacija mūsų kaip mažesnė, taip mažesnė.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Širinskienė.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas gerbiamai premjerei. Gegužės 5 dieną mus pasiekė džiugi žinia, kad „Ignitis“ tapo didžiausiu mokesčių mokėtoju, tai yra 157 mln., ir aplenkė net „Mažeikių naftą“ su 146 mln. Mano klausimas dėl privačių akcininkų, kurie yra nusipirkę „Ignitis“ akcijų. Kai aš klausimą buvau uždavęs dėl tų akcininkų, tai atsakymas buvo, kad akcininkai, išsipirkę akcijas, irgi prisidėjo prie efektyvesnio tinklų prijungimo. Dabar jūs minėjote, kad reikia pabaigti tas jungtis, tai yra tikrai sveikintina, kad mes visiškai energetiškai būtume nepriklausomi. Bet ar jūs negalvojate, sakykime, kad privatūs akcininkai uždirbo, tai jie galėtų dar sėkmingiau investuoti? Nes jeigu tiek mokesčių sumokėjo, vadinasi, atitinkamai tie akcininkai gavo ir pelno.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Žinokite, aš visą laiką labai skeptiškai vertinu tas reitingo lenteles, kur yra surašomi didžiausi mokesčių mokėtojai. Visada didžiausias mokesčių mokėtojas buvo „PKN Orlen“ ar „Mažeikių nafta“. Bet didžiausias mokesčių mokėtojas yra ne „PKN Orlen“ ir ne „Mažeikių nafta“, o benzinas ir dyzelinas. Todėl, kad tai yra prekė, kuri yra apmokestinama labai dideliais mokesčiais. Jeigu kas nors parduoda smarkiai apmokestinamas prekes arba turi labai didelę apyvartą ir iš esmės tas jų mokesčių sumokėjimo pirmumas ar tas rezultatas priklauso nuo tokių mokesčių kaip pridėtinės vertės mokestis ar akcizai, tai šiuos mokesčius sumoka vartotojai. Čia įmonės darbas yra buhalterinis. Ji surinko pinigus ir pervedė pinigus. Dėl to save laikyti labai dideliu mokesčių mokėtoju čia, žinote... Dideli mokesčių mokėtojai yra tie, kurie samdo darbuotojus už gerą atlyginimą, uždirba gerą pelną, moka gerą pelno mokestį. Bet tie, kurie tik gerai surenka iš savo klientų pinigus ir juos perveda į biudžetą, tai jų nuopelnas čia yra na, nepykite, bet tikrai ne kažką. Todėl šis lenktyniavimas man neatrodo čia kažkaip labai labai svarbus.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė. Ruošiasi V. Gapšys.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Premjerės paklausius, tai ištis susidaro įspūdis, kad gyvename tokiomis rojus sąlygomis ir pagrindinė valstybės problema yra duomenų gavimas, kuris čia buvo labai išsamiai aptartas kaip didžiulė problema ir taisytinas dalykas. Aš tikrai neneigiu, kad tai gali būti problema. Bet jeigu regionuose gyventojų paklaustumėte, tai jie, matyt, atitinkamai į tai reaguotų. Norėtusi iš tikrųjų ir savikritikos. Vienas klausimas būtų: kokių klaidų padarėte? Ar jums atrodo, kad gal neklystate? Tai kokią didžiausią praėjusių metų klaidą įvardintumėte?

Ir kitas klausimas – tai RRF'o lėšų panaudojimas. Kaip jį vertinate ir ar jis esamos būklės jus tenkina, kai vėl, ypač su merais pakalbėjus, visi skundžiasi?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Jūs bandydama man priekaištauti už tai, kad aš kažkaip viską labai suabsoliutinu, man atrodo, pati tos nuodėmės nevengiate, nes sakote – visi skundžiasi. Tai būtų gerai, kad tie, kurie visi skundžiasi, tiesiog ateitų, pasiskųstų ir mes kažkaip išsiaiškintume, kur yra problema.

RRF'o lėšų išmokėjimas vyksta pagal pasiektus rodiklius, kaip jums turėtų būti žinoma, ir tuos rodiklius mes pagal įsipareigojimą su Europos Komisija esame pasiekę faktiškai visus, išskyrus mokesčių įstatymų pateikimą, kas jums taip pat turbūt yra neblogai žinoma. Jeigu pavyks pasiekti ir šituos, tada ir ta dabar atidėta keliasdešimt, rodos, 26 mln. eurų suma iš visos, kurią turėjome būti gavę, bus taip pat išmokėta. Kol kas esame gavę su avansu apie 800 mln. eurų, tai yra be tų, kurie yra atidėti, ir mums suteikta galimybė pasitaisyti, jeigu Seimas malonės pritarti mokesčių reformai.

O tai, kad aš esu neklystantis žmogus arba Vyriausybė neklysta, norėčiau, kad jūs kada nors pateiktumėte tokią mano citatą. Tikrai niekada nesu to sakiusi. Klaidų darome visi. Reitinguoti savo klaidų niekada nesistengiu. Jeigu klaidų yra daroma, tai tiesiog stengiuosi, kad tos klaidos būtų taisomos. Tad toks būtų mano atsakymas jums.

PIRMININKAS. Klausia V. Gapšys. Ruošiasi B. Matelis.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Gerbiama premjere, aš norėjau paklausti dėl rodiklių pasiekiamumo. Kartu su 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu buvote nusistatę tam tikrus pasiekimus, kuriuos planuojate padaryti. Tarp jų buvo: mažinti pajamų nelygybę, pajamų pasiskirstymo koeficientą sumažinti nuo 2020 metų rodiklių 6,1 iki 6. Simboliškai, bet mažėja. Gal turite naujausius skaičius, kaip pajamų nelygybė atrodo dabar? Ar kažkas keičiasi? Ir, jeigu būtų galima, svarstant komitetuose gauti tuos rodiklius (kuriuos pavyko pasiekti, kurių – nepavyko), nusimatytus 2022 metų biudžete, būtų labai, manau, aktualu pasižiūrėti, kaip tai veikia. Sistema, kai vertiname pagal rodiklius, yra labai gera biudžetui pasiekti, tik tai norisi ir atgalinio ryšio.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Tikrai stengiamės tą daryti ir visi rodikliai, kuriuos esame įdėję į ataskaitą, yra paskutiniai mūsų žinomi duomenys. Tai yra tai, ką mes paskutinius žinome. Dar kai kurie rodikliai atėjo mums ataskaitą berengiant, tai mes suspėjome tą patikslinti. Man atrodo, kad ten, kur rodikliai yra senesni negu 2021 metų, yra ir parašyta, kada mes tikimės, kad bus aktualesnis rodiklis, nes mes negalime jų patys pagaminti. Tai daro arba Statistikos departamentas, arba Eurostatas. Jeigu tai yra kažkokia apklausa, pavyzdžiui, kaip Korupcijos suvokimo indeksas, tai tada reikia laukti, kol bus Korupcijos suvokimo indeksas ir taip toliau, ir panašiai. Tai mes patys priešinėti tų rodiklių neturime galimybių. Visur yra surašyta naujausia statistika, kokią mes turėjome ataskaitos išsiuntimo dieną. Kai tik bus naujesnė, iš karto pristatysime.

PIRMININKAS. Klausia B. Matelis. Ruošiasi V. Ažuolas. B. Matelio nėra, tai turi teisę klausti Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Atsiprašau, kad šiek tiek pažeidžiau tradiciją klausinėti iš pozicijos pusės. Premjere, jūs labai gražiai ir teisingai įvardinote, kad pasaulis savotiškai susivienijo ir vis labiau pritaria mūsų požiūriui dėl V. Putino režimo. 20 metų mus įvairiai vadino ir galų gale iš esmės įsiklausė į mūsų balsą. Ar jums neatrodo, kad per tą patį laikotarpį labai panašiai pasaulis susivienijo ir dėl autokratinės Kinijos? Vilniuje vyks NATO viršūnių susitikimas, kur vos ne trečdalis laiko bus skirta bendrauti su Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono atstovais. Europos Są-

jungoje pačioje, kiek aš suprantu, vis daugiau šalių įvardija Kiniją ne kaip partnerę, bet kaip konkurentę ir priešininke.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Čia man labiau gal nuskambėjo kaip komentaras, bet aš gal irgi truputėlį pabandysiu pakomentuoti.

Kai praėjusią kadenciją man teko būti Europos reikalų komiteto nare, tai tuo metu turbūt tik Europos Parlamente buvo prasidėjusi šiokia tokia diskusija apie tai, kaip iš tikrųjų reikėtų vertinti Kiniją ir koks yra Kinijos vaidmuo, kokia yra Kinijos ambicija apskritai pasaulinėje politikoje. Tai per tą laiką, man atrodo, gyvenimas labai toli nukeliavo. Nepaisant to, kad, aišku, tokio labai galbūt atviro rėmimo Rusijos agresijai Kinijos valdžia vengia, tačiau nevengia kitų dalykų. Be kita ko, ir tokio labai aiškaus peikimo ar naudojimo tų naratyvų, kad Vakarai yra patys kalti dėl tos situacijos, kuri susiklostė; dėl to, kad agresija prieš Ukrainą buvo kažkuria prasme Vakarų išprovokuota, kas yra visiškai melas.

Tiek NATO plėtra, tiek visi kiti dalykai buvo arba natūralūs valstybių pasirinkimai, arba, tarkime, jau sustiprintas NATO buvimas Rytų regione buvo pasekmė to, kad Rusija įsiveržė į Sakartvelą, įsiveržė į Ukrainą 2014 metais ir taip toliau, ir panašiai.

Tai akivaizdu, kad ir Rusijos pamokos išmokė, manau, daug ką Europoje, vis dėlto kad priklausomybė, didelė ekonominė priklausomybė yra didžiulis svertas, kurį visada gali būti bandoma panaudoti prieš tave, ką ir buvo bandoma padaryti su dujomis. Tai labai gerai, kad nepavyko, labai didžiulė sėkmė Europos, čia yra didžiulis pasiekimas Europos, kad tai nepavyko, kad buvo rasti alternatyvūs tiekimo keliai. Europa sutiko geriau susispausti, bet likti prie savo įsitikinimo palaikyti Ukrainą. Na, ir žvelgiant į tarpusavio priklausomybę su Kinija, kurios yra galbūt šiek tiek labiau niuansuota negu Rusijos atžvilgiu. Vis dėlto tai reikia matyti. Aišku, dabar yra daug diskusijų, ar *de-risking*, ar *decoupling*. Mes turbūt vis tiek būtume tarp tų žmonių, kurie sakytų, kad *decoupling* yra visada saugiau negu *de-risking*, nes bandydamas išvengti rizikos tu ne visada žinai, ar tu tikrai išvengsi rizikos. Kartais išbandyti tai kainuoja labai brangiai.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Butkevičius.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama premjere, aš tokį labai paprastą klausimą norėčiau užduoti. Kodėl jūs nevykdote savo planų, ką suplanuoja pati Vyriausybė? Pavyzdys. Jūs atnešate Vyriausybės parengtą biudžetą į Seimą. Suplanuojate, kad ES lėšų panaudosite apie 3–3,5 mlrd., bet faktas – jau dvejus metus iš eilės yra virš 1 mlrd. Gal galite įvardinti, kokia blogiausia ministerija, nesugebanti tų ES lėšų panaudoti? Kur yra problemos ar tas stabdis, kad nepavyksta jų panaudoti?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Atvirai pasakyti? Pasakysiu atvirai. Problema yra per daug pinigų. Per daug pinigų irgi būna problema. Kokia dabar yra susiklosčiusi situacija? Baigėsi praėjusios perspektyvos paskutiniai metai. Natūralu, kad prioritetas yra pabaigti buvusią perspektyvą, nes priešingu atveju Lietuva rizikuoja netekti pinigų. Taip pat ateina RRF'o pinigai, jie nėra maži, ir taip pat ateina nauja finansinė perspektyva. Ir visa tai turi padaryti tie patys žmonės. Labai nuosirdžiai kalbant, aš visiškai atvirai pripažįstu, kad tai yra problema. Bet jeigu jūs, pavyzdžiui, bandytumėte sakyti, kad tai yra šios Vyriausybės problema, aš nesutikčiau, nes tokia pati problema buvo 2009–2012 metais, 2013–2018 metais – visais, išskyrus vienus metus, kovidinius metus. Vieninteliai metai, kai šios problemos nebuvo. Atsilikimas plano nuo fakto visą laiką buvo labai didelis – to, kas suplanuota biudžete, ir to, kas yra padaroma. Tikrai dedame visas pastangas, kad, ypač šiais metais, kuo daugiau pinigų galėtų pajudėti dėl šios priežasties. Matome, kad privačios investicijos lėtėja dėl EURIBOR'o ir dėl ekonominės aplinkos. Aišku, viešosioms investicijoms reikia kiek įmanoma pabandyti tą pagalbę pakišti, kol mes pereisime į 2024 metus. Visa tai suprantame, atvirai pripažįstame. Vakar paskutinį kartą Vyriausybėje šitą klausimą svarstėme. Tikrai ministrai žino savo namų darbus, dirbame, jūs mus barsite, mes dirbsime. Tikiuosi geresnio rezultato metams pasibaigus. (*Balsai salėje*) Aš blogiausiai dirbu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi O. Leiputė.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aišku, mano klausimas Ministrei Pirmininkei. Matote, tie, kurie studijavo ekonomiką, finansus, žino, kad jeigu yra perteklinis pinigų kiekis, tai labai priklauso du dalykai: ar yra racionalus planavimas ir efektyvus tų pinigų panaudojimas. Čia, aišku, gal reikėtų atsakyti į ankstesnį užduotą klausimą.

Bet aš jaudinuosi dėl kitų dalykų. Jūs kalbėjote apie skolos aptarnavimo išlaidas. 2026 metais, pagal jūsų paskaičiavimus, tikrai jau sudarys 766 mln., atrodo, bet pagal Valstybės kontrolės paskaičiavimus – 825 mln. Aišku, tai irgi kelia didžiulį rūpestį, jei žiūrėsime į ilgalaikius socialinius įsipareigojimus ir taip toliau. Bet ne apie šią sritį aš norėčiau užduoti klausimą.

Vakar Biudžeto ir finansų komitete svarstėme RRF'o programą. Mane jaudina tai, kad lėšų planavimas arba įsisavinimas yra pavėluotas. Europos Sąjungos lėšų panaudojimas – tai irgi Vyriausybės finansinės priemonės, kaip padėti Lietuvos ekonomikai, kad BVP nekristų, kaip 3,7 % krito šių metų I ketvirtį.

Vien projektas „Rail Baltica“: man gėda klausytis viešojoje erdvėje, kad projektas stoja, jo darbai vėluoja, kai finansavimas irgi yra užtikrintas. Nors atsakykite į klausimą, kokios priežastys lėmė projekto „Rail Baltica“ neįgyvendinimą laiku?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Galiu labai tiesiai atsakyti. Projekto „Rail Baltica“ neįgyvendinimo laiku pagrindinė priežastis yra blogas valdymas bendrovės, kuri pasirašė sutartį... (*Balsai salėje*) Tai jūs buvote. Mes iš esmės tą klausimą ir pakeitėme dabar. Ta bendrovė pasirašė sutartį su įmone, o ji nesugebėjo parengti techninės dokumentacijos, pagal kurią būtų galima daryti darbus. Dar mes, ačiū Dievui, praėjusiais metais pradėjome labai konkrečius darbus daryti. Mes tikrai ir pabaigsime, jeigu viskas bus gerai, pabaigsime savo dalį tiek į Latvijos pusę, tiek į Lenkijos pusę, nes yra suplanuotas ir grafikas, ir pinigai, ir procesai, kurie yra reikalingi, ir žemės išpirkimas, ir kiti dalykai. Bet kur buvo pagrindinė problema? Kad valdymo visa struktūra, kurioje ta bendrovė „RV Rail“, taip sakant, buvo atsakinga už tai, kad parengtų visą techninę dokumentaciją, per visą kovidą, kai galėjo įmonė, mano supratimu, rengti techninę dokumentaciją, ji tos techninės dokumentacijos neparengė. Iš esmės tik todėl, kad mes tą klausimą kėlėme iki Baltijos Ministrų Tarybos lygio, iki premjerų lygio, pasikeitė šis požiūris ir dabar procesas juda žymiai greičiau. Marius galėtų mane šiaip papildyti. Papildyk.

M. SKUODIS. Premjere, aš pats pervažiavęs Jonavos rajoną, visas statybų aikšteles, todėl tikrai siūlyčiau pervažiuoti, nes statybos šioje vietoje jau vyksta: iki Panevėžio yra penkios atkarpos, dviejose jau arba jungiamieji keliai, pavyzdžiui, pastatyti ir labai aiškiai matyti, kur sankasa daroma, kitose lygiai taip rangovai dirba. Dar dėl dviejų konkursai šiuo metu vyksta – iki Panevėžio dar bus. Aš tikrai matau visas prielaidas, kad jeigu taip žiūrėtume, tai 2024 metų pabaigoje jau tikrai bus daug darbų padaryta, 2026 metais jau bus bėgiai uždėti, jau bus galima Panevėžyje statyti traukinį (gal dar jisai bus ne elektrinis) ir jau judėti. Tai yra svarbu. Iki metų pabaigos pabaigame teritorijų planavimo dokumentus iki Lenkijos sienos ir iki Vilniaus. Žemės išpirkimas ir projektavimas Seimo dėka – ačiū visiems už pritarimą dėl teisės aktų pakeitimo – galės vykti vienu metu. Mes jau lygiai taip pat esame startavę.

PIRMININKAS. Dabar klausia O. Leiputė. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū. Gerbiama premjere, sveikatos priežiūros reforma vyksta ir proceso metu, natūralu, kad atsiranda vis naujų iššūkių. Gal jūs galėtumėte pakomentuoti, kaip jūs patį asmeniškai vertinate, kas vyksta sveikatos sektoriuje dabar, jūsų nuomone? Ar jums teko girdėti, kad kai kurios gydymo įstaigos susiduria su tuo, kad neišmoka atlyginimų? Dar už balandžio mėnesį, pavyzdžiui, Ukmergėje nėra gavę algų. Argumentai, kaip reformos pasekmė, – greitosios medicininės pagalbos pertvarka, išėtinės ir taip toliau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, tikrai man tenka tuo rūpintis ir domėtis. Dėl greitosios medicinos pagalbos turbūt esame turėję bent du susitikimus pavasarį tam, kad būtų aišku, kaip mes einame link liepos 1 dienos ir ar būsime pasirengę. Aš manau, kad būsime pasirengę. Žinau, kad yra niuansų vienoje, kitoje savivaldybėje, ten tos priežastys yra turbūt gana specifinės, nes kartais galbūt tai yra susiję su vadovais, kartais susiję su kitais dalykais.

Dabar dėl Ukmergės konkrečiai pakomentuoti negaliu, bet tikrai konkrečiai pasidomėsiu ir galėsiu galbūt jums pakomentuoti kita proga. Bet lygiai taip pat ir dėl sveikatos įstaigų konsolidavimo, ir to naujo veikimo modelio, taip, diskusijų vyksta daug, vyksta ir su privačių įstaigų atstovais, kurie ten vienaip ar kitaip pasigenda savo vaidmens toje būsimoje infrastruktūroje. Turėjome keletą susitikimų ir su ministerija, ir su privačių įstaigų atstovais, ir su kitais suinteresuotais asmenimis. Ministerija, man atrodo, yra turbūt visas savivaldybes apvažiavusi ratais kvadratais ir tas temas aptarusi.

Dabar svarbiausia yra patvirtinti tuos teisės aktus, kurie yra reikalingi iš Vyriausybės. Pirmausia tai yra paslaugų apmokėjimo tvarka, dėl kurios dar vis yra diskusijų ir tikrai nenorime, kad jinai būtų kokia nors kontrproduktyvi. Tą situaciją aš asmeniškai stebiu gana akylai ir manau, kad mums tikrai pavyks išvengti nesusipratimų tiek, kiek jų apskritai įmanoma 100 % išvengti tokioje situacijoje.

A. DULKYS. Jeigu galima, aš papildysiu premjerę? Praėjusią savaitę kalbėjau su mūsų Kauno greitosios medicinos pagalbos vadovu, kuris yra nacionalinės mūsų būsimos greitosios pagalbos vadovas. Naujausiomis žiniomis, gal tik 2 % ar 3 % darbuotojų visos Lietuvos mastu nesiruošia pratęsti darbo sutarčių, tik 2 % ar 3 % darbuotojų. Taigi tikrai kažkokių išeitinių ar kažkokio svorio tikrai neturėtų būti didelio. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi D. Kepenis. R. Žemaitaičio nėra. Vietoj jo iš tos frakcijos kas būtų? A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prisipažinsiu, kad įdėmiai neklausiau, ką jūs bandėte pasakyti, nes nesu sausos ir dar, tikėtina, netikslios tendencingos informacijos mėgėjas. Tačiau iš patirties, kurią sukaupiau dirbdamas su jumis šiame Seime, spėju, kad ji nei objektyvi, nei visa apimanti. Žinoma, būdamas vienu iš opozicijos atstovų pažadu iki svarstymo išsinaugrinėti pateiktą ataskaitą, nors kas iš to, kai jau turime praktiką, kad nei jūs reaguojate į pastabas, nei jūs priimate patarimus ar pasiūlymus, o tokiais atvejais dažniausiai pasiūlote sulaukti kitų rinkimų.

Atsakydama į kolegos klausimą apie situaciją žemės ūkyje jūs teigėte, kad Vyriausybė neterminuotai atskiros ūkio šakos mokesčių mokėtojų pinigais. Sakykite, ar jūs tikrai žinote, kad NATO *samitui* be konkurso švaistomi pinigai yra labiau pateisinamas veiksmas, negu apsaugoti ir išsaugoti atskirą sektorių? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Pirmas dalykas. Kad NATO *samitui* švaistomi pinigai, tai yra tiesiog jūsų melas, nes jūs neturite pagrindo ir negalėsite šito įrodyti. Tas faktas, kad kai kurie pirkimai NATO *samitui* dėl objektyvių priežasčių buvo atlikti neskelbiamu derybų būdu, nereiškia, kad jie yra švaistomi, nes NATO *samitas* įvyks už tą biudžetą, kuris buvo suplanuotas. Tai yra labai gerai, nes tai turbūt bus antras kartas, kai man pavyks suvaldyti didelį projektą už nustatytą biudžetą, be jokių papildomų dalykų. Kai tvėrėme tvorą aplink valstybę, irgi labai panašų dalyką čia daug kas inkriminavo ir vis dėlto pavyko padaryti ir laiku, ir už pinigus. Ir čia tikiuosi, kad viskas bus padaryta ir laiku, ir už pinigus.

O dabar jei kalbame apie žemės ūkį, tai kalbate taip, tarsi nežinotumėte, kad Europoje yra žemės ūkio politika ir kad tam klausimui yra atskiras biudžetas, ir kad žemės ūkis yra vienintelis Europos Sąjungoje, vienintelė politika, kuri turi savo atskirą biudžetą. Kai tuo tarpu visos kitos politikos, visos kitos sritys: sveikata, švietimas, infrastruktūra, kas ne, turi pretenduoti į visus likusius pinigus, o krašto apsauga faktiškai negali finansuoti nieko. Man atrodo, jūsų teiginys yra tiesiog ne pirmą kartą laužtas iš piršto. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamieji, nebandykime tęsti aiškinimosi. Paklausėte, yra atsakymas. (*Balsai salėje*) Yra toks, koks yra, atsakymai ne visada tenkina. Tai suprantama. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi L. Nagienė.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiama Ingrida, jums premjeraujant, atsirado toks naujas fenomenas – prie ligoninių rikiuojasi eilės dėl patekimo į eilę, kad užsiregistruotų pas daktarą. Pagal tai, kaip dabar tęsiasi, atrodo, kad tuoj atsiras *priešeilės*, kad patektų į tą eilę, kad patektų į aną eilę. Tai vyksta todėl, kad neveikia arba prastai veikia vadinamosios prevencinės, profilaktinės programos. Kas įdomiausia, kad tai programai įvertinti neturime nei rodiklių, nei kriterijų – negalime miesto su miestu palyginti, o su kitomis valstybėmis tuo labiau. Ar nebūtų teisinga įsivesti kriterijus, normatyvus ir pradėti, kas buvo pernai, kas buvo užpernai, kas kitais metais? Šito nėra, tai gal galime padaryti? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Čia yra vienas iš tų nelabai dažnų atvejų, kai aš visiškai su jumis sutinku. Netgi ši bei tą, manau, esame ta tema padarę, nes tikrai esame labai sustiprinę analitinį darbą ir būtent Vyriausybės kanceliarijoje. Apie tai aš taip pat kalbėjau pristatydama ataskaitą, kad taip, kaip dabar veikia prevencijos programos, jos realiai neveikia. Iš esmės reikia vi-

siškai kitokio požiūrio į tai, kaip žmonės tuo laiku, kai juos reikia kviešti pasitikrinti profilaktiškai dėl kokių nors susirgimų, dėl to, kad, pavyzdžiui, amžius yra ar kokios nors kitos rizikos... Tas raginimas ar tas kvietimas turėtų būti daug labiau automatizuotas, daug labiau pataikyta į tas rizikos grupes ir tas rizikos teritorijas, kur tai yra. Aš labai tikiuosi, kad kitais metais, kai Vyriausybė pristatinės ataskaitą, aš jums galėsiu jau net rezultatus pristatyti.

A. DULKYS. Jeigu premjerė neprieštaraus, aš vis tiek noriu papildyti. Su jumis sutiko, bet aš dabar nesutiksiu su vienu dalyku. Valstybinės ligonių kasos duomenimis... Gal pradžioje taip pasakysiu. Taip, mūsų netenkina, kokios yra eilės. Ir jų neturėtų tokių būti. Bet, Valstybinės ligonių kasos duomenimis, šiuo metu eilės visoms paslaugoms yra maždaug jau 2019–2020 metų lygmens, ikipandeminės. Jos yra sugrižusios. Bet jos ir tada buvo tokios netenkinančios. Taigi truputėlį norėjau jus patikslinti.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Sysas. Nėra L. Nagienės. Vietoj jos – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama premjere, tiesiog dėl „Naujos kartos Lietuvos“. Jūs turbūt visi žinote, kad yra išmokėta 540 mln. Lietuvai, ar ne? 42 ir ten apytikriai. Ir taip pat yra paimta paskola – 1,8, paskoliniai pinigai. Jūs paminėjote, kad dėl kai kurių rodiklių neįgyvendinimo dalis pinigų nėra pervesta. Man tada kyla klausimas, kai jūs pasakėte, kad pas mus yra per daug pinigų, yra problema, tai tada kyla klausimas, kam mes ėmėme šias paskolas, kur galėjo finansuoti iš visiškai kitų šaltinių?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Geras klausimas. Šiaip pinigų yra pervesta ir daugiau, nes praėjusiais metais dar apie 280 mln. avanso buvo pervesta RRF'o, tai čia tą irgi reikėtų įskaiciuoti. Tiesiog ką aš noriu pasakyti sakydama, kad pinigų yra per daug, nors daug žmonių gali sakyti, kad taip apskritai nebūna? Tiesiog vienu laiku atsiranda daug šaltinių, jūs gi buvote finansų ministras, jūs puikiai žinote, kad prioritetas visada bus tam, kas baigiasi. Baigiasi sena perspektyva, n+3 taisyklė. Šie metai paskutiniai, reikia būtinai pabaigti, nes negi grąžinsi pinigus, ar ne? Tai biurokratijos logika yra tokia, kad ji daugiausia dėmesio skiria tam, kas turi baigtis.

Toliau, naujosios kartos planas, RRF'o planas, mano supratimu, tikrai juda neblogai, nes ten yra sutarti rodikliai, ten Komisija kontroliuoja mus gana griežtai. Turime mes ten porą mokesčių klausimų, kurių nesame pateikę, tai tie pinigai yra atidėti, bet šiaip iš principo viskas vyksta daugiau mažiau pagal planą. Tas 1 mlrd. dar nėra pasiskolintas. Čia yra tik intencija pasiskolinti tuos pinigus, nes mes dar turime programą pasikeisti. Verslo žmonės, mūsų energetikos žmonės sako, kad jie ras kur įdarbinti tą, visų pirma, žinoma, energetikos srityje.

Didžiausia problema yra įsivažiuoti naujai perspektyvai. Ir visada taip būdavo. Visada naujai perspektyvai įsivažiuoti būdavo problema todėl, kad sena nuvažiuoja, nauja kol pradeda važiuoti, paskui vėl ta pati, ta pati, ta pati bėda. Mes tikrai tą situaciją bandome kaip nors suvaldyti, kad tais pačiais... nes ta pati CPVA dirba, tie patys žmonės vertina, tie patys žmonės rašo finansavimo sąlygų aprašus. Na, tiesiog administraciškai labai didelis krūvis. Aš nesiteisinu, aš tiesiog objektyviai sakau, kad taip yra. Bet bandysime padaryti taip, kad nepaliktume kokio nors didelio kalno, kur paskui kitoms vyriausybėms nebus aišku, kaip tą kalną išstumdyti. *(Balsai salėje)* Pavyks.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Ruošiasi L. Girskienė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama premjere, kadangi tai Vyriausybės ataskaita, pirmiausia dėkoju už pateiktą informaciją. Suprantu, kad nesitikite pagyrų iš opozicijos, todėl įdėmiai išklauses jus ir peržvelgęs ataskaitą, kuri mums pateikta, aš randu labai daug pozityvių teigiamų dalykų, su tuo ir sveikinu. Kas pasiekta, reikia vertinti. Aš nevertinu kaip kolega, kad jūs turite pasakyti kažkokias klaidas. Bet jūs paminėjote tik vieną, taip sakant, problemą arba darbą, kurio nepadarėte, tai neįsisavinote pinigų ar lėšų, nes jų per daug. Ar buvo dar kitų? Nes man susidaro toks įspūdis, kad jūsų kelias raudonomis socialdemokratinėmis rožėmis klotas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, yra žmonių, kurie taip pasakytų. Aš vis tiek tvarkingai laikysiu save ordoliberalizmo arba krikščioniškosios demokratijos apologete. Tai turbūt į socialdemokratiją gal jau nebeuogravituosiu, bet, mano supratimu, tikrai Vyriausybė stengiasi daryti nemažai

dalykų, kad atlieptų poreikius tų žmonių, kuriems yra gana sudėtinga, pavyzdžiui, dėl negalios ar dėl kokių nors kitų dalykų. Tikrai mes Seime ir su jūsų pagalba, ir, man atrodo, gana plačiu sutarimu sutarėme dėl ne vienos reformos, užimtumo reformos ir negalios reformos, ir kitų dalykų, vienišo pensininko išmokos. Man čia jokia socialdemokratija, o tiesiog logiškas dalykas.

Ko nepadarėme? Yra priemonių planas, kur yra daug dalykų, kurie vėluoja. Tie patys mokesčiai neatėjo į Seimą tada, kada galvojome, kad ateis. Bet ar kada nors buvo lengva? Niekada nebuvo lengva. Na, yra tas įsitikinimas, kad mokesčius gandas neša, ką dabar darysi.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi T. Tomilinas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Vyriausybės veiklos ataskaitoje labai nemažai kur yra minima ir giriamasi būtent įgyvendintomis įvairiomis reformomis. Bet aš noriu pacituoti gautą raštą, vakar gavau: „Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojų profesinė sąjunga informuoja, kad Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos įsivyravo darbo teisės pažeidimai ir psichologinis smurtas, nepagarbus elgesys, perteklinių ir bereikalingų užduočių skyrimas, nepagrįstas darbo krūvio didinimas, elektroniniai laiškai, skambučiai bei SMS po darbo valandų. Netinkamai planuojama ir organizuojama NŽT veikla kelia sumaištį, įtampą ir net sukelia sveikatos sutrikimų. Vidutinis atlyginimas NŽT pastaruoju metu sumažėjo maždaug 7 %, nepaisant išaugusios bazinės algos, padidėjusio stažo, infliacijos. Šiomet darbo užmokesčio fondas NŽT sumažintas net 5 %, jau dabar kas mėnesį darbo užmokesčiui trūksta maždaug po 80 tūkst. eurų ir kyla reali grėsmė, kad atlyginimai ims vėluoti.“

Na, čia tik viena citata. Noriu paklausti: ar gaunate jūs, kaip Ministrė Pirmininkė, grįžtamosios informacijos iš savo ministrų, iš Vyriausybės narių apie reformų eigą ir jų sėkmes ar nesėkmes? Gal galite įvardinti bent vieną jau įgyvendintą jūsų Vyriausybės sėkmingą reformą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Grįžtamojo ryšio gaunu ir visokio. Turbūt nenuostabu, kad tada, kai vyksta kokie nors instituciniai pokyčiai, būna žmonių, kurie nebūtinai yra tuo patenkinti. Kartais tenka man gauti ir anoniminių įvairių skundų, ir skundų su pavardėmis. Pavyzdžiui, neseniai tarnybą apleidęs vienos iš Žemės ūkio ministerijai pavaldžių institucijų vadovas, kuris šiais metais darbe beveik nebuvo pasirodęs, mielai rašydavo man įvairius skundus. (*Balsai salėje*) Pagal ilgumą tikrai nežinau, labai daug fizinių jėgų reikia tokio ilgumo skundams rašyti. Tenka taip pat ir kai kuriose žiniasklaidos priemonėse tuos pačius skundus skaityti ir apie vieną ministrą, ir apie kitą. Tai manęs labai nestebina, nes kai vyksta pokyčiai, tai pokyčiai nebūtinai visiems patinka.

Jeigu norėtumėte, kad įvardinčiau kokį nors atvejį, kuris, mano nuomone, yra sėkmingas, ir tai net nereikia, kad jis yra sėkmingas dėl to, kad visi buvo labai laimingi, bet, pavyzdžiui, yra institucinių pokyčių, kurie užbaigti. Pavyzdžiui, yra užbaigti instituciniai pokyčiai, susiję su inovacijų reforma. Mano supratimu, tai yra tikrai sėkminga reforma, ji, be kita ko, taip pat leido ir mūsų, manau, universitetams šiais metais ir praėjusių pabaigoje neblogai sublizgėti paraiškomis dėl tarptautinio finansavimo konsorciumuose dėl labai svarbių projektų.

Yra tų sėkmingų pavyzdžių, nepaisant ironijos. Simonas galėtų dėl NŽT konkrečiau patikslinti.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, premjere. Šiaip norėčiau pasinaudoti eteriu ir pasakyti, kad ir NŽT darbuotojai girdėtų, kokio darbo nedirba jų profsąjunga. Nuo pernai metų rudens, nuo rugsėjo mėnesio, iki sausio mėnesio profesinė sąjunga buvo įtraukta į visą pertvarkos etapą ir šitas įstatymo projektas, kuris turėjo būti pateiktas po šitos ataskaitos, yra darbo grupėje kurtas kartu su profesine sąjunga, parengtas. Profesinė sąjunga nepateikė nė vieno pasiūlymo, bet, priešingai – po Vyriausybės posėdžio išplatino didelius straipsnius spaudoje, kaip čia viskas bus blogai. Profesinė sąjunga buvo įtraukta.

Dabar iš „Solidarumo“ Aplinkos ministerijos sektoriuje yra trys profesinės sąjungos: urėdija, pareigūnai ir Nacionalinė žemės tarnyba. Priešingai – tiek miškininkai, tiek pareigūnai pyksta ant ministro dėl to, kad resursus skiriame Nacionalinei žemės tarnybai, kuri yra bent trečdaliu mažiau uždirbanti vidutiniškai negu kitos panašios institucijos, tarkime, Statybų inspekcija. Jeigu kas nors piktnasi, tai tikrai ne Nacionalinė žemės tarnyba, bet pareigūnų, miškininkų profsąjungos ir taip toliau.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Budbergytė. Ne, klausia T. Tomilinas, kadangi čia nebuvo kai kurių frakcijos narių, po to R. Budbergytė.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama premjere, tai yra Vyriausybės ataskaita ir jau kurį laiką mūsų strateginiuose dokumentuose vis minima, kad reikia įveikti žinybiškumą, vykdyti reformas strategiškai, tai yra per įvairius sektorius, skatinti mąstymą apie konkrečius rodiklius. Gera, kad jūsų ataskaitoje prie konkrečių rodiklių minima, kad yra nepasiekta arba nėra pažangos, nėra progreso. Pavyzdžiui, sveiko gyvenimo trukmė neilgėja.

Štai mano toks praktinis klausimas. Mes turime dabar iš esmės epidemiją dėl skysto tabako mokyklose. Kuris ministras yra klausimo savininkas arba kokia struktūra, kokia kolegija Vyriausybės lygmeniu šitą problemą sprendžia? Ar tai yra priskiriama prie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos užduočių, Socialinės apsaugos, gal VRM, o gal Ministro Pirmininko aplinkoje yra koks nors sprendimas, kaip tą problemą spręsti ir koordinuoti jos sprendimą? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Išties stengiamės tokias problemas koordinuoti, bet natūraliai negali visko koordinuoti Ministras Pirmininkas, nes tada, nežinau, kiek reikėtų paros plastinių operacijų dėl Ministro Pirmininko darbo laiko. Bet turiu pasakyti, kad kai kurie koordinavimo dalykai tikrai per laiką yra susikūrę ir labai pasiteisino. Tarkime, prasidėjus nelegaliai migracijai mes pradėjome labai aktyviai koordinuoti darbą tarp institucijų, kurios yra susijusios su nelegalia migracija. Tai darėme kiekvieną savaitę, kiekvieną penktadienį Vyriausybės kanceliarijoje. Vėliau prasidėjo invazija į Ukrainą. Tai išsiplėtė. Klausimų laukas išsiplėtė iki energetinio saugumo ir kitų klausimų. Tai mes darome ir dabar kiekvieną penktadienį ir kolegos iš Seimo dalyvauja. Manau, kad tai yra labai geras koordinavimo pavyzdys.

Dabar kiti dalykai, kitos temos vėl priklauso nuo to, kokia tema, nes mes turime nemažai koordinuojančių komisijų. Sakykime, yra Antikorupcijos komisija, kur koordinuojame veiklas, ir, tarkime, bendradarbiavimo su savivaldybėmis komisija, kur vėlgi koordinuojame veiklas. Čia iš tų klausimų, kur kiekvienas turi padaryti savo dalį. Rudenį startuoja Gyvenimo igūdžių programa, ji yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos dalis kalbant apie visus žalingus įpročius, nes Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turi ką padaryti šiuo atveju. Turi ką padaryti Sveikatos ministerija, turi ką padaryti Vidaus reikalų ministerija užkardydama veiklas, kurios yra nelegalios, bet, matyt, kad čia jau tiesiog yra iš tų dalykų, kur visko premjeras sukoordinuoti, matyt, negalės, bet stengiamės. Manau, kad ministerijos ir pačios stengiasi tarpusavyje koordinotis gerokai labiau, negu kad anksčiau būdavo įprasta. Daug mažiau dabar yra to žinybiškumo. Kartais mano patarėjai tai koordinuoja, kai tas yra reikalinga. To žinybiškumo, kad čia kitos ministerijos darbas ir aš nepajudinsiu nė piršto, nes čia ne mano tarnybinė instrukcija, man atrodo, dabar yra gerokai mažiau. Daug daugiau valstybės tarnautojų yra išmokę tokio horizontalaus ryšio, negu kad, tarkime, tada, kada aš kažkada pradėjau. Valstybės tarnyboje buvo įprasta apsiriboti savo ir parašyti „teisės aktų nustatyta tvarka“, „čia ne mano kompetencija“. Man atrodo, dabar žmonės kitokie ir darbuotojai kitokie, ir mąstymas atviresnis, ir daug dalykų daug lengviau pasidaro.

PIRMININKAS. Klausia R. Budbergytė. Ruošiasi A. Skardžius.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Gerbiami ministrai ir premjere, tikrai noriu pagirti jūsų pateiktą ataskaitą – pakankamai konkrečiai ir viskas iš tiesų yra labai aiškiai surašyta, jeigu skaitai ir domiesi. Tikrai ačiū už tai.

Premjere, kai jūs atsakėte į pirmą klausimą, užduotą G. Burokienės, aš iš tiesų mačiau, kad jūs gana nerišliai apie tai kalbėjote, ir tai yra jums nebūdinga. Tai tikrai veda prie tos minties, kad iš tiesų regionų plėtra ir tie negerėjantys rodikliai lieka dar iki šiol, matyt, silpna vieta. Aš nežinau, ar jūs pati tikite, kad įgyvendinus visas tas priemones, kurias paminėjote, iš tiesų bus didesnis nuoseklus augimas regionuose ir sprendžiant žmogiškųjų išteklių stoką, ir darbo vietų, bet mano klausimas ne apie tai, aš tiesiog prašau atkreipti dėmesį į tai. Atrodo, kad ten silpnokai viskas yra.

Dabar norėčiau paklausti tiesiog poros klausimų, kurie yra susiję su Lietuvoje stojusia recesija. Iš tiesų, kad jinai neperaugtų į krizę... Ar tikrai yra planuojamos, gal jau suplanuotos Vyriausybės lygmeniu tam tikros priemonės, kurios yra susijusios, pirmiausiai, su eksporto stiprinimu? Vėlgi ten ataskaitoje yra gana taip kukliai pakalbėta apie naujas rinkas.

Taip pat norėčiau finansų ministrės paklausti, ar, be šito NPD ir minimaliosios mėnesinės algos didinimo, dar planuojate kokias nors priemones, kurios padidintų vidutines pajamas gaunančių žmonių padėti? Nepaisant to, kad galbūt dalis žmonių gal ir nejaučia stojusios recesijos, bet vis dėlto jinai yra. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto norėčiau pasiteisinti, pasakysiu, kodėl sutrikau. Todėl, kad negalėjau prisiminti, kurių metų statistika yra ataskaitoje. Tikrai žinau, kad ne 2022 metų, tą tikrai žinau, bet niekaip negalėjau prisiminti, ar 2020, ar 2021 metų. Todėl man reikėjo pasivartyti ir pasižiūrėti, apie kuriuos metus mes ten paskutinius toje ataskaitoje rašėme. Rengiant ataskaitą, iš tikrųjų, man tai ir yra pagrindinis sunkumas, kad mes kalbame apie dalykus, kurie yra smarkiai pasikeitę jau nuo to laiko, ir ypač turint mintyje, kokie 2022 metai buvo.

Aš, prieš suteikdama žodį finansų ministrei papildyti dėl to, kaip ką mes matome ekonomikoje, vis dėlto raginčiau kolegas taip labai santūriai vertinti tą informaciją, kurią mes dabar turime. Todėl, kad, pirmiausia, mes turime I ketvirčio įvertį ir neturime struktūros, ją gausime tik tai gegužės 31 dieną, kada bus antras I ketvirčio įvertis. Aš tą sakau ne todėl, kad ten tikiuosi pamatyti kokius nors rožinius flamingus, bet todėl, kad praėjusiais metais ne vieno ketvirčio duomenys buvo stipriai tikslinami su vėlesniais įverčiais. Tai reiškia tiesiog, kad dalies informacijos Statistikos departamentas pirmam įverčiui, kaip jūs puikiai žinote, tiesiog neturi, ją gauna vėliau.

Mes čia pamatysime, kiek yra struktūriškai kokių dedamųjų, nors intuityviai tą suprantame. Eksportas – kodėl? Todėl, kad Vokietija. Kodėl Vokietija? Todėl, kad Vokietijai teko sumažinti gamybą dėl to, kad galėtų išgyventi žiemą dėl energetikos išteklių šoko. Bet vis tiek per tą laiką vyksta ir daug kitų dalykų: atsidero terminalai, atsiranda kiti dujų tiekimo keliai. Jeigu pasižiūrėsite Europos Komisijos projekciją jau dabartinę, pavasarinę, šią savaitę paskelbtą, ji tikrai neatrodo taip prastai, kaip galima galvoti. Gali būti blogiau. Visada sakiau, kad gali būti blogiau.

Vis dėlto jeigu mes žiūrime į kitus ekonomikos dėmenis, balandžio mėnesį vartotojų lūkesčiai buvo geriausi nuo 2021 metų. Darbo užmokesčio augimą mes ir toliau prognozuojame. Na, mes prognozuojame mažiau negu 10 %, kai kurie prognozuotojai prognozuoja ir daugiau negu 10 %, bet kažkur apie tiek. Vadinas, nedarbo didelio augimo neprognozuoja niekas, nepaisant to, kad, atrodo, ekonomika lėtėja, bet darbo rinkoje situacija tikrai neatrodo, kad prastėtų, ir mes to nejaučiame iš mėnesinių duomenų. Infliacija lėtėja, norėtumėme gal tik, kad greičiau lėtėtų, bet tikrai manau, kad II pusmetį mes jau kalbėsime apie vienženklus skaičius. Tai reiškia, kad apsiVERS realių pajamų situacija. Tiesą sakant, stebime tą situaciją atvirai, manome, kad tai yra laikinas dėl daugelio priežasčių susidėjęs dalykas. Tikrai matyti, kad viena svarbi dedamoji bus privačių investicijų šioks toks, kaip pasakyti, atsargumas, nes palūkanų normos dėl ECB politikos labai smarkiai pakilo ir galbūt daug kam verslo skaičiavimus šiek tiek keičia. Bet tam yra kitų priemonių, jas Vyriausybė turi. Čia Gintarės paprašysiu truputį papildyti dėl viešųjų investicijų.

PIRMININKAS. Ką gi...

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Pabaigsiu į klausimą atsakyti. Išties naujausios Europos Komisijos prognozės rodo vis dėlto geresnius Lietuvos eksporto rezultatus, negu mes patys sau esame prognozavę. Taip pat atnaujintose projekcijose yra geresni visos euro zonos ekonomikos rezultatai, ji gana, ženkliai geriau atnaujinimuose atrodo. Tai reiškia, kad ir pagrindinės rinkos, su kuriomis dirba Lietuva, atrodo naujausiose tendencijose šiek tiek geriau, negu prognozavo Europos Komisija, kai paskutinį kartą buvo atnaujintos prognozės. Tokiu atveju numatomas tiek eksporto, tiek importo augimas. Čia mes patys sau buvome prognozavę nulius. Tai, kad ekonomika vis dėlto atrodys lėčiau I metų ketvirtį ir turbūt I metų pusę, mes irgi tą matėme ir prognozavome. Tikėtina, kad II metų pusmetis atrodys geriau, negu I metų pusę, todėl bendras rezultatas tiek Europos Komisijos, tiek Finansų ministerijos – prognozuojamas 0,5 % bendrojo vidaus produkto augimas. Tai taip pat parodo ir paskutinė Europos Komisijos prognozė. Matysime, ar tas rezultatas išsipildys.

Kalbant apie paramą verslui, išties startuoja ir naujos priemonės, be tų jau prieš tai paminėtų viešųjų investicijų, tiek ir užsibaigianti struktūrinių fondų perspektyva, tai per 1 mlrd. eurų investicijų pateks į ekonomiką šiais metais iš senosios struktūrinių fondų perspektyvos. Taip pat apie 800 mln. planuojama iš „Naujos kartos Lietuva“ ir naujosios finansinės perspektyvos. Tai rei-

škia, kad viešųjų investicijų yra nemažai. Taip pat atnaujiname plano „Naujos kartos Lietuva“ dalį paskoline dalimi – apie 1,8 mlrd. eurų. Tai yra dvi pagrindinės priemonės. Viena iš jų – apie 1 mlrd. eurų inovatyviam ir žaliajam verslui. Kita dalis yra skirta atsinaujinančios energetikos plėtrai. Tiek verslas, tiek gyventojai, tiek savivaldybės galės pasinaudoti šia priemone ir turėti pigią atsinaujinančią saulės ar vėjo energiją. Tikimės, kad tai yra ilgalaikis sprendimas.

Taip pat yra kitų mūsų Nacionalinės plėtros įstaigos priemonių, skirtų tiek likvidumui palaikyti, tiek eksportui skatinti. Tos priemonės yra veikiančios, einančios.

Kalbant apie jūsų klausimą dėl vidurinės klasės ir paramos jiems. Turbūt sprendinių yra daug. Jūsų paminėti yra tie, kurie susiję pirmiausia su mokestiniais pakeitimais ir su sprendiniais, reikalingais formuojant valstybės biudžetą ateinantiems metams. Šiuo metu pristatyti tokie sprendiniai: tai yra minimaliosios mėnesinės algos didinimas 10 % ir NPD didinimas 20 %. Bet net ir tame pačiame mokestinių pakeitimų pakete taip pat yra sprendinių, susijusių su verslo produktyvumo didinimu per papildomas paskatas verslui ir verslo likvidumo didinimu, kad jie galėtų investuoti. Manau, kad tai prisidės prie produktyvumo didinimo, o tai vienareikšmiškai susiję ir su verslo galimybėmis mokėti didesnius atlyginimus savo darbuotojams. Man atrodo, iš mokestinės pusės turbūt sprendiniai yra tokie, o kiti sprendiniai, natūralu, bus daromi su 2024 metų biudžetu, nustatant ir viešojo sektoriaus darbo užmokestį, ir kiti sprendimai.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aušrinė dar norėjo papildyti.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėl eksporto ir ataskaitos Rasa dar paminėjo. Norėčiau į keletą dalykų atkreipti dėmesį, be to, kas buvo pasakyta. Ši Vyriausybė tikriausiai yra ta Vyriausybė, kuri turi daugiausia instrumentų eksportui skatinti. Ne tik apie paties eksporto finansavimą, dalyvavimą parodose ir panašiai, tačiau patys valstybės resursai buvo reikšmingai sustiprinti. Pavyzdžiui, yra padvigubintas Lietuvos komercijos atstovų komandų skaičius pasaulyje. Pietryčių Azija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Vokietija, Prancūzija. Tiek ir naujos rinkos, tiek ir mūsų tradicinės eksporto partnerės. Jose dirba konkretūs žmonės, kurių darbas yra ne šiaip kilnoti popierius iš vienos krūvos į kitą, bet dirbti su verslu. Ir tai yra daroma.

Antras dalykas. Lietuva per šį laiką pirmą kartą sudalyvavo pasaulinėse didžiausiose parodose, kur Lietuvos verslas galėjo pristatyti savo paslaugas ir produktus: ir biotechnologijų, ir inžinerinės pramonės, ir automobilių, ir maisto, ir daugybės kitų industrijų. Lietuvos eksportas tampa matomas. Labai svarbu, aišku, stebėti globalią situaciją, nes paklausa šiek tiek yra sumažėjusi visur. Turime žiūrėti, kas vyksta pirmiausia Pietryčių Azijoje, ten kol kas paklausa vis dar krenta, mūsų tradicinėse partnerėse, Vokietijoje – lygiai taip pat. Darome savo namų darbus, bet, kita vertus, yra kai kurie objektyvūs kriterijai dėl pasaulinių tendencijų.

PIRMININKAS. Kaip tik jau baigėsi Vyriausybės ataskaitai svarstyti skirtas laikas. Paminėsiu, kad visi Seimo nariai, kurie buvo salėje, turėjo galimybę paklausti, nes tų, kurie liko: A. Skardžiaus, R. Šarknicko, D. Gaižausko, L. Savicko, šiuo metu salėje nėra. Ačiū premjerei ir ministrams už atsakymus.

15.36 val.

Informaciniai pranešimai

Dabar paminėsiu vieną procedūrinį dalyką. Tikiuosi, kad Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė atidžiai klausysis. Šiandien yra gautas 29 Seimo narių kreipimasis – prašoma sulaikyti antradienį priimtus Farmacijos įstatymo pataisų projektus, kurių, kaip žinote, turinyje yra farmakoteknikų klausimų sprendimas.

Pagal Statutą, kai yra gaunamas daugiau kaip penktadalio Seimo narių toks kreipimasis, kas toliau daroma? Etikos ir procedūrų komisija, aš neatsitiktinai prašiau komisijos pirmininkės klausytis, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas turi pateikti Seimui išvadas ir pasiūlymus. Nors Etikos ir procedūrų komisija yra ir anksčiau svarsčiusi tą klausimą, bet tas svarstymas čia neįskaitomas, nes dabar reikia būtent pagal Statutą pateikti išvadas ir pasiūlymus. Toliau yra punktas, kad kol Etikos ir procedūrų komisija nepateikė savo išvadų, Seimo Pirmininkas neperduoda įstatymų pasirašyti Respublikos Prezidentui. Dėl to tas ir bus padaryta.

Jei Etikos ir procedūrų komisija konstatuoja, kad buvo šiurkščiai pažeista įstatymų leidybos procedūra ar kitos svarbios šio Statuto nuostatos ir tai lėmė Seimo sprendimą, arba jeigu Etikos ir procedūrų komisija nepateikė savo išvadų per nustatytą laiką, Seimas balsuoja, ar pripažinti įstatymą netekusiu galios, ar palikti galioti ginčijamą įstatymą. Jeigu Seimas šiuo atveju pripažįsta ginčijamą įstatymą netekusiu galios, jo projekto svarstymas pakartojamas paprastai nuo tos stadijos, kai buvo padarytas pažeidimas. Šiuo atveju, jeigu būtų toks sprendimas, mes grįžtume į priėmimo stadiją, kai buvo svarstomi Seimo narių pasiūlymai.

Atkreipiu dėmesį, kad Etikos ir procedūrų komisija turi pasakyti, ar buvo šiurkštus pažeidimas, ar šiaip sau koks nors, ir tada atitinkamai mes žinosime, ką daryti. Tikiuosi, kad trečiadienį Etikos ir procedūrų komisija tą išvadą parengs ir mes ketvirtadienį galėsime apsispręsti dėl šių įstatymų.

Dabar, man atrodo, buvo pasirengęs toliau pirmininkauti J. Sabatauskas?

15.39 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2460(2) (priėmimas)

Tada grįšime prie rytinės darbotvarkės klausimų, kaip minėjau. Pirmiausia yra Žemės įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2460(2). Priėmimo stadija. Čia yra tik Teisės departamento pastabų dėl straipsnių. Joms komitetas pritarė. Turbūt niekas nereikalauja balsuoti už kiekvieną straipsnį atskirai? Galime jiems pritarti bendru sutarimu. Tada spręsimė dėl viso projekto, žinoma, kai bus tam tinkamas laikas. Dabar gali būti pasisakymai dėl motyvų. Mačiau, tik pasisakymai už. Ar tikrai nesutaupytume laiko, jeigu visi solidarčiai atsisakytų to kalbėjimo už, nes nėra ką įtikinėti? (*Balsai salėje*) Kaip suprantu, visi šypsosi ir solidarčiai atsisako.

Toliau kitus klausimus skelbs pirmininkavimą perimantis J. Sabatauskas.

15.41 val.

Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas Nr. XIVP-485(2) (priėmimas)

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-8 klausimas – Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas Nr. XIVP-485(2). Priėmimo stadija. Kviečiu pagrindinio komiteto pirmininką K. Starkevičių. Ponas K. Starkevičius kviečiamas į tribūną.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš dėl vedimo tvarkos. Gerbiamas pirmininke, paprastai, kai Seimo narių pasiūlymams pritariama komitete, čia pirmininkas pasako dažniausiai, kad siūlome pritarti bendru sutarimu. Aš turiu prašymą dėl 2 punkto, tai yra dėl 2 straipsnio, kur bus kolegos S. Jovaišos pasiūlymas balsuoti. Mano galva, tai yra analfabetinis medicinine ir logine prasme įstatymo projektas, kai siūloma palikti gamtinių veiksnių ištyrimą, bet nereikalaujama įrodyti, kad jie gydo. Aš norėčiau balsuoti dėl šito.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, kadangi čia yra priėmimo stadija, bet koku atveju mes turėsime balsuoti. Čia nėra svarstymo stadija...

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Kad nebūtų bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. ...kai komitetas, jeigu pritaria siūlymams, juos įdeda jau į patobulintą projektą. Čia yra priėmimo stadija. Eisime pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom pristatyti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip. Komitetas bendru sutarimu siūlo pritarti. Teisės departamento...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dėl šios pastabos nėra prieštaravimų. Galime pritarti bendru sutarimu Teisės departamento pastabai dėl 1 straipsnio?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dabar yra kitas Teisės departamento pasiūlymas, mes siūlome jam nepritarti, nes svarbu akcentuoti, kad gamtiniai gydomieji veiksmi, natūralūs mineraliniai vandenys, jūros vandenys...

PIRMININKAS. Gerai. 1 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta. 2 straipsniui?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Nepritarti.

PIRMININKAS. Komitetas...

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Bendru sutarimu siūlė.

PIRMININKAS. Dėl 1 dalies, tiksliau, dėl 2 dalies yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas siūlo nepritarti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, tikrai.

PIRMININKAS. Dėl Teisės departamento pastabų šiaip nebalsuojame. Jeigu Seimo narių pasiūlymas būtų... Antra Teisės departamento pastaba dėl 2 straipsnio, gerbiamas pirmininke?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes siūlome nepritarti.

PIRMININKAS. Parašyta – pritarti iš dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komiteto nuomonė... Ne, nepritarti 2 straipsnio... nepritarti. Pritarti iš dalies. Ai, mes apsvaistėme, tada taip. Taip, taip, taip, tas pats. A, šitas, čia pritarti iš dalies, nes čia yra su Kalbos komisija suderinta. Todėl mes siūlome iš dalies, nes su Kalbos komisija terminologija suderinta, o Teisės departamentas norėjo, kad mes kažką naujo parašytume, nesuderinto.

PIRMININKAS. Seimo narių grupės: S. Jovaišos, E. Rudelienės, T. Tomilino, R. Tamašunienės, Č. Olševskio, E. Pupinio ir I. Pakarklytės, siūlymas. Kolega S. Jovaiša nori pristatyti pasiūlymą?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, prašom pristatyti.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Pristatykite.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Aš čia labai trumpai. Buvo įrašyta perteklinė nuostata: imperatyviai būsimiems kurortams, o gal ir esamiems, reikia parodyti ar ištirti, kad specifinės aktyviosios medžiagos, kurios yra gamtoje, yra gydomosios. Vadinas, imperatyviai numatoma, kad tos medžiagos turės būti gydymo procese naudojamos, o tai įrodyti yra be galo sudėtinga ir ne visur įmanoma. Dabar Neringoje, pavyzdžiui, šito dalyko padaryti nebūtų galima, nors ten jau įteisintas kurortas.

Tos būsimos savivaldybių teritorijos, kurios nori tapti kurortais, visiškai nesiruošia ir joms nebūtina statyti gydyklas ir užsiimti gydomąja veikla. Kaip papildomi paketai atskiruose kurortuose tai gali būti ir atskirai pateikta, ir po mokslinių nustatymų, kad tai būtina yra gydomosios medžiagos. Ne sveikatinimui, o gydymui. Čia yra du skirtingi dalykai.

PIRMININKAS. Dėl motyvų... Tiksliau, 29 Seimo narių paramą mes turime šiam pasiūlymui? (*Balsai salėje*) Balsuokime. (*Balsai salėje*) Kadangi priėmimo stadija, kad svarstytume šį pasiūlymą. Tuoj paskelbsime.

Užsiregistravo 33, balsavo 28: už – 17, prieš – 3, susilaikė 8.

Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, mes niekada taip nedarydavome. Jeigu yra pasiūlymai, jie keliami į balsavimo intervalą. Dabar Seimo nariai nėra susirinkę, tai mes čia 29 balsų nėra dėl vieno pasiūlymo neturėsime. Aš siūlau šito balsavimo nelaikyti...

PIRMININKAS. Situacija komplikuota, gerbiamas kolega. Jūs puikiai žinote, pagal Seimo statutą tam, kad būtų...

J. RAZMA (TS-LKDF). Niekas čia nekomplikuota. Tiesiog balsavimas...

PIRMININKAS. Palaukite! Aš noriu pabaigti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš irgi nebaigiau. Aš sakau, kad...

PIRMININKAS. Jūs dar nebaigėte? Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Balsavimo intervalas tam ir yra, kad per jį būtų balsavimai. Dabar jūs padarėte balsavimą ne per balsavimo intervalą.

PIRMININKAS. Ačiū už pastabą, ji, manau, teisinga. Mes turime nutraukti pasiūlymų svarstymą, nes pagal Statutą tam, kad svarstytume pasiūlymą, turi būti 29 Seimo narių pritarimas pri-

ėmimo stadijoje. Vadinasi, mes turime atidėti šio projekto tolesnį svarstymą, nes dėl jo yra daug pasiūlymų. (*Balsas salėje*)

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Yra štai šis, apie kurį kalbėjo gerbiama A. Kubilienė, kur komitetas pritarė S. Jovaišos pasiūlymui: 5 – už, 3 – prieš. Jis yra toks, dėl kurio verta diskutuoti, o visi kiti yra bendru sutarimu.

PIRMININKAS. K. Mažeika per centrinį.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Pirmininke, suprantu, norėjau siūlyti, kad jeigu tik pasiūlymai, kurie neesmingi, o tik dėl jų svarstymo ir būtų balsavimo laikotarpiu, tai būtų galima pritarti visiems, kad būtų pristatyti visi, bet suprantu, kad šitas pasiūlymas reiškia, kad keičiasi paties projekto esmė. Tai turbūt logiška daryti pertrauką iki balsavimo periodo.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų reikia pasakyti, kad ne keičiasi esmė, o jis iš viso iškrenta iš konteksto, nes tai yra analfabetinis pasiūlymas medicinine prasme. Noriu priminti, kad mes dėl panašaus pasiūlymo jau balsavome ir Seimas jau buvo apsisprendęs. Dabar čia yra manipuluota ir kažkaip visiškai nelogiškai jis įrašytas. Gydomieji veiksniai privalomi būti ištirti, bet nereikia įrodymo, kad jie gydo, gydomieji veiksniai.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tikrai reikėtų balsuoti, kai visi susirinksime, dėl šito punkto. Visi kiti tai ten...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pripažįstu, kolega J. Razma teisus. Dėl siūlymo mes negalėjome balsuoti. Tiesa, dar nebuvo balsavimo dėl paties siūlymo, tik dėl galimybės jį svarstyti. Jeigu jūs pritariate, atidedame šio projekto svarstymą per balsavimo langą.

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo statuto... (*Balsai salėje*) Irgi yra pasiūlymų? Taigi irgi lauksime balsavimo lango, o balsavimo langas bus vėliau. Taigi... (*Triukšmas salėje*) Atsiprašau.

15.51 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 12, 17, 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2741, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75¹, 75², 75³, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76¹, 76², 83¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1258 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2742 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas, įstatymų projektų paketas. Švietimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2741. Pateikimo stadija. Kartu su juo Mokslo ir studijų įstatymo taip pat daugelio straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2742. Pateikimo stadija. Pranešėja – švietimo, mokslo ir sporto ministrė J. Šiugždiniienė. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Gerbiamas posėdžio pirmininke!

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos?

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Taip.

PIRMININKAS. Prašom. K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Taip, posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Iš tikrųjų su visa pagarba, ministre, bet ta situacija, kuri yra, aišku, projektas labai svarbus, bet jūsų, kaip ministrės, turbūt irgi turi būti, kaip sakant, pavyzdingas elgesys, nekelti jokių abejonių. Turbūt reikėtų pasitarti jums su turbūt dabar jau buvusiu kolega P. Mačiuliu. Todėl frakcijos vardu prašome pertraukos. Priimkite sprendimus arba pateikite ataskaitas, nes ar jūs laiko neturite, ar ko. Frakcijos vardu prašome pertraukos šiuo klausimu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kokios pertraukos prašote?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Nelabai suprantu, kuo tai susiję su mano, kaip Seimo narės, teise pateikti įstatymo pakeitimus?

PIRMININKAS. Ar pertraukos prašote iki kito posėdžio?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Niekaip nesusiję. (*Kalba visi kartu*)

PIRMININKAS. Taip, kolegos, statutinis prašymas, prašoma frakcijos vardu iki kito posėdžio. Turime balsuoti. Ar bendru sutarimu pritarsime? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Balsuojame dėl pertraukos, kurios paprašė frakcijos vardu K. Mažeika. (*Šurmuly salėje*)

Užsiregistravo 66, balsavo 65: už – 16, prieš – 36, susilaikė 13. Užtenka, pertraukai pakanka. Pertrauka iki kito posėdžio.

15.53 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Švietimo įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743. Pateikimo stadija. Pranešėjas – E. Jovaiša. (*Balsai salėje*) Gerbiama premjere, prašom per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi šis įstatymas buvo įtrauktas, nes buvo įtrauktas prieš tai esantis įstatymas, aš tada natūraliai prašau pertraukos ir dėl šio įstatymo iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Prašymas teisėtas. Kolegos, darome pertrauką bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Niekas neprieštarauja, bendru sutarimu skelbiama pertrauka iki kito posėdžio.

15.54 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2397 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2397. Pateikimo stadija. Pranešėjas – G. Paluckas. Prašom, kolega.

G. PALUCKAS (LSDPF). Kolegos, aš jau su viltimi, kad ir šiuo klausimu kas nors paprašys pertraukos ir visi sklandžiai kelsimės į kitą posėdį ir šiek tiek rimčiau pradėsime dirbti. Bet naudodamasis proga tikrai norėčiau pristatyti siūlymą, kuris remiasi pakitusia visuomenės gyvenimo įpročiais ir papročiais, kai vėliau tuokiamės, vėliau galvojame apie vaikus, vėliau kai kas ir profesinę karjerą pradeda, todėl šiek tiek pavėlinti amžiaus cenzą, metus, iki kurių galima tikėtis valstybės paramos įsigyjant pirmąjį būstą, kitaip tariant, šiek tiek pavėlinti – nuo 36 iki 40 metų. Įstatymo pataisa yra labai elementari. Yra kolegų, kurie šiek tiek abejojo ar nuogastavo, kad tai gali išplėsti paramos gavėjų ratą. Taip, tai yra tiesa. Bet lygiai taip pat tai atliepia ir kai kurias kitas mūsų strategines iniciatyvas, tai yra stengtis sudaryti geresnes sąlygas gyventi regionuose, nes ten yra daug asmenų, užsiimančių žemės ūkiu, o ten jaunas asmuo, ūkininkas, taip pat yra traktuojamas iki 40 metų. Kitaip tariant, dėl šios įstatymo nuostatos daugybė šeimų gali turėti geresnes sąlygas įsigyti pirmąjį būstą, taip pat tai atlieptų ir regionų poreikius. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, yra šeši norintys klausti. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, suprantamas jūsų siūlymas ir rūpestis regionais, bet praeitą kartą teikėte Paramos jaunoms šeimoms būstui įsigyti įstatymą, kuriame kaip tik ir siūlėte netaikyti regionalizavimo, jūs siūlėte tai panaikinti. Ar tikrai jūsų pasakymas, kad siekiu regionams, reiškia tik pasakymą, o ne tai, kad jūs norite kažkokiu būdu išplėsti tą ratą? Tai kiek tas jūsų noras padėti regionams teisingas, nes praeitame įstatyme, kaip sakiau, siūlėte atsisakyti, kad pinigai būtų paskirstomi į regionus pagal tą įstatymą, o ne visai Lietuvai.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, prieš tai aš savo siūlymo pateikimo taip ir nepadariau, nes labai sklandžiai, kolegos iš dešinės, atmetėte kolegos L. Jonausko panašų pasiūlymą. Bet kalbant šiek tiek rimčiau apie būsto prieinamumą, tai mano siūlymas buvo apskritai tą dirbtinę regionalizaciją naikinti, tai yra kad ir rajonų centrai kaip Utena, kuri iškrenta vis pabrangus turtui iš paramos gavėjų rato, galėtų pretenduoti į tokią paramą. Taip pat nereikėtų dirbtinai, per *rube-*

žių imituoti gyvenimo regione, kai Kauno rajone ar Vilniaus rajone apsigyvenę žmonės gali pretenduoti į paramą, o mieste negali. Čia yra, kaip sakyti, pati paramos sistema labai stipriai iškraipyta, bet tikime, turime vilties, kad žingsnis po žingsnio amžius ir regioniškas – šitie pataisymai bus padaryti ir daugiau šeimų galės pasinaudoti pagalba išgydamos pirmąjį būstą. Šiandien, ypač šiandieninių aktualijų kontekste, ir kylant palūkanoms, ir kylant kainoms, tai tiesiog yra labai svarbu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Tomilinas. Nėra. J. Džiugelis. Irgi nematau. V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, gal kiek linksமாகai paklausiu, būdamas 51+. Mūsų visuomenė senėja, vadinasi, jaunimą mes skaičiuojame, jaunas šeimas, jau 40, galėtų būti ir 50. O kodėl apskritai jums nekilo mintis išvesti vidurkį? Pavyzdžiui, jeigu man bus 60 ir aš susituoksiu su jauna 25 metų, išvedus bus apie 40, tai galbūt iki tokio jau dalyko būtų galima pasiūlyti?

G. PALUCKAS (LSDPF). Kolegos sako, jums pasisektų tokiu atveju, galbūt visai nieko būtų. Kaip sakyti, meilei neįsakyti, kaip suvedė, taip ir turėkite. Bet iš tiesų tas jaunas amžius dėl sveikos gyvensenos, geros jausenos iš tikrųjų yra toks dalykas, kad slenkasi viskas. Slenkasi viskas: tiek šeimų formavimo laikas, tiek profesinio gyvenimo, tiek pagal savijautą ir sveiką gyvenseną. Taip, jaunu žmogui greitai laikysime ir 50-metį. Taip, neišvengiamai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Dėkoju, už pateiktą įstatymo projektą, gerbiamas kolega.

Tačiau noriu atkreipti dėmesį į tai, kad ši priemonė yra ganėtinai taikli. Jaunos šeimos skatinamos įsigyti būstą čia, Lietuvoje, neišvykti iš Lietuvos. Praėjusių metų biudžete lėšų šiai priemonei pritrūko ir praėjusių metų rudens sesijoje mes skyrėme papildomai lėšų, tačiau šių metų biudžete mes numatėme jų gerokai mažiau nei praėjusiais metais. Tai kaip galvojate, jeigu mes kiekvienais metais numatome vis mažiau lėšų, tas praplėtimas tikrai nieko nepakeis, ar ne? Nes ir dabar laukiančios šeimos eilėse tų lėšų tiesiog negauna. Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, labai teisingas pastebėjimas. Aš tikrai neprarandu vilties, kad biudžete mes sugebėsime numatyti reikiamą pinigų sumą, kad galėtume bent jau patenkinti tuos žmones, kurie stovi eilėje: kurie anksčiau yra pateikę paraiškas, kurie iš bankų jau yra gavę sutikimus finansuoti, suteikti kreditą. Bet tai yra ir kitų sprendimų, ir politinės valios klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Gerbiamas kolega, aš manau, mes visi sutariame, kad būsto problemas reikia spręsti. Reikia spręsti turbūt žinant, kad yra įvairių formų, kuriomis valstybė remia arba suteikia galimybę tą būsto prieinamumą didinti. Aišku, resursai ir ištekliai visada yra riboti, reikia apgalvoti priemones ir tam tikras kompleksines.

Bet mano klausimas yra dėl šio jūsų pasiūlymo. Kokią konkrečią problemą mes norime spręsti? Tarkime, mes matome, kad vidutinis susituokusių asmenų amžius, man atrodo, 2021 metų duomenimis, yra apie 30 metų vyrų, 28 metai moterų. Vien tik pailginimas šito amžiaus vargu bau ar turbūt atlieptų esmines problemas, juo labiau kad yra ir kitos formos, kaip galima gauti pagal šią priemonę paramą ir be amžiaus kriterijaus.

G. PALUCKAS (LSDPF). Kaip jūs teisingai ir pastebėjote, kai kuriais atvejais kai kuriems paramos instrumentams nėra taikomas amžiaus kriterijus, bet yra netaikomas universalumo principas. Tai yra taikoma aibė kitų kriterijų. Tai yra pajamų, turto ir kiti cenzai, arba slenksčiai, kurie yra gana sunkiai įveikiami, nes jie nėra adaptuoti arba ne taip greitai kinta kaip žmonių pajamos, vidutinis darbo užmokestis ir panašiai. Todėl nuolat susiklosto aplinkybės, kai tos paramos slenksčiai turi vyti augančias įvairias žmonių pajamas, kurios yra naudojamos ir išaugusioms prekių ir paslaugų kainoms kompensuoti arba, sakykime, mokėti. Čia, kitaip tariant, mes mėginame per šią universalią priemonę kompensuoti kitų priemonių tam tikros dinamikos stoką, jeigu taip paprastai paaiškinus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų daugiau niekas nenori klausti.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų – K. Vilkauskas už.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kadangi mes čia daug kalbame apie demografines problemas, sprendžiame tuos klausimus ir nors vienas žingsnis – atrodo, kiek reikia, norint pakeisti tik amžių? Bet atminkime, kad dabar visos šeimos: ar vyresnio amžiaus, ar jaunesnio, ar susituokusios, ar registruotoje santuokoje, planuoja savo gyvenimą. Ir manau, kad planuodamos savo gyvenimą ir žinodamos, kad bus tokia lengvata, tikrai jos apsispręs greičiau, ir aš manau, kad dėl to išloš ne tik šeima, bet ir mūsų demografinė situacija.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega sako: „apsispręs greičiau“, bet siūlo ilginti amžių iki 40 metų. Čia truputėlis ironijos, bet problema yra rimta. Man atrodo, kad į būsto prieinamumą mes turime žiūrėti ir atsakingai, ir kompleksiškai. Bet šiuo konkrečiu pasiūlymu, mano įsitikinimu, mes problemos nespręstume, nes, kaip ir minėjau, vidutinis besituokiančių žmonių amžius yra 30 metų vyras ir apie 28 metų moteris. Tai dabar kelti kartelę iki 40 metų, klausimas, ar tikrai yra problema.

Beje, noriu pabrėžti, kad nepasiturintiems asmenims ir šeimoms parama būstui yra suteikiama ir atsižvelgiant į kitus kriterijus, ne vien tik į amžių. Pavyzdžiui, maksimali 30 % dydžio subsidija gali būti suteikiama asmenims, kurie augina tris ir daugiau vaikų; šeimoms, kuriose yra neįgalųjų asmenų iki 36 metų, kurie yra buvę, likę be tėvų globos, ar jų šeimoms; šeimoms, kuriose motina arba tėvas, globėjas (rūpintojas) vieni augina vieną ar daugiau vaikų ir panašiai. Tų sąlygų tikrai yra įvairių, jomis remdamasi šeima gali pasinaudoti šia subsidija.

Todėl kviesčiau kolegas nepritarti šiam konkrečiam pasiūlymui. Bet sutinku, kad problema yra ir kad tą problemą bendromis jėgomis turėtume spręsti taiklesniais pasiūlymais.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos, balsuosime per balsavimo langą.

16.05 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2677 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2677. Pranešėja – L. Girskienė. Pateikimo stadija.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Laba diena dar kartą. Noriu pristatyti mano parengtą Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Iniciatyva kilo, nes labai dažnai sulaukiu gyventojų kreipimųsi, kad būtų įstatymais reglamentuota galimybė įsigyti savivaldybės nuomojamą būstą išperkamosios nuomos būdu.

Kodėl tai yra svarbu? Buvo laikotarpis, kiek pamenu, maždaug apie 1996–2002 metais, kai savivaldybės būtų nuomininkai, kurie tuos butus buvo gavę įvairiais keliais (tai vadinamieji valdiški, valstybiniai butai), galėjo privatizuoti pagal tuo metu egzistavusią čekių sistemą, tai yra mokėdami dalimis, čekiais galėjo privatizuoti tuos butus. Bet nemaža dalis asmenų dėl įvairių priežasčių – tiek dėl šeiminių, tiek dėl finansinės padėties ir kitų dalykų, nesuspėjo arba paprasčiausiai negalėjo privatizuoti tų butų. Dabar susidarė tokia situacija, kad žmonės, kurie gyvena savivaldybės butuose ilgiau negu penkerius metus, investavo į tuos butus, suremontavo ir toliau ten gyvena, norėtų išsipirkti, bet vis dėlto neturi galimybės sumokėti visos sumos iš karto. Mano žiniomis, pavyzdžiui, Klaipėdos mieste yra apie 1 tūkst. 500 tokių butų. Dalis gyventojų, kurie raštu kreipėsi į mane, mielai išsipirktų tuos butus, jeigu būtų sudaryta galimybė sumokėti už būstą dalimis, ar paimant kreditą, ar atiduodant dalį lėšų iš atlyginimo. Taip naudotų gautą ir pati savivaldybė. Savivaldybėse mes turime didžiules eiles laukiančių socialinių būstų. O tos eilės yra susidariusios ir dėl to, kad savivaldybė paprasčiausiai neturi ką pasiūlyti žmonėms. Už parduotus savivaldybės butus gautos lėšos galėtų būti panaudotos socialiniam būstui įsigyti. Taip mes sumažintume eiles laukiančių socialinių būstų.

Aš trumpai pristačiau idėją. Ji yra kilusi pačių žmonių iniciatyva. Prašau visų jūsų palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori klausti... o, ką tik liko šeši Seimo nariai. Pirmasis – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Na, džiugu, kad tokį įstatymą pateikėte, nes iš tiesų apie tai reikia kalbėti. Mes visi turbūt suprantame, kad socialinis būstas yra skirtas tiems žmonėms, kurių pajamos yra mažos, kurie neturi galimybių niekaip kitaip įsigyti būsto. Tačiau dažnai nutinka taip, kad tie mažas pajamas gaunantys žmonės pradeda gauti jų daugiau. Tuomet jie atsiduria kryžkelėje, ką jiems daryti, ar slėpti gaunamas pajamas (čia kalbu iš Neringos savivaldybės patirties), ar tiesiog išsikraustyti iš būsto. Man atrodo, tokios galimybės sudarymas tikrai būtų gera priemonė. Pasakysiu kodėl. Savivaldybė, parduodama tokius butus už rinkos kainą, gautų pajamų ir galėtų statyti naujus daugiabučius būtent tiems žmonėms, kurie laukia eilėje. Kaip ir minėjau, gali nutikti taip, kad žmonės tiesiog slėps pajamas (nors ir nenorėdami to daryti), kad jie nebūtų išsikraustyti, valstybė negaus mokesčių, o tas būstas vis tiek bus užimtas. Kaip jūs galvojate, ar tokia priemonė tikrai bus efektyvi? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Andriau, aš iš tikrųjų noriu paaiškinti, kad mano siūlomas įstatymo projektas yra nesusijęs su socialiniu būstu. Savivaldybės socialinis būstas ir savivaldybės būstas yra du skirtingi dalykai. Socialinį būstą žmonės gauna dėl įvairių priežasčių, viena iš jų yra mažos pajamos ir taip toliau, o savivaldybės būstais žmonių yra vadinami tie tarnybiniai butai, kurie yra buvę paskirti įvairiais gyvenimo atvejais. Įstatymai, teisės aktai neleidžia savivaldybėms parduoti socialinių būstų, o būtent tuos savivaldybės rinkos kaina nuomojamus butus galima parduoti. Aš kalbu apie būtent tuos butus – ne socialinius, bet apie butus, kurie yra nuomojami rinkos kaina. Socialinių butų negalima parduoti. Negalima socialinių butų...

PIRMININKAS. Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Savivaldybės galima. Taip, bet reikia sumokėti visą kainą iš karto. Aš ir siūlau, kad tuos savivaldybės butus galėtų nusipirkti žmonės, išmokėdami, pavyzdžiui, per 6 mėnesius, per metus, per dvejus metus ar kaip kitaip. Savivaldybė turėtų nusistatyti tvarką.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų klausti nori E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai klausimų daug, nes ir jūs turbūt matote, kad Teisės departamento tekstas penkis kartus ilgesnis negu įstatymo projektas. Apie tai ir kalbama. Galbūt teisinga būtų savivaldybės būstą paversti socialiniu būstu, nes jų labai trūksta? Kaip jūs sakėte, iš tikrųjų tai niekam netrukdo.

Antras dalykas. Kodėl, tarkime, būtina naudotis lengvata per savivaldybę gavus prieš penkerius metus būstą, kai lygiai taip pat turės užmokėti? Galbūt tai galėtų būti tam tikra galimybė korupcijai? Aš kaip nors patenku į savivaldybės būstą, parodęs savo nedideles pajamas, galbūt savivaldybė pritaiko gerą kainą ir man toks interesas yra. Priešingu atveju geriau eiti kitu keliu – paremti tokius žmones, kurie galbūt socialiai šiek tiek remtini, duoti paramą šeimai, galbūt ir ilginant amžių, kad būtų galima paskolinti jiems pinigų normaliai įsigyti naują būstą ir tokiu būdu išsimokėti? Galbūt kitas kelias geresnis?

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Bet supraskite, kolega, kad savivaldybės butuose gyvena nebūtinai mažas pajamas gaunantys asmenys. Tai gali būti ir buvę karininkai, ir tremtiniai, ir daugybė daugybė kitų, mokytojai, mokslininkai ir taip toliau. Šiuo metu jie galbūt ir gauna geras pajamas, bet negali sumokėti, pavyzdžiui, 50 tūkst. iš karto arba bankas jiems nesuteikia paskolos, o jie tiesiog, kadangi per daug metų, pavyzdžiui, gyvena 15–20 metų, investavo į remontus, į visą infrastruktūrą, visa kita, bet neturi galimybės išsipirkti tų butų, yra tapę tiesiog įkaitais. Jie turi galimybę pasirinkti arba visai išeiti, arba toliau gyventi ir nuomotis tą butą rinkos kaina.

PIRMININKAS. Klausia E. Rudelienė. Nėra. J. Džiugelis. Taip pat jo nėra. E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama Ligita, bet tas tarnybinis būstas ne paprastai, bet dažnai yra skiriamas tokiems žmonėms, kurie gana trumpam atvyksta į tą savivaldybę: režisieriams, orkestrų vadovams (aš čia kalbu apie Klaipėdą), žmonėms, kurie atvyksta dėl ilgalaikio projekto. Jiems savivaldybė suteikia tarnybinį būstą, tada sudaro jūsų siūlymu lengvatines sąlygas nusipirkti tą būstą, bet jis tik laikinai atvykęs. Kitą kartą jį pakviečia atvykti ir dirbti į kitą Lietuvos miestą arba

kitą užsienio šalį. Aš nežinau, ar tikrai savivaldybės savo sąskaita turi kredituoti tuos žmones, kurie nėra įsipareigoję nuolatos būti toje savivaldybėje? Klaipėdos atveju, nenoriu minėti pavar-dėmis, daug žmonių šitaip pabuvo, kažką gavo, bet šiandien jų Klaipėdoje nebėra.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ir dabar įstatyme yra įvestas toks ribojimas, kad asmenys, kurie ne trumpiau nei penkerius metus gyvena tame bute. Čia yra saugiklis, kad neatsitiktų tokių atvejų, kaip jūsų; kai penkerius metus ir ilgiau yra gyvenama.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ligita, jūs rašote: pen-keri metai, ir aiškinate mums visiems, kad pagal investicinius čekius nespėjo išsipirkti. Tie, kurie pirko pagal investicinius čekius, jau seniai yra susitvarkę, o kurie nespėjo išsipirkti, gyvena ne penkerius metus, jie gyvena 25–30 metų. Jiems visiems savivaldybė, įvertinusi visą situaciją, tik-rai sudarė sąlygas ir galėjo išsipirkti. Dabar yra likę... Jūs norite atverti duris, Pandoros skrynią. Iš tikrųjų savivaldybėse visose trūksta socialinių būstų. Dabar mes žinome, kad tikrai savivaldy-bė bet koku atveju šitą nuomojamą turtą gali paversti socialiniu būstu, ir mes vienaip ar kitaip... Pakalbėtumėte su bet kurios savivaldybės turto skyriumi, kuris rūpinasi šitomis eilėmis, tikrai tuos klausimus jie ir taip sprendžia. Ar jūs nemanote, kad atidarote tokią skrynią kažkam? Man tai truputį kvepia korupciniais santykiais.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ne, nemanau, kad atidarau Pandoros skrynią. Iš tiesų dabar galiojan-čiame Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme yra reglamentuota, kad parduodant savival-dybės būstą yra įvertinama, kokias žmogus atliko investicijas. Vadinasi, jau savivaldybė parduo-dama tokį būstą turėtų gauti mažiau pinigų.

Kitas dalykas. Manau, kad tie butai daugeliu atvejų yra nusidėvėję ir yra daug ekonomiškiau parduoti tuos nusidėvėjusius butus, kurie dažnai yra ir bendrabučiuose, ar ne, ten vieną ar du kambarius turi, ir pastatyti šiuolaikinį socialinį būstą, kuris būtų pritaikytas šeimoms, žmonės oriai jame galėtų gyventi. Aš tikrai nemanau, jūs truputį neteisingai gal supratote, bet taip.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Daugiau nėra norinčių jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų už – G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš tikrai noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu šiuos būstus įstatymas leidžia parduoti su tarybos sprendimu ir tai vyks-ta, tik tiek, kad įstatymas leidžia parduoti iš karto už visą kainą. Savivaldybė samdo turto vertin-toją, kiek turto vertintojas įvertina, už tokią sumą ir parduoda, ir už vertinimą dar sumoka buto gyventojas. Šiuo įstatymo projektu siūloma tą padaryti tik išperkamosios nuomos... Tikrai į ma-ne yra kreipęsi žmonių, kurių būstai gal ir per daug įvertinti, nes nėra jie prabangūs, bet, tarkime, tose savivaldybėse, kurios arčiau miesto yra, tuose kaimuose jie todėl yra brangesni. Jie galėtų įpirkti ir savivaldybės sutiktų parduoti, tačiau ta sąlyga, kad iš karto sumokėti žmogus negali, o žmogus imti paskolą tokiam dalykui tikrai bijo, žinome, kaip yra su palūkanomis. Taigi, labai ge-ras pasiūlymas ir siūlau šitam projektui pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Negalėsiu šį kartą palai-kyti iniciatyvos ir šio projekto, nes man atrodo, kad mes bandydami spręsti iš vienos pusės kaž-kokią problemą atidarome labai stiprią problemą kitose srityse, nes socialinis būstas ir savivaldy-bės būstas šiaip yra tiesiogiai susiję dalykai – pagal įstatymą lėšos už parduotą savivaldybės būstą eina tiesiogiai socialinio būsto plėtrai. Socialinio būsto plėtra yra šiandien Lietuvoje ypač reikalin-ga ir to būsto laukia per 10 tūkst. šeimų. Mes turime suprasti, kad sąsajumas yra labai didelis.

Priėmus siūlomus pakeitimus būtų apsunkintos sąlygos vykdyti socialinio būsto, skirto ma-žiausias pajamas gaunantiems asmenims, plėtrą savivaldybėse, nes lėšos, kaip ir minėjau, gautos iš savivaldybės už būsto pardavimą išperkamosios nuomos būdu, patektų į savivaldybių biudže-tus dalimis ir per tam tikrą laikotarpį, o tai sumažintų savivaldybių finansines galimybes greičiau įsigyti socialinį būstą. Be to, tai ir pačiose savivaldybėse pareikalautų papildomų išteklių admi-nistruoti tokio turto pardavimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad siūlomų pakeitimų vertinimą yra pateikusi ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Jos nuomone, įstatymo projekto nuostatos antikorp-ciniu požiūriu irgi turėtų tam tikrą ydingumą. Todėl siūlyčiau šiam pasiūlymui nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, nuomonės išsakytos. Kolegos, kadangi jau atėjo balsavimo laikotarpis, ko gero, iš karto ir balsuojame dėl šio įstatymo projekto, tai yra Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2677. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 99, balsavo 98: už – 38, prieš – 8, susilaikė 52. Projektui nepritarta po pateikimo. Turime apsispręsti, gal bendru sutarimu grąžinti tobulinti? Bendru sutarimu grąžiname tobulinti. (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame alternatyviai. Už – grąžiname tobulinti, prieš – atmetame.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už – 61, prieš – 44. Tą ir reikėjo įrodyti, galėjome bendru sutarimu.

16.22 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 28, 30, 37, 46, 50, 62, 63, 64, 64¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-2667(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Žvalgybos įstatymo kai kurių straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-2667(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto išvadą pristatys A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas apsvarstė klausimą ir bendru sutarimu buvo pritarta komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Kolegos, nėra norinčių diskutuoti. Pataisų ir pasiūlymų nėra. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Balsuojame ar galime pritarti bendru sutarimu? Balsuojame.

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 104, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Projektui pritarta po svarstymo.

16.24 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2460(2) (priėmimo tęsinys)

Kolegos, grįžtame prie ankstesnių projektų. Tai yra darbotvarkės 1-7 klausimas – Žemės įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2460(2). Dabar truputį pauzė, mes turime pasiaiškinti, ar pastraipsniui jau buvo įveiktas projektas, ar reikia pereiti dar kartą.

Kolegos, aš gal pradėdu. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pakeitimų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastabos. 1 straipsnis jau priimtas. 2 straipsnis. Teisės departamento pastaboms buvo pritarta. Galime pritarti 2 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų yra tik norintys kalbėti už. Kolegos, galime atsisakyti kalbėjimo ir galime?.. Ačiū. Galime pritarti. Tai yra negalime, nes priėmimo stadija, turime balsuoti. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 108, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.26 val.

Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas Nr. XIVP-485(2) (priėmimo tęsinys)

Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projektas Nr. XIVP-485(2). Kviečiu vėl pagrindinio komiteto pirmininką K. Starkevičių. Kadangi mes baigėme, 1 straipsniui jau buvome pritare, dabar dėl 2 straipsnio yra S. Jovaišos ir kitų Seimo narių pasiūlymas, jį S. Jovaiša jau pristatė. Dabar mes turime apsispręsti, ar svarstome šį pasiūlymą. Priėmimo stadijoje turi būti 29 pritariantys. Dar tik balsuosime dėl to, ar svarstyti šį siūlymą. Prašom, kolegos.

Užsiregistravo 95, balsavo 93: už – 85, prieš – 1, susilaikė 7. Svarstome. Prašom komiteto pirmininką išsakyti komiteto poziciją.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Jau buvo pristatytas pasiūlymas.

PIRMININKAS. Ne, išsakyti komiteto poziciją. O po to bus dėl motyvų.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, komitetas, kaip jau buvo minėta, pirmą kartą, kai buvo prieš tai balsavimas, mes buvome nepritare, šį kartą buvo papildytas priėmimo stadijoje. Balsavimo rezultatai: 5 – už, 3 – prieš S. Jovaišos ir visų kitų Seimo narių pasiūlymą. Turime apsispręsti, jeigu reikia, balsuoti čia.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonę išgirdome. Dėl balsavimo motyvų šio pasiūlymo atžvilgiu – E. Pupinis už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, tikrai suprantu norą kai kuriems kurortams uždaryti dureles ir nepadidinti daugiau, nesuteikti jokio šanso, kad kur nors, neduok Dieve, atsirastų dar koks nors kurortas ir pradės konkuruoti. Šiuo atveju tikrai nemanau, kad turėtume daryti tokias užkardas, ginti tik senas kurortines vietas. Reikia vis dėlto sudaryti sąlygas ir galbūt galimybes siekti ir tų kitų kurortinių statusų, atsiradus vieniems ar kitiems pageidavimams. Galbūt kas nors norės vystyti tą sritį, investuos, darys gręžinius, suras kokių nors vandenių, gal ir ne tokių mineralinių kaip Druskininkuose. O galbūt pasinaudos tik gražiomis rekreacinėmis teritorijomis, kur gražūs parkai, dar kiti pasiūlymai, kokios nors purvo vonios ar taip toliau.

Iš tikrųjų aš suprantu kai kurių norą nesidalinti pinigėlių, kurie skiriami kurortinių vietovių statusui, bet palikime atviras duris, kad iš tikrųjų kurortai galėtų vystytis, ypač tie, kurie jau daro tam tikrus žingsnius. Siūlau pritarti šiai pataisai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Edmundai, visa esmė šito įstatymo ir pridėtinė vertė yra ta, kad šitas įstatymas ir leidžia ateiti naujoms... (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Atsiprašau, gerbiamoji Asta. Gerbiami kolegos, labai didelis šurmuly ir net nesigirdi, ką kalba kiti kolegos dėl įstatymo projekto. Prašau ramiau.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Kaip ir minėjau, pridėtinė vertė yra labai svarbi ir dėl to, kad šitas įstatymas kaip tik ir leidžia ateiti naujiems kurortams, naujoms kurortinėms teritorijoms, žinoma, su viena sąlyga, jog tai yra gydomieji veiksniai, įrodyti mokslu.

Kolegos, aš noriu atkreipti dėmesį, ką mes svarstome. Mes svarstome 2 straipsnio pagrindinės šio įstatymo sąvokos definiciją – gamtiniai gydomieji veiksniai. Taip, kaip dabar yra parašyta projekte, mes matome, kad jie turi būti mokslškai ištirti. Kolega nori išbraukti, kad neturi būti pripažinti gydomaisiais. Aš, turinti medicininį išsilavinimą, niekaip negaliu su tuo sutikti. Noriu dar atkreipti dėmesį į tai, kad kada pradėjau kurti šitą įstatymo projektą, buvau viena iš pirmųjų ir mes padarėme užsienio šalių apklausą. Didžiulė dauguma šalių ir įtraukė tuos kurortus ir kurortines teritorijas tik dėl to, kad ten yra įrodyti kažkokie gydomieji veiksniai mokslu. Aš noriu paminėti, tai yra Austrija, Latvija, Lenkija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Vengrija, Vokietija ir kitos šalys. Kolegos, na, nepaverskime visos Lietuvos vienu kurortu, tada įstatymas netenka prasmės. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti dėl siūlymo, dėl S. Jovaišos ir kitų Seimo narių siūlymo dėl 1 straipsnio 1 dalies apibrėžties – gamtinių gydomųjų veiksmų. Balsuojame. Užsiregistravo 103, balsavo 101: už – 71, prieš – 7, susilaikė 23. Pasiūlymui pritarta.

Dėl 2 straipsnio 2 dalies yra Teisės departamento siūlymų. Gerbiamas pirmininke?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Siūlome bendru sutarimu pritarti.

PIRMININKAS. Ir Ekonomikos komiteto?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip pat siūlome bendru sutarimu pritarti.

PIRMININKAS. Dėl 3 dalies nėra. Dėl 6 dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Teisės departamentui siūlome pritarti.

PIRMININKAS. Vienam, o kitam?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ekonomikos komiteto siūlome pritarti abiem bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Kitai Teisės departamento pastabai jūs siūlote nepritarti dėl profilaktikos.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Siūlome nepritarti. Argumentai – viso projekto sąvokos yra suderintos su Terminologijos komisija. Tikrai čia pertekliniai dalykai.

PIRMININKAS. Aišku. Kolegos, galime pritarti komiteto išvadai. Dabar dėl 7 dalies yra pastabų.
K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes, komitetas, siūlome pritarti iš dalies bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti? Nematau prieštaraujančių. Dėl 8 dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Yra Ekonomikos komiteto pasiūlymas, jam siūlome pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ne, dėl 8 dalies, gerbiamas pirmininke.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, dėl 8, bet ir dėl 7 dalies buvo dar Ekonomikos komiteto.

PIRMININKAS. Ne, dėl 7 dalies jūs sakėte.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Tai aš ir sakiau, nes dėl 7 nebalsavome. Gerai, pritarta.

Dabar dėl 8 dalies yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Siūlome nepritarti, nes visos įstatymo projekto sąvokos yra suderintos su Terminologijos komisija. Čia kartojasi.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti. Čia visam 2 straipsniui galime pritarti ar balsuojame? Pritariame.

3 straipsnis.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). 4 straipsnis. Dėl 3 straipsnio nėra.

PIRMININKAS. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento... Pastabų nėra. Galime pritarti 3 straipsniui? Ačiū, pritarta.

4 straipsnis. Teisės departamento pastaba.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Siūlome pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Galime pritarti abiem, taip?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Abiem. Taip.

PIRMININKAS. Ir Seimo narių G. Kindurio, L. Girskienės, A. Dumbravos, G. Burokienės, D. Labanavičiaus siūlymas dėl 4 straipsnio 1 dalies 5 punkto.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Tegul pristato.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas...

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, luktelėkite.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas bendru sutarimu siūlo nepritarti.

PIRMININKAS. Komiteto pirmininke, luktelėkite. Tegul pristato siūlymą.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano ir kolegų siūlymas yra toks: ne tik būsimi kurortai ir kurortinės teritorijos atitiktų Vyriausybės nustatytus specialiuosius ir bendruosius reikalavimus, bet ir esantys kurortai. Panašiai būtų taip, kaip yra įvairiausios įstaigos ar veiklos, kurios yra licencijuojamos, akredituojamos, tarkime, higienos normos nustatomos tiek viešosioms vietoms, tiek veikloms. Visiškai nepriklauso nuo to, kada ta įmonė buvo įsteigta ar pradėjo veiklą. Tiesiog yra reikalavimai ir juos turi atitikti.

Mano siūlymas būtų toks: tuos bendruosius ir specialiuosius reikalavimus atitiktų tiek esami kurortai, tiek ir tos teritorijos, kurios siekia to statuso.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kodėl komitetas siūlo nepritarti pasiūlymui? Esamų kurortų statusas buvo suteiktas pagal galiojantį Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašą. Jeigu mes dabar priimsime ir sakysime, kad kurortai turi iš naujo... Kaip žinote, įstatymas *atgal negalioja*. Čia bendras teisinis principas.

PIRMININKAS. Kolegos, kad galėtume svarstyti šį siūlymą, reikėtų 29 balsų. Balsuojame.

Užsiregistravo 82, balsavo 76: už – 36, prieš – 11, susilaikė 29. Yra 29 pritariantys balsai.

Dėl balsavimo motyvų? Niekas neužsirašė kalbėti dėl balsavimo motyvų. Tuomet, kolegos, balsuojame, nes jau išsakyta autorių pozicija, išsakyta komiteto pozicija. Balsuojame dėl Seimo narių G. Kindurio ir kitų pasiūlymo dėl 4 straipsnio 1 dalies 5 punkto.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 33, prieš – 27, susilaikė 41. Siūlymui nepritarta.

Yra Teisės departamento pastaba dėl 11 dalies. Tiksliau, dėl 3 dalies 2 punkto. Atsiprašau. Pirmininke. (*Balsai salėje*) Komiteto išvada – nepritarti.

Toliau yra Seimo narių G. Kindurio ir kitų pasiūlymas dėl 4 straipsnio – papildyti 4 straipsnio 3 dalį 5 punktu. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas nepritarė, tačiau dėl motyvų patikslintas šis punktas. Ten buvo mūsų siūlymas, kad kurortų atitiktį reikalavimams reikia pa-

vesti Sveikatos apsaugos ir Aplinkos ministerijoms, o komitetas perfrazavo, kad vertina ir prižiūri kurortines teritorijas...

PIRMININKAS. Jūs sutinkate su komitetu?

G. KINDURYS (LVŽSF). Sutinku su komitetu ir siūlau ne balsuoti, o pritarti komiteto redakcijai.

PIRMININKAS. Galime pritarti komiteto patikslintai redakcijai? (*Balsai salėje*) Ačiū, niekas neprieštarauja, pritarta.

Dar vienas Seimo narių pasiūlymas dėl 4 straipsnio 4 dalies – papildyti ją 6 punktu.

G. KINDURYS (LVŽSF). Taip pat...

PIRMININKAS. Kolega G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Taip pat pritariame, nes iš dviejų ministerijų pasiūlė palikti vieną kontroliuojančią, būtent Ekonomikos ir inovacijų ministeriją.

PIRMININKAS. Nereikalaujate balsuoti?

G. KINDURYS (LVŽSF). Nereikalauju.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar dėl 5 dalies yra Teisės departamento pastaba.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Aišku. Galime pritarti? Pritarta. Dabar dėl viso 4 straipsnio. Kolegos, galime pritarti su tais pasiūlymais, kurie buvo apsvarstyti ir komiteto suredaguoti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Toliau yra 5 straipsnis, dėl jo pastabų, pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė vienai pastabai. Toliau kita pastaba dėl 7 dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, dėl 7 dalies komitetas bendru sutarimu nepritarė.

PIRMININKAS. Nepritarė, tai čia vėl...

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia vėlgi lietuvių kalbos...

PIRMININKAS. Terminijos klausimas?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip. „Lietuvių kalbos žodyne“ pateiktas žodžio „rekreacinis“ apibrėžimas ir...

PIRMININKAS. Aišku. Kolegos, galime pritarti komiteto išvadai dėl 6 straipsnio? Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastabų. Pastaba dėl 7 straipsnio 4 dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Galime pritarti. Ir Seimo narių G. Kindurio ir kitų pasiūlymas taip pat dėl 4 dalies?

G. KINDURYS (LVŽSF). Šie punktai yra susiję su praeitais balsavimais.

PIRMININKAS. Jūs nereikalaujate balsuoti?

G. KINDURYS (LVŽSF). Taip, jie susiję yra ir negalima keisti.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlymo autoriai nesiūlo balsuoti. Pritariate tam, kaip suredagavo komitetas, taip?

G. KINDURYS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Aišku. Galime priimti 7 straipsnį su pasiūlyta nauja redakcija? Ačiū, pritarta.

Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas bendru sutarimu šiai pastabai pritarė.

PIRMININKAS. Pritarta. Galime pritarti 8 straipsniui su komiteto suredaguota Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta.

Dėl 9, 10, 11, 12, 13 straipsnių pasiūlymų, pastabų nėra. Galime priimti juos? Ačiū, priimta bendru sutarimu.

Dėl 14 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Bendru sutarimu jai nepritarta, nes 14 straipsnio 2 dalis patikslinta atsižvelgiant į Teisės departamento pastabą, pateiktą dėl pirminio projekto Nr. XIVP-485, be to, projekto 4 straipsnio 3 dalis nustato Sveikatos apsaugos ministerijos, o ne ministro funkcijas.

PIRMININKAS. Aišku. Galime pritarti 14 straipsniui su komiteto išvada? Ačiū, pritarta. 15 straipsnis. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Galime priimti 15 straipsnį? Ačiū, priimtas. Nėra prieštaraujančių.

16 straipsnis – dėl įsigaliojimo, taikymo ir įgyvendinimo. Yra Teisės departamento viena, dvi pastabos.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes pirmai pritarėme bendru sutarimu. Antrai pritarėme iš dalies.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti paskutiniam 16 straipsniui, suredaguotam komiteto? Ačiū, priimtas. Pastraipsniui apsvastyta.

Dėl motyvų yra tik norinčių kalbėti už. Kolegos, ar norite kalbėti? Nori. A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šandien priimame prasmingą ir labai ilgai lauktą Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymą. Kodėl šis įstatymas yra labai svarbus? Šiuo įstatymo projektu mes siekiame investicijų į mokslinius tyrimus ir nagrinėjame, kokį poveikį mūsų organizmui turi tokie dalykai kaip klimatas, mineralinis vanduo ar gydomasis purvas. Taip pat įstatyme kalbama ir apie jų panaudojimą profilaktiškai, tai reiškia, kad tai gali praplėsti mūsų gydymo bei reabilitacijos būdus, padėti žmonėms gerinti sveikatą.

Kartu dėl įstatymo projekto turime galimybę gerinti Lietuvos ekonomiką ir turizmą. Esu tikras, kad turėtume daugiau investuoti į Lietuvos kurortus bei kurortines teritorijas. Ši investicija atsipirks su kaupu, nes kiekvienas euras, investuotas į turizmo sektorių, atsiperka ne procentais, o kartais. Tad kviečiu visus palaikyti šį įstatymo projektą ir, žinoma, kiekvienais metais svarstant biudžetą atkreipti dėmesį, kad įstatymai ne tik liktų stalčiuje, bet ir skirtume deramą finansavimą būtent kurortams ir kurortinėms teritorijoms vystyti, nes didžioji dalis Lietuvos žmonių vis dėlto pasirenka Lietuvos kurortus ir ten atgauna jėgas po sunkiai dirbtų 11 mėnesių. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš taip pat noriu pasakyti, kad, man atrodo, tai yra labai svarbus įstatymas ne tik kurortams ir kurortinėms teritorijoms, bet ir visai Lietuvai, kalbant plačiaja prasme apie susisiekimą, apie ekologiją, apie taršą, apie gamtos apsaugą ir kitus dalykus.

Bet konkrečiai kalbėdama apie kurortus ir kurortines teritorijas noriu pabrėžti, kad čia yra labai svarbūs du dalykai, mano galva. Pirma, kad čia atsiranda tas momentas, kad yra gydomieji veiksniai, kuriems reikalingi moksliniai tyrimai ir sertifikavimas. Manau, kad ta pataisa, kurią mes tik priėmėme, kalbu apie kolegos Sergejaus pataisą, neturi ateities, nes darbai tik prasideda. Vyriausybė ir šešios ministerijos turi parengti gausybę įvairiausių daugiamečių strategijų, planų, metodikų ir tvarkų. Tikriausiai bus sudėtinga su tokia definicija ką nors padaryti. Aš manau, kad artimiausiu metu tai bus pakeista.

Kitas dalykas, kas, man atrodo, labai svarbu, tikrai dėkoju Ekonomikos komitetui, kad buvo priimta mano pataisa. Čia mes jau turime tą momentą, kai Ekonomikos ir inovacijų ministerija turi parengti, atsiprašau, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turi parengti reglamentą dėl socialinių iniciatyvų. Žengiame sveikos gyvensenos link, kai darbdaviai turės tam tikras privilegijas, siūsdami savo darbuotojus sveikatinėti. Manau, mes iš tikrųjų artėjame ir prie tų išsivysčiusių šalių, kurios rūpinasi savo žmonėmis. Tikrai dėkoju už didelį darbą ir tikrai kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, atvykstamojo turizmo situacija Lietuvoje yra kol kas labai sunki, ypač po kovidų apribojimų jis vis dar nėra atsigavęs, todėl šis įstatymas yra šansas mūsų labai svarbiai ekonomikos šakai atsigaivinti. Mes vis dar matome, kad atvykstamojo turizmo skaičiai smarkiai atsilieka nuo išvykstamojo turizmo. Todėl labai džiaugiuosi, kad šio įstatymo koordinavimo lyderystę prisiėmė Seimo nariai, ačiū jiems, pozicijos ir opozicijos Seimo nariai. Pradžioje neatrodė, kad pavyks, bet jūs tikrai įdėjote labai daug pastangų ir rezultatas tikrai yra geras. Atskirai noriu padėkoti S. Jovaišai už jo pastangas pašalinti dirbtines kliūtis dėl kurortų plėtros Lietuvoje, nes tikrai visiems užteks vietos po saule. Lietuvoje yra didžiulis potencialas naujiems kurortams atsirasti, todėl mums tikrai nereikėjo tų dirbtinių kliūčių dėl mineralinio vandens pripažinimo. Tikrai galėsime su visais Vyriausybės ir apskritai ekspertais galvoti, kokias

turistines ir kurortines paslaugas siūlyti įvairiose Lietuvos vietovėse. Todėl raginu balsuoti už ir džiaugiuosi šiuo bendradarbiavimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis – S. Jovaiša. Balsavimo motyvai už.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Ačiū už tai, kad buvo palaikyta pataisa, kuri padaro kurortus ne identiškus, bet išskirtinius. Tai mano trumpas palinkėjimas: tegul kurortai konkuruoja savo išskirtinumu, negu kad būtų vienodi, įmurkdyti į kokį nors purvą ar mineralinį vandenį. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo projekto Nr. XIVP-485(2) priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 105, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.52 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2581(2) (*priėmimas*)

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2581(2). Kviečiu į tribūną pagrindinio Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase. Yra J. Razmos pasiūlymas. Prašom, kolega, pristatyti savo pasiūlymą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiuo pasiūlymu tenka vėl grįžti prie tos Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo sukurtos situacijos, kai ten buvo pasakyta, jog mes kiek anksčiau nepagrįstai atmetėme „Romuvos“ prašymą duoti valstybės pripažinimą dėl to, kad mūsų įstatymuose nėra konkrečių kriterijų, kada tas valstybės pripažinimas suteikiamas. Ir dėl to neturi kaip gintis. Deja, kai mes priiminėjome Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, ir vėl tų konkrečių kriterijų neparašėme.

Aš šiuo pasiūlymu bandau situaciją kažkiek gelbėti, nes prie to klausimo grįžtame Statuto pataisa. Aš siūlau tuos kriterijus įrašyti bent tos apimties, kiek apie tai yra pasisakęs Konstitucinis Teismas. Tai yra kad religinei bendrijai būtų suteiktas valstybės pripažinimo statusas, kai bendrija turi tvirtą ir ilgalaikę paramą, atramą visuomenėje, dėl kurios nekyla jokių abejonių (ji vienija pakankamai gausią žmonių grupę ar visuomenės dalį, veikia daugiau nei kelis dešimtmečius ir nepsiriboja keliomis žmonių kartomis, bažnyčios mokymas bei apeigos neprieštarauja įstatymams ir dorai). Tai čia yra grynai Konstitucinio Teismo nutarimo citata, nieko daugiau.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Prašom, komiteto pirmininke. (*Balsas salėje*) Taip, reikėtų 29 balsų dėl to, ar svarstome, ar nesvarstome, bet kadangi komitetas pritarė iš dalies... (*Balsai salėje*) Na, gerai, balsuojame. Dėl to ir svarstome šį siūlymą.

Užsiregistravo 83, balsavo 81: už – 59, prieš – 13, susilaikė 9. Svarstome šį pasiūlymą.

Prašom komiteto išvadą pateikti dėl šio siūlymo.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė Seimo nario J. Razmos pasiūlymą. Komiteto sprendimas – pritarti iš dalies. Pagrindiniai argumentai. Pritartina pasiūlymui suderinti siūlomą Seimo statuto 70 straipsnio 9 punktą su Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 4 dalimi ir nurodyti, kad religinė bendrija pateikia nuomonę, o ne pastabas.

Siūlymas Seimo statute detalizuoti, dėl kokių religinių bendrijų būtų rengiami Seimo nutarimų dėl valstybės pripažinimo suteikimo religinei bendrijai projektai, laikytinas pertekliniu, be to, galimai sukelsiančiu teisinių neaiškumų. Kitų religinių bendrijų valstybės pripažinimo kriterijų nustatymas yra Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo reguliavimo dalykas, o Seimo statuto 70 straipsnio 9 punktu siekiama įtvirtinti, kad tokių projektų parengimas yra Žmogaus teisių komiteto veiklos kryptis.

Todėl komitetas siūlo, atsižvelgęs į Teisingumo ministerijos išvadą ir įvertinęs dėl jos pateiktą religinės bendrijos nuomonę, dėl šios išvados, rengti Seimo nutarimą dėl valstybės pripažini-

mo suteikimo religinėms bendrijoms, atsisakymo religinei bendrijai suteikti valstybės pripažinimą ar religinei bendrijai suteikti valstybės pripažinimo atšaukimo projektus ir juos svarstyti.

Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Aš dabar turiu paklausti siūlymo autoriaus. Ar jūs sutinkate su komiteto pritarimu iš dalies? Įjunkite mikrofoną. Dėl įrašo reikia mikrofono. Siūlymo autorius reikalauja balsuoti. Dėl motyvų už – V. Aleknaitytė-Abramikienė.

V. ALEKNAITYTĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, Europos institucijos, tarp jų ir Europos Žmogaus Teisių Teismas, neturi kompetencijos spręsti, kuri bendrija yra religinė, o kuri nėra. Svarbiausia, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas ir nepretenduoja į šią kompetenciją. Jis pabrėžė savo išvadoje, kad gerbia Lietuvos Respublikos įstatymus, tačiau labai teisingai nurodė, kad mūsų įstatymas stokoja kriterijų, pagal kuriuos būtų galima apsispręsti dėl pripažinimo suteikimo arba nesuteikimo religinei bendrijai.

Tokius kriterijus savo nutarime yra patvirtinęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas. Galima tik apgailestauti, kad priimant Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo pataisas į šį Konstitucinio Teismo nutarimą nebuvo atsižvelgta. Komitetas ir komiteto pirmininkė atsisakė pritarti J. Razmos pataisai dėl formalių kriterijų, neva dėl to, kad tai nėra Statuto reguliavimo dalykas. Bet kaip gi kitaip galima ištaisyti Seimo klaidą, į kurią dar pirštu iš anksto parodė ir Europos Žmogaus Teisių Teismas, kaip tik pateikiant tokią pataisą?

Aš manau, mes visi turime padėkoti J. Razmai už jo išmintį. Jeigu Seimas kada nors grįš prie Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą ir jame suformuluotus kriterijus, na, tada galėsime žiūrėti. Bet dabar mes neturime kitos išeities, nes tik valstybė, pati valstybė, remdamasi savo istorija, kultūra, tradicija, gali spręsti, kas yra religinė bendrija, o kas ne. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (LF). Gerbiami kolegos, labai prašau neklaidinti visuomenės, neklaidinti Seimo narių. Gerbiamas J. Razma, registruodamas šią pataisą ir ją pristatydamas, sako netiesą. Europos Žmogaus Teisių Teismo byla ir sprendimas prieš Lietuvą buvo ne dėl kriterijų. Kriterijus mes turime įstatyme ir jie galioja. Jais vadovaujasi Teisingumo ministerija, jais vadovaujasi Seimas, kai yra pateikiamos išvados. Byla buvo dėl to, kad Seimas politikuoja tada, kai yra išvados, ir nebuvo procedūros, koku būdu bendruomenė, sutikdama arba nesutikdama su Seimo sprendimu, galėtų pasinaudoti teisinėmis priemonėmis. Šiandien Seimas jau yra priėmęs sprendimą dėl įstatymų pataisų. Esame išsprendę įstatyminių reguliavimų. Šio Statuto pataisos, ką siūlo gerbiamas J. Razma, iš esmės visų pirma neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo, o mes kalbame apie reguliavimą, kuris yra įstatyminis. Tai, ką jūs dabar kuriate, tai yra kuriate naują bylą, nes teisės aktai, kurie yra įstatymo tvarka nustatyti, perkeliame į Statutą ir, tiesą sakant, neatitinka tiesiogiai.

Ką aš siūlyčiau? Priimti Statuto pataisas ir turėti horizontalų reguliavimą, kuris leis Seimui kiekvieną kartą individualiai vertinti, kam nesuteikti vieno arba kito religinės bendruomenės statuso, kam jį suteikti, ir pagal tuos pagrindus, kuriuos mes jau turime.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mums reikės apsispręsti dėl 1 straipsnio, kuriuo dėl 70 straipsnio teikiama J. Razmos pastaba. Ar pritariame visos apimties J. Razmos pasiūlymui, ar ne? (*Balsai salėje*) Mes turime apsispręsti dėl J. Razmos pasiūlymo dėl 1 straipsnio 9 punkto visos apimties. Prašom, kolegos. Tarp kitko, šiuo straipsniu reguliuojama Žmogaus teisių komiteto kompetencija. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 52, prieš – 19, susilaikė 28. Pasiūlymui pritarta.

Dabar turime apsispręsti dėl viso straipsnio.

Replika po balsavimo – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITYTĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš iš tiesų norėčiau dėl vedimo tvarkos. Neseniai teisingumo ministrė pasakė, kad galbūt Seimo salėje nuskambėjo netiesa kalbant apie įtvirtintus kriterijus kituose įstatymuose. Aš labai norėčiau paprašyti Seimo pertraukos ir Etikos ir procedūrų komisijos irgi išaiškinti, ar vis dėlto viskas yra teisinga, ar neteisėta. Šioje vietoje mes negalime toliau priimti, kai nėra aišku...

PIRMININKAS. Kokiu pagrindu prašote pertraukos?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio ir taip pat kreipiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją dėl išaiškinimo.

PIRMININKAS. Kokia, jūsų manymu, procedūra pažeista?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Yra netiesa, galimai nuskambėjusi Seimo posėdyje. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Seimo narė turi teisę frakcijos vardu prašyti pertraukos iki kito posėdžio, tik nelabai supratau, dėl ko jinais prašo, bet... (*Balsai salėje*) Bet prašymas yra. Kolegos, turime apsispręsti dėl pertraukos. Balsuojame, ar darome pertrauką iki kito posėdžio, per ją kolegė, aš taip suprantu, kreipsis į Etikos ir procedūrų komisiją, o jau ten suformuluos, kokį procedūrinį pažeidimą jinais išvelgė. (*Balsai salėje*) (*Šurmuly salėje*)

Užsiregistravo 85, balsavo 84: už – 33, prieš – 35, susilaikė 16. Pertraukai pritarta. Replika po balsavimo – J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Deja, teisingumo ministrė, nors turi tokį gražų pavadinimą, nebūtinai yra absoliutus teisingumo indikatorius. (*Šurmuly salėje*) Aš Seimo nariams atsiųsiu Žmogaus Teisių Teismo ištrauką, kurioje yra pasakyta problema dėl kriterijų nebuvimo, taip pat Konstitucinio Teismo nutarimo ištrauką, kurioje yra įrašyti tie mano pasiūlyti kriterijai. O jeigu teisingumo ministrė sugebės atsiųsti jums konkrečius kriterijus, kurie neva yra Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatyme, taip pat būsiu labai dėkingas. Mano manymu, jie bus abstraktūs.

PIRMININKAS. Replika po balsavimo per šoninį mikrofoną, nes buvo paminėta ministrė. Pirmiausia ministrė E. Dobrowolska. Atsiprašau. Prašom, ministre.

E. DOBROWOLSKA (LF). Gerbiami kolegos, ypač Jurgi Razma, jeigu atsidarysite Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnį, rasite tuos pačius kriterijus, kurie nagrinėjami kiekvieną kartą, kai Seimas gauna iš Teisingumo ministerijos išvadą, kam rekomenduojama suteikti, kam nesuteikti. Labai prašau nemeluoti.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną V. Aleknaitė-Abramikienė. Replika po balsavimo.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau pasisakyti dėl vedimo tvarkos. Šiandien jau antrą kartą yra prašoma pertraukos dėl nesuprantamų motyvų. Taip, opozicija, bet kuri frakcija turi teisę, tačiau vieną kartą buvo pasakyta, kad stovinti tribūnoje pranešėja kažkam nepatinka, todėl paprašyta pertraukos. Dabar kažkas apsiskelbė tiesos ir teisingumo kriterijumi, todėl vėl yra prašoma pertraukos. Aš manau, kad tai yra labai nekonstruktyvu, nepaisant to, kad Statutas leidžia tai daryti. Jeigu mes eisime tokiu keliu, tai vienas kitam nepatinkantys visą laiką prašys pertraukos, sakys, išeikite iš tribūnos, jūs man nepatinkate. Aš čia kalbu ne vien apie šį atvejį, bet apie mūsų visos dienos darbą. Labai keistai dirbame šiandien.

PIRMININKAS. Taip, gerbiami kolegos... Dar kolega A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mane labiausiai nustebino teisingumo ministrės pasakyta replika, žinote, Seimas politikuoja. O ką Seimas turi daryti? Čia ir vyksta politika. O jūs neatliekate savo tiesioginių pareigų, nes neperkeliate Konstitucinio Teismo nuostatos ir kriterijaus į galiojantį įstatymą. Užuot kalbėjusi ir abejojusi Seimo kompetencija politikuoti, jūs turėtumėte atlikti tą paprastą darbą – konstitucinę nuostatą perkelti į galiojantį įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Bet kuriuo atveju padaryta pertrauka. Aš tikiuosi, jinais bus realizuota taip, kaip buvo motyvuojama, kad bus kreipiamasi į Etikos ir procedūrų komisiją.

Per šoninį mikrofoną – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš taip pat noriu pasakyti, kad ir Europos Žmogaus Teisių Teismas kalba, kad kriterijai turi būti aiškūs ir jie turi būti įstatyme. Jeigu mes Konstitucijoje turime ir kalbame apie tvarią ir ilgalaikę atramą visuomenėje, tai tie kriterijai turėtų atsirasti. Jų nebuvimas ir suponuoja, kuriai religinei bendruomenei suteikti ar nesuteikti. Ministrė irgi įdomiai čia interpretavo. Mano vertinimu, labai teisingas yra pasiūlymas, kad visi tie kriterijai atgultų ir Statute, dėl kurio mes nutarimo balsuosime.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, aš tik noriu priminti, kad mes dabar svarstome ne Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, o Seimo statutą. Tai yra svarstėme, bet jau padaryta pertrauka. Einame toliau.

17.09 val.

Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2397 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas, jis pateikimo stadijoje jau buvo pristatytas – Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2397.

Motyvai jau išsakyti, lieka balsavimas. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 94: už – 24, prieš – 16, susilaikė 54. Projektui po pateikimo nepriarta. Turime apsispręsti, ar grąžiname iniciatoriams tobulinti, ar atmetame. Balsuojame.

Užsiregistravo 91, balsavo 88: už – 47, prieš – 41. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

17.11 val.

Seimo savaitės (2023-05-22 – 2023-05-26) – 2023 m. gegužės 23 d. (antradienio) ir 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Lieka paskutinis darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – savaitės, prasidedančios gegužės 22 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kviečiu Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, darbotvarkė, kokia dabar parengta, matyt, neišvengiamai šiek tiek turės skirtis, nes pridarėme čia mes pertraukų. Suprantama, kad reikės ją papildyti. Galbūt ji bus papildyta ir Seimo nutarimo dėl L. Pernavo skyrimo STT vadovu projektu, jeigu Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas artimiausiu metu apsvarstys tą kandidatūrą, nes dėl šios priežasties to nutarimo nebuvo šiandien mūsų darbotvarkėje.

O antradienį pradėsime, matyt, gana politiškai aistringai, nes kaip pirmasis įrašytas Civilinės sąjungos įstatymo projektas su lydimaisiais. Priminsiu, kad ir opozicija kėlė klausimą, kodėl tiek ilgai tas projektas neįrašomas. Kaip ir visų projektų, kai komitetai apsvarsto, galų gale svarstymo stadiją turime įrašyti. Toliau bus nemažai priėmimų, nors antradieniui tai nelabai būdinga, bet jų susikaupė, tai įvairūs projektai. Toliau tęsime nutarimo dėl apkaltos reikalų projektą. Jeigu nutarimas bus priimtas, tada gali būti pateiktas ir kitas nutarimo projektas dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Taip pat apsispręsimė dėl referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo. Taigi antradienis tikrai turiningas.

Dar paminėsiu, kad po pietų pertraukos švietimo, mokslo ir sporto ministrė iš Seimo tribūnos atsakys į raštu jai pateiktus klausimus. Taip pat po tam tikros pertraukos į priėmimą grįžta Visuomenės informavimo įstatymo pataisos dėl etikos klausimų ir kiti projektai, jų nevardinsiu.

Nėra ką daug kalbėti apie ketvirtadienio darbotvarkę, nes čia beveik visą rytinį posėdį užima Valstybės tarnybos įstatymo ir lydimųjų projektų priėmimas. Kaip žinote, jų yra net 37. Taip pat būtų tęsiamas kreipimosi į Konstitucinį Teismą nutarimo projektas. Keletas projektų būtų iš rezervo. O po pietų – atitinkamų proporcijų pagal frakcijų dydžius ir likusias suplanuotas darbotvarkės opozicinės Socialdemokratų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės bendra darbotvarkė.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. V. Gapšys pirmas.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas Jurgi Razma. Norėjau pasiteirauti, Seimo kuluaruose sklinda tokios kalbos, kad dėl mokesčių reformos koalicijoje įvyko didžiuliai nesutarimai, esminiai tokie – iki koalicijos galimos griūties. Mokesčių reforma yra vis nukeliama, tai sutampa su tuo. Mes norėtume sužinoti, ar dar yra planuojama, kad ji kada nors atsiras Seimo darbotvarkėje, ar koalicijoje jau yra pasiektas sutarimas nebeteikti kaip nepavykusios tos mokesčių reformos, nes darbotvarkėje vis nesimato?

J. RAZMA (TS-LKDF). Tokio sutarimo, kad nebeteiktume, kiek žinau, nėra. Kaip matote, ir Vyriausybėje dar neseniai vyksta svarstymai. Matyt, ji darbotvarkėse atsiras kiek vėliau, turbūt birželio mėnesį. Nes po to, kaip žinote, po kitos savaitės yra mūsų savaitė be posėdžių. Nebent sutartume, kad padarytume kokį neeilinį posėdį, skirtą mokesčių reformai, jeigu opozicija bus labai nusiteikusi čia padirbėti.

V. GAPŠYS (DPF). Su tokia nenusiteikę.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gera, išgirdome. Tada palauksime birželio mėnesio.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas kolega, jūs paminėjote, kad faktiškai Civilinės sąjungos įstatymo projektas antradienį įrašomas opozicijos prašymu. Gal būtų galima pačią gegužės 23 dieną paskelbti ir paminėti kažkaip kaip valdančiųjų ir opozicijos vienybės bei civilinės sąjungos dieną? (*Juokas salėje*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jeigu balsavimas parodys tai, ką jūs pasakėte, tada jūs inicijuokite tą atmintinų dienų papildymą.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gera.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Matysime, bet aš nesu toks optimistas kaip tamsta.

PIRMININKAS. Ačiū. Jei niekas daugiau nebenori jūsų klausti, kolega, galime pritarti kitos savaitės darbotvarkei? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Kolegos, liko dar vienas klausimas iš rytinės darbotvarkės. Nebuvo perskaitytas pareiškimas. Seimo narys R. Šarknickas turi tokią teisę. Prašom.

17.17 val.

Seimo narių pareiškimai

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš galvoju, kai valstybei blogai, reiktų iš tikrųjų dar likti Seime ir dirbti visiems, kiek galima. Taip, šiandien daug įvykių visokių, skandalų ir panašiai, tai susiję ir su ministrais. Bet mes negalime paslėpti tokio svarbaus dalyko kaip narkotinės medžiagos, kurios atsidūrė švietimo sistemoje. Neseniai turėjome atvejus, kai ligoninės pasitiko jaunuolius, kurių organizmai sunkiai atlaikė didelį narkotinių medžiagų kiekį. Neseniai Serbiją sukrėtė kraupus nusikaltimas. Vienoje iš Belgrado mokyklų į savo mokyklos draugus kulkas paleido 13-metis. Tragedija nusinešė mažiausiai aštuonių vaikų gyvybes. Serbijos valdžia tiria šį atvejį. Įtariame, kad tai gali būti ir psichotropinių medžiagų poveikio pasekmės. Atvykęs į mokyklą vaikiną ramiausiu veidu nušovė mergaites, kurios tiesiog ramiai leido laiką mokykloje. Tai yra sunkiai suprantamas dalykas. Kokios turėjo būti galimos narkotinės medžiagos organizme, kad nepilnametis kurį laiką planuotų tokias baisybes ir galiausiai prieitų iki baisiausių nusikaltimų, kurie atnešė tragediją mokyklos bendruomenei ir visai valstybei?

Tai, kol Serbijos prokuratūra aiškinasi, mes taip pat turime mokytis iš kitų klaidų ir į tai reaguoti, ypač tokiu atveju, kai projekto iniciatoriai ketina ir toliau užtikrintai skinti kelią narkotikų dekriminalizavimui. Lietuvos švietimo situacija jau dabar yra daugiau nei tragiška. Narkotinių medžiagų pėdsakų randama daugelyje mokyklų. Pavyzdžiui, narkotikų pėdsakų aptikta 27 iš 28 uostamiesčio mokyklų. Daugiausia – kokaino. Mano manymu, sukrečianti žinia jau būtų apie narkotikus, aptiktus trečdalyje mokyklų, o čia turime absoliučią daugumą. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad mūsų visų vaikai auga aplinkoje, kurioje narkotikų galima įsigyti tiesiog mokykloje, šios medžiagos yra arti mūsų atžalų.

Gerbiami valdantieji, visa tai vyksta tuomet, kai už šių medžiagų turėjimą yra baudžiama, o Seime ir toliau netyla kalbos apie narkotikų dekriminalizavimą. Ar kas pagalvojo, kas tada dės mokyklose, kai baudžiamumas bus panaikintas, kai platintojai nebeturės baimės su savimi turėti narkotikų ir pagrindo slėptis nuo teisėsaugos? Atrodo, kad pagalvojo tik visuomenė, bet tikrai ne tokių projektų iniciatoriai. Jie dėl kažkokių nežinomų tikslų visais būdais bando stumti narkotikų dekriminalizavimo projektą ir žaisti visų mūsų vaikų likimais. Šiuo atveju jau nekalbu tik apie vartojančiųjų sveikatos problemas – kalbu apie tiesioginę grėsmę vaikų, kurie atsispiria šiai nelegaliai pagundai, sveikatai ar net gyvybei. Neduok Dieve, Serbijos likimas ir Lietuvą pasiektų. Tai gi prašau dar kartelį atsikvošėti ir aktyviau pasireikšti Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją, pasižiūrėti į tai, kas vyksta visose Lietuvos mokyklose. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Kantriausio Seimo nariai turi galimybę registruotis paskutinį kartą šiame posėdyje.

Užsiregistravo 47 Seimo nariai.

Gegužės 18 dienos popietinis posėdis baigėsi. Ačiū jums visiems, gero vakaro, iki kitos savaitės. (*Gongas*) Posėdis baigtas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 276 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 23 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pavaduotojai V. MITALAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame gegužės 23 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 115 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, norėčiau pasveikinti mūsų kolegą L. Kukuraitį, kuris vakar minėjo gražų jubiliejų. (*Plojimai*)

10.02 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, prieš pereinant prie darbotvarkės tvirtinimo, norėčiau perskaityti, kas skaičiuos balsus balsavimo metu šiandieną, jei įvyktų slaptas balsavimas, ir visą mėnesį. Tai yra V. Ažuolas iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos, P. Gražulis, L. Jonaitis iš Socialdemokratų partijos frakcijos, I. Kačinskaitė-Urbonienė, I. Pakarklytė iš Laisvės frakcijos, A. Petrošius – Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, E. Rudelienė – Liberalų sąjūdžio frakcija ir T. Tomilinas – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“.

10.03 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 23 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Mielie kolegos, frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės 1-10 klausimą – nutarimą dėl apkaltos proceso pradėjimo, nes tikėtina, kad bus išankstiniai rinkimai ir nereikia apkrauti teismų nereikalingu darbu.

Taip pat prašome išbraukti iš darbotvarkės 2-14 klausimą – Švietimo įstatymų paketą, nes irgi tikriausiai jau ministrės laikas pakuoti daiktus, o ne teikti įstatymų paketą. Bus progos pateikti kitiems. Frakcijos vardu prašome išbraukti šiuos du projektus.

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš vienu klausimu noriu tik papildyti. Nekaskite kitam duobės, konservatoriai, nes patys įkrisite. Ir jau įkritote į priešlaikinius rinkimus.

PIRMININKĖ. Turite pasiūlymų?

P. GRAŽULIS (MSNG). Todėl aš siūlau frakcijos vardu mažiau kalbų daugiau darbų, įtraukti nutarimo projektą dėl Seimo pasileidimo. Projektas Nr. XIVP-757.

PIRMININKĖ. Pasileidimo. (*Juokas*)

P. GRAŽULIS (MSNG). Nespėsite manęs interpeluoti. Pasileiskite ir eikite, ruoškitės rinkimams. Pažiūrėsime, ką jūs kalbate ir ką jūs darote. Frakcijos vardu prašom balsuoti, kad į darbotvarkę būtų įtrauktas klausimas dėl Seimo pasileidimo.

PIRMININKĖ. Petrai, jūs norite, jūs ir pasileiskite.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tai palaukite, jūs norite, ne aš noriu. Valdantieji eina kiekvieną dieną televizijoje...

PIRMININKĖ. Koks numeris jūsų pasiūlymo?

P. GRAŽULIS (MSNG). ...G. Landsbergis visiems išsukinėja rankas, kad privalote pasileisti, o dabar ką jūs čia kalbate? Melagiai, veidmainiai ir dar gal *žulikai*.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Petrai Gražuli, koks numeris jūsų siūlymo?

P. GRAŽULIS (MSNG). Nr. XIVP-757.

PIRMININKĖ. Gerai.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ketvirtasis variantas. Kodėl ketvirtasis? Nes nuolat konservatoriai keičė datas, kada turi būti naujas Seimas. Tai tą dieną, tai tą dieną, aš vos spėdavau taisyti savo nutarimo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pasiūlymą.

P. GRAŽULIS (MSNG). Bet lyg ir dabar apsisistojo prie rugsėjo 6 dienos.

PIRMININKĖ. V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, gerbiama Seimo Pirmininke, aš kaip tik manau, kad Seimas turi dirbti, nepriklausomai nuo visokių aplinkybių, ir aš siūlau įtraukti į darbotvarkę išbrauktus Civilinės sąjungos įstatymo projektą ir lydimuosius, tai yra projektą Nr. XIVP-1694 ir tuos projektus, kurie yra visame pakete: Proceso kodekso, Notariato įstatymo ir Sutarčių ir teisių suvaržymo registro įstatymo pateikimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu?

V. MITALAS (LF). Prašymas įtraukti į tą pačią vietą, kur buvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, taip, mes turime dirbti sutartinai ir be pykčio, pritariu ir prašyčiau pritarti mano siūlymui darbotvarkės klausimą – Atmintinų dienų įstatymo straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-2448 išskaidyti į penkias dalis. Dabar tokia keista mada viską sukrauti į vieną krūvą ir jeigu pritari vienam, jeigu nepritari kam nors vienam, negali to padaryti. Kažkoks absurdas yra ta tradicija. Pavyzdžiui, Nuotoliu dirbančiųjų dieną su Lietuvos sutartinių diena. Na, skirtingi visiškai dalykai. Kviečiu išskaidyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pasiūlymą, tačiau Seimas neturi tokios galimybės išskaidyti tuos projektus. Komitetas yra juos pateikęs bendru projektu ir mes dėl jų apsispręsimе balsuodami. Tokia yra tvarka. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Aš tik norėjau pasitikslinti. Seniūnų sueigoje mes diskutavome dėl galimybės slaptu balsavimu apsispręsti.

PIRMININKĖ. Aš ketinau tą pasakyti, dabar pasiūlyti. Ačiū, labai ačiū. Tai galime nuo to ir pradėti. Gerbiami kolegos, ar galime sutarti, kad dėl L. Pernavo kandidatūros balsavimas būtų slaptas, kaip paprastai ir būna dėl asmenybių balsuojant? Ir mano siūlymas būtų, kad balsavimas vyktų nuo 13 val. 30 min. iki 14 valandos. Ar galime taip sutarti? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Gerai, balsuokime. Reikalauja balsuoti viena frakcija, taigi balsuokime. Kas pritaria, kad balsavimas būtų slaptas, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Balsavo 113: už – 92, prieš – 14, susilaikė 7. Balsavimas bus slaptas nuo 13 val. 30 min. iki 14 valandos.

Dabar pagal frakcijų pasiūlymus. R. Tamašunienė pasiūlė išbraukti 1-10 klausimą, tai yra nutarimą dėl P. Gražulio. Kas pritariate tokiam siūlymui, balsuojate už. Abu nutarimai, pasitikslinku, klausimai 1-10.1 ir 1-10.2. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 42, prieš – 64, susilaikė 4. Klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas, taip pat R. Tamašunienės frakcijos vardu, išbraukti 2-14.1 klausimą ir lydimuosius, tai yra Švietimo įstatymo pakeitimo projektų pateikimus. Kas pritariate siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 48, prieš – 64, susilaikė 3. Klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

P. Gražulis frakcijos vardu siūlė svarstyti projektą Nr. XIVP-757, pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo projektą, tačiau dėl jo nėra Teisės departamento išvados, todėl traukti šiandien į darbotvarkę, apsispręsti dėl to mes, deja, gerbiamas Petrai, negalime.

Dabar kitas pasiūlymas. V. Mitalas Laisvės partijos frakcijos vardu siūlo įtraukti į darbotvarkę projektą Nr. XIVP-1694 ir lydimuosius. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 56, prieš – 46, susilaikė 8. Pasiūlymui pritarta. Fiksuojame, kad įtrauktas kaip pirmas klausimas, kaip ir buvo 1-2, kaip ir buvo prieš tai.

Toliau buvo S. Tumėno pasiūlymas, tačiau jo mes negalime svarstyti.

Kolegos, apsispręskime dėl visos darbotvarkės. Kas pritariate... Ar galime bendru? Ne, reikia balsuoti. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111: už – 68, prieš – 21, susilaikė 22. Darbotvarkei pritarta.

10.12 val.

Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694(2), Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1695(2), Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1696(2), Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1697(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694(2). Kviečiu pranešėją gerbiama I. Haase į tribūną.

V. Mitalas dėl vedimo tvarkos.

V. MITALAS (LF). Gerbiamoji Pirmininke, aš frakcijos vardu prašau pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti pusvalandžio pertraukai? (*Balsai salėje*) Galime. Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pusvalandžio pertrauka dėl pirmo klausimo.

10.13 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2)VK (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Yra kelios pastabos. Prašysiu gerbiamo J. Džiugelio komiteto vardu jas pakomentuoti.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Gerbiamas Justai, tuoj įjungiamo.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Dėkoju, kad leidžiate pristatyti iš vietos. Teisės departamentas pateikė kelias redakcinio pobūdžio pataisas, joms komitetas pritarė bendru sutarimu, kaip ir visam įstatymų paketui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 2 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

Nuo 3 straipsnio iki 5 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 6 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašau, gerbiamas Justai.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ar galime pritarti 6 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ir 15 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Ar galime visam 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju už pritarimą.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku. Kolegos, primenu, kad balsavimas yra numatytas nuo 11 val. 20 min. iki 11 val. 40 min. Toks yra balsavimo intervalas.

10.15 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2)VK (priėmimas)

Kitas darbotvarkės lydimasis 1-2.2 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2). Priėmimas pastraipsniui. Pasiū-

lymų dėl 1–10 straipsnių nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.15 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.3 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2). Priėmimo stadija. Pasiūlymų dėl 1–3 straipsnių nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsimė vėliau.

10.16 val.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2639(2)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.4 klausimas – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2639(2). Priėmimo stadija. Įstatymo projektą sudaro trys straipsniai, dėl nė vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių dėl šio lydimosio įstatymo projekto nėra.

10.16 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2640(2)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.5 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2640(2). Priėmimas. Sudaro jį du straipsniai. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.16 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6¹, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.6 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2). Priėmimo stadija. Priėmimo stadijoje dėl 1–5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad balsavimas numatytas nuo 11 val. 20 min.

10.17 val.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2642(2)VK (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2.7 klausimas – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir kelių straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2642(2). Priėmimo stadija. Projektą sudaro dešimt straipsnių, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Taigi, dėl viso paketo apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.17 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2). Priėmimo stadija. Projektą sudaro trys straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra.

10.18 val.

Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90¹, 93, 116, 158, 158², 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2). Šį pakeitimą sudaro 14 straipsnių. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.19 val.

Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2475(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2475(2). Priėmimo stadija. Sudaro šį pakeitimą tik vienas straipsnis. Ar galime pritarti jam? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Dėl motyvų dėl projekto Nr. XIVP-2475 užsirašiusių nėra. Apsispręsimė per balsuoti numatytą laiką.

10.19 val.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.19 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime tam numatytu laiku.

10.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2). Pri-

ėmimo stadija. Šį nutarimą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašė kalbėti du Seimo nariai. A. Bagdono šiuo metu salėje nematau. Taigi motyvai už – D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų, manau, nereikia įtikinėti nė vieno, kad pilietybės referendumas yra labai svarbus ne tik mūsų diasporai, kurios mes turime daugiau nei 1 mln. lietuvių kilmės asmenų, gyvenančių užsienyje, bet ir pačiai Lietuvai.

Atliktas tyrimas parodė, kad Europos Sąjungos, NATO, EBPO valstybės yra tik keturios, kur taip griežtai kaip Lietuvoje ribojamas pilietybės išplėtimas. Be Lietuvos, yra Estija, Austrija ir Japonija. Taigi matome, kad suvokimas, jog mūsų žmonės, kurie gimimu gali išsaugoti mūsų valstybės pilietybę, yra ir nacionalinio saugumo klausimas. Kodėl? Todėl, kad karo Ukrainoje metu pamatėme, kad tie, kurie turi ir tos valstybės, ir mūsų valstybės pilietybes, buvo stipriausi lobistai, stipriausi gynėjai ir stipriausi įtakos darytojai tose valstybėse, kad pakeltų paramą Ukrainai.

Taigi mes matome tikrai didelę dalį žmonių, kurie yra patriotiški, kurie myli Lietuvą, kurie myli demokratiją, nepriklausomybę ir ją gintų, jeigu toks poreikis būtų. Bet aš nenoriu įtikinėti dar kartelį, noriu tik paraginti, nes pats referendumas yra labai sudėtingas, reikalingas labai didelis skaičius pasisakančių už, todėl noriu sukelti tiek politikus, tiek visuomenę labai atidžiai agituoti, labai įsiliesti į visą šitą agitacinę informacinę kampaniją ir sukelti tikrai labai didelę bangą, kad antrą kartą, bet išspręstume šitą klausimą ir prie jo daugiau negrįžtume. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. A. Bagdonas – motyvai už.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama kolegė, aš labai džiaugiuosi, kad šitas klausimas šiandien yra svarstomas, nes daugybė lietuvių, išsibarsčiusių po visą pasaulį, laukia ne tik paties referendumo dėl galimybės išsaugoti Lietuvos pilietybę, įgijus kitos šalies pilietybę, daugybė žmonių laukia sėkmingo rezultato. Ir aš ne tik raginu šiandien kolegas balsuoti už šį referendumą, už galimybę mūsų bendrapiliečiams tapti ir kitos šalies piliečiais, stovėti toje šalyje abiem kojomis ant žemės ir jaustis visaverčiais tos šalies piliečiais, bet ir tuo pat metu suteikti galimybę jiems bet kada grįžti į Lietuvą, išsaugojant ir Lietuvos Respublikos pilietybę. Aš kviečiu vieningai balsuoti už ir siųsti aiškią žinutę visiems pasaulio lietuviams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū, gerbiama kolegė. Motyvai dėl šio svarbaus sprendimo yra išsakyti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.24 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projektas Nr. XIVP-2764 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projektas Nr. XIVP-2764. Tai yra pateikimas. Į tribūną kviečiu D. Asanavičiūtę.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, noriu pristatyti rezoliuciją „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“, ją norėjau pateikti būtent su sprendimu skelbti referendumą. Ir šita rezoliucija kuo yra svarbi? Svarbi tuo, kad įvertinamas ir mūsų diasporos didžiulis darbas siekiant nepriklausomybės, siekiant išsivadavimo iš sovietų okupacinio režimo, taip pat siekiant tapti Europos Sąjungos, NATO, EBPO, UNESCO ir kitų svarbių organizacijų nariais. Aišku, ir parodant jų didžiulę pagalbą karo Ukrainoje metu, kai jie teikė ne tik humanitarinę pagalbą, bet ir buvo aktyvūs visuomenės informatoriai, kas vyksta Ukrainoje ir kaip svarbu, kad Ukraina pasiektų pergalę.

Šios kadencijos metu iš tikrųjų su diaspora dirbama labai intensyviai. Yra įvairių formatų, kai keičiami diasporos atstovai. Taip pat ir svarstant Nacionalinį susitarimą dėl švietimo akcentuota lituanistinio švietimo svarba. Į Nacionalinę pilietinio pasipriešinimo strategiją taip pat įtraukta diaspora ir jos svarba ginant valstybę, jei to reiktų. Taip pat ir referendumas, dėl jo paskelbimo balsuosime tikrai netrukus. Todėl dėl tos politikos tęstinumo, tolesnio lituanistinio švietimo finansavimo, bendradarbiavimo su diasporos organizacijomis kultūros, švietimo, ekonomikos

srityse, kartu užtikrinant ir dedant pastangas visiems ir kiekvienam iš mūsų dėl sėkmingo referendumo įgyvendinimo, yra labai svarbus ir šis Seimo pasižadėjimas. Šis Seimo įsipareigojimas, aš manau, siųstų dar stipresnį signalą užsienyje gyvenantiems mūsų tautiečiams, mūsų Lietuvos Respublikos piliečiams, kad vis dėlto esame viena tauta, nors ir išsibarsčiusi po visą pasaulį. Bet jie yra svarbūs. Mes nedaliname į tuos, gyvenančius už Lietuvos sienos, ir tuos, gyvenančius Lietuvos teritorijoje. Aš manau, tai yra labai labai svarbu. Mūsų nusiteikimas, mūsų priimtinumas ir šios rezoliucijos priėmimas tą signalą diasporai ir siųstų, tą ir parodytų. Tiek trumpai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Paklausti jūsų neužsirašė niekas. Dabar diskutuoti taip pat... Sekundėlę, patikriname, ar yra užsirašiusių diskutuoti. Nėra. Dėl motyvų priėmimo stadijoje taip pat niekas neužsirašė. Taigi apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

Darbotvarkės 1-9 klausimas yra Statuto pakeitimas. Kadangi buvo paimta pertrauka iki kito posėdžio paskutiniame etape, paskutinėje stadijoje, vadinasi, apsispręsimе balsuoti numatytu laiku. Primenu, tai yra nuo 11 val. 20 min.

10.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734 (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734. Tai yra priėmimo stadija.

Sudaro jį du straipsniai. Ar galime pritarti kiekvienam iš jų bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Dabar yra nemažai Seimo narių, kurie norėtų pasisakyti dėl motyvų. L. Slušnys kalba už. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Laba diena. Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia pasakysiu turbūt tokią retorinę klausimą. Ar reikalavimas Seimo nariui tinkamai atlikti savo darbą gali būti vadinamas politiniu susidorojimu? Anot P. Gražulio, visą laiką girdime, kad taip. Iš tiesų pats net neneigia balsavęs, nors, viena vertus, neigia, kartais jis neneigia, atsiprašinėja, kad galėjo netyčia. Vis dėlto to neneigimas, ką visa tai reiškia? Kaip netyčia galima įsibrauti į kito Seimo nario darbo erdvę ir priimti vienokį ar kitokį sprendimą už jį? Aš manau, kad tai yra spjūvis demokratijai į veidą, absoliutus rinkėjų ir kolegų negerbimas. P. Gražulis mielai toliau sau kasasi duobę sakydamas, kad nieko blogo dėl to poelgio nemato, nes taip darė ir ankstesnės kadencijos Seimo nariai.

Manau, kad kiekvienas balsas yra svarbus ir vertingas, o balsavimas už kolegas iškreipia balsavimo rezultatus. Be to, sudaromos prielaidos pažeisti Konstitucijoje įtvirtintą Seimo nario laisvo mandato principą, nesvarbu, kada ir koku laiku tu balsuoji. Su juo yra susipažinę visi Seimo nariai, priima priesaiką ir šio posėdžio metu... kiekvieno posėdžio metu balsuojame asmeniškai. Ir esame pasiruošę daryti išimtį dėl prastos atminties? Aš nesu linkęs tokių išimčių daryti. Gavome visas išvadas, tyrimo medžiagą. Aš manau, kad šis veiksmas buvo atliktas, ir tik pakartojau, ką visą laiką sakau, taip buvo balsuota, ir siūlau pritarti nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kalbame, kolegos, apie spjūvius demokratijai į veidą skambiai, tai, matyt, parlamentinėje respublikoje didesnio spjūvio demokratijai į veidą negali būti, kaip nurodantis premjeras Seimui, kad jis pats pasileistų, kuomet balaganas kilo Vyriausybėje. Tai didesnio spjūvio kaip ši situacija, matyt, neįmanoma surasti. Bet kadangi jau premjerė nurodė Seimui pasitraukti ir, kaip suprantu, konservatorių balsais bus paskelbti išankstiniai rinkimai, tai šiuo atveju P. Gražulio apkalta netenka prasmės. Tiesiog Konstitucinis Teismas iki įvardinto rugsėjo mėnesio nespės nei priimti sprendimo, nei apsvarstyti mūsų išvados, nei tuo labiau Seimas nespės balsuoti dėl apkaltos.

Tokiu atveju, jeigu jau patys norite pasileisti ir nebedirbti, tai aš nematau jokios logikos diskutuoti apie P. Gražulio apkaltą, nes visi puikiai suprantame, kad apkalta, kuomet ji yra daroma dėl Konstitucijos sulaužymo arba šiurkštaus pažeidimo, arba priesaikos sulaužymo, negali į kitą kadenciją būti perkelta kaip Seimo nario atsakomybės klausimas. Veiksmai yra padaryti šioje kadencijoje, ši kadencija pagal jus baigiasi, norėjote netgi referendumą išimti iš šiandienos darbotvarkės, vos jį sugražinome, tai tikrai siūlau nebalsuoti – balsuoti prieš ir leisti taip, kaip ir tiems ministrams, kurie čekučių nebesuranda, tai šiuo atveju taip pat ir P. Gražuliui pasitikrinti rinkėjų pasitikėjimą.

PIRMININKĖ. Motyvai už. K. Masiulio nėra. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Matyt, priešlaikiniai rinkimai ir būtų geriausias būdas pasitikrinti ponui P. Gražuliui rinkėjų pasitikėjimą, kaip ir visiems kitiems. Matyt, rinkėjai galėtų atsakyti į klausimą – yra čia koks nors čekučių skandalas ar nėra jokio čekučių skandalo? Jeigu aš neklystu, tai turbūt nepraėjo dar nė valanda nuo to laiko, kai tas pats P. Gražulis čia pat siūlė svarstyti Seimui nutarimą dėl priešlaikinių rinkimų.

Dėl jūsų, poniai, samprotavimų apie tai, kad premjerė čia kažką nurodo Seimui, tai aš per daug gerbiu Konstituciją ir per daug gerbiu Seimo statutą, kad galėčiau Seimui nurodyti. Seimas gali priimti tokį sprendimą, jeigu Seimas tokio sprendimo nepriims, bus kiti sprendimai, bet tai yra ne pirmas kartas, kai jūs meluojate ir manipuliuojate. Dėl to šiaip neaušinėčiau savo burnos, bet kadangi jūsų globotinis ir augintinis P. Gražulis šiandien ryte pats reikalavo Seimo balsuoti už priešlaikinius rinkimus, tai tiesiog norėčiau, kad kartais jūs, kai kalbate, šiek tiek susivestumėte galus su tuo, kas šioje salėje vyko prieš keletą minučių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Na, taip, demagogija turbūt aukščiausio lygio, ypač komisijos pirmininkas mums demonstruoja, kaip netyčia galima įlįsti į kito balsavimo dėžutę. Pirmiausia, manęs tai neįtikino, aš nemačiau jokių vizualizacijų jūsų tyrimo komisijoje, ar tai buvo balsavimas, ar ne. Jeigu balsavimas ir buvo, tai buvo balsavimas pono L. Jonausko, opozicijos atstovo, turbūt už valdančiųjų Vyriausybės programą. Taip bent jau rodo balsavimo rezultatai.

Tačiau norėčiau atsakyti jums, kaip netyčia galima įlįsti į mokesčių mokėtojų kišenes, išrašinėjant metų metais čekučius ir dar tuo labiau neturint teisių, nes teisės atimtos už girtavimą, aš kalbu apie finansų ministrę. Na, va čia tai yra įlindimas į mokesčių mokėtojų kišenę ir aukščiausias demagogijos lygis. Kaip pasakytų jūsų buvęs premjeras ir Lietuvos Respublikos Prezidentas R. Paksas – š... ir tapšnoju. Štai taip jūs ir elgiatės. Taip galima vertinti jūsų rezultatą, gerbiamieji. Ir nesėdėkite tokiais lediniais veidais. Norėjote valdžios, gavote valdžią ir dabar nematysite vėl dvi kadencijas.

PIRMININKĖ. L. Pociūnienė – motyvai už.

L. POCIŪNIENĖ (*TS-LKDF*). Aš noriu vis dėlto gražinti prie temos, kurią svarstome. Manau, kad daugelio apie padorumą šią tokį supratimą turinčių Seimo narių akyse P. Gražulis jau seniai yra etikos užribyje. Labai gerai prisimenu, kai ir opozicijos nariai atsiprašė manęs už P. Gražulio išsišokimą, kai jis savo meluose valkiojo V. Pociūno pavardę. Aš manau, kad jeigu Vytautas būtų gyvas šiandien, tai jis tikrai žinotų, ką su tuo P. Gražuliu daryti. Puikiai atsimenu, kaip V. Pociūnas už pakarpos paėmęs išvedė iš Arkikatedros apsimyžusį *ubagą*, kuris lindo prie besimeldžiančių žmonių įkyriausiai reikalaudamas išmaldos. Ten buvo daugiau tvirtų vyrų šalia, bet viintelis V. Pociūnas susiorientavo.

Aš labai noriu tikėti, kad šioje Seimo salėje vis dėlto atsiras principingų vyrų ir moterų, kurie žinos, susiorientuos, ką daryti su P. Gražuliu, kad bent jau šis veikėjas nežemintų absoliučiai kiekvienu atveju Seimo autoriteto, nes tai irgi yra priesaikos sulaužymas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš nelabai norėčiau kalbėti apie L. Pociūnienės pasisakymą, bet už vyrą kovojo, už jo garbę tol, kol negavo Seimo nario kėdės. Gavęs Seimo nario kėdę ir pamiršo savo vyrą ir visas aplinkybes, kokiomis jis buvo nužudytas. Sveikinu jus dėl jūsų aukštos moralės standartų.

Antra, dėl pačios I. Šimonytės. Ponia Šimonyte, ketvirtadienį jūs turėsite galimybę balsuoti. Šiandien galbūt nurodėte Teisės departamentui, kad nepateiktų išvadų dėl nutarimo projekto ar nespėtų, bet ketvirtadienį yra opozicinė darbotvarkė, klausimas bus įtrauktas į darbotvarkę dėl Seimo pirmalaikių rinkimų. Pažiūrėsime – viena jūs kalbate, kita darote, trečia galvojate.

Antras dalykas. Gerbiamieji, jūs palaukite – prokuratūra pradėjo tyrimą dėl pono A. Palionio liudijimo. Jūs gi kreipėtės, pone Slušny, jūsų komisija kreipėsi į Generalinę prokuratūrą su nutarimu. Kodėl jūs nenorite palaukti? Kur jūs čia skubate?

Antras dalykas. Man labai gaila, kad prokuratūra nepradėjo tyrimo, bet čia yra menkniekis. Dėl pedofilijos skandalo kas K. Bartoševičiui nutekino informaciją? Čia toks menkniekis, kad apie jį jau kalbėti nereikia, seniai tas reikalas pamirštas, bet jau šito pono Seimo nario matymas ar nematymas yra labai svarbus dalykas. Aš manau, kad jie išsiaiškins. Bet tie dalykai, tai jūs esate... Nekask kitam duobės, nes pats įkrisi. Ir įkrintote, ponai, į tokią duobę, kad jūs nežinote, kaip iš jos išlipti per savo melą, veidmainystę. Pasileiskite ir eikite jūs geriau rinkti tų čekių, čekucių. Aš manau, būsite daug sąžiningesni ir teisesni.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Navickas.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Nesiruošiau kalbėti, nes man atrodo, kad yra personažai, apie kuriuos kalbėti net nelabai gal ir verta, bet visgi ką ponas personažas pasakė L. Pociūnienei apie jos velionį vyrą, mano supratimu, nuneša bet kokį etikos stogą. Man atrodo, kad mes šitame Seime įpratome labai daug leisti tokiems klounams sakydami, kad jeigu jūs esate klounas, tai jums viskas galima. Taigi mes tikrai ir prisidedame prie tokio visiškai toksiško nuodingos atmosferos formavimo. Kai aš klausiausi to, ką pradžioje kalbėjo ir ponas A. Skardžius, galvojau, jeigu prie jo padėtume ventiliatorių, tai turbūt visi po šių žodžių turėtų sėdėti su dujokaukėmis, nes tie žodžiai yra tokia panieka, tvarkymas. Ir šiandien aš dabar galvoju, kad iš esmės tokia paniekos kultūra, tokia niekinimo kultūra, čia žodis „kultūra“ gal netinka. Aš tikrai manau, kad šitas Seimas jau turi baigti savo darbą, nes galų gale, jeigu mes galime toleruoti poną P. Gražulį, vadinasi, Lietuvoje kažkas su etika ir morale yra labai blogai.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, aš matau, kad šiame Seime konservatoriai ir Laisvės partija įtvirtino patyčių kultūrą, trigubus teisinius standartus, kai pedofilija kaltinamas K. Bartoševičius yra ginamas, išpėjamas tolimoje šalyje, o, pavyzdžiui, aš buvau kratomas ir Seimo kabinete, ir visur, kur tik buvo galima tą padaryti, ir Seimo nario statusas tą daryti netrukde. Netrukde naudoti jėgos veiksmų, mane smaugti ir taip toliau.

Kokio rango tai yra trigubi teisiniai standartai mūsų valstybėje dabar P. Gražulio atveju? Gali jisai vieniems patikti, kitiems nepatikti, vieni gali jo nekęsti, kiti mylėti, bet jeigu mes esame teisinė valstybė, vadinasi, turime vadovautis įstatymais. O jeigu dabar ponas L. Slušnys su ponu T. V. Raskevičiumi iš anksto demonstruoja savo išankstinį nusistatymą, patyčias P. Gražulio atžvilgiu ir priima šiuos sprendimus, jie deklaruoja tai televizijos laidoje, žiniasklaidoje, vadinasi, nei Seimo statutas, nei įstatymai šitiems ponams negalioja. Jie ateina ir pasako, kaip turėtų būti.

Dabar vėl matome videoįrašą, kuris nuo žurnalistų buvo atidžiai slepiamas, buvo baiminamasi jį pateikti neretųsuotą. Iš to vaizdo įrašo nesimato, kad P. Gražulis būtų balsavęs. Galiausiai kiekvieno nusikaltimo turėtų būti koks nors motyvas. Dabar koks motyvas buvo P. Gražuliui balsuoti už savo kolegą, kai jo balsavimo rezultatas yra identiškas kaip ir kitų Socialdemokratų partijos frakcijos narių tame balsavime. Tai kaip jisai? Pakeitė tą balsą, pakeitė to balsavimo rezultatą, kaip nors suvaržė savo kolegos Seimo nario mandato teikiamas galimybes? Akivaizdu, kad tai yra tik būdas suvesti sąskaitas su nepatogiu Seimo nariu...

PIRMININKĖ. Laikas!

M. PUIDOKAS (*MSNG*). ...kuris labai stipriai kenkia konservatoriams ir Laisvės partijai savo pasisakymais.

PIRMININKĖ. R. Žemaitaitis dar norėtų replikuoti.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tiesų keista, ko gero, ir jūs, Pirmininke, keista, kad nesureagavote. Mūsų kolegė gerbiama L. Pociūnienė išvadino Lietuvos žmones apsimyžusiais *ubagais*, kurie lankosi arkikatedroje.

PIRMININKĖ. Prašom nemeluoti. Aš turėsiu reaguoti į melą, kurį sakote jūs, ir į jį reaguojau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Jinai pasakė... Gerbiama Viktorija, replika tai yra man. Jinai pasakė, kad apsimyžusį *ubagą* jos vyras išmetė iš arkikatedros, kur jis galimai ėjo išmaldos.

Tai, gerbiamieji, niekada neišsižadėkite *ubago terbos* ir lazdos, nes jūs patys nežinote, koks jūsų likimas bus. Jūsų kolegos gerbiamo E. Vareikio Vilniaus oro uoste buvo panaši situacija. Vadinasi, jis irgi yra *ubagas*, koks nors apsimyžėlis? Jeigu aš pasakyčiau, kad koks kriuksis Navickas šiandien kaltina visą Lietuvą *ubagais* ir apsimyžusiais, jums irgi tai patiktų? Jūs galvokite visų pirma, ką jūs šnekate, nes jūsų arogancija yra virš *plintuso* šiandien.

PIRMININKĖ. Remigijau Žemaitaiti, jums gali tekti ne vieną Seimo narį atsiprašyti už tai, ką jūs dabar sakote ir kuo kaltinate, nes kaltinate dalykais, kurie yra tiesiog melagingi. (*Balsai salėje*) Aš labai įdėmiai klausiau. Klausiau ir A. Skardžiaus, ir P. Gražulio pasisakymų. (*Balsai salėje*) Motyvai yra išsakyti. Apsisprendime balsuoti numatytu laiku.

10.44 val.

Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694(2), Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1695(2), Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 50 straipsnio pakeitimo ir 28 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1696(2), Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1697(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame prie klausimo, dėl kurio buvo paimta pertrauka. Tai yra darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Civilinės sąjungos įstatymo projektas Nr. XIVP-1694(2). Svarstymas. Kviečiu I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Prašom. (*Balsai salėje*) Ir dėl lydimųjų išvadas taip pat.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos civilinės sąjungos įstatymo projektą Nr. XIVP-1694. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos civilinės sąjungos įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą dėl pagrindinio ir taip pat dėl lydimųjų, taip? Dabar norėčiau pakviesti A. Navicką, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą dėl pagrindinio įstatymo projekto ir lydimųjų.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Žmogaus teisių komitetas svarstė įstatymo projektą ir lydimuosius. Atsižvelgdamas, pasiūlydamas pataisas, perdavė jas svarstyti pagrindiniam komitetui, iš esmės pritardamas. Aš dabar tik bandau atrasti, seniai buvo. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 1. Pateikta su patobulinimais priimti pagrindiniam komitetui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas komiteto išvadas. Dabar pradėdame diskusiją. Diskutuoti užsirašė daug Seimo narių. Pirmas frakcijos vardu – T. V. Raskevičius.

Galime apibrėžti diskusijos laiką, kadangi yra labai daug užsirašiusių. Kalbės, matyt, ne tik dėl pagrindinio, bet ir dėl lydimųjų, tai siūlau iki balsavimo laiko, iki 11 val. 20 min., ir diskutuoti. Tuomet pereisime prie balsavimo. Jeigu visiems taip tinka, gal taip ir fiksuokime. Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamos Seimo narės, šiandien aš čia stoviu Seimo tribūnoje tikriausiai ne todėl, kad norite mane čia matyti ir girdėti kalbantį. Aš šiandien stoviu čia, nes mes negirdime ir nematome kai kurių mūsų Lietuvos Respublikos piliečių. Ir aš šiandien noriu kalbėti tai daliai Seimo narių, kurie ketina balsuoti prieš Civilinės sąjungos įstatymo projektą.

Kai kurie iš jūsų apsimetate, kad tokių žmonių, tokių žmonių kaip aš, Lietuvoje nėra ir jie apskritai neegzistuoja. Kadencija po kadencijos, o kai kurie iš jūsų ir dešimtmetis po dešimtmečio, mūsų stovėjote prieš žmogaus teisių klausimus. Ir kartais visai neaišku, ar jūs atstovaujate piktai miniai, o galbūt tik partijai, kurios nariais galbūt buvote iki Lietuvos Respublikos nepriklausomybės.

Atrodo, kad pats likimas šios kadencijos metu mums siūnčia išbandymą jau trečią kartą pagalvoti apie savo asmeninį indėlį į Lietuvos istoriją ir jos vietą Europoje. Šiandien jau trečią kartą

balsuosime dėl įstatymo, kuris nesusituokusioms, tačiau kartu gyvenančioms poroms, tiek skirtingų lyčių, tiek tos pačios lyties poroms, suteikia teises ir pareigas, kurias teisinėje sistemoje turi net ne sutuoktiniai, o artimieji. Ir net ne lygią ar vienodą, o mažesnę ir kompromisinę tokių teisių ir pareigų versiją.

Kol mūsų lauke ir bombarduojamuose miestuose guldysdami galvas ukrainiečiai mėgina atitrūkti nuo rusiško pasaulio ašies, kol Irane moterys ir merginos yra persekiojamos, kalinamos ir žudomos vien už tai, kad pamiršo prisidengti veidą, mes su jumis čia, Lietuvoje, būdami nepriklausomi ir laisvos Europos Sąjungos valstybės parlamentariai, diskutuojame apie įstatymą, kuris nieko iš nieko neatima, o daliai visuomenės suteikia daugiau žmogaus teisių ir teisinės apsaugos. Tik apie tiek mes šiandien ir kalbame, balsuodami už Civilinės sąjungos įstatymo projektą.

Aš norėčiau, kad mes pabandytume įvardinti bent vieną klestinčią demokratinę Vakarų pasaulio valstybę, kurios piliečiams yra draudžiama patiems apsispręsti, su kuo nugyventi savo gyvenimą. Pabandykime. Bent vieną. O štai netoli mūsų, kaimynystėje į Rytus, tokių valstybių yra. Tose valstybėse nemėgsta ne tik gėjų, tose valstybėse nekenčia žodžio laisvės, demokratijos ir laisvų rinkimų. Ir aš tikrai labai gerai žinau, kad drauge mes padarysime viską, kas yra mūsų galioje, kad Lietuva į tokias Rytų despotijas ne tik nebūtų panaši, o būtų visiškai priešinga.

Šiandien mes vėl sprendžiame, dėkui Dievui, kad sprendžiame be ginklų rankose, į kurią pusę pasistums laisvojo Vakarų pasaulio siena mūsų regione. Civilinė sąjunga apskritai neturėtų būti priešinantis klausimas. Daugelis iš jūsų esate absoliučiai teisūs: šis įstatymo projektas yra aktualus labai mažai visuomenės daliai, todėl didžioji dauguma net neturėtų baimintis, kad tai kaip nors pakeis jų kasdienybę, nes jų tai paprasčiausiai neliečia.

O kalbant apie daugumą, suprantu, kad kai kurie iš jūsų šiandien galimai balsuosite ne pagal savo asmeninį įsitikinimą, o galvodami apie populiarumo reitingą ir artėjančius rinkimus. Žinau, kad paprašysiu jūsų šiandien labai daug. O paprašysiu ant svarstyklių lėkštutės padėti asmeninį interesą, visuomenės gerovę ir mano Lietuvos, vakarietiškos Lietuvos, ateitį.

Mano paties kelias į politiką prasidėjo ne todėl, kad degiau noru kam nors iš jūsų oponuoti. Niekada nežadėjau priešintis vadinamosioms tradicinėms vertybėms. Tik motyvacija ir noras padėti visiems šios valstybės piliečiams būti laimingiems pagal savo supratimą man suteikia jėgų šiandien stovėti čia ir vėl stovėti tikintis jūsų palaikymo. Mano sąžinė šiandien yra labai rami. Padariau viską, ką galėjau, o jums linkiu sėkmingo balsavimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau diskusijoje dalyvaus A. Kubilienė frakcijos vardu.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, paskutiniu metu iš tikrųjų labai daug kalbame apie civilinę sąjungą, apie partnerystę, bet paradoksalu tai, kad visiškai pamirštame, kad asmenys, peršantys mums šitą idėją, užmiršta svarbiausią dalyką: tokiame žingsniui Lietuvoje nėra tautos mandato. Nors žmogaus teisių pseudogynėjai viešojoje erdvėje deklaruoja vis didėjančią pritarimą tos pačios lyties porų santykių prilyginimui šeimai, tačiau faktai rodo visai ką kita. Apie 72 % žmonių tam nepritaria. Kolegos, 72 % tam nepritaria ir tai nėra tik kažkokių portalų apklausos. Tai yra reprezentatyvūs piliečių nuomonės tyrimai. Šis didelis procentas nepritariančių pasiskirsto per įvairius rinkėjų spektrus. Nepritaria ir liberalai, ir konservatoriai, ir socialdemokratai, ir kitų partijų atstovai. Ir toks didelis kiekis žmonių tikrai nėra suklaidinti, kažkokie neišmanėliai ar kokie nors prorusiški fobai, ar kokie nors kitokie *blogiečiai*. Paprasčiausiai manau, kad šie žmonės mato ir galvoja apie tolesnes šito labai svarbaus politinio sprendimo ilgalaikes pasekmes.

Noriu tik priminti, kad panašus kiekis buvo balsuojančių už tą Konstituciją, kuria mes šiandien ir vadovaujamės. Jeigu jūs norite įteisinti šitą alternatyvų santuokai teisinį šeimos kūrimo būdą, jūs privalote tai padaryti ne įstatymu, o Konstitucija. Ir geriausia tai padaryti referendumo būdu, kaip nurodo Konstitucijos 9 straipsnis. Šiandien pasirinkta taktika yra maskuotis ir tvirtinti, neva civilinė sąjunga nėra susijusi su šeimos teisiniais santykiais, bet yra pakankamai argumentų demaskuoti šį melą. Ir aš pateiksiu keletą jų.

Pirmiausia įstatymo 33 straipsnis įtraukia šiandien konkrečiai neįvardintą spektrą teisės aktų, kurie buvo rengiami šiame Seime 20 metų, kad jeigu bus toks Partnerystės įstatymas, tai bus prilyginta šeimos santykiams, o partneriais galės būti tik vyras ir moteris. Šiandien jūs siūlote tai

panaikinti ir visa ši šeimos santykius reguliuojanti teisėkūra dabar bus taikoma ir toms pačioms lytims.

Kitas dalykas, jūs civilinę sąjungą sudariusiems asmenims taikote visus santuokinės šeimos teisinių santykių principus, išskyrus vieną reikalavimą, kad asmenys, sudarantys civilinę sąjungą, būtų priešingos lyties.

Trečia. Asmenims, kurie yra sudarę civilinę sąjungą, jūs draudžiate tuoktis su kitu asmeniu, taip pat draudžiate partnerystę. Sakykite, kodėl jūs šitai darote, jeigu ne todėl, kad vienu metu asmuo negalėtų sudaryti dviejų tos pačios prigimties teisinių santykių?

Aš noriu pacituoti jūsų gerbiamo D. Žalimo žodžius, kurie buvo skirti J. Sejonienei, ir šiaudien skamba mums visiems. Citata: „Tiesą sakant, gėda skaityti tokį teisinimąsi, tarsi būtų daroma kažkas blogo, kai bijoma pripažinti [kolegos], jog civilinė sąjunga kuriama šeima.“ Taip pat šitas teisininkas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo išvadoje rašo: „Darytina išvada, kad projektu Nr. XIVP-1694 ir lydimaisiais įstatymų projektais įstatymų leidėjai siekia sureguliuoti šeimos santykius.“ Tai iki šiaudien tik visiškai naivuolis ir nesusiprantantis gali turėti iliuzijų, kad šiaudien priiminėjame kažką kita, ne su santuoka konkuruojantį šeimos teisinį institutą.

Na, labai keista iš tikrųjų, nes to mus neįpareigoja net ir tarptautiniai teisės aktai ir tai nėra mano nuomonė. Aš jums pacituosiu 2019 m. sausio 11 d. nutarimą, kurį mums atskleidė Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, apie Žmogaus Teisių Teismo doktriną. Kolegos, paklauskite: „Konvencijoje nenustatyta bendra pareiga valstybėms dalyvėms vidaus teisėje užtikrinti tos pačios lyties asmenims galimybę sudaryti santuoką ar leisti partnerystę.“

Jūs dažnai kalbate, kad negali būti antrarūšių šeimų. Aš iš tikrųjų tam visiškai pritariu. Visos šeimos turi turėti vienodas teises ir vienodas pareigas. Šitas įstatymas iš tikrųjų suteikia skirtingas teises ir skirtingas pareigas ir taip diskriminuoja būtent šitas šeimas. Į tai mūsų dėmesį atkreipia Nacionalinė šeimos taryba, kurios paskirtis ir yra patarti Seimui šeimos politikos klausimais. Tarybos rašte teigiama, pacituosiu: „Visos šeimos ir jų nariai, kurie atitinka konstitucinę šeimos sampratą, turėtų turėti vienodą teisinę apsaugą. Atitinkamai įstatymai neturėtų sudaryti prielaidų būsimiems šeimos nariams prisiimti siauresnės apimtys pareigas, negu yra reikalinga užtikrinti kitų šeimos narių, ypač pažeidžiamų, pavyzdžiui, vaikų, teisėms ir teisėtiems interesams įgyvendinti.“ Šiaudien jūs sakote, kad...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Paskutinį, baigiu. Nenumatyta teisė partneriams įsivaikinti, turėti vaikų. Taip, bet tai jau yra skirtumas.

Baigdama aš noriu kreiptis į Lietuvos žmones. Įsidėmėkite šios dienos „didvyrius“, kurie balsuos už šitą įstatymą, nes jūsų kiekvieno balsas yra labai svarbus. Po šito įstatymo gali būti ir kiti įstatymai, kurie netenkins jūsų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kviečiu toliau diskutuoti gerbiamą A. Mazuronį, kuris taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi A. Gedvilas.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų, prieš pradėdamas savo trumpą argumentų išdėstymą, norėčiau atsakyti į T. V. Raskevičiaus čia išsakytą prašymą kolegoms ir kreipimąsi į kolegas matyti visą visuomenės dalį. Jis paminėjo, kad mes kažkurios visuomenės dalies nematome. Taip tikrai nėra. Mes matome visą visuomenę, mes suvokiame jos įvairovę ir tikrai adekvačiai suvokiame tą aplinką, kurioje mes gyvename. Tačiau matydami tą visuomenę, bet turėdami dėl savo užimamų pareigų daryti sprendimus, darydami sprendimus mes vis dėlto tikriausiai turime atsižvelgti į tą visuomenės dalį, kuri už mus balsuoja, į tą visuomenės dalį, kuri mumis pasitiki, į tą visuomenės dalį, kuri skaito mūsų priešrinkimines programas ir dėl vieno ar kitų argumentų pasirenka už mus balsuoti rinkimų dieną. Mes tai privalome daryti.

T. V. Raskevičius prašė mūsų pakeisti nuomonę ir kažkaip kitaip balsuoti, o tai iš principo reiškia, kad jis mūsų prašė pamiršti savo rinkėją, pamiršti savo programas, pamiršti savo duotus pažadus bei pamiršti tas idėjas, su kuriomis mesėjome į parlamento rinkimus. Deja, gerbiamas Tomai, to padaryti mes negalime vien todėl, kad esame atsakingi ir sąžiningi politikai savo rinkėjams.

Kalbant apie įstatymo projektą, čia jau daug šnekėta, daug argumentų išsakyta, tikrai nesinorėtų kartoti, tačiau keletą dalykų, man atrodo, pasakyti yra labai svarbu, kodėl įstatymo projektas, mano nuomone, net jeigu ir būtų priimtas, būtų netvarus ir trumpalaikis, ir sunkiai funkcionuojantis. Visų pirma, dėl tų manipuliavimo procedūrų, kurios vyksta čia, plenarinių posėdžių salėje ar parlamente, iš tiesų jas reikia pabrėžti ir reikia įvardinti. Tai, kas vyko šiandien, kaip klausimas buvo įtrauktas į darbotvarkę, yra ne kas kita, kaip aukštasis manipuliavimo procedūromis pilotžas, kai Kaimo reikalų komiteto atstovai vakar dar buvo nusprendę grįžti prie šito klausimo svarstymo, buvo paskelbta, kad klausimas išbraukiamas iš darbotvarkės, tada komiteto nariai nusprendė vis dėlto likti toliau savo komandiruotėje ir šiandien paskutinę minutę klausimas vėl atsiranda darbotvarkėje. Iš principo ant tokių pamatų statoma teisėkūra netvari ir neduoda kokių nors rezultatų.

Lygiai taip pat neduoda rezultatų tai, kad per vieną balsavimą išsiunčiate dalį kolegų į komandiruotes ar dalies kolegų paprašote išeiti iš plenarinių posėdžių salės. Tai galima padaryti vieną kartą, dukart, tačiau ilgalaikiam įstatymo projektui gyvuoti ir priimti tai tikrai nepadės. Siūlyčiau to ateityje vengti.

Antras dalykas, ką labai svarbu pasakyti ir čia kolegė Asta dar nepasakė, tai laikas, kada įstatymo projektas yra svarstomas. Mes galime sakyti, kad niekada nėra tinkamo laiko, mes galime nematyti tų ekonominių iššūkių, kurie dabar šalyje yra, mes galime nematyti Statistikos departamento paskelbtų I ketvirčio makroekonominių rodiklių, kurie indikuoja 3 % ekonomikos kritimą, kai valstybės biudžete yra numatytas 0,8 % augimas. Mes galime nematyti to fakto, kad greitai metu reikės čia, plenarinių posėdžių salėje, peržiūrėti biudžetą ir galbūt imtis tam tikrų pakankamai griežtų ekonominių priemonių. Mes galime sakyti, kad negalima susieti tų dalykų. Galbūt. Bet dabartiniame kontekste, tame politinio turgaus kontekste, kuris vyksta čia, parlamente, vėlgi, man atrodo, yra būtina pasakyti, kad kas gali atmesti galimybę, kad vien tai, kad šitą klausimą mes šiandien turime darbotvarkėje, yra ne kas kita kaip politinės galios demonstravimo tarp koalicijos partnerių išdava ar rezultatas ar politinio šantažo išdava ar rezultatas tarp koalicijos partnerių.

Mes matome ir girdime tas diskusijas, jos dabar vyksta ultimatyvia forma ir man atrodo, kad šito įstatymo svarstymas čia, plenarinių posėdžių salėje, šiandien tokiu politiškai karštu momentu yra ne kas kita kaip akivaizdus įrodymas to, kad šią dieną koalicijos partneriai susikalba tik šantažo, grasinimo, gąsdinimo ir ultimatumų kalba. Tokioje atmosferoje tokie ypatingi įstatymai neturėtų būti priimami.

Paskutinis labai svarbus dalykas, ką čia kolegė Asta labai daug šnekėjo ir pakankamai detalai. Mes galime sakyti, kad šitas įstatymas yra skirtas turtiniams santykiams sureguliuoti, ką įstatymo iniciatoriai sako, mes galime sakyti, kad šitas įstatymas yra skirtas tam, kad informaciją galėtų gauti kartu gyvenantys ar partneriai, kaip pavadinsi, asmenys, bet akivaizdu, kad tikslas yra ne toks, ir tą tikslą labai aiškiai deklaruoja ir įstatymo projekto iniciatoriai. Tikslas yra iš principo teisiniame reguliavime, galiojančiame Lietuvos Respublikoje, pakeisti šeimos sampratą. Tai reikia labai aiškiai įvardinti. Man atrodo, kad tai gali būti daroma, tai galima bandyti daryti, jeigu yra pakankamai politinės valios parlamente, bet tai turi būti daroma ne koku nors atskiru įstatymu, nes, man atrodo, tai yra konstitucinio reguliavimo klausimas. Jeigu jau kalbama apie tokius pokyčius, visų pirma jie turėtų būti daromi Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, ant kurios, beje, mes visi prisiekiame čia, plenarinių posėdžių salėje, kiekvienos kadencijos pradžioje padėję ranką ir pasižadame sąžiningai tarnauti Lietuvos Respublikos visuomenei. Man atrodo, tiek.

Siūlau labai atidžiai pagalvoti ir visų pirma prisiminti ne tas emocines spekuliacijas, tačiau ką kiekvienas iš mūsų šnekėjome prieš rinkimus, kokius pažadus mes davėme, tai, kaip mes turėsime tiems patiems rinkėjams galbūt per priešlaikinius rinkimus pažiūrėti į akis ir pasakyti, kaip mes savo pažadus įgyvendinome.

PIRMININKĖ. A. Gedvilas. Ruošiasi A. Valinskas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiami kolegos, Laisvės partijos atstovai ir visi čia esantys. Jau esu sakęs jums, tačiau, panašu, vėl tenka kartoti, nes, matyt, iš pirmo karto suprasti jums yra sudėtinga. Kartą neįleisti pro duris jūs vėl bandote įlįsti pro langą. Seimas 2021 metų gegužės mėnesį jau yra išsakęs savo nedviprasmišką nuomonę, kad Lietuvai yra nereikalingas Partnerystės įstaty-

mas. Seimas tai pasakė iš esmės net nesigilindamas į projekto esmę. Taip jums aiškiai buvo duota suprasti, kad šis klausimas apskritai šiuo metu neturėtų būti svarstomas Seimo darbotvarkėje, mat šalyje yra daug kitų, svarbesnių, klausimų. Tiek jūsų, tiek jūsų koalicijos partnerių, konservatorių, dėka politinė situacija šalyje tapo tokia sudėtinga ir nenuspėjama, kad šiuo metu tenka gelsinti gaisrus vos ne kiekvieną dieną, o apie rimtesnių problemų sprendimą, pavyzdžiui, maisto produktų ir paslaugų kainų augimo pažabojimą, mes visi jau net nebekalbame. Tad kas gi jums leido manyti, kad šiandien mes turėtume vėl grįžti prie jūsų *idee fixe*, to jūsų partijos gelbėjimosi rato, ir vėl gaišti laiką tokiam pačiam pagal esmę dokumentui svarstyti, nors ir kitu pavadinimu – Civilinės sąjungos įstatymas. Manau, kad tai yra mažų mažiausia didelės nepagarbos demonstravimas šiam Seimui ir visiems Lietuvos žmonėms. Tuo metu, kai visa šalis žiūri į šį Seimą ir Vyriausybę su viltimi, kad iš esmės bus sprendžiamos rimtos problemos, užklupusios mūsų šalį, kai Vyriausybė yra ant griūties ribos, jūs nepagarbiai gaišinate Tautos atstovybės laiką.

Gerbiamieji, akivaizdu, kad pradėjote ne nuo to galo. Užuoat išanalizavę teikiamo įstatymo projekto poreikį ir naudą, išdiskutavę šį klausimą, jūs šiandien buldozeriu bandote stumti. Jis yra ne tik nereikalingas Lietuvos žmonėms, bet net ir perteklinis. Ir tai yra ne šiaip skambi frazė – tai yra teiginys, pagrįstas skaičiais. 2022 metų kovą ir pakartotinai birželį UAB „Vilmorus“, nepriklausoma visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų institucija, atliko Lietuvos gyventojų apklausą dėl Civilinės sąjungos įstatymo projekto vertinimo. Iš abiejų apklausų paaiškėjo, kad Civilinės sąjungos įstatymo projektui nepritarė ir visiškai nepritarė didžioji visuomenės dalis, virš 70 %. Laisvos visuomenės instituto užsakymu 2023 m. vasario 18–19 d. buvo atliktas reprezentatyvus Lietuvos gyventojų nuo 18 metų nuomonės tyrimas 24 miestuose ir daugiau nei 40 kaimų. Tyrimo rezultatai patvirtino negatyvią visuomenės poziciją lyčiai neutralaus Civilinės sąjungos įstatymo projekto atžvilgiu. Fiksuojame augantį nepritarimą ir mažėjančią pritarimo jam tendenciją. Nuo 2022 metų birželio iki 2023 metų vasario nepalankus minėto projekto vertinimas ūgtelėjo nuo 68,2 % iki 72 %. Ryškiausiai augo visiškas nepritarimas – nuo 54 % iki 57 %, kiek mažiau nepritarimas – nuo 14,2 % iki 15 %.

Gerbiamieji, jūs paprasčiausiai vėl nepadarėte namų darbų ir vis dar tikite brutalios politinės jėgos stebuklais. Ar dveji su puse metų Seime ir valdžioje jūsų neišmokė, kad buka jėga, kad ir kokia ji būtų, yra destruktinė ir beprasmė? Juo labiau kad paties šio projekto iniciatoriaus, Žmogaus teisių komiteto pirmininko, teigimu, partnerystės sąvoka visokiomis formomis jau yra įteisinta maždaug 60 įstatymų. Pavyzdžiui, Baudžiamojo proceso kodekso įstatymo 38 straipsnyje, kuris numato, kad asmens šeimos nariais laikomi kartu su tuo asmeniu gyvenantys tėvai, vaikai, broliai, seserys ir jų sutuoktiniai arba asmuo, su kuriuo asmuo, neįregistravęs santuokos, bendrai gyvena. Pakartosiu, neįregistravęs santuokos. Tad gal pagaliau...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. GEDVILAS (MSNG). ...padarykite tuos namų darbus ir nustokite kvailinti ir menkinti mūsų žmones. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Valinskas. Ruošiasi M. Puidokas. Dar spės pakalbėti.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jeigu jau kalbame apie visuomenės palaikymą vienu ar kitu klausimu, tai Seimo darbu yra nepatenkintas toks procentas žmonių, kad iš viso neturėtume nė vienas čia sėdėti, bet štai mes čia. Sakoma, ne laikas partnerystei, civilinei sąjungai ir kitiems panašiams įstatymams. Žinote, aš su tuo visiškai sutinku, nes laikas tam iš tiesų buvo prieš beveik du dešimtmečius, kuomet tokia sąvoka, kaip partnerystė, apskritai atsirado mūsų Civiliniame kodekse.

Sakoma: ar laikas tokiam klausimui dabar, kai toje pačioje Ukrainoje, taip netoli nuo Lietuvos, vyksta vienas didžiausių Europoje karų? Žinoma, galime palaukti šiek tiek dar ilgiau ir tuomet Ukraina, kuri jau milžiniška persvara pasitvirtino Stambulo konvenciją, pasitvirtins ir tokius įstatymus, kokius mes šiandien čia svarstome. Tada jau bus laikas tik gėdai, kuomet vieno didžiausių karų metu Ukraina bus žymiai toliau pajudėjusi vakarietiško ir žmogaus teisių keliu negu jos kova prisidengianti Lietuva.

Laikas tam, kas daroma šiandien, buvo dar tuo metu, kai mes aiškiai pasirinkome Vakarų civilizacijos kryptį, pasirinkome Europos Sąjungos kryptį, buvimo NATO kryptį. Buvimas Vakaruose nėra tik didėjęs atlyginimai, tai nėra tik vokiečių brigadų dislokavimas Lietuvoje, tai

nėra tik IKEA'os arba „McDonald'o“ atidarymas. Vakarai visų pirma yra tam tikra idėjų visuma, visuma, kurią mes čia, Lietuvoje, esame labai dažnai įpratę išsirankioti, kaip mums patinka, ir tuomet skūstis, kad negyvename kaip žmonės tose valstybėse, kuriose taip nėra daroma.

Civilinės sąjungos oponentai teigia, kad gina šeimą, bet būtent šeimoms šiandien svarstomo reguliavimo ir reikia. Šeimoms ne pagal vieną ar kitą dokumentą ar popierių, kurį valstybė yra įgali šiuo metu joms išduoti, bet pagal savo kuriamų santykių turinį, pagal įsipareigojimo vienas kitam svarbą, pagal mūsų Konstituciją, pagal Konstitucinio Teismo išaiškinimus, galų gale pagal sveiką protą ir logiką.

Teigiama, kad yra ginamos tradicinės, krikščioniškos vertybės ir atstovaujama visuomenės konservatyvumui. Kolegos, niekada nelaikiau nepagrįstos diskriminacijos nei tradicija, nei vertybe, nei kokia nors tradicine vertybe. Dėl religijos, tai žinote, kartais šitas ginčas gali priminti kažkokį grynai teorinį fizikinį ginčą, kuomet yra skaičiavimai, bet to neįmanoma patikrinti praktiškai. Gerbiami kolegos, bet žinome, kad taip tikrai nėra. Daugumoje Europos Sąjungos valstybių panašus reguliavimas, koks svarstomas čia šiandien, jau yra, šalyse, turinčiose kur kas gilesnes ir platesnes religijos, krikščionybės, ar, jeigu norime būti labai specifiškai teisingi, katalikybės šaknis, nei mes čia, Lietuvoje. Nuo to bažnyčios nei Ispanijoje, nei Italijoje, nei, jeigu norime žvelgti šiek tiek plačiau, JAV neužsidegė, nebuvo išnešiotos po plytą, ten altoriai neperskilo.

Dėl mūsų visuomenės neva įgimto konservatyvumo, tai leiskite pacituoti vieną iš konservatorių lyderių D. Kameroną, kalbantį savo partijos konferencijoje, britų konservatorių konferencijoje, nes jų, kaip konservatyvizmo pradininkų, apskritai jo trūkumu turbūt neapkaltinsi. Cituoju: „Visiems, turintiems abejonių, sakau štai ką: taip, šis klausimas yra apie lygybę, bet jis yra ir apie ką kita – įsipareigojimą. Konservatoriai tiki ryšiais, kurie mus jungia, kad visuomenė yra stipresnė, kuomet mes tariame vienas kitam priesaikos žodžius ir palaikome vienas kitą. Taigi, remiu vienalytes santuokas (pabrėžiu), ne nepaisydamas to, jog esu konservatorius, remiu jas, nes esu konservatorius.“ Iš tiesų, jeigu pažvelgtume į Europos žemėlapi ir pabandytume surasti ryškiausią koreliaciją tarp tokių įstatymų, kokius mes šiandien svarstome, trūkumo ir bet kokio kito faktoriaus, tai ryškiausias iš jų, ryškesnis už religiją ar kitus faktorius, būtų socialistinė tų šalių praeitis. Ta praeitis, kurios metu čia, Lietuvoje, vienalyčiai santykiai apskritai turėjo atskirą straipsnį Baudžiamajame kodekse. Išsivadavome iš jos fiziškai, bet niekaip nesugebame iš jos iki galo išsivaduoti dvasiškai. Pats laikas. Pats laikas nuspręsti, į kokią žmogaus teisių polį mes, kaip visuomenė, kaip šalis, taikome. Į tą polį, kuriame yra Iranas, Saudo Arabija, Rusija, ar tą polį, kuriame mes rasime savo draugus ir sąjungininkus, JAV, Europos Sąjungą ir kitus savo draugus?

Gerbiami kolegos ir klausytojai, apginkime šeimas, visas šeimas, ir apginkime jas taip, kaip iš mūsų to reikalauja mūsų pareigos šioje institucijoje ir kaip tos šeimos to nusipelno. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, akivaizdu, kad tiek dauguma Lietuvos, tiek Ukrainos gyventojų (visos apklausos tai rodo) kategoriškai nepritaria tos pačios lyties asmenų partnerystėms ir sąjungoms. Jeigu Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentu būtų D. Trampas, o ne Dž. Baidenas, Ukraina dabar nebūtų, pasinaudojant karu, gėdingai verčiama mainais į karinę ir finansinę pagalbą priimti tos pačios lyties asmenų partnerystės įstatymų. Dabar yra kaip yra, o Lietuva pasirinkimą turi. Turi pasirinkimą atmesti nuolat Laisvės partijos brukamą mūsų žmonėms degradaciją nešančią politiką, degradaciją dėl narkotikų, griaušančią tradicinę šeimą ir jos pamatus.

Mes čia, Seime, turime laisvai apsispręsti ir turime atstovauti daugumai mūsų šalies piliečių ir jų nuomonei, jeigu mes esame demokratinė valstybė. Mes turime ginti mūsų šalies piliečių daugumos nuomonę. Dabar išeina taip, kad tam tikra mažuma diktuoja, kas yra teisinga, ką galima kalbėti, o ko negalima kalbėti mūsų valstybėje. Ir jie sako – tai žodžio laisvė. Bet žodžio laisvę turi A. Tapinas ir panašūs, o tie, kurie turi nuomonę, kad jie palaiko tradicinę šeimą, yra padaromi marginaliais ir paribio politikais, ir visuomenės veikėjais. Tai yra nesąžininga. Tie, kurie nori, kad sąžinė vadovautų Lietuvai, kad būtų dora politika, turi šiandien apginti mūsų tas vertybes, nes būtent dėl to rinkėjai balsavo už tas politines jėgas ir tuos politikus, kurie pasisakė šiais klausimais, kad jie yra už tradicinę šeimą, kad jie atėjo čia, į Seimą, ją apginti ir atstovauti savo rinkėjams.

Tad šiandien yra dar sykį ta diena, kai jūs turite parodyti žmonėms, kad jūs atstovaujate jiems ir vykdote savo pažadus. Tad kviečiu balsuoti prieš ir nepalaikyti tos pačios lyties asmenų partnerystės, pasakyti Laisvės partijos politikai, degradaciją mūsų šaliai ir visuomenei nešančiai politikai, nuodijančiai mūsų jaunimą politikai griežtą ir aiškų „Ne!“.

PIRMININKĖ. Dar liko laiko, taigi kviečiu A. Dumbravą pasisakyti.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Tikrai nesitikėjau, kad leisite man pasisakyti. Pasistengsiu kiek galima trumpiau. Mielie kolegos, net 120 Seimo narių prisiekdami paprašė Dievo pagalbos mūsų darbuose. Rodosi, didžiulė jėga, bet šiandien mes matome, kad mūsų, tų, kurie mano, kad jie yra krikščionys, kurie tikrai mano, kad be Dievo pagalbos mes toli nenueisime, kaip tai buvo Sąjūdžio laikais, 1990 metais, gretos lyg ir mažėja. Tai yra labai graudu.

Aš labai norėčiau pakviesti... Aš tikrai negaliu apeliuoti į Laisvės partiją, tarkime, į liberalus, jie sąžiningai sako, ką jie deklaravo savo rinkėjams. Bet aš žinau, kad Krikščionių demokratų partijoje tikrai nebuvo tokių nuogastavimų, kad bus įteisintas toks įstatymas kaip Civilinės sąjungos. Taigi, mieli krikščionys, dėl to, ką mes norime šiandien priimti, tikrai mums Dievas nepadės, nes tai prieštarauja Bažnyčios mokslui. Yra labai graudu, kad mes lyg ir deklaruojame, kad esame krikščionys, bet pagal savo elgseną būdami čia, Seime, bet kur kitur, bijome tą prisipažinti ir pasakyti, kad esame tokie ir kokios yra mūsų vertybės, kad mes esame drungni, mes nesame karšti krikščionys: na, šiandien reikia – aš krikščionis, galbūt kitoje kompanijoje aš ne krikščionis ir taip toliau. Tai mūsų tikėjimą ir mūsų tas tradicijas labai žemina.

Tuos žmones, kurie yra pakrikštyti, kurie yra krikšto ženklų palaiminti, aš tikrai kviesčiau nepasiduoti toms dėlionėms tuos pusantrų metų, kurie liko iki mūsų kadencijos pabaigos, ir... išduoti tas vertybes. Tikrai yra tikros ir amžinos tos vertybės, kurių mes neturėtume pasikeitus kažkokiai trumpalaikiai politinei situacijai išduoti. Todėl labai tikiuosi jūsų susipratimo, jūsų suvokimo, kad dirbtume gerus darbus, tuos, kuriuos laimina Dievas. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju visiems pasisakiusiems diskusijoje. Dabar jau prasidėjo balsavimo laikas ir tęsiame to paties klausimo svarstymą. Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę gerbiamą I. Haase, nes yra svarstymo stadijoje keli Seimo narių pasiūlymai.

Dėl 5 straipsnio yra V. Mitalo pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Vytautai, įdėti kortelę.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, aš iš tikrųjų manau, kad tas klausimas buvo daug svarstomas komitete, komitetas padarė, ką įmanoma, geriausia ir dar po įstatymo projekto pateikimo rado ir įregistravo, natūralu, naujų projektų, pataisė tas nuostatas, kurios yra reikalingos. Aš pritariu komiteto nuomonei dėl pritarimo iš dalies, pritariu iš esmės komiteto redakcijai ir jokių pasiūlymų papildomai svarstyti nesiūlysiu.

PIRMININKĖ. Pataisos iniciatorius pritaria komiteto versijai, tą ir fiksuojame.

Toliau dėl 7 straipsnio yra Žmogaus teisių komiteto pasiūlymas. Žmogaus teisių komiteto vardu, matyt, pirmininkas turėtų pasisakyti. T. V. Raskevičius. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū, dėkoju, gerbiama Pirmininke, už suteiktą žodį. Žmogaus teisių komitetas gerokai iš anksto svarstė įstatymo projektą. Teisės ir teisėtvarkos komitete jis buvo peržiūrimas kompleksiskai ir visos apimties. Į Žmogaus teisių komiteto siūlymus, kuriuos buvo galima teisinės tvarkos prasme... buvo atsižvelgta, todėl nei dėl šito, nei dėl visų kitų Žmogaus teisių komiteto pasiūlymų balsuoti neprašau. Tenkina Teisės ir teisėtvarkos komiteto suformuluota pozicija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tuomet Žmogaus teisių komiteto pasiūlymų daugiau atskirai nebesvarstysime. Dėl 8 straipsnio taip pat yra V. Mitalo pasiūlymas, kurio jūs nereikalaujate svarstyti. Kaip suprantu, ir dėl kitų tolesnių V. Mitalo pasiūlymų ir Žmogaus teisių komiteto pasiūlymų atskirai apsispręsti nereikia. Dar patikrinu, ar...

Taip pat dėl 24 straipsnio yra Žmogaus teisių komiteto pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Ar Žmogaus teisių komitetas sutinka su komiteto išvada ir neprašo svarstyti ir balsuoti? Dėkoju. Tas pats dėl 25 straipsnio – nepritarė, neprašo svarstyti atskirai. Taip pat 30 straipsniui yra nepritarė, bet, kaip ir patvirtino komiteto pirmininkas, sutinka su pagrindinio komiteto versija.

Taigi dėkoju pirmininkei, apsvaistėme. Lieka apsispręsti dėl motyvų. Po svarstymo, kaip žinome, kalbama po vieną.

J. Sejonienė – motyvai už.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Pirmininke. Įdomu buvo klausytis šitos diskusijos. Aš nesutinku iš tiesų su kai kuriais pasakymais, kad vis daugiau žmonių nepritaria. Kaip tik reprezentatyvios apžvalgos rodo, kad vis daugiau žmonių pritaria tokiam teisiniam reguliavimui. Pati aš nematau pagrindo ilgiau vilkinti šį įstatymo projektą, nes naudos kabėdamas, tiesiog laukdamas svarstymo stadijos jis neduoda niekam, ypač tiems žmonėms, vienos ar abiejų lyčių, kuriems jis reikalingas ir kurio jie laukia. Kaip krikščionė ir katalikė, bet taip pat ir demokratinės valstybės žmogus, aš manau, kad negaliu primesti savo Bažnyčios tradicijų žmonėms, ypač tiems, kurie nesivadovauja mano tikėjimu, bet manau, kad demokratinės vertybės yra pagarba ir daugumai, ir mažumai. Tai mes ypač turime vertinti.

Taip pat norėčiau grįžti prie gerbiamo A. Mazuronio pasakymo, kaip mes žiūrėsime į akis savo žmonėms. Aš norėčiau paklausti. Kaip mes žiūrėsime į akis savo tarptautiniams partneriams, tarp jų ir kitų demokratinų valstybių atstovams, ambasadoriams, vadovams, kurie išreiškė labai aiškų savo palaikymą tokiam teisiniam reguliavimui? Kaip mes toliau dalyvausime Europos Sąjungos veikloje ir NATO veikloje, nes toms šalims yra ypač svarbios demokratinės valstybės?

Kaip žinoma, matyt, buvo ne kartą minėta, kad tinkamo laiko tokiam įstatymui nėra, bet vėlgi Ukrainai netgi karas nesutrukdė imtis analogiško projekto svarstymo. Tai nebeišsisukinėkime daugiau, balsuokime už ir suteikime viltį ir teisingesnio gyvenimo galimybę mūsų žmonėms.

PIRMININKAS. A. Širinskienė – motyvai prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kai buvo teikiamas įstatymo projektas, iniciatoriai labai sėkmingai bandė apmulkinti Seimo narius aiškindami, kad civilinė sąjunga nėra partnerystė ir civilinė sąjunga nėra šeimos teisinis santykis. Dabar, kai skaitome D. Žalimo ekspertinį vertinimą, labai aiškiai matome, kad visas tas pasakojimas yra akivaizdus melas. Ponas D. Žalimas pripažįsta, kad civilinė sąjunga yra būtent šeimos teisinis santykis. Aš pridėčiau dar daugiau – ne tik šeimos teisinis santykis, bet ir turi panašumų su santuoka, nes ištis ir klausimų metu, ir, manau, rengiant projektą labai buvo stengiamasi iš Civilinio kodekso nukopijuoti tas nuostatas, kurios yra būdingos santuokai, ir perkelti į atskirą Civilinės sąjungos projektą.

Šiuo atveju, aš manau, tas melas išlindo ir ištis dabar išlieka vienintelė intriga, tai yra intriga, kiek Tėvynės sąjungos-Krikščionių demokratų partijoje yra krikščionių demokratų, nes vis dėlto jūsų pasiaiškinimas ir pasiteisinimas, kad tai nėra šeima, išsiblaškė kaip dūmas. Manau, kad labai greitai pamatysime ir krikdemų skaičių.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Taigi apsispręskime balsuodami, prašau išklausyti, dėl 1-2.1 ir lydimųjų – 1-2.2, 1-2.3 ir 1-2.4 klausimų. Likusieji yra pateikimai, dėl jų apsispręskime atskirai. Taigi balsuojame. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Po svarstymo pritarta. (*Plojimai*)

11.29 val.

Civilinio proceso kodekso 83, 538, 539, 540, 541 straipsnių ir XXXV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2049, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26, 27, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2050, Sutarčių ir teisių suvaržymų registro įstatymo Nr. XI-1140 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2051 (*pateikimas*)

Kviečiu J. Sejonienę pateikti 1-2.5 klausimą. Tai yra pateikimas. 1-2.5, 1-2.6, 1-2.7 klausimai.

P. Gražulis norėtų replikuoti. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji laisviečiai, ar jūs žinote, kas pirmas Lietuvoje įtvirtino civilinę sąjungą? 1943 metais Stalinas panaikino Santuokos sakramentą, bažnytinę santuoką ir įtvirtino civilinę sąjungą. Tegyvuoja stalinizmas ir laisviečiai Lietuvoje!

PIRMININKĖ. Kosmosas! Prašau, J. Sejonienė. (*Triukšmas salėje*)

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Labai pritariu jums, gerbiama Seimo Pirmininke.

Žiūrėkite, pateikimas labai trumpas ir paprastas. Iš esmės yra šio teisės akto lydimieji projektai. Juos pasiūlė Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kad būtų tiesiog baigtas visas paketas ir nesi-

kirstų su kitais mūsų teisės aktais. Man atrodo, kad būtų visiškai nlogiška, jeigu jau svarstymo metu pritariame Civilinės sąjungos įstatymui, nepritari lydimiesiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Pociūnienė norėtų paklausti. Prašom likti, vienas klausimas.

L. POČIŪNIENĖ (TS-LKDF). Jurgita, aš tiesiog noriu paklausti, kodėl vis dėlto šis klausimas tapo tokiu konflikto objektu? Man atrodo, kad buvo ilgą laiką painiojamos kelios sąvokos, tai yra šeimos ir santuokos, sakramentinės santuokos ir civilinės santuokos, civilinės santuokos ir partnerystės. Visa šita painiava apaugo emocijomis ir dabar mes turime progą jas atpajinoti. Atsiprašau, tai net ne klausimas, tai tiesiog pareiškimas.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Aš suprantu, gerbiama kolege, kad tai tiesiog retorinė replika. Aš irgi negaliu paaiškinti, kodėl taip įvyko, bet manau, kad tai buvo daroma dirbtinai, eskaluojama ir šitas klausimas painiojamas būtent taip, kad keltų kuo daugiau aistrų visuomenėje ir pasipriešinimo. Bet man atrodo, kad tai yra visiškai neteisinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi dabar apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-2.5, 1-2.6 ir 1-2.7 klausimų. Balsuokime.

Balsavo 112: už – 60, prieš – 44, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną. Ar yra dar papildomų pasiūlymų? Nėra. Ar galime fiksuoti šį komitetą, Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kaip pagrindinį? Galime. Dėkoju.

Ir prašau V. Aleknaite-Abramikienę per šoninį mikrofoną.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Čia bus replika po balsavimo. Gerbiami kolegos, čia ne kartą nuskambėjo motyvas, kad balsavimas prieš šį įstatymą yra susijęs su religiniais įsitikinimais. Aš galiu pasakyti, jog nebūtina būti religingam ar tikinčiam, kad suprastum, kas yra prigimtinis įstatymas. Prigimtinis įstatymas apeliuoja į tai, kas yra šeima, koks yra jos tikslas, jos paskirtis. Ne mes, žmonės, ne mes sukūrėme save tokius, kokie esame – vyrus ir moteris, ne mes sugalvojome, kaip į šį pasaulį ateina naujos kartos. Taigi galima visiškai būti netikinčiam, bet manyti tą prigimtine tikrovę. Aš sakyčiau, kad šis motyvas yra lygiai taip pat svarbus ir gal netgi svarbesnis, nes juk egzistuoja civilinė santuoka ir ne kiekvienas asmuo privalo trokšti Santuokos sakramento, jeigu jis netiki juo. Vadinasi, mes tiesiog turėjome labai nuodugniai apvarstyti šį įstatymą prigimtinių teisės požiūriu, tačiau ne visi tai suprato ir tai nebuvo padaryta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, primenu, kad pasiekėme balsavimo intervalą, bet M. Maldeikis visgi dar nori pasisakyti.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Aš tik trumpą repliką dėl prigimtinių įstatymo. Kiek žinau, Biblija ta pati visiems, jina yra taip pat skaitoma visose šalyse ir Vokietijos krikščionys demokratai nematė jokių problemų ją interpretuoti taip, kad ir jie, būtent krikščionys demokratai, įteisino savo šalyje... (*Triukšmas salėje*)

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš protestuoju, aš ką tik pasakiau, kad ne religiniai motyvai man yra svarbiausi, o jūs atsakote į tai, ko aš nepasakiau. Tai yra, gerbiamas Matai, jūsų nuolatinis metodas. Aš ką tik pasakiau, kad ne Biblija yra mano motyvas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęskime balsavimą. Aš matau jus, Petrai, bet jūsų nebuvo pavardė paminėta, mes jau pasiekėme balsavimo intervalą.

11.36 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2636(2)VK (priėmimo tęsinys)

Atsiprašau. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo projekto Nr. XIVP-2636(2) priėmimas. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Sekundėlę, stabdome balsavimą ir pakeičiame, atsiprašau. Galime balsuoti. Dar kartą pakartojau: projektas Nr. XIVP-2636. Balsuojame.

Balsavo 115: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2636) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamos kolegės, aš labai prašau netriukšmauti. (*Balsai salėje*) Įmanoma.

11.36 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 6, 8, 10, 12, 19, 22, 23 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2637(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2637) priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kitas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2638(2). Tai yra taip pat lydimasis. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 114, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2638) priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2639(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kitas – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2639(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2639) priimtas. (*Gongas*)

11.38 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2640(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Projektas Nr. XIVP-2640(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2640) priimtas. (*Gongas*)

11.38 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 6¹, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2)VK (*priėmimo tęsinys*)

Kitas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2641(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 115, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2641) priimtas. (*Gongas*)

11.39 val.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 5, 7, 8, 14, 19, 20 straipsnių pakeitimo ir 6, 15 ir 21 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2642(2)VK (priėmimo tęsinys)

Kitas – Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2642(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110: už – 110, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2642) priimtas. (*Gongas*)

11.39 val.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo Nr. IX-378 šeštojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas – Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2625(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2625) priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 22, 52, 79, 90, 90¹, 93, 116, 158, 158², 161, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2626(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2626) priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1594 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2475(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-5 klausimas – Kelių transporto kodekso pakeitimo projektas Nr. XIVP-2475(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2475) priimtas. (*Gongas*)

11.41 val.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2607(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2607(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 113, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2607) priimtas. (*Gongas*)

11.41 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos 1994 m. rugpjūčio 9 d., pakeitimo protokolo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-2635(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2635. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 117, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2635) priimtas. (*Gongas*)

11.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-2578(2). Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 116: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 5. Seimo nutarimas „Dėl privalomojo referendumo dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo paskelbimo“ priimtas. (*Gongas*)

11.43 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projektas Nr. XIVP-2764 (priėmimo tęsinys)

Toliau balsuojame dėl 1-9 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo svarbos“ projekto Nr. XIVP-2764. O posėdžiui toliau pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

Ar galime pritarti, kad priimame be pataisų?

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 111: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 3. Rezoliucija priimta be pataisų. (*Gongas*) Perduodu žodį pirmininkui.

11.43 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2581(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia buvo padaryta pertrauka. Klausimas yra Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2581(2). Čia buvo Seimo nario J. Razmos pataisa, ji buvo priimta ir dabar bus motyvai dėl viso straipsnio. Mes diskutuosime dėl viso 1 straipsnio, bet nėra... Yra dėl motyvų? Nes dabar reikėtų pastraipsniui. Procedūra, tuoj mes įjungsime. (*Balsai salėje: „Nemoku užsirašyti!“*) Tai jūs, matome, užsirašėte, kalbėkite.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš labai džiaugiuosi, kad praeitą kartą svarstant šį straipsnį buvo pritarta J. Razmos pataisai. Dabar šis straipsnis atrodo kur kas geriau. Todėl maldauju, meldžiu pritarti šiam straipsniui tokiam, koks jis yra, ir visam Statuto pakeitimui su tuo straipsniu.

PIRMININKAS. Dabar prieš straipsnį kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kolegos, aš nežinau, ar jūs matėte, ką pribalsavote. Iš esmės pribalsavote, kad reikalavimai religinėms bendruomenėms bus nustatyti Seimo statute. Tai kitą kartą

atsiras valdančiųjų nelaimingas narys, kad UAB'ų reguliavimui kas nors nepritaria per Uždarųjų akcinių bendrovių įstatymą, ir įrašys į Statutą, į Ekonomikos komiteto veiklos sritis reikalavimus uždarosioms akcinėms bendrovėms. Pritarimas J. Razmos pasiūlymui iš esmės ir reiškia tokią situaciją, kai juridiniams asmenims atsiranda reikalavimai ne per jų šakinius įstatymus, bet atsiranda reikalavimai per Seimo statutą, turintį reguliuoti Statuto tvarką.

Aš tikrai siūlau neįvesti tokios tvarkos, kai nepavyksta įtikinti kolegų, kelti kažką į Seimo statutą, bandyti šiek tiek pagudraujant prastumti savo iniciatyvas. Taigi kolega, kaip komitetas bendru sutarimu pritarė, galėjo registruoti atskiras pataisas dėl Religinių bendruomenių įstatymo ir įtikinti kolegas pritarti. Kam reikia iškraipyti Statuto mintį ir pradėti dar Seimo statutu reguliuoti religines bendruomenes?

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi dėl straipsnio motyvai išsakyti. Balsuosime dėl 1 straipsnio. Vieną sekundę, stabdomė balsavimą. Jūs teisus, pratęsiu balsavimo langą, kol apsvarstysime šią ir kitą darbotvarkės klausimus. Jie jau buvo mūsų iki šiol apsvarstyti, likęs balsavimas. Prašom balsuoti dabar dėl šio klausimo. Tai yra Seimo statuto 1 straipsnio pakeitimo projektas.

Užsiregistravo 109, balsavo 107: už – 61, prieš – 8, susilaikė 38. Taigi straipsniui nepritarta, deja, nes reikia 71 balsuojančio už Statuto straipsnį. Šį klausimą tuomet atidedame.

11.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734 (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-10.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-2734. Taigi balsuosime dėl šio projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 65, prieš – 25, susilaikė 16. Taigi projektui yra pritarta. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Dabar jau mūsų balsavimo laikas baigėsi.

11.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735 (pateikimas)

Kviečiu padaryti 1-10.2 klausimo pateikimą. Nutarimo projekto Nr. XIVP-2735 mes tik dabar galime padaryti pateikimą. Gerbiamas L. Slušnys. Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas. Pateikimas. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Dėkoju posėdžio pirmininkui.

Nutarimas: „Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 74 straipsniu, 105 straipsnio 3 dalies 4 punktu ir Lietuvos Respublikos statuto 239 straipsnio 1 dalimi, nutarė pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seime Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui.

2 straipsnis. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą išvados, ar Lietuvos Respublikos Seimo nario P. Gražulio konkretūs veiksmai, nurodyti Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui P. Gražuliui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadoje, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.“ Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti Seimo narys gerbiamas P. Gražulis, kuris vaikštinėja po salę. Jeigu jūs grįšite į savo vietą, galite paklausti, esate užsirašęs.

P. GRAŽULIS (MSNG). Nenumanau, ką klausti, nes konservatorius girdi tik save, mato tik save, kitos nuomonės negirdi, tai nėra ko ir klausti.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jeigu nenorite nieko paklausti, tada dėkoju gerbiamaam pateikėjui L. Slušniui. Balsuosime tam numatytu metu.

Motyvai. Galime diskutuoti, taip. Štai prieš yra užsirašęs P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, jau čia buvo nemažai išsakyta argumentų. Kitaip aš ir nesitikėjau, bet tikiuosi sveiko proto, kad, nepaisydamas to, kad S. Šedbaras yra į Konstitucinį Teismą deleguotas, vis tiek Konstitucinis Teismas žiūrės į argumentus, į faktus ir į anksčiau Konstitucinio Teismo išaiškinimus. Tikiuosi blaivaus ir teisingo sprendimo. Manau, kad ar piktųjų, ar kokių dvasių nesikvies jis taip pat kokių spiritizmo seansų ar kokių metu, kaip buvo R. Pakso apkaltos metu daryta, tikrai vadovausis Konstitucija ir savo sąžine ir priims teisingą sprendimą.

O konservatoriams linkiu to, ką sakiau – nekask kitam duobės, nes pats įpuls. Už menkniekį, už nieką nuolatinis kabinėjimasis. Faktas tas, kad jūs patys paskendote dėl išlaidų čekių, dėl biudžeto vogimo, kur jau patys matote, kad reikia jums trauktis iš Seimo ir daryti priešlaikinius Seimo rinkimus. Štai pažiūrėkite, kur atveda neapykanta ir noras kerštauti. Tai apakimas ir Dievo bausmė jums.

PIRMININKAS. Dėkoju. Neatsirado norinčių kalbėti už. Tada balsavimą atidedame iki balsavimo lango meto, o balsavimų langas bus 12 val. 40 min. pagal mano duomenis. Gal taip ir sutarkime, kad balsuosime nuo 12 val. 40 min.

11.54 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2741(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75¹, 75², 75³, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76¹, 76², 83¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2742(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2788 (pateikimo tęsinys)

Dabar tada 1-15 klausimas – Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo projektas Nr. XIVP-2741. Taigi pateikimo tęsinys. Gerbiama J. Šiugždinienė galėtų mums tęsti pateikimą. Taip, iš karto anonsuoju, kad yra ir lydimasis Mokslo ir studijų įstatymo projektas Nr. XIVP-2742. Taigi abu. Prašau pateikti paketą.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Laba diena, mieli kolegos. Per tas kelias dienas atėjo ir Teisės departamento išvados. Atsižvelgėme į Teisės departamento išvadas ir dabar teikiu taip, kaip buvo numatyta Teisės departamento. Yra du pagrindiniai pakeitimai. Pirmiausia – sukurti teisinis prielaidas mokinių, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, punktualiam ir reguliariam pamokų lankymui, visaverčiam bei sklandžiam ugdymosi procesui užtikrinti.

Antras pakeitimas – numatyti, kokia įstaiga administruoja centralizuotą priėmimą į švietimo programas, ir nustatyti, kad vykdomą centralizuotai priėmimą į švietimo programas administruos viešoji įstaiga „Mokausi Lietuvoje“.

Dėl paties pirmo pasiūlymo, tai lankomumo klausimo. Teisė į kokybišką išsilavinimą yra įtvirtinta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose tarptautiniuose teisės aktuose. Pareiga lankyti mokyklą ir mokinių bei tėvų pareiga užtikrinti nepertraukiamą pamokų lankymą per mokslo metus yra įtvirtinta Švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose. Deja, šios pareigos ne visuomet laikomasi. Turime suprasti, kad pamokų praleidimas turi labai ryškią įtaką mokinių pasiekimams. 2018 metų tarptautinis 15-mečių tyrimas PISA rodo, kad sisteminis pamokų praleidimas ir vėlavimas į pamokas mažina skaitymo gebėjimų, matematinio raštingumo, gamtamokslinio raštingumo rezultatus ir mokinių, sistemiskai praleidžiančių pamokas, pasiekimai atsilieka vienu, dvejais ar net trejais metais. Nuogastavimų dėl lankomumo girdime iš susitikimų su mo-

kytojais, mokyklų vadovais. Mokyklų asociacijos ne kartą išsakė šią problemą ir lankomumo problemą įvardijo kaip vieną iš keturių svarbiausių klausimų švietimo sistemoje. Dar šiek tiek statistikos. Per šių mokslo metų 6,5 mėnesio, kaip tai yra užfiksuota elektroniniuose dienynuose, vienas mokinys vidutiniškai praleido 10 % pamokų. Penktadalis praleistų pamokų yra nepateisintos. Yra savivaldybių, kuriose praleistų ir nepateisintų pamokų skaičius siekia net 34,17 %. Taigi, visi suprantame, kad praleistos pamokos turi tikrai svarbias pasekmes. Skirtingų mokyklų vadovų asociacijų manymu, siekiant užtikrinti pamokų lankymą, vienodų taisyklių mokiniams dėl pamokų lankymo, tėvų ir mokyklos atsakomybių nustatymas įstatyminiu lygiu ar įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose suteiktų realias poveikio priemones ir sudarytų prielaidas sklandžiau organizuoti ugdymo procesą.

Taigi, siūlau pakeitimą. Pirmas pakeitimas. Suteikti įgaliojimus švietimo, mokslo ir sporto ministrui tvirtinti mokinių, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas, mokyklos lankomumo užtikrinimo tvarkos aprašą, kuriame būtų reglamentuojamos bazinės mokyklos lankymo užtikrinimo nuostatos. Galėtų būti nuostata, kiek dienų ir kiek pamokų gali pateisinti tėvai, ką laikome pateisintomis pamokomis (tai šiuo metu yra neapibrėžta) ir pagal kokį algoritmą į pamokų lankymo pažeidimus reaguoja mokykla ir mokyklų vadovai, kada yra kreipiamasi į Vaikų gerovės komisiją, kada į Vaiko teisių apsaugos tarnybą. Visi šie pakeitimai, žinoma, vėliau turi... pasiūlymai, kurie bus ministro įsakyme, turės atgulti mokyklų tvarkose.

Antras pakeitimas yra nustatyti pareigą mokyklai informuoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinį skyrių apie atvejus, kai mokinio tėvai, globėjai, rūpintojai neužtikrina vaiko teisės mokytis iki 16 metų. Taip pat nustatyti pareigą mokyklai tą pačią dieną informuoti tėvus apie mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, neatvykimą į mokyklą ar pamoką. Įstatymo pakeitimo pasiūlymai aptarti ir išdiskutuoti ne tik su mokyklų atstovais, bet ir su kitomis ministerijomis, tai yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, vaiko teisių apsaugos institucijomis.

Trumpai apie antrą pakeitimą, tai yra dėl priėmimo sistemos. Švietimo įstatymo ir Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimais siūlau nustatyti, kad priėmimą į švietimo programas, vykdomą centralizuotai, administruoja viešoji įstaiga „Mokausi Lietuvoje“. Kaip ir daugelis svarbių valstybei funkcijų, taip ir centralizuoto priėmimo į aukštąsias ir profesines mokyklas organizavimas per LAMA BPO iki šiol buvo finansuojamas iš Europos Sąjungos lėšų. Šiemet projektai baigėsi, LAMA BPO kaip asociacija negali būti finansuojama biudžeto lėšomis, skirtomis šioms funkcijoms vykdyti, ir valdyti valstybinės informacinės sistemos. Bendros centralizuotos priėmimo į švietimo programas sistemos kūrimo darbai bus finansuojami iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įgyvendinamos pažangos priemonės „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai ir patogiai naudotis paslaugomis“ ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pažangos priemonės „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ lėšų. Tačiau pats priėmimo organizavimas, administravimas, konsultavimas negali būti finansuojamas iš minėtų projektų lėšų ir tam būtina numatyti valstybės biudžeto finansavimą. Tiek apie pasiūlymus ir prašau kolegų pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar čia mums buvo įrašytas darbotvarkės 1-15.3 klausimas – Švietimo įstatymo 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2788. Jūs ir tą pristatėte, ar ne, kaip suprantu?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Čia yra trys.

PIRMININKAS. Taip, tai visus tris. Aš tiesiog atsiprašau, gal nepamirėjau, neišvardinau visų projektų. Dabar kolegos norėtų jūsų paklausti. Gerbiamas S. Tumėnas klausia pirmas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, yra gerų dalykų, man regis, bet yra ir tokių perteklinių dalykų. Ar tikrai reikia pačiame įstatyme surašyti tokią tvarką, kuri paprastai būna surašyta įvairiuose aprašuose: kiek pamokų gali praleisti, kada? Toks išpūdis, kad per dažnai tėvai vaikus į Turkiją išsiveža ir kada nori, leidžia į pamokas, kada nori, neleidžia. Bet ar tai reikia būtinai įstatyme, ar nepakanka?.. Yra šiokia tokia autonomija ir progimnazijų, gimnazijų. Vienas dalykas.

Antras. Man ypač nepatinka dar viena steigiamą dukterinė įstaiga, tai yra „Mokausi Lietuvoje“. Ar tų funkcijų vis dėlto negali atlikti pačios ministerijos įvairūs skyriai? Juk yra Nacionalinė švietimo agentūra, yra mistinė viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra. Aš jums galiu kokiais tris keturias dar išvardinti. Ar būtinai reikia dar vieną įstaigą, kuri mokesčių mokėtojams, aišku, kainuos, steigti? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kolega, jūs tikrai esate teisingi. Dėkui už klausimą. Įstatyme nebus nurodyta detalių ir dienų, kiek galima praleisti. Čia įstatymo pakeitimas yra toksai, kad ministras galėtų nustatyti būtent bazinius reikalavimus, bazines sąlygas, o jau įstatyme yra tik šita nuostata keičiama. Ministras ir nustatys, ką jūs sakėte, tas detales. Šito įstatyme nėra.

Ir dar noriu pabrėžti, kad po to kolega akademikas E. Jovaiša pristatys taip pat įstatymo pakeitimo tam tikras nuostatas, kurios kalba labiau apie tėvų pareigas. Tai šie du pateikimai yra labai panašūs, labai susiję ir labai svarbūs mokyklų bendruomenei ir mokytojams, nes tikrai šiandien turbūt negalime leisti nežinoti, kur yra vaikai, o tokių situacijų tikrai yra, kodėl jie nelanko mokyklos. Tikrai turime, girdime apie įvairių psichotropinių medžiagų vartojimo atvejus ir smurto galimus atvejus, todėl labai svarbu užtikrinti, kad mes tikrai kiekvieną dieną žinotume, kur yra mūsų vaikai: jie lanko pamokas, jie yra mokykloje, saugioje aplinkoje ar ne.

O dėl centralizuoto priėmimo. Labai svarbu, jog valdymo organuose dalyvautų aukštosios mokyklos ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Todėl yra nuspręsta koncentruoti visą centralizuotą priėmimą vienos rankos. Jeigu pažiūrėtume Švietimo įstatymo 29 straipsnį, tai yra 2¹ dalį, tai yra taip pat nuostatos ir dėl ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų ir centralizuotos priėmimo sistemos, kur pakeitimas yra priimtas dar 2020 metais, kad tokia sistema turėtų atsirasti. Todėl tikrai norime, kad aktyviai dalyvautų ir kitos institucijos, ir siūlome koncentruoti vienoje viešojoje įstaigoje, kad galėtų dalyvauti valdyme suinteresuoti partneriai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą taip pat užduos gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, faktiškai Mokslo ir studijų įstatymas, tai ne „Mokausi Lietuvoje“ vykdys visą šią priėmimą. Visiškai kitaip yra. Tai yra mes kalbame, jūs dabar daugiausiai kalbate apie bendrąjį ugdymą, mums yra akcentuojamas tas bendrasis ugdymas ir lankomumo užtikrinimas.

Aš vis tiek grįžtu prie to paties klausimo, kurį uždavė kolega Stasys, kodėl vėl kuriama atskira viešoji įstaiga „Mokausi Lietuvoje“. Nejaugi negalėjo NŠA šią funkciją (galbūt ir kita įstaiga, jai pavesti) atlikti?

Dabar kodėl pavėluotai įregistravote dėl neformaliojo ugdymo, nes tol, kol mes susigaudėme, juk vakar įregistruotas šitas ir dabar šiandien jau trečią projektą, kuris ir yra, yra pateikiamas konkrečiai apie neformalųjį švietimą, irgi eina per... kuris bus, lygiai taip pat registracija neformaliojo ugdymo per „Mokausi Lietuvoje“. Aš manau, kad čia Vilniaus miestas ne be reikalo kėlė klausimą apie tai. Kodėl mes vėl kuriame įstaigą? Tik reikia funkcijos – ir vėl atsiranda nauja įstaiga. Toks mano klausimas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Ir šiandien yra įstaiga LAMA BPO, kuri administruoja priėmimą į aukštąjį mokslą, bet valstybė nedalyvauja ir to negali būti.

Antras momentas, kad mes įstatymu esame įpareigoti dar praėjusio Seimo. Galiu paskaityti net ir straipsnį: prašymų dėl priėmimo į valstybines ir savivaldybių mokyklas, vykdančias ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, pateikimas, mokinių eilės sudarymas, priimtų mokinių sąrašų patvirtinimas, informacijos apie priėmimą į mokyklą pateikimas, kvietimas pasirašyti mokymo sutartį ir jos pasirašymas, mokinių duomenų tvarkymas vykdomi centralizuotai švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka.

Mes tai turime įgyvendinti. Labai prasiplečia funkcijų apimtis, nes šiandien mes turime centralizuotą priėmimo sistemą valstybės mastu tik aukštajam mokslui. Ir profesinį pajungiamo. At-eina visa kita sistema.

Dabar dėl savivaldybių. Nebus taip, kad savivaldybės, pavyzdžiui, Vilnius, turi savo priėmimus, jie nustato kriterijus. Čia yra informacinė sistema, kuri kalbės, ir mes visi galėsime matyti,

kas vyksta. Čia tokia sistemos... jie tampa sistemos dalimi, jie gali būti, tos dvi sistemos kalbės, bet tai nereiškia, kad iš savivaldybių atimama galimybė nustatyti kriterijus, priėmimo taisykles. Visa tai lieka, į juos sistemos tik integruosis, nes 29 straipsnio 1 ir 2 dalys būtent apie tai ir kalba, kad priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą mokytis pagal priešmokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas, ikimokyklinio ugdymo mokyklą mokytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą tvarką nustato savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija.

Tai čia yra iš tikrųjų labai didelė apimtis. Kaip jau sakiau, valdymo organuose privalo dalyvauti suinteresuoti asmenys. Šiandien valdymo organuose nei NŠA, nei kitose institucijose tos sudėties nėra, nes šiandien tą centralizuotą priėmimą vykdo LAMA BPO, tai yra Aukštųjų mokyklų asociacija.

PIRMININKAS. Dėkoju.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Ir dar vienas momentas, kad yra profesoriaus, akademiko A. Žukausko jau teiktos Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo nuostatos, jas mes komitete turėtume sujungti, visi aptarti ir tuomet sutarti dėl to varianto komitete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat gerbiama V. Targamadzė nori paklausti. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Iš tiesų gali būti viena institucija, „Mokausi Lietuvoje“, bet tada reikia pagalvoti, kaip ji bus finansuojama ir kas neteks tam tikrų funkcijų. Taip kurti kokias nors funkcijas atlikti, platesnio poveikio neparodant, nėra gerai. Ir tai yra, tikslo ir rezultato paradigą įvertinant, visiškai neaišku.

Dabar toliau aš noriu paklausti. Iš tikrųjų jūs negalite pateikti apskaitos, lankomumo apskaitos, nes įvairūs žurnalai ir panašiai. Tai ar neplanuojama kurti vienos formos, kad tos privačios institucijos neuzurpuotų įvairių galimybių veikti mokykloms ir nacionalinėms institucijoms? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, profesore. Tikrai teisingas pastebėjimas. Mums labai svarbu, kad valstybėje galėtume stebėti lankomumą. Šiuo metu mes būtent ir deramės dėl sujungimo per dienynus, kad mes tą informaciją, na, Valstybės duomenų sistema galėtų gauti. Ji bus stebima valstybės lygiu. Mes per dienynų sujungimą su Valstybės duomenų sistema galėsime tą matyti.

O dar jūsų pirmas pastebėjimas dėl vienos institucijos buvo, taip?

PIRMININKAS. Jau į tarpusavio dialogą labai neklimpkime. Gerbiama kolegą, kiti dar Seimo nariai nori paklausti. Baigiasi jau laikas. Gerbiamas E. Pupinis nori užduoti klausimą. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, trumpas klausimėlis. Tvarkyti lankomumą reikia, pedagogai labai pritaria, laukia geresnių žingsnių, kuriais iš tikrųjų mes reglamentuotume. Tačiau kaip į tai žiūri Moksleivių sąjunga ir kiti? Ar buvo su jais kontaktuota, tarkime, nes įvairaus supratimo yra, neva čia turėtų būti laisvė, kada kur noriu, ten važiuoju. Ypač kai kurie tėvai nesupranta, kad mokslas irgi darbas, ir vežasi atostogauti. Su kitomis asociacijomis buvo derinta ar ne? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Tikrai buvo ne viena diskusija ir su Moksleivių sąjunga, aktyviai dalyvavo diskusijoje ir tėvai. Mes dar tikrai turėsime diskutuoti. Čia mes įtvirtiname galimybę bazines sąlygas nustatyti ministro įsakymu. Turime jau sutarę dėl tam tikrų pagrindinių bazių nuostatų, jeigu galima sakyti, bet vis tiek diskusija dar turės vykti. Nebus taip, kad mes dabar patvirtinsime ir iš karto eisime tvirtinti ministro įsakymo, dar vis tiek mes turėsime tartis ir galbūt dar bus koreguojamos tos nuostatos, kurios jau dabar bendruomenėje yra aptariamoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas R. Šarknickas dar paskutinį klausimą ir viskas, būsite atsakiusi į visus klausimus.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke, kad įjungėte humanizmo mygtuką, nes jau po laiko. Aš praėjusioje kadencijoje buvau Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos pirmininku ir pagrindinė problema dėl tų smurto protrūkių, psichotropinių medžiagų vartojimo, kodėl mokiniai neina ir panašiai, žinote, vis dėlto buvo akcentuotas toks dalykas, kad reikia spręsti ne problemą, bet pačią priežastį. Vis dėlto švietimo, ugdymo programa turi skylių. Suprantate, kai mokytojas pagal vieną sistemą visus mokinius turi vienodai mokyti, nors vaikai yra išskirtiniai ir

skirtingi, kiekviena asmenybė yra skirtinga, kad ir kiek kurtume tų lesyklėlių ir panašiai, tai neišspręs tos problemos, mokytojų skaičius tikrai neišaugs, kol neatsisuksime į kiekvieno vaiko ar mokinio asmenybę. Mokytojai patys mato, kad jie priversti mokyti pagal šitą sukurta švietimo, ugdymo programą visus vienodai. Mokytojai patys tam prieštarauja, suprantate. Čia, aš manau, reikia visai ne ten žiūrėti, o į tą pačią sistemą, kuri jau gal 30 metų turi problemų. Kaip jūs manytumėte, ar tikrai čia būtina tą naują įstaigą steigti, užuot kur kas giliau pažiūrėjus į pačią esmę?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, keli dalykai gal šiek tiek jus supainiojo, nes yra du pasiūlymai ir jie gana skirtingi, vienas dėl lankomumo, o kitas dėl centralizuoto priėmimo. Aš tikrai girdžiu, ką jūs sakote, ir noriu pakomentuoti, jog šiuo metu atnaujintos bendrojo ugdymo programos, jose yra 30 % laisvės mokytojui kurti savo turinį ir individualizuoti ugdymą. Jūs pastebėjote labai svarbią problemą ir labai aktualų klausimą, kad šiandien iššūkis tikrai nėra informacija ar kur rasti informaciją, bet yra problema, kaip pritaikyti ugdymo priemones prie individualių mokinių poreikių. Tai čia yra turbūt pagrindinis iššūkis šiandien mokytojui.

Čia yra dar vienas dalykas, kurį noriu paminėti ir kas yra svarbu, kad nuo rugsėjo 1 dienos prasideda gyvenimo įgūdžių programa. Ji skirta ir būtent koncentruojama į gyvenimo įgūdžių ugdymą atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius ir problemas. Mokytojas tikrai turi pastebėti, aišku, mokytojui yra sudėtinga, kai yra nemažai mokinių klasėje, sudėtinga taikyti individualizuotą ugdymą, bet čia turbūt ir yra viso pasaulio pagrindinis iššūkis, ne tik Lietuvos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jau jūs tikrai atsakėte į visus klausimus norinčiųjų paklausti. Dabar už kalbės gerbiamas E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų paliesta labai svarbi problema. Viena iš dalių šio įstatymo pakeitimo yra lankomumas ir jo atsekamumas. Šiuo atveju, savaime suprantama, jau senokai pedagogų reikalaujama tos sistemos sugriežtinimo, nes turbūt sunku kiekvienam pedagogui dirbti, kai ištisas savaitės moksleiviai, būna, išvažiuoja, praleidžia daug pamokų ir po to sutrinka visas mokymo procesas.

Čia nemažai kilo klausimų dėl viešosios įstaigos „Mokausi Lietuvoje“, tai turime suprasti, žinybiškumas negali būti supintas, jeigu LAMA BPO priklauso asociacijai, tai prie to jungti dar vieną padalinį, kuris grynai yra biudžetinis, tikrai nėra įmanoma. Gal kada nors, po kiek laiko, iš tikrųjų keisis struktūros, gal iš žinybiškumo išeis LAMA BPO, galbūt kažkokių pakeitimų bus, bet dabar reikia greitų sprendimų, kad sistema pradėtų veikti, kad registracija pradėtų veikti, kad vieno langelio principas pradėtų veikti, o tai yra tikrai geras dalykas. Mes kažkada pamatėme, kuomet teko savivaldybėje dirbti, tuomet iš tikrųjų buvo chaosas priimant į ikimokyklinį ugdymą, iš tikrųjų kai kurie registravosi į kelis darželius, atrodė, kad tų darželių trūksta, paskui atsirado viena sistema. Tikrai matome, kas kur eina, koks apkrovimas, iš tikrųjų matome realią situaciją ir apskaitoje tiek vaikų darželiuose, tiek dabar matysime ir bendrojo ugdymo ir neformaliojo ugdymo. Iš tikrųjų paleidžiame tą sistemą. Galbūt diskusijos, kaip ministrė sakė, tęsis dar dėl įvairių dalykų, tačiau tikrai tai turime daryti. Pritariu tam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, gerbiama Lietuvos švietimo bendruomenė, šiandien ministrė pristatė daug papildymų. Apie juos nekalbėsiu. Ne kalbėsiu, kaip reikia reguliuoti pagrindinį moksleivių darbą – kada vaikščioti, kada nevaikščioti į pamokas.

Noriu pasisakyti trumpai apie, manau, esminį dalyką. Ar tikrai kuriama dar viena lesyklėlė po ministerijos sparnu? Turiu mintyje „Mokausi Lietuvoje“. Buvusi XVII Vyriausybė ėmėsi pertvarkos peržiūrėti tų lipte aplipusių ministeriją įstaigų, įstaigėlių, agentūrų spiečių ir tai pasisekė šiek tiek padaryti. Paskui buvo įkurta Nacionalinė švietimo agentūra, kurios reorganizavimas ir dabar buksuoja. Įkurta mįslinga viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra, 2018 metais įkurtas Studijų centras. Daugelį dalykų, kuriuos dabar čia pristato, kas bus dirbama „Mokausi Lietuvoje“, tai ir dabar atlieka. Yra Lietuvos namų švietimo centras, kuris vykdė ir dabar vykdo studijuojančių užsienio lietuvių mentorystę. Pačioje ministerijoje yra atskiras skyrius, kuris tai daro. Tai daro ir patys universitetai. Ir dar reikia kurti naują įstaigą! Man susidaro įspūdis, kad mūsų premjerė I. Šimonytė nepasidomi šitomis lesyklėlėmis ir finansų ministrė nepasidomi, kur tie milijonai yra dalijami.

Aš esu skeptiškas. Manau, kad tas funkcijas, kurios numatomos įstaigai „Mokausi Lietuvoje“, ir dabar gali atlikti institucijos, kurių aibės yra greta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Kaip ir nesu nusiteikęs šiandien pritarti, nors tuose įstatymo papildymuose, aišku, yra ir gerų dalykų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi diskusija įvyko. Balsuosime tam numatytu laiku.

12.17 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743 (pateikimo tęsinys)

Dabar 1-16 klausimas – Švietimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743. Gerbiamas E. Jovaiša mums norėtų pateikti. Prašom į tribūną.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, mokinių lankomumo, elgesio ir pažangumo problemos skatina įstatymų leidėjų lygiu peržiūrėti ir išplėsti mokinių, mokytojų ir tėvų teises ir ypač – pareigas. Aš pavyzdžių čia dėl to reikalingumo daug nesakysiu, bet kai ką vis dėlto norėčiau pasakyti. Seimas turi žinoti, kad yra savivaldybių, kuriose praleistų ir nepateisintų pamokų skaičius siekia apie 34 %. Bet šis įstatymo projektas, kurį aš teikiu, nėra nukreiptas į lankomumo problemas, jis yra daugiau nukreiptas į mokinių pareigų problemas.

Noriu pasakyti, kad, rengdamiesi šitam įstatymui, užsakėme tyrimą, kurį atliko mūsų analitikai. Jis vadinasi „Mokinių teisių ir pareigų, drausminės atsakomybės reglamentavimas Europos valstybėse“. Štai šitą dokumentą turiu čia, savo rankose. Jis pavišintas buvo jau 2022 metų lapkričio pabaigoje, štai šitas didelis dokumentas. Jame yra iš tikrųjų nemenka ir visai detali apžvalga, kaip mokinių teisės, pareigos yra reglamentuojamos kai kuriose Europos Sąjungos šalyse. Žinote, tenka pamatyti tokį labai margą vaizdą. Vieni daugiau, kiti mažiau, bet štai mūsų kaimynai latviai iš tikrųjų tam skiria daug dėmesio. Daug dėmesio skiria ir ta pati mūsų visų pavyzdžiu laikoma Suomija.

Aš norėčiau tikrai pasakyti keletą, sakysim, mokinio pareigos dalykų, kurie yra svarbūs ir anksčiau nebuvo akcentuojami. Be reguliariojo mokyklos lankymo, labai svarbu gerbti Lietuvos valstybę, jos Konstituciją, istoriją, lietuvių kalbą, visuomenės ir valstybės simbolius. Laikytis mokinio elgesio normų, nepažeisti jų teisių ir teisėtų interesų, užkirsti kelią emociniam ir fiziniam smurtui, nekelti pavojaus savo ir kitų asmenų sveikatai, saugumui ir gyvybei. Manau, kad šitie momentai yra savalaikiai, reikalingi ir turi atsirasti Švietimo įstatyme. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas akademike, iš tikrųjų sveikinu, pirmiausia dėkoju už tai, kad jūs praplečiate ne tik tėvų pareigas, bet ir mokinio pareigas, kokios jos yra. Tačiau jūs atkreipėte tikriausiai dėmesį į Teisės departamento pastabą. Teisės departamentas lyg ir kaip perteklinį kažkokį vieną jūsų pasakymą... būtent gerbti valstybę, jos Konstituciją jie laiko kaip perteklinį. Kaip jūs tai vertinate kaip akademikas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Žinote, aš perskaičiau 6 straipsnį, kaip ir visą Teisės departamento dokumentą, ir Seimui galiu paskaityti tą vietą: „nes šios deklaratyvios nuostatos praktinis taikymas atsižvelgiant į galimos pagarbos išraiškos neapibrėžtumą iš esmės būtų paremtas tik kažkokiais subjektyviais ją taikančio subjekto įsitikinimais ir kriterijais“. Žinote, gerbiamas Seime, čia tyčia nesugalvosi, jau tampa pagarba valstybei subjekto asmeninis reikalas, o mes jau jos ugdyti, pagarbos Lietuvai, Konstitucijai nebeturime. Aš nebeturiu ką pasakyti, manau, tai yra didžiulis non-sensas ir nesusipratimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar nori gerbiama V. Targamadžė paklausti. Prašom.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Visų pirma labai gerai, kad yra parašyta „pagarba Lietuvai“, nes šitie dalykai labai pamirštami. Reikėtų mums daugiau akcentuoti juos. Aš tikrai noriu paklausti: visgi pareigos ir teisės ir tėvų, kai kurie vaikai tiesiog be tėvų sutikimo negali būti diagnozuojami PPT. Reikėtų kur nors surasti punktą, įrašyti, kad yra prievolė leisti ir yra teisinė atsakomybė tėvams, globėjams, rūpintojams, kurie nesutinka užtikrinti vaiko teisių, nes jie negauna savalaikės pagalbos. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš galvoju, profesore, kad geras jūs pastebėjimas, manau, kad mes komitete galėtume šitą sutvarkyti ir įtraukti šituos dalykus pasvarstę kartu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas E. Pupinis nori paklausti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas akademike, tikrai sveikinu, kad galų gale mes pradėdame daugiau kalbėti ne tik apie teises, bet ir apie pareigas, tai yra nė kiek ne mažiau svarbu negu teisės. Bet toks yra punktas jūsų apie nešališką mokytojo vertinimą. Taip pat gana problemiška vieta, kai kažkas vertina mokytoją, aišku, dabar tas yra auditas, neva nepriklausomas, bet visko gali būti. Kaip tą mechanizmą galima būtų įgyvendinti, kad visi patikėtų, kad tai, tarkim, nešališkas vertinimas, ir kaip tas procesas galėtų atrodyti? Jeigu jis yra audituojamas, įvertinimą gauna, tai visada gali sakyti, kad tai šališkas vertinimas. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Geras ir sudėtingas klausimas. Į jį atsakyti, kaip ir užduoti, yra nelengva. Iš tikrųjų kas yra tas nešališkas vertinimas, nes mokytojo vertinimas dabar yra labai svarbus? Aš tiesiog nežinau, koks turi būti tas institutas ir kam turėtų būti tas nešališkumas, bet tokią teisę, kad mokytojas žinotų, kad jis turi tokią teisę į nešališką vertinimą, žinotų, kad naudodamasis ta teise jis gali kreiptis net į teismą, aš galvoju, tai reikia įteisinti. Matytų, kad mes mokytojo teise į nešališką sprendimą tiesiog rūpinamės. Čia tiesiog atkreipiame. Jau vien įstatymo norma gali sustabdyti ir mokyklos tam tikrus organus, pagalvoti apie tai, kad tas vertinimas turėtų būti iš tikrųjų nešališkas. O to nešališkumo kriterijus nustatyti, tai čia iš tikrųjų kitaip, negu palikti Konstituciją ir Lietuvos valstybės garbę tik subjektyviam dalykui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš džiaugiuosi, kad man pačiam teko dirbti švietimo sistemoje, 11 ir 12 klasėms dėstyti įvestas teatro ir kino pamokas, matyti iš vidaus, kas yra su vienais mokiniiais gerai, kas su kitais yra kitaip. Prieinu prie to paties, kad didžiausia kaltė vis dėlto krenta ant švietimo, ugdymo programos sudarymo. Ji sunkiai keičiasi, neorientuota į individualybę, kiekvieno mokinio asmenybę. Čia aš labiau gal siekčiau, kad mokinio pareiga... Jūs gerai pristatote ir tikrai pritariu jums, gerbiamas akademike, bet aš labiau matyčiau pačią etiką mokykloje, kaip mokinys turi elgtis su mokytojais, kokios turi būti jo pareigos ir panašiai. Bet ne dėl lankomumo, kai mokyklose yra smurto protrūkių ir kitų dalykų.

Čia svarbiausia atkreipti dėmesį į tai, ką bandžiau išklausti jau buvusios švietimo ministrės. Norėjau paklausti, ar čia yra siekis tiesiog sutvarkyti discipliną, kad mokytojams būtų ramiau? Tiesiog galėtų ginti savo teises, tarkime taip. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū. Kaip tik šiame įstatymo projekte yra tai, ko niekada nebuvo. Pavyzdžiui, iš mokinio bus reikalaujama užkirsti kelią emociniam ir fiziniam smurtui. Taip pat nekelti pavojaus savo ir kitų asmenų sveikatai, saugumui ir gyvybei. Čia reikalaujama iš mokinio nepažeisti jų teisių ir teisėtų interesų. Tai yra savo kolegų, mokytojų ir mokyklos. Kaip tik šis įstatymo projektas ir sustiprina tai, apie ką pats kalbi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ir dabar už – gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, džiaugiuosi, kad yra šis papildantis pirmąjį įstatymą, kurį ką tik pateikė švietimo, mokslo ir sporto ministrė. Iš tikrųjų jis labai svarbus, nes turbūt stiprins pačias mokyklų bendruomenes. Atsiranda tam tikros atsakomybės, tam tikras supratimas apie tam tikras mūsų vertybes, apie valstybę, apie bendruomenę. Turbūt neturi būti abejingumo tam, kas daro negerus darbus, ypač dėl smurto. Bendruomenė turi jausti, kad yra atsakomybė, kiekvienas už visus ir vienas už kiekvieną. Tai labai svarbu.

Taip pat labai svarbu ir tai, kad šis po tam tikrų diskusijų priimtas įstatymas paskatins ir pačias mokyklas pataisyti tam tikras savo tvarkas. Tai bus tam tikra atrama toms mokykloms, kurių jau ir taip elgiasi gana korektiškai, rūpinasi dėl pilietiško asmens ugdymo, tam tikros tvarkos, atsakomybės, lankomumo, pažangumo ir kitų dalykų. Tikrai pritariu. Manau, svarstysime komitete. Aišku, turbūt labiau prisijungs ir švietimo bendruomenė, ir mokyklų vadovai, ir mokyklų mokytojai, nes tai tikrai svarbus dokumentas. Aš pritariu ir siūlau visiems pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi diskusija įvyko, motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu laiku jau visai netrukus, už 10 minučių.

12.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projektas Nr. XIVP-2704 (svarstymas ir priėmimas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas. Bet čia jau bus slaptas balsavimas. Darbotvarkės 1-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projektas Nr. XIVP-2704. Teikia Respublikos Prezidentas. Dabar – komitetų pranešėjai. Gerbiama D. Šakalienė, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėja, gal galėtų ateiti mums pristatyti komiteto išvadą. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Komitete balsuota dėl nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projekto Nr. XIVP-2704 ir nepriarta. Už buvo 2, prieš – 1, susilaikė 5.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar Antikorupcijos komisijos išvadą gal gerbiamas A. Stončaitis galėtų pateikti mums? Atkreipkite kas nors gerbiamo Algirdo dėmesį, matau, jis ausines turi ir gal negirdi, kad aš jį kviečiu į tribūną. Antikorupcijos komisijos išvada, gerbiamas Algirdai Stončaiti, prašom į tribūną. Dėl L. Pernavo ką jūs galvojate? Prašom mums pateikti. Svarstėte komisijoje ir kokia komisijos išvada, tiesiog prašome pasakyti.

A. STONČAITIS (DFVL). Antikorupcijos komisijos posėdyje gegužės 17 dieną buvo svarstytas klausimas ir balsų dauguma: 9 – už, prieš nebuvo, susilaikė 1, buvo pasiūlyta pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ačiū jums už pateiktą išvadą.

Dabar pagal Statuto 202 straipsnį gerbiamas pretendentas L. Pernavas taip pat turi galimybę pasakyti savo nuomonę mums iš tribūnos. Prašom.

L. PERNAVAS. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, dėkoju už man suteiktą žodį. Pastarosiomis dienomis turėjau ištis intensyvų, bet tikrai labai įdomų laiką. Noriu padėkoti jums visiems už galimybę susitikti su kiekvienu iš jūsų, pristatyti savo viziją dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos ateities ir išgirsti jūsų nuomonę ir išvalgas. Tikiuosi, kad atsakiau į visus jūsų klausimus. Susitikimų metu turėjome daug įdomių diskusijų. Mačiau jūsų suinteresuotumą, išgirdau įvairių pastabų ir pasiūlymų, kaip spręsti su korupcija susijusias problemas. Džiaugiuosi, kad daug kur mūsų nuomonės sutapo, kad pasiūlytos kryptys, idėjos ir būtinas sisteminis požiūris skaidrinant Lietuvą rado atgarsį ir jūsų pasisakymuose.

Naudodamasis proga noriu paminėti keletą, mano manymu, svarbiausių momentų iš mūsų diskusijų. Korupcija yra vėžys, kuris naikina demokratijos pamatus, silpnina teisinės valstybės principus ir žlugdo visuomenės pasitikėjimą. Tai yra pavojus, kurio negalime ignoruoti, ir jam turime skirti deramą dėmesį. Visuomenės informuotumas ir švietimas yra būtini siekiant suprasti, kad korupcija neapsimoka, ir yra pagrindinės priemonės kovai su korupcija, keičiant visuomenės supratimą ir požiūrį. Būtinos paveikios visuomenės informavimo kampanijos ir švietimo programos apie žalingą korupcijos poveikį ir korupcijos pasekmes. Buvo pabrėžta būtinybė nuo mažens diegti sąžiningumą, etikos ir gero valdymo kultūrą, kad subręstų tokia ateities karta, kuri visiškai nesitaiksto su korupcija ir neskaidrumu. Būtina proaktyvi prevencinė veikla, nukreipta į rizikingiausias sritis, kurias indikuoja iki šiol tarnybos atlikti tyrimai ir analizės, tai yra į sveikatos priežiūros sektorių, teritorijų planavimą ir statybų priežiūrą, savivaldą ir viešuosius pirkimus. Skaidrumas, atskaitomybė ir visuomenės neabejingumas korupcijos apraiškoms yra būtinos sąlygos sistemei ir sėkmingai kovai su korupcija. Vykdam būdžiamąjį persekiojimą, ypatingas dėmesys turės būti skiriamas tyrimo kruopštumui, kokybei ir maksimaliam bet kokių klaidų eliminavimui.

Yra sprendimų ir teisinio reguliavimo klausimų. Norime to ar nenorime, turėsime skirti pakankamai dėmesio ir tam. Tikiu, jog laukia diskusijos dėl Baudžiamojo proceso kodekso, Civilinio turto konfiskavimo įstatymo ir, aišku, Korupcijos prevencijos įstatymo tobulinimo. Buvo pabrėžta ir Pranešėjų apsaugos įstatymo svarba atskleidžiant korupcijos atvejus ir atgrasant nuo jos.

Būtina toliau skatinti asmenis teikti informaciją ir imtis visų priemonių užtikrinant jų konfidencialumą ir apsaugą.

Noriu dar kartą pabrėžti, kad, jeigu palaikysite mano kandidatūrą į Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovus, sieksiu užtikrinti institucijos veiklos tęstinumą orientuodamas ir stiprindamas institucijos veiklą pristatytomis ir aptartomis kryptimis. Esu atviras visiems pasiūlymams, esu nusiteikęs bet kokio formato diskusijoms, siekiant surasti geriausius sprendimus kovojant su korupcija ir skaidrinant Lietuvą. Tik visų sutelktos pastangos gali garantuoti sėkmę. Ir baigdamas dar sykį noriu padėkoti visiems už konstruktyvias ir prasmingas diskusijas, jūsų klausimus. Esu pasiryžęs ir toliau sąžiningai tarnauti Lietuvai ir tikiuosi jūsų pritarimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama L. Pernavui. Linkime sėkmės toliau kandidatuoiant. Taigi tęsiame procedūrą. Svarstymo stadijoje diskutuoti niekas neužsirašė, kažkodėl nenori diskutuoti. Taigi einame į priėmimo stadiją. Čia yra tik kalbėtojai už. Gerbiamas A. Vinkus pirmasis. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, gerbdamas komiteto išvadą ir nuomonę, turiu drąsos pasakyti savo asmeninę nuomonę apie kandidatą, į ką labiausiai atkreipiau dėmesį, iki apsisprendamas dėl savo pasirinkimo, kaip balsuoti. Pirma. Iš biografinių duomenų matau, kad gerbiamas kandidatas baigęs universitetą pradėjo praktinę veiklą ir sparčiai kilo karjeros laiptais. Turėdamas 28 metus bendro darbo stažo, iš jų 26 metus ėjo vadovo pareigas ir už gerą darbą buvo paskatintas net 66 kartus. Be abejonės, per tuos metus įgijo didelę vadybinę patirtį. Tai labai pravers einant naujas pareigas.

Antra. STT vadovo pareigos, suprantama, turi savo specifiką, bet kandidatas, dirbdamas ilgus metus policijos sistemoje, įgijo pakankamai artimo darbo patirties ir tikiu, kad tai pasitarnaus geram darbui.

Trečia. Kandidatas įvairiomis formomis yra susipažinęs su užsienio valstybių patirtimi – stažuotės, seminarai Kanadoje, Amerikoje, Jungtinėje Karalystėje, Airijoje, Ispanijoje, Vengrijoje. Taip pat vadovavimas tarptautiniams projektams, kurie buvo sėkmingai įgyvendinti, pagaliau, policijos atašė darbo pareigos Jungtinėje Karalystėje.

Pridurčiau dar ir ketvirtą punktą. Tai idealus kandidato amžius, kai žmogui tobulai dera sukaupta patirtis ir jaunatviška energija bei šio kandidato kompetencija: atsakingumas, pareigingumas, padorumas ir kiti teigiami charakterio bruožai. Mano požiūriu, kandidatas tinkamas eiti STT vadovo pareigas. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiameji Seimo nariai, aš noriu maždaug pasakyti, kokia yra situacija ir kaip baigsis balsavimas dėl pono L. Pernavo, skiriant jį į STT vadus. Kadangi daugiau kaip 90 % Seimo narių paprašė slapto balsavimo, tai akivaizdu, jie nenori išsakyti savo priešiškos nuomonės viešai, nes neturi argumentų, slapta galės pasakyti tą nuomonę. Labai norėčiau, kad būtų išrinktas ponas L. Pernavas STT vadu. Man atrodo, sąžiningas, principingas ir tikrai neklausytų politinių nurodymų, dirbtų vadovaudamasis įstatymu. Bet labai apgailestauju ir turiu mažai tikimybės, kad tokia galimybė slaptu balsavimu jam bus suteikta, tuo labiau kad ir ponas S. Skvernelis, jo frakcija, kur, atrodo, kartu dirbo, buvo vienoje komandoje, išsakė nemažai abejonų ir gali slapta nepalaikyti. Taigi, tenka tik apgailestauti.

PIRMININKAS. Dėkoju, dabar už kalbės E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, pirmiausia norėčiau padėkoti gerbiama pretendui už atvirus atsakymus. Dažnai mes girdime iš kai kurių pareigūnų, pretendentų atsakymus tokius, kokius mes faktiškai norėtume girdėti, bet tai iš tikrųjų buvo atviri atsakymai žmogaus, kuris nenori vynioti nieko į vatą, kalba labai atvirai. Kadangi teko dirbti ir tuose pačiuose kraštuose, Rytų Aukštaitijos regione, kur gerbiamas L. Pernavas dirbo įvairiuose komisariatuose, tai tikrai neteko girdėti nė vieno blogo atsiliepimo.

Savaime suprantama, galbūt daug kas iš buvusių pareigūnų gali nemėgti už tai, kad reformų pas mus paprastai visi nemėgsta, bet reformas reikia daryti. Tie tikslai, kuriuos išsikėlė buvęs komisaras, iš tikrųjų buvo įgyvendinti. Šiuo metu negalime pasakyti, kad tie tikslai, kurių buvo siekiama dirbant policijoje, nėra pasiekti. Manau, daug ko reikia ir kitose struktūrose, kad jos irgi atsakingai žiūrėtų į valstybės valdymą, į valstybės pinigus ir nebijotų prisiimti tam tikrų iššūkių.

O dėl kompetencijos ir nuoseklios karjeros, į kurią buvo einama žingsnis po žingsnio tiek ir mokantis užsienio universitetuose, tiek ir iš tikrųjų darbo praktikoje, tai iš tikrųjų žavi. Taip turėtų būti ir taip turėtų siekti karjeros visi pareigūnai – ne kažkokiu politiniu keliu, o savo darbu, savo pripažinimu. Tikrai pritariu šiai kandidatūrai ir siūlau visiems balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat gerbiamas J. Urbanavičius už užsirašęs kalbėti. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Kolegos, aš tikrai irgi norėčiau palaikyti. Aš manau, tai principas, atsakingas žmogus, kiek man tenka stebėti šio žmogaus veiklą. Ypač mane žavi, kad yra perėjęs visus laiptelius nuo paprasto specialisto iki tikrai stambių įmonių vadovo. Vadinas, jis supranta ir tą žmoniškąją pusę. Kiek teko kalbėtis su pareigūnais, eiliniaisiais pareigūnais, jie tikrai džiaugiasi, ypač tie, kurie norėjo dirbti policijoje, kad tikrai pagerėjo situacija ir aprūpinimas, ir požiūris į žmogų. Tikrai buvo suteiktos galimybės tam profesionaliam žmogui, tikram pareigūnui likti einant šias pareigas ir siekti savo kaip specialisto svarbiausių darbų.

Aš norėčiau palinkėti, kad mes tikrai atsakingai pagalvotume priėję prie urnų. Tikrai būtų puikus žmogus, turintis didelę ir tarptautinę patirtį, galėtų oriai ir atsakingai atstovauti mūsų svarbioms institucijoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir gerbiamas A. Dumbrava – ketvirtasis kalbėtojas. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai aš pirmiausia noriu padėkoti Prezidentui, kad jis siūlo tokią kandidatūrą į STT vadovus. Tikrai nekalbėčiau, jeigu nepažinočiau Lino, kai jis Zarasuose dirbo policijos viršininku. Tikrai sužavėjo tuo, kad yra nepaprastai paprastas žmogus, kuris sugeba bendrauti. Aš atsimenu, kaip jis visus policijos darbuotojus, kurie galbūt buvo šiek tiek aptingę, vertė sportuoti, sakė: jūs turite palaikyti puikią formą. Apskritai žmogus darydavo visokius išvažiujamuosius patikrinimus, visuomet dalyvaudavo pats Linas. Jis ne kažką kitą deleguodavo, bet visur pats važinėdavo, pats norėdavo įsitikinti, kokia yra rajone padėtis.

Tikrai gerbiu šį žmogų, matau jo darbus, matau jo susirūpinimą. Policijos reforma vyko tikrai iš esmės nuo nulio, reikėjo iš savo vidinių rezervų rasti jėgų atsistoti, tai buvo labai sudėtinga. Linas ėmėsi tokių dalykų, spręsti tą klausimą ir, aš manau, jam pavyko. Todėl tikrai kviečiu visus palaikyti šią kandidatūrą.

Truputį liūdna, kad mes vis dėlto nubalsavome už slaptą balsavimą, bet aš labai tikiuosi, kad tie žmonės nepasislėps už slapto balsavimo mygtukų, balsuos teisingai, nes vargu ar mes rasime geresnį kandidatą. Taigi linkiu sėkmės ir kuo geriausios kloties. Labai ačiū. Siūlau balsuoti už L. Pernavą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi visi norintieji pasisakė.

Dabar balsuosime mes slapta, kaip apsisprendė Seimas, tam numatytu laiku nuo 13 val. 30 min. iki 14 valandos. Ne ten pažiūrėjau. Primenu, kad balsų skaičiavimo grupė būtų pasiruošusi dirbti. Tai yra V. Ažuolas, P. Gražulis, L. Jonaitis, I. Kačinskaitė-Urbonienė, I. Pakarklytė, A. Petrošius, E. Rudelienė, T. Tomilinas. Balsavimo biuletenis yra standartinis. Turbūt sutiksime, kaip ir paprastai. (*Balsas salėje*) Ką jūs šaukiate iš vietos? Jeigu jūs norite ką nors pasakyti per posėdį, tai jūs atsistokite ir per šoninį mikrofoną pasakykite. Nenorite. Gerai. Dėkoju. Biuletenį tvirtiname ir balsuosime numatytu laiku.

Dabar mes jau galime pradėti balsavimus tų projektų, dėl kurių esame apsisprendę. Tiksliau, ne apsisprendę, bet apsvaistę. Dabar jau apsispręsimė.

12.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735 (pateikimo tęsinys)

Taigi buvo pateikimas 1-14.2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petriui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projekto Nr. XIVP-2735. Taigi, balsuojame po pateikimo. Įvyko pateikimas, dabar galime bal-

suoti. Kolegos, balsuojame. Balsuojame, balsuojame dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Balsuojame dėl apkalto P. Gražuliui. Dabar toks projektas.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 61, prieš – 17, susilaikė 21. Taigi, yra pritarta po pateikimo.

12.45 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2741(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 46, 59, 74, 75, 75¹, 75², 75³, 76, 77, 82, 83 straipsnių pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 76¹, 76², 83¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-654 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2742(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2788 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-15.1 klausimas – Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2741(2). Taip pat, kadangi čia paketas, Mokslo ir studijų įstatymo projektas Nr. XIVP-2742(2) ir Švietimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2788. Taigi, dabar balsuojame po pateikimo už šiuos projektus, kuriuos pateikė gerbiama ministrė.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 96, prieš nėra, susilaikė 10. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas dėl pirmo projekto. Dėl abiejų lydimųjų – tik Švietimo ir mokslo komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir svarstyti birželio 13 dieną? Ar galime tokią datą numatyti? Dėkoju, pritarta.

12.47 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 46, 47, 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743 (pateikimo tęsinys)

Toliau tada darbotvarkės 1-16 klausimas – Švietimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2743. Pateikimas įvyko. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 81, prieš – 2, susilaikė 27. Taigi, yra po pateikimo taip pat pritarta.

Dabar siūlomas pagrindinis komitetas, žinoma, yra Švietimo ir mokslo komitetas. Galime? Dėkoju, pritarta. Taip pat siūloma svarstyti birželio 13 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.48 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2371(2) (svarstymas)

Taigi, rytinės darbotvarkės klausimus kaip ir išsėmėme. Taigi, galėtume pasvarstyti dar iki pareiškimų rezervinius. Galėtume ir balsuoti. Labai prašo rezervinį 4 klausimą. Gal galime nuo jo pradėti? Yra prašymas, matyt, turi išbėgti paskui pristatantysis. Siūlau svarstyti rezervinį 4 klausimą. Gal gerbiamas K. Adomaitis galėtų ateiti pasakyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą dėl Statybos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2371? Prašom.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkoju. Komitetas nusprendė pritarti patobulintam įstatymo projektui ir atsižvelgti į Teisės departamento pastabas ir Seimo narių pasiūlymus, pritarti bendru sutarimu. Rezervinis 4 klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pristatėte išvadą, taip?

K. ADOMAITIS (LF). Taip.

PIRMININKAS. Dabar buvo pasiūlymas Seimo nario S. Gentvilo, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar ministras sutinka? Sutinka, gerai, dėkoju. Tada viskas yra gerai. Dabar motyvai. Dėl mo-

tyvų niekas neužsirašė kalbėti. Galime balsuoti. Pasiūlymas neblogas. Balsuojame dėl įstatymo projekto po svarstymo.

Užsiregistravo 108, balsavo 106: už – 104, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo yra pritarta.

Dabar gal labai greitai mes galime, dar yra pora rezervinių klausimų, kuriuos siūloma atmesti, čia labai greitai mes apsvarstysime, jeigu pranešėja R. Budbergytė yra čia. Gerbiami kolegos, atkreipkite R. Budbergytės dėmesį. Ar galite kas nors iš socialdemokratų atkreipti R. Budbergytės dėmesį, kad aš ją kviečiu. Kažkaip šiandien Seimo nariai nelabai girdi, kai yra kviečiami į tribūną. Gerbiama kolege, rezervinis 2 ir rezervinis 3 klausimai. Audito komitetas siūlo atmesti, tai čia galbūt Seimas galės greitai priimti sprendimą.

12.51 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521 (svarstymas)

Rezervinis 2 klausimas – Finansinių ataskaitų audito įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-521. Prašom.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Kaip papildomas paskirtas Audito komitetas gegužės 3 dienos posėdyje priėmė sprendimą pritarti šiam projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktą pastabą, jai Audito komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai už – 6.

PIRMININKAS. Dėkoju. Žiūrėkite, čia buvo išvada atmesti, jūs čia ją paskaitėte? Atmesti. Finansinių ataskaitų audito įstatymo projektas Nr. XIVP-521, nes dar buvo kitas Vidaus kontrolės ir vidaus audito. Irgi siūlo atmesti? Gerai, žiūrėkite, kolegos, Finansinių ataskaitų audito įstatymo projektą Nr. XIVP-521 komitetas siūlo atmesti. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne.“*) Ne, kažkas sako ne. Tada balsuojame. Komitetas siūlo atmesti. Balsuojame už komiteto siūlymą atmesti, taip yra balsuojama. Finansinių ataskaitų audito įstatymo projektas Nr. XIVP-521.

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 86, prieš – 9, susilaikė 12. Yra atmesta.

12.53 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1989 (svarstymas)

Dabar rezervinis 3 klausimas – Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1989. Vėl pranešėja gerbiama R. Budbergytė. Komitetas siūlo atmesti. Bet yra motyvų, tai eisime pagal procedūrą, nes yra užsirašiusių išsakyti motyvus. Prašom viešai pagarsinti komiteto nuomonę.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Audito komitetas, kaip pagrindinis komitetas, balandžio 19 dienos posėdyje svarstė Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo projektą Nr. XIVP-1989 ir priėmė sprendimą jį atmesti, atsižvelgdamas į šiuos esminius argumentus. Vidaus audito tarnybos vadovui turi būti taikomi aukštesni atitinkamos studijų krypties išsilavinimo reikalavimai ir bet koks aukštasis universitetinis išsilavinimas nėra pakankamas pagrindas asmeniui pretenduoti į Vidaus audito tarnybos vadovo pareigas. Taip pat šiam siūlymui nepritarė ir Vyriausybė. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 2. Daugumos buvo pritarta atmesti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašė... Dabar liko tik prieš. Gerbiamas A. Dumbra-va, prašom.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai, motyvai, be abejo, labai svarbūs, tačiau pas mus daug kur yra aukštų reikalavimų, kad būtų aukštos kvalifikacijos žmonės. Kaip ir vaistinininkai, o mes dabar atiduodame farmakotechnikams valdyti ir nieko tokio nematome. Savivaldybių kontrolieriams mes irgi tokių reikalavimų nekeliamo dėl išsilavinimo. Tai gi mano buvo toks siūlymas, kad žmogus, neturintis to dabar esančiame įstatyme reikalavimo, galėtų bent konkurse dalyvauti, o, tarkime, jo privalumas būtų turėti specializuotą išsilavinimą. Dabar gi žmogus, pradirbęs, pavyzdžiui, audito tarnyboje trejus metus, turintis didžiulę patirtį,

net negali dalyvauti konkurse. Aš manau, kad maži rajonai susidurs su tam tikromis problemomis dėl specialistų ir tiek. O mums kiekvienas žmogus yra brangus ir manome, kad vis dėlto per griežtai pasielgta jų atžvilgiu, todėl aš esu prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar balsuosime dėl komiteto siūlymo atmesti. Komitetas siūlė atmesti, o balsuojame, kaip apsisprendėme.

Užsiregistravo 108, balsavo 108: už – 80, prieš – 19, susilaikė 9. Taigi yra pritarta komiteto siūlymui atmesti. Atmesta.

Dabar, gerbiami kolegos, nelabai daug lieka laiko iki slapto balsavimo, o yra užsirašę padaryti pareiškimus trys asmenys. Tai tiek laiko tik ir turime. Gerbiamas R. Vaitkus kviečiamas padaryti pareiškimą į Seimo tribūną. Slaptas balsavimas yra 13 val. 10 min. Atsiprašu. Vėl suklydau. 13 val. 30 min.

12.56 val.

Seimo narių pareiškimai

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mielai kolegos Seimo nariai, graži gausi delegacija iš Kultūros sostinės Tauragės, norisi šiek tiek prasklaidyti tvyrančias emocijas ir pasidžiaugti gražiu kultūriniu šurmuliu iš gražaus, žalio, šiuolaikiško Žemaitijos miesto Tauragės. Manau, kad ir balkone stovinti delegacija iš Tauragės, ir kolegė Seimo narė A. Norkienė pritaris mano minčiai, kad po įtemptų posėdžių, po įtemptos darbotvarkės pati geriausia terapija yra būtent kultūra. Tauragė (tikriausiai esu jau sakęs ne vieną kartą iš šios tribūnos) tapo Lietuvos kultūros sostine ir miestas švenčia 516-ąjį gimtadienį. Taigi šiandien radote tikriausiai, kolegos, kai kas ir programas, laikote jas rankose. Tai labai džiugu ir šiandien ta proga kviečiame aplankyti, atvažiuoti į Tauragę. Tikriausiai esate apkeliavę daug pasaulio, daug kraštų apkeliavę, visa Lietuva išmaišyta, Vilniaus visos arkos pereitos, bet ar atradote Tauragę?

Tai iš tiesų sudėtinga istorija. Daugialypės etnografinių regionų sąsajos, ribos, daugybė religinių konfesijų sukūrė tikrai nepakartojamą Tauragės identitetą. Būtent birželio 1–10 dienomis – net 10 dienų – Tauragė švęs savo gimtadienį. Tikrai kiekvienas rasite muzikos festivalių, džiaz festivalių, klasikinės muzikos koncertų, įvairių meno festivalių, bus Lietuvos ansamblių vakaras. Taigi tikrai mes kiekvieną iš jūsų sutiksime su džiaugsmu ir išlydėsime su didžiuliu rūpesčiu. Šiandien, kaip tik dabar, Spaudos konferencijų salėje atidaroma viena paroda iš Tauragės. 13 val. 30 min. atidaroma profesinio rengimo centro ir fotografijų paroda apie džiaz festivalį Tauragėje. Taigi mielai kviečiu padžiauoti, jeigu taip galima pakviesti.

Pabaigoje noriu pakviesti visus pažiūrėti pusantros minutės filmą apie mūsų Kultūros sostinę ir pasidžiaugti būtent šiuo momentu. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir kitas. Ai, filmą prašau.

Rodomas filmas

Dėkoju, gražus filmukas. Dabar A. Gedvilas kviečiamas į tribūną perskaityti pareiškimą, bet jo nėra. (*Balsai salėje*) Bet jūs neužsirašęs. Gerbiamas V. Valkiūnas yra užsirašęs. Prašom į tribūną pagerbti savo pareiškimu. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, mums gerai žinoma, kaip įteisinami blogi dalykai valstybėje – ar tai Lietuvoje, Latvijoje, ar Estijoje, nepaisant to, kas vyksta valstybėje. Mes matome visą visuomenę, jos gerąsias dalis ir destruktivias dalis. Visuomenė raiba, tačiau yra daug manipulavimo visuomene ir jos perprogramavimo piktybiniais kėsłams.

Šiandien noriu pakalbėti apie elektros energijos liberalizavimą ir, pridėčiau, manipuliavimą. Šios kainos, kaip dabar visokie poderiai ten iš mažosios raidės sako: sudarykime sutartis dėl 28 centų, kai jau kitur siūlo ir 21 centą. Noriu visus perspėti, kad Darbo partija kovos prieš tokį manipuliavimą ir už teisingas kainas. Noriu perspėti, kad supirkimo kaina, ypač vėjo generacija, dėl kurios dabar milijardus nori išmesti, kur šiandien generuoja 23 megavatus, yra niekinė energija, šiandien vėjo nėra, o nori visas kortas, kaip sakant, pastatyti ant vėjo generacijos.

Dar kartą noriu pasakyti, anksčiau buvo iki krizės 4, 4,5 cento, 5 centai, maksimaliai, ką galima prognozuoti ir kas bus sumokėta, tai 7–8 centai už kilovatvalandę. Aš nežinau, kur žiūri mūsų valstybės Prezidentas, nes auga vėl vienas LEO, kurį reikės nugalaboti, todėl, manau, ir Darbo partija laikosi tos pozicijos, kad mes dabar turime užkardyti visus sukčius ir manipulatorius ir tuojau tautai pasakyti tiesą. Tauta turi žinoti, kas bus, o manipulatoriai irgi turi žinoti, kad jie neturi teisės ir nebus galimybių manipuliuoti, nes vis tiek jie bus išryškinti, bus demaskuoti ir jiems vis tiek bus galas. Ačiū.

13.04 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2), Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dar spėsime rezervinį 1.1, rezervinį 1.2 klausimus, tai projektai Nr. XIVP-2470(2) ir Nr. XIVP-2471(2). Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. Sveikatos reikalų komiteto išvadą komiteto pirmininkas A. Matulas spės dar pristatyti.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis svarstė minėtus įstatymų projektus. Dėl pagrindinio buvo gautos kelios Teisės departamento pastabos, joms pritarta, taip pat Švietimo ir Sveikatos ministerijų pataisos, joms iš dalies pritarta. Sprendimas buvo pritarti komiteto išvadai ir komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIVP-2470(2). Toks sprendimas priimtas bendru sutarimu.

Lygiai taip pat dėl lydimąjo įstatymo projekto buvo keletas pastabų iš Teisės departamento, Sveikatos ir Švietimo ministerijų, Masažuotojų sąjungos. Komitetas vėlgi vienbalsiai priėmė sprendimą pritarti įstatymo patobulintam variantui. Prašyčiau pritarti po svarstymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pritarti po svarstymo galėsime lango metu.

Dabar dėl motyvų nematau nieko užsirašiusių. Turbūt viskas tada. Darome posėdžio pertauką, nes 13 val. 30 min. yra numatytas slaptas balsavimas ir po jo rinksimės žinodami rezultatus. Dėkoju visiems ir gerų pietų.

Pertrauka

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę į Seimo salę. Mes pradedame gegužės 23 dienos vakarinį Seimo posėdį. *(Balsai salėje)* Prieš tai pabaigsime rytinį Seimo posėdį. *(Gongas)*

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 277 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 23 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dabar pradėsime gegužės 23 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 61 Seimo narys.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690. Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Taip, yra keturi straipsniai pradžioje. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ir tada dėl I skyriaus yra pasiūlymų. Kviečiu M. Danieľę, komiteto pranešėją. Pirmasis siūlymas yra Teisės departamento praėjusių metų gruodžio 21 dienos, jam siūloma pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Pirmajam skirsnii, sakykime taip, galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl antrojo skirsnio yra Seimo nario A. Bagdono pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Suprantu, kad jūs prašysite dėl to balsuoti, taip? Komitetas nepritaria, prašysite dėl to balsuoti. Mes tuomet dėl jūsų siūlymo ir kitų siūlymų spėsime per balsavimo intervalą. Ačiū, kol kas tuomet darome tokią mažą pertrauką. Ačiū pranešėjai. Spėsime dėl pasiūlymų per balsavimo intervalą.

14.03 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2528(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2528(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Du straipsniai. Pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

14.04 val.

Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1496(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1496. Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nėra pastabų, pasiūlymų. Galime pritarti? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra A. Matulo pasiūlymas dėl įsigaliojimo. Kolegos, komitetas tam pritarė, bet gal tuomet tikslumo dėlei palikime irgi per balsavimą, maža kas, kad galėtume su komiteto pirmininku viską nuosekliai priimti. Tuomet dėl šio įstatymo apsisprėsime taip pat per balsavimo intervalą.

14.05 val.

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2480(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2481(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413¹, 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52¹, 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2) (*svarstymas*)

Toliau yra 2-4.1 klausimas, visas paketas – Įmonių atskaitomybės įstatymo kelių straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2480 ir lydimieji. Svarstymo stadija.

Motyvai bus po pasiūlymų. Visada mes iš pradžių sprendžiame dėl pasiūlymų, tuomet sprendžiame dėl motyvų ir galima pasisakyti. Darbotvarkės 2-4.1 klausimas. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto... A. Čepononio salėje nematau. Gal kas iš Biudžeto ir finansų komiteto norėtų pristatyti išvadą? J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Komisijos sprendimas ir pasiūlymai: pasiūlymų negauta. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Čia tik patikslinu, kad yra ir dėl pagrindinio projekto, ir dėl lydimųjų, iš jų vieną lydimąjį svarstė Biudžeto ir finansų komitetas.

Taip pat yra Audito komiteto išvada. Pranešėja yra R. Budbergytė. Aš pakviesčiau Rasą pristatyti Audito komiteto išvadą dėl šio paketo, rodos, trijų projektų: Įmonių atskaitomybės, Administracinių nusižengimų kodekso ir Finansinių ataskaitų audito. Prašom.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Audito komitetas buvo papildomas komitetas ir savo posėdyje priėmė sprendimą pritarti šiam projektui. Pasiūlėme pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas, kurioms Audito komitetas jau buvo pritaręs, taip pat Audito komiteto pateiktus siūlymus. Buvo balsuojama vienbalsiai už. Pagrindinis komitetas pritarė tiems mūsų siūlymams. Iš viso buvo pateikti septyni siūlymai: šešiems pritarta visiškai, vienam buvo pritarta iš dalies, tai yra dėl Įmonių atskaitomybės įstatymo.

Dėl Administracinių nusižengimų kodekso papildomas Audito komitetas savo posėdyje taip pat pritarė šiam projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį patobulinti, atsižvelgiant į mūsų pateiktus siūlymus. Taip pat buvo balsuojama vienbalsiai už. Pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas pritarė Audito komiteto pasiūlymams. Iš viso buvo teikti du pasiūlymai, jiems abiem visiškai pritarta.

Ir dėl Finansinių ataskaitų audito įstatymo pakeitimų Audito komitetas, kaip papildomas komitetas, priėmė sprendimą pritarti šiam projektui, pasiūlė pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos ir Teisės departamento pateiktą pastabą, kuriai Audito komitetas pritarė. Už tai buvo balsuota vienbalsiai.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Įmonių atskaitomybės įstatymas, Audito komitetas... Atsiprašau. Dar svarstė Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Kviečiu pirmininkę I. Haase į tribūną pristatyti šio paketo taip pat, rodos, tris įstatymus, dėl kurių komitetas pasisakė. Prašom.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvaistė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2481. Taip pat buvo apsvaistytas ir įstatymo projektas Nr. XIVP-2482, ir įstatymo projektas Nr. XIVP-2483. Kiekvienam projektui buvo pritarta vienbalsiai. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Sprendimai analogiški dėl visų kitų įstatymų projektų.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkei. Dėl šio paketo darbotvarkės 2-4.1 klausimo – Įmonių atskaitomybės įstatymo yra gautas Audito komiteto pasiūlymas dėl įsigaliojimo datos. Pagrindinis komitetas jam pritarė iš dalies. Aš suprantu, kad jeigu būtų galima (Audito komitetas, pagrindinis komitetas, pritaria, kad pritaria iš dalies tokiam siūlymui), tai gal galime jam priarti bendru sutarimu ir iš karto eiti prie motyvų? Galime? Ačiū.

Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų? Nėra norinčių kalbėti. Balsuosime dėl šio įstatymo paketo balsuoti numatytu laiku.

14.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projektas Nr. XIVP-2704 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5.1 klausimas.

Prieš tai turiu perskaityti balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Liną Pernavą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriumi“ projekto Nr. XIVP-2704 priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota 110 biuletenių, rasta 110 biuletenių, galiojančių – 108, negaliojančių – 2: už – 69, prieš – 23, susilaikė 16. Vadinasi, nutarimas yra priimtas. (*Gongas*) Sveikinimai direktoriui. (*Plojimai*)

14.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(2), Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2339(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2340(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, dirbame toliau. Dabar yra darbotvarkės 2-5.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto svarstymas. Tikrai nemažai komitetų šį klausimą svarstė. Kviečiu visų pirma Audito komiteto atstovę R. Budbergytę pristatyti 2-5 klausimą. Taip, nutarimas „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“, Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas ir Seimo statuto pakeitimo projektas. Audito komiteto išvada.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas, kaip pagrindinis komitetas... Ne tas dokumentas, ką jūs... Taip, Audito komitetas... Labai atsiprašau, žinokite, labai daug medžiagos. Audito komitetas balsavo ir 3 buvo už, 2 susilaikė dėl to, kad... Dabar dėl visų pasiūlymų balsuojame, taip?

PIRMININKAS. Dabar bendra išvada, o pasiūlymus mes svarstysime šiek tiek vėliau. Dabar svarbu bendrą išvadą pristatyti.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Audito... (*Balsas salėje*) Ką? Jeigu galite, prašau. Aš labai rimtai. Aš labai rimtai.

PIRMININKAS. Tuoj, viskas bus gerai.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Jis gali kaip specialistas padėti, žinokite. Ne? Aš atsiprašau, bet aš šioje medžiagoje nerandu. Nėra gale. Gale yra pasiūlymai. Komiteto sprendimas, šitas. Audito komitetas priėmė sprendimą pritarti komiteto posėdyje svarstytam patobulintam Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo projektui – 4 balsavo už, 1 susilaikė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat yra svarstę ir kiti komitetai šį įstatymų projektų paketą. Ar yra Kultūros komiteto atstovų? (*Balsas salėje*) Pristatysiu aš. Gal tada Sveikatos reikalų komiteto atstovas L. Slušnys pristatytų, kaip Sveikatos reikalų komitetas pasisakė dėl šio nutarimo projekto. Taip pat Švietimo ir mokslo komitetas svarstė. Jeigu L. Nagienė pasiruošusi, galėtų pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Atsiprašau, L. Slušnys Sveikatos reikalų komiteto ir tada L. Nagienė. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Mes, atrodo, jau pradedame varžytis, kuris prie tribūnos pirmas pribėgsime.

PIRMININKAS. Taip, prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: iš esmės pritarti projektui Nr. XIVP-2338 ir siūlyti pagrindiniam Seimo Audito komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Švietimo ir mokslo komiteto atstovę L. Nagienę kviečiu pristatyti išvadą.

L. NAGIENĖ (DFVL). Švietimo ir mokslo komitetas iš esmės pritarė Vidaus audito tarnybos paskyrimo projektui, tačiau siūlė Švietimo tarybą išbraukti iš to sąrašo ir spręsti pagrindiniam komitetui.

PIRMININKAS. Dėl siūlymų tikrai apsispręsimė vėliau. Žmogaus teisių komitetas svarstė. Gal kas iš jo galėtų padėti mums atsakyti į klausimą, koks yra Žmogaus teisių komiteto sprendimas? Tada kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komitetą, taip pat svarstė pakete esantį Statuto pakeitimą. Pristatys išvadą I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-2340(2). Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Seimo statuto projektui Nr. XIVP-2340(2) ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kultūros komitetas taip pat svarstė Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektą ir siūlė pagrindiniam Seimo Audito komitetui tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Pritarta bendru sutarimu.

Žmogaus teisių komitetas irgi svarstė tą patį įstatymo projektą. Jis siūlė grąžinti iniciatoriams tobulinti atsižvelgiant į Seimo kontrolierių įstaigos, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos raštuose išdėstytus argumentus, taip pat Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, kad Seimo nutarime turi būti įtvirtintas Seimui atsaikingų institucijų sąrašas. Už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 1.

Taigi, kolegos, dėl viso įstatymų paketo, aš matau, nėra norinčių kalbėti. Yra pasiūlymai Švietimo ir mokslo komiteto, taip pat Seimo narių A. Žukausko ir L. Nagienės. Dėl šių pasiūlymų apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.19 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2531(3) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo projektas. Atsiprašau, tikrai dar nebalsuojame, balsuosime šiek tiek vėliau. Išvadą dėl Seimo statuto kviečiu pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase. Prašau.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 11, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių ir III dalies pavadinimo pakeitimo projektą Nr. XIVP-2531(2). Komiteto sprendimas – pritarti. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Pasiūlymų taip pat nėra.

Dėl motyvų. J. Razma nori kalbėti už. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tas kalbėjimas už čia jau bus be didelio įkvėpimo, nes pagrindinis komitetas priėmė A. Širinskienės pataisą ir Etikos ir procedūrų komisijoje, priešingai negu visose kitose komisijose, negalės būti komiteto narių pavaduotojų. Labai keista, kad vienoje komisijoje yra tokia nesisteminė išimtis, bet, šiaip ar taip, projektas sutvarko kai kuriuos formalumus. Kaip minėjau, kitose komisijose bus numatyti tie pavaduojantys nariai, tai bus, kaip ir komitetuose dabar yra. Aš manau, kad šiek tiek prisidės prie komisijų darbo efektyvumo, prie kvorumų užtikrinimo. Čia kai kurie kiti formalumai dėl pranešimų apie posėdžių nelankymą, manau, bus naudingi tiesiog sprendžiant tam tikrą situaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

14.21 val.

Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2), Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-7 klausimai – Baudžiamojo kodekso ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymų projektų svarstymas. Kviečiu I. Haase pristatyti TTK išvadą dėl abiejų šių pakeitimų.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2454. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš, susilaikiusių nebuvo.

Taip pat svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2455. Analogiškai komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti, vadinasi, balsuosime vėliau balsuoti numatytu laiku.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

14.23 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo ir Žemės gelmių įstatymo pakeitimo įstatymų projektai. Svarstymo stadija. Aplinkos apsaugos komitetas buvo pagrindinis. Matau, pirmininkės nėra. Gal kas galėtų, norėtų iš Aplinkos apsaugos komiteto pristatyti išvadą? Matau, kad nėra savanorių, teks man.

Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti šiam įstatymui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu. Čia dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo.

Taip pat svarstė Žemės gelmių įstatymo pakeitimą. Komiteto sprendimas – taip pat pritarti Žemės gelmių įstatymo 5 ir 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų taip pat nebuvo norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(3), Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas. Kviečiu D. Šakalienę pristatyti NSGK išvadą dėl šio ir lydimąjo projektų. Prašau.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė išvadą dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo projekto ir komisijos sudarymo projekto. Abiem projektams pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų irgi nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

14.25 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2448(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2) svarstymas. Sujungtas klausimas iš trijų. Svarstė du komitetai. Svarstė Švietimo ir mokslo komitetas. Ar kas galėtų pristatyti ŠMK išvadą? E. Pupinis užtikrintai eina į tribūną. Kviečiu jį pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė ir priėmė sprendimą pritarti Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2448(2), parengtam sujungus projektus Nr. XIVP-2448, Nr. XIVP-2587, Nr. XIVP-2675, ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat svarstė Socialinių reikalų ir darbo komitetas šį klausimą. Komiteto pranešėjos R. Petrauskienės nematau. Gal kas iš SRDK norėtų pristatyti komiteto išvadą? Teks man tada.

Socialinių reikalų ir darbo komitetas taip pat svarstė šį Atmintinų dienų įstatymo projektą ir nusprendė pritarti pakeitimo įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Švietimo ir mokslo komitetui jį patobulinti, atsižvelgus į projektui pateiktas pastabas ir pasiūlymus, kuriems pritarrė Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

Gerbiamieji kolegos, diskusija. Joje užsirašė kalbėti S. Tumėnas. Kviečiu į tribūną.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Mieli kolegos, nebūčiau ėjęs kalbėti, jeigu nebūčiau sutrikęs posėdžio pradžioje, kai pabandžiau pasakyti tarsi ir visiems akivaizdžią tiesą, kad yra nesamonių nesamone, kai į vieną puodą sumetamos net penkios atmintinos dienos. Čia aš jau esu skeptikas ir pritariu kolegai K. Masiuliui. Dar daugiau, man keistai pasirodė Seimo sekretoriato vadovės ar ne vadovės, nežinau, kuri taip keistai sureagavo, kad taip negalima daryti, turi būti krūvoje. Jeigu yra negerai, tai kas draudžia mums, Seimo nariams, ištaisyti tą nesusipratimą, aš nesuprantu.

Dabar yra penkios atmintinos dienos. Nacionalinė emancipacijos diena, tebūna. Pasaulinė nevyriausybinių organizacijų diena. Nuostabu. Nevyriausybinkai Lietuvoje puikiai dirba kiekviename mieste, kiekviename rajone. Pritariu. Tačiau kovo 24-oji bus jau Nuotoliu dirbančiųjų diena. Nežinau, ar čia tik tą dieną nuotoliu dirbsime ateityje, ar kaip bus, neaišku. Toliau Tarpautinė tolerancijos diena. Kolegos, pritarsite, kad tolerancija kiekvieną dieną turi būti, o ne tik vieną dieną ją prisiminti reikėtų, tą toleranciją. Toliau Lietuvių polifoninių dainų – sutartinių – diena. Visiškai iš kito pasaulio, iš vertybinio pasaulio, iš mūsų tautos istorijos atkeliavusi šita diena. Bet ji tik paliudijo „Eurovizijoje“, kai mūsų sutartinių tiktai porą elementų pavartojo ir visiems buvo įdomu, priminė, kad tas tradicines vertybes mums reikia saugoti, nes mes dėl jų ir esame įdomūs pasauliui. Tačiau Polifoninių dainų – sutartinių – dieną lyginti su Nuotoliu dirbančiųjų diena, atleiskite.

Dabar aš ir nežinau, norėčiau su jumis pasitarti. Čia panašiai kaip ir su Seimu: jeigu du ar trys Seimo nariai padarė ką nors ne taip, nesuprantu priežasties, kodėl turi atsakyti visas Seimas ir mes visi už tuos žmones, kurie nusižengė. Tai čia kitu lygmeniu irgi vyksta keistas dalykas, kai įkaitu tampa kuri nors diena, nes viskas sudėta į vieną krūvą. Taigi, kai kurioms atmintinoms dienoms aš nuoširdžiai pritariu, kai kurioms ne visai pritariu, bet visiškai nesusipratimas, kad mes kelsime rankas arba už visas, arba prieš visas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Tikrai pastebėsiu, kad tikrai įmanoma priėmimui užregistruoti siūlymą, kur tai, kas nepatinka, būtų išbraukta, tai, kas patinka, paryškinta, ir viską dar įmanoma tame projekte nuveikti, ką jūs tik galėtumėte, norėtumėte nuveikti. Dabar ši diskusija baigta.

Kolegos, aš norėčiau pasitarti dėl 1 straipsnio. Dėl jo yra Seimo nario J. Džiugelio pataisa, kuri tiesiog yra išdėstoma nauju punktu ir pernumeruojami punktai. Pagrindinis komitetas pritarrė iš dalies. Aš suprantu, kad tai yra techninė pataisa. Ar mes jai galime pritarti dabar, bendru

sutarimu, kad galėtume dėl viso projekto spręsti vėliau? Galime? Matau, nėra prieštaraujančių, tai aš siūlau tai fiksuoti, kad mes tam pritariame ir tada kalbame dėl viso įstatymo projekto motyvų. A. Bagdonas – už. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Iš tiesų, toks atvejis turbūt pirmas, kada mes penkis atskirus siūlymus iš esmės sukeliamo į vieną. Visiškai pritariu kolegai, kad neteisinga būtų balsuoti dėl visų.

Tikrai pritariu dėl Pasaulinės nevyriausybinų organizacijų dienos. Seimo Pirmininkė ėmėsi iniciatyvos ir, norėdama atkreipti dėmesį į nevyriausybinių indėlį į Lietuvos gyvenimą, įregistravo šią dieną. Tikrai džiugu ir aš abiem rankom tikrai palaikau, kad tokia atmintina diena metuose būtų, kad mes ne tik padėkotumėme tą dieną nevyriausybiniams, bet ir kartu su jais prisimintumėme nuveiktus darbus ir tą pridėtinę vertę, kurią kuria nevyriausybiniis sektorius.

Tačiau visiškas nesusipratimas yra Nuotoliu dirbančiųjų diena. Aš niekaip nesuprantu, kas norėtų tokią dieną švęsti ir kokia yra tos dienos šventimo prasmė. Tai aš labai tikiuosi, kad priėmimo stadijoje mes šį nesusipratimą tikrai išspręsimė, rasime būdą – ar per siūlymus, ar kažkokį kitokį būdą, nes balsuoti už prasmingas dienas ir įtvirtinti visišką nesusipratimą, man atrodo, būtų visiškas nesusipratimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku. Kas galėjo pagalvoti, kad ir tai taps skaldančiu klausimu.

14.33 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35¹ ir 35² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2765, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2766, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2767, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2768, Žemės ūkio paskirties žemės išigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2769, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2770, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2771, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2772, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2773, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 15¹ ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2774, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2775, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2776, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2777, Statybos įstatymo Nr. I-301 14 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2778, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2779, Kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2780, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2781, Geležinkelių transporto kodekso 9, 23¹ ir 30² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2782 (*pateikimas*)

Dabar judame toliau. Kadangi lenkiame darbotvarkę, tai aš dabar kviesiu aplinkos ministrą S. Gentvilą, visų pirma, pateikti darbotvarkės 2-15 klausimą – Žemės įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų paketą. Jame yra tikrai nemažai įstatymų. Prašau, ministre.

S. GENTVILAS (*LSF*). Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiami Lietuvos piliečiai ir gyventojai, Vyriausybės vardu teikiame antrąjį žemės politikos pertvarkos paketą. Yra didelis lūkestis, kad šitas žemės pertvarkos paketas būtų priimtas jau šią pavasario sesiją, ir su pagrindiniais įstatymų uždaviniais norėtume supažindinti.

Truputis priešistorės. Prieš gerus metus, birželį, Seimas priėmė administracinę pertvarką, tai yra žemės politiką pavedė formuoti ne Žemės ūkio ministerijai, o Aplinkos ministerijai ir numatė, kad 2024 metų sausį žemės įvairių politikos instrumentų įgyvendinimo funkcijos pereis vietos savivaldai ir savivaldybės taps valstybinės žemės patikėtinėmis visuose miestuose ir miesteliuose. Šiandien mes jau esame identifikavę, kad sausio 1 dieną Lietuvos miestams, miestų savivaldybėms pereis maždaug 52 tūkst. hektarų valstybinės žemės teritorijos patikėjimo teise. O miesteliuose arti 70 tūkst. hektarų pereis iš Nacionalinės žemės tarnybos į savivaldybių administracijas kaip valstybinė žemė. Tačiau didysis lūkestis buvo, kad pertvarka suteiktų ir kokybinį šuolį, ne tik administracinį persiskirstymą. Būtent šiuo paketu mes norime išpildyti tą lūkestį, kuris buvo teiktas įvairiausių institucijų pirminiame pertvarkos pakete ir dabar susiformavęs per svarstymus. Nuo rugsėjo mėnesio iki sausio dirbo darbo grupė, buvo gerų 50 susitikimų, nuomonių derinimų ir mes turime šiandien paketą, kurį teikiame Seimui. Jis visiškai turėtų įsigalioti sausio 1 dieną.

Kokią naudą po šito paketo pajustų savivaldybės? Jos taptų iš esmės vienu beveik visų miestų valdomų valstybinės žemės patikėtinių procesų langeliu. Anksčiau reikėdavo gauti daugelį atskirų leidimų iš Nacionalinės žemės tarnybos dėl įvairiausių galimų statybos rūšių, atstumų nuo valstybinės žemės, aukštingumo, įvadų ir taip toliau, o savivaldybėms šiandien sukuriame įrankį, ir savivaldybės aptarnaus vieno langelio principu beveik dėl absoliučiai visų valstybinės žemės klausimų miestuose ir miesteliuose.

Mes sukuriame aiškias prielaidas, kad jau metų pabaigoje galėtume užbaigti nuosavybės teisių atkūrimą Vilniuje, Vilniaus rajone ir Trakuose, kai bus patvirtinta nauja Trakų istorinio nacionalinio parko tvarkymo schema per dvejus metus. Mes sukuriame aiškesnę žemės nuomos santykių principą, ir apie jį šiek tiek išsamiau, sukuriame informacines sistemas 60 savivaldybių, nes kol kas Nacionalinė žemės tarnyba buvo viena didžioji patikėtinė ir dabar, išskaidžius valstybinę žemę į 60 savivaldybių kaip patikėtinių, mums reikės ir skaidrios sistemos, ir aiškių kontrolės mechanizmų, tad šiuo įstatymu tai sukuriame.

Visų pirma, kad žemę galėtų savivaldybės valdyti įstatymų paketais, mes aprašome ir insti-tualizuojame elektronines sistemas, kuriomis naudosis savivaldybės ir jomis jos galės tiek suteikti leidimus, tiek priimti sprendimus. Savivaldybės, kaip valstybinės žemės patikėtinės, miestuose ir miesteliuose, viena vertus, ir valdo žemę, kita vertus, išduoda ir statybos leidimus. Kad tas ryšys būtų labai aiškus, labai greitas, šie pakeitimai daugelyje įstatymų yra įgyvendinami.

Kad būtų 60 savivaldybių vienoda praktika, matome, kad tarp savivaldybių dažnai išsiskiria praktika, kaip jos įgyvendina vieną ar kitą funkciją, užtikriname šitokių įvairių taikymo procedūrų vienodumą ir Nacionalinė žemės tarnyba taps kontroliuojančia institucija valstybinės žemės patikėjimo teise valdomų sklypų ir kitu panaudojimo atveju.

Informaciniai ištekliai yra būtinybė tokioms aiškios kontrolės, savalaikės kontrolės galimybėms ir nuo šio įstatymo priėmimo savivaldybės įvairius leidimus, kuriuos seniau išduodavo Nacionalinė žemės tarnyba raštu, galės išduoti šiuos sutikimus per bendrą „Infostatybos“ sistemą. Gyventojas, verslininkas ar pati savivaldybė, ar kitos institucijos, besikreipdamos sutikimo ar statybos leidimų, naudosis viena vienintele sistema, tai yra „Infostatyba“. Kartu sukuriamos sistemos objektyviai kontrolei, nes valstybė turės turėti duomenis apie tai, kaip ir kada naudojama žemė vietos savivaldos ir kitų patikėtinių.

Šis paketas iš esmės labai stipriai yra susijęs ir su sklypų formavimu, ir nuoma prie esamų pastatų. Šiandien Lietuvoje vis dar, deja, yra įprasta, kad pastatai neturi priskirtų žemės sklypų, nors be žemės sklypo pastatas, nei gyvenamasis, nei komercinis, iš esmės negali funkcionuoti. Ir mes numatome galimybę, kaip spręsti šiuos klausimus. Šiuo paketu taip pat labai aiškiai aprašome, kaip bus užbaigtas žemės atkūrimo procesas, nuosavybės atkūrimo procesas, numatome galimybę susigrąžinti sklypus ir kitos paskirties, ne tik gyvenamosios statybos, bet ir ūkinės komercinės veiklos.

Taip pat numatome galimybę nuosavybės atkūrimą grąžinti ne pagal sklypų kiekį, bet plotą. Pavyzdžiui, Vilniuje šiandien jau yra suformuota pakankamai sklypų pagal plotą, bet nepakankamas skaičius, todėl įstatymu sukuriamą galimybę grąžinti plotą. Galbūt bendrasavininkiai pretenduotų į vieną sklypą išsidalindami esamą suformuotą sklypą.

Numatome užbaigimo datą – šių metų pabaigą. Kad savivaldybės būtų motyvuotos užbaigti atkūrimo procesą, mes numatome prievolę – jos galės išnuomoti ar kitaip perleisti tretiesiems asmenims valstybinę žemę tik tuomet, kai savivaldybėje bus užbaigtas restitucijos procesas. Labai svarbus įstatymų uždavinys yra leisti suformuoti sklypus prie pastatų, nes, kaip minėjau, pastatai negali egzistuoti be žemės. Nemažai pakeitimų ir principų, leidžiančių prie pastatų suformuoti tinkamus naudoti sklypus. Kita vertus, labai aiškiai parašoma, kada negalima suformuoti tokių sklypų. Pavyzdžiui, kai teritorijų planavimo dokumentuose yra numatytas pastatų griovimas, tai prie jų neformuojami sklypai. Čia būtų vienas iš tokių pavyzdžių pajūrio, Šventosios mediniai nameliai. Arba uždraudžiama sudaryti ir išnuomoti valstybinę žemę prie statinių, kurie iš esmės yra jau sunykę, tokie kaip blokai ar absoliučios pastatų liekanos, kad nebūtų piktnaudžiaujama, o iš esmės valstybė atsiimtų tą žemę ir išpirktų likutinę nuosavybę.

Taip pat numatomi pokyčiai dėl užstatymo mokestinės aplinkos. Savivaldybėms suteikiama teisė atleisti nuo savo pajamų dalies. Tai yra bendras principas tiek Žemės mokesčio, tiek Nekilnojamojo turto mokesčio, tiek Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme, kad savivalda turi tą teisę. Tam, kad išskaidrintume procesą ir atskirtume įgyvendinimą nuo kontrolės, mes išskiriame ir dalį funkcijų perduodame Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai, išplečiame jos įgaliojimus, kad patys statybų inspektoriai to paties reido metu galėtų kontroliuoti statinių ir pastatų statybą ir būklę, kartu pažiūrėtų, ar nėra nelegalaus valstybinės žemės užėmimo, servituto pažeidimo ar kitų dalykų. Nacionalinė žemės tarnyba tampa viena koordinuojančia vadinamąja superpatikėtine valstybinės žemės. Ji prižiūri, ar nėra piktnaudžiaujama valstybine žeme tiek savivaldybėse kaip patikėtinėse miestų ir miestelių teritorijose, tiek kituose patikėtiniuose. Tuo tarpu Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija atlieka žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, tai yra servitutai, galimas valstybinės žemės užvaldymas ar kitas neteisėtas valstybinės žemės naudojimas.

Baigdamas tikrai norėčiau paprašyti Seimo skubos tvarka apsvarstyti šitą projektą. Yra didelis 60 savivaldybių lūkestis, kad šitas procesas būtų skaidrus. Darbuotojų lūkestis irgi taip pat yra, kad jie iš anksto žinotų, kaip kada keičiasi jų funkcijos, kada jie pereina į savivaldybių administracijas, kiek etatų, finansų pereina. Dėl šių dalykų būtina priimti sprendimus dar šioje pavarso sesijoje.

Labai dėkoju už dėmesį ir mielai atsakysiu į klausimus. Jų, tikiuosi, bus.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre. Yra norinčių keletas paklausti. A. Skardžiaus salėje nematau. Klausia S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas ministre, už išsamų pristatymą. Na, iki šiolei Nacionalinė žemės tarnyba vis kaip šventa karvė buvo, bet čia dabar ji taip netikėtai dingsta iš panoramos šiek tiek ir atsiranda valstybės įgaliota institucija. Ar čia viena konkreti bus ta įgaliota institucija, ar čia bus galimi įvairūs variantai?

Toliau. Ypač daug funkcijų pereina savivaldybėms, taip? Minėjote ir 52 tūkst. hektarų valstybės žemės perėmimą pasitikėjimo pagrindu, 70 tūkst. minėjote hektarų. Ar savivaldybės, seniūnijos tam yra pasirėngusios? Po šios kadencijos, pats matote, kaip kai kurie merai ypač sunerimę, kad tos srities...

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...darbai, kuriuos pristatote, vos ne jiems ant pečių yra kraunami. Ar yra tai aptarta, numatyta ir ar tada bus finansavimas savivaldybėms? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Labai teisingas klausimas. Ačiū už progą pasisakyti, nes ir darbuotojai laukia šio atsakymo. Šiandien Nacionalinėje žemės tarnyboje dirba 950 darbuotojų arba bent tiek etatų yra. Labai svarbu įstatymą priimti dabar – iki metų vidurio, kad suteiktume aiškumą savivaldybėms, kas, kokie etatai konkrečiai pereina kaip valstybės deleguota funkcija su finansavimu savivaldybių administracijoms sausio 1 dieną. Kadangi tai palies beatodairiškai visas 60 savivaldybių, dėl to sprendimų nukėlimo į rudenį jau ir perspėjimų tvarka, ir... Jūsų klausimas yra aktualus ir jis pasiekia ausis kiekvieno mero, savivaldybės administracijos direktoriaus ir Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio darbuotojo. Priėmus įstatymą, bus labai aišku, kokios funkcijos ir kaip, kokia apimtimi pereina, ir turėsime pakankamus terminus pasiūlyti funkcijas.

Bet iš esmės planuojama, kad iš tų 950 darbo vietų apie 300–400 etatų pereis savivaldybių administracijoms, o dalis pereis Statybų inspekcijai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų aš manau, kad galų gale gal ir anksčiau reikėjo tų Nacionalinės žemės tarnybos pokyčių. Mes žinome, ir kurių buvo gyventojų nusiskundimų, ir visko buvo. Dabar mane domina vis dėlto įgaliota valstybės institucija, ką jūs turite omenyje? Kaip jūs užtaisysite spragas teisės akto, galbūt komitetuose svarstydami labai daug Teisės departamento pastabų? Pasakykite man, ar ten, kur yra valstybinė žemė, gali statyti statinius nemokamai? Apie kokius kriterijus jūs būtent šiame teisės akte kalbate? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už palaikymą. Nacionalinės žemės tarnybos turbūt yda buvo, kad pati ir įgyvendino, ir savipriežiūra užsiėmė. Tai neturėtų būti atliekama tos pačios institucijos. Dabar, išskaidžius įgyvendinimą ir priežiūrą, tikrai pagerės ir bus objektyviau.

Dabar dėl valstybės įgalios institucijos. Čia yra bendras Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės principas, kad iš esmės į visus įstatymus reikia įtraukti tokią nuostatą – ne konkretų institucijos pavadinimą, bet Vyriausybės įgalios instituciją, kad Seimas apsisprendžia dėl politikos, o Vyriausybė pasirenka kelią, kaip, kokią instituciją pasitelkiant reikia įgyvendinti politiką. Turbūt tokių pakeitimų matysite daugiau. Vienas iš pavyzdžių buvo, kai prieš metusėjome ir pakeitėme Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos į Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos. Tik dėl to turėjome 20–30 įstatymų pakeisti. Čia būtų toks pavyzdys.

Dėl kriterijų. Dabar yra taikoma valstybinei žemei, kai yra išnuomota ne aukciono būdu, tai yra ne per aukcioną, o priskirta prie esamo statinio, ir jeigu didinanate užstatymo intensyvumą arba aukštingumą, gali susidaryti mokestis iki 75 %, tai jis yra skirstomas: pusė – į savivaldybės biudžetą, pusė – į valstybės biudžetą. Įstatymu leidžiama savivaldybei atleisti nuo savo dalies, bet įstatyme iš karto įrašoma tai, ką V. Bakas yra inicijavęs dėl daugiabučių aikštelių, yra įrašoma dėl viešosios infrastruktūros objektų ir yra įrašoma dėl energetinių bendrijų ir atsinaujinančios energetikos objektų. Papildomai įrašoma ir tai, kad savivaldybės taryba gali apsibrėžti kriterijus, pagal kuriuos ir kiti objektai būtų, kad būtų aišku. Čia buvo esminė pastaba Specialiųjų tyrimų tarnybos projekto rengimo metu, kad mes turėtume tuos aiškius kriterijus, o ne būtų atleidžiama individualiai.

PIRMININKAS. Dėkoju. R. Tamašunienės nematau. Klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, dėkoju už pristatymą. Mano būtų du klausimai.

Pirmasis klausimas lokalesnis. Jūs minėjote dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos – galimybė bus gražinti. Ar tai suponuoja, kad naujų sklypų neatsiras, ar tai galbūt iš tos pertvarkomos teritorijos būtų gražinami sklypai?

Antras klausimas dėl „Infostatybos“. Ar tai reiškia, kad sumažės „Infostatybos“ derinančių šalių, nes buvo nemažai derinusių projektus? Ar tai reiškia, kad tas ratas sumažės ir lengviau bus derinti projektus? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū už konkrečius klausimus. Kaip valstybė gražiname nuosavybę ar ti 700 tūkst. Lietuvos gyventojų. Liko apie 3 tūkst., iš jų 28 gyventojai laukia Trakų mieste, tačiau Trakų mieste yra 30 metų senumo tvarkymo schema, kuri neleidžia suformuoti sklypų Trakų istoriniame nacionaliniame parke. Šiuo metu Kultūros ministerija jau nupirko rengėją ir organizuoja schemos atnaujinimą, bet tik parengus naują schemą atsirastų galimybė suformuoti naujus sklypus, tai užtruktų *minimum* dvejus metus. Bet mes turbūt pateikę įstatymą pateiksime pasiūlymą dėl įstatymo, kad visgi galima būtų Lentvaryje, jeigu yra gyventojų valia, sugražinti tokių apimčių sklypus, tada gyventojams nereikėtų laukti dvejų metų, bet galėtų jau... Tai aptarta ir su Trakų savivaldybe, ir su Kultūros paveldo departamentu.

Dėl „Infostatybos“. „Infostatyba“ iš esmės yra bendra sistema statybų leidimams išduoti, bet kadangi savivaldybės taps valstybinės žemės patikėtinėmis, pavyzdžiui, jeigu yra prašymas statyti daugiabučio namo aikštelę, tai savivaldybė jau nebeturi atsiklausti Nacionalinės žemės tarnybos, o pati kaip patikėtinė išduoda statybos leidimą, vadinasi, pati ir pritaria. Be to stalo teniso

žaidimo tarp institucijų sutaupomi mėnesiai laiko ir viskas vyksta bendroje „Infostatybos“ sistemoje, bet čia yra viešasis objektas. Dėl privačių statybų Nacionalinė žemės tarnyba išduodavo iki septynių leidimų: dėl aukštumo, atstumo nuo gretimo sklypo, vandens įvado tiesimo, servitutų ir taip toliau, tai mes juos suspaudžiame į vieną sutikimą ir tą sutikimą suteikia savivaldybė, o ne Nacionalinė žemės tarnyba.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū, ministre. Dėl viso paketo dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė šiek tiek vėliau.

14.52 val.

Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758 (pateikimas)

Dabar, matau, K. Navickas, žemės ūkio ministras, yra su mumis. Darbotvarkės 2-12 klausimas – Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758. Pateikimo stadija. Kviečiu pristatyti.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, populiariai vadinamas Pieno įstatymas, turiu paminėti, galioja šiandien, bet 2021 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nusprendė, kad kai kurie galiojančio įstatymo punktai prieštarauja Konstitucijai, ir dėl to iš jo liko iš esmės rėmas. Tai viena priežastis, kodėl mes teikiame šitą įstatymo pakeitimą.

Kita yra daug svarbiau ir aktualiau. Dabartinė pieno krizė aiškiai parodė, kad silpniausia ir neapginama grandis yra smulkūs ir vidutiniai pieno gamintojai, patys smulkiausi ūkininkai. Situacija yra ta... Ką mūsų siūlymas iš esmės keičia, mes panaikiname vadinamąsias pieno kainas pagal pieno grupes. Tai tikrai labai iškreipia rinką ir nepalankiai buvo vertinta, ypač pačių smulkiausių gamintojų. Kita vertus, įstatymas, ne įstatymas, o dabartinė galiojanti tvarka nereglamentuoja visų vadinamųjų priedų ir priemokų mokėjimo, nes pagal bazinę pieno kainą yra nustatoma ta pirminė grandis, o paskui iki 47 % gali būti jau mėnesio pabaigoje perskaičiuojama ta pieno kaina ir tada iš tikrųjų labai stipriai paveikia, neigiamai paveikia, pačią kainodarą ir ūkininkai negali programuoti, prognozuoti savo būsimų išlaidų.

Trečias dalykas, kurį mes siūlome įstatymu, kad tie priedai ir priemokos būtų ne didesni nei 20 %. Kitas dalykas yra tai, kad už tą patį pieno kiekį, pristatomą iki pieno perdirbimo įmonės, kaip pieno perdirbėjai arba pieno gamintojai žargonu vadina – iki vamzdžio, būtų mokama vienoda kaina. Noriu pasakyti, kad nebūtų diferenciacijos, nes mes turime tikrai labai negerą praktiką, kuomet skatiname įvairiomis priemonėmis, per kaimo plėtros programas ūkininkus kooperuoti, tačiau kooperatyvai, surinkdami pakankamą kiekį pieno ir atveždami iki pieno gamintojų, vis tiek gauna mažesnę kainą. Įstatymas iš esmės, kaip ir sakiau, pirmiausia nukreiptas į patį smulkiausių ir vidutinį pieno gamintoją, tai ūkininko interesų gynimas yra neišvengiamas ir labai prašau Seimo apsvastyti ir pritarti šiam siūlymui. Tokia įstatymo esmė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, sveikinu jūsų bandymus kaip nors reaguoti į tas visas problemas. Tačiau turbūt rinka yra rinka. Iš tikrųjų ir tie, kurie perka, ir tie, kurie parduoda, irgi skaičiuoja savo kaštus ir kai kuriais atvejais jie kiekvienas turi savo pagrindimą. Ar nemanote, kad vis dėlto tie tokie įsikišimai į rinką ne visada pasiekia tuos rezultatus, kuriuos mes norime reguliuoti įstatymu? Šiuo atveju vis tiek pagrindinis kriterijus yra sąžiningumas, iš tikrųjų žmoniškas elgesys ir abipusis supratimas. Ačiū.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Aš sutinku esminiu klausimu su jumis. Tikrai nebuvo ir nebūčiau kitomis sąlygomis didelis rinkos reguliavimo šalininkas. Bet patikėkite, neturime kitos išeities, nes ūkininko šeima, laikanti nuo 1 iki 10, 15, 20 karvių ir daugiau – 50, yra labai svarbi kaimo lastelės dalis. Pagal verslo logiką, rinkos logiką vis tiek viskas orientuojama į didelius gamybinius kompleksus. Mes negalime jokiais būdais ignoruoti kaimo gyvybingumo konteksto, nes čia ne tik ekonomika.

Dar kartą noriu pabrėžti: ūkininkas, dirbdamas, laikydamas gyvulius, priduodamas pieną... Tai yra taip pat jo ir socialinis gyvybingumas, ir ekonominis ir tai yra to paties kaimo dalis, kaimo

gyvybingumas. Patikėkite, nėra kitos išeities. Kaip sakiau, nesu didelis šalininkas rinkos reguliavimo, bet neturime kitų instrumentų, valstybė negali ir neturi galimybių visada kaip nors bandyti dotuoti ir panašiai. Juo labiau kad ta dotacija, arba parama, vis tiek galų gale nusėda į kainą nebūtinai ūkininko naudai. Tai šiuo atveju minimalus rinkos reguliavimas reikalingas.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, teko apsilankyti pas ne vieną smulkų ūkininką. Ir jūs labai teisingai pasakėte, 20 ar 30 karvių – jis dirba juodai. Lygiai taip pat jis išlaiko savo šeimą, dirbdamas šitame nedideliame savo ūkelyje. Kaip jūs sakote, išskaidžius į tas grupes, kai būdavo didesni kiekiai, gaudavo visai kitokią kainą, ir būdavo sutartys.

Bet mano klausimas. Žiūriu, kad netaikoma kooperatyvams. Jeigu jie nėra kooperatyvų nariai, bet yra pasirašę sutartis su kooperatyvais, kaip tokiu atveju? Nes kooperatyvams, tiesiog ir aiškinamajame rašte yra, netaikomas šitas teisės aktas. Kaip bus tada?

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Matote, jūsų klausime yra užkoduoti keli dalykai. Kalbant apie valstybės pagalbą arba visas priemones, kurias finansuoja Europos Sąjungos dalis, pats kooperatyvas kaip vienetą nėra naudos gavėjas ir ūkininkas naudos gavėjas. Todėl, pavyzdžiui, kaip dabar yra, net 8 mln. paskirstymo dalis, mes paramą papildomai duodame kooperatyvų nariams, bet ne pačiam kooperatyvui, nes kooperatyvas yra kaip gėris, kuris realizuoja tuos dalykus. Ir daugiau priemonių yra numatyta būtent kooperatyvų nariams. Bet naudos, finansinės naudos, arba paramos, gavėjas yra pats ūkininkas.

Kalbant apie įstatymą, tai tos gamintojų grupės... Čia iš tikrųjų išplėsta ta kooperatyvo dalis ir kooperatyvas yra. Mes tikrai norime ir siekiame, kad kooperatyvo... Kaip pavyzdys: jeigu 2 tonas pristatytų iki gamyklos ūkininkas arba 2 tonas pristatytų kooperatyvas, per kooperatyvą, jisai gautų vienodą kainą. Dabar taip nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū jums už pateikimą. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami 15 val. 40 min. Toks yra balsavimo intervalas paminėtas.

15.00 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 24¹ ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2740 (pateikimas)

Taip pat matau, kad yra R. Juška, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas. Aš jį tada pakviesiu pateikti darbotvarkės 2-16 klausimą – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2740, taip pat dar gal ir rezervinį vėliau pateikti. Prašom.

R. JUŠKA (LSF). Pasiruošęs. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui pristatytos 2022 metų Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos veiklos ataskaitos svarstymo metu iškeltus klausimus dėl įstaigos veiklos efektyvumo didinimo. Projektą inicijavo VTEK'as. Parengė VTEK'as kartu su mūsų komiteto biuru.

Įstatymo projektu siekiama: pirma, optimizuoti skirtingų pranešimų nagrinėjimo terminus; antra, suteikti VTEK'ui teisę teikti lobistams raginimus pateikti, patikslinti arba papildyti skaidrių teisėkūros procesų deklaraciją bei asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, raginimus deklaruoti jų atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą; leisti daryti ir saugoti VTEK'o posėdžių vaizdo įrašus (dabar daromi ir saugomi tik garso įrašai); ketvirta, įvardinti vieną aiškų subjektą, nagrinėjantį savivaldybių tarybų narių ir merų interesų derinimo problematiką, nustatyti, kad tokius tyrimus atlieka tik savivaldybių tarybų etikos komisijos, o jų sprendimai gali būti skundžiami VTEK'ui (dabar tokius tyrimus gali pradėti tiek etikos komisijos, tiek VTEK'as); penkta, didinti teisėkūros ekonomiškumą, atsisakant perteklinio reguliavimo, kaip VTEK'o įstatyme tiesiog atkartojamos kitų įstatymų nuostatos, bet nenumatoma jokių specialių taisyklių.

Komiteto nariai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toks pateikimas. Dabar yra klausimų dėl šio projekto. V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, norėjau pasiteirauti, kas jus paskatino pakeisti darbo apmokėjimo visas sąlygas VTEK'o nariams, taip pat panaikinti visas socialines garantijas. Na, radikalūs pasikeitimai. Ar čia buvo derinta su VTEK'u, ar čia jūsų iniciatyva ir ką tai duos? Ačiū.

R. JUŠKA (LSF). Jūs apie šį įstatymo projektą? O kur čia apie darbo užmokestį? Aš norėčiau klausimų, kurie susiję su įstatymo projektu.

PIRMININKAS. Ačiū už atsakymą.

R. JUŠKA (LSF). Koks darbo užmokestis – Valstybės tarnybos įstatyme, šiandien jo nesvarstome.

PIRMININKAS. Tvarka.

R. JUŠKA (LSF). Aš pasiruošęs rezervinį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, atsakėme į klausimus dėl šio įstatymo projekto, dėl VTEK'o. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Vadinasi, balsuosime balsuoti numatytu laiku.

15.04 val.

Įstatymo Nr. I-833 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų“ pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2744 (pateikimas)

Kadangi R. Juška yra tribūnoje ir yra pasiruošęs, kaip sakė, tai prašom pateikti rezervinį 5 klausimą – įstatymo projektą Nr. XIVP-2744.

R. JUŠKA (LSF). Čia, ksolegos, labai paprastas. Pati Savivaldybių asociacija atkreipė dėmesį ir kreipėsi į komitetą. Ji siūlo pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos įstatymą Nr. I-833 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų“, nes tapo nebeaktualus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Trumpas ir aiškus pateikimas, toks, kad klausimų nėra.

Dėl motyvų po pateikimo nėra norinčių kalbėti. Vadinasi, balsuosime balsuoti numatytu laiku.

Gerbiami kolegos, dirbome spėriai. Būtent todėl mes dabar neturime daugiau pranešėjų, kurie galėtų pateikti įstatymų projektus. Mano siūlymas, nes balsavimo intervalas yra 15 val. 40 min., per jį mes turėsime spręsti ir dėl įstatymų projektų, ir dėl pasiūlymų dėl įstatymų projektų, padaryti pertrauką iki 15 val. 30 min., susitikti šiek tiek anksčiau prieš balsavimo intervalą, turbūt tuo laiku jau bus pranešėjai, pateikti dar likusius įstatymų projektus ir pradėti paskutinį šios dienos balsavimą. Pertrauka iki 15 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, 15 val. 30 min. baigėme posėdžio pertrauką ir turime dar keletą pateikimų. Mes galėtume taip sutarti, kad nuo 15 val. 40 min. į prasidedantį balsavimo intervalą bandytume sudėti visus klausimus, dėl kurių šiandien reikia apsispręsti, kad tai būtų paskutinis balsavimo intervalas.

15.30 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711 (pateikimas)

Dabar yra dar keli pateikimai. Aš kviesčiau G. Skaistę, pasiruošusi, matau. Tai darbotvarkėje įrašytas 2-17 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu pateikti tribūnoje. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į 2022 metų birželio mėnesį gautą Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl poreikio patikslinti europinės direktyvos perkėlimą į Lietuvos teisėkūrą. Siūloma patikslinti Lietuvos hibridinio subjekto sąvokos apibrėžtį tik tiek, kiek tai susiję su valdymo dalies reikalavimu, vietoj daugiau kaip 50 % nustatant 50 % ar daugiau. Toks yra patikslinimas. Anksčiau šis įstatymas jau buvo pateiktas Vyriausybės, buvo pateikimo stadija, svarstymo stadiją Seime perėjo, bet kadangi pakeitimas buvo teiktas dėl Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto, o per tą laiką įstatymas buvo priimtas, šiuo metu reikia tiesiog perkelti tas pačias siūlytinas nuostatas į Pelno mokesčio įstatymo pagrindinį įstaty-

mą. Tai ir yra siūloma tam, kad būtų galima šioje sesijoje priimti ir kad mūsų teisės aktai atitiktų Europos direktyvas, kaip yra reikalaujama.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Klausiančių nėra. Ačiū, ministre, už pristatymą. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime dėl šio įstatymo pakeitimo gana greitai.

15.32 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2759, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2760, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2761 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14.1 klausimo paketas – dviejų Švietimo įstatymų daugelio straipsnių ir Profesinio mokymo įstatymo pakeitimas. Kviečiu J. Šiugždinienę į tribūną. Čia matau dėl vedimo tvarkos A. Vyšniauską. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau, čia mes truputį susistumdėme, bet draugiškai. Pusvalandžio pertraukėlės norėčiau šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Yra fiksuojamas prašymas pusvalandžio pertraukos. Aš tikrai atidžiai stebėjau salę, kaip čia viskas buvo. Jūs, Vilija, taip pat norėtumėte pasakyti. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Aš noriu paprašyti iki kito posėdžio pertraukos.

PIRMININKAS. Na, tai dabar balsuojame visų pirma dėl pusvalandžio pertraukos, frakcijos vardu. Taip, balsuojame dėl pusvalandžio pertraukos dėl šito 2-14 klausimų paketo.

Balsavo 97: už – 57, prieš – 19, susilaikė 21. Tai yra pusvalandžio pertrauka.

Gerbiami kolegos, taip pat yra dar prieš tai nepateiktas įstatymo projektas, darbotvarkės 2-13 klausimas... (*Balsai salėje*) Pusvalandžio pertrauka, taip. Kolegos, natūralu, kad balsuojame dėl to, kas yra pasiūlyta pirmojo, yra pasiūlyta pusvalandžio pertrauka, jai Seimas pritarė.

15.35 val.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2762 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo projekto Nr. XIVP-2762 taip pat pateikimas. D. Kreivys yra kviečiamas į tribūną pateikti šį įstatymo projektą. Prašau.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, teikiamas svarstyti sinchronizacijos įstatymo pakeitimo projektas. Projekto tikslas – sudaryti teises sąlygas ir prielaidas pasirengti anksčiau nei elektros sistemos desinchronizacijai nuo IPS/UPS sistemos 2024 metais. Lietuva nuo Rusijos karo prieš Ukrainą pradžios kryptingai ir nuosekliai siekė ankstesnės sinchronizacijos, šitaip siekdama sumažinti grėsmes mūsų energetiniam ir valstybės saugumui. Šiam tikslui pasiekti mes esame padarę tiek techninius, tiek teisinius namų darbus.

Baltijos šalių ir Lenkijos perdavimo sistemos operatoriai intensyviai dirba ir baigia atlikti papildomas technines studijas, kurios parodys elektros sistemos techninį pasirengimą sinchronizuotis ankstesniais terminais. Turėdami studijų rezultatus ir jais remdamiesi, jau artimiausiu metu sieksime bendro visų Baltijos šalių politinio sutarimo dėl strateginės energetinės nepriklausomybės tikslo – paankstintos sinchronizacijos įgyvendinimo. Ankstesnė sinchronizacija yra mūsų prioritetinis uždavinys. Lietuva kryptingai ir nuosekliai siekia šio tikslo, skirdama visus reikiamus išteklius ir dėdama visas pastangas, kad mūsų elektros sistema būtų parengta paankstintai sinchronizacijai kaip įmanoma greičiau. Tai parodo ir visai neseniai sėkmingai atliktas nepriklausomo veikimo bandymas, kai Lietuvos energetinė sistema buvo pervesta į salos režimą, ir mes patys valdėme dažnį. Šiuo klausimu Lietuvoje turime visų institucijų palaikymą. Klausimas gegužės mėnesio pradžioje buvo aptartas VGT – Valstybės gynimo taryboje.

Taigi apibendrinu: įstatymo pakeitimu atliekame teisinius namų darbus. Įstatyme siūlome nustatyti (čia yra turbūt pagrindinis, esminis dalykas), kad Lietuvos elektros energetikos sistema turi būti techniškai parengta susijungti ir dirbti sinchroniniu režimu su paminėtais Europos tinklais 2024 metais. Taip būtų sukurtos teisinės prielaidos ankstesnei sinchronizacijai. Taigi, kaip minėjau, techninius namų darbus darome visu tempu. Čia yra teisiniai dalykai, teisiniai namų darbai, kuriuos mes parlamente turime padaryti todėl, kad po studijų rezultatų su aiškiomis techninėmis galimybėmis galėtume teisiškai įgyvendinti sinchronizacijos projektą. Siūlau Seimui balsuoti už šitą įstatymą, nes jis, kaip minėjau, yra labai svarbus mūsų tiek energetiniam, tiek nacionaliniam saugumui. Tai tiek.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra keletas norinčių paklausti. A. Skardžiaus nematau. L. Nagienė turi klausimą. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Šį kartą galiu klausti, ar ne? Nebesistumdau.

Gerbiamas ministre, prašau pasakyti, šitas sinchronizacijos teisės aktas priimtas 2012 metais. Dabar jūs irgi prašote skubos tvarka. Mes jau ėjome žingsnis po žingsnio, kaip teisingai jūs pasakėte, būtent dėl to, kad būtume nepriklausomi ir tikrai ta jungtis atsirastų su Lenkija ir kitomis šalimis. Sakykite, kodėl taip vėlai ir mes tik šiandien sprendžiame šitą klausimą? Mes galėjome tikrai prasidėjus karui, prieš metus, jau teikti. 2012 metais jau buvo pati pradžia, užuomazga šito įstatymo ir visos ankstesnės vyriausybės irgi kažkodėl delsė. Kodėl taip?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, įstatymą taisėme turbūt ne vieną kartą ir šį kartą įstatymas yra taisomas todėl, kad galėtume anksčiau tai padaryti. Šiuo metu mes sudarėme visas technines prielaidas tai padaryti anksčiau. Šita Vyriausybė sudarė prielaidas anksčiau sinchronizuotis techniškai. Griežtas projektų valdymas, pagrindinių projektų, kurių mirtinai reikia sinchronizacijai, įgyvendinimas ir jų priežiūra leidžia mums šiandien sakyti, kad Lietuva, kaip šalis, yra lyderiaujanti šitame procese ir kad mes galime tai padaryti. O po studijų, aš tikiuosi, kad ir mūsų kaimynams pasidarys aiškiau, kad mes tai galime daryti.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, dėkojame, kad toliau vystote mūsų energetinį nepriklausomumą, sinchronizuojate. Mano klausimas – dėl mūsų vidinių tinklų, nes puikiai suprantate, kad kuo didesnis energijos kiekis, ir atsinaujinančių šaltinių, ir sinchronizuojant, tuo didesnė apkrova ir mūsų vidaus tinklams. Kiek žinau ir kiek esu girdėjęs ir iš jūsų pasisakymų, kad šiuo atveju mes tiesiog dar turime smarkiai padirbėti. Kaip manote, ar atlaikys mūsų, liaudiškai sakant, tinklai?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Sinchronizacijos projekto apimtimi turime daug projektų, linijų stiprinimo projektų. Šiuo metu, netgi ką tik, yra pabaigtos kelios Jurbarko, Gumbinės linijos, ką tik užbaigtos yra. Daugybė tinklų linijų yra šiuo metu pertvarkomos. Tai galėtų būti vienas dalykas.

Mes pagal visą sinchronizacijos darbų planą turėsime visas linijas, kurios mums reikalingos, iki 2024 metų pradžios, kai numatome pagreitinti sinchronizaciją ir turėsime tuos projektus įgyvendinti. Kalbant apie skirstomąjį tinklą, kuris yra labai svarbus stengiantis integruoti kuo daugiau atsinaujinančių išteklių, ministerija planuoja tam panaudoti 83 mln. RRF'o lėšų, kad skirstymo tinklas būtų išplėstas, ypač tose vietose, kad būtų kuo didesnis efektas ir būtų galima prijungti kuo didesnę galią, o tie pinigai taip pat bus kryptingai panaudoti plečiant skirstomąjį tinklą. Ateityje, be abejo, esant poreikiui, žiūrėsime ir kitus šaltinius: ar tai Klimato kaitos, ar tai Modernizavimo fondą, šnekėdami kartu su Aplinkos ministerija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū ministrui. Dėl motyvų dėl šio projekto už kalbės L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų manau, kad mes visi turime pritarti šiam projektui, tik labai svarbu, kad ir kitos mūsų Baltijos šalys, Latvija, Estija, taip pat rengtųsi šitam sinchronizacijos etapui. Aš manau, kad tikrai nesutrukdys įgyvendinti iki 2024 m. sausio 1 d., taip, kaip ir nori vienerius metus paankstinti.

Manau, kad labai teisingu keliu einame, tai turėjome, aišku, daug anksčiau padaryti. Teisingai ministras sako, dabar mes einame priekyje visų kitų Baltijos šalių. Sveikinu ir manau, kad tikrai mes būsime nepriklausomi. Vis dėlto žalioji energija vystosi gana sparčiai ir šiuo atveju tikrai

reikia galvoti apie tai, kad šiandien mes nuo Rusijos būsimė nepriklausomi ir niekas mūsų negąsdins, kad atjungs elektrą ar mes neturėsime dujų, ar panašiai. Tikrai sveikinu ir siūlau palaikyti šitą projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės P. Gražulis. (*Šurmuly salėje*)

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamieji Seimo nariai, jau 30 metų, girdžiu, įstatymo pataisas primame, taisome, bet kaip neatsijungiame nuo Rusijos žiedo, taip neatsijungiame. Ir dar 30 metų kalbėsime, tikrai šitas Seimas kiek galima greičiau turi pasileisti. Pritariu premjerei I. Šimonytei. Sveikinu už tokią ryžtingą poziciją premjerę, kad jina nesiblaško, turi pasileisti šitas Seimas, kuris paslydo ne ant banano žievės, o ant čekiukų.

PIRMININKAS. Nuomonės yra išsakytos. Balsavimo intervalas. Kviečiu apsispręsti: kas pritaria dabar svarstomam darbotvarkės 2-13 klausimui – Elektros energetikos sistemos sujungimo įstatymo projektui – po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 112: už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos... Taip, J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Norėtume papildomai Energetikos ir darnios plėtros komisiją.

PIRMININKAS. Kaip papildomą komisiją. Taip, ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, tuomet einame į darbotvarkės pradžią dėl to, dėl ko dar nesame apsišprendę, tai yra darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-1690(2). Priėmimas.

Kviečiu M. Danielę, Sveikatos reikalų komiteto pranešėją, į tribūną. Čia yra keletas pasiūlymų. Priminsiu, kad Teisės departamento pastabai, kuriai pritarė komitetas, mes pritarėme. Dabar yra Seimo nario A. Bagdono pasiūlymas. Kviečiu Seimo narį pristatyti šį siūlymą ir tuoj pat sprendime dėl jo palaikymo salėje. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, atsižvelgiant į tai, kad neįmanoma paneigti žalos mažinimo poreikio, jis vis dažniau diskutuojamas ir numatomas įvairiose pasaulio valstybėse, pavyzdžiui, Švedija jau sumažinusi rūkančiųjų skaičių iki 5,6 %. Tvirtinama nacionalinė darbotvarkė iki 2035 metų, joje taip pat reikia numatyti šią politinę kryptį ir galimybę ją pasinaudoti, jeigu būtų išpildytos pasiūlyme įvardijamos sąlygos. Be to, tokiame Verslo konfederacijos pasiūlymui, kurio pagrindu parengtas šis siūlymas, pritaria Seimo Priklausomybių prevencijos komisija.

Pats siūlymas skambėtų taip: papildyti nacionalinę darbotvarkę nauju 67.1.5 punktu, atsiradus daugiau nepriklausomų mokslinių tyrimų ir studijų apie skirtingą tabako ir nikotino produktų riziką bei keliamą žalą sveikatai, taip pat įvertinus, kad tabako žalos mažinimas derinamas su įrodymais, pagrįstais rūkymo prevencijos ir metimo priemonėmis, gali duoti esminės ir efektyvios naudos visuomenės sveikatai, svarstyti ir įgyvendinti konkrečias priemones, kurios sumažintų tabako ir nikotino gaminių vartojimą ir sukeliama žalą.

Iš esmės tai yra neutralus siūlymas, jeigu ateityje atsirastų moksliniais tyrimais pagrįstų įvairiausių siūlymų, apie tai būtų galima tik svarstyti. Pasiūlymo esmė yra tokia. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, gal laiką taupydamas aš paklausiu, kad laikytume, jog yra 29 Seimo nariai, kad šitą siūlymą svarstome, ir tada apsispręsimė dėl motyvų. Gerai? Laikome, kad yra. Prašom, kokia yra komiteto pozicija dėl šio siūlymo?

M. DANIELĖ (*LF*). Komitetas klausimą svarstė gegužės 17 dieną ir balsavo dėl šio pasiūlymo: už – 4, prieš – 2, susilaikė 3. Šiam pasiūlymui nepritarė.

PIRMININKAS. Nepritarė. Dėl motyvų. Dėl šio pasiūlymo už kalbės L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų palaikau, nes manau, kad mes labai daug žalos mažinimo dalykų išbraukėme ir visokius pasiūlymus jau pašalinome. Nemanau, kad šitas pasiūlymas, kuris iš esmės remiasi tuo faktu, kad jeigu atsiras mokslinių tyrimų, o tokių tyrimų jau yra Didžiojoje Britanijoje, kad kai kurie rūkymo įpročiai yra mažinami ir iš to tabako pereiname į kitas, nemanau, kad tai yra pats geriausias variantas. Bet šiuo atveju aš manau, kad palaikyti šitą pasiūlymą, tokį neutralų ir iš esmės nieko daug nereišskiantį, nėra didelės problemos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Aš nesutikčiau su kolega, kad tai yra neutralus pasiūlymas. Jau vien pasiūlydamas, kas Sveikatos reikalų komitete šitą pasiūlymą gynė, tai apie sveikatą kalbėjo verslai, kurie yra tiesiogiai suinteresuoti šių produktų pardavimu, gamyba, pardavimo skatinimu ir panašiai.

Kalbant apie žalą, man būtų įdomu pamatyti tuos tyrimus, nes Pasaulio sveikatos organizacija tokio kaip tabako vartojimo žalos mažinimo iš viso net kaip termino nevartoja. Tad nežinau, ką mes čia išradinėjame.

Ir aš tik kolegoms priminsiu, su koku patosu buvo pristatinėjami tie visi nauji produktai, visokios elektroninės cigaretės ir panašūs reikalai, kai buvo kalbama apie mažesnę žalą. Kolega Linas yra gydytojas, ir tamsta puikiai žinai, kaip yra atliekami moksliniai tyrimai ir kiek metų užtrunka įrodyti žalą. Tai užtrunka, ko gero, dešimtmečius, ar ne? Ir mes čia kuriame iliuzijas vaikams mokyklose, kurie puikiai visas šitas diskusijas girdi, nugirsta apie galimą mažesnę žalą. Šiandien mes ištiesai skaitome istorijas apie vaikus, kurie patikėjo tomis pasakomis, vartoja šituos produktus. Manau, yra didžiulė klaida tokias iliuzijas kurti, įsirašant tai į nacionalines darbotvarkes. Tikrai kviečiu šio siūlymo nepalaikyti, nes šio siūlymo tikrieji teikėjai yra šių produktų gamintojai, kurie nieko per daug neslėpdami Sveikatos reikalų komitete šią idėją ir palaikė, ir stūmė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu apsispręsti dėl šio pasiūlymo. Kas pritaria pasiūlymui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsuojame dėl A. Bagdono siūlymo dėl šios programos.

Balsavo 111: už – 45, prieš – 34, susilaikė 32. Nėra pritarta.

Replika po balsavimo – M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Mano balsą prašau skaičiuoti kaip už.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau, gerbiamieji kolegos, dėl programos 102 punkto yra Seimo narių A. Širinskienės, R. Žemaitaičio, A. Gedvilo, M. Puidoko, L. Girskienės, B. Pietkiewicz, R. Šarnicko pasiūlymas. Kviečiu turbūt A. Širinskienei pristatyti? Taip, prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Tai jau, matyt, man teks pristatyti kolegų ir mano pasiūlymą. O pasiūlymo esmė yra tokia, kad siūlome išbraukti iš nacionalinės darbotvarkės ilgamečius įsipareigojimus dėl narkotinių medžiagų dekriminalizavimo. Tiesiog suvokiame, kad šis Seimas, jei dar sugebės, tai apsispręs prieš pasileisdamas, o, matyt, kitiems seimams, kurie bus iki 2035 metų, vargu ar turėtų likti Laisvės partijos programos įpareigojimas tą padaryti. Tai labai kviečiame balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Irgi taupau laiką ir siūlau laikyti, kad yra 29, jeigu galime taip sutarti? Ir tada prašau pateikti, kokia yra komiteto pozicija.

M. DANIELĖ (*LF*). Komitetas klausimą svarstė gegužės 17 dieną. 5 balsais už, 5 balsais prieš ir lemiamu pirmininko balsu komitetas nepritarė tokiam siūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų. Už pasiūlymą kalbės A. Veryga.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, aš nežinau, kiek iš jūsų skaitėte tą nacionalinę darbotvarkę, kiek turėjote galimybių į ją pasigilinti. Tai yra tikrai labai neblogas ir su gana ambicingais tikslais dokumentas. Džiaugiuosi, kad per praėjusį balsavimą mes neįtraukėme tokių rizikingų sričių, už kurių stovi visiškai ne sveikatos, o tam tikrų verslų interesai. Jeigu šis punktas, kurį dabar kolegos pasiūlė išbraukti iš darbotvarkės, būtų išbrauktas, aš neabejoju, kad ši darbotvarkė Seime sulauktų labai plataus palaikymo, nes mes nelabai turėtume dėl ko ginčytis ir diskutuoti. Klausimas dėl dekriminalizacijos puikiausiai be šios darbotvarkės gali atkelti į Seimą, paren-

gus jį kartu su teisėsauga, parengus kartu su policija, su prokuratūra, aptarus, kokios galėtų būti alternatyvos žmonėms gauti pagalbą. Net tokių garsiai įvardinamų šalių, kaip Portugalija, atlikti vertinimai labai aiškiai sako, kad ne dekriminalizavimas, bet paslaugų plėtra ir sudarė sąlygas, kad mažėtų įvairiausių problemų. O Lietuvoje net ir ta prastai atlikta Valstybės kontrolės ataskaita parodo, kad vis dėlto nemaža dalis mūsų priklausomų asmenų negauna laiku arba savo gyvenamojoje vietoje tų reikiamų paslaugų. Kolegos, vis dėlto siūlyčiau pritarti šiam siūlymui, tada, manau, dėl tokios darbotvarkės mes galėtume turėti platų sutarimą Seime, užuot ginčijęsi ir nesutarę.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LF). Labai įdomu klausytis A. Širinskienės ir A. Verygos argumentų, kai 2018 metais, būdami valdantieji, valdydami Sveikatos apsaugos ministeriją, atnešė į Seimą lygiai tais pačiais principais grįstą prevencijos darbotvarkę, kur buvo nedidelio kiekio narkotinių medžiagų dekriminalizavimo būtinybė numatyta. Jūs patys atnešėte ir patys balsavote už, ir patys priėmėte, o dabar braukiate ir taisote. Aš nežinau, kas čia per kūlversčiai vyksta, neturiu paaiškinti. Ką noriu pasakyti labai labai rimtai – šitas dokumentas yra rengtas ne politikų, jis yra rengtas priklausomybės specialistų, pareigūnų. Dalyvavo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, kuris nuosekliai laikosi savo pozicijos. Tai nėra šiaip dokumentas, tai yra svarbus mūsų sveikatos politikos strateginis dokumentas, iš kurio plaukia visa prevencijos strategija.

Dabar, aš girdžiu, kolegos kartais sako – žiūrėkite, vartojimas auga. Tai būtent čia ir yra klausimas, kaip taip gali būti, jeigu galioja griežčiausi įstatymai, galioja kriminalinis kodeksas, viskas yra kriminalizuota, o vartojimas auga? Tai reiškia, kad šita draudimo politika neveikia, neduoda rezultatų, ir tai reiškia, kad šitą darbotvarkę reikia priimti ir pakeisti teisės aktus. Balsuokite prieš šitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš balsavimą aš tik noriu atsiklausti. Yra toks pat, identiškas siūlymas šiek tiek vėliau dėl kito punkto, toks pat, vienodas komiteto balsavimas dėl to paties, dėl dekriminalizavimo. Ar siūlymo teikėjai sutinka, kad galėtume apsispręsti konsoliduotai vienu balsavimu dėl šitų abiejų punktų, nes jie iš esmės yra apie tą patį? Gerai? Tvarka. Balsuojame dėl šių abiejų punktų, dėl šio pasiūlymo, jo teikėjai yra A. Širinskienė ir kiti.

Balsavo 115: už – 53, prieš – 42, susilaikė 20. Nepritarta šioms pasiūlymams. Ačiū komiteto pranešėjai.

Gerbiami kolegos, taigi, mes nebeturime daugiau pasiūlymų dėl šio projekto. Galime fiksuoti, kad straipsniams nuo 1 iki 4 yra pritarta bendru sutarimu? Pasiūlymų dėl jų negauta. Galime pritarti taip pat ir visam priedui, sakykime taip, tai yra tai darbotvarkei? Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

Motyvai. Už kalbės T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš ketinau kalbėti už vien dėl to, kad buvau tikras, jog pasiūlymui bus pritarta, dekriminalizavimas bus išbrauktas iš šio projekto, tai dabar kaip ir atsisakau žodžio.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Matyt, labai kažkuo džiaugtis priimant tokią darbotvarkę iki 2035 metų nėra, nes iš tiesų Laisvės partija turėjo visas galimybes dekriminalizavimą atnešti į posėdžių salę ir balsuoti normaliai, Seimo daugumos balsais priimant teisės aktą. Išties yra labai apmaudu, kai nesugebant atnešti į salę tiesiog imamasi arba įvairių Seimo narių išsiuntimų į komandiruotes, arba, kaip šituo atveju, imamasi tokių įdomių dalykų, kai stengiamasi kitiems seimams permesti savo asmenines darbotvarkes. Gaila, bet teks, matyt, balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės V. Bakas. Prašau.

V. BAKAS (DFVL). Iš tiesų mes turime didelę problemą, kurią labai primityviai siūlome spręsti tuo aspektu, ar kriminalizuoti, ar dekriminalizuoti. Teikiame programą, kuri yra popierinė, kaip ir pradžioje, joje parašyta, kad ji neveikia, taip ir šita negali veikti, nes nėra panašaus supratimo, kas gi veikia. Kitų šalių, kurios sėkmingai kovoja su narkotikais, pavyzdžiai numato tokius tris pagrindinius dalykus, tai yra pirmą pagalbą vaikams arba priklausomybę turintiems žmonėms. Mes šiandien tos sistemos neturime. Žmonės stovi eilėse.

Antra, tai yra užimtumas, ypač vaikų popamokinė veikla su keliasdešimties eurų krepšeliu. Tiesiog tėvai negali atiduoti vaikų į būrelius, nes jie kainuoja. Daugeliui tėvų būreliai neprieinami. Šiuo atveju labai svarbu siūlyti konkrečias priemones, kur vaikai galėtų pasirinkti popamokinę veiklą, kuri neprieinama.

Ir, aišku, saugumas. Neseniai turėjau susitikimą su visomis Alytaus gimnazijomis. Tiesą sakant, gimnazijos laukia pagalbos, laukia rekomendacijų, kaip užtikrinti vaikų saugumą mokykloje. Nėra tų rekomendacijų, netgi elementaraus patarimo nėra. Programoje apsiriboti dekriminlizavimu ar kriminalizavimu – tai, vadinasi, nepadaryti nieko. Todėl tikrai nematydamas kažkokio proveržio, pasiūlymų nemanau, kad mes turime už tokį formalų dokumentą čia balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Už kalbės M. Danielė. Prašau.

M. DANIELĖ (LF). Kolegos, aš irgi turiu pastabų dėl šios darbotvarkės. Šioje darbotvarkėje nėra naujojo rūkymo, nieko strategiškai nėra numatyta apie apskritai naujojo rūkymo reiškinį ir kaip mes gyvensime artimiausius 15 metų su šiuo reiškiniu. Jis yra absoliučiai ignoruojamas ir tiesiog senomis tezėmis kalbama apie tai.

Aš tikiu, kad dokumentas apima daug dalykų, ir kiekvienas iš mūsų ten randame ką nors, kam nepritariame, bet apie dekriminlizavimą yra juokinga klausyti, nes dokumentas yra rengtas ekspertų ir mokslininkų, akademikų ir praktikų. Tai nėra politikų rengtas dokumentas, kad ir kaip jūs dabar norite politikuoti, tai yra tai, ką ekspertai rekomenduoja. Priminsiu, kad už dekriminlizavimą pasisakė Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, Lietuvos advokatūra, Lietuvos policija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Vyriausybė, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas ir kiti specialistai.

Suprantu, kad politikai turi savo nuomones ir vadovaujasi nuomonėmis, bet, kalbant apie strategiją, strateginius dokumentus ir mūsų ekspertų indėlį į šitą darbą, siūlau palaikyti šitą programą nepaisant to, kad gal kiekvienam iš mūsų koks nors punktas ar sakinyš ten netinka ir mes įsivaizduojame, kad turėtų būti kitaip. Vis dėlto 15 metų į priekį nusibrėžti gaires ir viziją, kokia kryptimi mes einame, turime ir šito dokumento mums šiandien reikia. Dar kartą pakartosiu: į jį investavo daug laiko mūsų visi šalies specialistai, kurie susiję su šiuo klausimu. Raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, nuolatinis kalbėjimas iš Seimo salės tribūnos, kad lengvieji ar kokie narkotikai nedaro žalos, ir siekimas juos dekriminlizuoti daro didžiulę žalą jaunimui. Tai, man atrodo, tiesiog niekais paverčia visas šitas kuriamas programas. Jūs pasižiūrėkite, ar jūs nematote, kad Laisvės partija nuolat pradėjo kalbėti, kad tai nedaro žalos.

Beveik kiekvieną dieną skaitome, kaip moksleiviai vartoja narkotikus, kaip jie atsiduria gydymo įstaigose ir panašiai. Taigi čia žala milžiniška. Dabar mes darome narkotikų prevenciją juos dekriminlizuojdami. Tai pasityčiojimas iš šitos programos. Reikia aiškinti, kokia didelė žala, ir neatleisti nuo atsakomybės. Apie tai jau kalbėjo ir Generalinės prokuratūros atstovai, kad politikai daro didelę žalą kalbėdami apie narkotikus, kad reikia atleisti nuo atsakomybės. Tikrai tai yra milžiniška žala ir negalima pritarti šitai programai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuokime dėl šio nutarimo priėmimo. Kas už, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 117: už – 64, prieš – 12, susilaikė 41. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.05 val.

Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2528(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymas. Priėmimas. Projektas Nr. XIVP-2528. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 114, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

16.05 val.

Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1496(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas. Dėl Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo 2 straipsnio buvo du Seimo nario A. Matulo pasiūlymai dėl įsigaliojimo. Komitetas pritarė jiems bendru sutarimu. Ar galime fiksuoti, kad pritariame bendru sutarimu ir mes dėl įsigaliojimo? (*Balsai sąlyje*) Pritariame. Ar galime bendru sutarimu pritarti 2 straipsniui? Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso projekto nėra norinčių kalbėti.

Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas pritaria Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo (projektas Nr. XIVP-1496(2) priėmimui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 113, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

16.07 val.

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2480(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2481(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413¹, 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482(2), Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52¹, 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2) (svarstymo tęsinys)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-4 klausimas, projektų paketas. Įmonių atskaitomybės įstatymo ir susiję projektai. Kas pritaria po svarstymo, kviečiu išsakyti savo nuomonę balsuojant.

Balsavo 105, visi 105 – už. Po svarstymo pritarta.

16.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(2), Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2339(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2340(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas, projektų paketas. Dėl Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto yra siūlymų. Aš suprantu, kad iš pradžių buvo Švietimo ir mokslo komiteto siūlymas, jam pritarė iš dalies, ir tada A. Žukausko ir L. Nagienės siūlymas, jam komitetas pritarė. Dėl Švietimo tarybos išbraukimo, taip? Komitetas pritarė, gal galime bendru sutarimu pritarti, nes tikrai klausimas kaip ir aiškus. Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso nutarimo už nori kalbėti J. Razma, bet prieš nėra norinčių kalbėti, tai atsisako žodžio.

Kviečiu apsispręsti, kas pritaria darbotvarkės 2-5 klausimui – Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektui ir susijusiems projektams po svarstymo.

Balsavo 114: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

Per šoninį mikrofoną A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Prašau įskaityti dėl darbotvarkės 2-4 klausimo paketo mano balsą už.

PIRMININKAS. Dėl darbotvarkės 2-4 klausimo gerbiama A. Vinkaus balsas už.

16.09 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2531(3) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas. Prašau – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš irgi, kaip ir kolega A. Vinkus, dėl darbotvarkės 2-4 klausimo. Prašom įskaityti mano balsą už, nes mūsų buvo net trys, kurie nespėjome balsuoti, paspausti.

PIRMININKAS. Dėkui. Svarstymo metu aš vis tiek siūlau tą trumpąjį balsavimą naudoti. Seimo statuto pakeitimas. Kas pritaria po svarstymo, kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 111: už – 91 prieš – 3, susilaikė 17. Po svarstymo pritarta.

16.10 val.

Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2), Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Baudžiamojo kodekso ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymų projektų svarstymas. Kviečiu apsispręsti. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 109: už – 98, prieš nėra, susilaikė 11. Pritarta po svarstymo.

Gerbiami kolegos, balsavimo intervalas baigėsi, bet aš siūlau jį pratęsti iki tol, kol mes apsvarstysime visus klausimus. Dar yra nemažai balsavimų, tai dabar greitai balsuojame ir tada dar laukia du pateikimai – J. Šiugždinienės ir J. Varkalio. Jeigu tinka? Gerai. Dirbame toliau.

16.10 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-8 klausimų paketas – Planuojamos ūkinės veiklos ir Žemės gelmių įstatymai. Kas pritaria po svarstymo?

Balsavo 114: už – 105, prieš nėra, susilaikė 9. Pritarta po svarstymo.

16.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(3), Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas, tai yra nutarimo dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo... komisijos nuostatų projektas ir lydimasis. Kas pritaria po svarstymo?

Balsavo 112: už – 106, prieš – 2, susilaikė 4. Po svarstymo yra pritarta.

16.11 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2448(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 104: už – 78, prieš nėra, susilaikė 26. Po svarstymo yra pritarta.

16.12 val.

Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2758 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto pateikimas. Kas palaiko po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 106: už – 102, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 27 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dar siūlau apsispręsti dėl tų klausimų, dėl kurių nebalsavome, tai yra darbotvarkės 2-16 klausimas – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo kai kurių straipsnių... Atsiprašau, vieną praleidau.

16.12 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir VI skyriaus papildymo 35¹ ir 35² straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2765, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2766, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2767, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 9, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2768, Žemės ūkio paskirties žemės išigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2769, Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2770, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2771, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4, 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2772, Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2773, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 15¹ ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2774, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2775, Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2776, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2777, Statybos įstatymo Nr. I-301 14 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2778, Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo Nr. VIII-792 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2779, Kelių įstatymo Nr. I-891 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2780, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2781, Geležinkelių transporto kodekso 9, 23¹ ir 30² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2782 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimų blokas, tai yra S. Gentvilo pristatytas Žemės įstatymo ir lydimųjų įstatymų pakeitimas. Kviečiu apsispręsti dėl to, ar pritariame po pateikimo šių įstatymų projektams.

Balsavo 114: už – 107, prieš nėra, susilaikė 7. Pritarta po pateikimo. Prašom, S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už pateikimą. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu norėčiau paprašyti dėl projektų skubos, nes čia buvo korekcija iš Vyriausybės skuba atėjusio projekto. Ir kartu norėčiau paprašyti Kaimo reikalų komiteto kaip papildomo dėl visų, išskyrus Teritorijų planavimo, Statybos ir Administracinių nusižengimų kodekso.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pasiūlymas suprastas. I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi šitas projektas yra teikiamas vietoj to, kuris atėjo iš Vyriausybės ir sulaukė Teisės departamento pastabų, ir buvo pataisytas, Vyriausybės teikime buvo skubos prašymas, todėl aš patvirtinu ministro prašymą dėl skubos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke, norėčiau, kad kaip papildomas būtų Audito komitetas.

PIRMININKAS. Audito komitetas. Dėl visų ar dėl pagrindinio įstatymo?

Z. BALČYTIS (DFVL). Dėl pirmų dviejų – projektų Nr. XIVP-2765 ir Nr. XIVP-2766.

PIRMININKAS. Supratau. Audito komitetas yra siūlomas kaip papildomas komitetas. Dėkui. Tą mes fiksuojame. Dar R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Jeigu mes nepaskyrėme, tai Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, nes tai susiję ir su savivaldybe, ir su piliečių nuosavybės grąžinimu, daug reikalų, kuriuos sprendžiame kartu su savivaldybėmis, prašyčiau įtraukti kaip papildomą komitetą.

PIRMININKAS. Taip, mes bandome fiksuoti visus siūlymus. (*Balsai salėje*) Tuoj, dar R. Juškai duosime žodį. Prašom.

R. JUŠKA (LSF). Mes komitete su biuru kalbėjomės. Turime Valstybės tarnybos reformų įstatymo paketą ir ten su savivalda labai mažai yra susiję. Mes, komitetas, nebenorime. Jeigu bus kuris nors vienas teisės aktas reikalingas komitetui, mes jį galėsime ir taip pasiimti, pasižiūrėti.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, tai dabar bandykime susitarti, dėl ko įmanoma susitarti, o dėl ko nesusitarsime, balsuosime. Aš siūlau tada, ar galime bendru sutarimu patvirtinti, kad Kaimo reikalų komitetas pagal S. Gentvilo prašymą yra nurodomas kaip papildomas, teisingai? Ir kad Audito komitetas yra nurodomas dėl pirmų dviejų kaip papildomas. Ar dėl šito galime susitarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Negalime“. „Galime“. „Eikit velniop“*) (*Juokas salėje*) Ir dėl šito susitarti negalime. Tai aš tada siūlau apsispręsti, visų pirma, ar galime nurodyti Kaimo reikalų komitetą ir Audito komitetą, kuriuos nurodė Z. Balčytis? Papildomai balsuojame. Kas pritaria šiam bendram siūlymui – balsuoja už, kas turi kitą nuomonę – balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 111: už – 105, prieš – 1, susilaikė 5. Tai yra pritarta.

Dabar aš supratau dėl VVSK, teiksiu siūlymą. R. Tamašunienė dar patikslins.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu patikslinti. Galima tuomet apsvarstyti piliečių nuosavybės teisių... Todėl, kad tai labai susiję su miestų savivaldybėmis ir su kaimiškomis ateityje taip pat bus susiję. Tai aš labai prašyčiau, kad tikrai būtų aišku ir savivaldybėms, ir komiteto nariams, kaip vyks procesai, kuriuos savivaldybės turi pabaigti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Supratome siūlymą. Kviečiu dėl jo apsispręsti, ar pritariate, kad VVSK būtų nurodytas dėl Piliečių nuosavybės į išlikusį nekilnojamą turtą kaip papildomas komitetas.

Balsavo 104: už – 45, prieš – 27, susilaikė 32. Tam nėra pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, dar I. Kačinskaitė-Urbonienė turi siūlymą. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Aš norėjau paprašyti gerbiamo Seimo, kadangi skuba ir tikrai didelė reforma vyksta, gal galima būtų paprašyti antikorupcinio vertinimo, kad galima būtų išsamiai susipažinti prieš priimant galutinį sprendimą.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, dabar pasiūlymai pilasi, mes nespėjame dėl visų apsispręsti, vis naujų atsiranda. Tai aš dabar siūlau dėl šito paskutinio, dėl antikorupcinio vertinimo. Taip, dar S. Gentvilas turi atsakymą, matyt.

S. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau, bet Vyriausybės projektui yra atliktas antikorupcinis vertinimas, su STT yra derinta ir mano yra kreiptasi praeitą savaitę į STT dėl antikorupcinio vertinimo. Papildomai nereikėtų prašyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš neteiksiu šito balsuoti. Tada teikiu balsuoti, ar galime pritarti skubos tvarkai. Buvo skirtingų nuomonių. Balsuojame dėl skubos tvarkos visam šitam projektų paketui.

Balsavo 105: už – 68, prieš – 22, susilaikė 15. Skubos tvarkai pritarta.

Gerbiamieji kolegos, tada ar galime pritarti, kad pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas? Dėl vieno – Administracinių nusižengimų kodekso – kaip pagrindinis yra TTK. Siūlo ma svarstyti birželio 20 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.19 val.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo Nr. X-1666 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 24¹ ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2740 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2740. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po pateikimo.

Balsavo 109: už – 102, prieš nebuvo, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas VVS komitetas. Siūlomas svarstyti birželio 13 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta.

16.19 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo projekto Nr. XIVP-2711 pateikimas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 110: už – 92, prieš – 1, susilaikė 17. Pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 6 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.20 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2), Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-427 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2) (svarstymo tęsinys)

Taip pat dar nebalsavome dėl dviejų rezervinių, gal net trijų, atsiprašau. Rezerviniai 1.1 ir 1.2 klausimai, tai yra susiję su Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymu. Kas pritariate po svarstymo, prašau balsuoti už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 107: už – 94, prieš nėra, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

16.21 val.

Įstatymo Nr. I-833 „Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų“ pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2744 (pateikimo tęsinys)

Ir taip pat rezervinis 5 klausimas – įstatymo dėl Savivaldybių asociacijos pagrindinių nuostatų pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas. Pateikimas. Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už.

Balsavo 109: už – 108, prieš nėra, susilaikė 1.

16.21 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2759, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2760, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2761 (pateikimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, dabar aš pakviesiu J. Šiugždinienę į tribūną pateikti Švietimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir du lydimuosius. Darbotvarkės 2-14 klausimas. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, mieli kolegos. Švietimo įstatymo 43 straipsnio 7 dalyje šiuo metu numatyta, kad mokykla bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jei atitinka Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus bendrojo ir specialiuosius kriterijus. Konstitucinis Teismas pripažino, kad ši Švie-

timo įstatymo nuostata, kai kriterijai nustatomi Vyriausybės nutarimu, o ne įstatymu, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Kriterijai turi būti nustatyti įstatymu. Konstitucinis Teismas nenagrinėjo tinklo taisyklių ir pačios kriterijų kokybės ir niekaip nesiūlė jų koreguoti.

Taigi šis projektas yra labiau techninis kriterijų iš tinklo taisyklių perkėlimas. Juo siūloma bendruosius ir specialiuosius kriterijus, kuriuos atitinkančios mokyklos gali vykdyti bendrojo ugdymo programas, perkelti iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo ir nustatyti Švietimo įstatymo projekte keičiamo 43 straipsnio 8–15 dalyse.

Taigi nustatyti, kad kriterijų kiekybinės reikšmės ir kokybinės reikšmės būtų nustatytos Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse. Nustatytais atvejais mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (ar) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Papildyti Švietimo įstatymą, kad bendrojo ugdymo mokyklų tinklas kuriamas, bendrojo ugdymo mokyklos steigiamos, reorganizuojamos, likviduojamos, pertvarkomos, jų struktūros pertvarka vykdoma vadovaujantis Švietimo įstatymo projekte nustatytais bendraisiais ir specialiaisiais kriterijais. Švietimo įstatyme nustatyti, kad savivaldybės taryba pagalbos įstaigas steigia, reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko savarankiškai.

Keisti Švietimo įstatymą ir Profesinio mokymo įstatymą, kad profesinio mokymo įstaigų tinklas vystomas ir šios įstaigos steigiamos, reorganizuojamos, likviduojamos ar pertvarkomos vadovaujantis Profesinio mokymo įstatymu. Nukelti Švietimo įstatymo nuostatų, susijusių su savivaldybių kadetų ugdymo gimnazijomis, skirtomis šalies mokiniams, įsigaliojimo laiką, nes įsigaliojimas buvo šių metų rugsėjo 1 dieną.

Šis įstatymo projektas buvo teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Finansų ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Mokyklų vadovų asociacijai, profesinėms sąjungoms. Labai svarbu, kad šis pakeitimas būtų priimtas iki šių metų rugsėjo 1 dienos. Konstitucinis Teismas mus įpareigoja iki kitų metų sausio 1 dienos, tačiau mokslo metai prasideda jau rugsėjo 1 dieną, todėl labai svarbu, kad mes dar šioje sesijoje įvykdytume Konstitucinio Teismo sprendimą, nutarimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji ministre, tikrai sveikintina, kad greitai parengę teikiate įstatymo projektą po Konstitucinio Teismo nutarimo, nelaukiate rudens sesijos, iki sausio 1 dienos, kaip reikalauja Konstitucinis Teismas. Kaip suprantu, buvo siekis detalizuoti mokyklų tinklo kūrimo principus. Yra čia tų detalių. Bet ar bus visiškai įgyvendintas Konstitucinio Teismo nutarimas, jeigu vis dėlto nėra svarbių detalių, kaip, sakykim, mokinių skaičius dar atskirai mokyklai išlaikyti, nepilnų klasių finansavimo principai ar klasių komplektų reikalavimas gimnazijoms? Visa tai toliau paliekama Vyriausybei. Kaip jūs žiūrėsite, jeigu Seimo nariai teiks tokius detalesnius pasiūlymus?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Konstitucinis Teismas tikrai neįpareigojo nustatyti įstatyme detalių kriterijų reikšmių. Tai, man atrodo, yra natūralu, nes tai yra Vyriausybės prerogatyva. Jeigu mes tokias detales nustatysime įstatymuose, tai turbūt nenustosime keisti įstatymų. Ir šiandien mes turime didelių krūvių įstatymų pakeitimo, kartais sukamės kaip voverės rate keisdami įstatymus vien dėl to, kad jie yra tiesiog per detalūs. Mes tikrai turime čia aiškią atsakomybę. Vyriausybė turi turėti galimybę savo nutarimu nustatyti detales, kurios gali keistis. Jos gali keistis priklausomai nuo besikeičiančios situacijos Lietuvoje. O situacija tikrai keičiasi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tikrai primenu, kad sutarėme balsuoti po šio klausimo, todėl balsavimo intervalas tęsiasi.

Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų teisingai pasakėte – čia tik formaliai perkeliame tai, kas buvo. Aš faktiškai nematau tokių kriterijų, kokie turėtų būti kriterijai. Pirmiausia nematau net kokybinių kriterijų. Jūs kalbate apie kiekybinius kriterijus, o kur mes kalbame apie mokyklą, kurioje mes siekiame rezultato? Jūsų tikslas, visada buvo aiškinta, – mes turime pasiekti kokybę. Man įvardinkite bent vieną kokybinį rodiklį iš šito pateikto teisės akto? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Laima. Visada taikliai klausiate. Galiu įvardinti ir skaičius. Jeigu atsiversite, tarkime, bendruosius kriterijus, tai pirmas kriterijus, jame yra labai aiškiai pasakyta, kad mokykloje vykdomų programų, išskyrus užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų bendrojo ugdymo programas, mokyklos ugdymo planas turi atitikti švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintus bendruosius ugdymo planus, kad materialioji aplinka kuriama vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintais standartais, kad užtikrinamas mokymosi ir švietimo pagalbos teikimas kiekvienam vaikui. Tai yra be galo svarbu. Visa tai yra kokybiniai kriterijai. Labai aiškūs kokybiniai kriterijai, kurie yra pritaikyti būtent tam, kad kiekvienas vaikas, nesvarbu, kokia gyvenamoji vieta, kur jis gyvena, kokia jo šeimos socialinė padėtis, kokie jo poreikiai, gautų vienodai kokybišką paslaugą. Tikrai kokybinių kriterijų yra daug. Jie taip pat yra nustatyti šiuo įstatymo pakeitimu.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiama ministre, kaip visada, jūs tokia pamotė tautinių mažumų mokykloms. Net bendruosiuose kriterijuose, kuriuos siūlote, nustatote specialiuosius kriterijus. Nustatote nemažai punktų, bet tautinių mažumų mokykloms ir ten vietos neatsirado. Net nevyriausybinėms mokykloms, tokioms, kurios pakliūna į mokyklas, aprėpiančias savitą ugdymo filosofiją, savitą ugdymo sistemą ir savitą ugdymo paradigmą, išsiskiriančias vertybinėmis nuostatomis, vietos ten užteko. Bet kodėl nėra tautinių mažumų mokyklų? Jos tikrai atitinka specialiuosius kriterijus, nes moko visų dalykų gimtąja kalba. Kaip mes spręsimė tą problemą? Mokyklos veikia, žinome, kokio jos sulaukia rezonanso, kai yra uždaromos. Taip negali būti, nes mes esame... Konvencija saugo tautines mažumas, jų švietimą ir kalbos vartojimą.

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu paklausti, kaip yra ir kaip jūs numatote specialiuosius kriterijus?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Rita. Tikrai labai gerbiame ir mylime visus Lietuvos vaikus, nepriklausomai nuo jų tautybės, kaip aš ir minėjau. Ir šiandien yra nustatytos išimtys tautinių mažumų mokykloms, jūs pati tai žinote. Tos išimtys yra tikrai labai didelės. Tai ir dėl vaikų skaičiaus tiek pradinio ugdymo, tiek pagrindinio ugdymo, tiek vidurinio ugdymo yra visiškai kitokie reikalavimai ir tikrai tos išimtys yra didelės. Mes šiandien finansuojame tautinių mažumų mokyklas 20 % daugiau, negu finansuojame kitas mokyklas. Man atrodo, tikrai valstybė daro labai daug, kad tautinių mažumų mokyklos gyvuotų ir kad ten vaikai gautų kokybišką išsilavinimą. Aš nežinau, kaip dar kitaip galėtume tą daryti, bet yra tikrai nustatytos išimtys tautinių mažumų mokykloms ir reikalavimai yra daug mažesni nei valstybinėms mokykloms valstybine lietuvių kalba.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Jūs labai teisingai pasakėte, kad yra perkeliama iš taisyklių pagrindinės idėjos, bet ne dėl to mes, 57 Seimo nariai, kreipėmės į Konstitucinį Teismą, kad tai perkeltume. Iš tiesų nėra aiškių kriterijų ir netgi nėra nepilnų komplektų klasių finansavimo principų. Aš jau nekalbu apie tai, kad Vilnijos krašte lietuviškos gimnazijos sunyks ir kad tai yra nukreipta ne į regionų stiprinimą, o į regionų skurdinimą.

Ir dar į ką noriu atkreipti dėmesį. Jūs žiūrėkite, kaip jūs diferencijuojate mokyklas. Pavyzdžiui, privačių mokyklų ugdymas (ne valstybinėje mokykloje) grindžiamas savitos pedagoginės sistemos samprata ir taip toliau, o unifikuojamos yra valstybinės ir savivaldybių mokyklos. Tai iš viso, suprantate, yra *nonsensas*.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Vienodos taisyklės valstybinėms ir savivaldybių mokykloms yra taikomos. Nežinau, ką turite galvoje, profesore. O dėl lietuviškų mokyklų, tai tuose regionuose, Pietryčių Lietuvoje, yra taikomos išimtys lygiai taip pat ten esančioms lietuviškoms mokykloms. Taigi, tikrai išimčių yra ir reikalavimai yra daug mažesni nei gausiai gyvenamosiose, jeigu taip galima pasakyti, Lietuvos vietose.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, turbūt vis tiek laukia svarstymai komitete, galbūt bus vienas kitas pasiūlymas. Bet kaip toliau su tais poįstatyminiais įgyvendinamaisiais tei-

sės aktais? Iš tikrųjų laukia nemažas darbas. Ar yra pagaltvota, per kiek laiko jūs parengsite tas pagrindines taisykles? Ar vis dėlto jos bus aptariamose su bendruomenėmis ir ar bus platesnis svarstymas? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, dar noriu paaiškinti, kad Konstitucinis Teismas mūsų neįpareigojo perkelti kriterijų reikšmių į Švietimo įstatymą. Man atrodo, tai būtų tikrai nenormalu, jeigu mes perkeltume į įstatymą ne pačius kriterijus, o kriterijų reikšmes. Mes perkeliame kriterijus ir nežinau, ką gerbiamas Seimo narys Edmundas turi galvoje apie visa kita, nes šiandien tinklo taisyklės yra galiojančios. Konstitucinis Teismas niekaip nevertino ir nepasakė, kad jos yra blogos, kad jos negalioja. Perkėlus ir priėmus šį Švietimo įstatymo pakeitimą, jos galios tokios, kokios yra dabar.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Ministre, dabar statistika jau skelbia, kad vyksta slinktis į privačių ugdymo įstaigų tinklą. Tikrai ne paslaptis, kad tame privačiame įstaigų tinkle interesą turi ir jūsų partijos lyderis, ir jo šeima. Aš noriu paklausti: ar išlieka tos pačios nuostatos ir tie patys kriterijai, kurie nustato skirtingas sąlygas savivaldybių ugdymo įstaigoms ir privačioms ugdymo įstaigoms? Ar ir toliau turintys pinigų tėvai galės savo vaikus leisti į privačią ugdymo įstaigą, kurioje yra mažesnė klasė, kuri neprivalo užtikrinti įtraukaus ugdymo ir panašiai, nes tokiu būdu yra kuriama atskirtis visuomenėje? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Šiandien tėvai, vesdami vaikus į nevalstybinę mokyklą, iš dalies patys finansuoja jų ugdymą ir gali rinktis įvairias ugdymo formas, ir vesti į mokyklas, mokėti įvairias sumas: nuo mažesnės iki didesnės, papildomai už visą tą dalį, kurią šiandien finansuoja valstybė. Turiu pasakyti, kad man keista girdėti, nes ką tik, neseniai, buvo kilęs labai didelis, aš sakyčiau, *alabas*, kuomet mes nustatėme vienodas taisykles tiek valstybiniam... bandėme nustatyti vienodas taisykles valstybinėms ir nevalstybinėms mokykloms pasakydami, kad jų klasėse neturėtų būti mažiau vaikų negu penki, tik tuomet jas finansuos valstybė. Aš girdėjau labai daug ažiotažo būtent iš kitų politinių opozicinių partijų, jog taip neturėtų būti, kad joms turėtų būti leista formuoti mažesnes klases. Aš kartais tiesiog nesuprantu, ar mums patiems yra aišku, ko mes iš tikrųjų norime ir kokie mūsų reikalavimai, ar ne. Aš manau, kad tėvai... šiandien Lietuva turi tokį modelį, kuomet tėvai finansuoja dalį vaiko ugdymo ir gali vaikus leisti į nevalstybines mokyklas. Turi tokį pasirinkimą.

Dėl atskirties didėjimo. Šiandien valstybinėje sistemoje yra labai daug kitų dalykų, kurie tikrai didina atskirtį. Tai yra tai, kad vaikai, kurie gyvena mažuose miesteliuose, dažnai neturi galimybių pasirinkti mokytis norimus dalykus aukščiausiu lygiu. Jų tėvų socialinė aplinka yra sudėtingesnė. Pas mus yra labai didelė konkurencija tarp mokyklų ir mes dažnai skatiname tą konkurenciją įvairiai reitinguodami mokyklas. To tikrai neturėtų būti, nes tai tikrai skatina atskirtį.

PIRMININKAS. Dėkoju. I. Kačinskaitė-Urbonienė, nes keli projektai, tai prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, aš turiu kelis klausimus. Vienas klausimas dėl pačios derinimo procedūros. Ar nemanytumėte, kad reikėtų padiskutuoti plačiai dėl kriterijų su savivaldybėmis, švietimo bendruomene, kad nesukūbume šiuo klausimu? Tai vienas klausimas.

Kitas klausimas. Kadangi per pastaruosius kelerius metus labai daug švietimo pokyčių įvyko būtent pasiekimų vertinimo prasme, kad mes keliame kartelę dėl valstybinių egzaminų, dėl stojimo į aukštąjį mokslą ir panašiai, kodėl tada tarp kriterijų nėra pasiekimų įvertinimo? Kodėl klausiu? Nes mes visą laiką diskutavome, kad yra ir gerų mažų mokyklų, kurios galbūt neatitinka kiekybinių kriterijų, bet kokybiškai paruošia mokinius. Tai kodėl neatsirado tų pasiekimų rodiklių? Ir kaip manote, ar pakaks laiko parengti visus reikalingus įstatyminius aktus?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėl diskusijos. Manau, kad tikrai turėtume padiskutuoti komitete, tam mes tikrai turėsime laiko ir turime plačiau padiskutuoti, nes tikrai klausimų yra ir į tuos klausimus mes visi turime išgirsti atsakymus. Manau, kad tolesnė diskusija reikalinga komitetuose. Svarbu, kad mes šitą pakeitimą priimtume iki sesijos pabaigos, nes artėja rugsėjo 1 diena ir šie dalykai tikrai turi būti aiškūs. Dėl diskusijos tiek.

Ir dar? (*Balsas salėje: „Pasiekimai.“*) Pasiekimai. Taip. Kolegos, pasiekimai, jeigu mes galvosime apie valstybinius brandos egzaminus arba patikrinimus, nėra tas vienintelis įrodymas, kad yra kokybiškas ugdymas. Taip labai klaidinga manyti, nes kokybiškas ugdymas yra žymiai daugiau. Kokybiškas ugdymas taip pat yra pasirinkimo galimybė, apie ką aš neseniai sakiau, taip pat galimybė rinktis mokytis įvairius modulius, mokytis trečią užsienio kalbą. Pasiekimai labai daug priklauso ir nuo socialinės ir ekonominės aplinkos, iš kokių šeimų ateina vaikai. Todėl mes matuoti vaikų tik valstybiniais brandos egzaminais tikrai negalime, tai yra labai didelė klaida. Mes negalime lyginti socialinio konteksto, kuris yra mažame Lietuvos miestelyje, kur gali būti ir labai gerų mokytojų, puikių mokytojų, neabejoju, jie ten tokie ir yra, bet yra daugiau socialinėje rizikoje gyvenančių šeimų. Mokytojas gali tikrai būti pats geriausias, bet jo pažanga galbūt bus nuo penketuko iki šešetuko arba nuo šešetuko iki septintuko ir nebūtinai išlaikys valstybinius brandos egzaminus šimtukais. Tačiau tai nereiškia, kad ugdymo procesas yra blogas, kad jis yra nekokybiškas, nes mes turime labai rimtai žiūrėti į socialinį ir ekonominį kontekstą ir apskritai į socialinę riziką.

Mes šiandien atidarome mokyklas įtraukčiai. Kaip mes atidarysime jas įtraukčiai, jeigu mes jas bandomė lyginti pagal valstybinius brandos egzaminus? Mes jų negalime lyginti pagal valstybinius brandos egzaminus, nes kokią šiandien matome tendenciją, kad kai kur net vyksta tokie dalykai, kad vaikams neleidžia laikyti valstybinių brandos egzaminų dėl to, kad bijo, kad rezultatai bus blogi. Tai mes visi turime susimąstyti, ką reiškia kokybė. Kad kokybė yra kur kas daugiau negu pasiekimų vertinimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū, ministre.

Dabar dėl motyvų. Taip, dėl vedimo tvarkos – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, atsakydama A. Verygai į klausimą, kaip yra finansuojama, ar vienodai finansuojamos valstybinės ir nevalstybinės mokyklos, jūs labai klaidinate ir visuomenę, ir mus visus. Aš noriu atsakyti.

PIRMININKAS. Aš...

L. NAGIENĖ (DFVL). Palaukite!

PIRMININKAS. Replikas tikrai bus galima po balsavimo, gerbiama kolege, pasakyti.

L. NAGIENĖ (DFVL). Tai yra replikų... Negalėsiu po to. Ne, aš noriu pasakyti.

PIRMININKAS. Labai trumpai.

L. NAGIENĖ (DFVL). Trumpai. Finansuojamos ugdymo lėšos vienodai tiek valstybinės, tiek nevalstybinės, išskyrus ūkio lėšas – yra savivaldybė. Ir tėvai dengia ūkio lėšas, o ne ugdymo lėšas.

PIRMININKAS. Dabar dėl motyvų už kalbės E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt nelabai turime kitą išeitį, tik pritarti įstatymo projektui, nes tą įpareigoja Konstitucinis Teismas. Aš suprantu, kad opozicija dirba savo darbą, iš tikrųjų turbūt norėtų, kad kiekviename kaime būtų mokykla, bet jau seniai tos mokyklos kaip ir buvo uždarytos. Galiu priminti, kad praeitą kadenciją buvo uždaryta 150 mokyklų, šią – 50. Aišku, aš suprantu, kad ten didesnis spaudimas buvo, nes taip jau yra.

Demografinę situaciją tikrai nelabai lengvai ir įstatymais, ir poįstatyminiais aktais sprendžiame. Tai yra turbūt kitų kriterijų, kurie natūraliai klostosi, ir kai kada nesupranti, kaip klostosi, nes lenkai bandė spręsti, davė daug pinigų, pasirodo, vienas pagausėjimas buvo, bet po to vėl atsistojo į savo vietas. Tai iš tikrųjų turbūt mes visi suprantame, kad lėšų yra tiek, kiek yra. Norėtusi, kad didėtų švietimo sistemos. Bet, norint racionaliai naudoti, reikalingi tam tikri pertvarkymai.

Konstitucinis Teismas galbūt pasakė, kad ministerija šiek tiek daugiau turėtų kreipti dėmesio į bendrąsias tendencijas, kurias galėtų nustatyti įstatymu. Tą ir daro. O Švietimo ir mokslo komitete turbūt dar nemažai padiskutuosime, ar reikia kokių nors papildomų kriterijų, ar nereikia. Bet siūlau pradėti šią procedūrą, nes rugsėjis labai greitai ateis, o šios sesijos laiko ne tiek daug liko. Tai siūlau pritarti, diskutuoti ir priimti tuos įstatymų projektus, kurių reikalauja Konstitucinis Teismas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, čia prieš tai kalbėjęs kolega Edmundas sakė, kad mes neturime išeities. Išeitį mes visada turime ir jeigu nebūtų priimti šie sprendimai, kaip suprantu,

liktų tas, kas buvo iki reformos. Ir tai turbūt nebūtų kažkoks pats blogiausias sprendimas. Ministrė minėjo apie konkurenciją, kuri yra nesveika ir kuri yra skatinama, tai gal pasakykime sąžiningai, kada ji atsirado. Ar ne tada, kai buvo įvesti mokinio krepšeliai ir kai prasidėjo tiek mokytojų, tiek mokinių migracija, jų siurbimas į tam tikrus centrus? O priemokos sukūrė prielaidas mokėti didesnę atlyginimą ir tai kūrė socialinę atskirtį, nes dalis tėvų negali turėti tokių lėšų, kad vaikus išleistų į šitas mokyklas.

Šis įstatymų paketas niekaip šitų problemų nesprendžia. Ugdymo įstaigos tolsta nuo regionų. Kalbantis su kai kurių mokyklų vadovais, jie sako, kad jie turės tapti savotiškais autobusų parkais. Vienos mokyklos direktorius, su kuriuo aš bendravau, sako: mes dabar turėsime turėti devynis geltonuosius autobusėlius, kad suvežtume vaikus iš viso regiono į tą vadinamąją tūkstantmečio gimnaziją. Dar tikrai galėtų ta mokykla išsaugoti gimnazines klases, jeigu nebūtų tokie aukšti kriterijai nustatomi.

Tikrai šis paketas problemų, deja, nesprendžia. Jūs teisingai paminėjote, kad mes nesusitariame, ko mes norime, todėl nėra jokios logikos balsuoti už šiuos įstatymų projektus. Kviečiu jiems nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas už projektus po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 101: už – 69, prieš – 9, susilaikė 23. Po pateikimo pritarta.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 13 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ne.

R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSG). Aš pirmiausia vėlgi dėl skubos tvarkos. Aš nemanyčiau, kad jos reikia, nes įstatymas nesuderintas su socialiniais partneriais, įstatymas neišdiskutuotas, kriterijai iš Vyriausybės nutarimo akiai į įstatymą perkeliama.

Antras momentas. Vis dėlto aš siūlyčiau jau dabar Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, nes mokyklų tinklą formuoja savivaldybės, ir tikrai reikėtų išdiskutuoti. Kaip papildomą komitetą dėl to siūlau, nesvarbu, kad pirmininkas gal nenori dirbti, gal jis čia pasileisti nori, bet tikrai šis įstatymas vertas būtent šio komiteto dėmesio ir Savivaldybių asociacijos nuomonės.

PIRMININKAS. Supratome siūlymą. Dėkoju. Premjere, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėl komiteto, matyt, Seimas apsispręs balsuodamas. Dėl skubos. Kolegos, ištis Konstitucinio Teismo nutarimas įsigalioja nuo sausio 1 dienos, tačiau nemanau, kad Konstitucinis Teismas, priimdamas ir atidedamas įsigaliojimą, įvertino tai, kad mokslo metai prasideda nuo rugsėjo 1 dienos ir vis dėlto yra gerai turėti visišką aiškumą.

Aš noriu atkreipti dėmesį, kad Vyriausybė nekeičia galiojančių taisyklių, todėl nelabai aišku, ką čia reikėtų iš naujo derinti. Tiesiog perkelia tą reguliavimą, kuris turi būti įstatyme, į įstatymą, o tas reguliavimas, kuris gali likti Vyriausybės nutarime, liktų Vyriausybės nutarime. Kadangi iš esmės nėra keičiamos taisyklės, niekaip negaliu suprasti, kam yra reikalingi kažkokie papildomi ekstensyvūs derinimai. Prašyčiau skubos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat R. Juška norėtų.

R. JUŠKA (LSF). Gerbiama kolege ir gerbiama kolegos, tikrai prašyčiau, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas nėra Švietimo ir mokslo komitetas ir tikrai mums svarstyti nebereikia.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir paskutinė replika. V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Tai gal kita Vyriausybė turės kitą nuomonę ir kitaip taisyklės formuluos. Jūs žadate atsistatydinti. O regionų tai gal nereikia naikinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kolegos, apsispręskime balsuodami. Kas pritaria pasiūlymui, kad Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas būtų papildomas komitetas, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 94: už – 32, prieš – 35, susilaikė 27. Siūlymui nepritarta.

Tai ar galime dabar balsuoti dėl skubos tvarkos ir dėl pagrindinio Švietimo ir mokslo komiteto bei birželio 13 dienos? Kas pritaria skubos tvarkai, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 88: už – 56, prieš – 14, susilaikė 18. Fiksuojame, kad skubos tvarka ir pagrindinis komitetas bus Švietimo ir mokslo komitetas.

Dabar yra dar dvi replikos po šio balsavimo. Pirmoji premjerė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Norėčiau neminėti niekieno pavardžių, kad paskui niekas neitų vėl kalbėti prie mikrofono, bet visų tų, susirūpinusių dėl regionų, aš vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad švietimas yra taip pat kainuojantis dalykas. Jūs ne tik rūpinkitės regionais, bet ir sugalvokite, kas finansuos mokyklų tinklą. Jis neatitinka mūsų persikirstymo nuo BVP lygio, kuris yra antras nuo galo Europos Sąjungoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Niekas nekainuoja brangiau negu pinigai, o valstybei švietimas turėtų būti prioritetas. Dėl to atrasti pinigų visada galėtume.

Antras momentas, kad mes įtvirtinsime įstatyme, o visada buvo galima tikėtis, kad *susimils* premjerė ir taisyklės... Vyriausybės nutarimą pakeisti yra daug lengviau negu įstatymą.

Trečias dalykas. Buvo Vietos savivaldos įstatymas, jo nebeliko pakete, dėl to labai liūdna. Galbūt ir tas komitetas, jo svarba kaskart yra menkesnė. Mes norime apriboti savivaldybes ir joms nesuteikti jokių galimybių spręsti. Dėl to, aš manau, tikrai buvo blogas mūsų sprendimas, nes komitetas neturi ką veikti ir tikrai kokybiškai, greitai atliktų savo darbą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, gerbiamieji kolegos, primenu, kad svarstėme tikrai 5 rezervinių, įvyko pateikimas, nepatvirtinome siūlomų komitetų. Kaip pagrindinis siūlomas VVSK. Siūloma svarstyti birželio 13 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Čia yra Savivaldybių asociacijos pagrindinės nuostatos. Aš kalbu apie projektą Nr. XIVP-2744, jam pritarėme po pateikimo, bet nepatvirtinome pagrindinio komiteto. Galime tam pritarti? Galime.

16.59 val.

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 139, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1187 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2754 (pateikimas)

Dabar kviečiu J. Varkalį pateikti paskutinį šios dienos projektą – Darbo kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Jau sakiau, kad tai buvo paskutinė replika. Gerbiamas Jonai, prašau pateikti projektą Nr. XIVP-2754.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, klausimas yra nieko naujo, įprastinis, ir viskas buvo pateikta aiškinamajame rašte. Taip pat visi matėme Teisės departamento išvadas, visi turbūt skaitėme. Aš tik labai trumpai noriu priminti, kad Darbo kodekso 17 straipsnio 3 dalis... 9 straipsnis įsigalioja nuo birželio 1 dienos, pagal jį darbuotojams nutraukiamas kompensacijų išmokėjimas už kilnojamojo darbo pobūdį ir darbą lauko sąlygomis. Kas tai yra kilnojamojo darbo pobūdis, matyt, mes visi daugmaž suprantame. Galiu priminti, kad tai yra žmonių kelionė į darbą ir kelionė iš darbo. Jinai būna nuo 100 kilometrų iki 70, 50. Aišku, tai yra varginantis dalykas, kur darbdavys niekada neįvertina žmonių nuovargio ir to nekompensoja. Jis apmoka tikrai už padarytą darbą, už tai, kiek tą dieną padaryta.

Kitas dalykas yra dėl darbo lauko sąlygomis, kada dirbant lauke atsiranda papildomų aprangos elementų, sunkių batų, žiemos metu sunkesnės aprangos ir kitų dalykų, dėl ko žmogus negali pasiekti tam tikro darbo našumo ir užsidirbti darbo užmokesčio tokio, kokį jis galėtų užsidirbti nedirbdamas lauko sąlygomis, o galbūt stovėdamas prie konvejerio.

Dėl šių dalykų susitikimuose su rinkėjais, su įvairių įmonių darbuotojais buvo išreikštas toks lūkestis, kad iš tikrųjų tą kompensaciją už kilnojamojo darbo pobūdį jie galėtų gauti ir po birželio 1 dienos. Esmė yra tokia. Ačiū, kad išklausėte.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra A. Sysas, norintis paklausti. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kodėl tokiu siūlymu jūs norite, kad darbuotojai gautų mažiau pinigų už darbą, nes tai yra piktnaudžiavimas. Akivaizdu, ir tyrimai padaryti apie kilnojamąjį ir nekilnojamąjį darbą, ir ne vienas tyrimas, kad jūs dabar čia sugalvojote... Tai buvo, suprantu, krizinis laikotarpis – pandemija, buvo padarytos tam tikros išlygos ir jos

buvo padarytos darbuotojų sąskaita. Jūs dabar norite tai įtvirtinti Darbo kodekse, kai yra normalios galimybės mokėti darbuotojui už viršvalandžius, už šventes tiek, kiek jam priklauso, kaip numato Darbo kodeksas. Kas čia jus paskatino? Labai ačiū.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju už klausimą. Viską puikiai suprantu, bet tie darbuotojai, kurie dirba ir gauna atlyginimą, jie gauna už padarytą darbą. Kelionė yra visiškai kitas dalykas, ko darbdavys negali įvertinti kaip darbo užmokesčio.

Kodėl tas klausimas iškilo šiandien? Mes turbūt visi jaučiame, kad vyksta ekonomikos recesija, kad yra tam tikra infliacija ir dalyvaujama konkursuose, statybos konkursuose, čia kalbama iš esmės apie du sektorius – apie kelininkus ir statybininkus. Konkursų metu padidėjusi konkurencija neleidžia gauti tokių pasiūlymų ir tokių kainų, kuriomis darbdaviai galėtų didinti darbo užmokesť dar daugiau, negu jis dabar yra. Iš tikrųjų darbo užmokesčio didėjimas jau dabar yra kaip ir nuslūgęs ir apstojęs. Matyt, ta kompensacija, kuri būtų mokama už nekilnojamojo darbo pobūdį arba už darbą lauko sąlygomis, kompensuotų tą dalyką, nes darbdaviai, kai su jais pakalbėjau, irgi neturi tokių galimybių, kad kompensuotų ir dar sumokėtų 40 % mokesčių nuo kompensacijos už nekilnojamąjį darbo pobūdį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū pateikėjui. Dėl motyvų už kalbės A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, tikrai man jau tada kilo klausimų, kai mes šiek tiek anksčiau svarstėme šį klausimą. Jis turi įsigalėti jau netrukus, nuo liepos 1 dienos. Tikrai, man atrodo, nei darbdaviai labai šoks mokėti, nei ką. Tikrai mums taip atrodo teoriškai, kad mes čia dabar nusiteiksime – darbdavys privalo mokėti. Anksčiau buvo tokia tvarka nusistovėjusi. Aš nežinau, čia lyg buvo kalbama, kad piktnaudžiaujama, bet nemanau, kad visi darbdaviai labai stipriai piktnaudžiaavo.

Manychiau, kad tai tikrai padėtų tiems žmonės, kurie turi keliauti arba dirbti lauke. Jiems tai būtų žymiai naudingiau, negu dabar jie iš darbdavio turi prašyti tų pinigėlių, kurių darbdavys tikrai nenori mokėti. Jis moka tikrai už tiesioginį darbą.

Aš manau, kad reikėtų palikti tą tvarką, kuri yra lig šiolei, ir, manau, ieškoti kitų būdų. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės M. Navickienė. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų, čia toks pavyzdys, kai mes vis gręžiojamės atgal ir atgal. Atrodo, jau prieš metus priėmėme įstatymo projektą ir ne tik Seimas dėl jo balsavo, bet ir Trišalė taryba. Tiek darbdaviai, tiek darbuotojai susitarė, kad nereikalinga tokia forma.

Dėl ko atsirado tas panaikinimas? Nes buvo siekiama, kad darbdaviai mokėtų didesnius atlyginimus, didesnę darbo užmokesť, nuo kurio yra skaičiuojami mokesčiai, įmokos, ir didėja darbuotojų apsauga, išmokos, ir neblogėja darbuotojų situacija. Kodėl buvo panaikinta prieš metus? Nes Mokesčių inspekcija atkreipė dėmesį, kad dažnas darbdavys moka įvairius tokius kompensacinius dalykus vietoje darbo užmokesčio.

Man atrodo, mes turime vadovautis tuo, dėl ko jau sutarė mūsų socialiniai partneriai. Jeigu mes visur deklaruojame, kad gerbiame susitarimus, tai aš siūlau ir šiuo atveju nebesigręžioti atgal, nes iki šiol galiojusi sistema dėl šių kompensacijų blogindavo darbuotojų darbo sąlygas, mažindavo jų darbo užmokesčio dydį. Turime siekti, kad žmonės už darbą gautų atlyginimą, nuo kurio būtų sumokėti mokesčiai ir didėtų darbuotojų apsauga. Labai kviečiu, kolegos, nesigręžioti atgal ir nepritarti.

PIRMININKAS. Dabar apsispręsime balsuodami: kas pritaria šiam projektui po pateikimo – balsuoja už, kas turi kitą nuomonę – balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 86: už – 26, prieš – 19, susilaikė 41. Projektui nepritarta.

Kas balsuoja už, tai yra už projekto grąžinimą tobulinti iniciatoriams, prieš – už atmetimą.

Balsavo 87: už – 46, prieš – 41. Projektas grąžintas iniciatoriams tobulinti.

Tai buvo paskutinis šios dienos klausimas. Ką tik balsavome. Registracijos nesiūlau. Skelbiu gegužės 23 dienos posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 278 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 25 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame gegužės 25 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 109 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, norėčiau viso Seimo vardu pasveikinti mūsų kolegą J. Jarutį, jis šiandien švenčia labai gražų jubiliejų. (*Plojimai*)

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, mielieji. Ačiū, kolegos, ačiū bičiuliai. Šiandien tokia diena. Daugelis yra buvę mano 010 kabinete, jeigu kas nežinote, pabandykite surasti šiandien. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, pereiname prie darbotvarkės.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. gegužės 25 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Nematau pasiūlymų, ar galime pritariti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735. Svarstymo stadija. Iš karto pereiname prie diskusijos. Pirmasis nori pasisakyti apie savo apkaltą P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, atrodo, kad visi logiški argumentai jau išsakyti, tik galima tiek pakartoti, kad, deja, net teismo ekspertai nenustatė, kokius veiksmus ponas P. Gražulis atliko, tačiau profesionalas ponas T. V. Raskevičius iš kitos Seimo salės nustatė, kokius veiksmus atlikau, ir savo nuomonę išsakė dar iki komisijos sudarymo. Taip pat, kaip čia, erelio akis turi ir komisijos pirmininkas ponas L. Slušnys, tai kam jūs kreipėtės tada į teisės ekspertus, jeigu jūs patys geriau matote ir geriau žinote? Čia yra klausimas, gal į šitą klausimą atsakys Konstitucinis Teismas.

Aš manau, kad yra kita priežastis, dėl ko mane galėtų interpeliuoti. Kadangi aš pyliu kūrą tik iš vienos kortelės, skirtingai nei kiti Seimo nariai, atsiskaičiau ne grynaisiais, o pavedimu, nevaikščiojau po degalines ir nerinkau čekių, kad padengčiau savo išlaidas arba surinkčiau pinigus, nes nepyliau kuro tiek, kiek čekių prisirinkau. Čia tai tikrai reikia mane interpeliuoti. Patys apsišikę nuo galvos iki kojų, o teisia mane.

Aš jau sakiau, kad čia jums, gerbiamieji, visas šitas sąmyšinis, jūs paslydote ne ant banano žievės, bet ant čekių, ir tai yra Dievo bausmė jums. Parodė, kaip jūs patys esate iki galvos apsivogę, prisimelavę, o V. Landsbergis ką pasakė, senasis, kas meluoja, tas ir vagia. Kas meluoja, tas ir vagia.

Antras dalykas. Labai gerai jums kelti šituos vėjo gūsius tuščioje vietoje, niekas nekalba apie jūsų organizuojamą NATO viršūnių susitikimą. Beveik 40 mln. ištaškote pinigų. „Bitė“ būtų pasiūlusi 1 mln. eurų pigesnes paslaugas, bet čia nuspėjauti, čia ne pinigai. Lietuvos televizija turi pačią moderniausią mobiliąją vaizdo įrangą, ne, samdotės už 1 mln. 300 eurų. Ir vagiate, ir vagiate, ir vagiate, meluojate ir meluojate. Jau pamiršome pedofilijos skandalą, jo nebuvo. Prokurorė žadėjo, kad gegužės mėnesį bus atiduota į teismą, atliktas tyrimas. Ką jūs išvis kalbate? Nebuvo jokio K. Bartoševičiaus ir nebuvo jokio pedofilijos skandalo. Viskas yra iškelta, šiais skandalais nuslopinta ir žmonės pamiršo. Be abejonės, tai jums yra labai naudinga.

Mes taip pat nekalbame ir apie „Igničio“ akcijų privatizavimą, mes nežinome, kiek jų nusipirko D. Kreivys, kiek nusipirko G. Norkūnas. Taigi čia milijonai! Čia gal net šimtai milijonų! Bet kam apie tai kalbėti? Kalbėkime apie P. Gražulio pultuką, paspaudė ar nepaspaudė. Va čia tai jau problema, čia pasaulinė problema, čia tarptautinė problema! Konservatoriai net kviečia neeilinę sesiją, kad žūtbut kuo greičiau atiduotų Konstituciniam Teismui. Pažiūrėkite, kas ten.

Mieli žmonės, su šitais teisuoliais tikrai nėra ką kalbėti. Bet, tie, kurie klausote, ar tie, kurie pasiklausysite, jei šita transliacija neišjungta, nes kartais, būna, išjungia, būna kokių nors trikdžių, jūs pasižiūrėkite, paklausykite, ką aš kalbu. Tai yra aukščiausio lygio veidmainystė. Bet Dievas tikrai juos baudžia.

PIRMININKĖ. Toliau diskusijoje kalbės D. Kepenis. Gerbiami kolegos, primenu, kad šiandien balsavimas numatytas iš karto, nuo 10 val. 05 min. iki 12 val. 30 min. Turime išskirtinę situaciją dėl valstybės tarnybos reformos, turime priėmimą pastraipsniui ir daug pasiūlymų.

Prašom, gerbiamas Dainiau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Mes visi gerai žinome, kad viena iš pagrindinių nusikaltimo vykdymo sąlygų yra abejingumas. Kai mes abejingi, kai nieko nenorime matyti, tada visi nusikaltimai ir vyksta. O dar labiau jie vyksta tada, kai jaučiame nebaudžiamumą. Mes čia kažką darysime, bet mūsų tikrai niekas nenubaus, nes mes esame dauguma. Todėl man šiandien sunku būti abejingam matant, kas dabar vyksta. Koks vyksta (neturiu kito žodžio) susidorojimas su savo politiniu oponentu. Oponentu, kuris yra neeilinė Seimo figūra. Žinoma, jo radikalūs pasisakymai, bet jie yra leidžiami mūsų Konstitucijos, tuo labiau Seimo nariui. Įdomiausia, kad dabar vykstantis susidorojimas vyksta be jokių įrodymų. Ta komisija ilgai buvo rinkta, buvo prašoma nustatyti, kad tikrai balsavo, sako, negalime to tvirtinti, nes nesimato, kad balsavo. Tas žmogus, Seimo narys, kuris patvirtino, kad tikrai Petras nebalsavo, dabar yra atiduotas prokuratūrai. Ponai, žinokite, kas jūsų laukia. Jei jūs dar išdrįsite čia kažką liudyti, prokurorai štai čia netoliese. Matant tuos dalykus ir žinant, sunku būti abejingam, tuo labiau mes žinome, kad daug metų Petras visuomet sakė tai, ką galvoja, visuomet atsakė už savo žodžius. Rinkėjai tai ir patvirtina – septinta Petro kadencija Seime. P. Gražulis 27 metus dirba Seime vardan savo rinkėjų, kas kartą juo pasitikinčių. Štai dabar tie ponai, turintys didelių problemų, apie tai jie dabar kasdien šneka – Seimą paleisime, Vyriausybę atleisime, dabar nutarė šią savo problemą bent kiek suminkštinti. Štai yra baisus P. Gražulis, kuris čia, matai, balsuoja.

Aš jau ne kartą kalbėjau apie veidmainystę mūsų Seime. Gerbiamieji, kas gali būti baisiau negu veidmainystė? Lygiai taip pat jūsų kolegė ne kartą, pabrėžiu, ne kartą, registravo savo kolegas, bet yra absoliučiai atleista. Čia ne nuodėmė. O tas žmogus, kurio niekas nematė, kad balsavo, niekas nematė ir niekas negali įrodyti, ne, jis tikrai balsavo. Todėl aš kviečiu kolegas prisiminti, kad P. Gražulis tikrai nėra eilinė figūra. Niekas neįrodė, kad jis čia balsavo, ir jis – vienintelis Seimo narys, kuris už tiesą sėdėjo kalėjime. Šiemet sukako 35 metai, kai P. Gražulis tuo metu, kai buvo stengiamasi jį patraukti nuo žinomo mitingo prie A. Mickevičiaus, mitingo, kuriame jis iš tikrųjų turėjo pasakyti rimtus dalykus, jį uždarė į kalėjimą ir patraukė nuo tų dalykų. Tą darė ir tarybų valdžia, ir šiuolaikinė valdžia, kuri dabar vėl valdo mus, tą patį daro. O kodėl? O todėl, kad pusė čia sėdinčių žmonių net neprisimena tų laikų, kokiais metodais vadovaujantis buvo elgiama tada ir kaip sovietinė valdžia tvarkydavosi su sau nepaklusniaisiais. Tai dabar mes tą matome, įdomiausia, kad tame pačiame fone mes leidžiame kolegą įžeisti net religiniu pagrindu – maždaug čia tau Dievas turbūt pabalsavo už tave. Klausykite, jau dugnas yra pramušamas šiuo atveju, kada bandoma susidoroti. Aš tikrai visus raginu gerai pagalvoti, ką mes čia darome. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti.

Dėl motyvų už kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Nelabai aš čia turiu daug ką pasakyti, visi puikiai suprantame, kas dedasi. Tokių apkaltų Seimas jau turėjo ir žinome jų baigtį. Petras pats buvo tuo metu tikriausiai parlamente, atsimena. Reikėjo tikėtis, spaudžiant mygtuką, kad gali toks mygtuko paspaudimas atsikulti prieš patį. Dabar negražu yra bandyti gudrauti, kažkaip išsisukinėti. Aš manau, gražu būtų atgailauti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). O, prabilo teisuolis K. Masiulis. Pone Masiuli, kiek tu išleidai mašinos remontams? Dvigubai daugiau negu tavo mašina kainuoja. Tai kiek tų čekių prisirinkai iš šiukšlių dėžės? Kiek vaikščiojai po servisus? Jeigu tai būtų daręs P. Gražulis, seniai būtų pasodintas. Čia ne piršto... ne pultuko paspaudimas. Bet tu esi neteisiamas. Tu esi konservatorius. Tu esi nekaltai pradėtas. Va, koks yra dalykas. Štai koks tu esi! Jūs galite kitus teisti, bet jūs neteisiami! O jeigu jūs teisiatė, aš jau sakiau, bet pakartosiu, tai einu teisingu keliu. Monsinjas A. Svarinskas, kuris mane ruošė Pirmajai Komunijai ir išpažinčiai, kuris kalėjo 23 metus sovietiniuose lageriuose, sakė: jeigu tarybinė valdžia mane persekioja, tarnauju Dievui, jeigu ji mane girtų, tarnaučiau velniui. Jeigu konservatorių šutvė mane persekioja, tarnauju tautai, o jeigu jinai girtų, tarnaučiau šutvei konservatorių. Sveikinu jus ir džiaugiuosi.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti.

Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami dėl 1-2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“. Kas už? Kas prieš?

Balsavo 111: už – 68, prieš – 27, susilaikė 16. Po svarstymo pritarta. J. Sejonienės replika po balsavimo.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Žinokite, ir vėl dar kartą, nors mano pavardė ir nebuvo įvardinta, bet kolega D. Kepenis bakstelėjo į mano pusę sakydamas, kad kolegė ne kartą registravo. Tai, gerbiamas Kepeni, patikslinkite, kiek gi kartų aš registravau, ar man vėl reikės kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją dėl šmeižto?

PIRMININKĖ. D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Na, toks yra posakis: „Vagie, kepurė dega.“ Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, sumaišiau. Mano balsą dėl protokolo įskaitykite už.

PIRMININKĖ. Įskaitysime. Ačiū.

10.15 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2066(5) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2066. Priėmimo stadija. Kviečiu A. Petrošių, jis iš komiteto turės pristatyti visą paketą. Pradedame priėmimą pastraipsniui. Tik noriu sutarti, kadangi yra labai daug straipsnių ir daug pasiūlymų, ar galime laikyti, kad dėl kiekvieno pasiūlymo turime 29 Seimo narius? Tuomet šiek tiek greičiau vyks svarstymas. Galime. Dėkoju.

Taigi priėmimas pastraipsniui. Dėstoma nauja 1 straipsnio versija. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, dvi Teisės departamento pastabos. Pirmai yra nepritarta. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė Teisės departamento pastabai, ją pakartotinai keliamas įstatymo projekto konstitucingumo klausimas. Komitetas vadovaujasi Teisės ir teisėtvarcos komiteto pateikta išvada, kad projekto nuostatos neprieštarauja Konstitucijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti komiteto versijai? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

Dėl 8 straipsnio yra taip pat Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia redakcinio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 8 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl 10 straipsnio yra J. Razmos pataisa. Prašau, gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš teikiau pataisą pagal dabartinę situaciją matydamas, kad Vyriausybės atstovas Žmogaus Teisių Teisme, mano supratimu, tikrai puikiai veikia ir kad būtų galima nekeisti tos sistemos. Dabar liks tam tikras neapibrėžtumas, kai priimsime komiteto poziciją. Bet vertindamas tai, kad komitete buvo išsakyta, kad vis dėlto Vyriausybė nori tam tikro teisinio nuoseklumo, ir nenorėdamas čia gaišinti laiko aš prašau dėl mano pasiūlymo nebalsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymas atsiimamas. Tuomet prašau pristatyti Teisės departamento pastabą dėl to paties straipsnio, 10 straipsnio.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia taip pat buvo redakcinio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime komiteto suredaguotam 10 straipsniui pritarti? Nematau prieštaraujančių. Ačiū.

Dėl 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 18 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas šiai pataisai pritarė iš dalies. Teisės departamento pastabos esmė yra tikslinti įstatymo projekto nuostatas dėl įgalioto asmens ir galimų sprendimų. Komitetas laikėsi nuostatos dėl įgalioto asmens... kad nuostatos dėl įgalioto asmens yra paliekamos, nes įgaliotu asmeniu gali būti tiek valstybės tarnautojas, tiek darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Nuostatos dėl galimų sprendimų yra tikslinamos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 18 straipsniui? Ačiū.

Dėl 19 straipsnio yra A. Petrošiaus pataisa. Prašau pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Buvo pasiūlymas (aš čia dabar greitai neturiu) palikti priedą už tarnybos valstybei stažą, išskyrus įstaigų vadovams, tai yra suvienodinti su politikų, teisėjų, prokurorų būsimu reglamentavimu ir taikyti tai sistemiškai. Komitete buvo pritarta šiam pasiūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galima pritarti komiteto nuomonei? Atsiprašau, pirmiausia turime apsispręsti dėl A. Petrošiaus siūlymo, jam komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui. Visam 19 straipsniui galime bendru sutarimu? Ačiū.

20 straipsnis. Taip pat A. Petrošiaus siūlymas – dėl pareiginių algų.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Siekiama įstatymu nustatyti kriterijus, pagal kuriuos bus numatoma konkretaus įstaigos vadovo pareiginė alga. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas šiam pasiūlymui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti A. Petrošiaus pasiūlymui? Jam pritarė VVSK. Ačiū.

Toliau turime apsvarstyti, bent jau išklausti Teisės departamento pastabą. Komitetas jai pritarė. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Tai taip pat buvo redakcinio pobūdžio pastaba. Kaip minėjote, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 20 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

21 straipsnis. Dėl jo yra A. Petrošiaus pastaba. Tiesiog pataisa, tiesiog pastaba, kad pritarus pasiūlymui dėl 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto papildymo turi būti pritarta ir šiam pasiūlymui. Jie yra susiję. Mes pritarėme 19 straipsnio pataisai. Prašau. Gerbiamas Audriau, jūs... Nebalsuojame. Taip, gerai. Pritariame bendru sutarimu. Tuomet 21 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu pritarti jam? Ačiū.

Dėl 22, 23, 24, 25, 26 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 27 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėl kurio?

PIRMININKĖ. Dėl 27-o. Teisės departamento...

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Taip pat redakcinio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime 27 straipsniui pritarti? Ačiū.

Dėl 28, 29 straipsnių nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl 30 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Ji taip pat redakcinio pobūdžio. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime 30 straipsnį priimti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl 31 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime 31 straipsniui pritarti? Dėkoju.

Dėl 32 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Šiai pastabai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 32 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti? Pritarta.

Dėl 33 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti? Ačiū.

Dėl 34 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Atsiprašau, ne viena pastaba – dvi pastabos.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Pirmoji pastaba yra redakcinio pobūdžio, jai komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Ir antroji.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Taip pat redakcinio pobūdžio, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 34 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta.

Dėl 35 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Redakcinio pobūdžio, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti 35 straipsniui? Ačiū.

Dėl 36, 37, 38, 39, 40 straipsnių nėra pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 41 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau. Čia apie 41 straipsnį yra kalbama. Ten yra dvi Teisės departamento pastabos.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad mažiausias galimas valstybės tarnautojų darbo užmokestis mažai skirsis nuo minimalios mėnesinės algos, kuri mokama už nekvalifikuotą darbą. Tačiau laikomės pozicijos komitete, kad įstatymas darbo apmokėjimo sistemoje numato minimalius pareiginių algų koeficientus. Atsižvelgiant į įstatyme įtvirtintus kriterijus, bus nustatyti valstybės tarnautojų kvalifikaciją atliepiantys algų koeficientai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir dėl antros dėl to paties straipsnio.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Antroji pastaba yra redakcinio pobūdžio, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto suredaguotai šio 41 straipsnio versijai? Pritarta. Dėkoju. Ir ar galime pritarti visam naujos redakcijos 1 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

2 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba. 46 puslapis.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Redakcinio pobūdžio pastaba, komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat yra Seimo nario A. Petrošiaus pataisa.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dar viena yra...

PIRMININKĖ. 47 straipsnis. Ne straipsnis, atsiprašau, puslapis. Irgi redakcinio pobūdžio.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Taip, ten buvo dar viena Teisės departamento pastaba, ji irgi yra redakcinio pobūdžio ir jai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar A. Petrošiaus pataisa.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Mano pataisa taip pat yra redakcinio pobūdžio ir jai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti A. Petrošiaus pataisai? Jai komitetas pritarė. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Seimo nario D. Griškevičiaus pataisa. Prašom pateikti savo pataisą, gerbiamas Domai. Pristatykite.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Kadangi šiam pasiūlymui komitetas pritarė, tai galbūt nesiplėsiu, bet esmė yra ta, kad reikia atsisakyti vidurio vadinamosios kadencijos ribos ir tiesiog įstaigų vadovams taikyti vienodą atlyginimą, nepriklausomai nuo to, kada jie buvo priimti į darbą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti D. Griškevičiaus pataisai? Atsiprašau. I. Šimonytė – prieš.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Vis dėlto vienas šios reformos esminių elementų yra gana ženklus darbo užmokesčio padidinimas institucijų vadovams ir kalbėti apie tai, kad dabar dirbantys institucijų vadovai, ypač tie, kurių kadencija greitai pasibaigs, galėjo turėti kokių nors teisėtų lūkesčių dėl šių pasikeitimų, turbūt nėra jokio pagrindo. Vis dėlto Vyriausybė siūlė, kad gali būti ir tiems vadovams, kurių kadencija jau į antrą pusę persirito, tie atlyginimai padidinami mainais už tam tikrą išipareigojimą dėl tikslų pasiekimo, nes dabar susidarytų tokia situacija, kad ar pusė metų liko, ar 10 mėnesių liko, ar metai liko, ar keli mėnesiai liko, atlyginimas staiga iš dangaus gerokai didesnis nukrenta, nors nei atsakomybės daugiau, nei kokių nors išipareigojimų daugiau. Aš vis dėlto siūlyčiau Seimui dėl šio pasiūlymo balsuoti ir nepritarti komiteto nuomonei.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Man atrodo, kad yra labai įdomus skirstymas. Jeigu, pavyzdžiui, trečdalis kadencijos, tuomet atlyginimai yra keliami kaip visiems. Jeigu yra daugiau negu pusė kadencijos, tuomet nekeliami. Jeigu 3 dienos yra iki pusės kadencijos, irgi keliamas. Man atrodo, jeigu jau mes priėmėme tokį sprendimą ir vis dėlto mes keliamo atlyginimus tiems vadovams, nustokime ir čia išradinėti priežastis kaip nors žmones suskirstyti. Aš nežinau, kaip tuomet vadovui likusią pusę kadencijos – reikia tada gal papildomus kokius nors išipareigojimus duoti, ko nereikia duoti, jeigu tu esi trečdalį kadencijos atbuvęs. Tikrai manau, kad tokie žaidimai yra nesąžiningi. Jeigu jau darome, tada darome visiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl D. Griškevičiaus pataisos, jai komitetas pritarė. Kas pritariate D. Griškevičiaus pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 63, prieš – 20, susilaikė 31. Pataisai pritarta.

Toliau Seimo nario A. Petrošiaus pataisa, jai komitetas nepritarė, bet, kaip suprantu, dėl jos jau balsuoti nebereikia pritarus D. Griškevičiaus pataisai. Ar taip?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Teisingai.

PIRMININKĖ. Taip. Toliau kita A. Petrošiaus pataisa. Irgi nebereikia?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ne.

PIRMININKĖ. Irgi nebereikia. Toliau Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Teisės departamento pastaba buvo redakcinio pobūdžio. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau A. Petrošiaus pataisa, jūsų pataisa.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Užtikrinti, kad neprieikštingos reputacijos reikalavimus griežtinančios nuostatos neturėtų atgalinio veikimo galios. Tokia simbolinė, bet svarbi nuostata, jai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu palaikyti A. Petrošiaus pataisą, jai komitetas pritarė? Ačiū, pritarta.

Toliau. Šį straipsnį jau apsvairstėme. Ar galime bendru sutarimu pritarti visam 2 straipsniui? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. 3 straipsnis. Dėl jo nėra pataisų, yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia buvo atkreiptas dėmesys, kad reikės pripažinti...

PIRMININKĖ. Pati paskutinė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš matau. (*Balsai salėje*) Reikės pripažinti įstatymą įgyvendinančius teisės aktus, Seimo nutarimą ir Vyriausybės nutarimą dėl įstaigų skirstymo į grupes. Komitetas

pritarė, nes jau svarstė pasiūlymą dėl Seimo nutarimo pripažinimo netekusiu galios, čia projektas Nr. XIVP-2627(2).

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti visam 3 straipsniui? Dėkoju. Dabar motyvai dėl viso. Motyvai dėl darbotvarkės 1-3.1 klausimo. Už kalba A. Bilotaitė. Dėl viso įstatymo.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien jūsų rankose valstybės tarnybos ateitis. Akivaizdu, kad nieko nedarant nebus kam efektyviai spręsti švietimo, sveikatos, saugumo ir kitų mūsų valstybei svarbių klausimų. Toliau didės atskirtis tarp viešojo ir privataus sektoriaus, toliau egzistuos neteisinga ir demotyvuojanti atlygio sistema, toliau daugės perdegusių ir nepatenkintų valstybės tarnautojų. Įstaigoms toliau vadovaus vadovai, kurie neturi realių įrankių realioms pokyčiams įstaigose įgyvendinti. Valstybės tarnyba toliau liks nepatraukli, negebanti pritraukti jaunų ir kompetentingų darbuotojų. Tokia situacija, ypač šiuo dieniame geopolitiniame kontekste, yra labai pavojinga. Šiandien jau turime sprendimus, kurie leis viešojo sektoriaus organizacijoms veikti efektyviau, o gyventojams gauti kokybiškesnes viešąsias paslaugas. Be sisteminių pokyčių valstybės tarnyboje gyvename daug metų, per ilgai. Šiandien galime pasirinkti mažiau biurokratijos, daugiau lankstumo viešajame sektoriuje. Ir mūsų kryptis yra daugiau galimybių vadovams. Pirmiausia tai reiškia modernizuoti įstaigų valdymą ir į valstybės tarnybą pritraukti jaunų, kompetentingų žmonių. O įgalintas viešasis sektorius reiškia daugiau galimybių Lietuvai. Tad kviečiu balsuoti už proveržį. Taip, tai yra pradžia, laukia dar daug darbų, bet proveržis yra labai svarbus mūsų valstybei.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Širinskienė. Tačiau šiandien ponios Agnės nėra. A. Petrošius – motyvai už.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš džiaugiuosi, kad mes pagaliau sulaužome tą užburtą ratą. Iš tikrųjų būta daug diskusijų ir daug iečių sulaužyta, kaip vis dėlto turėtų keistis valstybės tarnyba reformos metu. Vieni laikosi pozicijos, kad pirmiausia turėtų būti didinami atlygiai arba darbuotojams, arba visiems, kiti laikosi pozicijos, kad pirmiausia tas ratas turėtų lūžti su vadovais. Aš palaikau tą grupę ir manau, kad pasirinkimas investuoti pirmiausia į vadovus reiškia sukurti kompetencijas ir gerą atmosferą, pritraukus kompetentingus vadovus pačiose įstaigose. Tikrai būta daug diskusijų šiuo klausimu, rasta daug sutarimų ir Vyriausybė tikrai padarė esmines nuolaidas tam, kad vis dėlto tas teisės aktas kuo labiau atlieptų darbuotojų ir valstybės tarnybos poreikius.

Šiandien turime suredaguotą variantą, galbūt ne idealų, galbūt norėtusi, kad būtų kitoks, bet tai yra paskata proveržiui. Jeigu iš tikrųjų laikomės, kad vadovai gali būti ta varomoji jėga, ir nusprendžiame į juos investuoti, tikrai turime atlaisvinti jiems rankas. Tos rankos šituo teisės aktu visu paketu yra tam tikra prasme atlaisvinamos, yra išlaikomos valstybės tarnautojų garantijos, yra išlaikoma tam tikra apsauga, bet kartu yra sudaromos prielaidos vadovui papildomai į ateitį formuoti savo kolektyvą, su kuriuo jis sieks tų užsibrėžtų tikslų, kuriuos jam iškels subjektai, primantys į darbą. Tikrai, kolegos, siūlau ir kviečiu įvertinti tas pastangas, kurios buvo dėtos ieškant kompromisų šiuose teisės aktuose, ir šiandien palaikyti šitą projektą, kaip itin reikalingą valstybei ir visuomenei.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Investicija į vadovus, kurie ir šiandien uždirba kur kas daugiau negu eiliniai valstybės tarnautojai, manau, kad nėra tas tikras kelias dėl valstybės tarnybos kokybės. Nueik, atsiprašyk, pasakysi, kad būsi lojalus, ir galėsi dirbti toliau. Su tokiais pokalbiais, su tokiais reikalavimais tokiose diskusijose jau dabar gyvena valstybės tarnautojai. O su šiuo įstatymo projektu, su šia reforma tik dar labiau bus tai įtvirtinta. Dar labiau išaukštinsime vadovą, o paprastą valstybės tarnautoją paliksime dar silpnesnėje pozicijoje. Valdantieji kalba, kad siekiant sutarimo dėl valstybės tarnybos reformos ieškota ir rasta nemažai kompromisų. Žinote, kompromisai yra sąlyginiai. Tų kompromisų aš ten labai daug nemačiau. Tikslas turėjo būti kelti valstybės tarnybos kokybę, o pasirinktas kelias tai daryti pradedant, pavyzdžiui, nuo merų atlyginimo pakėlimo dvigubai jau iškart, po kelių mėnesių, nemanau, kad yra tas kelias į kokybę, todėl tokios valstybės tarnybos arba tokios vadinamosios reformos aš palaikyti negaliu.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Iš tokio kratinio, kurį atnešė Vidaus reikalų ministerija, VVSK biuras padarė tikrą įstatymą, tai reikia tik džiaugtis, kad turime jį ir šiandien turime ką svarstyti. Žinoma, buvo labai pasigesta ministrės lyderystės, nes nesugebėjo nė į vieną posėdį ateiti. Gerai, kad bent jau viceministrė atlaikė frontą savo gležnais pečiais. Tikrai daug kur radome kompromisų, bet esminiais klausimais nesugebėjome susitarti. Negaliu pasakyti, kad įstatymas toks blogas, koks buvo atneštas, bet ir nėra toks geras, koks galėtų būti, todėl balsuosiu susilaikydama.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Juška.

R. JUŠKA (LSF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau atkreipti dėmesį, kad dalis pasisakančių, svarstydami Valstybės tarnybos reformos įstatymo paketą, labai siaurai traktuoja pasirinkdami vien tik valstybės tarnybą, kurioje dirba 37 tūkst. darbuotojų. Atkreipčiau dėmesį, kad tai yra viso viešojo sektoriaus pertvarka. Viešajame sektoriuje Lietuvoje dirba 364 tūkst. darbuotojų. Jus liečia visus. Negalima nematyti skaičių, kad Europos Sąjungos EBPO šalyse viešajame sektoriuje vidutiniškai dirba 19 %, Lietuvoje – 29 %. Akivaizdu, kad šie skaičiai ne Lietuvos viešojo sektoriaus naudai, ne visam aparatui, kuris gauna mažus atlyginimus. Turbūt visi supranta, kad didinti atlyginimus iš tų 1 mln. 280 tūkst. dirbančiųjų nėra galimybės... Nematyti šito, nespręsti šitų klausimų tai tiesiog yra nusikaltimas.

Aš dar atkreipčiau dėmesį, kad reformos metu, svarstant komitete, faktiškai daug pakeitimų buvo padaryta atsižvelgiant ir į opozicijos siūlymus. Privatai kalbant, gerbiami kolegos, su jumis, visi patenkinti, kad atsižvelgta į jūsų siūlymus. Juo labiau kad šitą reformą ir praėjusią kadenciją vadovavusi valstiečių Vyriausybė teikė gana panašią, tik pusiaukelėje pritrūko įkvėpimo, kad ji būtų pateikta Seimui svarstyti. Visiškai tas pats principas, tas pats kelias. Todėl aš nesuprantu... Šiandien nematyti, nesuprasti tų skaičių, kalbant apie visą viešąjį sektorių, o kalbėti tik apie valstybės tarnybą...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. JUŠKA (LSF). ...tiesiog būtų nusikaltimas. Kviečiu visus pritarti siūlomam įstatymo projektui ir lydimiesiems teisės aktams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Džiugu girdėti iš valdančiųjų pasisakymo, kad nuplagijavo nuo valstiečių buvusį įstatymą ir kažką pakoregavo. Bet iš tikrųjų yra geras posakis, kad medaus statinę gali sugadinti šaukštas deguto. Taip ir šiuo atveju atsitiko: vadovams gyvenimas gerinamas. Mes kalbame apie skaidrumą, apie nepotizmą ir kitus dalykus, kad to neturėtų būti, bet vadovai dabar paverčiami UAB'o savininkais. Jie algos dydį galės nustatyti pagal priklausomumą partijai, draugystės ryšius – nepotizmui plisti bus labai geros galimybės. Tokiu keliu einant, turbūt atsitiks taip, kad kai kur dirbs tik po vieną vadovą, nes kitų darbuotojų nebeliks arba liks draugai ir artimieji. Tai klausimas tada, kur atsidurs mūsų valstybės tarnyba? Tie žmonės, kurie nepriklauso partijai, nepriklauso draugų ratui, turės paprasčiausiai išeiti. Na, jeigu toks tikslas sugriauti valstybės tarnybą, paversti UAB'ais, tai tai ir pamatysime. Tikrai balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Pirmiausia norėjau padėkoti visai grupei Vyriausybės žmonių, ir sėdinčių čia, salėje, už atliktą didelį darbą. Nieko nedaryti yra lengviausia, o buvo padarytas didelis darbas ir kompromisai rasti taip pat Seime. Mūsų valstybė yra tiek stipri, kiek stiprus ir gerai veikiantis yra viešasis sektorius. Todėl ši reforma ypatingą įtaką turės vadovams įstaigų, kurios ir formuoja visą veiklą viešajame sektoriuje. Stiprūs vadovai – stiprus sektorius. Todėl siūlyčiau palaikyti, balsuoti už, o jeigu bevykdydami šią reformą, įgyvendindami šią reformą matysime, kad yra poreikis keisti, tobulinti, visuomet bus galima tobulinti, o ne sėdėti toje pelkėje, kurioje mes esame 20 metų, kai į viešąjį sektorių nori ateiti tik tie žmonės, kurie negali savęs realizuoti privačiame sektoriuje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Pirmiausia reikėtų vis dėlto padėkoti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biurui, viceministrei, tikrai atliktas didžiulis neįtikėtinas darbas. Yra vis dėlto klausimų, kur galbūt nuomonės išsiskyrė, tad, suprantama, kitaip ir būti negali. Tikrai yra vietų,

kur pavyko rasti bendrus sutarimus, išsiklausyta vieniems į kitus. Tačiau, apskritai paėmus, sakau, nusivylę šiek tiek esame bendru požiūriu pačia pertvarka, kad mes dabar tikimės, kad vadovai stebuklingai spręs visas problemas, realiai neatlikę jokios besidubliuojančių funkcijų analizės peržiūros. Dėl to galvojame, kad tas siekis, tas tikslas tikrai padaryti valstybės tarnybos reformą ir pasiekti tuos tikslus, kad įvyktų reali pertvarka ir pasiektume geresnių rezultatų, iš tikro mažai tikėtinas.

Žinoma, aš tikrai būsiu pirmas, jeigu bus priimtas šis įstatymas ir laikas parodys, kad tai buvo geri sprendimai, kuris pasveikins jus, bet šiandien sakau, kad Demokratų frakcija negali palaikyti šio projekto, nes tikrai liko daug vietų, dėl kurių mes turime pastabų. Bet kuriuo atveju tikrai noriu padėkoti šiuo atveju kolegoms iš daugumos, kurie dirbo komitete, – tikrai pavyko rasti nemažai sprendimų, bet ranka vis dėlto šiandien mygtuko „už“ negali spausti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsavimu dėl 1-3.1 klausimo – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 125: už – 78, prieš – 2, susilaikė 45. (*Plojimai*) Valstybės tarnybos įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.43 val.

Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projektas Nr. XIVP-2067(4) (priėmimas)

Lydimasis 1-3.2 klausimas – Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projektas Nr. XIVP-2067(4). Pakeitimą sudaro devyni straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime dėl 1-3.2 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 124: už – 81, prieš – 2, susilaikė 41. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2067(4)) priimtas. (*Gongas*)

Balsuojame toliau. Ten, kur nebus pataisų, trumpinsime balsavimo laiką, nes visi jau, matau, yra salėje.

10.44 val.

Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2068(4) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.3 klausimas – Dokumentų ir archyvų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2068(4). Pakeitimą sudaro trys straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo už – 112, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2068) priimtas. (*Gongas*)

10.45 val.

Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2069(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.4 klausimas – Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2069.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Prašom pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Yra dvi pastabos, joms komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime priimti visą straipsnį, suredaguotą pagal Teisės departamento pastabas? Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime ir balsuokime dėl 1-3.4 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už – 115, prieš nebuvo, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2069) priimtas. (*Gongas*)

10.46 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 28, 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2070(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.5 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2070.

Dėl pavadinimo yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Tai iš esmės redakcinio pobūdžio pastaba, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl 1 straipsnio Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip pat buvo pritarta komitete bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Dėkui, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitete pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio Teisės departamento pastaba.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Lygiai taip pat pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime visam 3 straipsniui pritarti? Ačiū.

Dėl 4 ir 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

L. Pociūnienė – motyvai už. Motyvai už – L. Pociūnienė.

L. POCIŪNIENĖ (TS-LKDF). Aš atsiimu žodį. Ne, aš...

PIRMININKĖ. Viskas gerai. Taigi dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2070) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32, 67 ir 70 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2071(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.6 klausimas – projektas Nr. XIVP-2071.

Yra redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba dėl pavadinimo. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Atsiprašau. Kadangi tai yra Statuto pakeitimas, dėl kiekvieno straipsnio turime atskirai balsuoti. Balsuokime dėl 1 straipsnio.

Balsavo 119: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta 1 straipsniui.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo nario J. Razmos pasiūlymas, pataisa. Jis neprašo svarstyti, atsiima. Ar galime pritarti... Balsuokime dėl 2 straipsnio. Balsuojame.

Balsavo 113: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pritarta 2 straipsniui.

Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Balsuokime.

Balsavo 117: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 4. Pritarta.

Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Balsuokime.

Balsavo 118: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 4. 4 straipsniui pritarta.

Apsispręskime dėl viso darbotvarkės 1-3.6 klausimo. Balsuokime. Dėl motyvų nebuvo užsirašiusių, balsuojame.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 119: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 5. Statutas (projektas Nr. XIVP-2071) priimtas. (*Gongas*)

10.50 val.

Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2072(4) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.7 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2072(4). Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Pastaba susijusi su tuo, kad kandidatai į žvalgybos kontrolieriaus pareigas taip pat turėtų pareigą deklaruoti turtą. Komitetas pritaria bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Ačiū. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-3.7 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 109, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (darbotvarkės 1-3.7 klausimas) priimtas. (*Gongas*)

10.51 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 16, 18, 21 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2073(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.8 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2073(4). Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Redakcinio pobūdžio. Komitetas jai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Nematau prieštaraujančių, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo narių V. Čmilytės-Nielsen ir E. Gentvilo pataisos. E. Gentvilo nėra, taigi pristatysiu aš. Pirmoji pataisa yra dėl reikalavimų lygių galimybių kontrolieriui. Siūloma paplėsti reikalavimus, papildant juos taip, kad yra teisinio pedagoginio darbo stažas ir reikalinga patirtis vykdant veiklą, susijusią su žmogaus teisių ir laisvių apsauga. Atsižvelgta į tai, kad anksčiau nebuvo reikalavimo dėl žmogaus teisių. Prašom pristatyti komiteto nuomonę.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies, motyvuodamas tuo, kad iš pasiūlymo formuluotės išeina, kad teisinio darbo patirtis nebebūtų privaloma, reikėtų arba teisinės, arba žmogaus teisių patirties. Komitetas vis dėlto siūlo palikti teisinio arba teisinio pedagoginio darbo patirties reikalavimą ir papildomai reikalauti ne dešimties, o penkerių metų patirties žmogaus teisių srityje. Tokiam sprendimui komitete buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Aš, kaip iniciatorė, pritariu komiteto nuomonei. Ar galima pritarti bendru sutarimu komiteto siūlomai versijai? Ačiū, pritarta.

Antroji pataisa taip pat... (*Balsai salėje*) Jos yra susijusios, atskirai jau nebereikia jų svarstyti. Seimo narys A. Lydeka taip pat turi pataisą dėl to paties 2 straipsnio. Prašom, gerbiamas Arminai, pristatyti savo pataisą. A. Lydeka turi, tuoj bus įjungtas mikrofonas. Tuoj. (*Balsai salėje*) Nešūkai, Valdemarai!

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Pataisa gana paprasta, kad šiuo konkrečiu atveju ombudsmenai, kalbant apie lygių galimybių kontrolieriaus instituciją, šalia tos numatytos konkrečios veiklos, kurią atlieka savo kasdiniame darbe, galėtų papildomai dirbti, dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir pagal projekto apimtį gauti atlygį, taip pat užsiimti pedagogine ir kūrybine veikla, kurią leidžia įstatymas.

PIRMININKĖ. Ačiū, prašom pristatyti komiteto išvadą.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Reikėtų apsispręsti dėl viso 2 straipsnio. Ar galime pritarti?.. Atsiprašau, ar galime pritarti A. Lydekos pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Ar visam 2 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento trys pataisos, trys pasiūlymai, prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Tai iš esmės redakcinio pobūdžio pastabos, joms visoms buvo pritarta bendru sutarimu, jeigu teisingai..

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime suredaguotam 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 4, 5 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-3.8 klausimo – Lygių galimybių įstatymo pakeitimo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 99, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2073) priimtas. (*Gongas*)

10.55 val.

Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2074(4) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.9 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-2074. Pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl projekto Nr. XIVP-2074.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 110, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2074) priimtas. (*Gongas*)

10.56 val.

Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2075(4) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.10 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-2075. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Jai komitetas nepritarė motyvuodamas tuo, kad šiuo metu galiojantis įstatymas neturi pastaboje minimo 3 straipsnio 6 dalies, todėl projektu jos keisti neįmanoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-3.10 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 110, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2075) priimtas. (*Gongas*)

10.57 val.

Nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2076(4) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.11 klausimas – projektas Nr. XIVP-2076. Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-3.11 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 113: už – 110, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2076) priimtas. (Gongas)

10.57 val.

Kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 6, 7, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2077(4) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.12 klausimas – projektas Nr. XIVP-2077(4). Pakeitimą sudaro penki straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110: už – 107, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2077) priimtas. (Gongas)

10.58 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 7, 9, 19, 22, 25 ir 28 straipsnių, V skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2078(4) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.13 klausimas – lydimasis Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2078. Yra keli Seimo narių pasiūlymai. Pirmas – mano ir E. Gentvilo. Tai yra siūlymas, kad Seimo kontrolieriumi skiriamas nepriekaištingos reputacijos pilietis turėtų... ir (ar) patirtį vykdydamas veiklą, susijusią su žmogaus teisių ir laisvių apsauga. Tai yra iš esmės identiškas pasiūlymas, kurį svarstėme kalbėdami apie lygių galimybių kontrolierių, įvesdami ir žmogaus teisių patirties reikalavimą. Prašom pristatyti komiteto nuomonę.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Lygiai taip pat, kaip ir prieš tai dėl tų pačių teikėjų teikto pasiūlymo, komitetas siūlo palikti teisinio arba teisinio pedagoginio darbo patirties reikalavimą ir papildomai reikalauti penkerių metų patirties žmogaus teisių srityje. Tai reiškia, kad komitetas siūlo pritarti šiam sprendimui iš dalies.

PIRMININKĖ. Sutinku su pritarimu iš dalies. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto versijai? Dėkoju. Antras mūsų pasiūlymas yra susijęs su prieš tai buvusiu. Atskirai dėl jo balsuoti nereikia. Taigi, ar galime šiai daliai pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Jai buvo pritarta bendru sutarimu, tai yra redakcinio pobūdžio pastaba.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ji taip pat yra redakcinio pobūdžio, taip pat pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime priimti 2 straipsnį bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip pat redakcinio pobūdžio. Taip pat komitete pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Taip pat yra A. Lydekos pasiūlymas. Prašom, gerbiamas Arminai.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Kolegos, tai labai panašus pasiūlymas, kuriam jūs ką tik pritarėte, kai priėmėme Lygių galimybių kontrolieriaus įstatymą. Šiuo atveju kalbame apie Seimo kontrolierius. Jiems taip pat siūlau suteikti galimybę dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir gauti atlygį už kūrybinę, pedagoginę veiklą dalyvaujant tuose tarptautiniuose projektuose. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Komiteto nuomonė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas pritarė iš dalies kartu pasiūlydamas patikslinti pagal Teisės departamento pastabą. Tokiam komiteto sprendimui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Tinka?

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, sutinku su komiteto patikslinta formuluote.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime visam 3 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 4, 5, 6 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime priimti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl 7 straipsnio yra Teisės departamento dvi pataisos. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Abi pastabos yra redakcinio pobūdžio, abiem komitete yra pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Ar galime visam 7 straipsniui pritarti? Pritarta.

Dėl 8 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime visam 8 straipsniui pritarti? Pritarta.

Toliau. Yra dar kelios Teisės departamento pastabos. Gal galėtumėte jas visas išvardinti? Dėl 8 straipsnio.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Toliau iš eilės einanti pastaba yra ta, kuriai komitetas nepritarė motyvuodamas tuo, kad valstybės pareigūnų socialinių garantijų klausimas turi būti sprendžiamas sistemiškai, peržiūrint visus susijusius įstatymus, o ne atskirai po vieną. Kadangi tai nebuvo šios pertvarkos tikslas, šiai pastabai buvo nepritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra viena A. Lydekos pataisa. A, tai 8-ą baigėme. Ar galime pritarti visam 8 straipsniui, suredaguotam pagal VVSK nuomonę? Galima, nematau prieštaraujančių.

Dėl 9 straipsnio yra A. Lydekos pasiūlymas. Prašom.

A. LYDEKA (LSF). Tai analogiškas pasiūlymas, kuriam buvome pritarę prieš tai aptartame įstatymo projekte. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Komitetas.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Tai ir analogiškas pritarimas iš dalies siūlant patikslinti, atsižvelgiant į pasikeitusią projekto straipsnių numeraciją. Atsirado papildomų straipsnių. Šiam sprendimui komitete buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu šitai redakcijai? Dėkoju. Ir visam 9 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsisprendsime balsuodami dėl 1-3.13 klausimo – Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2078) priimtas. (*Gongas*)

11.04 val.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 6, 8, 12, 26, 27 straipsnių ir šeštojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2079(4) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.14 klausimas – Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2079. Analogiškai, kaip ir dėl anksčiau svarstytų, yra mano ir kole-

gos pasiūlymas numatyti patirtį vykdant veiklą, susijusią su žmogaus teisių ir laisvių apsauga. Prašau komiteto nuomonę.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Analogiškas ir komiteto sprendimas: pritarti iš dalies siūlymui reikalavimą dėl patirties nuo dešimties metų sumažinti iki penkerių, tačiau palikti teisinio arba teisinio pedagoginio darbo patirties reikalavimą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Sutinku su komiteto formuluote. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto formuluotei? Dėkoju.

Dėl antrosios mūsų pataisos nereikia atskirai apsispręsti, nes ji yra susijusi su buvusia.

Ar galime dėl visos šios dalies sutarti bendru sutarimu pritarti jai? Ačiū.

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Jai komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Lydeka siūlo.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Analogiškas pasiūlymas tiems, kuriems Seimas pritarė dėl Lygių galimybių įstatymo, Seimo kontrolierių įstatymo. Tai ta pati galimybė dalyvauti tarptautiniuose projektuose, gauti atlygį už kūrybinę, pedagoginę veiklą. Yra siūloma suvienodinti ir vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus pozicijas. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Komiteto nuomonė?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Galime pritarti bendru sutarimu A. Lydekos pataisai? Dėkoju. Visam 2 straipsniui? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 3, 4 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 5 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės redakcinio pobūdžio, jai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 5 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento kelios pastabos. Prašau pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pirmoms dviem pastaboms, kiek dabar matau...

PIRMININKĖ. Yra keturios Teisės departamento pastabos.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pirmai pastabai buvo pritarta bendru sutarimu, ji redakcinio pobūdžio. Antrai pastabai komitetas nepritarė. Valstybės pareigūnų socialinių garantijų klausimas turi būti sprendžiamas sistemiškai iš naujo apsvarstant visus susijusius įstatymus, o ne atskirai po vieną. Kaip ir minėjome, tai nebuvo šios pertvarkos tikslas, todėl bendru sutarimu buvo nepritarta.

PIRMININKĖ. Toliau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Trečia pastaba. Atsižvelgiant į ankstesnę Teisės departamento pastabą, projektas patikslintas, numatant atleidimo pagrindą dėl sveikatos būklės. Atleidimas paties prašymu yra atleidimo dėl atsistatydinimo sinonimas, visiškai suprantamas, todėl siekiant įstatymo normos aiškumo netikslinga duoti nuorodas į kitus įstatymo straipsnius. Tokiai pozicijai komitetas pritarė bendru sutarimu. Tai reiškia, kad nepritarė Teisės departamento pastabai.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Paskutinei pastabai, ji redakcinio pobūdžio, buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime visam 6 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Galime 7 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl projekto Nr. XIVP-2079.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 111, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2079) priimtas.
(Gongas)

11.08 val.

Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 11, 12, 18, 30, 33, 51, 52, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 53, 54 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2082(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis – projektas Nr. XIVP-2082(4), 1-3.15 klausimas. Yra Seimo nario A. Petrošiaus pasiūlymas dėl pavadinimo. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia yra atkreiptinas dėmesys, kad pasiūlymas aktualus tik tuo atveju, jeigu būtų pritarta mano susijusiems pasiūlymams dėl 4 ir 5 straipsnių, todėl pirmiausia reiktų apsispręsti dėl jų.

PIRMININKĖ. Taip, teisinga pastaba. Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas nepritarė šiai pastabai bendru sutarimu, nurodydamas, kad įstatymo projekto atitiktis Konstitucijai preliminarai įvertinta Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirminio projekto svarstymo metu, per jį nutarta, kad minimos nuostatos Konstitucijai neprieštarauja. Komiteto patobulintame projekte nuostatos iš esmės nebuvo keičiamos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 3 straipsniui pritarti? Pritarta. Dėl 4 straipsnio yra A. Petrošiaus pataisa. Prašau pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pataisos esmė, kad Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnams būtų grąžinamas priedas už stažą, nustatomos tokios pačios taisyklės kaip ir valstybės tarnautojams. Šis priedas negali viršyti 20 % pareiginės algos, yra skaičiuojamas po 1 % kasmet. Komitetas šiam pasiūlymui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Pritarė. Dėkoju. Ar galime pritarti A. Petrošiaus pataisai, jai komitetas pritarė? Pritarta bendru sutarimu. Dėl viso 4 straipsnio. Ar galime pritarti jam? Pritarta. Dėl 5 straipsnio yra A. Petrošiaus pataisa. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės pasiūlymas yra susijęs su prieš tai buvusiu ir dėl jo balsuoti nereikia.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tai atskirai jau nebereikia apsispręsti. Ar galime 5 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Teisės departamento pastaba yra redakcinio pobūdžio, jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime visam 6 straipsniui pritarti? Pritarta.

Dėl 7 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 8 straipsnio yra A. Petrošiaus pataisa, bet dėl jos atskirai apsispręsti nebereikia, nes mes pritarėme ankstesnėms. Ar galime visam 8 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 11 straipsnio yra A. Petrošiaus pataisa. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės komitetas formuluote atsižvelgė į tai, kad komitetas priėmimo stadijoje pritarė principinei nuostatai, kad valstybės pareigūnams, įstaigų vadovams nebūtų taikoma kadencijos vidurio taisyklė. Pasiūlyme ji buvo įtraukta, nes kituose projektuose svarstymo metu ji buvo nustatyta. Todėl šiam mano pasiūlymui, suredaguotam komiteto, buvo pritarta iš dalies ir mane tenkina šitas sprendimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto versijai? Ačiū, pritarta. Ar galime pritarti visam 11 straipsniui? Pritarta.

Dabar grįžtame į pačią pradžią, tai yra prie pavadinimo. Pirmiausia A. Petrošius pristatys, ką siūlo.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komiteto buvo pasiūlymas koreguoti straipsnių numeravimą straipsnių pavadinime. Šiam pasiūlymui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu A. Petrošiaus pataisai, jai komitetas taip pat pritarė? Dėkoju.

Balsuojame dėl viso 1-3.15 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2082) priimtas. (*Gongas*)

11.12 val.

Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 26, 27 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2084(4) (priėmimas)

Kitas 1-3.16 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-2084. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Abi pastabos yra redakcinio pobūdžio, joms buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas, pritarti? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip pat abi yra redakcinio pobūdžio ir komitetas joms pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto 2 straipsnio redakcijai? Pritarta.

Dėl 3 ir 4 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Balsuokime dėl projekto Nr. XIVP-2084.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2084) priimtas. (*Gongas*)

11.13 val.

Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 22, 23, 26, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2087(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.17 klausimas – projektas Nr. XIVP-2087. Dėl 1 straipsnio yra Seimo narių R. Budbergytės, J. Razmos, A. Skardžiaus pasiūlymas. Ar galėtų jį pristatyti R. Budbergytė?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Čia dėl nusižengimų finansų sistemai.

PIRMININKĖ. Taip, tai yra projekto Nr. XIVP-2087 1 straipsnis.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Gerbiami kolegos, iš tiesų su kolega teikėme siūlymą dėl nepriekaištingos reputacijos klausimo Valstybės kontrolės pareigūnams. Neužtenka apskritai, kaip visiems valstybės tarnautojams, kurie turi pereiti tam tikrą skaistykla, kad jie turi būti ar padarę nusikaltimą ir pripažinti kalti dėl baudžiamojo nusižengimo tikrai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, to nepakanka Valstybės kontrolės pareigūnams. Valstybės kontrolės pareigūnams dar yra be galo svarbu, kad į jų sistemą nepatektų asmenys, kurie yra padarę nusižengimų finansų sistemai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas pritaria šiam pasiūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti pataisai bendru sutarimu? Pritarta.

Kita tų pačių Seimo narių pataisa. Ar galėtumėte, gerbiama Rasa, pristatyti? Tai yra taip pat dėl to paties 1 straipsnio.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Čia irgi yra tas pats siūlymas. Jis yra susijęs su pasiūlymu... papildomai finansų sistemai, kad būtų nusižengimas... Ne, čia...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitete?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu pataisai, kuriai pritarė komitetas? (*Balsai salėje*) Ačiū. Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio, jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Trečioji R. Budbergytės, J. Razmos ir A. Skardžiaus pataisa dėl to paties straipsnio. Prašau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Čia siūlymas toks, kad būtų papildomai įrašyta, kad žmogus buvo atleistas iš darbo už Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytus šiurkščius darbo pareigų pažeidimus. Nuo to atleidimo iš pareigų ar darbo būtent dienos, kai buvo padarytas šiurkštus tarnybinis nusižengimas, nepraėjo treji metai – reikia papildyti.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti pataisai, jai komitetas pritarė? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ketvirtoji Seimo narių pataisa dėl to paties straipsnio.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Siūlome taip: Valstybės kontrolei turėtų būti priklausoma pagal dalyvavimą tarptautinėse audito institucijų formatuose... Labai svarbu įtvirtinti, kad ir Valstybės kontrolės pareigūnų elgesys atitiktų būtent Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodekso nuostatas. Taigi, kai neatitinka toks elgesys ir nėra praėję treji metai, taip pat tai yra nepriekaištingos reputacijos neatitikimas. Siūlome papildyti.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti pataisai bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Dėl viso 1 straipsnio. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? (*Balsai salėje*: „Galime.“) Ačiū, pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio, jai komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritarti 3 straipsniui? Pritarta. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pirmajai pastabai buvo pritarta bendru sutarimu, nes tai yra redakcinio pobūdžio pastaba.

PIRMININKĖ. Antroji?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Antrai pastabai komitetas nepritarė nurodydamas, kad projekto nuostatų atitiktis Konstitucijai yra preliminariai įvertinta Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir nenustatytas galimas prieštaravimas Konstitucijai. Aptariama nuostata patobulintame projekte iš esmės nesikeitė, todėl nėra pagrindo teigti, kad ji neatitinka Konstitucijos. Manau, logiškai...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 4 straipsniui, suredaguotam pagal komiteto nuomonę? Ačiū, pritarta. Dėl 5 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Yra redakcinio pobūdžio, jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime visam 5 straipsniui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 6 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti? Pritarta.

Balsuokime dėl darbotvarkės 1-3.17 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-2087.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2087) priimtas. (*Gongas*)

11.18 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 94 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2088(4) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.18 klausimas, įstatymo projektas Nr. XIVP-2088(4). Dėl pavadinimo yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio, jai buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-3.18 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2088(4)) priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13, 22, 26, 27, 28 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2089(4) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.19 klausimas, įstatymo projektas Nr. XIVP-2089(4). Priėmimas pastraipsniui. Dėl pirmų trijų straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Abi yra redakcinio pobūdžio. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime 4 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 5 straipsnio yra Teisės departamento viena pastaba.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Kaip ir dėl praėjusių atvejų, redakcinio pobūdžio, bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti 5 straipsniui? Pritarta. Dėl 6, 7 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, balsuojame dėl viso darbotvarkės 1-3.19 klausimo – Vyriausybės įstatymo pakeitimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102: už – 98, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2089) priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 ir 5¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2090(4) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.20 klausimas – projektas Nr. XIVP-2090. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 2 straipsnio yra J. Razmos pasiūlymas, tačiau dėl jo balsuoti nereikia, nes analogiškas pasiūlymas buvo pateiktas kitame straipsnyje. Tai gi balsavimo nereikia. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl darbotvarkės 1-3.20 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106: už – 102, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2090) priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 148 straipsnio pakeitimo ir 22 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2091(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis darbotvarkės 1-3.21 klausimas – projektas Nr. XIVP-2091. Pakeitimą sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Balsuojame dėl darbotvarkės 1-3.21 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: už – 105, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2091) priimtas. (Gongas)

11.21 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2092(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis darbotvarkės 1-3.22 klausimas – projektas Nr. XIVP-2092. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 2 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Teisės departamento pastabai buvo pritarta bendru sutarimu, ji yra redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 2 straipsniui? Pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti 3 straipsniui? Pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra R. Budbergytės pasiūlymas. Prašom pristatyti. Atsiprašau, dėl 4 straipsnio, jūsų pasiūlymas dėl Vietos savivaldos įstatymo.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Mes siūlome iš tiesų išbraukti, pakeisti atitinkamai numeraciją, nepritariant, kad vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai yra darbuotojai, kurie dirba pagal darbo sutartis. Pretendentų į vidaus audito tarnybos vadovų pareigas konkurso komisijos nariu turi būti kviečiamas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovas.

PIRMININKĖ. Prašom, komiteto nuomonė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad nei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, nei kituose nacionaliniuose ar Europos Sąjungos teisės aktuose nėra įtvirtinto reikalavimo garantuoti, kad vidaus audito funkcijas viešajame sektoriuje vykdytų būtinai valstybės tarnautojai. Tiek Valstybės kontrolėje, tiek Lietuvos banke veikia vidaus audito tarnybos ar skyriai, kuriuose dirba darbuotojai, dirbantys ir pagal darbo sutartis. Taigi vidaus auditoriaus atliekamos funkcijos ir jam keliami kvalifikaciniai reikalavimai nėra siejami su auditoriaus statusu.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad teikiamu pasiūlymu taip pat siekiama pakeisti ir atrankos į vidaus audito tarnybos vadovo pareigas konkurso tvarką. Pasiūlymu siekiama panaikinti šiuo metu įtvirtintą reikalavimą, kad į konkurso komisijos narius turi būti kviečiamas Finansų ministerijos atstovas. Tokiu pakeitimu iš esmės būtų sumažintas konkurso skaidrumas. Komitetas bendru sutarimu nepritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai mes jau šitą klausimą svarstėme ir svarstymo stadijoje, komitetas tas aplinkybes labai gerai įvertino. Ir dabar faktinė situacija yra tokia, kad turime ir tokių, ir tokių vidaus auditorių, tad kokio nors ypatingo reikalavimo, kad dėl kokių nors priežasčių turėtų būti valstybės tarnyba, turint mintyje, kad vidaus audito pagrindinė funkcija yra padėti vadovui vadovauti institucijai, tikrai nėra. Todėl siūlyčiau nepalaikyti pasiūlymo (su visa pagarba gerbiamai Rasai) ir balsuoti pagal komiteto pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Apsisprendime balsuodami dėl R. Budbergytės pasiūlymo, jam komitetas nepritarė. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 105: už – 49, prieš – 34, susilaikė 22. Pasiūlymui nepritarta. Apsisprendime dėl viso 4 straipsnio. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-2092, darbotvarkės 1-3.22 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 86, prieš – 11, susilaikė 11. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2092) priimtas. (Gongas)

11.26 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2094(4) (priėmimas)

Kitas lydimasis 1-3.23 klausimas – Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2094(4).

Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Redakcinio pobūdžio. Komitetas jai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Antroji pataisa yra R. Budbergytės, tačiau matau, kad dėl pasiūlymo balsuoti nebereikia. Prašom pristatyti. Komiteto nuomonę, gerbiamas Audriau, pristatykite.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas nepritarė bendru sutarimu, bet, kaip jau minėjote, dėl pasiūlymo apsisprendėme svarstydami ankstesnį teisės akto projektą, todėl balsuoti dėl jo nebereikia.

PIRMININKĖ. Nebereikia, taip. Dėkoju. Dėl viso 1 straipsnio. Ar galime jam pritarti? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso 1-3.23 klausimo norėtų pasisakyti dėl motyvų A. Vinkus – kalba prieš.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, vidaus audito tarnybų atliekamos funkcijos susijusios išimtinai su valstybės tarnybos vykdomų funkcijų svarba valstybės interesams, įgyvendina valdžios ir valdymo funkcijas dėl viešųjų finansų kontrolės. Mano nuomone, neginčijamai turi būti valstybinės tarnybos statusas. Vidaus audito funkcijos iš viešojo valstybės valdymo negali būti išbraukiamos. Tai teisingai išdėstė Seimo Audito komitetas 2022 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto išvadoje. Gerbiama Seimo narė R. Budbergytė savo pasiūlymuose, jie įregistruoti ir svarstyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, Seimo Audito komitetas ir ponia R. Budbergytė savo pasiūlymuose vidaus auditorius teisingai priskiria viešojo administravimo veiklai. Nurodo, kad vidaus audito tarnybų vadovams ir vidaus auditoriams turi likti įstatyminė galimybė būti karjeros valstybės tarnautojais.

Reziumuojame. Savivaldybių vidaus auditoriai vykdo viešojo administravimo funkcijas ir jie turi būti valstybės tarnautojai. Vidaus auditas neturi būti priskirtas ūkinėms, techninėms funkcijoms, vidaus administravimo ir panašiai, bet yra viešojo administravimo subjektuose, savivaldybėse, pareigas einančių asmenų profesinė veikla. Todėl turi būti nepriimtas, atmestas, sakyčiau, projektinis reguliavimas, kad savivaldybių centralizuotų vidaus audito tarnybų vadovai ir vidaus auditoriai yra darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Prašau palikti šiuo metu galiojantį reguliavimą, kad savivaldybių centralizuotų vidaus audito tarnybų vadovai ir vidaus auditoriai yra karjeros valstybės tarnautojai.

PIRMININKĖ. Motyvai už – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kolegos, mes ką tik balsavome dėl kito įstatymo. Čia buvo iš esmės susijęs pasiūlymas. Seimas jau dėl to iš esmės apsisprendė. Dar kartą aš noriu pakartoti tuos pačius motyvus, kad vidaus audito funkcija nėra tokia funkcija, dėl kurios reikėtų kelti reikalavimą vidaus auditoriams būti valstybės tarnautojais. Turint mintyje, kad vidaus auditoriaus pagrindinis uždavinys yra padėti vadovui vadovauti institucijai.

Todėl raginu palaikyti šį įstatymą. Seimas jau yra apsisprendęs dėl ankstesnio įstatymo ir tiesiog būtų elementariai nelogiška dabar už šį įstatymą nebalsuoti. Tiesiog būtų labai keista, kurioziška situacija. Siūlau balsuoti už. Čia sustojau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime ir balsuokime. Atsiprašau, R. Budbergytė – motyvai prieš.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Iš tiesų aš norėčiau vis dėlto nesutikti su tokiu šios sistemos matymu. Aš jau suprantu, kad dabar taip yra balsuota ir nieko mes čia nepakeisime, bet vis dėlto paversti vidaus auditorius vien tik įmonių, įstaigų vadovų patarėjais ir atimti iš jų tas tokias kertines funkcijas, kurias jie vykdo, sakykime, ir kontrolės, ir priežiūros, ir vertinimo, kai vertinamos visos veiklos sritys, galimybės, ir priskirti tiesiog vidaus administravimo funkcijas, vadinasi, tikrai nesuprasti, kad vidaus auditas iš „prigimtųjų“ sąrašo turėtų būti priskiriamas ne į pagal darbą dirbančių darbuotojų sąrašą, o į pagal valstybės tarnybą, nes iš tiesų tarp tų funkcijų, sakykime,

vidaus tarnybos audito ir jų funkcijos paskęsta kaip labai nereikšmingos. Man tenka labai apgailėstauti, kad valstybės tarnybos reformą darant tie argumentai tiesiog piktybiškai nebuvo girdimi, ar tai kalbėjo pavieniai Seimo nariai, ar tai kalbėjo patys vidaus auditoriai, ar tai, sakykime, kalbėjo Audito komitetas. Todėl aš labai vis dėlto savo visu, kaip sakoma, vidumi esu įsitikinusi, kad neteisinga yra priskirti vidaus auditorius prie dirbančių pagal darbo sutartis, juo labiau sakyti, o dabar tai buvo pusė dirbančių, o pusė dirbančių pagal valstybės tarnybą. Na, labai juokingas ir neteisingas argumentas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Bilotaitė.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad dabar jau 50 % auditorių dirba pagal darbo sutartis. Kalbant apie kokias nors specifines funkcijas, jie tokių neatlieka, neatlieka teisėkūros ar kitokių dalykų, jie yra įrankis vadovui. Šiandien keliant klausimus apie vidaus auditorių nepriklausomumą, efektyvumą, tai tikrai nieko bendro neturi su šiuo siūlymu.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Norėčiau kreiptis į auditorius, kurie pateikė siūlymus dėl šio įstatymo projekto. Tikrai nepavyko jūsų apginti šį kartą, dauguma yra tokia, kokia yra bent jau šią savaitę ir šį mėnesį dar, ir mūsų balsų neužtenka, kad pakeistume sprendimą. Tačiau aš jums galiu pažadėti, kad valdžiai pasikeitus mes tikrai tą darbą padarysime galbūt kitoje kadencijoje, jeigu būsiame priskirti daugumai (tai tikrai nėra sudėtingas klausimas), grąžinsime tą teisybę ir pagarbą šiai profesijai ir jos statusui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Tikrai labai nemažai motyvų buvo išsakyta, tačiau daugelis motyvų buvo į vieną pusę. Aš irgi esu už tai, kad savivaldybių darbuotojai būtų priskirti valstybės tarnybos sistemai, nes tai nėra šiaip sau paprastas ir mechaniškas darbas ir reikia sukurti tam tikrą sistemą, norint prižiūrėti ir tikrinti tam tikrus objektus. Iš tikrųjų neturi būti pavaldumo, nes jeigu esi pagal darbo sutartį, tai tu pagal savo priedermę esi pavaldus tam žmogui, kuris pasirašo ir priima tave į darbą. Labai gaila, kad nebuvo atsižvelgta į mūsų, Audito komiteto, rekomendacijas ir šiandieną tikrai mes laužome ietis ten, kur tikrai nereikėtų jų laužyti. Kolegos, aš irgi negaliu pritarti, nes tai prieštarautų pačios audito sistemos veikimui.

PIRMININKĖ. Premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto norėčiau pasinaudoti proga kalbėti dabar be eilės, ką man leidžia Seimo statutas, ir atkreipti dėmesį, kad nederėtų šitaip argumentuoti, turint mintyje, kad labai svarbias funkcijas atlieka ir personalo administratoriai, ir buhalteriai, ir finansininkai, ir kitų funkcijų, kurios yra vidaus administravimo funkcijos, atlikėjai. Dabar tarsi atrodo, kad kažkas negerbia vidaus auditorių, tai gal mes iš viso ir tų kitų žmonių negerbiame? Mes žiūrėkime į darbo turinį, o ne į tai, kaip vadinasi viena ar kita specialybė, nes darbo turinys, kaip ir minėjo ministrė, nėra susijęs su valstybės tarnybos turiniu, tai yra labai svarbus darbas ir bet koks ten paminėtas darbas yra labai svarbus.

PIRMININKĖ. Z. Balčytis dar replikuoja.

Z. BALČYTIS (DFVL). Taip, ačiū, gerbiama Pirmininke, nors ir nelabai priklauso čia man pasakyti. Aš tikrai manau, kad mes šiandieną turime teisę išsakyti savo poziciją. Mūsų pozicija yra tokia, kad mes turime skirtingą požiūrį. Aš vis dėlto lieku prie to, kad tai nėra ūkinė funkcija. Iš tikrųjų mes turime įsiklausyti kartais ir į specialistų, ir į įvairių toje srityje dirbančių žmonių pasakymus ir prašymus. Tikrai tiek. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Nuomonės išsakytos. Apsisprendime balsuodami dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-2094.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

Šio įstatymo priėmimas

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 73, prieš – 22, susilaikė 24. Sveiki, ko nemačiau. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.36 val.

Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2987 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2095(4) (priėmimas)

Toliau 1-3.24 klausimas – Viešojo administravimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2095(4). Čia pasiūlymų nebuvo. Ar galime 1 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, galime. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, galime. Taigi pastraipsniui procedūra įveikta. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Tada, matyt, balsuosime. Balsuojame dėl Viešojo administravimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2095.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 103, prieš – 9, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.37 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2096(4) (priėmimas)

Toliau 1-3.25 klausimas – Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2096(4). Čia buvo dėl 1 straipsnio Seimo narės R. Budbergytės pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Kreipiamės į gerbiamą pasiūlymo autorę. Dėl pasiūlymo balsuoti nereikia, deja, nes jis susijęs su prieš tai svarstytu analogišku pasiūlymu dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo. Ar jūs sutinkate, gerbiama Rasa? Taip. Neišeina pagal Statutą balsuoti, nes jis jau buvo susijęs. Seime yra apsispręsta. Taip. Įjunkime autorei mikrofoną. kažkas čia stringa.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Iš tiesų siūlymas yra tikrai susijęs su vidaus auditoriaus ir vidaus audito tarnybos darbuotojų vieta. Mes siūlome... pasiūlymas yra išbraukti. Labai tenka apgailestauti, kad esame negirdimi ir negirdime tos galimybės leisti jiems būti valstybės tarnybos dalimi.

PIRMININKAS. Taip, bet procese jūs sutinkate, kad mes dėl jo jau esame apsisprendę ir...

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Taip, taip.

PIRMININKAS. ...dėl jo nebalsuojame? Taigi, 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu taip, kaip esame jau apsisprendę pagal komiteto redakciją? Dėkoju. 2 straipsnis. Jeigu aš gerai suprantu, pasiūlymų nebuvo. Tada galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl viso dėl motyvų nėra užsirašiusių. Tada balsuokime dėl viso projekto Nr. XIVP-2096(4).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 69, prieš – 8, susilaikė 35. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.39 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2097(4) (priėmimas)

Toliau 1-3.26 klausimas – Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2097(4). Čia nebuvo jokių pasiūlymų. 1 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui galime? Dėkoju, pritarta. Pastraipsniui įveikta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 108, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2098(4) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-3.27 klausimas – Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2098(4). Čia buvo pasiūlymų. Eisime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio buvo A. Petrošiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Gerbiamas A. Petrošius pats tribūnoje stovi. Gal jūs galėtumėte pasakyti, ar sutinkate su tokiu siūlymu?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės tai buvo redakcinis pasiūlymas, nes nustatomas dydis įsigalioja skirtingoms pareigybėms skirtingu metu, todėl netikslu įstatyme nurodyti datą. Kaip minėjote, šiam pasiūlymui buvo pritarta iš dalies suredaguojant jį pagal Teisės departamento pastabą.

PIRMININKAS. Pritariate, žodžiu, taip, kaip komitetas suredagavo.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau buvo Teisės departamento, pritarta iš dalies. Kita taip pat buvo Teisės departamento, pritarta iš dalies. Ar galime su visa šita komiteto parengta redakcija pritarti 3 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

Dėl 4 straipsnio buvo Teisės departamento, pritarta iš dalies. Toliau Teisės departamento, pritarta. Ir buvo gerbiamo Seimo nario A. Syso pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Taigi, dabar suteiksime žodį pasiūlymo autoriui. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Viena iš priežasčių, kodėl reikėjo keisti Valstybės tarnybos įstatymo redakciją, taip sakant, rinkos ir valstybės tarnybos darbo užmokesčio skirtumas. Kodėl? Daug buvo kalbama apie tai, kad į ją neateina žmonės, nedalyvauja konkursuose dėl mažo darbo užmokesčio. Dabartinis siūlymas – nustatyti vadovaujantis jau praėjusių metų darbo užmokesčio vidurkiu, o kitas indeksavimas būtų tik 2025 metais ir įsigaliojotų 2026 metais. Jau dabar yra skirtumas, jeigu jūs pasižiūrėsite I ketvirtį ir šitą dydį, kurį mes įrašome į įstatymą, nors ne vieną kartą Konstitucinis Teismas yra pasisakęs, kad skaičių geriau į įstatymą nerašyti, nes tai yra kintantys dalykai. Bet skirtumas jau dabar yra didelis. Sulaukus 2026 metų tas skirtumas turbūt jau sieks kokius keletą šimtų eurų.

Priežastis, nuo kurios bėgame, vėl tiesiog įkelta į šitą įstatymą, todėl ir siūlau sutrumpinti bent vienais metais indeksavimo pradžią ir iš naujo indeksuoti valstybės tarnybos bazinio dydžio dydį ne 2026 metais... ne 2025 metais ir taikyti 2026 metais, o indeksuoti 2024 metais ir taikyti 2025 metais. Toks mano pasiūlymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar išklausytume komiteto nuomonę, jeigu komiteto atstovas grįžtų į tribūną. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas nepritarė pasiūlymui motyvuodamas tuo, kad turime nuosekliai laikytis pozicijos, jog pirmasis perskaičiavimas turi būti daromas 2025 metais, planuojant 2026 metų biudžetą. Tai buvo susiję su tuo, kad vis dėlto iš principo ne šiaip yra reformuojama sistema, tačiau pirmiausia yra reikalaujama tam tikro pokyčio ir tada, atsižvelgiant į pokytį, yra daromi tolesni žingsniai dėl darbo užmokesčio fondo formavimo. Nepritare.

PIRMININKAS. Taigi, kolegos (vis tiek turbūt jūs reikalaujate balsuoti dėl savo siūlymo), teks apsispręsti Seime. Bet prieš tai išklausysime motyvus. Už – gerbiamas D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Tikrai pritariame A. Syso teikiamam pasiūlymui dėl ankstesnio perskaičiavimo. Tik atkreipiu dėmesį, kad pats derybų procesas, pavadinkime taip, pats savaime negarantuoja, kad automatiškai tie atlyginimai kils, todėl, manau, logiška būtų tą patį derybinį procesą vykdyti kur kas anksčiau ir tą rezultatą pasiekti. Jeigu jį pavyktų padaryti, tikrai turėti 2025 metams, nes kitu atveju išeis, kad daugeliui iš esmės atlyginimai bus išaldyti gana ilgą laiką.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar prieš gerbiama I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto siūlyčiau kolegoms pasižiūrėti į tą klausimą praktiškai, ne tik ideologiškai. Faktiškai didžiajai daliai valstybės tarnybos nauja darbo užmokesčio tvarka, darbo užmokesčio politika įsigalios nuo 2024 metų, vadinasi, institucijos dar turės padaryti labai labai didelius namų darbus pirmiausia tam, kad šita tvarka galėtų būti pradėta taikyti. Tie, kurie

yra buvę Vyriausybėje, o iš kolegų, kurie kalbėjo, tikrai ne vienas yra buvęs arba buvęs valdančiojoje daugumoje, puikiausiai žino, kad biudžeto rengimas prasideda gana anksti. Klausimas, kas būtų 2024 metais tokio perskaičiavimo atspirties tašku, turint mintyje, kad metinio darbo užmokesčio statistiką mes gauname tik gegužės mėnesį. Man atrodo, net ir iš praktinių sumetimų, tai yra koku tempu ir koku principu tą fondą galėtume indeksuoti 2025 metais, mes tik reformą pradedame įgyvendinti ir jau iš karto ją keičiame. Visiškai neleidžiame sistemai nusistovėti ir matyti, kokie yra iš tikrųjų rezultatai, kokie yra efektyvumo pasiekimai institucijose ir taip toliau, ir panašiai.

Todėl tikrai labai gerbiu Algį ir jo pasiūlymus, žinau, kad jis visada labai rūpinasi darbuotojais, bet aš siūlau į tai žiūrėti visiškai praktiškai, nes pats pokytis... Jau jį įgyvendinti nebus taip paprasta ir mes negalime jį pradėti įgyvendinti, kaip sakė Jo Ekscelencija Prezidentas, vežimą statyti prieš arklį. Pirma, tegu tas arklys kiek nors paeina, o jau vežimą prikabinsime tada, kai ta nauja sistema bus nusistovėjusi. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar apsispręsimė balsuodami dėl šio pasiūlymo. Balsuojame dėl A. Syso pasiūlymo, jam komitetas nepritarė.

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 54, prieš – 32, susilaikė 31. Pasiūlymui nėra pritarta.

Judame toliau. Seimo nario A. Petrošiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Nereikia balsuoti, nes tai yra susiję. Gerbiamas Audriau, jūs sutinkate, taip?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip, sutinku.

PIRMININKAS. Gerai. Toliau buvo Seimo nario D. Griškevičiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime pritarti? Dėkoju. Toliau gerbiamas Ž. Pavilionis per šoninį mikrofoną mums kažką pasakys.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Per praeitą balsavimą suklydau. Susilaikau.

PIRMININKAS. Gerai, užfiksuoju, kad per praeitą balsavimą jūs susilaikėte. Dar E. Zingeris, matyt, tuo pačiu klausimu.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Tuo pačiu. Susilaikau.

PIRMININKAS. Irgi susilaikėte, tai labai svarbu. Ačiū.

Gerbiami kolegos, dabar dėl viso 4 straipsnio? Pritariame bendru sutarimu? Čia taip atspausdinta, kad aš pats bijau suklysti, bet čia dar yra siūlymų. Teisingai, nepastebėjau, mažomis raidėmis, kad čia jau 5 straipsnis. Viskas gerai. Toliau 4 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dabar jau 5 straipsnis ir čia D. Griškevičiaus pasiūlymas.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Būtų tikslinga apsvastyti po to einančias nuostatas, nes šitas yra susijęs su po to einančiomis nuostatomis.

PIRMININKAS. Dabar dėl 5 straipsnio. Prašom per mikrofoną. Jūs kalbate apie 5 straipsnį. Jūs kalbate dėl D. Griškevičiaus pasiūlymo dėl 5 straipsnio? Tai prašom įgarsinti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės komitetas pritarė šiai nuostatai savo balsavimu, tačiau prieš balsuojant salėje, jeigu reikėtų balsuoti, vis dėlto reikėtų spręsti visą tą procesą, kuris vyksta po to, nes ši nuostata yra susijusi su pasiūlymais, kurie eina po to. Jeigu ten būtų balsavimas, tada ir čia kas nors galėtų keistis. Čia tik redakcinio pobūdžio.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, kaip jūs siūlote tada daryti? Balsuoti ir dėl šio pasiūlymo? Ne.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš siūlyčiau pereiti per visus pasiūlymus, kurie yra...

PIRMININKAS. Ir tada grįžti prie šito.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). ...po to, ir tada grįžti prie šito. Taip.

PIRMININKAS. Gerai. Galime? Ar sutaria Seimas? Ne, Seimas nepritaria, nori balsuoti dabar. Vadinasi, mes turime nagrinėti pagal visą tvarką D. Griškevičiaus pasiūlymą, kitaip aš negaliu. Dabar gerbiamas A. Kupčinskas dar per šoninį mikrofoną nori pasakyti.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kažkaip nutiko, kad supuoliau į kompaniją su E. Zingeriu. Mano balsą irgi pakeiskite.

PIRMININKAS. Gerai, jūsų balsas per aną balsavimą irgi susilaikęs, ar ne?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Susilaikęs.

PIRMININKAS. Gerai. Tvarka. Gerbiami kolegos, čia įvairiai man interpretuoja Sekretoriatas, bet aš manau, kad mes turime eiti taip, kaip išvadoje parašyta. Jeigu apsispręsimė po to ir įsivelsime vėl į kokią nors kebeknę, tai tada ir svarstysime. Bet gal mes nubalsuosime taip, kad nieko čia

nereikės mums gręžiotis. Taigi dabar sprendžiame dėl D. Griškevičiaus pasiūlymo, jį mums jis ir pristatys. Gerbiama I. Šimonytė per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal sutaupyčiau Seimui laiko, nes aš tikrai neprašysiu balsuoti dėl pasiūlymo dėl pareigūnų, nes dėl valstybės tarnautojų jau Seimas yra apsisprendęs, tikrai nedarysime čia jokių dvejopų standartų, tai siūlyčiau eiti pagal komitetą. Jeigu gerbiamas Domas sutinka su komiteto išvada, mes visi sutaupome laiko.

PIRMININKAS. Ne, tai gerai. Aš ir kalbu, einame nuosekliai. Yra D. Griškevičiaus pasiūlymas. Dėl jo dabar pritarta. Seimas gali bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Viskas. Judame toliau.

Teisės departamento siūlymas, jam pritarta. Toliau kitas D. Griškevičiaus pasiūlymas, nesusijęs su ankstesniu pasiūlymu, taigi dėl šito reiktų mums diskutuoti ir balsuoti, bet čia yra komiteto nuomonė pritarti. Tai sudarykime galimybę jums pristatyti pasiūlymą, nes čia jau kitas dalykas. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Jei atvirai, aš dabar jau pats susipainiojau, apie kurį straipsnį mes dabar kalbame?

PIRMININKAS. Dabar mes kalbame apie 5 straipsnį, žiūrėkite, dėl 5 straipsnio antras jūsų siūlymas. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Kadangi pasiūlymas vis dėlto susijęs su tuo, ką mes aptarėme, tai tiesiog, manau, judame toliau. Su vidurio kadencija čia susiję, ką jau priėmėme.

PIRMININKAS. Gerai, komitetas juk pritarė. Tada aš klausiu Seimo: galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Dėkoju.

Toliau dar vienas dabar jau gerbiamo A. Petrošiaus pasiūlymas, jam komitetas nepritaria. Tai dabar aš jau klausiu A. Petrošiaus. Pristatyti ir paklausti nuomonės, gal jums tinka?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Šis pasiūlymas tampa nebeaktualus, nes buvo pritarta ankstesniam pasiūlymui, todėl aš jį atsiimu ir balsuoti neprašau.

PIRMININKAS. Na va, atsiimate. Dabar jau, man atrodo, raizgalynė išspręsta tvarkingai.

Toliau kitas D. Griškevičiaus pasiūlymas, jis susijęs. Taigi jau pritarė Seimas bendru sutarimu, pritarė ir šitam. Mes jau pritarėme ir balsuoti nereikia.

Toliau kitas Seimo nario A. Petrošiaus, jam komitetas nepritaria. Aš vėl tikiuosi analogijos. Išgirskime A. Petrošiaus balsą. Jums tinka ar ne šis variantas, kad nepritaria?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Taip, tinka.

PIRMININKAS. Tai atsiimate. Ir nebalsuojame.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Neprašau balsuoti.

PIRMININKAS. Toliau buvo Teisės departamento, jam pritarė. Toliau Teisės departamento, jam pritarė. Ar galime tada pritarti visam 5 straipsniui bendru sutarimu pagal redakciją, kuriai mes pritarėme bendru sutarimu? Dėkoju. Viskas aišku.

Dabar motyvai prieš – gerbiama R. Tamašunienė. Tuo įjungsiu. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Mielieji kolegos, iš tiesų būtų gerai, kad arklys ir vežimas pradėtų važiuoti kartu ir nereikėtų vieną prieš kitą statyti ar kitaip modeliuoti situaciją. Todėl aš vis dėlto manau, kad A. Syso pasiūlymas buvo logiškas, kad asignavimai darbo užmokesčio įstaigoms būtų paankstinami, kad kartu su reforma ateitų ir pinigai. Mes reformuojame realiai be finansų, finansiškai nestiprindami įstaigų. Tad nukentėti gali žemiausios grandies valstybės tarnautojai, jie nebegaus nuo vadovo malonės papildomo procento už stažo metus, jei dirba daugiau negu 20 metų valstybės tarnyboje, ir neaišku, ar vadovas, skirstydamas jiems darbo užmokestį, teiks padidinti. Mes realiai užšaldome žemiausios grandies valstybės tarnautojus arba juos *išstatiname*, kaip prieš tai pabalsavome dėl įstatymų projektų. Tai liečia ir teisininkus, ir personalo, vidaus audito, kitus valstybės tarnautojus, mažiname valstybės tarnautojų gretas ir nesuteikiame finansinio instrumento arba net nenumatome realaus laiko tai reformai įgyvendinti. Taigi reforma realiai startuoja, o kada Vyriausybė teiks peržiūrėti, tai 2026 metais. Ar tai teisinga? Mano vertinimu, ne. Jeigu norime pagerinti situaciją, turi būti teisinga visiems, ne tik įstaigų vadovams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Nors opozicija laikosi iš esmės neutraliteto arba susilaikymo dėl šios reformos, vien dėl to, kad pavyko D. Griškevičiaus pataisas priimti ir nebelieka tos problemos dėl vidurio kadencijų, labai gerai, kad, nors ir paskutinę minutę pranešę kai kurių įstaigų vadovams,

iš tikrųjų komitetas ir Seimas padarė patį racionaliausią sprendimą, ir dėl to tikrai jaučiu pareigą balsuoti už šitą projektą. Nebėra tos problemos dėl vidurio kadencijos algų neaiškumo – turime aiškų reguliavimą ir blogas straipsnis yra išbrauktas, dėl to raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiama I. Šimonytė. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, ačiū gerbiamam Tomui, ką dabar pasakė, bet norėčiau atkreipti dėmesį į tai, ką minėjo ponias Rita. Tai netiesa, iš tikrųjų įstatymo pakete yra labai daug saugiklių, kurie apsaugo dabar esantį darbo užmokestį. Jie numato, žinoma, daugiau lankstumo, bet ir daugiau atsakomybės vadovams, už tai vadovams numato adekvatų atlyginimą. Tad *išstatinimas* ar *ištarnybinimas*... Na, tikrai, jeigu jums reikia gero IT arba kibernetinės saugos specialisto, valstybės tarnautojo garbingu vardu jūs jo nesuviliosite, o labiau galbūt suviliotumėte dera- mu atlyginimu.

2024 metų, kada reforma pradės galioti, biudžetas šiuo metu yra ruošiamas ir tai yra visiškai atskira istorija. Nereikia implikuoti kažkokių neigiamų aplinkybių, turint mintyje, kiek įstatymų pakete yra jau dabar sudėta saugiklių, kad dėl reformos niekieno padėtis nepablogėtų. O toliau yra numatytas racionalus atstumas įvertinti ekonomikos dinamikai, kada bus galima ne politine valia, o ekonomikos dinamika remiantis numatyti papildomą indeksavimą; įvertinti, kiek mes tu- rime mokesčių biudžete; įvertinti, kaip kinta darbo našumas, kaip kinta biudžeto pajamos. Tas indeksavimas bus mažiau politiškas, daug labiau ekonomiškasis, daug labiau atspindintis rinkos tendencijas. Tačiau taip, kaip jūs siūlote, kad tas rinkos tendencijas reikėtų įvertinti po kelių mė- nesių reformai įsigaliojus, na, net praktiškai to negalima padaryti. Raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Aš tik atkreipsiu dėmesį prieš balsavimą, kad mes pastraipsniui pritariame viskam bendru sutarimu, tačiau yra dar priedas. Tai ar galime priedui taip pat bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dabar balsuosime.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 75, prieš – 1, susilaikė 36. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Toliau... Gerbiamas R. Žemaitaitis per šoninį mikrofoną.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš tik noriu pasitarti, kaip mes toliau planuojame tęsti posėdį. Jau 11 val. 15 min. turėjo būti Visuomenės informavimo įsta- tymas, Rinkimų kodeksas ir panašiai. Ar mes visų tų klausimų nebesvarstysime ir keliame į bir- želio 5 dienos, 6 dienos darbotvarkę, ar kaip? 12 val. 30 min. Vyriausybės valanda, o mes esame toli gražu iki jos. Tai jūs pažiūrėkite, kiek liko klausimų – dar liko 20 klausimų.

PIRMININKAS. Labai ačiū, kad jūs atkreipėte dėmesį, iš tikrųjų padedate pirmininkauti. To- kia dilema yra. Aš manau, kad mes turime dirbti su šiuo klausimu toliau ir jį svarstyti, o paskui tarsimės gal sutrumpinti Vyriausybės valandą. (*Balsai salėje*) Ar pietų *sąskaita* – šiek tiek gal grei- čiau pavalgysime. (*Balsai salėje*) Aš tiesiog pratęsiu balsavimo laiką, kol apsvarstysime rytinės dar- botvarkės klausimus tiek, kiek spėsime.

J. Razma dar nori per šoninį mikrofoną. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai dėl mūsų darbo... Aš atkreipsiu dėmesį, kad tarp tų likusių rytinio posėdžio projektų yra ir opozicinių frakcijų. Aš manau, Darbo partijos frakcija tikrai nori pateikti Rinkimų kodekso projektus. Ir priminsiu, kad vieną kartą, man pirmininkaujant, pietų pertrauka truko kelias sekundes – įmanoma ir taip dirbti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir jūs spėjote pavalgyti, taip, gerbiamas Jurgi? Tai dabar per šoninį mikrofoną – gerbiama L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi čia visi jau kalba ir akis pakėlė į balkoną, tai kviečiu pasisvei- kinti su Švėkšniškių sambūrio turistais.

PIRMININKAS. Sveikinamės su Švėkšniškių sambūrio atstovais. Sveiki, mieli Seimo svečiai. (*Plojimai*)

Dabar, gerbiami kolegos, pratęsiu balsavimo laiką, kaip minėjau, kol apsvarstysime rytinės darbotvarkės klausimus tiek, kiek spėsime. Paskui tarsimės dėl Vyriausybės pusvalandžio ar pie- tų pertraukos nebuvimo.

11.58 val.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2099(4) (priėmimas)

Dabar 1-3.28 klausimas – Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2099(4). Dabar čia buvo pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Toliau A. Petrošiaus, jam pritarė. Taip, tinka jums? Galime bendru sutarimu? Dėkoju. Toliau Teisės departamento, jam pritarė. Toliau A. Petrošiaus, jam pritarė. Taip, čia buvo 1 straipsnis.

Dabar buvo 2 straipsnis. 1 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento ir A. Petrošiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime bendru sutarimu? Dėkoju. Tada už straipsnį galime? Dėkoju, pritarta.

Dabar yra priedas. Priede buvo Teisės departamento, jam pritarė. Ir Seimo nario A. Žukausko pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

Toliau buvo D. Griškevičiaus pasiūlymas, jam komitetas... Atsiprašau, priedui galime pritarti? Dėkoju, pritariame. Dabar vėl 2 straipsnis. Čia yra įsigaliojimas. Taip. Ir čia yra D. Griškevičiaus pasiūlymas, jis susijęs ir jau apsisprendėme, pritarėme ir balsuoti nereikia.

Toliau A. Petrošiaus pasiūlymas, jam nepritarė. Gal pagal analogiją galime...

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Lygiai taip pat kaip ir praėjusiu atveju neprašau balsuoti, nes jau apsisprendėme dėl to.

PIRMININKAS. Gerai, neprašote balsuoti. Vadinasi, pagal mūsų jau priimtą redakciją. Visam 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar motyvai už visą. Ar yra čia jų? Nematau. Ne, nėra.

Galime balsuoti dėl projekto Nr. XIVP-2099. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 103, prieš – 0, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.02 val.

Valstybės politikų darbo užmokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-2100(5) (priėmimas)

Dabar kitas 1-3.29 klausimas – Valstybės politikų darbo užmokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-2100(5). Čia taip pat buvo pasiūlymų. Eisime pastraipsniui. 1 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Nėra pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Buvo Teisės departamento, jam pritarė. Ir A. Petrošiaus, jam pritarė. Jus tenkina. Ar galime bendru sutarimu galbūt tada komiteto pritarimui dėl A. Petrošiaus pasiūlymo? Yra pastaba, kad toliau redaguojant, kadangi šitam pritarėme, turės būti sujungtas šis pasiūlymas ir komiteto pasiūlymas. Taip ir padarysime. Taigi visam 3 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar 4 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, jam buvo pritarta iš dalies.

Toliau A. Petrošiaus pasiūlymas, jam pritarta iš dalies. Ar jus tenkina komiteto variantas?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina. Dėkoju. Ar bendru sutarimu mus tenkina? Dėkoju, pritarta. Ir visam 4 straipsniui galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl viso yra motyvai... Palaukite, čia vėl yra priedas. Galime priedui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš pirma pajauokausiu, kad galvojau savo laiku, kad šitas projektas, kuris didina Seimo narių atlyginimus, yra skirtas vienam Seimo nariui konservatoriui, kuris visai žiniasklaidai dievagojosi, kad iš Seimo nario atlyginimo nepragyvena. Dabar jau suprantu, kad, matyt, ne tik šitam Seimo nariui, bet ir tiems Konservatorių frakcijos likučiams, kurie ateis į naujai perrinktą Seimą rugsėjo mėnesį, kaip tam tikras paguodos prizas. Kalbant rimtai, išties yra la-

bai apmaudu, kad valstybės tarnyboje kitiems tarnautojams atlyginimai neaugs tūkstančiais eurų, kaip augs Seimo nariams. Aš suprasčiau, kad premjeras, Seimo nariai didintųsi atlyginimus proporcingai su visais valstybės tarnautojais. Deja, tos proporcijos nėra – yra didžiulė disproporcija. Man asmeniškai tikrai apmaudu, kad tie, kurie priima sprendimus, vis dėlto tuos sprendimus priima sau palankesnius, o ne bendrai visai valstybės tarnybos sistemai.

Sveikinu tą Seimo narį, kuris anksčiau nepragyveno, dabar greičiausiai, aš spėju, po balsavimo pragyvens, bet manau, kad būtų svarbiau, didesnis prioritetas pagalvoti apie valstybės tarnybos sisteminį didinimą, netrupinti centų valstybės tarnautojams tuomet, kai pačių atlyginimai auga tūkstančiais eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tačiau už kalbės gerbiama I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš jau tikėjausi, kad šitos piguvos šioje diskusijoje neteks girdėti, bet, matyt, aš per gerai norėjau. Aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į vieną labai paprastą dalyką. Galime melstis pigiai valdžiai ir apsimesti, kad tai yra labai labai kaip nors moralu, bet pigi valdžia labai brangiai kainuoja. Man atrodo, tą visi žino.

Dabar pasižiūrėkime į faktus. Seimo narių ir visų politikų darbo užmokestis nuo sumažinimo, krizės, didėjo tik tiek, kiek didėjo bazinis dydis. Tuo tarpu valstybės tarnybos darbo užmokesčio fondas didėjo ženkliai greičiau. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad priedai, įvairūs viršvalandiniai darbai, papildomi darbai ir visi kiti būdai. Tas atlyginimas vis vien augo sparčiau, negu augo bazinis dydis. Seimo nariai ir teisėjai yra vienintelės grupės, na, ne tik Seimo nariai – politikai, valstybės politikai ir teisėjai yra vienintelės grupės, kurios buvo inkaru sukabintos su baziniu dydžiu. Čia darbo užmokestis kito tik tiek, kiek kito bazinis dydis. Tai jau yra labai labai didelis atlyginimo nuvertėjimas. O dėl tų visų samprotavimų, kas čia iš ko prasigyvens, dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad šitas įstatymas bus taikomas naujos kadencijos politikams. Nesvarbu, kada ta nauja kadencija bus, po priešlaikinių rinkimų, po eilinių rinkimų, bet tai bus kita kadencija. Kas bus kitoje kadencijoje, nuspręs žmonės. Aš tikiuosi, kad darbo užmokesčio pakeitimai taip pat paskatins aktyviau Seimo rinkimuose kandidatuoti tuos žmones, kurie dabar į politikos pusę net nežiūri. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime. Balsuojame dėl projekto Nr. XIVP-2099(4).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 109, balsavo 104: už – 86, prieš – 4, susilaikė 14. (*Gongas*) Įstatymas priimtas. (*Šurmulyš salėje*) Taip, balsavome dėl projekto Nr. XIVP-2100. Patikslinu, gal ne taip pasakiau. Jis priimtas. Tas, kurį apsvarstėme.

12.08 val.

Prezidento įstatymo Nr. I-56 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2101(4) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės 1-3.30 klausimas – Prezidento įstatymo 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2101(4).

Čia buvo dėl 1 straipsnio tik Teisės departamento. Jam pritarta. Ar galime bendru sutarimu? 1 straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat buvo Teisės departamento. Jam komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 3 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai už, prieš. Niekas neužsirašė. Balsuojame dėl darbotvarkės 1-3.30 klausimo – Prezidento įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-2101(4).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 105, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Džiaugiamės ir už Prezidentą.

12.09 val.

Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. X-1771 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2102(4) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės 1-3.31 klausimas – Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2102(4).

Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Galime 2 straipsniui bendru sutarimu? (*Šurmulyš salėje*) Čia buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam pritarta. (*Balsai salėje*) Dėl 3 straipsnio, sakau. Galime 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 3 straipsnio buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

4 straipsnis. Žiūriu, ar čia buvo pasiūlymų, jis ilgas, su lentelėmis. Nėra pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir priedas. Ar galime priedui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

2 straipsnis „Išigaliojimo data“. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dabar dėl motyvų. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl projekto Nr. XIVP-2102(4).

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 112, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.10 val.

Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2103(4) (priėmimas)

Judame toliau. Darbotvarkės 1-3.32 klausimas – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2103(4). Einaime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nebuvo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 3 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 4 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 5 straipsnis. Galime? Dėkoju, pritarta.

Dėl 6 straipsnio buvo Seimo Teisės departamento – pritarti iš dalies. Ir kitas Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

7 straipsnis. Siūlymų nebuvo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 8 ir 9 straipsnių nebuvo. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo projekto Nr. XIVP-2103.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 109, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 28, 30, 37, 46, 50, 62, 63, 64, 64¹ straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-2667(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-3.33 klausimas – Žvalgybos įstatymo kai kurių straipsnių, priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2667(2).

Čia einaime pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 9 straipsnio yra Teisės departamento, jam komitetas nepritarė. Bet taip jau yra pagal komiteto redakciją. 9 straipsnį galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

10 straipsnis. Siūlymų nebuvo. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 11 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Čia buvo priedas. Pritarėme bendru sutarimu.

Tada dėl 12 straipsnio buvo Teisės departamento. Komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir dabar A. Petrošiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar jus tenkina tokia redakcija?

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Tenkina abiem atvejais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada galime pritarti bendru sutarimu tokiai komiteto reakcijai? Pritarta. Toliau buvo Teisės departamento, jai komitetas pritarė iš dalies. Taigi, su komiteto redakcija... Ir dar dėl to paties straipsnio buvo D. Griškevičiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Aš manau, kad tenkina. Tada mes dėl viso 12 straipsnio pasiūlymų galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Pastraipsniui įveikėme. Kalbėtojų dėl motyvų neatsirado. Balsuojame dėl Žvalgybos įstatymo projekto Nr. XIVP-2667. Gerbiamas A. Petrošius atliko savo misiją, tai galime jį su tuo pasveikinti, o neklausti, kur jis pabėgo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 109, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Su tuo visus sveikinu. Gerbiama I. Šimonytė – per šoninį mikrofoną. (*Plojimai*)

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kadangi taupome laiką ir dar turime daug klausimų, nenoriu ilgai kalbėti. Pasakysiu ačiū, pirmiausia ačiū kolegoms, kurie parengė visą šį sudėtingą paketą. Ačiū komitetui, kuris tikrai labai daug dirbo, kad jį padarytų geresnį. Ir pozicijos, ir opozicijos, žinau, kad komitete buvo bendras sutarimas, gal čia, salėje, labiau pozicijos išsiskyrė. Manau, kad visi supranta, dėl ko šito reikia. Ačiū opozicijos kolegoms, kurie palaikė. Ačiū ir tiems, kurie susilaikė. Manau, kad sprendimas svarbus ir visiems duos naudos, nesvarbu, kokios bus Vyriausybės ir kokie Seimai. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš irgi pasakysiu, kad, nepaisydami apokaliptinės politinės krizės, tyrančios Lietuvoje, koalicija ir Seimas dirba kaip niekada darniai. Gerbiamas E. Gentvilas. Prašom per centrinį mikrofoną.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš labai panašiai noriu padėkoti, kad praėjusių metų vasaros pradžioje buvo pateikti šie reformos metmenys, taip pasakykime, ir padėkosiu ne taip abstrakčiai, bet konkrečiai I. Šimonytei, ministrei A. Bilotaitei, viceministrei S. Ščajevienei, patarėjams D. Žeruoliui, V. Vasiliauskui, komiteto pirmininkui R. Juškai, kuratoriui A. Petrošiui, visam komitetui ir visam komiteto biurui. Tikrai ačiū visų vardu. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū, prisidedame prie sveikinimų. Gerbiamas V. Ažuolas irgi turbūt nori padėkoti. Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Užuojausta valstybės tarnybai tapus vadovų įkaitais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau niekas nenori padėkoti? Niekas.

12.14 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 31, 46, 46¹ ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1796(3) (priėmimas)

Gera, gerbiami kolegos, grįžtame į darbotvarkę. Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo keletą straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1796(3). Čia pranešėjas bus gerbiamas V. Kernagis. Kviečiu į tribūną. Mes turėsime pastraipsniui... (*Balsai salėje*) Ne, yra balsavimų langas, jį aš pratėsiau. Mes ir pasiūlymus svarstysime, ir balsuosime dėl įstatymų projektų. Kviečiu susitelkti, gerbiami kolegos. Darbinga diena tokia yra, neatsipalaiduokime. 1 straipsnis. Nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl 2 straipsnio buvo gerbiamo L. Slušnio pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Ką mano gerbiamas L. Slušnys? Ar jūs reikalausite balsuoti, ar?.. Prašom, jums žodis.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Nepaisydamas to, kad komitetas atmetė, aš vis dėlto prašysiu balsuoti Seimą dėl šito pasiūlymo. Pasiūlymo esmė yra, kad mes turime tą asociaciją, Visuomenės informavimo etikos asociaciją, ji, manau, yra perteklinė. Asociacija yra savarankiškas juridinis asmuo ir ji gali veikti visiškai savarankiškai. To faktiškai nėra jokiose asociacijose, kur nurodytų tokių veiksmą. Aš prašau balsuoti ir palaikyti mano pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs turite tokią teisę, žinoma. Dabar komiteto nuomonė, jis nepritarė.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Komitetas nepritarė šitam pasiūlymui. Iš nepritarusių 4 buvo prieš ir 3 susilaikė.

PIRMININKAS. Gerai. Motyvai dėl pasiūlymo. Ar norite kas nors kalbėti? Niekas nekalbės. Gal tada apsispręskime balsuodami dėl gerbiamo L. Slušnio pasiūlymo? Jam komitetas nepritarė. Balsuojame.

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – 29, prieš – 11, susilaikė 55. Taigi pasiūlymui akivaizdžiai nepritarta. Toliau 3... Atsiprašau. Ar galime 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

3 straipsnis. Vėl gerbiamo L. Slušnio pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Vėl įjunkime mikrofoną gerbiama L. Slušniui, gerbiama L. Slušniui. Pasakykite savo nuomonę, ar jus tenkina, kad komitetas nepritarė, ar vėl reikalaujate balsuoti?

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ne, šį kartą tenkina.

PIRMININKAS. Gerai. Šį kartą jūs atsiimate pasiūlymą, nereikalaujate balsuoti. Taigi pagal komiteto redakciją 3 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 4 straipsnis. Žiūrime, kas čia. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 5 straipsnis. Turbūt šito straipsnio reikia mums išvis atsisakyti, nes čia yra jau praėjusi data. Ji yra jau įvykusi. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad 5 straipsnio mes nepriimame, tiesiog jį išbraukiame iš projekto, nes jis neloģiškas? Tada įsigalios nuo paskelbimo. Taip? Dėkoju, pritarta. Dabar pastraipsniui įveikėme.

Už kalbės gerbiama L. Pociūnienė. Dėkoju pranešėjui.

L. POČIŪNIENĖ (TS-LKDF). Aš labai trumpai. Tai tikrai labai ilgai diskutuotas įstatymas ir priimtas toks kompromisinis sprendimas. Žinoma, man iki šiol atrodo, kad skaidresnis buvo tas komiteto anksčiau priimtas pasiūlymas, bet vis dėlto savitvarka yra savitvarka ir bendruomenė turi subręsti tam modernesniai modeliui. Dabar tiesiog pasižiūrėsime, jeigu šitos įstatymo pataisos, šitas savitvarkos modelis veiks geriau negu senasis, tai viskas *okay*. Jeigu vis dėlto kažkur šlubuos ta savitvarka, tai visada galėsime grįžti ir apsvarstyti radikalesnius pokyčius. O bendruomenės brendimo procesai taip pat vyksta. Tai dėkui, tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, prieš niekas nekalbės. Taigi balsuojame tikriausiai dėl Visuomenės informavimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1796(3). Kviečiu gerbiamus kolegas, koleges nesiblaškyti, nes yra balsavimo langas ir mes vis balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 91, balsavo 87: už – 81, prieš – 1, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)
Ir mes dar turime nemažai priėmimų, taigi balsavimai svarbūs.

12.21 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1797(2) (priėmimas)

Dabar 1-4.2 klausimas – lydimasis Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1797(2). Čia jokių pasiūlymų nebuvo. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Nebuvo siūlymų, galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Taigi balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 96, balsavo 94: už – 86, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.22 val.

Etikos ir procedūrų komisijos išvada dėl galimų Seimo statuto pažeidimų svarstant Farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2296(3)

Toliau 1-5.1 klausimas – Etikos ir procedūrų komisijos išvada dėl galimų Seimo statuto pažeidimų svarstant Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą. Gerbiama A. Norkienė kviečiu į tribūną mums pagarsinti Etikos ir procedūrų komisijos išvadą. Prašau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gera diena, mieli kolegos. Etikos ir procedūrų komisija...

PIRMININKAS. Garsiau, jeigu įmanoma.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Etikos ir procedūrų komisija vakar posėdyje vadovaudamasi Seimo statuto nuostatomis nusprendė: po to, kai buvo pritarta Seimo narių A. Vyšniausko, L. Slušnio, J. Sejonienės pasiūlymui, teikiant balsuoti Seimo nario A. Matulo bei Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės pasiūlymus, prieštaraujančius jau priimtam pasiūlymui, buvo pažeistos Seimo statuto 157 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos. Siūlome Seimui projekto svarstymą pakartoti nuo priėmimo stadijos, nuo Seimo narių pasiūlymų svarstymo. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – nebuvo, susilaikė 3 komisijos nariai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi dabar pagal Statutą esame tokioje situacijoje, kad yra Statuto 160 straipsnis, kuris teigia: jeigu Etikos ir procedūrų komisija konstatuoja, jog buvo šurkščiai pažeista įstatymų leidybos procedūra ir kitos svarbios šio Statuto nuostatos, o tai lėmė Seimo sprendimą, arba Etikos ir procedūrų komisija nepateikė... tai šitas nerūpi mums, Seimas balsuoja, ar pripažinti netekusiu galios, ar palikti galioti ginčijamą įstatymą. Ir 5 punktas: jeigu Seimas šiuo atveju pripažįsta ginčijamą įstatymą netekusiu galios, jo projekto svarstymas paprastai kartojamas nuo tos stadijos, kai buvo padarytas pažeidimas. Tai čia šiek tiek primena Prezidento grąžintą įstatymą. Dabar balsuosime alternatyviai: ar pripažinti netekusiu galios, ar palikti galiojantį. Nebent gerbiamas J. Razma turi kitokį siūlymą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ne, aš iš esmės kitaip nesiūlysiu, tik pasakysiu ir palinkėsiu Etikos ir procedūrų komisijai dirbti atidžiau. Statutas reikalavo atsakyti į klausimą, ar buvo šurkščiai pažeistas Statutas. Jūs, deja, žodžio „šurkščiai“ neparašėte, tiesiog parašėte, kad buvo pažeistas. Žinoma, čia mes galėtume dabar iš viso nieko nedaryti, bet dėl šventos ramybės aš pritariu, kaip siūlo posėdžio pirmininkas, kad balsuotume kaip tuo atveju, jeigu būtų konstatuotas šurkštus pažeidimas. Žinoma, raginu balsuoti, kad laikytume įstatymą galiojančiu ir nepradėtume svarstyti iš naujo. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, viskas gerai, taip ir einame. Balsuosime vėl dėl įstatymo, ar jį pripažinti negaliojančiu, ar palikti galioti, ir viskas. Nieko čia esmingai skirtingo nėra. Na, neparašė...

Gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Aš tiesiog, kaip čia sako, negaliu džiaugtis savimi ir savo komanda. Kai Jurgis pirmininkavo, sakiau: ką tu, gerbiamas Jurgi, darai? Matai, net Šventoji Dvasia jums nepadėjo. Tai jums dar kartą yra pavyzdys. Galų gale jūs įsiklausykite į teisinius argumentus. Kiek jūs galite buldozeriu varyti per Statutą? Jums yra tikras pavyzdys. Šiandieną to chaoso jūs neturėtumėte ir nereikėtų jums grįžti į tą stadiją.

Kitas dalykas. Didžiausia problema... Jurgi, ir tu pirmininkavai pirmą kartą, kai įvyko pirmas *bardakas*. *(Balsai salėje)* Gerai, atsiprašau, bet, kiek prisimenu, pirmininkavai.

Dabar yra kitas dalykas. Čia yra jūsų, konservatorių, nesusišnekėjimo pavyzdys. Viena, Seimą paleidžia, antra, sako: stop, Maryte. Čia yra gerbiamo A. Vyšniausko nesusikalbėjimas frakcijoje. Gerbiamas Linai, nesinervink, išsirašyk sau raminamųjų. Galite pats sau išsirašyti.

PIRMININKAS. Na, dėkoju. Čia replikos išsakytos, bet nežinau, kiek jų reikėjo, nes ar taip, ar taip turime apsispręsti. Tai tiesiog formalus statutinis balsavimas.

Dabar balsuosime dėl Farmacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo projekto, ar pripažinti netekusiu galios, ar palikti galioti. Alternatyviai, bet pabrėžiu, kadangi Statute taip parašyta, tie, kurie už balsuos, tie balsuos, kad būtų pripažintas netekusiu galios, tie, kurie balsuos prieš, vadinasi, kad būtų paliktas galiojantis, nes taip Statutas nuo to pradeda. Taip? Ar pripažinti netekusiu galios, ar palikti galiojantį įstatymą. Dėl abiejų Farmacijos įstatymų projektų. Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 30, prieš – 74. Taigi lieka galioti priimtas įstatymas. Atsiprašau, abudu priimti įstatymai. Ačiū už patikslinimą. Viskas.

Toliau darbotvarkės 1-6 klausimas – Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2). Gerbiamas Andrius.

Vieną sekundę, pranešėjau. Dar stabtelkite. Reikia susitarti dėl darbo tvarkos. Dabar nuo 12 val. 30 min. turėtų būti Vyriausybės valanda. Ar galėtume susitarti, kad šiandien turime Vyriausybės pusvalandį, klausinėja tik opozicija? (*Balsai salėje*) Taip, atsiprašau. Jis taip ir yra. Tada keliame tolyn į pietų metą Vyriausybės valandą, kuri yra pusvalandis. Atsiprašau, nepažiūrėjau apibrėžto laiko. Keliame nuo 13 valandos ir dar spėjame apsvarstyti rytinės darbotvarkės klausimus. Kitaip aš neįsivaizduoju, kaip mes galėtume šiandien juos apsvarstyti. (*Balsai salėje*) Bet yra svarbių projektų. Kai kurie nori. (*Balsai salėje*)

Ar gali Seimas bendru sutarimu? (*Triukšmas salėje*) Gerai, balsuojame tada dėl to. Gerbiami kolegos, aš skelbiu balsavimą dėl to, ar pakeisti darbotvarkę taip, kad Vyriausybės pusvalandį pradėtume 30 minučių vėliau, tai yra 13 valandą, o dabar svarstytume likusius, kiek spėsime jau tada, darbotvarkės klausimus. Šiandien tikrai yra sudėtinga darbotvarkė. Supraskite, priėmėme valstybės tarnybos reformą. Balsuojame dėl darbotvarkės pakeitimo. Noriu atsiklausti Seimo. Čia tikrai niekas nesugrius. Truputėlį trumpiau papietausime, bet išspręsime daugiau klausimų.

Užsiregistravo 94, balsavo 93: už – 59, prieš – 28, susilaikė 6. Taigi siūlymui yra pritarta.

12.29 val.

Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2) (pateikimas)

Galime pradėti svarstyti Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo projektą. Gerbiamas A. Vyšniauskas į tribūną.

Gerbiamas R. Žemaitaitis nori per šoninį mikrofoną kažką pasakyti.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Kadangi jūs norite žaisti, frakcijos vardu prašau pertraukos iki birželio 5 dienos.

PIRMININKAS. Jūs galite tikrai arba pusvalandį, arba iki kito posėdžio.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Iki kito posėdžio. Gerai, siūlymas frakcijos vardu iki kito posėdžio daryti pertrauką. Dabar balsuosime dėl to. (*Balsai salėje: „Ar galima?“*) Balsuojame dėl... Atsiprašau, dabar kol kas neturite galimybės iš centrinės tribūnos pasisakyti, nes yra statutinis siūlymas dėl pertraukos. Pertrauka iki kito posėdžio – toks buvo siūlymas. Dabar dėl jo balsuojame.

Užsiregistravo 92, balsavo 91: už – 36, prieš – 53, susilaikė 2. Opozicinės frakcijos vardu pertrauka iki kito posėdžio.

12.31 val.

Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2) (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 1-7 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2). Tik aš norėjau gerbiamo Remigijaus paklausti, kodėl jūs sakote kažką žaisti? Susikaupė klausimų, savaime suprantama, kad... (*Balsai salėje*) Gerai, gerbiamas Remigijau, bet yra siūlymas judėti su rytinės darbotvarkės klausimais. Užtrukome, ne pirmą kartą Seime taip atsitinka. Kas čia tokio dramatiško įvyks?

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Gal galite, pirmininke, atsakyti, kas tokio dramatiško atsitiko, kad reikia teikti pateikimą ir įrašyti vieną sąvoką arba baudžiamojo poveikio priemones. Jūs čia tyčiojate ar ką jūs čia darote iš to Seimo darbotvarkės, gerbiamas posėdžio pirmininke?

PIRMININKAS. Gerai, dėkui už repliką. Gerbiama A. Širinskienė per šoninį mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš tik primenu, kolegos, kad jūs patys rengiate priešlaikinius rinkimus ir yra tokia taisyklė, kad rinkimų įstatymai neturi keistis metai iki rinkimų, tai...

PIRMININKAS. Dėkoju, bet rinkimai nėra paskelbti.

Dabar aš kviečiu... (*Balsai salėje*) Jums nebūtina per šoninį mikrofoną, aš kviečiu jus pristatyti Rinkimų kodekso daugelio straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektą.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš pradėsiu, kolegos, kodėl čia yra tam tikra...

PIRMININKAS. Aš stabdau. Dėl vedimo tvarkos V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). ...posėdžio.

PIRMININKAS. Siūlote ir dėl šito klausimo iki kito posėdžio?

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu iki kito posėdžio.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Jeigu nesugebate planuoti, tai ką padarysi.

PIRMININKAS. Gerai, balsuojame dėl siūlymo dėl pertraukos iki kito posėdžio, dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – projekto Nr. XIVP-2709.

Užsiregistravo 89, balsavo 89: už – 30, prieš – 56, susilaikė 3. Pertrauka iki kito posėdžio.

12.33 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746. Pranešėja – gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Gerbiamas A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, dvi remarkos. Viena remarka yra tai, kad šitie įstatymų projektai buvo užregistruoti gana anksti ir jie turi pasivyti visus kitus įstatymus. Mes esame suplanavę klausymus. Ačiū, kad jūs tą blokuojate, jūsų teisė. O aš frakcijos vardu prašau dėl šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio, nes visi Rinkimų kodekso įstatymai turi būti svarstomi kartu, kad būtų galima kartu svarstyti komitete.

PIRMININKAS. Gerai, balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio. Frakcijos vardu prašymas pertraukos iki kito posėdžio. Balsuojame. Dabar jau ir man šiek tiek žaidimą primena, bet ką darysi.

Užsiregistravo 90, balsavo 90: už – 73, prieš – 14, susilaikė 3. Taigi pertrauka iki kito posėdžio ir dėl šito klausimo.

12.34 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2747 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 1-9.1 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2747. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Atsiprašau. Kas čia vyksta dabar? Labai atsiprašau, kodėl jūs einate į tribūną? Dabar aš kviečiu gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienę pristatyti darbotvarkės 1-9.1 klausimą. O kodėl jūs neinate į tribūną? A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš, kad lievai nereikėtų stotis ir eiti pristatyti, frakcijos vardu prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Gerai, balsuojame dėl pertraukos. (*Balsai salėje: „Bendru sutarimu.“*)

Užsiregistravo 86, balsavo 83: už – 70, prieš – 9, susilaikė 4. Pertrauka iki kito posėdžio.

12.35 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2748 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-9.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-2748, bet aš jį perskaičiau tik vieną. Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Gal gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė norėtų pateikti lydimąjį? Gerai, bendru sutarimu pertrauka iki kito posėdžio, nes susijęs.

12.35 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 57, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2757 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo keletu straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2757. Gerbiama D. Asanavičiūtė. Pateikimas. Prašau. (*Balsai salėje*) Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė atsistojo prie mikrofono turbūt dėl vedimo tvarkos. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Man atrodo, kad aš girdėjau, kad lyg dėl visų A. Vyšniauskas prašė. Jeigu ne dėl visų, frakcijos vardu prašau pertaukos dėl abiejų įstatymų projektų iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? Ne, kažkas reikalauja ir šaukia: „Ne!“ Tai balsuojame dėl pertraukos iki kito posėdžio.

Užsiregistravo 84, balsavo 83: už – 52, prieš – 23, susilaikė 8. Pertrauka iki kito posėdžio.

Gerbiami kolegos, aš prašysiu dar kartą Seimo pakeisti darbotvarkę. Kadangi mes labai greitai apsvaistėme visus rytinės darbotvarkės klausimus, Vyriausybės pusvalandį turėtume dabar, tai yra 12 val. 38 min. Ar gerbiamas J. Razma turi dar kitokį siūlymą?

J. RAZMA (TS-LKDF). Būtent kitokį siūlymą. Aš kviečiu gerbti mūsų priimtus nutarimus, kad 13 valandą Vyriausybės valanda. Galbūt ministrai išėjo ir dabar pietauja, laukdami tos 13 valandos. Yra rezervinių klausimų. Aš nematau, kad socialdemokratai savo vakarinėje darbotvarkėje leis juos svarstyti. Turime dar 20 minučių, apsvaistykime rezervinius.

PIRMININKAS. Šiaip yra logiškas siūlymas. Tikrai, kolegos. Nedidelis skirtumas – 20 minučių. Tai gal apsvaistome rezervinius ir kaip sutarėme. Iš tikrųjų, man atrodo, būtų elegantiškiau. Jeigu galima? Gerbiama L. Nagienė per centrinį mikrofoną.

L. NAGIENĖ (DFVL). Prašom pasakyti, o kaip yra darbotvarkėje 12 val. 30 min. parašytas Vyriausybės pusvalandis?

PIRMININKAS. Gal jūs neatkreipėte dėmesio, Seimas balsavo, pakeitėme, bus vėliau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Pakeitimas.

12.38 val.

Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2), Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2646(2), Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2647(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Taip, atsiprašau. Dabar rezervinis 1-1 darbotvarkės klausimas – Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2). Svarstymas. Ir susiję rezervinis 1-2.2 darbotvarkės ir rezervinis 1-2.3 klausimai (projektas Nr. XIVP-2646(2) ir projektas Nr. XIVP-2647(2)).

T. V. Raskevičius, Žmogaus teisių komiteto pirmininkas, bet nėra salėje. Gerai. Gal kažkas iš komiteto galėtų pristatyti komiteto išvadą? Galite gal? Gal A. Navickas ar kažkas iš Žmogaus teisių komiteto. Kas malonėtų pristatyti išvadą dėl Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaci-

niams režimams... A. Valinskas gali. Gerai. Čia tik komiteto išvada dėl šito paketo ir mes galėtume judėti toliau. Taip, pratešiu balsavimo laiką. Aš jau pratešiau iki tol, kol bus apsvarstyti rytinės darbotvarkės klausimai ir rezerviniai. Prašau.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė minėtiems projektams.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Gal mes galime bendru sutarimu po svarstymo? Dėkoju, pritariame. Labai atsiprašau, dar buvo vienas papildomas komitetas dėl trečiojo projekto. Gerbiamas J. Džiugelis gal galėtų komiteto išvadą pagarsinti, aš čia užskubėjau į priekį. Bet aš nematau. Man atrodo, J. Džiugelio nėra. Kas tada iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto? Gal galėtų kas nors pateikti išvadą? Ar yra iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto? R. Petrauskienė. Prašom. Pateikite komiteto išvadą šiuo klausimu, tada jau mes galėsime visiems trims pritarti, nes matau, kad Seimo valia yra. Prašom.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Oficialiai išgirdome. Dabar ar galime visiems trims projektams bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

12.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686(2) (svarstymas)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686(2). Pranešėjas – S. Tumėnas. Prašom į tribūną.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, pagarsinsiu komiteto sprendimą. Posėdis vyko vakar ir bendrai pritarėme, kad netektų galios 2020 m. sausio 14 d. nutarimas. Čia problema susijusi su Šv. Jono bažnyčios bokštu. Prisimenate, svarstėme prieš trejetą metų. Tai bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal mes irgi galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta.

12.41 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752 (pateikimas)

Toliau rezervinis 3 klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752. Gerbiama A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke...

PIRMININKAS. Sekundėlę, gerbiama pirmininke, sekundėlę, nėra įrašytas į pavasario Seimo sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu sutarti, kad įrašome, ir tada galėsime pateikimą padaryti? Dėkoju. Dabar pateikimas.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, praėjusioje sesijoje svarstėme Ūkininko ūkio įstatymo projektą. Jį Prezidentas vetavo ir kovo 16 dieną mes pritarėme Prezidento veto. Tačiau po vetavimo išnyko tam tikros įsigaliojimo taisyklės, kaip antai ką daryti žmonėms, kurie pradėjo žemėtvarkinius projektus, planuoja ūkininko sodybos statybą, turi statybos leidimą, bet nespėjo jų įgyvendinti, o nuo liepos 1 dienos tarsi brūkšnys užbrėžiamas ir jie pabaigti savo projektavimo nebegali.

Teisės departamentas informavo, kad gavo be galo daug užklausų dėl būtent šito įstatymo įsigaliojimo, ir jau priimdami veto buvome įspėti, kad yra problema dėl teisinio reguliavimo ir atsiranda tas interesų, kaip čia pasakyti, žmonės tikrai atsiras tokioje padėtyje, kai lyg ir pradėjo legaliai ir tvarkingai tvarkyti dokumentus, bet dėl teisinio reguliavimo pabaigti nebegalės.

Dėl to teikiame įstatymo projektą kartu su daugeliu Seimo narių tiek iš Aplinkos apsaugos, tiek iš Kaimo reikalų komitetų, kad šią problemą sutvarkytume. Labai prašau Seimo pritarti ir prašysime skubos, nes pirminis įstatymas įsigalioja jau nuo liepos 1 dienos. Mes norime iki liepos 1 dienos šį įstatymą ir jo įgyvendinamąsias nuostatas priimti ir sutvarkyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet jūsų nori paklausti gerbiama R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamoji pranešėja, labai teisingai yra tvarkomas įstatymo projektas, bet mes susitinkame su žmonėmis ir žmonės nori konkretesnių atsakymų. Jeigu yra statybos leidimas, aišku, kad statyba bus pabaigta. Taip pat rašote, kad kaimo plėtros žemėtvarkos projektai arba parengti, arba pradėti rengti. Tai kokia ta stadija „pradėti rengti“? Nes žmonės kreipiasi į savivaldybę, pavyzdžiui, norėdami savo žemės ūkio paskirties žemėje, iki pusės hektaro pagal seną reglamentavimą, pradėti statyti ūkininko sodybą. Tas prašymo pateikimas ar apima ir tą jūsų numatomą pradžią, ar tai vis dėlto koks nors konkretus jau projektas, kuris yra rengimo stadijos arba jau parengtas?

Norėčiau išgirsti konkrečius atsakymus. Tikrai pritariu skubai, nes žmonės yra tokioje situacijoje, kai nežino, kaip pasielgti su savo jau pradėtais rengti dokumentais, ir išleidę tam reikšmingą sumą pinigų.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Mes kaip tik su kai kuriais kolegomis jau turėjome šitą diskusiją. Paprastai rašoma taip: pradėti rengti dokumentai iki tam tikros datos įsigaliojimo, jei jie pradėti, tai turėtų būti ir pabaigti pagal tą galiojusią tvarką, nes atsiranda žmonių, kaip ir sakėte, investicijos, laikas ir taip toliau, ir panašiai.

Kita vertus, kiti kolegos nuogaustauja, kad tik prašymą pateikęs jau tu galėsi susitvarkyti po galiojimo datos per porą metų pagal senąją tvarką. Tai nebūtų visai tvarkinga. Pagal dabartinę formuluotę, tarsi apimtų visus tuos, kurie net ir pradeda rengti, pateikia prašymus, parodo savo valią. Bet neatmesčiau, kad mes komitete po diskusijų šitą tvarką sugriežtintume. Aš matau, kad yra dėl to diskutuojančių ir komitete yra įvairių nuomonių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti savo darbo vietą. Dabar reikia apsispręsti. Gal galime bendru sutarimu? Bet buvo klausimų. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Gerai, balsuojame. Balsuojame po A. Gedvilienės pateikimo. Ūkininko ūkio įstatymo projektas.

Užsiregistravo 59, balsavo 59 – visi 59 balsavo už.

Dabar gerbiama A. Gedvilienė per šoninį mikrofoną.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš frakcijos vardu prašyčiau skubos.

PIRMININKAS. Gerai. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje*) Taip, kad spėtume priimti šioje sesijoje.

Dabar, gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, kad pagrindiniu komitetu būtų Aplinkos apsaugos komitetas? Turbūt aišku. Dėkoju. Siūloma svarstyti, čia neapibrėžta, nes nebuvo aišku dėl skubos, šią sesiją. Galime taip apibrėžti? Siūloma svarstyti šią sesiją. Tiksliai negalime pasakyti.

12.47 val.

Seimo savaitės (2023-06-05 – 2023-06-09) – 2023 m. birželio 6 d. (antradienio) ir 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Dabar rezervinis 4 klausimas. Gerbiamas Jurgi, aš į jus kreipiuosi. Galite jūs? Darbotvarkė. Savaitės, prasidedančios birželio 5 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Rezervinis 4 klausimas. Štai jūsų rezervinis, jo jūs, manau, laukėte. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerai, pasirodo, ir savo galimybes pagerinau išprašydamas to rezervo. Darbotvarkė, kaip suprantame, dar gana tolima. Prieš tai laisva savaitė. Na, ne paslaptis, Valdyba jau paskelbė, kad bus ir vienas neeilinis vakarinis posėdis birželio 1 dieną. Per tą posėdį numatome įteikti Seimo apdovanojimą Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui R. Stefančukui. Įrašome ir šiek tiek dalykinių klausimų, kaip įprasta dirbti per vakarinį posėdį.

O tą savaitę jau po laisvos savaitės pradėsime svarstyti Vyriausybės ataskaitą. Tikimės, kad visi komitetai iki to laiko spės apsvarstyti, frakcijos taip pat. Toliau kiti projektai, jie pagal tai, kaip svarstomi komitetuose. Antradienį daugiausia svarstymai, pateikimai, ketvirtadienį šiek tiek

priėmimų. Ko nors ypatingo aš neišskirčiau. Dėl Rinkimų kodekso įstatymų, dėl jų padarėme šiandien pertrauką iki kito posėdžio. Čia jų likimas priklauso nuo socialdemokratų ir Mišrios Seimo narių grupės malonės. Jeigu jie sutiks priimti į vakarinį posėdį, nes vakariniame posėdyje yra ta pertrauka iki kito posėdžio, tai jie gali būti šiandien svarstomi. Jei tos frakcijos nesutiks priimti, tuomet tie projektai keliami į 6 dieną. Nebent Valdyba patikslintų birželio 1 dienos darbotvarkę ir juos įrašytų į neeilinį posėdį. Tokia galimybė yra, Valdyba dar vieną posėdį turės.

Aišku, dar nėra darbotvarkės projekte, bet aš garantuoju, kad tikrai bus po frakcijų seniūnų pasitarimo šiandien pas Seimo Pirmininę Vietos savivaldos įstatymo pataisų projektas dėl dabar čia visą Lietuvą drebinančios čekiukų problemos sprendimo. Kadangi Valstybės valdymo ir savi-valdybių komitetas jau tą klausimą aptarė, gana vieningai sutarė, kokį pradinį projektą registruotų, tai jis, manau, bus užregistruotas, o gal jau ir yra užregistruotas, o tada stengsimės kuo greičiau jį apsvastyti. Galbūt net pateikimą įtrauksime į birželio 1 dienos darbotvarkę, tai atitinkamai 6 dieną būtų svarstymas, o 8 dieną gal būtų ir priėmimas. Tiek trumpai galbūt apie tai, kas mūsų laukia iki birželio 8-osios.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Skardžius, bet jisai kalbasi su kitu kolega ir negali paklausti. Prašau. Dabar jau gali.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis Seimo pirmasis vicepirmininke, aš vis dėlto norėčiau dėl birželio 1 dienos patikslinti. Jūs minėjote labai svarbų reiginį, tai yra kad įteiktume apdovanojimą Ukrainos svarbiam asmeniui, bet ar kiti klausimai, kurie nėra registruoti, nebus sukaišiojami, kaip mes jau turėjome praktiką, tai yra civilinė santuoka, Seimo paleidimas, dar visokie dalykai? Kaip ten, pirmininke? Atskleiskite tikruosius motyvus dėl birželio 1-osios, kad būtų motyvuoti Seimo nariai, ypač opozicija, susirinkti ir padėti valdančiajai daugumai pasileisti ar ką ten padaryti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jeigu aš norėčiau labai motyvuoti, pasakyčiau, kad yra svarstoma galimybė įrašyti Civilinės sąjungos įstatymo projektą, bet turbūt suprantate, kad tie, kurie nori to projekto priėmimo, šiek tiek irgi įvertina situaciją ir supranta – kad ir kiek stengtumeisi, tą birželio 1 dieną daug Seimo narių nebus. Kad priimtume, reikia 71 dalyvaujančio, tai oponentams labai paprastas sprendimas – tiesiog nesiregistruoti ir projektas nebus priimamas. Aš vis dėlto atsakau nuoširdžiai, o ne gudraudamas. Nemanau, kad kas nors siūlytų šį projektą tą dieną.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Klausia gerbiamas R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, aš, kaip patyręs politikas, jums noriu padėkoti už atvirumą, skaidrumą, sąžiningumą dėl to, ką jūs dabar pasakėte, dėl to, kad galimai planuojate vis dėlto į birželio 1 dieną įtraukti Civilinės sąjungos įstatymo projekto priėmimo stadiją. Tačiau aš noriu paklausti jūsų: ar buvo sąžininga išvakarėse išbraukti iš darbotvarkės civilinę sąjungą, o kitą dieną įtraukti? Kai pamatė Seimo daugumą, valdantieji, kad dalies Seimo narių nėra, išvykę į komandiruotę, staiga atsistojo vienas iš Laisvės partijos ir prašė įtraukti į darbotvarkę šio projekto svarstymo stadiją. Ar buvo sąžininga tai daryti?

J. RAZMA (TS-LKDF). Viskas buvo padaryta pagal Seimo statutą. Iš tikrųjų išvakarėse ir Seniūnų sueigoje buvo toks pamąstymas, kad gal reikia atidėti tą projektą šiek tiek tolesniam laikui, bet frakcija, kuri išgyvena dėl šio projekto, natūralu, visada žiūrės, kada jį pasiūlyti, kad būtų kuo didesnė tikimybė jį priimti. Kiekviena frakcija, aš manau, taip elgiasi, kai koks projektas labai rūpi, mato, kad tą dieną nepalanku, gali prašyti pertraukų. Čia įprasta mūsų praktika. Nebuvo nieko tokio ypatingo ir ši kartą.

Aš suprantu, kad projektas kiek jautresnis, galbūt ir tų emocijų daugiau, bet jūs puikiai žinoite, kad kiekvieną dieną posėdžio pradžioje bet kuri frakcija gali pasiūlyti bet ką įrašyti, kas pagal Statutą gali būti įrašyta į darbotvarkę. Dėl to tas, kuris jau labai dėl kurio nors projekto išgyvena, visada turi būti nusiteikęs, kad tas projektas gali būti įrašytas bet kurią akimirka.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti savo darbo vietą, nes replikos per šoninius mikrofonus gali būti ir jums nestovint tribūnoje.

Gerbiamas R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, jau matau, kad kolega tuoj bombarduos turbūt mane. Šio žodžio, aišku, nereikėtų vartoti, ypač tokioje geopolitinėje situacijoje. Aš tik noriu pasakyti, kaip

gerbiamas J. Razma ir paminėjo, kad tai yra jautrus valstybei klausimas, taip? Taip. Būtent be referendumo šis dalykas įvyko ir vyksta toliau. Yra nesąžininga prieš visą tautą, prieš visą valstybę apgaulės būdu įtraukti į darbotvarkę šį Civilinės sąjungos įstatymo projektą. Tai buvo tikrai nesąžininga prieš visą valstybę. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš suprantu jūsų motyvus kalbėti, bet pristatytame darbotvarkės projekte apie tai nėra kalbama, netgi Jurgis pasakė, kad net ir neplanuojama. Tai nežinau, kodėl mes apie tai kalbame.

Gerbiamas V. Mitalas per centrinį mikrofoną.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš noriu pasakyti, kad nėra čia jau labai toks skaldantis klausimas. Aš ką tik susitikau su Šeimų sąjūdžio atstovais, su protestuotojais, mes pasišnekėjome, situaciją pakankamai deeskalavome. Aš manau, Robertai, jeigu su Šeimų sąjūdžiu įmanoma rasti bendrą kalbą, ir su jumis tikrai bus galima. Viskas bus gerai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Visi jau pasisakė, tai dabar gal galime bendru sutarimu pritarti savaitės, prasidedančios birželio 5 diena, Seimo posėdžių darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, dar turime 5 minutes, tai galime spėti vieną pareiškimą išklausti. Kuris pirmas užsirašė, dabar pasižiūrėkime. Gal patys atsimenate? Jau galėtumėte į tribūną ateiti. Gerbiamas V. Valkiūnas. Jūs tikrai spėsitė, o kiti jau po Vyriausybės pusvalandžio. Prašom.

12.56 val.

Seimo narių pareiškimai

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, sako, tradicijų reikia laikytis, tai tradiciškai ir šiandien Darbo partijos Biržų skyriaus vardu visus Lietuvos gyventojus kviečiu atvažiuoti į svečius į Biržus kaip turistus, kaip svečius, nes turizmo sezonas prasidėjo. Svečių lankymas pas draugus prasidėjo. Tų, kas važiuos per Kupiškį aplankyti gražų miestą Kupiškį ir etnografinį muziejų, kas važiuos į Biržus per Pasvalį irgi aplankyti etnografinį muziejų (nežinau, ar ten A. Matulo šaukšteliai dar tebėra, ta pasaulinė kolekcija, dar nepatikslinkau, bet gražus miestelis), galutinis tikslas turi būti Biržai. Biržai suteikia jėgų, gali pasisemti, nereikia važiuoti į Turkiją, nereikia važiuoti prie jūrų, nes dabar numatoma ir temperatūra ne prie jūros važiuoti, o į Biržus.

Biržai yra turistinis miestas, jis įeina į Lietuvos turistinių miestų, kuriuos verta aplankyti, penketuką. Ten įdomu, galima ne tik 2–3 dienas, kaip anksčiau buvo, bet dabar visą savaitę praleisti Biržuose, Biržų kraštą aplankyti, sužinoti, kas dedasi, aplankyti Biržų įdomybes.

Visus noriu pakviesti dar kartą į Biržų kelius – alaus, duonos, ir visas visas išymybes. Senovinės technikos muziejus yra, Biržų pilį aplankyti. Astravo dvaras labai gražiai sutvarkytas, aplinkui apželdintas. Įžymiuoju pėsčiųjų taku per ežerą pereiti. Jūs nepasigailėsite, jeigu apsilankysite Biržuose – įgausite dar daugiau jėgų ir pamatysite, kad biržiečiai... pas mus yra septynios tikybės, taigi, mes visus toleruojame, visus kviečiame. Nesvarbu, su kuo jūs miegate, kiek jūs miegate, kokiai partijai priklausote, kokio tikėjimo, kaip ir sakiau, – mūsų septyni tikėjimai, priimsime visus. Visi važiuojame į Biržus. Biržiečiai lauks jūsų, nes Biržai jėga ir jūs, Lietuvos piliečiai ir visi svečiai, kurie nori, taip sakant, patirti daug įdomių įspūdžių, laukiami Biržuose. Iki pasimatymo Biržuose!

PIRMININKAS. Labai dėkoju už nuoširdų kvietimą. Aš tikrai pasistengsiu apsilankyti, jeigu tik galėsiu, Biržuose. Labai noriu nuvykti.

12.59 val.

Vyriausybės valanda

Dabar Vyriausybės nariai jau susėdo į savo vietas ir galėsime pradėti Vyriausybės valandą, tai iš tikrųjų bus Vyriausybės pusvalandis. Dar kelios sekundės. Nedalyvauja M. Skuodis ir A. Dulkys. Kiti ministrai ir gerbiama premjerė dalyvauja. Dabar pagal pateiktą sąrašą pirmas klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu paklausti socialinės apsaugos ir darbo ministrės, ar mes jau galime traktuoti, kad jaunoms šeimoms būstui skiriamai papildomi 3 mln. eurų? Tą mes girdime komitete.

Antras klausimas dėl vieno Vyriausybės dar 2019 metų nutarimo, jis vadinamas „Dėl bazinio paketo šeimoms suteikimo“. Dabar labai susirūpinusios savivaldybės, taip pat ir asociacija dėl judumo sąvokos: tie žmonės, kurie gyvena toliau negu 2 kilometrai nuo viešojo transporto stotelės, galės pasisamdyti transportą iš savivaldybės, bet lėšų tam nėra numatyta, nėra apibrėžta, kaip visa tai bus daroma. Todėl kyla abejonių, kaip nuo liepos 1 dienos tas Vyriausybės nutarimas bus įgyvendintas. Aš labai norėčiau, kad jūs pasidomėtumėte ir kaip nors sureaguotumėte į tai, kadangi yra daug neaiškumų. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Dėl antrojo tikrai pasidomėsiu konkrečiau, nes truputį sunku dabar iki galo iš klausimo suprasti, bet tikrai pasidomėsiu ir atsakysiu jums.

O dėl pirmo klausimo, tai taip, yra paskirti papildomi 3 mln. naujoms paraiškoms. Su šiais pinigais (mes juos perskirstėme iš vidinių ministerijos resursų tarp programų) apie 200 gali sumažėti laukiančiųjų eilė. Tai buvo viskas, ką galėjome padaryti šiais metais, ir daugiau šiai priemonei lėšų nebus skirta. Todėl labai prašau ir kviečiu, kolegos, perduoti arba turėti omenyje, kad lūkestį reikia valdyti, iki metų pabaigos daugiau lėšų šiai priemonei nebus. Tai 3 mln. yra įlieti papildomai, sumažins eilę apie 200. Preliminariai, nes eilė yra nuolat judanti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama V. Targamadžė. Prašom.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Ačiū. Klausimas švietimo ministrei. Noriu tiesiog priminti, kad biurokratinė našta yra labai užkritusi ant mokyklų pečių ir jau beveik dveji metai, kai prie Vyriausybės yra sudaryta grupė. Deja, jokių rezultatų mes dar neturime. Ar jūs domėsitės ir, būdama teisingumo ministre, tiesiog ieškosite tos teisybės? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiama Vilija, tikrai nuoširdžiai dėkoju už klausimą. Laikinai eidama šias pareigas, aš turiu du pagrindinius tikslus: užtikrinti politinės komandos tęstinumą ir užtikrinti darbų tęstinumą. Džiaugiuosi, kad vakar jau pavyko iš naujo paskirti visą politinę komandą. Dėkoju, kad ji sutiko likti ir tęsti darbus.

Siekdama užtikrinti darbų tęstinumą, noriu užtikrinti, kad tikrai kalbėsime apie tuos klausimus, kurie yra. Rytoj esu suplanavusi susitikimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje, kad aptartume, kokios reformos šiandien yra įgyvendinamos, kokie etapai yra ir kaip užtikrinti, kad visai bendruomenei būtų kuo mažesnis stresas ar chaosas šiuo laikinu periodu. Girdžiu jūsų klausimą, tikrai grįšiu ir asmeniškai informuosiu, kokia stadija ir ką mes galime padaryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom. Premjerė dar papildys atsakymą į prieš tai buvusį klausimą. Atsiprašau.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau papildyti, taip, Vyriausybė savo dalį darbo padarys, bet iš mokyklų vadovų kreipimosi, kurį mes dabar šviežiai gavome, tiesą sakant, matyti labai daug tokių situacijų, kur reikėtų, kad patys savininkai, tai yra savivaldybės, būtų aktyvesnės, mažindamos biurokratinę naštą, nes yra daug klausimų, kurie gali būti išsprendžiami savivaldos lygmeniu, bet kažkodėl nėra išsprendžiami. Tai mes žiūrėsime, kaip tai padaryti efektyviausiu būdu, taip pat bandysime savivaldybes įtikinti bendradarbiauti, mažinant biurokratinę naštą, nes tikrai ten yra daug dalykų, kuriuos galėtų išspręsti pats savininkas.

PIRMININKAS. Dabar jau gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas gerbiamai vidaus reikalų ministrei. Norėčiau pasiūlymą ir kartu klausimą užduoti, nes civilinė sauga, be abejo, visi suprantame, yra labai svarbu, taip gali būti išsaugotos žmonių gyvybės. Siūlyčiau pasiruošti labai gerai ir rugsėjo mėnesį padaryti 3 dienų visuotinius, visos Lietuvos žmonių, civilinius mokymus. Per tą laiką visos valstybinės organizacijos galėtų suderinti veiksmus. Dabar irgi vyksta tie mokymai. Kaip jūs manote, ar tai pasiteisintų? Nes tas principas, kad pilietinio pasipriešinimo, pilietinė valia priešintis, atsparumas... bet reikalingos ir žinios, todėl daugelis žmonių per tas 3 dienas padedant mūsų valstybiniam transliuotojui galėtų apmąstyti būtent dėl civilinės saugos, kur pasislėpti, kaip susidėti išvykimo krepšį, kaip numatyti maršrutus ir visus kitus dalykus. Dėkoju.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, kad keliate klausimą dėl šios labai svarbios temos. Kaip žinote, vyksta tikrai civilinės saugos atgimimas ir tikrai dirbame visomis kryptimis. Yra parengta civilinės saugos koncepcija. Labai tikiuosi, kad ji bus apsvastyta Vyriausybėje ir iš jos atsiras vėliau civilinės saugos programa.

Kas susiję su žmonių pasirengimu, aš norėčiau atskirti du dalykus. Kalbėti apie vidaus reikalų konkrečiai atsakomybę, tai yra civilinės saugos aspektus, kurie yra su kariniais dalykais susieti, tai čia yra Krašto apsaugos ministerijos. Bet taip, mes kiekvienais metais darome tyrimus ir matome, kad yra nepakankamas visuomenės informuotumas ir žinojimas apie pasirengimą, todėl esame startavę su informacinėmis kampanijomis.

Jau vyko dvi kampanijos. Paskutinės kampanijos metu buvo pasiekta daugiau nei 2 mln. žmonių, bet čia nesustojame, nes labai svarbu, tikiuosi, kad ir jūs savo ruožtu padirbėsite, kad *LT72.lt* puslapis ir informacija, kuri jame yra, labiau pasklistų. Čia kiekvieno mūsų pareiga.

Taip pat ką mes toliau dabar tęsiame, tai dirbame dabar su bendruomenėmis. Yra parengta Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento programa. Bendruomenių lyderiai bus apmokomi, kaip turėtų skleisti tą žinią apie pasirengimą ir civilinę saugą bendruomenių lygmeniu, nes matome, kad bendruomenėms, regionams tikrai reikia daugiau dėmesio, kitokios informacinės žinutės ten reikalingos. Taip pat dirbame su neigaliųjų bendruomenėmis, jaunimo, pagyvenusių žmonių ir siekiame tikrai kaip galima plačiau pasiekti Lietuvos auditoriją, kad žmonės būtų pasirengę.

Dėl jūsų idėjos dėl pratybų, tai pratybos yra organizuojamos. Galbūt čia klausimas yra dėl formato, koks tas pratybų formatas turėtų būti daromas. Idėjai aš pritariu, bet labai noriu jus patikinti, kad pratybos yra mūsų prioritetas ir jos yra įvairių lygmenų: ir evakavimas, ir kas susiję su Astravo atominė elektrinė ir galimomis grėsmėmis, tai tie dalykai vyksta, ir mūsų informacinės sistemos patikrinimai. Bet tikrai ačiū už jūsų idėją. Pasvarstysime su kolegomis ir informuosime jus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas A. Skardžius klausimą užduos. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų nuobodžiaujančiam energetikos ministrui.

Europos Komisija beda pirštu į Lietuvos problemas, į tas problemas, su kuriomis Lietuva nesusitvarko. Viena iš jų, kad Lietuvoje su energetiniu skurdu susiduria beveik tris kartus daugiau žmonių nei vidutiniškai Europoje. Ir nebūtų keista, jei pažvelgtume į dujų kainas, kurios I pusmečiui yra 1 euras 92 centai už 1 kub. metrą. II pusmečiui taip pat planuojamos panašios kainos, kai I pusmetį, kaip žinoma, kainos drastiškai krito ir dabar pasiekė 33 euro centus už 1 kub. metrą.

Gerbiamas ministre, kur jūs padedate 1,5 euro? Turint omenyje, kad vien buitiniai vartotojai per metus suvartoja apie 300 mln. kub. metrų. Tai 1,5 euro padauginus iš 300 mln. kub. metrų – 0,5 mlrd. suma. Ar taip galima skriausti žmones? Ir kur tie pinigai nukeliauja? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas Seimo nary, turbūt jūs puikiai žinote, kad kainas nustato ne energetikos ministras, o kainas apskaičiuoja reguliatorius, remdamasis savo metodikomis. Tai vienas aspektas.

Kitas aspektas yra dėl energetinio skurdo. Energetikos ministerija daro viską, kad energetinis skurdas mažėtų, kiek ji gali padaryti. Tam yra inicijuotas didžiulis energetinių bendrijų, skirtų žmonėms nepritekliuje padėti... Dėl to savivaldybės turės galimybę pasistatyti saulės elektrines, iš kurių bus tiekama elektra su didžiule nuolaida, 80 % nuolaida, visiems nepritekliuje esantiems žmonėms. Preliminarus skaičius Lietuvoje gaunančių šią paramą galėtų būti iki 130 tūkst. žmonių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Klausimas *premjerministrei*. Europos Komisija pareiškė, kad Lietuva įeina į pavojaus zoną. Ekonomika stoja, todėl Darbo partija mano, kad reikia rimtų racionalių sprendimų keisti elgesio modelį, sustabdyti griūtį ir chaosą. Ar sutiktumėte, gerbiama premjere, premjero vairą perduoti Seimo nariui generolui A. Pociui? Tai būtų tinkamiausias gelbėjimosi variantas, nes kariškiai yra rimti procesų valdytojai. Gal turite kitą variantą ar daugiau variantų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Man labai miela girdėti, kad Darbo partija mato gerų kandidatų į premjerus Tėvynės sąjungos frakcijos gretose, tikrai labai didžiuojusi, kad generolas A. Pocius yra mūsų frakcijos narys. Nežinau, ar jūs jo paties klausėte, ar jis sutiktų pretenduoti į šitas pareigas, ir ar jis jums patvirtino, ar ne? Jeigu toks klausimas bus svarstomas Seime, aš tikrai palaikysiu generolo A. Pociaus kandidatūrą į premjerus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Prieš kelias dienas Klaipėdoje vyko labai graži sveikatos šventė: 16-ąją kartą pranciškonai organizavo Vilties bėgimą. Ta proga aš labai norėčiau padėkoti premjerei I. Šimonytei, kad ji net tik šitą renginį globojo, bet ir pati jame dalyvavo. Miela premjere, štai jeigu jūsų šita komanda kitais metais pažadėtų tenai būti, garantuoju – dalyvių skaičius padvigubėtų. Jeigu mums pavyktų pasiekti, kad bent ketvirtis miesto gyventojų tokiuose renginiuose dalyvautų, eilės pas gydytojus per pusę sumažėtų vien dėl šitokių paprastų priemonių. Šiandien sukako 3 savaitės, kai aš pakviečiau kolegas susijungti į tokį tarppartinį susivienijimą vardan Lietuvos vaikų sveikatos. Ar jūs pritartumėte, ar irgi dalyvautumėte tokiame susivienijime, kuriame mes galime paskelbti dešimties metų programą? Tikrai labai daug ką pasiektume eidami tokiu nestandartiniu būdu, kur jūs visiems parodėte pavyzdį. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Dainiau. Aš ne tik šitą renginį globoju – aš taip pat globoju ir tą renginį, kuris vyks liepos mėnesį ir yra skirtas krūties vėžio prevencijai. Taip pat labai raginsiu moteris pasitikrinti gana dėmesingai anksti, kad būtų galima išvengti mirčių nuo onkologinių ligų. Man atrodo, kad čia nėra nieko nuostabaus, tą darau ne pirmą kartą ir ne pirmus metus ir tikrai esu pasirengusi prisidėti prie visų tokių iniciatyvų, kurios skatina žmonių atidesnį dėmesį savo sveikatai, nes išvengiamas mirtingumas Lietuvoje, deja, yra per aukštas. Tikrai labai dažnai tiek tereikia, kad žmogus pats pagalvotų apie savo sveikatą ir pats laiku imtųsi priemonių: kartais galbūt sporto, kartais vizito pas gydytoją, kartais kažkokių kitų dalykų. Nebūtinai tai šimtu procentų sumažins eiles medicinos įstaigose, bet kad gali sumažinti perteklinį mirtingumą nuo priežasčių, kurių tikrai galime išvengti, tai aš su jumis tikrai sutinku. Tiek, kiek galėsiu pagal savo galimybes prisidėti, tikrai prisidėsiu.

PIRMININKAS. Dabar gerbiamas K. Mažeika. Prašom klausti.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas aplinkos ministrui, miegančiam ar užsiėmusiam. Ministre, jūs taip skambiai pasakėte, į kokią parduotuvę ar prekybos centrą nevaikščiosite artimiausiu metu, bet turbūt tai problemos nekeičia ir nesprendžia. Galbūt galite paaiškinti savo sprendimą, nes dabar turbūt yra supriešta visuomenė, privatus miškininkai tikrai labai pikti dėl jūsų sprendimų dėl saugomų teritorijų plėtros, dėl buveinių ir visų kitų dalykų. Na, ar vis dėlto tas ploto saugojimas jums atrodo logiškas ir kodėl nepriėmėte sprendimo tų rezervinių vadinamųjų miškų tiesiog perduoti saugomoms teritorijoms, nes ten dabar, kaip paaiškėjo, tikrai yra per kelis dešimtmečius susiformavę ir buveinės, ir yra įvairiausių rūšių įvairovė, tiek biologinė, tiek visokia kitokia. Kodėl toks sprendimas buvo priimtas ir kodėl nebuvo atsižvelgta į privačių miškų savininkų rekomendacijas? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkui, Kęstuti. Tai gal aš performuluočiau klausimą pačiam, kodėl paties kadencijos laikotarpiu buvo taip vėluota apsaugoti buveines, dėl kurių man po to eurokomisaras V. Sinkevičius išrašinėja čekius ir grąšina baudomis, Europos teisės pažeidimo procedūromis. Taigi prieš mėnesį mes, Lietuva, baigėme apsaugoti visas ir išplėsti „Natūra 2000“ teritorijas, jų plėtra kaip ir baigta, labiausiai saugomi gyvūnai arba buveinės yra apsaugotos. Dabar miškus Lietuvoje valdo arba savivaldybės, arba urėdija, arba privatininkai. Saugomų teritorijų tarnyba nevaldo miškų. Tiek Kuršių nerijoje, tiek kitur nei direkcijos, nei Saugomų teritorijų tarnyba nevaldo. Rezervinius miškus mes pradėjome realizuoti, dalį jų pervesdami į urėdijos apskaitą, dalis turbūt eis į savivaldybių apskaitą, dalis – mažiausi išsibarstę plotai – bus kokiu nors būdu gal leista privatizuoti.

Man atrodo, tai yra istoriniai žingsniai dėl to, kad 7–8 % šalies miškų neturėjo šeimininko. Mes šeimininką atrasime iki kitų metų vidurio beveik visiems likusiems Lietuvoje miškams, kuriais nesirūpinama, kas tai bebūtų – ar gamtotvarkos tikslais, ar ūkininkavimo tikslais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Vinkus. Gerbiamas Antanai, jūs klausiate dabar.

A. VINKUS (LVŽSF). Drįstu paklausti finansų ministrės. Gerbiama ministre, aš dvejus metus dariau tokią iniciatyvą, atakuojamas grafo J. Tiškevičiaus muziejaus rekonstrukcija užsiimančios vadovybės. Dabar, kai atėjo pavasaris, pajutome, kiek žmonių veržiasi į mūsų tuos rūmus, kurie garsina ne tik Kretingą, bet ir Lietuvą. Be galo daug ir užsieniečių. Ar yra kokia viltis grįžti prie tos temos, ar padėtas taškas, kad aš jums nei nervų gadinčiau, nei pats būčiau kokioje nežinomybėje?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Viltis visada yra, bet, kaip tame anekdote, pirmiausia turbūt reikia nusipirkti loterijos bilietą. Šiuo atveju tiesiog siūlyčiau ministerijų, kurios turi savo asignavimų eilutes, kurios yra susijusios su tokių objektų rekonstrukcija, priežiūra ar investavimu... Jums tiesiog reikėtų pažiūrėti, kokios programos yra tose konkrečiose ministerijose. Turbūt labiausiai atitinka, nežinau, šiuo atveju Kultūros ministerija ar kažkokios kitos sritys, kur būtų galima pritaikyti. Tiesiog objekto savininkas turėtų parengti investicinį projektą ir bandyti pretenduoti ir gauti lėšas iš tokių programų. Valstybės investicijų programa yra nebepildoma. Jinai turėtų baigtis 2025 metais. Vadinasi, kad valstybės biudžete konkrečių objektų mes nebeįrašome ir tai yra Investicijų įstatyme įtvirtintas dalykas.

Dabar finansavimą galima gauti per konkrečias ministerijas, pretenduojant pagal nustatytus rodiklius, kad būtų sveika konkurencija tarp visų objektų, o nebūtų išskirtinių pageidavimų koncertų, kuriuos Seimo nariai supildo, tvirtindami valstybės biudžetą. Tiesiog reikėtų per konkrečias asignavimų programas pabandyti pateikti investicinį projektą ir konkuruoti su kitais objektais.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar klausimą (mes jį buvome praleidę) užduos į salę grįžęs gerbiamas R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš norėjau paklausti kultūros ministro dėl kultūros paso. Kaip žinote, yra kultūros pasui skirti pinigai, bet viename krepšelyje nuo 15 eurų yra pamažėję iki 11 eurų. Kokios vizijos yra grąžinti tą sumą arba bent kažkiek pakelti? Žinau, kad per metus lieka apie 600 tūkst., turbūt apie 1 mln. neišnaudotų tų pinigų, ir norėčiau išgirsti priežastį, kodėl taip yra. Ačiū jums.

S. KAIRYS. Pirmiausia reikėtų ir istoriją prisiminti. Ta didžiausia suma, buvusi skirta šitam projektui, buvo tada, kai tiesiog buvo rasti kažkokie europiniai pinigai iš esmės vieneriems metams, ir tai iškreipė visą tendenciją. Jeigu šito mes nematytume, niekas niekur nekrito, kai projektas grįžo į finansavimą jau iš biudžeto eilutės. Tiesiog šiais metais atsirado nestandartinė situacija: mes turime čia esančius ukrainiečius vaikus, pridėtus kartu į bendrą statistiką, ir tas skaičius vienam moksleiviui absoliučiai yra nelemiantis. Tai yra daugiau toks statistinis signalas paslaugų teikėjams, kad maždaug orientuotųsi, kokią maksimalią paslaugos kainą gali turėti.

Kitas dalykas. Nereikėtų įsivaizduoti, kad ta suma yra tiesiog vaikui ir jis ateina su tais 11, 12 ar 13 eurų ir sako: aš kažko dabar noriu ar nenoriu. Vis tiek yra tam tikra sistema, niekas neatvyksta į kultūros paso teikiamas paslaugas po vieną – atvyksta visa klasė ir panašiai. Kalbėti apie šios eilutės didinimą yra tikrai nepagrįsta, kai tu matai, kad vienais metais buvo neįsisavinta daugiau nei 1 mln., praėjusiais metais daugiau nei 0,5 mln. Pagrindinė užduotis – sistema veikia taip, kad tų lėšų neliktų. Tam yra imtasi visų priemonių, kalbant būtent apie šiuos metus, kad visos tos lėšos būtų panaudotos tiek, kiek jų yra skirta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū. Aišku, čia klausimas yra tarpinstitucinis, gal labiau susijęs su Vidaus reikalų ministerija. Tai yra klausimas, susijęs su narkotikų plitimu mokyklose. Specialistai tai įvardija kaip epidemiją, tai yra priklausomybių ligų specialistai. Tarkime, susitikome Alytuje su mokyklų, gimnazijų vadovais, tėvais. Žmonės tiek iš savivaldos, tiek iš atskirų ministerijų arba institucijų laukia pagalbos. Pavyzdžiui, kokios nors saugumo rekomendacijos mokykloms. Vieni sargus samdo, kiti kameras stato, yra tokie pasimetę. Kita vertus, galbūt užimtumo krepšelio didinimas, taip pat testų kompensavimas, tokių įdomių priemonių yra, labai praktinių, jos padėtų spręsti.

Mano klausimas būtų toks: kokių konkrečių priemonių numatyta imtis, kad padėtume mokykloms ir savivaldybėms įveikti tą problemą?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Galbūt aš pradėsiu iš savo kompetencijos pusės, kas daroma Vidaus reikalų ministerijos. Tikrai turime ne vieną diskusiją su mūsų tarnybomis. Šiuo metu yra pavesta Policijos departamentui parengti rekomendacijas savivaldybėms dėl saugumo mokyklose. Žinoma, reikia pripažinti, kad labai daug priklauso ir nuo pačių savivaldybių, nes jos atsakingos už mokyklas. Bet mes tokias rekomendacijas parengsime ir artimiausiu metu pasidairinsime, kad tai būtų įgyvendinta, kad savivaldybės nuspręstų, koku būdu, koks bus planas, kaip tai bus daroma.

Kas susiję su narkotikų platinimu, tai yra taip pat pavesta, kad būtų ypatingas dėmesys skiriamas, komisariatai, bendradarbiaudami su savivalda, su švietimo įstaigomis, taip pat skirtų dėmesį. Kas susiję su patruliavimu, tai patruliavimas yra padidintas šiuo atveju. Bet noriu dar kartą pabrėžti, kad policija reaguoja jau į rezultatą. Ši Vyriausybė ir Vidaus reikalų ministerija yra parengusi naują nusikaltimų prevencijos valdymo modelį, jis yra parengtas. Jo esmė – atsiranda institucija, kuri su ekspertais koordinuotų ir teiktų tam tikrą priemonių paketą, reikalingą būtent tam regionui arba tai savivaldybei. Savivaldybės skiriasi, skirtingų problemų turi. Mes esame tokį modelį parengę. Tikiuosi, kad eisime ir turėsime ateityje jį. Bet šiuo metu tikrai imamės papildomų priemonių, kad šitą problemą spręstume. Tarkime, kas susiję su tuo garinimu, dabar problema, tai žinote, kad policija kelia dronus. Tai pasiteisino Kauno savivaldybėje. Taip pat pavedžiau policijai, Policijos departamentui, kad tokios akcijos galėtų būti taikomos visose Lietuvos savivaldybėse, nes tai pasiteisina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mano klausimas būtų užsienio reikalų ministrui. Iš verslo gaunu tokių klausimų, ką daryti. Užsienio politika gali būti įvairi. Su vienomis valstybėmis gerėja santykiai, su kitomis blogėja, bet verslas sustoti negali. Pavyzdys: Kinijos atstovybė Lietuvoje lietuviams išduoda vizas vykti į Kiniją, darbuotojams, specialistams ir kitiems. Ką daryti Lietuvos verslui, kuriam reikia specialistų iš Kinijos? Kur kreiptis Lietuvoje dėl vizų gavimo, kad galėtų atvykti darbuotojai iš Kinijos į Lietuvą? Kaip galite šiuo atveju padėti? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Kinijoje, kaip ir bet kurioje trečiojoje valstybėje, galioja tos pačios taisyklės atvykstantiems į Europos Sąjungą. Vadinasi, bet kuri Europos Sąjungos atstovybė gali išduoti Šengeno vizą ir su ta Šengeno viza galima atvykti į Lietuvą. Lygiai taip pat panaši situacija yra Baltarusijoje, lygiai tokia pati situacija yra Rusijoje ir kitose valstybėse, kurios riboja mūsų diplomatinę veiklą. Tai aš dar kartą pasakiau. (*Balsai salėje*) Nesupratau?

PIRMININKAS. Kolegos!

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Jūs norite, kad Kinijos piliečiai atvyktų į Lietuvą? Aš teisingai supratau, taip? Tai jis kreipiasi į bet kurią Europos Sąjungos atstovybę, gauna Šengeno vizą ir atvyksta į Europos Sąjungą. Kadangi Europos Sąjunga yra Šengeno zona, jis gali atvykti į Lietuvą. (*Balsai salėje*) Kinijoje... Kaip jis gali kreiptis... Į ką jis turėtų kreiptis Lietuvoje, kad gautų Lietuvos vizą? Žiūrėkite, gerbiamas Ažuolai, tiesiog pasiruoškite klausimui. Lietuvoje Lietuvos vizos išduodamos nėra. Jos yra išduodamos užsienyje, Lietuvos atstovybėse arba kitose atstovybėse, kurios gali teikti, išduoti Šengeno vizas. Lietuvoje kreiptis nėra niekam į ką. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, čia nėra klausimų ir atsakymų... Atsakė į klausimą. Ačiū. Klausia gerbiama L. Nagienė. Bet jos nėra. Tada klausimą užduos T. Tomilinas. Jo nėra. Dėkoju Vyriausybės nariams ir premjerei, dalyvavusiems Vyriausybės valandoje, pusvalandyje.

13.26 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar kviečiu į tribūną perskaityti pareiškimą gerbiamą D. Kepenį. Prašom. Dabar jūsų teisė atlikti pareiškimus.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu kalbėti apie vadinamąjį čekučių benefisą, kuris vyksta Lietuvoje ir plinta. Buvo laikas, kai mes stebėdavome tokią situaciją. Štai rytoj bus patikrintas tam tikras sandėlis. Sandėlininkas, aišku, išsigąsta, nes yra pridirbęs tiek, kad jau

puikiai žino, kiek jam metų gresia, tad paima ir padega tą sandėlį, o kitą dieną atėjusi revizija nieko ten neranda, vieni degėšiai. Kas buvo, ko nebuvo, niekas nesuskaičiuos, nes sandėlis sudegęs.

Tai mes dabar šiuo čekučių benefisu norime sudeginti valstybę. Niekas nemato, kad valstybėje yra griauinama šeima. Pažiūrėkite, šiandien žmonės vėl atėjo prie Seimo. Griaunama kalba. Niekas nepastebi, kad nebegalima laisvai kalbėti. Šiandien 84 žmonės sėdi, dūsta teisme. Jūs žinote, jums dar ne taip bus, jūs čia visi pas mus uždusite. Ir jau pradėjo mirti žmonės, dalyvaujantys tame procese, kad daugiau jūs to net nenorėtumėte daryti.

Matome, kad Lietuva niekaip negali pasikelti iš lyderių, savižudybių lyderių, šiek tiek pakilome girtavimo srityje, jau nesame pirmi. Bet emigruojame sparčiausiai iš savo šalies. Netgi skenduoliais pirmaujame Europoje, mūsų daugiausia skęsta. Apie tai nėra jokios kalbos. Čekučiai yra problema numeris vienas. Vos ne pusę šimto Seimo narių tame procese dalyvavo, bet atrinkome keletą aukų, kurias ir sudėsime ant skaidrumo laužo. Ir jau net savo nesigailime.

Žiūrėkite, vienas po kito artėja galvų kirtimas ir saviems, kad kiti bijotų. Seniai žinojome Stalino posakį: kad tik būtų žmogus, įstatymą pritaikysime. Tai dabar stalinizmas Lietuvoje plinta kaip maras. Ir net nėra kada kalbėti apie nestabdomai plintančią infliaciją, apie žmonių ekonominį naikinimą. Niekas nenori kalbėti apie pandemijos pasekmes, kiek mes čia visko praradome, kiek ištaškėme. Ir kodėl šiandien žmonės be jokių smurto žymių krenta gatvėse? Mes to net nenorime matyti. Čekučiai – va čia pasaulio bamba. Kai kurie veikėjai, kurie pagal užsakymą paleido šitą projektą, dabar neriasi iš kailio, kad įrodytų, kokie čia visi vienodi, visi nenaudėliai ir mes čia padarysime tvarką. Bet nematome, kad tuo pačiu metu eksponentine tvarka plinta narkotikai tarp vaikų. Jūs beveik neberasite mokyklų, kuriose nebūtų požymių. Nematome. O čekučiai čia yra problema.

Kad vaikai mūsų, jaunimas kasdien vis labiau ištęžta, jau didesnė pusė nebetinka krašto gyvenbai, ne, čia ne problema. Va yra čekučių problema.

Ir visas šis procesas, kuris dabar vyksta atrankiniu būdu, pastaruoju metu, vakar per LRT girdžiu, matai, D. Kepenis panaudojo net penkias korteles benzinui įsipilti. Niekas nepalygino, kodėl D. Kepenis sunaudojo nė kiek ne daugiau benzino, vykdamas į pajūrį, arba mano kolegos, kurie vyksta ten į šalies pakraštį, į Skuodą, į kitus rajonus, kad jie nė kiek ne daugiau sunaudoja benzino negu mūsų kolegos, kurie gyvena čia, Vilniuje. Čia net nelyginame. Lyginame tuos skaičius, kur, matai, galima sukelti tautos pasipiktinimą. O kad tavo patarėjai taip pat važiuoja mašina ir atlieka užduotis ir kad tu jiems taip pat leidi įsipilti benzino ir už tai moki, nes jie tarnauja valstybei, niekas nenori apie tai kalbėti. Matai – penkios kortelės! O čia tai tragedija! Ir tuoj pat vėl prasidės sniego gniūžtės procesas.

Aš norėčiau visus kolegas pakviesti ir mūsų Lietuvos gyventojus neduoti savęs mulkinti. Pažiūrėkite, kas vyksta. Ir šį apsimestinį gaisrą stabdykime. Nukreipkime dėmesį ten, kur yra tikros katastrofos, tikros šalies tragedijos. Ten turime telkti dėmesį ir savo pastangas. Kol to nebus, tol mes visi pasmerkti tikrai grėsmingai ateičiai. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar pareiškimą pasakyti buvo užsirašiusi gerbiama L. Girskienė, bet jos salėje nėra. Tad visiems dėkoju. Rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 279 STENOGRAMA

2023 m. gegužės 25 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, 14 valanda, pradėsime vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 64 Seimo nariai.

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

14.00 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2403 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2403. Kaip suprantu, 29 parašai yra surinkti. Kviečiu E. Sabutį pateikti projektą. L. Girskenė. Negi prašysite pertraukos?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ne, neprašysiu, bet nebuvo dar dviejų Seimo narių pranešimų. Kadangi buvo ribotas laikas, tai leido pasisakyti tik vienam. Gal galite patikslinti? Aš negirdėjau, kad mane kas nors kvietė.

PIRMININKAS. Aš negaliu daryti intervencijos į opozicinių frakcijų darbotvarkę. Jeigu tos opozicijos darbotvarkės formuotojai, tos dvi frakcijos, sutiks, mes galime ir kitus dalykus svarstyti, bet tik su jų sutikimu.

Gera, tuo laiku, sako, pranešėjų nebuvo, tai prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Dabar man galima?

PIRMININKAS. Taip, taip, kalbėkite, jau baigė dėl vedimo tvarkos.

E. SABUTIS (LSDPF). Gera. Ačiū, gerbiamas posėdžio vedėjas. Gerbiami kolegos, taupyčiau visų laiką ir tikrai neskaitysiu viso pristatymo, tik noriu pasakyti, kad puikiai visi žinote, kad Kelių priežiūros ir plėtros programai yra numatytas finansavimas, išdėliojant jį pagal procentines dalis, tai yra 33 % eina regionams, o kita didesnė dalis eina jau valstybiniams keliams ir kitiems valstybiniams projektams. Šiuo įstatymo pakeitimu yra siūloma proporcijas padaryti vienodas. Siūloma tikrai ne tam, kad būtų ta pati esanti suma išdalinta po lygiai, tai yra vienai daliai – valstybei sumažėtų, o regionams padidėtų, bet tai yra daroma tam, kad būtų surandama papildomų pinigų biudžete ir didėtų ir regionams skiriamam, ir valstybei skiriamam. Ypač atsižvelgiama į tai, kad jeigu skaitėte aiškinamąjį raštą ir net be jo turbūt visi puikiai žinote, ne kartą yra skelbta ir statistinė informacija, ir tyrimų informacija, kokie Lietuvoje yra keliai, kaip staigiai ir greitai degraduoja jų būklė. O apie tiltus turbūt jau nereikia užsiminti, nes įvykiai Kėdainių rajone ir kai kuriuose kituose rajonuose akivaizdžiai parodė, kad kelių ir kelių infrastruktūros būseną blogėja, todėl vienintelis atsakymas dėl šios problemos yra didelis ir staigus finansavimo didinimas. Jeigu turėsite klausimų, maloniai į juos atsakysiu.

PIRMININKAS. Baigėte pateikimą?

E. SABUTIS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Dabar klausimai. R. Šarknickas pirmasis klausia.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, klausimo nebeturiu. Jurgeli, gerbiamas Jurgeli, gerbiamas Jurgi, ar vyksta posėdis toliau? Aš atsisakau, ačiū, žodžio neturiu.

J. RAZMA (TS-LKDF). Sudėtinga kartais, kai tenka kelis klausimus spręsti, ir posėdžio pirmininkui. Kadangi aš matau, yra kreipiamasi, kaip bus dėl tų Rinkimų kodekso pataisų projektų,

nes buvo padaryta pertrauka iki kito posėdžio, atsiprašęs pranešėjo trumpai paaiškinu. Jeigu opozicinių frakcijų seniūnai ar kiti atstovai sutinka į šiandienos vakarinį posėdį įrašyti ar visus, ar dalį tų projektų, tai jie gali būti šiandien pateikiami, bet tam reikalingas tų frakcijų, kurios formuoja darbotvarkę, sutikimas. Niekas be jų valios čia nieko negali keisti. Tikiuosi, kad iniciatoriai išsiaiškins su sprendimų priėmėjais.

Dabar klausia L. Nagienė, bet jos nėra. E. Pupinis yra.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Ačiū, kolega. Jūs gražiai kalbate, bet ne taip rašote. Jeigu jūs sakytumėte, kad reikia padidinti biudžetą, tai siūlytumėte, iš kur, kaip padidinti, kaip surinkti daugiau mokesčių, kad juos būtų galima perskirstyti. Šiuo atveju jūs, matau, darote tokią diversiją, norėdamas sumažinti fondo lėšas, kurios naudojamos tiems pagrindiniams keliams, kita vertus, duodate savivaldybės keliams. Šiuo atveju žinodamas, kokia laukia ateitis ir Utenos kelio, jis turės būti finansuojamas iš KPPP lėšų, tikrai niekaip negaliu balsuoti. Ar jūs kažkokį stebuklą norite padaryti, na, kažkaip tas lėšas padauginti? Sakau, jūs nieko nesiūlote.

E. SABUTIS (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Gerbiamas Edmundai, stebuklus, matyt, galime daryti ne atskirai, o kartu. Tikrai žinote iš savo ilgametės patirties, kai buvo bandoma teikti, iš kio mokesčio konkrečiai kam skirti, tai visą laiką atsiremiamą į Konstitucinio Teismo išaiškinimą, arba sprendimą, kad to negalima daryti. Toks yra būdas, jis neprieštarauja Konstitucijai, tik keičia proporcijas. Kaip ir minėjau savo pristatyme, tikrai nesiruošiama imti ir sumažinti, tačiau jeigu renkame akcizo mokesť – gerai, jeigu renkame kitus mokesčius – gerai, kodėl gi biudžete nenumatyti daugiau KPPP lėšų ir tada jas taip paskirstyti? Tikrai siūlau niekam nemažinti, bet pasi-naudojus šita formule, šita galimybe dar labiau padidinti.

PIRMININKAS. R. Baškienė klausia paskutinę.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamas kolega, iš esmės E. Pupinio klausimas leidžia suprasti, kad iš tiesų problema yra svarbi, reikšminga, tą jaučiame kiekvienas. Bet jūs paminėjote, kad papildomai didėtų Kelių fondas. Čia ir yra pati esmė, nes, jeigu būtų daugiau lėšų, ir regionų keliai, ir vietinės reikšmės keliai turėtų didesnę finansavimą ir išsprendtų problemos. Ar jūs tikrai nesvarstėte, iš kokių fondų, kaip galėtų didėti Kelių fondo lėšos? Beje, Konstitucinis Teismas yra pasisakęs prieš tos procentuotės pasikeitimą ir nustatymą, bet galbūt mes turime kitų šaltinių ir jūs, rengdamas šį įstatymo projektą, juos išanalizavote? Ačiū.

E. SABUTIS (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų procentuotė jau yra nustatyta įstatyme, yra tokia, kokia yra, aš siūlau ją pakeisti. Na, yra dabar vieni skaičiai, padaryti kitus skaičius, kad vėl būtų 100. O kaip tą padaryti ir kaip paskirstyti, na, ir vėl atsakymas būtų tas pats – Seimas dirbdamas kartu su Vyriausybe tikrai tai gali padaryti, nes Vyriausybė atsižvelgdama į Seimo priimtus sprendimus ruošia biudžetą ir ruošdama biudžetą neturėtų mechanškai padalinti. Dabar, puikiai žinome, yra trejiems metams numatomi pinigai. Jeigu šiems metams 540 mln. yra numatyta, o kitiems kol kas yra nepakeista ir netgi mažiau, tai priėmę tokį įstatymą mes taip, na, gražiai paskatintume Vyriausybę tikrai paieškoti ir biudžete būtų numatyti daugiau.

PIRMININKAS. Dėkui pranešėjui. Dabar motyvai. Jūsų ir kitas klausimas, galite luktelti tribūnoje. K. Vilkauskas pasisako už.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Na, šitas klausimas yra politinės valios klausimas. Mes puikiausiai suprantame, kad negalime pakeisti Konstitucinio Teismo. Dabar, žinote, finansavimas iš kuro akcizo yra 45 %, jis kažkada buvo 80 %. Matome, kaip atsiliepia kelių kokybei, kai kaimyninių šalių vairuotojai įvažiuavę į mūsų šalį jau imasi už galvos. Tikrai, jeigu mes nieko nedarysime, tai nieko ir nebus. Reikėtų iš tikrųjų iš to bendro biudžeto, kaip kolega bando siūlyti tokį variantą, iš to bendro biudžeto atitinkamomis priemonėmis tikslingai skirti Kelių fondui. Taigi, manau, reikia pritarti ir eiti į priekį.

PIRMININKAS. Prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Aš jau sakiau, niekaip negaliu pritarti, nes iš tikrųjų yra keletas magistralinių kelių, labai svarbių Lietuvai, kurie iš tikrųjų bus finansuojami iš KPPP lėšų ir iš tos dalies, kuri tikrai skirta magistraliniams ir kitiems keliams. Negalime atiduoti tų lėšų, kurios reikalingos ten, kur važiuoja daugiausia transporto. Aš visada siūlau pirma surasti finansavimo šaltinius, o po to bandyti jau skirstyti arba didinti kitas KPPP lėšų dalis.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

14.10 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2424, Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2425 (pateikimas)

Kitas projektas, tiksliau, projektų paketas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2424 ir Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2425. Pranešėjas – E. Sabutis. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymų projektais siūlomas pakeitimas, iš esmės labai panašus į tai, ką siūliau prieš tai. Ir tai yra atliepiant kolegos Edmundo pasiūlymą, iš kur surasti. Tai yra vienas iš tų būdų, iš kur jų surasti, nes nuo 2020 m. liepos 1 d. jau yra įsigaliojęs Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymas, vadinamasis automobilių taršos mokestis. Jame buvo įtvirtinta, kad registruojant lengvuosius automobilius yra taikomas registracijos mokestis pagal išmetamą CO₂ kiekį.

Įdomu, jog numatyta, kad pinigai, surenkami būtent iš šio mokesčio, turi keliauti į atitinkamas biudžeto eilutes ir turi būti panaudojami pagal atitinkamą paskirtį. Bandžiau pasiaiškinti keliuose ministerijose, kaip jie buvo panaudojami ir kiek jų buvo panaudota, beje, ir kiek jų buvo surinkta, tai įdomi statistika ta, kad imant mažiausią dvejų metų laikotarpį surenkama apie 30 mln. eurų. Tai tikrai nėra taip mažai. Tačiau vienintelį atsakymą sugebėjau gauti, kad Miškų sodinimo programai, atrodo, panaudota iš viso to apie 100 tūkst. eurų, ir iš esmės atsakyta, kad nelabai ir reikalingi tie pinigai naudoti, nes yra ir kitų šaltinių, ir kitų fondų. Todėl ir siūloma atsisakyti to, ko nedaroma, o bandyti nukreipti ten, kur yra daroma. Atliepiant kolegą Edmundą, yra viena iš galimybių surasti pinigų, kurių galima ir Utenos keliui skirti. 30 mln. eurų per metus tikrai nėra maži pinigai.

PIRMININKAS. Dėkui už pateikimą. Vienas Seimo narys nori klausti, tai yra K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai turbūt logiškas jūsų pasiūlymo projektas, bet ar negalvojate, kad iš viso reikėtų... Dabar jau šitas įstatymas netenka prasmės, nes įsigaliojo kiti du taršos apmokestinimo projektai, kuriems Seimas pritarė po aplinkos ministro ir Vyriausybės pateikimo. Ar dabar tas trijų mokesčių kompleksas vis dėlto nėra per didelė našta tiems patiems vairuotojams? Galbūt užtektų jau dabar naujai suformuluoto apmokestinimo? Galbūt jis būtų tikslesnis, nes prisimenant, kaip buvo priimamas šis įstatymo projektas, dabartiniai valdantieji labai kritikavo, kad jis nėra skirtas taršai mažinti, o yra tik pasipiginigauti, ir tie 30 mln. yra ženkliai suma. Galbūt esant tokiai ekonominei situacijai vis dėlto galėtų jo visai nelikti? Kaip galvojate?

E. SABUTIS (LSDPF). Tiesiai atsakyti, kad jo visai neliktų, nenorėčiau. Jeigu vis dėlto naikintume arba keistume mokesčius kaip tokius... nes mano pasiūlymo esmė nėra jo atsisakyti arba jį keisti. Tik tikslingai nustatyti, kur jis galėtų būti panaudotas. Tačiau, žinote, pagalvoti apie tai, kad jeigu norima pakritikuoti, tarkime, Vyriausybę, tai galbūt kritikuojant taip pasakyti: na, mokesčių reforma... čia irgi yra vienas iš mokesčių ir žiūrint į mokesčių reformą galbūt būtų galima pagalvoti, kad visus šituos mokesčius taip pat būtų galima peržiūrėti ir pagalvoti, kuria linkme juos nukreipti.

PIRMININKAS. Paklausė visi, kas norėjo.

Dabar dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

14.14 val.

Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XIVP-1741(4) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XIVP-1741(4). Pranešėjas – A. Palionis. Kviečiu į tribūną.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū už garbę jau ketvirtą kartą pristatyti šį įstatymo projektą, tai stengsiuosi trumpai.

Noriu tik atkreipti dėmesį, kad šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nenustato jokių specialiųjų reikalavimų skolų išieškojimo veiklą vykdančioms įmonėms. Išieškojimo įmonių ir skolininkų santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas ir kitos bendrosios Civilinio kodekso normos.

Šiuo projektu siekiame įtvirtinti, kad... Lietuvos Respublikos skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektu siūlome paskirti priežiūros instituciją, kuri išduotų skolų išieškojimo veiklos licenciją ir vykdytų skolų išieškojimo įmonių veiklos priežiūros funkcijas; nustatyti skolų išieškojimo veiklos licencijavimo tvarką; nustatyti išieškojimo įmonių savivaldos organus, jų funkcijas ir teises; taip pat nustatyti informavimo apie reikalavimo teisės perleidimą formą ir turinį; nustatyti maksimalų skolos išieškojimo įmonių galimą taikyti delspinigių dydį ir išskaičiavimo laikotarpį; numatyti, kokios kitos netesybos ir mokesčiai už skolinimo įsipareigojimų nevykdymą skolininkui negali būti taikomi; taip pat numatyti, kad skolų išieškojimo įmonei draudžiama priimti įmokas iš skolininko vekseliais, čekiais ar skolos rašteliais; taip pat numatyti, kad skolų išieškojimo įmonė turi teisę vykdyti skolų išieškojimo veiklą tik turėdama priežiūros institucijos išduotą skolų išieškojimo veiklos licenciją ir būdama įrašyta į Viešąjį skolų išieškojimo įmonių registrą; numatyti skolų išieškojimo įmonių garbės teismo ar priežiūros institucijos už įstatymo įpareigojimo nesilaikymą galimas taikyti nuobaudas ar baudas. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Keturi Seimo nariai pageidauja paklausti. Pirmasis – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūs pats paminėjote, kad jau ne pirmą kartą teikiate. Iš tikrųjų norėtusi žinoti, Seimas nesikeičia, kuo pasikeitė tas įstatymas? Dėl ko dabar vertėtų pakeisti savo nuomonę ir kokie esminiai pakeitimai buvo padaryti? Aš kažkaip gal neįdėmiai žiūrėjau, bet nelabai įžiūrėjau? Ačiū.

A. PALIONIS (MSNG). Iš esmės esminiai pakeitimai, atsižvelgiant dar į pirmąjį variantą, kai registravome Seime, pagal Teisės departamento pastabas, aišku, tų pagrindinių nuostatų, dėl kurių Teisės departamento pastabų yra, ir, įstatymo autorių manymu, ką tikrai turėtume reglamentuoti, pavyzdžiui, kaip laiką, delspinigių sumą, ir kas turėtų būti įrašyta, nors ir yra Civiliniame kodekse įrašyta, norime, kad būtų ir šiame įstatymo projekte. Taip pat dėl atsiskaitymų vekseliais ribojimo. Dar kas pasikeitė – įsigaliojimo data.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, paskirti priežiūros instituciją. Kas išlaikys tą instituciją? Kiek tai kainuos? Jūs tvarką nustatote ir tai, kiek mes čia dabar vėl biurokratijos sukuriame, koku tikslu, nesupratau čia šiuo atveju. Tam yra bankroto administratoriai, jeigu yra, o jūs čia... Tam yra antstolių kontoros, kurios išieško skolas. Dabar atsiranda dar kažkokia papildoma. Nežinau, man pasakykite, aš gal ne taip supratau. Ačiū.

A. PALIONIS (MSNG). Gerbiama Laima, noriu pasakyti, kad čia nieko naujo neatsiranda. Skolos išieškojimo įmonės yra dabar registruotos, dirba be jokio reglamentavimo ir augina žmonėms skolas. (*Balsai salėje*) Šio įstatymo projekto esmė ir yra, kad mes sukurtume teises pareigas toms įmonėms pagal šį įstatymą ir veiklą dirbti. Priežiūros institucija... Viskas priklausys nuo Vyriausybės, ką ji paskirs priežiūros instituciją. Gali būti ir Lietuvos bankas priežiūros institucija, kuri prižiūrės šį sektorių. Mes nieko naujo nekuriame.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjas, iš tikrųjų pagrindinis klausimas yra dėl skolininkų, jie yra silpnoji pusė. Ar jų dalį šis įstatymas palengvins? Pavyzdžiui, kur dažniausiai skolų išieškojimo įmonės piktnaudžiauja. Jeigu žino pagal Civilinį kodeksą, jeigu norima priteisti daugiau negu 6 mėnesių palūkanas, reikia vėl kreiptis į teismą. O dažnai skolininkai to net nežino, juos priverčia susimokėti papildomas sumas, kurių pagal Civilinį kodeksą nebūtų galima prašyti ir reikalauti. Tai tie, kurie turi galimybę kreiptis į teisininkus, išsireikalauja tų neteisėtai paimtų pinigų, o kurie neturi galimybės, ir lieka neteisėtai apipulšiami.

A. PALIONIS (MSNG). Šitame projekte yra numatyta, kad įmonė, kuri išieško skolą, negalės reikalauti daugiau negu 180 dienų, tai, ką jūs minėjote, taip yra nustatyta Civiliniame kodekse. Ir

kai ta silpnoji pusė – skolininkas net nežino šitos teisės, kartais būna, kad gauna skolą susimokėti po trejų ir po ketverių metų. Nežinodamas, kad gali kreiptis į teismą ir teisme jam patvirtintų pagal Civilinį kodeksą tik delspinigius už 180 dienų, susimoka už visą laikotarpį. Priėmus šią įstatymą, nereikėtų netgi skolininkui kreiptis į teismą ir skolų išieškojimo įmonė privalėtų skaičiuoti tik už 180 dienų, nebūtų tokio dirbtinio noro skolų išieškojimo įmonėms auginti tas skolas, laukti, o kai gauna skolos pareikalavimą, ją iš karto išieškoti iš skolininkų.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Mes žinome, kad ne kartą yra buvę, kai žmonės yra persekiojami ir tiesiog reketuojami. Sakykite, kas šiame įstatyme bus naujo, kad galėtume garantuoti, kad žmonės tikrai bus saugūs ir nebus akiai taikomas įstatymas, o bus atsižvelgiama į aplinkybes, kodėl žmogus pateko į tą situaciją? Ačiū.

A. PALIONIS (MSG). Aišku, tikriausiai niekam nelinkime patekti į šią situaciją, bet gyvenimas yra toks, kad vieniems ar kitiems tenka susidurti su skolų išieškojimo įmonėmis. Ką ir sakė V. Ažuolas, ką ir aš pristatydamas sakiau, nenoriu dabar vėl iš naujo skaityti dešimt punktų, kurie lengvina. Vienas dalykas, kad mes išgryninsime sektorių ir dirbs sąžiningos ir licencijuotos skolų išieškojimo įmonės, tai galėčiau sulyginti kaip ir su antstolių sektoriumi. Taip pat įteisiname įstatyme pagrindines nuostatas, pagal kurias apsaugome silpnąją pusę – skolininkus netgi ir dėl teisinio nežinojimo ir neišprusimo, kad galima kreiptis į teismą ir sutaupyti delspinigių dalį ar kitą skolos dalį.

PIRMININKAS. Visi paklausė. Dabar dėl motyvų. V. Ažuolas pasisako už.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šią situaciją reikia tikrai tvarkyti, bėdų ten yra tikrai daug. Kad ir kaip būtų, skolininkas šiuo atveju yra silpnoji pusė. Net tas elementarus pavyzdys, kai Civilinis kodeksas pasako labai aiškiai, kad palūkanas galima priskaičiuoti ne daugiau kaip už 180 dienų, jeigu norime priskaičiuoti, reikia papildomai kreiptis į teismą, tai skolininkams, to nežinantiesiems, deja, bet tenka dažnai susimokėti žymiai daugiau, negu priklauso pagal įstatymą. Turbūt yra dar ir kita problema šiuo atveju, kad reikia reguliuoti dar kitą įstatymą, turbūt tai ateities klausimas, kad šiuo metu galima iki 100 % priauginti nuo skolininko sumos dar papildomai įvairiomis palūkanomis, procentais, delspinigiais ir kitais dalykais. Šią situaciją reikia tvarkyti, nes kad ir kaip būtų, esant ekonominei krizei, tų skolininkų, norime ar nenorime, pati ekonominė situacija priveda prie to, kad daugėja. Šiuo atveju žmogus tikrai turi būti saugus ir mokėti tik tiek, kiek įstatymas nurodo. Tai tikrai siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti, balsuosime per balsavimo intervalą.

14.24 val.

Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1455 (pateikimas)

Dabar išklausysime Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Atsiprašau, praleidau darbotvarkės 2-4 klausimą – Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1455. Pranešėja – R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, parengiau Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir jo tikslas yra labai paprastas. Mūsų Konstitucijoje ir tarptautiniuose žmogaus teisių teisės aktuose yra žmogui garantuojama teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos, kad ta teisminė gynyba būtų efektyvi, kad būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas. Pagal dabartinį mūsų reguliavimą tuo atveju, jeigu žmogus kreipiasi į teismą ir, kaip sakoma, ne tai, kad kreipiasi į teismą, bet jeigu žmogus turi bylą teisme, pagal dabartinę mūsų teismų sistemą jis gali prisiteisti tik jau patirtas bylinėjimosi išlaidas, kurios jau yra apmokėtos. Tačiau, deja, mes neturime sudarę galimybių jam prisiteisti tų būsimų, atidėtų išlaidų už advokato pagalbą, kuriai žmogus, nuėjęs į teismą, dar tuo metu galbūt neturėjo tokios finansinės galimybės. Ta galimybė, kurią aš siūlau įteisinti, – atsiskaitymą su advokatu, yra ypač svarbi žmonėms šiuo metu. (*Balsai salėje*) Labai garsiai, ar ne?

PIRMININKAS. Ne, ne, truputį atsiprašysiu pranešėjos. Noriu trumpam pranešimui žodį suteikti Ž. Pavilioniui.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Visų labai atsiprašau. Tiesiog mūsų balkone šiandien yra tarptautinio „Memorialo“ vadovas. Komandoro kryžiaus... Kryžius jam buvo įteiktas, praeitais metais ir Nobelio premiją gavo, – J. Račinskis. Jeigu galite, tiesiog paplokite žmogui, nes jis tikrai nusipelnė. (*Plojimai*) Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, tęsiame pristatymą.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Taigi tokia galimybė atidėti atsiskaitymą su advokatu yra ypač svarbi žmonėms šiuo metu. Šiuo metu Lietuvoje yra recesija, kuri galbūt peraus į depresiją. Gali augti bankrotų skaičius, žmonės netekti darbo, mažėti jų darbo užmokestis.

Negalėjimas prisiteisti bylinėjimosi išlaidų vien dėl to, kad žmogus neturėjo pakankamai pinigų, kad pasisamdytų iš anksto, sukurtų sąlygas... Tiesiog praranda žmogus, kaip sakoma, ir motyvaciją, ir, galų gale, galimybę teisingumo ieškoti mūsų teismuose, net jeigu advokatas geranoriškai sutinka padėti žmogui, susitaria dėl to, kad jis palauks. Sako, aš palauksiu honoraro, kol bus nebaigta byla, ir iš tiesų pažiūrėsime, kas po bylos nagrinėjimo buvo teisingas – ar tas žmogus, ar kita proceso pusė. Galų gale, galbūt pagerėtų ir finansinė žmogaus situacija. Deja, pagal dabartinį reglamentavimą mes neturime galimybės, kad žmonės turėtų tam tikras teises garantijas, įtvirtintas įstatyme, kad iš tiesų siektų didesnio teisingumo, sprendami savo tuos visus klausimus, kurių yra apstu mūsų šiandieniniame gyvenime.

Taigi siūlau, kaip sakoma, išgirsti mano idėją, nes reikia stiprinti tikrai visų žmonių galimybę naudotis teismine gynyba, o ne vien užtikrinti tai turtingiesiems, kurie turi pakankamai santaupų ir gali iš santaupų spręsti savo visas tas einamąsias problemas.

PIRMININKAS. V. Semeška jūsų nori paklausti.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, aš žvelgiu į jūsų projekto uždavinį ir jame aiškiai parašyta, kad įstatyme būtų įtvirtinta, kad asmuo, civilinės bylos šalis, turėtų galimybę prisiteisti ne tik tokias pirmines išlaidas už advokato pagalbą, kurios jau apmokėtos, bet ir tokias išlaidas, kurios yra būsimos, dar neapmokėtos, tačiau kurių apmokėjimas pagal susitarimą su advokatu yra atidėtas į ateitį. Ar jūs įsivaizduojate, kas gali laukti atsakovo, kai bus tam tikras susitarimas (10, 20 tūkst.) dėl galimų kokių nors išlaidų, dėl kurių neaišku, kaip bus, ir teismas priteis? Ar atsakovo neprives toks priteisimas prie visiško bankroto?

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš tikrai labai gerai įsivaizduoju, kas jums kelia nerimą. Bet aš labai gerai įsivaizduoju, kad mano projekte yra labai aiškiai pasakyta, kad kalbama apie įrodymus. Tu turi pateikti įrodymus, kurie būtent įrodys, kad tavo tokie susitarimai, kurie yra nukreipti į ateitį, tuo atveju, jeigu tu laimėsi bylą... Vis tiek negali būti taip, kaip jūs sakote dabar, kad atsakovą paskandins, nes galbūt ta susitarimo vertė gali išaugti 10–20 tūkst. Aš, kolega, tikrai galvočiau, kad jūsų nuogaštavimai suprantami, tačiau jie tikrai nėra pagrįsti.

PIRMININKAS. Dabar motyvai. Dėkui pranešėjai.

V. Semeška pasisako prieš.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Na, gerbiama pranešėja manęs tikrai neįtikino. Užregistruotas socialinis projektas – galimas pavojingas precedentas kiekvienam atsakovui, papuolusiam į situaciją, kai, pasinaudojus ieškovo susitarimu su teisininkais, teisine kontora, bus prirašomos tokios paslaugos, kurios nežinia, nei kaip, nei kada, nežinia, kiek bus įvykdytos, tačiau po tam tikrų priteisimų atsakovas galės papulti į tokią finansinę krizę, kad iš jos niekaip neišlips ir galės būti spaudžiamas įvairiais būdais. Tikrai pavojingas įstatymo projektas, jam siūlysiu nepritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas už nenori pasisakyti.

14.30 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-277(2) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (pateikimas)

Tai dabar jau mano pradėtas skelbti paketas, kur yra pirmiausia Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl įstatymo projekto – dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS spe-

cialiosiomis tarnybomis, ir taip toliau, pakeitimo įstatymo projekto atitikties Konstitucijai. Yra ir pats projektas, bet jis bus pateikiamas tik tuo atveju, jeigu Seimas paneigs balsuodamas Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Prašau pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas preliminariai vertino, ar Lietuvos Respublikos asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ar prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Teisės ir teisėtvarkos komitetas priėmė sprendimą. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 67 straipsnio 3 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą bei komitete išdėstytas pastabas ir argumentus, komitetas preliminariai vertino, kad projekto Nr. XIVP-277(2) 1 straipsniu teikiama keičiamo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies nuostata, numatanti, kad užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateikta informacija ir duomenys apie juos yra išslaptinami nuo 2024 m. sausio 1 d., prieštarauja Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 4, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Pasitikslinkiu, ar klausimai numatyti? Tik motyvai. Tada motyvai už išvadą – A. Skardžius. Nėra. P. Gražulis – už išvadą.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiami konservatoriai, ką tik neseniai jūs priėmėte įstatymą ir pripažinote po 33 metų, kad Komunistų partija nusikalstama, ir dabar reikalaujate prievarta, kad jie, kandidatuodami į bet kokius rinkimus, nurodytų, kad buvo komunistai. Primenate padarytą jų žalą Lietuvai: atimtą turtą, ištremtus žmones ir okupuotą Lietuvą. Tačiau Komunistų partijos įrankis visus šiuos baisius darbus darant buvo KGB struktūros. Ir jums KGB struktūros tampa aukso fondu, apie juos nieko negalima kalbėti, nes jeigu pasakysite ką nors prieš KGB ir prieš jų agentus, tu pažeisi Konstituciją.

Nejaugi tarp jūsų tiek daug yra kagėbistų, kodėl jūs juos dangstote, kodėl jie jums tapo nacionaline vertybe? Gal jūs įsteikite, pastatykite Lukiškių aikštėje kagėbistams kažkokį paminklą, išventinkite juos?! Kas su jumis vyksta, kas jūsų galvose, kodėl jūs šitaip gerbiate KGB agentus, kodėl? Jau trečią kartą pratęsiate jų išlaptinimą, nejaugi, dar kartą klausiu, tiek daug konservatorių gretose buvusių kagėbistų?

PIRMININKAS. Reikia tik padėkoti P. Gražuliui už tą nuoseklų rūpinimąsi Konservatorių partijos skaidrumu. Tikrai pavydėtina koncentracija į tą sritį. R. Tamašunienė, aš manau, irgi buvo nusiteikusi kalbėti ta pačia kryptimi, nes jūs abudu su P. Gražuliu, jūs prieš išvadą, taip? Gerai. Šiaip ar taip, jūs užsirašėte sąžiningai, ne kaip P. Gražulis, tai jums suteikiamas žodis.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Labai ačiū. Vis dėlto didelė dalis Seimo narių mano kitaip negu Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Jie mano, kad jau atėjo laikas išslaptinti su KGB bendradarbiavusius asmenis. Kodėl tai neprieštarauja Konstitucijai? Aš noriu pateikti savo argumentus. Pirmiausia, Lietuvos Konstitucija ir jos dvasia tiesiog negali prieštarauti tam, kad mes turime išslaptinti kagėbistus.

Antras dalykas. Nebuvo teisėto lūkesčio ir pažado juos saugoti nežinia kiek laiko, kol visi numirs, nebuvo įtvirtintas pirmame 1999 metų įstatyme joks terminas. Buvo vadovaujama Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymu. Slaptumo žymai „Slaptai“ suteikiama 15 metų, „Visiškai slaptai“ – 30 metų. Kodėl mes tą žmonių grupę saugome kitaip? Nėra suprantama. Tik 2015 metais buvo suteikta (mes patys čia, Seime, priėmėme), kad dar 75 metus mūsų visuomenė neturės teisės žinoti apie bendradarbiavusius su KGB ir padariusius didžiausią žalą Lietuvos šeimoms, pačiai valstybei ir jos raidai.

Kitas dalykas. Jau minėjo P. Gražulis, kad pripažinome Komunistų partiją kaip nusikalstamą organizaciją, o tuo pačiu metu norime išlaptinti tuos, kurie vykdė pagrindinę represinę veiklą mūsų valstybėje prieš mūsų valstybės žmones.

Trečias dalykas. Kodėl ir dabar tie prisipažinusieji yra neva išlaptinami? Taip nėra. Jei jie kandiduoja į politines pareigas arba į teisėjus, privalo nurodyti, kad bendradarbiavo su KGB struktūromis. Jei nenurodo, institucijos privalo pateikti duomenis apie juos ir eliminuoti iš pretenduojamų pareigų. Taigi tas slaptumas yra tik iš dalies.

Paskutinis momentas. Labai svarbu vis dėlto pabrėžti nacionalinį saugumą. Apie jį kalbėjo ir buvusi Prezidentė D. Grybauskaitė, kad tai vis dėlto galimybė šantažuoti. Be abejo, šalis agresorė turi visus duomenis, o mūsų valstybės visuomenė nežino. Kur mums saugoti? Mums tikrai dabar reikia, kalbant ir apie Komunistų partijos veiklą, pirmiausia padaryti tai, kas nebuvo padaryta nepriklausomybės pradžioje, – paskelbti visus bendradarbiavusius. Tai yra vykdoma, kai kurie žmonės patys viešai prisipažįsta. Niekas nesiima prieš juos represinių veiksmų. Visi suprantame, kokia buvo istorija, bet, rinkdami į politines pareigas, rinkdami į atsakingas valstybės pareigas, manau, žmonės turi teisę ir žinoti, ir vertinti tų žmonių praeitį ir jų darbus, sakykime...

PIRMININKAS. Jau kalbate 3 minutes.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Labai gerai, nes labai svarbi tema.

PIRMININKAS. Labai blogai, nes pažeidžiate...

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Todėl labai agituojau nepritarti komiteto išvadai ir leisti pateikti įstatymo projektą, ir tobulinti kartu, mieli kolegos.

PIRMININKAS. Gerai. Čia buvome tolerantiški, taip aistringai kalbėjote.

V. Semeška dėl vedimo tvarkos.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Aš labai trumpai gerbiamai Ritai. Mes komitete tikrai diskutavome ta tema. Jūsų frakcijos kolega, arba apskritai ir jūsų partijos kolega, būtent ir pritarė komiteto išvadai, tai ten gal pasišnekėkite. Ieškosime tų kompromisų, bet buvo būtent taip. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gal čia mes netęskime. D. Kepenis stovėjo pirmas. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamieji, žiūrėkite, keturi žmonės buvo užsirašę už ir prieš, nes jūs klaidinate Seimo narius. Tie, kurie užsirašė net už, supranta, kad yra prieš tą sprendimą, kurį priėmė mūsų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Jeigu teisingai supratau. Prašau negudrauti ir pasakyti taip: mes už tai, kad būtų išviešinti sąrašai, ir taškas. Už tai. Begudraudami mes dabar supainiojome vieni kitus ir paskui nežinome, ką darome.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs čia kaip tik gudraujate, nes mes svarstome ne projektą, o Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl prieštaravimo Konstitucijai. Ir darbotvarkėje viskas aiškiai parašyta, ir klausimas aiškiai paskelbtas, ir pranešimas buvo aiškus. Man atrodo, ne pirmą dieną esame Seime ir žinome, kaip būna tokiais atvejais, kai yra prieštaravimas Konstitucijai. R. Tamašunienė – dėl vedimo tvarkos.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Pirmiausia noriu pasakyti, kad mes su kolega pateikėme tą įstatymo projektą ir 48 Seimo nariai tikėdamiesi, kad nėra prieštaravimo Konstitucijai. Kadangi jūsų Teisės ir teisėtvarkos komitetas taip balsavo, tai buvo toks komiteto sprendimas, bet nei kolega, nei aš nemanome, kad tai gali prieštarauti Lietuvos Konstitucijai, kad kagėbistų išslaptinimas prieštarauja Lietuvos Konstitucijai. Manau, išviešinimas yra Konstitucijos dvasia ir tą reikia mums padaryti, todėl dar kartą labai raginu mums leisti pateikti ir po pateikimo (po pateikimo!) mes galėsime komitete išdiskutuoti, pažiūrėti, kaip atitiktų BDAR, kaip atitiktų kitus reikalavimus tas, kas yra būtina demokratinėje valstybėje ir šiuolaikinėje teisėje, o ne tai, kad mes dabar išslaptiname ir dar bandome ką nors apgauti, patys save. Kiekvienas širdy nepritariame tam ir aš labai tikiuosi, kad ir balsuodami tą parodysime. Teisės ir teisėtvarkos komitete vyko diskusija, lyg ir visi buvo mūsų pusėje, bet pažadas kagėbistams mums yra svarbesnis negu visų kitų žmonių nuomonė.

PIRMININKAS. Gerbiamoji kolege, aš tikrai nežinau, kas taip užburia jūsų kolegą Teisės ir teisėtvarkos komitete, kad jis ten balsuoja kitaip, negu, kaip jūs sakėte, mano. Dabar Seimas balsuos dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados. Jeigu balsuos daugiau kaip 71 Seimo narys prieš Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą, tai jūs galėsite projektą pateikti, jeigu taip neatsitiks, niekas čia Statuto negalės pažeisti ir negalės suteikti galimybės projektą pateikti. Toks yra Statutas. P. Gražulis dar kažką pasakys.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tikrai, gerbiama Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininke, jūs tikite, kad Konstitucijai neprieštarauja. Čia gali prieštarauti tik konservatorių statutui arba programai. Čia nieko bendro su Konstitucija neturi.

PIRMININKAS. Aš matau, kad jūs toliau veikiate pagal mano pagyrimą, kad nuosekliai konservatoriams dėmesį rodote. Gerai, baigiame kol kas šį klausimą. Tąsa priklausys nuo Seimo narių balsavimo per balsuoti skirtą laiką.

14.42 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32, 54, 59 straipsnių ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763 (pateikimas)

Toliau Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kelių straipsnių ir įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Pateikimas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, Krašto apsaugos savanorių pajėgos – tai neatskiriama moderniai organizuojamos Lietuvos kariuomenės dalis. Pagrindinė savanoriškų pajėgų misija yra pasiruošti teritorinei gynybai. Matome, kaip puikiai kovoja ukrainiečių kariai savanoriai. Šiuo įstatymo projektu noriu atkreipti dėmesį į tris motyvacinus dalykus, kuriuos pasiūlė, beje, patys kariai savanoriai. Aš su jais labai daug diskutavau. Atrodo, paprasti tokie trys punktai, bet jie yra gana svarbūs patiems kariams savanoriams. Šiuo metu kariu savanorių galima būti iki 60 metų. Kariai savanoriai motyvuoja, kad yra vyresnio amžiaus instruktorių, kurie galėtų pagal savo amžių tikrai dar atnešti naudos kariuomenei ir savanoriškoms pajėgoms, bet 60 metų laikotarpis juos apriboja ir toliau jie tęsti negali, bent jau iki 63 metų, nes tokių tikrai yra savanorių pajėgose.

Šio projekto 2 punktas yra dėl laipsnių suteikimo. Privalomojoje karo tarnyboje yra irgi pagal laipsnį atitinkamas terminas, bet nuo savanoriškų pajėgų laipsnių suteikimo skiriasi didesniu laikotarpiu. Šio įstatymo projektu norėtume sutrumpinti tą laikotarpį dvejais ir trejais metais, pavyzdžiui, jau aukštesnius laipsnius turinčių – nuo dešimt metų iki šešerių. Taip sutrumpinus šitą laikotarpį, padidės karių motyvacija gauti laipsnį ir galbūt net pereiti į privalomą karo tarnybą.

Ir paskutinė šio įstatymo projekto nuostata, tai yra kariui savanoriui po taikos misijų pratybų ir po didelių taktikos lauko pratybų suteikti 1 dieną mokamų atostogų, kadangi daugelis karių savanorių dirba savo darbovietėse ir tik taip galėtų atsigauti po tų pratybų. Tai tiek. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Klaus nedaug Seimo narių, tik vienas – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėju, net neabejoju jūsų gerais norais, tik irgi kalbėjau su Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadovybe – niekas tokių pasiūlymų nei girdėjęs, nei svarstęs, nei žino. Beje, visų trijų. Viena, dėl to, kad jūs rašote, kad tikslas – didinti Lietuvos piliečių motyvaciją stoti į savanorišką nenuolatinę karo tarnybą, bet kodėl tuomet nesusiderinate su ministerija, ar yra toks poreikis apskritai, nei su KASP vadovybe? Kiek teko su jais kalbėtis, nei jie pritarė, nei girdėjo apie tai.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Taip, galbūt ta informacija nesuvaikščiojo, tiesiogiai aš nesikreipiau, bet tai buvo pokalbiai ir su savanoriškų krašto pajėgų vadovybe, personalu, galbūt neužfiksuota, nes prieš tai buvo teikiamas kitokio pobūdžio projektas. Tai yra naujai pateiktas projektas, ten buvo tik dėl 3 dienų darbdavio ir kario savanorio susitarimu, kad galėtų būti abiejų sutarimu skirtos 3 dienos nemokamos. Šitas yra naujesnis projektas. Pabrėšiu, kad aš tokiuose pokalbiuose negirdėjau prieštaravimų. Kalbėjau ir su krašto apsaugos viceministru gerbiamu Ž. Tomkumi. Nežinau, galbūt reikėtų patikslinti, bet aš siūlau pritariti po pateikimo ir paskui galime sutikslinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Pateikėte projektą. Motyvai. V. Semeška kalbės prieš.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai, kaip ir minėjau, nėra suderintas projektas nei su KASP'o vadovybe, nei su pačiu KASP'u, nei su Krašto apsaugos ministerija.

Dar daugiau, jūs siūlote didinti amžių tų, kurie tarnauja KASP. Tačiau, kaip jūs žinote, yra gana nemažai jaunų asmenų, kurie nori prisijungti prie tarnybos. 2022 metais ji iš viso išaugo 250 karių. Šiuo metu priėmimo laukia 412 karių. Tie vyresnio amžiaus patyrę kariai galėtų pereiti į Šaulių sąjungą, prisidėti prie šaulių rengimo, pilietinio pasipriešinimo rengimo.

Taip pat nėra tikslinga ir laipsnių intervalus keisti, nes KASP struktūroje nėra daug vadovaujamų ir aukštesnio laipsnio pareigybių, iš viso vos 9 %. Dėl papildomų dienų čia apskritai nėra suderinta su tam tikrais teisės aktais, todėl rekomenduosiu šiuo atveju nepritariti visiems, pasiderinti su ministerija, kad nebūtų čia disonanso. Ačiū.

PIRMININKAS. Vis dėlto neįtikinote S. Jovaišos, jis kalbės už projektą.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Taip. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tikrai išgirdau, ką kolega Vilius dabar pasakė, bet tai tie dalykai, kurių galima paklausti jau po pateikimo. Čia būtų paprašyta Vyriausybės išvados, KAM'as reaguotų ir tam tikrus pataisymus mes gautume. Čia yra keletas tikrai pakankamai racionalių dalykų. Aš manau, kad būtų verta svarstyti, todėl pritarsiu po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti, balsuosime per balsavimo intervalą.

14.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-757(4) (pateikimas)

Ir dabar svarbiausias vakarinės darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-757(4). Pranešėjas – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, 2 savaites ar jau 3 savaites ponas G. Landsbergis kalba, kad reikia paleisti Seimą, kad reikia visiems skirstytis, kad reikia ruošti pirmalaikiams Seimo rinkimams. Seimo nariai apsivogę, Seimo nariai nesąžiningi. Premjerė iš paskos kartoja, kad ji su tokiu Seimu nenori dirbti ir net nenori tokiam Seimui pasitikėjimo. Kad būtų paleistas Seimas, reikia 85 Seimo narių. Tai kur jūs, konservatoriai? Vienas, du, trys, keturi, penki. J. Razmos neskaičiuoju, nes dėl motyvų jau užsirašė kalbėti prieš, jau persigalvojo. Tai kas čia vyksta? Net E. Gentvilas, kuris yra senas politikas, jis gana gudrus, nežvelgia. Sako, kažkas yra, bet dar nesuprantu. Kas čia vyksta?

O, gerbiamieji, aš suprantu. Ir jums pasakysiu. Tai yra slapta operacija „anūkas“, kurią sukurpė konservatorių dvasinis lyderis ir Lietuvos faktinis vadovas V. Landsbergis. O jis gudrus, intrigantas. Tikrai moka sukurstyti ir sukiršinti net valdančiąją daugumą. O koks tikslas? O tikslas – *pastatyti* anūką nors vieną dieną premjeru. Žiūrėkite, šitaip viešai prieš visą Lietuvą ne kartą pasakė premjerė, kad negali dirbti su šiuo Seimu ir iš jo rankų priimti pasitikėjimą. Tai kaip dabar jai reikėtų iš šito Seimo priimti pasitikėjimą? Jau per daug prisišnekėjo. Per daug prisišnekėjo.

O anūkas, jūs girdite, sako, gali būti ir techninė Vyriausybė. Gal Seimas jau nepasileis. Jūs įsivaizduokite, V. Landsbergis, būdamas dvasinis lyderis, surašė Konservatorių partijai, prezidiumui, nutarimą, o ta, net neskaičiusi nutarimo, jį priėmė, Konservatorių partija. O komentuoja dvasinis lyderis V. Landsbergis, kad ne ta dvasinė mintis buvo: ne paleisti Seimą, o išgąsdinti visuomenę. Žinoma, jis gina. Gina A. Tapiną ir džiaugiasi, kad kelia tas problemas, ir sako: reikia iš dabartinio Seimo kolūkinę dvasią, kai nešė avižas, *kombikormą*, išmesti. Bet anūkas tai dar nespėjo būti kolūkiečiu ir jis nenešė tų avižų ir *kombikormo* iš ūkio. Tai kaip čia iš anūko išmesti tą kolūkinę dvasią?

Bet jau yra, kaip yra. Aš manyčiau, kad šis planas, ko gero, gali pavykti ir gali būti įgyvendintas. Ir prisiminkite, kas yra. Čia yra didelis menas, didelės intrigos, didžiulė afera. Taip pat jau šiandien kartoju antra diena, o profesorius V. Landsbergis pasakė: kas meluoja, tas ir vagia. Įsiklausykite! Kas meluoja, tas ir vagia. O čia didelis melas! Didelės intrigos. Žmonės visi sunerimę, kas čia darosi, ko čia pjaunasi Seimas. Tai čia ir didelės vagystės. Ir dar vienas tikslas – užgožti visas šias dideles vagystes, didelius visus skandalus ir kad iš viso šito burbulo nieko daugiau neatsitiktų, o tik premjeru taptų anūkas.

Ir yra dar viena labai giliai paslėpta mintis. Taigi partijoje ir Lietuvoje vienas populiariausių politikų yra krašto apsaugos ministras A. Anušauskas. Įsivaizduokite, dabar premjeru tampa Gabrieliūs, jau viešai konfliktavo su A. Anušausku, jo neskiria ministru, tą žmonės pamiršta ir nėra konkurento partijos viduje. Nėra. Nei į prezidentus jį kels, nei į partijos pirmininkus galės kandidatuoti, faktiškai šitaip gražiai jį nurašys, pastatys į vietą.

Štai aš atskleidžiau gal dalį dvasinio lyderio V. Landsbergio intrigu, labai gerai parengtų, labai gerai suplanuotų. Tų intrigu nesugeba įžvelgti net ir E. Gentvilas. Tai čia nėra labai didelio mokslo. Pažiūrėkime šito žmogaus visas intrigas, kurias jis darė per visą nepriklausomą Lietuvą, pradedant kolūkių griovimu ir kaltinimu kitų, o dabar griauja valstybę dėl anūko. Dėl anūko visa tai daro dėl Lietuvos, kad, vienu žodžiu, Lietuvai ir anūkui būtų geriau gyventi.

Tai tokia yra situacija. Čia nieko *blatno* labai nėra, tik reikia truputį pasukti galvas. Ir aš ti-kiuosi, jūs dabar parodysite visi balsuodami, kokie jūs melagiai, kokie jūs veidmainiai, visai tau-tai. Jūs atsiskleisite visu gražumu. Aš net keturis kartus registravau įstatymo projektą, nes vis keičia datą. Pakeičia datą, perregistruoju kitą variantą. G. Landsbergis pakeičia per televiziją datą, aš perregistruoju kitą variantą. Na, jau paskutinę datą pasakė rugsėjį, aš įregistravau. Vos atėjau į tribūną – jau spalio mėnesį. Ateis spalio mėnuo, vėl bus kita data. Taip ateis nauji rinkimai.

PIRMININKAS. Nereikėtų taip greitai pabėgti iš tribūnos. Klausimų ir atsakymų žanras dabar.

P. GRAŽULIS (MSNG). Labai įdomu.

PIRMININKAS. D. Kepenis klausia pirmas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Aš sveikinu jus, kolega, aplenkusį valdančiuosius ir jų idėją bandantį įgyvendinti. Kaip, jūsų manymu, ši idėja laike išsidėstys, kada turėtų įvykti tai, apie ką jie svajoja ir ką jūs dabar padedate valdantiejiems? Laike išdėstykite, kaip jūs manote.

P. GRAŽULIS (MSNG). Na, laike aš jau dėsčiau keturis kartus registruodamas tą patį nutari-mo projektą. Ketvirtas variantas. Aš jau kalbėdamas pasakiau, kad jie nuolat keičia datą. O dabar, kaip čia pasakyti, Konservatorių partijos dvasinis lyderis ir faktinis Lietuvos vadovas V. Lands-bergis pasakė, kad čia nereikia jokių rinkimų, gali atsistatydinti Vyriausybė, gali būti ta pati ar kita, o premjeru gali likti anūkas. Man atrodo, jūs greitai pamatysite, kiek čia bus balsuojančių, o laikas nusitęs iki naujų Seimo rinkimų, nieko čia kitaip nebus. Greitai įsitikinsite.

PIRMININKAS. Nori klausti K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega Petrai, pridėkite ranką prie širdies, gal jums irgi tas projektas yra parankus, nes vis tiek, kaip sakėte, tas kardas ka-bo, jau jis leidžiasi, galėtumėte konservatorių projekto palaukti registruoto, sugretintumėte ir la-bai puikiai išeitų ir datos, ir viskas. Dabar pažiūrėjau, pas jus projekte parašyta, kad pirmalaikiai Seimo rinkimai 2021 metais. Aišku, čia techninė klaida, aš jau utruruoju šiek tiek, čia būtų galima įsiterpti, bet iš tikrųjų, kaip jūs galvojate, ar jūsų šis projektas yra savalaikis, ar neturi iš tikrųjų kažkokio asmeninio tokio bruožo?

P. GRAŽULIS (MSNG). Tai jūs ne manęs klauskite, G. Landsbergis kaitalioja datas, o paskuti-nė buvo rugsėjo 6 diena. Na, įregistravau, tik dėl metų techninę klaidą padariau. Tai čia ne manęs klausinėkite, aš bėgau paskui G. Landsbergį, bėgau pagal jo mintis, pagal jo siūlymus. O asmeni-nė kokia man nauda? Na, jeigu greitai pasileis Seimas, nespės man apkaltos organizuoti, bet dar reikia jiems dėl apkaltos, oi, reikia dar nemažai laiko.

PIRMININKAS. Gerbiamas Kęstutis, kritiškai nevertinkite P. Gražulio dėl aiškiai matomos specifinės priklausomybės nuo konservatorių. Dabar V. Semeška klausia.

P. GRAŽULIS (MSNG). Konservatoriai nuo manęs priklausomi, o ne aš nuo jų.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, neži-nau, kieno jūs esate anūkas, nepažįstu jūsų senelio, nežinau, kiek anūkų pats turite, bet norėjau tiesiog labai paprastai jūsų paklausti. Tai jūs dabar siūlote Seimui pasileisti, nusileisti ar persileisti?

P. GRAŽULIS (MSNG). Na, man atrodo, jūs, kaip tiksliau formuluojantis klausimą, klauskite jūsų partijos pirmininko G. Landsbergio. Ar jūs čia iš dangaus iškritęs, ar jūs nieko negirdėjote apie savo pirmininko kalbas ir siūlymus, apie įpareigojimą jums balsuoti? Jus išmes greitai pirmi-ninkas iš partijos, pamatysite, už tai, kad jūs įžeidėte savo klausimu partijos pirmininką labiau negu A. Anušauskas.

PIRMININKAS. Na, baigėme tam tikru pagąsdinimu vieno Seimo nario, jis dabar susimąstęs galvoja, kas jo laukia. Tai dabar motyvai. Aš pats negaliu kalbėti prieš, kas pageidauja, gali už-sirašyti į tą vietą. O pats P. Gražulis kaip autorius irgi negali kalbėti už. (*Balsai salėje*) A. Matulas turi teisę ir kalbės prieš.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, reikia atiduoti duoklę, kad P. Gražulis su savo komanda iš-ties operatyviai reaguoja į visus politinius įvykius ir profesionaliai viešųjų ryšių požiūriu išnau-doja tam tikrą dalį žmonių, kurie yra panašūs į P. Gražulį ir jį palaiko. Jo tokius *bajerius*, tokius dalykus palaiko. Bet aš tik noriu, Petrai, priminti gerbdamas patį, kad vis dėlto turi prisiminti, kad čia yra parlamentas ir tokie panašūs projektai tiesiog užima laiką, o tas parlamento darbo lai-kas labai daug kainuoja, labai daug kainuoja rinkėjams. Tikrai, Petrai, kaip ir sakiau, esi visiškai neblogas Seimo narys. Jeigu atsisakytum tos priklausomybės nuo konservatorių, tos baimės ir

pradėtų pirmiausia pagalvoti, ką kalbi, ką teiki, tai būtų viskas gerai. Dabar negaliu balsuoti vien tik dėl to, kad projektas yra su didžiulėmis grubiomis klaidomis. Pats vakar, atrodo, juokeisi, tyčiojaisi, kad deklaruojuant čekiukus žmonės sumaišė mėnesį – birželio 31 dieną ar balandžio ten numatė datą, kurios nėra, o pats metus sumaišė – siūlai 2021 metus. Tai kaip aš galiu balsuoti už iš anksto paruoštą su didžiulėmis jau nelogiškomis klaidomis projektą? Todėl vien dėl to balsuoju prieš. Susikaupk. Kitą sykį teikdamas tokius siūlymus susikaupk.

PIRMININKAS. P. Gražulis nori dar kartą.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Antanėli, žiūrėkite, aš tikrai 5 minutes sutrukdžiau, o kiek jūs vargstate su mano apkalta? Komisiją sudarėte, pateikimas, svarstymas, priėmimas, antras pateikimas, antras svarstymas, priėmimas, kreipimasis į ekstrasensus. Kiek jūs jau vargstate su manimi? Kiek? Dabar pasileiskite ir nebus to vargo. Nubalsuokite ir nebus. O dėl klaidų, tai visi klystame, tik konservatoriai neklysta. Bet priklausomybė jūsų. Ne aš nuo jūsų, bet jūs nuo manęs priklausote.

PIRMININKAS. Gerai. Mes čia šiek tiek įklimpome į priklausomybių aiškinimąsi. Dar kursime, matyt, tam specialią komisiją, kad išsiaiškintume, kas nuo ko priklausomas.

15.02 val.

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2533 (pateikimas)

Dabar toliau kiti projektai – Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2533. Pranešėjas – K. Vilkauskas. Pateikimas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, prieš istorinių sostinių statuso projektą šiek tiek istorijos apie šio projekto pradžią. Šiam projektui yra pritaręs Kultūros komitetas. 2022 m. sausio 20 d. Seimas apsisprendė dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo, juo nustatė, kad savivaldybių gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims šiuo įstatymu gali būti suteikiamos istorinės sostinės teritorijos statusas, ir istorinės sostinės teritorijos statusą suteikė Kauno senamiesčiui, Kauno miesto istorinei daliai, vadinamai Naujamiesčiui, Vilniaus senamiesčiui, Kernavei ir Kernavės archeologinei vietai, Trakams ir Seniesiems Trakams.

Po to teikiau projektą dėl finansavimo. Visos strategijos gražios, jeigu joms yra pinigų. Taip? Kaip ir įstatymas. Taigi pagal Vyriausybės išvadą aš parengiau įstatymo projektą, jis irgi buvo pateiktas Seimo salėje, bet buvo atmestas. Šiam projektui paprieštaravo Lietuvos savivaldybių asociacija, nes šios lėšos turėtų būti pagal metodiką galbūt mažesnės, didesnės skirstomos tarp savivaldybių ir jos tektų šitoms istorinėms sostinėms.

Taigi dabar teikiu naują projektą ir šį finansavimą siūlau skirti iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos. Manau, kad istorinės sostinės, kultūros paveldas, jų pritaikymas lankymui tikrai yra labai svarbu valstybei, nes tos sutvarkytos paveldo teritorijos ir objektai tikrai atneš naudą ir grąžą valstybei. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Rakutis. Nėra jo. L. Nagienė yra. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, realiai galite pasakyti, kiek procentais jūs planuojate gauti, sakysim, iš to specialaus fondo ir kaip galvojate, kaip bus paskirstoma tada Vilniaus senamiesčiui, Kauno ir kitiems? Kaip jūs įsivaizduojate tą paskirstymą, gal galite trumpai informuoti?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ir prieš tai teiktame projekte buvo kriterijai – teritorijos plotas, gyventojų skaičius, bet dėl finansavimo poįstatyminiais aktais nustatytų būtent po šito įstatymo priėmimo pagal kriterijus. Svarbiausia tai, kad pinigai ne šiaip sau būtų skiriami. Jeigu pastebite, mano įstatymo projekte būtų skiriama istorinių sostinių teritorijų kultūros paveldo aktualizavimo ir kultūrinio pažintinio turizmo plėtrai, priemonėms, numatytoms istorinių sostinių teritorijų kultūros paveldo aktualizavimo ir kultūrinio pažintinio turizmo plėtros veiksmų plane. Tai yra veiksmų planą pateikia savivaldybės (jos tikrai visos jį turi), kokius reikia kultūros paveldo objektus tvarkyti, kokius privažiavimus tvarkyti, kad būtų galima lankyti. Aš manau, tada bus viskas

aišku, savivaldybės tikrai pateiks ir tada bus atitinkamai finansuojama. Galiu pasakyti, kad Kultūros ministerija skaičiavo pagal atitinkamus kriterijus ano projekto, galėtų papildomai bent pradžioje skirti apie 300 tūkst.

PIRMININKAS. Klausia E. Rudelienė. Nematau. A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, išties, jūs kaip vienmandatininkas išrinktas Trakuose. Aš manau, kad jūsų rūpestis yra turbūt orientuotas į mūsų valstybės vizitinę kortelę – Trakus. Turbūt nei viena kita sostinė, nei Vilniaus senamiestis neiškyla suvedus Lietuvos vardą į paieškos sistemą, o būtent – Trakų vaizdai. Man atrodo, kad Trakai pagal Turizmo departamento statistiką kaip tik pats lankomiausias miestas ir gyvena turbūt kaip tas koks pavaikis. Gražu žiūrėti į išlaidžius Druskininkus ar Birštoną, kuris turbūt yra dar mažesnis negu Trakų istorinis nacionalinis parkas.

Kaip jūs manote, ar tai galėtų būti kriterijai: lankomumas ir, sakykime, įvaizdžio formavimas? Vieni iš tų pagrindinių kriterijų. Kiek tikėtės Trakams gauti?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Be abejo. Jeigu matėte, aiškinamajame rašte yra parašyta, kad vienas iš projekto tikslų – padidinti tų objektų žinomumą ir lankomumą, be abejo. Kuo projektai labiau pritraukia, tuo daugiau verslo aplink kuriasi ir tuo jie labiau gražėja. Bet neužmirškime, kad yra Trakai ir Senieji Trakai. Trakai – dar dar, bet Senieji Trakai, Vytauto Didžiojo gimtinė... Nuvažiuoji – ten visiškai nieko nėra, išskyrus tą vienuolyną ir bažnyčią, kur Vytautas gimė. Mes gi turime atsibusti! Mes Vytautą minime, na, kartą per savaitę bent jau, o neskiriame jo gimimo vietai didesnio dėmesio.

Reikėtų ir visų istorinių sostinių. Aišku, maršrutai yra, jau gidai dirba su jais, bet tai būtų ir, sakykim, įvairūs kultūriniai keliai patvirtinti. Čia visų tų sostinių programa galėtų būti, ji būtų gana įdomi ir turininga.

O Trakai, tikrai visiškai sutinku, paguglinkime visi – kai Lietuvą suvedame, ką išmeta kaip antrą vaizdą? Trakus, būtent mūsų valstybingumo lopšį.

PIRMININKAS. E. Pupinis paskutinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Su visa pagarba Trakams ir kibinams – iš tikrųjų, ar nemanote, kad paprasčiau būtų reikalauti iš Vyriausybės patvirtintos programos? Čia yra tas 3 punktas priimtiems sprendimams vykdyti, kad atskira programa būtų kokia nors ir panašiai, jeigu jau taip. O dar geriau, ar nemanote, kad būtų galima tokiam miestui suteikti galimybių kaip nors užsidirbti? Tikrai daug lankytojų, tikrai patraukli vieta, daug važiuojančių tenai. Sugaltoti vis dėlto formų, kaip galima savivaldai pasistengti. Palieka ten daug šiukšlių ir galbūt kitų dalykų, ir apskritai reikėtų tvarkyti, galima būtų užsidirbti patiems. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas Edmundai. Pažiūrėkime, yra atitinkamo kurortai. Yra keturi kurortai, mes irgi skiriame nemažai. Kurortinės teritorijos gauna 700 tūkst. per metus, o kurortai – apie 6 mln. Dabar pažiūrėkime tų lankomų senamiesčių intensyvumą. Teritorijose, be abejo, ką ir minėjote, ne tik tai šiukšlės. Šito įstatymo projekto esmė ne tik objektų sutvarkymas, atnaujinimas, bet ir jų pritaikymas lankyti, – pažiūrėkime. Nežiūrėkime gal, kur ta vėliava didesnė ar mažesnė, bet pažiūrėkime esmę. Tikrai norėdamas uždirbti, kaip ir versle, jeigu nori uždirbti, turi investuoti, nes į kultūros paveldo objektus investuojama tikrai gana mažai. Galite, gerbiamas kolega, pasižiūrėti programas. Visą laiką mes kalbame, kad mes didžiojamės kultūros paveldu, bet skiriame tikrai nepakankamą finansinį dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi paklausė jūsų. Dabar motyvai už – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji, čia daug kalbama apie formą ir apie tai, kaip čia skirti tų pinigų toms sostinėms. Bet reikia suprasti priežastį, kodėl tai reikia daryti. Esmė yra tokia, kad kiekviena sostinė pristato tam tikrą valstybės vystymosi etapą, labai svarbų. Ir natūralu, kad tie akcentai, susiję su sostinės funkcijomis, būtų išryškinti, kad natūraliai ir daugiau turistų, ypač jaunimo, pilietinio patriotinio ugdymo prasme galėtų važiuoti į tas vietas ir susipažinti. Nes šiuo metu tai nėra išryškinta.

Jūs net galite pažiūrėti į Vilnių kaip į sostinę. Kad tai yra Lietuvos sostinė, labai retai yra akcentuojama. Ten akcentuojamas tai daugiakultūriškumas, tai kulinarinis paveldas, tai dar kažkokios gražios pily, gražios vietos. O čia iš tikrųjų reikia papasakoti ir pačią istoriją. Būtent tos sostinės funkcijos iškėlimui skirti šitie pinigai duotų esminę naudą. Taip pat kalbant ir apie užsienie-

čius, atvykstančius į mūsų šalį, nes labai dažnai žmonės nesusieja, pavyzdžiui, Trakų, kad tai yra būtent XIV–XV amžiaus gal net pradžios toks esminis valstybės centras, kuriame galima pažinti tą didžiąją Vytauto ar Algirdo Lietuvą, ir tai užsieniečiams gali būti ypač naudinga.

Štai kodėl reikalingi tie pinigai, labai gerai, kad yra keturios sostinės. Jų ateityje galėtų atsirasti ir šiek tiek daugiau. Bet šitos funkcijos jau yra tolesnis žingsnis. Ženkime pirmą. Siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Gerbiama Edita Rudeliene, deja, pavėlavote. Gali pasisakyti tik vienas. Motyvai išsakyti. Balsuosime per balsavimo intervalą.

15.11 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 6, 8, 12 straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2622 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2622. Pateikimas. Projektą pateiks A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu pasiūlymą dėl Pensijų kaupimo įstatymo, dėl jo kyla karštos aistros, ypač nepasisekus įvykdyti žadėtų pažadų. Taigi priežastis, kuri paskatino teikti šitą įstatymą, yra ne viena, o keletas.

Norėčiau priminti, nes dalyvavau kuriant šitą įstatymą ir priimant, kad jo tikslas buvo užtikrinti priedą prie socialinio draudimo pensijos, kad visi Lietuvos pensininkai jaustųsi geriau ir gaudami, kaip prieš 18 metų sakė, gaudami nedidelę socialinio draudimo pensiją, galėtų užsitępti ar ką nors užsidėti ant sumuštinio rimčiau iš II pensijų pakopos. Tokios reklamos buvo. Ir, praėjus 18 metų, ką mes matome? O matome tai, kad šitas tikslas, kad visi Lietuvos pensininkai gautų didesnes pensijas, net ir tie, kurie dar dalyvauja, tiksliau, yra darbingo amžiaus, moka įmokas į „Sodrą“, kad stebuklas neįvyko. Paprasčiausiai net per 18 metų, ne be valstybės ir „Sodros“ mokėtojų pinigų pagalbos, tos priemokos yra juokingai mažos. Maždaug 10 %, jeigu imtume vidurkį, vidutinės pensijos, tų, kurie gauna anuitetus, yra 65 eurai, jeigu periodines išmokas – apie 25 eurai, kai pensija yra 400, o tų, kas gauna anuitetus, yra virš 1 tūkst. Aišku, tai ne tos sumos, kurių buvo tikėtasi.

Būtent 18 metų parodė, kad tikslas – kad skurdo būtų mažiau, kad atskirtis mažėtų... Vakar mūsų komitete mes kaip tik domėjomės padarytais Europos Sąjungos tyrimais. Pagal atskirtį mes esame pirmaujantys Europos Sąjungoje – 7,1, tai yra 20 % turtingiausių ir 20 % skurdžiausiai gyvenančių. Tokia II pensijų pakopos veikla nemažina atskirties, ją tik didina. Dabartinės priemokos ir taip gauna žmonės, gaunantys didesnes pajamas, vadinasi, jie gauna didesnes pensijas. O tie, kurie gauna mažesnes pensijas, kartas nuo karto tai Prezidentas, tai Seimas padidina tas mažas pensijas biudžeto lėšomis, šioje sistemoje nedalyvauja. Išeina užburtas ratas. Pirma surenkame iš visų žmonių, ir iš tų mažas pajamas gaunančių, per biudžetą lėšas, jas skiriame turtingesniems žmonėms paremti, ateityje gauti didesnes pensijas, praeis dar 10 ar 20 metų, mes tiems patiems, kurie šiandien nedalyvauja, turėsime vėl iš visų mokesčių mokėtojų surinkti pinigėlius ir didinti pensijas. Toks užburtas ratas.

Taigi, manau, siūlau bent jau šiais metais 225 mln., kitais metais, aš manau, jau turėtų būti 270 mln., kad valstybė tikrai galėtų panaudoti kur kas naudingiau – arba tiems patiems pensininkams, arba kitoms socialinėms grupėms, kurioms labiausiai reikia. Vis dėlto II pensijų pakopa yra savarankiškas draudimas, savarankiškai ir dalyvaukime, o ne dotuokime ir per dotacijas aiškinkime, kaip gerai dirbame.

Dar viena priežastis, paskatinusi dabar užregistruoti šią pataisą, yra Vyriausybės mokesčių reforma. Vyriausybė pagaliau suprato, kad III pensijų pakopos rėmimas, sveikatos draudimo rėmimas yra mokesčių mokėtojų pinigų atidavimas tik atskiroms grupėms. Tai nėra panacėja visiems gyventojams, todėl mokesčių reforma abi šias priemokas siūloma naikinti. Aišku, tada, taip sakant, verslo struktūrose nevienoda konkurencija. Tai jau prieštarautų Lietuvos Konstitucijai. Čia dažnai mes kalbame apie lūkesčius, dar apie ką nors, bet turi būti lygios konkurencinės teisės. Manau, teikdamas šį įstatymą, aš padedu Vyriausybei, nes suprantu, kad lobistai rankų nenuleis, aiškins, kad dabar jau viskas žlugęs.

Man dažnai priekaištaujama, kad žmonės turėjo teisėtų lūkesčių, jie čia atėjo ir tikėjosi, kad valstybė rems. Bet aš manau, kad visi mūsų pensininkai turi teisėtų lūkesčių. Jie tikėjosi, kad gaus didesnes pensijas, kad valstybė parems ir juos. Deja, dabar išeina taip, kad visi mokesčių mokėtojai remia tik nedidelę grupę, nes, sausio 1 dienos duomenimis, tokių tikrų yra 500 tūkst., 300 tūkst. dalyvauja, nedalyvauja, moka, nemoka. Likę beveik 600 tūkst. dalyvių išvis nemoka mokesčių. Bent parašyta, kad jie neturi draudžiamųjų pajamų. Bet aš norėčiau priminti, kad Lietuvoje darbingo amžiaus žmonių, rinkėjų, taip sakant, yra 2 mln. 400 tūkst. Pasižiūrėkime į skaičius. Visų mokesčių mokėtojų surenkame pinigus ir remiame 500 tūkst. Na, nematau čia nei jokio socialinio teisingumo, nei logikos, nei naudos. Kaip sakiau, tokio modelio kitose šalyse jau atsisakė. Bet aš žinau, kad mes visada būsime paskutiniai. Jei ir atsisakysime, tai dar po 10 ar 15 metų, kai pamatysime, kad tikrai tai ne būdas gauti didesnę pensiją. Visiems piliečiams, ne atskiroms grupėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmoji – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, mūsų abiejų požiūriai nuo pat pirmos dienos yra vienodi ir dabar kalbėsiu apie valstybės prisidėjimą. Jūs sakote, kad niekam nėra naudos. Yra nauda, kai kam yra nauda, taip, yra, tai jūs to nė nepaminėjote. Lūkesčius mes sužlugdėme, nes iš tikrųjų matome, kokią išmoką tegauna, ypač kai yra infliacija. Dabar, kai dar prasidėjo recesija, neaišku, kaip bus, tai iš tikrųjų tie lūkesčiai žmonių bus dar labiau... dar į gilesnę duobę įkrisime. Mano klausimas būtų kitoks. Sakykite, kokią alternatyvą jūs siūlytumėte? Tarkime, valstybės prisidėjimo nėra, ką daro kitos valstybės? Aš tyrimą irgi turėjau užsakiusi, peržiūrėjusi, analizę padariusi. Tokios, kad būtent valstybė mokėtų iš visų mokesčių mokėtojų, tikrai nemačiau, iš visų mokesčių mokėtojų pinigų, tai yra iš biudžeto. Tai pasiūlykite, kokią alternatyvą jūs matytumėte, kad skatintų dalyvauti privačiuose pensijų fonduose? Ačiū.

A. SYSAS (LSDPF). Valstybės pareiga, taip sakant, stiprinti viešąjį gerį, tai yra mūsų visų, kaip įstatymų leidėjų, pareiga stiprinti socialinio draudimo sistemą. Ji jau pragyveno, jeigu žiūrėtume, kada ji buvo sugalvota, šimtmetį kitose šalyse, pas mus, aišku, trumpiau, bet ji parodė savo gyvybingumą. Kiek mes, kaip piliečiai, dalyvaujame joje, tiek mes, kaip piliečiai, kai jau negalime įnešti lėšų, iš jos galime gauti. Tai yra patvirtinta istorijos, gyvenimo, todėl valstybės pareiga pirmiausia stiprinti ir nukreipti lėšas į Valstybinio socialinio draudimo fondą.

Dabar dėl naudos. Tikrai naudą turi pensijų fondų valdytojai, čia akivaizdžiai jie tuo giriasi, jie daro *piarą*, jie neblogai uždirba, duok Dieve, jiems sveikatos, kaip sakoma. Na, o apie lūkesčius sakiau, čia visų piliečių lūkesčiai yra gauti didesnę pensiją, o ne per mokesčius paimti ir atiduoti kažkuriai grupei. Su visa pagarba, aš nesakau, kad čia tie ar anie. Paprasčiausiai, jeigu mes išsikėlėme tikslą, kad visų pensijos turi būti didesnės ir mes šito tikslo nepasiekiamo, tai šis tikslas klaidingas, nereikia eiti tuo keliu, reikia laiku sustoti. Estai sustojo, čekai sustojo, vengrai sustojo, lenkai sustojo, bet, sakau, mes vis dar laikomės.

O alternatyva vienintelė, aš matau vienintelę alternatyvą. Negalvokime, kad jau mūsų tautiečiai tokie neišprusę, na, pragyveno šimtmečius neturėdami II pensijų pakopos, kažką susitau pydavo ir kažkaip išgyvendavo, ir sulaukdavo gražaus amžiaus. Taip ir gyvens toliau, bet jeigu socialinio draudimo pensijų sistema veiks gerai, užtikrintai, bus mokamos normalios, orios pensijos. O tai, kad kažkas laiko stiklainyje, kažkas po slyva pasikasęs, kažkas investavęs į kokius popierius, tai rizika paties žmogaus. Dabar neturi visa valstybė rizikuoti dėl tokios sistemos.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Beklausydama jūsų pristatymo vis girdžiu, kad valstybė padės turtingiesiems, bet ne sunkiai gyvenantiems. Tai pirmas man klausimas būtų: kas gi tie mūsų turtingieji žmonės Lietuvoje? Ir antras klausimas būtų labai panašus į prieš tai užduotą. Na vis dėlto II pakopa yra, matyt, vienas iš būdų valstybei garantuoti didesnę pensiją senatvėje, nepaisant šiuo metu esančių finansų rinkose krizių. Nors žmonės išgyveno ir iš „Sodros“ pensijų, bet visada truputį pavyzdžiai žiūrėjo į Vakarus, į tas šalis, kurios turėjo II pakopą, kuriose ne 2 ar 3 % yra privalomai kaupiami, bet, pavyzdžiui, Šveicarijoje ir 20 % yra prisidedama, tačiau ir pensijos yra atitinkamai labai didelės. Taip ir neišgirdau, kokia yra ta alternatyva, apie kurią jūs kalbate. Ar jūs siūlote likti tiesiog prie „Sodros“ pensijos ir būti visiems vienodai vargšams, ir vi-

siems vienodai kartu badauti, ar vis dėlto ieškoti kažkokių būdų, kaip sakant, bent jau dirbti, užsidirbti, prisidėti ir kaupti?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Pirmiausia pasidomėkite, kokios valstybės primoka iš valstybės biudžeto. Ten yra visiškai kitokia tvarka, ir Skandinavijoje, ir toje pačioje Šveicarijoje, tai nėra mokesčių mokėtojų pinigai. Tai yra susitarimo klausimas. Tai yra darbavių ir darbuotojų susitarimo klausimas. Taip veikia sistemos, o ne dirbtinai sugalvota išmėlžti iš mokesčių mokėtojų pinigų ir atiduoti pensijų fondams, kurie neatsako už rezultatą.

Kodėl valstybė turi atsakyti už II pensijų pakopos veiklą? Valstybė turi atsakyti už valstybinę socialinio draudimo pensiją. Už tai valstybė ir mes, Seimo nariai, privalome atsakyti, bet neprivalome už II pensijų pakopą arba už III – savanorišką draudimą. Prašom, yra mechanizmai: yra akcijų paketai, yra investiciniai. Dabar bus investicinė sąskaita, galima taupyti. Mes kažkaip užsiklinome, kad tikrai II pensijų pakopa padarys mūsų gyvenimą sotesnį. Dalis žmonių badauja. Aš žiūriu pagal „Maisto banką“, kiek išduodama paketų. Paklauskite jų, ar jie gauna II pensijų pakopos priedus? Gal vienas kitas ir gauna 6, 10 ar 15 eurų, bet tai jų negelbėja, nes jie gyvena žemiau skurdo ribos. Taip bus ir dar po 18 metų – gaus ne 15, gaus 30 eurų, bet tada vidutinė pensija bus 1 tūkst. eurų. Ir viskas. Stebuklų nebūna. Kodėl šita sistema žlugo Lotynų Amerikoje? Visiškai žlugo. Galime pažiūrėti rezultatą po 50 metų. Mes save norime apgaudinėti. Jeigu patinka apgaudinėti, apgaudinėkime, bet tikrai Buratinas patikėjo, kad pakasus auksinį ant medžio išauga auksinės monetos.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Pastebėsiu, kad pranešėjas labai ilgai atsakinėja.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Algirdai, jūs labai idealizujete „Sodra“. Gal pamiršote, kokių rūmų buvo prisistačiusi ta „Sodra“? Ar dar prisimenate? Visi tuokart badėme pirštais. Tai buvo, rodos, 2002 metai, kai mes su jumis priėmėme šį įstatymą. Jūs buvote Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas, man teko Biudžeto ir finansų komitete dirbti. Išties tai buvo naujovė, tai nauja investicinė platforma.

Dabar aš jūsų klausiu kaip pensininko, aš, kaip būsimas pensininkas, klausiu jūsų, ar pajuto te tą naudą ir kodėl nedarėte tada nieko, nes dėl tų surinktų pinigų valstybė atsakomybės nei kontrolės absoliučiai neužtikrino – pinigų duoda, o kaip paprasčiausia investicinė platforma, nors vadinasi... Valstybė investuoja pinigus į jas, o atsakomybės ir kontrolės jokios nėra. Ar jie blogai dirba, ar gerai dirba, vis tiek pasiima administravimo mokesťį ir investuoja ten, kur nori. Ar ne čia yra problema?

A. SYSAS (LSDPF). Problemų yra daug. Apskritai, kad išvis mūsų valstybėje toks variantas atsirado, čia yra didžiausia problema. Neprisimenu, kaip jūs balsavote, bet aš visą laiką turėjau savo nuomonę ir teigiau, kad... Va, jūs balsavote už, o aš visą laiką sakiau, kad tai yra apgaulė, kad tai yra pelėkautai, į kuriuos paklius tūkstančiai žmonių, jie rašys mums visiems laiškus, kaip greičiau išeiti. Aš sutaupiau 6 tūkst. eurų, ką man dabar daryti, man reikia gydytis, aš noriu numirti, nusipirkti karstą ar dar ką nors, – tokius laiškus gauname. 6 tūkst. išdėlioti ir mokama po 15, 20 ar 30 eurų. Tokie stebuklai.

Aš nuosekliai teikiau pasiūlymą, kaip jūs sakote, sumažinti atskaitymus pensinių fondų valdytojams. Labai prisimenu šitą auditoriją, ji vos ne vienbalsiai atmetė mano pasiūlymą, kad jūsų visų, kas dalyvaujate ten, pensijos priemoka būtų didesnė, nes argumentas buvo toks – o jeigu bankrutuos? Jeigu argumentai tokie, tai tikrai bankrutuos. Jeigu mes maitinsime po 300 mln. kasmet, neturėtų bankrutuoti arba tada jau ten visiškai prasta vadyba.

PIRMININKAS. Gerai. Jūs taip aistringai atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai. Už – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kas gi daugiau patirties turi negu A. Sysas? Tikrai jis dalyvavo, kai buvo visi procesai. Gal galima paklaustyti ne tik argumentų, bet ir paprastos išminties. Argumentai labai paprasti.

Pensijų kaupimo įstatymas deklaruoja tai, kad visi turėtų gauti pensijas atitinkamai pagal savo stažą ir panašiai. Dabar II pakopos pensijų fondus galiu palyginti su orų prognoze: žiūri ir lauki, ar čia tas slėgis kris, ar nekris. Aš tikrai manau, kad turėtume vadovautis racionalių protu ir galų gale priimti tą sprendimą, kuris yra tinkamas mūsų Lietuvos žmonėms, gaunantiems pensijas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir J. Džiugelis pasisako prieš projektą.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Nesinori kvestionuoti gerbiamo Algirdo kompetencijos Pensijų kaupimo įstatymo fondų klausimu ir tikrai to nedarau. Bet vis dėlto, gerbiamas Algirdai, o ir kiti kolegos, norėčiau atkreipti dėmesį, kad opozicija kreipėsi į Konstitucinį Teismą prašydama išaiškinti, ar pensijų fondai neprieštaruoja Konstitucijai. Konstitucinis Teismas priėmė svarstyti šitą kreipimąsi ir, man atrodo, nėra nuoseklu kelti klausimus dėl pensijų pakopų, kai Konstitucinis Teismas dar nepriėmė sprendimo ir nepasakė savo verdikto. Apie tai kalba ir Teisės departamentas dėl šios konkrečios pataisos. Niekas taip nedevalvuoja pačios pensijų kaupimo sistemos kaip 25 kartą bandymas ją keisti.

Aš labai kviečiu kolegas nepritarti šitam įstatymo projektui, nepaisant to, kad jį teikia kompetentingas ir gerai pensijas išmanantis Seimo narys. Vis dėlto ne dabar yra tas laikas, kai patys kreipėtės į Konstitucinį Teismą. Sulaukime jo atsakymo ir galbūt rudenį galėsime grįžti dėl platesnės diskusijos, nes iš tiesų esu ne vieną kartą pasisakęs, kad palaikysiu diskusijas parlamente ir komitete dėl pensijų pakopų sistemos tobulinimo, bet ne dabar, kai laukiame Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Kviečiu nepalaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. L. Nagienė dėl vedimo tvarkos.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Justai, noriu replikuoti į jūsų pasisakymą. Konstitucinis Teismas dėl tos dalies nepasisakys. Visai dėl kitų dviejų dalių pasisako. Dėl šitos dalies yra nepriėmęs ir reikia papildyti skundą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū už patikslinimą. Balsuosime, kaip ir dėl kitų projektų, per numatytą balsavimo intervalą.

15.33 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2585 (pateikimas)

Dabar Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2585. Pranešėjas – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, atlieku savo pareigą ir teikiu įstatymo pataisų projektą, kurio pirminis iniciatorius yra Lietuvos bitininkų sąjunga. Yra siūlymas į atmintinų dienų sąrašą įrašyti pirmąjį rugpjūčio šeštadienį kaip atmintiną dieną – Bitininkų dieną.

Noriu pažymėti, jog tai nėra koks nors naujadaras ar tuščias, išgalvotas dalykas – tai yra jau 45 metus vykstantis labai rimtas visų Lietuvos bitininkų susirinkimo renginys, kurio metu iš tikrųjų vyksta ir edukacijos, ir kiti dalykai. Todėl, turėdamas galvoje, jog daugelis įvairių profesijų šalyje turi savo tam tikrą atmintiną dieną ir bitininkystė vis dėlto yra ne tik kokia nors ūkio šaka ar amatas, bet taip pat ir socialinis reiškiny, dėl šios priežasties kartu su Bitininkų sąjunga ir teikiu šį įstatymo projektą. Nuoširdžiai prašau jį palaikyti.

PIRMININKAS. Matote, niekas net neabejoja jūsų teikimo tvirtumu, niekas neužsirašė klausti.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Žiūrėsime dėl motyvų. Taip pat niekas nepageidauja kalbėti.

Dabar turime šiek tiek laiko iki numatytos balsavimo pertraukos ir pranešu, kad Socialdemokratų frakcija maloniai sutiko leisti pateikti tuos projektus, kurie buvo rytinėje darbotvarkėje ir dėl kurių padaryta pertrauka iki kito posėdžio, tai yra Rinkimų kodekso pataisos. Žiūriu, ar yra autoriai. Tikiuosi, kad taip pat sudarysime galimybę L. Girskienei perskaityti pranešimą, nes jos tuo metu nebuvo salėje, kai buvo kviečiami pranešėjai. Suprantame, kad laiką mes keitinėjome, todėl negalima sakyti, kad čia kalta pati Seimo narė.

15.36 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746 (pateikimo tęsinys)

Kviečiu I. Kačinskaitę-Urbonienę. Ji pateiks... Tuoju įvardinsiu projektus. Turbūt pateiksite kaip atskirus projektus, nes jų turinys yra skirtingas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Taip.

PIRMININKAS. Pirmiausia...

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėl Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo...

PIRMININKAS. Palaukite. Pirmiausia būtų Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau pirmiausia pateikti pirmąjį projektą.

Pirmojo projekto 68 straipsnyje numatoma galimybė politinės kampanijos dalyviams ne tik teikti prašymą dėl kandidato ar kandidatų sąrašų registravimo, tačiau ir prašymą dėl tų kandidatų ar kandidatų sąrašų, dėl kurių buvo pateiktas prašymas, prašymą dėl atšaukimo. Kitaip tariant, kad politinė organizacija galėtų ne tik pateikti kandidatą ar kandidatų sąrašą, bet ir turėtų teisę jį atšaukti, paaiškęs kokioms nors aplinkybėms.

Yra keletas Teisės departamento pastabų, kur galbūt jie siūlo šią normą ne tik 68 straipsnyje, bet ir 81 straipsnyje įtvirtinti. Tai tikrai būtų galima sutvarkyti po pateikimo.

O 163 straipsnis kalba apie tai... tiesiog apie balsų perskaičiavimą daugiamandatėje apygardoje. Kaip žinote, dabar pagal dabartinį Rinkimų kodeksą yra galimybė perskaičiuoti tik tada, kai yra kokių nors skundų. O čia norima suteikti galimybę, kai yra mažesnis skirtumas negu 50 balsų, kad būtų galima atrinkti burtų keliu ar atsitiktine tvarka pasižiūrėti. Na ir, aišku, kai yra politinės kampanijos dalyvių prašymas.

Jeigu būtų klausimų, mielai atsakyčiau. Šiaip tokio techninio pobūdžio, grynai iš praktikos, savivaldos rinkimuose susidūre ir pastebėjome šiuos neatitikimus. Klausimai.

PIRMININKAS. Klausimai. Du klausėjai. Vienas iš jūsų frakcijos, tai V. Fiodorovas, bet jo nėra. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Taip, aš pritariu, kad vis dėlto nebūtų palikta... nebūtų sudaryta net regimybė, jog rinkimai galėjo būti neskaidrūs, arba kad tiesiog net dėl pervargimo didelėse rinkimų apygardose gali būti netikslumų skaičiuojant balsus, verta sudaryti galimybę perskaičiuoti balsus.

Bet jūs juos vėl labai apribojate tokiu kriterijumi, dėl kurio greičiausiai tie perskaičiavimai neįvyks, tai skirtumas tarp kandidatų balsų. Ar nemanote, kad reikėtų iš viso atsisakyti tos nuostatos? Jeigu apylinkės komisijos, stebėtojai arba apygardos komisijos nariai reikalauja perskaičiuoti balsus konkrečioje apygardoje ar daugiamandatėje rinkimų apylinkėje, tai galėtume ir padaryti, nepalikti abejonių, kurios mano savivaldybės atveju iki šiol taip ir liko, ir žmonės užduoda labai daug klausimų, kodėl vis dėlto neleido perskaičiuoti. Vienur leido, vienoje savivaldybėje, o kitur ne?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiama Rita, už klausimą. Kadangi ten yra paliktos net trys opcijos, tai tikrai būtų galimybė ir esant didesniai negu 50 balsų skirtumui. Tačiau aš svarstyčiau galimybę iš viso atsisakyti tos skaitinės išraiškos, jeigu yra pagrįstų abejonių, jeigu yra politinių kampanijų dalyvių prašymų, kodėl gi ne. Aš už tai, kad mes įsitikintume ir būtume tvirti, kad įvyko demokratiškai, atviri ir skaidrūs rinkimai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Šį klausimą laikinai ir baigiam. Keliamės į balsavimo intervalą.

15.39 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2747, Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2748 (pateikimo tęsinys)

Toliau jūsų dviejų projektų paketas – Rinkimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-2747 ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2748. Pateikimas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiuo įstatymų projektų paketu norima suteikti aiškumo, kad politinė reklama laikoma ne tik ta politinė reklama,

kuria agituojama už vieną ar kitą kandidatą, kandidatų sąrašą, politinės kampanijos dalyvį, kviečiama, kaip sakiau, ne tik balsuoti už, bet ir nebalsuoti už rinkimų politinės kampanijos dalyvį ar kandidatą. Taigi manytina, kad ir viena, ir kita agitacija daro poveikį rinkimų rezultatams, ir jeigu už tą politinę reklamą, kuri daro poveikį, moka ne kampanijos dalyvis, tokia politinė reklama būtų draudžiama. Tikrai norisi tokio ir aiškumo, ir skaidrumo, kad tik politinės kampanijos dalyviai galėtų pirkti mokamą reklamą, o neatlygintina politinė reklama, žinoma, ir toliau galima, ir visi gali tai daryti, nes mes turime demokratinę, taip sakant, santvarką, laisvą žodį, tai tą bus galima daryti ir toliau. Bet mūsų frakcija siūlo, kad tada, kada jau įsijungia finansų rinkimo mechanizmai, kada yra atlygintinai agituojama už vieną ar kitą ar prieš vieną ar kitą politinės kampanijos dalyvį, tokios politinės kampanijos kelia daug klausimų ir turėtų būti draudžiamos.

Pažeidus tokį draudimą, siūlomas Administracinių nusižengimų kodekso papildymas, tai yra paketo antrasis projektas, kuriame yra numatytos baudos. Fiziniais asmenims yra nuo 150 iki 860 eurų, juridiniams asmenims – nuo 480 iki 3 tūkst. eurų. Šie dydžiai, sakykime, paimti iš to paties Administracinių nusižengimų kodekso, kur kalbama apie kitus Rinkimų kodekso pažeidimus. Taigi būtų toks ir tęstinumas, ir aiškumas, ir nereikėtų apkrauti teismų, kaip dabar yra, dėl politinės kampanijos finansavimo. Jūsų klausimai.

PIRMININKAS. Jūsų vėl norėjo paklausti, kažkas neaišku jūsų frakcijos seniūnui V. Fiodorovui, bet jo nėra salėje, tai negalėsime to įgyvendinti. Ačiū. Dabar dėl motyvų A. Vyšniauskas – prieš.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tikrai noriu pasisakyti prieš, nes šiuo klausimu labai daug ir ilgai diskutavome Rinkimų kodekso rengimo darbo grupėje. Pirmiausia noriu gerbiamą pranešėją patikslinti, šiuo metu yra šis klausimas išspręstas ir sureguliuotas aiškiai įstatyme įtvirtinant, kad mokamą politinę reklamą, tai yra lankstinukus, plakatus, užsakomuosius straipsnius, gali skleisti tik politinės kampanijos dalyviai. Kas yra politinės kampanijos dalyviai? Partijos, rinkimų komitetai ir kandidatai. Visi yra reguliuojami, visi yra aiškūs, yra tradicijos, viskas yra nusistovėję.

Ką nori leisti kolegos? Kolegos nori leisti tretiesiems asmenims registruotis politinės kampanijos dalyviais ir agituoti už kandidatą arba agituoti prieš kandidatą. Mano nuomone, tai atvertų tam tikrą Pandoros skrynią, nes mes turėtume kur kas daugiau politinės kampanijos dalyvių ir atitinkamai ganėtinai daug sunkiai kontroliuojamų lėšų. Ir turio Čekijos pavyzdį.

Čekija labai panašiu keliu buvo nuėjusi 2016 metais, prieš 2017 metų rinkimus leido tretiesiems asmenims, nevyriausybiniams organizacijoms, įmonėms, fiziniams asmenims registruotis politinės kampanijos dalyviais. Kas įvyko? Atsirado papildomai 60 politinės kampanijos dalyvių, iš kurių 14 buvo verslo įmonės. Visi 60 politinės kampanijos dalyvių pagal ESBO pateikiamą informaciją agitavo prieš kažkuriuos kandidatus. Kampanija tapo labai stipriai neigatyvi. Buvo įlieta ganėtinai daug pinigų, o jų kontrolė buvo ganėtinai abejotina. Po tų rinkimų Čekija atsisakė tokio reguliavimo. Kviečiu likti prie mūsų reguliavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. P. Gražulis vis dėlto už?

P. GRAŽULIS (MSNG). Už. Žiūrėkite, aš dabar skaitau gerbiamos kolegės pasiūlymą, ji atvirkščiai sako, kad negalima būtų finansuoti, jeigu rinkimų kampanija apmokėta ne iš politinės kampanijos dalyvių. Jūs skaitykite. Jūs gal neskaitėte įstatymo.

Antras dalykas. Jūs pažiūrėkite, nors jūs sakėte, kad yra uždrausta agituoti tiems, kurie nėra politinės kampanijos dalyviai, o A. Tapino veikla Kauno mero V. Matijošaičio ir partijos atžvilgiu? Kas čia buvo? Ar čia susitarta su konservatoriais, kad nuverstų V. Matijošaitį, kad ateitų konservatoriai į valdžią? Ir kai nepavyko, sako, A. Tapinui nutraukė finansavimą, ir dabar jis pyksta, renka jūsų čekučius. Tai kas čia vyksta? Man atrodo, reikia pritarti levos siūlymui ir po svarstymo galima gal dar pasvarstyti, gal dar kažką truputėlį pataisyti, bet manau, kad siūlymas yra labai geras.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip. Kolegos, dėl tikslumo. Šiuo metu tas yra uždrausta. Tam asmeniui, kurį minėjote, mano žiniomis, yra pradėtas tyrimas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir yra teisinis ginčas. Mes dabar bandome sureguliuoti tai, dėl ko vyksta teismas ir kur VRK atlieka tyrimą. Tai bent jau luktelkime rezultatų ir tada matysime, ar yra pagrindas keisti įstatymą, ar nėra.

PIRMININKAS. Gerai. Pasikeitėme papildomai nuomonėmis, tai baigiame šį klausimą kol kas, keliame jį į balsavimo intervalą.

15.46 val.

Seimo narių pareiškimai

Tai dabar pažadėjau pareiškimui suteikti galimybę L. Girskienei, jeigu pageidautų. Dar yra laiko kitiems kodeksams iki 16 val. 10 min. numatyto balsavimo intervalo. (*Balsai salėje*) Viską spėsime, kolegos, ramiai, aš tikiuosi, pranešėjai ilgai nekalbės. Prašau, pareiškimas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėkui už galimybę pasisakyti. Iš tikrųjų, šiandieną visi gavome informacinę medžiagą vienos organizacijos, kuri užsiima dingusių vaikų paieška, pagalba nukentėjusioms šeimoms ir panašiai. Šiandien minima Tarptautinė dingusių vaikų diena. Man, kaip dviejų dukterų mamai, o, tikiu, ir kiekvienam iš jūsų, kurie turite vaikų, nepaprastai skaudu, kad iš viso turime minėti tokią dieną. Tačiau jau jeigu minime ją, tai puiki proga kalbėti apie situaciją Lietuvoje. O situacija tokia, kaip ir daugumos šios Vyriausybės apleistų socialinių sričių, švelniai tariant, kelianti nerimą. Jeigu atsisakysime švelnumo, tada situacija atrodo tragiška.

Pavyzdžiui, pateiksiu truputį statistikos: per 2021 metus buvo užregistruoti net 1 tūkst. 575 vaikų dingimo atvejai, 2002 – 1 tūkst. 938 dingusių vaikų atvejai, o tai jau netgi 23 % daugiau, tai yra penktadaliu, negu 2021 metais. Ir šitie skaičiai kasmet didėja. Kad būtų lengviau įsivaizduoti, galime palyginti taip: penki vaikai per dieną, būtent penki vaikai per dieną. Tiek praėjusiais metais buvo registruota nepilnamečių dingimo atvejų. Vaikai, kurie savo arba ne savo noru pateko į nesaugią aplinką, buvo įtraukti į nusikalstamą veiką arba patys pasirinko išeiti, bėgti, palikti namus, šeimą, tėvus, globėjus, tai yra aplinką, kuri turėtų būti saugiausia jauno žmogaus gyvenime.

Visi nuolat kartoja – vaikai yra mūsų valstybės ateitis. Tačiau šiandien man panašu, kad šioji Vyriausybė labiau yra linkusi užsiimti būrimu iš kavos tirščių, rietenomis, įtakos dalybomis, nei sutelkti dėmesį į realias problemas, o jų yra gausybė. Jei jų nespręsimė, nedelsiant laukia liūdnos pasekmės. Per metus Lietuvoje dingsta ir nesurandama vidutiniškai dviejų klasių vaikų, seksualinę smurtą patiria net aštuonios klasės vaikų, o palikti gyvenimą pasirenka viena klasė moksleivių. Suprantu, Seimo nariai mokyklą baigė jau gana seniai, todėl galbūt šis palyginimas bus aiškesnis. Šiandien Lietuvoje tokia situacija, kurioje per metus nežinia kur dingsta beveik trečdalis Seimo narių. Seksualinę smurtą bent kartą patiria kiekviena iš jūsų ar daugiau nei pusė, deja, ir antrą kartą kai kurie patiria seksualinį smurtą. Dėl nepakeliamo sprendimų priėmimo krūvio ar patyčių viešojoje erdvėje iš gyvenimo nusprendžia pasitraukti vienas iš penkių Seimo narių. Štai tokia mes turime statistiką palyginimui.

Sakysite, na ir ką čia padarysi? Gyvename laisvoje šalyje, kurioje vyrauja asmeninio pasirinkimo laisvė. Taip, laisvė – labai dažnai girdimas ir eskaluojamas žodis šios Vyriausybės darbuose, bet ar tikrai šiandien turime skirti savo dėmesį ir energiją laisvei, partnerystei, spalvoms, dainoms ir panašiai? Atsibuskime ir nustokime švęsti gyvenimą savo laimės burbulė.

Šiandien turime atsigręžti į šeimą, į vaikus, į tikrąsias pamatines vertybes. Turime gausybę neišspręstų socialinių problemų: gausybę nelaimingų, emocinės pagalbos negaunančių žmonių, nepilnamečių asmenų, gausybę jaunuolių, kurie bando kabintis į gyvenimą šioje beprotišku tempu besisukančioje rinkoje, gausybę tėvų, kurie stengiasi iš paskutiniųjų išlaikyti šeimą, gausybę senjorų, kurie priversti parduotuvėje svarstyti, ką gali sau leisti nusipirkti vakarienei.

PIRMININKAS. Laikas būtų.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū.

15.52 val.

Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2) (pateikimo tęsinys)

Dabar pasistenkime greitai pateikti likusius Rinkimų kodekso projektus. Kviečiu A. Vyšniauską į tribūną. Pirmasis jo projektas – Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2). Pateikimas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiuo metu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 67 straipsnio 1 dalis nurodo, kad baudžiamojo poveikio priemonės turi padėti įgyvendinti baudos paskirtį. Dėl šios priežasties galima teigti, kad baudžiamojo poveikio priemonė nurodo, jog asmeniui yra paskirta bausmė. Kitaip tariant, jeigu yra baudžiamojo poveikio priemonė, yra ir bausmė.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 56 straipsnis nurodo, kad Seimo nariais negali būti renkami asmenys, nebaigę atlikti bausmės pagal teismo paskirtą nuosprendį. Seimo nariui taikomas reguliavimas yra tiesiogiai taikomas ir kandidatui į prezidentus. Atitinkamai Seimo nario reguliavimo pagrindu yra taikomi panašūs baziniai kriterijai savivaldybių tarybų ir merų rinkimų kandidatams.

Konstitucijos 56 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „bausmė“ turi būti suprantama plačiai, kaip apimanti ne tik Baudžiamajame kodekse nustatytas bausmes, bet ir šiame kodekse nustatytas baudžiamojo poveikio priemones, turint mintyje tai, kad Konstitucijos kūrimo metu Lietuvos teisės sistemoje nebuvo baudžiamojo poveikio priemonių instituto, kuris vėliau įdiegtas atsisakius Baudžiamojo kodekso buvusios nuostatos bausmių skirstymo į pagrindines ir papildomas, taip pat į tai, kad pagal Baudžiamojo kodekso 67 straipsnio 1 dalį baudžiamojo poveikio priemonių paskirtis yra padėti įgyvendinti bausmės paskirtį.

Kitaip aiškinant Konstituciją tektų pripažinti, kad Baudžiamojo kodekso nuostatos, numatančios galimybę taikyti baudžiamojo poveikio priemonę, viešosios teisės atėmimą ar apribojimą pasyvia rinkimų teise ilgesniam negu bausmės laikui arba tais atvejais, kai bausmė neskiriama, neatitinka Konstitucijos.

Kadangi baudžiamojo poveikio priemonė yra susijusi su bausme ir galioja iki bausmės paskirties įgyvendinimo, reikia koreguoti Rinkimų kodekso 11 straipsnio 1 dalies 1 punktą, kuris numatytų aiškesnį bausmės atlikimo terminą ir tuo pačiu būdu įtraukiamą baudžiamojo poveikio priemonę. Kitaip tariant, šalia bausmės mes įrašome, kad asmuo, dalyvaujantis rinkimuose, neturi turėti baudžiamojo poveikio priemonės, nes baudžiamojo poveikio priemonė yra tiesiogiai susijusi su bausme ir reiškia, kad asmeniui vis dar yra taikoma bausmė.

Tokį išaiškinimą turime iš teisininkų ir norime šį klausimą taip pat išspręsti, o tai leistų šiek tiek spręsti ir tas problemas, susidariusias per savivaldos rinkimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jūs turbūt čia tą įstatymą taikote savo partiečiui Kupiškio merui D. Bardauskui, taip?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Suprantama, taip.

PIRMININKAS. Atsakyta. Ačiū. Luktelėkite, bus kitas jūsų projektas. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti.

15.55 val.

Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas – Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2). Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip, nors straipsnių daug, tačiau projektas yra daug paprastesnis, labai techninis. Aš paminėsiu keletą pagrindinių ir tikrai naujų šio įstatymo nuostatų. Pirmiausia mes siūlome tobulinti Rinkimų kodekso 78, 79, 80 straipsnių nuostatas, numatančias pareiškinių dokumentų pateikimo terminus. Kaip žinote, šiuo metu savivaldos rinkimuose pareiškinių dokumentai yra teikiami faktiškai tris savaites kalėdiniu laikotarpiu. Vyriausioji rinkimų komisija turi sprendimus priimti faktiškai Naujųjų metų naktį. Tai yra, mano galva, nesąmonė, šiuos terminus reikia tiesiog paankstinti. Mes siūlome tokius terminus, kad savivaldos rinkimuose, jie visada vyksta tuo pačiu metu, visa kandidatų dokumentų pateikimo procedūra pasibaigtų iki šventų Kalėdų. Tuomet VRK turėtų tarpušvenčio laiką patikrinti dokumentus, pateikti pasta-

bas. Iš karto po Naujųjų metų būtų galima patvirtinti visus dokumentus. Tiesiog pailginame terminus, leidžiame dokumentus teikti nuo politinės kampanijos dalyvio užsiregistravimo, taip suteikiame daug daugiau lankstumo.

Taip pat įvedame naują sąvoką. Šiuo metu yra sąvoka „kompromituojanti informacija“, įvedame sąvoką „melaginga informacija“. Sąvoka „kompromituojanti informacija“ yra ganėtinai archajiška, ateina iš ankstesnės informacijos, kartais ta informacija, kuri paskleidžiama apie kandidatą, neatitinka tos sąvokos. Su kolegomis manome, kad pastaruoju metu realybės neatitinkančios informacijos yra ganėtinai daug, tad reikalingas mechanizmas, kaip kandidatai galėtų apsiginti. Tas mechanizmas yra sukuriamas. Paskleista informacija, kandidatas pateikia argumentus, kodėl informacija, tarkime, yra melaginga, kreipiasi į informaciją paskleidusią žiniasklaidos priemonę dėl paneigimo, jei nėra sutarimo, kreipiasi į VRK. Keletą dienų VRK analizuoja ir randa sprendimus. Tas mechanizmas yra daug geriau sureguliuojamas.

Taip pat paliečiame ir balsų perskaičiavimo klausimą. Suteikiame galimybę tam tikrais atvejais ir daugiamandatės balsus savivaldoje perskaičiuoti. Taip pat numatome truputį griežtesnius terminus, per kiek laiko Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turėtų išnagrinėti skundus rinkimų metu. Tai yra 3 dienų terminas. Čia VRK pasiūlymas. Siūlome truputį griežčiau apibrėžti debatų tvarką. Šiuo metu matome, kad labai skiriasi tos grupės, kiek kandidatų debatuoja. Mūsų su kolegomis pasiūlymas yra numatyti, kad vienoje grupėje nebūtų daugiau kaip septyni kandidatai. Pagal tai būtų skaidomos debatuose dalyvaujančių žmonių grupės. Nors čia, tiesą pasakius, tas pasiūlymas toks labiau diskusinis, nei ką nors stipriai pakeisiantis, bet komitete padiskutuosime. Taip pat taisome keletą techninių netikslumų. Jie buvo palikti priėmimo metu, juos pastebėjo, atkreipė dėmesį VRK. Didžioji įstatymo projekto dalis yra tai, ką mes išgirdome per parlamentinę kontrolę iš Vyriausiosios rinkimų komisijos.

PIRMININKAS. Du Seimo nariai nori paklausti. R. Baškienė klausia pirmoji.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Matyt, praktika padiktavo iškylančius trūkumus, todėl jūs teikiate pastabas ir pasiūlymus. Prašom pasakyti, ar tai suponuoja, kad Vyriausioji rinkimų komisija, matydama ir prieš tai buvusias problemas ir trūkumus, tiesiog to nedarė, nesistengė padėti, kad būtų ištaisyta, ar vien dėl to nedarė, kad nebuvo teisės akto, jai nurodančio šiuos trūkumus ištaisyti?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš manau, kad Vyriausioji rinkimų komisija galėjo susitvarkyti didelę dalį turimų problemų, tiesiog galbūt reikėjo pažiūrėti lanksčiau. Įstatymas nedraudė jiems tvarkytis. Kai kur dabar įdedame imperatyvą, įrašome imperatyvą kitoms institucijoms, pavyzdžiui, pateikti informaciją. Galbūt vienintelis atvejis yra dėl pareiškinių dokumentų pateikimo terminų. Čia mes, išdiskutavę komitete, ir Vyriausioji rinkimų komisija turime skirtingas nuomones. VRK mano, kad dirbti kalėdiniu laikotarpiu yra labai smagu ir jiems viskas labai gerai. Mes sakome, kad, žiūrėkite, gal jums ir patinka dirbti per Kalėdas, bet politinės kampanijos dalyviams nepatinka, mes norime pabaigti procedūrą anksčiau, iki Kalėdų. Tai čia yra tam tikras ginčas, ir man atrodo, mes turime teisę apsispręsti. Man atrodo, Kalėdos yra skirtos Kalėdoms ir šeimai, o ne dokumentams pateikti.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Dėkoju, pirmininke. Turbūt pribloškė visus, kurie ne pirmą kartą dalyvavo rinkimuose, buvusios VRK pirmininkės ir jos komandos pozicija, pildant pareiškinius dokumentus. Tai aš nežinau, ko trūko ar trūksta? Ir kaip jūs taisysite tai, kad priimami dokumentai, po to eliminuojami kandidatai iš rinkimų sąrašų ir neleidžiama jiems dalyvauti? Juk šiandien turbūt nesudėtinga, kad jeigu tu neužpildei arba vietoj savo nuotraukos įdėjai kaktuso, dokumentai neturėtų būti priimami. Bet patys sujaukė programas, už kurias sumokėtas ne vienas milijonas eurų, tiesiog eliminavo, sukėlė chaosą. Tai kaip jūs dabar reglamentuosite, ar pasimokėte iš tų klaidų, ar reglamentuosite, kad nepriimtų dokumentų, kaip ir turto ar pajamų deklaracijų, jeigu tu neužpildai visų vietų, kurias turėjai būtinai užpildyti? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Aš su jumis visiškai sutinku. Jeigu VRK būtų savo sistemoje uždėjusi vieną varnelę, greičiausiai nebūtų leidusi priimti tuščių, neužpildytų dokumentų,

tai problemos nebūtų buvę. Tačiau tai nebuvo padaryta, tam nebuvo galbūt pasiruošta, galbūt anksčiau nebuvo tokios problemos, nes nebuvo tokio kiekio netvarkingų dokumentų.

Ką šiame pakete mes padarome? Mes įrašome vieną sakinį, čia yra prezidentūros patarėjų pasiūlymas tiesiog įrašyti nuostatą, kad dokumentai negali būti priimami, jeigu jie nėra pilni, ir VRK turės įgyvendinti. Bet matote, kodekse mes negalėsime reglamentuoti taip, kad Vyriausioji rinkimų komisija ar kita komisija nepadarytų kokios nors kliurkos, tiesiog neįmanoma. Manau, tai buvo pamoka jiems, jie pažadėjo ir taip tą susitvarkyti. Tikiu, kad susitvarkys. O jeigu dar balsuosite už pirmalaikius rinkimus, tai galėsime ir anksčiau išbandyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Už kalbą V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Be jokios abejonės, savivaldos rinkimai, kuomet visiškai neseniai buvo priimtas Rinkimų kodeksas, atskleidė tam tikras problemas ir tam tikrus tikslus... tikrus netikslumus, kurie buvo numatyti Rinkimų kodekse. Tai čia daugelis iš jų yra pataisymai ir patobulinimai, kurie susiję su praktiniu įgyvendinimu, organizuojant rinkimus, todėl siūlyčiau pritarti.

Taip pat trumpa replika arba pastabėlė mūsų kolegai, kuris tai pateikė. Galėtų nepamiršti visų, kurie dirbo, net ir registruodamas antrą variantą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kol kas baigėme šį klausimą svarstyti ir kiek vėliau kelsimės į balsavimo intervalą su juo.

16.03 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 57, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2757 (pateikimo tęsinys)

Dabar liko paskutinis klausimas – Rinkimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2757. Jį pateiks D. Asanavičiūtė. Tikimės, kad spėsime per šešias minutes, įskaitant atsakymus.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai ir Seimo narės, teikiu kartu su kolegomis Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 57, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašai būtų tikslesni. Pagal Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 3 straipsnį, Lietuvos Respublikoje gyvenantys piliečiai nuo 16 metų privalo turėti galiojančią asmens tapatybės kortelę arba pasą, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečio asmens dokumentai, patvirtinantys jo asmens tapatybę ir pilietybę. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, siūloma papildyti rinkėjų sąrašų sudarymo reikalavimus ir numatyti, kad į rinkėjų sąrašus būtų įtraukiami tik asmenys, turintys reikiamą galiojančią tapatybę patvirtinantį asmens dokumentą, taikant analogišką tvarką kaip asmenims, kurių gyvenamoji vieta nežinoma. Asmenys, turintys teisę rinkti, tačiau neturintys galiojančio asmens tapatybę patvirtinančio dokumento ir neįtraukti į rinkėjų sąrašus, neprarastų teisės balsuoti, tačiau norėdami dalyvauti rinkimuose jie turėtų kreiptis į atitinkamą rinkimų komisiją su prašymu įrašyti juos į rinkėjų sąrašus. Tokių prašymų pateikimo tvarką nustatytų Vyriausioji rinkimų komisija. Tiek trumpo pristatymo. Lauksiu klausimų.

PIRMININKAS. Panašu... Taip, atsirado vienas klausimas. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūs dabar norite, kad į sąrašus būtų traukiami asmenys, turintys asmens dokumentą, bet ir taip jie negalėtų balsuoti su negaliojančiu asmens dokumentu. Kam tas papildymas reikalingas? Neturintis galiojančio asmens dokumento balsuoti negali, nes jis turi pateikti dokumentus, dokumentą patikrina ir jeigu jis negalioja...

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Į rinkėjų sąrašus įtraukiami visi pilnamečiai Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys teisę balsuoti. Tie, kurie yra deklaravę savo gyvenamąją vietą Lietuvoje, įtraukiami, kurie nedeklaravę, nėra traukiami jau pagal dabar galiojančią Rinkimų kodeksą ir jie turi pareikšti aiškią valią, kad nori balsuoti tam tikroje apylinkėje. Vėlgi tie, kurių pasai negalioja, iki šiol buvo įtraukiami į rinkėjų sąrašus. Taigi siūlau jų netraukti automatiškai į rinkėjų sąrašą, jeigu bet kuris jų asmens dokumentas, abu dokumentai negalioja. Tokiu būdu jie taip pat turėtų

pareikšti savo aktyvią valią balsuoti tam tikroje apylinkėje. Toks būtų pataisymas, kad jie automatiškai nėra įtraukiami, jie turi pareikšti aktyvią valią balsuoti ir ateiti balsuoti balsavimo dieną.

PIRMININKAS. Dėkui. Atsakėte į tą vienintelį klausimą. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Reikia vis dėlto dar 2,5 minutės luktelti iki darbotvarkėje fiksuoto balsavimo intervalo. Tik pasakysiu, kad balsuosime dabar pirmiausia dėl Rinkimų kodekso pataisų, kad būtų patogiau verstis darbotvarkės lapus iš eilės. Pirmiausia dėl D. Asanavičiūtės ir kolegų projektų. Iki balsavimo pradžios dar reikia mums 2 minutes pabūti. Gal kas nors ką nors reikšmingo nori pasakyti per šoninį mikrofoną? Kartais čia būna besiveržiančių. (*Šurmulytės salėje*) Yra, yra tokia 2 minučių galimybė. Iš karto R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu dar kartą paraginti Seimo narius nepritarti Teisės ir teisėtvarkos komiteto įžvelgtam prieštaravimui Konstitucijai ir leisti išviešinti bendradarbiavusius su KGB organizacija, nes mes turime vienodai traktuoti, kaip ir Komunistų partiją paskelbėme nusikalstama organizacija. Negalima vienu saugoti, o kitų, sakykime, darbus ir žalą mūsų valstybei smerkti. Labai tikiuosi, kad leisite pateikti įstatymo projektą ir vėliau mes, visos frakcijos, kartu komitete rasime tuos sprendimus, kaip galime atlikti tą veiksmą, kurio labai seniai laukia visuomenė, kuris, deja, neįvyko nepriklausomybės paskelbimo pradžioje. Dėl to mes ir esame politikai, kad turėtume politinę valią padaryti tai, kas mums būtina. Aš užėmiau laiką per šoninį mikrofoną. Labai dėkoju pirmininkui ir labai raginu visus atmesti komiteto nuomonę ir leisti pateikti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, kad 1,5 minutės užpildėte. Likusias 20 sekundžių, matyt, patys kaip nors išbūsime.

Gerbiami kolegos, sulaukėme balsavimo intervalo pradžios ir, kaip minėjau, pirmiausia balsuosime dėl D. Asanavičiūtės ką tik pateikto Rinkimų kodekso pataisų projekto. Taip ūkiškai apibūdinant, dėl rinkėjų sąrašų formavimo pakeitimų. Kas pritaria, balsuoja už, kiti atitinkamai kitaip.

Už – 78, prieš nėra, susilaikė 24. Projektui po pateikimo pritarta.

Čia parašyta, kad siūloma svarstyti birželio 30 dieną, bet, man atrodo, mes tokiu atveju šioje sesijoje jau nebepriimtume. Tai galbūt fiksuokime, kad birželio mėnesį, apibendrintai. Sutariame bendrai dėl tokios formuluotės? Gerai.

Dabar kiti projektai eilės tvarka. Komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, nepaminėjau, kadangi jau toks trivialus dalykas. Dėl visų konstitucinių įstatymų pataisų projektų yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagal Statutą. Taip, fiksuojame ir tą momentą.

16.11 val.

Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2) (pateikimo tęsinys)

Buvęs darbotvarkės 1-6 punktas – Rinkimų kodekso 11 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(2), jį pateikė A. Vyšniauskas, dėl baudžiamosios atsakomybės momentų. Čia taip aš apibūdinau trumpai.

Už – 95, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo.

Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Taip pat fiksuojame, kad svarstymas birželio mėnesį tikintis, kad greičiau negu iki birželio 30 dienos komitetas apsvarstys.

16.12 val.

Rinkimų kodekso 30, 32, 38, 64, 69, 78, 79, 80, 81, 85, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 134, 138, 163, 181, 185, 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas – Rinkimų kodekso daugelio straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(2). Pateikimas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 101, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta.

Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas birželio mėnesį. Pritariame bendru sutarimu.

16.13 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746 (pateikimo tęsinys)

Kitas projektas, kurį pateikė I. Kačinskaitė-Urbonienė, – Rinkimų kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 68, 163 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2746. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo. Čia taip trumpai apibūdinsiu – dėl balsų perskaičiavimo galimybių praplėtimo.

Balsavo 107: už – 100, prieš nėra, susilaikė 7. Pritarta.

Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas birželio mėnesį.

16.14 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 95 ir 97 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2747, Administracinių nusižengimų kodekso 12 ir 93 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2748 (pateikimo tęsinys)

Kitas – dviejų projektų paketas: Rinkimų kodekso pataisos ir Administracinių nusižengimų kodekso pataisos. Čia trumpai apibūdinsiu – dėl reklamos galimybių tretiesiems asmenims.

Už – 55, prieš – 4, susilaikė 45. Ir šiam projektui pritarta. Pranešėja laiminga, netiki savo akimis. (*Juokas salėje*) Teisės ir teisėtvarkos komitetas – pagrindinis. Svarstymas – birželio mėnesį, kaip ir kitų kodekso pataisų.

16.15 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2403 (pateikimo tęsinys)

Toliau dabar jau keliamės į opozicinę darbotvarkę. Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2403. Čia, taip ūkiškai kalbant, vietoje 67 ir 33 keičiama į 50 ir 50.

Balsavo 108: už – 47, prieš – 21, susilaikė 40. Šiam projektui nepritarta. Iš karto spėsime tradiciškai, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Už kaip visada – už grąžinimą tobulinti, prieš – už atmetimą.

Balsavo 107: už – 54, prieš – 53. 1 balsu suteikta galimybė projektą autoriui tobulinti.

Toliau replika po balsavimo. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Jurgi, aš prisimenu, kai jūs buvote Seimo narys ir opozicijoje, jūs siūlėte, kad nuo akcizo būtų skiriama net 75 % surinktų lėšų keliams. Dabar nuvažiavoje iki 30 %. Faktiškai greitai keliams nieko neskirsime. Grius tiltai, mašinomis nevažiuosime, statysime tik tuos nuotolinius matuoklius.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs čia maišote procentų skirstymus, nes čia mes nesvarstome, kiek skiriame nuo akcizo. Kaip žinote, Konstitucinis Teismas to nebeleidžia. Čia tik svarstome, kiek skirti savivaldybių keliams, kiek magistraliniams ir krašto keliams. Manau, kad kitiems Seimo nariams tikrai ne tas pats, jeigu jums čia tas pats.

16.17 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2424, Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2425 (pateikimo tęsinys)

Toliau – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 110: už – 50, prieš – 22, susilaikė 38. Vėl nepritarta.

Balsuosime, ar gražiname tobulinti, ar atmetame. Tai vėl už – tobulinimas, prieš – atmetimas.

Balsavo 108: už – 56, prieš – 52. Vėl suteikiama galimybė projektą tobulinti.

16.19 val.

Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1741(4) (pateikimo tęsinys)

Skolų išieškojimo įmonių įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1741(4). Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 57, prieš – 12, susilaikė 33. Po pateikimo projektui pritarta. Taigi ketvirtas kartas šį kartą suveikė. Pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje, nes naujos apimties projektas.

M. Lingė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Vyriausybės išvados reikėtų.

PIRMININKAS. Suprantama. Manau, bendru sutarimu fiksuojame, kad prašome Vyriausybės išvados. Priimta. (*Balsas salėje: „Nebus tos Vyriausybės.“*) Kokia nors Vyriausybė visada būna, Petrai.

16.20 val.

Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1455 (pateikimo tęsinys)

Toliau – Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 107: už – 45, prieš – 22, susilaikė 40. Projektui nepritarta.

Balsuojame, ar gražinti tobulinti. Balsuojantys už balsuoja už gražinimą tobulinti, balsuojantys prieš balsuoja už atmetimą.

Už – 67, prieš – 41. Vėl suteikiama galimybė tobulinti.

16.22 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo Nr. VIII-1436 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-277(2) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuosime, ar pritariame Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai, joje fiksuota, kad toliau įrašytas projektas Nr. XIVP-277(2) prieštarauja Konstitucijai. Balsuosime, ar pritariame, kad yra prieštaravimas Konstitucijai.

Už – 62, prieš – 36, susilaikė 10. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai pritarta. Fiksuojamas prieštaravimas Konstitucijai ir toliau projekto pateikti nėra galimybės.

16.23 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 32, 54, 59 straipsnių ir Įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763 (pateikimo tęsinys)

Toliau – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių ir įstatymo 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2763. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 106: už – 57, prieš – 11, susilaikė 38. Taigi projektui po pateikimo pritarta. (*Balsai salėje*) Pirma baigsime viską užfiksuoti. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Pritariame bendru sutarimu.

A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Prašytume Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Suprantama, kad be Vyriausybės išvados čia neapsieisime. Bendru sutarimu prašome Vyriausybės išvados. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, didelę nuodėmę *ant dūšios* prisiėmiau, labai didelę. Kažkaip užhipnotizavo konservatoriai, pabalsavau už kagėbistų išlaptinimą. Tai prašau bent protokole parašykite: balsavau prieš – kad būtų išviešinti. Tikrai, atleiskite šitą didelę nuodėmę man. Net A. Vyšniauskas žegnojasi.

PIRMININKAS. Gerai. Reikia patikslinti jūsų balsavimą tikriausiai. Gerai, protokole bus pažymėta.

Dabar aš tą svarbiausią vakarinio posėdžio klausimą dėl pirmalaikių Seimo rinkimų palieku pačiai pabaigai. (*Balsai salėje*) Kaip visada, reikšmingiausi klausimai turi būti... Dabar balsuosime dėl kitų projektų ir paskutinis bus tas balsavimas.

16.25 val.

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2533 (*pateikimo tęsinys*)

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2533. Pateikimas.

Balsavo 106: už – 54, prieš – 11, susilaikė 41. Pritarta. Fiksuojame, kaip pasiūlyta, kad pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Visi sutariame. Ir, matau, G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Atkreipiu dėmesį į Teisės departamento pastabą, kad būtina Vyriausybės išvada, ir aš jos taip pat prašau. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, atsižvelgę į Teisės departamento pastabą prašome Vyriausybės išvados.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, noriu priminti, kad Vyriausybė jau pasisakė, pagal Vyriausybės išvadą buvo ir paruošta. Dėkoju.

PIRMININKAS. Tai vis tiek, formaliai tai yra naujas pateikimas ir galbūt Vyriausybei čia bus paprasta pakartoti, jeigu dėl išvados jau viskas suderinta, bet turime jos paprašyti.

16.27 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 1, 6, 8, 12 straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2622 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas – Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių ir jo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2622.

Balsavo 107: už – 35, prieš – 21, susilaikė 51. Nepritarta. Balsuojame, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti.

Už – 54, prieš – 50. Šiandien visi taip geranoriškai nusiteikę, kad lieka galimybė tobulinti.

16.29 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2585 (*pateikimo tęsinys*)

Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2585 (dėl Bitininkų dienos). Pateikimas.

Už – 96, prieš – 2, susilaikė 5. Visi mylime bitininkus, pritarta po pateikimo. Pagrindinis būtų Švietimo ir mokslo komitetas, kaip visada, dėl tokių projektų. Siūloma svarstyti birželio mėnesį, kad dar šią vasarą bitininkai galėtų jau oficialiau švęsti.

16.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-757(4) (*pateikimo tęsinys*)

Na ir pagaliau Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-757(4). Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 79: už – 8, prieš – 51, susilaikė 20.

P. Gražulio replika.

P. GRAŽULIS (MSNG). Jūs išreiškėte didžiulį nepasitikėjimą G. Landsbergiu, taigi jo projektas. Jis 2 savaites nuolat kalbėjo apie priešlaikinius Seimo rinkimus. Jums laužė rankas ir kojas, jus, sakė, išmes iš partijos, jeigu jūs nebalsuosite. Kur jūsų rankos ir kojos?

Bet, antras dalykas, aš pasakiau, kad jūs mulkinate tautą, kad šis melas išlįs. Jeigu nebūčiau užregistravęs šito projekto, pusę metų ar metus dar būtume kalbėję apie pasileidimą. O dabar ką jūs šnekėsite, ką jūs meluosite tautai?! Tai visi esate melagiai. O kas meluoja, tas ir vagia.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, čia ne dėl G. Landsbergio projekto buvo balsuojama, o dėl jūsų, tad pasižiūrėkite, kiek turite palaikymo. O dėl to projekto, tikėkimės, gal bus balsavimas birželio 6 dieną. Tada galėsite komentuoti. O dabar A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš tikrai negaliu atsistebėti Petro naivumu. Tiki politikų žodžiu, o ypač G. Landsbergio.

PIRMININKAS. Gerai. Matau, kad dar vienas priklausomybė nuo konservatorių galintis įgyti atsiranda čia, Seime, tad tomis džiugiomis naujienomis turbūt galime ir... Teisingai, dabar reikia alternatyviai balsuoti, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti projektą.

Už – 30, prieš – 48, na, ką padarysi, gerbiamas Petrai, dauguma Seimo netiki, kad jūs tinkamai patobulinsite tą projektą. (*Juokas salėje*) Prašom, dar replika.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taigi ne aš, G. Landsbergis, sakė, tobulins. Ar jūs negirdite? Jurgi, G. Landsbergis! Aš tik įkūnijau tai, ką G. Landsbergis nuolat kalbėjo, kad reikia priešlaikinių Seimo rinkimų. Aš tik tą užregistravau, nieko daugiau.

PIRMININKAS. Tikrai dėl jūsų paskelbtų priklausomybių mes daug laiko sugaištame, kažką reikia daryti.

Baigiame šios dienos posėdį. Registracijos nebeskelbiu, nes ką tik balsavome. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 280 STENOGRAMA

2023 m. birželio 1 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Laba diena, gerbiami kolegos! Pradedame birželio 1 dienos nenumatytą Seimo posėdį. (*Gongas*)

14.01 val.

Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingas įteikimas Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui Ruslanui Stefančukui

Gerbiami kolegos, į posėdį atvyko Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas R. Stefančukas ir delegacija. Pasitikime plojimais. (*Plojimai*) Taip pat posėdyje dalyvauja užsienio šalių ambasadoriai, Č. Juršėnas, neseniai apdovanotas Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimu – Aleksandro Stulginskio žvaigžde, kiti garbingi svečiai.

Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės iškilmingą įteikimą. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju. Kviečiu sveikinimo žodį tarti Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen. (*Plojimai*)

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininke, mielas Ruslanai, gerbiami delegacijos nariai, gerbiami kolegos Seimo nariai. Ši posėdį šiandien norėjosi pradėti iškilmingais žodžiais ir žodžiais apie gerbiamo Ruslano lyderystę, tačiau ir vėl iš naujo sukrėtus žinioms apie teroristinius Rusijos smūgius, Tarptautinę vaikų gynimo dieną pareikalavusius dar dviejų vaikų gyvybių, aš labai norėčiau pakviesti visus tylos minute pagerbti žuvusius Ukrainos vaikus.

Tylos minutė

Dėkoju.

Gerbiami kolegos, šiandien aukščiausią Seimo apdovanojimą – Aleksandro Stulginskio žvaigždę iškilmingai įteiksime Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui R. Stefančukui. Signataro, Lietuvos Prezidento ir Seimo Pirmininko A. Stulginskio vardas yra suteikęs aukščiausią prabą apdovanojimui, skirtam įvertinti nuopelnus puoselėjant parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjas.

Pirmieji Aleksandro Stulginskio žvaigžde yra apdovanoti Prezidentas V. Adamkus ir labai daug prisidėjęs prie Lietuvos valstybės tvirtinimo Jungtinių Amerikos Valstijų senatorius R. Dž. Durbinas. Per pastarojo asmenį įvertintas ir mūsų didžiausios sąjungininkės Jungtinių Amerikos Valstijų vaidmuo ginant ir palaikant Lietuvos valstybę – nuo Lietuvos aneksijos ir okupacijos nepripažinimo politikos per visą sovietmetį iki šiandienos artimiausių partneriškų santykių pirmiausia euroatlantinio bendradarbiavimo kontekstuose.

Visai neseniai aukščiausiu Seimo apdovanojimu buvo pagerbtas Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs Seimo Pirmininkas Č. Juršėnas, o šiandien Aleksandro Stulginskio žvaigždę įteikiame Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui R. Stefančukui. Kaip ir senatoriaus R. Dž. Durbino atveju, šis apdovanojimas turi kelias dimensijas.

Viena vertus, Ruslanas yra vienas charizmatiškiausių Ukrainos lyderių, savo asmenine lyderyste, drąsa ir pavyzdžiu milijonus savo tautiečių įkvepiantis priešintis imperinei agresijai. Jo pastangos telkti demokratinio pasaulio parlamentinę bendruomenę už savo tėvynės laisvę yra išskirtinės.

Ruslano kvietimu drauge su kolegomis Latvijos ir Estijos parlamentų pirmininkais pernai lankėmės Aukščiausiojoje Radoje praėjus vos mėnesiui nuo vasario 24-osios. Nepaisydami to, kad agresoriaus tankai buvo priartėję prie sostinės Kyjivo, Ukrainos parlamentarai rinkosi į posėdį, priėmė būtinus sprendimus ir parodė visam demokratiniam pasauliui, kaip privalo veikti demokratiškai išrinktas parlamentas net nuožmiausios agresijos sąlygomis.

Kita vertus, broliška Ukraina visada buvo tarp pačių artimiausių istorinių Lietuvos sąjungininkių ir mūsų siekis kartu atsispirti imperinei Maskvos agresijai skaičiuoja ne vieną šimtmetį. Kyjivo Pečorų lauroje palaidotas K. Ostrogiškis, kuris daugiau kaip prieš 500 metų (jei tiksliau, kitais metais minėsime 510 metų) vadovavo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenei Oršos mūšyje, kai visi kartu nugalėjome triskart didesnę Moskovijos kariuomenę. Oršos mūšis, savo svarba nenusileidžiantis Žalgirio kautynėms, yra svarbi istorinė jungtis, siejanti Lietuvą, Lenkiją, Ukrainą ir Gudiją – šalis, kurių žmonės dabar ne tik patiria ypatingą dvasinę bendrystę, karą išgyvena kaip didžiulę asmeninę tragediją, bet ir jaučia priklausą europietišškai civilizacijai.

Ruslanai, jūsų frazė, skambėjusi maždaug taip: jūsų kovą su rusišku totalitarizmu pradėjote, o mes užbaigsime, pasakyta čia, Vilniuje, Lietuvos širdyje, tapo sparnuota. Esu įsitikinusi, kad ji yra ir pranašiška. Rusiškas totalitarizmas, tokia pat neapykantos ideologija kaip fašizmas ar nacizmas, yra nesuderinamas su civilizuoto bendrabūvio ir tarptautinio saugumo normomis, todėl privalo būti panaikintas. Dabar šio proceso avangarde esate jūs – Ukraina. Mūsų tvirtas įsipareigojimas – palaikyti jus, kiek reikės, ir padaryti viską, kad tas palaikymas nesilpnėtų.

Dar kartą nuoširdžiai sveikinu jus su garbingu apdovanojimu. *Razom do peremogi! Slava Ukraini!* (Balsas salėje: „Herojam slava!“) (Plojimai)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiai Seimo Pirmininkei V. Čmilytei-Nielsen ir perduodu pirmininkavimą.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkoju. Dabar į tribūną norėčiau pakviesti P. Saudargą. (Plojimai)

Seimo Pirmininko pavaduotojo Pauliaus Saudargo kalba

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Шановний Голово Верховної Ради України Руслане Стефанчук! (Plojimai) Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami ambasadoriai, gerbiami kolegos Seimo nariai ir svečiai! Для мене велика честь представити сьогодні людину, якій ми будемо вручати нагороду Сейму Литовської Республіки – зірку героя Президента Александра Стулгінського. Не секрет що це – Голова Верховної Ради України Р. Стефанчук. (Plojimai)

Aš esu tikras, kad šiam Seimo sprendimui pritartų ir pats Prezidentas A. Stulginskis. Juk A. Stulginskis išgyveno to paties raudonojo maro terorą, perėjo Gulago pragarą, kovojo su tuo pačiu blogiu, su kuriuo šiandien kovoja didvyriškai savo žemę ir laisvę ginanti Ukraina. Kas geriau, jei ne pats A. Stulginskis suprastų Ukrainos žmonių kančias? Kartu jis didžiuotųsi tiek visų ukrainiečių vienybe ir didvyriškumu, tiek ir valstybės pareigūnų valia ir atsakomybe sunkiomis ir dramatiškomis valandomis. O kaip tik R. Stefančukas ir yra toks valstybės vyras, ant kurio pečių taip pat užgriuvo daugiatonė atsakomybė už šalies ateitį, Rusijai užpuolus Ukrainą ir pradėjus brutalų neišprovokuotą karą.

Man teko garbė susipažinti su gerbiamu Ruslanu dar 2021 metų pavasarį Rytų Ukrainoje prie rusenančio fronto – demarkacinės linijos. Ėjo aštuntieji karo Donbase metai. Tada mūsų trišaliame (kartu su Lenkijos atstovais) susitikime pabrėžiau, jog tai, kas vyksta Ukrainos žemėje, nėra joks dvišalis konfliktas, o aiški primityvi vienaspusė Rusijos agresija. Deja, tai buvo tik įžanga į dar platesnio masto karinę agresiją. Tuomet dar nežinojome, koks skausmas ir išbandymai laukia Ukrainos. Pirmą kartą paspaudžiau ranką gerbiavam Ruslanui būtent Mariupolyje, pastate, kurio,

kaip ir daugelio kitų šiame mieste, greičiausiai jau nebėra – juos nušlavė beatodairiško Rusijos armijos bombardavimo, terorizmo, genocido kruvina banga. Prisimenu, kaip tuomet R. Stefančukas su šalmu ir neperšaunama liemene, stovėdamas iki pamatų sugriautame Širokino miestelyje, kreipėsi į pasaulį ir prašė sustabdyti imperialistinės agresorės Rusijos užmačias. Deja, tuomet pasaulis ukrainiečių balso dar negirdėjo. Kiek kraujo turėjo pralieti Ukraina, kad demokratinis pasaulis pagaliau išgirstų... Per daug.

Šiąnakt vėl per Rusijos surengtą raketų ataką Kyjive žuvo du vaikai ir dar keli buvo sužeisti. Taip Rusija pasveikino Ukrainą ir pasaulį su Tarptautine vaikų gynimo diena. Tai – brutalus terorizmas. Lietuva pirmoji štai šiame parlamente įvardijo Rusiją teroristine valstybe. Laukiame, kada tai padarys visas demokratinis pasaulis.

Ukrainos parlamento Pirmininką nuo pirmųjų karo dienų matėme kaip vieną iš valstybės lyderių, esančių kovos už Ukrainos laisvę priešakyje. Tai politikas, kuris savo asmenine lyderyste, drąsa ir pavyzdžiu įkvepia ukrainiečius kovoti. Taip pat ir mus, užsienio politikus, moko tvirtybės, drąsos ir ištikimybės demokratijai, nepaisant nedėkingiausių aplinkybių. Kaip Aukščiausiosios Rados Pirmininkas R. Stefančukas užtikrina, kad parlamento darbas vyktų net ir karo sąlygomis, ir vyktų sklandžiai, kad net ir Kyjive krentant raketoms bei dronams būtų priimami būtini šaliai sprendimai ir reformos.

Rusijos pradėtas karas tik dar labiau sustiprino Ukrainos žmonių euroatlantines ambicijas. Neginčijamas ir R. Stefančuko atsidavimas šios ambicijos įgyvendinimui. Ukrainos parlamento vadovas ne kartą kreipėsi į demokratinių šalių parlamentus, taip pat į Europos Parlamentą, NATO Parlamentinę Asamblėją, ragindamas suteikti Ukrainai šalies kandidatės į Europos Sąjungą statusą, aktyviau ir rezultatyviau tartis dėl Ukrainos narystės NATO perspektyvos. Kaip ir jūs viliaimės, kad Vilniuje vyksiantis NATO valstybių vadovų susitikimas pagaliau aiškiai apibrėš Ukrainos narystės Alianse laiko rėmus.

R. Stefančukas tarptautinės bendruomenės yra vertinamas kaip Ukrainos euroatlantinės integracijos pamatinis akmuo, kartu ir kaip vienas iš pagrindinių būtinų reformų ir teisėkūros iniciatyvų autorių ir varomųjų jėgų. Be to, ir kaip parlamentinės demokratijos ledlaužis, kuris ragina ir telkia demokratinio pasaulio parlamentinę bendruomenę padėti Ukrainai ir siekti agresorės atsakomybės ir nubaudimo. Vienas iš ryškių ir efektyvių tarptautinių formatų, inicijuotų R. Stefančuko, yra Krymo platforma, kurioje pavyko sutelkti demokratinio pasaulio parlamentų lyderius ir nepaleisti iš pasaulio dėmesio klausimo dėl Rusijos okupuotų teritorijų.

R. Stefančukas yra ir tikras Lietuvos draugas, aukštai vertinantis dvišalį bendradarbiavimą. Jis ne kartą lankėsi Lietuvoje ir Seime, o ir Ukrainos Aukščiausiojoje Radoje visada mielai priima mūsų parlamentarų delegacijas tiek dvišaliais, tiek daugiašaliais formatais. Aktyviai dalyvauja mūsų šalis vienijančiose parlamentinėse asamblėjose bei Liublino trikampyje kartu su Lenkija.

Noriu priminti žodžius, šioje salėje jūsų, gerbiamas Ruslanai, išsakytus praėjusį gruodį, jums svečiuojantis Lietuvoje: „Mes laimėsime ir pasieksime visus savo tikslus, nes iš kartos į kartą mes mokame kovoti ir mokame dirbti, nes kiekvienas ukrainietis rodo išskirtinį didvyriškumą, nes turime ištikimų draugų. Lietuva tarp jų užima ypatingą vietą.“ Ačiū už jūsų pasitikėjimą, mums garbė būti jūsų draugais, esame tikri, kad pergalė bus jūsų rankose. *Slava Ukraini! (Plojimai)*

PIRMININKĖ. Dėkoju P. Saudargui ir kviečiu gerbiamą Ruslaną, jam įteiksiu apdovanojimą. *(Plojimai)*

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Į tribūną kviečiu Aukščiausiosios Rados Pirmininką R. Stefančuką.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko Ruslano Stefančuko kalba

R. STEFANČUKAS. Gerbiama ponio Pirmininke, gerbiama ponio Ministrė Pirmininke, gerbiamas pone Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininke, gerbiama Seimo nariai, Jūsų Ekscelencijos, ponios ir ponai. Man ypatinga garbė būti šiandien apdovanotam šiuo aukštu Lietuvos Respublikos Seimo apdovanojimu. Su dideliu jauduliu ir ne mažesniu pasididžiavimu priimu Aleksandro Stulginskio žvaigždę, ji jau rytoj kartu su manimi keliaus pas savo teisėtą savininką – mano brangią bebaimę ir nenugalimą Ukrainos tautą.

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti savo broliams ir seserims lietuviams bei Lietuvos valstybei už viską ir tokį aukštą įvertinimą. Noriu padėkoti už tai, ką jūs taip įkvepiančiai ir nenuilstamai darote Ukrainos ir ukrainiečių labui šiuo sunkiu mus ištikusiu išbandymų laikotarpiu. Žinau, kad įvykius Ukrainoje sekate savo širdimis, savo istorine atmintimi, savo begaliniu nacionaliniu orumu. Jūs gerai žinote laisvės kainą, jūs gerai žinote orumo vertę, todėl jūs žinote, ko verta Rusija. Jūs mus suprantate geriausiai, nes jūs – nepalaužiama nugalėtojų tauta ir amžinai liksite nepaždūs kaip negailestingai stalinistinei mašinai, okupacinei sovietų valdžiai, taip ir šovininistiam Putino režimui.

Prisiminkime šiandien mūsų aukas. Prašau leisti man paprašyti dar kartą pagerbti tylos minutę istorinę atmintį visų lietuvių ir ukrainiečių, kurie žuvo dėl savo laisvės ir nepriklausomybės.

Tylos minutė

Brangi lietuvių tauta, brangūs lietuviai, didžiuojamės ir dėkojame jums! Dėkojame už tai, kad buvote vieni iš tų, kurie nuo pat pirmųjų plataus masto invazijos akimirkų vadovavo pagalbos Ukrainai frontui. Dėkojame už jūsų galingą ir įtikinamą balsą, kuriuo palaikote Ukrainą pasaulyje. Dėkojame, kad patys nepavargstate ir neleidžiate pavargti kitiems. Dėkojame, kad neleidžiate mūsų pamiršti, dėkojame, kad įtikinėjate, primenate, primygtinai raginate. Dėkojame už drąsos, paramos ir solidarumo vizitus.

Mes niekada nepamiršime, kad, nepaisydami priešo buvimo ir apšaudymų, jūs, brangi Viktorija, kartu su gerbiamaisiais Inara ir Jurijumi buvote pirmieji užsienio lyderiai, kurie praėjusių metų kovo 24 dieną atvyko mūsų palaikyti. Ir aš apie tai kalbėsiu kiekvieną kartą iš šios ir kitų tribūnų. Visada prisiminsime kiekvieną Pauliaus, Lauryno, Justino ir daugelio kitų draugų apsilankymą. Dėkojame Andriui ir Žygimantui už misiją „United 4 Ukraine“ ir nenuilstančiam Emanueliui už ataskaitas ir rezoliucijas dėl Ukrainos.

Dėkojame už jūsų „Stingerius“, kurie invazijos išvakarėse atvyko į Ukrainą ir neleido rusų desantui išsilaipinti ir užimti Kyjivo. Esame dėkingi už neįkainojamą karinę ir techninę pagalbą, Ukrainos kariuomenės mokymus, mūsų karių gydymą ir reabilitaciją. Esame dėkingi už visą finansinę, materialinę ir humanitarinę paramą, įskaitant nevyriausybinių paramą, kuri yra išpūdin-ga tiek savo apimtimi, tiek turiniu, o ypač – unikaliais solidarumo faktais. Per rekordiškai trumpą laiką surinkote neįtikėtinas sumas „Bayraktarui“, jūrų dronams, o neseniai – radarams!

Lietuvoje nėra žmonių, kurie nepadedą Ukrainai! Jūs suteikėte prieglobstį daugiau nei 70 tūkst. mūsų piliečių ir iki šiol tebedadedate mūsų tautiečiams. Dėkojame už visus sprendimus, kuriuos priėmė Seimas, Respublikos Prezidentas, Vyriausybė tam, kad atgrasytų ir nubaustų Rusiją.

Esate vienas iš neabejotinų lyderių įvedant sankcijas šaliai agresorei. Lietuva dar praėjusių metų balandį pirma nutraukė Rusijos naftos ir dujų importą. Būtent jūs užčiaupėte burnas melagingiems Rusijos propagandos kanalams, neišduodate vizų nusikaltėliams ir jų nebyliams bendrininkams, griežtai kontroliuojate sankcionuojamų prekių srautą.

Jūsų pasiryžimas imtis veiksmų, kad Rusijos nusikaltėliai būtų patraukti atsakomybėn, tikrai išpūdingas. Jūsų dėka Rusija niekada daugiau gyvenime nenusikratys teroristinės valstybės žymės ir už savo nusikaltimus būtinai turės atsakyti Specialiajam tribunolui.

Esame dėkingi už humanizmą, gailestingumą ir solidarumą su ukrainiečių tauta mus išgelbėjusiam miestui Vilniui. Esame dėkingi Klaipėdai, kuri tapo grūdų koridoriumi ir centru. Esame dėkingi visiems jūsų miestams ir kaimams, visiems jūsų žmonėms!

Labai vertiname jūsų dalyvavimą atstatant Ukrainą, jis taikos metu bus ne mažiau produktyvus. Už rekonstrukciją dėkoja kiekvienam iš jūsų šiandien Borodjanka, Irpinė, Buča ir Mariupolis!

Brangūs draugai, mūsų kova tęsiasi. Ir kovoti tenka ne tik mūsų lauke su ginklais rankose. Vyksta nors ir bekraujė, bet ne mažiau arši kova dėl teisės būti Europos ir euroatlantinės bendruomenės dalimi. Pirmuoju atveju mes įveikiame priešą, o antruoju – kažkieno baimes, stereotipus, nepasitikėjimą, dažniausiai įkvėptus to paties priešo. Prašome ir toliau padėti mums šioje kovoje, kaip jūs pirmieji padarėte čia, šioje salėje, balandžio 6 dienos rezoliucija, kurioje raginate Aljansą nebijoti ir nė akimirkos neabejoti dėl Ukrainos ir mūsų narystės NATO. Mes dėkojame Lie-

tuvai ir Europos Sąjungai už istorinį sprendimą suteikti Ukrainai kandidatės statusą. Žinote, kad, nepaisydami karo, mes darome viską, kas įmanoma, kad šiais metais pradėtume stojimo derybas.

Mieli kolegos, šiandien auštant, Tarptautinę vaikų gynimo dieną, Rusija Kyjive nužudė ir sušalošino vaikus. Žuvo mūsų žmonės, giminaičiai, draugai, tėvai. Kyjive ir visoje Ukrainoje toliau nenutyla oro pavojaus sirenos. Su didžiuliu nerimu širdyje, bet ir su viltimi prašau jūsų padėti mums sugrąžinti namo dešimtis tūkstančių mūsų vaikų, kuriuos Rusija pagrobė ir išvežė iš Ukrainos. Prašau jūsų kaip tėvas.

Gerbiama Viktorija, nuoširdžiai tikimės jūsų įsitraukimo į sisteminę pagalbą, kurią jau teikia Europos Sąjungos parlamentų pirmininkės. Prašau jūsų kaip motinos.

Gerbiami susitikimo dalyviai, kai atvykau į Vilnių, ilgai žiūrėjau į Vilniaus televizijos bokštą – jūsų kovos ir nepalaužiamumo simbolį! Baisiomis 1991 metų sausio dienomis jo bokštas sunkiai sužeidė, bet nenužudė išprotėjusio totalitarinio žvėries. Šiandien lenkiu galvą prieš jo gynėjus, visus Lietuvos nepriklausomybės gynėjus!

Atskirai noriu padėkoti legendiniam V. Landsbergiui, jūsų ir mūsų atgimimo tėvui. Ačiū jums už Lietuvos valstybingumo atkūrimą, lyderystę ir solidarumą!

Gerbiami draugai, mes būtinai užbaigsime reikalą, kurį pradėjote jūs ir jūsų bendražygiai Lietuvoje ir Ukrainoje. Pabaigsime šį reikalą visi kartu.

Tegyvuoją nepriklausoma Lietuva! Šlovė Ukrainai! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. *Дякую.* Dėkoju Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkui R. Stefančukui. Ceremoniją, skirtą šiam apdovanojimui, skelbiu baigtą. Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, 3 minučių techninė pertrauka, kol pereisime į kitą režimą ir atsisveikinsime.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, po truputį užimkime darbo vietas, pradedame savo darbinę posėdžio dalį. Galime registruotis, įsivertinti, kokiomis pajėgomis mes šiandien dirbame.

Užsiregistravo 93 Seimo nariai. Taigi, galėsime pradėti darbus, bet prieš svarbius darbus noriu atkreipti dėmesį ir pasidžiaugti, kad mūsų miela ir žavi kolegė gerbiama D. Šakalienė šandien švenčia nediduką, pusinį jubiliejų. (*Plojimai*)

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos gerbiamas M. Puidokas nori kažką pasakyti. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, esu tikrai sukrėstas, sunerimęs, nes Laisvės partijos atstovai ir dieną, ir naktį dirba dėl savo rinkėjų. Tai galbūt reikėtų kaip nors keisti įstatymų tvarką, kad jiems apmokėtų už viršvalandžius, nes žmonės, matote, ir naktimis darbuojasi dėl rinkėjų naktiniuose klubuose.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega, bet čia nebuvo nei dėl darbotvarkės, nei dėl vedimo tvarkos, nei replika po balsavimo, tiesiog savo politinius pareiškimus, aš manau, kiekvienas galime kokiais nors savo kanalais. O naktimis tekdavo dirbti, aš prisimenu, plenariniai posėdžiai vykdavo iki šešių ryto, trukdavo per visą naktį. Netgi parlamentas kartais dirba naktiniu režimu, tai čia nėra ko stebėtis.

14.35 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803 (*pateikimas*)

Gerbiami kolegos, pradedame darbotvarkės 1-2 klausimą – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803. Gerbiamas A. Petrošius norėtų mums pateikti šį projektą. Prašom į tribūną.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, tikriausiai kiekvienas iš jūsų esate susidūręs su tarybos nario veikla ar iš arčiau, ar iš toliau, taip pat esame politikai, Seimo nariai, ir žinome, koks visuomenės požiūris į politikus vyrauja. Nepaisant to, politikai, šiuo atveju tarybos

nariai, yra miestų ir miestelių bei žmonių atstovai, reprezentuoja juos ir yra jų veidas. Dažnai, nepaisant to nemėgstamo įspūdžio, vis dėlto turintys tą solidumo įspūdį. Labai gaila, kad tas solidumo įspūdis neretu atveju baigiasi tuo, kad tarybos nariai neturi galimybės net pavaišinti kava ar pietumis savo miesto svečių, kuriems pristato miestą. Tas dabar egzistuojantis reglamentavimas tikrai prie to prisideda. Dažnai gyventojai turi didesnę lūkestį nei sausas atstovavimas jiems posėdžių metu, skambina tarybos nariams tam, kad tarybos nariai pabandytų išspręsti jų kasdienes klausimas. Man labai gaila, kad tik šiandien radome tos politinės valios keisti tą situaciją, bet džiaugiuosi, kad ta politinė valia yra ir vis dėlto tarpfrakciniame susitikime buvo rastas pirminis bendras sutarimas dėl šio projekto, jį šiandien ir teikiame.

Šiandien teikiame Vietos savivaldos įstatymo pakeitimus, jais iš esmės išskirčiau penkis pagrindinius elementus, į kuriuos turėtume atkreipti dėmesį. Tai yra nuo šiol tarybos nariams nuo tokio teisės akto priėmimo būtų mokamas atlygis, kuris būtų lygus 20 % tos savivaldybės mero atlyginimo. Opozicijos lyderiams, komitetų ir komisijų pirmininkams būtų mokamas 20 % didesnis nei tos savivaldybės tarybos narių atlygis, o pavaduotojams – 10 %. Tos proporcijos yra jau galiojančiame reglamentavime, tiesiog susiejama su kitais dydžiais. Kalbant apie diferencijavimą, merų atlygis šiandien yra susietas su vidutiniu darbo užmokesčiu ir yra diferencijuotas priklausomai nuo savivaldybės gyventojų skaičiaus.

Antrasis dalykas, į ką turėtume atkreipti dėmesį, kad tikrai daug klausimų sukėlusios kompensacijos, susijusios su tarybos narių veikla, tai yra vadinamosios kanceliarinės, šiuo reglamentavimu būtų panaikintos, tai reiškia, kad naujasis atlygis apimtų tiek kanceliarines, tiek iki tol gautą atlygį. Ta atlygio sistema iki tol buvo įvairi, iš esmės būdavo atlyginama už posėdžiuose praleistą laiką su retomis išimtimis, kai kurios savivaldybės turėjo nusistačiusios reglamentuose, kad būdavo apmokamas ir pasiruošimo posėdžiams laikas. Tas apmokėjimas būdavo pagal vidutinį valandinį darbo užmokestį. Iš esmės susidarydavo situacija, kad atlygis būdavo nedidelis, o kanceliarinių išmokų dydis nebūdavo kaip nors reglamentuotas įstatymu ir tie skirtumai tarp kanceliarinių išmokų dydžių susidarydavo iki dešimties kartų, žvelgiant į visas savivaldybes.

Trečiasis momentas, į ką vertėtų atkreipti dėmesį, bent jau pirminis sumanymas buvo netaisyti Darbo kodekso nuostatų. Tam neprieštarauja ir Konstitucinis Teismas, jis savo nutarimuose yra išaiškinęs, kad politikų veiklos specifika lemia galimybę turėti truputį kitokią nei visų dirbančiųjų teisinį reglamentavimą.

Dar vienas svarbus momentas, tai yra nuoskaitos. Laikomės pozicijos, kad vis dėlto tiems politikams, kurie nelanko posėdžių, už juos ir turėtų būti nemokama. Pagal projektą tos nuoskaitos būtų reglamentuojamos savivaldybių tarybų reglamentuose. Visa tvarka ir taikymas, ir, žinoma, visa atlygio politika turėtų būti viešinama savivaldybių svetainėse. Šita redakcija tikrai nėra galutinė. Lauksime Seimo narių ir suinteresuotų pusių įvairių pasiūlymų. Juos vertinsime komitetuose ir Seimo salėje rasime, tikiuosi, geriausius sprendimus, kokius tik įmanoma rasti šioje esamoje situacijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tikiuosi, kad rasime. Bet jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiamas A. Skardžius pirmas klausia. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kodėl jūs nusprendėte, kad reikia mokėti atlyginimus tarybų nariams? Savivaldybių tarybų nariams? Juk yra merai, kurie dirba, vicemerai. O tarybų nariai susirenka vieną kartą per mėnesį ir, štai, jūs atseikėsite jiems po 700 už tą vieną posėdį. Juk atstovaujama valdžia! Ir jie dirba kitus darbus, atlyginimą gauna kitame darbe. Už tą sugaištą laiką vis tiek jiems skaičiuojamas tas atlyginimas. Jeigu tarybos narys yra verslininkas, tai dabar iš biudžeto už vieną posėdį atimkime tuos 700 litų iš... eurų, atsiprašau, iš kokio pensininko – tai atrodo nerimtai. Aš nežinau, kodėl jūs taip dosniai dalinate mokesčių mokėtojų lėšas.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pirmiausia, norėčiau atkreipti dėmesį, kad ne aš, o tai buvo bendras projektas, aptartas kartu su visomis frakcijomis. Ne visi į politiką ateina, būdami verslininkais. Tikrai turime skirtingų patirčių.

Laikomės pozicijos, kad vis dėlto darbas turi būti apmokamas, ir šiandien egzistuojantis reglamentavimas tikrai sukelia nemažai problemų. Yra asmenys, kurie turi pareigą dalyvauti tarybos posėdžiuose, galbūt komitetų posėdžiuose, nes tikrai ne vienas posėdis yra per mėnesį. Tary-

bos posėdis – galbūt, bet yra komitetai, yra komisijos ir kita veikla, kuria užsiima tarybos nariai. Vis dėlto tai sukelia nepatogumų ir tada atsiranda poreikis pranešti darbovietėms, kad jie tas valandas ar tas dienas nedalyvaus savo tiesioginėje veikloje, kuri dažnai būna apmokama geriau negu tarybos nario veikla. Tai sukelia tikrai didelių nepatogumų ir net kartais finansinių nuostolių. Yra poreikis suregulamentuoti šią situaciją taip, kad vis dėlto šita visa sistema būtų aiški, patogi, skaidri ir už tą darbą būtų atlyginama. Norėtusi, kad tarybos nario darbą suvoktume ne tik sausai – kaip dalyvavimą posėdžiuose, bet vis dėlto būtų suprantama, kad tas atstovavimas yra kur kas platesnis, sprendžiant ir kitus žmonių klausimus. Mes turime tikrai ir labai aktyvių, ir labai aktyvių tų tarybos narių ir tos praktikos skiriasi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamasis kolega. Išties pritariu tam, kad reikia spręsti šią problemą. Tačiau Lietuvos savivaldybių asociacijos suvažiavime nuskambėjo kai kurių merų nuostabėjimai dėl tarybos narių atlygio, kuris būtų 20 % dydžio nuo mero algos, teigiant: iš ko reikės nuimti?.. Tad ir klausimas: kodėl ir kuo remdamiesi jūs nustatėte 20 % ir dar 20 % už buvimą komiteto nariu ar komisijos nariu?

Ir antras klausimas: ar buvo tartasi su Lietuvos savivaldybių asociacija būtent dėl dydžio? Kad reikia, aš manau, visi tam pritariame. Bet dėl dydžio kaip apsisprendėte? Ačiū.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Pirmiausia, reikėtų pradėti nuo to, kad Savivaldybių asociacija pasutiniame Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto posėdyje išdėstė savo matymą. Tas matymas, matyt, finansiškai būtų buvęs šiek tiek brangesnis, nes buvo siūloma tiesiogiai sieti su vidutiniu darbo užmokesčiu. Tada turiu atkreipti dėmesį, kad atlygis būtų komitetų ir komisijų pirmininkams bei pavaduotojams, o ne kiekvienam nariui. Kad būtų tikrai aišku – tai ne 20 % didesnis nuo mero atlyginimo, o 20 % didesnis nei tos savivaldybės tarybos nario atlyginimas. Pirmiausia, matyt, buvo remtasi tais finansais, kurie šiandien yra skirti šitai sistemai išlaikyti.

Šiandien yra duomenų, jie buvo pristatyti šiame komitete, nurodančių, kad per metus tarybos narių kanceliarinėms išmokoms yra išleidžiama apie 4,8 mln. eurų. Mūsų skaičiavimu, pridėjus tas atlyginimo dalis, nes čia skaičiavome tik kanceliarines išlaidas, apmokėjimai būtų panašūs. Tiesa, gali susidaryti netolygumų, nes vienose savivaldybėse jis buvo gerokai didesnis, kitose – mažesnis. Kaip jau minėjau, bus komitetų posėdžiai, bus Seimo narių galbūt suinteresuotos pusės. Galbūt ta pati Savivaldybių asociacija pateiks papildomų pasiūlymų, kaip tobulinti šią projektą, jeigu matys tam poreikį, ir tie dydžiai tikrai nebūtinai yra galutiniai, kalbėsime ir ieškosime geriausio sprendinio. Toms savivaldybėms, kurioms tai kels kokių nors iššūkių, irgi bandysime ieškoti sprendinių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš principo, manau, nėra ginčo, kad tvarką reikia keisti, ir pritariame tam visi. Tiesa, ir kiti kolegos klausė, kad daugiausia klausimų yra dėl paties dydžio. Iš principo jūs, kaip pranešėjas, kaip komiteto narys, ar nepritartumėte tokiam siūlymui, kad būtų nustatyta bent jau iki 20 %, tai yra kad savivaldybių tarybos pačios galėtų pagal savo finansines išgales savo sprendimu nusistatyti mažesnę procentinę dalį ir taip įvertinti, kiek savivaldybėje dirbama ir kokios finansinės išgalės yra?

Taip pat kitas nedidelis klausimas, su tuo susijęs. Ar jūs manote, kad kitoje darbovietėje dirbantys asmenys ir toje darbovietėje gaus tomis valandomis, komisijai dirbant savivaldoje, atlyginimą, ar kaip čia yra? Nes iš įstatymo galima suprasti, kad jie gautų tuo metu dvigubai: ir esamoje darbovietėje, kurioje dirba nuolat, ir tuo metu, kai yra savivaldybės tarybos atlyginami? Ačiū.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Manau, kad (jeigu klausiate mano asmeninės nuomonės) vis dėlto tas santykis su pagrindiniu darbdaviu yra darbdavio ir darbuotojo klausimas, kaip jie išsprendžia šituos klausimus, ten yra įvairių mechanizmų, kai galima kompensuoti valandas ir ne darbo valandomis, savaitgaliais ar galbūt kitais momentais. Norėtusi palikti tas smulkmenas darbuotojų ir darbdavio tarpusavio santykiams.

Pirminėje redakcijoje buvo variantas „iki“, tiesa, jau po pasitarimo su skirtingų frakcijų seniūnais buvo priimtas sprendimas galbūt laikytis šios pozicijos, kad galbūt nustatome konkretų dydį. Nustatymas, reglamentavimas su žodžiu „iki“ gali kelti ir tam tikrų iššūkių, apie juos tikrai galėsime pasikalbėti komitete. Kviečiame dalyvauti aktyviai. Esame atviri visoms pozicijoms ir

jas vertinsime tiek dydžio, tiek galbūt šito reglamentavimo „iki“ klausimu, tikrai norėtusi išgirsti dar kartą ir Savivaldybių asociacijos pozicijas, taip pat ir parlamento narių. Kaip minėjau, ieškosi-
me to sprendinio, kuris tenkintų visas puses.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū. Norėčiau... Šiaip pasiūlymas yra diskutuotas jau daug ir komite-
te, ir su frakcijų seniūnais, bet kelia nerimą keli momentai. Vienas dalykas, kaip yra su tais tary-
bos nariais, kurie galbūt gyvendami regionuose, na, priversti dėl užsidarančių įstaigų, firmų ir
taip toliau išeiti į priverstinę pensiją, kokia bus jų situacija?

Ir kitas momentas. Ar yra numatyta dėl asmenų, turinčių negalią, nes, tarkim, gal kam nors
reikia asistento dėl pajudėjimo ar vertėjavimo, ar yra numatytos kokios nors galimybės? Ačiū.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ir esamas reglamentavimas, ir galimai būsimas reglamentavimas
sudaro prielaidas užtikrinti tarybos nariui, kad jis galėtų vykdyti savo veiklą, nors kanceliarinės
išmokos yra naikinamos. Tais atvejais, kai tarybos narį reikės aprūpinti ar kabinetu, ar būtinosisio-
mis priemonėmis, įskaitant ir pagalbą neįgaliesiems, ta pagalba turės būti suteikta, bet tai jau ne-
bus sprendžiama kanceliarinėmis išmokomis ir paties apsisprendimu.

O kalbant apie išankstinę pensiją, na, tas pirminis sumanymas yra, ir Vilius prieš tai minėjo,
gal ne iki galo atsakiau, tikslas vis dėlto yra netaikyti tų Darbo kodekso nuostatų ir neįsivelti į vi-
są tą reglamentavimą, ar tai bus apmokestinta visais darbo teisėje galiojančiais mokesčiais, ar bus
taikomas 15 % GPM tarifas. Čia dar tikrai yra neatsakytų klausimų, į juos, tikiuosi, mums padės
atsakyti tiek Mokesčių inspekcija, tiek Finansų ministerija. Na ir ieškosime to sprendinio, kad vis
dėlto į šituos dalykus neįsiveltume.

Esminis momentas, matyt, turėtų būti toks, kad jeigu vis dėlto tarybos narys nevykdo parei-
gų, nevaikšto į posėdžius, jam nėra mokama, nepriklausomai nuo to, kokios yra priežastys. Jeigu
tai yra darbo santykiams įprastomis išmokomis apmokestintas atlygis, vis dėlto tais atvejais, kada
bus pateisinamos priežastys, tokios kaip liga, tie žmonės, tie asmenys gaus padidintas išmokas
tokiu atveju ir tikrai turėtų būti tie klausimai neaktualūs. Bent jau pirminis sumanymas buvo toks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir turbūt pagal laiką paskutinis klausia gerbiamas G. Kindurys. Prašau.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, Euro-
pos vietos savivaldos chartijoje yra parašyta, kad vietos valdžios organų atstovams turi būti skir-
ta atitinkama finansinė kompensacija už išlaidas, patirtas vykdant pareigas, taip pat, esant reika-
lui, kompensacija už patirtus atlyginimo nuostolius ar atlyginimas už atliktą darbą. Tai dabar dėl
atlyginimo už darbą šis įstatymo projektas tikrai atitinka, tačiau kompensacija yra chartijoje įtvir-
tinta. Kokia jūsų pozicija ir nuomonė? Juk negerai, jei įstatymas prieštarautų Europos vietos savi-
valdos chartijai. Gal visgi planuojate svarstydami nustatyti bent minimalias galimybes kompen-
suoti už patirtas išlaidas, kad neprieštarautų šiai chartijai?

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Kaip parodė praktika, kanceliarinės išmokos, matyt, yra tas objek-
tas, kuris turi polinkį kažkaip plėstis, jei jį palieki. Pirminis sumanymas yra atsisakyti kanceliari-
nių išmokų, o šią kompensavimo mechanizmą įlieti į tą skaičių. Kadangi tai nėra tas atlyginimas,
kuris sausiai reglamentuojamas pagal Darbo kodekso nuostatas, laikomės tos pozicijos, kad tas
dydis turi apimti ir šią kompensaciją. Vadinas, neturėtų kelti klausimų. Šiandien mes turime Tei-
sės departamento išvadas. Į šią aspektą nebuvo atkreiptas dėmesys, tai laikomės pozicijos, kad,
matyt, to prieštaravimo Europos Sąjungos teisės aktams nėra, jo pavyks išvengti šiuo esamu, pla-
nuojamu reglamentavimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jums atsakyti skirtas laikas baigėsi. Galite užimti savo darbo vietą.

Dabar motyvai už. Pirmasis ir turbūt vienintelis gerbiamas D. Griškevičius. Jis nekalbės. Jei
nėra, tuomet gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Matyt, įstatymo projektas yra labai gera iliustracija, kaip galima ir
reikėtų spręsti krizes, kuomet jos iškyla tose srityse, kur Seimas yra pajėgus įsiterpti. Projektas,
manychiau, yra gana gerai apgalvotas ir tikrai toli gražu nepanašus į tuos skambius pareiškimus,
kad viską trenksime ir organizuosime priešlaikinius rinkimus. Tikrai džiaugiuosi, kad Seimo Pir-
mininkė turėjo tą racionalumo grūdą priimti sprendimus ir kartu suvienyti Seimo narius bend-
ram darbui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Man atrodo, kad šis įstatymas vis tiek neišsprendžia visų problemų. Taip, atlyginimas nustatomas, tačiau už patirtas kanceliarines išlaidas pats tarybos narys lėšų negaus, bet tuos klausimus spręs pati taryba. Ir vėl atsiranda, kai neapibrėžta suma, už kokią sumą galima padengti kanceliarines išlaidas, o gal pagalvos, kad tarybos nariui reikia ir automobilio, gal taryba nuspręs, kad reikia nupirkti lengvųjų automobilių. Gali atsirasti įvairiausių piktnaudžiavimų.

Aš manau, vis dėlto svarstymo stadijoje, priėmimo stadijoje komitetas turėtų dar stropiau pasižiūrėti ir ieškoti tokio įstatymo, kad nebūtų jokių piktnaudžiavimo galimybių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime per balsavimo langą, tai yra greičiausiai 16 valandą.

14.53 val.

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo dešimtoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2480(2)ES (priėmimas)

Dabar kitas darbotvarkės 1-3.1 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2480.

Čia dėl pagrindinio projekto nebuvo pasiūlymų. Mes galime eiti prie priėmimo pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio nebuvo pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 straipsnių nebuvo jokių pasiūlymų. Ar galime šiuos straipsnius priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Vadinasi, balsuosime tam numatytu metu.

14.54 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2481(2) (priėmimas)

Dabar 1-3.2 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2481.

Čia taip pat nėra pasiūlymų. Ar galime 1, 2 ir 3 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Nėra jokių siūlymų. Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi balsuosime, kai tam bus metas.

14.54 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413¹, 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-3.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482.

Čia išvis vienas straipsnis. Dėl jo nebuvo pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi balsuosime tam numatytu metu.

14.54 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pavadinimo pakeitimo ir kodekso papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483.

Čia taip pat yra vienas straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nebuvo pasiūlymų. Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime numatytu metu.

14.55 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52¹, 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.5 klausimas, paskutinis iš šio paketo, – Finansinių ataskaitų audito įstatymo daugelio straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2). Čia buvo daugiau straipsnių, bet dėl jų pasiūlymų nebuvo. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių nebuvo pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiems straipsniams? Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi, balsuosime per tam numatytą laiką.

14.55 val.

Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2). Čia buvo tiksliai keletas Teisės departamento pasiūlymų, bet visiems komitetas pritarė. Aš nežinau, ar reikia mums į tribūną kviesti pranešėją. Turbūt ne. Taigi, dėl 1 straipsnio buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, joms komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu 1 straipsniui? Dėkoju, pritarta.

Dėl 2 straipsnio taip pat buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

3 straipsnis. (*Balsai salėje*) Taip, atsiranda naujas 3 straipsnis. Galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Ir atsiranda naujas 4 straipsnis. Galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Tada buvęs 3 straipsnis dabar tampa 5 straipsniu. Dėl jo taip pat buvo Teisės departamento pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Galime šiam tokios redakcijos straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per tam numatytą laiką.

14.57 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės lydimasis 1-4.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2). Čia pasiūlymų nematau. Buvo trys straipsniai. Ar galime 1, 2, 3 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė.

14.57 val.

Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2). Žiūrime pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių nebuvo pasiūlymų. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per tam numatytą laiką.

14.58 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2646(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2646(2). Čia taip pat du straipsniai. Nebuvo pasiūlymų dėl 1, 2 straipsnių. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų neužsirašė. Balsuosime per tam numatytą laiką.

14.58 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2647(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.3 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2647(2). Du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nebuvo. Ar galime pritarti straipsniams bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per tam numatytą laiką.

14.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(3). Čia buvo vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nebuvo. Ar galime bendru sutarimu tam straipsniui pritarti? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per tam numatytą laiką.

14.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės lydimasis 1-6.2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2). Čia buvo taip pat vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nebuvo. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi, balsuosime per tam numatytą laiką.

14.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735 (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735. Priėmimas. Yra du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nebuvo. Ar galime abiem straipsniams pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl motyvų prieš užsirašė kalbėti gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Mili kolegos, aš kviečiu eilinį kartą apsispręsti, ar vis dėlto daryti priešlaikinius rinkimus, ar apkaltą P. Gražuliui, nes kažkaip tie du dalykai niekaip nedera.

Kitas dalykas, kuris liko neišspręstas. Nepamirškime, kad neturime prokuratūros atsakymo dėl A. Palionio liudijimo. Tai vėlgi kaip vieno iš pagrindinių liudininkų, faktiškai vienintelio, kuris sakosi matęs tą galimą balsavimo ar nebalsavimo momentą, liudijimas dėl šitos bylos ir Konstituciniame Teisme yra reikšmingas. Aš išties nesuprantu, kodėl mes nesulaukėme prokuratūros veiksmų ir atsakymo ir atitinkamai kodėl sprendimus taip skubame priimti, suprasdami, kad to vienintelio liudytojo parodymai iš esmės gali pakeisti visą situaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už nori kalbėti gerbiamas L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Neketinau kalbėti iš tiesų, bet vėl išgirdęs tą pačią maldą apie tai, kaip mes čia ir kur turėtume ką daryti, tai vis dėlto atremsiu tuos argumentus. Tikiuosi, nors čia yra beviltiška.

Tikrai nereikia painioti. Yra apkaltos procesas, Seimo nario tam tikri padaryti nusižengimai ir Seimo pasileidimas arba nepasileidimas – tai yra du skirtingi epizodai. Jeigu mes pasileisime, tai, kaip aš sakau, sveikinu P. Gražulį, galbūt jam net ir pasiseks šiuo atveju. Būna kartais loterijoje ir sėkmingų bilietų. Tai šiuo atveju reiktų nepainioti tų dalykų.

Dabar dėl to, kur ten prokuratūra tikrai buvo ar nebuvo. Mes ir nesame teismo institucija, mes ir prokuratūros atsakymo, atvirai pasakius, negalėtume įvertinti, tam reikia teismo institucijos, tą ir nuspręs Konstitucinis Teismas, tą nuspręs būtent teisėsauga. Ar tai, ką mes čia matėme, kaip mes vertiname situaciją, yra tikrai pažeidimas, kurį verta įvertinti kaip grubų Konstitucijos pažeidimą. Šitą mes ir sakome. Siūlau visiems palaikyti, kad būtent įvertintų Konstitucinis Teismas Seimo nario elgesį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama Agne, man atrodo, kad tu pati žinai, kad čia yra melas visuomenei, kad Seimas pasileis. Čia didelis melas. Kaip pasakė G. Landsbergis – kas meluoja, tas ir vagia, o kas labai meluoja, tas labai vagia. Ir štai dabar matome tą čekių skandalą. Matote, kiek tarybos narių, daugiausia valdančiosios daugumos, yra neteisėtai iššvaistę savivaldybės tarybos lėšas, tai yra biudžeto lėšas. Bet į tai, kaip čia pasakyti, nelabai reaguojama. Čia yra daug mažesnis nusikaltimas negu pultuko mygtuko nepaspaudimas.

O dabar aš dar noriu... man kyla viena mintis. Prokuroras T. V. Raskevičius. Ar nereiktų sudaryti komisijos, kaip sėdėdamas kitoje pusėje salės T. V. Raskevičius matė, kaip aš balsavau? Deja, ekspertų komisija nematė, peržiūrėjusi visą videomedžiagą. Kas? Gal jis koks šventasis, aiškiaregys ar koks dar yra? Būtų labai įdomu sužinoti, kaip jis galėjo matyti, kai nematė net ekspertų komisiją.

Kitas dalykas, pažiūrėkite, pats prokuroras T. V. Raskevičius, kuris skundžia, važinėjo po naktinius klubus, trankėsi po Vilnių, švaistė mokesčių mokėtojų pinigus. Žinoma, gal būtų ir negražinės tų pinigų, jeigu prokuratūra nebūtų pradėjusi ikiteisminio tyrimo dėl tokių atvejų. Štai pažiūrėkite, kaip žmogus ir visi valdantieji mano akyje mato krislą, o savo akyje nemato rąsto. Galiu net grįžti prie savo baudžiamosios bylos, kurią nagrinės Aukščiausiojo Teismo septynių teisėjų kolegija. Mano pinigai buvo paimti viešbučiams, tai sako teismas, lėktuvų bilietams, bet jie gražinti, o kaltę mato dėl to, kad mano padėjėja už savo pinigus nupirko, o aš gražinau, neturėjo teisės... Tai yra baudžiama veika.

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

P. GRAŽULIS (MSNG). Štai kokie visur dvigubi standartai.

PIRMININKAS. Laikas. Dėkoju, dėkoju. Dabar už kalbės gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš labai tikiuosi, kad ir opozicijos atstovai, kurie dabar kažkaip lyg ir atsistojo į P. Gražulio tam tikrą teisinę gynybą, vis dėlto balsuos už šį nutarimo projektą, nes čia tikrai mes neteisime kolegos Seimo nario, tik norime pasiteirauti Konstitucinio Teismo, ar tas jo veiksmas yra toks, kad būtų pripažintas kaip šiurkštus Konstitucijos pažeidimas ir priesaikos sulaužymas. Žinome tam tikrą atitikmenį, kai buvo L. Karaliaus ir A. Sacharuko atvejais. Bet, aišku, jis buvo platesnės apimties ir turbūt ryškesnio pobūdžio, kai buvo išankstinis susitarimas ir ne vienas balsavimas už kitą Seimo narį.

Sunku dabar pasakyti, kaip šią situaciją Konstitucinis Teismas vertins. Aš manau, tai bus naudinga ir bendriausia prasme. Aš kviečiu patiems netapti Konstitucinio Teismo teisėjais ir iš

karto jau patiems už tuos teisėjus pasakyti, kad ne, šis vienkartinis balsavimas už kitą Seimo narį nėra Konstitucijos pažeidimas. Palaukime, ką Konstitucinis Teismas pasakys.

O ką kolegė Agnė sakė dėl sujungimo su Aukščiausiojo Teismo nutarimu, jeigu jis būtų nepalankus P. Gražuliui, tai Statutas nenumato tokių sujungimų ir, kaip žinome, yra skirtingos pasekmės: kai yra apkalta pagal baudžiamąjį nutarimą, tada nėra dešimties metų nekandidatavimo pasekmių, kai yra apkalta dėl priesaikos sulaužymo ir šiurkštaus Konstitucijos pažeidimo, tada ir atitinkamos pasekmės. Todėl čia sutapatinti tikrai nebūtų galimybių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar M. Puidokas kalbės prieš.

M. PUIDOKAS (MSNG). Tas saldus žodis „kerštas“. Konservatorių ir Laisvės partijos kerštas P. Gražuliui. Apkaltos komisijos pirmininkas L. Slušnys šiandien *pasirėdęs* baltu kostiumu. Bet tai neišbalins sąžinės, angažuotumo, tikslo pateisinti savo siekius bet kokiomis priemonėmis. Ir tai yra visiems akivaizdu. Tai yra pridengta kiaurai matomais ir permatomais rūbeliais. Visi mato, kad šiandien konservatoriai su Laisvės partija išrado naują teisės rūšį, tai yra jie gali numanyti ir remdamiesi savo numanymais gali apkaltinti žmogų, nuteisti, išmesti iš Seimo, nes jis nepalankus.

Aš jau esu sakęs. Mums gali patikti, gali nepatikti P. Gražulis. Galime jį palaikyti, nepalaikyti, mylėti, nekęsti. Bet jeigu esame teisinė valstybė, tai remtis numanomais dalykais... Konstitucinį Teismą trukdyti yra nepagarbu. O šiuo atveju akivaizdu, kad su teisinės valstybės principais tai prasilenkia akivaizdžiai. Ir jums tai tinka. Ir jūs taip vykdyte politinį susidorojimą. Tai kokia valstybė šiuo atveju yra Lietuva, jei jūs ją taip valdyte ir taip kuriate? Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar per šoninį mikrofoną gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kadangi čia Seimo pirmasis vicepirmininkas paskleidė tikrovės neatitinkančią informaciją, tai siūlau ir vicepirmininkui atsisukti mano kalbą ir dar kartą kartoju: aš tikrai savo kalboje netapatinau P. Gražulio baudžiamosios bylos su jo esamu apkaltos procesu. Aš tapatinau kitą dalyką, tai yra laikinosios komisijos skundą prokuratūrai dėl pono A. Palionio liudijimo ir vykstantį apkaltos procesą, nes jis vienas iš pagrindinių liudininkų ir mes neturime prokuratūros atsakymo. Gal ji nutrauks ikiteisminį tyrimą ir žinosime, kad tiesiog melavimo nebuvo. Tas visiškai keičia patį apkaltos procesą. Tai labai prašau, kad neklaidintumėte nei Seimo narių, nei visuomenės.

PIRMININKAS. P. Gražulis dar dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, aš noriu dar pasakyti taip pat J. Razmai. Gerbiamasis, jūs sakėte, čia ne kerštaujate – jūs tik norite išsiaiškinti. Bet kodėl jūs nenorite išsiaiškinti dėl J. Sejonienės? Kas čia yra? Būtų irgi labai įdomu sužinoti, ką Konstitucinis Teismas pasakys, ar galima liesti kito Seimo nario kompiuterį, ten registruoti, atlikti kitus veiksmus. Įdomu būtų, bet kažkodėl jums tai nerūpi.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet čia dėl motyvų, čia ne dėl vedimo tvarkos. Tai dabar paskutinis prieš kalbės gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, įdomu ir naudinga stebėti, kaip elgiasi tendencingai ieškantys teisybės prisidengdami teisingumu pagal galimai odiozinių figūrų nuostatas. Tai ir tas pats L. Slušnys, įdomu, ir J. Razma, kai mane nepagrįstai apskundė etikai. Iš kur eina tas skundimas, tas nusiteikimas toks išankstinis?

Aš manau, kad gerbiami rinkėjai klausosi ir, aš manau, rinks informaciją, kas per figūros tie, kurie labai mėgsta kitus skųsti, ar jie ir anksčiau nedarė to, ar jie čia įgūdžius tobulina ar ką, kodėl išlenda tos problemos ir kreipiamasi į Konstitucinį Teismą? Iš pradžių sustatysime į Konstitucinį Teismą savus, o paskui jau, kaip sakant, nuspręš.

Yra toks posakis: sėdi du vilkai ir zuikis, sako, balsuosime, ką vakarieniausime. Na, tai viskas aišku. Aš manau, kad ir Konstitucinio Teismo išvados irgi panašiai bus, kad suvalgys P. Gražulį. Pagrįstai, nepagrįstai, bet jau, kaip sakant, bus suvalgomas.

Tai, gerbiame, čia kreipiuosi į kolegas, gal nusiraminkime. Čia minėjo L. Karaliaus ir A. Sacharuko atvejus, aš ten dalyvavau ir gerbiamas Paulius dalyvavo tame balsavime. Ten visai kitas atvejis, bet sumalama viskas į viena ir vėl tendencingai.

Todėl aš kreipiuosi: gerbiami rinkėjai, pateikite mums informaciją, gal žinoma kas nors apie tas galimai odiozines figūras, kurios čia labai nori kažką pasmerkti, kažką numarinti. Ir Hitleris iš pradžių teisiškai veikė, o paskui kas išėjo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas. Dabar motyvai išsakyti, balsuosime tam numatytu laiku.

15.12 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2)ES, Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Konkurencijos įstatymo kai kurių straipsnių, pavadinimo, priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2). Svarstymas. Čia reikės mums ir komiteto pranešėjo, tai yra gerbiamas A. Kupčinskas galėtų pristatyti mums Ekonomikos komiteto išvadą. Dėl abiejų, ir dėl lydimosio projekto Nr. XIVP-2665(2), gerai? Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos. Ekonomikos komitetas svarstė šiuos du įstatymų projektus, susijusius su konkurencija. Pirmuoju atveju pritarė patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pasiūlymų nėra. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu. O dėl antrojo, lydimosio, taip pat bendru sutarimu pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju už jūsų išvadą. Pasiūlymų nebuvo gauta. Dalyvauti diskusijoje niekas neužsirašė ir dėl motyvų taip pat nematau užsirašiusių. Taigi apsispręsimė balsuodami tam numatytu metu.

15.13 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2). Čia taip pat svarstymas. Gerai, kad gerbiamas A. Kupčinskas toli nenuėjo iš tribūnos. Prašom pristatyti Ekonomikos komiteto poziciją.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Tai pagelbėsiu pranešėjams I. Pakarklytei arba J. Pinskui. Jų nėra, tad noriu jums pristatyti. Komitetas svarstė Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo projektą ir bendru sutarimu pritarė. Pasiūlymų nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir dabar reikia Biudžeto ir finansų komiteto išvados. Tai gal gerbiamas V. Mitalas galėtų tą išvadą pristatyti?

V. MITALAS (LF). Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas komitetas, taip pat svarstė Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo projektą ir nusprendė pritariti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pagal Teisės departamento pastabas. Už – 11, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė.

Dėl motyvų taip pat niekas nenori pasisakyti. Taigi balsuosime numatytu metu.

15.15 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2) (svarstymas)

Toliau 1-10 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2). Gerbiamas V. Mitalas gal vėl galėtų mums Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Prašau.

V. MITALAS (LF). Dėkui. Biudžeto ir finansų komitetas buvo pagrindinis dėl šio įstatymo projekto, jį svarstė ir bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam įstatymo pakeitimo projektui atsižvelgdamas į Teisės departamento pastabą ir komiteto išvadas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl motyvų taip pat nematau. Tada balsuosime, kai bus laikas.

15.15 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2) (svarstymas)

Dabar 1-11 klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2). Gerbiamas J. Urbanavičius gal galėtų į tribūną perskaityti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą dėl Ūkininko ūkio įstatymo? Mes tą išvadą, jeigu ką, galime duoti ir jums jį pagarsinkite iš tribūnos dėl Ūkininko ūkio įstatymo 11 straipsnio pakeitimo ir 2 straipsnio pakeitimo. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju už išvadą. Pasiūlymų nebuvo gauta. Taip pat diskutuoti nėra nieko. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kažkaip šiandien nedaug kalbančių. Balsuosime tam numatytu metu.

15.17 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2789, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2790 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2789. Gerbiamas E. Pupinis norėtų jį mums pateikti, bet ar jis buvo? Gerai, nematome E. Pupinio. Tada gal gerbiama M. Danielė galėtų 1-13 klausimą – projektą Nr. XIVP-2570? A, palaukite. Gerai. Kadangi gerbiamos Morganos irgi nėra, tai tada grįžtame prie E. Pupinio varianto ir jus tada prašom pateikti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų labai toks galbūt ir svarbus įstatymo projektas, nes jis reaguoja į Konstitucinio Teismo tam tikrus pataisymus. Konstitucinis Teismas, šiais metais nagrinėdamas bylą, kaip žinote, kur Seimas paprašė išaiškinimo dėl tam tikrų ministerijos įgaliojimų, priėmė tam tikrus sprendimus.

Taip pat buvo keletas tokių išvadų padaryta, kad vis dėlto turi būti įstatymuose aiškiai reglamentuota, kas turi atlikti tam tikras funkcijas, ir tai neturi sukelti tam tikrų abejonių. Iš tikrųjų šiais įstatymais, šiuo įstatymu mes ir sprendžiame tam tikras problemas.

Žiūrint į Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį, iš tikrųjų tiek savarankiškosios funkcijos, tiek valstybės deleguotos funkcijos 6 ir 7 straipsniuose iš esmės yra tos pačios funkcijos. Tarkim, skaitant įstatymo 6 straipsnio 1 punktą, jame yra savarankiškosios funkcijos, parašyta, kad „savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomąją švietimo programą užtikrinimas“, taip pat ir deleguotose, valstybės perduotose funkcijose irgi yra panašios nuostatos, jose irgi kalbama apie tą patį ugdymą iki 16 metų. Ten yra platesnis punktas. Iš tikrųjų tai vis dėlto turėtų būti sutvarkyta ir, tarkime, aiški atsakomybė, kas už ką atsako, nes priešingu atveju turbūt daug nesusipratimų, kaip valstybė finansuoja, teikia klasių krepšelius. Taigi šioje vietoje iš tikrųjų yra tam tikras neaiškumas, ką ir pasako Konstitucinis Teismas.

Taip pat dar yra viena svarbi nuostata, kad dabar teikiami atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo nutarimą keli įstatymai, tai iš tikrųjų viena iš tų dalių, kuri yra teikiama, Nr. I-1489 28, 41 ir kitų straipsnių pakeitimuose yra nustatytos tam tikros funkcijos, už kurias atsakys ir kurios turi atitikti tam tikrus bendrojo ugdymo sistemos reikalavimus. Ten pat yra įrašas, susijęs su mokyklomis, kurios užsiims šiek tiek galbūt sukarintu kadetų mokymu. Vėlgi, norint, kad atitiktų, šia-

me įstatyme yra numatyta visa ta tvarka nuo 2024 metų sausio mėnesio. Norime suderinti, kad iš tikrųjų ir tame įstatyme, ir tame atsirastų ta pati data.

Dar vienas dalykas dėl koordinatorių, kurie koordinuoja bendrą aprūpinimą vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, iki 18 metų. Mes tą koordinatoriaus funkciją įsteigėme, tačiau įdomus dalykas, kad iš tikrųjų mes įrašėme ją kaip valstybės deleguotą funkciją, nors jis dirba savivaldybėje. Pinigus perveda savivaldybė kiekvieną mėnesį. Nemanau, kad turėtų būti tokia administracinė našta. Ko gero, svarstydami biudžetą, mes turime įrašyti tą 1,5 mln. eurų į biudžetą ir tiesiai skirti kaip savarankišką koordinatoriaus funkciją, nes jis ten ir dirba. Šiuo atveju nereikės pervesti tų pinigų, paprasčiausiai bus įtraukta į biudžetą. Tuomet bus mažesnė ir administracinė našta. Iš tikrųjų manyčiau, kad taip ir turėtų būti. Jeigu žmogus dirba savivaldoje, tai turėtų ir būti savivaldybės funkcija, o ne kokia nors deleguota.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą, tačiau jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Gerbiama L. Nagienė pirmoji klausia. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiamas Edmundai, neįtikinote manęs nė trupučiuką. Neįtikinote. Būtent vienas iš klausimų, niekaip negaliu suvokti, ar tai nėra paslėpta: iki 16 metų savarankiškoji funkcija išbraukiama ir ateina valstybės deleguota funkcija. Jūs žinote, kad kalbama apie tinklo pertvarką. Tuomet savivaldybė visiškai neturės tokios įtakos susitvarkyti tinklą, už kurį lyg būtų atsakinga, nes deleguota tikrai funkcija. Ar nematote čia šito dalyko?

Ir antras klausimas dėl tarpinstitucinio koordinatoriaus, kuris būtent yra paskirtas, ir tai buvo valstybės deleguota funkcija. Ar negalvojate, kad dabar mes paskiriame, o paskui paliks kaip savarankišką, kaip jūs ir padarote, ir vėliau dėl finansavimo turės pati savivaldybė spręsti? Taip, jūs įrašėte kitų metų aiškinamajame rašte, aš perskaičiau šitą visą. Ačiū.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Vis dėlto turėtume apsispręsti. Finansuoja valstybė, iš tikrųjų tvarką irgi nustato ministerija. Tai mes perkeliame į įstatymą, aišku, diskusija dar vyksta ir panašiai, faktiškai ministerija... Vienu žodžiu, aš taip galvoju: jeigu yra šeimininkas, tai turi būti vienas šeimininkas, nes, priešingu atveju, nežinome, ką kaltinti. Kai kada kaltiname ministeriją, kai kada kaltiname savivaldą, baramės ir panašiai. Tvarka naujame įstatyme, jeigu jūs matėte, nustatyta gana aiški – ministerija reglamentuoja, nustato ir panašiai. Šiuo atveju toks atsakymas.

O dėl koordinatorių... Tikrai nemanau, kad čia yra kokia nors problema. Viskas gerai, jie yra, jie veikia, jie dirba ir įstatyme jie yra ir lieka. Tik čia finansavimo klausimas: jeigu, tarkime, kaip ir sakiau, administracinę našlą mažindami perduodame visus finansus savivaldybei, tokiu būdu viskas stoja į savo vietas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi D. Griškevičiaus, atrodo, nėra, tai gerbiamas R. Šarknickas klausia. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tikrai pritarčiau kolegei, kuri ką tik pasakė, kad tikrai būtų sudėtinga tą funkciją perkelti į savivaldybę, kuri iš esmės ją ir taip dabar atlieka. Ar norėčiau paklausti, ar savivaldybė tikrai įgautų daugiau teisinių galių? Tarkime, kadangi reglamento lygiu nuo kokių, tarkime, 2025 metų dalies finansavimo savivaldybė ima ir nebegauna, tai iš kur tada turėtų savivaldybė ieškoti tų lėšų? Yra labai neramu dėl šito dalyko ir nėra saugumo tam tikra prasme.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ne, ne, saugumas iš tikrųjų kaip ir kitur yra. Savivaldybės daug kur turi savarankiškas funkcijas ir šiuo atveju finansuoja iš savo biudžeto. Savaiame suprantama, į tą biudžetą lėšos turės būti perrašytos, kaip ir sakiau, tas 1,5 mln. Aišku, savivaldybės tai seks ir žiūrės, nes ne pirmas reikalas, kai mes viską atiduodame, pavyzdžiui, atidavėme socialines išmokas, iš tikrųjų jos taupiai tvarko ir finansuoja visą socialinę paramą. Šiuo atveju lėšos kur kas taupiau naudojamos, negu kad būdavo anksčiau, kai valstybė sakydavo: mes kompensuosime, kiek reikia. Iš tikrųjų tada pinigų visada trūkdavo. Po to, kai pasakėme, kad savivaldybė turi žiūrėti, ar tikrai paramą turi skirti tiems, kuriems reikia, savaiame suprantama, atsirado realūs pinigai, reali priežiūra ir realios išlaidos.

O dėl klausimo, kad vis dėlto, kiek supratau, pirma dalis buvo dėl tų perduotų funkcijų, aš sakau, dar galiu pacituoti, ką sako Konstitucinis Teismas: teisinis reguliavimas privalo būti aiškus

ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių. Pavyzdžiui, Vietos savivaldos įstatymo punktas (savivaldybių teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomąją ir švietimo programas užtikrinimas) priskirtas tiek prie valstybinių, tiek prie savarankiškųjų funkcijų. Iš tikrųjų taip negali būti.

PIRMININKAS. Dėkoju.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Komitetuose, aišku, svarstysite, nors iš tikrųjų savarankiškosios kažkada buvo, teko dirbti meru, buvo savarankiškoji funkcija, pinigai buvo savivaldybės ir tų pinigų visada trūkdavo mokytojams, užtekdavo plytelės prieš rinkimus ir kitiems dalykams. Tos savarankiškosios funkcijos būdavo gerai, bet būdavo mokytojų streikų, nes visada kažkaip neužtekdavo pinigų tam, kam labiausiai reikia, tai yra švietimui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat nori paklausti gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas Edmundai, jūs ką tik patvirtinote, kad esate patyręs savivaldybininkas. Taip, aš tai puikiai žinau. Bet, Edmundai, ar ne per daug lengvai vis dėlto mes deleguojame, skiriame tas funkcijas ir ant savivaldybės pečių viską metame? Ar čia yra sutarta su Savivaldybių asociacija, su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija? Juk nuo 2024 m. sausio 2 d. turi pradėti visas vykti, o biudžetas jau birželį ir liepą bus formuojamas. Tai ar visa tai aptarta? Ir jūs taip pasakote – turbūt reikėtų 1,5 mln.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ne, ne turbūt.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Jūs taip pasakėte. Kaip keistai skamba, sakote: turbūt 1,5 mln. reiktų permesti savivaldybėms. Tai tas dalykas. Nors sakėte, kad visas turi būti konkretu ir aišku įstatyme, bet yra daug neaiškumų. Pavyzdžiui, kuo jūs remiatės?

Antras dalykas, Edmundai, kuo remiatės dėl tų metų – 16, 18, 21 ir 23 metai? Įvairios ribos ir su specialiaisiais poreikiais, ir kita. Ar jūs čia su specialistais tuos amžiaus tarpsnius esate aptarę, rengdamas šitas pataisas, ar ne?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų, dabar aš tik neprisimenu, ten 1 mln. 400 su kažkiek, taip ir pasakiau, pasakiau turbūt, bet apie 1,5 mln. tikrai. O čia tas visas funkcijas, kurios buvo įrašytos į deleguotas funkcijas, viską tą patį perkeliame į savarankiškasias funkcijas. Tai aš čia tų metų tikrai neskirsčiau ir paprastai tik tos funkcijos įrašytos į kitą dalį. Iš 7 straipsnio, deleguotų, perkeliama į savarankiškasias funkcijas. Čia šito nebuvo nagrinėta.

O toliau, suprantama, vyksta skubotas nagrinėjimas ir kitų įstatymų, kurie yra, nes Konstitucinis Teismas pasakė: iki kitų metų mes turime suspėti paleisti visą sistemą. Tai čia ir komitete vyksta tam tikri ginčai, kaip čia mums suspėti, gal atidėti, gal ne, bet iš tikrųjų mes pakliūname į tokį be įstatymų tarpą, kur nustoja galioti vieni įstatymai ir kiti, naujai nepriimti, negalioja. Šiuo atveju komitetas deda pastangas, kad suspėtų dar šioje sesijoje susitarti dėl įstatymo. Savaiame suprantama, ten dalyvauja ir Savivaldybių asociacija. Nes iš anksto mes nežinojome, ką Konstitucinis Teismas pasakys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų taip pat nori paklausti gerbiama E. Rudelienė, nes čia klausimas sublokuotas, tad iš antro klausimo. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Edmundai, norėjau pasiteirauti pirmiausia dėl valstybės deleguotų funkcijų ir tarpinstitucinio koordinatoriaus. Tai nėra vienintelė funkcija, kurią taip deleguoja savivaldybėms, – yra ir jaunimo reikalų koordinatorių, ir žemės ūkio specialistų. Kiek jau iš praktikos tenka žinoti, jeigu tai nelieta valstybės deleguota funkcija, faktiškai ir finansavimo jiems nelieta. Ir tada jau, žinote, mes čia galime gražiai pakalbėti, kad įkelsime į biudžetą, bet dažniausiai tame biudžete pinigų vienaip ar kitaip pritrūksta. Aš nebūčiau tokia drąsi, ar tikrai... Ką tik įsteigti tie koordinatoriai, jie veikia dar tikrai ne taip seniai, jų darbas, man atrodo, tikrai yra reikalingas savivaldybėms, prisideda prie vaikų gerovės, prie visų tų komisijų. Ar tikrai reikia tas funkcijas taip lengva ranka imti ir... pasakyti, kad tai yra savarankiškoji funkcija?

Dar kitas klausimas. Jei jau kalbame apie vaikus iki 16 metų, tai kaip dėl ikimokyklinio ugdymo?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų gal mes ne viską matome. Išsklotinėse visada yra toms perduotoms funkcijoms eilutės, gal bus galima paprašyti, kad atskirai matytume, koks biudžetas

ir koks perdavimas, bet po to indeksavimas jau eina normaliai. Visas darbo užmokestis indeksuojamas pagal Valstybės tarnybos ir kitus įstatymus. Šiuo atveju tikrai reikėtų patikrinti, prisiminti, kad tokia funkcija yra, ir įsitikinti, kad tie pinigai įskaiciuoti į biudžetą, nes kiti irgi būdavo įskaiciuoti perduotoms funkcijoms. Na, visada būdavo ginčas, ar tikrai tiek, ar mažiau, bet dabar suma yra gana aiški. Tikėsimės, valstybė neapgaudinės savivaldos.

Toliau. Dėl ikimokyklinukų ne visai supratau, ką jūs norėjote paklausti, nes šioje vietoje aš nieko nekeičiu įstatyme. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Taip, taip, tas pats, ta pati funkcija ir buvo įrašyta į Savivaldos įstatymą – iki 16 metų, tik prie savarankiškųjų funkcijų.

PIRMININKAS. Dėkoju, tik tarpusavio dialogas jau gali niekada nesibaigti. Dėkojame gerbiama Edmundui už pateikimą. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar bus motyvai. Prieš yra užsirašiusi gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų visas ginčas kilo nuo Konstitucinio Teismo. Gavome Konstitucinį Teismą, tada pradedame žiūrėti, kas, kur, kokie yra įstatymai. Šiandien siekiame sutvarkyti. Mums aiškina: teisinė bazė. Tinklo reguliavimo klausimais savivaldybės neturėtų visiškai laisvės savarankiškai spręsti dėl mokyklų tinklo, bet privalėtų atsižvelgti į kitus teisės aktus. Atsižvelgiant į praktinį aspektą, lyg ir logiška būtų. Švietimo ministerija skiria dotacijas savivaldybėms padengti visas išlaidas, susijusias su pedagogų išlaikymu. Praktiniu aspektu vertinant, lyg ir racionalus būtų siūlymas, kad savivaldybės, formuodamos savo tinklą, turėtų atsižvelgti į nustatytas taisykles. To ir siekiame dabar. Manau, kad taip siekiama nepalikti erdvės ir vėl skusti Konstituciniam Teismui naujos redakcijos tinklo kūrimo taisykles, naudojant savivaldybių savarankiškumo kortą. Neliks savarankiškumo. Tą norime padaryti.

Šiuo atveju galime pasižiūrėti į kitą – savarankiškųjų savivaldybių funkcijų 6 straipsnio 8 punktą. 8 punkte ikimokyklinio ugdymo vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas. Faktiškai ankstyvojo ugdymo ir neformaliojo ugdymo įstaigų klausimai yra savivaldybės reikalas ir turėtų būti išlaikomos visiškai iš savivaldos. Tačiau mes žinome, kad Švietimo ministerija ikimokykliniam ugdymui organizuoti skiria apie 50 % reikalingų lėšų, o meno ir sporto mokykloms skiriamos labai mažos biudžeto lėšos arba visai neskiriamos. Todėl visas išlaikymas yra savivaldos reikalas.

Aš manau, jei mes šį dabar pateiktą įstatymą priimtume tokį, tai mes toliau atimtume savarankiškumą iš savivaldos. Todėl nepritariu šiam pateiktam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jums prieštarauti, tai jūsų nuomonė liks vienintelė. Balsuosime tam numatytu metu.

15.34 val.

Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2570 (pateikimas)

Dabar kitas darbotvarkės 1-13 klausimas – Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2570. Gerbiama Morgana Daniele, prašom į tribūną pristatyti mums projektą.

M. DANIELĖ (*LF*). Mieli kolegos, pirmiausia noriu visus dar kartą pasveikinti su Pasauline vaikų gynimo diena. Šiandien pristatau svarbų projektą. Projektą, gimusį pačių aukų prašymu. Aš turiu trumpą žinutę. Žinučių esu gavusi nemažai. Vieną perskaitysiu. „Ir terapija, ir vaistai, man 30 metų, seniai palikau mūsų šalį, bet be teisingumo ta žaizda negyja. Mano skriaudėjas yra laisvėje. Aš net žinau, kad šiandien jis išvežioja vaikus į mokyklas. Manęs neapleidžia mintys, aš net nežinau, ar jie šiandien saugūs. Šiandien aš jau esu stipresnė, galėčiau eiti į teismą dėl savęs ir dėl kitų, nors vis dar ir verkiu dabar jums rašydama. Sužinojau, kad teisingumo nebus, nes aš jau pavėlavau, galbūt būtų galima padaryti, kad nepavėluotų kiti.“

Šiandien mano teikiamas projektas yra susijęs su senaties termino ilginimu vaikams, kurie yra nukentėję nuo seksualinio smurto. Senaties terminą Lietuva yra nustačiusi ir skaičiuoja nuo nusikaltimo padarymo, tai yra, pavyzdžiui, jeigu vaikui yra ketveri arba penkeri tuo metu, kai

prieš jį yra smurtaujama, tai nuo to amžiaus yra skaičiuojamas 15 metų senaties terminas. Kai taip skaičiuojama, tai mes matytume, kad vaikui, suėjus 19 metų, ši senatis kaip ir pasibaigtų.

Yra papildomas saugiklis, pratęsiantis šį laiką iki 25 metų, tai yra maždaug iki studijų pabaigos. Šiandien mes siūlome padaryti išimtį šiam senaties terminui – būtent jį pailginti dėl veikų, susijusių su veikomis prieš nepilnamečius, seksualiniais nusikaltimais, seksualine prievarta prieš nepilnamečius. Pagal dabartinį terminą mes matome, kad iš tikrųjų trūksta galimybių aukoms pasiekti teisingumą ir vyrauja nebaudžiamumas seksualinių nusikaltėlių prieš vaikus. Apskritai visuomenėje dažnai girdime suaugusių ir netgi vidutinio amžiaus sulaukusių aukų pasakojimų apie prieš kelis dešimtmečius, dar vaikystėje, patirtą seksualinę prievartą, tačiau tokios bylos pagal mūsų įstatymus nebegali būti nagrinėjamos dėl pasibaigusio senaties termino.

2011 metų Europos Parlamento ir Tarybos direktyva įpareigoja šalis imtis būtinų priemonių, kad baudžiamasis persekiojimas už veikas, susijusias su seksualine prievarta prieš nepilnamečius, būtų vykdomas pakankamą laiką po to, kai nukentėjęs asmuo sulaukia pilnametystės – pabrėžiu: pakankamą laiką po to, kai sulaukia pilnametystės, – kad ta senatis atitiktų padarytos nusikalstamos veikos sunkumą. Žvelgdami į kitas šalis, matome, kad yra nemaža grupė šalių, kur senatis tokiems nusikaltimams iš viso nėra taikoma, tai yra Airijoje, Estijoje, Nyderlandų Karalystėje, Švedijoje, Vengrijoje. Šios šalys neturi jokio senaties termino, jis yra neribotas ir aukos gali kreiptis bet kada, bet kuriuo savo gyvenimo laikotarpiu ir pasiekti teisingumą. Kitose šalyse yra didelės išimtys, pavyzdžiui, Prancūzijoje nepilnamečių išžaginimo nusikaltimams taikoma 30 metų senatis, nors bendru atveju kitų nusikaltimų ilgiausias senaties terminas yra 20 metų. Slovėnijoje tokiu atveju senatis gali siekti ir 90 metų, na, o Lenkijoje nusikaltimams, seksualiniams nusikaltimams prieš vaikus, prieš nepilnamečius iki 18 metų padarytiems nusikaltimams senaties terminas negali baigtis tol, kol aukai nesukanka 40 metų.

Tai ką mes matome iš šitų praktikų? Mes matome, kad šalys iš tiesų suteikia galimybę vaikystėje nuo seksualinio smurto nukentėjusiems žmonėms ne tik užaugti, net tik įveikti savo psichologines traumas, sustiprėti, įveikti galbūt savo stigmą, pripažinti sau patirtą skriaudą, na ir tada stoti prieš teismą ir siekti teisingumo. Dalyje Europos Sąjungos valstybių bent kai kurių lytinio pobūdžio nusikalstamų veikų prieš nepilnamečius senaties eiga neskaičiuojama, kol tų veikų aukos nesulaukia tam tikro amžiaus. Pavyzdžiui, Vengrijoje arba kitose šalyse... atsiprašau, kai kuriose šalyse tai yra 18 metų, Vengrijoje tai yra 21 metai, Vokietijoje senatis pradedama skaičiuoti, kai aukai sueina 30 metų, o Ispanijoje šis amžius yra 35 metai. Savo projektu, įvertinę kartu su teisininkais Europos teisės aktus, taip pat siūlome skaičiuoti senaties terminą, kuris Lietuvoje yra 15 metų, nuo tada, kai aukai sukanka 35.

Siūlomo įstatymo tikslas yra užtikrinti pakankamą laikotarpį sulaukti teisingumo aukoms, patyrusioms seksualinę prievartą vaikystėje. Siekiame užtikrinti, kad vaikystėje sunkią seksualinę prievartą patyrę asmenys turėtų gana daug laiko suvokti nusikaltimus, padarytus prieš juos, ir vis dar turėtų teisinių įrankių ir galimybių apginti savo pažeistas teises, siekiame formuoti aiškią valstybės poziciją, kad seksualiniai nusikaltimai prieš nepilnamečius yra netoleruoti, o tokius nusikaltimus padarę asmenys sulauks bausmės. Mes taip pat siekiame paskatinti aukas, patyrusias seksualinę prievartą vaikystėje, pranešti apie jų atžvilgiu įvykdytus nusikaltimus. Na ir atsižvelgėme į kitų Europos Sąjungos valstybių teises sistemas, kur seksualiniai nusikaltimai prieš nepilnamečius baudžiamajame teisėje turi išskirtinumą tarp kitų nusikaltimų, ir taip užtikrinome Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos įvykdymą. Tikiu, kad turite klausimų, tai esu pasiruošusi atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų pirmas nori paklausti gerbiamas S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, ačiū už pristatymą ir ypač už jautrią pristatymo pradžią, bet vis vien man kai kas, ne kai kas, o daug kas atrodo neaišku ir sujaukta. Manęs neįtikina, kad senaties terminą reikia pradėti skaičiuoti ne nuo nusikaltimo padarymo, o nuo tos dienos, kai aukai sukanka 35 metai. Iš jūsų pristatymo ar aš teisingai supratau, kad jūs pažiūrėjote, kas vyksta kitose Europos valstybėse, ir ieškojote tokio kaip ir aukso vidurkio? Bet, gerbiama pranešėja, įstatyme, ypač Baudžiamajame kodekse, neturėtų būti tokių teiginių, kad „asmuo, pavyzdžiui, 35 metų“. Tarsi jūs neįsitikinusi, kad 35 metai. Ar svarstymo metu atsisakysite tų visų

„pavyzdžiui, 35 metų“, nes kai teisėjas, prokuroras skaito ir skaitys, tai tiesiog gūžtelės pečiais, jeigu įstatyme bus parašyta „pavyzdžiui, 35 metų“... na, skaičiuoti nuo tada. Patikslinkite truputį, nes daug yra tokių abejonių.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū už klausimą. Jis iš tiesų geras. Turėjome nemažai diskusijų su teisininkais. Jis iš tiesų yra labiau techninis. Jeigu žvelgiame į valstybių patirtis ir jų įstatymus, mes galime matyti įvairias išimtis. Kai kurios valstybės tiesiog ilgina patį senaties terminą. Pavyzdžiui, Lietuvoje nusikaltimo senaties terminas yra 15 metų, o Prancūzija turi išskirtinį senaties terminą ir sako, kad šių nusikaltimų senaties terminas bus 30 metų ir jis bus skaičiuojamas nuo pilnametystės arba nuo veikos padarymo. Čia irgi yra susitarimo klausimas. Gali būti toks sprendimas.

Lietuvoje mes nesiūlome keisti paties senaties laikotarpio, jis visų nusikaltimų yra 15 metų, tačiau siūlome pavėlinti amžių, nuo kurio būtų pradėta skaičiuoti šita senatis, atsižvelgdami į tai, kad psichologiškai žmogus, kuris itin jauno amžiaus, labai anksti – ketverių, penkerių, šešerių, septynerių (tai gali būti labai jaunas amžius) – patiria šitą skriaudą, šita patirtis trunka metus ir pareikalauja atitinkamos brandos, kad žmogus būtų pasiruošęs stoti prieš teismą. Yra valstybių, pavyzdžiui, kurios sako, kad nuo pilnametystės galima pradėti skaičiuoti šitą senaties terminą, tačiau kitos valstybės tam nepritaria, nes pilnametystė, 18 metų, vis dėlto dar laikoma nepakankama branda, kai kalbame apie tokius nusikaltimus.

Kita situacija yra ta, kad dažnai tos aukos yra finansiškai, ekonomiškai arba dar kitaip priklausomos nuo savo skriaudėjų, nes skriaudėjai dažniausiai yra iš labai artimos aplinkos. Net ir būdamas 18 metų, o kartais ir studijų metais, 23–25 metų, dėl ekonominės, finansinės ir kitos priklausomybės nuo skriaudėjo žmogus gali nepasirūšti kreiptis pagalbos ir ieškoti teisingumo. Todėl pasitarę su teisininkais vis dėlto manome, kad 35 metai yra tas amžius, nuo kurio būtų galima pradėti skaičiuoti senatį, tačiau aš tikrai raginu kelti kitus pasiūlymus ir diskutuoti apie tai Teisės ir teisėtvarkos komitete, nes čia yra būtent techninis įtvirtinimas teisinėje bazėje, dėl jo teisininkai gali turėti įvairių nuomonių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Išties per visą kadencijos laikotarpį yra kone toks geriausias jūsų šito projekto pristatymas. Jis yra jautrus ir ganėtinai emociingas, verčia išgyventi, nes gyventi su ta emocija, kurią auka patyrė dėl tų išgyvenimų ir panašiai... Tikrai pritariu tam. Tikrai dar tokio aiškumo norisi. Dešimt metų yra nebaudžiamas, praeina dešimt metų, tada jau yra baudžiamas. Patikslinkite truputėlį šituos dalykus, nes siūlote nuo 35 metų. Pagal kokius dar vertinimo kriterijus siūlote tuos metus – ne 25, o 35? Ačiū.

M. DANIELĖ (LF). Aš patikslinsiu, kodėl buvo pasiūlyta dar kartą 35 metų amžiaus riba, nuo kada pradedama skaičiuoti senatis. Galite dar klausimo pradžia pakartoti, ar tik šitas ir yra? Šitas ir yra.

Kelios priežastys. Pakartosiu. Pirmą priežastį yra ta, kad šitas smurtas patiriamas esant labai ankstyvo amžiaus ir jeigu taikoma nuo veikos padarymo, tai tas laikrodis ištiksi labai greitai. Dabartinė senatis yra 15 metų. Jeigu vaikui tuo metu yra penkeri, tai 20 metų faktiškai jau ir baigtųsi tas laikotarpis. Tačiau nei 18, nei 20 metų žmogus dar nėra pasiekęs nei psichologinės brandos, nei, pakartosiu, finansinio ir ekonominio savarankiškumo, nes labai dažnai žmogus yra priklausomas nuo skriaudėjo, juk matome iš nusikaltimų, kad šie nusikaltimai vyksta itin artimoje aplinkoje.

Vadinasi, turime svarstyti apie žmogų, kuris turi turėti laiko išspręsti psichologines problemas, pripažinti siaubingą patirtą smurtą labai ankstyvoje vaikystėje, įveikti psichologines pasekmes ir išgyti tam, kad galėtų būti pasiruošęs stoti prieš teismą. Taip pat šitas žmogus turi būti ekonomiškai ir finansiškai neapriklausomas nuo skriaudėjo, vadinasi, jau turi būti vyresnis amžius negu studijų metai. Taip pat atsižvelgėme į kitų šalių praktiką žiūrėdami, nuo kokio amžiaus pradeda taikyti senatį kitos valstybės. Matome, kad 30–35 metai – tokia praktika taip pat egzistuoja.

Vertindami šituos tris kriterijus, siūlome pradėti skaičiuoti 15 metų senaties terminą nuo aukos 35 metų ribos, nuo aukos 35 metų gimtadienio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinė jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai ačiū už pristatymą, iš tikrųjų labai skaudus ir sunkus klausimas. Bet mane domina, jūs sakote, diskutavote su teisininkais,

tačiau Teisės departamentas kažkodėl pasisako, kad jūs visiškai... kaip jis ir paaiškino, kad nedera su senaties termino eigos skaičiavimo taisyklėmis ir panašiai. Kaip jūs įsivaizduojate šiuo atveju išspręsti šį klausimą, nes jis net dvi tokias konkrečias pastabas pateikė? Ačiū.

M. DANIELĖ (LF). Taip, žinome, kad teisė yra atvira interpretacijoms, kiek teisininkų, tiek nuomonių, kartais jos būna visiškai priešingos ir turime karštų teisinių diskusijų. Aš manau, kad Teisės ir teisėtvarkos komitete šitos diskusijos gali vykti ir gali atsirasti įvairių techninių pasiūlymų, kaip šitą senaties terminą konkrečiai ilginti. Paminėsiu, mes siekiame išlaikyti 15 metų senaties terminą, tokį, kaip ir kitiems nusikaltimams, bet pagal kitus kriterijus pavėlinti amžių, nuo kurio, manome, auka jau galėtų stoti prieš teismą ir pasiekti teisingumą.

Galime sekti, pavyzdžiui, Prancūzijos pavyzdžiu ir išskirtinai šitų nusikaltimų pačią senatį padaryti ne 15, o 30 metų. Tada šiek tiek iširtų senaties sistema. Kažkuri sistema bet kuriuo atveju būtų išardyta, nes vis dėlto seksualinių nusikaltimų vaikams išskirtinumas taikomas daugumos šalių teisėje. Apie tą patį kalba ir Europos Sąjungos direktyva.

Aš dar kartą pakartosiu: įvairūs techniniai sprendimai yra galimi, aš skatinu šitas diskusijas Teisės ir teisėtvarkos komitete ir tikrai galima registruoti siūlymus dėl kitokio techninio įgyvendinimo.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Už – gerbiama I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties be galo skausminga tema, bet džiaugiuosi, kad mes svarstome tokį projektą, kuris padės nukentėjusiems asmenims. Iki šiol galbūt buvo praėjęs tas terminas daliai jų ir jie nebegalėjo kreiptis. Tai turės ilgesnį laikotarpį išgyventi tas traumines patirtis ir vis dėlto ieškoti teisingumo. Seksualinis smurtas, žinome, yra be galo skausminga patirtis ir to mastą nepilnametis asmuo, vaikas gali suvokti po daugybės metų. Tą patirtį dažnai protas net pats ištrina iš atminties ir tai vėliau, jau suaugus, sugrįžta.

Turėkime omenyje, kad labai dažnai nusikaltimo liudininkai tokių nusikaltimų atvejais būna tik pats nukentėjęs asmuo ir nusikaltėlis, todėl suteikti daugiau laiko yra tikrai prasminga ir to reikia. Juolab kad, kaip ir pristatė pranešėja, kai kurios šalys apskritai net senaties būtent tokiems nusikaltimams, seksualinio smurto prieš vaikus nusikaltimams, netaiko. Tai siūlau palaikyti ir galbūt mažiau... Diskusija buvo labiau apie tas tokias technines detales, bet, man atrodo, tikslas turi būti, kad nukentėję asmenys galėtų kuo ilgiau kreiptis dėl galimai įvykdytų nusikaltimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime numatytu metu.

15.50 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795, Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-14.1 klausimas – Advokatūros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795. Kviečiu gerbiama E. Dobrowolską į tribūną. Prašom. Pateikimas. Ir turbūt lydimąjį – Mediacijos įstatymo projektą Nr. XIVP-2796. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pristatyti įstatymų projektus. Šiuos projektus parengėme, reaguodami į Ukrainos advokatų kreipimąsi tiek į Teisingumo ministeriją, tiek į Lietuvos advokatūrą.

Advokatūros įstatymo projektu siekiama numatyti trečiųjų valstybių advokatų teisės teikti teisines paslaugas savo valstybės profesiniu vardu Lietuvoje praktinio įgyvendinimo mechanizmą. Tokiu reguliavimu, be kita ko, būtų sudarytos sąlygos veiksmingai Lietuvoje veikti ir iš Ukrainos atvykusiems advokatams, taip pat atlikti kitus pakeitimus dėl efektyvesnio šio įstatymo taikymo praktikoje.

Mediacijos įstatymo projektu siekiama sudaryti galimybę iš užsienio valstybių, kurios nėra Europos Sąjungoje ar Europos ekonominėje erdvėje, atvykusiems mediatoriams laikinai teikti mediacijos paslaugas Lietuvoje. Siūloma apibrėžti trečiųjų šalių teisininkų, kuriems būtų taikomos Advokatūros įstatymo nuostatos, sąvoką, numatyti šių teisininkų registravimą į advokatūros

tvarkomą sąrašą, jų teikiamų teisinių paslaugų apimtį, reikalavimus veiklai ir veiklos priežiūros priemonės.

Advokatūros įstatymo projekte yra numatyti tam tikri saugikliai. Trečioji šalis apimtų valstybes, kurios yra tarptautinių sutarčių šalys, jeigu šiose tarptautinėse sutartyse numatyta teisė teikti teises paslaugas. Trečiosios šalies teisininkas apimtų tik asmenis, įsigijusius teisininko profesinį vardą trečiosiose valstybėse, arba šio vardo dėl persekiojimo netekusius teisininkus.

Būtų taikomas ribojimas, pavyzdžiui, trečiųjų šalių, kurios vykdo agresiją prieš kitas valstybes ar genocidą, kurios kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, teisininkams. Taip pat tais atvejais, kai trečiosios valstybės teisininko veiklai ar konkrečiam teisininkui yra taikomos tarptautinės sankcijos ar ribojamosios priemonės.

Būtų nustatytas reikalavimas atitikti nepriekaištingos reputacijos kriterijus. Būtų taikomas ribojimas teisinių paslaugų apimčiai, teikti teises paslaugas, kurios yra susijusios su tos trečiosios šalies nacionaline teise ar tarptautine teise, o bylų procese dalyvauti tik kartu su Lietuvos advokatu. Būtų taikomas reikalavimas apsidrausti profesinės civilinės atsakomybės draudimu, taip pat būtų taikomos veiklos kontrolės drausminės atsakomybės nuostatos.

Pagal Lietuvos Respublikos Seimo Teisės departamento pastabas tikrai komitete galima su tvarkyti. Didžiajai daugumai tikrai pritartume. Prašyčiau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet jūsų dar nori paklausti gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama ministre, ar aš teisingai supratau, kad tų trečiųjų valstybių yra daug, tik galės dirbti šioje erdvėje tų, su kuriomis Lietuva pasirašiusi dvišales sutartis. Ar tik šitaip? Ar Lietuvos advokatas greta galės būti ir su tais, kur nepasirašė dvišalių sutarčių? Ir ar numatomas finansavimas tam?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū už labai taiklius klausimus. Tai atsakant į pirmąjį klausimą, pirmas kriterijus ir yra, kad kalbama apie tas valstybes, su kuriomis Lietuva turi sutartis, nes mes kalbame apie tą profesiją, kuri yra reguliuojama. Taip pat yra numatytas kriterijus, kad kai mes kalbame apie tas bylas, kur jie galėtų atstovauti, pavyzdžiui, Ukrainos advokatas galėtų atstovauti byloje, kur yra taikoma Ukrainos teisė, bet Lietuvos teisme šalia turėtų būti Lietuvos advokatas, kad mes užtikrintume ir visą teisingą procesą.

Atsakant į klausimą dėl kitų valstybių, šis reguliavimas yra išimtinai toms valstybėms, su kuriomis mes turime teises sutartis, nes tai yra ir tam tikras reguliavimas dėl profesinio laipsnio, dėl pripažinimo, įrašymo ir kitų dalykų.

O atsakant dėl lėšų, mes kalbame apie privačius advokatus, ne apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Tai yra būtent parengtas projektas, kad ukrainiečių advokatai, kurie reziduoja čia, mes turime nemažai ukrainiečių, gyvenančių pas mus, pabėgusių nuo karo, kad tais atvejais, kai reikėtų konsultacijos ar padėti tiems asmenims, jie galėtų sutikti oficialiai, na, priskirtini ir prie mūsų advokatų bendruomenės, kartu galėtų veikti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Vadinasi, balsuosime tam numatytu metu.

15.55 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 2, 3, 4, 5, 11, 28, 32, 44, 58, 62, 67, 71, 79, 85, 94, 99, 100, 101, 102, 103¹, 104, 105², 105³, 105⁴, 106¹, 108, 113, 114, 115, 115¹, 118, 123, 125, 140⁸, 140¹⁸, 140¹⁹, 140²¹, 140²⁸ straipsnių ir priedo pakeitimo ir 140¹⁶ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2797, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2798 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės jau mūsų paskutinis 1-15.1 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2797 ir 1-15.2 klausimas – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo projektas Nr. XIVP-2798. Gerbiama A. Bilotaitė. Pateikimas. Prašom.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Teikiu šį projektą, kuriuo yra siekiama pertvarkyti migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemą. Šiuo projektu yra nustatoma, kad Pabėgėlių priėmimo centro pagrindu bus įkurta agentūra, kuri bus atsakinga už migrantų pri-

ėmimą ir kuri užtikrins socialinių, apgyvendinimo ir kitų būtiniausių paslaugų jiems teikimą. Šios įstaigos, taip pat užsieniečių laikinojo apgyvendinimo vietų veiklą koordinuos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Kaip žinote, kolegos, šie pokyčiai yra labai reikalingi, nes ką parodė instrumentalizuota migracijos krizė, kad tikrai ne pasieniečių darbas yra rūpintis buities klausimais, apgyvendinimo klausimais, kad tai turi daryti pagal atitinkamą kvalifikaciją specialistai, kad pasieniečiai turi saugoti sieną ir užtikrinti valstybės saugumą. Tad konsolidavus migrantų priėmimo funkcijas vienoje institucijoje bus galima tikrai tikėtis daug efektyviau ir geriau organizuotų procesų, tos pačios infrastruktūros ir kitų dalykų, kurie užtikrins gerą šios sistemos funkcionavimą. Kas dar svarbu paminėti, kad nauja institucija veiks lanksčiai ir prisitaikys prie didėjančių arba mažėjančių migrantų srautų. Žinote, situaciją sudėtinga prognozuoti, tai ši institucija pagal tai, kad turėsime didesnę ar mažesnę skaičių migrantų, prisitaikys.

Agentūrai būtų perduota dalis šiuo metu VSAT'o vykdomų funkcijų, tai yra migrantų pervežimas į apgyvendinimo vietą, apgyvendinimas, aprūpinimas, sveikatos patikra ir priežiūra, teisinių ir vertimo paslaugų teikimo organizavimas.

Taip pat yra keičiamas ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas, nustatant, kad valstybės garantuojamą teisinę pagalbą užsieniečiams organizuos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija arba jos įgaliota institucija, o ne Migracijos departamentas, kurio priimti sprendimai skundžiami, kaip buvo iki šiol.

Taigi, kolegos, tikrai kviečiu palaikyti, nes pasieniečiai tikrai laukia šito sprendimo, reikia perimti tuos buitinius klausimus ir leisti pasieniečiams dirbti darbą, tai yra saugoti mūsų valstybės sieną.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet panašu, kad laukia ir Seimo narių paklausti. Tai gerbiama L. Nagienė pirmoji. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, man atrodo, buvo labai daug diskusijų dėl migrantų ir taip buvo jaučiama, kad šiai ministerijai labai buvo sudėtinga pradžioje veikti, ar ne? Dabar lyg ir tvarka jau yra sukurta, dabar norime nuo savęs nuimti ir atiduoti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, įkurti dar vieną kažkokį departamentą ar kažkokią įstaigą. Tai jūs man pasakykite: kiek tai kainuos papildomai sukurti naują įstaigą? Ir ar tai nėra toks, na, ne mums priklauso? Man net trupučiuką keista, kai jūs paminėjote, kad net būtent Migracijos departamento funkcijas irgi atliks taip pat įstaiga. Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, ačiū už klausimą. Bet aš labai gerai prisimenu diskusijas apie tai, kad pasieniečiai, kurie yra rengiami, yra apmokyti naudotis ginklu, saugoti mūsų valstybės sieną, užtikrinti saugumo funkcijas, migracijos krizės metu turėjo rūpintis buitinais klausimais, mišinukų kūdikiams klausimais, šiltais rūbais ir kloti lovas. Mes visi puikiai suprantame, kad tai ne pasieniečių darbas. Tokią sistemą mes turėjome. Taip, susitvarkėme. Taip, buvo iššūkių, nes tokių situacijų Lietuvoje nebuvo. Bet įvertinę su ekspertais pačią sistemą, pasižiūrėję užsienio praktikas, priėmėme sprendimą, kad būtų geriausia turėti pagal dabar esamą struktūrą, jau dabar taip yra, kad priklausant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumui yra atliekamos tam tikros funkcijos, kas yra susiję su migrantais ir pabėgėliais, kad ji pagal savo prigimtį yra tinkamiausia institucija vykdyti šias pareigas.

O kalbant apie biudžeto poreikius, ir dabar yra skiriamas finansavimas tiek Valstybės sienos apsaugos tarnybai, tiek Pabėgėlių prieglobsčio centrui, kuris yra pavaldus Socialinės apsaugos ir darbo departamentui. Noriu pasakyti, kad esame apskaičiavę, jog tas finansinis poreikis 2024 metais bus apie 2,6 mln. eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas G. Kinduryš. Prašau.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš tiesų, o kaipgi bus užtikrintas socialinei ministerijai pavaldžioje įstaigoje jos darbuotojų saugumas ir apsauga? Kokie darbuotojai turės staigiai reaguoti, užsieniečiams sukėlus pavojų darbuotojams, kad įgyvendintų jų apgynimą, riaušinių sulaikymą ir panašius įvykius? Kurios įstaigos darbuotojai turės lydėti užsieniečius į medicinos įstaigas saugumo klausimu? Ir visgi toks retorinis: ar socialiniai darbuotojai ryšis eiti tiesiogiai dirbti su tais saugomais asmenimis, kadangi tai yra neeilinis darbas?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Pirmiausia, turėčiau paaiškinti, kaip atrodys visa sistema. Žinote, kad Pabradėje dabar veikia Užsieniečių registracijos centras. Jame pagal naują tvarką bus priėmimo ir paskirstymo centras. Tada agentūra nuspręs pagal situaciją, nes gali būti asmenų, kuriems teismas pritaikys sulaikymą, arba, tarkime, asmenų, kurie turės būti išsiunčiami arba grąžinami, arba asmenų, kuriems atliekama pasienio procedūra. Tai tie asmenys liks gyventi Pabradėje, Užsieniečių registracijos centre, kuris yra pavaldus pasieniečiams.

O kalbant apie kitus asmenis, įvertinus jų pažeidžiamumą, atitinkamų socialinių paslaugų poreikį, nes gali būti šeimų su mažamečiais vaikais, neįgaliųjų, tai tokios asmenų grupės bus atitinkamai paskirstytos ten, kur jos turėtų geriausias pagal jų situaciją gaunamas paslaugas. Tikrai noriu pasakyti: tikrai galite būti ramūs, kad tie asmenys, kuriems bus taikomas sulaikymas, išsiuntimas arba pasienio procedūra, liks pareigūnų prižiūrimi ir tikrai bus užtikrintas funkcijų...

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiama Agnė, jūs stipriausia ministrė visos šios Vyriausybės, kurioje kiti ministrai neištvėria pavargę ir premjerė pavargusi išsižada mums toliau vadovauti.

Mano tokia pastaba ir klausimas. Čia užrašyta: dėl užsieniečių teisinės padėties. Kodėl ne neteisėtų migrantų teisinės padėties, o užsieniečių? Kodėl taip švelniai visa tai skamba? Klausimas jums: ar čia taip yra, kad jus spaudžia sušvelninti iš Europos Sąjungos, iš Briuselio tą poziciją? Bet aš manau, kad jūs tokia kieta, kad jūsų negalima taip suspausti, kad jūs pasiduotumėte. Ar čia kitos priežastys? Ir kaip žiūri Briuselis, tie rėksniai dėl tų žmogaus teisių ir kitų? Jiems Lietuvoje nors tvanas – jiems svarbu globalizmas, ir tas tvanas tegu teka iš valstybės į valstybę. Kaip iš tiesų yra? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tam tikros sąvokos yra numatytos įstatymuose ir mes jų negalime koreguoti. Bet kas susiję su instrumentalizuota, arba neteisėta, migracija, žinote, kad mes esame priėmę sprendimus, ir kai vyksta hibridinės atakos, instrumentalizuota migracija, mes šiuo metu taikome tokių asmenų neįleidimo sprendimą. Tol, kol šita ataka iš Baltarusijos bus, tas sprendimas ir liks galioti. Aš laikausi principinės pozicijos: mes tikrai nežadame tapti pereinamuoju kiemu ir laikomės tvirtai ir kietai savo pozicijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas K. Vilkauskas taip pat nori paklausti. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, aš noriu paliesti baltarusių temą, kadangi vis tiek yra žmonių, kurie bėga nuo politinio persekiojimo, nuo A. Lukašenkos režimo. Yra daug klausimų iš baltarusių diasporos ir iš opozicijos, kuri čia dabar yra. Ar bandote kartu su Socialinės apsaugos ministerija toliau spręsti dėl socialinių garantijų?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega. Už socialinių garantijų klausimus yra atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Noriu pasakyti, kad reaguodami į situaciją tarp institucijų, tarp ministerijų turime sukūrę tokį formatą, kuriuo dalyvauja mūsų ministerija, dalyvauja Migracijos departamentas, Užsienio reikalų ministerija, kuriuo mes kartu su Baltarusijos opozicijos atstovais sprendžiame kasdien išskylančius klausimus, kurie kyla, įvairias situacijas, kai reikalingi tam tikri pakeitimai ar sprendimai. Tas kontaktas vyksta nuolatos, nuolatos bendraujame. Tikrai mūsų pozicija tokia, kad mes turime padėti šiems žmonėms, ir tai darome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar nori paklausti gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, turiu tokį kompleksinį klausimą: kokiems asmenims tai galios? Matyt, tiems, kurie prašo prieglobsčio, ar gal dar kokiems nors? Kiek tokių asmenų yra ir ar galite įvertinti, kokia gali būti ateityje to skaičiaus dinamika?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Kalbant apie tai, kiek šiuo metu mes turime savo padaliniuose migrantų, kurie gyvena mūsų centruose, šiuo metu VSAT'o padaliniuose mes turime 109 migrantus, o prieglobsčio centruose – 46 asmenis. Matote, iš to skaičiaus, kurį mes turėjome, liko tik tai tiek. Aišku, virš 1 tūkst. buvo grąžinta į jų kilmės šalis, bet ta situacija ir tie skaičiai tik patvirtina, kad Lietuva yra tiesiog tokia trumpa stotelė sustoti, nežinau, atsipūsti ir toliau vykti į Vakarų Europos šalis.

Mūsų visas kompleksas priemonių – tiek fizinis barjeras, sienos stebėjimo sistemos, pareigūnai prie sienos, taip pat sprendimas neįleisti instrumentalizuotų iš Baltarusijos stumiamų migrantų – mums leido šitą migracijos kelią uždaryti. Bet šiaip, kalbant apie perspektyvas, tikrai matome, kad neteisėta migracija kaip problema europiniu lygmeniu išlieka tikrai didelis iššūkis. Galbūt

vieni dalykai susiję su natūraliais migracijos procesais. Šiuo atveju, kai mes kalbame apie Lietuvą, mes kalbame apie tam tikrų režimų, šiuo atveju Baltarusijos režimo, naudojamą priemonę mums daryti spaudimą. Yra skirtingi dalykai, bet kaip išsūkis, matyt, išlieka.

Baltarusijos režimas, kaip matome, neplanuoja stabdyti šitų dalykų. Mūsų kaimynai šiandien prie savo sienų (tiek Lenkija, tiek Latvija) patiria tikrai skaičius... tai per parą būna virš 100 bandymų kirsti jų sieną. Žinote, vieną dieną gali pasisukti ir tas spaudimas bus nukreiptas į mūsų valstybę. Ramybės nepanašu, kad turėsime, bet mūsų visos tarnybos, mūsų institucijos yra pasirengusios ir dirba parengtyje.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Atsakymų laikas baigėsi.

Dabar motyvai. Už – gerbiamas J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, galbūt aš suprantu dalies kolegų klausimus, kodėl dabar mes turėtume priimti šiuos sprendimus. Ko gero, mes turėtume retrospektyviai žiūrėti į ateitį, nes, tiesą pasakius, nei A. Lukašenka atsistatydina, nei Baltarusija kol kas pasikeitė, tad neteisėti migrantai ir toliau gali būti naudojami kaip ginklas prieš mus. Mes turime suitelkti visas pastangas ir suteikti valstybės sienos pareigūnams įrankius iš tiesų ginti mūsų sieną, o ne užsiimti socialine veikla.

Man pačiam teko aplankyti ne vieną centrą ir visi pareigūnai sakė: mes bejėgiai daryti socialinius darbus. Mes turime ir ginti sieną, ir taip pat turime rūpintis tais ligotais žmonėmis, kurie buvo apgauti ir pristumti prie mūsų sienos arba buvo paskatinti pažeisti mūsų sienos teritoriją.

Todėl kviesčiau pritarti šiam siūlymui įsteigti tam tikrą instituciją, kad visgi būtų ir pagelbėta pareigūnams, ir reikalui esant būtų tinkamai pasirūpinta tais žmonėmis, kad jie nenukentėtų dar labiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū. Kadangi dar nėra aiškaus ir patogaus neteisėtų migrantų priėmimo, paskirstymo ir apgyvendinimo algoritmo, todėl, aišku, ir teikiamas šis projektas. Mano pozicija tokia. Šiai problemai spręsti reikia surasti tinkamus, visose migracijos veiklose suderintus algoritmus ir tai įgyvendinti arba šią problemą spręsti įsteigiant instituciją, kurioje būtų visos migracijos sistemos valdymo funkcijos, tai yra ir tos, apie kurias kalbėjo atsakydama į klausimus ministrė, ir būtų visam procesui, nuo pradžios iki pabaigos, vienas šeimininkas, viena institucija. Todėl manau, kad agentūros, atsakingos tik už materialines priėmimo sąlygas, steigimas neišsprendžia šios iškeltos problemos. Todėl šio projekto nepalaikysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar mes galėtume ir balsuoti dėl šio ką tik aptartą projekto, nes jau yra balsavimo langas. Kviečiu kolegas užimti darbo vietas. Bus labai daug balsavimų, daug klausimų aptarstume.

Taigi, darbotvarkės 1-15.1 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2797. Ir lydimasis projektas Nr. XIVP-2798. Balsuojame po pateikimo. Ką tik įvyko pateikimas, ministrė iš tribūnos pateikė. Ką tik įvyko diskusija. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 65, prieš – 10, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta.

Dabar dėl komitetų, gerbiami kolegos. Dėl pirmo projekto, dėl įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, kokį siūlome pagrindinį komitetą? Čia gali būti Užsienio reikalų komitetas. Ar toks tinka, ar kitų nuomonių turime?

Gerbiamas T. V. Raskevičius per šoninį mikrofoną. Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš visų pirma norėčiau Vidaus reikalų ministerijos paprašyti sava-laikio proceso, kuris užtikrintų tvaresnę reakciją į galimus papildomus migracijos srautus. O kadangi projektas yra susijęs išimtinai su Lietuvos Respublikoje esančių užsieniečių materialinių sąlygų užtikrinimu, manyčiau, kad pagrindinis komitetas turėtų būti ŽTK.

PIRMININKAS. Taip, vienas variantas – Užsienio reikalų komitetas, kitas – Žmogaus teisių komitetas.

Dabar L. Kasčiūnas per šoninį mikrofoną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pauliau, jei jau taip, aš prašysiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą skirti pagrindiniu komitetu. Bet šiaip pagal tradiciją Užsienio reikalų komitetas svarsto UTPI klausimus. Tai jis ir turi svarstyti. Jei jau taip, tuomet aš siūlau tris. Tuomet Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą skiriame pagrindiniu komitetu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Siūlymas nuskambėjo.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Tai gerai.

PIRMININKAS. Trečias siūlymas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Čia derybinis siūlymas. Aš siūlyčiau palikti Užsienio reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Tai kokį siūlymą jūs teikiate Seimui? Ar palikti...

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Užsienio reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Užsienio reikalų komitetą. Gerai.

Gerbiamas E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Kadangi aš dešimtmečius dirbu Užsienio reikalų komitete, mes tokius dalykus svarstome. Aš remiu Užsienio reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Gerai, jūs pritariate. Dabar tuomet apsispręskime balsuodami. Vadinas, balsuosime taip: už – Užsienio reikalų komitetas, prieš – Žmogaus teisių komitetas. Alternatyvus balsavimas. Sutariame? Du siūlymai buvo. Balsuojame. Už – Užsienio reikalų komitetas, prieš – Žmogaus teisių komitetas. Alternatyvus balsavimas.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 64, prieš – 38. Taigi pagrindinis yra Užsienio reikalų komitetas. Tuomet Žmogaus teisių komitetas papildomas nori būti, taip? Ar nori Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas kaip papildomas? Galime bendru sutarimu dėl šitų? Ar Socialinių reikalų ir darbo komitetas norėtų, ar nebūtina? Nebūtina. Nematau labai norinčių. Nori, gerai, norėtų. Galime bendru sutarimu dėl trijų papildomų? Na, klausimas rimtas. Trys papildomi komitetai.

Siūloma svarstyti VII (rudens) Seimo sesijoje. Pritariame. Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo projekto Nr. XIVP-2798 kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagal sritis. Ar tinka bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Papildomi iš esmės visi tie patys: Užsienio reikalų komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Socialinių reikalų ir darbo komitetas. NSGK čia nėra. Tinka? Tinka. Gerai, tai papildomi. Taip pat, aišku, siūloma svarstyti rudens sesijoje. Pritarta bendru sutarimu. Šį klausimą išsprendėme.

Dabar keliaujame į darbotvarkės pradžią ir balsuosime iš eilės dėl visų. Galbūt galime sutarti dėl trumpesnio balsavimo laiko? (*Balsai salėje*) Jūs nespėjate paspausti mygtuko? Tai galime balsuoti. (*Balsai salėje*) Aš manau, kad reikia greitai balsuoti, ir kaip posėdžio pirmininkas nusprendžiu ir įspėju. (*Balsai salėje*) Taip, trumpesnis balsavimas. (*Balsai salėje: „Paskui kiaušinienei neiškęps.“*) Kiaušinienei reikia lėtai, o balsuoti kartais galime ir greitai.

16.15 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803 (pateikimo tęsinys)

Gerai, darbotvarkės 1-2 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803. Įvyko pateikimas. Balsuojame dėl šio projekto, dėl Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 12 straipsnių.

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už – 95, prieš nėra, susilaikė 7. Siūlomas pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Manau, pritariame bendru sutarimu? Dėkoju. Siūloma skubos tvarka. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Yra atėjęs tas siūlymas. Siūloma iš karto ir svarstyti kitą savaitę, birželio 6 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.17 val.

Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 1, 2, 3, 26, 29 straipsnių, septintojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2480(2)ES (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Įmonių atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2480(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 106, balsavo 106: visi 106 balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.17 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 223 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2481(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2481(2). Čia lydimasis. Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 104, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 223, 321, 325, 327, 401, 413¹, 558, 560, 569, 578, 579, 589, 608, 609, 610, 611, 617, 618, 620, 621, 644, 664, 665 straipsnių, XXXIX skyriaus pavadinimo ir priedo pakeitimo ir 323 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-785 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482(2) (priėmimo tęsinys)

Dar vienas lydimasis darbotvarkės 1-3.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2482(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 106, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 85, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 223, 544, 545 straipsnių, XI skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Kodekso papildymo 85¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1382 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2483(2). Čia yra dar vienas lydimasis.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 106, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.19 val.

Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 2, 12, 26, 28, 32, 35, 43, 49, 52¹, 61, 62, 68, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau yra paskutinis lydimasis darbotvarkės 1-3.5 klausimas – Finansinių ataskaitų audito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2484(2). Balsuojame. Priėmimas. Paskutinis projektas iš šio paketo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 104: už – 104, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.19 val.

Baudžiamojo kodekso 191 ir 192 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Baudžiamojo kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2). Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 102, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Toliau 1-4.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-2454(2). Mes dėl šito jau balsavome.

16.20 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2) (priėmimo tęsinys)

Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2455(2). Ne, ne, Nr. XIVP-2455. Čia priėjo, šiek tiek trukdė.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 100: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.20 val.

Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo Nr. I-180 3, 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-5.1 klausimas – Asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymo keletą straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2645(2). Taip pat priėmimas. Čia bus dar du lydimieji.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 104, balsavo 104 – visi 104 balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Toliau lydimasis – Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2646(2). Balsuojame, priėmimas. Taip, Nr. XIVP-2646. Taip, taip, bandome, bet matote... (*Balsai salėje*) Balsuojame, žinau. Mašina stringa kažkur.

16.21 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2647(2) (priėmimo tęsinys)

Gera, balsuojame dėl Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2647(2). Balsuojame dėl šito dabar. Tuoj išsiaiškinsime, kas su anuo atsitiko.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 106, prieš niekas, susilaikė 0. Taigi, Valstybinių pensijų įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gera, čia dėl projekto Nr. XIVP-2646 negalėjome balsuoti, nes kažkodėl iš kompiuterio duomenų bazės iškrito, bet grįšime, kai... (*Balsai salėje*) Žinote, elektronai greitai skraido čia kompiuteriuose, matyt, greitis neturi jokios įtakos. Žodžiu, mes grįšime prie to klausimo, kai jį rasime sistemoje, čia tik techninis dalykas.

16.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2682(3) (priėmimo tęsinys)

Toliau keliaujame tada prie 1-6.1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2682(3). Taip pat priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 106, balsavo 106 – visi 106 balsavo už. Taigi, įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-6.2 klausimas – lydimasis Seimo nutarimo „Dėl Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos sudarymo“ projektas Nr. XIVP-2745(2). Priėmimas. Čia lydimasis.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 101, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*) Šis paketas baigtas.

16.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735 (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui Petrui Gražuliui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ projektas Nr. XIVP-2735. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 95, balsavo 93: už – 55, prieš – 26, susilaikė 12. Taigi, nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

16.24 val.

Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo Nr. VIII-342 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2646(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau. Gera, gerbiami kolegos, dabar jau atsirado kompiuteryje mūsų pakeliui pamestas projektas Nr. XIVP-2646. Tai yra Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio

statuso įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Taip? Visi matome, dėl ko balsuojame, žinome, balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 104, balsavo 102: už – 101, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)
Taigi ištaisytos visos klaidos. Judame toliau.

16.25 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2)ES, Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Konkurencijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2664(2). Čia svarstymas. Ir iš karto lydimąjį galima: 1-8.2 klausimas – Konkurencijos įstatymo kiti straipsniai, projektas Nr. XIVP-2665(2). Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už balsavo 99, kitaip balsavusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

16.26 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2).

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 77, prieš – 6, susilaikė 19. Taigi po svarstymo pritarta.

16.26 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2). Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 96, balsavo 95: už – 87, prieš nėra, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta.

16.27 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2).

Užsiregistravo 100, balsavo 99: už – 94, prieš nėra, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

16.27 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2789, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2790 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12.1 ir 1-12.2 klausimai – Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 7 straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2789 ir 3 straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-2790. Du susiję projektai, kurie buvo pateikti. Balsuojame po pateikimo. Čia Vietos savivaldos įstatymas.

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 60, prieš – 8, susilaikė 34. Taigi po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

E. Gentvilas dėl šito dalyko per centrinį mikrofoną.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ne, aš dėl užpraeito balsavimo, dėl Ūkininko ūkio įstatymo susipainiojau. Aš ten norėjau balsuoti už, bet susilaikiau. Tai dėl protokolo.

PIRMININKAS. Gerai. Dėl protokolo – už dėl Ūkininko ūkio įstatymo E. Gentvilas. Gerai, fiksuojame.

Dabar grįžtame prie to klausimo, kurį svarstome. Ar tinka, kad pagrindinis būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas? Bendru sutarimu galime? Dėkoju, pritarta. Papildomas yra Švietimo ir mokslo komitetas. Tinka? Dėkoju. Svarstymas, aišku, rudens sesijoje, jau VII (rudens) sesijoje. (*Balsai salėje*) Ji bet koku atveju bus. (*Balsai salėje*)

Ar jūs norite per šoninį mikrofoną, gerbiamas Edmundai?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų tai yra susiję su Konstitucinio Teismo sprendimais ir reikėtų žiūrėti lygiagrečiai su kitais įstatymų projektais, kurie taip pat yra, nes jų įgyvendinimas prasidės nuo kitų metų pradžios ir į biudžetą reikės įskaiciuoti kai kuriuos pinigų.

PIRMININKAS. Dėkoju. L. Nagienė šiuo klausimu.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Nereikia skubos, nes mes kol kas įstatymo nepriimame, o Konstitucinio Teismo įstatymas... šitas nutarimas įsigalioja nuo kitų metų sausio 2 dienos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tai jūs siūlote, Edmundai Pupini, skubą? (*Balsai salėje*) Ar siūlymas frakcijos vardu? (*Balsai salėje*)

Per šoninį mikrofoną dar nori gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš tiesų nebūtinai čia reikia skubos. Gal su ja būtų paprasčiau, bet kada ten bus – birželio 13 dieną ar kurią ten dieną – antradienį posėdis?

PIRMININKAS. Ne, tai čia siūloma kitoje sesijoje.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš siūlau alternatyviai be skubos, kad rašytume...

PIRMININKAS. Birželio 13 dieną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kuri ten diena, aš dabar nežinau, antradienis?

PIRMININKAS. Yra birželio 13 diena antradienis, toks variantas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tai siūlau fiksuoti birželio 13 dieną. Komitetas ateinantį trečiadienį apsvaistys ir galime judėti į priekį. Čia nėra nieko sudėtingo.

PIRMININKAS. Gerai, išgirdome konkretų siūlymą.

Gerbiama L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Dėl ko birželio 13 diena tikrai netinka, nes nespėsime. Reikia ir su Savivaldybių asociacija susiderinti, turi ir savivaldybės taip pat pateikti savo nuomonę.

PIRMININKAS. Koks jūsų siūlymas?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Į kitą sesiją. Mes tikrai laisvai spėsime.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. Išgirdome. Dabar dar kartą E. Pupinis per šoninį mikrofoną.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, dar eina kur kas sudėtingesnis paketas, kur tikrai dalyvaus Savivaldybių asociacija, nes svarstome visą Švietimo įstatymo pakeitimą. Iš tikrųjų čia tokia smulkmenytė prie šio įstatymo nieko nelems. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, yra du siūlymai nuskambėję: birželio 13 dieną arba kitoje sesijoje. Balsuojame alternatyviai. Už – už birželio 13 dieną, prieš – kitoje sesijoje. Tinka? Balsuojame. Tuoj Seimas apsispręs, viskas bus aišku. Gerbiami kolegos, viskas tuoj bus čia... Nėra čia jokios didelės dramos.

Užsiregistravo 101, balsavo 101: už – 44, prieš – 57. Svarstysime rudens sesijoje. (*Balsai salėje*) Ar tai bus nauja kadencija, ar sena, mes sužinosime turbūt kitomis savaitėmis. Dabar šį klausimą apsvaistėme.

16.32 val.

Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2570 (pateikimo tęsinys)

Keliamame toliau. Tai yra 1-13 klausimas – Baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2570. Pateikimas taip pat buvo. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 98, balsavo 95: už – 70, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 25. Taigi, po pateikimo yra pritarta.

Dabar siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, žinoma. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat rudens sesijoje. Ar gal kas nors nori birželio 13 dieną? Ne. Tada rudens sesijoje. Bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Klausimas išspręstas.

16.33 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795, Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796 (pateikimo tęsinys)

Toliau 1-14.1 ir 1-14.2 klausimai – Advokatūros įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795 ir Mediacijos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796. Buvo pateikimas, ministrė pateikė. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 98, balsavo 97: už – 89, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 8. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomas dėl abiejų projektų Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas išspręstas.

Toliau 1-15.1, 1-15.2 klausimai. (*Triukšmas salėje*) Atsiprašau, dėl šitų jau balsavome. Įsivažiavau. Vadinas, dėl visų klausimų šiandien balsavome.

16.34 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar svarbiausia pasėdžio dalis, tai yra Seimo narių pareiškimai. Kviečiu gerbiamą L. Nagienę. Dar nematome, bet, atrodo, užsirašėte. Prašau. Pareiškimas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, gegužės 29 dieną transliuotoje LRT laidoje „Dienos tema“ Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys A. Kubilius diskusijoje su Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininku S. Skverneliu, bandydamas šalyje susidariusią politinės krizės naštą perkelti Seimo opozicijai, nurodė, kad bent 51 dabartinis Seimo narys yra buvęs savivaldybės tarybos nariu ir gavęs išmokas. A. Kubilius išreiškė abejonę dėl to, ar Seimo opozicijos nariams, buvusiems savivaldybių tarybų nariais, išmokos buvo išmokėtos sąžiningai. Taip pat atkreipdamas dėmesį į tai, kad Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ frakcijoje yra penki Seimo nariai, buvę savivaldybių tarybų nariais, ir išskirtinai pažymėdamas, kad viena Demokratų frakcijos narė išbuvo Mažeikių savivaldybės tarybos nare net 13 metų. Nors mano pavardė nebuvo paminėta ir įgarsinta, tačiau vienareikšmiškai visiems – ir mažeikiškiams, ir pažįstamiems – aišku: išrinkta yra viena Seimo narė iš Mažeikių – L. Nagienė. Buvo kalbama apie mane.

Tenka apgailestauti, kad A. Kubilius neatsakingai, o galbūt netgi sąmoningai ėmė komentuoti situaciją ir sukūrė tam tikrą abejonių dėl mano ir kitų Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ frakcijos narių sąžiningumo ir metė mums šešėlį. Norėčiau pabrėžti, kad tik vienintelis teisingas A. Kubiliaus paminėtas faktas yra tai, kad Mažeikių savivaldybės tarybos nare dirbau 13 metų. Taip pat atsakingai pareiškiu, kad per visą šį laikotarpį nesu prašiusi ar gavusi nė vienos išmokos ar kompensacijos. Nuo pačios darbo tarybos nare pradžios buvau priėmusi sprendimą nesinaudoti tarybos nariams numatytomis lėšomis. Tai patvirtino ir Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėjas. Gaila, kad A. Kubilius, patyręs politikas, buvęs Ministras Pirmininkas, dabar Lietuvai atstovaujantis Europos Parlamente, užuot panaudojęs savo ilgametę politinę išmintį, kuri padėtų šaliai siekti telkiančių sprendimų susidariusioje situacijoje, prisideda prie dar didesnės sumaišties kūrimo ir leidžia sau neatsakingai interpretuoti ir iškraipyti faktus, dezinformuoti visuomenę ir diskredituoti tiek savo, tiek ir savo atstovaujamos partijos moralumą.

Mano turima informacija, tiek D. Griškevičius, kuris buvo tarybos nariu, tiek R. Baškienė, kuri taip pat buvo Šiaulių rajono tarybos nare, taip pat negavo jokių išmokų. L. Savickas ir Z. Streikus savo išlaidas pagrindė nustatyta tvarka. Mažų mažiausiai save gerbiantis žmogus tokioje situacijoje tiesiog atsiprašo toje pačioje televizijos laidoje. Viliuosi, kad A. Kubilius taip ir pasielgs. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kalbės gerbiamas V. Valkiūnas. Padarys pareiškimą. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Svajonės pildosi. Gavau Darbo partijos Skuodo skyriaus pirmininko V. Būtės kvietimą į Skuodą. Skuodas ir Kretinga yra istorinės vietos, kur puoselėjama techninė sporto šaka – motobolas. Nepaisydami visų sunkumų, šie miestai išlaikė šią sporto šaką ir pavelėdą. Motobolas labai įdomi sporto šaka, galiu patvirtinti kaip motobolo sirgalius. Šlovė ir padėka Skuodo ir Kretingos motobolo puoselėtojams. Visus kviečiu aplankyti didingą miestą Skuodą, švenčiantį 770 metų paminėjimo sukaktį. Beje, senesnis nei Vilnius.

Iki pasimatymo šeštadienį Skuodo miesto šventėje ir motobolo rungtynėse su Vokietija! Skuodas aukščiau už viską! Ir aukštai šiaurėje yra. Keliaujame į Skuodą, aplankydami Palangą, galbūt suplanuojame aplankyti ir šalia esančią Liepoją bei aplankome motabolą. Nepasigailėsite. Motobolas yra jėga, įdomu pažiūrėti tą techninę šaką. Visiems motobolo dalyviams ir mylėtojams linkiu sėkmės!

PIRMININKAS. Dėkojame už dar vieną kvietimą. Žinoma, ir Biržų nepamirštame aplankyti. Gerbiamas K. Vilkauskas dabar taip pat pareiškimą.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, mieli Lietuvos gyventojai, kviečiu į Trakus. Trakai rytoj pradeda švęsti savo miesto šventę „Trakų vasarą“. Praeitais metais Trakai minėjo 700 metų jubiliejų ir niekas negalės paneigti, kad Trakai yra Lietuvos vizitinė kortelė. Taigi, rytoj, penktadienį, prasideda graži, nuostabi nuostabioje gamtoje Trakų šventė. Šventinė eiseną „Aš esu Trakai“, Švietimo mugė ir koncertas „Buvome, esame ir būsimė“, XVI pučiamųjų orkestrų festivalis „Atataria vamzdžiais“, sporto varžybų programa, virtualios dviračių lenktynės „Mink į vasarą“, Sveikatos diena, Skonio ir muzikos fiesta ir daugelis kitų įsimintinų renginių. Taigi, kviečiame į senąją Lietuvos istorinę sostinę. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiame į Trakus ir plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*) Galiu dar, kol aidi gongas, užsiregistruoti, jeigu yra noro. (*Balsas salėje: „Oi, labai.“*) Prašom, štai registruojamės. (*Balsai salėje: „Paulius Saudargas – jėga.“*) Registracija sudrausmino.

Užsiregistravo 22 Seimo nariai. Plenarinį posėdį skelbiu baigtą. Geros likusios dienos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 281 STENOGRAMA

2023 m. birželio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Laba diena, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame birželio 6 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 88 Seimo nariai.

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Medardo Čoboto 95-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiamieji kolegos, pradedame minėjimą, skirtą Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro M. Čoboto 95-osioms gimimo metinėms. Kartu su mumis šiandieną minėjime dalyvauja signataro artimieji ir Nepriklausomybės Akto signatarai, kiti garbingi svečiai.

Prašau tylos minute pagerbti šio signataro atminimą.

Tylos minutė

Dėkoju.

Pasidalinti mintimis apie Nepriklausomybės Akto signatarą M. Čobotą kviečiu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Nepriklausomybės Akto signatarą S. Pečeliūną. Kviečiu į tribūną.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Sauliaus Pečeliūno kalba

S. PEČELIŪNAS. Labą rytą, mieli kolegos. Šiandien turime gražią progą prisiminti M. Čobotą – žmogų, pilietį, signatarą, krikščionį. Lietuvių ir lenkų santykiai siekia ne vieną šimtmetį. Dvi valstybės, dvi tautos, dviejų tautų žmonės visada gyveno šalia. Tame kelyje turėjo visko: turėjo bendrą valstybę, turėjo laikmetį labai griežtų priešpriešų, nesusipratimų, bičiulystės, supratimo, pagalbos vieni kitiems. Šiandien galime pasidžiaugti, kad visa tai yra istorija, kad šiandien dvi tautos supranta viena kitą, gyvena draugiškai viena šalia kitos, padeda viena kitai ir ne tik – kartu padeda ir kitiems.

Kartu kovojome mūsų, kovojome ir tarpusavyje. Buvo pasitikėjimo metas, buvo ir išdavysčių metas. Puikiai prisimename 1920 metus, kai Lietuvos Respublika leido okupacinei sovietų kariuomenei per savo teritoriją užpulti Lenkiją, nesitikėdama, kad Lenkija atsilaikys. Tada buvo L. Želigovskio afera. Turime suprasti, kad ji nebuvo šiaip sau. Lenkai tada tikrai neturėjo pagrindo pasitikėti lietuviais, leidusiais juos užpulti panaudojant savo teritoriją. Turime pripažinti, kad taip buvo.

Tačiau atėjo 1940-ieji, žiaurūs metai visiems, ir pirmą smūgį patyrė Lenkija, užpulta iš dviejų pusių. Įdomiausia, kad 20 metų tvyrojusi įtampa, neapykanta ir pyktis vieni kitiems staiga išgaravo. Į lietuvių pasąmonę sugrįžo brolybės ir supratimo, nelaimėje esančio brolio pagalbos jausmas. Internavome lenkų kariuomenę. Kartu ir daug Lenkijos žydų pasitraukė nuo okupuoto rusų teroro į Lietuvą ir čia, Vilniuje, Lietuvos užsienio ministerijos pareigūnai jiems išdavė gyvenimo Lie-

tuvoje dokumentus, taip išgelbėdami juos nuo pražūties. Šiandien daug prisimename Č. Sugiharą, jo žygdarbį, tačiau jei ne tie Lietuvos užsienio ministerijos pareigūnų išduoti dokumentai, kurių pagrindu Č. Sugihara išduodavo kelionės dokumentus, kažin kiek jų būtų išsigelbėję.

50 metų gyvenimo okupacijoje. Lietuvoje ji žiauresnė, Lenkijoje truputį „švelnesnė“, bet tai vis tiek nebuvo laisvas gyvenimas. Kas visų įdomiausia, kartais ir mūsų istorikai nustemba sužinoję tokius faktus, kad 1988–1989 metais Lietuvos pasipriešinimas, Laisvės lyga, Demokratų partija ir kiti atvirai ir labai gerai bendradarbiavo su „Kovojančiu Solidarumu“ („Solidarność Walcząca“), kad net spausdindavo Varšuvoje ir kitose vietose Koraną ir su mūsų išduotais kvietimais veždavo ją į Krymą Krymo totoriams. Krikščionys katalikai darė tokius darbus.

Taigi ta bendrystė yra kasdieninė. Štai šiandien, kai minime gražų M. Čoboto jubiliejų, aš nedėstysiu jums jo biografijos, galite nueiti į Seimo skaityklą ir paskaityti, Signatarų klubas yra išleidęs, kaip ir kiekvienam anapilin išėjusiam signatarui, knygelę, kur visa biografija ir kelias sudėtas, tačiau aš noriu pakalbėti apie tai, kas vyko tada, 1990 metais, kaip elgėsi lietuviai, kaip elgėsi Lietuvos lenkai, kokių buvo priešpriešų ir kaip visa tai atsispindėjo mūsų mąstyme ir veiksmuose.

Puikiai žinome, kad 1990 metais ne visi Lietuvos lenkai ėjo su Sąjūdžiu, kaip, matyt, ir ne visi lietuviai. Puikiai žinome, kad išrinkti į Aukščiausiąją Tarybą ne visi lenkai balsavo už Lietuvos nepriklausomybę, kiti susilaikė, bet turime suvokti, kiek daug reikėjo įdėti pastangų tokiems kaip M. Čobotas, Č. Okinčicas, Z. Balcevičius, kad tie jų tautiečiai, išrinkti į Aukščiausiąją Tarybą, nebalsootų prieš Lietuvos laisvę, nors jie buvo nusiteikę taip daryti. Kiek reikėjo įtikinėti, kad jie bent jau susilaikytų. Ir čia, toje kitoje, Kovo 11-osios, salėje, buvo jiems tikrai dvigubai sunkiau negu mums, lietuviams, apsispręsti padėti Lietuvos valstybei žengti į naują savo ateitį.

Puikiai žinome, kad lenkų bendruomenė, dalis jos, čia, aplink Vilnių, vieni, inteligentija, palaikė Lietuvos siekį, kiti kūrė autonomijas. Bandė kurti sovietines autonomijas. Taigi buvo visko. Užtat šiems mūsų bendrapiliečiams, tarp jų ir M. Čobotui, jam gal buvo lengviau, nes jo šeimos istorija yra visada susijusi su laisve, su krikščionybe, su meile, su pagalba savo artimui ir supratimu, jeigu laisva šalis, tai ir žmogus bus laisvas, galės gyventi dorą gyvenimą atvirai, o ne pasislėpęs. Taigi, jiems reikėjo dvigubai stipriau apsispręsti palaikyti šitą, nes reikėjo ne tik savo visokias abejones nugalėti, bet kartu ir savo kolegas įtikinti elgtis padoriau.

M. Čobotas atidirbo valstybės labai politinį darbą dvi kadencijas. Kai pamatė, kad Lietuva stojasi ant kojų, nusprendė sugrįžti į mokslinį darbą. Jis gydytojas, jam visada rūpėjo žmogus, ne tik jo fizinė sveikata, bet kartu ir dvasinė, todėl šalia šito darbo jis įkūrė Trečiojo amžiaus universitetą, kad mūsų vyresnioji karta turėtų galimybę tobulėti, semtis naujų patirčių, naujų žinių, kurių galbūt neturėjo laiko įgyti per savo darbinę veiklą.

Taigi šiandien minime unikalų žmogų, mylėjusį savo tėvynę, mylėjusį savo kultūrą, mylėjusį Dievą, išgelbėjusį paveikslą, kurį paskui gražino Bažnyčiai. Visa tai toje knygelėje galėsite paskaityti, aš čia nenoriu kartoti. Duok Dieve, Lietuvai daugiau tokių žmonių ne tik praeityje, duok Dieve, juos prisiminti, kad ir šiandien mes jų turėtume kuo daugiau ir nesvarbu, kurios tautos: lenkų, lietuvių, žydų ar ukrainiečių, tai būtų Lietuvos piliečiai. Visi turime mylėti savo tėvynę, kad ir kokios tautybės būtume, kad ir kokią kultūrą išpažintume, kad ir kokia kalba kalbėtume, turime būti broliai, sesės, mylintys laisvę ir savo gimtąją žemę. Ačiū jums už kantrybę. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju S. Pečeliūnui. Ir į tribūną norėčiau pakviesti Seimo narį L. Slušnį.

Seimo nario Lino Slušnio kalba

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke Viktorija, gerbiami kolegos Seimo nariai, svečiai, M. Čoboto artimieji ir bendražygiai. Pirmiausia noriu padėkoti savo kolegoms ir turbūt likimui už galimybę pasakyti tuos kelis žodžius apie M. Čobotą. Esu iš kartos politikų, kuriems jau neteko susidurti su M. Čobotu tiesiogiai. Visą laiką krėčiau galvoje, ar Medicinos fakultete esu kada nors kur nors jį matęs, ar ne, ir niekaip neatsirinkau, nes paprastai tokie žmonės kaip M. Čobotas savo *alma mater* lankosi, bet arba manęs galbūt ten nebūdavo, arba mes kažkur neprasilenkėme.

Studijų metais man jis buvo žymus politikas, visą laiką tarsi jungęs tai, ką gražiai pasakė S. Pečeliūnas, iš tiesų visą laiką jungė Lietuvą su Lenkija, puoselėjo Lietuvos ir Lenkijos santykius ir šitą bendrystę tarp dviejų tautų. Aiškiai matėsi politikas, kurio pasisakymai buvo pripildyti išminties, pagarbos kalbančiajam ir netgi kolegoms politikams. Visą laiką siekė išlikti tokiu pačiu inteligentu, koks jis buvo visą savo gyvenimą, ir bandė tai padaryti ir politikoje.

Man jo vardas visą laiką siejasi su trečiojo amžiaus universitetu, jame man, beje, ne kartą teko skaityti paskaitas. Mane visuomet žavėjo Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto idėja. Jo studentus gali sutikti Vilniuje, Gargžduose, Vilkaviškyje ar dar kuriame nors miestelyje, ar netgi kokioje smulkioje, sakysim, susitikimo vietoje, nutolusioje nuo didmiesčių. Tuo metu tikriausiai jisai pats dar nežinojo, ką sukūrė. Aš manau, kad jisai sukūrė tam tikrą socialinį tinklą. Šiais laikais tai turbūt vadintųsi socialiniu tinklu ir visa tai galėtų būti gražiai priskirta internetiniams dalykams. Bet aš džiaugiuosi vienu dalyku: Trečiojo amžiaus universitetas, nepaisant išsiplėtusių socialinių tinklų, vis dar gyvas, ir žmonės ten susirenka. Jis sukūrė socialinį tinklą, kurį pats vadino aukso fondu. Jam šitie vyresnio amžiaus žmonės buvo visą laiką, ir jis demonstravo, kad jie yra išminties ir didelio turto fondas. Ir jis buvo teisus. Jis taip pat atkreipė dėmesį, kad neveiklumas yra ryškiausia senėjimo priežastis. M. Čobotas buvo pirmasis šio universiteto rektorius ir ne tik sugebėjo jį išplėtoti, bet ir įkvėpė savanoriškam darbui fakultetų dekanus, padėjo kurti filialus miestuose.

Man daktaras M. Čobotas – tai Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras. Vienas iš tų, kurie ryžosi Lietuvai padovanoti nepriklausomą ateitį. Už tai turiu asmeniškai padėkoti ir, manau, daugelis čia sėdinčių – už tai, kad mes galime čia sėdėti, šiame parlamente, diskutuoti, kautis žodžiais ir visa tai daryti. Jis buvo vienas iš tų žmonių, man – tai tas žmogus. Jis tai galėjo padaryti todėl, kad 1990 metais žmonės juo pasitikėjo ir išrinko į Aukščiausiąją Tarybą-Atkuriamąjį Seimą. Jame buvo Sveikatos reikalų komiteto ir Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas. Šis žmogus turėjo drąsos ir atkaklumo, drąsiai išsakydavo savo nuomonę, tvirtai gynė nepriklausomos Lietuvos teises. Jis pats sakė: „Kovo 11-ąją sąmoningai balsavau už Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Aktą. Lietuvos nepriklausomybei 1990 m. kovo 11 d. – ypatinga diena. Galbūt svarbiausia diena mano gyvenime. Išsipildė mano ir mano šeimos troškimas gyventi laisvoje, demokratinėje valstybėje. Šis labai svarbus Aktas pakeitė mano gyvenimą, veiklos kryptį. Tapau politiku.“

Vėliau jisai buvo Seimo narys, vieną kadenciją Seime buvo Krikščionių demokratų partijos frakcijos narys, dirbo Sveikatos reikalų komitete, tačiau politikoje M. Čobotas ilgai neužsibuvo ir 1996 metais nutarė nebekandidatuoti, nebedalyvauti rinkimuose. Kaip yra minėjęs, jau ir S. Pečeliūnas tai paminėjo, jis nutarė praktiškai grįžti į savo veiklą, tai yra į mokslinę veiklą, ir daryti tai, kas jam buvo mieliausia.

Daktaras M. Čobotas buvo gydytojas reumatologas, gerontologas, dėstytojas. Kaip mokslininkas, parašė daugiau kaip 700 mokslinių publikacijų. Mokslus baigė mano *alma mater*, Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. Jis buvo ir laikraščio „Vilniaus apžvalga“ priedo „Przegląd“, leidžiamo lenkų kalba, redaktorius. 2000 m. liepos 1 d. M. Čobotas buvo apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės medaliu. Esu tikras dėl to, ką sakė ir S. Pečeliūnas, mums tokių žmonių šiandien taip pat reikia daug, kad galėtume kurti ir toliau judėti į priekį su Lietuva. Ačiū už tai, kad jis buvo. Ačiū artimiesiems. Ačiū visiems klausiusiems. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju L. Slušniui. Į tribūną kviečiu Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir visi žiūrintys. Minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro M. Čoboto 95-ąsias gimimo metines. M. Čobotas buvo tikras vilnietis, gimęs netoli Nemenčinės, visą gyvenimą po to praleidęs Vilniuje. Šiandien mes juos vadiname gydytojais, bet jis buvo daktaras. Jis buvo tikrų tikriausias daktaras. Yra gydytojų, užimančių pareigas, ir yra daktarų iš pašaukimo. Medardas buvo toks. Kai prisimenu, ir knygoje yra parašyta tokia pikantiška detalė, kaip sūnus Viktoras buvo atsakingas už pacientų eilės reguliavimą prie namų. Medardas turėjo ir tų

žmogiškųjų, ir antgamtinių galių, o gydė ne tik vaistais, žodžiu, bet ir savo energija. Tai didžiulis kompleksas, susitelkęs šiame žmoguje, todėl jo ta medicina (šiandien sakome – paslaugų teikimas, o tai labai sunkiai suprantama) visada tilpo į vieną žodį „daktaras“, tai buvo ypač svarbu ir todėl jis buvo labai gerbiamas ir vertinamas.

Seime M. Čobotas buvo tas žmogus, vilnietis, tikras vilnietis, kuris kovo 11-ąją net nemirklėjęs balsavo už Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą. Jis visada didžiavosi, kad lenkų balsų nepritrūko. Jis su savo gyvenimo meile – žmona Marta – užaugino du sūnus. Šiandien vienas yra su mumis ir abiejų vaikų labai nuostabūs palikimai – atžalos. Ir jaunimas atėjo čia, į senelio jubiliejų.

Mielas Viktorai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas šia proga jums nori padovanoti R. Ničajienės „Laisvę“, kurią taip mylėjo tėvelis, gerbė ją ir padarė viską, kad Lietuva būtų laisva. Ačiū jums. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjams, dėkojame Nepriklausomybės Akto signataro M. Čoboto artimiesiems. Dėkoju visiems dalyvavusiems šiame minėjime, skirtame Nepriklausomybės Akto signataro M. Čoboto atminimui. Skelbiu minėjimą baigtą.

10.23 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. birželio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, grįžtame į Seimo posėdį. Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės norėtų kalbėti K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Yra siūlymas 2-1 klausimą perkelti į rytinę darbotvarkę ir pašalinti tą įtampą, kuri tvyro tiek visuomenėje, tiek žurnalistai laukia. Tai gal vis dėlto...

PIRMININKĖ. Kad nėra čia įtampos.

K. MAŽEIKA (DFVL). ...prašymas tą klausimą svarstyti net galbūt patį pirmąjį, nes jau ir Vyriausybės ataskaita galbūt netenka prasmės, ir galbūt premjerė pasiūlys skubos tvarka. Tai čia būtų viskas labai greitai išspręsta. Toks prašymas frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pasiūlymą. V. Mitalas norėtų.

V. MITALAS (LF). Gerbiama Pirmininke, ačiū už suteiktą žodį. Aš frakcijos vardu prašyčiau iš darbotvarkės išbraukti 1-10 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2161. Čia yra dėl baudų didinimo. Aš manau, Seimas ir taip yra priėmęs daugybę valstietiškų įstatymų, nėra verta dar daugiau eiti ta kryptimi. Stabdykime arklius. Ačiū.

PIRMININKĖ. Nestatykime prieš vežimą. Prašau. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš norėčiau paklausti, kada Seimo posėdžių darbotvarkėje atsiras Seimo nutarimo dėl Kupiškio mero rinkimų projektas? Tai niekaip nesusiję su pirmalaikiais ar kitokiais Seimo rinkimais, nes savivaldybėje nėra mero, kaip žinote.

PIRMININKĖ. Planuočiau artimiausiu laiku, galbūt net šią savaitę, ketvirtadienį, pateikti nutarimo projektą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Aš irgi dėl 2-1 klausimo, to paties klausimo, tik šiek tiek kitu aspektu. Kadangi mūsų Statutas labai aiškiai pasako, kad balsavimas Seime dėl nepasitikėjimo Ministre Pirmininke ar atskirais ministrais turi vykti slapta, o balsavimas dėl pirmalaikių Seimo rinkimų faktiškai tolygus balsavimui dėl nepasitikėjimo visais atskirais ministrais ir Ministre Pirmininke, sąsaja yra akivaizdi. Viena priežastis.

Antra priežastis. G. Landsbergis labai aiškiai yra pasakęs, aš turiu net išsispausdinęs, kad Seimo konservatoriams turėtų būti privaloma balsuoti dėl pirmalaikių parlamento rinkimų. Dėl šių dviejų priežasčių frakcijos vardu prašau atišti rankas, laisvą mandatą 50 Tėvynės sąjungos-krikščionių demokratų frakcijos narių, suteikti jiems galimybę apsispręsti laisvai, taip, kaip jie galvoja iš tikro, o ne taip, kaip galvoja du jų frakcijos ir partijos lyderiaujantys asmenys. Frakcijos vardu prašau dėl šio klausimo apsispręsti slapto balsavimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Andriau. Kalbėjome ir prieš posėdį, jūsų pasiūlymas, natūralu, įdomus, bet jis tiesiog nestatutinis, nes Seimo statutas labai aiškiai numato, kokiais atvejais yra įmanomas slaptas balsavimas.

E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš pateiksiu statutinį pasiūlymą. Irgi siūlau atišti visiems rankas ir išbraukti 2-1 klausimą iš šios dienos darbotvarkės. (*Šurmuly, plojimai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nematau. Apsispręskime dėl pirmojo. K. Mažeika frakcijos vardu siūlo... Taip, teisingai, nuo E. Gentvilo pasiūlymo pradėsime. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu E. Gentvilas siūlo išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-1 klausimą. Apsispręskime dėl šito, nes tuomet K. Mažeikos siūlymas netenka prasmės. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Už – 50, prieš – 59, susilaikė 15. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

K. Mažeika frakcijos vardu pasiūlė perkelti į rytinį posėdį, netgi pirmuoju klausimu. Apsispręskime ir balsuokime. Kas pritariate K. Mažeikos pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Tuomet klausimas liktų pirmuoju popietinio posėdžio klausimu.

Balsavo 129: už – 76, prieš – 44, susilaikė 9. Pradėsime nuo pirmalaikių rinkimų klausimo. Taip apsisprendė Seimas.

Toliau. Laisvės frakcija siūlo iš šios dienos darbotvarkės išbraukti 1-10 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektą. Kas pritariate Laisvės frakcijos pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 37, prieš – 47, susilaikė 38. Pasiūlymui nepritarta. Jis lieka šios dienos darbotvarkėje. Taigi, visus pasiūlymus apsvaustėme.

Apsispręskime dėl darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Matau, girdžiu, kad yra balsų, kurie norėtų balsuoti. Balsuokime. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 125: už – 122, prieš nebuvo, susilaikė 3.

Gerbiami kolegos, šiandienos darbotvarkėje turime dar keturis klausimus, kurie nebuvo įrašyti į pavasario sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu tiesiog pritarti, kad mes juos šiandien apsvaustysime? Labai ačiū.

10.31 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projektas Nr. XIVP-2800 (pateikimas)

Kviečiu pagal pasikeitusią darbotvarkę 1-3 klausimą, tai yra Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projektą, pristatyti G. Landsbergį. Kviečiu į tribūną.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pradėkime nuo svarbiausio klausimo šian dien. Balsavimas dėl pirmalaikių parlamento rinkimų pirmiausia yra galimybė rasti bendrą politinę parlamentinės respublikos, kokia yra Lietuva, atsakymą dėl susidariusios beprecedentės padėties mūsų politinėje sistemoje, kai kilo klausimas dėl rinktų politikų veiklai skiriamų lėšų ydingos apskaitos ir dėl visos politinės sistemos pamatų. Į sudėtingus klausimus gal kai kam opozicijoje ar greta jos norėta lengvų atsakymų. Ritualinis avinėlių paaukojimas, nesigilinant nei į detales, nei į galiojusius reglamentus, nei į kitas aplinkybes, atgaline data – trys galvos Vyriausybėje, ir viskas gerai, dirbame toliau.

Seimas niekuo dėtas, nors pirkė iš tarybos nario veiklos išlaidų „Porsche“ padangas ar iš parlamentinių lėšų – gėles po 400 eurų iš savo sesers. Savivaldybės su baudžiamųjų bylų kaltinamaisiais priešakyje jau ką tik savo asociacijoje pasakė, kad viskas jiems yra gerai. Neteikė nei atsišaukimo, nei siūlė pakeisti du televizorius iš tarybos lėšų pirkusio pirmininko. Iki šiol nesulaukėme ir Prezidento deklaracijų, kaip jis padengė rinkimų skolas, nes, supras, to daryti teisiškai neprivaloma.

Kodėl Lietuva vis dar neturi skandinaviško pasitikėjimo parlamentu standarto? Kažkur dėl elgsenos ir standartų neįtikiname visuomenės. Ankstesni elgsio standartai, matyt, turi spragų, nepaisant to, kuriai politinio spektro pusei yra tekę atsakyti už pasitikėjimo Seimu standartus.

Matėme visko: ir žūtbutines savų priedangas nuo teisėsaugos tyrimų uoliai saugant teisinius imunitetus, ir ambicijų pakelti pasitikėjimą Seimu į neregėtas aukštumas, bet nedemonstruojant nuoseklaus pavyzdžio ir dvejopų standartų vengimo. Standartų klausimas ir nuoseklumas nėra lengviausi uždaviniai politinei bendruomenei. Pono M. Basčio apsauga nuo apkaltos buvo tapusi kolektyvinės atsakomybės diskusijų objektu. Tąsyk A. Tapino atsakas buvo ne tik mitingas, bet ir mitingo rezoliucijos reikalavimų pirmas punktas – pirmalaikiai rinkimai.

Šiandien, regint sisteminius iššūkius, kurie neaplenkė ir Seimo, deja, girdime tik išsisukinėjimus, kodėl kolektyvinė atsakomybė netinka. Tačiau visiems tinka trijų ministrų Golgota už visų čekiukų nuodėmes ar naujai merų pasitikėjimą gavęs dviejų televizorių herojus M. Sinkevičius. Toks standartas nėra teisingas. Ar tokiais standartais turime pretenzijų dėl aukštesnio pasitikėjimo? O gal nuoširdžiai to standarto nelabai ir buvo siekiama? Kaip nors nugesinti, ką nors paaukoti, kokį nors iliuzionistinį triuką panaudoti, pavyzdžiui, paaukoti patarėją, kuris nors *de jure* dar tarsi formaliai patarinėja, bet *de facto* jau kuris laikas rūpinasi privačiais reikalais. Dėl skaidraus ir aiškaus visoms valdžios šakoms bei institucijoms standarto sutarti nepavyksta ir, panašu, nepavyks.

Mūsų siūlymas – ieškant bendro vardiklio perkrauti sistemą, siekiant, kad politikus įvertintų geriausias demokratinis arbitras – Lietuvos piliečiai. Kitoks apsisprendimas, turime tai aiškiai suprasti prieš spausdami mygtukus, reikš Seimo suteiktą visuotinę amnestiją. Tai taip pat sutarimas dėl bendro vardiklio. Nebūtinai moraliai jis teisingas, bet liktų konstatuoti, kad vienintelis standartas, įveikiamas visoms politinėms bendruomenėms, lieka teisės standartas. Nėra antrankių, nėra teismų sprendimų, vadinasi, jokio pagrindo atsakomybei dėl čekių apskaitos klausimų. Gaila, jei tik dėl tokio standarto galime sutarti, nors, tiesa, dėl jo sutarti net nereikia, teisėsauga turi nepriklausomai nuo politinių vėjų dirbti savo darbą.

Todėl, siekdamas aukštesnio standarto nei teisėsaugos indulgencija ar pareiškiama kaltinimai, kviečiu palaikyti politinės sistemos perkrovimą per rinkėjų pasitikėjimo atnaujinimą. Tad jūsų pasirinkimas labai paprastas – arba visuotinė amnestija, arba perkrovimas pasitikint rinkėjais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų užsirašė paklausti ypač daug Seimo narių. Pirmasis klausia V. Fiodorovas. Ruošiasi V. Semeška.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke, Seimo Pirmininke. Kai jūs kalbate apie sistemos perkrovimą, kalbate apie atsakomybės prisiėmimą, galbūt reikėtų galvoti nuo savęs – esate partijos lyderis, jūsų partijos atstovų gana daug yra pakliuvę į šitą situaciją, bet man vis dėlto panašu, kad čia yra tikrai pretekstas visam šitam dalykui, ką jūs atnešėte. Jūs vadovaujate partijai, kurios vienas iš kandidatų ėjo su tokio lozungu, kuris visoje Lietuvoje buvo girdėti – „meras be cirkų“, „politika be cirkų“ ir visa kita, bet visas šitas sprendimas man tikrai yra labai panašus į cirką.

Ar jūs galite man pasakyti, kalbame apie parlamento persikrovimą, apie sistemos perkrovimą, bet tam reikia pagrindo, tam reikia pagrindo, kad darbas Seime strigtų. Nežinau, ar tai sutapimas, ar čia koalicijos partnerių išgąstis, bet pora pastarųjų savaitių Seime parodė, kad tos krizės Seime nėra. Visos reformos, kurias jūs teikėte, nepaisant to, kad opozicijai nepatiko, perėjo, darbas vyksta gana sklandžiai.

PIRMININKĖ. Laikas!

V. FIODOROVAS (DPF). O mes čia tiesiog drebiname politinę sistemą sugalvotais cirkais, o ne politika. Kur čia yra krizė, kad reikėtų mums persikrauti?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Atsakydamas į jūsų klausimą aš tiesiog galėčiau pakartoti savo formuluotes, kurias išdėščiau įžanginėje kalboje. Manau, kad per vadinamąją neskaidrumo krizę, kuri kai kurių apžvalgininkų yra vadinama grobstymo krize, yra nominuojami vagys ir šventieji ir tais apibendrinimais drabstosi visi, kurie lygiai taip pat yra tos sistemos dalyviai. Mano vertinimu, tam ir reikalingas tada sistemos perkrovimas, kad arba sistemoje nėra kaltų, arba tada yra

visuotinė bendra visų atsakomybė. Kaip kitaip išspręsti 54 Seimo narių, kurie buvo tarybos nariais, klausimą, atleiskite, aš nežinau.

PIRMININKĖ. Klausia...

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Tą buvome pasakę, kad teisėsaugos klausimai taip pat yra dalykas. Jeigu Seimas apsisprendžia, kad perkrovimas nėra būtinas, vadinasi, vienintelis arbitras, kuris Lietuvai prieinamas, yra būtent teisėsauga. Tai čia yra... Aš noriu pabrėžti, nes buvo replikų ir iš opozicijos, taip pat iš jūsų kolegų dėl privalomų balsavimų, aš noriu pabrėžti – jokio privalomumo nėra. Kviečiu taip pat ir jus, kuriems partijų lyderiai priverstinai liepia vienaip ar kitaip balsuoti, balsuoti pagal savo sąžinę. Kaip jūs iš tikrųjų matote ir kaip jūs svarstote šitą klausimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia V. Semeška. Ruošiasi M. Lingė.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau Gabrieliau, tikrai nesijaučiu nei kaip šventasis, nei kaip vagis, bet taip, kaip nutiko Savivaldybių asociacijoje, kuri formuoja Lietuvos savivaldos politiką, kuri realiai įstūmė valstybę į visą šitą ydingą padėtį, kurią mes turime, jie jau persikrovė, jie jau balti? M. Sinkevičius, socialdemokratų pirmininkas, galbūt būsimas premjeras, jau jis šventas, jis jau niekuo dėtas? Ar mes dėl to irgi turime kraujuoti? Kaip jūs vertinate visą Savivaldybių asociacijos naują seną vadovybę, naują seną administraciją, kuri, užuot prisiėmusi atsakomybę, dabar dar gaus ir atlyginimus – 20 % mero algos? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamas Viliau, keliate labai teisingus klausimus. Savo įžanginėje kalboje mėginau apibrėžti rėmus ties Seimu – ties ta institucija, už kurią mes turime šandien atsakomybę ir privalome, mano vertinimu, tą atsakomybę išspręsti vienaip ar kitaip: arba amnestija, arba atsakomybės prisiėmimu. Bet klausimai, kuriuos keliate, yra visiškai teisingi. Aš taip pat leidau sau priminti ir aukščiausių valstybės pareigūnų atsakomybę, kuri, manau, irgi neturėtų pabėgti nuo politinio vertinimo akiračio. Tikrai neišvengiama, kad ir Savivaldybių asociacija turėtų įsivertinti koku nors būdu. Apmaudu, kad vieną įsivertinimo galimybę jau praleido, kitaip tariant, pateisino, kitaip tariant, amnestavo du televizorius. Matyt, toks standartas jai yra priimtinas. Bet Seimas dar kol kas yra laisvas nuspręsti dėl savęs.

PIRMININKĖ. Klausia M. Lingė. Ruošiasi E. Pupinis.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Lietuva per 30 metų laikotarpį yra turėjusi ne vieną politinę krizę, turbūt nė vienam parlamentui nėra pavykę išvengti didesnio ar mažesnio sukrėtimo. Ar mes galime laikyti, kad turime pavyzdinį reagavimo į politinės krizės etaloną, kurio pavyzdžiu galime sekti kaip priimtinu ir pavyzdiniu? Žiūrėdami į pasitikėjimo ir nepasitikėjimo Seimu rodiklius per tą 30 metų laikotarpį, atrodo, to pasakyti negalime. Kaip jūs manote, kodėl?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Man atrodo, kad mes turime politinėje sistemoje tokį aukojimo įprotį, jeigu kam tenka stoti prie tribūnos, esančios už Seimo durų, tai pirmas klausimas visą laiką būna, kas vienas prisiims atsakomybę. Ir dažnai tenka man į šitą klausimą atsakinėti. Taip jau atsitiko. Taip pat premjerė, ministrai. Bet visa tai kartais primena... Jeigu kalbame apie asmeninę atsakomybę, tai čia yra suprantamas ir teisingas klausimas. Bet kartais mes turėtume kalbėti apie sistemos atsakomybę. Ko gero, visi esame tos sistemos dalis ir arba drauge turime ieškoti sprendimų ir atsakomybė tuomet yra sprendimų paieška ir kažkoks (...) pasiūlymas, arba tai yra tiesiog, kaip ir minėjau, sistemos perkrovimas.

Būtent sisteminio požiūrio stoka, aš manau, dažniausiai ir lemia negebėjimą ir visuomenei paaiškinti, kaip tos problemos sprendžiamos. Paaukojus vieną ministrą, du ar net tris, ar pusę Vyriausybės, ar galų gale visą Vyriausybę, akivaizdu, kad istorijos, kurios yra viešinamos, niekur nedings, jos bus toliau, pasitikėjimas toliau kris ir visuomenei bus klausimų. Mes manėme, kad jau viskas, kad to pakanka. Deja, taip nėra. Todėl iš čia ir kyla klausimai ir pasiūlymai dėl to, kad mes privalome į tai žiūrėti sistemiškai. Arba per visuotinę amnestiją tam tikra prasme, arba per visuotinę atsakomybę.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Mazuronis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų mūsų visų tikslas – skaidriai dirbanti, atsakinga politinė sistema. To turbūt laukia mūsų valstybė. Šis perkrovimas iš dalies suprantamas, tačiau ar vis dėlto jis pasieks pagrindinį tikslą, nes šiuo metu vyksta tyrimai? Kaip matome,

jau čia buvo paminėta, Lietuvos savivaldybių asociacija nepripažįsta tų klaidų ir iš tikrųjų dabar kalbama apie tai, kad kažkokie 54 taip pat galimai gali būti kalti. Ar šiuo atveju vis dėlto nereikėtų, kad būtų didesnis aiškumas, nes vis tiek politinė sistema turės veikti? Kur garantijos, kad į tą politinę sistemą nepateks vėl kiti, tarkime, ir vėl prasidės tas pats skandalas? Ar tikrai mes galėsime užkardyti šiuo metu tų ypač nesąžiningų politikų veikimą? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Edmundai, aš turbūt norėčiau pabrėžti būtent tą vertinimą dėl kaltų. Man pačiam buvo keliamas klausimas dėl to, ar aš apkaltinu žmones, kurie yra savivaldoje, kurie galimai yra tiesiog tos sistemos dalis paprasčiausiai, ne dėl savo piktos valios. Man rodos, kad premjerės išreikštas pasitikėjimas trimis ministrais, kurie yra buvę Kauno savivaldybės tarybos nariais, manau, labiausiai ir išreiškia tą... Pasitikėjimas reiškia nekaltumą. Kitaip tariant, mes tikime ir pasitikime tais žmonėmis.

Man rodos, jeigu mano būtų valia, aš būčiau siekęs ir siekiu būtent to išsprendimo. Jeigu žmogus yra padaręs netinkamą veiklą, tokių yra ir mūsų bendruomenėje, yra įkurta ir speciali komisija, kuri kiekvieną atvejį individualiai žiūri, aš suprantu, kad nuo atsakomybės, individualios ir asmeninės, nei turėtų būti galimybė pabėgti, nei kas nors turėtų tokius žmones dengti. Tačiau ritualinio paaukojimo pritaikymas vienam turi gilesnę prasmę. Jis tada reiškia, arba visi universaliai turi prisiimti kokias nors atsakomybes, ką mes dabar kalbame, arba tada visi yra amnestuojami.

Tiesiog tokia yra sistema ir ją mes dabar keičiame. Kaip jūs sakote, ieškome naujo skaidrumo standarto, ieškome, kaip atsakyti į tuos klausimus, ir judame į priekį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Prieš klausdamas trumpą repliką gal M. Lingei, kuris čia nurodė pasitikėjimo Seimu reitingus. Gerbiamas Mindaugas, pasitikėjimo, asmeniniai pasitikėjimo šio nutarimo projekto iniciatoriais reitingai tikrai nėra aukštesni, o gal net priešingai. Jeigu projektuojame savo veiksmus pagal pasitikėjimo reitingus, tai gal reikėtų pradėti nuo asmeninės, personalinės, atsakomybės, o ne institucinės.

Bet, gerbiamas ministre, žiūrėkite, labai aiškus, man atrodo, veiksmas, ką jūs darote. Tai yra pagrindinės priežastys turbūt, nežinau, vaikiškumas, emocijos, rimtumo stoka, nesolidumas, ego galbūt. Tai yra suprantama visiems – tiek opozicijos atstovams, tiek, beje, ir jūsų frakcijos didžiosios dalies atstovams. Bet kiekvieną veiksmą projektuojant vis dėlto visada reikia pagalvoti ir apie pasekmes, apie pasekmes ne tik tiesiogines, bet ir išvestines.

Ir labai trumpas klausimas. Ar pateikdami šį nutarimo projektą jūs pagalvojote, kaip tai gali atsiliiepti Ministrui Pirmininkei, kalbant apie galimą jos kandidatavimą, kad ir, nežinau, į NATO vadovo poziciją...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. MAZURONIS (*DPF*). ...ar į kokias nors kitas tarptautines pozicijas? Būtent toks elgesys.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Antra klausimo dalis yra labai keista ir suvelta, turbūt pats jūs geriau galėtumėte sau atsakyti. Bet aš vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį į jūsų pirmą klausimo dalį. *Ad hominem*, arba į žmogų, orientuoti kaltinimai. Vis dėlto mes, siekdami to jūsų vadinamojo Seimo pasitikėjimo standarto, turėtume jų vengti.

Aš nekalbėsiu apie jūsų amžių, apie jūsų galbūt kokias nors, nežinau, perrinkimo galimybes įvykus išankstiniams rinkimams ir taip toliau. Nei kaltinsiu, nei kaip nors replikuosiu. Noriu pasakyti, kad neprideda garbės šiai institucijai jūsų tokie pasisakymai, ypač kai aš turėjau galimybę ir man buvo suteikta galimybė pristatyti argumentus, manau, jie turėtų atsakyti į jūsų klausimus. Jeigu taip neatsako, galėsime atskirai dar apie tai pasikalbėti, tikrai skirsiu jums ir asmeninio laiko, ir dėmesio. Kviečiu tą standartą kelti pradedant kiekvienam nuo savęs. Ir lygiai taip pasisakysime. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, 10 minučių išnaudotos, bet aš, vertindama sąrašą Seimo narių, kurie užsirašė, siūlau dar 10 minučių pailginti klausinėjimo laiką. Manau, kad visi sutiksime.

Dėkoju. Klausia V. Valkiūnas. Labai prašau laikytis laiko limitu klausiant.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamieji, nenukrypkiu nuo tikrosios esmės. Dar 2020 metų pabaigoje Seimui svarstant I. Šimonytės skyrimą Ministrui Pirmininke kviečiau kolegas nepritarti arba

susilaikyti. Jau tada mačiau signalų, kad tai nebus tas žmogus, kuris tinkamai dirbs Vyriausybės vadovu. Pone Landsbergi, tai buvo apsimestinis jūsų išvalgumas dalyvauti šioje Vyriausybėje ar buvote suklaidintas?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Dar daugiau variantų gal turite, nes tų dviejų neužtenka.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilienė. Ruošiasi K. Mažeika.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, vis dėlto Seimas reprezentuoja visas politines partijas. Tai yra mūsų politikos lopšys. Ir jeigu mes keldami sau aukštus politinius standartus, skaidrumo standartus vis dėlto nuspręsimė nepasileisti, kaip jūs galvojate, ar nebus tai dar vienas žingsnis visuomenei nepasitikėti apskritai politine sistema, ar nebus taip, kad pasitikėjimas Seimu dar labiau smuks, pasitikėjimas politinėmis partijomis dar labiau smuks, nors jis jau yra istorinėse apačiose? Kas bus tas receptas ir kaip mes atgausime pasitikėjimą, jeigu vis dėlto šioje situacijoje liksime dirbti toliau?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Man rodos, kad balsavimas dėl išankstinių rinkimų bet kuriuo atveju yra kolektyvinė atsakomybė, bet kuriuo atveju. Dėl to aš dar kartą primygtinai raginu tą atsakomybę priimti kiekvienam asmeniškai, nėra taip, kad partijos pirmininkas ar frakcijos įtakingas kolega, bet yra kiekvieno asmeninis apsisprendimas, kaip mes balsuojame. Tada kiekvienas turime turėti pareigą ir atsakomybę paaiškinti tą apsisprendimą, kodėl būtent taip mes balsavome. Ne dėl to, kad yra pagalba konservatoriams, kaip čia kažkas šiandien pasakė, čia yra ne konservatorių klausimas, čia yra... Tiesą sakant, nemanau, kad ir Seimo klausimas, aš matau kaip politinės sistemos klausimą, už jį mes esame visi atsakingi. Balsuodami, spausdami mygtuką mes jau priisiimame atsakomybę ir kaip mes ją priisiimame. Jeigu mes nepritariame, mes turime turėti paaiškinimą, kodėl mes nepritariame, kodėl mes manome, kad yra gerai, kodėl mes manome, kad amnestija tai yra gerai. Tai yra reikšmingas atsakymas ir visuomenei, kuri laukia to atsakymo, ir mums apskritai Seime, kaip toliau ieškoti bendro darbo. Jeigu mes balsuojame už, vėlgi tai yra atsakymas, kaip mes vertiname save, mes priisiimame atsakomybę, mes manome, kad dalis kaltės yra šioje sistemoje ir aš tą galiu sau priiimti. Aišku, kaip sistemos kūrėjas, vienas iš 141, aš taip pat turiu tą atsakomybę.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi M. Ošmianskienė.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas Gabrieliau, manau, kad jūs tikrai kalbate nenuoširdžiai. Aš tikrai pasiryžęs grąžinti tuos 400 eurų, kuriuos išleidau per pusmetį gėlėms, jeigu jūs nuoširdžiai pasakysite apie savo frakcijos kolegas, įvardinsite sumas, kurias jie išleido, ir išleido tikrai netinkamai, net buvo ir viešojoje erdvėje, nes dabar jūs pradžioje paminėjote, aš atkreipiau dėmesį, tik opozicijos kolegas. Savo koalicijos partnerių arba savo partijos lyg ir neminite net puse žodžio. Jeigu jūs kalbate nuoširdžiai, tai prašau įvardyti tuos jūsų frakcijos kolegas, kurie, jūsų manymu, taip pat pasielgė netinkamai. Labai ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Man rodos, nėra labai didelės nuostabos, kad opozicija kalba apie valdančiuosius, valdantieji neužmiršta, nepraleidžia progos paminėti ir jų, kad tiesiog būtų šioks toks balansas arba lygybė. Informacija yra vieša, su ja susipažinti gali visi. Esu pabrėžęs ir savo atsakyme, kad taip, yra ir mūsų bendruomenės narių, ir niekada to neslėpėme. Todėl dar kartą pabrėžiu, kad esame visi, ir jūs, ir aš, bendros sistemos nariai ir turime drauge nuspręsti, kaip ta sistema gyvuos toliau.

PIRMININKĖ. Klausia M. Ošmianskienė. Ruošiasi A. Jakavonytė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Norėčiau pripažinti, kad A. Tapino akcija „Skaidrinam“ ištisų su-purtė valstybę ir stipriai kirtu būtent valdančiajai Konservatorių partijai, jos ministrai yra dabartinėje Vyriausybėje. Pelnytai ar nepelnytai – atskiras klausimas. Bet jei norima priiimti atsakomybę, tai ar nevertėtų žiūrėti vis dėlto į esmę, ne ministrus galbūt atleisti, o pažiūrėti, kas tokią atitinkamą tvarką įvedė, tarkime, toje pačioje Kauno savivaldybėje? Man atrodo, tai turėtų būti po prožektoriumi.

Tačiau klausimas bus apie tai, kad ta akcija dabar vyksta vasarą, kaip supratau, A. Tapinas bent jau taip rašė, kad vasarą padarys pertraukėlę, rudenį akcija bus tęsiama. Jeigu įvyks išankstiniai rinkimai, ateis naujas Seimas, ateis nauji ministrai, o akcija toliau tęsis ir paaiškės, kad tie žmonės vėl yra kaip nors nusidėję...

PIRMININKĖ. Laikas.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). ...kažkur ne ten lėšas panaudoję. O kas tada?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Turbūt atsakysiu dviem etapais. Pirmas dalykas, aš noriu pabrėžti, kad kirto ne tik konservatoriams, tarp minimų ministrų yra ir kitų partijų ministrai, ir kitų partijų atstovai. Premjerė yra išreiškusi pasitikėjimą abiejų partijų ministrais. Aš noriu pasakyti, kad vis dėlto tai jau yra sisteminis klausimas.

Antrasis jūsų klausimas yra teisingas. Šiaip remiantis Vakaruose žinoma praktika, kai yra prieinama arba visuomenei paviešinama informacija, galimai susijusi su politikų skaidrumu arba su kokiais nors kitais visuomenei rūpimais klausimais, dažniausiai yra paviešinama visa informacija vienu ypu. Tokių atvejų buvo. Nebūtina, jie visi yra gerai atsimenami, sakykim, bet informacija yra paviešinama. Kitaip atsiranda pretekstas manyti, kad galbūt yra koks nors siekis informaciją viešinti dozuotai, parenkant tam tikrus informacijos objektus ir taip toliau. Dėl to mano raginimas būtų tiesiog ne... Manau, kad būtų teisinga, dėl politinės sistemos taip pat, kad visa turima savivaldybių informacija taptų vieša. Tada, pasitelkiant ne vieną, o visus prieinamus visuomenės resursus, tai yra žiniasklaidą, kuri turėtų galimybę tą informaciją tirti, ir taip toliau, į klausimus būtų atsakyta greičiau. Visuomenė taip pat turėtų tuos atsakymus greičiau, o ne laike juos išdėliotus taip, kaip yra patogiu tam ar kitam šiuometiniam informacijos turėtoji.

Dėl to aš čia, jeigu jūs pritartumėte, siūlyčiau ir tokių iš esmės bendrą kreipimąsi, kuris galėtų būti ir Seimo kreipimasis, kad visa ta informacija tiesiog taptų vieša neatidėliojant.

PIRMININKĖ. Klausia A. Jakavonytė. Ruošiasi A. Gedvilas.

A. JAKAVONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, noriu paklausti tokio klausimo: kokia nauda būtų, jeigu įvyktų pirmalaikiai Seimo rinkimai? Kokia valstybei būtų iš to nauda? Jeigu patektų visų partijų tie patys žmonės, kurie susiję su čekių skandalu, ar būtų ta nauda valstybei? Dėkoju.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Kokiu nors būdu visuomenei turi būti pateiktas atsakymas, kaip mes toliau judame į priekį iš tos situacijos, kurioje esame dabar. Arba Seimas apsisprendžia, kad Seimui esama situacija yra tinkama, arba visuomenė pasako, kad jiems situacija turi būti kitokia, arba panaši yra tinkama. Kitaip tariant, tai yra mandato atnaujinimas. Jis gali vykti ir Seime, aš tai pabrėžiu. Mano vertinimu, geriau, jeigu jis įvyksta atsiklausiant rinkėjų.

Aš žinau ir daug kartų buvo klausimas užduotas, kas būtų, jeigu žmogus, kuris yra potencialiai negalintis atsakyti kokių nors klausimų ar negražinęs kokių nors lėšų, aš nežinau, kokioje kitoje situacijoje, vėl yra išrenkamas. Taip atsitinka. Taip yra ir dabartinėje mūsų politinėje sistemoje, savivaldybėse. Kaip matome, Savivaldybių asociacija sau to standarto visiškai netaiko. Rinkėjai pasako. Tada, kaip ir mano įžanginėje kalboje buvo minėta, vienintelis arbitras lieka teisėsauga. Kol nėra antrankių, tol viskas yra gerai. Kitais atvejais net su antrankiais, matote, yra žmonės išrenkami. Net antrankiai rinkėjų neišgąsdina. Tai yra rinkėjų mandatas – mūsų demokratija. Jinai yra jauna, brėstanti, bet ilgainiui sustiprės. Tai irgi yra jos stiprinimo procesas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ministre Landsbergi, šiandien dėl to, kad jūsų partijai yra keliami per aukšti skaidrumo standartai, kurių jūs negalite atitikti, jūs nusprendėte įstumti šalį į precedento neturinčią politinę krizę. Jeigu taip susiklostytų aplinkybės ir naujai išrinktame Seime Lietuvai vėl nutiktų nelaimė turėti bent šiek tiek jūsų partijos atstovų, kokių naujų skaidrumo standartų jie jame laikytųsi? Gal jūsų senelis, taupydamas mokesčių mokėtojų pinigus, po rinkimų taip pat atsisakytų jam valstybės nepagrįstai skiriamų privilegijų? O gal ir jūs pats, keldamas pirmiausia sau aukštus reikalavimus, taip pat grąžinsite pinigus, skirtus kanceliarinėms išlaidoms, kurias be jokio pagrindo išleidote būdamas Europos Parlamento nariu? Juk pradėti reikėtų nuo savęs.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Čia geras klausimas. Aš labai tikiuosi, kad automobiliai, ypač prabangūs automobiliai, kurie yra parkuojami mūsų Seimo aikštelėje, bus su padangomis, pirktomis ne už valstybės mokesčių mokėtojų pinigus. Čia būtų pirmas žingsnis į tam tikrą naują skaidrumo standartą. To linkiu ir jums.

Dabar dėl Europos Parlamento. Puikus klausimas. (*Balsas salėje*) Europos Parlamento pinigai lygiai taip pat kaip ir Seimo narių pinigai ar savivaldybėse yra naudojami pagal reglamentą. Yra paaiškinama, yra atitinkamos taisyklės, lygiai tokios pačios kaip ir visiems. Aš esu kartą sakęs,

kad esu kaltas lygiai tiek pat, kiek ir jūs ar bet kuris kitas čia esantis kolega, nes tiesiog laikiausi taisyklių, o tos taisyklės reglamentuoja tam tikrus dalykus. Dėl to bendra atsakomybė, apie kurią aš ir kalbėjau, šiandien mums visiems leis pasakyti, kur šioje situacijoje mes esame. Aš taip pat labai tikiuosi jūsų balso. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už atsakymus. Gerbiami kolegos, dabar motyvai, po motyvų bus rep-likos. Už kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, mūsų Konstitucijoje ir įstatymuose yra draudžiamas prievartinis darbas. Gerbiami konservatoriai pavargo ir mes tikrai turime padėti jiems išsivaduoti. Būkime empatiški, nes konservatoriai, o ne koalicijos partneriai, sugalvojo, kiek aš suprantu, koalicijos partneriai lygiai taip pat kaip ir aš nustebo išgirdę iš pono G. Landsbergio, kad reikia pirmalaikių rinkimų.

Gerbiamas G. Landsbergis, kalbėdamas iš tribūnos, nepamirėjo nė vieno savo bendražygio, dėl ko ir prasidėjo tas skandalas, išskyrus avinėlius, kuriuos reikia paaukoti. Neįvardino jų nei vardų, nei pavardžių. Ieškojo krislių kitų akyse, turėdamas, ko gero, didžiausią rąstą savo akyje.

Kreipiuosi į visus, jeigu jau gerbiami konservatoriai tikrai nesusitvarko nei su pažadais, nei su savo duotais nurodymais ir pažadais ne tik piliečiams, bet ir mums, mes turime juos išvaduoti. Kaip sako patarlė: norėjo kaip geriau, daug gražių žodžių girdėjome, bet išėjo kaip visada. Todėl kviečiu duoti laisvę konservatoriams. Tegul pailsi.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Trumpa replika A. Sysui, mano kolegai ir bičiuliui, dėl priverstinio darbo. Gerbiamas Algirdai, šią kadenciją mes stebėjome jau M. Majauską, kai jis tiesiog pavargo, nebenorėjo dirbti ir jokio priverstinio darbo nebuvo. Bet kuris Seimo narys yra laisvas bet kada dėti mandatą, eiti į pakartotinius rinkimus, nebedalyvauti, keisti gyvenimo būdą. R. Karbauskis tą patį padarė. Apie jokią priverstinę darbą čia turbūt nereikėtų kalbėti.

Bet apie ką tikrai reikėtų kalbėti, tai apie priežastis, kurios turėtų būti būtinos tam, kad skelbtume priešlaikinius rinkimus. O tos priežastys, mano galva, yra labai paprastos ir labai aiš- kios: valstybę turi būti ištikęs politinis paralyžius, tai yra Vyriausybė turi būti neįgali dirbti arba Vyriausybės nebūti ir parlamentas turi būti neįgalus ar suformuoti naują daugumą, ar pertvurti esamą, ar suformuoti kokią nors Vyriausybę. Galų gale galbūt kokie nors skandalai turi būti kre- čiantys, nežinau, čia pusė Seimo su antrankiais išvesti ar kokie nors panašūs dalykai, kad šnekė- tume apie pirmalaikius rinkimus. Tačiau nė vienos iš tokių priežasčių nėra.

Ką mes matome? Mes matome nesusitvarkymą su ekonomine situacija, mes matome tarsi į bedugnę krentančius makroekonominius valstybės skaičius, ekonominius skaičius, kuriuos rudenį pajus kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, ir labai aiškiai. Mes matome atsakomybės ven- gimą iš konservatorių pusės ir bandymą tą atsakomybę permesti ne tik Seimui, bet visiems rinkė- jams, o tai yra ypač nesąžininga, mano nuomone, iš jų. Mes matome emocijų audras, vaikišką re- agavimą, matome solidžios politikos stygių ir, kas keisčiausia, tai matome ne iš su visa pagarba Mišrios grupės, kitų politinių partijų ar frakcijų atstovų, bet iš tos politinės partijos atstovų, kurie save laiko valstybės valstybingumo sergėtojais. Tai yra apmaudu, todėl siūlau balsuoti prieš nuta- rimo projektą ir padaryti politiką ateityje tikrai politika be cirkų, o ne politikos be cirkų imitaciją.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Replika – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Reaguodamas į pranešėjo atsakymą į klausimą, norėčiau pasinaudoti proga ir paraginti, kad esu pasirengęs grąžinti visas išlaidas, kurias apturėjau savivaldybėje ir ku- rių negalėčiau pagrįsti, labai tikiuosi, kad tai padarys ir dirbęs Europos Parlamente. Kviečiu imtis iniciatyvos.

PIRMININKĖ. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū. Kreipiuosi į pranešėją. Negalima lyginti visų 54 Seimo narių, išrin- ktų tarybos nariais, buvusių tarybos nariais. Šiandien jie visi yra vienodai apkaltinti. Nereikėtų taip sakyti, gal įrašytumėte žodelį „galimai“? O dabar išeina taip: tas, kas neėmė, lygiai taip pat yra tame pačiame sąrašė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai ir replikos išsakyti. Gerbiami kolegos, primenu, kad balsavimas bus nuo 12 val. 15 min. Tuomet balsuosime dėl visų rytinės darbotvarkės klausimų.

11.05 val.

Diskusija dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitos

Dabar pradedame darbotvarkės 1-4 klausimą – diskusiją dėl Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitos. Pirmiausia pakviesiu komitetų atstovus, kad pristatytų komitetų išvadas. Pirmąją kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę, kad pristatytų Aplinkos apsaugos komiteto išvadą dėl Vyriausybės ataskaitos. Prašom, gerbiama Aiste.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas gegužės 24 dieną svarstė Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą. Nutarta pritarti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 4, susilaikė 4. Bet pirmininko balsas lėmė. Buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Ateities komiteto atstovą. Ar turime ką nors iš Ateities komiteto? Atrodo, taip, bet perskaitysiu pati, nes nėra komiteto pirmininko.

Svarstyta 2022 metų veiklos ataskaita. Nutarta pritarti veiklos ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 10, prieš – 1, susilaikė 3. Taigi pritarta.

Kitas – Audito komitetas. Prašom. Gerbiamas Z. Balčytis pristatys, kaip Audito komitetas vertina Vyriausybės ataskaitą.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Audito komitetas neeiliniame birželio 5 dienos posėdyje svarstė Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą ir priėmė sprendimą šiai ataskaitai nepritarti. Balsavimo rezultatai: už – 2, prieš nebuvo, susilaikė 3. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Biudžeto ir finansų komiteto sprendimą pristatys gerbiamas M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas gegužės 24 dienos posėdyje svarstė Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą ir priėmė nutarimą pritarti veiklos ataskaitai. Už balsavo 7, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ekonomikos komiteto pirmininko nėra, taigi aš pristatysiu. Buvo apsvarstyta Vyriausybės ataskaita. Nutarta pritarti veiklos ataskaitai pagal Ekonomikos komitetui priskirtas parlamentinės kontrolės sritis. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

Toliau Europos reikalų komiteto pirmininkė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, Pirmininke. Birželio 2 dienos posėdyje Europos reikalų komitetas apsvarstė Vyriausybės 2022 metų atskaitą. Įvertinę nuveiktus darbus tiek Europos reikalų kontekste, tiek skatinant valstybės konkurencingumą ir kitus dalykus, ataskaitai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kaimo reikalų komitetas. Pirmininkas V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Šių metų gegužės 24 dieną Kaimo reikalų komitetas svarstė Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą ir nutarė nepritarti Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitai pagal Kaimo reikalų komiteto veiklos kryptis. Balsavimo rezultatai. Buvo balsuojama už formulotę dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitai. Už ją balsavo taip: už buvo 2, prieš – 3, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kultūros komiteto išvadą prašom pristatyti komiteto pirmininką gerbiamą V. Juozapaitį.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Kultūros komitetas birželio 1 dieną skaitlingai susirinkęs džiugiai konstatavo, kad neturi jokių priekaištų Vyriausybei, ypač kultūros srityje. Džiaugiuosi asmeniškai dėl pavaduotojo R. Šarknicko, kuris garsiai įvardino, kad jo mintys sutampa su ministro ir su mūsų vykdoma visa kultūros politika. Taigi 6 dalyvavo, visi balsavo už. Vyriausybės ataskaitai pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto ataskaitą – matau, pirmininkas diskutuoja salės gale – pristatysiu aš. Vyriausybės ataskaita buvo apsvarstyta gegužės 31 dienos posėdyje ir nutarta pritarti Vyriausybės ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, tik 1 susilaikė.

Toliau Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonė. Prašau pristatyti gerbiamą J. Džiugelį.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas pritarė Vyriausybės ataskaitai. 5 balsavo už, 5 susilaikė, pirmininko balsas nulėmė teigiamą sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Sveikatos reikalų komiteto ataskaitą pristatys pirmininkas A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, kolegos, Sveikatos reikalų komitetas gegužės 24 dieną svarstė Vyriausybės 2022 metų ataskaitą ir jai pritarė: 6 balsavo už, 2 – prieš ir 2 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pristatys pirmininkas A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetas šių metų gegužės 24 dieną svarstė Lietuvos Respublikos 2022 metų veiklos ataskaitos Švietimo ir mokslo komiteto kuruojamas sritis. Nutarta pritarti Vyriausybės ataskaitai – Švietimo ir mokslo komiteto kuruojamoms sritims. Balsavimo rezultatai buvo humaniški: už – 6, prieš nėra, susilaikė 6, pirmininkas balsavo už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkė I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas gegužės 24 dieną svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą. Buvo išklaustytos Teisingumo ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos veiklos ataskaitos ir nutarta pritarti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitai. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nebuvo, susilaikė 4.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Užsienio reikalų komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas svarstė Vyriausybės ataskaitą gegužės 26 dieną. Jai pritarė: 5 balsavo už, niekas nebalsavo prieš, 2 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pristatys pirmininkas R. Juška.

R. JUŠKA (*LSF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas gegužės 26 dieną svarstė Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš – 1, susilaikė 3. Pritarta. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Žmogaus teisių komiteto išvadą pristatys komiteto pirmininkas T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Žmogaus teisių komitetas Vyriausybės 2022 metų veiklos ataskaitą svarstė šių metų gegužės 24 dieną. Išklausius Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Teisingumo ministerijos atstovų, komiteto 3 nariams balsavus už, 2 balsavus prieš ir 1 susilaikius, komiteto pirmininko balsu už ataskaitai pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas komitetų išvadas.

Gerbiami kolegos, toliau vyks diskusija. Primenu, kad pagal Statuto 207 straipsnio 3 punktą po Vyriausybės ataskaitos pateikimo ją svarsto Seimo komitetai, rengiama speciali Seimo diskusija, kurios pabaigoje Seimas gali priimti rezoliuciją. Diskusijoje pirmieji kalba Seimo opozicijos lyderis ir opozicinių frakcijų atstovai. Turime nemažą sąrašą užsirašiusių kolegų. Siūlau skirti diskusijai 30 minučių. Pirmasis frakcijos vardu užsirašė kalbėti A. Mazuronis... Labai atsiprašau, pagal sąrašą pirmoji – A. Norkienė. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmą kartą pamačiusi 2022 metų Vyriausybės ataskaitą negalėjau nusišviesti nuostabos. Pavadinti savo veiklos sritis misijomis tikrai labai stipru, tačiau tasai „stipru“ ir buvo turbūt pirmasis ir vienintelis iš tiesų stiprus žodis visuose 70 ataskaitos puslapių. Panašu, kad misijose pernai klaidžioję misionieriai vis dar liko užstrigę kažkur politikos dykumoje, o pažadėtoji žemė vis dar toli ir sunkiai pasiekiamas. Ir graudu turbūt, ir liūdna, kai jau per įžanginį žodį Ministrė Pirmininkė konstatuoja, kad Vyriausybės pirminių tikslų įgyvendinti (cituoju) „jau nepasiseks“. Toje ataskaitoje, aš manau, tikrai trūksta vieno labai reikšmingo skyriaus apie nenuveiktus, bet garsiai žadėtus darbus. Tas skyrius tikrai būtų ir ilgas, ir nenuobodus. Tad keli akcentai apie tai.

Ataskaitoje turėtų būti paminėta, kodėl nepateisinamai vėluoja mokesčių reforma, nes jau Vyriausybės veiklos pusiaukelė, o ataskaitos skyriuje apie atsakingą finansų politiką kalbama apie

labai tokius, sakyčiau, kuklius darbelius, tai yra kad sumažintas pridėtinės vertės mokestis už šilumos energiją ir karštą vandenį, ir didžiuojamasi, kad (cituoju) „2022 metų būsto šildymo išlaidų kompensacija skirta didesniai gavėjų skaičiui, ją gali gauti ne tik sunkiau besiverčiantys, bet ir vidutinės pajamas uždirbantys šalies gyventojai“. Tai reiškia iš esmės kitą labai toki, sakyčiau, gėdingą dalyką, kuo pripažįstame, kad valdžios politika tiek nuskurdino Lietuvos žmones, kad net vidurinioji visuomenės klasė turi stovėti su ištiesta ranka, nes nepajėgia atsiskaityti už šildymą ir kitas elementarias kasdienes paslaugas.

Džiaugiamasi švietimo reforma pamirštant, kad tais pačiais 2022 metais, už kuriuos ir teikiama Vyriausybės ataskaita, Lietuvą sudrebino ir matematikos valstybinio egzamino rezultatų skandalas, o neseniai Konstitucinis Teismas „Tūkstantmečio mokyklų“ projektą pripažino antikonstituciniu. Nematoma, o gal, teisingiau, ir nenorima matyti, kad mokslas ir išsilavinimas regionuose tuoj taps nebe prieinama prabanga, ypač skurdžiau gyvenančių šeimų vaikams.

Vyriausybės vykdoma sveikatos reforma kelia pagrįstą baimę, kad regionuose tuoj neliks ne tik kam, bet ir ką gydyti, nes žmonės tiesiog išeis anapilin taip ir nesulaukę medicininės pagalbos.

Iki šiol mūsų miesteliams ir kaimams nepasiekama ir Regionų plėtros programa, jos lėšos, kurių laukia ta kita, ne Vilniaus, Lietuva, būtent ši antroji Lietuva, manau, šiai Vyriausybei tikrai mažiausiai rūpi ir mažiausiai įdomi. Kitąmet jau įpusės ir naujasis Europos Sąjungos finansinis laikotarpis, o regionų plėtrai skirtos lėšos nenaudojamos, jos įstrigusios ir tai yra didžiulė suma. Ar mes jau tokie turtingi, kad neturime kur jų panaudoti?

Teisingumo reforma, manau, virto tiesiog teisingumo grimasa, kai vieninteliu pasiekimu tapo sumažintos baudmės kontrabandininkams, narkotinių medžiagų ir grynųjų pinigų vežėjams per valstybės sieną.

Bent kultūros srityje sėkmingai tęsiamos jau praėjusios kadencijos, mūsų, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos, programinės idėjos, tai yra kultūros paso ir nemokamo muziejų lankymo iniciatyvos, deja, daugiau naujesnio nieko ir neradau. Galiausiai turbūt arogancija, negebėjimas, o gal ir nenorėjimas politinio dialogo su partijomis, su Seimo frakcijomis, su Prezidentu, su nevyriausybinėmis ir profesinėmis organizacijomis – tokia yra šios XVIII Vyriausybės metų ataskaita ir visa šios Vyriausybės metų veikla. Negaliu nei aš, nei kolegos mūsų frakcijos nariai pritarti tokiai Vyriausybės ataskaitai ir mūsų frakcija balsuodama neparems šio Seimo dokumento. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Butkevičių. Jis taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi O. Leiputė.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, žinote, eidamas į šią tribūną prisiminiau (praeitą savaitę teko dalyvauti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos globaliame forume) vieno Bazelio instituto profesoriaus žodžius. Jis sakė: žinote, kai paklausau kai kurių politikų kalbų, juos labai gerai išmokė kalbėti apie strategijas, vizijas, aš vertinu, kad tai yra politinė diplomatinė kalba, bet jie pamiršo numatyti atskiras priemones, kaip įgyvendins tas savo vizijas ir planus.

Kodėl pradėjau nuo šitų žodžių? Dėl to, kad Vyriausybės praeitų metų veiklos ataskaita, kuri yra pateikta mums, Seimo nariams, tikrai yra parengtas didžiulis dokumentas. Bet aš atsiverčiau tik dvi Vyriausybės priemonių plano dalis – tai Susisiekimo ministerijos kompetencijas ir Finansų ministerijos kompetencijas, kurios turėjo būti įgyvendintos per praeitus 2022 metus. Jeigu mes svarstome praeitų metų Vyriausybės veiklos planą, faktiškai pirmiausia turi aiškiai ataskaitoje atispindėti, kurios priemonės yra įgyvendintos, o kurios priemonės neįgyvendintos ir dėl kokių priežasčių to nepadaryta.

Aš noriu pasakyti tik dėl tų dviejų veiklos sričių: Susisiekimo ministerijos ir Finansų ministerijos – faktiškai įgyvendinta tiek vienos, tiek kitos veiklos apie 30 %. Jei nepavyko, tai reikia keisti Vyriausybės 2022 metų priemonių planą, tų, kurios neįgyvendintos, arba jos turi būti perkeltos į vėlesnį laikotarpį, kai bus pasistengta ir įgyvendinta, arba tiesiog paaiškinti šiandien ar kitą dieną čia, Seimo tribūnoje, kodėl visuomenei suteikti lūkesčiai nėra įgyvendinti.

Kaip pavyzdį galiu pasakyti, kad šiandien mes Lietuvoje geležinkelių elektrifikacijos projektą jau turėjome būti užbaigę. Jokių trikdžių nėra. Finansavimas sėkmingas iš Europos Sąjungos, valstybės biudžete papildomos lėšos tam irgi yra numatytos, biudžetas vykdomas sėkmingai ir turi

viršplaninių pajamų. Prie to dar turėjome jau šiandien matyti mūsų geležinkeliais važiuojančius elektrinius lokomotyvus ir naujus elektrinius keleivinius traukinius. Gal kas matėte? Aš tikrai ne.

Taip pat, jeigu jūs atsiversite Vyriausybės 2022 metų priemonių planą, pamatysite, kaip mūsų magistraliniai keliai turėtų atrodyti ir kokie projektai jau turėjo būti įgyvendinti. Bet aš matau tik blogėjančius ne tik magistralinius kelius, jau nekalbu apie regioninius kelius ir žvyrkelius, esančius rajonuose, jų būklę.

Keletą pavyzdžių norėčiau pasakyti ir apie Finansų ministerijos tam tikras priemones, numatytas jai įgyvendinti. 2021 metais mokesčių reforma jau turėjo būti užbaigta rengti, o 2022 metais mes čia turėjome turėti didžiulę diskusiją – svarstyti, analizuoti, diskutuoti tiek politiniu lygiu, tiek su įvairiais socialiniais partneriais, verslo organizacijomis apie Mokesčių įstatymo projektus ir jie turėjo būti 2022 metais priimti, kaip yra numatyta Vyriausybės priemonių plane.

Kodėl keliu šiuos klausimus? Dėl to, kad visada finansai yra ta sritis, dėl kurios šiandien priėmę sprendimą mes pasekmes arba rezultatus pamatome greičiausiai po pusantrų metų arba po dvejų metų. Jeigu jūs pažiūrėsite, kokie finansiniai įsipareigojimai laukia 2025–2026 metais, aš tik vieną sritį paminėsiu – skolos aptarnavimo išlaidas. Pavyzdžiui, šiuo metu jos sudaro mūsų biudžetą apie 340 mln., o jau 2026 metais pagal Finansų ministerijos skaičiavimus turės būti apie 770 mln., pagal Valstybės kontrolės skaičiavimus – 825 mln. eurų. Keliu natūraliai klausimą: tai čia tik viena veiklos sritis? Nekalbu apie tam tikrus socialinius įsipareigojimus, įvertinu socialinį modelį, kai kiekvienais metais mes socialines išmokas, socialines išlaidas privalėsime didinti. Iš karto klausimas kyla: arba turi būti nauji mokestiniai įstatymai priimti, arba turi būti planuojama, kad mes skolinsimės ir didinsime valstybės skolą.

Mielieji, jeigu dabar kalbėsime apie ekonominę situaciją ir paliesime tik du aspektus (2022 metais buvo atlikta Europos Sąjungos smulkiųjų ir vidutinių įmonių finansavimo prieinamumo apklausa, yra pateikti Europos Komisijos duomenys), pamatysime, kad Lietuva liūdniausiai atrodė. Pačioje pabaigoje ši žalia spalva reiškia, koks skaičius įmonių gavo kreditus, kad galėtų vykdyti savo veiklą. Nors, atrodo, kai darai apžvalgą ir matai skaičius, o skaičiai nemeluoja tikriausiai, tai tiek įmonių, tiek fizinių asmenų indėliai labai sparčiai augo.

Pavyzdys yra tai, kad, žinote, vien didinimas arba neatsakingas, pasakyčiau, kai kada tam tikrų išlaidų didinimas, tiek keliant darbo užmokestį, keliant viešajame sektoriuje, priveda prie to, kad mūsų darbo kaštų indekso augimas buvo pats didžiausias tarp visų euro zonos šalių. Tai faktiškai sudarė nuo 14,5 % iki 15,5 %. Aš manau, tai irgi labai stipriai atsiliepė ir mūsų bendrosios infliacijos augimui.

Jeigu panagrinėsime būsto paskolų palūkanų normas, 2022 metų gruodžio mėnesį Lietuvoje, palyginti su Europos Sąjungos, atsiprašau, su euro zonos šalimis, sudarė 4,4 %, tai irgi buvo pati didžiausia. Bet liūdniausias atvejis štai čia yra finansų valdymo požiūriu, arba racionalaus planavimo ir efektyvaus lėšų panaudojimo tikslas yra, kad gautume kuo geresnį rezultatą.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). O praeitais metais... Aš tik paskutinį sakinį, Pirmininke. Praeitais metais mes turėjome lūžio tašką, kai realiosios pajamos pradėjo mažėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar norėčiau pakviesti O. Leiputę, ji kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi A. Skardžius. Jo šiuo metu salėje nematau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Sunku ką nors pasakyti apie Vyriausybės ataskaitą, kai ji, matyt, pati susiprato atsistatydinti. Pirmuoju numeriu Vyriausybės ataskaitoje pažymėta misija – „Vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms“. Tačiau ar švietimo įstaigų naikinimas atokesnėse vietovėse yra tai, kas pagerins vaiko galimybę šviestis ir kabintis į gyvenimą, o atnaujintos ugdymo programos varo į stresą mokytojus ir tėvus. Nepamirškime ir to fakto, Konstitucinis Teismas nustatė, kad savivaldos mokyklų tinklo pertvarkos taisyklės, kai kriterijus nustato Vyriausybė, prieštarauja Konstitucijai, nes pagrindiniai principai turi būti įtvirtinti Švietimo įstatyme.

Ne kažką galima pasakyti ir apie sveikatos reformos pertvarką. Vyriausybės žadamas ilgas ir visavertis sveiko žmogaus gyvenimas skamba gaudžiai matant, kas vyksta sveikatos priežiūros sistemoje. Paslaugos tolsta nuo pacientų, mažinamas lovų skaičius, naikinamos gydymo įstaigos atokiose vietovėse, norint gauti paslaugą tenka važiuoti į kitas savivaldybes, o susisiektis

tik blogėja. Ir ne tik dėl kelių ar tiltų būklės, bet ir dėl viešojo transporto sektoriaus. Medikų trūkumas katastrofiškas ir jeigu taip toliau, tai dalis pacientų, tikėtina, sveikatos paslaugų gal ir nebesulauks. Tai tikrai kertasi su Vyriausybės pažadu užtikrinti darnią Lietuvos regionų plėtrą.

Vyriausybė ataskaitoje sako įgalinanti pažeidžiamiausias visuomenės grupes, bet visą laiką tik kratosi atsakomybės dėl kainų naštos palengvinimo, pragyvenimo lygio nuosmukio suvaldymo. Mokesčių pertvarkos Vyriausybė ėmėsi tik Briuselio prispausta, energijos kainų šoku susirūpinimo tik opozicijos spiriama, o dėl šokiruojančių maisto kainų iki šiol nenori nieko imtis. Šildymo sezonas baigėsi balandį, bet dar ne visi piliečiai gavo kompensacijas už 2022 metų lapkritį. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija taip ir nesugebėjo sutvarkyti socialinės paramos ir informacinės sistemos. Nežmoniška kylančios būsto paskolų palūkanos į nevirtį varo ne tik mažesnių pajamų, bet jau ir vidutiniškai uždirbančias šeimas. Ekspertų išpėjimai dėl Lietuvai gresiančio vieno didžiausių per pastarąjį dešimtmetį ūkio nuosmukio kertasi su Vyriausybės pažadėta misija kurti aukštos pridėtinės vertės ekonomiką. Jau atsidūrėme recesijoje, o Vyriausybė ir toliau ignoroja besiantinančią krizę, kai gali pradėti kilti nedarbo lygis ir kristi darbo užmokestis. Ir visa tai dėl vangių viešųjų investicijų. O jų stoka, vėlavimas laiku patvirtinti nacionalines pažangos priemonės gali privesti šalį ir prie depresijos. Energetikos sistemoje nuolatinis chaosas, viršpelnų iš švedų neatgavome, „Harmony Link“ tiesti negalime dėl kosminės darbų kainos. Nepriklausomi elektros tiekėjai juda nuo skandalo prie skandalo, o dujos buitiniams vartotojams yra brangiausios regione.

Krašto apsaugos srityje ambicijos ženkliai viršija išipareigojimų įgyvendinimo greitį ir kokybę. Dalis pagarsintų reformų iki šiol nebaigtos, neparuoštos, pavyzdžiui, šauktinių. Bendras Vyriausybės požiūris į krašto gynybą išlieka daugiau deklaracijų lygmens, o destruktivus santykių su gyvybiškai svarbiais partneriais tonas kelia klausimus, kiek atitinka realybę konservatorių tariamai patriotiškiausios partijos etiketę.

Savo metų ataskaitoje Vyriausybė didžiuojasi tariamai vykdoma misija sukurti visuomenės poreikius atitinkantį viešąjį sektorių. Paprastiems valstybės tarnautojams gerų naujienų nedaug, bet štai vadovų galios ir algos pasieks gerokai aukštesnį lygį. Ar tai padidins valstybės tarnybos prestižą? Kažin. Konkursai valstybės įstaigose masiškai atšaukinėjami, nes niekas juose nenori dalyvauti. Vyriausybė per daug užsižaidė derindama aplinkosauginius procesus ir per mažai skyrė dėmesio rezultatams. Tai gerai parodo ir Nacionalinis susitarimas dėl miškų, kurio procesas buvo itin ilgas, o dabar, jau besibaigiant Seimo kadencijai, nematome jokių rezultatų nei Nacionalinės miškų strategijos, nei reikalingų įstatymų projektų.

Iš Vyriausybės programoje pristatytų tikslų padidinti Lietuvos miškingumą nuo 33,7 % iki 35 % šalies teritorijoje, o saugumų teritorijų plotą penktadaliu liko tik deklaracijos. Šiandien šalies miškingumas siekia vos 33,8 %. Miškų apsaugos ir miškingumo didinimo srityje išsivyravo stagnacija.

Vyriausybės veiklos rezultatas ir visiškai suskaldyta žemdirbių bendruomenė, absoliutus nepasitikėjimas, nesusikalbėjimas su ministerija. Žemės ūkio ir kaimo plėtros 2027–2028 metų strateginiame plane neatsižvelgta į daugybę ūkininkų ir žemdirbių savivaldos organizacijų pasiūlymų dėl paramos priemonių. Valdant pieno krizę, valstybėje liko tik krizė, bet nebuvo jokio valdymo. Tai akivaizdus ministerijos neįgalumo pavyzdys.

Ir pabaigai. Vyriausybės pasitenkinimą atkurti pasitikėjimą teisingumo sistema stebėti galima per kiaurus prokuratūros stogus ir bėgančius prokurorus ir teisėjus, neapsikentusius didelių krūvių ir neadekvačių atlyginimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau A. Skardžius. Jo salėje nematau. Taigi kviečiu A. Mazuronį, jis taip pat kalbės frakcijos vardu. Ruošiasi M. Lingė.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, prisipažinsiu, kad šitam vertingam žanrui kaip Vyriausybės ataskaita buvau pasiruošęs labai daug medžiagos, daug palyginimų Vyriausybės programoje esančių pažadų su tuo, kaip juos pavyko įgyvendinti išmatuojamose skalėse metrais, kilometrais, įvairiais makroekonominiais rodikliais. Tačiau kai matau tokią absoliučiai tuščią valdančiųjų salės pusę, kažkaip tų skaičių nenoriu net vardinti. Gal tiesiog labai trumpai keletą tokių politinių akcentų.

Visų pirma, jau ne pirmą kartą Vyriausybės ataskaitos svarstymo metu pradedu savo pasisakymą nuo tokio labai paprasto, man atrodo, visiems labai suprantamo, bet labai sunkiai įgyvendinamo fakto ar pasiūlymo. Ar nereikėtų mums pasvarstyti ir tą Vyriausybės ataskaitų žanrą kažkaip mūsų Statute šiek tiek pakeisti, gal apsiriboti diskusijomis komitetuose, nes nėra jokios pridedtinės vertės dėl tų dviejų ar pusantros valandos, kurias mes praleidžiame čia, plenarinių posėdžių salėje? Kai opozicija šneka – neklauso valdantieji, kai valdantieji šneka – neklauso opozicija, ir, galų gale, išsiskirstome be jokių sprendimų ir be jokių balsavimų. Man atrodo, gal būtų galima kaip nors pakeisti šį reguliavimą, tai ir patys ramiau jaustumėmės, ir visuomenė turbūt kaip nors ramiau ir labiau atsipalaidavusi žvelgtų į tokį žanrą.

Apie Vyriausybės ataskaitą. Čia daug buvo pašnekėta: daug įvairiausių dalykų, skaičių paminėta, įvairiausių kitų dalykų. Bet labai paprastas politinis vertinimas – šita Vyriausybė atėjo su vėliava, ar su lozungais, kad bus reformuotojų Vyriausybė. Vyriausybė, kuri padarys tai, ko iki šiol nepadarė niekas. Vyriausybė, kuri įgyvendins užsibrėžtus tikslus, kurių dar niekada niekam nepavyko nei užsibrėžti, nei įgyvendinti.

Buvo keletas tokių pagrindinių sričių ar pagrindinių sferų. Tai, be jokios abejonės, sveikatos sektoriaus reforma – prisimename labai svarbius pažadus. Kaimo reikalai, štai ponas V. Pranckietis sako. Švietimo sektoriaus reforma. Daug tų reformų buvo. Viena pagrindinių (štai, matau, finansų ministrė neklausydama su Ministre Pirmininke šneka) vis tik mokesčių reforma irgi buvo ir vis dar, kaip suprantu, yra ant stalo. Vien būti ant stalo negana. Treji metai jau yra tas laiko tarpas, kai jau norėtusi matyti ką nors įgyvendinta. Deja, apie tai Vyriausybės ataskaitoje nekalbama. Tos visos formuluotės, kurios yra surašytos Vyriausybės ataskaitoje, jeigu išimtumė preambulę, apie kurią čia Vyriausybė kalba, tikrų visoms prieš tai buvusioms vyriausybėms ir net tas pats tekstas galbūt yra nukopijuotas. Nieko išskirtinio šitos Vyriausybės ataskaitoje, patikėkite manimi, gerbiami kolegos, nėra. Yra šabloninis tekstas, kuris tinka visur.

Ir ko pasigedau? Pasigedau straipsnio apie įgyvendintas reformas. To nėra. Apie kokius nors nuveiktus įsimintinus darbus. To nėra. Reikia pripažinti vieną dalyką, kad ataskaitoje konstatuojama aplinka, kurioje veikia ši Vyriausybė, – įvardinama kaip krizių aplinka, arba kovojimo su krizėmis. Tokioje aplinkoje Vyriausybė veikia, tai iš dalies galbūt yra teisinga. Pirmoji krizė – įvardinta pandemija. Tikriausiai visi puikiai prisimename, kad pandemija buvo paveldėta iš prieš tai buvusios Vyriausybės ir didžioji veiksmų dalis jau irgi buvo nukreipta tam tikra linkme, tiesiog reikėjo nepagadinti tos situacijos. Dėkui, nepagadinote – vėl reikia objektyviai pasakyti.

Pasienio krizė, migrantų krizė. Na, nežinau, ar tai galima vadinti labai didele krize. Taip, Vyriausybė padarė tai, ką reikėjo. Seimas priėmė sprendimus, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas priėmė sprendimus. Čia gal labiau ne Vyriausybės, bet Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko su visu komitetu nuopelnas dėl to, kad šita krizė daugiau mažiau sėkmingai buvo išspręsta.

Matome ekonominės krizės, arba infliacijos, skaičius, kurių Europos Sąjungoje faktiškai niekas turbūt nematė, išskyrus mus, Latviją, net Estijoje tikriausiai nebuvo panašių skaičių, bet nematėme jokių sprendimų. Faktiškai jokių sprendimų. Ir vėl klausimas: kodėl tokie dalykai nematomi Vyriausybės ataskaitoje? Nes kalbame apie Vyriausybę, kuri iš principo yra nueinanti ir kurios ataskaitos kitais metais mes jau nebematysime, nes akivaizdu, kad Ministrė Pirmininkė jau leidžia paskutines dienas savo pozicijoje, ir kitų metų Vyriausybė bus visiškai kitos sudėties, kad ir tų pačių politinių partijų organizuota, suformuota. Turbūt į kokias nors detales ir neverta eiti, nes kalbėti apie Vyriausybę, kurios pagrindinis prioritetas – asmeninės emocijos, solidumo stoka, nepamatuoti veiksmai, ambicijos, o ne realūs darbai, nėra prasmės. Lygiai tos pačios ypatybės būdingos ir Vyriausybės ataskaitai. Todėl, gerbiama Pirmininke, sutaupysiu pusantros minutės ir tikiuosi, kad kolegos labai dėl to neišsižeis.

PIRMININKĖ. Kviečiu M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkoju. Prieš tai kalbėjęs kolega paminėjo, kad nėra prasmės diskutuoti apie Vyriausybės ataskaitą. Taip, Vyriausybės ataskaitos žanras paprastai užprogramuotas formalumui, kai yra kalbama apie praeitį. Tačiau ne šį kartą. Labai prasminga yra kalbėti, kai gali įvertinti tai, ką turi ir ko gali netekti. Dažnai būna taip, kad ką turi, menkai vertini, o gailėtis

netekus jau būna po laiko. Esame taške, kai dar turime, bet jau galime ir neturėti. Nesinori, kad kalbėjimas apie šią Vyriausybę, įrodžiusią gebėjimus užtikrinti stabilumą, reformų vykdymą, gebėjimą taikliai atliepti laikmečio iššūkius ir sėkmingai su jais susidoroti, taptų būsimuoju laiku, juolab kad iššūkių metas yra labai sudėtingas.

Rusijos karas Ukrainoje tapo išskirtine aplinkybe, turėjusia reikšmingos įtakos Vyriausybės politikai 2022 metais. Saugumo stiprinimas tapo tiek lemtingu iššūkiu, tiek jungtimi tarp visų politikos grandžių. Saugoti mūsų piliečius tapo išskirtine šios Vyriausybės užduotimi nuo pat šios kadencijos pradžios: nuo kovo ir jos padarinių ne tik gyventojų sveikatai, bet ir šalies ekonomikai, nuo A. Lukašenkos hibridinės atakos pasienyje, paspartinusios pastatyti apsauginę sieną, sugriežtinti ir modernizuoti pasienio kontrolę, nuo V. Putino karo Ukrainoje sukeltų padarinių. Energetinio, karinio, finansinio, ekonominio, socialinio saugumo užtikrinimas tapo esminiu kriterijumi, pagal kurį galime vertinti ir didžiuotis Vyriausybės veikla įgyvendinant valstybės strateginius uždavinius. Pažiūrėkime į atskirus sektorius.

Energetinio saugumo srityje 2022 metai tapo istoriniais ir, pavyzdžiui, kitoms Europos Sąjungos valstybėms. Praėjusių metų balandžio 2-oji – istorinė degazpromizacijos diena, kai išsivadavome nuo rusiškų dujų, tikėtina, amžiams. Pradėjo veikti 508 kilometrų ilgio Lietuvos ir Lenkijos dujotiekis, sparčiai ruošiamasi atsijungti nuo Rusijos elektros sistemos, o Lietuvoje dygstančios vėjo malūnų plantacijos liudija proveržį atsinaujinančios energetikos srityje. Rimtas spurtas ir stiprinant karinį saugumą – pasiektas 2,52 % BVP gynybai rodiklis, užtikrintas nepertraukiamas Jungtinių Amerikos Valstijų karių buvimas Lietuvoje iki 2025 metų vidurio, ginkluotės didinimas ir modernizavimas, sparčiai plėtojama karinė infrastruktūra.

Dėl karo išaugusios energijos kainos tapo dideliu išbandymu tiek namų ūkiams, tiek verslui. Ir nė vieni nebuvo palikti likimo valioje. Elektros, dujų kainų kompensavimas didino finansinį žmonių saugumą ir atsparumą, o elektros kainų kompensavimas verslui veikia kaip recesijos giljotiną bukinanti priemonė.

Socialinio saugumo pažeidžiamiesiems asmenims yra kur kas daugiau – apie 225 tūkst. asmenų gauna vienišo asmens išmoką, kuri vienišų asmenų pajamas didina per metus apie 400 eurų. Vyriausybė net ir esant sudėtingoms aplinkybėms ir dideliame ekonominiame bei finansiniame neapibrėžtumui užtikrina nuoseklią žmonių pajamų didinimo strategiją. Pensijos su papildomu didinimu augo 17 %, minimalioji mėnesinė alga – 14 %, neapmokestinamasis pajamų dydis – 15 %, reikšmingai padidinta globos išmoka, kurios dydis nesikeitė daugiau nei du dešimtmečius. Išplėstas šildymo kompensacijų gavėjų ratas padėjo amortizuoti energijos kainų pasekmes. Detoksikuotas verslo rinkų laukas, Lietuvos įmonės perorientavo savo veiklą į nuspėjamas demokratinio pasaulio šalis, joms jau tenka apie 90 % Lietuvos eksporto. Persiorientavimas nesutrukdė didinti eksporto apimtį, ji 2022 metais didėjo 28 %. Ir galimybės nuolat plečiasi. Pernai buvo gauti leidimai eksportuoti lietuviškus žemės ūkio ir maisto produktus į Jungtines Amerikos Valstijas, Japoniją, Taivaną, Meksiką, Kanadą.

Nuo karo pabėgusiems ukrainiečiams buvo garantuota ir suteikta europinė saugumo ir tapatumo perspektyva. Daugiau kaip 77 tūkst. Ukrainos karo pabėgėlių, iš kurių daugiau kaip 26 tūkst. vaikų, tai tapo regimu mūsų solidarumo ir pagalbos ženklu. Vieni geriausiai integravome į švietimo sistemą ukrainiečių vaikus, o dėl karo pabėgėlių įsiliejimo į darbo rinką patyrėme abipusę naudą. Laikinasis prieglobstis – tai kartu ir europinė vakarietiška perspektyva Ukrainos ateičiai, tai prasminga investicija į spartesnę Ukrainos integraciją į Europos Sąjungą. Gyvendami Europos Sąjungoje, mokydami, dirbdami Europos Sąjungoje, kvėpuodami Europos Sąjungos oru nuo karo prisiglaudę ukrainiečiai geriau pažins tiek Europos Sąjungą, taip pat augins tvirtą ryšį atkurti pokario Ukrainą ant Europos Sąjungos vertybių pamatų. Nors tai ir buvo sunkūs metai, bet spartesni pokyčiai, susitelkimas leido sunkumus paversti galimybėmis. Lietuva keičiasi į gera. Nesinori regreso, norisi stabilumo ir tęstinumo. Nes tik ši Vyriausybė pajėgi parengti subalansuotus, teisingus, adekvačius pagal laikmetį valstybės biudžetus, ypač kai dėl 2023 metų biudžeto pagyrų negailėjo įvairios visuomenės grupės, o opozicija susipyko tarpusavyje vertindama, per daug ar per mažai skolinamasi. Nes tik ši Vyriausybė gali užtikrinti svarbų politinį dėmesį prisijungti prie kontinentinės Vakarų Europos elektros sistemos. Nes tik ši Vyriausybė, ne kartą įro-

džiusi principingumą gindama Ukrainos interesus Vakarų sostinėse, pajėgi tvirtai ir nuosekliai ginti ir stiprinti tarptautinių sankcijų Rusijai ir Baltarusijai ir jų tarptautinės izoliacijos politiką. Tokių „nes“ galėtų būti daug, bet minučių kalbėti jau liko mažai.

Apibendrinant, Lietuvai pasisėkė, nes turime ekonomišką Vyriausybę, kuri mažiausiomis sąnaudomis geba pasiekti geriausius rezultatus. Resursai naudojami racionaliai, taupiai, skolinamasi atsakingai, atlaikomas opozicijos permanentinis spaudimas didinti biudžetines išlaidas ir taip pat mažinti pajamas. Svarbiausia – sprendimams priimti vos vos, minimali dauguma Seime. Tad nėra realių alternatyvų, kaip ir nėra esminių priekaištų Vyriausybei dėl jos sprendimų ir veiklos. Todėl lieka linkėti tik sėkmės ir ryžto tęsti darbus.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiama Mindaugui. Kadangi kalbėtojų laikas jau baigėsi, norėčiau pakviesti premjerę I. Šimonytę į tribūną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Ką tik buvo diskutuojama dėl antrosios ataskaitos, kai visą ataskaitos laikotarpį dirbo XVIII Vyriausybė. Laikotarpį, paženklinant Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą ir šios invazijos pasekmių pasaulio, Europos ir Lietuvos gyvenimui. Tiesa, diskusija buvo gana keista, nes ji visiškai neatspindėjo to, kas vyko komitetuose.

Norėčiau labai padėkoti Seimo komitetams už dalykišką ataskaitos svarstymą ir dalykiškas pastabas. Taip pat dėkoju kolegoms už taiklius klausimus svarstymo komitetuose metu, už pastebėjimus ir gerą žodį, jį taip pat teko išgirsti ataskaitos teikimo Seime metu. Ataskaitoje stengiamės vengti savigytos, nors kai kam jos vis tiek pasirodė per daug, o koncentruotis į faktus ir išmoktas pamokas.

Dauguma Lietuvos modernėjimo ir turtėjimo procesų vyksta labiau nepaisant negu dėl, nes dauguma tikslų, susijusių su Lietuvos gyventojų gerove, peržengia bet kurios atskirai paimtos Vyriausybės ar jos kadencijos ribas. Tą liudija ir rodikliai, kurių siekiame, o pažangą matuojame dešimtmečiais. Nė kiek neabejoju, kad šiandien kažką kritikuojantys, ypač tie, kurie kritikuoja konstruktyviai, turėdami atsakomybę, iš esmės nekeistų šalies krypties, tiesiog turėtų mažiau komforto pasislėpti už savo teiginių, kurių dabar niekas nepareikalauja pagrįsti, arba pabėgti nuo amžino klausimo, kas turės sumokėti daugiau mokesčių už jūsų žadamą didesnę gerovę.

Turiu su dėkingumu konstatuoti, kad Vyriausybės teikiamos reformos ir kiti sprendimai apskritai paėmus per dvejų metų laikotarpį susilaukė pakankamo palaikymo Seime. Neretai ir per politinių jėgų spektrą. Tai tik patvirtina, kad, išskyrus dalį itin politiškai vertinamų klausimų, tokių kaip biudžetas, iš esmės nesutarimų dėl šalies krypties nėra. Todėl gal natūraliai galima kelti klausimą, kaip atsitiko, kad, iš esmės neturint rimtų priekaištų dėl Vyriausybės darbo, šiuo metu tiek daug diskutuojama, ar Vyriausybė gali toliau tęsti šį darbą dėl to, kad keli jos nariai verčiami prisiimti atsakomybę už vienos savivaldybės tinkamą ar netinkamą darbo reglamentą?

Manau, taip atsitiko todėl, kad vis dar yra tikinčių, jog į sudėtingus moralės klausimus yra greitų ir paprastų atsakymų. Užtenka paskelbti kaltą ir už jo patogiai pasislėpti visiems. Matau dėl susiklosčiusios situacijos taip pat ir savo atsakomybę. Ne todėl, kad nebūčiau tikra dėl savo parlamentinių išlaidų nulio ar dėl Ministro Pirmininko reprezentacinio fondo dalies, pervestos popiežiaus paramos Ukrainai fondui vietoj reprezentacinės dovanos, pasmerktos rinkti dulkes Vatikano saugyklose. Esu tikra dėl kiekvieno iš savo kolegų Vyriausybėje ir jų pasiryžimo mokesčių mokėtojų lėšas naudoti taupiai ir atsakingai.

Dvejus su puse metų turiu atsakinėti į klausimą, kodėl neatleidžiu nė vieno ministro. Tai nėra nenormalu. Na, vieną atleida, ne todėl, kad mačiau pagrindą, o todėl, kad nesugebėjau įtikinti likti. Neprašau niekieno atsakyti į klausimą viešai, bet atsakykite sau asmeniškai: ar tikrai Lietuvos švietimui pagerėjo netekus Vyriausybėje J. Šiugždinienės? O gal nuskaidrėjo Lietuvos politika? Nuoširdžiai nustebsiu, jeigu pasakysite, kad taip. Sakysite: tokia yra politikos realybė. Politikos realybė yra tokia, kokią mes patys ją susikuriame. Negalime vienu metu reikalauti aukštų standartų ir taikyti šį reikalavimą tik kitiems, o savo atžvilgiu taikyti *realpolitik*. Nors šiais laikais nėra populiariu ir, atrodo, nėra tinkama remtis Rusijos veikėjų mintimis, aš pabandysiu. Remsiuosi žymaus disidento S. Kovaliovo, Lietuvos Respublikos Seimo Laisvės premijos laureato, žodžiais, šiek tiek juos perfrazuodama: politikoje ir taip visada yra pakankamai realistų, o prioritetą reikėtų teikti vertybėms.

Tad, mieli realistai, prašau nesipiktinti, kad negaliu aukoti savo bendražygių vien pagal tokį principą: nusipirk, jeigu tau tapo našta, ir eik pirmyn, būk *transakciškas*, situatyvus, net negailestingas, kol saugo tavo kailį ar leidžia nukreipti dėmesį nuo kitų. Bet aš norėčiau iš politikos daugiau: teisės į klaidą, teisės į netobulumą, teisės į neidealią praeitį, ypač kai idealumą bandoma apibrėžti *post factum* ir selektyviai, teisės į savo situacijos matymą ir supratimą, net jeigu jis nesutampa su A. Tapino ar V. Landsbergio.

Esu dėkinga Jurgitai už jos padarytą didžiulį darbą, esu dėkinga kitiems kolegoms Vyriausybėje už tai, kas padaryta. Vertinu ir gerbiu jus visus. Didžiuojusi galėdama kartu su jumis dirbti. Ar Vyriausybė nežino, ką daryti toliau? Vyriausybė žino, ką reikėtų daryti toliau, ir daro, ir veikia, veikė ir veiks, vykdys savo programą tiek, kiek turės įgaliojimus. Tačiau į moralės klausimus vienaip ar kitaip turėsime atsakyti čia, Seime, ir taip, kad tas atsakymas būtų vienodas visiems, negalime leisti, kad atskirų asmenybių narstymas po vieną, taikant jiems nuolat kintančius reikalavimus, uzurpuotų politinę darbotvarkę ir paralyžiuotų įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios darbą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (*Plojimai*) Toliau posėdžiui pirmininkaus J. Razma.

11.52 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1104(2), Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1105(2) (svarstymas)

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. (*Balsai salėje*) Mūsų darbotvarkės dviejų klausimų paketas, tai yra projektai Nr. XIVP-1104(2) ir Nr. XIVP-1105(2). Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pataisos ir Laukinės gyvūnijos įstatymo pataisos.

A. Vyšniauskas – dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Niekas neprieštarauja, tada skelbiama pusės valandos pertrauka.

11.53 val.

Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo Nr. XIV-789 3, 4, 7, 12 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2631(2), Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 2, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2632(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6.1, 1-6.2 klausimai – Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2631(2) ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2632(2). Pranešėjas Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas A. Matulas pateiks komiteto išvadą po svarstymo.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir lydimąjį įstatymo projektą. Buvo gauta Teisės departamento pastabų ir dvi Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabos, į jas atsižvelgta. Komitetas vienbalsiai priėmė sprendimą pritarti komiteto išvadai ir iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

Dėl lydimąjo Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo projekto buvo gautos trys Teisės departamento pastabos. Visoms joms komitetas pritarė. Bioetikos komiteto pastabai, pasiūlymui pritarė. Taip pat buvo du Valstybės duomenų agentūros pasiūlymai, į juos atsižvelgė. Taip pat komitetas, atsižvelgęs į tai, kokiems pasiūlymams pritarė, pateikė naujos redakcijos pasiūlymą, šiam sprendimui pritarta bendru sutarimu komitete.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė nei diskutuoti, nei kalbėti dėl motyvų. Tą klausimą kol kas keliamo į balsavimo intervalą.

11.55 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11¹, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2688(2), Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2689(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7.1, 1-7.2 klausimai – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2688(2) ir lydimasis Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2689(2). Taip pat svarstymo stadija. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada turėtų būti paskelbta. Kaip suprantu, geranoriškai tai padarys R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, pranešėjo J. Džiugelio nėra, tai aš, kaip antroji pranešėja, leiskite, perskaitysiu komiteto išvadą. Išties Socialinių reikalų ir darbo komitete labai atsakingai analizavome, svarstėme šį įstatymo projektą, atlikome klausymus, visas visas pastabas išgirdome ir įvertinome, todėl mūsų balsavimo rezultatai – buvo pritarta: už įstatymo projektą balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 1. Komiteto atskirųjų nuomonių taip pat nebuvo pareikšta.

Ir kartu buvo lydimasis Nedarbo socialinio draudimo įstatymas, jam komitetas pritarė bendru sutarimu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti jūs pati ir esate užsirašiusi, tai dabar jau tęskite kaip diskusijos dalyvė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Labai ačiū. Išties svarstomas Ligos ir motinystės įstatymo projektas ir reikalingas, ir teisingas. Šiuo įstatymo projektu yra numatyta padidinti minimalias išmokas, nes jos buvo mažesnės už minimalų valstybės remiamų pajamų dydį, tai yra mažesnės už 354 eurus. Vietoj 6 BSI (bazinių dydžių) padidinta iki 8, dabar bus 392 eurai. Tos mažosios, žemosios grindys, taip sakant, padidintos. Iš tikrųjų buvo surasta lėšų ir jos nėra tokios labai didelės, metams tam reikės 3,5 mln. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija išties nuėjo labai teisingu keliu, kad gerina sąlygas – taip pat ir slaugant artimą asmenį pailgino terminą šių slaugymo atostogų.

Suprantamas siekis ir tikslas sudaryti geresnes sąlygas derinti darbą ir motinystę: 2 vidutiniai mėnesiniai darbo užmokesčiai, tos maksimalios lubos pakeltos iki 5. Ir tai yra iš tiesų vėl teisingas žingsnis. Tiems, kurie gali, kuriems sudaromos sąlygos, leidžia tiesiog derinti darbą ir motinystę auginant vaiką. Aš nuoširdžiai tikiu, kad prioritetu vis dėlto buvo ir išliks mūsų valstybėje vaiko priežiūra, o ne darbas auginant vaiką. Todėl būtina ir ateityje atkreipti dėmesį.

Aš čia šitoje tribūnoje vėlgi noriu priminti tą galimybę, kurią mes, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, siūlėme, kad reikia grįžti prie kompensuojamojo darbo užmokesčio, kur buvo ir tebėra dar nustatytos lubos, ne didesnės kaip 2 vidutiniai mėnesiniai darbo užmokesčiai, siekiant jas padidinti, nes didesnę atlyginimą gaunanti motina turėtų gauti ir didesnę vaiko priežiūros išmoką. Tai būtų logiška ir suprantama, nes, tenka priminti, pagal kompensuojamąjį darbo užmokestį, jeigu šeima pasirenka auginti vaiką vienus metus, nuo kompensuojamojo darbo užmokesčio mokama 60 %, o jeigu pasirenka auginti vaiką dvejus metus, tai pirmaisiais metais 45 %, o antraisiais tik 30 %. Vadinas, ta išmoka, kuri turėtų kaip tik užtikrinti motinystę ir galimybę auginti vaiką pačiai motinai, nesiekti dar papildomai dirbti, kad užsidirbtų daugiau, būtų kur kas oresnė, jeigu mes padidintume, pakeltume nuo 2 iki 3 vidutinių darbo užmokesčių. Aš tikiu, kad ateityje tai ir bus priimta.

Ar yra tam galimybės? Yra, nes 2022 metų socialinio draudimo viso finansavimo matymas – įmokų viršelpnio yra 121 mln. Taip, tai nuėjo į „Sodros“ rezervą. Taip, tai reikalingas dalykas. Tačiau jeigu mes galvojame apie paramą žmogui, apie motinystę, viskas būtų teisinga, jeigu mes skirtume didesnę pagalbą šeimai, auginančiai vaikus.

Ir svarbiausias dalykas – mūsų visų požiūris į šeimą, motinystę, tėvystę, vaikų auginimą, matymą, kad šeima yra vertybė ir kad mes turime sudaryti sąlygas, suteikti paslaugas, rodyti pagarbą šeimoms, auginančioms vaikus, nes ne vien tik finansiniai ištekliai. Jie yra svarbūs ir nenuneigiami, bet požiūris lemia nepaprastai daug.

Tad linkėdama pritarti šiam įstatymo projektui aš labai nuoširdžiai kviečiu žvelgti į ateitį ir toliau galvoti, kaip padėti šeimoms, auginančioms vaikus. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Lauksime balsavimo per numatytą intervalą.

12.01 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 7, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2592(2)ES, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2593(3), Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2594(2), Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2595(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2596(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2597(2), Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2598(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2599(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2600(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimų paketas. Pirmasis pagrindinis projektas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2592(2). Svarstymo stadija. Išklausysime komiteto išvadą, ją pateiks V. Kanopa.

V. KANOPA (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, komitetas svarstė ir pritarė patobulintam Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 7, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2592 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai. Gal ir toliau, gerbiamas pirmininke, visus?

PIRMININKAS. Taip, taip, informuokite apie visas išvadas.

V. KANOPA (LSDPF). Toliau. Komitetas svarstė Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė vienbalsiai.

Toliau dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-2594 irgi yra sprendimas: pritarti Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektui irgi vienbalsiai. Toliau – įstatymo projektui Nr. XIVP-2595 komitetas irgi pritarė vienbalsiai.

Kitam – Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2596 irgi pritarta vienbalsiai. Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2597 irgi pritarta vienbalsiai. Toliau – įstatymo projektui Nr. XIVP-2598 irgi pritarta vienbalsiai. Toliau – įstatymo projektui Nr. XIVP-2599 pritarta vienbalsiai. Ir dar vienam – Melioracijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2600 taip pat komiteto pritarta vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė ir diskutuoti niekas neužsirašė. Balsuosime dėl šio paketo per numatytą intervalą.

12.04 val.

Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2666(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2666(2). Taip pat svarstymo stadija. Pranešėjas – V. Kernagis. Bet jo nėra. Komite- to pirmininkas V. Juozapaitis. Vis dėlto grįžo V. Kernagis, jis pateiks komiteto išvadą.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir vienbalsiai pritarė jam.

PIRMININKAS. Dėkui kol kas. S. Tumėnas pageidauja kalbėti diskusijoje. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, gerbiami geros valios žmonės, kuriems artimos mecenatystės idėjos. Mecenavimo įstatymas, priimtas praeitos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Vyriausybės, buvo vienas iš dabartinės daugumos taikinių, į jį buvo rengiamasi kėsintis,

jį iš pagrindų perdirbti, tobulinti. Vadinamosios lyderystės ėmėsi pats ministras S. Kairys, jis pasakė, kad aktyvesnė mecenatystė, privataus rėmimo praktika – vienas iš jo prioritetų.

Tęsiu jo žodžius: „Esu tikras, kad galime pasiekti reikšmingų pokyčių šioje srityje, kuri anksčiau iš esmės buvo palikta savieigai. Nebuvo renkama informacija apie privačių lėšų indėlį, nebuvo skelbiami didžiausią paramą skyrę rėmėjai, apskritai nebuvo matomas bendras vaizdas.“

Nenorėčiau sutikti, tikrai buvo. Ir Valstybinė mokesčių inspekcija, ir ta pati ministerija pateikdavo tuos skaičius, tik jų reikėdavo paieškoti, tačiau kažkam politiškai tai, matyt, buvo ne-naudinga. Kas trukdė ankstesnėms valdžioms, dirbusioms iki praeitos Vyriausybės, inicijuoti ir vykdyti mecenatystės politiką, nustatyti tai įstatyme, pagerbti ir viešinti mecenatus, menininkus, meno bendruomenes?

Dabar lengva kalbėti apie savieigą, trūkumus, problemas ir komunikuoti teisės aktų tobulinimą neva atveriant kelius visuomenei įsitraukti į tuos procesus. Įsitraukti gali tada, kai supranti mecenatystės esmę, o visuomenės švietimo šioje srityje ir dabartiniame įstatymo projekte, man regis, kaip tik ir trūksta.

Mes, prisidėję prie galiojančio šiandien Mecenavimo įstatymo, stebėjome procesą, žiūrėjome, kaip ta pertvarka vyks, tikėjomės reikšmingų kokybinių pokyčių, tikslingos teisėkūros iniciatyvos. Juk girdėjome ir daug kalbėjimo, užuominų apie kuriamas įvairias teorijas. Jų viena, kad dabar galiojanti įstatymą inicijavo tuometinis Kultūros reikalų komiteto pirmininkas R. Karbauskis, kad Mecenavimo įstatymas buvo neva orientuotas į jo asmenį.

Ar tikrai taip buvo? Ar viskas perkurta naujame projekte iš pamatų? Nieko panašaus nėra. Daug kas išliko, net ypač kritikuotas kaip sunkiai pakeliamos finansinės naštos 1 mln. eurų mecenavimas, jei pretenduoja tapti nacionaliniu mecenatu. Taip ir buvo. Tiesa, atsirado naujas bendruomenių mecenatas, o norėdamas juo tapti bendruomenę turi mecenuoti bent 50 tūkst. eurų suma. Ji, akivaizdu, yra per didelė, kai žinai, kad regionuose bendruomenės sunkiai renginiui ar kokiai nors idėjai įgyvendinti surenka ir 500 eurų sumą.

Lietuva neišnaudoja paramos teikiamų galimybių, kurios duoda naudą ir verslininkams, ir bendruomenėms, ir valstybei. Akivaizdu, kad pasaulyje mecenatystė – ne tik pasiturinčio piliečio dovana, parama, tai ir tinkamas valstybės požiūris, pagarba mecenatui. Kitaip sakant, vakarietiška valstybė įvertina piliečius, kurie savo asmeniniu pavyzdžiu liudija, kad asmens turtas, žinios ir gebėjimai prasmingai ir tikslingai gali būti panaudoti visuomenės gerovei, valstybės pažangai, gyventojų problemoms spręsti.

Šiandien svarstomo įstatymo turinys rodo, kad negali gauti nacionalinio mecenato, savivaldybės mecenato statuso, jeigu esi nevyriausybinių organizacijų, jeigu esi tam tikros... asmuo, kuris gauna iš įvairių fondų paramą. Aiškinimas, kad taip būtų iškreipiama mecenavimo idėja – paramos teikimas savanoriškai, neatlygintinai ir nesiekiant finansinės naudos, vertas didesnių diskusijų. Tačiau išivaizduokime situaciją, jeigu įmonės, institucijos dalininkas, savininkas, akcininkas gauna kartu ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų, kitą paramą, iš esmės jis nebegali būti mecenetu Lietuvoje. Praktika ir esamas teisinis reguliavimas rodytų, kad šiandien iš esmės mecenetu gali pretenduoti tapti tik fizinis ar juridinis asmuo, kuris skiria paramą – Mecenavimo įstatyme numatytų piniginių lėšų sumą X paramos gavėjui, kuris, tarkim, nuperka keletą V. Kasiulio, A. Mončio, K. Šimonio darbų ir juos padovanoja X muziejui. Tada jau viskas yra gerai ir esi mecenatas. Minėtina, kad istoriškai mecenatystės terminas yra siejamas su meno, literatūros, muzikos, dailės rėmimu, o jeigu geradarys remia sportą, edukacinius renginius ir panašiai, jis yra vadinamas rėmėju. Visiškai lieka neaišku, kas gi nubrėžia tą liniją, kuo skiriasi mecenatas ir rėmėjas.

Teigiamas dalykas šiandien svarstomo projekto, kad mecenatystė suprantama nesiaurai, nes į jos sampratą įeina ir sveikatos priežiūra, ir visuomenės gerovė, ir sportas, švietimas, pilietinės visuomenės stiprinimas. Tiesa, įstatymo projekto rengėjai iš principo tik perrašė kai kuriuos praeito įstatymo teiginius, juos ir minėjau.

Gerbiami kolegos, ar reikia mums Mecenatystės įstatymo apskritai? Įsitikinęs, kad taip, reikia, nes noriu priminti, kad pagal sudaromą Pasaulio dosnumo indeksą 2014 metais Lietuva įvertinta tik 119 vieta iš 133, o 2021 metais užėmė 83 vietą.

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Taigi pasitempti yra kur. Aš kreipiuosi į žmones, galinčius paremti meną ir kitas sritis, prisidėti prie mecenatų sąrašo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per greitai prasidėsiantį intervalą.

12.12 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2685(2) (svarstymas)

Dabar toliau 1-10 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2685(2). V. Targamadzė turėtų pateikti komiteto išvadą. Nematau. Prašysime D. Asanavičiūtę pateikti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Matome, kad grįžo V. Targamadzė. Galbūt greitai perskaitys komiteto išvadą. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Laba diena. Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas bendru sutarimu pritarė, nes tai yra labai paprastas dalykas – datos pakeitimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusijoje dalyvauti niekas neužsirašė. Pažiūrėsime, ar yra dėl motyvų. Nėra. Balsuosime netrukus.

12.13 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2161(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2161(2). Pranešėja – I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2161. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti niekas neužsirašė.

Dėl motyvų pažiūrėsime. O, yra užsirašiusių prieš. Vienas gali pasisakyti – tai A. Bagdonas, užsirašęs pirmasis.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, praėjusioje kadencijoje Seimas pagarsėjo kaip draudimų politiką vykdomas Seimas, tačiau ir šiame Seime matome ne vieną iniciatyvą, kai tokią politiką norima tęsti. Noriu jūsų paklausti, ar tikrai norime nubausti asmenis, pabrėžiu, nuo 19 valandos iki 22 valandos, ne nuo 22 valandos iki 6 valandos ryto, kai yra ramybės metas, bet nuo 19 valandos iki 22 valandos, kai nėra ramybės metas, jeigu žmogus sušuks, sušvilps, o galbūt uždainuos gatvėje, parke ar paplūdimyje? Ar tikrai norime nubausti asmenį, kuris paplūdimyje sušvilps savo augintiniui ir už tai gali gauti 80 ar 200 eurų baudą? Aš manau, kad šiam įstatymo projektui nereikėtų pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju už išsakytus motyvus. Niekas už projektą nepageidauja kalbėti. Pasiekėme balsavimo intervalo pradžią, dabar ir balsuosime dėl šio Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2161(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 130: už – 81, prieš – 16, susilaikė 33. Projektui po svarstymo pritarta.

12.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projektas Nr. XIVP-2800 (pateikimo tęsinys)

Dabar kviečiu visus susikaupti. Svarbiausias šios dienos balsavimas: balsuosime dėl Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų“ projekto Nr. XIVP-2800. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo šiam projektui.

Už – 66, prieš – 61, susilaikė 8. Tad projektui po pateikimo nepritarta. (*Triukšmas salėje*) Dabar yra dvi galimybės dėl projekto nutarimo – ar gražinti iniciatoriams tobulinti, ar atmesti. Aš galbūt tiesiog klausčiau iniciatorių, ar kokias nors tobulinimo galimybes matytų, ar... Tiesiog tada aš pasiūlyčiau bendru sutarimu fiksuoti atmetimą, nes autoriai... Kaip suprantu, tobulinimo galimybių čia nėra, nes tai principinis balsavimas. (*Balsai salėje*) Fiksuojame, kad bendru sutarimu projektą atmetame. (*Balsai salėje*) Taip, replikos po balsavimo. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Šiuo atveju gal G. Landsbergis galėtų pasakyti, ką mano apie šį balsavimą. Jis norėjo Lietuvą išgelbėti nuo konservatorių, nes per likusius metus tą Lietuvą pribaisgime visai, todėl ir valstiečiai tą palaikė. Gal galite pasakyti, ką darysite toliau – paleisite Vyriausybę, ar dar ką nors? Kaip tą Lietuvą gelbėsite?

PIRMININKAS. Žinoma, kaip mes be P. Gražulio replikos.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Galima tobulinti. Galima pasiūlyti kitą dieną, pavyzdžiui, rugsėjo 15 dieną ar kurią. Tikrai suteikite galimybę ir aš pasitarsiu su G. Landsbergiu, datą pakeisime ir vėl balsuosime. Bet yra kitas, ponai konservatoriai, pone Landsbergi, variantas. Taigi, padėkite mandatus, eikite šiandien į VRK, ir viskas, ir nebūsime Seimo nariais. Ką jūs čia vaidinate, kodėl jūs čia apgaudinėjate visuomenę? Kodėl jūs čia, kaip sako, nuolat meluojate? O kas meluoja, tas ir vagia. Taip senasis V. Landsbergis pasakė.

PIRMININKAS. Dar atsirado pageidaujančių replikuoti. D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ne atsirado, o priėjau. Gerbiami kolegos, komedijos pirma dalis baigta. Aš, kaip įprasta, pakviesiu gerbiamą premjerę į tribūną, nes jūs pasakėte, jeigu nepritarsime, atsistatydinsite. Gal viešai įgyvendinsite savo duotą pažadą? Atsistatydinkite! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, premjero atsistatydinimai vyksta ne Seimo tribūnoje, jūs tai puikiai žinote, ir čia jūsų užgaidų, matyt, niekas netenkins.

12.20 val.

Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo Nr. XIV-789 3, 4, 7, 12 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2631(2), Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 2, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2632(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau balsavimai dėl kitų projektų. Dar nepraėjo pusvalandis dėl kailinių žvėrelių, tad balsuojame dėl kitų projektų, tai yra dėl Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo pataisų projekto Nr. XIVP-2631(2) ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo pataisų projekto Nr. XIVP-2632(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 132: už – 130, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

Gerbiami kolegos, mes galėtume plojimais patvirtinti čia, tribūnose, esančią gausią Moldovos delegaciją. (*Plojimai*) Yra atvykę iš įvairių sričių žmonės, daugiausia jaunimas, kaip matote. Palinkėkime jiems sėkmės eurointegracijos kelyje.

12.22 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11¹, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2688(2), Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 6, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2689(2) (svarstymo tęsinys)

Tęsiame balsavimą. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2688(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2689(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 133, visi 133 – už. Projektams pritarta po svarstymo.

12.23 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 7, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2592(2)ES, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2593(3), Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2594(2), Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo Nr. XIV-409 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2595(2), Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2596(2), Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2597(2), Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2598(2), Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2599(2), Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2600(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar devynių projektų paketas. Pirmasis ir pagrindinis šio paketo projektas yra Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2592(2). Balsuojame, ar pritariame paketui po svarstymo.

Balsavo 132: už – 118, prieš – 1, susilaikė 13. Pritarta po svarstymo.

12.24 val.

Mecenavimo įstatymo Nr. XIII-1198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2666(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas projektas – Mecenavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2666(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 135: už – 133, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

12.24 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2685(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas projektas – Mokslo ir studijų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-2685(2). Balsuosime, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 134: už – 124, prieš – 1, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

12.25 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1104(2), Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1105(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar grįžtame prie kailinių žvėrelių reikalų. Pusvalandis baigėsi. Prašysiu komitetų atstovų pateikti komitetų išvadas. Pirmasis – T. Tomilinas. Turėtų pateikti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. (*Balsas salėje*) Papildomas po to.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, teikiama jums... Abu projektus aš pristatau ar vieną? **PIRMININKAS.** Taip, dėl abiejų pasakykite išvadas.

T. TOMILINAS (DFVL). Dėl abiejų. Teikiu jums pagrindinio komiteto, Aplinkos apsaugos komiteto, išvadą dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Taip pat pristatau išvadą ir dėl kito projekto – dėl Laukinės gyvūnijos įstatymo 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Abu įstatymų projektai susiję. Kaip jūs žinote, kalbame

apie kailinių žvėrelių verslą ir jo reguliavimą. Projektą kaip pagrindinis Aplinkos apsaugos komitetas svarstė gegužės 24 dieną. Projekto svarstymas Seime užtruko, aš dabar nepasakysiu, kiek, gal apie metus. Buvo ieškoma kompromisų, buvo dirbama prie pasiūlymų. Absoliučiai daugumai Teisės departamento pasiūlymų yra pritarta. Atsižvelgiant į juos, projektas suredaguotas. Taip pat aktyviai dirbo Vyriausybė, pateikė savo siūlymus ir pagal juos komitetas sutvarkė projektą. Buvo diskutuojama dėl kompensacijų mechanizmo, skirtingai nuo situacijos, kurią mes turėjome prieš keletą mėnesių, kai balsavome, tuomet konkrečios kompensacijos, konkretaus mechanizmo nebuvo. Buvo kalbama apie 1 mln. eurų. Tuo tarpu šiuo metu yra siūloma apriboti, iš esmės nuo 2027 metų uždrausti auginti kailinius gyvūnus tik dėl naudos – dėl jų kailio. Bet atitinkamai atsiranda kompensacijų mechanizmas verslui: bus visiškai apmokamos darbuotojų išeitinės išmokos, bus verslui padengiama statinių nugriovimo, įrenginių sunaikinimo, atliekų sutvarkymo, išvežimo nuostoliai. Taip pat numatomas tam tikras mechanizmas, apie jį mes kalbėsime turbūt svarstydami pasiūlymus. Numatomas kompensacijų mechanizmas. Už kiekvieną kailinį žvėrelį numatoma tam tikra išmoka nuo 3 iki 1 euro, priklauso nuo verslo pasitraukimo datos.

Taip pat buvo atsižvelgta į Specialiųjų tyrimų tarnybos išvada, svarstyti Seimo narių pasiūlymai, dėl kai kurių mes turėsime šiandien apsispręsti. Pagrindinio komiteto balsavimo rezultatai: už balsavo, už jums pateiktą suredaguotą projektą balsavo 6 komiteto nariai, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkui. Papildomo komiteto išvadą, tai yra Kaimo reikalų komiteto išvadą, pateiks komiteto pirmininkas V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami Seimo nariai, ne papildomo komiteto, o komiteto, savarankiškai paėmusio šį klausimą svarstyti. Kaip pamenate, Seimo dauguma nušlavė mūsų teisę dalyvauti šiame teisiniame procese ir svarstyti tą klausimą, kaip yra skirta mums, komitetui, pagal kompetenciją. Šie projektai buvo svarstomi labai atidžiai, labai nuosekliai ir atsižvelgiant į daug ką, į visas sąlygas, apie jas, manau, čia pasisakantys žmonės labai ilgai kalbės. Bet leisiu sau taip pat, kaip ir T. Tomilinas leido sau, šiek tiek pakomentuoti. Pasakysiu, kad ką tik svarstėme Mecenovimo įstatymą, ir manau, kad uždraudus šį verslą daug kaimo mecenatų mes neteksime. Apigailėtina, bet tikėtina, kad taip ir įvyktų.

Šiandien kalbame apie pirmą istorijoje – Antrosios Lietuvos Respublikos istorijoje verslo uždraudimą. Jeigu aš klystu, kas nors pataisykite, koks legaliai veikiantis verslas Lietuvoje buvo uždraustas? Joks. Joks verslas nebuvo uždraustas. Todėl ir Kaimo reikalų komitetas, išstudijavęs viską apie visas sąlygas, padarė išvadas. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai dėl pirmojo projekto, tai yra dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1104, toks: atmesti Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 3, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1104, nes projektu siūloma uždrausti komercinę veiklą, kurios tikslas – gauti ir parduoti kailinio žvėrelio kailį (toliau – verslas), tačiau Europos Sąjungoje nėra bendros šio verslo uždraudimo politikos, Europos Komisija nėra priėmusi teisės akto, draudžiančio šį verslą, ir artimiausiu metu to neplanuojama daryti.

Antra, projektu siūlomas verslo uždraudimas šiuo metu grindžiamas Lietuvos gyvūnų teisių aktyvistų moraliniais ir vertybiniais motyvais, tačiau visiškai nekalbama apie teisinius pagrindus, kuriais remiantis būtų galima pagrįsti ekonomiškai naudingas, ilgametes tradicijas turinčio žemės ūkio sektoriaus, teikiančio didelę ekonominę ir socialinę naudą, veiklos uždraudimą. Dėl verslo uždraudimo priimtų sprendimų tenkančią finansinę naštą turės pakelti visuomenė, mokesčių mokėtojai, o verslas, kurio teisiniai lūkesčiai ir interesai bus galimai pažeisti, su visais iš to išplaukiančiais padariniais bei pasekmėmis bus priverstas nutraukti ilgus metus puoselėtą ir plėtotą veiklą.

Trečia, šis verslas Lietuvoje laikomas prioritetiniu verslu ir buvo skatinamas, teikiama parama iš nacionalinių ir Europos Sąjungos lėšų, šis verslas laikosi griežtesnių gyvūnų gerovės standartų, nei jų laikosi bet kurios kitos žemės ūkio šakos.

Ketvirta, siūlomas verslo draudimas neįgyvendins nė vieno įstatymo projekto teikėjų aiškinamajame rašte išdėstyto tikslo, nes iš esmės nepaveiks kailių paklausos globaliu lygiu. Tik paklausos ribojimas galėtų prisidėti prie įstatymo projekto iniciatorių siekio. Kailio gaminių pasiūlą

formuoja paklausa, o pasaulyje vyraujanti kailių gaminių paklausa nėra paveikiama, jei laikinai sumažėja jų pasiūla. Moralinė atsakomybė už kailių gaminių vartojimą priskirtina vartotojams ar visuomenei bendrai, tačiau ne konkrečiai šiam verslui.

Penkta, rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, kuriuo taip pat iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Nors Žemės ūkio ministerija buvo užsakiusi UAB „Smart Continent LT“ kailinės žvėrininkystės draudimo Lietuvoje poveikio vertinimą, tačiau Vyriausybė 2023 m. kovo 28 d. išvadoje (nutarimo projektas Nr. 142) šio vertinimo nelaiko kaip atlikto ir šiuo vertinimu nesivadovauja. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime nurodoma: 1 mln. eurų kompensacijų už verslo uždraudimą suma reikšmingai prieštarauja ekspertų vertinimui ir kitų šalių praktikai. Tiek projektu, tiek Vyriausybės nutarimu siūlomas įstatymo įsigaliojimo terminas yra per trumpas, būtinas ilgesnis verslo persikirstymui skirtas terminas – bent dešimt metų.

Septinta. Verslo uždraudimas gali turėti neigiamą įtaką ne tik pavienių asmenų pajamoms, bet ir šeimoms. Lietuvos kailinės žvėrininkystės sektoriuje veikia daug ūkio valdų ir ūkių, kuriuose dirba ne tik samdomi darbuotojai, bet ir šeimos nariai. Verslo uždraudimas lemtų šių asmenų bedarbystę, o tai padidintų poreikį mokėti nedarbo išmokas ir kompensacijas.

Aštunta. Verslo uždraudimas turėtų įtakos šalutinių gyvūninių produktų rinkai Lietuvoje. Uždraudus šį verslą, tik dalis šalutinių gyvūninių produktų galėtų būti panaudojama kitų pašarų gamintojų. Jei produktai turėtų būti 100 % utilizuojami, jų utilizavimo, tai yra pašalinimo ir sunaikinimo, išlaidos tektų šalutinių gyvūninių produktų turėtojams ir valstybei, jei valstybė teiktų pagalbą dėl utilizavimo.

Devinta. Specialiųjų tyrimų tarnybos atliktame projektų antikorupciniame vertinime... (Laiko išvadai nėra skirta Statute. Išvadą aš privalau pateikti visą. Prašome nereplikuoti. Ačiū.) ...ydingos antikorupcinio požiūriu, nes nekonkretizuoja kompensacijų už ūkinės veiklos uždraudimą nustatymo klausimų. Be to, įstatyminiu lygmeniu nekonkretizavus kompensacijų nustatymo principų arba kriterijų, minėtų teisės aktų projektų priėmimo atveju sprendimus priimančioms subjektams būtų suteikiama diskrecinė teisė savo nuožiūra, galimai nepagrįstai priimti su kompensacijų nustatymu arba išmokėjimu susijusius sprendimus.

Ir dešimta. Siūlomas teisinis reglamentavimas turės neigiamą reikšmę Lietuvos Respublikos Konstitucijos ginamiems teisėtiems interesams užtikrinti. Vadovaujantis Konstitucijos 48 straipsniu, kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą bei verslą ir turi teisę turėti tinkamas, saugias ir sveikas darbo sąlygas.

Balsavimo rezultatai: už išvadą balsavo 5, prieš – 2, susilaikiusių nebuvo. Dėl pirmojo įstatymo projekto buvo tokia išvada.

Dėl antrojo projekto. Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1105 siūloma atmesti, nes tai lydimasis Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1104 projektas. Taigi komitetas pasiūlė atmesti. Už balsavo 5, prieš – 2, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Diskusijai darbotvarkėje, kurią patvirtinome, buvo numatyta 10 minučių. Visi tokią darbotvarkę patvirtinome, bet yra labai daug norinčių. Aš ryžtuosi pasiūlyti, kad būtų tas laikas apie 20 minučių. Stengsimės, kad iš frakcijos bent po vieną galėtų pasisakyti, ir prašysiu neišnaudoti viso frakcijos maksimalaus laiko. Pirmasis, tikiuosi, tai parodys A. Gedvilas. Trumpai apie esmę, kad kiti spėtų pasisakyti.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamieji, nesistengsiu būti populiarus, neišsigąsiu tos gausos laiškų, kurie užplūdo mūsų pašto dėžutes be argumentų, tačiau su nemažai emocijų, bet pasinaudojau proga išlikti objektyvus, kad tie, kurie žavisi šiuo projektu ir aklai kovoja už šio verslo uždraudimą Lietuvoje, būtų priversti išgirsti argumentus, kodėl įstatymas nėra išbaigtas ir negalima skubėti jo priimti.

Šiandien mes balsuosime dėl Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo. Tikrai nesu abejingas, kai matau nusikalstamą veiką ir nebaudžiamumą. Aš taip pat palaikau siekį reglamentuoti ir garantuoti gyvūnų teises mūsų valstybėje. Pasakysiu dar daugiau:

jeigu taip beatodairiškai elgsimės šiuo atveju, tai bus precedentas panašiai elgtis ir planuojant kitus panašius draudimus. Beje, detalai susipažinęs su siūlomu įstatymo projektu ir jo pasekmėmis, laikausi nuomonės, kad jis yra nekokybiškas, nepagrįstai selektyvus ir tam tikrais aspektais net diskriminuojantis.

Manau, jog būtina įvertinti tai, kad šiuo metu Europos Sąjungoje nėra bendros kailinių žvėrelių verslo uždraudimo politikos, o Europos Komisija nėra priėmusi teisės aktų, draudžiančių šį verslą, ir tai palikta spręsti pačioms valstybėms narėms. Būtina pastebėti, kad kailinė žvėrininkystė nėra draudžiama Suomijoje, Švedijoje, Islandijoje, Danijoje, Lenkijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje, Ispanijoje, Graikijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir kitose valstybėse, todėl logiška būtų manyti, jog uždraudus šį verslą Lietuvoje būtų sudarytos palankios sąlygos jo vystymui tose valstybėse, kuriose jis nėra draudžiamas. Ypač atsižvelgiant į tai, kad mūsų šalyje nėra kalbama apie draudimą prekiauti gaminiais iš kailio. Tad akivaizdu, kad gyvūnų gerovė globaliu mastu bent jau dėl tokio draudimo tikrai nėra kiek nepagerėtų.

Taip pat būtina atsižvelgti į ekonominius ir teisinius tokio draudimo aspektus. Įvairiais skaičiavimais, kailinių žvėrelių verslo draudimas be darbo paliktų virš 1 tūkst. 500 darbuotojų, tektų likviduoti virš 100 žvėrelių fermų, į kurias buvo investuota dešimtys milijonų eurų, o valstybės biudžetas ne tik netektų 1 mln. eurų pajamų, bet ir turėtų išleisti daug pinigų augintojų kompensacijoms ir bedarbių pašalpoms išmokėti.

Dar daugiau. Iki šiol šis verslas Lietuvoje laikomas prioritetiniu ir buvo skatinamas, teikiama parama iš nacionalinių ir Europos Sąjungos lėšų. Uždraudus jį būtų pakirstas žmonių pasitikėjimas valstybe ir pažeisti laisvos, konkurencingos rinkos principai. Be to, šiuo metu valstybės siūlomos kompensacijos kailinių žvėrelių augintojams, palyginus su kitų šalių kompensacijomis, būtų tikrai nepakankamos jų nuostoliams padengti ir prarastam pelnui kompensuoti. Nenumatytas ir esamų fermų demontavimas, nes jų pritaikymas kitai veiklai faktiškai taps neįmanomas.

Ministerija pagal savo užsakytą studiją už kailinės žvėrininkystės verslo uždraudimą kompensacijoms turėtų preliminarai skirti virš 56 mln. eurų, o dabar ruošiasi atseikėti vos 1 mln. eurų. Suprantu, kad augintojų skaičiavimai – 200 mln. eurų kompensacijoms gal yra ir per daug optimistiniai, bet dabartinis kompensavimo dydis realiai neatliepia nei vieno, nei kito. Taip pat būtina atsižvelgti, kad nuo 2015 m. gegužės 1 d. Lietuvoje įsigaliojo naujos kailinių gyvūnų laikymo taisyklės. Kailinių gyvūnų auginimas yra labiausiai reglamentuojama žemės ūkio sritis Europoje. Visi Europos ūkiai, prekiaujantys kailiais aukcionuose, yra sertifikuojami pagal programą „WelFur“ – tai gyvūnų gerovės vertinimo sistema, sukurta septynių Europos universitetų mokslininkų, o gyvūnų gerovę pagal programos „WelFur“ kriterijus tikrina nepriklausomi auditoriai. „WelFur“ savikontrolės sistema 2019 metais Europos Komisijos buvo pripažinta kaip praktiška ir patikima bei įtraukta į Europos Komisijos savireguliacijos ir koreguliacijos teisės aktų duomenų bazę, o šiame versle laikomasi griežtesnių gyvūnų gerovės standartų nei bet kurioje kitoje žemės ūkio šakoje.

Taip pat visiškai nesuprantu, kodėl draudimas auginti kailinius žvėrelius nepaliestų triušių augintojų? Kodėl šių žvėrelių gerovė projekto autoriams rūpi mažiau negu kitų? Laikausi nuomonės, kad mūsų šalis ir atsakingos institucijos turi imtis visų įmanomų priemonių ir vadovautis geriausiomis pasaulio praktikomis, kad tokiose fermose auginamų žvėrelių gerovė būtų maksimaliai užtikrinama ir kontroliuojama.

Ir pabaigoje. Ar humaniška yra nevertinti fakto, kad uždraudus šį verslą faktiškai per 1 dieną bus nužudyta 1 mln. 660 tūkst. gyvūnų, ir kažkodėl niekas nekalba ir nesistengia užtikrinti teisingo jų užmigdymo proceso. Tada kokia ta tikroji kovos priežastis? Ačiū. (*Balsas salėje: „Pagirtina!“*)

PIRMININKAS. Pagyrimas bus santūrus, nes virš 6 minučių. Toliau V. Ažuolas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų žiūrint į šį nutarimo projektą, kaip čia yra posakis, nei juoktis, nei verkti. Kaip elgiasi atskiros vyriausybės? Praeita valstiečių Vyriausybė, kai buvo praeitoje kadencijoje, „Tušti narvai“ taip pat siautėjo, taip patėjo pas politikus, draskėsi, plėšėsi, įtikinėjo, siuntė skerdyklų baisius vaizdus ir sakė, tarsi politikai visa tai daro. Bet jokios įtakos politikams

tai nepadarė. Nei praeita Vyriausybė, nei Seime esantys žmonės tokių projektų nesiėmė, nesvarsė ir nedraudė, nes jie buvo sveiko proto politikai. Jie nenaikino verslų.

O ką turime dabar? Dabar užtenka padaryti šlapių vištų performansą „Tuščių narvų“. Gaudant įvairių pinigų išteklių ir performansą darant toliau, galima sunaikinti bet ką. Aš noriu pasiūlyti darbuotojų profsajungoms: pasamdykite šlapių vištų performansą ir išderėkite geresnes sąlygas, nes tai šiuos politikus veikia.

Ko jums dar reikia? Galima dar plačiau tą ratą ištiesti, nes „Tuščių narvų“ veikėjai gali bet koki performansą padaryti. Jie jau nusitaikė ir į vištų augintojus, nes vištos taip pat blogis. Aš suprasčiau, jeigu jie būtų vegetarai arba veganai ir sakytų, kad mėsa yra blogis. Bet jie, nuėję į „McDonald'są“, lapnoja mėsainį apsiputoję ir nežiūri skerdyklų vaizdų, kaip atrodo, kaip tas mėsainis pagaminamas. Ir politikams nesiuntinėja tų vaizdelių, kaip reikia uždrausti šį verslą.

Bet tada eikime toliau. V. Prancietis išdėstė visus Kaimo reikalų komiteto argumentus: kaip yra, ką sako Konstitucija, ką sako kita teisė ir kad šito daryti negalima. Bet nueikime prie kompensacijų dalies. Yra kitų valstybių, kur politikai taip pat parsiduoda šlapių vištų performansams, ir ten yra už šio verslo sunaikinimą atlyginama 100 %, ne 10 %, ne 5 %, ne skatikų pabarsytumu, o 100 %. Tai tada ir sakykime: gerai, politikai įsigėdė tai padaryti, imkite šimtaprocentines kompensacijas. Ką darysi, deja, tokia politinė valia, mokesčių mokėtojais pagrįsti nuostoliai. Bet kažkaip to niekas nenori daryti.

Teikėme su kolegomis pasiūlymą, kad būtų adekvatus atlyginimas. Bet ne, išmetė, nereikia. Tai ką, mielieji, visi, kurie mėgstate vištieną, kiaulieną, jautieną, triušieną, kurie mėvite triušio pirštines, supraskite, po šio sprendimo ateina ir jūsų eilė. Ir jeigu kas nors galvoja, kad tai susiję tik su kailiniais žvėreliais, deja, ne, ateis visų eilė.

Šiandien ir pamatysime, kiek šiame Seime yra to šalto, sveiko proto politikų, kurie neparsiduoda šlapių vištų performansams ir kurie turi suprasti, kad verslą reikia padėti kurti, išsaugoti, puoselėti, o ne naikinti. Bet šiandien pamatysime per balsavimą, kas kurioje pusėje.

PIRMININKAS. Toliau Darbo partijos frakcijos vardu V. Valkiūnas. Ar frakcija kitą įgaliojo? Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ponai likvidatoriai ir blaiviai mąstantys, keista, laivynas likviduotas, likviduojama gerovės valstybė. Stebina, kad socialdemokratai nori likviduoti darbo vietas, kai didėja bedarbiystė. Socialdemokratai, alio! Atsibuskite. Ką jūs darote? Kaip čia minėjo ir kolegos, darys šlapių vištų performansus, tai tas fotografijas reiktų į tą „McDonald'są“ kaip tik galbūt ir tos vištienos nebenorės valgyti, ir išvis tada bus kaip pagalba D. Kepeniui, nutukimas sumažės, jeigu „McDonald'so“ nelankys. Praradimas darbo vietų, verslo, gyvenimo būdo uždraudimas: beveik 2 tūkst. darbo vietų, dar susiję šeimos nariai. Žmonių gerovė nesvarbu, o svarbu kompensacijos.

Aš prieš metus dalyvavau tose palapinėse čia, prie Seimo, netoli, kai kelios moteriškės, aš jas po to beveik 2 valandų bendravimo pavadinau be gyvenamosios vietos ir darbo, aiškino už tą gerovę, prieš tuos kailiukus. Matote, jau metai praėjo, tačiau jos manęs neįtikino. Matosi, kad kažkas jas finansuoja. Geriau tam tikros tarnybos pasidomėtų, kas, iš kur kojos dygsta. Ar ne iš Kinijos, Rusijos, Turkijos verslininkų, kurie suinteresuoti, kad mes čia sunaikintume ir kailiukus, ir viskas būtų įvežta iš kitų ne Europos Sąjungos šalių.

Gerbiamieji, mes norime save likviduoti, ar ką? Įsivaizduokite. Socialdemokratai komentuoja. Jeigu jums, socialdemokratai ir kiti civilizacijos griovėjai ir likvidatoriai, kaip atrodytų, jeigu jums sakytų, kad rusai okupuotų Lietuvą? Visi sakytų, aišku, prieš. O jeigu kompensaciją gautumėte, tai ką, tada sutiktumėte? Suprantate? Nebūkime dviveidžiai, bet kovokime už savo Lietuvą, už savo tėvynę, savo pramonę, savo verslininkus. Blaiviai mąstykime ir padėkime vienas kitam demaskuoti tas personas, kurios neaišku iš kur gauna finansavimą ir iš kur jos atsiradę. Kaip minėjau, jie abejotinos reputacijos, neturintys darbo, vadinasi, įsidarbino už kažkieno pinigus, ir norintys likviduoti Lietuvą. Už Lietuvą, prieš likvidatorius ir civilizacijos griovėjus!

PIRMININKAS. K. Mažeika, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų man, kaip veterinarijos gydytojui, ir suprantančiam, kas yra gyvūnų gerovė, kalbėti gal šiek tiek lengviau. Šitą sprendimą, šitą pro-

jektą vertinu kaip politinį ir emocinį. Jei politinis sprendimas būtų pagrįstas pinigais, kad būtų kompensuojama bent jau panašiai kaip Danijoje ir kitose normaliose šalyse, kalbant apie finansavimo skaičiavimo metodiką, o ne šimtu kartų mažiau ir tik turbūt bilietui į vieną pusę išvykti iš Lietuvos... Kalbant apie emocijas, tai pažiūrėjau statistiką. Maždaug kasmet gaunama apie 1 tūkst. pranešimų apie gyvūnų augintinių nepriežiūrą, kankinimą ir žiaurų elgesį. Gerbiamieji, jeigu jums labai rūpi gyvūnų gerovė, tai pirmiausia turėtų būti uždrausta auginti kates ir šunis, nes kasmet beveik tūkstantis skundų yra dėl žiauraus elgesio su gyvūnais, o pasitvirtina beveik pusė. Tai iš tiesų yra didžiuliai skaičiai.

Kalbant apie ūkinius gyvūnus: karves, arklius, vištas ir kitus, kasmet gaunama apie pusantro šimto skundų ir taip pat pusė jų pasitvirtina. Tai ką, kitas žingsnis kalbėti apie ūkinių gyvūnų uždraudimą laikyti?

Taip pat iš tikrųjų kyla klausimas dėl pasitikėjimo institucijomis. Jūs tikrai atnešėte Veterinarijos tarnybos reformą, kur gyvūnų gerovės specialistai triūsia, dirba, tobulina tvarkas, stebi, kaip ūkiuose yra įgyvendinamos tos tvarkos, ir tai yra spjūvis jiems į veidą, kad jie iš tiesų savo darbo neatlieka.

Ir, gerbiamieji, pačioje pabaigoje kalba apie laukinius gyvūnus. Turbūt vyšnia ant torto yra paskutinis Vingio parke vykęs „Rammstein“ koncertas. Jau dabar kalba gamtininkai ir visi, kad tie paukšteliai, kurie džiugindavo žmones, visi išskrido iš lizdų, sušalo jaunikliai, sušalo kiaušiniai ir praradome visą didžiulį biologinės įvairovės kompleksą. Tai apie kokią gyvūnų gerovę mes kalbame? Būkite sąžiningi sau. Jeigu kalbame apie tai, kuo Vyriausybė didžiuojasi, – vėjo parkais, tai gal tada tikrai po tuos 3 eurus duokime už vėjo parkų kompensaciją, nes pasirodo, kad ir į vėjo parkus atsitrenkia daug paukščiukų, ypač migracijos metu. Jeigu dėl tokių dalykų jau pradedame nusileisti, tai jūs tikrai emocijas padėkite į šoną ir pradėkite mąstyti sveiku protu, nes tas pasiūlymas tikrai nieko bendro su realybe neturi. Tai yra iš tiesų emocijomis ir politikos užgaidomis, ambicijomis paremtas sprendimas, kuris neturi ateities.

Tikrai ne be reikalo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas į komiteto darbotvarkę įtraukė ir apsvaistėme tą klausimą, išgirdome turbūt visus argumentus. Europos Komisija turbūt tik 2026 metais pasiūlys priemones, kaip galima patobulinti, pagerinti, bet ne uždrausti, kolegos. Nekalbame apie uždraudimą, kalbame apie gyvūnų gerovės reikalavimų patobulinimą, pagerinimą kailinių žvėrelių fermose. Na, būti pionieriais šiuo atveju, esant tokiai situacijai, kai ekonominė krizė žiūri į akis ir rudenių rezultatus pamatysime visi, manau, tai yra tikrai labai neatsakingas siūlymas ir sprendimas.

Aš siūlau dar kartą politiniu lygiu pasvarstyti, ar tikrai toks žingsnis duos naudos, pirmiausia, tiems patiems gyvūnams jų gerovės atžvilgiu, o toliau – ir ekonominiu, ir finansiniu, ir visais kitais aspektais. Gerbiamieji, šiuo atveju tikrai šalta galva priimkite sprendimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau – I. Pakarklytė, Laisvės frakcija. Paminėsiu, kad pratęsiu balsavimo intervalą maždaug iki 13 val. 15 min.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Gerbiami kolegos, gerbiamos kolegės, pirmą kartą dėl kailinių žvėrelių fermų ateities šioje salėje mes balsavome prieš beveik 19 mėnesių. Šio projekto pateikimo stadija buvo 2021 metų lapkričio mėnesį. Manau, mes šiandien esame pasirengę, išdiskutavę šį klausimą ir atėjo metas aiškiai pasakyti, kad kailinių žvėrelių fermos Lietuvoje ateities neturi, kaip, beje, neturi ir visa virtinė prieš tai iš šios tribūnos skambėjusių seksistinių, mizoginistinių ir ištis kvailių pasisakymų.

Pasidalinsiu su jumis šiek tiek informacija apie žvėrelių fermas ir bendrai kailio poreikį šiuolaikiniam žmogui ir išsklaidysiu galbūt tam tikrus paplitusius mitus. Ką teigia patys kailinių žvėrelių augintojai, konkrečiai Lietuvos kanadinių audinių augintojai? Ilgą laiką tik saugojęs žmogų nuo šalčio, kailis pamažu tapo mados, prabangos ir aukštesnio statuso ženklu. Garsiausi pasaulio dizaineriai nuolat pristato iš kailių siūtų drabužių kolekcijas, tačiau ne kiekvienas, norintis pasiūti tokiu prašmatniu rūbu, tai gali sau leisti. Na, patys augintojai pasako, kad tai nėra priemonė apsisaugoti nuo šalčio, o tai yra turto, prabangos parodymo ženklas.

Dėl tų mitų, kad kailis reikalingas apsisaugoti nuo šalčio. Kanadinių audinių, jos ir yra daugiausia auginamos Lietuvoje, kailis esant minusinei temperatūrai apskritai nėra tinkamas. Patys

gamintojai rašo, kad tinkama temperatūra yra pliusinė – nuo 0 iki net 10 laipsnių šilumos. Tam kailiui kenkia ir drėgmė, ir sniegas, nerekomenduojama dėvėti sningant. Akivaizdu, kad tai tikrai nėra kokių nors pirminių poreikių klausimas.

Pasakiau tik tokias galbūt dar negirdėtas šioje salėje iliustracijas, kad tai tikrai yra visiškai prabangos prekė ir niekam jina nereikalinga, šiuolaikiniam žmogui nereikalinga. Tai esminiai argumentai, kodėl vis dėlto Lietuvoje kailinių žvėrelių fermoms ateities nėra.

Gyvūnų gerovės sąlygos. Tikrai labai dažnu atveju nepavyksta užtikrinti tų gyvūnų gerovės sąlygų – žvėreliai laikomi per mažuose narvuose ir negali ten savo natūralių poreikių atliepti. Pati lankiausi keliose fermose ir mačiau, kaip tie žvėreliai turi ir stereotipijų. Stereotipijos yra toks betikslių judesių kartojimas, jų tikrai buvo. Etiniai aspektai ne kartą aptarti. Manau, esame pribrędę atsižvelgti į juos ir priimti tuos sprendimus.

Tarptautinės tendencijos. Vėlgi kailių pramonė visame pasaulyje yra mažėjanti. Čia jau buvo minėta kelių pranešėjų, kad paklausa formuoja tą pasiūlą, tai taip, paklausa ateina iš tokių nuostabių rinkų kaip Rusija ir Kinija. Tai yra didžiausi kailio vartotojai šitame šiuolaikiniame globaliame pasaulyje. Man norėtusi, kad Lietuva bent kartą nebūtų paskutinė, liekanti už tos geležinės uždangos su Rytai. Jau dėl kai kurių žmogaus teisių klausimų mes esame atsilikę dešimtmečiais, tad bent šį kartą nebūkime toje vienoje kategorijoje su Rusija, Baltarusija ir Kinija.

Tikrai džiaugiuosi, kad jaunajai kartai šis klausimas yra aktualus. Visi sulaukėme begalės laiškų ir iš jaunų žmonių, ir iš įvairaus amžiaus žmonių, kad šie žmonės asmeniškai palaiko šį sprendimą. Nebeleiskime žudyti, kankinti, daužyti, luošinti, dusinti tų gyvūnėlių. Apginkime juos, nes jie patys apsiginti negali. Turime siekti tokios aplinkos, kad gyvūnai būtų apsaugoti nuo tokio elgesio. Manau, kad tai parodys mūsų, kaip visuomenės, evoliuciją į brandesnę visuomenę, į jautresnę, į labiau sąmoningą Lietuvą.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Gedvilienė paskutinė diskusijoje ir tada balsuosime dėl pasiūlymų.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Kailių fermų draudimas nuo pat pradžių buvo moralinis ir etinis klausimas. Klausimas: ar tikrai XXI amžiuje galime pateisinti milijono gyvūnų žudymą dėl puošmenos? Klausimas: kai yra tiek kailio alternatyvų, kodėl vis dar leidžiame savo šalyje gyvūnus laikyti mažuose narvuose ir dusinti juos dujų kameroje?

19 šalių Europoje, tarp jų yra Latvija, Estija, Airija, Italija, Prancūzija, Norvegija, Slovakija, Jungtinė Karalystė ir Čekija, į šį klausimą jau atsakė. Jos uždraudė šią veiklą, nes ji tapo atgyvenusi, nepriimtina. Dar penkios šalys šią veiklą gerokai apribojo. Dalis šalių, pavyzdžiui, Latvija ar Estija, veiklą uždraudė be jokių kompensacijų, kita dalis sumokėjo kompensacijas. Tai siūlome daryti ir Lietuvoje.

Aplinkos apsaugos komiteto klausimų metu išgirdome ūkininkus. Pakeitėme kompensavimo mechanizmą. Išgirdome prašymą kompensuoti darbuotojų išeitines išmokas. Kompensuosime. Išgirdome prašymą kompensuoti veiklai netinkamų pastatų ir įrangos utilizavimą. Kompensuosime. Išgirdome, kad 1 euras už gyvūną yra mažai. Sudarėme sąlygas veiklą nutraukiant anksčiau gauti didesnes išmokas už kiekvieną laikytą gyvūną. Užsidarantys 2024 metais už gyvūnėlį gaus 3 eurus, 2025 metais – 2 eurus, vėliau – 1 eurą.

Kalbant apie kompensacijas, mėgstama išpūsti šios industrijos duomenis. Tiesa ta, kad 90 % gyvūnų šiuo metu laiko vos 38 įmonės ar ūkiai. Tiesa ta, kad čia dirba iki 500 žmonių. Pasak Valstybės duomenų agentūros, kiekvienas jų dešimties kilometrų spinduliu nuo savo gyvenamosios vietos gali rasti nuo vienos iki dešimčių kitų potencialių darbo vietų. VMI duomenimis, vidutinis atlyginimas popieriuje šioje industrijoje yra 1 tūkst. 169 eurai. Tiesa ta, kad Lietuvoje auginami gyvūnai ir jų kailiai dažniausiai keliauja ir puikuoja ant rusių ir kinų pečių.

Valstybės duomenų agentūra nurodė, kad prasidėjus karui Ukrainoje eksportas į Rusiją gerokai išaugo. Noriu nuraminti visus sakančius, kad kailių fermų draudimas yra tik pradžia, kad netrukus bus uždrausta, pavyzdžiui, mėsa. Kailių fermas jau uždraudė 19 valstybių. Pirmoji buvo Jungtinė Karalystė, tai padariusi prieš 20 metų. Jie valgė ir valgo mėsą. Visos kitos valstybės valgė ir valgo mėsą, nei vienoje šalyje nėra pradėta nei viena iniciatyva, susijusi su mėsos uždraudimu.

Noriu atkreipti dėmesį, kad dažnai ir vyksta visuomenės klaidinimas. Kailiniai gyvūnėliai yra auginami išskirtinai tik dėl kailiuko, tik dėl puošmenos, kailis čia yra pagrindinis produktas,

daugiau niekas nepanaudojama. Kai mes kalbame apie kitus ūkinius gyvūnus – karvę, kiaulę, triušį ar dar ką nors, jų kailis ir oda yra tikrai šalutinis produktas.

Taip pat norėčiau nuraminti tuos, kurie sako, kad kailių fermų draudimas Lietuvoje tik perkels gyvūnų kančią į kitą šalį, pavyzdžiui, Rusiją ar Kiniją. Tai nėra tiesa. Statistika rodo, kad, augant kailių fermas uždraudusių šalių skaičiui, gyvūnų, užauginamų dėl kailių, skaičius visame pasaulyje mažėja.

Noriu priminti, kad praeitą savaitę buvo viešai paskelbta informacija apie tai, kaip elgiamasi su gyvūnais kailių fermose, kaip žiauriai ir sadistiškai jie nužudomi. Prašau, mes šiandien galime pakeisti tai, galime balsuoti ir žengti dar vieną žingsnį, kad apgintume tuos gyvūnus ir uždarytume šią žiaurią industriją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu į tribūną pagrindinio komiteto atstovą. Tai buvo, atrodo, T. Tomilinas. Pirmiausia dėl Vyriausybės pasiūlymų, jiems komitetas pritarė iš dalies. Ar atsiklausta Vyriausybės, ar tenkina pritarimas iš dalies?

T. TOMILINAS (DFVL). Taip, jeigu galima...

PIRMININKAS. Paaiškinkite, ar čia turėsime balsuoti, ar Vyriausybę tenkina tas pritarimas iš dalies.

T. TOMILINAS (DFVL). Taip, šis pritarimas iš dalies, mano žiniomis, tenkina Vyriausybę. Mes vėliau svarstysime komiteto siūlomą formuluotę, ją priėmėme gegužės 24 dieną. Čia yra būtent jau detalai reglamentuojama, kaip yra kompensuojama, kokia tvarka yra išdėliojami laike būtent kompensacijos dydžiai. Kiek žinau, Vyriausybė neprašo balsuoti, tai tęsiame svarstymą.

PIRMININKAS. Pasiklausime, kad jūs su Vyriausybe išsiaiškinote. Balsuoti tuomet nereikia. Komiteto pritarimas iš dalies jau atsispindi patobulintame įstatymo projekte.

Toliau yra Seimo narių A. Palionio, V. Ažuolo, R. Žemaitaičio pasiūlymas. A. Palionis turbūt pristatys. Ar kuris nors kitas?

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mes, suprasdami, kad šio verslo šaka Lietuvoje užima tikrai nemažą dalį žiūrint iš pasaulinės kailių rinkos, jeigu yra tokia valia uždaryti šį verslą, suprantame, kad bent jau turėtų būti ir atitinkama kompensacija verslui sumokėta. Įvertinę jau 19 Europos Sąjungos šalių, uždraudusių šį verslą, praktiką, aišku, turėtume iš pradžių pažymėti, kad nemažai iš tų 19 šalių net nevykdė tokio verslo, tai buvo paprasta uždaryti, bet tose šalyse, kurios irgi turėjo ganėtinai nemažą kiekį fermų ir augino kailinius žvėrelius, kompensacijos buvo adekvačios.

Atsižvelgiant ir į Vyriausybės išvadą, mūsų siūlymas yra skaičiuoti ne pagal kiekvieną kailinį žvėrelį, imame ir Didžiosios Britanijos, ir Airijos, ir kitų šalių praktiką, čia kompensacija buvo skaičiuojama pagal motinines pateles, kompensuoti už kiekvieną motininę patelę po 500 eurų.

PIRMININKAS. Nuomonė.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, komitetas sutarė dėl kitokio kompensacijos modelio. Aš jį jums šiek tiek pristačiau pradžioje. Dar kartą paminėsiu, kad tai yra darbuotojų išeitinės kompensacijos iš valstybės biudžeto, tai yra statinių nugriovimas ir tai yra mokėjimas už žvėrelius nuo 3 iki 1 euro už kiekvieną gyvūną, priklausomai nuo to, kada yra priimamas sprendimas dėl pasitraukimo iš verslo.

Taigi, mes siūlome nepritarti, atsižvelgti į ribotas valstybės biudžeto galimybes ir, sprendžiant dėl kompensacijų, prisiminti (aš irgi šiek tiek norėčiau galbūt leisti sau panašiai, kaip gerbiamas Viktoras sakė, pakomentuoti komitete vykusias diskusijas), aš čia tik noriu užduoti klausimą, o tai kiek skyrėme paramos, kai mes praeitoje kadencijoje uždraudėme cirką su laukiniais gyvūnais? O kiek skirsime paramos, jeigu uždrausime, pavyzdžiui, tabako skonius ir dalis verslo nuo to nukentės? Etiniai sprendimai Seime faktiškai visada turi poveikį verslui, ar tai būtų Darbo kodeksas, ar koks nors mokestis, ar kitas reguliavimas, kai keičiasi visuomenės nuostatos. Mes visada darome poveikį žmonėms ir rinkai, todėl komitetas nusprendė pritariti būtent kitokiam modeliui, o ne tam, kurį siūlo Seimo nariai.

PIRMININKAS. Jūsų nuomonė, trumpai tariant, – nepritarti.

T. TOMILINAS (DFVL). Nepritarti.

PIRMININKAS. Dėl motyvų dėl šio pasiūlymo. K. Mažeika – už.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kaip savo pasisakyme ir sakiau, jeigu sprendimas yra politinis, tai jis turi būti pagrįstas ir finansine išraiška. Šiuo atveju tai, ką ir mums Kaimo reikalų komitete teko išgirsti apie kitų šalių praktiką, atmetant tas šalis, kurios uždraudė, nors net neturėjo to verslo, būtų lygiai tas pat, jeigu mes dabar uždraustume kanapių auginimą, haliucinogeninius arba kokius kitus dalykus, kurių mes tiesiog Lietuvoje neturime. Iš tiesų šiuo atveju teko girdėti apie kitų šalių praktiką, todėl manau, kad kolegos Andriaus pasiūlymas ir išplaukia iš tų pavyzdžių, kur yra adekvatus kompensavimas. Jeigu jau priimamas politinis sprendimas ir biudžete numatyta ar per pereinamąjį laikotarpį, ar per kiek tų metų tuos pinigus surinkti ir turėti tam valią, tai prašome tada pritarti tokiam pasiūlymui. Jis tenkintų ir tuos pačius žmones, kurie turės už tuos pinigus ne tik sutvarkyti savo ūkį, bet ir sugalvoti, kaip sukurti kitą alternatyvų verslą kaime, kur tie iššūkiai yra didžiuliai.

Kviečiu pritarti šiam pasiūlymui ir Vyriausybei ieškoti įrankių, būdų, kad tie pinigai būtų rasti. Priimtas toks politinis sprendimas bent būtų pagrįstas. Kitu atveju turbūt sunku įsivaizduoti pasekmes. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir prieš – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš kviesčiau daiktus vadinti savo vardais. Šis pasiūlymas yra registruotas tam, kad iš esmės nebūtų priimtas pats įstatymo projektas, nes akivaizdu, kad finansinė našta valstybei yra nepakeliama, net ir priėmus šį politinį sprendimą. Taip, tai yra politinis sprendimas atsisakyti panašaus pobūdžio veiklų, bet taip pat yra numatytos ir kompensacijos, taip pat yra numatyta ir galimybė žmonėms persikvalifikuoti ir rasti darbo vietas regionuose. Taip pat yra numatytas įstatymo įsigaliojimo laikas – 2027 metai. Tai reiškia, kad esami verslai turės daug gražaus laiko pertvarkyti savo veiklas, narvus ir visa kita. Todėl kviečiu nepritarti šiai pataisai, nes tai yra tiesiog pleištas, kad nebūtų priimtas visas įstatymo projektas, draudžiantis šią nehumanišką ūkinę veiklą. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti, balsuosime dėl pasiūlymų. Kas pritaria A. Palionio ir kolegų pasiūlymui, balsuoja už, kas ne, – atitinkamai kitaip.

Balsavo 123: už – 55, prieš – 51, susilaikė 17. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar dar lydimasis projektas.

T. TOMILINAS (DFVL). Dėl Kaimo reikalų komiteto, man atrodo?

PIRMININKAS. Kaip sakote?

T. TOMILINAS (DFVL). Dėl Kaimo reikalų komiteto nereikia balsuoti?

PIRMININKAS. Ne, nereikia. Balsuosime dėl abiejų iš karto, nes čia yra paketas. Dabar dėl kito projekto 3 straipsnio buvo Vyriausybės pastaba, pasiūlymas. Pritarta iš dalies.

T. TOMILINAS (DFVL). Vyriausybę tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina, taip. Tada nėra apie ką diskutuoti. Aptarėme abu projektus. Dabar dėl jų motyvai prieš balsuojant, ar pritariame po svarstymo. Pranešėjas gali sėsti į vietą. Motyvai dėl šio paketo. A. Gedvilienė – už.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai buvo išsakyti visi argumentai. Šis projektas yra apaugęs mitais, juos pabandžiau iš tribūnos paneigti. Mes kalbame apie industriją, kurioje dirba 500 žmonių. Šitų žmonių atlyginimas vidutiniškai, pagal VMI duomenis, yra 1 tūkst. 169 eurai popieriuje. Mes kalbame apie tai, kad esame viena iš paskutinių valstybių Europos Sąjungoje, kuri vis dar toleruoja šią veiklą savo šalyje. Aš tikrai kviečiu įvertinti visą tą medžiagą, kurią mes visi galėjome pamatyti praėjusią savaitę, kaip žiauriai žmonės meta tuos gyvūnus į dusinimo kameras, ką tie gyvūnai patiria tose dusinimo kameroje ir ką tai iš tikrųjų reiškia mums kaip valstybei. Aš tikrai labai prašau žengti šį žingsnį, atiduoti įstatymą Europos Komisijai įvertinti, nes po šiandienos, jei jam bus pritarta, bus stabdoma procedūra ir kreipiamasi į Europos Komisiją dėl notifikacijos, ir leisti šitam projektui gyventi savo gyvenimą, eiti toliau ir vėliau rudenį būti priimtam.

Kompensacijų mechanizmai, man atrodo, tikrai yra subalansuoti. Yra skirtas ir pereinamasis laikas – 2027 metai. Pasirūpinta žmonių išėtinėmis kompensacijomis, teritorijos sutvarkymu, jeigu patys ūkininkai to norės, taip pat laiptuotas išėjimas motyvuojant trauktis kuo greičiau. Ačiū ir labai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. K. Mažeika kvies balsuoti prieš.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Jeigu būtų pritarta kolegos Andriaus pasiūlymui, tikrai būčiau kvietęs balsuoti už, nes dabar turbūt reikia atkreipti dėmesį į tai, ką komiteto pirmininkė minėjo apie tuos *video*, kuriuos čia matėme praeitą savaitę. Yra ketverių metų darbas sukurti tokį *video*. Komiteto pirmininke, atsipeikėkite! Aš jums pasakiau skaičius. Jeigu per tuos ketverius metus tūkstančiai gyvūnų kentėjo – kačiukų, šuniukų ir visų kitų naminių gyvūnų – tai jūs gal imkitės jų laikymą uždrausti, o ne drausti tai, kas yra kontroliuojama veterinarijos gydytojų, inspektorių, gyvūnų gerovės specialistų? Jeigu yra problema, tai ją reikia spręsti ne uždraudžiant visą ūkio šaką, o spręsti tose vietose individualias problemas, kas ten kaip meta, kas ten kaip kankinasi. Tuos dalykus galima ir daryti. Nes toks požiūris, kad jeigu keliuose yra avarijų arba važinėja girti, tai reikėtų uždrausti išvis automobilius visoje Lietuvoje. Turbūt tokia logika vadovaujantis galima taip ir padaryti. Sėkmės jūsų draudimų politikoje.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime, ar pritariame projektams po svarstymo.

Balsavo 120: už – 79, prieš – 11, susilaikė 30. Po svarstymo pritarta.

Balsavimų intervalą baigėme. Dabar, tikiuosi, neprieštarausite, kadangi finansų ministrė dėl svarbių aplinkybių negali po pietų dalyvauti posėdyje, ji trumpai pristatys popietinį darbotvarkės 2-2 klausimą – Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo pataisų projektą ir lydimąjį Inovacijų skatinimo fondo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Dėl šių projektų jau būtų balsuojama po pietų, tik būtų trumpas pristatymas.

Dabar, aišku, šventas reikalas – replikos po balsavimo. Eilės tvarka – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Aš esu užsiregistravęs padaryti Seimo nario pareiškimą ir norėčiau...

PIRMININKAS. Pareiškimai bus.

V. PRANCKIETIS (LSF). ...kalbėti tuo laiku, kaip esu užsiregistravęs, kol yra Seimo nariai čia, o ne keičiant darbotvarkę pagal kažkieno galėjimus ar negalėjimus.

PIRMININKAS. Norai normalūs, bet aš jau paskelbiau, tikiuosi, labai trumpai, čia esmė nesi-keis dėl to. Finansų ministrė labai trumpai, 2 ar 3 minutės ir galėsite visi pareiškimus...

V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kyla klausimas, kam darbotvarkė iš viso reikalinga. Na, bet tai jau įprasta. Aš dabar noriu patarti visiems, kurie nori šiems politikams padaryti įtaką: samdykite šlapių vištų performansus ir galėsite padaryti bet ką, nes tai veikia. Tai ką, toliau už verslo naikinimą.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). P. Gražulio nėra.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Jurgi, aišku, būtų geriau, kad mes pirmą baigtume. Bet aš tiesiog Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkei. Na, niekaip negaliu aš pakęsti to melo, kuris ne pirmą kartą eina. Sako, atlyginimas 1 tūkst. 60 yra mažas. Kupiškio savivaldybėje, kur konservatorių meras valdė per amžinųjų amžinatilsį, kol galų gale už korupciją nuteistas ir nušalintas, vidutinis atlyginimas 2023 metų kovo mėnesį buvo 961. Vadinasi, net moka mažesnę atlyginimą nei kad šitas verslas, ir šiame versle dirba ne 600 žmonių, o 1 tūkst. 560. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkui. Replikas baigiame, aš turiu teisę replikų nesuteikti. G. Skaistė trumpai pateiks... (*Balsai salėje*) Tai jūs repliką ir tokiu būdu išsakėte, viskas gerai. Prašau, ministre.

13.22 val.

Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 pavadinimo, 1, 4, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 11¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2806, Inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XIII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2807 (*pateikimas*)

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai atsiprašau už pakeistą darbotvarkę. Labai trumpai noriu pristatyti Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo pakeitimą. Tai yra nacionalinių plėtros įstaigų reformų tęstinis sprendinys, nes jau prieš tai buvo nutarta konsoliduoti keturias nacionalines plėtros įstai-

gas, kurios veikia Lietuvoje. Tiesiog šiuo įstatymu yra atsisakoma sąvokos „nacionalinės plėtros įstaigos“ ir paliekama viena nacionalinė plėtros įstaiga. Taip pat atsisakoma konkretaus vienos nacionalinės plėtros įstaigos įstatymo, kuris yra įrašytas Inovacijų skatinimo fondo įstatyme. Taip pat numatomos papildomos funkcijos dėl žaliųjų finansų plėtros, taip pat dėl vystomojo bendradarbiavimo pagalbos, kad būtų galima teikti finansines priemones ir Ukrainai.

PIRMININKAS. Dėkui. Atrodo, niekas nenori klausti. Dėl motyvų irgi niekas neužsirašė. Balsavimas bus jau per popietinį balsavimo intervalą.

13.23 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar pareiškimai. Žiūrime iš eilės. (*Balsas salėje*) Posėdis, kaip numatyta, 14 valandą. V. Pranckietis perskaitys pareiškimą. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami Lietuvos žmonės, nes čia, salėje, liko dešimt žmonių ir dauguma tų, kurie balsavo už žvėrelių fermų uždraudimą. Noriu pratęsdamas tą diskusiją kalbėti apie tai, ką tik pasakė finansų ministrė – mes teiksime paramą Ukrainai. Ukraina labai pageidavo, kad žvėrelių fermos būtų steigiamos ten, Ukrainoje, prieš karą. Dabar jau ten fermų turbūt neįmanoma šiuo metu steigti, bet jos puikiausiai galės būti steigiamos kitose šalyse. Pagrįsiu, kodėl.

Lietuvos biudžetas šiandien gauna per metus tiesioginių ir netiesioginių mokesčių iš žvėrelių verslo apie 10 mln. eurų. 10 mln. pinigų tai yra tie pinigai, kurie nukeliaus į kitas, galbūt nedraugiškas mums, šalis. Čia buvo kalbama apie tai, kad niekur neiškeliaus. Iškeliaus. Tol, kol paklausa bus, kailiai bus auginami ir gaminami ir niekaip mes čia nepakeisime, nors ir kiek skaitytume epitetų iš vienos Seimo narės, kuri įvardino žmones epitetais. Tai norėčiau ir jai pasakyti, kad senilizmas yra taip pat nevartotinas jos leksikoje.

O kalbant toliau apie finansines pasekmes reikėtų pasakyti, kad ši projektą inicijavo žmonės, nesukūrę gyvenime jokio verslo, žmonės, neuždirbę savų pinigų. Žmonės, kurie tik gadindami kitų verslus sugebėjo surinkti pinigų į savo sąskaitą: 2015 metais – 7 tūkst. eurų ir 2022 metais – 170 tūkst. iš šito šou. Ir tas šou veikia kaip tie meniniai filmai, padaro veiksmą, kurio nepadaro įstatymai. Dabar mes bandome iškelti tą emociją į įstatymą.

Pakartosiu sakydamas, kad pirmą kartą Antrojoje Respublikoje uždraudžiamas legaliai veikiantis verslas. Pirmojoje Respublikoje buvo uždraustas vienas verslas – 1935 metais prostitucija, kuri veikė pagal Lietuvos Respublikos Laikinąjį įstatymą nuo 1920 metų. Apie tą seniausią profesiją aš nebetėsiu, bet tęsiu apie profesiją, apie kurią šiandien kalbame. Mes sunaikinsime visą kartą profesionalų, kurie moka daryti tai ir daro labai gerai, daro visai Lietuvai naudą.

Ką reiškia 10 mln. mokesčių? Išverskime į tai, kad tuos mokesčius galėtų gauti mums nedraugiškos šalys. Už 10 mln. eurų galima nupirkti 200 „Shahedų“, dronų, ir pasiųsti į Kyjivą. Ir mes kalbame, kad tai yra mums tinkamas projektas, mums reikalingas projektas ir geras kitoms šalims.

Nenorėčiau kalbėti čia visiškai apie tokį dalyką, bet turiu teisę ir pareigą kalbėti apie tai, ką kalbėjo šiandien ir Žvėrelių augintojų asociacijos prezidentas Č. Tallat-Kelpša, apie tai, kad iš jo senelių buvo atimtas verslas. Atimtas 1940 metais. Senelis išvežtas ir ten, Sibire, mirė.

Atnešiau šiandien į Seimą dokumentą. Parodysiu, tikiuosi, kad dabar tą dokumentą matote, ir paliksiu jį čia. Tai yra 1945 metų aktas, kuriame yra surašytas visas ūkis – ir tvartai, ir gyvuliai, ir viskas, kas ten buvo, ir padargai, ir žemė, ir grūdai. Ir kažkoks tarybos pirmininkas tą ūkį, tą visą verslą atiduoda kažkam, tai yra tarybų valdžiai, 1945 metais.

Šis aktas yra verslo atėmimas iš mano senelio ir aš negaliu nejautriai kalbėti apie tai, kai mes čia bandome daugumos balsais priversti užsidaryti verslus, kurie buvo kurti 20 metų arba 30 metų. Tai yra neteisinga tų žmonių atžvilgiu, tai yra neteisinga mūsų Konstitucijos atžvilgiu ir tai yra pralaimėjimas Lietuvai. Tai yra didžiulis pralaimėjimas Lietuvai, kiek mes skambių čia žodelių suokiančiai bekalbėtume. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. V. Ažuolas yra užsirašęs, bet nematyti jo salėje. Turbūt atsisakė ketinimų. Pareiškimai baigti. Rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 282 STENOGRAMA

2023 m. birželio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, pradedame birželio 6 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.01 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2304(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, iš rytinės darbotvarkės mes dar turime darbotvarkės 1-12 klausimą, tai yra Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymą. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėjas yra J. Sabatauskas, bet gal I. Haase galėtų pateikti komiteto išvadą?

I. HAASE (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvaistė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 39, 591 ir 611 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2304. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar bendroji diskusija. Ačiū komiteto pirmininkei. Joje dalyvauti yra užsirašęs A. Kupčinskas. Iš tribūnos prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kadencijos pradžioje pradėjome, bet svarbiausia turėti atkaklumo ir toliau tęsti idėjos įgyvendinimą. Šis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas buvo teiktas kadencijos pradžioje. Esmė labai paprasta ir aiški, kad būtų proporcingumo principas, kad operatyvumas atsirastų ir kad ištis prasižengėliai sulauktų per tas 60 darbo dienų protokolų, kad jie nesusigrūstų ir negautų kaip vienu ar kitu atveju ir 60, ir 70 administracinių nusižengimų protokolų, kad tas nusižengimas neturėtų pakartojamumo principo. Dėl to, aišku, mums praeitais metais nepavyko priimti to įstatymo projekto pakeitimo, buvo registruotas, daugiausia Ekonomikos komiteto narių registruotas projektas iš naujo ir dabar lyg ir radome kompromisą kartu su Vidaus reikalų ministerija ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas patvirtino. Aš tikiuosi, kad pagaliau po svarstymo nukeliausime iki priėmimo ir kad šitam principui bus pritarta. Ištis išlieka dvejų metų senaties terminas, jeigu reikia papildomo tyrimo išsiaiškinti, ar žmonės, pavyzdžiui, gyvena ne Lietuvoje, grįžo į Lietuvą, įvykdė kokį nors nusižengimą, ar tai parkavimo, ar tai greičio, ir jeigu reikia daugiau laiko paieškoti to asmens, tai, aišku, reikia papildomo tyrimo, tada vis tiek galėtų bendras principas, gyvuojantis Administracinių nusižengimų kodekse ir teisėje, ir tada galima tą tyrimą pratęsti.

O mes siūlome tiems, kurie iš tiesų atsitiktinai padarė tuos nusižengimus, kad jie kuo greičiau sulauktų tų protokolų ir galėtų, kaip sakyti, nebekartoti tų nusižengimų. Jeigu statistiką žiūrėsime, tai per 2022 metus iš viso buvo paskirta 1 mln. 400 tūkst. protokolų ir pažeidimų, pusė jų buvo tvarkomi rankiniu būdu, kiti išsiųsti automatinio būdu. Aišku, siekis būtų, kad jie visi, bent jau 90 %, nes vis tiek 100 % turbūt neįmanoma visko išsiųsti, nes, kaip sakau, kai kurie nusižengėliai klajoja ir po Europos Sąjungą, ir sudėtinga juos būna surasti, tai vis tiek to rankinio darbo reikia... Bet mes, aišku, ragintume ir investuoti į tas technologijas, kad to rankinio darbo liktų kuo mažiau. Kol kas, aišku, pusė tų protokolų yra nagrinėjama rankiniu būdu ir tai užtrunka. Ki-

tas dalykas, yra juridiniai asmenys ir fiziniai asmenys. Jeigu vairavo ne patys transporto priemonės valdytojai, tai kartu su kolega M. Skritulsku siūlome, kad terminas būtų suvienodintas iki 10 darbo dienų. Komitetas pritarė iš dalies, tai mes su tuo pasiūlymu iš dalies sutinkame. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, kaip jau ir minėjote, čia buvo du, jeigu teisingai matau, pasiūlymai – A. Kupčinsko ir M. Skritulsko. Vienam komitetas pritarė iš dalies, kitam komitetas nepritarė. Ar dėl to, kuriam nepritarė, jūs neprašysite balsuoti, suprantu? Taip, tvarka. Tada galime kalbėti dėl viso įstatymo projekto. Motyvai už – A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, pagrindinis šio įstatymo tikslas, kad asmenys, padarę administracinius nusižengimus, vairuodami automobilį bei viršydami greitį, nuobaudas gautų kuo greičiau ir tos nuobaudos veiktų prevenciškai: sudrausmintų pažeidėją, kad asmuo ateityje neviršytų greičio, nekeltų pavojaus, visų pirma, sau ir aplinkiniams.

Įstatymo teikėjai siūlė 60 kalendorinių dienų laikotarpį, per kurį nuobauda turėtų pasiekti pažeidėją. Tačiau Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip ir minėjo komiteto pirmininkė, patobulino šį įstatymo projektą, pridėdamas vieną sakinį, kuris šiek tiek keičia šio įstatymo esmę. Šis sakinyss skambėtų taip: „Šis terminas netaikomas tais atvejais, kai reikalingas papildomas tyrimas.“ Tai reiškia, kad iš esmės mes vėl paliktume galiojančią tvarką ir nuobauda pažeidėją galėtų pasiekti po pusmečio, po metų, o kartais nutinka taip, kad nuobauda faktiškai pasiekia po beveik maksimalaus laikotarpio, beveik dvejų metų. Tai man atrodo, kad priėmimo stadijoje tikrai reikėtų, visgi, atstatyti tą pagrindinę idėją, kad pažeidėją nuobauda pasiektų kuo greičiau, kad ji veiktų prevenciškai ir ateityje asmuo vengtų daryti nusižengimus. Kai asmuo po pusantrų metų gautų 10 ar 15 nuobaudų, tai niekaip prevenciškai neveikia, tiesiog mes papildome šalies biudžetą, o pažeidėjas net nežino, kiek tų pažeidimų jis yra padaręs per tam tikrą laikotarpį.

Kviečiu tikrai palaikyti svarstymo stadijoje šį įstatymo projektą. Bet, kaip ir minėjau, tikrai registruosime siūlymą dėl priėmimo, nes manome, jog pagrindinė idėja, kad per 60 dienų protokolą būtų išsiųstas pažeidėjui, turėtų išlikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku.

14.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projektas Nr. XIVP-2822, Įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2823, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2824, Apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2825, Teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2826, Civilinio proceso kodekso 62¹, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62² ir 62³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2827 (pateikimas)

Einame į popietinę darbotvarkę. Darbotvarkės 2-1.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projektas. Pranešėja – teisingumo ministrė E. Dobrowolska. Kviečiu ją į tribūną taip pat pristatyti visą paketą, susijusį su nutarimu. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pristatyti įstatymų projektus. Tai nėra vien Teisingumo ministerijos projektai. Turėjome darbo grupę, 8 mėnesius diskutavome. Dėkoju Teisėjų tarybai už aktyvų dalyvavimą ir kartu – šito projekto paruošimą.

Pagrindiniai dalykai ir problemos, kurias mes sprendžiame, visų pirma, netolygus teismų darbo krūvis, ypač didžiųjų miestų, regionų teismuose; teisėjų specializacijų nebuvimas visuose teismuose; teisėjų kvalifikuoto teismų personalo trūkumas; neefektyvus finansinių išteklių valdymas; neefektyvus teismų infrastruktūros pastatų naudojimas. Šiuo projektu mes iš esmės realizuojame tuos pagrindinius lūkesčius, iškeltus ir Valstybės kontrolės.

Mes atsakome būtent į antrąją sudedamąją dalį dėl teismų nepriklausomumo dalies, tai yra finansavimo. Seimas jau apsisprendė, nubalsavo dėl Valstybės tarnybos reformos ir teisėjų atlyginimų didinimo. Būtina užtikrinti, kad visa teisėjų komanda galėtų gauti tokį atlygį, kuris būtų konkurencingas. Kad tai įgyvendintume, mes vėl turėtume pasiekti tam tikrus rodiklius, kad galėtume efektyviai naudoti tas lėšas. Kokiu būdu siūloma tai pasiekti? Visų pirma, mes kalbame apie tai, kad reikia suvienodinti didžiųjų miestų ir regionų teismų darbo krūvį, kad mes galėtume visgi perskirstyti rašytinio proceso tvarka nagrinėjamas bylas per visą Lietuvą. Taip pat yra siūlomas apylinkių teismų reorganizavimas, tai yra rūmų sujungimas, veiklos teritorijos keitimas. Yra kalbama apie tai, ką išsakė ir patys teisėjai keliaudami po regionus, labai svarbu teisėjams užtikrinti specializaciją. Visų pirma tai yra pagrindinis kriterijus, leidžiantis siekti karjeros teisėjams. Kitas dalykas, tai yra objektyvus kriterijus, leidžiantis visuomenei užtikrinti, kad žmogus nežinos, kokiam teisėjui nukeliaus jo byla, o pats teisėjas tikrai galės kelti savo kvalifikaciją sudėtingose bylose.

Kalbant apie optimalų išteklių valdymą, šiandien mes turime penkis pastatus ir išimtinai kalbame apie penkių pastatų uždarymą: tai yra Lazdijai, Pasvalys, Skuodas, Pakruojis, Akmenė. Šiandien, deja, situacija šiuose pastatuose yra tokia, kad mes turime po vieną, po du teisėjus. Pavyzdžiui, Lazdijuose mes turime vieną teisėją, 2 tūkst. kvadratų ir aptarnaujančią kur kas didesnę personalą, o darbo krūvio užtikrinti mes negalime. Puikiai suprantame, kad regionų politika yra svarbu, todėl teisingumo užtikrinimas remiasi tarptautinėmis rekomendacijomis – 60 kilometrų nuo bet kurio taško, kad asmeniui teismas būtų pasiekiamas.

Labai svarbu paminėti ir tai, kad tikrai teko gauti nemažai laiškų, ypač iš vienmandatininkų, arba vietos savivaldos. Keičiamas būtent tik šių penkių pastatų uždarymas. Kitais atvejais, jeigu mes kalbėtume apie kitus regionus, pasikeičia teismingumas, kai kur pasikeičia teritorijos, bet patys pastatai kitais atvejais lieka, sujungiami tik patys rūmai. Labai svarbus turbūt bendras vardiklis ir geroji praktika, kurią mes turime su atskirais merais. Tais pastatais, kurie yra uždaromi... Mes galime pasinaudoti būtent Elektrėnų savivaldos sprendimu, kuris yra taikytas ankstesnę kadenciją, tai yra jeigu savivalda suteikia salę, yra galimybė organizuoti išvažiuojamuosius posėdžius, kad asmeniui nereikėtų vykti. Juolab kad šios lėšos irgi yra planuojamos, kad būtų užtikrinta, kad ne teisėjai tuo rūpintųsi.

Esu tikra, kad buvo sudaryta galimybė paprašius kiekvienai Seimo frakcijai, kuri priima mus, Teisingumo ministerijos atstovus, kartu su Teisėjų taryba: atėjome į kiekvieną frakciją pristatyti, paaiškinti, kodėl tai yra svarbus projektas ir kodėl labai svarbu gauti jūsų palaikymą. Mielai atsakyčiau į visus klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra Seimo narių, norinčių paklausti. L. Nagienės nematau. A. Matulio taip pat. S. Tumėnas turi klausimą. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš tiesiog matau ir jaučiu, kad jūs širdimi nenoriai pristatote šitą reformą. Jau bandžiau apie tai kalbėti ir susitikime frakcijoje su jumis, tačiau matau, kad neįtikinome mes jūsų. Jūs, kaip Lietuvos pilietė, kaip jaučiatės, kai toliau visa Lietuva stumiama į centrus, siaurinama Lietuva? Juk praeitoje kadencijoje mes pripažinome, kad daug kas nepasiteisino: optimizavimai, konsolidacijos, daugybė girininkijos atvejų ir taip toliau nepasiteisino! Ir tą pripažįstame, kad suklydome. Ar neatsitiks taip pat? Kaip jums atrodo? Ar būtinai reikia čia sutaupius keletą etatų daryti tokius iššūkius?

Ir antras dalykas: kiek, gerbiama ministre, kurpaičių turi kaip toje pasakoje nunešioti rajonų savivaldybių vadovai, kad įtikintų, kad jiems reikalingi šie...

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Kad reikalingi šie rūmai. Teismas reikalingas vietoje, nes jie žino, kad žmonės negalės nuvažiuoti, neturi lėšų jie, kad policija taps taksistais ir panašiai. Ar vis dėlto apie tai nebuvo svarstyta?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai buvo svarstyta ir tą patį pokalbį turėjome ir jūsų frakcijoje. Aš priminsiu, kad teisingumas negali būti ir neturi būti pigus. Tai nėra vien apie ekonominius rodiklius ar vien apie sutaupymus. Šiandien mes turime regionus. Kaip

pavyzdys, mes kalbame: Skuodas, Akmenė, Pasvalys, Pakruojis, Lazdijai. Lazdijuose mes turime vieną teisėją, jis neturi galimybės specializuotis. Visos bylos – baudžiamosios, civilinės, administracinės – keliauja vienam teisėjui. Kitaip sakant, gyvendamas tame regione tu žinai, kas nagrinės tavo bylą. Tas teisėjas neturi karjeros galimybių.

Kitas dalykas. Mes negalime užtikrinti, kad bylos būtų teisingai paskirstytos.

Trečias argumentas, mes turime užtikrinti vienodą krūvį. Labai svarbu, kad Seimas pritaria ir laukiama Prezidento parašo, kad teisėjų atlyginimai nuo liepos 1 dienos galėtų kilti. Bet mes turime užtikrinti ir vienodą krūvį. Jeigu šiandien mes pažiūrėtume, kiek didmiesčių apylinkės teismai išnagrinėja bylų ir kiek, mes matome, regionų, tai yra tiesiog nepaaiškinama. Jeigu mes skaičiuotume, kiek kainuoja byla ir kokia teisingumo kokybė, tai yra kvalifikacija, paskirstymas, mes irgi negalėtume to atliepti. Taip, regionai yra be galo svarbu, nepykite, bet teismai tikrai regionuose nepadidins gimstamumo, neišspręs kitų elementų, o ypač neužtikrins finansavimo. Tai yra ne apie tai.

Kalbant apie regionus, vietos savivaldą ir merus, dėkoju tiems merams, kurie jau dabar kalba, tikrai mes esame linkę kalbėti su visais merais. Jau dabar siūloma, jei matote poreikį, yra galimybė pasiūlyti salę, kur atvažiuos teismas. Teismas atvažiuos, ne žmogus važiuos, jei mes kalbėsime apie tuos penkerius rūmus. Tai bus užtikrinta, lėšos tam yra numatomos. Jau kalbėjome su atskirais merais, tai jau yra sutariama ir dėliojama.

Kitas dalykas, jei mes kalbėtume apie teismų rūmus, kuriuos planuojame sujungti, ne uždaryti, taip, teisėjų komanda yra stambinama, kiek turi būti teisėjų vienuose rūmuose ar apylinkės teisme, bet vėlgi užtikriname, kad teisėjas važiuoja, tie važiavimai tikrai išskirtiniais atvejais. Esu tikra, kad tai yra ne vien ekonomiškumas, – tai yra tai, kaip mes galime teisingumo kokybę užtikrinti, kad net gyvendamas regione tu gauni tokios pačios kokybės teisingumą kaip ir didmiestyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Ažuolas. Jo nematau. A. Vinkus turi klausimą. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama ministre, aš buvau šeštadienį, sekmadienį Skuode ir praeidamas sekmadienį iš ryto mačiau nuostabiai gražius rūmus, teismo rūmus. Susitikę su meru dar kartą pasidžiaugėme, labai ačiū, mus gražiai priėmėte. Aptarėme, kokios yra galimybės, kaip išlaikyti personalą ir panašiai. Prisimenu, dar prašė priminti, ar yra galimybė iki rugsėjo mėnesio, iki rudens, atvažiuoti į vietą. Parodytume, ką mes turime, ir išdėstytumėte, ką jūs planuojate.

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Neslėpsiu, kai aš minėjau gerąją praktiką, aš turėjau omeny mūsų susitikimą. Dėkoju Skuodo merui. Pagrindinis dalykas, mes tikrai suprantame svarbą, kad žmogui būtų patogų. Tikslas yra tas pats kokybiškas teisingumas, kaip minėjo ir kartu buvęs Skuodo meras. Pagrindinis dalykas, jei yra salė, teismas tikrai atvažiuos, susidėliokime tuos algoritmus. Puikiai suprantame, kad mes kalbame apie turinį, pats teismas iš savęs bylų negeneruoja. Teismo nėra tokia funkcija, teismas nėra savitiksliis, jis vykdo teisingumą Lietuvos Respublikos vardu. Esu tikra, kad tais atvejais, kai įmanoma susitarti savivaldai, esant norui mes susitarsime. Ypač svarbu, kad visas projektas remiasi Teisėjų tarybos bendru darbu ir rezultatu, tai nėra politinė ambicija, tai nėra populiarus sprendimas, bet to dėka mes tikrai turėsime labai tvarius sprendimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar metas motyvams. Už kalbės A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš labai retai kada kalbu už, ypač kai turime ministrės projektus. Tai, matyt, kažkiek kelia ir nuostabą. Bet išties, kaip ministrė sakė, teisingumas nėra savitiksliis dalykas, teismai nėra ta infrastruktūra, kuri gyvybiškai būtina regionuose, kaip čia nuskambėjo, lygiagrečiai ligoninėms ir mokykloms. Tai yra infrastruktūra, kurią būtina pasiekti per tam tikrą laiką ir būtina pasiekti labai kokybišką. Ypač įvertinus patirtis, aš negirdėjau, kad ministrė tą pristatydama būtų daug kalbėjusi, tarkime, Elektrėnų teismo patirtis. Manau, tikrai praėjusią kadenciją buvo gana gerai išspręstas klausimas, kuomet, neturint pagrindo daryti atskirų rūmų, tiesiog buvo užtikrinta galimybė teisėjui atvykti ir vietoje vykdyti teisingumą. Tokia patirtis yra pakankama, kad užtikrintume žmonėms paslaugas jų pačių gyvenamojoje vietovėje.

Kitas dalykas, kuris, matyt, dar geriau užtikrintų žmonių prieigą prie teisingumo, jei kas nors jau labai esame tuo susirūpinę ir sakome, kad teismai yra gyvybiškai svarbi infrastruktūra,

tai padėtų užtikrinti pirmiausia tai, kad būtų prieinamos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos paslaugos. Deja, bet mes į tai investuojame tikrai kur kas mažiau negu šiuo metu į iš esmės tuščių teismo rūmų išlaikymą kai kuriuose regionuose, kur to poreikio bylinėtis, kai nėra tiek sandorių, nevyksta verslo apyvarta, iš tikrųjų nėra. Manau, kad vis dėlto projektas tikrai yra savi-tikslis, o dėl atskirų vietovių greičiausiai vyks diskusija ir komitete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Na, gerbiami kolegos, žinote, ne vieną kadenciją esu parlamente ir jau matau, kaip toliau yra žlugdomi regionai. Buvo kalbama, kad bus atsižvelgta į tam tikrus kri-terijus reorganizuojant teismų sistemą, o pažiūrėkite dabar, kokie kriterijai: Pasvalio rūmai nai-kinami, nors bylų yra apie 1,5 tūkst., daugiau negu Joniškio rajone, nors ten paliekama infrastruk-tūra, žymiai daugiau negu Anykščių rajone, kur paliekami rūmai, žymiai daugiau negu Molėtų rajone, kur irgi paliekama infrastruktūra. Pasvalys yra prie kelio „Via Baltica“, ten tikrai policija sako, kad mes dabar tapsime tiesiog taksistais, vežiosime, važinėsime pas teisėjus, kad būtų pri-imti tam tikri sprendimai.

Kitas dalykas, kad visiškai neatsižvelgta į srautus, į geografinę situaciją. Pasvalys beveik nie-kada nevažiuoja į Biržus. Ten važiuoja tik galbūt į „Alaus kelią“ pavalgyti, prie ežero, bet net su-sisiekimo žmoniško nėra autobusu. Kupiškis niekada nevažiuoja į Rokiškį. Jie paprastai važiuoja į Panevėžį. Pakruojis niekada nevažiuoja į Joniškį, nebent į Žeimelių ir kitas apylinkes. Tiesiog srautai yra visai į kitą pusę. Šitie dalykai irgi turi būti įvertinti.

Kolegos, jeigu Pasvalyje, pavyzdžiui, bylų per metus padaugėjo 26 %, bet vis tiek priimame sprendimą teigdami, kad mes įvertinome kriterijus, tai akivaizdu, kad tie kriterijai yra visiškai ne-teisingi. Tai mažų mažiausia aš teiksiu pataisas, kad išliktų rūmai Pasvalyje, nes, kaip ir minėjau, yra prie kelio „Via Baltica“, o ten yra sulaikoma daug žmonių, dėl kurių reikalingas sprendimas. Tikrai turime pasižiūrėti, kiek kainuoja išlaikymas Pakruojyje. Yra teigiama, kad labai daug kai-nuoja išlaikymas. Pasvalyje rūmų išlaikymas kainuoja 16 tūkst., Pakruojyje žymiai mažiau, nes savivaldybė prisideda. Tai kur čia yra didelės išlaidos? Kodėl mes vėl mažiname darbo vietas, sunkiname darbą policijai ir panašiai, ir panašiai? Aš iš esmės po pateikimo nepritarsiu, nes šis projektas yra parengtas visiškai neatsižvelgiant į realią situaciją...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). ...į žmonių srautus ir panašiai, ir panašiai.

PIRMININKAS. Dėkoju už motyvus. Apsispręsimė dėl to balsuoti numatytu laiku, kaip ir dėl viso bendro paketo.

14.22 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 129 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2804 (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendi-nimo konstitucinio įstatymo projektas. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Kviečiu Andrių į tribūną pri-statyti siūlomus kodekso pakeitimus. Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pavymui, kadangi praeitą savaitę irgi svarstėme įvairius Rinkimų kodekso pakeitimus ir tai taip pat sulaukė įvairių pastebėjimų iš rinkimų apylinkių komisijų narių, siūlau šiuos pakeitimus.

Pirmas turbūt, kaip mums visiems įprasta, kai slapta balsuojame dėl kandidatūrų Seime, kad visi biuleteniai būtų skirtingų spalvų. Tai taip pat palengvintų visų apylinkių darbą, nes da-bar, kai žalsvi biuleteniai buvo savivaldos rinkimuose, tai pirmiausia daug akių turėjo išvarvėti, kol atskyrė biuletenius. O jeigu jie būtų iš karto skirtingų spalvų, tai daugiamandačių ir vienman-dačių biuleteniai, aišku, iš karto būtų išrūšiuoti ir paskui akis beliktų varvinti tiktai žiūrint į kry-žiukus ir reitingo langelių numerius.

Kitas dalykas, dėl ko skundėsi apylinkių pirmininkai išankstinio balsavimo metu ir vėliau, tai yra tas antspaudavimas vieninteliu turimu apygardos antspaudu, kai reikia iš anksto priant-spauduoti biuletenių. Iš esmės komisijos pirmininkas laksto po apylinkes ir antspauduoja su ant-

spaudu iš anksto šimtus biuletenių. Man atrodo, yra kur kas pažangesnių būdų, ar tai būtų QR kodai, ar atitinkami lipdukai, ir jais būtų galima užtikrinti, kad tie biuleteniai tikrai yra ne padirbti, o patvirtinti ir saugūs.

Trečias dalykas, visi mes, rengdami rinkimų medžiagą, dažniausiai nurodydami, kaip reitinguoti, ir pasiūlydami reitingavimo pavyzdį, po politine organizacija išdėstome langelius, todėl siūlau, kad šiek tiek pailgėtų biuletenis ir tų langelių ne penki, o dešimt atsirastų iš karto po politine organizacija. Tai tikrai nėra radikalus būdas, nes jeigu pasižiūrėsime Latvijos ar Švedijos, ar kitų aplink esančių valstybių balsavimo biuletenių pavyzdžius, mes pamatysime, kad ten egzistuoja dar kardinalesni būdai, kai galima visą sąrašą reitinguoti ir galima ne tik pridėti pliusą, reitingo balus, bet ir minusuoti atitinkamus kandidatus. Švedijoje kai tu pasiimi atskirą partijos biuletenį, paskui išsirenki partiją, pasiimi atskirą biuletenį ir ten tvarkai visą sąrašą. Toks pasiūlymas.

Ir paskui perteklinį punktą siūloma išbraukti, tai yra kur teorinė galimybė, kuri praktikoje per 30 metų nepasitaikė – kas būtų, jeigu sąrašas būtų sudarytas iš penkių kandidatų. Kažkodėl įstatyme įrašyta, kad turėtų būti reitinguojami ne daugiau kaip keturi kandidatai pasikonsultavus su Vyriausiąja rinkimų komisija. Faktiškai šita nuostata neveikia ir jinai yra perteklinė. Tokie būtų siūlymai. Laukiu klausimų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi R. Vaitkus. Prašau.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju gerbiama Andriui už projekto teikimą. Norisi pasiteirauti, kokia iniciatyva, kuo skatinamas, kokių pasiūlymų sulaukėte, kad teikiate šiuos pakeitimus?

Ir dėl QR kodo. Kokie galbūt būtų specifiniai tokie pakeitimai ir ar saugumo sumetimais čia viskas būtų gerai? Gal žinote kokių detalių, kaip bus teikiamas QR kodas? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tiesų, kiek domėjausi, yra du būdai: vienas – QR kodą atitinkamoms apylinkėms, apygardoms, nes jis turėtų atitinkamos apygardos numerį, spausdinti kaip lipduką, kitas – atspausdinti ant biuletenių, bet tada reikėtų skirtingoms apygardoms skirtingų biuletenių, kurie rodytų skirtingą QR kodą. Aš siūlyčiau į detales per daug nelįsti, tiesiog aš to senamadiško būdo siūlyčiau... aš jo neišbraukiu, nes siūlau išbraukti ir atsisaityti antspaudą, bet jau kad pati VRK spręstų, ar rinktis tą pažangesnį būdą, QR kodo matricos būdą, ar naudoti tą patį senąjį antspaudą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, dėl tų dešimties reitinguojamų, nes jūs kalbėjote, kad bendravote su apylinkių pirmininkais, komisijų atstovais. Suprantate, kad dešimt reitinguojant reikės daugiau skaičiuoti ir komisijos turės tikrai daugiau darbo, ir tie rezultatai paaiškės šiek tiek vėliau. Gal jūs galvojate apie pačios Rinkimų komisijos stiprinimą, kaip nors motyvuoti, kad daugiau ir profesionalesnių žmonių eitų į rinkimų komisijas? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aišku, šiais technologinės pažangos laikais būtų šaunu apskritai kaip ir moksleivių egzaminuose, abiturientų egzaminuose skenuoti pačius biuletenius ir automatiškai suskaičiuoti, bet, aišku, greičiausiai, jeigu skeneris dar kryžiuką ar varnelę atpažintų, tai su kiekvieno piliečio langelių numeracija gali būti visokių nesusipratimų. Aš manau, kad tas būdas pažymėti būtų prieš partijos, prieš politinės organizacijos, ne tik partijos, suteiktą galimybę labiau įsigilinti visiems į esamus kandidatų sąrašus. Be to, visi kandidatai jaustųsi lygiaverčiai, nes dažnai kiti jaučiasi tik kaip statistai, kai yra penki langeliai, sakykime, ta tradicinė eilutė išeina – vienas, du, trys, keturi, penki, o kiti lieka be tokio didelio dėmesio. Todėl ir siūloma. Juo labiau, kaip ir sakiau, Latvijos ar Švedijos pavyzdžiai, kuriais man teko domėtis, – galima ir visą sąrašą reitinguoti. Man atrodo, tas dešimties langelių principas būtų optimalus. Juo labiau, kiek domėjausi, nuo paties įstatymo atsiradimo per dešimtmečius tie sąrašai tikrai pailgėjo, ne tik Seimo rinkimų, bet ir savivaldybių, todėl, man atrodo, tikrai būtų objektyviau, jeigu galėtų piliečiai rinktis iš didesnio kandidatų sąrašo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū už pristatymą. Dabar dėl motyvų už kalbės A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Aš noriu pasidžiaugti kolegų iniciatyva ir atkreiptu dėmesiu į rinkimų komisijų narių darbą, bet svarstant šį įstatymo projektą vis dėlto siūlyčiau atkreipti dėmesį į dar keletą dalykų.

Tikrai, komisijų narių darbą gerokai palengvintų dviejų spalvų biuleteniai, vienmandatė rinkimų apygarda, daugiamandatė, meras, taryba, ir būtų gerokai greičiau suskaičiuojami balsai. Tačiau reitingavimas, jeigu mes padidintume nuo penkių asmenų iki dešimties, vis dėlto gerokai apsunkintų komisijų narių darbus ir reitingavimo rezultatus mes turbūt kartais sužinotume ne naktį, o tik paryčiui. Tai aš vis dėlto kviesčiau...

Be jokios abejonės, aš pritarsiu pateikimo stadijoje, kviečiu ir kitus pritarti, bet svarstymo stadijoje vis dėlto siūlyčiau atkreipti dėmesį į tam tikrus dalykus. Kadangi kolega kalba apie internetinę... IT technologijas, tai aš vis dėlto kviesčiau sugrįžti prie to, apie ką mes kalbėjome kadencijos pradžioje, kas įrašyta į Vyriausybės programą – prie internetinio balsavimo, ką esame žmonės žadėję padaryti per šią kadenciją, tačiau vis stringame dėl neaiškių priežasčių. Tuomet tikrai būtų gerokai paprasčiau, patogiau visiems balsuoti internetu ir balsavimo rezultatus mes matytume turbūt iš karto po 8 valandos vakaro. Kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Apsisprendime balsuoti numatyta laiku.

14.31 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2681 (pateikimas)

Dabar pagal esamus pranešėjus salėje aš pakviesčiau E. Pupinį pristatyti darbotvarkės 2-5 klausimą – Šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Įstatymas gana trumpas, tačiau jisai atsirado kaip tik atliepiant vieno peticijų teikėjo, tai yra A. A. Miškinio, pasiūlymą, kad vis dėlto Šilumos ūkio įstatyme prie sąvokos „šilumos punktas“ yra perteklinė norma, kuri draudžia perduoti valdyti punktą tretiesiems asmenims, kurie nėra šio namo butų savininkai. Iš tikrųjų savivaldybėse atsitiko taip, kad yra daug savivaldybių, kur išlaikyta ta norma, tačiau yra nemažai savivaldybių, kur iš tikrųjų valdo patys šilumos ūkiai, arba dar yra tokių atvejų, kur yra ir mišri situacija: kai kur šilumos ūkiai, kai kur patys bendrijos nariai. Iš tikrųjų šita norma neatitinka realijų. Taip pat kai kur žmonės yra įsirengę, atnaujinę šilumos punktus tam tikru lizingavimo būdu. Tai nėra jų nuosavybė.

Šiuo atveju siekiant suteikti teisinį aiškumą siūloma paprasčiausiai iš tos nuostatos, kuri parašyta prie „šilumos punkto“, išbraukti sąvoką „kurie nėra šio namo butų ir patalpų savininkai“. Tai paprastas įstatymo projektas. Aplinkos ministerija pritarė, kadangi kai svarstėme Peticijų komisijoje, gavome išvadą iš jų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų ta istorija su šilumos punktais tęsiasi gana ilgai. Buvo taip, kad tuos šilumos punktus valdė šilumos tiekėjai. Paskui buvo grįžta prie to, kad gali tuos punktus valdyti ir patys gyventojai, butų savininkai. Kaip jūs galvojate, kadangi minėjote įvairią situaciją, ar dėl šito įstatymo pasiūlymo bus didesnė nauda vartotojams?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Iš esmės niekuo nepasikeis, nes vartotojai sprendimą priėmė. Punktai veikia, sistema veikia, pasirinkimas žmonių yra. Šiuo atveju iš esmės yra, kaip ir sakiau, patikslintas variantas, faktiškai jis nieko nepakeis, nes jis įteisina tai, kas yra, tik norma buvo perteklinė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, ar jūs nemano, kad toks smulkus, gal ir svarbus, gan svarbus yra tas jūsų siūlymas, bet ar nereikėtų sistemškai peržvelgti tos visos abrakadabros, kuri vyksta su tais šilumos punktais, šilumos tiekimu, su karšto vandens ruošimu tuose punktuose ir su bizneliu, kurį išigudrino visokios su žodeliu *city* įmonės... atriukti sau storą riekę ir dar užsitepti tokių nekuklų sviesto sluoksnį ant jos?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Galbūt, galbūt turėtumėte imtis iniciatyvos, ypač tie, kurie dirbate komitetuose, kurie nagrinėjate energetikos klausimus. Tačiau čia, kaip ir minėjau, yra griežta formuluotė, kurią pateikė gerbiamas A. A. Miškinis Peticijų komisijai, ir mes variantų kokių nors keisti neturime. Paprasčiausiai arba pritarti, arba atmesti. Šiuo atveju buvo pritarta.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš labai trumpą klausimą noriu. Kaip jūs įsivaizduojate, kaip priversite šilumos tiekėjus, kurie nuosavybės teise valdo šilumos punktus, šildymo sistemas atiduoti gyventojams ir koks būtų kompensavimo mechanizmas atiduoti šilumos punktus?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ne, ne, šiuo įstatymu nieko mes neverčiame atiduoti. Paprasčiausiai įteisinti tai, kas yra. Nes yra įvairių variantų. Kai kurie žmonės, kaip aš sakau, lizingavo šilumos mazgą, pasistatė šilumos mazgą ir jis iš esmės priklauso ne tiems žmonėms. O įstatymas sako, kad būtina turi priklausyti tiems, kurie yra šio namo butų ir patalpų savininkai. Tas neatitinka. Ir čia ta norma yra perteklinė, nes yra įvairių variantų. Vienose savivaldybėse, pavyzdžiui, yra priimtas sprendimas, kad administratorius paprasčiausiai administruoja. Administratorius yra, pavyzdžiui, tas butų ūkis, tai jis ir administruoja. Kitose savivaldybėse yra iš tikrųjų netgi šilumos ūkis. Trečioje yra pačios bendrijos. Tai šiuo atveju išbraukiamas paskutinis sakiny, kur griežtai įpareigoja, kad būtina savininkai būtų šio šilumos mazgo tvarkytojai, administratoriai ir prižiūrėtojai. Tai šioje vietoje nieko nekeičiame.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Yra viena replika. Prašom, Ligita.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Šilumos punktas yra bendrojo naudojimo objektas, tai yra gyventojų nuosavybė, ir ši nuostata būtent tai ir įtvirtina. Jos keisti, mano nuomone, negalima.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Bet taip nėra. Yra įvairiai.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos. Bus galima arba balsuojant, arba komitetuose išsiaiškinti, kaip iš tikrųjų yra ir kaip turi būti. Balsuosime dėl šio projekto balsuoti numatytu laiku.

Tada pagal eilę aš paprašysiu grįžti E. Pupinį, nes dar yra Seimo nutarimo dėl Peticijų komisijos nuostatų projektas, kurį jis taip pat teikia. Tai yra darbotvarkės 2-8 klausimas – projektas Nr. XIVP-2715. Prašom.

14.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2786 (pateikimas)

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, čia Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2786.

Peticijų komisija A. Sodonio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų gegužės 17 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus Prokuratūros įstatyme nustatyti, ar asmuo, pranešęs apie prokuroro galimai padarytą įstatymo pažeidimą, tarnybinį nusižengimą, prokuroro vardą žeminantį poelgį, kitą Prokurorų etikos kodekso pažeidimą, turi teisę gauti išspręsto kreipimosi sprendimą ir šį sprendimą apskųsti teismui ar tokios teisės neturi.

Peticijų komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Generalinės prokuratūros nuomonę ir manydama, kad peticijoje nurodyti motyvai dėl siūlymo papildyti Prokuratūros įstatymą nuostata, kad pareiškėjas turi teisę arba neturi teisės gauti išspręsto kreipimosi sprendimą, susijusį su prokurorų tarnybine atsakomybe, turi teisę arba neturi teisės apskųsti priimtus sprendimus, susijusius su prokurorų tarnybine atsakomybe, nesudaro teisinio pagrindo keisti esamą teisinį reguliavimą.

Informacijos, susijusios su prokurorų tarnybine atsakomybe, teikimo pareiškėjams tvarka nustatyta Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos apraše, kurio atitiktį teisinės valstybės ir teisės aktų hierarchijos principams patikrino Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. Teismas konstatavo, kad aprašo nuostatos, susijusios su prokuratūroje atlikto vidinio (tarnybinio) patikrinimo metu nustatytų aplinkybių, taip pat duomenų apie tarnybinius patik-

rinimus ir kitas su tarnybine atsakomybe susijusias vidaus administravimo procedūras gavimu ir skleidimu, atitinka teisinės valstybės principą ir jo suponuojamą teisės aktų hierarchijos principą.

Pažymėtina, kad duomenų apie prokuratūroje atlikto vidaus tyrimo ar tarnybinio patikrinimo metu nustatytas aplinkybės pateikimas tretiesiems asmenims pažeistų baudžiamojo proceso dalyvių ir asmenų, kuriems taikytos procesinės prievartos priemonės, teisės ir ikiteisminio tyrimo duomenų konfidencialumo bei neskelbtinumo tretiesiems asmenims reikalavimus, nustatytus Baudžiamojo proceso kodekse.

Tarnybiniai patikrinimai nesukelia ir negali sukelti jokių teisinių pasekmių asmenims, kurie pranešė apie galbūt padarytus tarnybinius pažeidimus, nes jų atžvilgiu nėra valinio pobūdžio sprendimų, kurie palieštų jų interesus ir teises, todėl jiems nesuteikta teisė apskųsti priimtus sprendimus, susijusius su prokurorų tarnybine atsakomybe. Prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvada atmeti gerbiamo A. Sodonio peticiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tvarka. Gerbiami kolegos klausti nenori, dėl motyvų irgi nėra norinčių kalbėti, kaip aš matau, tai galime judėti toliau. Aš tik paklausiu, buvo pristatyta tik A. Sodonio peticija ar ir dėl nuostatų pakeitimo?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Dėl nuostatų Lietuvos Respublikos... išvada dėl S. Katkauskienės peticijos.

PIRMININKAS. Tai žiūrėkite, mes dar turime tris klausimus. Vienas yra A. Sodonio peticijos projektas, tai yra rezervinis 2 klausimas, taip pat dėl S. Katkauskienės peticijos projektas ir nuostatų pakeitimas. Peticijų komisijos nuostatų pakeitimas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Dėl nuostatų galime atidėti truputį vėliau.

PIRMININKAS. Gerai. Dabar taip ir sutariame. Čia buvo 2 rezervinis, Seimo nutarimo dėl A. Sodonio peticijos pateikimo projektas. Aš tada dar pakviesčiau pristatyti rezervinį 3 klausimą ir tada spręsimė dėl nuostatų. Kviesiu, matau, yra ir daugiau pranešėjų. Prašau.

14.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2787 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2787.

Peticijų komisija S. Katkauskienės peticiją išnagrinėjo šių metų gegužės 17 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmeti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą papildyti Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymą ir nustatyti, kad sausio 19-oji yra Kačių biheviристų diena. (*Balsai salėje*) Kačių, kačių, taip, kačių psichologai. Peticijų komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Aplinkos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuomones ir manydama, kad kačių biheviристai turi įrodyti savo svarbą visuomenei ir tik tada prašyti įtraukti dieną į atmintinų dienų sąrašą. Kačių biheviристų dienos išskyrimas diskriminuotų kitų gyvūnų elgesio specialistus, kaip antai, ūkinių gyvūnų, laukinių gyvūnų ar kitų gyvūnų augintinių. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad į Atmintinų dienų įstatymą nėra įtraukta nei Tarptautinė veterinarijos diena (Pasaulio veterinarijos gydytojų asociacija yra paskelbusi minėti paskutinį balandžio šeštadienį), ją tradiciškai švenčia gausi Lietuvos veterinarijos gydytojų bendruomenė, nei Pasaulinė gyvūnų diena – Šv. Pranciškaus Asyžiečio, gyvūnų globėjo, šventė, ji minima spalio 4 dieną ir jai paminėti jau ne vienus metus Lietuvoje organizuojami įvairūs renginiai.

Prašome į tai atsižvelgti ir tokių smulkių projektų netraukti į minėtinų dienų sąrašą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nori paklausti S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas Edmundai, užuojauta, kad reikia gvildinti tokias problemas, kokią dabar pristatėte. O jeigu rimtai, ar čia nebus šunų diskriminacija kačių atžvilgiu, jeigu čia dabar kates tik išskiriame? Ar nebuvo apie tai kalbėta?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Šiuo atveju tikrai mes tik nagrinėjame pateiktas peticijas. Iš tikrųjų kiekvienas žmogus gali pateikti Peticijų komisijai, gali tokiu būdu realizuoti savo įvairius sumanymus teisinais klausimais ir savo pageidavimus. Mes atliekame savo pareigą ir į kiekvieną pateiktą siūlymą žvelgiame gana rimtai ir objektyviai, nes taip privalome elgtis. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausimą dar turi A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš tai nemanau, kad čia reikėtų juoktis. Na, Seimas jau bitininko dieną įteisino, bičių dieną ar bičiulių dieną, čia jau pagal socialdemokrato G. Palucko pageidavimą. Be abejo, aš nekalbu vien tik apie Lietuvos šeimas, pažiūrėkite, kiek civilizacijų susiję su šiuo beveik šventu gyvūnu kate. Todėl aš nemanau, kad čia reikėtų tyčiotis iš tokių iniciatyvų, reikėtų gal rimtai pažiūrėti, gerbiamas kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų žmonės gerbia savo specialybę, jie siekia tam tikro mokslo ir ta specialybė buvo įgyta Lenkijoje. Kai kuriose šalyse gal ir yra paplitusi ta tam tikrų krypčių behavioristų veikimo sritis, bet, aišku, tai neturėtų būti įrašoma į valstybės minėtinų dienų sąrašą, nes mes jau ne vieną tokį atvejį nagrinėjome ir jam nepritarėme.

Aišku, kitas klausimas. Iš tikrųjų, buvo pažymėta Aplinkos ministerijos rašte, kad, jeigu yra visokių dienų, vis dėlto galbūt vertėtų ištraukti į tas dienas Veterinaro dieną, nes tai yra tikrai svarbi profesija, ir Pasaulinę gyvūnų dieną, kuri katalikiškame pasaulyje yra labai švenčiama. Galbūt tos dienos kur kas rimtesnės. Galiu pasakyti, ruošiamas pasiūlymas, nes iš tikrųjų tos dienos nėra kiek nenusileidžia bitininkų. Veterinarų profesija jau yra ir taip minima pasaulio mastu taip pat, kaip labai populiaru yra ir Pasaulinė gyvūnų diena – šventinami gyvūnai ir taip toliau. Iš tikrųjų, kas norės, galėsite pasirašyti, tą įstatymo projektą aš pasiūlysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nebėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, dėl svarstymo taip pat nėra. Dėl priėmimo irgi jokių norinčių kalbėti nematau.

14.46 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2713 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, mes dar turime energetikos ministrą. Jis turėjo pateikti ir dabar pateiks darbotvarkėje įrašytą 2-4 klausimą – Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo projektą. Prašau.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, teikiamas svarstyti Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymo pakeitimo projektu siūloma papildyti galiojančias įstatymo nuostatas dėl rusiškų dujų importo draudimo. Lietuva, griežtai vertindama Rusijos sukeltą karą Ukrainoje, Rusijos vykdomą energetinį šantažą Europoje bei siekdama visiškos energetinės nepriklausomybės nuo karo Ukrainoje pradžios, buvo pirmoji šalis, atsisakiusi rusiškų dujų, naftos ir elektros importo.

Priminsiu, kad 2022 m. birželio 28 d. Seimui pakeitus Gamtinių dujų įstatymą buvo *de jure* uždrausta Lietuvoje naudoti gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistemas bei SGD terminalą rusiškų dujų importui. Šis draudimas yra sėkmingai įgyvendintas – pagrindinė gamtinių dujų infrastruktūra rusiškų dujų importui nėra naudojama ir nėra prieinama.

Vis dėlto pastebėta, kad yra įmonių, kurios importuoja rusiškos kilmės gamtines dujas autocisternomis, ir savo reikmėms jas išdujina savo valdomuose mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginiuose. Nors tai yra labai maži dujų kiekiai (pabrėžiu – labai maži dujų kiekiai), naudojami keleto verslo vartotojų, bet visgi taip nėra užtikrinamas 2022 m. birželio 28 d. priimto Gamtinių dujų įstatymo vienas iš pagrindinių tikslų – atsisakyti bet kokios apimties gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos.

Taigi, siūloma pataisa siekiama papildyti įstatymą ir uždrausti rusiškų SGD dujų tiekimą, naudojant mažos apimties SGD pakartotinio išdujinimo įrenginius.

Atkreiptinas dėmesys, kad, siekiant nepertraukiamo gamtinių dujų tiekimo iš patikimų šaltinių į mažos apimties SGD įrenginius, Lietuvoje yra sukurta reikalinga SGD tiekimo infrastruktūra. Tai yra Klaipėdos SGD terminalas ir Klaipėdos SGD paskirstymo stotis, kurie visiškai tenkina mažos apimties SGD tiekimo poreikius. Ši infrastruktūra leidžia patikimai tiekti SGD dujas Lietuvos vartotojams, naudojantis mažos apimties SGD įrenginiais, ir iš valstybių, kurios nekelia grėsmės Lietuvos nacionaliniam saugumui, nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui. Siūlau priarti ir svarstyti toliau šitą projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmoji klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, aš buvau jau įsitikinusi, kad mes nebeturime rusiškų dujų. Pasirodo, kad rusiškos dujos dar kažkaip patenka į Lietuvos rinką, į perskirstymo stotį. Dabar sakykite, kaip užtikrinsite, kad tikrai nepatektų? Aš manau, tai šiek tiek darys įtaką ir kainai. Gali būti, ar ne?

Kitas klausimas. Kaip užtikrinsite nepertraukiamą gamtinių dujų tiekimą tiems, kurie yra pasirašę sutartis, įsigaliojus šitam įstatymui? Ir Teisės departamentas taip klausimą kelia.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia, noriu pasakyti, kad Lietuvos įstatymu mes uždraudėme naudoti Lietuvos infrastruktūrą. Ji nėra naudojama. Paprasčiausiai iš Lenkijos autocisternomis yra atvežami kroviniai, juos naudoja kelios įmonės. Mes šiandien sakome, kad net ir kelių tų autocisternų vežti nereikia. Mes turime Klaipėdos terminalą, didelės apimties išdujinimo terminalą, iš kurio galima imti. Tai liečia tikrai turbūt visiškai mažą kiekį ir keletą įmonių, kurios, mano žiniomis, jau yra pasiruošusios prisitaikyti prie naujos realybės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kaip čia atsitinka: statydamas dujotiekį su Lenkija rusiškas vamzdžių detales naudoja „Amber Gridas“, „Novatekas“ jau prasidėjus karui dar vežė ir krovė savo krovinius, dabar matau, jūs minėjote, kad per mažos apimties ta vadinamoji paskirstymo stotis su penkiomis talpyklomis taip pat perkrauna rusiškas dujas. Mano klausimas būtų susijęs su mažos apimties SGD pakartotinio išdujinimo įrenginių naudojimu, nes, kiek žinau, SGD paskirstymo stotis perkrauna tik į dujovežius suskystintas dujas ir neturi sujungimo su vamzdynais, kur galėtų tiekti išdujintas dujas, ar apskritai ši paskirstymo stotis turi išdujinimo įrenginį?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, mes kalbame ne apie paskirstymo stotis ir kitus dalykus – nenaudojamos jokios paskirstymo stotys, paprasčiausiai dujovežiais yra tiesiai iš Lenkijos atvežamos dujos, keletas *fūrų* per mėnesį konkrečiai į dvi įmones Lietuvoje, tiesiai, ir jos turi išdujinimo įrenginius savo įmonių teritorijose. (*Balsai salėje*) Nenaudojama Klaipėdos SGD paskirstymo stotis.

PIRMININKAS. Taip. (*Balsai salėje*)

D. KREIVYS (TS-LKDF). Įstatyme parašyta, kad apskritai turbūt niekur negali būti naudojama, bet nėra naudojama, aš dar kartą pasikartosiu, važiuoja tiesiai iš Lenkijos, „Kriogazas“ veža tiesiai iš Lenkijos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, tą dialogą aš siūlau tada ne Seimo plenarinių posėdžių salėje tęsti – čia klausimai ir atsakymai. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū. Norėjau pasiteirauti, ministre, dėl atsekamumo grandinės, ar yra koks nors mechanizmas nustatytas, kaip yra atsekama, kas iš rinkos patenka į Lietuvos rinką ir kokia ta grandinė yra?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Visas importas yra fiksuojamas muitinėje. Visas. Iš čia ir matosi, iš kur ir kas importuojama, kokios prekės į Lietuvą. Autocisternomis, keliais importuojama, tai reikia bet kuriuo atveju deklaruoti muitinėje įvažiavimą į Lietuvos teritoriją ir apmokestinti PVM'u ir visais kitais dalykais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų už kalbės A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš likau nesupratęs, skaitau dabar tai, ką teikia ministras. Pataisa: Klaipėdos SGD paskirstymo stoties ir mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginių valdytojai negali šių įrenginių naudoti mažos apimties SGD perkrovai ir pakartotiniam dujinimui, kai SGD tiekiamos iš valstybių, kurios pagal Nacionalinio saugumo strategiją kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui ir nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui.

Ar aš čia aklas esu? Ar apie ką mes kalbame? Klaipėdos SGD paskirstymo stotis turi penkias talpyklas, su jokių dujotiekiu nėra sujungta ir būtent tuo antžeminiu transportu jos toliau keliauja. Apskritai ta stotis yra komercinio pobūdžio, išnuomota ilgam laikui Lenkijos kompanijai. Nežinau, kam tas taikomas įstatymas, tai yra toks tekstas... (*Balsai salėje*)

Bet aš pasisakau už įstatymą, už šitą pataisą, nes seniai reikėjo, dar prasidėjus karui: kaip „Novatekas“ buvo apribotas, taip ir čia reikėjo apriboti, bet kažkodėl pražiūri, kaip ir visokias

sklendes tiesiant dujotiekį su Lenkija pražiopsojo „Amber Gridas“, GIPL dujotiekio detales, taip ir dabar, kad čia vėl nekiltų koks nors skandalas arba nesusipratimas.

Aš siūlau svarstymo stadijoje, jeigu bus pritarta po pateikimo, tiesiog tą patį tekstą surašyti tokį, koks priklausau, ir nurodyti, kam jis skirtas: ar Klaipėdos SGD paskirstymo stočiai, kuri priklauso „Klaipėdos naftai“ ir ten vyksta komercija, ar kokiems nors kitiems subjektams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dar turime šiek tiek laiko.

14.55 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 9² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2791 (pateikimas)

Aš matau, V. Kernagis dar pasiruošęs pateikti darbotvarkės 2-10 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo projektą. Kviečiu jį pristatyti. Pateikimo stadija. Prašom.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Ačiū. Teikiu Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pataisas. Pataisa yra labai paprasta. Turbūt visi žinote, niekam ne paslaptis, kad prieš metus įsigaliojo draudimas prekiauti įvairius skonius turinčiomis elektroninėmis cigaretėmis. Tačiau verslas labai lengvai apeina šį draudimą. Mūsų degalinės turi pilnas lentynas šių visų elektroninių cigarečių su skoniais. Mūsų tarnybos, tai yra Vartotojų teisių tarnyba, siunčia cigaretes tirti į Danijos ir kitas laboratorijas. Visų pirma, tai užtrunka, gaištame laiką, be to, tai be galo brangiai kainuoja.

Šis mano papildymas yra į uždraustų priedų sąrašą įtraukti ir cukrų bei saldiklius, nes tai yra pagrindinis priedas, kuris ir padaro tą elektroninės cigaretės skonį. Jei elektroninėse cigaretėse nebūtų cukraus ir saldiklių, tai tų skonių taip pat neliktų. Dar gera žinia ta, kad bet kuri Lietuvos laboratorija gali ištirti, ar kokiame nors skystyje yra cukraus ir saldiklių, ar nėra. Mes neturėsime siųsti į Daniją ar į kitas laboratorijas elektroninių cigarečių, viską galėsime padaryti vietoje. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dar kai ko salėje nematau. Klausia, ką matau. L. Nagienė Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Vytautai, labai ačiū už tokį nuoseklų darbą. Pirmiausia, žinote, paskutiniai skaičiai, pateikti žiniasklaidos, kiek mūsų jaunimo... Pasirodo, merginos, būtent mergaitės iki 13 metų rūko šias cigaretes.

Tik toks klausimas. Ar tuos saldiklius tie tiekėjai patys čia užpila, ar jie jau parsiveža? Mes buvome faktiškai uždraudę, kad to skonio... Kaip čia yra? Kaip jūs nustatėte? Iš kur jie gauna?

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Tie skysčiai yra gaminami. Jei tu nori, kad būtų ne tik tabako skonis, bet ir koks nors pridėtinis skonis, tai tu turi naudoti cukrų arba saldiklius. Nežinau, turbūt kokiose nors gamyklose yra jau sumaišomi tie skysčiai ir čia atgabenami. Sakau, ši priemonė labai palengvins mūsų tarnyboms tą kelią veiksmingai dirbti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, cukrus – tikrai labai svarbi ir opi problema. Kiek teko kalbėti su rūkančiais elektronines cigaretes, jie būtent tai ir teigia, kad jų neskatina mesti rūkyti skoniai, tai yra cukrus, viena iš dedamųjų dalių prie nikotino. Prie jo priprantama, yra priklausomybė ne tik nuo nikotino, bet ir nuo cukraus.

Mano klausimas būtų toks. Kokie numatomi rinkos apėjimai jau šiandien? Registruotos bendrovės Lenkijoje, Latvijoje, sandėliai – Lietuvoje. Kaip mes galėtume jau priimdami šias įstatymo pataisas apie tai galvoti, kad į mūsų Lietuvos valstybės teritoriją to kiek įmanoma mažiau patektų ir jauni žmonės ir kiti negalėtų jų vartoti? Čia yra pagrindas, kaip galėsime stabdyti šių ribojimų apėjimą.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Apėjimų yra daug. Ir internetinė prekyba, ir klientams siūlomos VPN programėlės, palengvinančios apėjimus. Jų yra daug. Svarbiausia yra tai, kad mūsų tarnybos negali dirbti savo darbo ir įrodyti, kad verslas pažeidžia įstatymus. Tas toks elementarus papildymas labai padės joms. Sakau, tų apėjimų yra begalė. Mes galėsime atskirai pakalbėti, aš daugiau papasakosiu.

PIRMININKAS. Dėkui. Matau, yra M. Danielė, gali užduoti klausimą. Prašom.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas Vytautai, siūlote dar vieną punktėlį to draudimo, kuris ir šiandien neveikia. Man, sakyčiau, yra neramu, nes matau, kad mano perspėjimai ir žodžiai pildosi. Kiekvieną kartą, kai mes padarome nepamatuotą draudimą, susiduriame su nenumatytais pasekmėmis. Taip jos yra vadinamos, draudimą lydi nenumatytos pasekmės arba rizikos. Jei mes uždraudžiame licencijuotą prekybą, tuomet susiduriame su toksiškesnėmis, pavojingesnėmis, neaiškios kilmės, neaiškios sudėties medžiagomis. Mano klausimas būtų: kaip šiuo atveju, ar, pridėdami dar vieną punktą, apmąstėte tas nenumatytas pasekmes ir kartu strategijas, kaip tos nenumatytos pasekmės bus įveikiamos?

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Aš jau pristatymo metu sakiau, kad tai palengvins darbą mūsų tarnyboms. Joms nebereikės siųsti į brangias užsienio laboratorijas tyrimams elektroninių cigarečių, jos galės visa tai išsitiirti čia. Čia turbūt ir yra esmė šio būtent įstatymo projekto, tai yra papildymas, kad mūsų tarnyboms būtų lengviau dirbti. Miela Morgana, jeigu jūs turėsite dar kokių nors iniciatyvų, susijusių su elektroninėmis cigaretėmis, aš maždaug šimtu procentų turbūt galiu pažadėti, kad jas irgi palaikysiu.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų pastaruoju laikotarpiu, per pastaruosius pusę metų, žiniasklaidoje pasirodė ypač daug informacijos, taip pat tą patį girdėjome iš medikų, policijos pareigūnų, kad daugėja jaunų žmonių, apsinuodijusių įvairiomis neaiškiomis medžiagomis, kurios buvo įpiltos ir naudojamos būtent su įvairiais preparatais, elektroninių cigarečių imitacijomis ir panašiai. Kodėl man kelia nerimą šis įstatymo projektas? Todėl, kad akivaizdu, kad skonių draudimas kaip ir nepasiteisino. Dabar mes turime didesnę žalą, kai kažkas bando savo namų sąlygomis arba iš užsienio neaiškius produktus atsiųsti, naudoti ir platina tai nelegalioje rinkoje, šešėline prekyba užsiima. Ar nemanote, kad šis papildomas draudimas sukels tokių pačių pasekmių?

Ir kitas momentas: kas dabar trukdo mūsų specialistams tirti, kai jau dabar tikrai pakanka mokslininkų ir laboratorijų Lietuvoje?

PIRMININKAS. Laikas!

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Gerbiama Ieva, jeigu jūs daugiau bendrautumėte su tarnybomis, jūs žinotumėte, kas jiems trukdo tai daryti. Bet atsakau į jūsų klausimą: ne, aš nematau, kad šis įstatymo projekto papildymas prisidės prie kokių nors papildomų blogybių, bet aš seniai, šiaip ir visą laiką pažymiu, kad Seimo nariai greičiausiai neišspręs to klausimo. Mes galime tik palengvinti darbą mūsų tarnyboms, žmonėms, kurie užsiima tam tikrų dalykų užkardymu. Jeigu kas nors dar turi minčių, kaip ir sakiau, aš visiškai ir Morganai pritariu, kad taip, tai turi būti kompleksinis darbas. Jeigu jūs turite dar kokių minčių ir dar kas nors jus gąsdina, tai mielai kviečiu įsitraukti į kovą su elektroninėmis cigaretėmis, visais apsinuodijimais mokyklose ir taip toliau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Kolega, iš tiesų aš savaitgalį turėjau diskusiją su žmonėmis, kurie turi tuos vadinamuosius kaljano barus. Tikrai jie kalbėjo apie šį jūsų projektą ir sakė, jis nėra blogas, bet nėra ir geras. Proceso problema yra ta, kad reikia užtikrinti, kaip tikrinti tą skystį. Tai bus atsukinėjama, ten daromi tyrimai. Turbūt buvo pasiūlymas turėti tą aparatą patikrai, nes be aparato į jį skysčio neįpilsi. Tai turbūt pats geriausias procesas būtų uždrausti tą aparatą. O yra kaljano barai, yra įstaigos ir mokyklose, ir prie mokyklų, tai ar jau vien turėjimas to aparato nebūtų sprendimas, kad apsaugotume ypač vaikus šiuo atveju? Toks pasiūlymas tu, kurie toje rinkoje yra aktyvūs žaidėjai, kad reikia uždrausti tą nelegalią prekybą ir visa kita, kas su tuo susiję. Nes dabar lyg ir yra įstatymas, bet apstatymų yra kelis kartus daugiau. Tai tokia diskusija.

PIRMININKAS. Laikas!

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Na, kaljanai yra kitas dalykas. Aš pats esu šnekėjęs turbūt su tais pačiais žmonėmis. Tai, ką jūs siūlote, kad mokymo įstaigose atsirastų aparatai, kurie tikrina sudėtį. Aš ne taip supratau turbūt? Bet kokiu atveju tai turėtų spręsti tarnybos, jeigu jūs kalbate apie tarnybas, kurios turėtų turėti tuos aparatus. Bet čia noriu pasakyti, kadangi aš taip išgirdau lyg apie švietimo įstaigas kalbant, kad mūsų švietimo įstaigos slepia tuos atvejus. Apsinuodijimus

slepia, vaikų vėmimus, nėjimus į pamokas. Jos tiesiog slepia, nes jos nenori nusimušti savo reitingo. Tai čia dar yra kita problema. Ir tikrai tas cukrus ir saldikliai jos neišspręs. Mes turėtume kompleksškai į tai žiūrėti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Aš labai sveikinu jūsų iniciatyvą. Iš tikrųjų yra didelė problema elektroninės cigaretės ir jaunuolių amžiaus jaunėjimas...

PIRMININKAS. Aš prašyčiau daugiau dėmesio Seimo salėje, negirdime.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). ...pradedant rūkyti. Ir būtent kvapai, saldikliai tikrai įtraukia jaunuolius į tą cigarečių rūkymą. Aš noriu patikslinti, ar licencijuojant parduodamas elektronines cigaretes bus tikrinama, ar cukraus ir saldiklių kiekis yra pagal tuos apribojimus, kuriuos jūs numatote?

Ir kitas dalykas. Kadangi tai įstatymo pakeitimas, ar vis dėlto nemanote, kad vertėtų įtraukti ir kitas papildomas medžiagas, sukeliančias, na, sakykime, kažkokį psichotropinį poveikį rūkant tas cigaretes, tai yra išplėsti savo pasiūlymą, ne tik apsiriboti saldikliais ir cukrumi?

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Dėl licencijavimo aš noriu pasakyti, kad tas licencijavimas vyksta ir dabar. Prekiauti elektroninėmis cigaretėmis su skoniu jau yra draudžiama beveik metus, bet čia nuvykęs į „Circle K“ degalinę gali nusipirkti bet kokio skonio. Verslas į tai spjovė, nes mūsų tarnybos negali įrodyti, kad ten yra skonio. Jie sako: tai kas, kad jūs jaučiate skonį, bet chemiškai ten nėra. Tada jie ginčija tų laboratorijų rezultatus ir čia pasaka be galo. Todėl šitas sprendimas dėl cukraus ir saldiklių yra labai paprastas, nes bet kuri Lietuvos laboratorija galės tai ištirti ir mūsų tarnybos kur kas efektyviau galės pradėti veikti. Tai čia viena dalis atsakymo.

Antra buvo, priminkite? Apie sąrašo praplėtimą. Aš manau, jis ir šiaip visiškai nemažas, jei-gu jį visą perskaityčiau. Dabar 6 punktas įrašomas, bet bet kada mes jį galime tikrinti. Jeigu kas nors pasakys, kad tai palengvins bent 1 % šitą kovą, tai, be abejo, galima, aš už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau laiko klausti nėra. Dabar dėl motyvų po šio pristatymo yra norinčių kalbėti. Už kalbės E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, be abejo, reikėtų pritarti, bet turbūt reikėtų galvoti ir dar plačiau, nes čia, kaip ir gerbiama kolegė Morgana pasakė, na, apėjimų yra ir jų turbūt bus. Iš tikrųjų reikėtų griežtesnių sankcijų, nes atgarsius girdime iš bendrojo ugdymo mokyklų, kad ten niekas jau nesusitvarko – masinis rūkymas, masinis pratinimas prie to vartojimo, perima stipresnes įvairias priemones. Vėlgi šiandien mes labai daug dėmesio skiriame, tarkim, apsaugoti žvėrelius visokius, bet vaikučius savo bandome pripratinti ir suteikiame galimybes verslui iš to klestėti, užsidirbti iš mūsų sveikatos ir iš mūsų tam tikrų problemų.

Manychiau, vis dėlto reikėtų svarstyti galbūt ir toliau, žiūrėti, kokios priemonės gali būti valstybei arba kažkam, bet tą verslą, su kuriuo nesusitvarkome, aišku, reikėtų eliminuoti visiškai iš gyvenimo. Siūlau vis dėlto kolegai nenuleisti rankų. Jeigu jau šiuo atveju negalime susitvarkyti, išimame visus papildus iš tų rūkalų įvairių, tai, manau, reikia ieškoti priemonių, kaip iš viso išimti iš rinkos tas priemones, kurios pratina prie rūkymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės M. Danielė. Prašau.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Trumpai noriu pasakyti, kad mes ir vėl esame susitelkę į bandymus uždrausti skonius, tai šiandien, matome, neveikia. Dabar bandome uždrausti kitais būdais ir vis dar girdime komentarus iš kolegų, kurie nelabai supranta šitą technologijų fenomeną ir kaip labai šita konkreti technologija yra susijusi su skonių įvairove ir skonių spektru. Tai yra pagrindinė šitos technologijos sudedamoji dalis, kurią vargu ar mes vieni įveiksime be organizuoto susitarimo tarp Europos Sąjungos šalių ar net globalaus susitarimo.

Dabar ar draudimas, kuris neveikia, daro žalą? Taip, jis daro žalą. Jis galėtų būti, jeigu nedarytų tos žalos – įsivaizduotume, kad yra dar vienas draudimas, naudos iš jo nėra, na, bet tegul būna, tiek to. Bet čia yra žala, nes kiekvieną kartą, kai mes apribojame licencijuotus ir patikrintus produktus, auga ta kita rinka, auga toksiškumas šitų medžiagų, yra siunčiamos nelicencijuotos medžiagos iš kitų šalių, be banderolių, be aiškos sudėties ir jos yra vartojamos. Tada auga ir apsiuodijimų kiekis, ir nelaimių kiekis. Jūs sakote, apsaugosite nors 1 %, bet jūs nekalbate apie tą didelį procentą, kuris patirs per didelę žalą. Kitaip tariant, jeigu vaikas rūko skystį, garina skystį

be nikotino ir su braškėmis, tai žala ilgalaikėje perspektyvoje yra mažesnė, negu kad jis apsinuodytų neaiškiu produktu, kuris gali netgi sukelti mirtį.

Dabar kalbant apie sprendimus tikrai reikia investuoti į prevenciją, į ilgalaikius sprendimus. Galima drausti galbūt vienkartinės elektronines cigaretes. Priklausomybių prevencijos komisija taip pat rengia projektą, kurį greitai pristatysime, dėl draudimo parduoti įrenginius nepilnamečiams. Siūlau šiuo atveju draudimo nepalaikyti, o tiesiog susitelkti į strategiškesnius sprendimus.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Yra balsavimo intervalas. Siūlau apsispręsti dėl šio ir kitų įstatymų projektų.

Iš pradžių dėl šio. Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsuojame dėl darbotvarkės 2-10 klausimo – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo. (*Balsai salėje*)

Balsavo 123: už – 112, prieš – 5, susilaikė 6. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Sveikatos reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.11 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2304(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar siūlau apsispręsti dėl rytinio darbotvarkės klausimo, tai yra 1-12 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso 611 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 128: už – 119, prieš – 1, susilaikė 8. Pritarta.

15.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projektas Nr. XIVP-2822, Įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2823, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2824, Apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2825, Teismų įstatymo Nr. I-480 57, 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2826, Civilinio proceso kodekso 62¹, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 62² ir 62³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2827 (pateikimo tęsinys)

Ir popietinė darbotvarkė. Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“ projektas ir lydimieji. Darbotvarkės 2-1 klausimas. Pateikimas. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 129: už – 102, prieš – 4, susilaikė 23. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas dėl visų projektų yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti šių metų birželį, šį mėnesį. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.13 val.

Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo Nr. XIII-1257 pavadinimo, 1, 4, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 11¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2806, Inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XIII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2807 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo ir Inovacijų skatinimo fondo įstatymo projektų pateikimas. (*Balsai salėje*)

Balsavo 130: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 24. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomas komitetas dėl abiejų projektų – Biudžeto ir finansų komitetas. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka šių metų birželio mėnesį. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.14 val.

Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XIV-1381 129 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2804 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 131: už – 95, prieš – 3, susilaikė 33. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Iki naujų rinkimų spėtu-me. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta bendru sutarimu.

15.15 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2713 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo pro-jektas Nr. XIVP-2713. Pateikimas.

Balsavo 131: už – 119, prieš – 1, susilaikė 11. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Matau, Energetikos ir darnios plėtros komisija taip pat siūlosi svarstyti. (*Balsai salėje*) Įjungiau mikrofoną, bet to neprireikė. Galime pri-tarti ir dėl komisijos, ir dėl komiteto? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.16 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2681 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Šilumos ūkio įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2681. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 131: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 18. Pritarta po pateikimo. Siūlomas komitetas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje. Ar galime tam pritarti? Pritarta bendru sutarimu.

15.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projektas Nr. XIVP-2786 (svarstymas ir priėmimas)

Taip, dar mes turėjome apsispręsti dėl rezervinių klausimų. Dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietu-vos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“ projekto. Taip, įvyko pateikimas. Diskusijoje niekas nenorėjo dalyvauti. Dėl motyvų dėl šios peticijos nebuvo no-rinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, kas pritaria Seimo nutarimo projektui, parengtam Peticijų ko-misijos. Dėl rezervinio 2 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Arūno Sodonio peticijos“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 129: už – 124, prieš – 1, susilaikė 4. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

15.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2787 (priėmimo tęsinys)

Ir rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komi-sijos išvados dėl Svetlanos Katkauskienės peticijos“ projektas Nr. XIVP-2787. Kviečiu balsuoti, ar pritariame Peticijų komisijos nutarimui.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 129: už – 114, prieš – 4, susilaikė 11. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptių ir gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2756 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, dar yra likę penki projektai šios dienos posėdyje, jų visų yra pateikimai, vienas svarstymas Seimo nutarimo. Dabar darbotvarkės 2-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptių ir gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2756. Kviečiu P. Kuzmickienę.

Taip pat, manau, galime sutarti, kad balsavimas yra po kiekvieno klausimo. Jeigu galima, ir iki šio posėdžio pabaigos. Galime taip sutarti. Ir aš perduosiu pirmininkavimą J. Jaručiui. Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, pristatau jums Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptių ir gairių patvirtinimo“ projektą, kurį kartu su kolegomis pateikėme Seime. Įregistravome programą, kuria siekiame laisvės kovų nuoseklaus tyrimo, sklaidos ir įamžinimo. Tai bene toks pirmesnis, vienas iš nedaugelio užmojų būtent į šią istoriją pasižiūrėti per tokį atminties kultūros suvokimą, kai norime ne apgraibomis, o iš esmės ir conceptualiai pažiūrėti, kaip galime įamžinti laisvės kovas. Pats Laisvės kovų įamžinimo programos tikslas – ruošti dabarties susivokusią vertybišką visuomenę atečiai ir tam reikalinga išsamesnė ne tik visos Lietuvos istorijos matymo idėja, bet ir viso partizaninio arba laisvės kovų kraštovaizdžio suvokimas ir naujas, šiuolaikinei visuomenei patrauklus pasakojimo būdas.

Programa dedikuota dideliame jubiliejui, jį minėsime 2029 metais. Kalbu apie Laisvės Kovos Sąjūdžio 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos jubiliejų ir, žinoma, patį Prezidentą J. Žemaitį-Vytautą, kaip kovojančios Lietuvos asmenybės įprasminimą ir fundamentaliai stiprinančią mūsų pilietiškumą ir patriotizmą. Čia norėčiau šiek tiek pacituoti J. Žemaičio-Vytauto produkterėčią. Ji, žinoma, džiaugiasi tokia programa ir pastebi štai tokį dalyką, kad J. Žemaičio-Vytauto neturime nei dienoraščių, nei laiškų mylimajai ar sūnui, kas greičiausiai galėtų tapti puikiu turiniu populiariajai kultūrai – filmams, romanams, bet jis parengė kartu su bendražygiais svarbiausius Kovos Sąjūdžio dokumentus, tapusius teisiniu kovojančios Lietuvos valstybės pamatu. Tai yra ne prastesnis turinys, apie kurį verta ir būtina kalbėtis su visuomene. Dėl savo išsilavinimo, strateginio mąstymo, disciplinos ir lyderio savybių J. Žemaitis-Vytautas 1949 metais pačių partizanų buvo išrinktas Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininku. Todėl laisvės kovų įamžinimas yra neatsiejamas nuo laisva valia išrinkto partizanų vado J. Žemaičio.

Programoje numatyti Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos veiklos ir deklaracijos tyrimai. Prezidento pareigas ėjusiam J. Žemaičiui-Vytautui Vilniuje, Antakalnio kapinėse, įrengti kenotafą, stiprinti esamus muziejus, sutvarkyti atminties vietas. Viena tokių – paminklas prie Krašto apsaugos ministerijos. Toks paminklas galėtų vienyti ir išreikšti pagarbą visiems už laisvę kovojusiems ir žuvusiems. Tikrai taip, programoje mažai kalbama apie paminklus, o dėmesys sutelkiamas į laisvės kovų tyrimus, ginkluoto ir neginkluoto pasipriešinimo atmintį, disidentinio judėjimo atminties išsaugojimą.

Ir vienas iš svarbiausių šios programos darbų yra asociacijos „Miško broliai“ visuomenininko, partizanų ryšininko A. Kentros sukaupto archyvo pagrindu įkuriamas Laisvės kovų pažinimo centras, greičiausiai visiems žinomas, Totorių gatvėje, Vilniuje. Tai didelis darbas, gerokai pranokstantis savo užmojais vieno ar kito paminklo pastatymą, reikia sutelkti, žinoma, labai daug ir ekspertinių žinių, ir energijos, ir, žinoma, lėšų. Taip pat programoje kalbama apie atmintinų vietų sutvarkymą ir muziejų įrengimą Merkinėje. O Utenoje įrengti partizano A. Kraujelio-Siaubūno žūties sodyboje muziejų, kuris pasakotų apie visus ilgiausiai išsilaikiusius partizanus ir jų istorijas. Man atrodo, kad to žinojimo tikrai trūksta, o tokia vieta būtų unikali ir įdomi.

Kaip jau minėjau, kalbama ir apie ginkluotą, neginkluotą pasipriešinimą. Pasipriešinimą abiem totalitariniams režimams. Labai svarbu pasakyti, kad dėmesys skiriamas ir antinaciniam pasipriešinimui. Čia, matyt, kad svarbūs ir tyrimai, ir atminties raiška kalbant apie Štuthofio kalninus, žydų gelbėtojus. Pabrėžčiau, jog programoje kreipiame dėmesį į šiuolaikinius būdus, kaip įamžinti atmintį, ir kalbame apie istorijos ir istorinių vietų skaitmenizavimą. Kitaip tariant, galvojame apie paminklų statymą ne XIX amžiaus betono pavidalu, bet remdamiesi XX–XXI amžiaus IT sprendimais.

Žinoma, didelis dėmesys ir edukacija jaunimui iš švietimo programos. Šią programą rengė ne tik Seimo nariai, kurie pasirašė šį nutarimo projektą, bet ir... Svarbiausia, didelė padėka didelei darbo grupei, kurioje susibūrė visuomenininkai, istorikai, valstybės tarnautojai. Jie įdėjo daug darbo ir, man atrodo, daug pastangų, kad vis dėlto laisvės kovos būtų nuosekliai apžvelgtos, na, o jų atmintis, žiūrint į 2029 metus, būtų puoselėjama. Prašau pritarimo šiam projektui.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Ačiū, gerbiama Paule. Nemažai kolegų nori jūsų paklausti. Pirmas klausia S. Tumėnas. Ruošiasi V. Pranckietis. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama komisijos pirmininke, ačiū už pristatymą. Šitą nutarimo projektą aš irgi pasirašiau, jam pritariau ir pritarsiu, nes akivaizdu, kad jį rengė rimtų specialistų grupė, tik liūdna, kad tai daroma praėjus tiek metų po 1990 metų. Norėjosi, kad visa tai būtų šiek tiek anksčiau. Bet kuo toliau, tuo labiau norisi, kad būtų dar tobulesnis įstatymas, tas nutarimas ir dokumentas.

Ar, jūsų nuomone, mes visi žiname bėdas, problemas, kurios yra ir nesibaigia, ir tęsiasi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centre? Ar, jūsų nuomone, tos gairės kiek nors padės jiems ten susitvarkyti viduje, ar ne? Vienas dalykas.

Antras dalykas. Ar nevertėtų pamąstyti, ar nereiktų užsitiesusią, 33 metus buksuojančią liustracijos procedūrą kaip nors daugiau aptarti ir gairėse? Nes dabar tiek daug neaiškumų, kada mes pasakome konkursuose, kad kandidatas bendradarbiavo su buvusios Sovietų Sąjungos represinėmis struktūromis ir taip toliau, o kada – ne.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ar nereiktų tokių tikslesnių nuorodų ir gairėse? Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Vis dėlto leisčiau sau pastebėti, kad antrasis jūsų klausimas nesusijęs su šia programa. Mes kalbame apie laisvės kovų atminties tyrimus ir įamžinimą, apie tuos žmones, kurie kovojo už laisvę. Galbūt svarbų klausimą keliate, bet tai tikrai nėra šios programos dalykas.

Na, o Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, mano nuomone, gana gerai sprendžia savo problemas, apie kurias mes anksčiau girdėjome. Tiesą pasakius, kartu su jumis ir darbo grupėje darbavomės, ir tą darbą tęsiame. Man rodos, kad dabartinė vadovybė iš esmės stiprina patį centrą ir imasi veiklų, kurios bus labai svarbios įgyvendinant ir šios programos tikslus. Matyt, jų rezultatai gali būti ir geresni. Bet man atrodo, kad jie eina ganėtinai geru keliu.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis. Ruošiasi A. Ažubalis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Paminėjote laisvės kovas ir taisyklės numato (aš čia) XX amžiaus laisvės kovas. Ar bus kaip nors įamžintos ir kovos su bermontininkais, kurios aprašytos pulkininko J. Petruičio knygoje „Mūsų žygiai“? Vienas klausimas.

O kitas klausimas – paminėjote žydų gelbėtojus. Ar bus atskirti mūsų tautos didvyriai nuo žydšaudžių? Nes tiksluose ir uždaviniuose tokio klausimo neradau. Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju jums už klausimus. Labai geri klausimai. Leiskite pasakyti tai, kad laisvės kovų įamžinimui numatyti kriterijai ir laikotarpiai, ir pats principas leis dviem keliais įamžinti atmintį. Vienas dalykas, valstybės išsipareigojimas įgyvendinti labai konkrečius darbus yra noras būtent iki 2029 metų, galbūt, jeigu jų apimtis didesnė, tęsti toliau. Kita vertus, nepanaikinant visuomenei iniciatyvos teisės, priešingai, ją skatinant ir jų projektus finansuojant, jeigu pagal kriterijus atitiks temos, tai tie projektai bus finansuojami. Bet kalbant apie žydų gelbėtojus ir tai, ką jūs paminėjote, šios programos principas yra atvirumas, be abejonės, kad istoriniai tyrimai leistų matyti istoriją tokią, kokia buvo, ir taip, kaip ji klostėsi, matyti ją atvirai ir

ją vertinti ne užpuodruojant, ne uždangstant kuom nors. Šis principas, aš manau, labai svarbus, nes niekaip kitaip savo žaizdų, istorinių žaizdų, supratimo žaizdų, mes neužsigydysime kaip tik atviro požiūriu į istoriją. Be abejonės, kad turės būti viskas pasakyta, kas nėra pasakyta arba iki šiol tylėta.

PIRMININKAS. Klausia A. Ažubalis. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Mieloji kolege, norėčiau paklausti. Jeigu pražiūrėjau, tai atsiprašau iš karto, bet nieko nerandu šioje programoje apie 1941 m. birželio 23 d. sukilimą. Jeigu pražiūrėjau, atsiprašau, bet jeigu jo nėra, tai aš galiu iš karto pasakyti, tai labai neteisinga, nors aš matau, kiek žmonių, garbių žmonių, iš visų pusių teikė šitą projektą, man keista, kodėl jo nėra? Aš manau, kad jis tikrai užsitarnauja labai didelio dėmesio, nes tai vienintelis sukilimas, sėkmingas sukilimas, ne tik lietuvių istorijoje su trumpa pergale, bet ir Antrojo pasaulinio karo istorijoje. Ačiū.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Programoje neišvardinome, man atrodo, visų istorinių dalykų ne todėl, kad juos pamiršome, bet norėdami palikti programai atvirumą, gerbiamas Audroniau. 1941 metų birželio sukilimas yra labai svarbi laisvės kovų atminties dalis, pasakojanti apie mūsų pasipriešinimą okupantams. Be abejonės, tokia atmintis bus ne tik įamžinama, bet pirmiausia tirinama. Man atrodo, sutiksime, kad to itin reikia.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, aš suprantu, kad nutarimu siūloma patvirtinti programą, kur nustatomos gairės, kryptys, bet ar negalvojate, kad vis dėlto tokius dalykus reikėtų nustatyti, reguliuoti įstatymu, o paskui jau programa, kaip įstatymą įgyvendinantis elementas, būtų tvirtinama galbūt nebūtinai Seimo nutarimu, bet tos institucijos poįstatyminiu aktu? Nes programa, turiu omeny nutarimas, yra poįstatyminis teisės aktas, ne įstatymas. Mes turime įstatymą, kuriuo būtų viskas nustatyta, įpareigojamas finansavimas ir panašiai, tokie dalykai turi būti numatyti biudžete, o tai galima nustatyti tik įstatyme.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Kalbėjome iš tikrųjų apie tai, kaip tokios programos nepaversti dar vienu rašinėliu, kuris atsigula į stalčių, ir tiek žinios. Kartu tardamiesi ir darbo grupėje, ir komisijoje su kolegomis, ir manydami, kad į įstatymus istorijos tikrai nereikia sudėti, juo labiau kad ta programa, na, sutikite, yra visai atviro, pavadinkime, kodo ir gyvas organizmas, ji tikrai gali visaip kaip pildytis, vis dėlto apsisprendėme tokią programą tvirtinti nutarimu. Tai yra pakankamas mūsų balsas tokiai programai įgyvendinti. Tikrai kalbėjomės, turėjome pokalbių ir su Vyriausybės kanceliarija apie įgyvendinamumą, kaip vis dėlto galėtų tokia programa būti įgyvendinama. Tai ir apie tą mechanizmą pagalvota. Man rodos, yra pakankamas ir dėmesys, ir jei mums pavyks patvirtinti (o aš labai kviesiu vieningai tvirtinti) tokią programą, tikėtina, kad tokia programa turės ir biudžetinę išraišką, o tai tikrai labai svarbu. Čia jūsų geras pastebėjimas. Bet nutarimas yra pakankamas formatas.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, šaunu, kad yra tokia programa. Jūs minėjote apie A. Kraujelio visus paminėjimus. Būna tradiciniai jubiliejų paminėjimai kas dešimt, kas penkeri metai. Kaip tik aš ir nerandu, nes kaip tik 60 metų bus nuo žūties. Ar galima tas programas kaip nors papildyti, teikti siūlymus? Nes yra problemų ir dėl to namuko atstatymo, kur buvo žūtis. Būtų gražu 2025 metais padaryti tokį turbūt svarbų renginį, jame būtų galima galutinai pristatyti ir tą žūties vietą, ir paminėti 60 metų nuo žūties. Bet klausimas vėlgi tas pats – finansavimas. Ar būtų galima sudėlioti kokius nors to finansavimo prioritetus? Ne visos tos datos yra svarbios, bet gal galėtų būti kokie nors prioritetai?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimą ir pastebėjimą. Jei jūs atkreipėte dėmesį, programos priede yra parodyta, kiek vis dėlto per šiuos keletą metų iki 2029 metų minėsime svarbių, šiek tiek mažiau svarbių su laisvės kovomis susijusių datų. Norime parodyti, beje, kartu su kolegomis būtent tokį istorijos matymą, kai vis dėlto matome visumą, neišblaškome savo dėmesio, o norime padaryti svarbiausius darbus.

Kita vertus, nepamiršti ir to, apie ką jūs kalbate. Man rodos, tai leidžia suprasti programos aprėptį.

Dėl A. Kraujelio jubiliejaus. Kaip aš ir minėjau, čia buvo istorikų pasiūlymas ne tik A. Kraujelio sodyboje įprasmingi jo žūtį, kovą ir pasipriešinimą, bet pasakoti apie daugiau tokių partizanų, kurie ilgą laiką sugebėjo dar okupuotoje Lietuvoje išgyventi, tikėti laisvės kova, nepasiduoti ir tą vietą paversti gerokai įdomesne. Be abejonės, tokiam muziejui, tokiai vietai įkurdinti reikalingos lėšos. Apie tai kalbamės su Vyriausybe.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Nuomonę už nori išsakyti gal...

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš trumpai. Be abejo...

PIRMININKAS. Gerai. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...reikėtų pritarti programai, bet, sakau, gal būtų galima šiek tiek patikslinti. Tarkim, ypač tokius legendinius asmenis, paskutinį Aukštaitijos partizaną, būtų galima išskirti ir atskirai, ne bendroje grupėje. Teiksime siūlymus. Tikrai siūlau pritarti programai, bet, ko gero, būtų galima diskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, gal galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Galime pritarti kaip pagrindiniam? Taip. Papildomi – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2715 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2715. Prašom, gerbiamas Edmundai, į tribūną. Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo projektas. Prašom, scena jūsų.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip žinote, priėmėme naują Peticijų įstatymą. Tai yra atnaujino iš esmės, nauja reakcija. Tam, kad veiktų sėkmingai Seimo Peticijų komisija, reikalingas tam tikras darbo reglamentavimas. Iš esmės visos naujovės yra įstatyme. Čia naujovė tik tokia, kad paliekame sau daugiau galimybių bendrauti su Seimo komitetais ir taip gauti ne tik tokį daugiau profesionalų požiūrį, kurį gauname ir iš ministerijų, bet galbūt įtraukti dėl politinio požiūrio daugiau komitetų ir su jais konsultuotis esant tam tikram reikalui.

O šiaip tai reglamentavimas yra jau patikrintas, darbo procesai gana aiškūs, iš tikrųjų norime pasitvirtinti nutarimu savo veiklos nuostatus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti niekas nenori, pasisakyti už, prieš taip pat. Taip pat gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Ir siūloma svarstyti šioje sesijoje, birželio 20 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.40 val.

Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2801, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2802 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9.1 ir 2-9.2 klausimai – Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2801 ir lydimasis Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2802. Pristato pranešėjas J. Džiugelis. Prašom, gerbiamas Justai.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai trumpai noriu pristatyti Darbo kodekso ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų pakeitimus. Situacija tokia, kad šiuo metu itin greitai gali pasinaudoti atostogomis, reglamentuotomis Darbo kodekse, ir kitomis socialinėmis ga-

rantijomis, o įmotės neturi tokios teisės. Buvo kreipimasis į lygių galimybių kontrolierių. Lygių galimybių kontrolierius rekomendavo pataisyti šią diskriminavimo spragą. Komiteto vardu teikiu šias įstatymo pataisas. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. Pirmoji klausia L. Nagienė. Prašau. Ruošiasi R. Tamašunienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu paklausti komiteto pirminko. Prašom pasakyti dėl šio teikiamo projekto, nes jau metai, kai Trišalės tarybos buvo pritarę, tai kodėl mes taip ilgai delsėme pateikti šį projektą? Ačiū.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Buvo derinamas biudžetas, nors jisai nėra labai didelis, tik 85 tūkst. poreikis būtų metams, atėjo formalus atsakymas visai neseniai iš Trišalės tarybos, todėl dabar ir teikiu.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Sysas.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Būtų gerai, kad lėšų poreikis būtų didesnis, tuomet mes žinotume, kad daugiau tėvių ir močiū ima globoti vaikus, kuriems tokios globos reikia.

Mano klausimas toks: ar čia praktika įstatymo, kad tiesiogiai tėvius palaikė tik kaip tėvius ir įmotes išskyrė, sakykim, išskyrė į moterišką ir vyrišką giminę tiesiog, ar tai vis dėlto problema ir močiū, kurios globoja vaikus ir nebegauna tų 30 dienų atostogų?

Ir kita klausimo dalis: ar nebus vaiko amžiaus apribojimų, taikant šias 30 kalendorinių dienų papildomų atostogų, nes globoti imami ir mažo amžiaus, ir, sakykim, labai sveikintina, kai yra globojami paaugliukai?

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Dėl amžiaus cenzos nėra tokio apribojimo įstatyme, o kalbant apie pirmąjį klausimą, tai, ko gero, buvo labiau interpretacijos klausimas, nes šiandien, deja, įmotės negali pasinaudoti socialinėmis garantijomis, todėl ir reikia įstatyme įrašyti, kad tėviai ir įmotės galėtų naudotis šiomis socialinėmis garantijomis.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, kiek piliečių, priėmus šią įstatymą, galės juo pasinaudoti?

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Konkretaus skaičiaus negaliu pasakyti, kiek tai bus žmonių, bet galiu pasakyti, kad ministerija numato apie 85 tūkst. eurų kasmet finansinį poreikį šiam įstatymo projektui įgyvendinti. Turbūt džiaugsimės visi, jeigu močiū atsirastų daugiau priėmus šią smulkia pataisą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Norinčių išsakyti nuomones už, prieš nėra. Galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Balsuojame. Gerai, balsuojame dėl projektų Nr. XIVP-2801 ir Nr. XIVP-2802 – Darbo kodekso ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo projektų.

Užsiregistravo 85, balsavo 85: už – 84, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Siūloni komitetui: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti Seimo rudens sesijoje, spalio mėnesį. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2627(2) (svarstymas)

Mums liko vienas darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos ir visų kitų įstaigų grupės

patvirtinimo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2627(2). Pranešėjas – K. Masiulis, turbūt iš komiteto. Svarstymo stadija. Komiteto išvada.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas pritarė bendru sutarimu. Atskirųjų nuomonių nebuvo. Siūlau tą patį daryti ir jums.

PIRMININKAS. Taip, dėl 1 straipsnio buvo kolegų pasiūlymas. Seimo narių K. Starkevičiaus, A. Bagdono, A. Kupčinsko, J. Urbanavičiaus. Gal K. Starkevičius? Nematau. Gerbiamas Kazy, galite pristatyti siūlymą?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš dabar prie savęs neturiu, tai nelabai pasiruošęs pristatyti.

PIRMININKAS. Gal kas galite, kas turite po ranka? Ar čia man perskaityti? Gal gerbiamas pranešėjas Kęstutis? Siūlymo esmė. Komiteto nuomonė, matau, yra nepritarti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Komitetas siūlo nepritarti. Siūlo truputį pakeisti Valstybės tarnybos įstatyme esantį įstaigų skirstymą. Komitetas sako, kad šiuo metu galiojančiame Valstybės tarnybos įstatymo antrame priede įtvirtinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų skirstymo į grupes... Pagal įstatymą pirmai grupei priskirtos tik tos Seimui atskaitingos institucijos, kurios vykdo valstybinio audito funkcijas arba dalyvauja formuojant valstybės politiką.

PIRMININKAS. Gerai.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš galiu pristatyti?

PIRMININKAS. Taip, taip, prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų čia yra dėl vienos mūsų įstaigos – VERT'o, nes jų dabartinė kategorija yra žemesnė negu kitų panašių organizacijų, o ši įstaiga tikrai atlieka labai reikšmingą darbą. Praėjusiais metais, kai buvo būtent energetikos krizė... Reguliavimo funkcija yra sudėtinga ir norint pritraukti tinkamus darbuotojus yra neįmanoma jų surasti. Čia būtų siūlymas dabar. Ateityje žadama, kad tas kategorijas visai naikins, bet dabar dar jos nepanaikintos. Dabar dėl šitos organizacijos štai mes siūlome, kad būtų jos pakelta kategorija, o kai bus panaikinta, tai bus panaikinta. Aš tikrai siūlyčiau balsuoti ir visus kolegas kviečiu balsuoti, nes ta organizacija tikrai pamiršta be reikalo, tai kategorijai sunku surasti darbuotojų.

PIRMININKAS. Gerai.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Galėčiau tik dar kartą pakartoti komiteto nuomonę, kad neatitinka įstatymo keliamų kriterijų. Ji nėra audito įstaiga ir lygiai taip pat nėra priskirta kaip vykdomoji funkcija nacionalinio saugumo srityje.

PIRMININKAS. Supratome. Komiteto nuomonė aiški. Pasiūlymo teikėjai turbūt pristatė savo poziciją. Viską nuspręsimė balsuodami. Nuomonių dėl pasiūlymo nėra. Teikiu balsuoti. Kas balsuojate už, palaikote pasiūlymą, kas nepritariate, tas palaikote komiteto nuomonę.

Užsiregistravo 87, balsavo 85: už pasiūlymą – 53... Dingo. Prieš buvo 4 ir... Tuoj surasime. Tuoj, sekundėlę, kažkaip išsikirpo. Susilaikė 28. Pasiūlymui pritarta. Kolegų pasiūlymui pritarta. Komiteto nuomonė atmesta.

Tada dėl viso po svarstymo. Už, prieš pasisakančių nėra. Galime balsuoti dėl viso po svarstymo? Galime. Kartu bus paskutinė registracija.

Balsavo 86: už – 79, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

Kartu skelbiu, kad šiandien puikiai atlikome savo darbą, ir skelbiu 2023 m. birželio 6 d. posėdį baigtą. (*Gongas*) Gero vakaro visiems.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 283 STENOGRAMA

2023 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame birželio 8 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, turime labai džiugią progą. Norėčiau su gražiu jubiliejumi pasveikinti gerbiama L. Pociūnienę. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. birželio 8 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1-1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, frakcijos vardu noriu paprašyti iš darbotvarkės išbraukti 2-11 klausimą – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu. V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Aš frakcijos vardu siūlau 2-11 klausimą – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projektą – perkelti į rytinę darbotvarkę, nes manau, kad visai neblogai mes rytinėje darbotvarkėje susitvarkytume. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama Pirmininke, kreipėtės į Konstitucinį Teismą dėl manęs, o gavote atsakymą dėl A. Bilotaitės, kad ji, vidaus reikalų ministrė, pažeidė Konstituciją savo veiksmais. Ką jūs žadate daryti, ar ji gali toliau eiti ministro pareigas?

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, aš siūlau labai įdėmiai skaityti Konstitucinio Teismo išvadas. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama Pirmininke, aš frakcijos vardu prašau išbraukti iš darbotvarkės 2-15.1, 2-15.2 klausimus – Nedarbo socialinio draudimo ir Užimtumo įstatymus. Tai yra mūsų įstatymai, jie yra automatiškai įtraukti, bet aš norėčiau tiesiog dar apeiti frakcijas ir pabandyti jus įtikinti neišimti arba nebalsuoti prieš šį projektą. Tiesiog tam reikia dar papildomai laiko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Galbūt čia apskritai Jurgiui, jūsų pavaduotojui, pastaba dėl to, kad šiandien darbotvarkėje iš tikrųjų yra labai daug klausimų skubos tvarka. Aš suprantu, kad galbūt yra noras iki NATO *samito* visą Vyriausybės programą įgyvendinti ir pasiekti tikslus iki atsistatydinimo, bet ateityje turbūt prisiminkite tuos žodžius, kai pats kalbėdavote apie visus projektus skubos tvarka. Tai tiesiog.

PIRMININKĖ. Mielas kolega, aš kviečiu perskaityti mūsų darbo įvairių kadencijų tyrimus ir palyginti praeitų kadencijų skubos tvarka svarstytų klausimų skaičių ir šios. Pamatysite, kad mums šioje kadencijoje visai neblogai sekasi.

Nuskambėjo T. Tomilino prašymas išbraukti iš darbotvarkės 2-15.1 ir 2-15.2 klausimus. Tai yra iniciatorių prašymas. Ar galime bendru sutarimu jam pritarti? Dėkoju.

Taip pat A. Veryga paprašė išbraukti 2-11 klausimą, tai yra Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisos, įstatymas. Balsuojame. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 113: už – 49, prieš – 54, susilaikė 10. Pasiūlymui išbraukti nepritarta.

V. Mitalas taip pat frakcijos vardu siūlo kiltelėti tą patį klausimą į rytinę darbotvarkę.

Balsuokime. Kas pritariate pasiūlymui svarstyti Pagalbinio apvaisinimo įstatymą rytinėje darbotvarkėje, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuokite kitaip.

Balsavo 112: už – 76, prieš – 25, susilaikė 11. Pritarta. Klausimą svarstysime rytinėje darbotvarkėje. Taigi turėsime šiek tiek efektyviau dirbti ryte.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Ne. Balsuojame. Galime? Na, paleidome. Pabalsuokime. Kas už darbotvarkę, balsuojate už.

Balsavo 117: už – 80, prieš – 17, susilaikė 20. Gerbiami kolegos, dar įprastai, tradiciškai atsi klausiu, ar pritariate tam, kad svarstytume du projektus, kurie nėra Seimo pavasario darbų prog-ramoje, – 2-9 klausimą ir rezervinį 1 klausimą? Galime, ar ne? Dėkoju.

10.07 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2)ES (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2).

Priėmimas pastraipsniui. Yra nemažai Teisės departamento pastabų, todėl aš norėčiau pakviesti pranešėją A. Kupčinską į tribūną, kad padėtų naviguoti ši įstatymą. Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 11 straipsnio yra Teisės departamento pastabų. Prašau pristatyti jas ir komiteto nuomonę.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Labas rytas, Pirmininke, kolegos. Komiteto nuomonė – pritarti. Ir toks komiteto pasiūlymas: pagalbos teikėjas priima sprendimą dėl neteisėtos pagalbos grąžini-mo, apie jį informuoja pagalbos gavėją ir pagalbos gavėjui suteikiama teisė savanoriškai sugrą-žinti neteisėtos pagalbos sumą į valstybės biudžetą. Atitinkamai patikslinamos kitos Konkurenci-jos įstatymo nuostatos. Bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos yra norinčių pasisakyti. Prašau. Gerbiama A. Ku-bilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, prašymas vesti korektiškai šį posėdį, nes jūs girdite, kad mes sakome: norime balsuoti, ironiškai nusišypsote ir neleidžiate balsuoti. Ir prašom pasakyti pavadinimus.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, aš tikrai be ironijos... Jeigu jūs...

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Nepabaigiau.

PIRMININKĖ. ...sėdėtumėte šioje vietoje, tai tikrai girdėtumėte, koks triukšmas, ir aš negir-džiu...

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Aš nepabaigiau, Pirmininke. Ir prašymas sakyti ne tik numerius, dėl ko mes balsuojame, bet ir pavadinimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau nėra norinčių pasisakyti.

Toliau. Mes apsvarstėme dabar 11 straipsnį. Teisės departamento pastabos buvo pristatytos.

Gerbiami kolegos, ar mes galime pritarti 11 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departa-mento pastabas? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

12, 13, 14, 15, 16 ir 17 straipsniai yra be pastabų. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Primenu, kad šiandien balsuosime mes nuo 10 val. 45 min.

10.09 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-2.2 klausimas – lydimasis Konkurencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2). Priėmimo stadija. Sudaro vienas straipsnis. Ar galime priimti jį bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.10 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2). Priėmimo stadija. I. Pakarklytė yra pranešėja, tačiau mums nereikės nieko svarstyti atskirai. Labai ačiū. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl motyvų užsirašiusių dėl darbotvarkės 1-3 klausimo taip pat nėra.

10.11 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2). Pakeitimą sudaro vienas straipsnis, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime vėliau.

10.11 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2). Šį projektą sudaro šeši straipsniai, dėl nė vieno iš jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti kiekvienam straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašė kalbėti K. Mažeika. K. Mažeika nebekalbės. Daugiau dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsimė balsuodami vėliau.

10.12 val.

Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Žemės gelmių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2). Jį sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.12 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2371(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2371(2). Dėl šio projekto yra dvi Seimo nario pataisos, du pasiūlymai. Taigi mes apsispręsimė dėl jo balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad balsuosime šiandien nuo 10 val. 45 min.

10.13 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2). Projektą sudaro tik vienas straipsnis, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Tai yra priėmimo stadija. Dėl motyvų užsirašė du Seimo nariai. Pirmoji už kalba R. Tamašūnienė. Tai yra Ūkininko ūkio įstatymo pakeitimo projektas. Prašom, gerbiama Rita, žodis jums.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Mieli kolegos, tikrai raginčiau balsuoti už, nes sulaukiame daug prašymų iš piliečių, kurie pradėjo procesus ir ūkininkų sodybą, namus projektuoja 50 arų sklype. Naujas reguliavimas to neleis taip lengvai padaryti. Aišku, išsprendžiamas ir sofos ūkininkų klausimas, bet žmonės turi teisėtą lūkesčių ir dėl to šita mūsų komiteto siūloma pataisa išsprendžia klausimą tų žmonių, kurie jau yra pateikę dokumentus, ir jiems bus projektuojami žemėtvarkos pertvarkos projektai formuojant ūkininko sodybą. Todėl siūlau palaikyti ir užtikrinti teisingus lūkesčius tų piliečių, kurie pagal seną įstatymą yra pradėję procesą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų taip pat yra užsirašęs K. Vilkauskas, tačiau jo salėje šiuo metu nematau. Apsispręsimė dėl šio projekto balsuoti numatytu laiku.

10.14 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2). Priėmimo stadija. Sudaro du straipsniai, pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręsimė per balsavimą.

10.15 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-8.2 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2). Priėmimo stadija. Pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkui. Užsirašiusių dėl motyvų nėra.

10.15 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2448(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2448(2). Mes jį apsvarstysime per balsuoti numatytą laiką, kadangi yra labai daug Seimo narių pateiktų ir pasiūlymų.

10.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686(2). Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų dėl jo nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl šio projekto dėl motyvų užsirašiusių taip pat neturime.

10.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-11.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(3). Čia yra gauta nemažai pasiūlymų, pastabų. Mes jį taip pat ap-

svarstysime per balsuoti numatytą laiką, kadangi yra registruotos Seimo narių pataisos, dėl jų Seimas turės balsuoti.

10.17 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2339(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-11.2 klausimas – lydimasis Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2339(2). Šį pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

10.17 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2340(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-11.3 klausimas – lydimasis projektas Nr. XIVP-2340(2). Kadangi tai yra Seimo statuto pakeitimo projektas, turime balsuoti dėl kiekvieno straipsnio, todėl jį apsvarstysime vėliau.

10.17 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2531(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-12 klausimas taip pat yra Seimo statuto pakeitimas. Taigi, jis keliamas į balsavimo laiką.

10.17 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-13.1 klausimas – projektas Nr. XIVP-1508(2). Mes jį apsvarstysime šiek tiek vėlėliau.

10.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-13.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646(2). Šį pakeitimą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų dėl jų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Užsirašiusių dėl motyvų nėra.

10.19 val.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2762(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2762(2). Tai yra svarstymo stadija. Kviečiu pranešėjus, pirmiausia – K. Starkevičių, Ekonomikos komiteto pranešėją. Gerbiamas Kazy, ar galėtumėte pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl Elektros energetikos sistemos sujungimo projekto?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Ekonomikos komitetas apsvarstė šį klausimą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar norėčiau pakviesti J. Urbanavičių, kuris pristatys komisijos išvadą, tačiau Justino nematau salėje. Galbūt aš galėčiau ją pristatyti?

Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. Sprendimas – iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į pastabas, kurioms komisija pritaria. Kaip ir sakiau, pritarta bendru sutarimu.

Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų po svarstymo taip pat niekas neužsirašė. Taigi apsisprendime balsuoti numatytu laiku.

10.20 val.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 5, 7, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2655 (pateikimas)

Dabar galėtume apsvarstyti ir Pagalbinio apvaisinimo įstatymą, dėl kurio apsisprendėme, kad jį svarstysime rytinėje darbotvarkėje. Prašom. Gerbiama M. Danielė pristatys Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisas.

M. DANIELĖ (LF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, šiandien teikiu dar vieną Pagalbinio apvaisinimo įstatymo korekciją. Kartu noriu visus pasveikinti su tuo, kad po praėjusiais metais padarytos Pagalbinio apvaisinimo įstatymo korekcijos, kai buvo atsisakyta amžinojo embrionų šaldymo, naudojimasis paslauga išaugo ir šiandien jau matome 8 tūkst. suteiktų paslaugų, o 2017 metais toks skaičius siekė tik 3 tūkst.

Matome spartų augimą ir matome, kaip ribojantys įstatymai, arba neproporcingi įstatymai, vis dėlto užkerta kelią mūsų piliečiams susilaukti vaikų. Na, o valstybės interesą šiandien daugumoje diskusijų girdime ir Seimo salėje tos diskusijos vyksta, ir iš tribūnos kalbama, ir, kaip mačiau, kolega A. Veryga siūlo festivalį tema apie demografiją, nes vis dėlto Lietuvoje 2021 metais iš viso gimusių naujagimių skaičius yra mažiausias per 60 metų, iš tiesų išgyvename demografinę krizę.

Kalbėdami apie demografinės krizės diskusijas, kai kalbame apie imigraciją, imigrantų kvietimą į Lietuvą ir priėmimą, irgi sulaukiame didelio pasipriešinimo. Girdime minčių, kad reiktų vis dėlto savo piliečius skatinti susilaukti vaikų. Tai šiandien teikiamas įstatymo projektas kaip tik ir yra viena iš galimybių arba vienas iš žingsnių, kaip pašalinti perteklinius ribojimus mūsų piliečiams ir suteikti galimybę daugiau porų ir šiuo atveju daugiau vienišų moterų susilaukti naujagimių.

Projektas gimė iš pačių porų poreikio, tai yra laiškų, žinučių, užklausų, kurias gaunu iš lietuvių porų, kurios negali pasinaudoti arba susidūrė su barjeriais pasinaudoti šia paslauga Lietuvoje ir vyksta į Rygą. Taip pat mūsų vaisingumo klinikos pripažįsta, kad žvalgosi galimybių atsidaryti filialus Rygoje ir tiesiog ten siųsti savo piliečius, kai dėl perteklinių įstatymų jie negali gauti šios paslaugos Lietuvoje, siųsti tiesiog pavažiuoti iki Rygos ir susitvarkyti viską tenai.

Man atrodo, tokia perspektyva yra liūdna ne tik dėl medicininio turizmo, bet ir dėl to, kad mes nuviliame savo piliečius. Matome, kad ir Latvija, ir Estija vis dėlto supranta, kad jos yra mažos valstybės, kad jos yra mažėjančios populiacijos valstybės, ir sudaro visas sąlygas iš tikrųjų vaikų susilaukti kuo platesniam ratui žmonių. Šiuo metu Latvija ištisia pagalbos ranką mūsų piliečiams, tačiau man atrodo, kad šio nusivylimo mūsų valstybe neturėtų būti, nes šį nusivylimą mes galime pašalinti – priimti įstatymo pataisą.

Apžvelgusi kitų šalių įstatymus, matau, kad ne tik Latvija ir Estija, bet ir pusė Europos valstybių sudaro galimybes tokią paslaugą gauti nesusituokusioms poroms, kartu gyvenančioms poroms, jeigu šios poros susiduria su nevaisingumu. Taip pat sudaro galimybę šią paslaugą gauti vienišoms moterims. Kai kurios valstybės reikalauja notaro patvirtinimo, kad pora kartu gyvena. Kai kurios valstybės, pavyzdžiui, Estija, klinikoje prašo pasirašyti bendrą sutikimą. Yra įvairių sprendimų, įvairių sutarčių, kurios gali būti papildomas saugiklis, sakykime, kad pora, kuri nėra įforminusi santuokos, iš tiesų dar kokių nors popierių principu patvirtintų savo apsisprendimą turėti vaikų. Bet vis dėlto suprantame, kad su nevaisingumu susidūrusios poros iš tiesų išgyvena

krizę. Sprendimas pereiti visas tas medicinines procedūras, kurios yra alinančios, sunkios, hormonines terapijas ir taip toliau, iš tiesų jau parodo, kad pora mato savo ateitį kartu ir yra apsisprendusi susilaukti vaikų.

Gal dar galiu pavadinti, kokios valstybės. Iš tiesų šalia Latvijos ir Estijos mes matome tokias šalis kaip Suomija, Švedija, tai yra skandinavų valstybės, taip pat Austrija, Graikija, Portugalija, Prancūzija. Nemažai Europos valstybių apibrėžia savo įstatymuose, kad pagalbinio apvaisinimo paslaugos yra teikiamos visoms poroms, nepriklausomai nuo jų santuokos buvimo ar nebuvimo. Augant su nevaisingumu susiduriančių porų skaičiui, iš tiesų Lietuva šiandien turi segmentą žmonių, kurie nori susilaukti vaikų, Lietuva šiandien turi sveikatos paslaugą, kuri gali padėti tą padaryti, vienintelė kliūtis šiandien yra konservatyvus, nelankstus ir tikrai šią galimybę užkertantis įstatymas. Jei bandytume atsakyti sau į klausimą, ką Lietuva laimi, kuo mūsų šalis tampa laimingesnė, turtingesnė, perspektyvesnė, jei mes savo įstatymais neleidžiame žmonėms, lietuviams, mūsų piliečiams, susilaukti vaikų, nors jie tą gali padaryti esant medicinos mokslo laimėjimams. Na, pabandykime sau atsakyti į šį klausimą. Turbūt atsakymo nerasime.

Labai siūlau palaikyti šitą įstatymą. Kuo daugiau barjerų mes pašalinsime, tuo daugiau Lietuvos piliečių mūsų valstybėje gims. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi A. Širinskienė.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama pranešėja, galvojau, kad bus truputį objektyvesnis jūsų pristatymas. Jūs visą pradžią (galėsite savo įrašą perklausti) kalbate apie poras: poros kreipiasi, poros rašo, poros skambina, poros susisiečia ir panašiai. Še tau, boba, ir Devintinės! 1 straipsnis – vieniša moteris, 2 straipsnis – vieniša moteris. Visas įstatymas kalba apie vienišas moteris. Dar įvedate sąvoką „sveika moteris“. Dabar jūs man paaiškinkite, apie kokias poras, kokių problemų turi vieniša moteris dėl negalėjimo pastoti, jei ji net nemėgino su vyru sugulti, kaip ji yra nevaisinga? Gal pirma tegul pabando sugulti su vyru, tuomet atsiras tas vaisingumas, pasitikrins tą sveikatą ar nesveikatą. Ar jūs laikote tomis vienišomis moteris tokias kaip Rita su Meška? Ji nuolat figūruoja, ji irgi vieniša moteris, irgi negali pastoti.

PIRMININKĖ. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Mano klausimas. Kodėl jūs kalbate apie poras, o įstatymas apie vienišas ir sveikas?

M. DANIELĖ (LF). Taip, atsakau į jūsų klausimą. Įstatymo korekcija apima gana plačią grupę žmonių, tai yra su nevaisingumu susidūrusias poras, jos nėra įregistravusios santuokos, tačiau kartu gyvena, kartu veda bendrą buitį, mato savo ateitį kartu, ir taip pat vienišas moteris, kurios šitą paslaugą galėtų gauti. Man sunku komentuoti jūsų skambius pasisakymus, bet sprendžiant iš visko jūs skatinate Lietuvoje paleistuvystę. Šitas įstatymas paleistuvystės neskatintų, leistų moteriai pasinaudoti mokslo ir sveikatos paslaugomis ir susilaukti kūdikio.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Ruošiasi L. Nagienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Na, žinote, dirbtinai apvaisinti sveiką vienišą moterį didelio mokslo, matyt, nereikia. Didelis mokslas būtų tuomet, jei jūs sugebėtumėte ką nors padaryti dėl moterų gydymo. Iš to, kaip jūs viską formuluojate, yra akivaizdu, kad orientuojamasi į kokias nors pseudoporas, kurias sudarys vienišos moterys.

Kitas dalykas. Jūs greičiausiai skaitėte Teisės departamento išvadą. O Teisės departamentas labai aiškiai kalba apie tai, kad jūs bandote įteisinti fiktyvią partnerystę, jos nepavyks nustatyti gydytojams, negana to, dar pacituosiu, tas pats Teisės departamentas rašo, kad jūs nenustatote jokių kriterijų, kaip žmonės savo buvimą partneriais iš esmės turės deklaruoti, gydytojais neturės galimybės patikrinti...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...ką vėlgi Teisės departamentas pabrėžia – nei monogamijos, nei to, kad tie žmonės, tariami partneriai, yra artimi giminaičiai...

PIRMININKĖ. Gerbiama Agnė, koks jūsų klausimas? Laikas.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...nei kitų dalykų. Kaip šiuo atveju jūs vertinate Teisės departamento išvadą? Ar nemanote, kad vis dėlto tą jūsų projektą reikėtų gana smarkiai taisyti?

M. DANIELĖ (LF). Ačiū. Manau, kad poros, besikreipiančios dėl pagalbinių apvaisinimo paslaugų, didžiausias įrodymas yra tapimas tėvais, nes pagal įstatymą šie abu žmonės tampa bendro vaiko tėvais. Man atrodo, kad jokių dirbtinų gydytojų tikrinimų ir kriterijų nereikia, tačiau, kaip ir minėjau, kai kurios valstybės, pavyzdžiui, Estija, dar prašo poros pasirašyti sutikimą, kad jie ves bendrą šeimos ūkį, žodžiu, ta pora bus ir taip pat taps tėvais kartu gimusiam vaikui. Pagal mūsų, Lietuvos, įstatymus, Lietuva ir taip užtikrina, kad du žmonės, kartu susilaukę vaiko naudodamiesi pagalbiniu apvaisinimu, pagal įstatymą tampa tėvais. Šie du žmonės pagal mūsų įstatymą turi būti skirtingų lyčių. Mūsų įstatymas šiandien tai apibrėžia, kad tik skirtingų lyčių pora gali tapti tėvais, ir šios vietos įstatyme mes nekeičiame. Mes tiesiog sakome, kad partnerystės sutartis yra perteklinis reikalavimas, nes matome kitų šalių praktikas, kad tokio reikalavimo daugybėje valstybių nėra, užtenka tiesiog poros pasiryžimo atlikti visas medicininės procedūras, išgyventi tai kartu ir pagal įstatymą tapti susilaukto vaiko tėvais.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi A. Veryga.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama kolege, jūs savo kalboje paminėjote, kad pora jau apsisprendusi dėl apvaisinimo. Gal galite pasakyti, ar medikas turės žinoti ir įvertinti psichologiškai, ar jie atėjo ne apgaule ir iš tikrųjų jie jau yra apsisprendusi pora? Arba ateina vieniša... Jūs tai savo kalboje paminėjote, nereikia šypsotis. Ir Teisės departamentas lygiai taip pat sako: kokiais kriterijais vadovaujantis asmenys gali būti laikomi partneriais? Kokiais kriterijais? Irgi taip pat? Man net labai keista, kad jūs taip galvojate. Vaikas yra ne daiktas, vaikas tai yra atsakomybė, kurios reikės, kad visuomenei pateiktume iš tikrųjų užaugintą ir išauklėtą žmogų. Manau, kad čia didžiulė atsakomybė.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū už klausimą. Aš patikslinsiu, kad aš negalvoju, nes aš apžvelgiau kitų šalių praktikas. Partnerystės sutarčių reikalavimas yra perteklinis. Daugybė šalių tiesiog priima visas poras, kurios nori susilaukti kūdikio. Jų apsisprendimo susilaukti kūdikio ir tapti teisėtais kūdikio tėvais, gimus tam vaikui, kaip to reikalauja pati procedūra, užtenka tam, kad mes suprastume, kad šie žmonės yra pasiryžę tapti tėvais ir būti šeima.

PIRMININKĖ. Klausia A. Veryga. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiama kolege, aš manau, kad šis siūlymas yra dar vienas bandymas devalvuoti mūsų Konstitucijoje įtvirtintą santuokos institutą.

Bet aš turiu ir klausimų. Čia yra tiesiog mano vertinimas, ką aš pasakiau. Kaip šis projektas dera su vaiko teise žinoti savo tėvų tapatybę? Tai vienas klausimas. Kaip šis projektas siejasi ar yra susijęs su vienos lyties moterų porų, gyvenančių kartu, noru susilaukti vaikų? Tokiu atveju jos netgi ir abi galėtų tai padaryti prisistatydamos kaip vienišos. Ir ar ateityje siūlysite įteisinti surrogaciją, kad ir du kartu gyvenantys vyrai galėtų koku nors būdu susikombinuoti vaikų? Ačiū.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū už klausimus. Iš tiesų donorystė ir informavimas apie donoro tapatybę yra vienas iš klausimų. Moksliniai tyrimai rodo, kad užaugę vaikai nori žinoti savo tėvų tapatybę. Šitai leidžia kitų šalių įstatymai. Tai būtų dar vienas dalykas, kurį būtų galima taisyti. Jeigu tokia procedūra būtų teikiama, lietuviškos moterys naudotųsi Europos spermos donorų bankais. Tokiu atveju, jeigu donoras pats sutinka atskleisti savo tapatybę, ši teisė yra suteikiama ir gimęs vaikas gali žinoti savo tėvo tapatybę. Čia yra viena iš sričių, kur dar mes galėtume stiprinti savo įstatyminę bazę.

Dėl jūsų homofobijos. Aš suprantu, kad labai sunku yra gyventi gyvenimą su tokiu homofobijos lygiu. Turėtų būti sunki patirtis visą laiką bijoti, kad kokia nors vienos lyties pora kokią nors teisę įgaus, bet aš šiandien galiu jus patikinti, kad ir šiandien Lietuvoje dvi moterys gali auginti vaikus bendroje šeimoje, jos tą daro. Jos taip pat vyksta į Rygą, ten gauna tas paslaugas. Tokių šeimų mes turime. Ir, taip, gali būti, kad iš 1 tūkst. vienišų moterų, kurios norės susilaukti kūdikio pagalbiniu apvaisinimo būdu, o ne paleistuvystės būdu, gal iš to 1 tūkst. viena bus homoseksuali. Mes negalime paneigti tokios galimybės, nes ir šiandien šitos poros randa būdų, kaip tų kūdikių susilaukti – ar pasinaudoja vyrų teikiamomis paslaugomis, ar pasinaudoja Latvijos arba Estijos teikiamomis paslaugomis. Iki Rygos nėra taip jau toli, o medicininis turizmas... Tiesiog mūsų klinikos steigia filialus, mes prarandame ir finansus, kai tai vyksta, ir, aišku, mūsų piliečiai yra nuvilti, nes kitos Baltijos valstybės supranta savo demografinę situaciją ir vis dėlto supranta, kad kuo daugiau vaikų gimsta jų šalyje, tuo turtingesnė šalis tampa.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiama pranešėja, jūs sprendžiate vienišų moterų vienišumo klausimą, bet visai pamirštate vaiką visoje šitoje situacijoje. Mano vertinimu, siekdama vieniems pagerinti, sakykime, gyvenimą ir nepalikti jų vienišų, įgyvendinti savo motinystę tokiu būdu, jūs paliekate vienišus vaikus. Sutikime, pagal dabartinį teisinį reguliavimą mirus vienam iš tėvų vaikas vadinamas našlaičiu ir jam net priklauso, gali būti skiriama šalpos našlaičių pensija. Taigi valstybė suvokia, kad vaikas, netekęs vieno iš tėvų, patiria didelę skriaudą, ir net dėl to valstybė tokį vaiką paremia įmanomomis priemonėmis. Mano klausimas, kodėl jūs visoje toje istorijoje pamirštate vaiką ir jam tikrai sudarote galimybę kada nors ateityje panorėjus susipažinti...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). ...su tuo, kas buvo jo donoras? Turėti tėvą gyvenime tai ne tas pats, kas žinoti, kas yra tėvas donoras.

M. DANIELĖ (LF). Žiūrėkite... Labai ačiū už klausimą. Aš iš tiesų nieko nepamirštu ir nieko nesiūlau šiuo atveju, kas prieštarautų vaiko interesams. Pati moteris, kuri nuspręs tokiu būdu susilaukti vaiko, įvertins savo šeimos padėtį, savo artimų žmonių ratą – brolių, seserų, tėvų, kurie bus galimi seneliai, taip pat draugų ratą, taip pat savo finansus ir priims šitą sprendimą pati taip pat, kaip ji pati priima sprendimą susilaukti vaiko kitais būdais, sakykime. Dalis moterų tikrai šita paslauga nesinaudos, nes jos nenori vienos auginti vaiko arba abejoja savo galimybe ateityje susirasti partnerį. Tikrai yra toks segmentas moterų. Tačiau yra segmentas moterų, kurios įvertins savo situaciją kitaip ir priims kitokį sprendimą. Įstatymas yra apie tuos žmones, ne apie mus. Vadinasi, ne R. Tamašunienė, ne M. Danielė, ne A. Veryga ir ne A. Bagdonas, tačiau patys žmonės įvertins savo situaciją, savo finansus, savo sprendimus ir ką geriausio jie gali suteikti savo vaikui, nes tai brangiausia, ką jie gyvenime sukuria ir ko siekia. Manau, kad čia visiškai piliečių pasirinkimas, tikrai ne Seimo narių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimus, jau viršytas laikas. Motyvai. I. Pakarklytė kalba už.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Geri įstatymai ištis yra populiarūs ir tai parodo būtent Pagalbinio apvaisinimo įstatymo priėmimas. Mes matome didėjančius skaičius: 2017 metais 3 tūkst. porų pasinaudojo ta paslauga, pernai – 8 tūkst., tie skaičiai auga.

Kelis dalykus norėčiau akcentuoti. Konstitucinė šeimos samprata apima ir vienišus tėvus, ir nesusituokusias poras – tą reikia prisiminti. Šis projektas tikrai yra proga ištaisyti tą nelygybę, kai šeimos pagausėjimo... pagalbinio apvaisinimo būdu suteikiama ne visoms šeimoms. Tai reiškia, kad turėtume daugiau galimybių realiai spręsti demografines problemas.

Kitas akcentas, kuris mane labai liūdina, tiksliau, situacija, dabar esanti Seime. Kolegos iš opozicijos kovo mėnesį šioje salėje organizavo diskusiją, koks bus Lietuvos atsakas į demografinius iššūkius. Kolega A. Veryga dar vakar siūlė būtent festivalio diskusijos temą „Demografija Lietuvoje: ar turime šansų išlikti ir kaip paskatinti gimstamumą?“. Ir tai yra sprendimai, kurie skatina gimstamumą. Tai yra veikiantys sprendimai. Aš matau, kad ponas A. Veryga dabar užsirašęs kalbėti prieš. Tai ar jūsų tos deklaracijos ir tos siūlomos temos ir yra tik deklaracijos, ar jūs ieškote realių sprendimų?

Akivaizdu, kad demografijos klausimas, gimstamumo klausimas yra aktualus visiems: ir pozicijai, ir opozicijai, ir tai yra mūsų šansas įrodyti, kad mes rūpinamės šeimomis, kad mes norime realiais sprendimais paskatinti gimstamumą Lietuvoje ir suteikti galimybę toms poroms, kurios iki šiol jos neturėjo ir turėjo vykti į kaimynines šalis.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Jeigu pasaulis taip primityviai gebėtų išspręsti demografines problemas – apvaisindamas vienišas moteris, tai greičiausiai mes demografinių problemų pasaulyje jau iš viso neturėtume. Tai aš nenustebčiau, kad remdamiesi tokiu primityviu požiūriu jūs demografines problemas tuoj spręsite, siūlydami Lietuvoje panaikinti monogamijos principą. Kam jis yra reikalingas (ta pačia logika) – tik trukdo išspręsti demografines problemas.

Bet jeigu žiūrėtume rimtai ir be ironijos, tai ištis yra labai apmaudu, kad vėl pateikiant įstatymo projektą yra daromos manipuliacijos. Seimo narė įregistruoja pasiūlymus, kuriais įstatymo projekte įterpiamas vienintelis pakeitimas, tai yra vienišos moters, o salėje suokia dainas apie

tai, kad padės partneriams susilaukti vaikų. Tai šiuo atveju tikrai vienišų moterų apvaisinimas nieko bendro neturi su partnerių pagalba, juo labiau ir tos pagalbos joms nereikia, nes normos yra konstruojamos taip, kad būtų apvaisinami ir iš esmės vaisingi asmenys, tai yra asmenys, kurie neturi jokių sveikatos problemų. Natūraliai kyla klausimas, o ką mes tada darome iš sveikatos priežiūros paslaugos, kurią staiga pradedame teikti visiškai sveikiems asmenims, kurie, esant kitoms sąlygoms, galėtų natūraliu būdu susilaukti vaikų?

Aš manyčiau, kad visų pirma būtų labai garbinga nemeluoti Seimo nariams ir nemanipuliuoti jų jausmais, tiesiai šviesiai pasakant, kad projektas yra reikalingas ir iš esmės keičia tik vienišų moterų problemas ir netgi ne sveikatos problemas, o vaikų neturėjimo problemą, kuri atsiranda dėl to, kad moteris yra vieniša. Iš tikrųjų nemanipuliuokime žmonių jausmais ar žmonių ligomis tais atvejais...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...kai žmonės...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...dėl ligos negali susilaukti vaikų.

PIRMININKĖ. Replika. Prašom, T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Aš iš tikrųjų žaviuosi kolege A. Širinskiene, ji daug kalbėjo apie manipuliaciją ir melavimą Seimo nariams, bet iš tikrųjų ji yra ta Seimo narė, kuri meluoja ir manipuliuoja, nes buvo kalbama apie monogamijos principo Lietuvoje panaikinimą. Aš tik priminsiu, kad A. Širinskienė yra būtent tas žmogus, kuris siūlo Lietuvoje naikinti monogamijos principą įteisinant jungtinės veiklos sutartis, kurias galėtų sudaryti ne 2, o 12, 15 ir 16 asmenų. Gerbiama kolege, norėčiau, kad būtumėte nuoširdi, nuosekli ir tikrai neklaidintumėte Seimo narių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Širinskienė buvo paminėta. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš dar niekur negirdėjau, kad pasaulyje ūkinius santykius galėtų turėti tik du žmonės ir priešingas reguliavimas būtų laikomas monogamijos principo pažeidimu. Bet kadangi neabejoju, kad iki Seimo nario pakilęs ponas T. V. Raskevičius moka skaityti, tai greičiausiai reikėtų pasiskaityti Teisės departamento išvadą, kuri labai aiškiai sako (ir tai nėra melas, tai yra dokumentas), jog iš tiesų monogamijos principą yra rizikuojama pažeisti dėl to, kad nėra jokių saugiklių, kad nebūtų apvaisinti artimi giminaičiai, plius nėra jokių saugiklių, kad negalėtų gauti apvaisinimo paslaugų asmenys, kurie jau yra susituokę, tačiau su kitu asmeniu ateina ir paprašo pagalbinių apvaisinimo. Tiesiog mokykitės skaityti, jeigu neišmokote dar skaityti prieš tapdami Seimo nariais.

PIRMININKĖ. Replikomis apsiskeitėme. Gerbiami kolegos, jau balsavimo laikas atėjo, taigi pradėkime balsavimą ir iš karto apsispręsimė dėl šio klausimo, kurio pateikimas ką tik įvyko. 1-15 klausimas – Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2655. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 103: už – 40, prieš – 42, susilaikė 21. (*Plojimai*) Atmestas projektas. Atsiprašau, nepriartu projektui.

Mes turime apsispręsti, ar siūlyti tobulinti iniciatoriams, ar projektas bus atmestas. Taigi, kas siūlo tobulinti, balsuoja už, kas už tai, kad projektas būtų atmestas, balsuoja prieš.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už – 54, prieš – 51. Projektas bus tobulinamas.

10.47 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių, VII skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2)ES (priėmimo tęsinys)

Dabar grįžtame prie rytinės darbotvarkės. 1-2.1 klausimas – Konkurencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2664(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106: už – 102, prieš – 2, susilaikė 2. Konkurencijos įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-2.2 klausimas – lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-2665(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2665) priimtas. (Gongas)

V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Seimo Pirmininke, aš norėjau paklausti vieno klausimo: kas nusprendžia, kada reikia pagreitinto balsavimo, kada – sulėtinto?

PIRMININKĖ. Aš.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). O tai gal jūs galite... (Šurmulyš salėje, plojimai) ...iš anksto pasakyti, kad šiuo klausimu – greitas, tuo – lėtas. Kažkaip perspėkite.

PIRMININKĖ. Gerai, ateityje pasitaisyčiau.

Kitas darbotvarkės klausimas... E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Na, šia gera nuotaika norėčiau, kad mano balsas būtų už įskaitytas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (Šurmulyš, balsai salėje) Nespėjote? Na, ką dabar darysi.

10.48 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6, 8, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2699(2). Trumpas balsavimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 90, prieš – 2, susilaikė 26. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2699) priimtas. (Gongas)

10.49 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2711(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119: už – 110, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2711(2)) priimtas. (Gongas)

10.50 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 2, 5, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2628(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 112, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2628(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.51 val.

Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 5 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – lydimasis Žemės gelmių įstatymo projektas Nr. XIVP-2629(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 111, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2629(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.51 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 ir 27¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2371(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2371(2). Čia yra pasiūlymų. Taigi kviečiu K. Adomaitį į tribūną kaip komiteto pranešėją.

Dėl 1 straipsnio yra S. Gentvilo pataisa. Prašau, gerbiamas Simonai, pristatyti ją.

S. GENTVILAS (LSF). Aš prašau nebalsuoti, atsiimu siūlymą.

PIRMININKĖ. Atsiimate. Ir tada 1 straipsnį mes jau galime apsvarstyti. Ar galime, gerbiami kolegos, 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

Dėl 3 straipsnio taip pat yra S. Gentvilo pataisa, jai komitetas pritarė. Pristatykite.

S. GENTVILAS (LSF). Tiesiog čia yra suvienodinimas, ypač vėjo energetikoje, jeigu užsakai vėjo energetikos jėgainę, kartais ateina jėgainės per dvejus metus patobulėjusios ir net žemesnės. Kad nereikėtų išsiimti papildomo statybos leidimo sumažinus jėgainės aukštį, nurodoma, kad būtų galima nereikalauti statybos leidimo naujos laidos, jeigu įrenginys yra žemesnis. Kviesčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

K. ADOMAITIS (LF). Komitetas pritarė šitam pasiūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti šiai S. Gentvilo pataisai, jai pritarė komitetas bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ar galime visam 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Ačiū gerbiamam pranešėjui. Ir galime apsispręsti balsuodami dėl 1-6 klausimo – viso įstatymo projekto Nr. XIVP-2371(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už – 110, prieš nėra, susilaikė 11. Statybos įstatymo pakeitimas priimtas. (*Gongas*)

10.54 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1796 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2752(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 113, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2752(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.54 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2470(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122: už – 107, prieš – 1, susilaikė 14. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2470) priimtas. (*Gongas*)

10.55 val.

Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-8.2 klausimas – lydimasis Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo projektas Nr. XIVP-2471(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 109, prieš – 1, susilaikė 7. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2471) priimtas. (*Gongas*)

10.55 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2448(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – projektas Nr. XIVP-2448(2) ir keli sujungti. Tai yra Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Norėčiau pakviesti gerbiamą A. Žukauską, Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką, kuris padės mums apsvarstyti šį projektą, dėl jo yra labai daug pasiūlymų.

Pirmasis pasiūlymas dėl 1 straipsnio yra Seimo narės M. Ošmianskienės. Prašau, gerbiama Monika.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Siūlau sausio 4 dieną paskelbti Pasauline Brailio rašto diena. Iš esmės visi pasiūlymai yra susiję su dienomis, svarbiomis žmonėms su negalia. Jos iki šiol buvo neminimos ir žmonės su negalia buvo palikti paraštėse. Jiems svarbiausios dienos tikrai yra kruopščiai atrinktos ir pasiūlytos pagal skirtingus negalios tipus. Šiuo atveju pasiūlymą būtent sausio 4 dieną paskelbti Pasauline Brailio rašto diena gavome iš Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjungos atstovų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime sutarti, kad 29 nereikia dėl nė vieno iš jų, kad visus pasiūlymus svarstome bendru sutarimu? Galime.

Prašau, gerbiamas komiteto pirmininke, komiteto nuomonė.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Komiteto nuomonė – pritarti, kaip ir dėl visų kitų tarptautinių atmintinų dienų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvų nėra. Apsisprendime balsuodami dėl M. Ošmianskienės pasiūlymo. Kas pritariate – balsuojate už, kas manote kitaip – balsuojate kitaip.

Balsavo 111: už – 101, prieš – 1, susilaikė 9.

Kitas pasiūlymas. (Taip, nereikės atskirai, aš tada pasakysiu, kad jūs pritariate.) Taigi, Seimo narys A. Bagdonas taip pat registravo siūlymą. Gerbiamas Andriau, pristatykite jį.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitete svarstėme sprendimą į vieną įstatymo projektą sujungti keturis siūlymus: Nacionalinę emancipacijos dieną, Pasaulinę nevyriausybių organizacijų dieną, taip pat Lietuvos polifoninių dainų dieną. Prie jų buvo prijungta ir kovo 24-oji, kurią buvo siūloma įtraukti į atmintinų dienų sąrašą kaip Nuotoliu dirbančių dieną. Mes su kolegomis manome, kad sujungimas apskritai yra bloga praktika. Ši diena niekaip neprilygsta toms visoms trimis dienoms, kurios buvo išvardintos anksčiau, tai siūlytume dėl jos balsuoti atskirai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prašau, komiteto nuomonė.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Pritarė šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. K. Masiulis kalba prieš.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Tradiciškai niekada mano balsas į dangų nekyla dėl šito klausimo, bet aš ir dar kartą pasakysiu, kad įvairios organizacijos gali pasiskelbti tas dienas ir mums nebūtina čia jas įvedinėti į įstatymus. Tegul tas dienas švenčia įvairios bendrijos. Dabar išeis labai įdomiai, nes ten vienokių neįgaliųjų, kitokių neįgaliųjų, trečiokių neįgaliųjų... Dirbančių nuotoliu, Dieve mano, pusiau nuotoliu, kartais nuotoliu, kartais nebedirbančių nuotoliu, nes pandemija praėjo. Kurią čia mes dabar tą dieną švėsime?

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl Seimo nario A. Bagdono pataisos.

Balsavo 103: už – 67, prieš – 3, susilaikė 33. Pasiūlymui pritarta.

Kitas pasiūlymas Seimo narės M. Ošmianskienės. Prašom, gerbiama Monika.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dabar siūloma kovo 1 dieną paskelbti Tarptautine žmonių su negalia vežimėlio diena. Vėlgi tai yra labai svarbu fizinę negalią turintiems asmenims. Šia diena būtų siekiama atkreipti dėmesį į fizinės aplinkos prieinamumą bei žmonių apribojimą būtent dėl judėjimo. Aš siūlyčiau, gal galime visus pasiūlymus kartu apsvarstyti ir balsuoti dėl jų, nes jie visi...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Matyt, Seimas norėtų dėl kiekvieno atskirai apsispręsti. Komiteto pirmininkas minėjo, kad visiems pritarta, tad atskirai nebeatsiklausiu. Komitetas pritaria šiam pasiūlymui. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate M. Ošmianskienės pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 104: už – 90, prieš – 1, susilaikė 13.

Toliau kita M. Ošmianskienės pataisa dėl balandžio 2 dienos. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Siūloma balandžio 2-ąją paskelbti Pasauline autizmo supratimo diena. Autizmo problematika mūsų visuomenėje ištis vis aktualėja, tad šią dieną, balandžio 2 dieną, skatinti Jungtinių Tautų valstybes nares imtis priemonių ir didinti visuomenės informuotumą apie autizmo spektro raidos sutrikimus, atkreipti atsakingų institucijų dėmesį į kylančias problemas šeimoms, auginančioms autizmo spektro sutrikimą turinčius vaikus, ir panašiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas pritarė. Apsispręskime dėl balandžio 2 dienos – Pasaulinės autizmo supratimo dienos. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 100: už – 87, prieš – 1, susilaikė 12. Pasiūlymui pritarta.

Kitas M. Ošmianskienės pasiūlymas – dėl gegužės 4 dienos.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Siūloma gegužės 4 dieną paskelbti Lietuvių gestų kalbos diena. Būtent Lietuvių gestų kalbos diena ypač svarbi kurčiųjų bendruomenei, nes jų kalba yra laikoma žmogaus pagrindine teise.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atkreipsiu dėmesį, kad komitetas pritarė iš dalies, tiesiog pataisė, kad rugsėjo 23 diena būtų Tarptautinė gestų kalbų diena. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate... Atsiprašau. Motyvai. K. Masiulis – prieš.

Gerbiami kolegos, aš noriu paprašyti tylos salėje. Labai triukšminga.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kelis gestus mes visi mokame, bet geriau kai kurių nemokėti būtų. (Juokas salėje)

PIRMININKĖ. Balsuokime dėl M. Ošmianskienės pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 103: už – 81, prieš – 3, susilaikė 19.

Kitas M. Ošmianskienės pasiūlymas – dėl gegužės 5 dienos. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gegužės 5 dieną minima Europos žmonių su negalia savarankiško gyvenimo diena, tai esminė, matyt, požiūrio keitimo į žmones su negalia klausimo diena, nes savarankiškas gyvenimas jiems iki šiol buvo neprieinamas, o dabar keičiama visuomenės samprata ir į žmones su negalia žiūrima per žmogaus teisių prizmę, užtikrinant kiekvienam asmeniui galimybę gyventi savarankiškai, o ne kur nors uždarytam be teisės rinktis. Ši diena be galo svarbi yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl M. Ošmianskienės pasiūlymo.

Balsavo 102: už – 82, prieš – 1, susilaikė 19. Pasiūlymui pritarta.

Kitas – G. Palucko pasiūlymas dėl rugpjūčio pirmojo šeštadienio. Gerbiamo Gintauto nėra. Nemanau, kad atsiima. Norėčiau paprašyti gerbiama komiteto pirmininką, kad iš vietos tiesiog pagarsintų G. Palucko pasiūlymą. Jam komitetas pritarė.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Ačiū. Komitetas pritarė dėl Bitininkų dienos, nes tai yra kultūros dalis. Ne vien medus, ir bitės.

PIRMININKĖ. Gerai, ačiū. Komitetas pritarė. Gerbiami kolegos, apsispręskime ir balsuokime. Kas pritariate G. Palucko siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 108: už – 100, prieš – 1, susilaikė 7. Pritarta.

Kitas – M. Ošmianskienės pasiūlymas dėl spalio 10 dienos. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Spalio 10 dieną minima Pasaulinė psichikos sveikatos diena. Ši diena yra skirta dėmesingumui psichikos sveikatai didinti, visuomenei supažindinti su psichikos ligų priežastimis ir skatinti jų nestigmatizuoti. Šie tikslai ypač svarbūs Lietuvoje, todėl siūlau šią dieną įprasminginti – įtraukti į atmintinų dienų sąrašą. Tą mes, matyt, visi patyrėme po kovo.

PIRMININKĖ. Balsuokime dėl M. Ošmianskienės pasiūlymo.

Balsavo 97: už – 87, prieš – 1, susilaikė 9. Pasiūlymui pritarta.

Kitas M. Ošmianskienės pasiūlymas – dėl spalio 15 dienos.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Spalio 15 dieną minima Pasaulinė baltosios lazdelės diena. Tai yra neregijų pagrindinis įrankis. Todėl siūloma įtraukti šią dieną į atmintinų dienų sąrašą ir taip siekti atkreipti visuomenės dėmesį į mūsų visuomenėje gyvenančius neregijus ir į tai, kad jiems aplinka taip pat turi būti prieinama ir pritaikyta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas tam pritarė. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime.

Balsavo 103: už – 97, prieš – 1, susilaikė 5. Pasiūlymui pritarta.

Ir paskutinis pasiūlymas – dėl gruodžio 3 dienos.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gruodžio 3 dieną minima Tarptautinė žmonių su negalia diena. Tai yra proga atidžiau pažvelgti į negalią turinčių žmonių situaciją tiek pasaulyje, tiek Lietuvoje, į jų vaidmenį visuomenėje. Siekdama įprasminginti šią datą, siūlau ją įtraukti į atmintinų dienų sąrašą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas pritarė. V. Pranckietis kalba prieš.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami kolegos, man atrodo, mes, įteisindami tokias dienas, dar kartą primename neįgaliajam, kad jis yra neįgalus. Ar tikrai reikia dar kartą taip viešai jam priminti? Todėl aš siūlyčiau iš viso tokių dalykų nei viešinti, nei garsinti, o tiesiog gyventi su tais žmonėmis ir užtikrinti jiems lygias teises. Ačiū.

PIRMININKĖ. Apsispręskime ir balsuokime dėl M. Ošmianskienės pasiūlymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 103: už – 89, prieš – 1, susilaikė 13. Pasiūlymui pritarta.

Gerbiami kolegos, dabar jau galime apsispręsti dėl viso 1 straipsnio su visais pasiūlymais. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Reikalaujate balsuoti. Gerai, balsuokime dėl 1 straipsnio. Kas pritariate jam, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 105: už – 91, prieš – 1, susilaikė 13. Visam straipsniui pritarta.

Ir dėl viso projekto – ar dėl motyvų užsirašiusių turime? Nėra. Balsuokime dėl viso Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2448(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105: už – 94, prieš – 1, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2448) priimtas. (Gongas)

11.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. XIII-2791 „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-2686(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-10 klausimas – nutarimo dėl Seimo nutarimo „Dėl Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projekto“ pripažinimo netekusiu galios projektas Nr. XIVP-2686(2). Balsuokime.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 113: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 1. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-2686) priimtas. (*Gongas*)

11.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-11.1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projektas Nr. XIVP-2338(3). Pranešėja yra Audito komiteto atstovė R. Budbergytė. Kviečiu į tribūną.

Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba. Prašom pristatyti komiteto nuomonę.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Komiteto nuomonė yra pritarti bendru sutarimu, ji realizuojama toliau projekte.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma įregistravo pataisą dėl 1 straipsnio. Prašom, gerbiamas Jurgi, pristatyti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atsirado dar daugiau Seimo įkurtų institucijų, kurios labai akcentuoja savo nepriklausomumą ir prašo jas išbraukti iš tų audituojamų institucijų sąrašo. Tai būtų Vyriausioji rinkimų komisija, Konkurencijos taryba, žurnalistų etikos inspektorius. Aš siūlau tą ir padaryti, kad nebūtų čia tų abejonių. Tiesiog aš ir įregistravau pasiūlymą taip, kaip institucijos prašė, kad jas išbrauktume iš jau mūsų aprobuotų anksčiau Seimo kanceliarijos audituojamų institucijų sąrašo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Manau, 29 palaikančius turime, ar ne? Galime bendru sutarimu pritarti, kad svarstome? Dėkui. Prašom, gerbiama Rasa, komiteto nuomonė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Toliau kita pataisa... Taip, turime apsispręsti dėl šios pataisos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu.

Kita pataisa yra Seimo nario A. Syso. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, kadangi buvo pasiūlyta 13, jau dabar pritariame J. Razmos, išbraukiame keturias, tai mano klausimas: kodėl šį darbą turi daryti Kanceliarijos Vidaus audito tarnyba? Teikiu pataisą, nes teko ketverius metus būti atsakingam už Kanceliarijos darbą, žinau, kaip tai dirbama. Aš manau, jeigu auditas normaliai dirbtų, šiandien mes neturėtume politinės krizės, kuri įvyko, jeigu visi auditai, kurie turėjo būti vidiniai ir išoriniai, būtų daromi laiku. Bet nereikėtų Seimo kanceliarijos apkrauti tokiu darbu, nes šis auditas bus grynai finansinis, tai yra viešieji pirkimai ir kaip tvarkomasi su finansais. Aišku, kad ministerijos kur kas geriau išmano sritį, kurioje dirba šios institucijos. Tai vienas dalykas.

Antras, mes žinome savo pačių interesą, jeigu kas nors nepatinka vienoje ar kitoje komisijoje, taip sakant, daryti įtaką. Ar nebus Vidaus audito tarnyba atpirkimo ožys, kai Seimo nariai eis pas ją ir reikalaus prašukuoti vieną ar kitą instituciją? Aš manau, jeigu mes kalbame apie nepriklausomą, tai to nesiekime su Seimu, o leiskime ministerijų audito tarnyboms padaryti tą finansinį auditą. Tai būtų paprasčiau ir pigiau tiek mokesčių mokėtojams, tiek Seimo kanceliarijai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar yra 29, kurie palaiko šios pataisos svarstymą? Ne. Balsuojame. Kas palaiko, kad svarstytume šią A. Syso pataisą?

Turime. Už – 32. Prašau, komiteto nuomonė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Komitetas vienbalsiai nepritarė A. Syso nuomonei.

PIRMININKĖ. Gerbiama Rasa, ar tikrai, nes, man atrodo, pritarta iš dalies?

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Pritarta iš dalies tik kitam, o ne siūlymui pavesti ministerijų audito tarnyboms audituoti Seimui atskaitingas institucijas. Iš dalies pritarta tik tam, kad išbrauktume iš 13 institucijų sąrašo dar tas keturias institucijas, jas mes jau išbraukėme pono J. Razmos siūlymu. O tai daliai, kad audituotų ministerijos, komitetas bendru sutarimu nepritarė, nes neatlaiko jokios logikos, kad Seimui atskaitingas institucijas pavestume ministerijoms, kurios geriau žino tą sritį. Bet čia yra atskaitingumo ir Konstitucijos klausimas.

PIRMININKĖ. Motyvai. I. Šimonytė – prieš.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiama Rasa jau iš esmės pasakė, aš gal truputėlį papildysiu. Jau čia mes Seime čiaudome dėl to, kas turėjo atsitikti ir būti padaryta savivaldybių tarnybose. Tai, ką siūlo gerbiamas Algis, iš tikrųjų yra nesusipratimas ir valdymo požiūriu, ir turinio požiūriu todėl, kad ne apie finansinį auditą čia kalbama. Yra, kas atlieka finansinį auditą, yra Valstybės kontrolė, kuri finansinį auditą ir atliks. Kalbama apie vidaus auditą. Pavesti ministerijoms daryti vidaus auditą įstaigose, kurios yra atskaitingos Seimui, yra tikrai nesusipratimas. Labai raginčiau kolegas balsuoti prieš, nes čia į jokių principus nepataiko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Noriu atsiklausti A. Syso, ar tinka pritarimas iš dalies, ar reikalaujate balsuoti dėl jūsų pataisos tokios, kokia ji buvo registruota?

A. SYSAS (LSDPF). Prašau balsuoti, kad istorijoje liktų, nes grįšime prie šito klausimo po pusmečio, po metų.

PIRMININKĖ. Gerai. Apsispręskime dėl A. Syso visos apimties pataisos. Kas pritariate jai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110: už – 19, prieš – 48, susilaikė 43. Nepritarta. Taigi lieka komiteto variantas – pritarimas iš dalies ir pagal komiteto nuomonę suredaguota versija.

Dėl viso 1 straipsnio jau galime apsispręsti. Balsuokime. Kas pritariate 1 straipsniui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 109: už – 101, prieš – 1, susilaikė 7. 1 straipsniui pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju. Dėl 3 straipsnio buvo registruota A. Syso pataisa, tačiau ji neišlaikė laiko termino, 48 valandų. Taigi komitetas nesvarstė ir mes neturime, dėl ko balsuoti. Ar galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime.

Ir motyvai dėl viso įstatymo. Motyvai už – Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų norėjau pasidžiaugti ir visiems, kurie šiandien palaikė šitą įstatymą arba palaikys įstatymo projektą, tikrai būsiu dėkingas todėl, kad Seime daugelį metų nebuvo sistemos ir tvarkos. Mes iš viso turėjome, kaip ir čia sąrašė yra, 13 institucijų, kurių vidaus audito tarnybų patikrinimai arba vidaus patikrinimai buvo atliekami be jokios sistemos ir tvarkos. Todėl šiandien kaip tik šitas Seimo nutarimas įves atitinkamą tvarką, kad dalį vidaus audito privalės organizuoti Seimo kanceliarija, o keturias institucijas, kurios turi tam tikrą nepriklausomumo bruožą, reikės parinkti iš rinkos viešųjų pirkimų nustatyta tvarka. Šiandien svarstant tokį svarbų klausimą atvyko didžiulė delegacija iš Šilutės rajono. Tikrai noriu pasveikinti. Aš manau, kad tie, kurie šiandien čia dalyvauja, taip pat pritaris mūsų pasiūlymui ir mes priimsime didele balsų dauguma. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl 1-11.1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Vidaus audito tarnybos paskyrimo“ projekto. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 114: už – 103, prieš nebuvo, susilaikė 11. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-2338) priimtas. (*Gongas*)

11.20 val.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2339(2) (priėmimo tęsinys)

Apsispręskime dėl lydimąjo 1-11.2 klausimo – projekto Nr. XIVP-2339. Balsuojame dėl Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimo projekto. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 12. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2339) priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2340(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas yra 1-11.3 klausimas – lydimasis Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-2340. Kadangi keičiamas Seimo statutas, reikia dėl kiekvieno straipsnio apsispręsti balsuojant. Balsuokime dėl 1 straipsnio. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 82: už – 72, prieš nebuvo, susilaikė 10. 1 straipsniui pritarta.

Balsuokime dėl 2 straipsnio. Kas pritariate 2 straipsniui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 73: už – 72, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta.

Balsuojame dėl viso Seimo statuto pakeitimo projekto Nr. XIVP-2340.

Balsavo 69: už – 67, prieš nebuvo, susilaikė 2. Šiek tiek pritrūko dalyvaujančių balsų, pakartosime kažkuriuo vėlesniu... Atsiprašau, teisingai, nepriimtas. Taip, mane taiso. Nepriimtas. Gerai. (*Balsai salėje*)

11.23 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2531(3) (priėmimo tęsinys)

Judame toliau. 1-12 klausimas – Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-2531(3). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Balsuokime dėl 1 straipsnio.

Užsiregistravo 69, balsavo 69: už – 68, prieš nebuvo, susilaikė 1.

Kadangi nėra 71 dalyvaujančio, tai, matyt, tęsti šito klausimo svarstymą nėra prasmės. Galime, žinoma, kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją ir atsiklausti, kaip tokiu atveju reikėtų daryti, ar 71 už, ar 71 dalyvaujantis, nes nematau prasmės tęsti būtent šito klausimo svarstymą.

E. Pupinis nori pasisakyti. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Pirmininke, čia poros žmonių tikrai neveikė mygtukas. Gal galima perbalsuoti? Vis dėlto dar kartą prašo pabandyti. Iš tikrųjų mes dviese prašome.

PIRMININKĖ. Aš manau, kolegos, žinokite... (*Triukšmas salėje*) Aš vis dėlto priimu sprendimą kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, kad pasiaiškintume, kaip tokiais atvejais turėtume daryti.

11.25 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1508(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-13.1 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1508(2). Kviečiu pranešėją Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę gerbiamą I. Haase, dėl jo yra nemažai pataisų, pasiūlymų. Dėl 1 straipsnio yra Seimo nario K. Adomaičio pataisa. Gerbiamasis Kasparai, ar galėtumėte pristatyti savo pasiūlymą dėl 1 straipsnio?

K. ADOMAITIS (*LF*). Esu pateikęs kelis pasiūlymus dėl šio projekto, jie labiau yra techninio pobūdžio – patikslinti kai kurias sąvokas. Viena susijusi su tuo, kad pažeidžiamu būtų pripažintas ir dalyvis elektrinėmis judumo priemonėmis. Patikslinti dviračių juostos, dviračių takų apibrėžimą, tam komitetas pritarė iš dalies. Ir patikslinti motorinio dviračio apibrėžimą, tam komitetas irgi pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šį pasiūlymą?

K. ADOMAITIS (LF). Komitetas šiaip pritarė.

PIRMININKĖ. Nesvarbu, vis tiek atsiklausime Seimo. Pabalsuokime, ar yra 29 Seimo nariai? Tikrai taip, yra. Prašom, komiteto nuomonė.

I. HAASE (TS-LKDF). Komitetas pritarė iš dalies. Komiteto argumentai, kad nepritarta išbraukti patikslinto projekto 1 straipsnio 1 ir 2 dalis. Balsavimo rezultatai dėl šio pakeitimo: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Taip pat papildant žodžiais „motorinių dviračių“. Nepritarta projekto sąvokos „motorinis dviratis“ pakeitimui 1 straipsnio 5 dalyje. Balsavimo rezultatai dėl šio pakeitimo: už – 4, prieš nėra, susilaikė 5.

Pritarta, kad būtų įrašyta pažeidžiamo eismo dalyvio sąvoka. Balsavimo rezultatai dėl šio pakeitimo: už – 9, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

Ir komiteto pasiūlymas pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: dviračio juostą sudaro dviračių, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismui skirta važiuojamosios kelio dalies juosta, atskirta horizontaliojo ženklavimo linija ir pažymėta dviračio simboliu. Taip pat pakeisti 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip: dviračių takas – tai dviračių, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismui skirtas kelias arba kelio dalis, pažymėta jam skirtais kelio ženklais. Dviračių takas privalo būti atskirtas nuo kelio ar jo dalių kelio inžinerinėmis priemonėmis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, apsispręskime balsuodami dėl K. Adomaičio pasiūlymo, jam komitetas pritarė iš dalies. Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas V. Mitalas. Balsuokime. Aš dar turiu atsiklausti K. Adomaičio. Ar jums tinka pritarimas iš dalies? Komiteto versija?

K. ADOMAITIS (LF). Iš tiesų trys pasiūlymai.

PIRMININKĖ. Dėl pirmojo.

K. ADOMAITIS (LF). O kuris tas pirmas, aš dabar tiesiog...

PIRMININKĖ. Pirmasis, kurį ką tik tai...

K. ADOMAITIS (LF). Čia yra trys kaip vienas iš tiesų svarstomi, todėl sunku įvardinti.

PIRMININKĖ. Gerai, tuomet balsuojame dėl visos apimties jūsų pirmojo pasiūlymo. Ar visgi pritariate komiteto išvadai? Įjunkite. Viskas gerai. K. Adomaičiui dar kartą įjungiamo ir jisai pakomentuos.

I. HAASE (TS-LKDF). Gal aš patikslinčiau, gerbiama Pirmininke. Galėčiau.

PIRMININKĖ. Gerai.

I. HAASE (TS-LKDF). Komitetas K. Adomaičiui pritarė iš dalies ir patikslino sąvoką „dviračių juosta“: papildė „motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių“, apie tai buvo kalbėta. Ir taip pat „dviračių takas“, kad juo gali važiuoti dviračiu, motoriniu dviračiu ir elektrine mikrojudumo priemone. Pritarta buvo iš dalies.

K. ADOMAITIS (LF). Šitam pritarimui iš dalies pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame dėl komiteto... Yra dėl motyvų. Nebėra dėl motyvų. Gerai, kolegos, balsuojame dėl komiteto versijos, kuria yra pritariama iš dalies K. Adomaičio pataisai. Jis su tuo sutiko.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Sveiki visi. Balsavo 102: už – 97, prieš nėra, susilaikė 5. Pasiūlymui pritarta.

Toliau mano suvestinėje redakcijoje, netikiu savo akimis, yra Valstybinės lietuvių kalbos komisijos siūlymas. Bet kadangi ši komisija neturi įstatymų leidybos teisės, kas jau kas, TTK biuras turėtų žinoti, tai aš suprantu, kad čia dabar yra kaip biuro pasiūlymas, kaip komiteto pasiūlymas, dėl terminų apibrėžimo. Teisingai?

I. HAASE (TS-LKDF). Taip, teisingai, gerbiamas pirmininke. Kadangi buvo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pastaba dėl termino „elektrinė mikrojudumo priemonė“ apibrėžties, jie siūlė ją redaguoti, todėl TTK tokią sąvoką kaip „elektrinė mikrojudumo priemonė“ suredagavo ir dabar siūlo pritari komiteto nuomonei.

PIRMININKAS. Dėkoju.

I. HAASE (TS-LKDF). Už komiteto pasiūlymą balsavo 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal galime bendru sutarimu pritarti šitam pasiūlymui? Galime. Ačiū, pritarta.

Toliau yra Teisės departamento pasiūlymas dėl teisinės technikos, jam komitetas taip pat pritarė bendru sutarimu.

I. HAASE (TS-LKDF). Technikos taisyklių.

PIRMININKAS. Galime pritarti bendru sutarimu šitam pasiūlymui? Galime. Ir dabar dėl to paties straipsnio yra Seimo narių siūlymų. Pirmasis yra A. Bagdono siūlymas. Jį kviečiu pristatyti. Prašom, A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Mielie kolegos, man atrodo, mes svarstydami K. Adomaičio pasiūlymą, kadangi jis buvo dvigubas, jis iš karto siūlė ir dėl 1 straipsnio, ir dėl 2 straipsnio, tai siūlymą dėl 2 straipsnio, kur komitetas svarstė, mes ką tik praleidome. Čia turėjo būti prie motorinių dviračių. Mes praleidome, nes komitetas svarstė ir nepritarė, dėl jo reikėtų balsuoti. Gal biuras gali patikslinti. Čia tiesiog suvestinėje redakcijoje, matyt, yra praleista.

PIRMININKAS. Žiūrėkite, K. Adomaičio siūlymą dėl 1 straipsnio mes ką tik apsvaistėme, pritarėme jam iš dalies. Ir daugiau aš K. Adomaičio siūlymų iki 1 straipsnio, iki A. Bagdono siūlymo nematau. Jeigu kas nors išvys, tai duokite ženklą. Gerai. Prašom A. Bagdoną pristatyti siūlymą.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Dėl šio įstatymo projekto priėmimo stadijoje yra net dešimt siūlymų. Dviem komitetas pritarė, keliems pritarė iš dalies. Kad nenutiktų taip, kaip nutiko priimant dėl farmakoteknikų įstatymą, aš siūlyčiau atsižvelgti į komiteto nuomonę ir pritarti tiems siūlymams, kuriems komitetas pritarė, tai yra ketvirtas ir penktas siūlymai, kuriuos pasirašiau tiek aš, tiek gerbiami kolegos. Šiems siūlymams taip pat pritarė ir Susisiekimo ministerija, ir policijos atstovai. Pirmam mano siūlymui nepritarė, todėl aš neprašau dėl jo balsuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Siūlymas yra atsiimtas. Toliau yra J. Sabatausko siūlymas. Suprantu, čia komitete buvo balsuojama alternatyviai, bet vis tiek iš pradžių J. Sabatauskas pristato savo siūlymą. Juliau, prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Nebuvo balsuojama alternatyviai. Buvo balsuojama dėl kiekvieno siūlymo atskirai. Šiuo siūlymu aš taisau tą redakcinę klaidą, kuri buvo padaryta svarstymo stadijoje, kai kartu su vandeniu buvo išpiltas kūdikis. Ačiū kolegai V. Kernagiui, kuris atkreipė dėmesį, nes po svarstymo išėjo taip, kad dviračių nebeliko. Aš gražinu dviračius, tai yra šaligatvis gali būti naudojamas dviračių eismui. Pasitariau su lietuvių kalbos specialistais (tai buvo aptarta ir komisijoje): kai šaligatvis ar jo dalis pažymėta dviračių tako ženklais, jis gali būti naudojamas dar ir motorinių dviračių, ir motorinių... ir elektrinių mikrojūdumo priemonių eismui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

I. HAASE (TS-LKDF). Komiteto nuomone, nepritarta Seimo nario J. Sabatausko pasiūlymui. Komiteto argumentai: komitetas pritarė Seimo narių: A. Bagdono, J. Razmos, A. Matulo, ir kitų Seimo narių pasiūlymui dėl šaligatvio sąvokos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar yra motyvai dėl šio pasiūlymo, kadangi komitetas nepritarė. Prieš kalbės A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau tiesiog patikslinti gerbiamą Juliją. Jisai teisingai pasakė dėl dviračių, tačiau nepasakė antrosios dalies. Iš tiesų jo pasiūlymas reiškia, kad šaligatviai, kurie nėra pažymėti dviračių tako kelio ženklu, negalėtų būti naudojami paspirtukų ir kitų judumo priemonių. Tai yra problema todėl, kad ne visi šaligatviai gali būti pažymėti ir nebūtinai viską reikia žymėti. Apie tai diskutuosime prie kitų pasiūlymų, kurie geriau nusako būtent šį aspektą. Todėl aš siūlau nepritarti Juliaus pasiūlymui, o paskui pritarti vėliau eisiantiems pasiūlymams ir tą pačią problemą išspręsti geresniu būdu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, kolegos. Aš iš tikro palaikau J. Sabatausko pasiūlymą todėl, kad šaligatviai pirmiausiai yra skirti žmonėms. Mes kažkodėl užmiršome šitą ir dabar dėl vieno-

kių ar kitokių priežasčių bandome būtent ant šaligatvių sudėti tai, ko nori kai kurios komercinės struktūros. Atsiprašau, pažiūrėkite Vilniuje: štai čia eina juosta palei Nerį. Pamatysite, kiek ten skirta vietos pėstiesiems ir kiek skirta vietos vadinamosioms judumo ar judrumo priemonėms. Žmogus Vilniuje yra stumiamas nuo šaligatvio, taip atvirai kalbant. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar apsispręsimė, ar pritariame J. Sabatausko siūlymui. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 98: už – 24, prieš – 34, susilaikė 40. Nėra pritarta.

Toliau yra Seimo narių A. Vyšniausko, V. Semeškos, I. Haase siūlymas. Prašau A. Vyšniausko pristatyti šį teikėjų siūlymą.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš tiesiog pirmiausia turiu pasakyti remarką: prieš tai balsuodamas susipainiojau ir norėjau balsuoti prieš, bet ne esmė.

Toliau mūsų su V. Semeška ir I. Haase pasiūlymas. Mes siūlome leisti savivaldybėms nustatyti zonas, kuriose iš esmės būtų galima naudoti paspirtukus ir kitas mikrojūdumo priemones. Dabartinis reguliavimas labai daug paspirtukininkų išstumtų į gatves ir sukeltų daug problemų savivaldybėms, nes per labai trumpą laiką joms reikėtų nupaišyti ženklus, sužymėti šaligatvius ir tai kainuotų tikrai ganėtinai daug lėšų. Skirtingai nei kiti, mes siūlome eiti tokiu griežtesniu keliu: numatyti, kad yra toks visuotinis draudimas, kad negalima važiuoti šaligatviais, tačiau savivaldybė gali pasirinkti vietas, kuriose yra leidžiama.

Noriu pabrėžti, kad kalbame apie vietas. Nekalbame apie šaligatvius. Savivaldybė gali paįmėti ir, pavyzdžiui, nustatyti, kad Vilniaus miesto Balsių mikrorajone galima važiuoti paspirtukais. Kodėl? Todėl, kad yra mažas eismas, mažai eismo įvykių ir kitų dalykų. Šis pasiūlymas buvo derintas su Vilniaus miesto savivaldybe, daug diskutavome komitete ir, mano galva, jis būtų geriausias ir atliepiantis tą tokią griežtesnę liniją. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašau pristatyti komiteto poziciją.

I. HAASE (TS-LKDF). Komitetas nurodytam pasiūlymui nepritarė, komiteto argumentai: buvo pritarta Seimo narių A. Bagdono, J. Razmos, A. Matulo ir kitų Seimo narių pasiūlymui dėl šaligatvio sąvokos. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 1, susilaikė 4. Komiteto nuomonė – nepritari.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl motyvų už kalbės V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jau kolega A. Vyšniauskas paminėjo, kad didžiausia savivaldybė, Vilniaus miesto savivaldybė, būtent ir siūlė, pritarė šiam variantui. Tai puiki proga pačioms savivaldybėms savo ūkyje susižiūrėti, kur savivaldybė nori leisti važiuoti paspirtukais, kur riboti tokį judėjimą. Kviesčiau pritarti šiam aiškiam projektui – mes siūsimė visuomenei puikų ženklą, kad kiekviena savivaldybė atsakinga už tas zonas, kur paspirtukais galima važiuoti šaligatviu, kur ne. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės J. Sabatauskas. Prašau.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia norėčiau dėl nepritarimo argumentų. Man labai keistas toks argumentas – nes pritarta kitam siūlymui, kuris buvo svarstomas vėliau negu šitas. Tai tikrai ne dėl to nepritarta. Reikėtų išmokti rašyti pirmiausia tikrus argumentus.

O čia, deja, tai, ką norėjau ištaisyti ir grąžinti dviračius, čia kaip tik parašyta: negali būti dviračiai, o tik tada, išskyrus tose vietose, kur savivaldybė nustato. Tai va, tik tiek. Tai, ką norėjau ištaisyti, čia atvirkščiai juos išvaro.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dabar apsispręsimė, ar pritariame šitam siūlymui.

Balsavo 111: už – 41, prieš – 22, susilaikė 48. Nepritarta.

Toliau yra siūlymas, dėl kurio čia į kitus siūlymus daug kartų referavo, A. Bagdono, J. Razmos, A. Matulo, R. Tamašunienės ir kitų. Prašom dabar pristatyti šį siūlymą.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, aš džiaugiuosi, kad Teisės ir teisėtvarkos komiteto tiek pirmininkė, tiek nariai iš tiesų šį įstatymo projektą nagrinėjo gana ilgai ir priėmė, manau, gerus šią dieną sprendimus.

Pagrindinis siūlymo tikslas yra tas, kad mes tikrai pasitikime savivalda ir leidžiame jai pačiai nuspręsti, kuriuose pėsčiųjų takuose apskritai būtų draudžiamas elektrinių paspirtukų važinėjimas. Man atrodo, puikus pavyzdys yra Vilniaus savivaldybė, kuri keturiose gatvėse jau uždraudė važiuoti elektriniais paspirtukais. Kodėl? Todėl, kad pėsčiųjų eismas tose vietose yra gana

intensyvus. Vilniaus savivaldybės pavyzdžiu žengia ir Palanga, ir Neringa. Man atrodo, šis sprendimas yra subalansuotas, taupantis savivaldybių lėšas, tačiau tą patį rezultatą mes pasieksime ne draudimais, o kitomis priemonėmis. Aš kviečiu jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu pristatyti komiteto poziciją.

I. HAASE (TS-LKDF). Komiteto nuomonė – pritarti nurodytam pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nėra, susilaikė 4.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar motyvai. Už kalbės A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Mieli kolegos, kadangi prieš tai nebuvo pritarta mano pasiūlymui, vis tiek, matyt, šitą situaciją reikės taisyti. Iš visų likusių variantų, manau, gerbiamo A. Bagdono ir kitų pasiūlymas yra geriausias ir raginu jam pritarti. Griežtumo jam trūksta, tokio tvirtumo, konservatyvumo ir kitų savybių, bet ką darysi, toks gyvenimas ir, matyt, tai būtų kompromisas.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šiam variantui pritarus, neliks vieno iš projekto tikslų, kuriuo buvo siekiama apsaugoti pėsčiuosius, kad jų nedaužytų kaip kėglių. Šiandien turime neoficialią statistiką iš dviejų Vilniaus ligoninių. Per metus sužalotų žmonių siekia beveik 1 tūkst. 200, pusė iš jų būna pėstieji. Išeina taip, kad mes išvargsime pėsčiuosius nuo šaligatvių į važiuojamąją dalį ar kur kitur? O gal tegul išmoksta skraidyti? Nepritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuojame dėl šio pasiūlymo.

Balsavo 114: už – 85, prieš – 13, susilaikė 16. Pasiūlymui yra pritarta.

Gerbiemieji kolegos, dėl šio straipsnio yra dar du pasiūlymai. Bet suvestinėje redakcijoje pažymėti argumentai: kadangi prieš tai buvusiam pasiūlymui buvo pritarta, dėl to komitetas nepritarė.

Aš visų pirma klausiu J. Sabatausko. Ar jūs pristatysite ir taip pat teiksite balsuoti tą siūlymą? Taip, matau, Julius pasiryžęs. Prašau. Dar vienas kolegų siūlymas. Tuoju, minutėlę.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Būtent šitas siūlymas yra kompromisinis siūlymas. Jau nebe toks griežtas, kaip mano ankstesnis, dėl jo jūs balsavote. Šis siūlymas būtent grąžina dviračius, tačiau jau nereikalauja, kad būtų dviračių takai ant šaligatvių, tik tiek, kad būtų atitinkamai paženklinta pagal Kelių eismo taisykles. Tada galima važiuoti tais šaligatviais, jei paženklinta pagal Kelių eismo taisykles, ir elektrinėms mikrojudumo priemonėms, ir motoriniams dviračiams. Kaip ir dabar, 17 straipsnis leidžia, jo mes nejudiname, dviračiai yra leidžiami. Čia aš traktuojau tai kaip kompromisinį pasiūlymą. Tikrai nereikalauju, kad būtų žymimi dviračių takai, kaip pirmesniuose pasiūlymuose, o tiktai atitinkamai paženklinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui, Juliau. Bet aš tikrai matau juodu ant balto, kad mes kalbame apie tą pačią eilutę, dėl jos ką tik balsavome, jai Seimas pritarė. Dar prašyčiau tuomet komiteto pirmininkę pakomentuoti, kaip čia yra.

I. HAASE (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, aš irgi laikausi tos pačios nuomonės, kad gerbiamųjų kolegų J. Sabatausko, K. Vilkausko, O. Leiputės ir kitų Seimo narių pasiūlymas apima būtent tą pradinį pasiūlymą, dėl jo balsavome, jam buvo pritarta. Todėl, manyčiau, neturėtume balsuoti dėl šio pasiūlymo. Bet jeigu jūs, pirmininke, nuspręsite, taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš turiu neteikti šio pasiūlymo balsuoti, nes jis iš tikrųjų paneigtų tai, dėl ko Seimas jau apsisprendė. Analogiškai ir Seimo narės M. Danielės pasiūlymas yra apie tą pačią dalį, apie ją mes ką tik čia kalbėjome, balsavome.

Ar galime su šiais pasiūlymais pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Galime jam pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio yra K. Adomaičio pasiūlymas. Ar Kasparas norėtų jį pristatyti? Dėl papildymo žodžiu „šaligatviu“.

K. ADOMAITIS (LF). Taip, tai yra techninis pasiūlymas. Tiesiog leidžiama dviračiams važiuoti šaligatviu.

PIRMININKAS. Dėkui. Prašau. Komiteto pozicija.

I. HAASE (TS-LKDF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Nėra tikslinga papildyti, kaip siūlo Seimo narys, nes mes dėl to jau ir balsavome. Šaligatviai...

PIRMININKAS. Supratau. Jūs teigiate, kad čia 3 straipsnyje būtų kolizija su tuo, kaip mes 1 straipsnyje parašėme.

I. HAASE (TS-LKDF). Taip. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš nėra, susilaikė 5. Ir komiteto nuomonė – nepritarti.

PIRMININKAS. Komiteto pirmininkė teigia, kad mes ir dėl to jau esame kaip ir apsisprendę, dėl šaligatvio. Prašom, dar A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip, mes esame apsisprendę. Aš tikrai patikslinsiu, kad čia kalbama ne apie dviračius, kurie važiuotų šaligatviu, o apie elektrines mikrojudumo priemones. Tikrai mes jau dėl to apsisprendėme, tiesiog kolega į kitą straipsnį įrašė tą patį.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, ar tinka, kad dėl šio straipsnio mes nebalsuojame ir laikome, kad prieš tai buvusiuose straipsniuose tam tikrą redakciją jau esame pasiekę? Gerai. Taip pat dar yra A. Bagdono siūlymas dėl 4 dalies keitimo. Vėlgi ten komiteto argumentus matau, kad buvo pritarta prieš tai buvusiam.

I. HAASE (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Prašom, Andriau. Jūs prašysite balsuoti?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Balsuoti, manau, vis tiek reikia, ar ne? (*Balsai salėje*) Nereikia dėl šito? Čia yra dėl įsigaliojimo termino?

PIRMININKAS. Ne, čia yra dėl...

A. BAGDONAS (LSF). Atsiprašau, tuomet taip, jis prieštarauja jau priimtam sprendimui.

PIRMININKAS. Dėl šaligatvių.

A. BAGDONAS (LSF). Nereikia balsuoti.

PIRMININKAS. Gerai, atsiimate. Labai ačiū. Toliau yra dar A. Vyšniausko, V. Semeškos, I. Haase siūlymas dėl elektrinių mobilumo priemonių statymo. Prašau pristatyti siūlymą.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visame šiame įstatyme dėl vienintelio dalyko buvo nesprendžiama, tai dėl elektrinių mikrojudumo priemonių statymo. Mes norime nustatyti reguliavimą, kuris skambėtų taip, kad elektrinių mikrojudumo priemonių statymas yra draudžiamas savivaldybės tarybos nustatytose vietose. Tarkime, jeigu pažvelgtumėte į nuomos platformų aplikacijas, ten matytumėte teritorijas, kuriose yra draudžiama statyti paspirtukus. Tačiau, mūsų nuomone, reikėtų, kad ši klausimą reguliuotų savivalda, nes kyla tam tikrų konfliktų tarp įmonių ir gyventojų ir savivalda tiesiog tą reguliavimą galėtų atitikti geriau. Juo labiau kad yra geras pavyzdys Vilniaus miesto savivaldybės, kuri pradėjo braižyti specialias zonas, kur galima parkuoti. Tai šis leistų jiems tą daryti didesniu mastu. Kviesčiau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašau, komiteto pozicija.

I. HAASE (TS-LKDF). Komiteto nuomonė – pritarti, už pritarimą balsavo visi 8 komiteto nariai, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tikrai informuoju, kad pratęsiu balsavimo intervalą keliomis minutėmis, kol pabaigsime šį įstatymo projekto svarstymą, ir tada judėsime pagal darbotvarkę. Dėl motyvų dėl šio pasiūlymo nėra. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria A. Vyšniausko, V. Semeškos, I. Haase ir kitų siūlymui?

Balsavo 113: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 25. Pritarta. Buvo taip pat J. Sabatausko ir kitų siūlymas dėl to paties. Aš matau, kad jau nebėra prasmės balsuoti, nes pasiūlyta alternatyvi redakcija. Prašom, Juliau, dar trumpai.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Tai, apie ką kalba pirminio varianto kritikai, galų gale padarė tą patį. Jūs einate per draudimus, ne per leidimus, o per draudimus. Būtent mano siūlymas yra tas, kad parkuoti būtų galima ten, kur nustatytais ženklais pažymėta, kad čia parkuoti galima, o jūs norite pasakyti, kad savivaldybė pasakys, tarkime, kad visame Antakalnyje statyti negalima. Iš kur, atvažiavus iš kito miesto, žinoti, kur galima, kur negalima, kai matau ženklą, aš tada ten parkuoju.

PIRMININKAS. Gerbiamasis Juliau...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Mano siūlymo esmė buvo tokia, kad tas statymo vietas pagal Kelių eismo taisyklės reikia atitinkamais ženklais paženklinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet aš negaliu teikti balsuoti, nes jau pritarėme alternatyviai redakcijai. Ar galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 4 straipsnio buvo Teisės departamento pastaba. Jai komitetas pritarė. Galime pritarti 4 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Dėl 5 straipsnio buvo A. Bagdono ir kitų – dėl įsigaliojimo termino. Prašom pristatyti.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Įsigaliojimo terminas iš tiesų buvo per ankstyvas, nuo rugsėjo 1 dienos, nes liko vos keletas mėnesių. Mes su kolegomis iš Teisės ir teisėtvarkos komiteto įregistravome siūlymą, kad įsigaliojimas būtų nuo Naujųjų metų, tai yra nuo 2024 m. sausio 1 d., tam, kad savivaldybės, planuodamos biudžetą, galėtų numatyti ir lėšų suženklinti toms teritorijoms, kuriose elektriniais paspirtukais nebūtų galima važiuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prašom, komiteto nuomonė.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komiteto nuomonė – pritarti. Už tą nuomonę balsavo 5, prieš – 1, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų prieš nori kalbėti J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Po svarstymo visas Seimas pritarė, kad būtų nuo rugsėjo 1 dienos. Ir komiteto posėdžio metu aš siūliau, kad būtų galima pritarti iš dalies, bet ne nuo sausio 1 dienos, o nuo balandžio 1 dienos, ir ne visam įstatymui, kad visas įstatymas galėtų įsigalioti rugsėjo 1 dieną, tačiau ta dalis, kuri reguliuoja šaligatvius, kur nustatytas šaligatvio apibrėžimas, kur sakoma, kad gali judėti šaligatviais, galėtų įsigalioti balandžio 1 dieną. Būtent dėl to, kad pasiruoštų. Bet tam, kad duotume signalą visuomenei, kad atsirastų mūsų teisinėje bazėje elektrinės mikrojūdumo priemonės, jau dabar reikėtų, nes mes pavėlavome mažiausiai ketverius metus su šiuo įstatymu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame komiteto... ar pritariame Seimo narių siūlymui.

Balsavo 110: už – 85, prieš – 7, susilaikė 18. Taigi pasiūlymui yra pritarta. Ar galime pritarti visam straipsniui? Čia taip pat yra Teisės departamento pastaba, bet jai komitetas nepritarė. Galime bendru sutarimu jai nepritarti? Gerai. Dabar dėl viso dar A. Vyšniauskas norėtų. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, iš tikrųjų aš grįžtu prie K. Adomaičio pirmojo pasiūlymo. Jis buvo iš trijų dalių, jis, aišku, surašytas taip, gal būtų galima ir geriau surašyti kitą kartą. Tačiau mes peršokome tikrai dvi labai svarbias nuostatas, tai yra patikslinimą, kas yra motorinis dviratis, ir dėl elektroninių mikrojūdumo priemonių tam tikrą reguliavimą. Gal būtų galima sugrįžti? Komiteto argumentavime dėl pasiūlymo yra išvardinta, kaip mes balsavome ir kad mes balsavome tris kartus dėl kiekvienos atskiros dalies. Tai galėtume dėl to apsispręsti. Tiesiog biuras sako, kad nebuvo įmanoma kitaip surašyti, atskirti dirbtinai.

PIRMININKAS. Aš suprantu, kad K. Adomaitis pristatė visus savo siūlymus ir mes balsavome dėl visos komiteto redakcijos. Bet aš matau, kad Kasparas nori pristatyti. Gerai, žiūrėkite, tema, be abejo, yra tokia, kokios seniai neturėjome. Dar dėl vedimo tvarkos A. Širinskienė ir galėsime šiek tiek grįžti.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš tikrai dėl vedimo tvarkos, nes, žinokite, pasimečiau, kas yra Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas ir pranešėjas. Nes kolega A. Vyšniauskas taip nuolat ateina pavadovauti, kad tikrai pradeda klaidinti Seimo narius.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, jūs komitete išsiaiškinkite. Yra siūlymas pristatyti K. Adomaičio siūlymą dėl 1 straipsnio. Taip? Prašom labai aiškiai pristatyti, ko mes dar šiandien nesprendėme.

K. ADOMAITIS (*LF*). Sveiki. Ačiū. Bandau atsukti visą situaciją iki paties pirmo siūlymo, kurį mes svarstėme. Gerbiama komiteto pirmininkė iš tribūnos pristatė dėl dviračių takų ir dviračių juostos pataisymą, ten komitetas buvo pritaręs iš dalies ir su tuo sutikau, Seimas pritarė. Tą dalį mes apsvaistėme, čia viskas gerai. Tačiau tame viename dideliame siūlyme buvo dar dvi nuostatos, dėl kurių iš tiesų komitetas balsavo atskirai. Viena nuostata, kuriai komitetas pritarė, tai yra priskirti elektrines mobilumo priemones prie pažeidžiamų dalyvių. Tikrai būtų gerai, kad ir Seimas užfiksuotų šitą pakeitimą, kad jam yra pritarta. Ir dar yra trečia nuostata – dėl motorinio dviračio apibrėžimo pataisymo, tam komitetas nepritarė, bet tikrai norėčiau, kad Seimas vis dėlto balsuotų dėl to.

PIRMININKAS. Gerai, tvarka. Žiūrėkite, gerbiami kolegos, 1 straipsnyje yra viena nuostata, kuriai buvo pritarta vienbalsiai, tai yra įrašyti pažeidžiamo asmens, pažeidžiamo eismo dalyvio

sąvoką. Gal Seimas galėtų bendru sutarimu pritarti, nes TTK tikrai vienbalsiai pritarė. Galime šitai nuostatai pritarti? Ačiū, pritarta.

Tada yra paskutinė nuostata, dėl kurios mes balsuosime, tai yra ką K. Adomaitis pristatė – sąvokos „motorinis dviratis“ pakeitimas. Dabar dėl šio pasiūlymo detalės. Ar galėtų komiteto pirmininkė pristatyti komiteto poziciją?

I. HAASE (TS-LKDF). Komiteto pozicija būtent dėl šito, dėl motorinio dviračio sąvokos. Aš į K. Adomaitį žiūriu, dabar apie tai kalbame, taip?

PIRMININKAS. Taip.

I. HAASE (TS-LKDF). Jūs siūlote, kad motorinis dviratis – tai ne mažiau kaip du ratus turinti transporto priemonė, varoma ja važiuojančio asmens raumenų jėga naudojant pedalus ar rankenas. Šitą tiksliname, kad paskui nekiltų... Komitetas nepritarė projekto sąvokos pakeitimui. Balsavimo dėl šio pakeitimo rezultatai: už – 4, prieš nebuvo, susilaikė 5.

PIRMININKAS. Gerbiamieji, mes jau perėjome prie motyvų dėl viso, tai gal galime tiesiog apsispręsti balsuodami be motyvų, taupydami visų laiką? Gerai, balsuojame dėl K. Adomaičio visos apimties siūlymo, kaip jis ir pasiūlė. Dėl motorinio dviračio sąvokos keitimo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 101: už – 62, prieš – 11, susilaikė 28. Sąvoka patikslinta.

Ar galime dabar 1 straipsniui dar kartelį pagal tą redakciją, dėl kurios nusprendėme, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl viso įstatymo projekto motyvai. Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Už kalbės A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, iš tiesų tokio reguliavimo Lietuvoje tikrai reikėjo ir aš labai džiaugiuosi, kad į siūlymus šiandien visi įsiklausėte, išgirdote ir priėmėte tuos, kuriuos reikėjo priimti. Aš manau, kad pagrindinis šio įstatymo tikslas, nepaisant to, ką kalba J. Sabatauskas – vien pėsčiųjų klausimą išspręsti, man atrodo, kad pagrindinis tikslas buvo išspręsti tiek pėsčiųjų, tiek elektra varomų transporto priemonių, tiek automobilių eismą. Man atrodo, vienas iš svarbiausių dalykų matant, kiek yra eismo įvykių su elektriniais paspirtukais, kad mes šiandien galime juos atskirti: tuos negalingus elektra varomus paspirtukus, kurių galia bus iki 1 kilovato, maksimalus leistinas greitis iki 20 kilometrų per valandą, ir tuos galingus, kurie gali kartais būti ir trijų ratų, o net ir keturių, kurių dydis yra gerokai didesnis nei tų negalingų paspirtukų ir jų maksimalus greitis gali būti net 60–80 kilometrų per valandą. Tai vieniems bus taikomi vieni reikalavimai, o silpnesniems – visiškai kiti. Toms transporto priemonėms, kurios yra galingos, apie jų greitį minėjau, bus taikomi iš esmės tokie pat reikalavimai kaip mopedams. Jos važiuos tik važiuojamąja kelio dalimi, nes ant pėsčiųjų takų joms tikrai vietos nėra.

Aš tikrai kviečiu visus palaikyti šį įstatymo projektą, kuris gana ilgai užsibuvo Seime, ir pasiūsti aiškia žinią, kur bus galima važiuoti elektra varomoms negalingoms transporto priemonėms ir kur joms bus draudžiama važiuoti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Turbūt siunčiame žinią ne kur bus galima važiuoti, bet siunčiame žinią, kad pereiname nuo traumų prie tragedijų, nes iš tiesų atskirti, kuris yra galingas, kuris mažiau galingas, faktiškai neįmanoma arba jau reikia būti ekspertu. Ir kas tą dalyką darys? Policija matuos greitį, koku greičiu tie paspirtukai lekia?

Iš tiesų, kolegos, tai yra turbūt toks pat pasiūlymas kaip ir rūkymas balkonuose, tik turbūt dar blogesnis, nes turbūt rūkydami žmonės turi daugiau suvokimo. O čia iš tiesų bandoma užkrauti žmonėms: tiek uždėti šalmus, tiek apriboti greitį, tiek pagal amžių kažkaip reguliuoti. Tai kas tuos darbus darys? Turbūt reikėtų atsakyti į tuos klausimus pirmiausia. O turbūt policija, kuriai bus pavesta kontroliuoti, vadinasi... jie ir taip turi tų funkcijų begalę, žmonių trūksta.

Tiesiog jūsų projekto siūlymai, manau, iš tiesų yra teoriniai, o praktiškai jie neveiks. O tie, kurie susidurs gatvėse, paspirtukai, tai įsivaizduokite dabar Vilniuje Savanorių prospektą, tą pačią Žalgirio gatvę ir kitas judrias gatves, kai dar šaligatviu važiuos paspirtukas, pagal įstatymo projektą arčiausiai dešinės pusės, o ten yra lietaus nuotekų vamzdžiai, įvairiausios duobės ir taip toliau. Tada staigiai mesis į važiuojamąją dalį ir tai yra, akivaizdu, net ne trauma, o jau tragedija.

Gerbiamieji, turbūt nieko nedaryti negalima, bet taip, kaip čia parengtas projektas, manau, yra visiškai, na, neparengtas, nekonkretus ir vedantis prie tragedijos. Kviečiu susilaikyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Aš tik trumpai informuoju, mes esame Vyriausybės valandos dalyje, siūlau Vyriausybės pusvalandį ir klausia tik opozicija. Ar galime tam pritarti? Galime. Tvarka.

Už kalbės A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, norėčiau priminti diskusiją Seime prieš gerą dešimtmetį, kai visuomenėje atsirado tokia transporto priemonė kaip keturračiai. Tuomet irgi nebuvo žinoma, ką su jais daryti, jie lakstė miškais, parkais ir buvo galvojama, kaip reglamentuoti. Galiausiai Seimas priėmė sprendimą keturračius prilyginti traktoriams, savivaldybės juos ėmė registruoti ir atsirado tam tikra tvarka.

Čia keletą metų dėl vadinamųjų paspirtukų, nors vadinti juos paspirtukais kažkaip neapsiverčia liežuvis, nes ten tik 1 % pasispiriami pradžioje, paskui lekama ne žmogiškąja jėga varoma jėga. Šiuo atveju, man atrodo, yra tam tikras žingsnelis į priekį Seime. Aišku, gal ne šuolis visuomenėje, kokio tikėtusi K. Mažeika, bet, man atrodo, tas reglamentavimas tikrai padės, nes šiuo metu keletą metų apskritai nebuvo reglamentuojama, kas yra tas riedis, mikrojudumo priemonė, tai bent jau kad iki 18 metų reikės dėvėti šalmsus, kad bus atskiriamos galios.

Aišku, pagal Vienos konvenciją, ką ir sako Pėsčiųjų asociacija, turėtų paspirtuku, riedžiu ar mikrojudumo priemone būti vadinami tik tie, kurie yra iki 250 vatų. Kol kas mes esame kompromisą tokį pasitvirtinę iki 1 kilovato, 25 kilometrų per valandą, bet, aš manau, iki įstatymo įsigaliojimo galbūt ir ta pati Pėsčiųjų asociacija pateiks daugiau pasiūlymų. Bet, kaip ir sakiau, tai yra žingsnelis Seime, o to šuolio visuomenėje ir supratimo, ir tarpusavio pagarbos šaligatviuose, matyt, dar reikės palaukti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, registruojant projektą visuomet buvo sakoma, kad siekiame dviejų pagrindinių tikslų. Pirmasis tikslas, kad mikrojudumo priemonės, arba, mes pradžioje sakėme, elektrinis paspirtukas, kad tokia priemonė atsirastų Lietuvos teisinėje sistemoje, nes buvo visiškas vakuumas.

Kaip aš minėjau, mes pavėlavome mažiausiai ketverius metus, kai jau jie atsirado pas mus rinkoje ir pradėjo jais važinėti. Ir tai yra didžiulis Susisiekimo ministerijos nieko neveikimo pavyzdys. Kiek kartų buvo perspėta, kad reikia ką nors daryti. Nieko neveikė. Atseit viskas gerai.

Toliau. Antrasis tikslas buvo sukurti daugiau saugumo tiek šių transporto priemonių vairuotojams, tiek ir nuo jų dažniausiai nukenčiantiems pėstiesiems. Beje, tyrimas parodė, kad 60 % paspirtukų vairuotojų nelaiko to transporto priemone, jiems tai yra pramoga. Kol jie to nesupras, pokyčių nebus.

Kai buvo svarstymas Seime, vos per 1 savaitę buvo priregistruota daug siūlymų, nors... Ir įstatymo projektas iš esmės lieka toks, kokio norėjo lobistai iš karto, kai buvo registruotas pirmasis projektas. Faktiškai viskas tas pat. Šalmų atsisakyta, nes tas kompromisas, kad važiuojamojoje dalyje privalomas šalmas, nebereikalingas, kai jūs vėl leisite važiuoti visur šaligatviais ir daužysite kaip kėglius pėsčiuosius, iš kurių pusė bus sužeistųjų. Pusė paspirtukininkų, pusė pėsčiųjų. Štai pasidaro taip, kad mes įteisiname tą chaosą...

PIRMININKAS. Laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...kuris vyksta dabar.

PIRMININKAS. Už kalbės L. Savickas. Prašau.

L. SAVICKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, čia ką tik kaip argumentas prieš buvo pasakyta, kad priemonė neveiks, kaip neveikia ir priemonė dėl nerūkymo daugiabučių balkonuose. Kaip tokio daugiabučio gyventojas galiu pasakyti – puikiai veikianti priemonė.

Bet, grįžtant prie projekto pasiūlymo esmės, reikėtų gal pasakyti padėką Teisės ir teisėtvarcos komitetui ir kolegoms, kurie taip pat aktyviai darbavosi prie šio įstatymo projekto. Tikrai nuostatų buvo daug, pasiūlymų buvo daug ir rasti sprendimai iš tikrųjų yra tokie, kurie rado tą reikiamą balansą. Mes atskiriame tas tikrai galingiausias elektronines transporto priemones ir jas keliamo į važiuojamąsias dalis arba dviračių takus, numatome šalmsus, o tai, kas yra mums visiems rūpimas sprendimas dėl visų dažniausiai naudojamų vadinamųjų elektrinių paspirtukų,

mes čia iš tikrųjų numatome galimybę savivaldybėms būti aktyvioms, įvertinti situaciją tuo klausimu ir tuomet iš tikrųjų priimti tuos sprendimus, kurie veiktų tame konkrečiame mieste. Pasitikėjime savo savivalda, kad ji ras reikiamus sprendimus tam, kad galėtume suderinti ir savo miestuose matyti tiek pėsčiuosius, tiek paspirtukų naudotojus, tiek važiuojamąja dalimi važiuojančias kitas transporto priemones. Projektas sudėtingas, tačiau rado reikiamą balansą. Tikiuosi, mes jį šiandien priimsime.

PIRMININKAS. Prieš kalbės V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Nepaisant siūlomų pozityvių sprendimų ir kad tikrai reikia apsaugoti pėsčiuosius, manęs neįtikina, kaip bus tos eismo dalyvių mikrojūdumo priemonės važiuojamojoje kelio dalyje. Iš tikrųjų tai yra gana sudėtingas dalykas. Čia labai gerai nuskambėjo frazė – galbūt nuo draudimų pirma reikia pereiti prie švietimo, ką reikia daryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Už kalbės V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. XX amžiaus pradžioje Anglijos parlamente buvo svarstoma, ką daryti su motorinėmis transporto priemonėmis, kad jos gąsdina žmones, gąsdina arklius, o kelio ženklų važiuojant 40 kilometrų per valandą greičiu apskritai neįmanoma perskaityti. Šiandien mes jau esame XXI amžiuje ir manau, kad visi galime sutilpti. Matyt, visiškai netrukus mes svarstysime apie skriedračius ir skriedlentes ir, matyt, jų greitį ir aukštį virš žemės, koks yra saugus, nes mes tobulėjame. Taip, šiandien mes apsisprendėme dėl liberalesnio projekto, siūlėme konservatyvesnį projektą, bet vis dėlto norėjau padėkoti ir iniciatoriams, gerbiamam J. Sabatauskui, taip nuoširdžiai kovojusiems. Ne viskam pritarta, bet einama į priekį.

Norėjau padėkoti ir biuro darbuotojams. Tikrai ilgai svarstyta ir tikrai nemanyčiau, kad čia yra Susisiekimo ministerijos problema. Šis projektas, mano žiniomis, ketverius metus nepasiekė šios stadijos, kokia yra pasiekama šiandien, todėl kviečiu visus pritarti ir reaguosime į ateities technologijas, matyt, artimiausiu metu. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip jau čia buvo minėta, šituo įstatymu siekiama dviejų tikslų. Vienas tikslas lyg ir įvykdytas – mikrojūdumo priemonės, o tiksliau, iš jų populiariausia – elektrinis paspirtukas bus įtrauktas, įrašytas. Bus galima iš jo reikalauti.

Dėl kito tikslo, tai yra dėl saugumo pirmiausia piliečių, kurie nesinaudoja, aišku, ir tų, kurie naudojami, tai saugumo galbūt šiek tiek bus daugiau, nes mes ribosime greitį, bet važinėjimas kur pakliuvo ir kaip pakliuvo lieka toliau. Todėl išvada tokia trumpa: norėjome kaip geriau – išėjo beveik kaip visada, bet šį kartą lobistai paėmė viršų. Aš šiuo atveju tikrai nepritarsiu įstatymui.

PIRMININKAS. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria Saugaus eismo automobilių keliais įstatymui – balsuoja už, kas turi kitą nuomonę – balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107: už – 74, prieš – 3, susilaikė 30. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Prašau, žodis Z. Balčyčiui.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, opozicijos, pozicijos noriu paprašyti vieno dalyko – atlikti dar vieną balsavimą. Mes, balsuodami už Vidaus audito tarnybų, kaip sako, tam tikrą pareigą, balsavome dėl visų dokumentų ir vienam nepritarėme, tai yra Seimo nutarimo projektui Nr. XIVP-2340. Naudodamasis gera valia ir proga, noriu paprašyti, kad būtų galima perbalsuoti ir kad būtų galima priimti Seimo statuto pataisą. Ačiū.

12.16 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2340(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Dėkoju. Kitaip tariant, opozicija susimaišė, kuri balsavimą sabotuoti, ir sabotavo ne tą. Aš, suprasdamas, kad nuoširdžiai prisipažino, taip pat siūlyčiau perbalsuoti dėl dar-

botvarkės 1-11.3 klausimo, tai yra lydimąjo Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 32 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2340(2). Aš kviečiu balsuoti, ar pritariame Seimo statutui. Pabandome balsuoti. (*Triukšmas salėje*) Lydimasis čia yra prie Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo projekto pakeitimo paketo.

Šio statuto priėmimas

Balsavo 80: už – 79, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Pakeitimas yra priimtas. (*Gongas*)

12.18 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1646(2) (priėmimo tęsinys)

Taip pat dar darbotvarkės 1-13.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto priėmimas, jis mums yra reikalingas prie Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria Administracinių nusižengimų kodekso 428 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui – balsuoja už.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87: už – 76, prieš – 1, susilaikė 10. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.18 val.

Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 preambulės, 2, 3, 4, 5, 6, 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2762(2) (svarstymo tęsinys)

Mes taip pat apsvaustėme darbotvarkės 1-14 klausimą – Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo projektą. Balsuojame dėl šio projekto po svarstymo.

Balsavo 89: už – 87, prieš – 1, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta. Gerbiami kolegos, balsavimo intervalą baigėme. Kviečiu Vyriausybę užimti savo vietas.

Seimo narių pareiškimai. Aš mačiau tikrai turbūt vieną. Kviečiu tada V. Ažuolą. Atsisako žodžio.

Gera, mes pradėsime nuo Vyriausybės, tiksliau, šį rytinį posėdį pabaigsime Vyriausybės pusvalandžiu.

12.19 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiamieji kolegos, pirmasis klausia A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi aš nematau sveikatos apsaugos ministro, klausimą adresuosiu premjerei. Vakar Sveikatos reikalų komitete klausėme tokią kaip ataskaitą apie ketvirčio duomenis, susijusius su gydymo įstaigų finansiniu rezultatu, tokių įstaigų, kurių finansinių rezultatų skaičius yra augantis, dar daugiau, gydymo įstaigos referuoja, kad trūksta pinigų brangiai įrangai atnaujinti. Aš prisimenu, praėjusioje kadencijoje jūs manęs klausėte, kam mes ruošėmės su 300 mln. PSDF rezervu? Aš noriu jums tą klausimą šiandien grąžinti ir noriu paklausti, kam jūs ruošiatės su 600 mln. eurų PSDF rezervu? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Klausimas šiaip yra taiklus, tik jūs turbūt puikiai žinote, kad PSDF rezervas susiformavo iš esmės labiausiai dėl to, kad pastaruosius dvejus metus darbo užmokesčio fondas augo gerokai sparčiau negu tos prognozės, kurios buvo įtrauktos rengiant atitinkamų metų biudžetus.

Taip, čia yra gana sudėtingas klausimas, kiek iš tikrųjų optimaliai turėtų sudaryti socialinių fondų rezervai. Matote, turbūt galima diskutuoti apie vienokį ar kitokį rezervo panaudojimą, tačiau reikia turėti mintyje, kad A, tai didina deficitą, bet kitas dar svarbesnis dalykas yra tai, ko nereikėtų daryti, tai nereikėtų rezervo sąskaita finansuoti išlaidų, kurios yra nuolatinės, tai yra kurioms pajamų reikės ateinančiais, vėlesniais finansiniais laikotarpiais. Tad kokius nors vienkartinus uždavinius turbūt galima taip spręsti, bet prisiėmimas nuolatinių įsipareigojimų, kuriems kitais metais rezervo jau nebus arba jo bus mažiau ir jis labai greitai susivalgys, nėra atsakingas finansų valdymas.

Aš neturėjau progos girdėti komiteto diskusijos, aš būtinai ją peržiūrėsiu ir tikrai manau, kad reikės anksčiau ar vėliau apsispręsti, kokio lygio rezervai yra optimalūs, o tada atitinkamai tas pajamas, kurios tą rezervą jau nepagrįstai didina, naudoti einamosioms išlaidoms, o ne papildomam rezervo didinimui.

Yra įmanoma, daugiau ar mažiau įvertinus, nors krizės paprastai niekada labai fotografiškai nepasikartoja, bet daugiau ar mažiau pajamų nuostolius įvertinus ar ten kažkokius išlaidų padidėjimus dėl kažkokios, tarkime, epidemijos, kaip buvo kovidas, kokie maždaug gali būti svyravimai vienoje ar kitoje pusėje, nusimatyti saugią pagalbę, kuri galėtų būti naudojama tokiais atvejais, ir tuomet tą problemą išspręsti. Tikiuosi, kad pavyks tuos pasiūlymus pateikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Mano klausimas vidaus reikalų ministrei po vakarykščio Konstitucinio Teismo sprendimo. Iš tiesų po jo paaiškėjo ne tik formalus prieštaravimas jūsų iniciatyva priimtų sprendimų Konstitucijai, bet, aš manyčiau, grubus Konstitucijos pažeidimas jūsų veiksmais. Būtent jūsų iniciatyva žmonės buvo įkalinami – vyrai, moterys, vaikai, į sąlygas, kurios buvo blogesnės negu kalėjimo sąlygos. Jūs melavote Seimui, kad apgyvendinimas nelygu įkalinimui. Konstitucinis Teismas tai paneigė. Jūs melavote Seimui, kad sprendimai suderinti su tarptautine teise, nors tas pats Konstitucinis Teismas pasakė, kad tai neatitinka nei EŽTT, nei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos. Jūs mokėjote dešimtis tūkstančių eurų fiktyviems advokatams, kurie imitavo paslaugas...

PIRMININKAS. Laikas.

V. BAKAS (DFVL). ...leidote paramą. Mano klausimas, Seimo narius, kurie šiurkščiai pažeidžia Konstituciją, Seimas atleidžia apkaltos būdu, ar jūs nemanote, kad jūsų reputacija ir jūsų žinios yra netinkamos eiti ministro pareigas ir turėtumėte atsistatydinti?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Pirmas dalykas, norėčiau grįžti į tą laikotarpį, kai buvo pasiūlyti šitie sprendimai Seimui. Tikriausiai pamenate, kad tuo metu Lietuva neturėjo nei stebėjimo sistemų, neturėjo nei tvoros, nei apgyvendinimo centrų, kurie galėtų užtikrinti visą krizės valdymą. Kalbant apie sprendimą, tai buvo Seimo sprendimas. Priminsiu, kad 84 parlamento nariai balsavo. Manau, kad šie sprendimai buvo adekvatūs, savalaikiai ir padėjo mums suvaldyti migracijos krizę.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas bus energetikos ministrui. Matau, jis skaito rinkėjų laiškus, čia yra labai gerai. Dabar Seimo narys užduos klausimą. Galite pagrįsti arba paneigti gandus apie tai, kad Ignalinos atominę elektrinę iš valstybinės įmonės nori padaryti UAB'u?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ne, negirdėjau tokių.

PIRMININKAS. Kadangi aš ne iki galo girdėjau, jūs jau vienas kitam atsakėte į klausimus, taip? Gerai. Supratau. Toliau judame. A. Širinskienė turi klausimą. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kadangi Vyriausybė nebuvo paleista ir jau nebus paleista, aš, matyt, premjerei turėsiu klausimą, ir tikrai labai rimtą, nors pajuokaudama pradėjau, dėl krašto apsaugos ministro A. Anušausko perspektyvų. Kaip žinome, socialiniuose tinkluose jau gal 2 ar 3 savaites plinta vaizdo įrašas, kuriame ministras demonstruoja tikrai labai apgailėtiną anglų kalbos mokėjimą, kuomet tiesiog nemokama perskaityti iš lapelio, net paskutinis mėnesis perskaitomas anglų kalba kaip paskutine burna. Kaip žinome, tokie ministro demonstruojami dalykai

tarptautiniuose renginiuose nėra pats gražiausias ir, matyt, geriausias pavyzdys, ypač suprantant, kad NATO *samitas* artėja.

Norėčiau paklausti, ką jūs planuojate daryti? Gal koks nors mokymosi planas, žinių tobulinimo planas ministrui yra sudarytas ar bus sudarytas tiesiog esamai situacijai keisti?

PIRMININKAS. Laikas!

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Jūs, kaip dora katalikė, turbūt vis dėlto turėtumėte laikytis tos nuostatos, kad peikti kitus žmones, ypač jų fizines savybes ar kokius nors asmeninius gebėjimus, nėra padoru net tada, kai pati puikiai kalbate angliškai, nedarote jokių tarimo klaidų ir panašių kitų dalykų. Nieko aš nesiruošiu daryti. Aš tikrai tikiu, kad ministras pats gali įvertinti savo gebėjimų ir sugebėjimų lygį, kur jam reikia tobulintis, ir tai daro. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Klausia...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Galiu vis dėlto?

PIRMININKAS. Taip, prašom pabaigti atsakymą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui už klausimą, dėkui už pasiūlymą. Dirbu prie to. *About my speech at the pointed Council. I was very tired after sleepless every night. I said the words slowly or with difficulty.* Aš puikiai žinau, po trijų nemigos naktų, galvojau, kad kalbu gana greitai. Taip, kalbėjau labai lėtai. Tiesą sakant, tai buvo ne pats geriausias epizodas. Atleiskite, ne jums, ponai Širinskiene, mane mokyti.

PIRMININKAS. Dabar trumpa replika. *Word please. (Juokas salėje)*

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš dabar jau galiu pasakyti, kad jūs porą klaidų padarėte kalbėdamas. Kaip žmogus, studijavęs anglų kalbą ir turintis gretutinę anglų kalbos specialybę, tą galiu pasakyti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). O aš prancūzų kalbą studijavau, tai ką man dabar?

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Bet, gerbiama premjere, aš tik noriu priminti tokį dalyką, kaip jūs tyčiojotės praėjusioje kadencijoje ar dar prieš kiek metų iš pono A. Butkevičiaus, atrodo, „šaudė tu šaudė“, kaip jūs kalbėjote apie premjero S. Skvernelio anglų kalbą. Labai norėtusi, kad standartai būtų vienodi, jūsų Vyriausybei taip pat taikomi, ypač suprantant tokią sunkią Lietuvos situaciją. *(Balsas salėje: „Ačiū. Replika suprasta.“)*

PIRMININKAS. Taip, taip, judame, judame.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, aš dėl savo anglų kalbos priekaištų sau tikrai jokių neturiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Jeigu galima, aš lietuviškai. Kreipiuosi į švietimo ministrę ir į premjerę. Ji, man regis, kartais per daug pasitiki Švietimo ministerijos vadovais ir nežino, kiek ten vis atsiranda naujų lesyklėlių ir panašių dalykų. Nuvilnijo dabar žinia, kad 65 darbuotojai atleidžiami iš Nacionalinės švietimo agentūros. Ta agentūra neseniai visai įkurta kaip gėris, buvo numatyta kaip progresas. Kas čia įvyko, kad vyksta tokie perversmai ir iš 350 darbuotojų atleidžiami 65, jie jau gavo išpėjimus? Nėra grįžtamojo ryšio, nėra bendravimo su Darbo inspekcija, su profsajunga. Ar čia, gerbiama ministre ir premjere, nesusiję su tos naujos dar vienos mano pavadintos taip jau...

PIRMININKAS. Laikas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...galimai lesyklėlės „Mokausi Lietuvoje“ būsimu steigimu, kuris jau tuoj pat bus pradedamas? Ar tie darbuotojai neturi galimybių ten patekti, į tą kitą darbovietę, „Mokausi Lietuvoje“, jų kompetencijos, manau, kad yra geros? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš tikrai neturiu galimybės įvertinti kiekvieno darbuotojo kompetencijos, manau, kad vadovai tą įvertinti gali geriau. Bet taip, Seimas numatė tokios agentūros steigimą, iš esmės ji buvo, bet keičiamos jos atsakomybės ir veikla. Tai ne faktas, kad kiekvienas žmogus, kuris, sakykime, iki pertvarkos dirbo konkrečioje institucijoje, yra vienodai geras ir vienodai tinkamas vykdyti toms užduotims, kurios šiai agentūrai yra suformuluotos. Tikrai, nesiimdama konkrečių skaičių komentuoti, sakyčiau, kad apskritai nereikėtų stebėtis, kai yra vykdomos institucijų pertvarkos. Na, būna ir taip, kad dalies darbuotojų būna atsisakoma,

nes jie arba negali tų naujų užduočių vykdyti, arba tas užduotis galima atlikti su mažesniais resursais.

E. DOBROWOLSKA (LF). Jeigu galėčiau, papildyčiau? Puikiai suprantu, kad tas sprendimas priimtas anksčiau, bet nuo liepos 1 dienos keičiasi jų, agentūros, juridinis statusas, tai yra mes kalbame apie tai, kad galėtų turėti ir viešojo administravimo funkcijas. Suprantama, kad pertvarcos ne visada yra lengvos ir patogios, tikrai kalbėti būtina ir girdime, bet taip pat ir tų sprendimų, kuriuos aiškiai priėmė tiek Seimas, tiek Vyriausybė, turbūt nereikėtų kvestionuoti, o užtikrinti, kad šis procesas būtų visai bendruomenei kuo paprastesnis.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas premjerei. Premjere, ar matėte, ar gavote laišką, jį turbūt persiuntė Kaimo reikalų komitetas, nes buvo siųstas visiems, jums taip pat, apie atsakymą J. Voicechovskio, eurokomisaro, atsakingo už žemės ūkį, apie problemas, dėl kurių klausėme? Tai yra mūsų pozicijos, nuo tų klausimų buvo nušalintas būtent Kaimo reikalų komitetas. Kaip vertinate atsakymą? Artėja pasėlių deklaravimo pabaiga ir vis dar trečdalis ūkininkų jų nėra deklaravę, tai supratau, kad Vyriausybė dirbs toliau. Kaip jūs manote, ar ministras toje komandoje vis dar dera? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nestatykite vežimo prieš arklių, kaip sako klasikai. Deklaravimas dar nesibaigė, tada ir kalbėsime. O dėl Kaimo reikalų komiteto laiško aš turiu labai apgailestaudama pasakyti, kad aš nemačiau komiteto laiško, aš tikrai jį susirasiu grįžusi į Vyriausybės kanceliariją, nes galbūt nukeliavo kažkokiais kanceliarijos koridoriais, o ne į *spamą*. Tikrai savo elektroninį paštą aš skaitau, bet galbūt tiesiog buvo tiesiai nukreipta ekspertams, o aš pati neturėjau progos perskaityti. Paprastai Seimo narių ir komitetų laiškus tikrai skaitau pati. Tai susirasiu ir tada, kolega, kitą savaitę pažadu atsiskaityti. Ačiū.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Aš tik papildysiu, nes niekaip nesuprantu, kaip komisaro laiškas susijęs su deklaravimu. Kitas dalykas – pasakyti, komisaro pasakyme kažką išžiūrėti, na, nežinau, kokius stebuklus jūs ten turite tarp eilučių skaityti. Na, stebuklą stebuklai tikrai.

PIRMININKAS. Klausimą turi A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėčiau paklausti gerbiamo energetikos ministro. Už dujas II pusmetį turėsime mokėti brangiai, kadangi monopolininkas UAB „Ignitis“ prisipirko brangių dujų. Ar tokia tvarka yra taikoma visiems UAB'ams, ar tik tiems UAB'ams, kur ministrai ir kiti asmenys turi akcijų? 50 mln. iš biudžeto turbūt bus pasiskolinta už 4 % metinių palūkanų, kiek matau, 50 mln. bus iškrapštyta iš pačių dujų vartotojų kišenių. Kažkoks UAB'as nusipirko už 125 eurus už megavatvalandę, kai kaina yra 25 eurai už megavatvalandę. Man nesuprantama, kodėl valstybiniam reguliuotojui nesuteikta įstatymiškai teisė...

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (MSNG). ...reguliuoti dujų kainas. Jis turi tik tvirtinti, ką pateikia kažkoks UAB'as. Paaiškinkite, gerbiamas ministre, kokią čia funkciją atlieka valstybinis reguliuotojas? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Apsidraudimo sandoriai buvo suderinti su reguliuotoju. Tai yra faktas. Kitas dalykas. Gerbiamas Seimo nary, jūs turbūt puikiai žinote, kad kainų dinamika ir toliau nėra aiški, neaišku ir kokia jina bus, kokia kaina realiai bus rugsėjį, kokia kaina bus lapkritį. Apsidraudimo sandoriai leidžia apsaugoti nuo tokių dalykų, kokie buvo praeitais metais, kai kainos siekė 350. Apsidraudimo sandoris, mano žiniomis, tuo metu buvo sudarytas prie 100 ribos, tuomet, kai kainos pradėjo kristi nuo 350 ir pasiekta riba, kai atitiko lygį, iki kiek valstybė kompensuoja, kad išėitų kompensavimas. Aš daugiau nežinau, ką atsakyti.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Mes visada apgailestaujame, kad lietuviai yra vieni iš labiausiai skęstančių Europos gyventojų. Skęstančių. Skenduolių. Vis dejuojame, kad apleista mūsų jaunimo kūno kultūra, fizinis lavinimas. Prasidėjo vasara – puikiausias metas tai padaryti. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija iki šiol nėra paskelbusi, kokiose vietose, kiek mokytojų pasiruošę, kiek vaikų mes žadame per vasarą išmokyti plaukti. Kur galima tai sužinoti ir kur tėveliams kreiptis, jeigu jie nori savo vaikus išmokyti? Nes šiandien tokios informacijos nerasime, o situacija labai apgailėtina. Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Aš preziumuoju, kad klausimas yra man, kaip laikinai einančiai švietimo, mokslo ir sporto ministrei... Turbūt, kur kreiptis tėvams, puikiai suprantama, tai yra prieinama tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuose. Dėl pačios informacijos dėl skaičių, kiek yra paruošta, tikrai ministerija galės raštu jums atsakyti.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama finansų ministre, po pereito klausimo, matyt, ne visą galbūt gavau informaciją, drįstu testuoti. Girdėjome informaciją, kad po 2025 metų Valstybės investicijų programos, kaip tokio finansavimo šaltinio, išvis nebebus. Gal galėtumėte patvirtinti arba paneigti šią informaciją ir jeigu tai teisinga informacija, tai kokia bus tolesnė įrangos įsigijimo, kapitalinių remontų ir statybų finansavimo politika? Žinoma, neslėpsiu, aš turiu galvoje grafo J. Tiškevičiaus rūmus Kretingoje.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Informacija yra teisinga. Praeitoje kadencijoje pakeitus Investicijų įstatymą, Valstybės investicijų programa turi būti baigta iki 2025 metų. Po to per tą programą finansavimas nebebus vykdomas. Tai reiškia, kad tie projektai, kurie yra toje programoje, turėtų būti užbaigti iki to termino. Jau dabar kiekviena iš ministerijų turi pasirengusi savo plėtros programas, kuriose pasitvirtino savo pažangos priemonės. Pagal tas pažangos priemones yra finansuojamos įvairios programos, kur pagal tam tikrus objektyvius kriterijus yra formuojamos priemonės ir jos yra finansuojamos. Pavyzdžiui, mokyklų remontas yra vykdomas nebe per Valstybės investicijų programą, kur valstybės biudžete įrašomos konkrečios mokyklos, o ministerija sudaro pagal objektyvius kriterijus eiles ir tai yra finansuojama. Reikėtų kreiptis į konkrečią ministeriją teiraujantis, kokias plėtros programos priemones ta konkreti ministerija turi.

Šiuo atveju labiausiai turbūt tematiką atitinka Kultūros ministerija. Žiūrint, kokias plėtros programas ta ministerija turi ir kokius finansavimo šaltinius yra numačiusi, nes nuo to turbūt irgi labai daug kas priklauso, nes tematiniai apribojimai bent jau Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavime taip pat labai dažnai egzistuoja. Tiek tematiniai apribojimai, tiek ir apribojimai regionų principu. Tai reikia žiūrėti ir teirautis konkrečios ministerijos dėl jos galimybių ateityje finansuoti tokius projektus. Tačiau Valstybės investicijų programa, taip, turi būti baigta iki 2025 metų ir tokiu atveju nebe per konkrečių projektų įrašymą biudžeto formavimo metu bus vykdomas finansavimas, bet per ministerijų asignavimų eilutes.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ačiū. Galima du klausimus? Vienas klausimas premjerei būtų. Išgirdome džiugią žinią, kad plėtros įstaigos, tokios kaip VIPA, INVEGA, kurios dabar yra sujungiamos į vieną, galės daug plačiau vykdyti savo veiklą. Girdėjome, netgi milijardą bus galima papildomai įlieti į ekonomiką. Bet atsitiko viena bėda: Vyriausybė atnešdama biudžetą joms nustatė labai mažus limitus ir šiais metais to milijardo jos negali įlieti, nes joms dėl limitų surištos rankos. Kaip tuos limitus žadate pakeisti dar šiemet, kad atrištumėte tas rankas?

Ir antras klausimas finansų ministrei: kodėl, kai skolinimasis yra brangus, už 4 % skolintasi ne dvejiems trejiems metams, o dešimčiai metų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš nesusilaikysiu neatsakyti ir į antrą klausimą, nes šituos pačius keistus klausimus man uždavinėjo 2009 metais, kai skolinimasis buvo irgi labai brangus. Kažkam atrodo, kad trumpi pinigai pigiau kainuoja. Tai čia yra tik optika, nes jūs nežinote, už kiek reikės refinansuoti skolą, kai refinansavimas ateis labai greitai. Skolinimasis ilgam laikui turi kainą dėl didesnių sukaupytų palūkanų, bet leidžia valdyti skolos aptarnavimo išlaidas, nes jūs turbūt nenorėtumėte po dvejų metų sužinoti, kad skola dar pabrango ir jums skolos aptarnavimo išlaidoms reikia atidėti gerokai didesnę sumą dėl to, kad suėjo terminai, ką reikia išpirkti.

O dabar gal kaip tik paprašysiu ministrės pakomentuoti dėl įstaigų sujungimo. Tik tiek, kad dar pirmiausia reikia pabaigti procesus įstaigų sujungimo ir tada turbūt kalbėti apie tai, kaip joms tą svertą didesnę suteikti, juolab kad šiais metais, taip jau žiūrint į ekonomiką ir į tai, kas į ją gali įsiliesti ar išlieti, yra pasibaigusi perspektyva ir jos paskutiniai metai, yra RRF'o pinigai, yra naujos perspektyvos pinigai ir dar RRF'o paskola, dėl kurios mes dabar deramės su Europos Komisija, tai čia nėra koks nors šios minutės klausimas, kad būtent šiais metais reikia išvystyti pajėgumą, dar ir tai agentūrai prisiimti tokį didelį svertą.

Gintare, gal tu papildyk.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dabar yra rengiamas „Naujos kartos Lietuvos“ plano pakeitimas. Jisai yra neformaliai pateiktas Europos Komisijai suderinti. Tikimės birželio antroje pusėje jau oficialiai planą pateikti Europos Komisijai, tuomet lauksime oficialaus įvertinimo. Tas taip pat pagal nustatytas procedūras užtrunka keletą mėnesių, todėl tikėtina, kad plano pakeitimas, kuriame bus numatyta galimybė skolintis konkreitiems projektams įgyvendinti, taip pat pasieks tik metų antroje pusėje.

Šių metų priemonėms nustatytų garantijų ir skolinimosi limitų nacionalinės plėtros įstaigoms užtenka, reforma yra išibėgėjusi, jos yra jau konsoliduotos po viena nacionaline plėtros įstaiga. Taip pat Seimui yra pateiktas įstatymo pakeitimas, kuriuo atsisakoma daugeto, ir bus tik viena nacionalinės plėtros įstaiga. Taip pat jai suteikiamos papildomos funkcijos, tai yra žaliųjų finansų valdymo prasme ir Žaliųjų finansų instituto steigimo prasme – jis taip pat galės būti ir paspirtis bent jau atsinaujinančiai energetikai formuojant priemones, kurios numatytos skolintis iš RRF'o. Priemonės yra konstruojamos pagal strateginio valdymo metodiką ir tikimės šiais metais pabaigti, bet tie procesai taip pat užtrunka. Šiems metams numatytų limitų užtenka.

PIRMININKAS. Ir paskutinytis klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas būtų gerbiamai ministrei M. Navickienei. Alytuje 31 jauna šeima laukia regione įsigyti būstą. Ne per seniausiai prie 8 mln. pridėjote dar 7 mln., padidinote finansavimą, bet skaičiuojant vis tiek tų lėšų truputį mažoka. Ar būtų tikimybė dar šiais metais iššokti, padidinti tą finansavimą? Ir ačiū už papildytą biudžetą. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū jums už klausimą. Bandžiau jau pasakyti ir praėjusios Vyriausybės valandos metu, kad tikrai nebegalime sukelti papildomų lūkesčių laukiantiesiems. Tie papildomi pinigai, kuriuos radome ir šiai priemonei skyrėme, buvo tikrai paskutiniai šiemet. Daugiau neturėsime tiesiog finansinių galimybių, iš kur padaryti papildomų judesių. Kad po to nebūtų nesusikalbėjimo su laukiančiais žmonėmis, kviečiu visus kolegas Seimo narius tą žinią perduoti, kad daugiau lėšų šiemet skirti nebus galimybių. Ne dėl to, kad noro nėra, bet nėra galimybių.

PIRMININKAS. Dėkui. Visi klausimai baigti. Vyriausybės pusvalandis baigtas. Gavau prašymą registruotis. Galime užsiregistruoti. Rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VI (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 284 STENOGRAMA

2023 m. birželio 8 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Gal norite užsiregistruoti? (*Balsai salėje*) Prašom registruotis.

Užsiregistravo 68 Seimo nariai.

Gerbiamas P. Gražulis per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, gerbiamas posėdžio pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Mes žinome, kad visuomenė beveik pusiau pasidalinusi, vieni už V. Siegel, kiti už L. Suodaitį. Dabar mums reikia Seime išsiaiškinti, kas už anūką, o kas už senelį. Tai prašau, kad tuo klausimu mes balsuotume, kas už senelį, o kas už anūką, nes turime žinoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Bandau sugalvoti, kodėl tai yra dėl vedimo tvarkos. Mes neturėjome tokio darbotvarkės klausimo, jeigu jūs įregistruosite, gal ir svarstysime kokia nors forma.

14.02 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2803(2). Gerbiamas A. Petrošius galbūt galėtų mums pasakyti komiteto išvadą. Paskui padirbėsime prie pataisų, kurios buvo. Bet dar prieš tai bus diskusija. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komiteto išvada, gerai ir pamenu, – iš esmės pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu diskutuoti. Gerbiamas V. Semeška yra pirmas. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien mes sprendžiame Seime problemą, kurios nebūtų, jeigu savivaldybėse įstatymo leidėjo suteikta laisvė, tai yra laisvė, nebūtų piktnaudžiaujama. Turime nemažai tarybų narių, kurie nesąžiningai elgėsi su viešaisiais finansais, galimai klastojo apskaitos dokumentus arba apskritai jų neteikė ir mokesčių mokėtojų pinigus gaudavo be jokios atskaitomybės. Savivaldybių kontrolės sistema tiesiog nesuveikė. Tiksliau, savivalda su visa savo asociacija tiesiog susimovė.

Šiandien svarstome Vietos savivaldos įstatymo pataisas, kuriomis tarybų nariams siūlome nustatyti fiksuotą atlyginimą, siekiantį 20 % nuo liepos 1 dienos ženkliai kylančio mero atlyginimo, priklausomai nuo savivaldybės dydžio. Kolegos, ką tai reiškia?

Pirma, be jokios atskaitomybės, pabrėžiu, be jokios atskaitomybės, kad ir kiek valandų, kiek dienų tarybos narys skirs, atlikdamas savo pareigas, ar tai būtų 5, 10 ar 40 valandų per mėnesį, visi tarybų nariai gaus vienodą tos savivaldybės atlyginimą. Dar daugiau, toks atlyginimas, komiteto siūlymu, nebūtų apmokestinamas kaip visų dirbančiųjų, tačiau būtų nuskaitomas tik 15 % gyventojų pajamų mokestis, tai yra jam Darbo kodeksas netaikomas.

Antra, pažymėtina, kad tarybų nariai, atlikdami savo pareigas, kaip parodė ataskaitos, pateikiamos kai kurių savivaldybių, pavyzdžiui, Alytaus, vidutiniškai dirba nuo 15 iki 20 valandų per mėnesį. Siūlomu įstatymo projektu siūloma, pavyzdžiui, Vilniuje mokėti 1 tūkst. 250 eurų per mėnesį, Kaune – 1 tūkst. 200 eurų, kitose savivaldybėse, kurių dydis nuo 15 iki 50 tūkst. gyvento-

jų – apie 1 tūkst. 70 eurų per mėnesį, minus 15 % GPM. Tai reiškia, kad sumos yra ženkliai padidintos, o atskaitomybės apskritai nelieta. Be to, atlyginimas yra ne kompensacija už tarybos nario veiklos išlaidas, o jau tampa šeimos pajamomis, į kurias pretenduoja ir vaikai, ir sutuoktiniai, net augintiniai, ir, žinoma, antstoliai kai kam.

Pažymėtina, kad tokio dydžio atlyginimai gali tapti tikra našta ypač mažesnių savivaldybių biudžetams. Dar daugiau, apie 900 eurų, 1 tūkst. 100 eurų atlyginimas gali šokiruoti savivaldybių pedagogus, bibliotekininkus ir kitus kultūros srities darbuotojus, kurie dirba nuo ryto iki vakaro, kartais ir ilgiau, ir neuždirba net tiek. Ar tikrai to norime?

Mes, grupė Seimo narių iš skirtingų frakcijų, teikiame pasiūlymą, kurio esmė yra tokia: atsižvelgiant į tos savivaldybės finansines galimybes, įprastai per mėnesį vyksiančius posėdžių skaičius, leisti pačioms savivaldybių taryboms nusistatyti protingą atlyginimo dydį, kuris nebūtų didesnis kaip 20 % mero algos.

Kviečiu visus palaikyti šį logišką ir sąžiningą pasiūlymą iš įvairių frakcijų, pradedant G. Burokiene, baigiant A. Butkevičiumi, gerbiamu J. Razma ir kitais.

Ir paskutinis pastebėjimas, kolegos. Mažiau reikėtų galvoti apie siaurą asmeninį interesą ir galbūt ateities planus nusėsti savivaldybių tarybose ir gauti patogiai atlygį. Galvokime valstybiškai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu diskutuoti gerbiamąjį R. Žemaitaitį. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Tikrai negaliu nesutikti su E. Gentvilo pasakymu, kad daugiau nesiduosime psichopatų šantažuojami. Tikrai jūs, konservatoriai, atitinkate, matyt, tą medicininę sąvoką. Na, psichopatai. Tikrai ne aš, o E. Gentvilas šiandien jus taip įvardino.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, turėkite savo leksiką...

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Jūs, gerbiamas, šiandien veskite posėdį, nes ne aš vadinau *jumis* psichopatais, o *jumis* išvadino E. Gentvilas.

PIRMININKAS. Tikrai jūs nesate gydytojas, kuris nustatytų kolektyvinę diagnozę. Aš abejoju, ar tokių yra.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamas Pauliau, nekomentuokite kito Seimo nario pasakymo, nes jums tai nėra priimtina. *Jumis* psichopatais išvadino E. Gentvilas šiandien viešai, viešoje spaudoje. Prašau pasiskaityti, ką jūsų pagrindinis koalicijos partneris galvoja apie jus asmeniškai ir jūsų politinę daugumą.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega...

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Kitas jūsų koalicijos partneris šiandien, gerbiamas...

PIRMININKAS. Gerbiamas Remigijau, vieną sekundę, kad kiti ką nors rašo ar sako, nereikia, kad jūs Seimo tribūnoje taip pat galite žarstyti nepamatuotais epitetais.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Aš galiu pacituoti kitą asmenį ir man to niekas nedraudžia. O dabar toliau tuojau pacituosiu jūsų juokdarius, Konservatorių partijos lyderius. Vienas jūsų Konservatorių partijos lyderis, pasak E. Gentvilo, psichopatas G. Landsbergis, pašokdino visą Lietuvą ir dabar tas čekiukų skandalas prasuko per visus *mumis*. Ką tai reiškia? Šiandien tarybos narių, kurie galimai galėjo klastoti dokumentus, pasiimti išmokas ir panašiai, per visą Lietuvą iš 1 tūkst. 400 ar 500 tarybos narių, yra 50–60. Jūs dabar čia užsiimate kažkokiu šou, kalbėdami, kad gaus žmonės pajamų. Jie ten dirba. Jie atlieka darbą. Jie ir turi gauti pajamas. Gerbiamas Semeška, jei gu jums nepatinka, žiūrėkite, yra tokia galimybė, nueinate į Sekretoriatą, paimate tuščią lapą ir rašote: „Aš, Vilius Semeška, prašau atleisti mane iš Seimo nario užimamų pareigų.“ Nueisite į VRK, asmeniškai parašysite prašymą ir atsakysite Seimo nario mandato. Nuotoliniu būdu dabar galima.

Lygiai taip pat tarybos narys, jei gu jūs dar nežinote, gali atsisakyti gaunamų kanceliarinių išlaidų. Ir Lietuvoje yra apie 50 tarybos narių, kurie atsisakė išlaidų. Šis dabar jūsų reguliavimas, kai jūs numatote darbo užmokestį, tarybos narys irgi galės jo atsisakyti ir niekas tam netrukdo. Yra mūsų Seimo istorijoje, kur Seimo nariai lygiai taip pat atsisako kanceliarinių išlaidų, atlyginimo ir panašiai ir to pavyzdys buvo, jei gu aš gerai prisimenu, A. Valinskas. Bent jau iš tos pozicijos.

Tai dabar grįžtant prie šitų dalykų. Jūs šiandien bandote visą šitą šou nukreipti nuo savęs. Jūs ką, nebuvote tarybos nariais? Va sėdi prieš mane A. Petrošius, jis ką, nebuvo tarybos narys?

Jis nedirbo Klaipėdoje? Jis nesusitikinėjo su žmonėmis? Jūs norite pasakyti, nuėjęs į parduotuvę klausia žmogaus... Jis turi užpildyti tabelį, kad jis sutiko ir pakonsultavo žmogų? Jūs baikite tyčiotis iš tų tarybos narių ir baikite daryti šou. Jeigu jūs nesuprantate, kas yra politikai, kas yra Seimas ir kas yra taryba, susirinkite savo *manatkes* ir eikite rinkti uogų į savo Druskininkus.

Aš tikrai dar kartą galiu jums pasakyti. Šiandien kiekvienas tarybos narys, kiekvienas politikas eina savo pareigas. Nesvarbu, ar šeštadienis, ar tai bus sekmadienis, ar tai bus rytas ar vakaras, tu užimi pareigas. Nesvarbu, ar tu esi opozicijos lyderis, ar tu šiandien esi komiteto pirmininkas, tu turi gauti atitinkamą darbo užmokestį. Dabar ką čia kalba – šneka vėjus.

Dėl mokesčių: šeima pasinaudos, šunys pasinaudos, dar kažkas. *Nu*, kolega, jūs bent orientuojatės, ką jūs šnekate? Kuo šuo arba augintinis gali pasinaudoti iš tarybos nario atlyginimo, kuo jis gali? Skanėstą nupirkti? „Chupa chups'ą“ čilpinuką nupirkti? *Nu*, Erdoganas prieš rinkimus, per rinkimų laikotarpį vaikui davė kapeiką, *nu*, ir ką?

Ar bent jau suvokiate, į kokią pusę jūs čia važiuojate? Šaiposi iš jūsų visa Lietuva! Ar jūs nematote, konservatoriai? Jums sarmata, kad jūsų pagrindinis partneris jus išvadino psichopatais dėl to, ką jūs šiandien darote: jūs bandote visą politinę sistemą tiesiog paversti nieku ir ne dėl to, kad žmonės mumis nusivilia, o todėl, kad jūs bandote daryti pigią politiką, kurios nereikia.

Šiandien jūs sakote: tarybos nariui mokėti 600–700 eurų savivaldybei yra daug. Ką tai reiškia – yra daug? Jeigu yra daug, kolega, jūs registruokite pasiūlymą mažinti tarybos narių skaičių. Jeigu manote, kad Rietave 15 tarybos narių yra per daug, padarykite 9. Jie šiandien atlieka darbą, kuris yra privalomas. Tai yra tie atstovai. Kodėl jūs nekeliate klausimo, kad seniūnaičiai gauna pinigų? Kodėl jūs nekeliate klausimo apie bendruomenių pirmininkus? Ar seniūnaičiui šiandien užtenka gauti 50 eurų, tas kapeikas? Jūs nejuokinkite. Šiandien tam seniūnaičiui priklauso rūpintis viskuo: ir duobkasiu, ir laidotuvėmis, ir visa kita jam priklauso – nuo kelių greideriavimo ir panašiai. Aš tiesiog šiuropstu, ko aš klausausi iš valdančiosios daugumos, ir aš neįsivaizduoju... Aš tikiuosi, kad opozicijai užteks sveiko proto, kad parodytų, kad jų nesąmonės tai yra bandymas Lietuvoje dar kartą sukelti tam tikrą sumaištį.

O jeigu jūs norite toliau žaisti *Tapkės* žaidimus, jūs juos žaiskite. Bet aš tik tiek galiu pasakyti: su *Tapke* tu dar žaisi iki kitų metų, iki rinkimų, nes tai yra projektas, kuris veda į kieno nors kitus rinkimus. Aš tau garantuoju, kad nauja politinė jėga arba naujas politinis darinys būtent va šitaip gimsta dėl to, ką jūs šiandien darote. Jeigu jūs norite, kad toks chaosas būtų Lietuvoje ir būtų didelis politikavimas, tai tikrai jūs einate sėkminga linkme.

Mieli kolegos, kviečiu balsuoti už. Aš manau, kad Lietuva yra pribrendusi, kad politikai gautų užmokestį, pajamas ir atlyginimą už savo atliekamą darbą. Taip mes prikviesime profesionalus, taip mes prikviesime specialistus, taip tie žmonės galės normaliai, tvarkingai dirbti. O dabar...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...kada gerbiamas tarybos narys turi kažką fiktyviai daryti...

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Todėl, kad jūs nutraukinėjate, pirmininke! Nutraukėte 30 sekundžių.

PIRMININKAS. Ne, tikrai 30 sekundžių anksčiau aš jūsų nenutraukiau. (*Balsai salėje*) Dėkui už jūsų prakalbą. Dabar į tribūną diskutuoti kviečiamas gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš nereaguosiu į čia tokius visokius neetiškus išpuolius ir tuščią politikavimą, bet tiesiog visus kviesiu šiek tiek pamąstyti. Na, visi suprantame, po žurnalisto A. Tapino tyrimo atsiskleidė gana gūdi tų savivaldybės tarybos narių išmokų situacija, galimas piktnaudžiavimas, ir mes turbūt nė vienas neįsivaizdavome, kad taip gali būti. Aišku, objektyviai visoje savivaldoje ta situacija nėra tokia bloga, nes pradžioje tirti buvo paimtos tos savivaldybės, kur didžiausios išmokos ir palankiausia erdvė piktnaudžiauti. Netgi mano gimtojoje Plungėje, kur išmokos riba – 43 eurai, tai ten... Aš neįsivaizduoju, kas ten kuo gali piktnaudžiauti.

Iš mūsų visuomenė turbūt tikisi, kad mes teisingai ir principingai išspręsime šią problemą. Aš keliu klausimą, ar mūsų dabar pasiūlyta ta dosni išmoka, apytikriai 1 tūkst. eurų... Kadangi čia mums skaičiuojant kažkodėl buvo pateikti skaičiavimai nuo 600 iki 800, tai yra atskaičius „Sodrai“. Bet kaip mums finansų ministrė pasakė šiandien frakcijoje, „Sodrai“ nebus atskaičiuojama. (*Balsai salėje: „Bus!“*) Aš remiuosi finansų ministrės oficialiai pasakytu žodžiu. (*Balsai salėje*)

Na, gerai, palikime tą neapibrėžtą erdvę tarp 800 ir 1 tūkst., ten išsiaiškinsime turbūt tuos dalykus iki galo. Bet ar ta suma yra adekvati, taip imant vidutinį tarybos nario darbą? Skaičiuokime: du trys posėdžiai po kelias valandas, kažkiek valandų pasiruošti posėdžiams, panagrinėti projektus, keletas valandų renginiams, susitikimams su rinkėjais, tikrai, kaip beskaičiuosite, negausite daugiau kaip 20 valandų. Aš suprantu, kad yra pavyzdžių, kur prisideklaruoja (kaip Alytaus miesto tarybų nariai) virš 100 valandų. Dar kol kas A. Tapinas nepanagrinėjo tos dalies, kur tarybų nariai deklaruoja, kiek valandų jie kur dirbo.

Kolegos, suprantu, didžiųjų miestų posėdžiai trunka daugiau, tai ir koeficientas didesnis. Visa tai yra sprendžiama. Aš manau, kad ir šiaip tarybos nario darbo mes negalime taip tiesmukai prilyginti mero darbui su vis dėlto labai skirtingomis atsakomybėmis. Taip, galime naudotis tuo koeficientu, lyginti su merų atlyginimu, bet tai nereiškia, kad mes tarybos nario valandą turime prilyginti mero darbo valandai. Dėl to, taip ramiai skaičiuojant, man vis dėlto išeitų jau geriausiu atveju dvigubai mažesnė suma, negu čia yra siūloma. Jeigu nebus pritarta mūsų pasiūlymui šiandien, kad pačios tarybos nusistatytų tuos konkrečius dydžius, mes siūlysim vis dėlto mažesnę koeficientą – gal 0,1, gal 0,15, kad būtų vis dėlto šiek tiek realistiškesnis ir kad žmonės suprastų kaip teisingesnę atlygį. Vis dėlto ar mokytojas, ar kultūros darbuotojas vertins – štai jis už tą darbą visu etatu gauna tą pačią sumą kaip tarybos narys už tas keliolika sugaištų valandų.

Vis dėlto žinome, kad tarybos nariai supranta, kad eina į tą veiklą visuomeniniais pagrindais. Tokia yra samprata, neina užsidirbti. Dėl to aš tikrai siūlyčiau pagalvoti, kad tikrai mes visuomenės nenuviltume skubotais sprendimais. Žinoma, reikia judėti į priekį, kaip čia šiandien beapsispręstume dėl pataisų. Aš nesiūlau balsuoti kaip nors prieš, bet iki priėmimo tikrai dar paieškoti geriausių variantų.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama J. Razmai.

Galime pasisveikinti su Vilniaus licėjaus mokiniais, kurie lankosi Seime ir domisi parlamento darbu.

Dabar kviečiu į tribūną gerbiama L. Nagienę diskutuoti. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, tikriausiai aš stoviu šitoje auditorijoje ir kalbėsiu apie tuos, kurie pirmieji ir pavyzdingiausiai pateikė visą analizę apie čekiukus. Tik gaila, kad nepateikė analizės apie tai, o kas neėmė iš tarybos narių. 13 metų prabuvusi tarybos nare ir neėmusi, po to girdžiu visai kitą istoriją, kad aš lygiai taip pat pasinaudojau. Bet galiu drąsiai kalbėti, dėl to ir stoviu šitoje tribūnoje.

Čekiukų istorija įgavo pagreitį ir tai, manau, pagreitino priimti teikiamo įstatymo pataisą. Labai teisingas sprendimas atsisakyti pateisinamų dokumentų ir tai prilyginti tarybos nario darbo užmokesčiui. Nors kai kas dabar sako, kad savivaldybės tarybos nariui iš tikrųjų nebus taikomas Darbo kodeksas, bet dėl ko nebus taikoma, mes žinome. Dėl to, kad nereikėtų skaičiuoti, pildyti darbo laiko apskaitos žiniaraščio, skaičiuoti valandas taip, kaip sako, ar 100, ar 20 valandų aš dirbau šiandien tarybos darbe, ar aš ruošiausi posėdžiui, ar aš visas 24 valandas dirbau. Čia yra palengvinimas.

Atsakant kolegai iš kairės, norisi pasakyti – šita suma turėtų būti apmokestinta visomis rūšimis, tai yra ir socialinio draudimo mokesčiais. Pažiūrėkime: stebėtojų tarybos narys, jeigu jis yra stebėtojų tarybos narys, tai (gauna darbo užmokestį už tai, kad yra stebėtojų tarybos narys) yra apmokestinama ir sumokami socialinio draudimo mokesčiai. Kolega yra visiškai neteisisakdamas, kad tai neprilyginama. (*Balsai salėje*) Lygiai taip pat (...). Kadangi aš šiandien tą diskusiją išgirdau, iš karto dar kartą pasitikrinau, pasižiūrėjau Socialinio draudimo įstatymą. Ministrė neteisi sakydama, kad tai neturi būti apmokestinama. Mes turime garantuoti tai ir socialines garantijas, nes nepamirškime, kad ne vienas tarybos narys neturi tiesioginių darbo santykių, jisai realiai gauna tik tai darbo užmokestį. Tai jau garantuos jam, jis bus suinteresuotas būti visuomenininku, aktyviu visuomenininku savo taryboje.

Tikrai pritarčiau siūlymams, kuriuos pateikė gerbiamas J. Razma, pateikė, kiek aš žinau, mūsų kolega Domas. Galbūt savivaldybės šiandien nėra apskaičiavusios savo išlaidų, galbūt kai kuriose savivaldybėse tos išlaidos ženkliai išaugs, todėl galimai reikėtų nukelti nuo sausio 1 dienos.

Pritariu ir gerbiama Jurgio pasisakymui... skaičiuodami pinigus. Aš manau, kiekviena savi-valdybė savo reglamente turėtų nusimatyti, kai nelankys posėdžių, kaip tada bus apmokama ar mokama, turėtų lygiai taip pat savo reglamente nustatyti, kokio dydžio, nes tai vis dėlto yra susi-tarimo reikalas. Įstatyme numatome – ne daugiau, o taryba savo reglamente galėtų išspręsti tuos klausimus. Nesinorėtų turėti daugiau skandalų, prieš *samitą* daugiau girdėti apie čekiukų istori-ją. Aš manau, kad nebus tų spektaklių, kai nusprendžia sušaukti pirmalaikius rinkimus, nebus skandalų dėl Vyriausybės atsistatydinimo, visi normaliai galėsime dirbti.

Aš tikrai linkėčiau šiuo atveju pritarti ir siūlymams, ir projektui, o jeigu ką – toliau dar siūly-ti ir galvoti apie sumą, ar tai nėra adekvačiai, galbūt kai kuriais atvejais ir per didelė. Jeigu nepri-tartume būtų tiems žodeliams „ne daugiau“. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau kviečiu diskutuoti gerbiama K. Adomaitį. Prašom. Ir paskuti-nis ruošiasi V. Ažuolas.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū Seimo nariams. Norėčiau trumpai kelias savo išvalgas pasakyti dėl šio projekto. Aš manau, kad didžiausia tragedija visoje šioje diskusijoje yra atsiradęs naratyvas, kad tarybos nariai nieko neveikia, kad jiems neva reikia dalyvauti tik komiteto ir tarybos posė-džiuose, o visa kita – nei jiems yra koks nors poreikis, nei sprendimai dalyvauti kur nors dau-giau. Tai tikrai netiesa. Formaliai, taip, užtektų dalyvauti tarybos posėdyje, kad tavęs neatšauktų iš tarybos, bet praktikoje jie užsiima visomis įmanomomis savivaldos veiklos rūšimis. Vilniaus savivaldybėje apskritai yra 1 tūkst. darbuotojų, įmonės su milijoninėmis apyvartomis, tarybos na-rys turi gilintis į visų jų veiklą ir būti kompetentingas priimti sprendimus. Tos veiklos yra tikrai labai daug. Tai yra tragedija, kai mes bandome pasakyti, kad tarybos narys tik dalyvauja tarybos posėdžiuose.

Antras dalykas. Mes labai greitai atsisakome veiklos išlaidų. Aš nežinau, ar tai tikrai geras sprendimas. Aš manau, kad pagrindinė viso čia vykstančio skandalo bėda yra ta, kad kai kurios savivaldybės sugebėjo susieti savo kanceliarinių išlaidų dydį su vidutiniu darbo užmokesčiu. Tos išlaidos tapo labai labai didelės ir nepagrįstos. Tai atvedė į tuos visus skandalus, kuriuos mes da-bar turime. Bet juk kanceliarinės išlaidos neturi jokio sąryšio su vidutiniu darbo užmokesčiu. Be-je, mes darome tą pačią klaidą ir Seime, susieję Seimo kanceliarines išlaidas su vidutiniu darbo užmokesčiu. Kanceliarinės išlaidos nebent galėtų būti susiejamos su infliacija. Tačiau atkreipsiu dėmesį, kad panaikindami tokias veiklos išlaidas mes realiai nusižengiame Savivaldos chartijai. Neaišku, ar tai yra tikrai priimtinas sprendimas visiškai atsisakyti veiklos išlaidų. Štai aš klausau gerbiama M. Maldeikio ir A. Tapino diskusijos vienoje iš televizijos laidų, joje sakoma: žino-te, jei-gu iš Seimo narių mes atimtume kanceliarines išlaidas ir jas perkeltume, tarkime, prie atlyginimo, tai Seimo nariai, be abejo, tuomet mažiau bendrautų su rinkėjais. Kas ryžtųsi savo atlyginimą naudoti tokiai visiškai darbo veiklai? Tos veiklos, tokio aktyvumo Seimo narių tikrai sumažėtų. Man nesuprantama, kodėl tarybos nario atveju mes nematome tos pačios logikos. Net ir toje pa-čioje televizijos laidoje buvo išsakyta, kad ne, tarybos nariai čia tik komitetų posėdžiuose daly-vauja, tai jiems veiklos išlaidų tikrai nereikia. Manau, kad mes šiek tiek paskubėjome vien dėl to, kad kai kur tų kanceliarinių išlaidų dydis, susiejus jį su vidutiniu darbo užmokesčiu, tapo nepa-teisinamas. Mes paskubėjome apskritai jas uždrausti, nors 40 iš 60 savivaldybių tos kanceliarinės išlaidos tikrai buvo suvokiamo dydžio ir jos nėra labai analizuojamos per dabartinį skandalą.

Be abejo, tam tikrą išeitį reikia rasti, Be abejo, situacija yra įtempta ir tam tikrų sprendimų reikia. Palaikysiu mūsų sprendimus, kurių mes ieškosime, tačiau aš turiu tam tikrą kompromisinį pasiūlymą dėl to, ką siūlo gerbiamas J. Razma, L. Nagienė ir kiti, kurie labai nerimauja dėl savi-valdybių galimybių mokėti 20 % nuo mero algos. Aš nesutinku, kad reiktų sakyti iki ir leisti sa-vivaldybių taryboms pačioms nuspręsti, nes išeis, kad Trakų savivaldybės nariai bus prastesni už Širvintų – visur bus skirtingi atlyginimai, nors funkcijos tos pačios. Aš atkreipsiu jūsų dėmesį, kad daug protingiau būtų susieti darbo užmokestį ne su mero atlyginimu, bet su vidutiniu kiek-vienos savivaldybės darbo užmokesčiu.

Aš dėl to matau labai daug privalumų. Visų pirma, tai savivaldybės biudžeto pajamos pri-klauso nuo gyventojų pajamų mokesčio toje savivaldybėje. Jeigu mes susietume su savivaldybės vidutiniu darbo užmokesčiu, tai kiekvienas savivaldos tarybos nario atlyginimas priklausytų nuo

savivaldybės finansinio pajėgumo. Antras dalykas, mes norime diferencijuoti savivaldybės tarybos narių atlygį pagal pragyvenimo ir veiklos išlaidas. Iš tiesų salės nuoma, atstumai, dar kažkas labai priklauso, atspindi, labai tiesiogiai susiję su vidutiniu darbo užmokesčiu. Tarkime, Vilniuje bet kokia veikla yra daug brangesnė negu Zarasuose, kur yra mažiausias vidutinis darbo užmokestis.

Dėl šių priežasčių aš esu pateikęs siūlymą susieti atlyginimus ne su mero atlyginimu, bet su vidutiniu darbo užmokesčiu. Ten yra pakeista nuostata, kad reikia numatyti 40 % nuo vidutinio savivaldybės darbo užmokesčio, o tai yra, aš atkreipsiu dėmesį, mažesnis atlyginimas, negu dabar yra siūloma numatyti nuo mero algos. Manau, kad tai būtų geras kompromisas tiems, kurie nerimauja, kad dabartinis pasiūlytas atlyginimas yra per didelis ir nepakeliamas savivaldybių biudžetui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jau laikas. Diskusija baigta. Dabar kviečiu atgal į tribūną gerbiamą komiteto pranešėją A. Petrošių. Mes svarstysime pasiūlymus ir iš karto balsuosime, nes, man atrodo, kol sutiksės 14 val. 30 min., kol mes pradėsime svarstyti, kaip tik atsidarys balsavimo langas ir galėsime balsuoti.

Dėl 1 straipsnio nebuvo. Dėl 2 straipsnio buvo J. Razmos ir grupės Seimo narių pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Sudarykime galimybę gerbiamam J. Razmai pristatyti pasiūlymą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip ir minėjau pasisakyme, siūlau, kad vis dėlto nebūtų tiesmukai visoms savivaldybėms nustatytas tas maksimalus išmokų dydis tarybos nariams (pagal tuos ankstesnius skaičiavimus apytiksliai nuo 800 iki 600 eurų), bet vis dėlto būtų palikta savivaldybių tarybai kiekvienu atveju iki tos ribos nuspręsti. Tvarka, jeigu kuri nors savivaldybė manys, kad tikrai jos darbo krūvis yra toks didelis ir ji tiek verta, ir taip nusistatys, bet jeigu kita savivaldybė vis dėlto jautriau vertins ir tą santykį su tos savivaldybės mokytojo, kultūros darbuotojo atlyginimu, realistiškai vertins, kiek toje savivaldybėje vidutiniškai tarybos narys sugaišta valandų, tai kodėl jiems nepalikti galimybės nusistatyti mažesnę dydį tarybos sprendimu? Aš, remdamasis tuo, nesiūlyčiau išvedžioti, kaip kolega K. Adomaitis, kad čia prastesnė savivaldybė.

PIRMININKAS. Laikas. Kolega, laikas. Dėkoju. Dabar komiteto nuomonė nebuvo tokia palanki, tai prašom pristatyti.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės komitete girdėjome tuos argumentus, kuriuos ką tik išdėstė pasiūlymo rengėjas. Kita vertus, buvo išsakyti ir kiti argumentai, ir baimės dėl to, kad kai tarybos nariai negauna deramo atlygio, galima būtų jais manipuluoti, juos galimai įdarbinant į kitas pareigybes, įdarbinant sau lojalius asmenis, nelojalių neįdarbinant. Buvo išsakyta kritika dėl to, kad savivaldos taryba pati sau nusistatytų atlyginimus. To mes netaikome Seime, laikomės pozicijos, kad jeigu ir nustatome atlygį, tai nustatome jau kitoms kadencijoms į priekį, savivaldai būtų daroma išimtis šiuo atveju. Buvo išsakyta ir nuogastavimų, kad vis dėlto galimai būtų pritraukta aukštesnės kompetencijos specialistų į tarybų rinkimus, nes tarybų rinkimai ganėtinai sunkiai pritraukia žmonių. Šiam pasiūlymui komitete, apsvarsčius visus argumentus, buvo nepritarta rezultatu 9:4.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar vyks arši diskusija. Už – gerbiamas E. Pupinis. Motyvai. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, kolegos. Iš tiesų turbūt nemažam skaičiui Seimo narių teko dirbti savivaldybių tarybose įvairiais laikais ir kai kurie dirbo net tuo metu, kuomet visai nebuvo, buvo suprantamos kaip visuomeninės tam tikros pareigos, siekiant pagerinti situaciją savo bendruomenėse. Paskui buvo prieita prie kompensacijų, bet, kaip matome, tos kompensacijos nepasiteisino, tačiau vėlgi turbūt matome pagal visas Lietuvos savivaldybes skirtingas situacijas. Pavyzdžiui, teko domėtis – Molėtuose užtekavo 4 tūkst. eurų kompensacijų per visus metus. Aišku, žmonės saikingai naudojo tas kompensacijas. Kitose vietose reikėdavo šimtų tūkstančių. Situacija dabar savivaldybėse labai skirtinga. Vis dėlto žiūrėdami į subsidiarumo principą turėtume pasitikėti savivaldybėmis, kad jos gali įvertinti situaciją, nes taip pat ir pati veikla savivaldybių tarybose labai skirtinga. Vienose savivaldybių tarybose visą dokumentaciją, viską parengia iš esmės administracijos ir čia tik belieka panagrinėti ir nuspausti. Yra savivaldybių, kur iš tikrųjų patys tarybų nariai rengia dokumentus, patys dirba, patys organizuoja posėdžius ir tokiu būdu patys teikia sprendimus tarybose. Manychiau, nevienodas ir krūvis. Taip pat yra pasakymų, kad net ta-

rybos nariui už apsilankymą renginiuose reikėtų mokėti. Yra daug bendruomenių, kur žmonės su džiaugsmu eina, negi mes jiems mokėsime? Tarybos narys taip pat yra bendruomenės narys.

Šiuo atveju tikrai manyčiau, kad, įvertinę tokią situaciją, tokį netolygumą Lietuvos, vis dėlto galėtume palikti savivaldybėms teisę apsispręsti dėl to, kokių galimybių jos turi mokėti tam tikras išmokas savo tarybų nariams. O tai, kad Seimo nariai nenusistato atlyginimų, taip, jie savo kadencijai nenusistato, bet nustato vis tiek kitoms kadencijoms. Iš tikrųjų, manyčiau, ir savivaldybių tarybų nariai galėtų nusistatyti sau atlyginimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia noriu priminti diskusijoje pasakytus žodžius, kad tarybos narys gali neimti išvis šito priedo. Tai apie ką mes čia kalbame? Apie ką mes čia dabar kalbame? Gerbiame šito Seimo mohikanai, apie lygiateisiškumo principus, apie juos užmiršome. Apie tai, kad reikia pilietinę visuomenę stiprinti. Kad sąrašų yra daug, bet norinčių reikia įkalbinėti sąrašą... Toks vaizdas, kad jūs gyvenate kitoje planetoje ir nežinote, kaip vyksta savivaldos rinkimai. Jeigu mes norime stiprinti pilietinę visuomenę, tai jie turi gauti. Toks nustatymas, toks nustatymas buvo dabar. Vieni pasirašė reglamentą ir spjovė į Biudžeto sandaros įstatymą, kuris griežtai reikalavo atsiskaityti už kiekvieną eurą, nes patys nusistatė. Dabar nusistatys... Aš jau girdėjau dviejų amžinai merų poziciją: ką, čia mes atimsime iš socialinių reikmių? Dar iš kažko? Nes jiems gerai valdyti taip – kam nors duoti darbo ir nuolankiai tarnauja tie žmonės merams. Jeigu mes norime, kad neužsisėdėtų, kad ten tikrai vyktų politinės diskusijos ir tikrai rūpintųsi gyventojais, tai, aš manau, nedarykime tokios klaidos. Man labai keista, kad turintys didžiulę politinę patirtį ir pasisakantys už politinių partijų stipresnį veikimą siūlo tokį pasiūlymą. Siūlau atmesti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl J. Razmos ir Seimo narių grupės pasiūlymo, kuris ką tik buvo aptartas. Balsuojame dėl pasiūlymo. Prašom. Yra balsavimų langas, kviečiu dalyvauti salėje, nes dėl kiekvieno pasiūlymo, kuris bus apsvarstytas, iškart ir balsuosime.

Užsiregistravo 107, balsavo 105: už – 26, prieš – 35, susilaikė 44. Akivaizdu, kad pasiūlymui nėra pritarta.

Toliau. Dėl to paties straipsnio taip pat buvo Seimo nario A. Kupčinsko pasiūlymas. Jam komitetas nepritarė. Sudarykime galimybę pristatyti. O gal jus tenkina, kad nepritarė, ne? Tuoj įjungsiu, elektronai labai lėtai teka, atsiprašau, šiandien. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Iš dalies tenkina, nes suprantu, kad frakcijos seniūno sąvoka nėra apibrėžta įstatyme, tai mes einame į rudens sesiją. Tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina, vadinasi, atsiimate pasiūlymą, nereikalaujate balsuoti?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Rudens sesijoje įregistruosime, ten bus dėl frakcijos seniūno sąvokos įtvirtinimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Šiuo metu atsiimate ir nereikalaujate balsuoti. Labai ačiū, tada ne balsuojame.

Toliau gerbiamo Seimo nario A. Syso pasiūlymas, komitetas taip pat nepritarė. Sudarykime galimybę pristatyti. Gerbiamas Algirdas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš labai trumpai. Paprasčiausiai noriu, kolegos, pasakyti apie analogiją Seime. Nors mūsų kolegos, turintys negalią, gauna visas išmokas, ką nustato įstatymai ir valstybė, mes jiems specialiai paskiriame papildomą padėjėją, kitus dalykus, tai aš manau, kad nėra tiek daug tarybos narių, kurie turi negalią, bet jų yra, ir jiems irgi reikia pagalbininkų. Negali neregys nuvykti į posėdį ar susitikimą su rinkėjais be pagalbininko. Taip. O man pasakys argumentus, kad savivalda turi suteikti. Taip, bet ir dabar tie žmonės dažniausiai samdydavo, ieškodavo žmonių. Viskas remiasi pinigais. Jeigu visos savivaldybės užtikrintų, aš tikrai neteikčiau šito pasiūlymo, bet pasiūlymas atėjo iš pačių neįgaliųjų, kurie yra tarybos nariai. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas pažymi, kad valstybė visiškai ar iš dalies tenkina asmenų su negalia specialiuosius poreikius, jiems teikdama nemokamas ar iš dalies mokamas sociali-

nes paslaugas ir asmeninės pagalbos paslaugas, tokias kaip asmeninio asistento pagalbą. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad valstybė apmoka asmeninio asistento paslaugas visiškai ar iš dalies, tai priklauso nuo asmens su negalia pajamų. Nustačius, kad savivaldybės tarybos nariui būtų mokamas atlyginimo priedas, valstybė antrą kartą skirtų tikslinę pagalbą savivaldybės tarybos nariui, kuriam nustatyti specialieji poreikiai.

Laikomės pozicijos, kad einant prie naujos koncepcijos šitas atlygis, kuris yra nustatomas, apimtų ir tą atlyginimą, kuris buvo iki tol, ir tą kompensavimo mechanizmą pagal kiekvieno tarybos nario poreikius neskirstant tų poreikių. Vienam galbūt reikia kaip darbo pagrindinės priemonės kompiuterio, kitam telefono, trečiam asistento pagalbos, todėl manome, kad tas dydis turi būti ir bus pakankamas tam, kad kiekvienas atlieptų savo poreikius ir galėtų tinkamai vykdyti savo pareigas. Todėl komitetas šiam pasiūlymui nepritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už pasiūlymą kalbės gerbiama R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Pirmiausia kalbant apie politikus ir jų vienodą traktavimą, mano vertinimu, reikia semtis patirties, kuri dabar taikoma Seimo nariams, turintiems specialiųjų poreikių. Sudaromos sąlygos jiems turėti papildomų galimybių, kad galėtų visavertiškai įgyvendinti savo, kaip politiko, pareigą.

Taip pat ir tarybos nariai. Skiriama valstybės pagalba yra jų integravimas į darbo rinką, jų integravimas į visuomenę, bet tai yra papildoma pareiga tarybos nariams, šalia pagrindinio darbo, vykdyti tarybos nario, politiko darbą. Aš galvoju, mes kalbame visuomenei apie įtraukujį ugdymą, apie gerų sąlygų mūsų žmonėms, turintiems negalią, specialiųjų poreikių, sudarymą, todėl nereikia palikti ir šitos srities. Dabar yra puiki galimybė tą padaryti vienodai su politikais, išrinktais į Seimą, Seimo nariais, ir skirti tą tikrai nedidelę papildomą dalį žmonėms su negalia, jei jie turi didelių arba specialiųjų poreikių įgyvendindami savo tarybos nario, politiko misiją. O kiekvienas turi konstitucinę teisę rinkti ir būti renkamas, todėl turime užtikrinti, kad ji veiktų taip, kaip turėtų veikti sveikoje visuomenėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Labai nesinori kartoti, daug argumentų prieš jau išsakė pranešėjas A. Petrošius, bet aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad mes turėkime omenyje, kad tie asmenys, apie kuriuos mes kalbame, ir dabar gauna papildomas, kitaip tariant, lėšas, už kurias gali turėti ir asistentą, ir panašiai. Kitaip tariant... Rita, aš jūsų nepertraukiau. Kitaip tariant, mes norime dabar suteikti antrą atlyginimą už tą patį, už ką valstybė du kartus mokėtų – už tą patį. Tai yra vienas niuansas.

Antras niuansas. Pagal dabartinę tvarką tarybos nariai, kaip žinote, neturėjo jokių išskirtinių papildomų sąlygų, palyginti su kitais tarybos nariais, kurie neturi specialiųjų poreikių. Tai yra vienas dalykas. Dabar tas fiksuotas atlyginimas yra pakankamai didelis tarybos nariui nuspręsti ir papildomai, sakykim, investuoti į kokius nors poreikius. Todėl tikrai nevertėtų dukart už tą patį mokėti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl gerbiamo A. Syso pasiūlymo, jam komitetas nepritarė. (*Balsas salėje*) Pasiūlymas yra gerbiamo A. Syso. Dėl jo balsuojame.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 22, prieš – 4, susilaikė 84. Taigi pasiūlymui nepritarė.

Toliau buvo Seimo nario K. Adomaičio pasiūlymas, jam komitetas taip pat nepritarė. Prašau gerbiama K. Adomaitį pristatyti pasiūlymą.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiami Seimo nariai, suprantu, kad tai truputį kitoks požiūris į savi valdos atlyginimą, bet tikrai manau, kad verta išklausti šį siūlymą.

Visų pirma, mes daug diskutuojame, ar savivaldybės yra pajėgios mokėti tą tarybos nario atlyginimą, kaip mes dabar siūlome, – 20 % nuo mero. Manau, kad savivaldybių galimybes atspindi ten surenkamas gyventojų pajamų mokestis, kuris priklauso nuo vidutinio darbo užmokesčio. Būtent su konkrečios savivaldybės vidutiniu darbo užmokesčiu vertėtų labiau susieti tarybos nario atlyginimą. Toks susiejimas ne tik atspindėtų biudžeto pajamas, o savivaldybės... atspindėtų ir veiklos išlaidas toje savivaldybėje, nes vidutinis darbo užmokestis susijęs ir su atitinkamomis paslaugų kainomis savivaldybėje.

Taigi tas diferencijavimas pagal vidutinį darbo užmokestį įgytų prasmę ir pragyvenimo bei veiklos atžvilgiu. Tai taip pat tiesiogiai leistų mums pamatyti, tarybos nariui pajauti, kaip gyvena tos savivaldybės gyventojas, ir užduoti sau klausimą, kodėl jis ten uždirba tokį atlyginimą, kodėl vidutinis atlyginimas konkrečioje savivaldybėje yra toks, o ne kodėl mero atlyginimas yra toje savivaldybėje toks.

Daug čia buvo diskusijų, kad galbūt per didelis tas 20 % susiejimas su mero. Mano siūlymas yra susieti 40 % su vidutiniu konkrečios savivaldybės atlyginimu ir tai, atkreipiu dėmesį, yra šiek tiek mažiau, negu yra dabartinis tas pradinis siūlymas susieti su mero. Manau, tikrai kompromisinis variantas iš tų, kurie siūlys turbūt kažkiek sumažinti tą koeficientą ateityje. Ačiū ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto pozicija. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės įstatymo projektu nustatomas savivaldybės tarybos nario atlyginimo dydis atitinka jo atliekamos veiklos apimtį, o teikiamas pasiūlymas iš esmės prieštarauja Seimo pavasario sesijoje priimtai naujai viešojo sektoriaus darbo užmokesčio skaičiavimo sistemai bei darbo užmokesčio fondo dydžio nustatymo metodikai.

Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad turėtume skirtingus indeksavimo metodus visai valstybės tarnybai, įskaitant merus, ir laikui bėgant, matyt, susidarytų tokios prielaidos, kai mero atlyginimas augtų lėčiau negu tarybos narių ir visa sistema būtų išbalansuota. Todėl šiam pasiūlymui, nors jis buvo įdomus ir jį apsvarstėme, buvo nepritarta.

PIRMININKAS. Dabar motyvai. Yra tiktai prieš. Gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų aš tikrai pasisakau prieš. Vienas dalykas. Pirmiausia kiekviena savivaldybė yra labai skirtinga. Aš, būdama iš Mažeikių, žinau, koks yra vidutinis darbo užmokestis, palyginti su kitomis savivaldybėmis. Mūsų yra ženkliai aukštesnis. Vadinas, būtų, kad dar daugiau mokėtume savo savivaldybės tarybos nariams. Tai yra išskirtinumas.

Labai teisingai Audrius paminėjo. Mes, priėmę Valstybės tarnybos įstatymą ir skaičiavimo metodiką, vėl viską sugriautume. Tai, ką jau padarėme. Tai tikrai neišskirkime. Kiekvienoje savivaldybėje tarybos narių skaičius ir mero atlyginimas nuo gyventojų skaičiaus priklauso, tai ir išlyginame tą skirtumą kiekvienos savivaldybės. Didesnės savivaldybės taryboje daugiau narių, didesnis krūvis, jų ir darbo užmokestis bus didesnis. Todėl tikrai nepritariu Kasparo pasiūlytam variantui. Tikrai siūlau nepalaikyti šito. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną gerbiama premjerė I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš jau prieš nebekalbėsiu, nes daug ką pasakė gerbiama Laima, bet tiesiog tik vieną tokį labai svarbų turbūt dalyką, kurį verta žinoti prieš balsuojant: darbo užmokesčiai pagal regionus ir savivaldybes už praėjusius metus būna žinomi tiktai gegužės pabaigoje, birželio pradžioje ateinančiais metais.

PIRMININKAS. Dėkoju už papildomą argumentą. Dabar balsuosime dėl K. Adomaičio pasiūlymo, kurį ką tik aptarėme. Komitetas nepritarė. Įvyko diskusija.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 7, prieš – 42, susilaikė 63. Taigi pasiūlymui nėra pritar-ta. Dėl 3 straipsnio nebuvo jokių pasiūlymų. Dėl 4 straipsnio buvo vienas D. Griškevičiaus pasiūlymas. Sudarykime galimybę pristatyti. Ačiū. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pasiūlymo esmė iš esmės grindžiama dviem aspektais: kad būtų įsigaliojimo data nuo sausio 1 dienos ir kad savivaldybės turėtų galimybę vis dėlto atsakingai planuoti savo biudžetus, nes kai kurioms savivaldybėms tikrai reikės papildomų lėšų įgyvendinti priimtus sprendimus, nes nuo kitų ataskaitinių finansinių metų pradėtume šią tvarką. Kitas, antras, smulkesnis dalykas, tiesiog priėmus šią tvarką, kad galėtų koreguoti savo tarybų veiklos reglamentus ir pasikeisti tvarką. Toks trumpai pristatymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė, prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komiteto nuomonė, atliepiant ir ką tik pranešėjo išsakytus argumentus, yra ta, kad didesnė dalis savivaldybių sprendimais tų papildomų biudžeto lėšų nepareikalaus, nes numatomas atlyginimo dydis iš esmės atitinka poreikį lėšų, savivaldybių dabar skiriamų lėšų tarybų narių atlyginimui ir kompensacijoms apmokėti, nes dabar mes sujungiamo ši-

tas sistemas. Turime atkreipti dėmesį į tai, kad iš esmės pirmieji atlyginimai pagal naują sistemą būtų mokami jau rugpjūčio mėnesį, tai turėtume pakankamai laiko, daugiau nei mėnesį, pakoreguoti reglamentus.

Matyt, čia yra gera vieta atkreipti dėmesį dėl mokesčio. Tikrai tikslas buvo ir, matyt, jo bus laikomasi, kad vis dėlto būtų mokami visi mokesčiai, kurie yra mokami dabar pagal įstatymą. Skaitant įstatymo projektą, matyt, galima tuos dalykus išskaityti. Tikrai šiuo metu gaunamos kompensacijos nėra niekaip apmokestinamos ir ateityje tiek į valstybės biudžetą, tiek į savivaldybių biudžetus per GPM susigrąžinimą dalis šių lėšų, kurios būtų skirtos, grįžtų.

PIRMININKAS. Dėkoju.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Komitetas šiam pasiūlymui nepritarė. Mano, kad liepos 1 diena yra pakankamas laiko tarpas tam, kad spėtųme...

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar už pasiūlymą gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų noriu pritarti šitam projektui. Vienaip ar kitaip dabar savivaldybės, aš manau, po šito čekiukų skandalo, šiaip ar taip, jau dabar yra kontrolę įvedusios, kontroliuoja. Tie pusę metų toms, kurioms tikrai galbūt ir ta nedidelė suma, kuri bus reikalinga papildomai iš savo biudžeto, jos gal neturi... Tai joms reikia iš naujo galvoti, kaip padaryti, ir perskirstyti biudžetą. Aš siūlyčiau... Iš tikrųjų nėra tokio dabar, jau viskas susitvarkytų. Labai ramiai rugpjūčio mėnesį susirenka taryba, nes rugpjūčio mėnesį nespėsime net ir patvirtinti, dar padarys analizę ir tokiu atveju nuo sausio 1 dienos pradėdame mokėti pagal naują tvarką visiems tarybos nariams. Manau, tikrai galime pritarti. Šiandien visos savivaldybės turi tvarką ir kažkiek vis tiek moka savo tarybos nariams papildomai už šitą darbą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nėra čia turbūt dalykas, dėl kurio vertėtų jau itin ginčytis, tiktai klausimas yra toks: savivaldybių biudžetuose vis tiek ši nauja tvarka nesudarys kokios nors itin reikšmingos dalies, kuri lemtų vienokių ar kitokių išipareigojimų nevykdymą. Iš savo darbo savivaldybėje patirties taip pat prisimenu, kad būdavo ir biudžeto perskirstymų, būdavo ir tikslinimų. Man atrodo, kad kuo greičiau mes priimsime įstatymą ir kuo greičiau šitą naują tvarką pradėsime įgyvendinti, tuo greičiau sugebėsime išspręsti tą problemą, dėl kurios, galvojome, net reikės persikrauti. Bet, man atrodo, tikroji perkrova gali įvykti čia dėl šio įstatymo, ir aš manau, kad kuo greičiau jis įsigalios, tuo mažiau klausimų tada visiems kils.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime dėl pasiūlymo. Primenu, kad balsuojame dėl D. Griškevičiaus pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė, įvyko diskusija.

Užsiregistravo 120, balsavo 119: už – 25, prieš – 21, susilaikė 73. Pasiūlymui nėra pritarta.

Dabar dėl motyvų dėl viso. Pastraipsniui baigėme, dėl motyvų nėra. Niekas neužsirašė kalbėti. Galime iš karto balsuoti. O, dabar yra, atsirado. Prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, kas atsitiko? Galbūt per visą kadenciją Seimo nariai, ne Seimo nariai, visos Lietuvos tarybos nariai galėjo nesažiningai panaudoti lėšų iki 1 mln. Galėjo panaudoti. Dabar ką jūs darote? Jūs dešimt kartų padidinate tarybos nariams išlaidas. Tai ar svarbu, kad mes racionaliai ūkininkautume, racionaliai skirstytume lėšas, ar svarbiausia, kad būtų labai tiksliai pateisinta? Nepateisinu tų tarybos narių, bet kodėl reikia švaistyti tarybos biudžeto lėšas arba ir Lietuvos biudžeto lėšas? Aš nesuprantu šitos logikos.

Antras dalykas. Jūs pažiūrėkite, mes matome – tas burbulas išpūstas, dėl tų čekių. Žiūrėkite, vyksta vadovų susitikimas. Gal galop reikės 50 mln. eurų vien tik pasirengimo darbams ir organizuoti dviejų dienų renginį? Konkursų nėra, nieko nėra, bet visi patenkinti, A. Tapinas tyli. Pažiūrėkite, šiandien vien tik Lietuva daugiau kaip trečdaliu, beveik trečdaliu brangiau perka dujas negu kitos šalys. Tai kokie 200, keli šimtai milijonų. Ir vėl A. Tapinas tyli. Pažiūrėkite, kad ir G. Landsbergis: už vieną eurą nusiperka 1,5 mln., o gal jau dabar ir 2 mln. eurų vertės sklypą. Visi tyli, prokuratūra atsisako pradėti tyrimą, nors Seimas kreipėsi. Štai, pažiūrėkite, kokie dalykai.

Mes matome kažin kokius palyginus mažareikšmius dalykus, bet ten, kur vagiami milijonai, mes nematome. Vien tik „Independence“ nuoma per 10 metų kainavo tiek, kad būtume nupirkę du laivus. Tyli, visiems gerai. Kas lobsta iš visų šitų projektų, mes nežinome ir net prokuratūra nesiima atsakyti, kodėl atidarytos kažkokios sąskaitos Mergelių salose.

PIRMININKAS. Laikas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Kas yra, kodėl mes matome musę, bet nematome dramblio?

PIRMININKAS. Laikas. Dabar už kalbės gerbiamas A. Bagdonas, nes čia šiek tiek sistema visus, matyt, ištrynė ir iš naujo teko užsiregistruoti, bet jis anksčiau buvo pirmas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos...

PIRMININKAS. Kiek garsiau.

A. BAGDONAS (LSF). ...savanorystė iš tiesų visada yra sveikintina, tačiau mes kalbame apie darbą, kurį atlieka savivaldybių tarybų nariai. Man atrodo, yra visiškai teisinga, kad mes, kaip parlamentas, įvertinsime jų darbą ir už tai nustatysime atlygį. Juolab kad įstatyme numatyta, kad tarybos nariai nebus aprūpinami technika, kuri reikalinga tarybos nario veiklai vykdyti, kad tarybos nariai neturės galimybės padengti savo transporto išlaidų ir daugelio kitų išlaidų. Jeigu mes iš tiesų norime pritraukti kompetentingus, jaunos žmones į savivaldybių tarybas, mes turime numatyti jiems atlygį už tą vykdomą veiklą.

Tai aš tikrai kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui. Aš manau, kad visi kolegos tikrai pri-tars. Bet aš manau, iki priėmimo stadijos mes dar turime galimybę padiskutuoti, ar vis dėlto 20 % nuo mero atlygio pagal savivaldybės dydį turėtų būti mokama ta išmoka, o galbūt užtektų ir 10 % tarybos nario veiklai vykdyti. Tai aš tikrai kviečiu palaikyti ir dar iki priėmimo stadijos vis dėlto padiskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Padiskutuoti dar mes turėsime laiko, nes dabar yra tik svarstymo stadija ir balsuojame po svarstymo dėl šio įstatymo projekto. Kaip sakė kolega, balsuojame dėl tikrojo perkrovimo.

Užsiregistravo 122, balsavo 122: už – 112, prieš – 1, susilaikė 9. Taigi po svarstymo yra pritarta.

14.55 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 30, 45, 53, 71, 74, 77, 140 straipsnių, III dalies pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 47¹ straipsniu“ projektas Nr. XIVP-2531(3) (priėmimo tęsinys)

Dabar, gerbiami kolegos, kol dar balsavimo langas atidarytas, kviečiu grįžti šiek tiek atgalios prie darbotvarkės 1-12 klausimo, kuris yra dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-2531(3). Yra likęs tik balsavimas ir, kiek girdėjau, lyg ir galėtume balsuoti dėl straipsnių.

Taigi 1 straipsnis. Balsuojame dėl 1 straipsnio. Labai didelis šurmulys salėje, bet... (*Balsai sa-lėje: „Dėl ko balsuojame?!“*) Dėl 1 straipsnio.

Užsiregistravo 94, balsavo 93: už – 84, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 9. Taigi straipsnis yra priimtas.

Toliau – 2 straipsnis. Balsuojame dėl 2 straipsnio. Dėl kiekvieno straipsnio reikia balsuoti.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 96, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 11. Taigi ir 2 straips-nis yra priimtas.

Tuoj aš suteiksiu žodį, aš matau. Per šoninį mikrofoną – gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tik noriu kolegoms pasakyti, kad tie visi ribojimai dėl Etikos ir procedūrų komisijos komitete buvo išbraukti. Tie, kurie nuogąstauja, kad Etikos ir procedūrų ko-misijoje čia atsiras pavaduojantys nariai ir taip bus valdomi tie tikrieji nariai, neturi turėti nuogąs-tavimų, nes tiesiog to reguliavimo nėra. Kolegos iniciatyva šiek tiek pataisėme ir įtariu, kad jis ką tik tuoj pat pripažins.

PIRMININKAS. Dėkoju už patikslinimą. Dabar gerbiamas J. Razma per šoninį mikrofoną. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Būtų gerai, kad opozicija būtų išsiaiškinusi tai, ką kolegė Agnė dabar pasakė, ir nebūtų blokavusi to projekto, nes ten ir pro mikroskopą žiūrint jau jokių grėsmių opo-zicijai nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Nesupratau rytinio blokavimo.

PIRMININKAS. Nesidairykite atgalios nei su mikroskopu, nei su teleskopu, balsuokime toliau ir priimkime įstatymą.

3 straipsnis. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Iš pradžių dar buvo bėgiama po salę, tai bijau, kad su greituoju nebūtume pasiekę rezultatų. Atkreipiu dėmesį, kad pratęsiu balsavimo laiką, kol pabaigsime šį projektą svarstyti. Tuoju skaičiuosime balsus.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 99, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 12. Taigi ir 3 straipsnis yra priimtas.

Dabar 4 straipsnis. Galime greitą jungti, antrą bėgį, kaip siūlote. Antrą bėgį ir važiuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 107: už – 94, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 13. Taigi 4 straipsnis priimtas.

Dabar 5 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 96, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 10. Taigi 5 straipsnis taip pat priimtas.

Balsuojame dėl 6 straipsnio.

Užsiregistravo 107, balsavo 104: už – 93, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 11. Taigi priimtas ir 6 straipsnis.

Toliau 7 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 114, balsavo 113: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 15. Taigi straipsnis taip pat priimtas.

Toliau 8 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 97, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 12. Taigi 8 straipsnis priimtas.

Dabar 9 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 115, balsavo 113: už – 100, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 13. Taigi ir 9 straipsnis priimtas.

Toliau 10 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 98, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 12. Taigi priimtas ir 10 straipsnis.

Ir paskutinis 11 straipsnis. Balsuojame.

Užsiregistravo 115, balsavo 114: už – 101, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 13. Taigi priimtas ir 11 straipsnis.

Dabar motyvai dėl viso projekto. Motyvų nėra. Balsuojame dėl viso įstatymo. Taigi priėmimas, atkreipiu dėmesį, priėmimas. Balsuojame dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-2531(3).

Šio statuto priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 112: už – 101, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 11. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas E. Zingeris turi mums pranešimą. Prašau.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mielieji bičiuliai, pas mus vieši Seime, štai čia balkone, mūsų kolegos – kaimynas, iškilus Švedijos Riksdago Gynybos komiteto narys B. Soderis, kartu Lotynų Amerikos deputatų ir visa buvusių Kubos piliečių delegacija, smerkianti Kubos dalyvavimą kare prieš Ukrainą Rusijos pusėje. (*Plojimai*) Bjornui linkime kuo greitesnės...

PIRMININKAS. Sveikiname kolegas parlamente. Dėkojame.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). ...ir tikimės greitos Švedijos narystės NATO. Ačiū.

PIRMININKAS. Neabejotinai. Dėkojame. Dabar balsavimo langą galime užverti šiame etape. Darbotvarkė vykdoma įprastai.

Kadangi turi išvykti, labai norėjo kolega gerbiamas J. Džiugelis apsvarstyti 2-13 klausimą – projektą Nr. XIVP-2445. Tai išmokų vaikams įstatymo... Palaukite, ne taip perskaičiau. Mano šiek tiek kita darbotvarkė.

15.05 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 39² ir 39³ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2854 (pateikimas)

Taigi 2-14 klausimas – Užimtumo įstatymo keletu straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2854. Pateikimas. Gerbiamas J. Džiugelis. Prašau.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą galimybę pateikti anksčiau.

Mieli kolegos, ilgai netruksiu. Teikiu Užimtumo įstatymo projektą. Jo esmė yra tokia: užsieniečiai, kurie yra gavę leidimą gyventi Lietuvoje, gali mokytis lietuvių kalbos tik tai tuomet, jeigu jų leidimas yra suteikiamas daugiau negu vieniems metams. Dėl karo pabėgėlių iš Ukrainos situacijos mes turime pabėgėlių, kurie atvyko pernai metais, pavyzdžiui, kovo mėnesį, ir šiandien jie neturi galimybės mokytis valstybinės lietuvių kalbos pagal tam tikras programas. Todėl siūlome pataisyti šį dalyką, kad ukrainiečiai galėtų mokytis lietuvių kalbos, nes, kaip žinome, Lietuvoje yra nemažas kiekis Ukrainos piliečių, sėkmingai įsiliejusių į darbo rinką ir norinčių mokytis lietuvių kalbos. Dėl dabar egzistuojančios tvarkos jie to daryti negali, todėl siūlome tai ištaisyti įstatyme. Įstatymas yra teikiamas iš tiesų ministerijos prašymu. Jeigu pritartumėte, taip pat prašyčiau skubos, kad žmonės galėtų naudotis šia galimybe.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Dėkojame už pateikimą. Galite grįžti į darbo vietą.

Dabar motyvai. Tuoju pažiūrėsime, ar yra norinčių išsakyti motyvus. Ne, nėra. Vadinasi, lieka balsavimas. Balsuosime tam numatytu metu.

15.07 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 26, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2828, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2829, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2830, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2831, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21¹, 22, 39 ir 48² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2832, Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2833 (pateikimas)

Tada einame iš eilės pagal darbotvarkę. Toliau 2-3.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2828. Gerbiamas D. Kreivys, matau, yra salėje, tik tai šiek tiek užimtas. Ar galėtumėte?.. Prašau gerbiamo D. Kreivio, kaip tik už jūsų stovi. Gal jūs galėtumėte ateiti į tribūną ir šiek tiek mums padėti dėl įstatymų leidybos? Atsinaujinančių išteklių įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis 2-3.2 klausimas – Atsinaujinančių išteklių projektas Nr. XIVP-2829, taip pat ir kiti lydimieji 2-3.3, 2-3.4, 2-3.5, 2-3.6 klausimai, ir viskas. Prašau pateikti visą paketą.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, Vyriausybė teikia Atsinaujinančių išteklių, Elektros energetikos ir Žemės įstatymų pakeitimus. Jais siūloma didinti ambicijas atsinaujinančių išteklių energetikos srityje – iki 2030 metų pakelti bendro energetikos suvartojimo atsinaujinančios energetikos dalį nuo 50 iki 70 %, elektros energetikos sektoriuje – nuo 70 iki 100 %. Taigi 2030 metais visą elektros energetikos sektorių ir suvartojimą padengtų atsinaujinanti energetika.

Taip pat siūloma reglamentuoti grynojo atsiskaitymo būdą, kai į tinklą pateikiama saugoti perteklinė energija, kad būtų atsiskaitoma ne kilovatvalandėmis, o eurai. Taip bus sudaryta gali-

mybė vartotojui mažinti elektros energijos vartojimo sąskaitas, parduodant savo pagamintą elektros energiją. Noriu pažymėti, kad šis atsiskaitymo būdas būtų taikomas juridiniams verslo gamintojams, gaminantiems vartotojams bei gaminantiems vartotojams, eksploatuojantiems vėjo elektrines, kuriems nuo 2024 m. sausio 1 d. buvo suteiktas gaminančio vartotojo statusas. Ši būdą taip pat galėtų pasirinkti energetinės bendrijos ir aktyvūs vartotojai.

Dar kartą atkreipiu dėmesį, kad šis atsiskaitymo būdas nėra siūlomas buitiniams gaminantiems vartotojams, tai yra namų ūkiams. Gaminantys vartotojai, privatūs gaminantys vartotojai, išlieka toje pačioje schemoje. *Net billing'as*, grynasis atsiskaitymas, yra tikrai verslui.

Kitas. Nustatyti nuotolinių parkų vystytojų, statančių elektrines gaminantiems vartotojams, veiklos sąlygas. Ne didesnis kaip 10 % rezervavimo mokestis, trijų rezervavimo mokesčių dydžio kompensacija gaminančiam vartotojui, jeigu pastačius elektrinę jam nėra priskiriama jo rezervuota galia. Atitiktis technologiniam, finansiniam ir vadybiniam pajėgumui pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą tvarką. Nustatyta, kad tuo atveju, kai vėjo elektrinės statybos vieta derinama su Lietuvos kariuomene, vėjo elektrinių sausumoje ir jūroje vystytojai sudaro sutartį dėl papildomų saugumo priemonių įrengimo ir sumoka kariuomenei 18 eurų kompensaciją už kilovatvalandę, įrengimo kilovatvalandę, arba su kariuomene suderina reikiamas papildomas saugumo priemones ir patys jas įrengia, eksploatuoja ir perduoda duomenis kariuomenei, nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms.

Toliau. Nustatyti jūrinių elektrinių prijungimo prie sausumos tinklų jungtimis tvarką. Kadangi rengiamas ypatingos svarbos, valstybinės svarbos, jungties teritorijų planavimo dokumentas, servitutai konkursų laimėtojų tinklams bus nustatomi Nacionalinės žemės tarnybos patvirtintais administravimo aktais. Taip pat atlikti kitus tikslinančius pakeitimus.

Kokias naudas mes gausime padarę šiuos įstatymų pakeitimus? Yra sukuriama naujos galimybės vartotojams naudotis grynojo atsiskaitymo modeliu, verslui. Apsaugomi gaminančių vartotojų interesai, kai elektrinės dalis yra įsigyjama iš nuotolinio elektros parko. Aiškiai reglamentuojama jūrinių vėjo elektrinių tinklams reikalingų servitutų nustatymo tvarka, sukuriama aiškesnė ir palankesnė aplinka atsinaujinančios energetikos išteklių plėtrai. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmasis – gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, Vyriausybė sėdi ant lagaminų, kol kas galutinių sprendimų dar nėra, *samitas* ten nesibaigė, o jūs kaip fokusininkas staigiai ištraukėte net ne vieną, o keletą triušių iš tos skrybėlaitės. Sakote, staigiai, skubos tvarka, per 2 savaites jūs čia apsispręskite. Gerbiamas ministre, tikrai aš matau, kad tas medaus mėnuo su rinka dėl atsinaujinančių išteklių plėtros jau baigėsi, reikės... Baigėsi *net metering'as*, prasideda *net billing'as*, reikės jau pinigučiais atsiskaitinėti. Be abejo, rinkos dalyvių lūkesčiai liko nepateisinti.

Mano toks būtų didelis prašymas ir klausimas jums: kodėl skuba tokiu sudėtingu laiku ir kodėl rinkos dalyviai: federacijos, konfederacijos ir racionalių išteklių verslas, nebuvo pakviesti į tuos svarstymus? Ir Teisės departamentas daug turėjo pataisų, ir Vyriausybės derinimo pažymoje buvo daug dalykų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta. Gerbiamas ministre, kaip su ta skuba čia?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū, Seimo nary, už klausimus. Pirmiausia norėčiau pradėti apie medaus mėnesį. Šiandien turime beveik 10 gigavatų rezervavimo galią, faktiškai viskas Lietuvoje yra rezervuota. Renkamas rezervavimas dar viršaus to, ką turime. Be abejo, tikriausiai, kuomet reikės susimokėti užstatus, tiek rezervavimų nebus, bet šie faktai rodo, kad medaus mėnuo, kaip jūs sakote, tęsiasi ir tęsiasi atsinaujinančios energetikos plėtra. Pavyzdžiui, saulės energetika per paskutinius ketverius metus išaugo beveik penkis kartus. Aš džiugiai noriu pranešti, kad šių metų gale saulės energetikos instaliuota galia, kuri daugiausia yra iš gaminančių vartotojų, sieks 1 gigavatą. Šių metų gale. Mes planavome tokį rezultatą pasiekti 2024 metų pabaigoje, turėsime šiais metais. 2024 metų pabaigoje greičiausiai turėsime apie 1,5 gigavato įrengtos saulės generacijos. Medaus mėnuo tęsiasi, jis ir toliau tęsis.

O jei kalbame apie įstatymo pateikimą, aš noriu pasakyti, kad buvo ne vienas viešas svarstymas. Ne vienas. Taip pat Vyriausybėje visi turėjo galimybę išsakyti. Aš manau, kad parlamente

svarstymo metu taip pat turėsime laiko. Dėl 2 savaitių, tai nežinau, ar Seimas spės priimti ir taip greitai dirbs. Mano akimis žiūrint, nieko baisaus, jeigu mes įstatymą priimsime ir rudens pradžioje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau truputį dėl techninės ir technologinės pusės padiskutuoti. Aišku, klausimas yra nepaprastai svarbus. Kas mane truputį neramina? Ar iš tikrųjų yra apskaičiuota, kiek maždaug papildomų vėjo jėgainių bus Lietuvoje pastatyta, priėmus šitą įstatymą, pagal megavatų galią? Dabar žiūrėkite, Baltijos jūroje vienas projektas 700 megavatų, kitas dar tikriausiai laukia 1 tūkst. 100 megavatų. Tai dar mano XVI Vyriausybės buvo patvirtinta ir kiek žinau... Dabar saulės jėgainių 2 gigavatai, taip?

Klausimas: jeigu bus didžiulė plėtra, ar nebus reikalinga ir elektros energijos perdavimo tinklų plėtra, elektros pastochių plėtra, ar yra kompleksinis sisteminis įvertinimas visų tų projektų įgyvendinimo? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai viskas vykdoma labai sistemiškai. Kaip minėjau, šiandien turime rezervacijų virš 9 gigavatų, tiek saulės, tiek jūros. „Litgridas“ rezervavimus atlieka remdamasis turimomis studijomis. Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad šiuo metu baigiama Lietuvos energetikos sektoriaus transformacijos studija kartu su britų kompanija DNV. Ji labai aiškiai sudėlios tiek reikalingos infrastruktūros plėtros, tiek balansavimo pajėgumus, tiek vandenilio plėtros ir visus kitus dalykus, aiškiai matysite, kaip atrodo energetikos sektoriaus vystymas nuo 2030 iki 2050 metų.

Gavę studijos rezultatus, turėsime maždaug tris scenarijus. Lietuvos energetikos agentūra kartu su amerikiečių Nacionaline atsinaujinančios energetikos laboratorija, priklausančia Energetikos departamentui, vykdys sistemos plėtros modeliavimus. Modeliavimai tikrai bus labai išsamios apimties, turėsime visą elektroninį modelį, gausime visą programinę įrangą su šiuo modeliu, kur galėsime, reikalui esant, keisti parametrus. Taigi turėsime ir jūroje net daugiau – apie 4,5 gigavato yra planuojama jūroje. Taip pat bus kai kurie scenarijai su mažais branduoliniais reaktoriais, be jų, ir planuojama, kad 2024 metų pradžioje Energetikos ministerija ateis į parlamentą su nauja, atnaujinta, Nacionaline energetinės nepriklausomybės strategija, trečiuoju variantu. Jame visa tai, ką aš dabar miniu, bus labai išsamiai sudėta. Aš galvoju, kad tai bus viena išsamiausių ir giliausių Lietuvos energetikos strategijų, kurias mes turėjome. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas L. Savickas. Prašom. Nematau, lyg ką tik buvo, bet nėra. Tada gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, kodėl nekalbate apie kitą straipsnį, aš žemiškai kalbėsiu, apie 17¹ straipsnį? Jūs net pristatydami apie jį neužsiminėte. Kaip informavimas gyventojų, sutikimas, kai yra padarytas SAZ'as, kai yra teritorija, jie turi turėti sutikimus, suderinti su gyventojais, ir jie pakliūva, jų namai. Jūs būtent šiuo įstatymu palengvinate visas sąlygas. Tarkite ir pasakykite, kiek tokių vystytojų į jus kreipėsi, kad būtent šitą straipsnį reikėjo įrašyti? Vėl mes negalvojame apie savo žmones. Mes iš tikrųjų priimdami Atsinaujinančių išteklių įstatymą labai stipriai palengvinome. Dabar mes vėl darome, lipame ant to grėblio. Susitinkite su žmonėmis, patikėkite, kiek turime skundų vien dėl to, kad mes kai kuriais atvejais palengvinome. Dabar vėl atišame vystytojui rankas. Tam nereikia derinti. Paskaityk spaudoje, savivaldybės interneto puslapyje, jeigu neperskaitei, tai tavo problema. Kodėl jūs apie tai?.. Ir kiek kreipėsi vystytojų?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Tiesiai šviesiai sakau, nė vienas vystytojas neatsiliepė ir nė su vienu vystytoju nebuvau susitikęs. Nuoširdžiai sakau. Nė su vienu vystytoju nebuvau susitikęs. Jūs galite tikėti, galite netikėti.

O informavimo reikalavimas buvo užfiksuotas tik mūsų priimtame prieš tai buvusiame pakeite. (*Balsai salėje*) Buvo, buvo. Buvo lygiai taip, pažiūrėkite lyginamąjį variantą. Niekas nepasikeitė.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Nepereikime...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ne. Informavimą visą laiką turi taikyti.

PIRMININKAS. Kolegos, į tokią dvišalę diskusiją nepereikime. T. Tomilinas toliau klausia.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo nare...

PIRMININKAS. Ar dar norite atsakyti?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Bus komitetuose, turbūt turėsime galimybę išdiskutuoti. Nes dėl gyventojų taip pat turiu tam tikrų idėjų, greičiausiai pateiksime pataisas, kurios palengvins gyventojų dalį, arba padidinsime kompensacijas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar T. Tomilinas klausytų, bet jo lyg ir nėra. Gerbiama E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, iš tiesų atsinaujinanti energetika svarbi ir smagu girdėti geras žinias, kad einame sparčiau, negu galbūt net buvo planuota. Tiesiog visame teikiamame įstatymų projektų pakete yra numatyta įvairių pakeitimų ir tai, kaip jūs sakote, daugiausia bus taikoma juridiniams vartotojams, ir atsiskaitymas, ir kitos sąlygos keičiamos. Ar šie įstatymų projektai taip pat bus taikomi, kaip čia pasakius, atgaline data? Tie, kurie jau šiandien turi tam tikrus kontraktus, tie, kurie jau yra pradėję investuoti, bet šiandien dar nėra gaminantys vartotojai, dėję tam tikrus lūkesčius, šiandien sąlygos keičiamos tame etape.

Antra klausimo dalis būtų, nors jūs lyg ir sakėte, kad buvo per svarstymus kviečiamos įvairios gamintojų asociacijos, dar kartą klausiu: ar tikrai? Jeigu ne, tai siūlyčiau tikrai nesvarstyti to skubos tvarka, nes, manau, reikėtų ir klausymų, ir kitų nuomonių išgirdimo. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Tikrai buvo kviečiama. Tikrai buvo visi klausymai ir pristatymai. Turėjo tikrai visi galimybę pasisakyti. Nenoriu, negaliu pasakyti, kad visi sutiko su pakeitimais, kaip visada nuomonių yra visokių.

Dėl įstatymo galiojimo atgaline tvarka, tai įstatymas atgaline tvarka negalios. O vystytojams, kurie vysto parką, nuo įstatymo priėmimo dienos bus suteiktas pusės metų laikotarpis užbaigti parkams. Jeigu įstatymas bus priimtas rudenį, tai nuo rudens turės pusę metų. Per metus nuo dabar užbaigti projektams, aš manau, bus tikrai pakankamai laiko.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamo K. Mažeikos nėra, tai gerbiamas V. Ažuolas paskutinis klausia ir baigsime.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ministre, iš tikrųjų yra toks posakis: „Skubų darbą velnias gaudo.“ Ir šioje situacijoje atsitiko tokia pat situacija.

Anksčiau, norint statyti vėjo jėgainę, reikėjo gauti į tą zoną patenkančio sklypo savininko sutikimą, kad jis sutinka, kad jo teisės į jo nekilnojamąjį turtą bus apribotos. Jis nebegalės, pavyzdžiui, 50 metų ten statyti ko nors.

Dabar jūs pakeitėte įstatymą taip, kad jeigu žmogus per 20 dienų nepradėjo kokių nors statybos procedūrų, pavyzdžiui, po pusės metų žada namą statyti, jūs iš jo tą teisę atimate ir jis 50 metų savo sklype nieko nebegalės statyti, kol stovi jėgainė. Kodėl jūs taip padarėte? Kodėl atėmėte konstitucinę teisę į savo turtą?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia noriu pasakyti, kad tos nuostatos jau yra įsigaliojusios. Mes nieko šiuo įstatymu neatimame. Tai yra vienas dalykas. Jeigu sanitarinėje zonoje žmonės gyvena, tai reikia gauti jų sutikimus. Ir dabar reikia. (*Balsai salėje*) Ne, ne, ne, reikia sutikimų.

Dabar informuoju dėl statybų ir ne statybų. Yra sudėtinga įvertinti, kada žmogus ką statys. Yra aiškiai užbrėžti laikotarpiai, kad iki tos dienos turi būti pradėjęs, nes priešingu atveju yra neįmanoma apskritai ką statyti, nes žmonės visą laiką atras argumentų ar atras, kad mes statėm ar nestatėm, yra dokumentus padarę, prisimenate tokių... Bet vėlgi aš noriu tik tiek pasakyti, kad šituo atveju šitas įstatymas nieko nereglamentuoja, jis nieko nekeičia.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar yra tik motyvai prieš. Gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Aš tikrai nesu nusiteikęs prieš žvelgdamas į, na, sakykime, mūsų atsinaujinančių energetikos išteklių plėtrą, vietinę generaciją, lietuvišką generaciją. Tačiau pats tikslo siekimas arba kelias, kuriuo to tikslo yra siekiama, man labai kelia nerimą. Pavyzdžiui, „Litgridas“, perdavimo sistemos operatorius, visai neseniai padalino galias, liaudiškai kalbant, laidus, tai yra valstybės turtą, pagal principą, kuris pirmesnis, tas gudresnis. Gavo

tie, kurie buvo pasirinkti, kurie žinojo, kada pateikti paraiškas dar iki reglamentavimo priėmimo, ir išėjo taip, kaip visada, nors Generalinė prokuratūra ir jos vadovė buvo pasižadėjusi stebėti šį procesą, jeigu reikės, ginti viešąjį interesą, tačiau kažkaip gal nepastebėjo, gal ne, kai kelių privatininkų rankose, užsienio kompanijų, tiksliau sakant, atstovų rankose atsidūrė labai didelės vertės valstybės turtas, tai yra elektros perdavimo infrastruktūra – laidai. Matyti, kad atsinaujinančių išteklių energetikos plėtra juda dviem vektoriais. Vieniems uždegama žalia šviesa ir subsidijos, kitiems nuolat kaišiojami pagaliai ir jie apkraunami mokestine našta. Mes matome ir projektą, kuris bus jūroje, kad jiems bus uždegta žalia šviesa, nes dalyvauja „Ignitis“ su savo pasirinkta bendrove – ispanų kompanija, jie turės neribotą išėjimą į perdavimą, visiems kitiems bus ribojama. Todėl aš pasisakau prieš skubą. Prieš skubą. Ir tikrai, tą ministras kalbėjo, galima spėti ir rugsėjo mėnesį priimti įstatymą, tai čia pagrindinis dalykas ir atkreipiu dėmesį, kad visiems turėtų būti sudarytos vienodos sąlygos. Šiuo kartu susilaikysiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, nežinau, kreipiuosi į gerbiamą L. Nagienę. Nėra kalbančių už. Gal jūs norite prieš, kadangi didelis projektas?

L. NAGIENĖ (DFVL). Asmeniškai iš tikrųjų būčiau palaikiusi, jeigu ne vienas iš straipsnių, dėl kurio su ministru ginčijomės. Tai yra visuomenės informavimas apie tai, jeigu jo gyvenamasis sklypas, jo teritorija patenka į šitą nuo vieno iki keturių stiebų, taip, kaip yra Atsinaujinančių išteklių įstatyme. Jeigu daugiau negu keturi stiebai, tai tokiu atveju nereikėtų derinti, būtų tik atliktas poveikio aplinkai vertinimas ir viskas. Dabar atlikus SPAV'ą, nustatė sanitarinės apsaugos zoną ir sanitarinės apsaugos zona yra mažesnė negu keturi stiebai. Tokiu atveju turi būti suderinta su gyventojais. Dabar šitą išimtį padarome tiems, kurie pasidarė iki Atsinaujinančių išteklių įstatymo, kai priėmėme proveržio paketą, tokiu atveju nebereikės jiems derinti, nes jie jau turėjo statybos leidimą. Aš tikiu, kad ministras suprato mane. Labai svarbu, mes žinome, kad ten žmonės kūrė gyvenimus, jie ten gyveno, ir šiandien mes vėl bloginame sąlygas. Todėl tikrai kviečiu, šiuo atveju aš vien dėl to nepritarsiu, susilaikysiu, nebent mes po to svarstydami turėsime galimybę pakeisti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – gerbiamas K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš kiek supratau, čia skubos ir nebus. Noriu, kad būtų Ekonomikos komitetas, nes apie daug dalykų čia kalbėjome, apie energetinius, kad būtų papildomu komitetu būtina, nes apie žemę...

PIRMININKAS. Gerai. Aš būčiau tą ir siūlęs, tiesą sakant. Dėkui, gerbiamas Kazimierai, už pasiūlymą. Dabar Vyriausybė iš tikrųjų siūlo svarstyti skubos tvarka. Apsispręsimė, kai bus balsavimų langas ir galėsime rimčiau spręsti.

15.30 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 9, 10, 12, 26, 32, 38¹, 41, 46, 49, 62, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2808, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11, 11¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2809, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2810, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 5 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2811 (*pateikimas*)

Dabar toliau kitas darbotvarkės klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-2808 ir visi lydimieji 2-4.2, 2-4.3, 2-4.4 klausimai.

Gerbiama G. Burokienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Frakcijos vardu prašau pertraukos dėl šito klausimo.

PIRMININKAS. Prašote pertraukos?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Iki kito posėdžio.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gal ministras grįš iš atostogų, pristatys.

PIRMININKAS. Kaip čia mes dabar balsuosime, kai mūsų tiek nedaug. Proporcijos... Gal bendru sutarimu tada? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu dėl pertraukos, nes čia, bijau, nei šiaip, nei taip turbūt. Gerai. Tada pertrauka.

15.31 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2812, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2813, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2814, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2815 (*pateikimas*)

Tada kitas klausimas. Tuoju aš rasiu. Tuoju surasime. Turbūt bus 2-5 klausimas. Taip, visas 2-5.1 klausimo blokas: 2-5.2, 2-5.3, 2-5.4. Tai yra Socialinių paslaugų įstatymo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo paketas. Gerbiamą ministrę M. Navickienę prašau į tribūną, taip pat dėl įstatymo pateikimo. Prašau.

Toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas A. Mazuronis. Kaip supratau, jūs dėl to čia atėjote.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu kolegoms pristatyti Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir lydimuosius. Tikrai turime nemažai pokyčių, kuriais siekiame didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę Lietuvos gyventojams, ypač tiems, kurie turi negalią, bei jų artimiesiems. Šio bendro paketo pagrindinis tikslas, kaip ir minėjau, yra didinti socialinių paslaugų prieinamumą, gerinti jų kokybę tiems, kuriems tos paslaugos yra reikalingos.

Pirmiausia sprendžiame problemą, kad iki šiol socialines paslaugas teikdavo tik socialinių paslaugų įstaigos, beveik 800 įstaigų. Socialinių paslaugų poreikis tikrai auga ir manome, kad šioms naujoms paslaugoms, kurias pristatysiu šio įstatymo pakeitimu, paslaugų teikėjų tikrai reikės daugiau. Todėl reglamentuojame, kad galimybė teikti socialines paslaugas atsirastų ir fiziniams asmenims. Socialinių paslaugų teikėjų ratas nėra išplėtotas. Tai sukelia nepakankamą socialinių paslaugų prieinamumą ir plėtrą ir nesudaro galimybių atsirasti naujiems teikėjams, todėl siūlome, kad pagal nustatytus reikalavimus laikino atokvėpio ir socialinės priežiūros paslaugas galėtų teikti ir fiziniai asmenys.

Tai yra labai svarbu ir dėl šios, būtent laikino atokvėpio, paslaugos, kurią jums pristatau. Yra tokia problema, kad yra labai ribotas laikino atokvėpio paslaugų prieinamumas. Iš 94 tūkst. asmenų, kuriems nustatyti specialieji poreikiai, tik beveik 800 gavo laikinąjį atokvėpį. Todėl siūlome šią paslaugą kaip atskirą specialią socialinę paslaugą, apibrėžiamo ją kaip pagalbą suteikiant galimybę pailsėti asmeniui ar šeimai, prižiūrinčiai asmenį, kuriam nustatytas specialusis nuolatinis slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros poreikis. Turbūt visi suprantame, esame arba asmeniškai susidūrę, arba artimieji yra susidūrę su tuo, kad žmonėms, kurie rūpinasi savo artimaisiais, iš tikrųjų reikia rūpintis tiek savo fizine, tiek emocine sveikata.

Šiuo įstatymu taip pat yra nustatomas mokėjimas už laikino atokvėpio paslaugą ir mokėjimas bus 30 % dydžio – tik slaugos ar priežiūros pagalbos išlaidų tikslinės kompensacijos dydžio. Maksimaliai tai galėtų būti apie 114 eurų, priklausomai nuo to, kokia tikslinė kompensacija yra paskirta žmogui. Maždaug nuo 20 eurų iki 114 eurų prisidėjimas už mėnesio laikotarpį, nes ši paslauga būtų skiriama mėnesį laiko per metus. Taip pat įstatymu nustatomi paslaugos finansavimo šaltiniai.

Kitas labai svarbus šio įstatymo aspektas yra vaikų globa, pasistengsiu trumpai, bet vis dar Lietuvoje turime vaikų, kurie auga globos įstaigose. Nors skaičiai mažėja ir daug vaikų auga arba šeimose, arba šeimynose, arba šeimai artimiausiose aplinkose, apie 1,3 tūkst. vaikų vis dar yra globos įstaigose (čia su bendruomeniniais gyvenamaisiais namais šita statistika pateikiama). Siekdami turėti galimybę tiems vaikams būti prižiūrimiems artimesnėje šeimai aplinkoje, norime įsteigti nuolatinio globotojo statusą, tai yra įteisinti nuolatinį globotoją, kuris galėtų prižiūrėti li-

kusį be tėvų globos vaiką, kuriam nustatyta nuolatinė globa globos centre ir su kuriuo nesusiję yra giminystės ryšiais, tai nuolatinis globotojas galėtų prižiūrėti vaiką, kuris turi tam tikrų savybių.

Mes žinome, kad įstaigose yra vyresnių vaikų, kurie turi vienos ar kitos rūšies negalia, turi raidos ar psichikos sutrikimų, jie gali turėti tam tikrų priklausomybių arba turėti funkcionavimo sunkumų, tad yra išvardinti tie pasunkinimai, papildomi apribojimai, dėl kurių tokiems vaikams yra sudėtingiau ar sunkiau surasti globėjų šeimas.

Taigi būtų nustatyti reikalavimai nuolatiniam globotojui, jis pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, sudarytą su globos centru, prižiūrėtų likusį be tėvų globos vaiką, rūpintųsi juo, taip pat būtų nustatyti reikalavimai šiam globotojui dėl išsilavinimo, kvalifikacijos, patirties ir panašiai.

Nuolatinio globotojo atlygis būtų ne mažiau kaip du minimaliosios algos dydžiai per mėnesį už faktiškai prižiūrimą vaiką. Nuolatinis globotojas vienu metu negalėtų prižiūrėti daugiau kaip vieno vaiko ar jų grupės, jeigu neišskiriami broliai arba seserys arba prižiūrimas vienas iš nepilnamečių tėvų drauge su savo vaiku.

Kitas labai svarbus šiuo įstatymu reguliuojamas aspektas yra socialinių paslaugų įstaigų vadovų darbo santykiai. Šiuo įstatymu siūlome įvesti kadencijas biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų vadovams. Įstaigos vadovas, pasibaigus jo pirmajai kadencijai, be konkurso galėtų būti skiriamas antrai kadencijai, jeigu kiekvienais kadencijos metais jo veikla buvo vertinta labai gerai arba gerai arba jeigu jo vadovaujama įstaiga kiekvienais kadencijos metais pasiekė tų metų planavimo dokumentuose nustatytus rodiklius, o trečiai ir vėlesnėms kadencijoms būtų skiriamas tik konkurso būdu. Taip pat yra nustatyti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai.

Manome, kad ir skaidrindami sritį, ir juo labiau keldami aukštus tiek reputacijos reikalavimus, tiek profesionalumo reikalavimus siekiame, kad atsirastų šios kadencijos.

Kitas dalykas, kurį taip pat šio įstatymo projektu reguliuojame, yra mokėjimas už socialines paslaugas. Problema, kad asmenys, gaunantys nedideles pajamas, vis dar nesikreipia dėl socialinių paslaugų, nes už jas reikia arba mokėti, arba kreipiasi vėlai, kai problemos jau yra įsisenėjusios. Jeigu asmens pajamos yra mažesnės nei 314 eurų, pavyzdžiui, už transporto organizavimą, maitinimo organizavimą, pagalbos į namus, apgyvendinimo, savarankiško gyvenimo namuose paslaugas ir kita asmuo nemoka. Kai kuriose savivaldybėse tos paslaugos ir šiaip yra teikiamos nemokamai, tačiau ten, kur to nėra, norisi, kad būtų tai įtvirtinta įstatyme.

Siūlome įteisinti nemokamą socialinių paslaugų teikimą, tų paslaugų, kurias savivaldybės, kaip ir minėjau, jau teikia, tokios kaip aprūpinimas būtiniausiais drabužiais, avalyne, sociokultūrinės paslaugos, darbas su jaunimu gatvėje, vaikų dienos socialinė priežiūra, socialinė priežiūra šeimoms, taip pat pagalba globėjams, budintiems globotojams, tėviams, šeimynų dalyviams ir panašiai.

Siūlome numatyti, kad asmenys su negalia mokėtų už socialinę priežiūrą ir dienos socialinę globą tik nuo tikslinių kompensacijų, ne nuo visų savo pajamų ir turto, bet tik nuo tikslinių kompensacijų. Šis siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad asmenys su negalia yra viena iš tų grupių, kurios patiria skurdo riziką. Būtent jų skurdo rizikos lygis yra daugiau kaip dvigubai didesnis už negalios neturinčių žmonių skurdo rizikos vidurkį. Taigi, šiems žmonėms paslaugos pigtų, jiems reiktų už jas primokėti mažiau.

Siūloma numatyti, kad jei asmens su negalia gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos viršija minimalią mėnesinę algą, į jo pajamas įskaitoma tik pajamų dalis, viršijanti vieną minimalų mėnesį atlyginimą, siekiant skatinti asmenų su negalia darbinį užimtumą ir savarankišką gyvenimą bendruomenėje.

Taip pat siūlome padidinti turto normatyvą, kai nustatomas mokėjimas už ilgalaikę socialinę globą, įvertinus ir kituose teisės aktuose nustatytus normatyvus, pavyzdžiui, Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, siekiant teisinio suderinamumo ir pažeidžiamų asmenų socialinės gerovės didinimo. 2021 metais atliktos savivaldybių apklausos duomenimis, apie 18 %, tai yra 2 tūkst. 300 asmenų, gaunančių ilgalaikę globą, mokėjo už ją atsižvelgiant į turtą. Tai yra mokėjimą atsižvelgiant į turtą sudarė vidutiniškai apie 100 eurų. Siekiame padidinti

normatyvą iki 50 kv. metrų. Asmenų, mokančių už ilgalaikę socialinę globą, tokiu atveju, atsižvelgiant į turtą, skaičius mažėtų. Ypač tai paliestų vienišus asmenis, kurie turi turto, tačiau neturi pakankamai pajamų sumokėti nuo jo. Jei tai vienišas asmuo, galiausiai turtas vis tiek atitenka valstybei.

Kokia būtų nauda visuomenei? Išsiplėstų socialinių paslaugų teikėjų ratas, didėtų socialinių paslaugų prieinamumas, paslaugų gavėjų galimybės rinktis socialinių paslaugų teikėją, taip pat gairės – laikino atokvėpio paslaugų prieinamumas asmenis su negalia prižiūrintiems asmenims, daugiau vaikų, likusių be tėvų globos, tikime, augtų šeimai artimoje aplinkoje, geriau būtų užtikrinami geriausi jų interesai, taip pat geriau užtikrinamas valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų veiklos progresas ir pažanga, vadybos efektyvumas, aukštesnis vadovų kompetencijos lygis ir skaidrus, efektyvus socialinių paslaugų įstaigų valdymas, įtvirtinus socialinių paslaugų įstaigų vadovų kadencijas, nepriekaištingos reputacijos reikalavimas taip pat yra svarbus. Taip pat didės pažeidžiamų asmenų socialinė gerovė, mažės finansinė našta, tenkanti tiek pažeidžiamiems asmenims, tiek jų šeimos nariams, dėl mokėjimo už socialines paslaugas pokyčių.

Lydimieji įstatymų projektai. Vietos savivaldos įstatymo pakeitimas. Siūlome numatyti, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas, jas planuojant ir organizuojant, vertinant prevencinių, bendrų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros, laikino atokvėpio paslaugų kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimai labiausiai susiję su nuolatinio globotojo statuso atsiradimu. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitimu taip pat patikslinama atvejo vadybininko apibrėžtis.

Stengiausi labai greitai ir trumpai, tikiuosi, pavyko. Labai jums ačiū, laukčiau jūsų klausimų.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui, ministre. Jūsų paklausti nori net keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, ačiū už pristatymą. Teks susipažinti labiau. Bet man krito į akis labai daug Teisės departamento pastabų. Mano klausimas būtų: kodėl taip suprastėjo kokybė? Aš suprantu, būna ginčytinų dalykų, kai ateina į Seimą, bet labai daug tokių grynai techninių klaidų, teikėjo atnešamų į Seimą, kad Seimas taisytų. Kaip pagerinti teikiamų įstatymų kokybę? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai stengiamės pagerinti. Aš pripažįstu, kad greičiausiai buvo galima kai kurių pastabų išvengti. Bet įstatymai yra labai plačios aprėpties šiuo atveju. Suspėjome peržiūrėti Teisės departamento pastabas. Panašu, kad beveik visas galėsime atliepti, išsivertinti ir pasižadėti, kad kuo toliau, tuo mažiau gausime pastabų dėl mūsų teikiamų įstatymų projektų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū jums, ministre, už pristatymą. Taip, tikrai teks labiau įsigilinti, nes visas paketas tikrai turi ką pasiūlyti ir keisti. Taip pat pastebėjau, kad yra nemažai Teisės departamento pastabų, net 44.

Norėjau pasakyti dėl skaidrumo, kurį jūs minėjote. Manau, kad būtent socialinių paslaugų centruose dirba patys skaidriausi vadovai. Nežinau, ar čia tas pavartotas žodis „skaidrumo“ jų kartais nežeidžia, nes tai yra jautrios organizacijos, eina jautrūs žmonės vadovauti būtent ten. Kartu aš sulaukiau jau keleto skambučių iš šešių savivaldybių. Būtent tie jaunesnio amžiaus vadovai sunerimę dėl kadencijų, nes prisiminkime, kaip dėl mokyklų buvo, – iki dabar trūksta apie pusantro šimto vadovų. Ar mes neprarasime ir kitoje srityje tų vadovų, nes žmonės pasiėmę ir paskolų, jaunos šeimos atvykusios gyvena ir panašiai? Ar šiuo atveju tikrai vertėtų daryti tas kadencijas, kai eina toliau, jeigu gerai arba labai gerai, o po antros kadencijos jau būtų konkurso principu einama? Man atrodo, kad gal reikėtų palikti dabar einamąją tvarką.

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ką manote? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš visų pirma norėčiau priimti pastabą, bet tai tikrai nėra tik dalykai dėl skaidrumo. Daugiausia tai yra dėl tokios pažangesnės vadybos ir principų, kurie galėtų

būti taikomi papildomai, keliami vadovams tiek dėl nepriekaištingos reputacijos, tiek dėl jų kvalifikacijos. Dabartinis reglamentavimas išvis neturi kadencijų. Šiaip, tarkime, dėl valstybės valdomų įmonių aš pritariu, kad nereikia. Ten, kur yra nepriklausomos valdybos, kur yra papildomi mechanizmai, galintys užtikrinti, kad vadovas atitinka jam keliamus reikalavimus.

Šiuo atveju mes neturime nepriklausomų valdybų, mes turime neribotas kadencijas, o tada mes privalome šiek tiek apriboti dėl keleto dalykų, nes kartais yra tas buvimas vadovu ilgą laiką ir mažai kaitos. Bet ką mes siūlome? Mes siūlome gi ne koki nors vienos kadencijos klausimą. Jei-gu vadovas yra vertinamas labai gerai arba gerai, jis gali be konkurso kandidatuoti antrai kadencijai. Žinant, kad kadencija yra penkerių metų, tai jau yra 10 metų, kuomet vadovas gali dirbti turėdamas vertinamą gerai arba labai gerai. Ir tik dėl trečios ir paskesnių kadencijų jis galėtų eiti į konkursą. Tokiu atveju, jeigu būtų daugiau kandidatų, būtų galima rinktis iš tų kitų kandidatų. O jeigu tos pasiūlos nėra ir kandidatų nėra daug, tai suprantama, kad greičiausiai gali ir likti tas pats kandidatas ir trečiai kadencijai, ir panašiai. Aš nemanyčiau, kad čia yra labai didelis pasunkinimas. Man atrodo, kad toks reguliavimas padės išlaikyti ir pačių vadovų motyvaciją kelti kompetenciją, siekti gerų rezultatų ir drauge padės užtikrinti, kad jeigu bus norinčių po dešimties metų į tą pačią poziciją kandidatuoti kitų žmonių, būtų galimybės sudarytos jiems dalyvauti tuose konkursuose.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Miela ministre, socialinės paslaugos – tai jautri sritis: darbas su žmonėmis, ypatingos taisyklės, atsakomybė, nemechaniškas gyvenimas. Kaip jūs numatote su perdegimo sindromu kovoti, adaptuotis, nes darbuotojų trūkumo ir emoci-nio išsekimo Lietuvoje visur labai dideli požymiai? Ar užteks darbuotojų ir kaip bus užkardomos tos horizontaliosios rotacijos? Kaip dėl tų metodikų? Ar yra jau pasirengta tam atsakingam dar-bui – kovoti prieš tą perdegimo sindromą?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Aš tikrai manau, kad tai yra labai svarbi problema, kurią jūs keliate. Mes tikrai bandome rasti kuo daugiau būdų, kaip būtų priei-namos ir supervizijos socialiniams darbuotojams, tiek patiems darbuotojams, tiek vadovams, kad jie galėtų būtent kovoti su savo kasdieniais iššūkiais, nes darbas tikrai yra sunkus. Aš neslėpsiu, bet turbūt to prieinamumo arba tų psichologo konsultacijų trūksta ir dėl biudžeto, ir dėl to, kad tų paslaugų šiaip spektras ne per geriausiai išplėtotas. Bet mes labai stengiamės, kad kasmet bū-tent supervizijos, ar galimybės turėti psichologo konsultacijas, būtų prieinamos vis didesniai skaičiui darbuotojų ir vadovų.

O dėl pačių paslaugų teikėjų skaičiaus, tai, man atrodo, ką jūs keliate, atliepiate ir fizinių as-menų galimybę, tarkime, jeigu norėtume mes su jumis teikti socialines paslaugas po šitos kaden-cijos, tai galėtume 40 valandų kursą išklaustyti, po to per dvejus metus dar 160 valandų ir galėtu-me teikti individualios priežiūros paslaugas Lietuvos gyventojams. Ta galimybė, man atrodo, yra sudaryta ir tikiuosi, kad... Beje, dėl naujų darbuotojų. Taip pat yra programa, kuri palydi naujus darbuotojus Profesinių kompetencijų centre, yra tokia paslauga.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš labai sveikinu iš tikrųjų iniciatyvą didinti socialinių paslaugų prieinamumą, bet kaip tai padaryti? Gal jūs galite įvardinti keletą būdų, kaip tai pada-ryti, kad nebūtų deklaratyvus dalykas? Pavyzdžiui, kaip ruošiatės padidinti atokvėpio paslaugos prieinamumą – plėsite infrastruktūrą, nes jos irgi trūksta, ar pasitelksite nevyriausybines organi-zacijas ir panašiai? Gal galite truputį pakomentuoti plačiau?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Jeigu mes kalbame apie laikino atokvėpio paslaugas, tai ir yra tas programuojamas fizinių asmenų, kaip paslaugų teikėjų, atsiradimas, kad kuo daugiau žmonių galėtų šią paslaugą gauti ir namuose arba dienos centruose, įstaigose lygiai taip pat. Tai yra žings-nis, kad kai mes paslaugą sukonstruojame, ją reglamentuojame, apie ją žmonėms pranešame, sa-ivaldybėse pradeda kurtis ir pasiūla, ir kartu paklausa. Nes, kaip ir matėme, nors ir galioja da-bar laikino atokvėpio įstatymas, tačiau juo pasinaudojo beveik 800 žmonių. Jeigu mes sakome, kad mes norime, kad negalią turinčių asmenų artimiesiems šita paslauga būtų labiau prieinama,

mes sakome, kad yra apribojimai, nes per mažai įstaigų teikia šią paslaugą. Dėl to norime, kad atsirastų fiziniai asmenys, ir nevyriausybinių organizacijų, be abejo, galės teikti šią paslaugą, o dotacijos būtų laikinam atokvėpiui finansuoti bus skiriamos iš valstybės biudžeto. Tai turbūt irgi yra motyvacija ir paskata žinant, kad bus užtikrintas finansavimas. Be abejo, tiek, kiek mes su jumis nuspręsimė skirti socialinėms paslaugoms ateinančių metų biudžete. Visada būna apribotas mūsų biudžetas, bet jeigu matysime, kad tai yra prioritetas, tai, manau, ir fizinių asmenų atsiradimas, ir finansavimo užtikrinimas įstatyme iš valstybės biudžeto dotacijos leis padidinti šitos paslaugos prieinamumą Lietuvos žmonėms.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymuose dėl motyvų nėra norinčių kalbėti kolegų. Balsavimas dėl įstatymų projektų bloko – tam numatyta darbotvarkėje metu.

15.52 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2817, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820, Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės 2-6.1 klausimas – Kelių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816 ir jo lydimieji: 2-6.2 – Nr. XIVP-2817, 2-6.3 – Nr. XIVP-2818, 2-6.4 – Nr. XIVP-2819, 2-6.5 – Nr. XIVP-2820 ir 2-6.6 – Nr. XIVP-2821. Pranešėja – viceministrė A. Vaiciukevičiūtė.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Trumpai pristatysiu, kokie yra esminiai siūlomų įstatymų pakeitimų tikslai. Tai yra įgyvendinti Vyriausybės patvirtintų 5G ryšio plėtros 2020–2025 metų gairių likusias dvi priemones. Pirma. Kelių įstatymo pakeitimo projektu siekiama sudaryti sąlygas efektyviai plėtoti mobiliojo ryšio technologijas, skirtas išmaniosioms kelių transporto sistemoms, transporto priemonėms ir eismo dalyviams valstybinės reikšmės keliuose. Šis projektas sudarys sąlygas dėl atsiradusios galimybės ryšių bokštus statyti valstybinėje žemėje, įgyvendinti Europos Sąjungos finansines priemones, *CEF Digital* lėšomis finansuojamą tarptautinių 5G transporto koridorių projektą.

Elektroninių ryšių įstatymo projektu siūloma numatyti galimybę sandoriu nustatyti servitutą elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ant valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių statinių, pastatų. Tokiu atveju būtų paspartinta ryšių tinklų plėtra miestų ir miestelių teritorijose, sudarytos sąlygos tankinti elektroninių ryšių tinklus ir užtikrinti kokybiškas, vartotojų poreikius tenkinančias paslaugas. Taip pat šiuo projektu sukuriamas tvarus teisinis modelis, skirtas viešajai infrastruktūrai įveikinti ir ambicingiems gigabitinės visuomenės strateginiams tikslams pasiekti.

Taip pat įstatymų projektais siekiama iš esmės uždrausti radijo ryšio perėmimo įrenginių naudojimą ir tiekimą į rinką, išskyrus išimtinius atvejus, tokius kaip nacionalinio saugumo, nusiakaltimų tyrimo, prevencijos ir kiti teisėti tikslai, ir atlikti kitus redakcinio pobūdžio pakeitimus. Prašau Seimo narius pritarti šioms teisės aktų projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Taip aiškiai pristatėte klausimą, kad jūsų paklausti nenori nė vienas Seimo narys. Labai dėkui. Pasisakyti dėl motyvų dėl įstatymų projektų bloko taip pat nenori nė vienas Seimo narys. Balsavimas dėl įstatymų projektų bus vėliau, tam numatyta darbotvarkėje metu.

15.55 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2835, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28¹, 29, 29¹, 30, 30¹, 30², 31, 31¹, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26 ir 39 straipsnių pakeitimo ir 10¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 18, 21, 27, 33, 34, 55, 60, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2841, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31⁵ ir 31⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2842, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68, 100, 101 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2845, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 92, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2847, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2848, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2849, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2850, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2851, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2852, Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimų blokas: 2-7.1 klausimas – Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834 ir jo lydymieji nuo 2-7.2 klausimo iki 2-7.20 klausimo imtinai. Pristato vidaus reikalų viceministrė S. Ščajevienė. Prašau.

S. ŠČAJEVIENĖ. Kolegos Seimo nariai, Vyriausybė jums svarstyti šiandien teikia Biudžetinių įstaigų, Viešųjų įstaigų, Viešojo administravimo įstatymų ir su jais susijusių projektų paketą. Prieš pradedant detalesnę pristatymą, manau, verta atkreipti jūsų dėmesį į bendresnius svarbius dalykus, susijusius su Lietuvoje veikiančia viešojo sektoriaus institucine sąranga.

Šiuo metu Lietuvoje veikia 2 tūkst. 674 biudžetinės įstaigos. Iš jų turime 352 valstybės biudžetines įstaigas, 2 tūkst. 322 yra savivaldybės įstaigos. Turime 11 tūkst. 664 viešąsias įstaigas, tačiau valstybė ir savivaldybė dalyvauja tik 324 įstaigose, tai yra turi savininko, dalininko teises šiose įstaigose.

Vidaus reikalų ministerijos atliktos analizės rezultatai parodė, kad vis dar pasitaiko atvejų, kai biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos, kuriose dalyvauja valstybė ar savivaldybė, vykdo su valstybės ir savivaldybių funkcijų atlikimu nesusijusias veiklas. Biudžetinių įstaigų atveju nustatėme apie 1 % tokių įstaigų, o viešųjų įstaigų atveju – iki 7 %.

Taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad šiais projektais toliau įgyvendinama Vyriausybės programoje numatyta kompleksinė sisteminė viešojo valdymo pertvarka. Tai yra pertvarkos dalis, susijusi su biudžetinių ir viešųjų įstaigų valdysenos tobulinimu. Pirmam šios reformos etapui – valstybės tarnybos pertvarkai – Seimas jau pritarė.

Trumpai apie teikiamus projektų tikslus.

Pirmas tikslas yra padidinti biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdymo efektyvumą ir skaidrumą. Antras tikslas yra apibrėžti aiškesnę biudžetinių ir viešųjų įstaigų kompetenciją ir paskirtį. Trečias tikslas – užtikrinti, kad valstybės ar savivaldybės dalyvavimas viešosiose įstaigose būtų tikslingas, teiktų naudą visuomenei, valsty-

bei ir savivaldybėms. Ketvirtas tikslas yra sudaryti sąlygas veiksmingai įgyvendinti ir pabaigti valstybės valdomų įmonių pertvarką. Ir penktas, irgi esminis, tikslas yra sukurti centralizuotą biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdysenos stebėsenos sistemą.

Įgyvendinus projektais siūlomus pokyčius, valstybės ar savivaldybės dalyvavimas viešųjų įstaigų veikloje taps labiau pagrįstas, bus naudingesnis valstybei ar savivaldybei. Bus išvengta situacijų, kai viešosios įstaigos yra steigiamos siekiant suinteresuotiems asmenims gauti finansavimą, turto ar kitais panašiais atvejais, o įsteigtos viešosios įstaigos veikla yra niekaip nesusijusi su valstybės ar savivaldybės vykdomomis funkcijomis ir išipareigojimais visuomenei, kitaip tariant, tai yra savitiksliis įkūrimas, arba kai vietoj biudžetinės įstaigos pasirenkama viešoji įstaiga tiesiog argumentuojant lankstesniais darbo santykiais ir galimybe mokėti didesnius atlyginimus darbuotojams.

Projektais bus įtvirtinti valstybės ir savivaldybių dalyvavimo viešųjų įstaigų veikloje pagrindai. Siūloma, kad valstybė ir savivaldybė galėtų dalyvauti tik tose viešosiose įstaigose, kurios teikia viešąsias paslaugas ir turi viešojo administravimo įgaliojimus. Biudžetinės įstaigos įgis daugiau savarankiškumo spręsti valdymo klausimus, o viešųjų įstaigų savininko ir dalininko teises įgyvendinančios institucijos turės pareigą nustatyti valstybės ir savivaldybės tikslus ir lūkesčius viešosioms įstaigoms. Taip bus didinama viešųjų įstaigų orientacija į veiklos rezultatus. Viešosioms įstaigoms atsiras pareiga viešinti informaciją ne tik apie gautą, bet ir teikiamą paramą taip užtikrinant didesnę jų veiklos viešumą ir skaidrumą.

Atsiranda papildomų reikalavimų viešųjų įstaigų steigimo dokumentams – steigimo sutarčiai, įstatams. Jie taps informatyvesni bei labiau atspindintys jų veiklos specifiką, tai yra atsiras pareiga aiškiai nurodyti valstybės ir savivaldybės funkciją ar funkcijas, kurioms atlikti yra steigiama viešoji įstaiga.

Priėmus siūlomus pakeitimus, tiek į biudžetinių, tiek į viešųjų įstaigų valdyseną bus diegiami korporatyvinio valdymo elementai. Šalia veikiančių vienasmenių valdymo organų biudžetinėse įstaigose galės būti steigiamas kolegialus organas – stebėtojų taryba, o viešosiose įstaigose kolegialus valdymo organas – valdyba. Atsiras platesnės galimybės viešąsias įstaigas pertvarkyti į kitų juridinių formų juridinius asmenis tam, kad atlieptų jų teisinę formą bei vykdomos veiklos pobūdį.

Projektais bus sudarytos sąlygos įgyvendinti EBPO rekomendacijas, susijusias su valstybės įmonių pertvarka, taip pat įgyvendinti ir nacionalinių nepriklausomų institucijų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės kontrolės teiktas rekomendacijas, susijusias su viešųjų įstaigų valdysenos gerinimu ir efektyvumu. Kadangi šiuo metu valstybėje neturime mechanizmo, įrankio įstaigų valdysenai stebėti, šiais projektais numatoma sukurti centralizuotą biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdysenos stebėsenos sistemą. Ją atliks nuo šių metų pradžios pradėjusi veikti Viešojo valdymo agentūra, ten šiuo metu jau yra prasidėję parengiamieji darbai.

Ačiū už jūsų dėmesį. Esu pasirengusi atsakyti į klausimus ir tikiuosi pritarimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama viceministre. Klausimų bus netgi trys. Pirminis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tas nepasitikėjimas vienu kitais ir toliau didina biurokratų skaičių. Ko gero, Lietuva nepasieks Japonijos vidurkio dėl biurokratų skaičiaus. Mes ir toliau auginame nepasitikėdami vieni kitais. Noriu paklausti, tas nepasitikėjimas vienu kitais, kadangi steigiate valdysenos sistemą, pagal kokius vertinimo kriterijus ta sistema kuriama? Ačiū.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū, geras klausimas. Iš tikrųjų valstybėje neturėjome, šiuo metu yra kūrimo stadija ir turime išsigryninę keturias sritis, kur bus atliekama stebėseną. Viena iš tokių yra skaidrumas, skaidrumo elementai. Antra yra, kaip įstaiga pasiekia savo tikslus. Trečia yra valdymo elementai. Penkta yra susijusi su tam tikrų institucijoje taikomų priemonių stebėseną. Čia yra sistema, kuri bus paremta kriterijais.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, turėsime laiko dar padiskutuoti apie įstatymų projektus, jeigu bus pritarta po pateikimo, svarstymo stadijoje. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų labai platus aprašymas, norėtusi, kad koncentruotai atsakytumėte, kas paskatino teikti šiuos pakeitimus? Ir nekalbėjote nieko apie tą sritį, kuri susijusi su Vyriausybės, ministerijų darbu ir panašiai. Nepristatėte.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimus. Iš tikrųjų biudžetinė įstaiga yra ta pati ministerija. Jeigu kalbėtume apie tai, kaip palies pačias ministerijas, pačias įstaigas, tai tam tikri pokyčiai, kurie siūlomi šiuo įstatymu, bus tiesiogiai taikomi ir ministerijoms, ir visoms kitoms biudžetinėms įstaigoms. (*Balsai salėje*)

Kas paskatino? Iš tikrųjų paskatino tai, kad tam tikros problemos rodo, jog valstybėje neturime tvaraus viešojo sektoriaus institucinės sąrangos. Šiandien mes jau kovojame su pasekmėmis, kai įstaiga, pagal savo prigimtį turėdama ir vykdydama valstybines funkcijas, tampa kaip viešųjų paslaugų teikėja teisine forma, pradeda veikti kaip viešoji įstaiga tam, kad turėtų lankstesnį reguliavimą, lankstesnį valdymą.

Mūsų siekis yra po atlikos analizės aiškiai įvardinti, kaip ir kokiomis formomis dalyvauja valstybė įgyvendindama funkcijas arba teikdama viešąsias paslaugas, kad atsisakytų nebūdingų funkcijų arba atsisakytų nebūdingų paslaugų, kurių valstybė ar savivaldybė neturėtų teikti. Tai yra atlikta analizė paskatino atnešti šį projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Ir paskutinis klausias V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre (aš čia, jeigu ką, aš toje pusėje), norėjau paklausti jūsų dėl Vietos savivaldos įstatymo ir dėl ne viešųjų įstaigų, ne biudžetinių įstaigų, bet dėl akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių. Čia visiškai nepaliesta, tačiau mes turime problemų savivaldybėse, tokiose kaip Druskininkų. Druskininkų savivaldybė yra didžiausias verslininkas Alytaus apskrityje. Turi viešbučių, naktinių klubų, restoranų, nuomoja nekilnojamąjį turtą ir panašiai. Ta problema visiškai nesprendžiama, taip ribojama konkurencija, tačiau naudinga siauriems grupiniams interesams tenkinti, įvairios pajamos, kuriais vėliau galima finansuoti nemokamą propagandinį laikraštį. Kodėl čia nesiimama to sutvarkymo? Ar nemanytumėte, kad reikėtų peržiūrėti visą šią sistemą, kad savivaldybė teiktų viešąsias paslaugas, bet nevykdytų ūkinės-komercinės veiklos ir taip žalotų konkurencinę aplinką? Ačiū.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū, geras klausimas. Šito projekto tikslas yra išgryninti ir viešąsias paslaugas perleisti viešosioms įstaigoms teikti. Visa kita, kas yra komercija, atiduoti į akcines bendroves. Norėčiau tik patikinti, kad akcinių bendrovių politikos formavimo sritis yra ne Vidaus reikalų ministerijos sritis. Tai tikiuosi, kad ten pokyčiai irgi vyksta tam, kad... O savivaldos akcinių bendrovės ar jos yra valstybės akcinių bendrovės, tai yra pelno siekiantys subjektai, ir politikos formavimo sritis yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijos sritis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Nėra kolegų, norinčių pasisakyti dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymų projektų bloko darbotvarkės pabaigoje.

16.06 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2446 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2446. Pranešėjas – J. Razma. Pateikimas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kas nors gali pasakyti, kad čia teikiu projektą dėl to, kio gana mažareikšmio klausimo, liečiančio maždaug 700–800 mokesčių mokėtojų, tiksliau, mokesčių nemokėtojų. Kalbame apie asmenis užsieniečius, kurie čia yra įregistravę individualią veiklą, vykdo pavežėjo veiklą. Turbūt, kas naudojasi ta paslauga, yra ne kartą pastebėjęs, kad atvyksta „Bolto“ vairuotojas, kartais ir nelabai lietuviškai susikalbantis, nelabai žinantis Vilnių, bet čia jau kitos problemos.

Dabar kokia situacija yra su mokesčių mokėjimu. Kaip žinome, tie, kas vykdo individualią veiklą, metus laiko fiksuoja savo pajamas ir išlaidas. Pasibaigus metams, iki kitų metų gegužės 1 dienos pateikia deklaraciją, kur parodo, koks yra tas balansas ir kiek jam priklauso sumokėti mokesčių. Bet ką daro tie užsieniečiai? Jie daro labai paprastai: metus padirbėja ir išvažiuoja į sa-

vo Kirgizstaną ar Kazachstaną. Ir turbūt neįsivaizduojame, kad mūsų Mokesčių inspekcija vargintųsi dėl kelių tūkstančių nesumokėtų mokesčių, kažkur jų ieškotų. Iš tikrųjų, kaip sakiau, ir skaičiai, ir sumos čia nėra dideli. Pavyzdžiui, pagal šiandien Mokesčių inspekcijos man atsiųstą informaciją, tie, kurie nedeklaravo tų pajamų iki gegužės 1 dienos – 639 užsieniečiai, gavo 8 mln. eurų pajamų. Pajamas Mokesčių inspekcija žino, tas pajamas mato, kadangi „Boltas“ tvarkingai pateikia Mokesčių inspekcijai. Aišku, nėra žinoma, kiek jie gali deklaruoti išlaidų, nesakau, kad nuo tos sumos būtų ir mokesčiai.

Mano siūlymas bent minimaliai mėginti spręsti tą problemą ir nustatyti, kad tie užsieniečiai, kurie įregistruoja individualią veiklą, bent nuo minimalios algos apimties mokėtų kas mėnesį. O metų gale, žinoma, pateiktą deklaraciją, jeigu jie čia kažkiek permokėjo, tai tada jiems būtų sugrąžinta ta suma. Toks siūlymas, mano vertinimu, per daug neapsunkintų ir mokesčių administratoriaus, nes čia jam nieko nereikėtų skaičiuoti. Blogesnis variantas būtų, jeigu prašytume periodiškai deklaruoti realias pajamas ir išlaidas. Tai, žinoma, būtų administracinio vargo, o čia ta įmoka aiški. Gal tada bent jau nebūtų ir tokių skelbimų, kokius dabar matome trečiųjų šalių internetuose, kai skelbiama apie svajonių darbą: atvažiuoji, gauni automobilį, dirbi ir jokių mokesčių – taip yra viliojami. Kita vertus, aš nemanau, kad Lietuvai čia labai reikia tokių darbuotojų būtent toje srityje. Čia ir tie mūsų žmonės, kurie stovi Užimtumo tarnybos eilėje, šioje veikloje jau tikrai daugelis gali dalyvauti. Bet dabar, kai ta rinka stipriai užimta užsieniečių, tokių, nemokančių mokesčių, tai, žinoma, tų galimybių joje yra gerokai mažiau. Kaip minėjau, mano siūlymas yra toks, kad jie mokėtų mokesčius kas mėnesį nuo minimalios algos. Parašau išimtį ukrainiečiams, kurie dėl karo, ne savo valia, čia yra atsidūrę. Jiems tas reikalavimas nebūtų taikomas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Visą laiką maniau, kad gyvenime du dalykai neišvengiami – tai mirtis ir mokesčiai. Tačiau jūsų pasiūlytas projektas parodo, kad vis dėlto buvo įmanoma išvengti. Bet klausimą turi L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš manau, kad yra tokių gudročių, kurie iš tikrųjų nemoka mokesčių, tokių mes turime. Gerbiamas Jurgi, iš tikrųjų pritarčiau šitam projektui, nes lietuviai, kurie nori gauti išmokas pagal individualią veiklą... Moterys, kurios laukiasi ir taip toliau, jos ir deklaruoja pajamas kas mėnesį, kad galėtų gauti išmoką. Aš manau, kad administratoriui čia nelabai sudėtinga. Kiek maždaug planuojama, kiek administratorius įvertino, kiek gali būti papildomai pajamų būtent šitų atvykusių iš kitų šalių?

J. RAZMA (TS-LKDF). Pajamų suma čia gal nebūtų labai didelė. Galbūt apie pusę milijono eurų, bet sunku čia pasakyti, kai nedeklaruoja išlaidų. Aš galiu įsivaizduoti, kad jie turbūt patiria mažiau išlaidų kaip mūsų lietuviai, kurie remontuoja savo automobilius ir vykdo tą veiklą. Čia nėra lengva apskaičiuoti, kai tiesiog yra nedeklaruota. Aišku, mūsų vietiniai gyventojai, vežėjai, kelia tą klausimą dėl teisingumo. Sako, vis tiek mes sumokame tuos kelis tūkstančius eurų metų pabaigoje, o štai atsiranda gudročių, kurie nieko nedeklaruoja, pasipusto padus ir išvyksta.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Daugiau nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Pasisakyti dėl motyvų už užsirašęs J. Džiugelis, tačiau jo posėdžių salėje nematau. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsavimas dėl įstatymo projekto bus tam numatytu darbotvarkėje metu.

16.13 val.

Civilinio kodekso 6.228⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2785 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Civilinio kodekso 6.228⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2785. Pranešėjas – K. Navickas. Pateikimas.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia nėra labai daug straipsnių. Yra viešo straipsnio pakeitimas ir pakeitimo esmė yra labai paprasta. Yra daug atvejų, kai... Dabar Civilinis kodeksas verslininkui numato prievolę gaminio etiketėje nurodyti savo duomenis: tik adresą, kontaktus ir pavadinimą. Tačiau yra nemažai atvejų, ir jų yra tikrai daug, kai yra visai kitas gamintojas. Tie dalykai liečia ir maisto produktus, ir ūkines prekes ir vartotojas iš tikrųjų nežino, kas yra tas tikrasis gamintojas, – jis negali pasirinkti. Mūsų vartotojas sąmoningėja ir tikrai renkasi ne tik pagal kainos, bet ir kokybės kriterijų, nemažai lemia ir socialinis sąmoningumas.

Tai pakeitimo esmė tokia, kad etiketėje, jeigu prekės ženklo savininko duomenys skiriasi nuo verslininko ir yra kitas tikrasis prekės gamintojas, būtų nurodyti jo duomenys. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už tokį lakonišką pristatymą. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kokia praktika yra užsienyje? Man teko dirbti Vokietijoje ir iš tiesų ten už produkto gaminį stipriai atsako tiekėjas arba prekybos tinklas, ir neretai būna jų prekės ženklas ir jie nebūtinai nori atskleisti, kas yra tiesioginis gamintojas. Jūs, pavyzdžiui, galite būti tas pats alaus gamintojas, tačiau pardavėjas nori parašyti savo adresą ir sau atsakomybę prisiimti, jis turi savo receptūrą ir panašiai, bet nebūtinai gamina. Kodėl jūs dabar versite tokią praktiką keisti Lietuvoje, kai Europoje ji jau daug metų galiojanti, veikianti ir yra tam tikras teisinis mechanizmas dėl to?

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Čia aš nematau prasilenkimo su Europos teise, nes šalys narės turi teisę savo reguliavimą nusimatyti. Aš dar kartą noriu pabrėžti, kad dabar norint atsekti tikrą gamintoją daugeliu atvejų reikia atlikti labai nemažai veiksmų, tai yra tu turi surasti ar per kodą, ar per kažkokius ženklinimo dalykus. Šiuo atveju, na, aš manau... Pirmiausia teikdamas šį pasiūlymą pasikonsultavau ir su kolegomis, kurie atsakingi už ženklų dalykus, tad kokios nors didelės rizikos nematau, bet bent jau diskusiją, kokybišką, tikrai reikėtų turėti, nes vartotojas turi teisę žinoti tikrą gamintoją.

Tas mums yra gerai daugeliu mūsų ūkininkų atvejų. Tarkime, yra tiekama tikrai nemažai lietuviškos produkcijos ne tik į Lietuvą, bet ir į kaimynines šalis, ir viskas yra su vienu ženklu, o mes net nežinome, tai yra vartotojas nežino, kad tas gamintojas yra iš Lietuvos, o tuo, mano supratimu, reikia tikrai didžiuotis. Tai tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Daugiau nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Pasisakymuose dėl motyvų taip pat nenori niekas pasisakyti. Dėl įstatymo projekto balsuosime darbotvarkės pabaigoje.

16.16 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2702, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2703 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10.1 klausimas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2702 ir jo lydimasis 2-10.2 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2703. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Pateikimas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Sveiki, kolegos. Taigi teikiu šiandien įstatymų paketą: Vietos savivaldos įstatymo ir Civilinio kodekso pakeitimus, kuriais noriu pasiūlyti išspręsti, ypač didžiuosiuose miestuose, tokią, sakyčiau, jau įsisenėjusią problemą dėl daugiabučių namų būsto administratorių. Tai dažniausiai yra įmonės, kurios vadovaudamosi dabartine teisine baze pikt-naudžiauja savo išskirtine padėtimi ir ne visada sąžiningai elgiasi su gyventojais.

Nenoriu išsiplėsti pavyzdžiais, bet tikrai mes, Seimo nariai, visi čia esantys, esame gavę ne vieną skundą iš gyventojų, kurie piktinasi neatliktais arba nekokybiškai atliktais darbais, neteisiningai išrašytomis sąskaitomis, didžiulėmis kainomis, kurių ne visai galima pagrįsti dokumentais ir panašiais dalykais.

Kokia esmė? Esmė yra tokia ir, vadinkime, pagrindinis įstatymo tikslas, tiksliau, yra keli tikslai: pirmas, užtikrinti, kad teisės aktų nuostatų nesilaikantys daugiabučių namų administratoriai neteiktų savo paslaugų, jeigu pažeidžia įstatymus arba kitus teisės aktus. Kitaip tariant, jiems būtų apribota galimybė, aptikus tuos pažeidimus, trejus metus dalyvauti administratorių atrankoje. Yra Vyriausybės nustatyta ir jos įgaliotos institucijos Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, kaip galima paskirti administratorius, tačiau nėra aiškaus reguliavimo, kaip atšaukti ir kaip sudaryti prielaidas neleisti nuolat teisės aktus pažeidžiantiems administratoriams toliau teikti paslaugas.

Norima tam tikras funkcijas, tai yra tam tikrų kokybinių kriterijų nustatymą, leisti kelti Vietos savivaldos įstatyme, kitaip tariant, savivaldybėms. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad savivalda galės papildyti Aplinkos ministerijos nustatytą tvarką, kuri yra pavyzdinė, ir remdamasi savo

kriterijais, kokybiniais kriterijais, taip pat geriau administruoti, geriau prižiūrėti administratorių veiklą. Tai čia vienas aspektas.

Kitas labai svarbus aspektas tas, kad nekilnojamojo turto vystytojai, išvystę tam tikrą objektą, negalėtų paskirti savo *dukterinių* įmonių tais būsto administratoriais ir taip piktnaudžiauti, vadinkime taip, tam tikrais teisės aktų niuansais, slėpti galbūt savo nekokybišką darbą ir panašiai. Tokie būtų pakeitimai.

Yra ir šiek tiek Teisės departamento pastabų. Tikrai esu atvira galbūt diskutuoti čia apie tai, ar trejus metus, ar ne trejus metus reikėtų apriboti veiklą, jei vyksta tie nuolatiniai pažeidimai, kaip galbūt apsaugoti, vadinkime taip, administratorius nuo to, kad savivaldybės nesudarytų kokių nors išskirtinių kriterijų tikrai tam tikroms įmonėms. Tikrai esu pasirengusi diskutuoti, galbūt net ir sukonkretinti tam tikrus įstatymų projektų pakeitimo dalykus, bet esmė, kaip jau ir pristaciau, suteikti daugiau galimybių savivaldai dalyvauti administratorių atšaukimo procese, nustatyti kokybinius kriterijus. Jei turėtumėte klausimų, mielai į juos atsakysiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Taip, klausimų yra, jų bus net keturi. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Svarstytinas projektas. Problemos jūsų yra įvardintos. Aš noriu paklausti. Galbūt galvojote, kokie tai galėtų būti pažeidimai, kad įmonei būtų uždrausta trejus metus vykdyti veiklą, tai yra dalyvauti atrankos procese?

Kita pastaba būtų. Galbūt vis dėlto turto vystytojai galėtų tam tikrą laiką administruoti, pavyzdžiui, pastatytą naują objektą, nes jie geriausiai žino, kokių yra problemų. Galbūt reikėtų apriboti, kad iki namo atidavimo naudoti, ar kokį nors apribojimą įvesti. Tokios dvi pastabos. Kokia būtų jūsų reakcija?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Gal pradėsiu nuo antrosios pastabos. Galbūt galima diskutuoti dėl kokio nors laikino administravimo, ypač kol vystytojas dar nėra visiškai išvystęs projekto, tačiau kai jau yra perduodami pastatai, mano požiūriu, turėtų tai daryti nepriklausomos įmonės, kad jos galėtų objektyviai vertinti, pavyzdžiui, ar buvo statybų metu padaryti kokie nors pažeidimai, ar dar kokie nors dalykai, galėtų objektyviai vertinti, neslėpti, stengtis užtikrinti savo teikiamų paslaugų kokybę.

Dėl pirmosios pastabos reikėtų diskutuoti. Projekte irgi yra numatoma, kad tuos pasirinktinus kriterijus vis dėlto reikėtų tikriausiai Vyriausybės apraše numatyti, savivaldybės galėtų pasitikslinti, o ne suteikti neribotas galias pačioms savivaldybėms nustatyti kokybinius kriterijus ir taip pat tuos teisės aktų pažeidimus. Kaip matome, būna įvairių atvejų, pasitaiko, kad ir savivalda piktnaudžiauja savo galia.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ieva, dėl nekilnojamojo turto vystytojų ir jų *dukterinių* bendrovių juk mes žinome, kad kai kurios bendrovės yra didelės. Nežinau, ar jas vadinti statybų bendrovėmis, ar nekilnojamojo turto vystytojais. Matyt, galima ir taip, ir taip. Mes atimtume galimybę ir joms kokybiškai veikti. Aš pats pirkau iš vienos statybų bendrovės, arba nekilnojamojo turto vystytojo, savo turtą. Jis labai sėkmingai ir daug kokybiškiau aptarnauja tą turtą, aptarnauja jau dešimtmetį, negu kokia nors kita bendrovė, turinti daug daugiabučių, dėl jos tikrai galbūt yra skundų. Ar taip mes nesuvaržysime tų nekilnojamojo turto vystytojų ir jų *dukterinių* įmonių teisės į verslą? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Iš tikrųjų reikėtų padiskutuoti. Man irgi visokie varžymai ir draudimai šiaip nepatinka, bet šitas pasiūlymas atkeliavo būtent iš tų žmonių, kurie vertina ir prižiūri administratorių veiklą. Tiek Aplinkos ministerijos specialistai, tiek savivaldybių specialistai mato čia problemą, dažniau pasitaiko piktnaudžiavimo atvejų. Džiaugiuosi, kad jums atsitiko priešingai – retas pavyzdys, bet tai tik įrodo, kad, vadinasi, galima ir kitaip, todėl tikrai reikėtų įvertinti šią nuostatą. Kaip aš ir pristatymo metu minėjau, esu atvira diskutuoti. Tiesiog noriu kelti tą problemą. Suprantu, kad yra iššūkių, mums reikia kaip nors tai spręsti, nes vis dėlto tas dabartinis reguliavimas yra nepakankamas, piktnaudžiauti yra sudaroma nemažai erdvės.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Praėjusią kadenciją Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungą įvairiais būdais bandė padėti gyventojams, namų bendrijoms, tai yra tai, ką jūs

dabar pristatote, ir vis pritrūko kelių balsų kažkodėl. Viliuosi, kad jums pavyks, tikrai padėsime. Į mane kreipiasi nuolat, ko gero, kaip ir į kitus Seimo narius, neseniai turėjau su Alytaus miesto bendrijomis susitikimus dėl administratorių veiklos ir panašiai, yra net senaties terminas – metai, pusantrų, kai tie patys administruoja ir toliau. Ar būtų taikomas tas teisės aktas, jeigu būtų priimtas šis įstatymo projektas, tiems, kurie iki šiol kenčia? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Atgaline data įstatymai negalioja, tačiau jeigu mes nustatytume kartu Civiliniame kodekse ne tiktai administratoriaus atrankos skyrimo, bet ir atšaukimo tvarką, daugiau galių suteiktume savivaldai, aš manau, kad nuo tos dienos, kai įstatymas būtų priimtas, tiesiog būtų daugiau galimybių kovoti su piktnaudžiaujančiais administratoriais.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinytis taškus ant „i“ sudės E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, turbūt yra administratorių administruojamų įvairių tų bendrojo naudojimo pastatų variantų, nes kai kas turi savo butų ūkius, kai kur yra tik viena įmonė, pavyzdžiui, nėra per daug konkurencijos. Aš suprantu, Vilniuje tu gali ką nors keisti, bet kaip bus su tais, kur pasirinkimo praktiškai nėra? Butų ūkiai sunaikinti, viena įmonė veikia ir kito pasirinkimo nėra, kaip tada? Pavyzdžiui, kaip ir pasirinkimo, ką daryti, yra vienintelis variantas – kurti savo kokią nors bendriją, bet žmonės irgi nėra organizuoti. Šiuo atveju gal yra kokių išimčių, gal kokie pereinamieji laikai arba galimybė pasitaisyti, nebūtinai atimti verslą?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Iš tikrųjų ši problema, galima taip sakyti, yra išgalėjusi didesniuose miestuose, kur yra didesnis tas pasirinkimas. Mažose savivaldybėse, kiek teko domėtis, tos problemos nėra arba yra mažesnės, nes vadinamieji butų ūkiai dar vis teikia šias paslaugas ir savivaldybė savo tas įmones prižiūri. Aš galvoju, kad nebūtų čia didelės bėdos, jeigu savivaldybė tinkamai dirbs ir matys poreikį ten, kur nėra galbūt tų vadinamųjų butų ūkių, tai yra savivaldybės įmonių, kurios atlieka tuos būstų administravimus, ir galbūt jie tada steigs. Kitas momentas, man atrodo, kad mes vis tiek veikiamo tos laisvosios rinkos sąlygomis ir ten, kur bus paklausa, kažkaip susikurs tie ūkio subjektai ir jie tikrai ateis užimti rinkos tam, kad užsidirbtų pinigų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Daugiau nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Pasisakymai dėl motyvų. Prieš pasisako V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai, gerbiama Ieva, gal iniciatyva ir gera, bet kai mes norime riboti ūkinę-komercinę veiklą bendrovių, kurios nei ką nors pažeidusios, nei dar kitaip nusikaltusios, ir neleisti joms administruoti nekilnojamojo turto, ypač nekilnojamojo turto vystytojų bendrovių, tai yra sunkiai protu suvokiama ir taip galimai yra ribojama ir konkurencija. Galbūt ir naudinga kai kurioms bendrovėms, kurios turi tam tikrus regionus ir yra vienintelis pasirinkimas, kad tos konkurencijos būtų mažiau, bet tiems ribojimams tikrai nepritarčiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tačiau kažkam pritaria R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Man tai sunkiai protu suvokiama, kad jūs taip kalbate, iš tikrųjų ne gyventojų naudai, nes patys dirbote ir taryboje savo savivaldybės, ir panašiai. Praktiškai šios problemos gyvos net 33 metus, jau laikas tikrai dėti tašką, spręsti ir būti šalia gyventojų, gyventojų naudai. Mes negalime taip atsainiai žiūrėti vardan kokių nors galimų lobistų ir panašiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto jau netrukus, pačioje darbotvarkės pabaigoje.

Kitas pagal darbotvarkę turėtų būti 2-11 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1912, tačiau įstatymo projekto iniciatoriai yra nesurinkę 29 parašų, todėl įstatymo projektas nebus teikiamas.

16.29 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2445 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2445. Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė. Pateikimas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū. Šis truputį paprastesnis įstatymo projektas, bet savo reikšme tikrai nenusileidžiantis ir, sakyčiau, gal netgi, taip jau žiūrint, vertybiškai svar-

besnis. Turime tikrai sudėtingą demografinę situaciją ir visa kita. Man atrodo, gal populiariai pasakysiu, bet kiekvienas vaikas, gimstantis Lietuvoje, yra aukso vertės. Deja, ne kiekvienam pavyksta į šį pasaulį ateiti laiku. Tikrai Lietuvoje kasmet gimsta 1 tūkst. 300 neišnešiotukų. Neišnešioti yra naujagimiai iki 37 savaičių, bet tikrai gimsta ir daug anksčiau – vadinamieji ankstukai, kuriems reikia net specialios įrangos, specialių priemonių tam, kad jie galėtų išgyventi.

Todėl paprastas įstatymo projektas, tačiau jis šeimoms padėtų bent jau pradžioje geriau susitvarkyti su ta netikėta (nes tai dažniausiai būna netikėtos situacijos) užklupusia situacija. Siūlau vienkartinę išmoką vaikams, būtent neišnešiotiems, skirti dvigubą. Šiuo metu įstatymas numato, kad kiekvienas gimęs vaikas gauna 11 bazinių socialinių išmokų, tai 2023 metais yra 539 eurai. O aš siūlau, kad ankstukams būtų 22 bazinės socialinės išmokos, tai yra 1 tūkst. 78 eurai. Jeigu žiūrėtume pagal dabartinius nustatytus dydžius, kiekvienais metais keičiasi bazinis dydis ir dėl to keičiasi šiek tiek ir išmokos.

Kodėl to reikia? Kaip ir minėjau, tai yra specialios priemonės. Mes kalbame ne tik apie specialius rūbelius, sauskelnes ar buteliukus, bet mes kalbame ir apie pagalbą išgyjant prietaisus, kurie padeda kvėpuoti, kurie padeda sėdėti, kurie padeda stebėti, jeigu tai yra ligos, ligos progresą ir taip toliau. Deja, mes neturime gerai išvystytos tokios medicininės pagalbos, socialinės pagalbos, todėl neretai šeimoms, su jomis teko bendrauti, jų istorijas teko skaityti, reikia laukti ir po pusmetį, norint gauti reikalingas paslaugas, todėl jų ieškoma, natūralu, privačiame sektoriuje ir už jas gana brangiai moka tėvai. Jau nekalbėsiu apie įvairias psichologines problemas ar iššūkius, kurie užklumpa gimus ankstukui. Tikrai reikia pagalbos tiek tėvams, tiek jų artimiesiems. Neretai atsitinka ir taip, kad gimus ankstukui vienam iš tėvų reikia nemažai laiko kartu su ankstuku praleisti ligoninėje. Namuose lieka kiti vaikai, kiti šeimos nariai, kuriais irgi reikia rūpintis, tai tų išlaidų būna gerokai daugiau. Čia būtų toksai pirmas žingsnis, nedidelis žingsnis, kad mes efektyviau padėtume anksti gimusiems vaikučiams. Ir ta motyvacija yra paprasta – valstybė turi prisidėti, kad kiekvienas gimęs išgyventų ir turėtų kuo geresnes sąlygas tai daryti.

Kalbant apie išlaidas, kaip jūs žinote, kiekvienas gimęs vaikas gauna 11 bazinių socialinių išmokų. Jeigu tai yra dvynukai, tai abu gauna. Čia nėra taip, kad kažkoks, žinote, išskirtinumas ankstukams. Tai tikrai reikalauja nedidelių lėšų, preliminariais skaičiavimais žiūrint, paskutinius trejus metus kasmet gimė 1 tūkst. 300 ankstukų. Taigi papildomai iš biudžeto reikėtų 600 tūkst. eurų per metus. Tai nėra tokia didelė suma, bet tikrai prisidėtų prie šeimų, sulaukusių ankstukų, gerovės. Tai būtų tiek. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama kolege, jūs palietėte labai jautrią temą, ypač žinant Lietuvos demografinę situaciją. Čia, kiek bereikėtų, vis dėlto valstybei reikėtų lėšų surasti ir skirti. Vis dėlto drįstu paklausti pakartotinai, kiek iš viso reikėtų biudžeto lėšų?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Atsakysiu dar tiksliau, vidutiniškai per metus gimsta 1 tūkst. 300 neišnešiotukų, kitaip vadinamų ankstukų, tai jų dabartinė išmoka yra 600 tūkst. eurų. Reikėtų dar papildomai 600 tūkst. eurų, kad galėtume padvigubinti išmoką. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Pinigų tikrai atsirastų, jeigu nebūtų didinami biurokratų aparatai, ką prieš tai Socialinės apsaugos ministerija pristatė dėl papildomų valdybų stebėsenos ir panašiai. O ten yra ne vienas milijonas. Mano klausimas būtų dėl vaikų, kurie gimsta ir suserga, ne ankstukus turiu omenyje, bet irgi yra ir vargo, ir rūpesčio, ir vaistų daugiau reikia, ir panašiai. Ar nebūtų galima pritaikyti ir jiems? Ačiū.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Šiame įstatyme, konkrečiai įstatymo pakeitimo projekte, kalbama apie neišnešiotukus, bet dažniausiai, labai dažnai atsitinka taip, kad tie, kurie gimsta per anksti, su savimi atsineša ir tam tikrų ligų, arba vos tik gimę, nes jie yra gerokai labiau pažeidžiami, dar nevysiškai išsivystę būna, pagauna tų ligų. Aš neabejoju, kad dalį vaikų paliestų šis įstatymas. Tačiau atskirai čia tikrai nėra kažkaip išskiriami tie vaikai, kurie gimsta galbūt su įgimtomis ligomis. Apie tai galima būtų pasvarstyti ir pakalbėti svarstymo metu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū. Gerbiama Ieva, iš tikrųjų labai palaikysiu šį projektą. Mano toks tikrai kuklus klausimas. Jūs gal diskutavote su medikais, ar ne? Kokios priežastys lemia, kad toks skaičius, ir nemažas? Aš manau, kad ir prieš trejus metus tas skaičius, šitiek anksti gimusių vaikų... Kokios priežastys? Ką medikai konstatuoja? Galbūt mes turime sutelkti, būtent sveikatos apsaugai šiuo atveju kur kas daugiau lėšų skirti, kad atsirastų ir aparatūra gera, ir visa medicininė įranga būtų. Būtent kai kurie vaikai ir nebūtų... kaip Robertas sakė, jie turi įgimtų savybių, ir pati pasakei. Manau, kad čia galbūt irgi galėtų taip būti, padėti būtent toms šeimoms.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Giliai apie priežastingumą iš tikrųjų ir nekalbėjome. Tik tiek, kad medikai, su kuriais teko bendrauti, konstatuoja, kad kasmet per anksti gimusių vaikų daugėja. Tai, ko gero, lemia ir mums visiems žinomos priežastys – sveikatos rodiklių žemėjimas, apskritai mūsų sveikatos būklės blogėjimas. Matyt, kompleksas tų priežasčių.

Tačiau medikai labai atkreipia dėmesį, kad šiuo metu jiems itin trūksta įrangos stebėsenai, diagnostikai. Kauno klinikos, žinau, iš privačių įvairių fondų tiesiog prašo, kad galėtų įsigyti diagnostinių įrankių, kuriais vienu metu galėtų stebėti bent jau 20 ankstukų, tiesiog jų rodiklius, nes tokie maži vaikai yra itin jautrūs įvairiems pokyčiams ir tu tiesiogiai prie kiekvieno negali pastatyti žmogaus. Tokios stebėjimo sistemos, diagnozavimo sistemos, kur būtų galima viename monitoriuje matyti visus ankstukų parametrus, šiuo metu neįkandamos net Kauno klinikoms. Aš jau nekalbu apie kitas ligonines. Mes turime tikrai labai sudėtingą situaciją, todėl tie tėvai, kurie sulaukia labai mažo amžiaus, ypač rizikingo amžiaus ankstukų, paprastai ir į privačius fondus kreipiasi, ir renka lėšas iš išorės, nes valstybės pagalba jiems yra nepakankama ir tikrai neatliepia poreikių.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, neišnešiotų kūdikių gyvybės gelbėjimas ir jų auginimas iki reikiamo svorio yra didelis valstybės rūpestis ir nemenkos sąnaudos. Tačiau atsisukime ir į šeimos padėtį. Kaip kolegė jau minėjo, pasaulį išvydus tokiam mažyliui, jo motina ir visa šeima susiduria su psichologiniu stresu, ilgalaikiu nerimu, sudėtinga vaiko priežiūra ir, žinoma, papildomomis laiko ir finansinėmis sąnaudomis. Tokiems naujagimiams neretai pasitaiko įvairių komplikacijų, širdies ydų, akių tinklainės pakitimų, gresiančių apakimu, ir kitų ligų. Dažnai tokie vaikai pavėluotai gali pradėti lankyti darželį, juos auginant, palyginus su laiku gimusiais kūdikiais, reikia gerokai daugiau dėmesio ir pagalbos.

Atsižvelgiant į tokių vaikučių specifinius auginimo poreikius, dabartines prekių ir paslaugų kainas ir jų besitęsiančias augimo tendencijas, dabar mokama išmoka yra neadekvačiai maža. Todėl labai palaikau siūlymą diferencijuoti išmokų dydžius išnešiotiems ir neišnešiotiems kūdikiams, pastariesiems mokant didesnes negu išnešiotiems, ir išmokų dydį padidinti bent jau dvigubai, kaip pateikė įstatymo pakeitimo projekte.

Iš istorijos žinome daug atvejų, kai gimę neišnešioti, teikiant reikiamą pagalbą, išauga labai gabiais žmonėmis, genijais net. Nepraleiskime šį kartą progos skirti visą dėmesį tai problemai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsavimas dėl įstatymo projekto visiškai netrukus, balsuoti skirtu laiku, jis, panašu, bus šiek tiek anksčiau, nes liko tik keletas rezervinių klausimų. Matyt, kad 10 minučių laikotarpiu. Visus, kas stebi, informuoju ir kviečiu į posėdžių salę.

16.40 val.

Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2805 (pateikimas)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2805. Pranešėjas – mano bendravardis A. Vyšniauskas. Pateikimas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke, jūs tikrai labai greitai pirmininkaujate. Šis įstatymo projektas yra labai techninis. Naujajame Rinkimų kodekse mes padarėme labai gerą naują reguliavimą, susijusį su fizinių asmenų aukomis. Anksčiau fiziniams asmenims aukojant partijoms, kandidatams reikėdavo deklaruoti ir turtą, kalbu apie tas stambesnes aukas. Mes panaikinome prievolę deklaruoti turtą, palikome prievolę deklaruoti pajamas, nes turto deklaravimas buvo tiesiog perteklinis dalykas. Nuo turto nepriklauso tavo galimybės, kiek tu turi pinigų šiuo metu aukoti, juo labiau kad Vyriausioji rinkimų komisija pripažino, kad niekada tų asmenų turto ir netikrindavo, tų deklaracijų. Tai tą panaikinome, tačiau Gyventojų turto deklaravimo įstatyme ta nuostata buvo praleista ir liko. Tai tiesiog ją išbraukėme ir suvienodinome reguliavimą. Tai čia techninis pataisymas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už tokį lakonišką ir labai aiškų pristatymą. Jis buvo toks aiškus, kad jūsų niekas nenori paklausti, bet galų gale užsirašė A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai nepraleisiu progos paklausti valdančiųjų, kadencija eina į pabaigą: kaip jūsų tas skaidrumas, gerbiamieji valdantieji, kada vis dėlto sulauksime visuotinio pirmiausia pajamų ir turto deklaravimo, ar visą laiką iš šono bus galima *dasidurti*, papildyti ir taip toliau? Turbūt sunku kalbėti apie naujus mokesčius neįvedus visuotinio turto ir pajamų deklaravimo. Ką jūs manote kaip atsakingas ir aukštas pareigas einantis valdančiosios koalicijos atstovas?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, kolega. Jūs gal geriau žinote, kaip čia *dasidurti* ir prisidurti visokių dalykų, kurių nereikia deklaruoti. Aš tokių dalykų ir praktikų nežinau.

Kalbant apie visuotinį turto deklaravimą, aš asmeniškai pritariu ir manau, kad mes prie to prieisime automatiškai, nes vis daugiau gyventojų dėl vienkios ar kitokių priežasčių privalo turėti ir pajamas deklaruoti. Pavyzdžiui, kai reikia kompensacijų už šildymą, žmonės turi viską deklaruoti. Tai šiuo metu deklaruoja toks skaičius žmonių, kad mes jau beveik esame arti visuotinio deklaravimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš manau, kad kas kas, bet konservatoriai, ypač jų ministrai, tikrai *dasidūrinėjo* tiek, kiek tik galėjo, ypač dirbdami savivaldybėse. Todėl, gerbiamas Vyšniauskai, nereikėtų čia rodyti į ką nors pirštais, na, tegul tik jūsų visi partiečiai grąžina *dasidurtus* pinigus į valstybės biudžetą, tada ir mums bus lengviau, ir jums nereikės ant lagaminų sėdėti, ypač žemės ūkio ministrui, kuris čia pritarė tam siūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsavimas dėl įstatymo projekto visiškai netrukus.

16.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2860 (pateikimas)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2860. Pranešėja – I. Haase. Pateikimas.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teikiu Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektu siekiama ištaisyti techninę klaidą ir papildyti Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio 3 dalį žodeliu „neteisėtas“, kadangi Seimas 2023 m. birželio 1 d. priėmė Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2026 ir priimtu įstatymu buvo siekiama numatyti atsakomybę už neteisėtą autorių teisių ar gretutinių teisių objekto ar jo dalies viešą atlikimą, atgaminimą, viešą paskelbimą ir panašiai. Priimto įstatymo 1 straipsniu keičiamo Administracinių nusižengimų kodekso 122 straipsnio 3 dalyje numatoma pažeidimo veika turėjo būti konstruojama analogiškai, kaip ir šio straipsnio 1 dalyje numatyta

veika, tik komerciniais tikslais, tačiau įvyko techninė klaida ir neliko žodelio „neteisėtas“. Todėl šio žodelio nebuvimas iškreipė įstatymo tikslus ir nustato atsakomybę ir tiems asmenims, kurie autorių teisių ir gretutinių teisių objektus arba jų dalis viešai atlieka, atgamina ar kitaip, net ir turėdami tam teisinį pagrindą. Todėl teikiamu įstatymo projektu siekiama ištaisyti techninę klaidą ir papildyti žodeliu „neteisėtas“.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege, už tokį dalykišką pristatymą, o jo dalykiškumą atspindi tai, kad jūsų paklausti nenori nė vienas Seimo narys. Pasisakyti dėl motyvų taip pat nenori nė vienas Seimo narys. Balsavimas visiškai netrukus.

Kitas darbotvarkės klausimas turėtų būti 3 rezervinis – projektas Nr. XIVP-2855, tačiau nėra gauta Teisės departamento išvada, todėl įstatymo projektas negali būti pateikiamas.

16.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2878, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2880, Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2879 (pateikimas)

Pereiname prie kito darbotvarkės rezervinio 4 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2878. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šį rytą Seniūnų sueigoje šiek tiek pakeitėme frakcijų atstovavimo kvotas dviejuose komitetuose būtent dėl Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos pageidavimų kuo labiau išnaudoti savo narių potencialą dirbant atitinkamuose komitetuose. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, kuriame buvo valdančiųjų vienu daugiau, kvota vienetu yra sumažinama ir padidinama kvota Švietimo ir mokslo komitete, kuriame buvo po lygiai valdančiųjų ir opozicijos atstovų. Tai atveria galimybes buvusią švietimo ir mokslo ministrę J. Šiugždinienę perkelti iš Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto į Švietimo ir mokslo komitetą. Taigi yra parengti atitinkami nutarimų projektai. Pirmasis tiesiog ta paminėta apimtimi koreguoja dviejų komitetų sudėtį.

Kitas nutarimo projektas, nors pirmininkas čia tik vieną paskelbė, bet jie visi trys yra susiję. Kadangi dėl J. Šiugždinienės perkėlimo keičiasi komitetų narių skaičiai, tai dar vieną nutarimą reikia priimti mažinant Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narių skaičių iki 12 ir Švietimo ir mokslo komiteto narių skaičių nuo 12 didinant iki 13.

Trečias su tuo pačiu dalyku susijęs projektas yra dėl komiteto narių pavaduotojų. Atitinkamai yra koreguojami pavaduotojai Švietimo ir mokslo komitete ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete. Pirmininkui leidus, aš iš karto visus tris projektus pristaciau.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Aš tik norėjau pasakyti dėl protokolo, kad pateikėte jūs ir rezervinį 4 – projektas Nr. XIVP-2878, taip pat rezervinį 5 – projektas Nr. XIVP-2880 ir rezervinį 6 – projektas Nr. XIVP-2879. Seimo nutarimų projektus. Klausti nėra norinčių Seimo narių. Pasisakyti dėl motyvų taip pat nėra norinčių Seimo narių. Balsuosime visiškai netrukus.

16.49 val.

Seimo savaitės (2023-06-12 – 2023-06-16) – 2023 m. birželio 13 d. (antradienio) ir 15 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Paskutinis šios dienos darbotvarkės rezervinis 7 klausimas – savaitės, prasidedančios birželio 12 diena, darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, darbotvarkės, tiek antradienio, tiek ketvirtadienio, kol kas nelabai ilgos – maždaug iki 16 val. 30 min., bet kaip įprastai būna, jos dar papildomos pa-

gal vėliau atsirandančius pageidavimus. Antradienį bus ir keletas priėmimų, nes kai kurie projektai svarstomi skubos tvarka, o kiti tiesiog jau normalia tvarka sulaukia eilės. Tarp jų yra ir Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas dėl savivaldybių tarybų narių vadinamųjų išmokų. Rytiniame posėdyje, tikėsimės, baigsime dėl jo apsispręsti.

Toliau, antradienį, keleto projektų svarstymo stadijos. Po pietų daugiausiai Vyriausybės teikiama projektai, kurie buvo aprobuoti paskutiniuose Vyriausybės posėdžiuose. Bus M. Skritulsko projektas, reaguojant į kai kuriuos keistus Konkurencijos tarybos sprendimus, ir trys rezervo klausimai.

Ketvirtadienį, kaip įprasta, priėmimai. Pradedame nuo Mecenavimo įstatymo pataisų projekto, toliau – įvairių sričių projektai, apie juos aš ko nors ypatingo ir negalėčiau išskirti. Vienas – Švietimo įstatymo pataisų projektas, svarstymo stadija jau įrašoma į vakarinio posėdžio pradžią. Paskui – vėl keletas pateikimų, kuriuos teikia atitinkamų sričių ministrai Vyriausybės vardu, ir, kaip visada, keletas projektų, kuriuos teikia Seimo nariai pagal tų projektų registracijos eilę.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra norinčių paklausti Seimo narių. Kadangi jau balsavimo intervalas, tai tuoj pradėsime balsavimą. Ar galime bendru sutarimu pritarti J. Razmos ką tik pateiktai kitos savaitės darbotvarkei? Galime. Labai dėkui. (*Balsai salėje*) Dar prisibalsuosime dėl svarbesnių klausimų. Labai dėkui.

16.52 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 26, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2828, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2829, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2830, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2831, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21¹, 22, 39 ir 48² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2832, Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2833 (*pateikimo tęsinys*)

Pradedame balsavimą. Apsisprendžiame dėl darbotvarkės 2-3.1 klausimo – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2828 bei lydimųjų iki darbotvarkės 2-3.6 klausimo. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 58, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 15. Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu dėl visų įstatymų projektų siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Negalime. Per šoninį mikrofoną A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Man atrodo, kad visiems suprantama, kad pagal kompetencijas Ekonomikos komitetas turėtų būti pagrindinis, o papildomas komitetas galėtų būti ir Aplinkos apsaugos komitetas.

PIRMININKAS. A. Skardžius per šoninį mikrofoną.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš atkreipiu dėmesį: pats ministras, stovėdamas šioje tribūnoje ir pristatydamas šiuos įstatymų projektus, minėjo, kad tinka ir rugsėjo mėnuo. Nebūtina skubėti per 2 savaites, kadangi ištis daug pataisų, daug Teisės departamento išvadų, daugiau negu po dešimt dėl kiekvieno teikiamo šio paketo įstatymo. Todėl siūlymas būtų atsižvelgti ir į ministro išsakytą nuomonę, kad nereikėtų per daug spausti.

PIRMININKAS. Iki svarstymo datos dar nepriėjome, dar dėl komitetų dabar bandome išsiaiškinti. L. Nagienė per šoninį.

L. NAGIENĖ (DFVL). Papildoma – Energetikos ir darnios plėtros komisija.

PIRMININKAS. Papildoma. Ir K. Adomaitis per šoninį.

K. ADOMAITIS (LF). Dėl pagrindinio komiteto – iš tiesų, prieš tai buvo Aplinkos apsaugos komitetas, kiek pamenu, kaip pagrindinis dėl šitų įstatymų. Manau, kad būtų logiška palikti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir kolega L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Dėl šito balsavimo mano balsą įskaitykite kaip susilaikiusio. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėl viso bloko? Gerai, labai dėkui. Žiūrėkite, kolegos, dėl pagrindinio komiteto yra du pasiūlymai – Aplinkos apsaugos komitetas arba Ekonomikos komitetas. Alternatyvus balsavimas. Klausykite įdėmiai, kad paskui nebūtų prie šoninių mikrofonų, kad sumaišėte. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad pagrindiniu komitetu būtų paskirtas Aplinkos apsaugos komitetas, kas balsuojat prieš, balsuojate už tai, kad pagrindiniu komitetu būtų paskirtas Ekonomikos komitetas. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 6, prieš 71. Pagrindiniu komitetu yra skiriamas Ekonomikos komitetas. Ar galime bendru sutarimu kaip papildomą paskirti Aplinkos apsaugos komitetą? Galime. Ir Energetikos ir plėtros komisija kaip papildoma. Galime bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Per šoninį mikrofoną – Ministrė Pirmininkė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Jeigu siūlytumėte balsuoti dėl skubos, siūlyčiau nebalsuoti – neprasysime skubos, tegu eina per komitetus.

PIRMININKAS. Nereikia skubos. Labai dėkui. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Štai kaip gražiai išsiaiškinome visus mus skiriančius ir jungiančius klausimus.

16.56 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2812, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2813, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2814, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2815 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-5.1 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2812 bei lydimieji įstatymų projektai iki darbotvarkės 2-5.4 klausimo imtinai. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitokią nuomonę, balsuojate kažkaip kitaip.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 76, prieš nėra, susilaikė 2.

Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinį siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Kaip papildomą siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Dėl pirmojo 2-5.1 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-2812 kaip papildomą siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. O dėl visų kitų įstatymų projektų... Ne, dar Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas kaip papildomas dėl darbotvarkės 2-5.3 ir 2-5.4 klausimų – projektų Nr. XIVP-2814 ir Nr. XIVP-2815. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Ir kaip papildoma siūloma Neįgaliųjų teisių komisija dėl visų įstatymų projektų. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Dėl komitetų ir komisijų apsisprendėme. Kolega R. Šarknickas – per šoninį mikrofoną.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Darbotvarkės 2-5.1 klausimas, mano balsas – susilaikau dėl viso paketo.

PIRMININKAS. Gerai, jūsų balsas protokole bus įskaitytas kaip susilaikiusio. Visą įstatymų projektų bloką siūloma svarstyti VII (rudens) sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

16.58 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2817, Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820, Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-6.1 klausimas – Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816 bei lydimieji iki 2-6.6 klausimo imtinai. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 78 Seimo nariai, visi 78 balsavo už.

Dėl komitetų. Kaip pagrindinis... Ne dėl visų. Pagrindiniu komitetu dėl darbotvarkės 2-6.1, 2-6.2, 2-6.3, 2-6.4 bei 2-6.5 klausimų siūlomas Ekonomikos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. O dėl darbotvarkės 2-6.6 klausimo kaip pagrindinį siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Per šoninį mikrofoną E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mano už.

PIRMININKAS. Jūsų balsas už protokole bus įskaitytas. Labai dėkui.

Visą įstatymų projektų bloką, 2-6 klausimą, siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.00 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2835, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 19, 20, 23 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28¹, 29, 29¹, 30, 30¹, 30², 31, 31¹, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26 ir 39 straipsnių pakeitimo ir 10¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 18, 21, 27, 33, 34, 55, 60, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2841, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31⁵ ir 31⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2842, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68, 100, 101 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2845, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 92, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2847, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2848, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2849, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2850, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2851, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2852, Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-7.1 klausimas – Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834 ir lydimieji teisės aktai iki 2-7.20 klausimo imtinai. Kas pritariate

įstatymų projektų blokui po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 72, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 7. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta.

Komitetai. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti dėl visų įstatymų projektų, išskyrus tris (2-7.8, 2-7.9 ir 2-7.16 klausimai), Teisės ir teistvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Dėl visų kitų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. O dėl tų trijų įstatymų projektų, kuriems pritarėme, kaip pagrindinį pasiūlėme Teisės ir teisėtvarkos komitetą, siūlome skirti kaip papildomą Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Dėl komitetų išsiaiškinome. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.02 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2446 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2446. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 66, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 13. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Per šoninį mikrofoną M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Vyriausybės išvados norime prašyti.

PIRMININKAS. Dėl Vyriausybės išvados siūlymas. Ar galime pritarti siūlymui kreiptis į Vyriausybę dėl išvados bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.03 val.

Civilinio kodekso 6.228⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2785 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9 klausimas – Civilinio kodekso 6.228⁶ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2785. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 70, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 9. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti taip pat rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.04 val.

Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2702, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2703 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimų blokas. Darbotvarkės 2-10.1 klausimas – Civilinio kodekso 4.84 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2702 ir darbotvarkės 2-10.2 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2703. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 61, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 18. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta.

Per šoninį mikrofoną S. Gentvilas turbūt sakys, kad reikia Vyriausybės išvados.

S. GENTVILAS (LSF). Taip, dėkui.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu kreiptis į Vyriausybę išvados dėl įstatymo projekto? (*Balsai salėje: „Balsuojame.“*) Yra noras balsuoti. Kas pritaria kreipimuisi į Vyriausybę išvados, balsuojate už, kas nepritaria, balsuojate prieš arba susilaikote.

Už – 76, prieš – 3, susilaikiusių nėra. Kreipsimės į Vyriausybę išvados.

Dėl komitetų. Dėl 2-10.1 klausimo, projekto Nr. XIVP-2702, pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta.

Dėl 2-10.2 klausimo, projekto Nr. XIVP-2703, pagrindiniu komitetu siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Ir 2-10.1 klausimas, projektas Nr. XIVP-2702. Papildomu komitetu siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti tokiam siūlymui? Galime. Labai ačiū.

17.06 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2445 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2445. Kas pritaria po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 40, prieš nėra, susilaikė 32. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Per šoninį mikrofoną – ministrė M. Navickienė. Turbūt dėl Vyriausybės išvados?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Taip, noriu paprašyti Vyriausybės išvados ir tik dėl savo pačios motyvų pasisakyti. Tikrai suprantu projekto teikėjos norą ir pati norėčiau padėti tokioms šeimoms, tačiau yra ir kitų būklių naujagimių, kuriems irgi ta papildoma valstybės parama nepakenktų, ir negalią turinčių, ir panašiai, tai turbūt daug yra apribojimų išskirti tik vieną grupę. Bet kuriuo atveju prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ar galime pritarti bendru sutarimu kreipimuisi į Vyriausybę dėl išvados? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū, pritarta.

17.07 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 37, 39² ir 39³ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2854 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2854. Kas pritaria po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 70, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.08 val.

Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2805 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2805. Kas pritaria po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 67, prieš – 1, susilaikė 11. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti birželio 20 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū.

17.09 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2860 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 122 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2026 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2860. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 70, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 7. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Per šoninį mikrofoną I. Haase, komiteto pirmininkė.

I. HAASE (TS-LKDF). Frakcijos vardu prašau skubos.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu prašoma skubos. Ar galime pritarti skubai bendru sutarimu? Ne, yra nepritariančių. Balsuojame. Kas pritariate skubai, spaudžiate mygtuką „už“, kas nepritariate... (*Balsai salėje*)

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 57, prieš – 20. Skubai pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 15 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

17.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2878 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės rezervinis 4 klausimas – projektas Nr. XIVP-2878. Kas pritariate Seimo nutarimo projektui po pateikimo, balsuojate už. Čia ne dėl saugomų asmenų.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 78, prieš – 1, niekas nesusilaikė. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

17.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2880 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės rezervinis 5 klausimas – projektas Nr. XIVP-2880. Kas pritariate Seimo nutarimo projektui po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 77, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

17.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2879 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, rezervinis 6 klausimas – projektas Nr. XIVP-2879. Kas pritariate Seimo nutarimo projektui po pateikimo, spaudžiate mygtuką, ant kurio yra pliusiuko ženklas, kas nepritariate, galite kitoki.

Balsavo 80 Seimo narių – visi 80 balsavo už.

Tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas. (*Balsai salėje*) Girdžiu audringus prašymus registruotis ir būtų savižudiška neįsiklausyti į juos. Registruojamės.

Užsiregistravo 71 Seimo narys.

Vakarinis birželio 8 dienos Seimo plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IŠKILMINGO LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO 35-MEČIO IR SĄJŪDŽIO DIENOS MINĖJIMO STENOGRAMA

2023 m. birželio 3 d.

T. JAČIAUSKAS. Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Lietuvos Respublikos himnas.

Tautišką giesmę gieda Vytauto Miškinio vadovaujamas berniukų ir jaunuolių choras „Ažuoliukas“.

Gerbiamieji, sveikiname visus, susirinkusius į iškilmingą Sąjūdžio 35-mečio ir Sąjūdžio dienos minėjimą Lietuvos Respublikos Seimo Kovo 11-osios salėje. Kviečiame sveikinimo žodį tarti Jo Ekscelenciją Lietuvos Respublikos Prezidentą Gitaną Nausėdą.

Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos kalba

G. NAUSĖDA. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiamasis Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo, Vyriausybės nariai, gerbiamieji sąjūdininkai, svečiai! Prieš 35-erius metus nesovietinė Lietuvos visuomenė okupacijos sąlygomis, tiesioginės demokratijos būdu suformavo pirmąją plačią savo atstovybę – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinę grupę. Šis ilgai brendęs ir nemažai drąsos pareikalavęs veiksmas pažadino tautą. Atgimusios tautos remiamas Sąjūdis iškart ėmėsi veiksmų, kurie pakeitė istorijos eigą. Vos po kelių savaičių Vilniuje jau plevėsavo trispalvės. Dar po pusmečio Sąjūdžio Seimas, deklaravęs, kad lietuvių tauta niekada nesusitaikė su valstybės praradimu, oficialiai paskelbė tikslą atkurti nepriklausomybę.

Kitą vasarą gyva 2 mln. žmonių grandinė Baltijos kelyje visam pasauliui priminė Stalino ir Hitlerio suokalbį pasekmes ir pareikalavo ištaisyti istorinę neteisybę. Nepraėjus nė dvejiems metams nuo lemtingo susirinkimo Lietuvos mokslų akademijos salėje, demokratiškai išrinkti tautos atstovai atkūrė Lietuvos valstybę – sovietinė Kremliaus imperija ėmė byrėti.

Šiandien, pagerbdami Sąjūdžio pradininkus, su dėkingumu prisimename ir tuos Lietuvos laisvės kovotojus, kurie mus atvedė į Sąjūdį: partizanus, disidentus, pagrindžio spaudos leidėjus, Lietuvos laisvės lygos ir Helsinkio grupės narius, „Katalikų Bažnyčios Kronikos“ leidėjus ir platintojus, Romo Kalantos auką. Šie žmonės nepalūžo sovietinio teroro akivaizdoje ir išsaugojo laisvę mylinčių lietuvių dvasią. Lenkiame galvas pagerbdami visus, kurie, gindami Lietuvos laisvę, sudėjo aukščiausią savo gyvybės auką.

Orų ir taikų lietuvių išsivadavimą su nuostaba ir susižavėjimu stebėjo visas laisvasis pasaulis. Išmintinga Sąjūdžio politika, įkūnijusi tautos ryžtą, pakeitė ir Europos veidą. Šią savaitę Vokietijos Federacinės Respublikos Prezidentas Frankas Valteris Štainmajeris sveikindamas Vilnių su 700 metų jubiliejumi priminė, kad dainuojanti, skambanti ir tikrai taiki revoliucija būtent šioje Europos vietoje prasidėjo dar iki Berlyno sienos griūties. Vokietijos Prezidentas su dėkingumu pažymėjo, kad mūsų laisvės troškimas, pasipriešinimas priklausomybei ir spaudai prisidėjo prie Vokietijos susivienijimo laisvėje.

Deja, net ir 35 metams praėjus Europa iki šiol nėra suvienyta laisvėje. Antrus metus Lietuvos kaimynystėje tęsiasi žiaurus, naikinantis Rusijos ir jos bendrininkės satelitės Baltarusijos karas prieš Ukrainą. Buča, Irpinė, Mariupolis, didžiausios Europos valstybės sostinė Kyjivas kiekvieną naktį atakuojami dešimtimis sparnuotųjų raketų ir dronų. Nuolatinis terorizmas prieš civilius ukrainiečius barbarai siekia palaužti ir Ukrainos, ir Europos, ir viso laisvojo pasaulio žmonių dvasią, drąsą ir pasipriešinimo jėgą. Bet imperinė Kremliaus konvulsija, mes žinome, gali atvesti tik prie pralaimėjimo.

Gerbiamieji, Vakarų civilizacijos vertybių gynyba nuo amžių buvo istorinė Lietuvos misija. Šiandien mūsų pareiga – padėti Ukrainai apginti savo laisvę ir teisę kurti ateitį laisvų tautų bendrijoje, prisidėti prie galutinio Europos susivienijimo laisvėje.

Minėdami Sąjūdžio metines dar kartą ryžtingai įsipareigokime laisvei ir jos gynybai. Būkime tie laisvojo pasaulio kūrėjai, kurie vadovaudamiesi tiesa, išmintimi, drąsa ir ryžtu nugali melu ir smurtu apsiginklavusius dėl savo valdžios drebančius tironus. Būkime verti ryžtingos ir išmintingos Sąjūdžio politikos. Būkime verti žmonių, kurie mus atvedė į Sąjūdį. Visos blogio imperijos anksčiau ar vėliau nukeliauja į istorijos šiukšlyną. O mes, laisvę mylintys žmonės ir tautos, atlaikę išmėginimus ir susivieniję, tapsime dar stipresni. Ačiū jums. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Prieš 35-erius metus Lietuva jau nebegalėjo gyventi taip, kaip anksčiau. Ji jau turėjo sparnus ir buvo pradėjusi savo skrydį į laisvę. 35 žymūs mokslo ir meno žmonės buvo išrinkti į Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinę grupę.

„Lietuva“ ir „Laisvė“ – tai du neatskiriami, ta pačia raide pradedami rašyti žodžiai“, – tuo met skambėjo iš Sąjūdžio tribūnos. „Niekada nesužinosime, ką mes galime, kol nepradėsime veikti“, – sakė jie. Ir ėmėsi veiksmų. Kartu su visa Lietuva.

Ekране rodomi chronologiniai dokumentiniai kadrai iš Sąjūdžio istorijos.

Kviečiame Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente Gitanai Nausėda, pirmasis atkurtosios valstybės vadove profesorius Vytautas Landsbergis, gerbiamieji Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dalyviai, Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atkūrimo Akto signatarai, Ekscelencijos ambasadoriai, kolegos Seimo nariai, ponios ir ponai!

Minint Sąjūdžio 20-metį, čia, istorinėje Seimo salėje, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, šviesaus atminimo aktorius Regimantas Adomaitis sakė: „Manau, kiekvienas skaičiuojame Sąjūdžio pradžią savaip, individualiai. Man Sąjūdis prasidėjo 1969 metais, kai sceną išvydo Justino Marcinkevičiaus dramos poemos „Mindaugas“ ir kiek vėliau – „Mažvydas“. Poetas mums tarsi suteikė galimybę ir prasiveržė tai, kas latentiniu pavidalu gyveno mūsų širdyse, protuose ir sielose. Manau, tai buvo ne vien teatrinis reiškiny. Tai buvo visuomeninis reiškiny, kuris mus žadino, kėlė, jungė.“

Justino Marcinkevičiaus trilogijos sukeltas visuomeninis rezonansas buvo viena iš laisvės ir pasipriešinimo sąjūdžio bangų. Tos bangos, didesnės ir mažesnės, vilnijo, budino ir telkė per visą sovietmetį. Nuo kraujyje skandintos ginkluotos pokario rezistencijos per „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, universitetinį kraštotyrinį sąjūdį „Ramuva“, Romo Kalantos auką ir Kauno jaunimo akciją, per įvairias kultūrines, kraštotyrines, paminkloaugines ir žmogaus teisių organizacijas, per Lietuvos Helsinkio grupę ir Lietuvos kultūros fondą, taip pat per radikalųjį Vyriausiąjį Lietuvos išlaisvinimo komitetą, per liberalios krypties federaciją „Santara-Šviesa“, per disidentinę Lietuvos laisvės lygą, kuri pirmąsyk viešai pasmerkė Molotovo–Ribentropo paktą mitinge prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje.

1988 metų birželio 3-iąją susikūrusi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė davė pradžią tautiniam sąjūdžiui, kuris akumuliuojo visą ankstesnių laisvės proveržių energiją. Sąjūdžio sukelta atgimimo banga per nepilnus dvejus metus neatpažįstamai perkeitė Lietuvą ir padėjo pagrindus nepriklausomai, laisvai ir demokratinei valstybei. Tačiau dabar, kai jau esame visateisiai tarptautinės bendrijos nariai, kai mūsų vėliava išdidžiai plazda prie Europos Sąjungos institucijų ir NATO būstinės, dar geriau suprantame, kad svarbu ne tik tverti, bet ir tvirtinti. Sutvėrus valstybę, o tai, turint omenyje to laikotarpio aplinkybes, prilygo stebuklui, iškart iškilo kasdieniai valstybės tvirtinimo darbai. Kaip sakė poetas: „O gal tėvynę reikia visą laiką lipdyti ir kurti, kurti ir lipdyti, nes jei sustoji tik, jinai ir miršta.“ Tačiau kartais dirbant tuos lipdymo darbus, reikalaujančius daug dėmesio, skrupulingumo, pasimeta supratimas apie pradžią ir esmę, į pirmą vietą iškyla aistros, ambicijos ir rungtyniavimai. Taip neturėtų būti. Apie tai reikia kalbėti, tą prisiminti net menkiausiai progai pasitaikius. Todėl šiandien ir kalbame apie Sąjūdį. Ne tik todėl, kad garbinga sukaktis –

Sąjūdžio 35-metis, bet ir tam, kad sugrąžintume esmę. Valstybė ir juolab valdžia yra ne sau, o žmonėms, jų gerovei, jų laisvei ir saviraiškai, pasitikėjimui ir pasididžiavimui.

Linkiu ir sau, ir mums visiems to nepamiršti. Su Sąjūdžio švente! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kviečiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo ir Sąjūdžio Seimo tarybos narį Alvydą Medalinską.

**Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo
ir Sąjūdžio Seimo tarybos nario Alvydo Medalinsko kalba**

A. MEDALINSKAS. Laba diena visiems. Mieli sąjūdininkai, sąjūdietės, su gimtadieniu, su mūsų 35-uju gimtadieniu sveikinu visus! (*Plojimai*)

Su šiuo gimtadieniu sveikinu, aišku, ir Lietuvą, todėl sakau: Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, Seimo Pirmininke, Seimo nariai, diplomatinio korpuso Lietuvoje atstovai, žinoma, mieli sąjūdininkai ir sąjūdietės, visi gerbiami šio minėjimo dalyviai. Šiandien minime 35-ąsias Sąjūdžio gimimo metines. Tai, manyčiau, yra labai svarbi diena Lietuvai. Šios dienos svarbą mūsų naujų laikų istorijoje siūlyčiau pastatyti šalia Kovo 11-osios ir Sausio 13-osios ir minėti ne kas penkerius metus. Žinote, nesakyti, kad sąjūdininkai gali sau gimtadienius švęsti, visa kita, bet kad tai būtų valstybės svarbos diena. Vadinasi, minėti kasmet. Taip pat galbūt ir čia, Seimo salėje. Juk 1988 m. birželio 3 d. prasidėjo paskutinis mūsų tautos išsivadavimo etapas iš sovietų jungo, perėmęs estafetę iš partizanų kovos ir disidentų judėjimo. Šio proceso rezultatas po „dainuojančios, taikios revoliucijos“, kuri apėmė visą Lietuvą, – mūsų Valstybės Nepriklausomybės Atkūrimo Aktas, priimtas 1990 m. kovo 11-ąją. O vėliau savo valstybės laisvę reikėjo mums apginti 1991 m. sausio 13-ąją. Tokia mūsų, jeigu trumpai kalbėsime, paskutinio laikotarpio, paskutinio mūsų išsivadavimo laikotarpio, Laisvės istorija.

Jūs visi, mielieji sąjūdininkai ir sąjūdininkės, mes visi esame šios garbingos istorijos kūrėjai. Pagarba jums už visa tai, kas padaryta. Kiekvienoje laisvę mylinčioje šalyje Laisvės kūrėjai yra labai gerbiami. Taip, manau, turėtų būti ir Lietuvoje. Partizanai, disidentai, sąjūdininkai. Aš manau, ne tik atskirų grupių interesas turėtų būti, nes 35 metai praėjo ir kai kurie žmonės jau išėjo anapilin, rūpintis tais žmonėmis, kurie atgulė amžino poilsio. Penkios savivaldybės galėtų padaryti lenteles – nužymėti ir partizanų, ir disidentų, ir sąjūdininkų amžino poilsio vietas. O gyvieji, kurie dar neparašė savo memuarų, atsiminimų, be jokios abejonės, turėtų pasidalinti ta istorija, kad tai būtų mūsų gyva istorija ir kad jina būtų kiekvieno mūsų širdyje. Prisiimu ir sau, *mea culpa*, kad irgi dar neparašiau, tikrai yra įvairių interviu. Tačiau yra įdomu, kad visa tai yra Sąjūdžio istorija, kad tai taip pat dalis Tautų pavasario Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotose žemėse istorijos. Ir apie tai mes kažkaip mažokai kalbėjome.

Daugelis Lietuvoje žino faktą, kad Sąjūdis gimė perpildytoje Mokslų akademijos salėje Vilniuje ir kad į Sąjūdžio iniciatyvinę grupę buvo išrinkti šviesiausi to meto kultūros, mokslo pasaulio žmonės. Na, ir keletas jaunuolių, štai tokių kaip aš, jauniausias Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, ir daugelis mūsų kitų, kad toks gražus garbingų tautos atstovų susirinkimas turėtų dar ir tvirtą organizacinę pagrindą, reikalingą tokiai veiklai. Per penkis mėnesius šis judėjimas nuvilniavo per visą Lietuvą ir tapo tikru visos Lietuvos Sąjūdžiu.

Galbūt mažiau yra žinomas iki šiol faktas, kodėl šis judėjimas gimė būtent birželio 3-iąją. Kad tai suprastume, reikia nusikelti dar vieną savaitę atgal, kai toje pačioje Mokslų akademijos salėje gegužės 27 dieną įvyko kitas – mažesnės apimties susitikimas su ekonomistu iš Estijos liaudies fronto. Keli Estijos ekonomistai atvyko į Kazimiro Prunskienės organizuotą konferenciją ir vieną iš jų, būtent Liaudies fronto žmogų, pakviečiau susitikti su Vilniuje veikusių neformalių klubų atstovais. Gintaras Songaila sutarė dėl Mokslų akademijos salės. Beje, visa tai įvyko „Skamba skamba kankliai“ festivalio metu. Taigi atsakymas į klausimą, koks indėlis „Skamba skamba kankliai“ festivalio, kuris ką tik įvyko, tai čia ir yra. Tenai susitikome, Gintaras Songaila pasakė, kad atrasime salę, ir buvo atrasta Mokslų akademijos salė. Po šio susitikimo su Ivaru Raigu, Estijos atstovu, buvo suformuota kelių jaunų asmenų organizacinė grupė ir sutarta, kad lygiai po savaitės (čia ir skaičiuojame gegužės 27 dieną, o lygiai po savaitės – birželio 3 dieną) Mokslų aka-

demijos salėje bus įkuriamas Liaudies frontas, kuris kūrimo metu įgavo lietuvišką pavadinimą – Sąjūdis.

Visą savaitę vyko organizaciniai darbai. Iš lūpų į lūpas buvo perduodama informacija, kad ir Lietuvoje bus kuriamas liaudies frontas, buvo kviečiami garbingiausi asmenys iš mokslo ir kultūros pasaulio. Kai birželio 2 dieną Mokslininkų rūmuose, Verkiuose, įvyko prieš mėnesį suplanuotas renginys, pavadintas taip labai aptakiai „Kaip įveikti biurokratiją“, ir ten susirinko daug mokslo, kultūros žmonių, neformalių klubų atstovų, visai nekeista, kad iškilo klausimas ir tenai, kad gal tada reikia kurti liaudies frontą. Juk visą savaitę tiesiog Vilnius ir ne tik Vilnius kunkuliavo šia idėja, kad bus kuriamas liaudies frontas. Bet procesas būtų buvęs stichiškas, neparengtas, todėl pasiūlyta visiems to susitikimo dalyviams atvykti kitą dieną, t. y. birželio 3 dieną, į Mokslų akademijos salę ir ten įkurti tai, kas tapo Sąjūdžiu.

Ar visi šie faktai sako, kad Lietuvoje be Estijos liaudies fronto atstovo dalyvavimo nebūtų įkurtas Sąjūdis? Nemanau – su visa pagarba Estijai ir mano draugams estams. Kaip ir esu įsitikinęs, kad ir kitos tautos be Sąjūdžio atstovų dalyvavimo ir pagalbos taip pat būtų įkūrusios savo judėjimus už laisvę.

Juk Lietuvoje iki gegužės 27 dienos vyko labai aktyvus visuomeninis judėjimas – diskusijos kūrybinėse sąjungose ir Mokslų akademijos institutuose, „Žinijos“ draugijoje ir Menininkų rūmuose (dabartinė prezidentūra), neformalūs klubai: ekologijos „Žemyna“ ir „Atgaja“, paminklo-saugos „Talka“, sociologų-ekonomistų „Eruditas“ ir daugelis kitų. Taip pat folkloro judėjimas, žygeiviai, roko muzikos judėjimas. Ideologinį pagrindą Sąjūdžiui klojo filosofų klubas „Istorija ir kultūra“, kur savo pranešimus skaitė Romualdas Ozolas ir daugelis kitų. Čia savo garsųjį pranešimą balandžio 20 dieną perskaitė Arvydas Juozaitis. Pranešimas – „Politinė kultūra ir Lietuva“.

Ką reikėjo padaryti mums tuo laikotarpiu nuo gegužės 27 dienos iki birželio 3 dienos? Tik sujungti šias iniciatyvas į visumą ir duoti tam tikrą organizacinį stumtelėjimą. Tą mes ir padarėme. Bet stumtelėjimas iš šono kaip dalis Tautų pavasario irgi buvo svarbus.

Įsteigę Sąjūdį mes darėme tą patį. Arvydas Juozaitis su Kazimira Prunskiene, įsteigus Sąjūdį, vyko į Taliną pasisemti papildomos judėjimo veiklos patirties. Man teko vykti į Rygą ieškoti kontakto su Latvijos demokratais. Gintaras Songaila pagelbėjo įsteigiant Baltarusijos liaudies frontą, beje, steigimas įvyko Vilniuje. Pas mus pasidalinti patirtimi atvyko Lenkijos „Solidarumo“ atstovai ir Armėnijos demokratai iš Karabacho komiteto. Man 1988-ųjų rudenį teko vykti į Lvivą ir kviesti Ukrainos demokratų kurti jų judėjimą. Sąjūdžio atstovai vyko į Gruziją ir Azerbaidžaną. 1989 metais nutiesti tiltai ir su Vidurinės Azijos demokratais, o per visą šį laikotarpį glaudūs ryšiai užsimezgė su demokratais Rusijoje. Kas įdomu – nuo intelektualų Maskvoje ir Peterburge iki Sibiro šachtininkų. Kazimiero Uokos jau nėra su mumis, bet jis tikrai galėtų papasakoti, kiek jis daug yra padaręs su darbininkais. Ir dar vienas faktas, kuris, nežinau, kiek žinomas sąjūdiečiams, tikriausiai yra žinomas – Lietuva tapo laisvos spaudos spausdinimo centru Sovietų Sąjungoje, apie tai daug ką gali papasakoti Petras Vaitiekūnas.

Taip atrodė tas XX amžiaus pabaigos Tautų pavasaris, todėl birželio 3-iosios įvykiai yra svarbūs ir procesams už Lietuvos ribų. Glaudžiausias bendradarbiavimas Sąjūdžio metais, aišku, buvo su demokratais Estijoje ir Latvijoje. Dar Sąjūdžio metais judėjimų lygmeniu buvo įsteigtos tokios institucijos kaip Baltijos Taryba ir Baltijos Asamblėja, jos dabar yra svarbios institucijos dėl santykių tarp mūsų trijų valstybių.

Sąjūdžio metais taip pat buvo labai aktyvūs kontaktai su Ukrainos „Ruch“, Moldovos liaudies frontu, Gruzijos liaudies frontu. Man pačiam teko aktyviai dalyvauti palaikant ryšius ir atmintyje išliko daug labai šviesių puslapių.

Praėjo 35 metai ir ryšių aktualumas su šiais kraštais ir šiomis tautomis atgijo naujoje šviesoje. Imperinės Sovietų Sąjungos-Rusijos blogis atgijo bjauria rusiškojo fašizmo forma – putinizmu. 2013 metų lapkritį, po to, kai Ukrainos Prezidentas Viktoras Janukovyčius Vilniuje nepasirašė Europos Sąjungos asociacijos sutarties, į gatves Kyjive išėjo protestuoti žmonės. Iš pradžių studentai, su jais susitikau pirmomis jų protesto dienomis Maidane, po to buvo jau politikų organizuotas mitingas Europos aikštėje. Dar po to per visą Ukrainą nuvilnijo dainuojanti taiki revoliucija kaip Sąjūdžio metais Lietuvoje. Į Maidaną Kyjive rinkosi milijonai besišypsančių žmonių. Didelis pakilimas vyko visoje šalyje.

Bet Krekliui nepatiko Ukrainos kelias į laisvę, kaip ir prieš keletą dešimtmečių nepatiko Lietuvos kelias. 1991 m. sausio 13 d. norėta paskandinti kraujyje mūsų jau nepriklausomą valstybę, padaryti ją priklausomą nuo Maskvos. 2014 metų vasarį buvo sušaudyta taiki dainuojanti revoliucija Kyjive, o pavasarį Maskva pradėjo hibridinį karą Donbase, kuris 2022 m. vasario 24 d. peraugo į plataus masto karą prieš Ukrainą.

Kai manęs kas nors klausia, kodėl net keletą metų iki vasario 24 dienos įvykių kalbėdamas, jog Putinas pradės didelį karą, labai stipriai stengiausi tai argumentuoti savo kolegoms politologams, Vakarų ekspertams... Deja, taip, truputį kaip žirniais į sieną. Aš maniau, kad tai vyks, nes Putinui nepavyko Minsko procesas ir jis suprato, kad nesusžlugdys Ukrainos Minsko procesu, todėl jis nusprendė, kad reikia užkariauti Ukrainą.

Taigi, 2022 metų sausio pabaigoje vis dėlto nuvykau į Ukrainą ir ten buvau prie Azovo jūros, kai karas ir rusų okupacija prasidėjo. Atsakau trumpai, kodėl tai dariau. Todėl, kad esu Sąjūdžio žmogus. Ir tai yra geriausia pasakyti šią dieną. O Sąjūdžio žmogui kas yra būdinga? Vienas dalykas, yra svetima bėgti nuo pavojaus, jeigu to reikalauja kova už laisvę. Kitas dalykas, yra labai artima parodyti moralinę paramą kitam, kovojančiam už savo laisvę. Net neabejoju, kad taip būtumėte pasielgę daugelis iš jūsų, jeigu tuo metu būtumėte buvę Ukrainoje. Tikriausiai kartu su manimi būtumėte dalyvavę ukrainiečių protestų akcijose okupuotuose kraštuose, nes mes tą darėme ir Lietuvoje.

Sąjūdžio metais mes nenutraukėme veiklos, ją tik padidinome, kai sužinojome, kad mūsų laukia sovietų represijos ir kameros kalėjime. Sausio 13-ąją mes džiaugėmės ta moraline parama, kurią rodė kitų tautų demokratai, tarp jų atvykę ir čia, į šiuos rūmus, nors žinojo, kad juos gali pulti brutali Kremliaus armijos jėga. Atvyko demokratų iš Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos, kitų kraštų. Tai mums buvo labai didelė parama. Kadangi aš tą žinojau, todėl ir mano buvimas Ukrainoje, nepaisant visos okupacijos, buvo tam tikra moralinė parama.

Dabar mes darome tą patį. Visi. Remiame Ukrainos kelią į laisvę, nes patys žinome, kokia yra laisvės kaina ir kaip sunku ją pasiekti. Bet man tai yra dar ir tiesiog Sąjūdžio veiklos tęsia. Mes remiame Ukrainos ir kitų tautų siekį įsijungti į euroatlantinę bendriją, nes iš savo patirties žinome, kad šioje bendrijoje būsime saugūs ir galėsime prisidėti prie bendro saugumo Europoje kūrimo. Blogiausia būti paliktiems pilkojoje zonoje, kai šalia yra tokia agresyvi imperinė valstybė.

Mes gelbėjame, kaip galime, Ukrainos kovą už laisvę ir mane labai džiugina tas visuomeninis pakilimas, kurį matau pastaruoju metu Lietuvoje. Tačiau dabar kreipiuosi pirmą kartą tik į diplomatinio korpuso atstovus ir visų pirma – iš Europos Sąjungos ir NATO šalių.

Ukrainos žmonės visam pasauliui parodė, ką reiškia laisvę mylinti tauta, ir tai man labai priema Lietuvą Sąjūdžio metais. Padarykite viską, kad gruodžio mėnesį Ukraina būtų pakviesta pradėti derybas dėl stojimo į Europos Sąjungą. Tai yra labai svarbu. (*Plojimai*)

Tačiau yra ir dar artimesnių darbų, kuriuos būtina padaryti dar šią vasarą. Atmeskite visas baimes, paieškokite netradicinių kelių ir pakvieskite Ukrainą per NATO viršūnių susitikimą Vilniuje tapti NATO nare. (*Plojimai*) Ukrainos žmonės nusipelnė savo pasiaukojama kova prieš blogį, kuris gresia visos Europos saugumui. Be to, yra ir pragmatinių aspektų, gal kas nors į juos pažiūrės: Ukraina dabar turi vieną pajėgiausių armijų Europoje ir bene labiausiai patyrusią kovoti su putinizmu – šia baisia grėsme visai Europai.

Lietuvos Seimas savo balandžio 6 dienos rezoliucija pasiūlė tokį netradicinį kelią: pakviesti Vilniuje Ukrainą tapti NATO nare, pasirašant stojimo protokolus, tačiau ratifikacijos procesą ištesti ir pabaigti po karo pabaigos. Toks sprendimas ar kažkas panašaus į tai pasiūstų labai svarbią žinią nuo putinizmo besiginančiai Ukrainai, kita vertus, tai būtų svarbi žinia ir prezidento Putino režimui, o Ukraina nebūtų pilkosios saugumo zonos šalis. Net neabejoju, kad tokį NATO valstybių žingsnį paremtų ir visi čia salėje susirinkusieji, pradedant nuo Sąjūdžio žmonių, kurie žino, ką reiškia kelias į laisvę.

Sąjūdžio metais, kai visas pasaulis susižavėjęs stebėjo Lietuvos taikų kelią į laisvę, net ir kitų šalių, kitų tautų žmonės išmoko tarti lietuvišką žodį „Sąjūdis“. Jiems šis žodis asocijavosi su laisvę mylinčios tautos keliu. Maskva nenorėjo duoti Ukrainai eiti taikiu keliu į laisvę. Todėl dabar visas pasaulis žino kitus, ukrainietiškus, žodžius – *za peremohu*. Tai reiškia – už pergalę. Už lais-

vojo pasaulio pergalę prieš blogį. Už visų mūsų laisvę. Padarykime viską, kad šie žodžiai taptų laisvo ir demokratinio pasaulio triumfu. Taigi už pergalę! *Za peremohu!* Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Tais metais vis didesniais ir didesniais žingsniaisėjome link Laisvės. Rudenį įvykęs Sąjūdžio Steigiamasis suvažiavimas buvo dvi dienas, jos pakeitė Lietuvą. O 1990-ųjų kovo 11-ąją į tuometę Aukščiausiąją Tarybą išrinkti Sąjūdžio deputatai balsavo už Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą.

Šiandien švenčiant Sąjūdžio 35 metų sukaktį liko prisiminimai, idėjos, svajonės, knygos ir dokumentiniai kadrai.

Ekране rodomas vaizdo siužetas su mitingų vaizdais ir sąjūdiečių, kurių jau nėra, pasisakymais.

Kviečiame pirmąjį atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovą, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narį, Sąjūdžio Seimo tarybos Pirmininką Vytautą Landsbergį. (*Plojimai*)

Pirmojo atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovo, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nario, Sąjūdžio Seimo tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio kalba

V. LANDSBERGIS. (*Plojimai*) Ačiū, labai ačiū. Ekselencija Prezidente, gerbiamieji, Lietuvos Sąjūdis, kurio 35-erių metų sukaktį minime, tokia buvo didžioji proga – brolystės ir teisybės svajonė, kuri darė stebuklus, pasiryžusi keisti žmones, tautas ir pasaulį, bet užlūžo. Triumfuoja menkystė. Net pats Lietuvos Sąjūdis – veikianti padori visuomeninė organizacija – nepakviestas dalyvauti Seimo renginyje.

Filosofai pakalba, prideklamuoja ir išpūdingai skambančių nesąmonių. Šiandien vėl buvo mėtoma graužtukų, bet nė vienas nepasižiūri į veidrodėlį, ypač į tą, kuris prie širdies, piniginėje. Nepersikeitė. Iš neteisybės ir nelaisvės rezistentų, kokie buvome Sąjūdžio pradžioje, išvirstame puikybės fariziejais, teisėjaujame iš burbulo.

Tas, kuris niekada nenugvelbė *kombikormo* maišelio iš Lietuvos kolūkio, kuris nepuotavo su advokatais apvogęs 100 tūkst. „Kauno holdingo“ ir „Oruvos“ akcininkų, netrynė rankomis sėkmingai nusukęs šimtų milijonų mokesčių baudą už „Jangilos“ aferą ar už žiauriai Kuršmarių taršą, tik išmetė su draugeliais už kaklo mažytę „Draugystę“ (toks buvo viešbutėlis, padovanotas draugei), kas nepriėmė tūkstančių ir dešimčių tūkstančių hektarų nepriklausomos Lietuvos žemės per pusbrolius ir kūmus, tas tegul pirmas meta akmenį į buvusią mano mylimo miesto tarybos narę Jurgitą Šiugždinienę. (*Plojimai*) Ji mat pasinaudojo jūsų bloga sąvaržėlių tvarka iš komunos laikų.

Pažvelgus į save, gal iškris jums ar daugeliui tas akmuo iš rankų, gal pašvarės piktųjų gyvenimo svarstymų dėžutė. Nueikite, akmenų mėtytojai, jau rytoj ką tik praskridusių Sekminių išpažinties ir bus labai ilgos eilės prie klausyklių. Gal tada atplauks vėl ne tulžies, ne kraujo, bet pieno puta su atgimstančia Sąjūdžio banga. Žengsime takais dorybės ir įvyks visuotinės rekolekcijos – didysis apsivalymas, į kurį utopiškai pakvietė Tėvynės sąjungos vadovai. Nelyginant anoje Sąjūdžio Bažnyčioje. Juk skelbėme kadaise moralinės nepriklausomybės deklaraciją.

Tikriausiai nebus pasiūlytų rekolekcijų, tik realizmas, akmenizmas ir akmenistanas. Su iškalbingais mulomis ir bukais ajetolomis kaip melagių Kremliuje, nuo kurio dar nepajėgėme dvasiškai nutolti. Kai kurioms sukčiaujančioms savivaldoms priimtina nenutolti. Bet Sąjūdis juk buvo. Stebuklas galimas. Tai prisiminkime, net *blūdydami* vis neprašalintose širdžių tamsumose.

Išties, kuo mes dabar užimti? Visokių galų konkurentai, užuot rūpinęsi slėptuvėmis nuo bombų, kol dar Putino žmogėdros tiesiai neužpuolė Vilniaus... Mat kai jau būsime užpulti, tai tapsime negera, be reikalo kariaujančia šalimi kaip Ukraina, kuriai net sąjungininkai neturi per daug padėti, kad užpuolikas vis tiek liktų laimėtoju, bent ką užgrobęs ir neįkalintas Gyvačių saloje.

Ar tuo savo gynybos karu visi labai rūpinamės? Kas rūpinasi, veikia pasaulyje, turi būti pašalintas. Geriausia – savo paties rankomis. Ir Seimas dar ši tą reiškia. Tebūnie pašalintas paties rankomis. Tą sumastė tartum savi, neva protingi polittechnologai. *Dixi* – pasakiau.

Grįžtu į Sąjūdžio viziją ir baigiu. Juk Sąjūdis tai buvo. Stebuklas galimas. Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kviečiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo ir Sąjūdžio Seimo tarybos narį, Kauno iniciatyvinės grupės narį Algirdą Kaušpėdą. (*Plojimai*)

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, Sąjūdžio Seimo ir Sąjūdžio Seimo tarybos nario, Kauno iniciatyvinės grupės nario Algirdo Kaušpėdo kalba

A. KAUSPĖDAS. Gerbiamas Lietuvos Respublikos Prezidente, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininke, gerbiamas Atkuriamojo Seimo Pirmininke Vytautai Landsbergi, gerbiame Seimo nariai, svečiai, sąjūdiečiai, švenčiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 35-ąjį gimtadienį. Ir, tiesą pasakius, yra ką švęsti – Sąjūdžio inicijuotas nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo projektas iš esmės yra sėkmingas! (*Plojimai*) Esame laisvi ir tai svarbiausia.

Šia proga prieš penkerius metus čia, Seime, teko sakyti kalbą. Tada kalbėjau apie gerų žmonių stoką. Aiškinau, kad turime gerų prekių, gerų paslaugų, bet kur paimti gerų žmonių? Per šiuos penkerius metus daug kas nutiko: atlaikėme pasaulinę kovidą, įsiliepsnojo karas Ukrainoje, bet ar padaugėjo gerų žmonių? Manau, kad taip.

Iššūkių metu geri žmonės tampa matomi. O tie, kuriems trūko gerumo, gavo puikią proga tapti geresni. Ir tapo. Kiek gerumo lietuviai parodė priimdami Ukrainos žmones, kiek išreiškė dosnumo aukodami Ukrainos gynybai. Pasirodo, bendra grėsmė žmones vienija, o bendra gėrovė, deja, deja, kartais atskiria. Štai kodėl taip nostalgiskai prisimename Sąjūdžio laikus, kokie buvome vieningi stovėdami susikabinę rankomis Baltijos kelyje. Kokie buvome geri vienas kitam.

Šiandien Rusijos agresijos ugnyje grūdinaisi Ukrainos nacija. Ukrainiečiai rodo neįtikėtinus tvirtybės ir pasiaukojimo pavyzdžius. Ir mes kartu. Mes vieningi su ukrainiečiais ir mums tai patinka, nes tai mus gerina, ugdo, įtraukia į prasmingos ateities kūrimo orbitą.

Didžiojamės ir savo kaimynais – lenkais, latviais, estais, suomiais. Matant visose šiose šalyse mus vienijančią mėlyną geltoną vėliavą, aplanko neįtikėtinai solidarumo ir vienybės jausmas, labai panašus kaip Sąjūdžio laikais – mes stiprūs, mes galingi, mes nuo jūrų iki jūrų – gerų žmonių žemė.

Nepraraskime šio naujai išaugusio, tokio mums visiems brangaus vienybės žiedo, ramiai ir kantriai spręskime valstybės augimo prieštaravimų iškeltus klausimus, neįklimpkime smulkmenose. Teikvėpia mus Ukraina būti stiprius, sąmoningus, siekiančius nuolatos tobulėti, ir esant reikalui galinčius pasitaisyti – tapti geresniais. Kiek tik turime galių – sutelkime dėmesį į istorinį šansą tapti pergalingos, kad ir simbolinės, tačiau moralinės, mūsų akyse atgimstančios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kūrėjais.

Ir pabaigai, nepamirškime, kad Laisvės paslaptis yra drąsa, o Laisvės kaina – atsakomybė. Su švente, bičiuliai! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kviečiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo, Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos narį Juozą Oleką.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo, Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos nario Juozo Oleko kalba

J. OLEKAS. Mielos bendražygės, bendražygiai, Ekscelencija Prezidente, Seimo Pirmininke, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininke, Ekscelencijos ambasadoriai, garbūs svečiai, mieli Lietuvos žmonės, šiandien minime mums visiems itin reikšmingą dieną – Sąjūdžio 35-metį. Sąjūdis tarsi Lietuvos atgimimo variklis, jo dėka šiandien gyvename nepriklausomoje, demokratinėje ir augančioje valstybėje.

1988 metai žymi lemtingus pokyčius mūsų visų ir asmeniškai mano gyvenime, kai iš chirurgo tapau aktyviu politinių permainų Lietuvoje dalyviu. Ir dabar ryškiai prisimenu tas pirmąsias birželio dienas, kai pirmą kartą vykau už Sovietų Sąjungos ribų – į Lenkijos plastinių chirurgų tarptautinę konferenciją. Važiuodami penkiese susispaudę žiguliuke daug diskutavome ne tiek apie chirurgiją, bet jau apie atsirandančią laisvėjimo viltį, o po sėkmingo prisistatymo konferenci-

joje pakeliui namo vėl pasinėrėme į svarstymą apie chirurgijos planus. Grįžęs sužinojau apie Sąjūdžio iniciatyvinės grupės įkūrimą. Jau kitą dieną Sąjūdžio grupę įkūrėme Vilniaus Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Tuomet tvirtai ir aiškiai supratome, kad kartu su bendražygiais privalome kovoti ir siekti mūsų šalies laisvės, suteikti mūsų tautai galimybę pačiai kurti savo ateitį.

Kolegų buvau išrinktas Medikų Sąjūdžio komisijos pirmininku, Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos nariu, pirmojo Sąjūdžio suvažiavimo delegatu, Sąjūdžio Seimo nariu. Kartu su Sąjūdžio kolegomis bendražygiais Sauliumi Beržiniu, Bisnicku, Violeta Benetiene, Egidijumi Bičkausku pradėjome akciją dėl Artūro Sakalausko išlaisvinimo iš sovietų kariuomenės lagerio. Iš suvažiavimo tribūnos kalbėjau apie Lietuvos jaunuolių tarnybos sovietinėje armijoje tragedijas ir apie būtinybę jiems tarnauti Lietuvoje.

Minint šią iškilmingą 35 metų Sąjūdžio sukaktį, norėčiau akcentuoti tris dalykus: padėką, pasididžiavimą ir pasitikėjimą.

Padėka visiems, kurie okupacijos metais išsaugojo laisvės ir nepriklausomybės dvasią. Iš visos širdies dėkoju savo tėvams, šeimai, bendramoksliams, kolegoms, tremtiniais ir visiems tautiečiams, kurie palaikė ir ugdė laisvos Lietuvos siekį. 1988 metais juk pradėjome ne nuo švaraus balto lapo – mus įkvėpė ir įpareigojo ginkluotos pokario kovos, iškentėtos tremtys, jau minėti disidentai, Pabaltijiečių memorandumas, Lietuvos ir Helsinkio grupė, Laisvės lyga, Strazdelio universitetas, Romo Kalantos auka, etnografiniai ir ekologiniai žygėiviai, net roko festivaliai „Lituanica“ ir Roko maršas po Lietuvą, jaunųjų mokslininkų susijėimai, tokie kaip klubas „Po Zodiako ženklų“. Dėkoju jiems visiems ir jums, bendražygės ir bendražygiai.

Pasididžiavimas. Pasididžiavimas, kad gyvename nepriklausomoje demokratinėje valstybėje – Lietuvoje. Sąjūdžio judėjimas ir mūsų tautos vienybė padėjo atkurti Lietuvos Nepriklausomybę. Kartu su demokratija ir laisve judėjimas atnešė ir galimybę tapti visaverte ir lygiateise Europos Sąjungos ir NATO nare. Tuo išties didžiuojusi – šiandien stovime ant tvirto valstybingumo pamato. Ypač matome dabartines Ukrainos sesių ir brolių kovas bei aukas už jų ir mūsų laisvę, baltarusių tremtis ir kalėjimus siekiant nepriklausomybės ir demokratijos.

Ir pasitikėjimas. Pasitikėjimas mūsų jaunąja karta. Žinau, kad mūsų jaunimas, vaikai ir anūkai vertina Sąjūdžio vienybės ir atsidavimo indėlį. Europinės demokratijos dvasia toliau ryžtingai ir patriotiškai kuria ir kurs klestinčią Lietuvą.

Gerbiami ir saugodami savo kalbą, kultūrą ir istoriją, dar tvirčiau įsileiskime europines vertybes – būkime solidaresni, skirkime daugiau atjautos vienas kitam ir neužmirškime sąžiningumo. Kiekvienas savo darbu, veiksmais ir siekiais kurkime savo Lietuvą. Vincas Kudirka linkėjo, kad mūsų žingsnius lydėtų šviesa ir tiesa, o aš norėčiau pridėti, kad mūsų darbus pagrįstų pareiga ir atsakomybė.

Šie jausmai ypač sustiprėja sugrįžus į šią šventą Kovo 11-osios salę. Jie yra ir buvo pagrindinis motyvas nuo darbo pirmoje nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės pradžios iki šiandienos darbo Europos Parlamente. Tam mus įpareigojo Sąjūdžio dvasia. Ačiū ir su švente, bičiuliai! (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Sąjūdis išjudino Lietuvą, o žmonės išjudino Sąjūdį. Vieni be kitų mes nieko nebūtume nuveikę. Svarbiausia, kad ir mes tada išdrįsime, išsitiesime ir nuėjome visi kartu kelti savo išsivadavimo vėliavų.

Ekране rodomas vaizdo siužetas.

Kviečiame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo seniūną, Kauno Sąjūdžio grupių susirinkimo seniūną Aleksandrą Abišalą. (*Plojimai*)

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo seniūno, Kauno Sąjūdžio grupių susirinkimo seniūno Aleksandro Algirdo Abišalos kalba

A. A. ABIŠALA. Gerbiami ir mylimi sąjūdiečiai, garbingi susirinkimo dalyviai, sveikinu su jubiliejumi. Čia eidamas pagalvojau, kad esu vienintelis Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, turėjęs garbės vadovauti Vyriausybei iki priešlaikinių rinkimų. Kam reikėtų patarimo, kreipkitės privačiai. (*Juokas, plojimai salėje*)

Apie Sąjūdį kalbėjo kolegos ir, manau, dar kalbės. Aš apie Sąjūdį nekalbėsiu. Kalbėsiu apie tai, kaip tam Sąjūdžiui sekėsi telkti žmones kovai už nepriklausomybę, nes Sąjūdis, be abejo, pats vienas nebūtų nieko padaręs. Atsirinkau skaičius dalyvių, veiksmams prisidėjusių prie pačių svarbiausių Sąjūdžio akcijų. Noriu tuos skaičius paskelbti, nes esu fizikas, kitaip man neišeina. Pats Sąjūdis turėjo apie 180 tūkst. aktyvių dalyvių. Jūs visi ir dar šiek tiek daugiau. Šiek tiek mažiau negu Komunistų partijos dalyvių. Bet Sąjūdis buvo pokyčio, vadinamo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu, turbūt vieno iš didžiausių pokyčių Lietuvos XX amžiaus antrosios pusės istorijoje, organizatorius, galima jį pavadinti pokyčio komanda. Kiekvienoje organizacijoje, pokyčių valdymo teorija sako, būna trečdalis palaikančių pokyčius, trečdalis jiems besipriešinančių ir trečdalis neutralių. Pokyčio komandos, Sąjūdžio, darbas buvo sutelkti palaikančiuosius, patraukti neutraliuosius ir izoliuoti, atremti besipriešinančius.

Pasižiūrėkime, kaip mums tai pavyko. 1988 metų lapkričio mėnesį Sąjūdis rinko parašus prieš to meto TSRS Konstitucijos projektą. Jų surinko 1 mln. 800 tūkst. Galima sakyti, kas nors pasirašė du kartus ar pasirašė jaunesni nei rinkimų teisę turintys, nesvarbu, bet tai yra apie 65 % – du trečdaliai rinkimų teisę turinčių žmonių Lietuvoje.

O tada kitas lengvai suskaičiuojamas darbas buvo rinkimai į SSRS Aukščiausiąją Tarybą 1989 m. kovo 26 d. Čia 1 mln. 300 tūkst. balsavusiųjų parėmė Sąjūdžio remtus kandidatus. Tai yra pusė visų balso teisę turinčių žmonių. Kodėl toks sumažėjimas nuo 1,8 mln. iki 1,5 mln.? Aš nežinau, sunku pasakyti. Atsirado Sovietų Sąjungos Centro komiteto spaudimas, bet, man regis, esminis faktorius buvo tas, kad 1989 m. vasario 16 d. Sąjūdis paskelbė deklaraciją, kurioje pasakė, kad sieks atkurti nepriklausomą Lietuvą. Dalis žmonių, manau, išsigando.

Tada Baltijos kelias – didysis mūsų aktas. Jis, mano nuomone, buvo mūsų kovos už laisvę lūžio taškas. Taip, kaip išsilaipinimas Normandijoje per Antrąjį pasaulinį karą. Dar ne pergalė, bet veiksmas, perlaužęs karo eigą. Čia, kaip žinome, ir šiandien buvo pasakyta, dalyvavo apie 1 mln. žmonių. Tiksliai suskaičiuoti sunku, bet pagal atstumus, pagal žmonių atstumą vienų nuo kitų galima manyti, kad apie 1 mln. Dar pridėkime apie 200 tūkst., kurie tikrai būtų važiuavę, bet negalėjo dėl sveikatos, dėl darbo, dėl dar ko nors. Tai yra lygiai trečdalis visų žmonių. Aš skaičiuoju dabar nuo visų žmonių, nes vaikai taip pat ten dalyvavo.

Tada rinkimai 1990 m. vasario 24 d. Pirmasis turas. Tikrai galima suskaičiuoti visus dalyvavusius. Už Sąjūdžio kandidatus – 900 tūkst. balsų. Lygiai trečdalis visų balsuotojų.

Tai, kad mes šnekame apie vienybę tuomet, o dabar atseit nevieningi, yra labai graži, bet vis dėlto legenda. Kaip matote iš mano skaičių, niekada neperžengėme dviejų trečdalių tokių, kurie koku nors, kad ir nelabai dideliu veiksmu, prisidėtų prie Sąjūdžio skelbiamos nepriklausomybės idėjos. Aš visiškai nenoriu sumenkinti visų mūsų ir visų Lietuvos žmonių pasiryžimo siekti atkurti nepriklausomą valstybę. Tai yra tiesiog gyvenimas. Kaip jau sakiau, kitaip nebūna jokioje organizacijoje, o valstybė taip pat yra organizacija. Tačiau su derama pagarba himno žodžiams, kaip ir Alvydas neseniai sakė, aš nenorėčiau gyventi valstybėje, kurios visi piliečiai žygiuotų koja kojon ir sveikintų vadą. Tačiau tie 30 %, trečdalis ar pusė Lietuvos piliečių, kurie buvo išitraukę, kurie dalyvavo, kurie norėjo padaryti darbą, buvo susitelkę. Tokio susitelkimo reikia ir dabar.

Nemanau, kad visi koja kojon eisime ten, kur reikia, bet tie, kurie nori pokyčių, kurie nori geresnės ateities, tie, kurie moka ir nori prisidėti, turi būti susitelkę. Tačiau susitelkimui reikia tikslo ir reikia vėliavos. Tikslas galėtų būti visai neseniai baigtas rengti ir Lietuvos Valstybės pažangos tarybos jau patvirtintas Lietuvos vizijos „Lietuva 2050“ tekstas. O kas iškels vėliavą? Ačiū. (*Plojimai*)

T. JAČIAUSKAS. Kviečiame sąjūdininkę, žaliaraištę, Sąjūdžio rinkimų štabo narę Angonitą Rupšytę. (*Plojimai*)

Sąjūdininkės, žaliaraištės, Sąjūdžio rinkimų štabo narės Angonitos Rupšytės kalba

A. RUPŠYTĖ. Brangūs mieli sąjūdininkai, gerbiamieji minėjimo dalyviai!

Jau pralėkė trisdešimt penkeri metai, kai 1988-ųjų birželio 3-iosios p vakary Mokslų akademijos salėje gausiai susirinkę norintieji pakeisti Lietuvos ateitį išrinko Lietuvos Persitvarkymo Są-

jūdžio iniciatyvinę grupę. Laisvės sparnai apglėbė Lietuvą. Tauta greičiau budo, kėlėsi, baimę vi-
jo šalin. Trispalvių jūroje garsiau suskambėjo žodžiai: „Lietuva“, „Laisvė“. Sąjūdis iškėlė vilties
žiburį – tęsti žygį už Tėvynės laisvę, nepaisant, kokie pavojai grėsė. Kūrėsi Sąjūdžio grupės, vyko
tūkstantiniai mitingai, ekologiniai žygiai, įvairios akcijos, atsikūrė ir kūrėsi jaunimo ir kitos orga-
nizacijos, Sąjūdžio spauda – nuo „Sąjūdžio žinių“, „Atgimimo“ iki kiekvieno miesto, rajono ar
institucijos. Sąjūdžio būstinėje Vilniuje veikė Sąjūdžio informacinė agentūra. Visa tai kaip neval-
doma upė nešė Lietuvą į Laisvę.

Ištarus žodį „Sąjūdis“, susimąstai, kaip papasakoti jaunimui, ką jautėme, ką darėme, kaip
perteikti tą jausmą ir emocijas.

Sąjūdis – tai sąžinė. Kai pirmiausia turi atsakyti sau, nelikti nuošalyje ir nebūti abejingas da-
bar, o ne vėliau, kai darai viską, ką pajėgi nepaisydamas nuovargio. Tai meilė savo kraštui, kultū-
rai, istorijai, kalbai, gamtai. Tai šviesa, kuri nušviečia tamsą ir prikelia, tai – tiesa, kuri perskrodžia
lyg žaibas melą. Sąjūdis atėjo per ginkluotą ir neginkluotą pasipriešinimą, pagrindinę spaudą,
kraštotyrą, žygeivius ir įvairius klubus ir, be abejo, Laisvės lygos veiklą. Laisvės troškimo negali
nugalėti jokia jėga. Sąjūdis, Laisvė, Tėvynė yra širdyje arba jų nėra. Mano galva, meilė Tėvynei ir
Laisvei perduodama iš kartos į kartą, ji skleidžiasi ir dega nepaisydama laiko tėkmės, nepaisyda-
ma svetimų jėgų, grėsmingų melo imperijų ultimatumų, slaptų susitarimų siekiant užgrobti ne-
priklausomas valstybes.

Sąjūdis – tai iniciatyvos, kūrybinių jėgų išlaisvinimas, tai ir pažinimo mokykla.

Neišėjome politinių mokslų, gal nemokėjome iš karto organizuoti rinkimų ar rengti mitingų,
į akcijas sukviesti žmonių, juk neturėjome nei išmaniųjų telefonų, nei socialinių tinklų. Kiekvie-
name žingsnyje mokėmės ir stengėmės priartinti svajonę, pasiekti Sąjūdžio užsibrėžtą tikslą – at-
kurti Lietuvos Nepriklausomybę.

Iš atminties iškyla mūsų vėliava – daug daug trispalvių. Jas siuvome patys, jeigu neturėda-
vome audeklo, pasitelkdavome fantaziją: siuvome iš kaspinių, net chalatų. Buvo jausminga maty-
ti, kada atsinešdavo vėliavas, išsaugotas per visą okupacijų laikotarpį, o kylant trispalvei negalė-
jai sulaikyti ašarų.

Iniciatyvos reiškėsi kiekviename Sąjūdžio žingsnyje. Prisiminsiu tik keletą momentų. Ren-
kant parašus, per naktį buvo sukurtas plakatas ir atspausdintas tūkstantiniu tiražu, parengto Są-
jūdžio rinkiminio klipo neleidavo rodyti per televiziją, nors buvo sutarta; komunistinė valdžia jį
paėmė ir užrakino, nes nesukūrė savojo. Tačiau per naktį jis vėl iš turimos medžiagos sumontuo-
tas ir laidoje „Veidrodis“ rodytas. Laidos vedėja Danutė Jokubėnienė jį neišsigando. Išmokome
dirbti ir su išeivijos padovanotais kompiuteriais ir technika. Galėčiau dar daug vardyti. Sąjūdi-
ninkai gali papasakoti įvairių istorijų: ir kaip gaudavo popieriaus spaudai, kaip atsirasdavo ant
Algimanto Remeikos žiguliuko reklaminiai skydai, kaip kūrėsi tvarkos būriai, vadinamieji žalia-
raiščiai, kaip organizuotas Baltijos kelias.

Sąjūdis – tai istorijos baltų dėmių panaikinimas, tai partizanų perlaidojimas, tremtinių palai-
kų gražinimas į tėvynę, tai paminklų atstatymas ir bažnyčių gražinimas tikintiesiems, tai primini-
mas pasaulio demokratinėms valstybėms, kad jos negali užmerkti akių, kai trys Baltijos sesės yra
okupuotos ir trokšta nepriklausomybės, tai – tiesos atstatymas.

Sąjūdis – tai atsakomybė. Kai už kiekvieną žodį, kiekvieną atliktą veiksmą atsako kiekvienas
ir visi kartu. Atsakomybės jausmas buvo svarbus kiekviename žingsnyje: ir Sąjūdžiui priimant
sprendimus, ir veikiant įvairiapusėje Sąjūdžio veikloje. Pamenu, kiek reikėjo sugalvoti žingsnių į
priekį, kad būtų išvengta provokacijų, ką turėtumėme daryti vienu ar kitu atveju.

Sąjūdis – tai bendrystė, tai jungtis, kuri sujungia įvairių profesijų žmones, nepaisant am-
žiaus, socialinės padėties. Nepažįstami žmonės, žinomi ir niekam nežinomi, greitai tapo lyg vie-
nos šeimos nariais – Sąjūdžio bendražygiais. Visus jungė bendras tikslas – atkurti Lietuvos Nepri-
klausomybę. Laisva Lietuvos valstybė buvo ne utopija, o realybė. Labai džiaugiuosi, kad ši bend-
rystė išliko.

Sąjūdis – tai tikėjimas ir pasitikėjimas. Tikėjome ir vylėmės, kad atkursime nepriklausomy-
bę. Kiekvienas žmogus, užėjęs į būstinę, buvo svarbus Sąjūdžiui, kiekvienas buvo išklausytas ir
išgirstas. Žmonės tikėjo Sąjūdžiu ir juo pasitikėjo.

Kai sakoma, kad pakilo visa Lietuva, mano atsakymas – ne, ne visa. Buvo ir abejingų, nes tai manęs neličia, buvo dvejojančių, laukiančių, kas gi bus, buvo kenkimo ir labai priešiškų sovietinių jėgų – nuo aršių komunistų aktyvistų, karo ir darbo veteranų, „Jedinstvos“, KGB iki okupacinės armijos. Prisimename, kaip prosovietinės jėgos organizuodavo mitingus, kaip vyko Komunistų partijos plenumai, ypač vadinamasis juodasis 1989-ųjų vasarį, kaip skambėdavo grėsminga melo imperijos skleidžiama retorika, kaip reikalavo uždrausti laisvės siekiančias organizacijas, išvaikyti Sąjūdį, kad Kremlius atkurtų ankstesnę tvarką, kad nebūtų net minties apie nepriklausomybę ir kad neliktų Lietuvoje buržuazinių nacionalistų ir fašistų. Retorika nesikeičia. Iš teroris-tinės Rusijos vėl sklinda grasinimai ir veiksmai. Vyksta karas Ukrainoje. Ji gina savo ir viso pasaulio laisvę, demokratines vertybes. Žemai lenkiuosi ir dėkoju kiekvienam Ukrainos gynėjui, kiekvienam, remiančiam Ukrainos laisvę. Ir tikėjimas, kuris buvo Sąjūdyje, tegul jus stiprina. Mes su jumis. *Slava Ukraini! (Atsakas iš salės: „Herojam slava!“) (Plojimai)*

Mieli ir brangūs rajonų ir miestų sąjūdiečiai, manau, jums buvo sunkiau negu mums, vilniečiams ar kauniečiams. Jūsų žingsnius tuometė valdžia – nuo vietos komunistų ir įvairių funkcionierių – stebėjo per didžiulį didinamąjį stiklą. Vilnius toli, bet jie arti. Daugelis jautėsi galintys daug ką: išmesti iš darbo, drausti, neleisti. Net ir į Baltijos kelią. Buvo rajonų, kurių tuometė valdžia ar kolūkio pirmininkas nedavė transporto organizatoriams, o juk Baltijos kelias – tai tautos referendumas už nepriklausomybę.

Mums, sąjūdiečiams, nuo atsakingų sekretorių, tarybos narių iki talkininkų, Sąjūdžio būstinės buvo lyg antrieji namai – čia virė darbas, kunkuliavo aistros. Iki šiolei būstinių adresus pame-nu puikiausiai. Tai neišdildoma.

Visiems sąjūdiečiams – man žinomiems ir nežinomiems – nepriklausomai, kokias pareigas ėjo, kokiose Sąjūdžio struktūrose dirbo, visiems talkininkams, visiems, kurie prisidėjo prie Sąjūdžio veiklos, dėkoju. Į žodį „ačiū“ sudedu savo šilumą ir nuoširdumą, bendrystės jungtį. Jūs – mano šeima. Daug sąjūdiečių anapilyje, bet jie yra mano atmintyje ir širdyje.

Kiekvieną kartą džiaugiuosi, kai miesto aikštė pavadinama Sąjūdžio aikšte, kaip Rokiškyje, džiaugiuosi, kai įamžinamos Sąjūdžio veiklos vietos, kai išleidžiamos knygos apie miestų, rajonų Sąjūdį. Tikiu, kas dar to nepadare, padarys ateityje. Visa tai – nuo nuotraukų, dokumentų, vaizdo medžiagos iki liudijimų, prisiminimų – atspindi Sąjūdžio kelią ir neleidžia jo pamiršti.

Tegul 1988 m. spalio 23 d. priimtoje Sąjūdžio programoje pasakyta mintis (cituoju) – „Sąjūdis siekia atgaivinti pilietiskai sąmoningą ir aktyvią visuomenę, žmogų, kaip moraliai atsakingą asmenybę, pilietį – savo krašto šeimininką ir patriotą“ – išlieka ypač svarbi ir šiandien. Būkime aktyvūs, neabejingi, atsakingi piliečiai, savo krašto šeimininkai.

Tikiu, kad meilė Lietuvai, laisvei, nepriklausomybei yra mūsų visų širdyse. Juk valstybė – tai mes. Saugokime ją, saugokime Lietuvos nepriklausomybę. Aš tikiu ir pasitikiu jumis. Pasitikiu jaunimu ir ateinančia karta.

Su meile Lietuvai, su Sąjūdžiu širdyje už Lietuvos ateitį.

Sveikatos ir stiprybės, mielieji sąjūdiečiai! Su Sąjūdžio diena, Lietuva! *(Plojimai)*

T. JAČIAUSKAS. Dėkojame visiems, kurie kovojo prieš sovietų okupantus, tiems, kurie nesusitaikė ir iškovojo nepriklausomybę. Šiandien plačiai atverti visi keliai jaunajai kartai, kuriai dar tiek daug lemta nuveikti dėl savo šalies. Eikite per gyvenimą plačiai atmerktomis akimis, aukštai iškėlę galvas ir niekada neleiskite tamsai pagrobti mūsų laisvės.

Akvilė Ališauskaitė. Choras „Ažuoliukas“. Vadovas – Vytautas Miškinis.

Mažoji solistė Akvilė Ališauskaitė ir berniukų ir jaunuolių choras „Ažuoliukas“ atlieka muzikinį kūrinių „Pabudome ir kelkime“. *(Plojimai)*

Dėkojame visiems ir kviečiame į fojė paklausti Sąjūdžio laikų dainų koncertinės progra-mos, atliekamos jaunosios kartos atlikėjų.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abišala Aleksandras Algirdas 487
Adamkus Valdas 114, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 317
Adomaitis Kasparas 59, 208, 419, 425, 426, 427, 429,
431, 432, 445, 446, 448, 449, 475
Adomaitis Regimantas 481
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 172, 173, 193, 196
Algirdas 302
Alijana Funmilajo Odebiji
(Aliana Funmilayo Odebiyi) 39
Ališauskaitė Akvilė 490
Andriukaitis Vytenis Povilas 118
Anušauskas Arvydas 298, 299, 436, 437
Arlauskaitė Justė 71
Armonaitė Aušrinė 157, 229
Asanavičiūtė Dalia 77, 78, 79, 80, 86, 181, 278, 311,
312, 373
Ažubalis Audronius 129, 130, 131, 141, 173, 403,
404, 427

Ą

Ąžuolas Valius 127, 149, 150, 176, 207, 250, 273, 277,
287, 292, 293, 374, 378, 382, 384, 385, 389, 418, 435,
439, 445, 456

B

Bagdonas Andrius 39, 43, 44, 49, 82, 99, 103, 133, 135,
162, 164, 170, 181, 212, 218, 227, 228, 373, 387, 391,
392, 407, 416, 421, 427, 428, 429, 430, 431, 432,
451, 474
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 119, 190
Bakas Vytautas 107, 108, 221, 229, 286, 436
Balcevičius Zbignevas (Balcevič Zbigneu) 351
Balčytis Zigmantas 134, 153, 234, 264, 361, 424, 434
Bardauskas Dainius 309
Bareikis Vidas 71
Bartoševičius Kristijonas 96, 97, 184, 244
Bastys Mindaugas 355
Baškienė Rima 290, 310, 323, 349, 370
Benetienė Violeta 487
Beržinis Saulius 487
Bičkauskas Egidijus 487
Bilotaitė Agnė 249, 264, 273, 284, 287, 338, 339, 340,
408, 436
Bisnickas 487
Brazauskas Algirdas Mykolas 117, 118
Budbergytė Rasa 155, 209, 213, 214, 259, 260, 262,
263, 265, 293, 294, 423, 424
Burokevičius Mykolas 81
Burokienė Guoda 50, 95, 123, 147, 155, 168, 250,
442, 457

Būtė Vytautas 349
Butkevičius Algirdas 150, 362, 363, 364, 437, 442, 455

C

Cvirka Petras 110

Č

Čepononis Antanas 213
Čmilytė-Nielsen Viktorija 115, 121, 176, 243, 253, 317,
318, 350, 408, 481
Čobotas Medardas 350, 351, 352, 353

D

Danielė Morgana 44, 49, 212, 227, 228, 230, 331, 334,
336, 337, 398, 399, 413, 414, 415, 416, 429
Dobrowolska Ewelina 172, 173, 283, 337, 338, 387,
388, 389, 438, 439
Dulkys Arūnas 89, 92, 93, 94, 137, 139, 140, 152,
153, 282
Dumbrava Algimantas 136, 168, 191, 207, 209, 242,
282, 283
Durbinas Ričardas Džozefas
(Durbin Richard Joseph) 118, 317
Džiugelis Justas 37, 38, 162, 164, 178, 217, 279, 305,
341, 362, 370, 383, 405, 406, 452, 453, 466

E

Engelsas Frydrichas (Engels Friedrich) 128
Erdohanas, Erdoanas Redžepas Tajipas
(Erdoğan Recep Tayyip) 443

F

Fiodorovas Viktoras 99, 102, 103, 104, 249, 306, 307, 355

G

Gaižauskas Dainius 92, 157, 374
Gapšys Vytautas 149, 174
Gedvilas Aidas 65, 75, 124, 128, 138, 152, 187, 188,
189, 210, 228, 359, 360, 377
Gedvilienė Aistė 134, 279, 280, 358, 361, 381, 383
Gentvilas Eugenijus 64, 65, 68, 70, 97, 112, 164, 175,
253, 255, 273, 298, 347, 354, 442
Gentvilas Simonas 133, 137, 138, 154, 208, 218, 220,
221, 233, 234, 285, 419, 477
Gilchristas Robertas (Gilchrist Robert) 70
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 56, 59, 63
Girskienė Ligita 63, 74, 93, 141, 153, 154, 163, 164,
165, 168, 228, 269, 288, 289, 305, 308, 393, 461, 464,
465, 468

Gorbačiovas Michailas (Gorbačov Michail) 118
 Gražulis Petras 35, 36, 55, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68,
 89, 106, 112, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130,
 132, 141, 176, 177, 182, 183, 184, 185, 192, 197, 198,
 206, 207, 208, 227, 230, 243, 244, 245, 295, 296, 298,
 299, 300, 307, 313, 314, 315, 316, 325, 327, 328, 329,
 345, 374, 384, 408, 441, 450, 451
 Grybauskaitė Dalia 83, 87, 114, 115, 116, 119, 296
 Griškevičius Domas 78, 98, 99, 100, 101, 102, 103,
 248, 250, 266, 267, 268, 270, 273, 324, 332, 349, 448,
 449, 450
 Guoga Antanas 97

H

Haase Irena 38, 39, 171, 178, 185, 191, 213, 215, 216,
 295, 362, 373, 386, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431,
 432, 472, 479
 Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 330, 480

J

Jačiauskas Tadas 480, 481, 482, 485, 486, 487, 488, 490
 Jakavonytė Angelė 358, 359
 Janukovyčius Viktoras (Janukovyč Viktor) 483
 Jarašiūnas Egidijus 114
 Jaroslavas Išmintingasis (Jaroslav Mudryj) 120
 Jarutis Jonas 127, 128, 243, 386, 402, 403
 Jokubėnienė Danutė 489
 Jonaitis Liudas 116, 117, 176, 207
 Jonas Paulius II, Voityla Karolis Juzefas
 (Wojtyla Karol Józef) 114
 Jonauskas Linas 61, 62, 63, 66, 67, 125, 127, 128, 134,
 161, 183
 Jovaiša Eugenijus 93, 94, 161, 200, 203, 204
 Jovaiša Sergejus 96, 158, 159, 160, 166, 167, 170,
 171, 298
 Juozaitis Arvydas 483
 Juozapaitis Vytautas 361, 371
 Jursėnas Česlovas 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120,
 121, 130, 317
 Juška Ričardas 223, 224, 234, 240, 250, 273, 362

K

Kabišaitis Andrius 116
 Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 50, 52, 54, 57, 59, 60, 69,
 85, 87, 172, 173, 176, 207, 234, 238, 275, 277, 278,
 305, 306, 313, 396, 398, 467, 468, 469, 470, 471
 Kafka Francas (Kafka Franz) 125
 Kairys Simonas 286, 372
 Kairys Steponas 118
 Kalanta Romas 480, 481, 487
 Kameronas Deividas Viljamas Donaldas
 (Cameron David William Donald) 190

Kanopa Vidmantas 371
 Karalius Linas 64, 127, 128, 328, 329
 Karbauskis Ramūnas 97, 360, 372
 Kasčiūnas Laurynas 104, 105, 112, 341, 342
 Kasiulis Vytautas 372
 Katkauskienė Svetlana 394, 401
 Kaušpėdas Algirdas 71, 486
 Kentra Albinas 402
 Kepenis Dainius 36, 47, 69, 70, 71, 76, 95, 140, 152,
 244, 245, 285, 287, 288, 293, 296, 299, 379, 438
 Kernagis Vytautas 273, 274, 371, 397, 398, 399, 427
 Kildišienė Greta 97
 Kindurys Gintautas 165, 168, 169, 324, 339, 341
 Kovaliovas Sergejus (Kovaliov Sergej) 368
 Kraujelis-Siaubūnas Antanas 402, 404, 405
 Kreivys Dainius 139, 225, 226, 244, 284, 395, 396, 436,
 438, 453, 454, 455, 456
 Kubilienė Asta 56, 57, 58, 59, 158, 160, 167, 170, 186,
 187, 409
 Kubilius Andrius 348, 349
 Kudirka Vincas 487
 Kukuraitis Linas 176, 475
 Kupčinskas Andrius 38, 40, 44, 47, 48, 267, 330, 386,
 387, 390, 391, 407, 409, 433, 447
 Kuzmickienė Paulė 44, 45, 51, 80, 82, 83, 109, 110, 402,
 403, 404

L

Labanavičius Deividas 168
 Landsbergis Gabrielius 176, 287, 298, 299, 316, 328,
 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 374, 442, 450
 Landsbergis Vytautas 114, 115, 116, 119, 243, 298,
 299, 321, 369, 374, 481, 485, 486
 Leiputė Orinta 75, 93, 139, 150, 151, 324, 363, 364, 429
 Lengvinienė Silva 108
 Leninas Vladimiras (Lenin Vladimir) 128
 Lydeka Arminas 38, 253, 254, 256, 257
 Lingė Mindaugas 314, 356, 357, 361, 365, 366, 477
 Listavičius Juozas 114
 Lopata Raimundas 70, 108
 Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 340,
 341, 367

M

Macevičius Saulius 138
 Mačiulis Povilas 160
 Majauskas Mykolas 106, 360
 Maldeikis Matas 37, 47, 48, 193, 228, 445
 Marcinkevičius Justinas 481
 Marksas Karlas (Marx Karl) 128
 Masiulis Kęstutis 67, 88, 89, 97, 99, 101, 103, 104, 127,
 128, 183, 217, 245, 340, 407, 421

Matelis Bronislovas 149
 Matijošaitis Visvaldas 135, 307
 Matulas Antanas 36, 45, 51, 52, 53, 94, 211, 212, 231,
 245, 275, 282, 299, 362, 369, 388, 390, 427, 428
 Mazuronis Andrius 49, 72, 88, 112, 177, 187, 192, 353,
 356, 357, 360, 362, 365, 441, 458, 460
 Mažeika Kęstutis 54, 57, 58, 67, 69, 135, 138, 148, 160,
 161, 285, 291, 353, 354, 358, 379, 382, 383, 384, 398,
 408, 410, 432, 433, 438, 456
 Medalinskas Alvydas 482
 Miškinis Antanas Algimantas 392, 393
 Miškinis Vytautas 480, 490
 Mitalas Vytautas 35, 56, 72, 114, 135, 176, 177, 178,
 191, 211, 212, 282, 330, 331, 353, 386, 408, 426, 450
 Mončys Antanas 372
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 123, 361

N

Nagienė Laima 56, 59, 63, 70, 79, 94, 100, 101, 103,
 109, 152, 153, 165, 200, 203, 214, 215, 221, 223, 226,
 231, 236, 239, 278, 287, 290, 292, 300, 303, 305, 332,
 334, 336, 339, 347, 348, 360, 388, 396, 397, 406, 414,
 415, 444, 445, 449, 450, 455, 457, 466, 471, 475
 Narbutienė Ivona 140
 Nausėda Gitanas 83, 116, 480, 481
 Navickas Andrius 148, 184, 185, 278
 Navickas Kęstutis 138, 222, 223, 438, 466, 467
 Navickienė Monika 162, 163, 165, 242, 283, 440, 458,
 460, 461, 478
 Ničajienė Rūta 353
 Norkienė Aušrinė 92, 210, 275, 362
 Norkūnas Gediminas 244

O

Okinčicas Česlavas 351
 Olekas Juozas 486
 Olševski Česlav 159
 Orvelas Džordžas (Orwell George) 125
 Ostrogiškis Konstantinas 318
 Ošmianskienė Monika 303, 358, 359, 420, 421, 422
 Ozolas Romualdas 483

P

Pakarklytė Ieva 39, 40, 42, 44, 159, 176, 207, 330, 337,
 380, 410, 416
 Paksas Rolandas 66, 183, 198
 Paleckis Justas Vincas 117
 Palionis Andrius 35, 62, 65, 67, 68, 123, 124, 127, 184,
 291, 292, 293, 328, 329, 382, 383
 Paluckas Gintautas 38, 161, 162, 163, 305, 395, 422
 Pavilionis Žygimantas 80, 149, 267, 293, 294, 362

Pečeliūnas Saulius 350, 351, 352
 Pernavas Linas 174, 177, 205, 206, 207, 214
 Petrauskienė Rasa 217, 279
 Petrošius Audrius 50, 52, 112, 166, 176, 207, 245, 246,
 247, 248, 249, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259,
 260, 261, 262, 263, 266, 267, 268, 270, 273, 321, 322,
 323, 324, 441, 442, 446, 447, 448, 449, 450
 Petraitis Jonas 403
 Pietkiewicz Beata 228
 Pinskus Jonas 330
 Pociūnas Vytautas 183
 Pociūnienė Liuda 68, 183, 184, 193, 252, 274, 408
 Pocius Arvydas 284, 285
 Pranciškus Asyžietis
 (Franciscus de Assisi, Giovanni Bernardone) 394
 Prancietis Viktoras 87, 361, 366, 376, 379, 384, 385,
 403, 422
 Prunskienė Kazimira Danutė 482, 483
 Puidokas Mindaugas 84, 131, 184, 189, 190, 228, 232,
 321, 329
 Pūkas Kęstutis 63
 Pupinis Edmundas 51, 78, 98, 159, 161, 164, 167, 201,
 202, 204, 206, 217, 222, 237, 239, 290, 292, 301, 331,
 332, 333, 334, 347, 356, 392, 393, 394, 395, 399, 404,
 405, 425, 446, 469
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 145, 149, 320,
 367, 484, 485

R

Račinskis Janas (Račinskij Jan) 294
 Radzevičius Algirdas 71
 Raigas Ivaras (Raig Ivar) 482
 Rakutis Valdas 45, 131, 300, 301
 Raskevičius Tomas Vytautas 64, 66, 125, 126, 184, 185,
 187, 191, 243, 278, 328, 341, 362, 417
 Razma Jurgis 35, 96, 107, 141, 159, 160, 171, 172, 173,
 174, 175, 196, 197, 215, 231, 236, 246, 252, 259, 260,
 261, 269, 275, 278, 280, 281, 282, 289, 298, 328, 329,
 347, 350, 369, 423, 424, 427, 428, 442, 443, 444, 445,
 446, 447, 451, 452, 465, 466, 473, 474
 Remeika Algimantas 489
 Rudelienė Edita 159, 164, 176, 207, 301, 302, 333, 456
 Rupšytė Angonita 488

S

Sabatauskas Julius 40, 42, 43, 47, 48, 79, 82, 85, 114,
 141, 158, 311, 353, 386, 404, 427, 428, 429, 430, 431,
 432, 433, 434
 Sabutis Eugenijus 63, 289, 290, 291
 Sacharuk Aleksandr 64, 127, 128, 328, 329
 Sakalauskas Artūras 487

Saudargas Paulius 35, 51, 114, 122, 176, 196, 243, 264, 317, 318, 319, 321, 349, 441
 Savickas Lukas 157, 349, 433, 455
 Sejonienė Jurgita 45, 54, 56, 57, 58, 60, 67, 68, 69, 187, 192, 193, 245, 275, 329
 Semeška Vilius 54, 82, 84, 86, 88, 89, 97, 100, 162, 223, 224, 250, 294, 296, 297, 299, 311, 323, 355, 356, 397, 428, 430, 434, 441, 442, 465, 467, 468, 469
 Siegel Viktorija 441
 Sinkevičius Mindaugas 355, 356
 Sinkevičius Virginijus 285
 Sysas Algirdas 78, 104, 105, 153, 241, 266, 267, 268, 302, 303, 304, 360, 406, 423, 424, 434, 436, 447, 448, 460
 Skaistė Gintarė 156, 224, 286, 315, 384, 439, 440
 Skardžius Artūras 66, 67, 76, 87, 105, 106, 131, 139, 155, 157, 183, 184, 185, 220, 226, 259, 260, 281, 284, 295, 301, 304, 309, 310, 316, 322, 364, 365, 392, 395, 396, 438, 454, 456, 472, 474
 Skritulskas Mindaugas 387, 474
 Skuodis Marius 151, 282
 Skvernelis Saulius 141, 206, 348, 437
 Slušnys Linas 45, 53, 55, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 182, 184, 197, 198, 214, 215, 228, 243, 273, 274, 275, 328, 329, 351, 352
 Smetona Antanas 122
 Soderis Bjornas (Söder Björn) 452
 Sodonis Arūnas 393, 394, 401
 Sokratas (Sōkratēs) 120
 Songaila Gintaras 482, 483
 Stalinas Josifas (Stalin Josif) 71, 192, 288, 480
 Starkevičius Kazys 158, 159, 160, 166, 167, 168, 169, 170, 407, 412, 413, 457
 Stefančukas Ruslanas (Stefančuk Ruslan) 115, 118, 119, 280, 317, 318, 319, 321
 Stončaitis Algirdas 205
 Streikus Zenonas 349
 Stulginskis Aleksandras 119, 121, 122, 131, 317, 318
 Sugihara Čiunė, Čijunė (Sugihara Chiune) 351
 Suodaitis Laurynas 441
 Surplys Giedrius 38
 Svarinskas Alfonsas 245

Š

Šakalienė Dvilė 205, 216, 248, 321
 Šalaševičiūtė Rimantė 45, 76
 Šarknickas Robertas 77, 80, 138, 157, 175, 201, 204, 228, 281, 286, 289, 332, 336, 361, 440, 460, 464, 468, 469, 470, 475
 Ščajevienė Sigita 273, 463, 464, 465
 Šedbaras Stasys 126, 198

Šimonis Kazys 372
 Šimonytė Ingrida 95, 106, 124, 137, 141, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 161, 183, 184, 202, 227, 234, 240, 241, 248, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 271, 273, 283, 285, 357, 368, 424, 435, 437, 438, 439, 449, 475
 Širinskienė Agnė 35, 49, 50, 52, 53, 61, 63, 64, 65, 67, 83, 86, 87, 88, 95, 96, 97, 98, 106, 107, 123, 128, 148, 149, 182, 192, 196, 215, 228, 229, 249, 270, 277, 324, 327, 329, 389, 414, 416, 417, 431, 436, 437, 451
 Šiugždinienė Jurgita 126, 128, 129, 137, 138, 160, 161, 198, 199, 200, 201, 202, 225, 232, 235, 236, 237, 238, 368, 473, 485
 Šiuša Andrius 119
 Šleževičius Adolfas 117
 Štainmajeris Frankas Valteris (Steinmeier Frank-Walter) 480

T

Tagorė Rabindranathas (Tagore Rabindranath) 121
 Tallat-Kelpša Česlovas 385
 Tamašunienė Rita 36, 37, 68, 83, 88, 102, 109, 123, 130, 132, 159, 173, 176, 177, 221, 234, 237, 240, 241, 268, 280, 295, 296, 306, 312, 399, 406, 410, 411, 415, 416, 428, 448
 Tapinas Andrius Balys 190, 298, 307, 355, 358, 369, 443, 444, 445, 450
 Targamadžė Vilija 74, 108, 137, 201, 203, 225, 237, 240, 283, 373, 434
 Tečer Margaret (Thatcher Margaret) 138
 Tomilinas Tomas 52, 53, 154, 155, 159, 162, 170, 176, 207, 229, 264, 268, 287, 375, 376, 382, 383, 408, 455, 456
 Tomkus Žilvinas 297
 Trampas Donaldas (Trump Donald) 190
 Tumėnas Stasys 109, 110, 177, 178, 199, 202, 217, 220, 279, 333, 335, 338, 371, 373, 388, 394, 403, 437

U

Uoka Kazimieras 483
 Urbanavičius Justinas 133, 207, 227, 331, 407, 413
 Urbonavičius Saulius 71

V

Vaiciukevičiūtė Agnė 462
 Vaišvila Zigmās 87
 Vaitiekūnas Petras 483
 Vaitkus Romualdas 210, 391
 Valinskas Arūnas 188, 189, 279, 442
 Valionytė Birutė 352

Valkiūnas Valdemaras 210, 282, 284, 329, 340, 349,
357, 379, 461
Vareikis Egidijus 185
Varkalys Jonas 232, 241, 242
Varžgalys Juozas 213
Vasiliauskas Vitas 273
Veryga Aurelijus 45, 228, 229, 238, 239, 408, 413, 415,
416, 435
Vilkauskas Kęstutis 76, 91, 137, 148, 163, 221, 226,
283, 290, 297, 299, 300, 301, 304, 315, 340, 349, 391,
392, 411, 429
Vinkus Antanas 45, 58, 60, 61, 69, 86, 119, 121, 136,
140, 206, 231, 232, 263, 286, 389, 439, 470, 471
Vyšniauskas Andrius 45, 51, 55, 67, 80, 84, 85, 112,
225, 275, 276, 277, 278, 307, 308, 309, 310, 312, 314,
315, 369, 427, 428, 429, 430, 431, 471, 472
Vytautas Didysis 302
Vitenberg Silverštein Hadas
(Wittenberg Silverstein Hadas) 70

Voicechovskis Janušas Česlavas
(Wojciechowski Janusz Czesław) 438

Z

Zingeris Emanuelis 141, 267, 342, 418, 452, 476

Ž

Žalimas Dainius 187, 192
Želigovskis Liucjanas (Żeligowski Lucjan) 350
Žemaitaitis Remigijus 70, 123, 130, 135, 140, 151, 152,
184, 185, 228, 269, 275, 276, 277, 382, 384, 414,
442, 443
Žemaitis-Vytautas Jonas 402
Žeruolis Darius 273
Žilienė Inga 140
Žiobienė Edita 70, 72, 74, 75, 76, 77
Žukauskas Artūras 108, 201, 215, 231, 270, 362, 420,
421, 422

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Šeštoji sesija

2023 m. gegužės 16 d. – birželio 8 d.

272–284 posėdžiai ir iškilmingas minėjimas

ISSN 2538-7979. 2024 03 27. 50,5 apsk. leid. I.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2024-0648-2.
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*